Deutsch-slovenisches

Wörterbuch.

Herausgegeben auf Kosten des

Hochwürdigsten Herrn Fürstbischofes von Laibach,

Anton Alois Wolf,

Großkreuz des österr. kais. Leopold-Ordens, Ritter des österr. kais. Ordens der eisernen Krone I. Klasse, Comthur des österr. kais. Franz Josef-Ordens, wirkl. geh. Rath Sr. k. k. apost. Majestät, &c. &c.

Erster Theil

A — L.

Laibach 1860.

Gedruckt bei Josef Blasnik.

na veke vekov; er iſt in die Ewigkeit gegangen, preselil se je v večnost; das dauert eine Ewigkeit, temu ni konca ne kraja; er wird nicht in Ewigkeit leben, ne bo k sodnjimu dnevu trobil, (stegoil se bo, preden pride sodni dan).

Ewiglich, ſ. **Ewig**, *adv.*

Ex=, in Zſtzgn., bivši, nekdanji; Exminiſter, bivši minister.

Ex abrupto, neutegama.

Exact, ſ. **Genau, Pünctlich.**

Exaggeriren, ſ. **Uebertreiben.**

Exaltation, die, ſ. **Begeiſterung.**

Exaltiren, ſ. **Begeiſtern, Ueberſpannen.**

Examen, ſ. **Prüfung.**

Examinand, ſ. **Prüfling.**

Examinator, der, izpraševavec, preskušnik.

Examiniren, *v. a.*, izpraševati, preskuševati; ſ. **Prüfen.**

Exanimiren, ſ. **Entſeelen, Entmuthigen.**

Excedent, der, prestopnik.

Excellent, *adj.*, izverstin, prav dober; ſ. **Vortrefflich.**

Excellenz, die, vzvišenost†, previšenost†, ekselencia, *russ.* prevoshoditeljstvo.

Excelliren, ſ. **Auszeichnen, ſich, Uebertreffen,** (zvonec nositi).

Excentrität, die, mimosrednost, ekscentričnost.

Excentriſch, ſ. **Ueberſpannt, Schwärmeriſch.**

Exception, ſ. **Ausnahme, Einwendung.**

Exceptionell, *adj.*, izjemen.

Excerpiren, *v. a.*, okrajšati, skrajšati, skrajševati, izpisati, posneti, posnemati jedro.

Excerpte, *pl.*, izpiski.

Exceß, der, ſ. **Unfug, Ausſchweifung.**

Exceſſiv, *adj.*, brezmeren, nezmeren; ſ. **Ausſchweifend.**

Excindiren, ſ. **Abſondern.**

Excipiren, ſ. **Ausnehmen, Einwenden.**

Excitation, die, ſ. **Ermunterung.**

Excitativ, *adj.*, spodbudljiv.

Excitiren, ſ. **Aufmuntern.**

Exclamation, die, vsklic; ſ. **Ausrufung.**

Excludiren, ſ. **Ausſchließen.**

Exclusiva. Einem die Exclusiva geben, ſ. **Ausſchließen.**

Excluſion, die, ſ. **Ausſchließung.**

Excommunication, die, izdružba, odločba (iz družbe), izobčilo†.

Excommuniziren, *v. a.*, izdružiti, odločiti (iz družbe), izobčiti, (*altböhm.* vyobcovati).

Excommunizirte, der, izdruženec, izobčenec, odločenec.

Excremente, *pl.*, ſ. **Stuhlgang, Ausleerung.**

Excretion, ſ. **Ausſcheidung.**

Exculpiren, *v. a.*, opravičiti.

Excurſion, ſ. **Ausflug.**

Excuſation, die, ſ. **Ausrede.**

Execrabel, *adj.*, preklet.

Execriren, ſ. **Verwünſchen.**

Execut, der, ekskekutirani, podverženi izveršbi ali sekuciі.

Execution, die, ſ. **Vollſtreckung;** izveršba, sekucija, spolnitev sodbe; ſ. a. **Hinrichtung.**

Executionsgeſuch, das, prošnja za sekucijo.

Executionskoſten, *pl.*, sekucijni stroški.

Executionsrecht, das, pravica do sekucije.

Executiren, ſ. **Vollſtrecken, Hinrichten.**

Executiv, *adj.*, izveršin, izpeljevaven.

Executor, der, ſ. **Vollzieher,** eksekutor.

Exegeſe, ſ. **Auslegung, Erklärung** (der heil. Schrift).

Exegeſiren, ſ. **Auslegen.**

Exeget, ſ. **Ausleger.**

Exempel, das, izgled; ſ. a. **Muſter;** zum Exempel, na primér; ſ. a. **Beiſpiel;** ein Exempel woran nehmen, zgledovati se nad čem, posnemati; ein Exempel ſtatuiren, kazniti koga drugim za zgled in strah.

Exemplar, das, bei den Buchdruckern, iztis, iztisek, eksemplar, *serb.* primerak†.

Exemplariſch, *adj.*, zgledin, v zgled, hud, ojster; exemplariſch züchtigen, ojstro kaznovati, drugim v strah; ſ. a. **Muſterhaft.**

Exemption, ſ. **Befreiung.**

Exequent, ſ. **Executor.**

Exequien, *pl.*, bile, opravilo po merliči, po mertvih.

Exequiren, ſ. **Executiren, Eintreiben.**

Exerciren, *v. r. u. n.*, uriti se, vaditi se; ſ. **Ueben.**

Exerciren, das, vadba, vaja, vojakov.

Exercirplatz, der, vadišče, vadiše.

Exercitation, die, vaja.

Exercitium, das, vajenje, urjenje.

Exhibent, der, vložnik, izročnik.

Exhibiren, *v. a.*, izročiti, vložiti, vlagati, podati, (spis, prošnjo); ſ. a. **Einreichen.**

Exhibitenprotokoll, ſ. **Einreichungsprotokoll.**

Exhibition, die, vloga.

Exhibitum, das, vložek, izroček, podatek.

Exhortation, die, ſ. **Ermahnung, Predigt.**

Exil, das, ſ. **Verbannung.**

Exiliren, ſ. **Verweiſen.**

Eximiren, ſ. **Befreien.**

Exiſtenz, die, ſ. **Daſein,** das, **Unterhalt.**

Exiſtiren, ſ. **Beſtehen.**

Exmittiren, *v. a.*, etwa razposesti†, pregnati iz posesti.

Ex officio, ſ. **Amt,** (von Amtswegen).

Exolet, ſ. **Veraltet.**

Exorciſmus, der, ſ. **Geiſterbeſchwörung.**

Exordium, das, vvod, začetek.

Exoteriker, der, nezvedenec, novinec.

Exotiſch, *adj.*, stransk, inostransk.

Expanſion, ſ. **Ausdehnung.**

Expectanz, ſ. **Anwartſchaft.**

Expectoriren, ſich, *v. r.*, nagovoriti se, povedati svoje in ohladiti si serce; ſ. a. **Auslaſſen, ſich.**

Expedient, der, odpravnik.

Expediren, *v. a.*, odpraviti, odpravljati, razpošiljati.

Expedit, das, odpravnija, špeditura*; *adj.*, hiter, uren, nagel.

Expedition, die, odprava, poslatev; *mil.*, ſ. **Feldzug.**

Expeditor, der, odpravnik.

Expenſen, *pl.*, potroški, stroški; ſ. **Auslage.**

Expenſarium, ſ. **Koſtenverzeichniß.**

Experienz, die, ſ. **Erfahrung.**

Experiment, das, skušnja, poskus.

Experimentiren, ſ. **Verſuchen,** (poskuse delati).

Expert, *adj.*, zveden, znajden.

Explicabel, ſ. **Erklärlich.**

Explodiren, *v. n.*, razpočiti se, raznesti se; explodirend, raznesin.

Exploſion, die, razpok, razlet.

Exponent, der, kazavec, naznanjavec; ſ. a. **Ausleger.**

Expoſuiren, *v. a.*, ſ. **Auslegen;** einer Gefahr, ſ. **Ausſetzen;** einen Beamten, izpostaviti†, postaviti zunej uredoviga mesta.

Export, der, **Exportation**, die, ſ. **Ausfuhr.**

Exportiren, ſ. **Ausführen.**

Expoſition, die, razlaga, razkladа, razlaganje, razkladanje.

Expreß, ſ. **Eigens.**

Axprimiren, ſ. **Ausdrücken.**

Ex professo, ſ. **Eigens.**

Expromiſſion, die, nakaz†, napotek na plačilo.

Expropriation, die, razlastitev, razsvojitev.

Expropriiren, *v. a.*, razvlastiti, razsvojiti, posilno odkupiti.

Exquiſit, *adj.*, odbran, izbran.

Exrotuliren, *v. a.*, razviti spise.

Exrotulirung, die, razvoj spisov.

Exſpiration, ſ. **Verlauf.**

Exſtirpator, der, razrušnik.

Extabulation, die, izknjižba†, raztabulacija*, izbris iz gruntnih bukev.

Extabuliren, *v. a.*, izknjižiti†, izbrisati iz gruntnih bukev.

Extaſe, die, ſ. **Entzückung.**

Extemporiren, *v. n.*, naravnost, na mestu, brez pripravljanja, nach *V.* nepremišljema govoriti, peti.

Extendiren, ſ. **Ausdehnen.**

Extenuiren, ſ. **Verringern.**

Extenſion, ſ. **Ausdehnung.**

Exterieur, ſ. **Aeußerlich,** das **Aeußere.**

Exterritorial, *adj.*, izdeželen.

Exterritorialität, die, izdeželnost†, izderžavnost†.

Extra, *adj.*, posebej, poseben, nalašč, nalaš.

Extract, der, izleček; ſchriftl., izpisek, posnetek.

Extradiren, ſ. **Ausfolgen.**

Extrafein, *adj.*, pretenak, preličin, prav ličin, lep, izverstin.

Extrahiren, ſ. **Ausziehen.**

Extraordinär, ſ. **Außerordentlich.**

Extrapoſt, die, posebna pošta.

Extravagant, ſ. **Ungereimt, Uebertrieben.**

Extrazimmer, das, posebna, gosposka soba.

Extrem, das, krajnost, nach *V.* pregnana reč.

Extremitäten, *pl.*, eines Körpers, nach *V.* okrajki; kraji, konci.

Exul, Exulant, der, izgnanec, pregnanec, izgnan, pregnan.

Exulceriren, *v. n.*, gnojiti se, zgnojiti se, zbirati se, *böhm.* podebrati se.

Exuliren, ſ. **Verbannen.**

Ex usu, iz navade.

Ex voto, po želji, po obljubi.

F.

Fabel, die, eine erdichtete bildliche Erzählung zur Veranſchaulichung einer Wahrheit, eines ſittlichen Begriffs, basen, basna, marnja, *altsl.* bas'n; ſ. a. **Erzählung, Erdichtung;** er iſt der Wolf in der Fabel, mi od volka, on primaha.

Fabelbuch, das, bukve basen, basenske bukve.

Fabeldichter, der, basnar, pisavec, zlagavec basen.

Fabelei, die, izmišljenina, bledenje.

Fabelgeſchichte, die, basnarija, izmišljena pripovest, marnja; ſ. a. **Mythologie.**

Fabelhaft, *adj.*, izmišljen, basni podoben, godčevsk, basenск, pravlišk, prečuden in neverjeten.

Fabelhans, der, pravličar, pripovedovavec.

Fabelheld, der, basenski junak, junak iz basenskiga, predzgodovinskiga veka.

Fabelland, das, izmišljena dežela, dežela v pravlici, pravliški svet; das gehört ins Fabelland, to je basen, ta je bósa.

Fabellehre, ſ. **Mythologie.**

Fabelleſe, die, izbrane basni.

Fabeln, *v. n.*, izmisliti, izmišljevati, (*altsl.* basniti), basni pripovedovati, praviti, basni plesti; irre reden, blesti, bresti; der Kranke fabelt ſchon, že blede, že mu ide na blazen.

Fabelname, der, izmišljeno ime.

Fabelreich, *adj.*, poln baseo, basnovit; das, ſ. **Fabelland.**

Fabelſage, die, marnja, *serb.* gatnja.

Fabelſammlung, die, zbirka basen.

Fabelſchmid, der, izmišljevavee, pravličar.

Fabelvolk, das, izmišljeni narod, narod v pravlici.

Fabelweisheit, die, modrost v basnih.

Fabelwerk, das, basnarija, basnarstvo, prazna reč, basni, izmišljene pravlice.
Fabelzeit, die, basenski vek.
Fabler, s. Fabelschmid.
Fabriciren, *v. a.*, napraviti, napravljati, narediti, narejati, izgotoviti, izgotovljati, izdelati, izdelovati.
Fabrik, die, (in allen slav. Mundart.), fabrika°.
Fabrikant, der, fabrikant.
Fabrikat, das, napravek, izdelek, izdelana roba, *russ.* u. *poln.* fabrikat.
Fabrikation, s. Erzeugung.
Fabriks-, in Zssgn., fabriški, — v fabriki.
Fabriksarbeiter, der, delavec v fabriki.
Fabriksbetrieb, der, delanje v fabriki.
Fabriksgericht, das, fabriška sodnija.
Fabriksinhaber, der, lastnik fabrike.
Fabriksmäßig, *adj.*, fabrišk, raboten.
Fabrikspreis, der, fabriška, izdelna cena.
Fabrikswesen, das, fabrištvo, fabrike, fabriške zadeve.
Fabrikswaare, die, fabriška roba.
Fabulant, s. Fabelhans.
Façade, die, čelo, lice poslopja; s. a. Vorderseite.
Face, die, čelo, lice; *en face*, od spredej.
Facette, die, izbrušena stran ali plošča, ploša na dragem kamnji.
Facettiren, *v. a.*, na robce brusiti.
Fach, das, predel; in einem Kasten, Schranke, uff., predal, pregrada, nach *M.* auch hranva, polica; in der Scheune, s. Bansen; bei den Webern, die Oeffnung zwischen dem zertheilten Garne, wodurch der Schütze geworfen wird, odpira, odpiranje; Geschäft, opravilo, delo, oddelek znanstva, umetnije; Dach und Fach geben, pod streho vzeti, jemati, preskerbeti; ein Haus in Dach und Fach erhalten, v dobrim stanu hišo imeti, okovariti jo; das schlägt nicht in mein Fach, to ni mojiga opravila, to se mene ne tiče, to ne sega v mojo obertnijo, v mojo službo; das gehört nicht in dieses Fach, to ne gre v to versto; ein Mann vom Fach, s. Fachmann; das gehört in ein anderes Fach, to je kaj čisto druziga; Lehrfach, učiteljstvo, učiteljski stan; *obj.*, nauk, učni predmet†; in allen Fächern, v vsih predelih, razdelih.
Fachbaum, der, zavora, zatora, ranta; s. a. Wehrbaum, Fachbogen.
Fachbogen, der, bei Hutmachern, pahavnik, pahalo, *serb.* (im Volke), dernda, *poln.* oblak.
Fache, die, bei Hutmachern, pahlja, pahanje, razgibanje s pahalam.
Fächel, s. Fächer.
Fächeln, *v. a.* u. *r.*, opahljati, pahljati, pihljati, hladiti kaj, se.
Fachen, *v. a.*, Wind verursachen, opahati, pahati, mahati; zur Genüge, napahati se; die Glut fachen, s. Anfachen; ordnen, razrediti, rediti; von Fach, predaliti, predale napraviti v čem; die Wolle fachen, volno razbijati s pahalam. *serb.* derndati.
Fächer, der, Gesell bei den Hutmachern, pahljač.
Fächer, der, veternica, veternik, pahljača, mahalnica, mahalce, mahalo, hladilo.
Fächerförmig, *adj.*, mahalčast, *bot.* predalčast.
Fächerig, *adj.*, pregrajen, s predali.
Fächermacher, der, veterničar, mahalar.
Fächern, *v. a.*, mit dem Fächer, pahati, z veternico mahati, mahljati; s. a. Fächeln.
Fachgemäß, *adj.*, zveden, kakor umetnija hoče, zahteva.
Fachgenosse, der, tovarš v delu, opravilu.
Fachlehrer, der, učenik (učnik), učitelj enega nauka.
Fachlos, *adj.*, brez predalov, brez pregradka.
Fachmann, der, zvedenec, ki je v kaki znanosti ali umetnii znajden, izurjen.
Fachmännergericht, das, sodnija zvedenih mož.
Fachordnung, die, razredba.
Fachreuse, die, privezana verša, nach *V.* eile; *pl.*, nur mit einem Sack, samice.
Fachstudium, das, predelni uk, učitev (posebniga) razdelka.
Fächsen, *v. a.*, pridelati, pridelovati; s. a. Einernten.
Fächser, der, reznica, grebenica, ključ; s. a. Absenker.
Fächsung, die, s. Ernte.
Fachtisch, der, miza, na kteri klobučarji tolčejo volno.
Fachweise, *adv.*, predclama, pregradama, na predale.
Fachwerk, das, predalčasto zidanje, tini, pretinje, *russ.* mazanka; nach dem *Poln.* pruski zid.
Facirleder, das, bei den Schustern, stranica.
Facit, das, znos, znesek, soštevek.
Fackel, die, bakla°, barkla, nach *M.* auch lučnica, nach *Jan.* plamenica, svetilka, *poln.* pochodnia, *russ.* plamennik; *fig.* s. Licht.
Fackelfest, das, svetičnost pri baklah, z baklami.
Fackelholz, das, kalinovina.
Fackeljagd, die, lov z baklami, ponočni lov.
Fackelmann, der, baklar.
Fackelmusik, die, muzika z baklami vred.
Fackeln, *v. n.*, baklati, terpoleti, migati, mahadrati; nicht lange fackeln, ne opotavljati se, ne obotavljati se.
Fackelschein, der, baklina luč, bliš; beim Fackelschein, pri baklah.
Fackelständchen, s. Fackelmusik.
Fackelschuh, der, tok, ugasivnik za bakle.
Fackelstuhl, der, bakelnik.
Fackelträger, der, baklar.
Fackelzug, der, baklada†, slovesni obhod, sprevod, spremstvo z baklami.
Façon, die, način, oblika, delo; das Schwert ist nach der neuesten Façon, meč je nar novejšiga dela.
Façoniren, *v. a.*, napraviti, napravljati, narediti, narejati, podobo ali obliko dati čemu; s. a. Gestalten.

Facsimile, das, nach dem *Russ.* snemek, posnetek rokopisa.
Facsimiliren, *v. a.*, posneti, posnemati rokopis.
Facta, *pl.*, s. Factum.
Faction, die, stran, stranka†, nach *V.* zatenci; s. a. Verschwörung, Rotte.
Factisch, *adj.*, djansk, resničen, kar se opira na djanja, na resnične dogodke, *serb.* auch istin; *adv.*, v djanji, z djanjem, v resnici.
Factor, der, opravnik, s. a. Geschäftsführer; in der Arithmetik, nach dem *Poln.* množnik, množnica, množivka.
Factorei, die, s. Geschäftsführung; opravilnica.
Factotum, das, er ist sein Factotum, on je njegova desna roka; vse gre skozi njegove roke, on vse opravlja.
Factum, das, djanje, dogodek, resničiu dogodek; s. a. Thatsache.
Factur, die, številba, (račun† ali rajtenga) za poslano blago, faktura.
Facturbuch, das, računske bukve.
Facturiren, *v. a.*, račun dati; eine Waare zu hoch facturiren, preceniti, previsoko rajtati blago.
Facultät, die, razdel visoke šole; *russ.* fakultet (*gen. masc.*), *böhm.* fakulta.
Fade, *adj.*, plehek od. plevek, zagaten, pust, (nach *Met.* hieße plehek eigentl. „mürbe“); diese Speise ist fade, jed plevi; ein fader Mensch, neslan človek; ein fader Gedanke, neslana, prazna misel; ein fader Schwätzer, žvérga.
Fädeln, *v. a.*, die Nadel, vdeti, vdevati, s. a. Einfädeln; *v. r.*, der Zeug fädelt sich, puli se, puka se, cefra, cufa se.
Faden, der, nit, konec; Fädchen, nitka, končck; ungesponnener Faden, vlakno, lakno; eines Seiles, pramen, stremen, plet, cep; ein Längenmaß, seženj; Holz in Faden setzen, skladati na sežnje; womit man etwas bindet, motoz, motvoz (*böhm.* motouz), vervica; zu Faden schlagen, den Faden schlagen, bei den Schneidern, s. Anschlagen; den Faden verlieren, nit uhaja, je ušla, *fig.* zgubiti se; der Faden, der sich bei dem falschen Schleifen einer Klinge bildet, der fehlerhafte Rand an der Schärfe, nach *V.* igla; den Faden wieder anknüpfen, povzeti kaj; der Faden der Geduld, s. Geduld; den Faden verwirren, zakleněati.
Fadenartig, *adj.*, nitkast.
Fadenbruch, der, pretergana nit, nach dem *Böhm.* kaz (auch Oberfr., se kazi, t. j. se rado terga).
Fadenförmig, s. Fadenartig.
Fadengerade, *adv.*, po niti, naravnost po niti.
Fadengold, das, zlate nitke, predeno zlato.
Fadenholz, das, derva na sežnje prodajane.
Fädenig, in Zssgn., -niten od. v dve, tri itd. niti; z. B. zweifädenig, dveniten, v dve niti; dreifädenig, triniten, v tri niti.
Fadenkeim, der, nitkasta cima, klica, kal.
Fadenmuster, das, konci za izgled, za ogled.
Fadennackend, *adj.*, gol in nag, nach *M.* golonag.
Fadennudel, die, tenki rezanci, nach *V.* rezani, nitasti mužlji, in Oberfr. lezanji.
Fadenrecht, *adv.*, ein Tuch fadenrecht zerschneiden, po niti sukno rezati.
Fadenscheinig, *adj.*, redek, zlizan, odergnjen; das Tuch ist fadenscheinig, na tem suknu se vidi vsaka nit, sukno je ogolelo.
Fadenschlag, der, naudarjenje.
Fadensichtig, s. Fadenscheinig.
Fadensilber, das, predeno srebro, sreberne nitke.
Fadenweise, *adv.*, po niti, na niti; vom Holz, na sežnje; was man fadenweise erwirbt, wird im Großen verschwendet, po niti pripravljeno, po vervi zapravljeno.
Fadenwurm, der, (Gordius aquaticus), nach dem *Russ.* vlasatnik; neka glista, živa nit.
Fadenyukka, die, juka vlaknasta.
Fadheit, die, plevkost, neslanost, plehkost, (Letzteres nach *Met.* „Mürbheit“).
Fadig, niten; s. Fädenig.
Fadler, s. Zwirnhändler.
Fagot, der, fagot.
Fagotist, der, fagotar.
Fahe, die, bei den Jägern das Weibchen der Hunde, psica, kuzla, kuja.
Fahen, s. Fangen.
Fähig, *adj.*, zmožin, pripraven, prikladen, (auch *altsl.*), dober za kaj, (in Laserbach und a. *altsl.* dobelj, doblja, doblje); *russ.* sposobnyj; er ist zu dem Amte nicht fähig, on ni za to službo; geschickt, ročen, znajden, uren; er ist zu Allem fähig, on je pripravljen za vse, od njega se moreš vsega nadjati; einer solchen That ist er nicht fähig, kaj taciga on ne more (ni v stanu) storiti; ein fähiger Kopf, dobra, učna glava; s. a. Empfänglich; in Zssgn., s. Bar.
Fähigen, sich, s. Befähigen.
Fähigkeit, die, zmožnost; die persönliche Fähigkeit, osebna zmožnost; Geschicklichkeit, ročnost, urnost, pripravnost, prikladnost, (in Laserbach) dobljest; ein Mensch von vielen Fähigkeiten, prav dobra, učna glavica; s. a. Empfänglichkeit, Fassungskraft.
Fähigkeitszeugniß, das, spričevalo od prikladnosti, pripravnosti.
Fahl, *adj.*, plavkast, rumenkast, rumenkljast; bei Menschen, perstén, persteniga obraza, nach *V.* bleden, rujavo sivkast; fahles Pferd, rumenkast, nach *V.* pšenične barve, vujaš; verschossen, zbledel, bled; fahles Laub, rumenkasto listje; fahl werden, sein, splaveti, plaveti; einen auf dem fahlen Pfade ertappen, zateči koga na nepravi poti, na laži itd.
Fahlerz, das, bledna, sivkasta, (sreberna) ruda.
Fahlgelb, *adj.*, plavkast, bledorumen.

Fahlgrau, *adj.*, sivkast.
Fahlheit, die, rumenost, perstenost.
Fahlleder, das, (rumenkasto) usnje za oglave ali urbase.
Fahlroth, *adj.*, bledorudeč.
Fahlstein, der, rumenkasta škerl.
Fähm, usf., s. **Fehm.**
Fahnden, *v. n.*, auf einen, iskati, zasledovati koga (hudodelnika).
Fähndrich, s. **Fähnrich.**
Fahne, die, bandero od. bandera, *serb.* und nach *M.* in vielen Gegenden in St. noch gebräuchlich, zastava, nach *V.* auch stavnica, *russ.* znamja, (znamenje), *altsl.* prapor'e, horagv u. zastava; die Fahne aufpflanzen, aufstecken, postaviti, razviti bandero; die Fahne verlassen, iiti, nhajati; mit fliegenden Fahnen, z razvitimi, razpuščenimi, razpušenimi banderi; Fähnchen, banderce, banderica; *waidm.* veverčni rep; an der Feder, kosmača; s. a. **Schwadron.**
Fahnen-, in Zsstgn., banderni, zastavni.
Fahneneid, der, prisega pri banderih.
Fahnenförmig, *adj.*, banderast.
Fahnenfutter, das, bandêrna prevlaka.
Fahnenhafer, der, nach *V.* raztreseni oves, presličui oves.
Fahnenjunker, der, s. **Fähnrich.**
Fahnenschmid, der, vojaški kovač (pri konjikih).
Fahnenschuh, der, nach *V.* žok, bandêrni žok, zdoljni okov bandera.
Fahnenstange, die, **Fahnenstock**, der, banderišče, banderiše, zastavišče, zastaviše.
Fahnenträger, s. **Fähnrich.**
Fahnenwache, die, bandêrna straža, straža pred pervo potezo taborja.
Fahnenweihe, die, posvečevanje bandera.
Fähnlein, das, bandêrce.
Fähnrich, der, Fahnenträger, bandêrnik, zastavnik, *russ.* praporščik, najvišji oficir.
Fahnschmid, der, s. **Fahnenschmid.**
Fahr, die, s. **Gefahr.**
Fahrbahn, s. **Fahrweg.**
Fahrbar, *adj.*, vožin; dieser Weg ist nicht fahrbar, po tej poti se ne more voziti, ni moči z vozam (iti); s. a. **Schiffbar**; fahrbares Gut, s. **Beweglich.**
Fahrbahrkeit, die, vožnost.
Fahrbeständner, s. **Fahrpächter.**
Fahrdamm, der, vozni nasip.
Fähren, s. **Gefährden.**
Fähre, die, razor.
Fähre, die, Schiff, ladija, *serb.* brod; s. a. **Plätte**; der beständige Ort, wo man über den Fluß überzufahren pflegt, brod, brodišče, brodiše, prevoz, nach *M.* auch prebrod.
Fahren, *v. n.*, auf einem Schiffe, Wagen, popeljati se, peljati se, voziti se; in der Kindersprache, vozkati se; über etwas fahren, prepeljati, prepeljavati se, prevažati se; bis zu einer Stelle fahrend anlangen, pripeljati se, privoziti se do —; sich satt, müde fahren, navoziti se, utruditi se z vožujo, navelicati se vožnje; ich werde nach Triest fahren, popeljem se v Terst; sich irre fahren, zapeljati, zavoziti (kam); spazieren fahren, prevoziti se; ans Land, ans Ufer fahren, s. **Anlanden**; fahrende Post, s. **Fahrpost**; (auf den) Schlitten fahren, sankati se; er kam gefahren, pripeljal se je, z vozam je prišel; oft entspricht das Neutrum dem Slovenischen priti, iti, hoditi, als: Christus fuhr gen Himmel, Kristus je šel v nebesa; in die Hölle fahren, priti, iti v pekel; zu Alp fahren, oditi, iti v planino; auf den Wolken, na oblakih prihajati, odhajati; aus dem Bette fahren, skočiti; der Blitz fuhr, strela je odarila, mahnila, treščila, trešila, udrila; nach den Gläsern fahren, (schnell greifen), popasti, popadati; die Axt fuhr von dem Stiele, sekira se je staknila, je odletela, odskočila; fahren lassen, popustiti, popuščati, popušati, v nemar pustiti, zanemariti, zanemarjati, iz roke dati; der Spieß fuhr in die Wand, sulica se v steno zasadi, zabode; fahren, d. i. reisen, wandern, popotvati; ein Fahrender, popoten; Landfahrer, potepuh; jemanden durch den Sinn fahren, komu misel prekositi, vpreti se, ne dati, da bi njegova veljala; wohl, übel, bei, mit einer Sache fahren, dobro jo voziti pri čem, dobro, slabo se mu vede, godi, dobiček, zgubo imeti pri čem; s. a. **Ankommen**; mit der Hand hin und herfahren, mahati z roko; in die Tasche fahren, seči v žep; ein böser Geist ist in ihn gefahren, hudi duh ga je obsedel, ga ima v oblasti; aus der Hand fahren, opesniti se, izmakniti se; es ist mir in die Glieder gefahren, zašlo mi je v ude, po ndih me terga; durch die Glieder fahren, vom Schauer, spreletelo, ga je groza, zona ga je obšla, zgrabila; in die Grube fahren, vleči se v grob, umreti; einen Gedanken fahren lassen, izbiti si misel iz glave; ein Gedanke fuhr mir durch den Kopf, zasveti se mi misel v glavi; einem in die Haare fahren, zaleteti se v koga; einander in die Haare fahren, spopasti se za lase; was ist dir in den Kopf gefahren, kaj ti je prišlo v v glavo; fahre wohl! z Bogam! srečno!; der Bösewicht wird in die Hölle fahren, hudobnež pojde v pekel; aus der Haut fahren, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* skočiti iz kože; ne moči več terpeti; fahre nicht hoch, ne prevzetoj! in die Nase fahren, (vom Geruch), udariti v nos; die Hoffnung fahren lassen, slovo upu dati; die Sorge fahren lassen, na strani pustiti; *v. a.*, peljati, voziti; über etwas, prepeljati, prevažati; als *v. i.*, es fährt sich gut in diesem Wagen, ta voziček je pripraven, dobro se človek na njem vozi.
Fahren, das, voženje, vožnja; durch Fahren verdienen, verlieren, privozariti, zavozariti.
Fahrend, *adj.*, vozen; fahrendes Gut, s. **Beweglich.**
Fahrenkraut, s. **Farnkraut.**
Fährgebühr, die, **Fährgeld**, das, za Wasser, brodnina, brodovina, prevozniua, čolnina; zu Land, voznina.

Fahrgelegenheit, die, prilika se peljati, voz.
Fahrgenosse, der, tovarš na vozu, ali v ladii; Furchgenosse, mejaš, mejač, *serb.* brazdaš; im Weinberge, sogornik.
Fährgerechtigkeit, die, pravica broda, prevozna pravica.
Fahrgut, das, premakljivo, tekoče blago.
Fahrherr, der, gospodar broda.
Fährig, *adj.*, junges Holz, dessen Gipfel jedoch das Vieh nicht mehr erreichen kann, odrasel, odraščen, odrašen les.
Fährkahn, der, prevozni čoln, čeln.
Fährknecht, der, brodnarski hlapec.
Fahrläßig, *adj.*, némaren, nemarljiv, malomaren, neroden, neskerben, zanikern; der Fahrläßige, nemarnež.
Fahrläßigkeit, die, nemarnost, nemar, nemarljivost, malomarnost, neskerbnost, negudnost. *altsl.* nerodije.
Fahrleder, das, s. **Arschleder.**
Fahrleise, die, **Fahrgeleise**, das, kolovoz, kolovnica, *serb.* kolotečina, *russ.* kolesovina, koleja; s. a. **Geleise.**
Fahrleute, *pl.*, brodniki, brodnarji.
Fährlich, s. **Gefährlich.**
Fährlos, s. **Gefahrlos.**
Fährmann, der, brodnik, brodnar.
Fährmutter, die, svinja, prasica.
Fährnagel, der, Deichselnagel, sprednja jeglica, prejnik, sornik, vagina jeglica.
Fahrniß, das, fahrende Gabe, premakljivo blago, barno* blago, auch blago schlechth.
Fahrordnung, die, vozni red.
Fährordnung, die, prevozni red.
Fahrpost, die, vozna pošta.
Fahrpostordnung, die, red vozne pošte.
Fahrpreis, der, voznina.
Fährschiff, das, prevozna ladija.
Fährseil, das, verv pri brodu.
Fahrsessel, der, stel na kolescih, vozni stol.
Fährstange, die, drog; sie gebrauchen, drožiti.
Fahrstuhl, s. **Fahrsessel.**
Fahrt, die, eines Schiffes, im Wagen, vožnja, voženje; eine Fahrt über den Acker, Fahrweg, vozna pot, kolovoz; im Bergbaue, lestva, lojtre*; so viel man auf einmal fahren kann, eine Fahrt Heu, voz sena, eln sena; Mal, krat; zu keiner Fahrt, nobenkrat (daher das Oberkr. u. Kärnth. bart*); Reise, pot, potovanje; eine Fahrt unternehmen, odriniti, podati se na pot; im Bergwerke, hoja v jamo, iz jame; Fahrt des Fuchses, luknja, jama.
Fährt, *adv.*, (veraltet), im vorigen Jahre, lani, vlani; fährtiger Wein, lansko vino.
Fährte, die, die Spur, sled, *serb.* trag; auf die Fährte kommen, die Fährte annehmen, sled najti, dobiti, poprijeti se ga.
Fährtenacker, der, zvratna njiva, njiva z zvratniki, ozarna njiva, njiva z ozarami, z ozaricami.
Fährtenlaut, *adj.*, ist der Hund, wenn er zu hitzig, vorlaut ist, prenagel.
Fährtgerecht, *adj.*, na sled zučen.
Fährthaken, die, kljnke.
Fährtig, s. **Fährt.**
Fährtmaß, das, **Fährtmesser**, der, potomért.
Fahrung, die, hoja (rudokopov v jamo in iz nje).
Fahrwasser, das, etwa vozna voda.
Fahrweg, der, vozna pot, cesta, kolnik, kolovoz.
Fahrwind, der, dobri veter, vozni veter, vozna sapa.
Fahrzeug, das, povodno vozilo, ladija, čoln, barka, šajka, brod.
Fahrzins, der, nevarna, rasteča obrest; s. a. **Brückengeld.**
Fahrzoll, der, s. **Fährgeld.**
Faim, s. **Fehm.**
Faimen, s. **Fehmen.**
Fajence, die, fajenčina†, majolka, polporcelan (od laškiga mesta Faence).
Fait accompli, dognana reč, kar je storjeno, končano.
Falb, *adj.*, s. **Fahl**; blaß, bleich, bled, bleden, želt, rumen; bleichgelb, blaßgelb, rumenkast, bledorumen.
Falbe, der, plavec, plavka, bela verba.
Falbel, die, rob, obrob, *poln.* falbela.
Falben, *v. n.*, zbledeti, bledeti, porumeneti, rumeneti, želteti; welken, zvenčti, veniti.
Fälben, *v. a.*, rumeniti.
Fälber, der, (Salix alba), bela verba.
Fälbergesträuche, das, verbje, verbovje, rakitje, rakitovje.
Fälberwald, der, verbje, verbovje, verbinje.
Falbicht, *adj.*, bledast, bleden, plavkast.
Falgen, *v. a.*, zum zweiten, dritten Male pflügen, prašiti, praho ali ledino preorati, orati.
Falkaune, die, eine Art groben Geschützes, nach dem *Poln.* sokolnica†.
Falke, der, sokol (auch *altsl.* und in allen slav. Mundarten), das Weibchen, sokolica; ein junger Falke, sokoliè; Augen wie ein Falke haben, bistre oči imeti, sokoloviga očesa biti.
Falken, in Zsstgn., sokolov, sokolsk.
Falkenaugen, die, sokolove oči, bistre oči.
Falkenbeize, die, lov s sokolam, nach *V.* sokolovanje.
Falkenblick, der, sokolov, bistri pogled.
Falkenfedern, *pl.*, sokolovo pérje.
Falkenhaube, die, sokolova kapica.
Falkenhof, der, sokolinjak, *poln.* sokolarnia.
Falkenier, **Falkener**, der, sokolar, sokolnik.
Falkenjagd, die, s. **Falkenbeize.**
Falkenmeister, der, nadsokolart, sokolarski mojster.
Falkennest, das, sokolovo, sokolje gnjezdo.
Falkenschlag, der, sokolov pad, (ko se sokol spusti na tla).
Falkenschuh, der, sokolova podvezka.
Falkenstange, die, sokolov drog.

Falkenstoß, der, mreža za sokole.
Falkenverkäufer, der, sokolar.
Falkenweg, der, sokolov zlet, polet.
Falknerei, die, sokolarija, sokolarstvo; der Ort, sokolnjak.

Fall, der, pad, padce, padež; das Fallen, padanje, pad; der Fall des reifen Obstes, pocep, cep; Knall und Fall, mahama, naglo, nanaglama; der Fall des Quecksilbers, upad, padanje; des Stromes, upad, utekanje, usihanje; des Wassers, des Flusses, der Wiese, des Fußbodens, slap, preval, prepad, s. a. **Gefälle**; der Fall eines Baches, padavec, skakavec, skočnik; einen schweren Fall thun, hudo, nesrečno pasti, zverniti se, prekucniti se; je größer der Lärm, je schwerer der Fall, kdor visoko leti, nizko pade, se nizko usede; der Fall eines Körpers, pad, padanje; der Fall eines Günstlings, zamera; den Fall bewirken, s. **Stürzen**; der Fall eines Handlungshauses, s. **Fallment**; zum Falle kommen, devištvo zgubiti, spečati se, gem. zvaljati se; zum Falle bringen, eine Festung, premoči, vzeti; eine Person, oskrunviti, zvoditi, niedr. zvaljati, s. a. **Heimfall**; *waidm.* cerknetina; Ereigniß, Zustand, Umstand, (casus), primérljej, zgod, zgodek, nagodek, naključek, priključek, nakljúčje, naključba, pripetek, primerek, reč, okoliščina, okolišina; meistens wird es jedoch in dieser Bedeutung nicht übersetzt, z. B. ich befinde mich in dem Falle, daß —, na tem sim, da —; auf jeden Fall, kakor si hodi, po vsaki ceni, po vsakem, (nach dem *Serb.*) vsakakor; so oft sich der Fall ergibt, kolikorkrat se priključi; auf den Fall, im Falle daß —, ako bi, ko bi —, ako se primeri, da —; im Falle er sterben sollte, ako bi on umerl, ako bi utegnil ali imel umreti; im Falle der Noth, v sili, ko bi potrebno bilo; im Falle seines Ausbleibens, ko bi ga ne bilo, ako ne pride; ich setze den Fall, daß —, postavim, *russ.* položim, ako bi —; seltener Fall, redka reč, redki prigodek; setzen wir den Fall, mislimo si, da —, recimo, da —; in manchen Fällen hat er recht, v nekterim, v nekterih rečeh ima prav; von Fall zu Fall, za vsaki primérljej posebej; in keinem Falle, nikakor ne, kratko in malo ne, po nobeni ceni ne, po nikakem ne; nöthigen, erforderlichen Fall's, ako bi treba bilo; im entgegengesetzten, im widrigen Falle, nasproti, sicer, drugače; in diesem Falle, takrat, tedaj; ich befinde mich in demselben Falle, ravno taka je (se godi) z mano; im glücklichsten Falle, ako bi bila velika sreča; im Falle der Ergreifung des Uebelthäters, če hudodelnika primejo, ujamejo; *theol.* greh, pad; *gram.* s. **Endung**; der Fall ist nicht vorgekommen, kaj taciga še ni bilo; in einem und dem andern Falle, tako ali tako; in der Schifffahrt, s. **Tau**.

Fallbahre, die, podložka.
Fällbar, *adj.*, posekljiv, sečin, kar se sme, da posekati, kar je za sek.

Fallbaum, der, zapor, zapornica, zatornica; drevo blizo tičnice, da tiči na-nj sedajo.
Fallbeil, s. **Guillotine**.
Fallblock, der, oven.
Fallbock, s. **Fallblock**.
Fallbrücke, die, spodjemni most, nach *V.* zapadni most, *russ.* podjemnyj most; s. a. **Zugbrücke**.

Falle, die, zapadnica, past, padalica, progla, *altsl.* pražlo; Mäusefalle, mišnica, mišilovka; eine hölzerne, damit Hasen zu fangen, lesa; das Fallthürlein, eine Fallthüre in den Schlössern, zapad; mit einem Bogen versehen, Billiche zu fangen, samojstrina; *fig.* mreže, zanke, pletke, nastava, s. a. **Nachstellung**, **Hinterlist**; Einem eine Falle stellen, nastaviti komu mreže, zanke, loviti koga; er ging in die Falle, dal se je vloviti, zaplel se je v mreže, zamrežil se je; bei den Müllern, zapor, zatvor.

Falleisen, das, skopec; s. **Fangeisen**.

Fallen, *v. n.*, pasti, in St. u. *M.* auch padniti, padati; vom Laube, osuti, osipati se, obleteti, obletovati; fallende Sucht, s. **Fallsucht**; der Apfel fällt nicht weit vom Stamme, s. **Apfel**; im Bergbaue, spustiti, spuščati, spušati se, iti v globočino; aus der Hand fallen lassen, izpustiti iz roke, uiti iz roke, izmakniti se komu; in den Brunnen fallen lassen, s. **Brunnen**; zur Erde fallen, pasti na tla; stark, telebiti; hinter die Mauer fallen, zapasti za zid; schwer in die Wagschale, ins Gewicht fallen, močno potegniti, mnogo izdati, veljati; mit der Thür in das Haus fallen, prilomastiti, buhniti v hišo; *fig.* blekniti, govoriti nepremišljema; um den Hals fallen, objeti, objemati koga, obesiti se komu okoli vratu, okleniti se ga; jemanden in die Hände fallen, komu v pest priti; in gute Hände fallen, v dubre roke priti; er ist nicht auf den Kopf gefallen, ni neumen, nima slame v glavi; in's Wasser fallen, pljuskniti, šterbunkniti v vodo; über einen Stein fallen, spotakniti se nad kamnam in pasti; todt zur Erde fallen, mertev pasti, sčeniti se, zgruditi se na tla; vom Wasser, uteči, utekati se, usihati (se), uplahniti, uplahovati, upasti, upadati; von einer Geschwulst, oplahniti, splahniti; der Nebel fällt, megla pada; die Drau fällt in die Donau, Drava teče, se izteka v Donavo; über den Haufen fallen, razvaliti se, podreti se; sein Ansehen ist gefallen, zgubil je svojo veljavo; von einem Handlungshause, s. **Falliren**; Adam fiel, Adam je padel, je grešil; von Jungfrauen, s. **Fall**, (zu Falle kommen); mit ihm fiel unsere Hoffnung, ž njim se nam je upanje zgubilo, je prišlo na nič; umkommen, vom Vieh, s. **Abstehen**; von Menschen, poginiti; in der Schlacht, pasti, ubit biti; er fiel durch die Hand seines Bruders, brat ga je ubil, umoril; in die Strafe fallen, zapasti, zapadati kazni; wie sind Sie auf diesen Gedanken gefallen? kako Vam je prišlo to v glavo, na misel? od kod ste vzell to misel? das Gut fällt auf den ältesten Sohn, posestvo pripada najstaršimu sinu; alle Schuld fällt auf die Eltern, starši so vsiga tega krivi; Weihnachten fällt auf einen Sonntag, božič (sveti dan) je ali pride letas v nedeljo; wie es fällt, kakor pride, kakor kane; das würde ihm schwer fallen, to bi ga težko stalo, to bi mu težko delo, žal bi mu bilo; es fällt mir unmöglich, ne morem, pa ne morem, ni mi mogoče; es fiel ein Schuß, nekdo je ustrelil, zasliši se strel; diese Farbe fällt mehr ins Grüne, ta barva vleče bolj na zeleno; segati v —, bližati se; das fällt ins Pöbelhafte, to diši po prostaštvu; in die Zügel fallen, zagrabiti za uzdo; dem Feinde ins Land, s. **Einfallen**; in den Rücken, prijeti za herbtam, priti mu za ledja, *serb.* zaledjiti ga; einem in den Kauf kommen, prekupiti komu kaj; auf den Baum fallen, von Vögeln, vsesti se, posesti se na drevo; ein Stein ist mir vom Herzen gefallen, kamen se mi je odvalil od serca; er ließ den Muth fallen, serce mu je upadlo; *serb.* klonuti duhom; einen fallen lassen, ne pomoči mu, s. **Aufgeben**; den Anker fallen lassen, vreči mačka, sidro; die Stimme fallen lassen, spustiti, znižati glas; ich lasse noch nicht alle Hoffnung fallen, nisim se še popolnama odpovedal upanju; ein Wort fallen lassen, izreči, omeniti; ein Gespräch fallen lassen, pustiti kaj, prenehati in ne govoriti več od —; kleinweise fallen, z. B. vom Obst, cepniti, pocepati. cepati; von Gedanken, auf einen Gedanken, auf ein Wort fallen, ungefähr in die Hände, aus dem Gedächtnisse, priti, pasti; fein, z. B. beschwerlich, lästig fallen, nadlegovati, nadleževati, sititi se okoli koga, *serb.* dodijati komu; der Gemeinde zur Last fallen, priti soseski na skerb, na glavo priti komu; in die Haare, s. **Fahren**; es fällt in die Augen, udarja, bije, šine v oči; es fällt gut in die Augen, lepo je viditi, prav vidno, očitno je; in die Ohnmacht, omedleti, v omedlevico pasti; s. a. **Ohnmacht**; sich zu Tode fallen, pasti in ubiti se; sich wund fallen, pasti in pobiti se, potolči se; einem zu den Füßen fallen, pred koga se vreči, pasti na kolena, klanjati se mu; bei jemand aus der Gunst fallen, zameriti se komu; über jemanden herfallen, napasti, planiti na koga, napadati koga, navaliti na koga; s. **Herfallen**; in die Rede fallen, besedo prevzdigniti; geworfen werden, von Thieren, storiti se, roditi se; in die Rede, ins Wort fallen, presekati besedo, ugovarjati komu, zaletovati se v besedo; Einem ins Amt fallen, segati, vtikati se v čiga opravilo; über den Graben fallen, preskočiti jarek; mit dem Kopf an die Wand, udariti se z glavo ob steno; durchs Schwert fallen, od meča, pod mečem umreti; ins Schwert fallen, prebosti se z mečem; in tiefen Schlaf fallen, terdno zaspati; wie aus den Wolken gefallen, s. Außer (sich); es ist nur ein wenig Schnee gefallen, prav malo snega je padlo, le pobelilo je; in eine Krankheit fallen, s. **Erkranken**; unter die Mörder fallen, med razbojnike pasti, priti, zaiti; die Wahl fiel auf ihn, on je bil izvoljeo, izbrali so ga; zu Boden fallen, in der Chemie, usesti se; *v. i.*, pada, gre; es fällt ein Regen, dež gre; es ist ein tiefer Schnee gefallen, sneg je zapadel.

Fällen, *v. a.*, einen Baum, drevo posekati, sekati, podreti, robiti; die Mauern, podreti, podirati, porušiti; den Anker fällen, mačka vreči, metati; in der Chemie, s. **Niederschlagen**; durch ein Geschoß tödten, ustreliti, podreti, podirati; ein Urtheil fällen, sklepati, storiti, delati, sodbo skleniti, razsoditi, razsojati; das Bajonett fällen, spustiti, nastaviti bajonet; ihre Zunge wird sie fällen, jezik jo bo končal, nesrečno storil; s. a. **Verderben**.

Fällen, das, sek, seč.
Fallendung, die, sklon, padež, s. a. **Endung**.
Fallfenster, das, nach dem *Poln.* spustno okno.
Fallfleck, der, oder Fallflecken, opadina, otolčina; der Apfel hat mehrere Fallflecken, jabelko je otolčeno.
Fallfrist, die, zapadni rok.
Fallgatter, der, nach dem *Russ.* spustna rešetka, zatornica, nach *V.* brana.
Fallgrube, die, für Wölfe, volója jama, volčina.
Fallgut, das, posestvo ali fevd, ki ga po vsakem odmertji gospod nazaj dobi.
Fallhaus, das, das Haus des Abdeckers, wo er die Häute des gefallenen Viehes aufbewahrt, odiravnica, konjodérnica, merhodérnica.
Fallholz, das, dračje, suhe veje, (*plur.*), suhljad, lomača, pobirki; s. a. **Raffholz**, **Klaubholz**.
Fallhut, der, nach dem *Serb*, venec, neki klobuk za otroke.
Fallibel, *adj.*, zmoti podveržen, prevarljiv, zmotin, grešen.
Fallibilität, die, zmotnost, grešnost, zmotljivost, premotljivost.
Fällig, *adj.*, zahtbar, plačljiv; das Kapital ist fällig, kapital ali jistina se ima plačati; fällige Nutzungen, vžitki, ki se morejo pobrati; abgelaufen, pretekel; fällige Zeit, pretekli, iztekli čas; fällig werden, doteči, izteči se, *serb.* dospeti; der Wechsel ist fällig, menjica se je iztekla, čas plačila je prišel, *serb.* menjica je dospela.
Fälligkeit, die, preteklost, doteklost, plačljivost, pobirljivost.
Falliment, das, bankrotstvo, kant. oplet; s. a. **Crida**.
Falliren, *v. n.*, bankrotirati*, falirati*, oplesti, priti na oplet, na boben, na nič.
Fallit, der, kant, bankrot.
Fallitmasse, s. **Concursmasse**.
Fällkessel, der, im Hüttenbau, nsedni kotel, nach *V.* kotel za pod se metanje.
Fallklappe, die, klopec, zaloputnik.
Fallklinke, die, nach dem *Poln.* zapadka und kljuka samozapadna.

Fallklotz, s. Fallblock.
Fallknecht, der, konjedércov hlapec.
Fallkraut, s. Wohlverlei.
Fallladen, der, spustno okence.
Fallmeister, der, s. Abdecker.
Fallmütze, s. Fallhut.
Fallnetz, das, mreža na lov, mreža na zapadnico ob. padnico; kleines um einzelne Vögel zu fangen, mrežica.
Fallriegel, s. Fallklinke.
Falls, *adv.*, ako; falls es nöthig sein wird, ako bi, ko bi treba bilo, če bo treba.
Fallsack, der, velike (čez vodo razpete) mreže za ribji lov.
Fallschirm, der, padavnica†, *poln.* spadochron, priprava, s ktero se je moči spustiti z visociga na zemljo.
Fallschloß, das, samozapadnica†.
Fallsilber, das, usedno srebro.
Fallstein, s. Anstoß.
Fallstrick, der, past, zanka, zaderga, nastava, spotik; in den Fallstrick fallen, vjeti se, s. a. Falle, Hinterlist.
Fallsucht, die, s. Epilepsie.
Fallsüchtig, *adj.*, padavičen, božjasten; s. Epileptisch.
Falltau, das, an den Schiffen, deržaj, prideržavka.
Fallthor, das, s. Fallgatter.
Fallthür, die, loputa, loputnik, loputnice, nach dem *Poln.* u. *Russ.* spustne dori.
Fallton, der, glasopad†, zapadni ton*; s. Cadenz.
Fallwildbret, das, merhovina, divjačina cerknjena in ne ustreljena, cerkujenec.
Fallwunde, die, opadoina†, rana od padca.
Falsarius, s. Verfälscher.
Falsch, *adj.*, falsche Angabe, lažnjive, lažne, lažljive besede; falscher Freund, hinavsk, nezvest, neresničen prijatel; ein Falscher, hinavec; falsche Anzeige, lažnjiva, kriva ovada; falsche Nachricht, neresničen glas; falscher Prophet, lažnjiv prerok; falsche Lehre, kriv nauk; falscher Zeuge, kriva priča, krivopričnik; falsches Maß, kriva mera; falscher Eid, kriva prisega; in der Medicin, falsche Wehen udgl., (nach *V.*) divji popadki; falscher Spieler, goljufen igravec; falsches Spiel, goljufna igra, goljufovanje v igri; falscher Mensch, nevošljiv, nevoščljiv, zvit, goljufen, zavidin, hinavec; falscher Name, izmišljeno ime; falscher Wein, zmešano, poblojeno, spačeno vino; ein Wort falsch aussprechen, besedo napak izreči, izgovoriti; falsche Ehre, nečimerna, napčna čast; falscher Weg, napčna, kriva, neprava pot, s. a. Abweg; unterschoben, podveržen, podtaknjen, neprav, nepristen; falsche Urkunde, nepravo, podveženo pismo; falsche Münze, kriv, ponarejen dnar, (verfälschte Münze), prenarejen dnar; falsche Hoffnung, prazni, goljufni up; einen falschen Tritt thun, napak stopiti; falsch schwören, po krivem priseči, prisegati; falscher Schritt, s. Fehlerhaft; falsche Farbe, nestanovitna, slaba barva; falscher Schlüssel, s. Dietrich; im biblischen Sinne, s. Lasterhaft; falsch hören, preslišati; einen falsch machen, s. Erzürnen; Falsch, das, s. Mangel, Fehler; Betrug, laž, prevara, goljufija; er ist ohne Falsch, ne pozna goljufije, zvijače, jo odkritoserčen; die Unwahrheit, neresničnost, lažnost.
Fälschen, *v. a.*, pačiti, kaziti, mešati; von Wein, auch kerstiti; s. das gebräuchlichere Verfälschen.
Fälscher, der, s. Verfälscher.
Falschgesinnt, *adj.*, zvit, hinavsk.
Falschgläubig, *adj.*, krivoveren, krivoversk, krive vere.
Falschgläubige, der, krivoverec, krivovérnik; die, krivovérka, krivovérnica.
Falschgläubigkeit, die, krivovérstvo.
Falschgründig, *adj.*, kar se opira na lažnjive ali krive podstave.
Falschheit, die, z. B. einer Nachricht, lažnost, lažnjivost, neresničnost; von Menschen, hinavstvo, hudobnost, goljufnost, zavidnost, zvijačnost, *russ*, lukavstvo (=lokavstvo, *altsl.* ląkavstvo).
Falschherzig, *adj.*, zavidljiv, zavidljiviga, hinavskiga, zvitiga serca.
Fälschlich, *adj.*, meist jedoch *adv.*, lažnjivo, lažljivo, napačno, goljufno, hudobno, krivo, po krivem, po napčnem, po nepravem.
Falschmünzer, der, ponarejavec (dnarjev); s. Münzverfälscher.
Falschmünzerei, die, ponareja, ponarejanje dnarjev; s. Münzverfälschung.
Falschnamig, s. Pseudonymisch.
Falschpaarig, *adj.*, neenak.
Falschspieler, s. Falsch.
Falschwerber, der, nabirač vojakov za kako tujo deželo ali oblast, brezoblastni nabiravec vojakov.
Falsett, das, Falsettstimme, preverženi, tenki glas.
Falsifiziren, s. Verfälschen usf.
Falsum, das, s. Betrug.
Falte, die, guba, giba, zgiba, guza, branja, nabor, nabirek, u. *V.* preguba, *russ.* skladka, bory (*pl.*); Fältchen, gubica, gubka, gibka; in der Haut, gerba, s. a. Runzel; in Falten legen, v gube zložiti, zlagati, nagubati, gubati, (v gube nabrati, nabirati, nach *V.* auch nakrišpati, krišpati; die Falten des Herzens, skrivne želje, skrivnosti; Falte machen beim Nähen, gerbati.
Fälteln, *v. a.*, nach *M.* zgubičati, gubičati, gubančati, gerbančiti; v gubke zlagati, nach *V.* nakrišpati, krišpati.
Falten-, in Zsstgn., Faltenvoll, gubati; einer Falte ähnlich, gubast.
Falten, *v. a.*, nagubati, gubati, nabrati, nabirati, ubrati, ubirati; die Stirne, čelo zgerbiti, gerbiti, zgerbančiti, gerbančiti, namerdniti se, namerščiti, nameršiti se; die Hände zum Gebete, roke skleniti; mit gefalteten Händen, s sklenjenimi rokami; in der Kindersprache, bogka držati; gefaltete Stirn, nabrana čelo.
Faltenauster, die, (Ostrea plica) nabrana ostriga.

Faltenblume, s. Winde.
Falteneidechse, die, nabrana gaščerica, gašerica.
Faltenflechte, die, nabrani lišaj.
Faltenförmig, *adj.*, gubast, nabran.
Faltenkleid, das, nabrana obleka, suknja.
Faltenkniff, der, nabor, nabiranje.
Faltenlos, *adj.*, brezguben, brez gub, gerb; faltenlose Stirn, gladko, jasno, vedro čelo.
Faltenmagen, der, devetogub, devetogubnik (*cfr. altsl.* pętigub, *quintuplus*, und nicht pętigaba).
Faltenrand, s. Falbel.
Faltenreich, *adj.*, gubat, gosto nabran.
Faltenrock, der, nabrana suknja.
Faltensaum, der, s. Falbel.
Faltenschlag, der, nabor, draperija*, zgibje† *coll.*, guboskład†.
Faltenschnecke, die, mitra.
Faltentuch, das, nach *V.* krišpanec, nakrišpano platno, oabrani pretvor, *Pol.*
Faltenvoll, s. Faltenreich.
Faltenweise, *adv.*, gubama, nabrano.
Faltenwurf, der, s. Drapirung, Faltenschlag.
Falter, der, metulj, motulj; s. Schmetterling.
Faltig, *adj.*, gubat, krišpan, nabran; faltiges Gesicht, nabrane lica.
Fältig, Faltig, in der Zsstg., dreifältig, hundertfältig usf.; s. diese Zusammensetzungen.
Faltstock, der, nabiralo, nabiravnik.
Falz, die, die Begattung der größern wilden Vögel, s. Balz.
Falz, der, s. Falte; bovee, n. *M.* zguba, brazda; bei Buchbindern, pregib; Rinne, žleb, nach *M.* auch jarek, reža; Einschnitt oder Rinne im Brett, Fuge, zareza, režanee, vklad, nach dem *Russ.* paz, zakroj; nach *V.* pah, (*cfr.* spahniti); die abgestossene, verdünnte Ecke, nach *V.* bovee, žleb.
Falzbank, die, kubila.
Falzbein, das, nach *V.* vihavnik, nach dem *Russ.* gladilka.
Falzbock, der, bei den Gärbern, nach *V.* ploh, perilni ploh, (strojarski) konj, mezdernik.
Falzbrett, das, bei den Buchbindern, vihavnica, plativna deska, plativnica.
Falzeisen, das, bei den Gärbern, trebivnik. *serb.* (kožarska) kosa, *poln.* skrobaczka.
Falzen, *v. n.*, sich begatten, s. Balzen.
Falzen, *v. a.*, gubati, splatiti, platiti, v gube zložiti, s. Falten; die Haut, mezdriti, nach *V.* otrebiti, trebiti; eine Säule, Falze einschneiden, žlebe vrezati, vrezovati; einen Brief, zložiti, zlagati; Bretter falzen, zareze, režance delati, nach dem *Poln.* žlebkovati.
Falzer, der, gubar, trebivec, zlagač.
Falzhaken, der, bei den Drechslern, izvertač†.
Falzhobel, der, žlebnik, laštnik*, *russ.* dolbilo.
Falzicht, *adj.*, žlebast, režančast.
Falzig, *adj.*, nažlebljen, zarezan.
Falzmesser, das, bei den Gärbern, s. Falzeisen,
Falzzange, die, bei den Schustern, nach *V.* robate klešče, kleše, robača.
Falzziegel, der, korec, korito, robnik.
Fama, die, s. Ruf.
Familiär, s. Vertraulich; *adv.*, po domače.
Familiarisiren, sich, *v. r.*, sprijazniti se, podomačiti se.
Familiarität, die, s. Vertraulichkeit.
Familie, die, Eltern, Kinder sammt Gesinde zu einer häuslichen Gesellschaft vereint, deržina ob. družina, družba; die Ehelente und ihre Kinder, rodovina, rodbina, hiša, dom, familija*, nach *V.* rodina; ein ganzes Geschlecht, rod, pleme; Familien der Schmide, kovaške družine; die Kinder, zarod; eine starke Familie haben, mnogo otrok imeti; oft bleibt das Wort „Familie" im Slovenischen unübersetzt, indem es durch das *adj., poss. implicite* ausgedrückt wird, z. B. die Familie des Nachbars, des Johann, des Freiherrn, sosedovi, Janczovi, baronovi.
Familien-, in Zsstgn., družinski, rodovinski, hišni, kar so tiče rodovine.
Familienanstrag, der, rodbinska sodnija.
Familienbegräbniß, das, rodovinsko pokopališče, pokopališe.
Familienbrot, s. Hausbrot.
Familienfehler, der, rodovinska napaka, hiba, vsa rodovina ima to napako, to slabo lastnost.
Familiengemälde, das, podoba rodovine, namalana rodovina, podoba, obraz koga iz rodovine.
Familiengeschichte, die, zgodovina, povestnica rodovine, rodovinske zgodbe.
Familienglied, das, ud rodovine, domači človek, rodovinski.
Familienglück, das, domača sreča.
Familiengruft, s. Familienbegräbniß.
Familiengut, das, rodovinsko blago.
Familienhaupt, das, glava, oče, starašina rodovine.
Familienkrankheit, s. Erbkrankheit.
Familienkreis, der, rodovina; im Familienkreise, doma, med svojimi.
Familienleben, das, domače življenje.
Familienlos, *adj.*, brez zaroda, brez otrok, brez družine, kdor nima otrok.
Familienlosigkeit, die, brezotročnost.
Familienrath, der, rodovinski, domači posvet.
Familienstolz, der, er hat viel Familienstolz, ponaša se, moško se nosi zavoljo svojiga rodu, si kaj dozdeva, se povzdiguje zavolj svojiga roda.
Familienstück, das, rodovinska reč, stvar; s. a. Familiengemälde.
Familienvater, s. Familienhaupt.
Familienverband, der, zveza rodovine.
Familienvermögen, das, rodovinsko premoženje.
Familienzirkel, s. Familienkreis.
Familienzwist, der, domači prepir, razpertije v rodovini.
Famös, s. Berüchtigt.

Famulus, s. Diener.
Fanatiker, der, fanatik (in allen slav. M.), s. a. Schwärmer.
Fanatisch, *adj.*, fanatičen; s. Schwärmerisch.
Fanatismus, der, fanatizem; s. a. Schwärmerei.
Fanfare, die, (Trompetenschall), trobentanje.
Fanfaron, s. Windbeutel.
Fanfaronaden, *pl.*, baharija.
Fang, der, das Fangen, lov, lovljenje, lovitev, *russ.* lovlja; auf den Fang ausgehen, iti lovit, iti na lov; das gefangene Wild, ujetina, ulovek, nach *V.* auch lovež; der hat einen guten Fang gethan, ta je pa ogrenil (ogreniti, ogrebati); einem Hirschen den Fang geben, (*waidm.*), zaklati jelena; die Fänge der Raubvögel, kremplji; s. a. Hauer.
Fangdamm, der, zagat.
Fangeball, der, ročna žoga.
Fangebrief, s. Verhaftsbefehl.
Fangegeld, das, für gefangene Raubthiere, lovnina, vjemščina; für den Stockmeister, s. Schießgeld.
Fangeisen, das, Biber, Otter uff., barein zu fangen, mit einer Feder, lesica, lesičica, sprožnica; mit 2 Federn, nach *V.* volk; auch skopec.
Fangemesser, das, lovski nož, jatagan.
Fangen, *v. a.*, vjeti, ujeti, uloviti, loviti, nach *M.* auch ulavljati (*altsl.* ujęti, uloviti); der Hund fängt in das Hängefeil, pes vervico popada; schnell ergreifen, popasti, popadati, zgrabiti, zagrabiti; Feuer fangen, vneti, vnemati se, vžgati, vžigati se; er fängt leicht Feuer, kmali zagori, kmali plane kvišku, znese, koj mu zavre; die Leine fangen, mrežo natakniti, natikati; eine Sau, einen Hirsch fangen, den Fang geben, zaklati; der Schwamm fängt gut, goba se rada prime; alle Räuber wurden gefangen, vse razbojnike so polovili, so prijeli; du hast dich fangen lassen, ujeli so te, zagazil si v mrežo; den Rauch fangen, zapirati dim, prestreguti, odpeljevati; *v. r.*, sich fangen, ujeti se, uloviti se, loviti se; der Wind fängt sich, veter se lovi, se ustavlja; sich mit seinen eigenen Worten fangen, sam se zaplesti.
Fänger, der, loveo.
Fängerei, die, lovstvo.
Fängerin, die, lovivka, vabljivka.
Fängerisch, s. Coquett.
Fangestrick, der, zanka.
Fangetag, der, es ist alle Tage Jagdtag, aber nicht alle Tage Fangetag, lovi se vsaki dan, vlovi se pa ne vsaki dan.
Fangevogel, s. Habicht.
Fangezahn, der, nach *V.* čekelj, čekan, *serb.* kalac.
Fanggeräth, das, lovska sprava.
Fanggier, die, nach *Ravnik.* podrepnost; s. Coquetterie.
Fanggraben, der, lovna jama.
Fanglust, s. Fanggier.
Fangstahl, s. Hirschfänger.
Fant, der, verächtl., fantalin, pobe; Fäntchen, das, pobič, fantič.
Fantasie, die, Phantasie, s. Einbildungskraft, umišljija, domišljija, nach *M.* umišljava, domišljava, fantazija; *russ.* mečta, *altsl.* m'čta, *serb.* razmniva, *böhm* obraznost, obrazotvornost; im nachtheiligen Verstande, Hirngespinst, tranča, brodenje, blodnja, bledenje, izmišljavnost, sanjarija.
Fantasiren, *v. a.*, in den Künsten, izmišljevati, domišljevati; in Krankheiten, aberwitzig reden, blesti, mešati se, bresti, blaznovati, (mu gre na blazen), trančati, brodiditi, buncati; ein Lauenstück spielen, nach dem *Russ.* fantazijo igrati, (gosti, piskati).
Fantasiren, das, trančauje, trančarija, bledenje, blaznovanje.
Fantast, der, sanjar, sanjavec, nach *V.* zmama, zmamež, zmam, nach *M.* bedalež, pahnjence; čuden človek, posebnež.
Fantastisch, *adj.*, sanjarsk, čuden.
Fantom, das, Gespenst, prikazen, pošast; s. a. Hirngespinst.
Fanze, s. Firlefanz.
Fanzen, s. Alfanzen.
Farbe, die, barva, farba*, (auch *poln.*), *russ.* auch *altsl.* u. *serb.*, mast, an Pferden, šerst, *böhm.* srst; er urtheilt wie der Blinde von der Farbe, sodi kakor slepec od barve (od svetlobe); Farbe halten, barvo držati, *fig.* zvest biti in ostati; die Farbe verliereu (von Kranken), obledeti; einen mit häßlichen Farben malen, gerdo koga popisovati; die Farbe verändern, lice spremeniti, premeniti se v licu; s. a. Entfärben, sich; Gesichtsfarbe, lice; einer Sache eine gute Farbe geben, olepšati, s. Anstrich; die Farbe bekennen, ravno tisto farbo dati, nach *M.* modlati; er will mit der Farbe nicht heraus, neče povedati prave misli, volje svoje, prave resnice.
Farbebrühe, die, barvarski razmok.
Farbedistel, die, s. Safflor.
Farbegeben, s. Farbengebung.
Farbegeräth, das, barvarsko orodje, farbarska sprava.
Farbehaus, das, barvarnica, farbarnica.
Farbeholz, das, barvarski les, prežilika, brazilika (Brasilienholz); bei Bäckern, mokro uli srovo poleno, ki se v mesteje deva, da s čadam kruh temni.
Färbekessel, der, barvarski kotel.
Färbekraut, das, s. Färberröthe.
Färbekufe, die, farbarska kad.
Färbekunst, die, barvarija, farbarija, barvarstvo, farbarska umetnost.
Farbelos, Farbenlos, *adj.*, brezbarven, brez farbe.
Färben, *v. a.*, pobarvati, barvati, (*böhm.* barviti), pofarbati, farbati*; Ostereier färben, bročiti; schwarz, roth ꝛc. färben, na černo, na rudeče barvati, počerniti, porudečiti, pozeleniti itd.; die Sonne färbt die Körper, solnce premenja reèem farbo; die Gesundheit färbt ihm die Wangen, lica so mu rudeče od zdravja; s. a. Schminken; bunt färben, pisati, šarati; *v. r.*, sich färben, farbo dobivati; sich roth, grün ꝛc. färben, rudečiti se, zeleniti se; die Aepfel, Trauben uff. färben sich, lisijo se, barvo dobivajo, barva gre na nje, dozrevajo; neues Haar bekommen, z. B. der Hirsch färbet sich, nach *V.* na jelena dlaka gre; gefärbte Haselnuß, sajevec, sajev lešnik; bunt gefärbt, pisan; gefärbte Freundschaft, prijatelstvo na videz, hinavsko; schön gefärbtes Tuch, ruta lepiga pisma.

Farbenarbeiter, der, farbarski delavec.
Farbenauftrag, der, farbanje; s. Auftrag.
Farbenbild, das, barvana podoba.
Farbenblitz, der, bliščeča, bliščeča barva, ki se lesketa.
Farbenblume, die, pisana cvetlica.
Farbenbogen, der, s. Regenbogen.
Farbenbrechung, die, mes. mešanje farb, zamok, pomrak farb.
Farbenbrett, das, paleta*; s. Palette.
Farbendruck, der, barvotisk.
Farbenfell, das, farbana, pisana koža.
Farbenfeuer, das, ognjena farba.
Farbenfleck, der, barvni madež.
Farbengebung, die, Colorit, barvanje, malanje, izbor farb.
Farbenglanz, der, s. Farbenblitz.
Farbenhandel, der, kupčija z barvami.
Farbenhaut, die, s. Iris.
Farbenholz, das, s. Farbeholz.
Farbenkästchen, das, barvnik, škatljica, skrinjica za farbe.
Farbenklecker, der, mazač.
Farbenkörper, der, farba, barvilo.
Farbenkundige, der, barvoznanec, farbozнanec.
Farbenlos, s. Farbelos.
Farbenmeister, der, barvarski mojster.
Farbenmesser, das, barvarski stergač, barvarska stergalja, stergulja.
Farbenmischung, die, zmes, mešanje barv.
Farbenmühle, die, barvarski malin, mlin.
Farbenmuschel, die, lupina, lupinka, školjka za barve.
Farbenprobe, die, preskus, ogled barv.
Farbenpulver, das, barvni prah.
Farbenrand, der, barvani, pisani rob.
Farbenreiber, der, manec (barv), ta, ki barve mane, tare.
Farbenreich, *adj.*, pisan.
Farbenspatel, der, barvarska lopatica.
Farbenspiel, das, prelivanje, menjanje barv.
Farbenstein, der, kamen za zmevanje, trenje barv.
Farbenstoff, der, barvilo, barvina.
Farbenstrahl, der, barvasti, pisani žarek.
Farbenstufung, die, postopnost† barv.
Farbentopf, der, lonec za farbe.
Farbenvoll, *adj.*, pisan.
Farbenwaare, s. Farbe.
Farbenwechsel, der, sprememba barv.
Farbenwolle, die, barvana volna.
Farbenzeug, der, barvana tkanina, pertenina, barvano rjuho, pertje.
Farbenofen, das, farbarska peč.
Färber, der, barvar, farbar.
Färber-, in Zssg., barvarski.
Färberbaum, der, (Rhus coriaria), roj, rojevina.
Farberde, die, rudarska barva, zemlja barvnica, barvna perst.
Färberdistel, s. Safflor.
Färberei, die, barvarija, farbarija, farbarstvo, farbarnica.
Färbergeselle, der, farbarski hlapec, pomagač, delavec; wörtl. družnik.
Färbergras, s. Wau.
Färberin, die, barvarica, farbarica.
Färberkraut, das, volovski jezik.
Färbermaulbeerbaum, der, rumena prežilika.
Färberpflanze, die, farbarska rastlina.
Färberröthe, die, (Rubia tinotorum), brošč, broš, (*serb.* broć), rudečina; damit färben, bročiti.
Färberwaid, s. Waid.
Färberwau, s. Wau.
Färberwerkstätte, die, barvarnica.
Färberwurzel, s. Färberröthe.
Färbestoff, s. Farbenstoff.
Färbestrauch, s. Färberbaum.
Farbewechselnd, *adj.*, spreminjast, spremenljiv, premenkast, kdor barvo menja.
Farbezeug, das, barvarsko orodje, farbarska oprava.
Farbig, *adj.*, barvast, nabarvan, pofarbun, pisan.
Farblos, s. Farbelos.
Färbmittel, das, barvilo, *serb.* mastilo†.
Färbung, die, barvanje, farbanje; s. a. Anstrich.
Farbwerk, das, farbarija.
Farce, die, Farße, in den Küchen, sekanje, s. Füllsel; ein Possenspiel uff., nach *V.* budla, smešna komedija; s. a. Posse.
Farciren, s. Füllen (mit Füllsel).
Farin, das, sladkorjeva moka, farina*.
Farinös, s. Mehlicht.
Farn, der, Farnkraut, das, praprot, paprat (a. *serb.*).
Farnboden, der, praprotnica, praprotišče, praprotiše.
Farnkrautsame, der, praprotno seme.
Farre, der, junger Stier, Ochs, junec, juneček.
Färse, die junge Kuh, die noch nicht gekalbet hat, junica, telica.
Färsenkalb, das, telička, teličica, janičica.
Farzen, s. Furzen.
Fasan, der, (Phasianus colchicus), nach dem *Böhm.* u. *Poln.* bažant, *russ.* fazan.
Fasanenbeize, die, lov na fazane, bažante.
Fasanenbraten, der, bažantova ali fazanova pečenka, pečeni fazan.
Fasanengarten, der, Fasanengehege, Fasanenhof, s. Fasanerie.
Fasanenhaus, s. Fasanerie.
Fasanenhenne, die, fazanka, bazanka.
Fasanenhuhn, s. Fasan.
Fasanenjagd, s. Fasanenhetze.

Fasanenmeister, der, bazanar, fazanar.
Fasanenzucht, die, fazanoreja, reja bažantov.
Fasanerie, die, bazanjak, fazanjak, bažantovnjak, *russ.* fazannik; die Wissenschaft ihrer Wartung, bažantarija.
Fasanfeder, die, bažantovo pero.
Fas et nefas, pravica in krivica, pravično in krivično, spodobno in nespodobno, prav in neprav.
Fasces, die, *fasces*, butarica ali zvezek protja ali šib s sekiro (pri Rimljanih).
Faschen, (*waidm.*), s. **Blnten.**
Faschine, die, protje, fašina, butara, vejevje.
Faschinendamm, der, zagraja s protjem.
Faschinenmesser, das, kosir.
Faschinenwerk, das, vejevje, protje, (bei Möttling) vejniki *pl.*
Fasching, der, **Fastnacht**, die, pust, (mesopust).
Faschingsnarr, der, pustna šema.
Faschingszeit, die, pust; zur Faschingszeit, o pustu, o pusti.
Fascikel, der, zvezek, zvezček.
Fase, die, s. **Fasen**, s. **Zapfenloch.**
Fasel, der, oder die, (vergl. das trainische baža), pleme, rod, plod, šara; zur Fasel gehen lassen, spustiti, da gre po plemenu; zur Fasel füttern, za pleme rediti; von guter Fasel, dobriga plemena; s. **Art, Race, Brut.**
Faselei, die, bledenje, bedalija, traparija, hamlarija.
Faseler, Faselhans, der, budalo, bedak, abotnik, abota, trap, šamlja, hamlja.
Faselgebühr, die, s. **Faselgeld.**
Faselgeld, das, žrebčevina, junčevina; s. a. **Beschälgeld.**
Faselhaft, Faselig, *adj.*, budalast, bedakast, aboten.
Faselhaftigkeit, die, traparija, bedaštvo, abotnost.
Faselhammel, der, merkač, oven za pleme.
Faselhengst, der, žrebec za pleme.
Faselig, s. **Faselhaft.**
Faseln, *v. n.*, sein Geschlecht fortpflanzen, besonders von Schweinen, zaplemeniti, plemeniti se; sich vermehren, zaploditi se, zarediti se, pomnožiti se, množiti se; unrecht Gut faselt nicht, krivično blago nima teka; irre reden, blesti, bresti, broditi, traparitи, šamljati, s. a. **Fantasiren**; ferkeln, oprasiti se, prasiti.
Fäseln, *v. a.*, puliti, cefrati, pukati; *v. r.*, cefrati se, pukati se.
Faselnackt, s. **Fadennackend.**
Faselochs, der, bik; s. a. **Bulle.**
Faselschwein, das, svinja, prasica za pleme, za spodrejo.
Faselvieh, das, živina za pleme, *serb.* podsad.
Fasen, der, vlakno (lakno), nitka, lasek, kitica, bei thier. Körp. sesavka; an Bäumen, stremen; ich habe feinen trockenen Fasen an mir, moker sim do polti, ni je suhe niti na meni.

Fasen, s. **Faseln, Fäseln.**
Fasennackt, s. **Fadennackend.**
Faseole, die, (Phaseolus vulgaris), fažol, (pritličnik, štorovec, kolenec); in der Wochein, bob; (Bohne, pravi bob).
Faseolenranken, *pl.*, ratje.
Faser, die, s. **Fasen**, der.
Fäserchen, das, vlakence.
Fasergebilde, -gewebe, das, vlaknovina.
Fasericht, *adj.*, vlaknast, nitkast.
Faserig, *adj.*, vlaknat, redek; fasiger, faseriger Zeug, redko tkanje; fasiges, faseriges Fleisch, nach *V.* vitrasto meso, žilavo meso.
Fasern, s. **Fäseln.**
Faserstoff, der, nach *Vert.* vlakneo, lakneo, (*gen.* vlakenca); vlakninaf.
Faserwurzel, die, vlakuata korenika.
Faß, das, sod, beček, *russ.* bočka, *serb.* bačva; in St. nach *M.* pučel; mit einem Boden, kad, brenta, von zehn Eimern, štertin; von fünf Wiener Eimern, polovnjak; ein Faß binden, s. **Binden**; er hat noch etwas bei mir im Faß, ima še nekaj pri meni na rovašu; er hat dem Faße den Boden eingeschlagen, vse je pokazil na enkrat; der Wein schmeckt nach dem Faße, vino ima duh po sodu; das Faß vermachen, zabertviti, bertviti sod.
Faßbaum, der, drevo (dobro) za sode.
Faßbier, das, ol ali piva iz bečka.
Faßbinder, der, sodar, bednar, bačvar; s. a. **Böttcher.**
Faßbinderei, s. **Böttcherei.**
Faßboden, der, sodovo dno, dno soda.
Faßbohrer, der, sveder za sode.
Faßbrücke, die, most na sodih.
Fäßchen, das, sodček, barigla*.
Faßdaube, die, doga za sod, od soda.
Faße, s. **Face.**
Fassel, s. **Fäßchen.**
Fassen, *v. a.*, ergreifen und halten, etwas gierig fassen, hlastniti, hlastati po čem, popasti, popadati kaj, za kaj; ergreifen und betasten, pošlatati, hlatati, šlatati; jemanden bei der Hand fassen, koga za roko prijeti, prijemati, s. a. **Packen**; ein Gefäß fassen, füllen, zajeti, zajemati; von Wein auch poln.; Getreide fassen, žito vzeti, jemati, v žaklje nasipati, sipati; einen Stein in Gold, etwas in Rahmen fassen, rc., kamen v zlato vdeti, vdevati, obložiti, oblagati, okovati okovavati, nach dem *Poln.* u. *Russ.* opraviti, opravljati demant; etwas fassen gehen, po kaj iti, hoditi; enthalten, deržati, v se vzeti, jemati, v kaj iti, obseči, obsegati; die Kirche konnte die Menge nicht fassen, niso mogli vsi v cérkev, ni bilu mesta v cérkvi za vso množico; jemanden bei seinem Worte, prijeti, prijemati, popasti, popadati; etwas kurz fassen, (sich kurz fassen), ob kratkem, z nekoliko besedami razložiti kaj, povedati; Geld fassen, prejeti, dobiti dnarje; es faßte ihn ein Schauer, groza ga prime, obide, spreleti; einen bei seiner schwachen Seite fassen, lotiti se koga ob njegovi slabosti; etwas in die Augen fassen, oko vpreti

v kaj, na oko vzeti, jemati kaj; scharf ins Auge, terdo, ostro, s koncam pogledati koga; etwas zu Herzen, k serca vzeti, jemati kaj; *poln.* przypuścić co do serca; einen Hasen fassen, pomeriti, meriti na zajca; mit dem Gedächtnisse, pomniti; m. d. Verstande, z. B. ein Wort, razumeti, umeti, ujeti, obseči, obsegati, zapopasti, z umam doseči, dosegati; gut fassen, pogoditi dobro, zadeti; einen Anschlag, naklepati, naklep storiti, naklepe delati; Entschluß, Vorsatz, skleniti, sklepati, sklepe delati, lotiti se; Muth, Herz, serce si storiti, delati, serčnost, serce si vzeti, jemati, nach *M.* sogoriti se; fasse Muth, ne boj se, junak bodi; Haß fassen, sovraštvo začeti, začeti sovražiti koga; er faßte Zuneigung, Liebe zu ihm, priljubil se mu je, jel mu je dopadati, zaljubil se je vanj; den Vorsatz fassen, nakaniti, kaniti kaj; gefaßt sein, sich gefaßt halten, pripravljen biti; sich gefaßt machen, pripraviti se, pripravljati se; mehrere Gegenstände unter einen Gesichtspunct fassen, več reči v eno misel povzeti, povzemati, jemati; Bienen fassen, sie in den Stock bringen, bčele zajeti, zajemati, naložiti, nalagati; Wurzel fassen, ukoreniniti se, zakoreniniti se, prijeti, prijemati se, zapopasti se; festen Fuß fassen, uterditi se; *v. r.*, sich fassen an einen Ast, prijeti, prijemati se za vejo, *fig.* k sebi priti, zavediti se, prebrati se, umiriti se, upokojiti se; fasse dich, ne boj se, s. a. **Beruhigen**, sich; sich kurz fassen, ob kratkem kaj povedati.
Fasserlöffel, der, (Bienenk.), zajemavnica, snemavnica.
Fässerweise, s. **Faßweise.**
Faßfaul, *adj.*, fein, schmecken, po posodi dišati, dušek imeti po sodu; duškast.
Faßfeige, die, smokva v sodu.
Faßförmig, *adj.*, sodu podoben, sodast.
Faßhahn, der, pipa.
Faßhefen, die, drozi (*plur.*) v sodu.
Faßholz, das, les za sode, sodarski les.
Fassion, die, napoved, fasija.
Faßkeller, der, klet, hram za sode, *böhm.* sklep.
Faßlich, *adj.*, zapopadljiv, razumljiv, razločin; es ist mir noch nicht faßlich, še ne razumem tega; faßlich machen, dopovedati, dopovedovati komu kaj.
Faßlichkeit, die, zapopadljivost, razumljivost, razločnost, *poln.* pojętność.
Faßmaß, das, sodomérf.
Faßmeßkunst, s. **Visirkunst.**
Faßpech, das, smola za sode.
Faßreif, der, obroč od soda, za sode.
Faßreifmacher, der, obročar.
Faßspund, der, veha.
Fasson, die, s. **Façon.**
Fassung, die, eines Steines, vdelavn, okov, oprav, oklad; des Bieres, zajemanje, natakanje, polnjenje, polnilo; eines Anschlags, naklepanje; des Gemüthes, zavest, mirnost; aus der Fassung kommen, nit mi uide, zmotiti se, zgubiti se, zmesti se, zbegati se, ob zaved priti, ne zaveditі se; aus der Fassung bringen, zbegati, zmesti, zmešati; die Fassung behaupten, miren ostati, ne zganiti se, ne prestrašiti se; eines Gesetzes, sostavljenje; eines Entschlußes, namen, namérjanje; die Löhnung, prejemanje; nach dem Geiste der slov. Sprache wird es jedoch zumeist durch ein Zeitwort ausgedrückt, — die Fassung wieder gewinnen, prebrati se.
Fassungsgabe, Fassungskraft, die, zapopadnost, razumnost; er hat feine Fassungsgabe, nič ne zapopade, ne zapopada, ne doseže s svojim umam.
Fassungslos, *adj.*, brez zavesti.
Fassungsvermögen, das, s. **Fassungsgabe.**
Faßwaare, die, blago v sodih.
Faßweise, *adj.*, po sodu, na sode.
Faßwerk, das, sodovje, sodje.
Fast, *adv.*, s. **Beinahe.**
Fastbäcker, der, krušar; sie, krušarica, ki černi kruh peče.
Fastbäckerbrot, das, černi kruh.
Fasten, Faste, die, post, postenje; halten, postiti se; brechen, post prelomiti, lomiti, amersiti se; zu viel fasten, prepostiti se.
Fasten-, in Zsstgn., postni.
Fasten, *v. n.*, postiti se, (als *v. r.* auch im *Altsl.*, *Russ.* u. *Böhm.*); genug fasten, napostiti se; wir haben lange gefastet, d. h. entbehrt, dolgo smo stradali; heute Fresser, morgen Faster, na gost pride post.
Fastenabend, der, pust, mesopust, pustni večér; Fastenabend halten, pustovati.
Fastenblume, die, pukalica, trobentica, ovčičica, iglee; s. a. **Schlüsselblume.**
Fastenbrezel, -prezel, die, presta*.
Fastengebet, das, postna molitev.
Fastenkost, die, postna hrana.
Fastenprediger, der, postni pridigar.
Fastenschlier, s. **Brachvogel.**
Fastensonntag, der, postna nedelja.
Fastenspeise, die, postna jed, postno jelo.
Fastensuppe, die, postna juha.
Fastenzeit, die, post, postni čas, postna doba; zur Fastenzeit, in der Fasten, v postu.
Faster, der, postnik, postivec; Spr., heut ein Faster, morgen ein Fresser, danes se posti, jutri gosti, nach *V.* danes z betam, jutri s psam.
Fastnacht, die, s. **Fastenabend.**
Fastnachts-, in Zsstg., pustni.
Fastnachtsnarr, der, pustna šema.
Fastnachtsschmaus, der, pustna pojedina.
Fasttag, der, postni dan, post.
Fat, der, teleban, smerkolin; s. **Laffe.**
Fata, *pl.*, osoda, usoda, rok; s. a. **Schicksal.**
Fatal, *adj.*, Unglück bringend, nesrečen, napasten, namenjen; zuwider, neslan, nadležen, kogar ne moremo terpeti, viditi; eine fatale Person, neslanec, nadležnik, neslanka, nadležnica.
Fatalismus, der, Verhängnißglaube, vera v naključje, osodo, fatalizem.
Fatalist, der, osodovercc†, fatalist.
Fatalität, die, kar je komu dano, usojeno unglücklicher Zufall, nesreča, nezgoda.

Fatigant, s. Ermüdend.
Fatigiren, s. Ermüden.
Fatiguen, *pl.*, s. Mühseligkeit(en).
Fatsche, die, Binde, Binde, povoj.
Fatschen, *v. a.*, poviti, povijati.
Fatum, s. Schicksal.
Fatze, die, in der Schifffahrt, trak.
Fauchen, *v. n.*, pihniti, pihati, puhati.
Faul, *adj.*, faulend, was in die auflösende Gährung gerathen ist, gnjil, gnjiloben; morsch, perhnen, trohnen, trohlen, trohel, trohljen, trohljiv, trohnel, spreperel, preperel; fauler Schaden, gnjiloba, gnjila rana, gnjila hromota; faules Wasser, smerdljiva voda; vom Fleisch, tuhel; fauler Geruch, tuhnina, zadih, zadihnina; faules Holz, gnjil les, gnjilad, trohljenina, trohljad, perhljad; faul riechen, po gnjilobi dišati, tuhniti; len, tožljiv, lenljiv; sehr faul, len, da ga je zemlja žalostna, da smerdi; träge, faul sein, lenovati; faul werden, uleniti se, zleniti se, poleniti se; er hat sich auf die faule Seite gelegt, močno se je polenil, lenobi udal; das sind faule Fische, to so prazni izgovori, prazne mnhe, ta je jalova, ta je bosa; er, nicht faul, springt hin, ne bodi len, skoči tje; faule See, tišina morska; faules Geschwätz, žlobodranje; faules Gebirge, perhko, kerhko kamnje, nach *V.* robina; faule Wäsche, s. Schmutzig.
Faulbar, *adj.*, gnjiloben, gnjilobi podvržen.
Faulbaum, der, (Rhamnus frangula), kerhlika, kerhlikovec, *poln.* krnšina; gemeiner, gadov les; s. a. Aalkirsche.
Faulbäumen, *adj.*, kerhlikov, kerlikov.
Faulbeere, die, kerhlikova jagoda.
Faulbett, das, s. Ruhebett.
Faulbrut, die, bei den Bienen, zapasena zalega, gnjila zalega.
Faulbrütig, *adj.*, gnjiloploden, z gnjilo zalego (panj).
Fäule, die, gnjiloba, gnjilina, perhlina, trohlina; eine Krankheit, parklica.
Faule, der, s. Faulenzer.
Faulen, *v. n.*, gnjiti, nach *M.* (n. *serb.*) auch gnjiliti; modern, perhneti, trohneti, trohljeneti, pereti; er fault schon in der Erde, že gnjije v černi zemlji.
Faulenzen, *v. n.*, leniti se, len biti, lenobo pasti, nach *M.* vmajuhe pasti; vmanjost obhajati, pohajkovati; *cfr.* Spr. leoa lega srečo bega.
Faulenzer, der, lenuh, lenjivec, zavaljuh, poležin, nach *M.* vmanjuh, lenjak, auch vedljivec, nach *V.* gnjilež, gnjilec; s. a. Bärenhäuter.
Faulenzerei, die, lenoba, lenost, nach *V.* gnjiloba, lena lega (im Spr. lena lega srečo bega).
Faulenzerin, die, lenivka, lenobnica.
Faulfieber, das, gnjila vrnčica, *russ.* gnjilaja gorjačka.
Faulfleck, der, ognjilek, nagnjilek.
Faulfleckig, *adj.*, ognjil, nagnjil, nagnjit, (otolčeno in nagnjito sadje).
Faulfleisch, das, hudo, divje meso.
Faulfräßig, *adj.*, len in nesit.
Faulfuß, s. Faulthier.
Faulgebirge, das, kerhko, keršno kamnje.
Faulheit, die, s. Fäulniß; Trägheit, lenoba, lenost, lenivost, nach *M.* vmanjost, vedlost, vedlivost; sich der Faulheit ergeben, poleniti se, zaleniti se.
Faulholz, s. Faul(es Holz).
Faulicht, *adj.*, gnjilast, nagnjil, nagnjit.
Fäuling, der, s. Faulenzer.
Faulkrankheit, die, gnjilica, gnjila bolezen; s. a. Faulheit.
Faulmatte, die, plahta.
Fäulniß, die, gnjiloba, gnjilota, gnjilost, trohlost, trohlina, trohnota; in Fäulniß übergehen, gnjiti, trohneti, pereti.
Fäulnißhindernd, *adj.*, gnjilobo zaderžujoč, ustavljajoč, zoper gnjilobo.
Faulthier, das, (Bradypus), nach dem *Russ.* tihohnd, nach dem *Poln.* leniveo.
Faulungsort, der, trohlišče, trohliše.
Faulweide, die, (Salix pentandra); s. Baumwollenweide.
Faum, der, pena; s. Schaum.
Fäumen, *v. a.*, pene posneti, posnemati; s. Abfäumen; *v. n.*, peniti se; s. Schäumen.
Faumkelle, **Faumlöffel**, s. Schaumkelle, Schaumlöffel.
Faun, der, Favn.
Faunenblick, der, nesramni pogled.
Faunentanz, der, nesramni ples.
Faust, die, pest, pestnica; eine Faust voll, polna pest, šaka; beide Fäuste voll, perišče, periše, pergišče, pergiše, eig. pregerščе; das paßt wie die Faust aufs Auge, to so mu poda kakor zajcu boben, kakor svinji sedlo; nach dem *Poln.* šel je na hruško kopat repo; eine Faust machen, stisniti roko; sich mit den Fäusten schlagen, s. Balgen; mit dem Schwerte in der Faust, z mečem v roci, die Arbeit geht ihm gut von der Faust, dclo se mu odseda, mu gre od rok; auf eigene Faust, na svoj odgovor, na svojo roko; in die Faust, ins Fäustchen lachen, natihem, skrivaj, za herbtam se posmehovati, smejati; aus freier Faust, iz proste roke; mit der Faust stoßen, gnjecniti, gnjecati.
Faustbirn, die, pestnica, funtarica, banka.
Fäustchen, das, peščica, peščičica; ins Fäustchen lachen, s. Faust.
Faustdegen, s. Dolch.
Faustdick, *adj.*, pest debel; er hat es faustdick hinter den Ohren, ima debele za nšesi.
Faustdicke, die, debelina pesti.
Fäustel, das, kladevce.
Fausten, *v. a.*, pestiti; den Hut, zduliti, duliti klobuk.
Faustgefecht, das, s. Faustkampf.
Faustgerecht, *adj.*, kar se more s pestjo prijeti, v pesti deržati.
Faustgewehr, s. Dolch.
Faustthammer, der, ročno kladvo; ein Streithammer, čekan, *serb.* čakan.

Fausthandschuh, der, rokovica iz celiga, nach *V.* gladka rokovica, brez perstov rokovica.
Fausthobel, der, obliček, nach *V.* pestnik (obliček).
Faustkampf, der, boj ali borba na pesti, nach *V.* pestenje; s. a. Boxen.
Faustkämpfer, der, rokoborec, pestivec.
Faustkolben, der, kol, mahavnik, gorjača, *serb.* buzdovan; s. a. Streitkolben.
Faustkraft, die, moč pesti.
Faustkröse, die, utornik (sodarski).
Fäustling, s. Faustkolben, Fausthandschuh.
Faustpfand, das, ročna, premakljiva zastava.
Faustrecht, das, wörtl., pestna pravica, pravica premoči, pravica močnejšiga, volčja pravica; es herrscht Faustrecht, kdor je jačji, ta tlači.
Faustrohr, das, eine Art kurzer Büchsen der Heiducken in Ungarn, samokreska, kratka puška.
Faustsäge, die, ročna žaga, (Inn. Kr.) pila.
Faustschlag, der, udarec s pestjo.
Fauststock, der, kol, gorjača.
Fauststoß, der, ihn geben, snuiti, dregniti s pestjo.
Fautuil, s. Lehnstuhl.
Faux-Pas, s. Fehltritt.
Favorisiren, s. Begünstigen.
Favorit, der, priserčnik, ljubljence, s. Günstling.
Favoritin, die, ljubljenka, priserčnica.
Faxen, die, *pl.*, norčije, bedačije; Faxen treiben, norco briti.
Faxenmacher, der, norček, norčav človek.
Fayance, s. Fajence.
Februar, der, svečan, februar, *kroat.* svičen, *serb.* veljača, *poln.* luty, *böhm.* unor, *russ.* fevralj.
Fechsen, s. Fächsen.
Fechser, s. Fächser, usf.
Fechtboden, der, barivnica, borišče, boriše, nach *V.* bitnica.
Fechtdegen, der, borivni meč, borivnik, rapir".
Fechteisen, s. Fechtdegen.
Fechten, *v. n.*, boriti se, biti se z mečem, mečati se, mečevati se, *poln.* potykać sie z kim, *russ.* na rapirah bitsja; kämpfen, bojevati se, boriti se, biti se, tepsti se, toleč se; mit etwas fechten, mahati s čem; sie fochten mit großer Tapferkeit, junaško so se bili, tolkli, deržali; mit Worten fechten, pravdati se, prepirati se, beseditі se, potegovati se; mit den Händen, mahati z rokami; betteln, beračiti, milostinje prositi, hišc obirati, brati; s. Betteln; *v. a.*, Schlachten fechten, boj bojevati, boj biti.
Fechter, der, borivec, borec, kdor se zna na rapir ali meč biti; s. a. Bettler.
Fechter-, in Zssgn., borivski.
Fechtergang, **Fechterkampf**, der, boj na meč ali rapir.
Fechterstreich, der, borivska zvijača, lest, ročni obrat, napad ali zagon na videz.
Fechthandschuh, der, rokovica na bor, borivska rokovica.
Fechthaus, das, s. Fechtboden.
Fechtkunst, die, borivska umetnost, ročnost, borivstvo.
Fechtmeister, der, borivski mojster, učitelj, borivnik.
Fechtplatz, **Fechtschule**, s. Fechtboden.
Fechtschüler, der, borivski učenec, učence borivstva.
Feder, die, pero, nach *M.* auch pérc, perut; die ersten Federn bei jungen Vögeln, bocki (bodeki); Federn überhaupt, *coll.* pérje; Federn bekommen, pérje dobiti, dobivati, operiti se, periti se, gnditi se; Federn ausrupfen, oskubsti, skubsti; Feder schleißen, pérje omužiti, mužiti, trebiti; Feder im Schlosse, zmét, *f.*, auch pero; auf dem Hute, nach *M.* kop, perniška, *serb.* perjanica; am Spinnrade, letavka, perutnica; bei den Jägern die Borste, ščetina, ščtina; die Floßfeder, plavuta, plavutnica; etwas in die Feder sagen, narekovati, nach dem *Böhm.* napovedovati; s. a. Dictiren; an den Federn erkennt man den Vogel, tiča po pérji (po glasu) poznaš; sich mit fremden Federn schmücken, s tujimi žuli se bahati, *serb.* njegovo je nazivalo, a drugoga izdiralo; er will fliegen, ehe ihm die Federn gewachsen sind, leteti će, preden so mu perutnice zrasle; in den Federn liegen, v pérnici, v postelji ležati; aus den Federn jagen, iz postelje izgnati; eine Feder schneiden, urezati, rezati pero; er führt eine gute Feder, dobro. lepo piše; eine spitzige Feder haben, rad zbadati, pikati v svojim pisanji; das ist nicht aus seiner Feder geflossen, tega ni on pisal; sich mit der Feder ernähren, s peresam, s pisanjem se živiti; ich will es der Feder nicht anvertrauen, tega nočem zapisati; er hat ein neues Werk unter der Feder, že piše, že izdeluje nove bukve; ein Mann von der Feder, učen mož, pisaveo; Schwanz, repič; Windfedern, am Dache, veternice; Springfeder, pero, zmet (vom *altsl.* v'zmétati, emporschnellen, nach *Rav.* jedoch zmed).
Feder-, in Zssgn., pérni, peresni.
Federalaun, der, pérnati galun.
Federartig, *adj.*, pérnast, pérjast.
Federball, der, pérnata žoga.
Federbesen, der, peruška, pérnato omelo, pérnata metlica.
Federbett, das, pérnica, périna, blazina.
Federbinse, die, (Eriophorum), mavček.
Federblume, die, evet iz peres.
Federbüchse, die, peresnica, nach *M.* perotnik, *russ.* peročnik.
Federbürste, die, s. Federbesen.
Federbusch, der, an Vögeln, čop, čopič, šopek peres; am Hut, nach *M.* pérjanica, kop.
Federchen, das, peresce, perce, (*altsl.* periice), *coll.* pérjiče.
Federfarbe, die, barva za pérje.

Federfechter, der, ein zänkischer Schriftsteller, prepirljiv pisavec, pisač; s. a. **Federheld**.
Federflocke, die, pérnati kocinj, *serb.* pahulj.
Federfuß, der, koconog, kocasta noga.
Federfüßig, *adj.*, koconog, kosmatonog.
Federgips, der, pernasti mavec.
Federhaken, der, ein Haken im Schlosse des Gewehres, sprožljej.
Federhandel, der, kupčija s peresi, peresna kupčija.
Federhändler, der, peresar, kdor kupčuje s peresi.
Federhart, *adj.*, terd kakor pero; s. a. **Elastisch**.
Federhärte, das, s. **Elasticität**.
Federharz, das, vskočna, prožna smola.
Federhaus, Federgehäuse, das, bei den Uhrmachern, zmetnica†.
Federheld, der, peresni vitez, junak s peresam, pisavni junak.
Federhut, der, klobuk s pérjanico, s peresi.
Federicht, s. **Federartig**.
Federig, *adj.*, pérnat; sich federig machen, *serb.* opérjaviti se.
Federkampf, der, peresni boj, pisemni prepir.
Federkappe, die, kapa s peresam.
Federkasten, der, pérnik; s. **Federhaus**.
Federkiel, der, peresna cevka, cev, nach *V.* živ konec peresa, debel konec peresa, debel konec, tulava, tul peresin).
Federkissen, das, pérnata blazina, pérnato vzglavje, pérnica.
Federköcher, s. **Federbüchse**.
Federkohl, der, kodrasti vohrovt*.
Federkraft, die, Elasticität, prožnost, prožljivost; in der Anatomie, die der Sehnen uff., gibčnost, gibkost; Federkraft habend, gibek, gibčen; s. **Elasticität**.
Federkräftig, s. **Federhart**.
Federkrieg, der, peresna vojska, vojska s peresam, pisemna vojska.
Federlappen, der, pérnato strašilo, pérnati strah za ptiče.
Federlaus, die, nach *Jarn.* tekut.
Federlecker, der, pisun, pisare, peroliznik.
Federleicht, *adj.*, lahek kot peró, prelahak, prav lahak.
Federlesen, das, nicht viel Federlesens machen, neohotavljati se, ne mečkati dolgo; Umstände machen, s. **Umstand**.
Federleser, der, mečkavec, mečkalo, obotavljavec.
Federlos, *adj.*, gol, brez pérja, brezpér.
Federmann, der, s. **Federlecker**.
Federmeißel, die, s. **Charpie**.
Federmesser, das, peresni nožek, nožiček, *serb.* periš.
Federmuff, der, kosmati, pérnati rokavnik.
Federmütze, die, čopasta kapa.
Federn, *v. n.*, die Federn fahren lassen, gubiti pérje (od pérnice); *v. r.*, sich federn, neue bekommen, goliti se, trebiti se, briti se, muziti se; von elastischen Körpern, proživti se.
Federnelke, die, (Dianthus plumarius), pérnati nagelj, klinčič.
Federpfühl, der, s. **Federkissen**.
Federpose, die, s. **Federkiel**.
Federrohr, das, s. **Federbüchse**.
Federschachtel, die, pérnjak.
Federschmücker, der, perjaničar, kdor peresa farba in za lišp pripravlja, nach *V.* peresar.
Federschraube, die, tiski (*pl.*) s peresam, stisnik.
Federschütz, der, ein Jäger des Federwildes, ptiči streleo, ptiči lovec.
Federspiel, das, strašilo od pérja, lov s sokolam, divja perutnina.
Federspule, s. **Federkiel**.
Federstahl, der, jeklo za peresa, jekleno pero.
Federstaub, der, mah, *russ.* u. *poln.* puh.
Federstänber, der, s. **Federbesen**.
Federstrauß, der, s. **Federbusch**.
Federstreit, der, prepir s peresam.
Federstrich, der, potez, poteza s peresam; mit einem Federstrich kann ich dich vernichten, samo s peresam poteguem, samo dve čerki napišem, in po tebi bo.
Federstück, das, eiserne Keile, zwischen welche ein stärkerer Keil getrieben wird, zagojzda.
Federstutz, s. **Federbusch**.
Federuhr, die, prožna ura, ura na pero.
Federvieh, das, (domača) perutnina, pétnata žival, kuretnina, kuretina, nach *V.* perina, *serb.* porad, s. a. **Geflügel**.
Federviehhändler, der, kokošar.
Federwage, die, prožna vaga, tehtnica, tehtniea na pero.
Federwild, Federwildbret, das, divja perutnica, perutnina, pérnata divjačina.
Federzeichnung, die, načert s peresam, pisani načert.
Federzeug, das, s. **Federbüchse**.
Federzins, der, davščina, davšina, davek od perutnine.
Federzug, der, s. **Federstrich**.
Fee, die, vešča, veša, čaravnica, vila, divja žena, rojenica.
Feenhaft, *adj.*, vešćast, vešast, čaroven.
Feenkönig, der, kralj vešč, veš, vil.
Feenkönigin, die, kraljica vešč, veš, vil.
Feenschloß, das, grad vešč, veš, *serb.* vilin-dvor.
Fege, die, das Reinigen, čedenje, čejenje čiščenje, óišenjo, omet; das Werkzeug, čedilo, rešeto, sito, čistilo; eine Fege vornehmen, očistiti, čistiti.
Fegefeuer, das, vice (*pl.*), *poln.* czyściec, *böhm.* očistec, *russ.* óistilišče; im Fegefeuer leiden, vicati se; die Reinigung in demselben besteheu, izvicati se.
Fegegeld, das, ometnina, očistnina.
Fegehader, Fegelappe, Fegewisch, der, cunja, capa, brisača.
Fegemühle, die, trebilo†.
Fegen, *v. a.*, čediti, snažiti, trebiti, čistiti; s. **Reinigen**; einen Graben, čistiti, trebiti, (nach *M.* žamati) jarek; das Getreide fegen, obravnavati, presevati, činiti; das Zimmer fegen, pomesti, pometati po sobi; jeder fege vor seiner Thür, vsaki pometaj pred svojim pragam; den Schornstein fegen, ometati, otirati dimnik; s. a. **Abbürsten**; die Bienen fegen, (das Gewirk beschneiden), čebele spodrezati, spodrezavati; jemanden den Beutel, žep komu izpraznіti, prazniti; Verweis geben, obrati, ubrisati, umiti koga.
Fegeopfer, das, zaveržek, smeti, (Paul. 1. Corinth. 4, 13).
Feger, der, čedivec, čistivec; in den Zusammensetzungen wird es nicht übersetzt, z. B. Schornsteinfeger, dimnikar; Schwertfeger, mečar ndgl.; ein tüchtiger Feger, prav terš, okornež, štorkljež.
Fegerecht, das, pravica čiščenja, čišenja.
Fegerolle, s. **Kornfege**.
Feguß, der, saje z dimnika.
Fegezeit, die, čas čiščenja, čišenja; (pri bčelah), čas spodrezovanja.
Fegsel, das, smeti *pl.*; s. a. **Kehricht**.
Fehde, die, s. **Caution, Zeugniß**; Feindschaft, prepir, razpertija, boj, poboj (med posamnimi ljudmi), *serb.* razmirje; in Fehde leben, v prepiru, svadi, razpertii živeti.
Fehdebrief, die, pisani klio na boj, napoved vojske, povabilo na boj.
Fehdegut, s. **Lehen**.
Fehdehandschuh, der, rokovica (veržena komu v znamnje napovedaniga boja); Einem den Fehdehandschuh hinwerfen, povabiti koga na boj.
Fehdelos, *adj.* u. *adv.*, brez boja, brez sovraštva, brez prepira, v miru, mirno.
Fehden, *v. n.*, bojevati se, vojskovati se (od posamnih ljudi, knezov, in ne od deržav).
Fehder, s. **Feind**.
Fehdlich, s. **Feindlich**.
Fehe, die, sibirska veverica; die weiße Fehe, beli meh.
Fehhändler, s. **Kürschner**.
Fehl, *adv.*, in Zusammensetzungen, napak, neprav, narobe; vergebens, zastonj, zapstonj; vorbei, mem, mimo, zraven; s. üb. die Zusammensetzungen.
Fehl, der, s. **Fehler**; es ist kein Fehl an ihm, nima hibe, pogreška na sebi.
Fehlbar, *adj.*, zgrešljiv, grešljiv, zmotljiv, zmoti podveržen, grešin, kdor se more zmotiti, premotiti, kdor se lahko pregreši.
Fehlbare, der, s. **Uebertreter**.
Fehlbarkeit, die, zgrešljivost, grešljivost, zmotljivost.
Fehlbitte, die, prazna, neuslišana prošnja; Fehlbitte thun, zastonj prositi, ne biti uslišan, (nach *V.* odslušan biti); die Bitte abschlagen, odreči, odbiti prošnjo.
Fehlbitten, *v. a.*, zastonj prositi.
Fehlblatt, das, zgrešen, pogrešen list, manjkajoča kvarta.
Fehlblick, der, zmota, napčni pogled, spregled.
Fehlbogen, der, manjkajoča, zgrešena pola.
Fehlbohren, *v. a.*, napčno, ne prav vertati.
Fehldruck, der, pogrešni, napčni tisk.
Fehldrucken, *v. a.*, napak, pogrešno natisniti, natiskovati, tiskati.
Fehlen, *v. n.*, sich irren, in etwas fehlen, premotiti se, zmotiti se, motiti se, zabloditi, zabresti, zagaziti, zaiti, pogrešek storiti; moralisch fehlen, pregrešiti se, grešiti, napak storiti, delati, ne prav storiti; du hast gefehlt, mein Freund! (tega) nisi prav storil, prijatel! mangeln, ne imeti česa, manjkati komu, brez česa biti; es fehlt ihm Geld oder an Geld, dnarjev nima, dnarjev mu manjka; es fehlt ihm die rechte Hand, desne roke nima; es fehlt an Wasser, vode ni, vode zmanjkuje, za vodo je sila, je hudo, huda; das fehlte mir noch, še tega mi je treba bilo, mi je manjkalo; es fehlt dem Gerechten nicht an Trost, pravični ni brez tolažbe, ima svojo tolažbo; nicht treffen, ne zadeti, ne pogoditi; s. a. **Verfehlen**; der Jäger fehlte den Hasen, lovec ni zadel zajca; des rechten Weges fehlen, pravo pot zgrešiti, zaiti; bei einem Räthsel, ne uganiti; es ist gefehlt, napak je, ni prav; in der Aussprache fehlen, napak izreči, izgovarjati; ich glaubte, es könnte mir nicht fehlen (fehlschlagen), mislil sim, da mi ne more spodleteti, de mi ne odide; fehlen aus Uebereilung, prenagliti se; oft fehlte er in der Schule, dostikrat ga ni bilo v šolo, v šoli; in der Kirche fehlte er nie, v cerkvi ga nikdar ne pogrešamo; zwei fehlen noch, dveh še ni; es fehlt ihm an Glück, sreče nima; weit gefehlt, močno se motiš; weit gefehlt, daß er mir danken sollte, schimpfte er mich vielmehr, ne da bi se mi bil zahvalil, še grajal me je; an mir soll es nicht fehlen, jaz bom storil, si bom prizadeval, kar bo le moč; woran fehlt es dir bei mir? česa ti manjka pri meni? *serb.* šta ti je malo; was fehlt ihnen? kaj vam je? ich bin selten gesund, immer fehlt mir etwas, poredko sim zdrav, vedno mi je kaj; was fehlet dir am Auge? kaj ti je na očesu; das kann unmöglich gefehlt sein, nikoli ne bode tale napčna; es fehlte nicht viel, so wäre der Feind in die Stadt gedrungen, malo je manjkalo, da —, malo da —, toliko da sovražnik ni prederl v mesto, s. a. **Beinahe**; es kann nicht fehlen, daß man dir das übel deute, morajo ti to zameriti, ni drugači.
Fehlende, das, to, česar manjka.
Fehler, der, eine Abweichung von der physischen Vollkommenheit, pokazba, skaza, kvar, pogrošek, auch hiba (nach dem *Böhm.*; *poln.* auch zwada, *russ.* porok, *serb.* mana); von der sittlichen Vollkommenheit, pregrešek, greh, prestopek, pregreha, napaka, napčnost; Mangel, pomanjkanje, pomanjkljivost, *serb.* nedostatak; einen Fehler begehen, pregrešiti se, grešiti, s. a. **Fehlen**; Irrthum, zmota, pomota, premota, zablod, zahod,

spregled, f. a. Irrthum; Vergessenheitsfehler, pozabek; Unterlassungsfehler, opustek; Verspätungsfehler, zamudek; ein Fehler im Schreiben, udgl., pogrešek; sein Fehler ist, daß er zu fleißig ist, to mu je v škodo, da je prepriden.

Fehlerfrei, *adj.*, brezgrešen, brez pogreškov, negrešin, prav.

Fehlerhaft, *adj.*, grešin, pogrešin, napčen, pomotin, hibin; das ist ein fehlerhafter Bau, to je slabo, napak zidano.

Fehlerhaftigkeit, die, grešnost, pogrešnost, napčnost, hibnost.

Fehlerlos, f. Fehlerfrei.

Fehlerlosigkeit, die, brezpogrešnost.

Fehlervoll, *adj.*, Fehlerhaft, poln pogreškov, skáz.

Fehlfahren, *v. a.*, zapeljati, zavoziti, als *v. n.*, (kam s poti).

Fehlführen, *v. a.*, zapeljati, zapeljevati, zavoditi, napčno, slabo voditi.

Fehlgang, der, zaid, zahod, pot, s ktero kdo nič ne opravi.

Fehlgebären, f. Abortiren.

Fehlgeburt, die, splav, spovitje, f. Abortiren, das.

Fehlgehen, *v. n.*, zaiti, zahajati, zabresti, zablodíti, pot zgrešiti; fehl schlagen, križem iti, hoditi, ne iti po sreči, spodleteti, ne uspešiti se, ne uročiti se.

Fehlgerathen, f. Mißrathen.

Fehlgewinn, der, zgubljeni, odšli dobiček.

Fehlgießen, *v. n.*, na stran, zraven uliti, ulivati.

Fehlgreifen, *v. n.*, napak prijeti, prijemati, memo seči, segati, ne prijeti.

Fehlgriff, der, zmota, pomota, zgrešek.

Fehlhauen, *v. n.*, mahniti in ne zadeti, na stran mahniti, prazno mahati.

Fehljagen, *v. n.*, zastonj goniti, nič ne uloviti.

Fehljahr, das, slaba letina, nerodovitna letina, slabo leto; f. a. Mißjahr.

Fehlkauf, der, okup.

Fehlkaufen, *v. n.*, okupiti se, slabo kupiti, preplačati.

Fehllaufen, *v. n.*, napak, zastonj teči, zateči, memo steči.

Fehlleiten, *v. a.*, zapeljati, zapeljevati, f. a. Fehlführen.

Fehllos, *adj.*, brez madeža, brez pogreška, brez pomote; f. a. Fehlerlos.

Fehlreden, *v. n.*, zagovoriti se, zareči se.

Fehlreiten, *v. n.*, zajezdíti (s poti), zastonj jezditi, po nepravi poti.

Fehlrennen, *v. n.*, zaleteti se, zadirjati se.

Fehlrichten, *v. a.*, krivo, po krivem soditi, zasoditi.

Fehlrippe, die, kratko rebro.

Fehlsägen, *v. a.*, zažagati, (als *v. n.*), napčno žagati.

Fehlsatz, der, pogrešni stavek, napčni skok.

Fehlschießen, *v. n.*, memo streliti, ne zadeti, zadevati, *poln.* chybić.

Fehlschlag, der, nastranski, prazni udarec, spodlet, *russ.* promah, (nach *M.* premah).

Fehlschlagen, *v. n.*, mimo udariti, ne zadeti; es ist mir fehlgeschlagen, spodletelo mi je, ni se mi izšlo po sreči, ni se mi uspešilo, udalo.

Fehlschließen, *v. n.*, krivo, napak skleniti, sklepati.

Fehlschluß, der, napčni, pogrešni, pomotni sklep.

Fehlschnitt, der, zarezek, napčni urezek ob. vrezek.

Fehlschreiben, *v. n.*, napak, pogrešno pisati.

Fehlschreiten, *v. n.*, napak korakati, koračiti, zakorakati, zakoračiti.

Fehlschritt, der, napčni korak.

Fehlschuß, der, zgrešni, prazni ustrel, (s kterim se nič ne zadene).

Fehlsehen, *v. n.*, spregledati se, napak víditi.

Fehlsprung, f. Fehlsatz.

Fehlstossen, *v. n.*, v stran, memo suniti.

Fehlstreich, der, prazni mah, udarec.

Fehlsumme, f. Deficit.

Fehltreten, *v. n.*, krivo, napčno stopiti, stopati, spotakniti, spotikati se, nach *M.* prestopiti se (?), *serb.* posernuti.

Fehltritt, der, napčna stopinja, pregrešek, prestopek, spotikljej, zahodek.

Fehlwerfen, *v. n.*, napak vreči, metati, vreči in ne zadeti.

Fehlwunsch, der, napčna želja.

Fehlwurf, der, napčno metanje; f. Fehlschlag.

Fehlzielen, *v. n.*, napak, na stran méríti.

Fehlzug, der, napčni, prazni potegljej, vlak.

Fehlzüngler, der, brezjezičnik.

Fehm, der, der Fehmen, ein großer Haufen Stroh, Heu, stog, kopič; Strohfehmen, stog slame; eine Zahl von 60 Garben, kopa; Haufen Holz, eine Klafter hoch und breit, seženj derv.

Fehm, die, die Mast mit Eicheln, želod; Bucheckern, žir, bukvica; das Fehmgericht, das geheime Halsgericht, skrivna sodba, sodnija (zaglavna, na Nemškem v nekdanjih časih).

Fehmen, *v. a.*, f. Strafen; gnati, goniti v žir.

Fehmer, der, skrivni kervavi sodnik.

Fehmgeld, das, žirovnica, žirovina.

Fehmgericht, f. Fehm, die.

Fehmschwein, das, svinja v žiru, žirna svinja.

Fehn, das, šotovje.

Fehnker, der, šotar.

Fehnkerschiff, das, čeln za šoto.

Fehwamme, die, koža podtrebušnja (sibirske veverce).

Feier, die, Ruhe, počitek, počinek, pokoj, *serb.* odmor, *russ.* oddyh; die Feier des Sonntags, eines merkwürdigen Tages, praznovanje, obhajilo, obhajanje, nach *M.* auch sloves, in Kt. stroj (*böhm.* Anzug); Ferien, prazniki; Festlichkeit, obhajilo, etwa auch, svetičnost, slovesnost, slavnost; zur Feier des Geburtstages, v čast, slavo rojstniga dneva; f. a. Feiertag.

Feierabend, der, delopust, počitek večérni; der Abend vor dem Christtage, sveti večér; Feierabend machen, odpočiti, počiti od dela, praznovati, ne delati.

Feierabendsarbeit, die, delopustno delo,

Feierblume, die, cvetlica za praznik.

Feierbrauch, der, f. Ceremonie.

Feierer, der, praznovavec, kdor nima dela.

Feiergang, f. Procession.

Feiergesang, der, slovesna pesem.

Feiergesell, der, brezdelni rokodelski tovarš, družnik, brezdelnik.

Feiergewand, das, f. Feierkleid.

Feierglas, das, praznični kozarec.

Feierglocke, die, delopustno zvonjenje, delopustni zvon, zvonjenje k prazniku.

Feierjahr, f. Ruhejahr.

Feierkleid, das, praznična obleka, pražnja obleka, in Oberkr. semanje oblačilo.

Feierlich, *adj.*, praznićen, slovesen, *serb.* svečan; einen Tag feierlich begehen, praznovati, obhajati dan, *serb.* svetkovati, slaviti dan; mit feierlicher Stimme, s slovesnim (povzdignjenim in resnobnim) glasam.

Feierlichkeit, die, obhajanje, obhajilo, slovesnost, praznik, slovesni obredi, slavne šego; f. a. Ceremonie.

Feiermahl, das, gosti, gostje, gostba, *serb.* auch čast.

Feiermorgen, der, praznično jutro, v praznik zjutraj.

Feiern, *v. n.* u. *a.*, praznovati; feierliche Freude an den Tag legen, častito obhajati, godovati, posvečevati, praznično, slovesno obhajati, častiti, svetiti, (in Kt. strojiti, in Unterkr. u. *serb.* svetkovati), *serb.* a. blagdaniti; f. a. Begehen; von der Arbeit ausruhen, počiti, počivati, ne delati, praznovati; die Aecker feiern, njive počivajo; die Maurer feiern, zidarji nimajo dela; feiernder Geld, dnar, ki brez obresti leži; da ist nicht zu feiern, tu ni odlašati, se ni obotavljati; den Herrn feiern, slaviti, veličati Gospoda; der gefeierte Held, slavni, prehvaljeni, razglašeni junak; müßig gehen, pohajkovati, postopati; Unglück feiert nicht, nesreča ni nikoli ugnana, nesreča nikoli ne počiva.

Feierstelle, die, slovesno, slavno mesto.

Feierstunde, die, delopust, ura počitka, ura pokoja, slovesna, slavna ura.

Feiertag, der, praznik, svetek, in Kt. auch nedel (*cfr. mon. Frising. I.* ježe ne spasal nedela, ni sveta večera); ein gebotener Feiertag, zapovedan praznik; ein nicht gebotener, sópraznik, in Kt. nedelec; f. a. Begehen.

Feiertäglich, *adj.*, praznićen, pražnji.

Feiertagskleid, das, pražnje oblačilo.

Feiertisch, der, f. Altar.

Feierton, der, slovesni glas.

Feiertrank, der, slovesna zdravica.

Feierung, die, praznovanje, svečenje, obhajanje.

Feiervoll, *adj.*, preslaven, kaj slovesen.

Feierzug, der, slovesni obhod, procesija.

Feifel, der und die, žleza.

Feifelader, die, podjezičnica.

Feig, f. Feige.

Feigbohne, die, (Lupinus), volčji bob.

Feige, *adj.*, die Gefahr mehr als nöthig ist scheuend, verzagt, mevžast, babast, boječ, strašljiv, plah, plašin, malodušin; ein ganz entsprechender Ausdruck wird übrigens in allen slav. Mundarten vermißt; eine feige Memme, mevža, baba, babnik; werden, zbati se, pobabiti se; machen, pobabiti, serce podirati; ein feiges Benehmen, babje obnašanje; *mont.* f. Mürbe.

Feige, die, (Ficus), nach *V.*, so wie *altsl.*, *serb.* u. *russ.* smokva, sonst figa, (auch im *Poln.*); Feigen weisen, figo komu pokazati, kazati.

Feigenbaum, der, figovo drevo, auch smokva, nach dem *Russ.* u. *Serb.* smokovnica.

Feigenblatt, das, figov list, smokovni list, *coll.* figovo listje.

Feigendrossel, die, Feigenfresser, Feigenfresser, (Motacilla ficedula), eine hochgelbe Grasmücke, germuša, volič, nach dem *Poln.* figojedka.

Feigenförmig, *adj.*, smokvast, smokvi ali figi podoben.

Feigenfresser, f. Feigendrossel.

Feigengarten, der, smokovnik.

Feigenkorb, der, košek za smokve.

Feigenlaub, das, figovo listje.

Feigenpicker, Feigenschnepfe, f. Feigendrossel.

Feigenwald, der, smokvišče, smokviše, figovje.

Feigheit, die, strašljivost, plašnost, plahota, malodušnost, boječnost.

Feigherzig, f. Feige.

Feigherzigkeit, f. Feigheit.

Feigling, der, strašljivec, babež, baba, plašen.

Feigsinn, f. Feigheit.

Feigwarze, die, f. Feigblatter.

Feil, *adj.*, na prodaj; das ist nicht feil, to ni na prodaj, tega ne prodam, ne oddam; feil bieten, na prodaj postaviti, postavljati, prodajati; feil haben, na prodaj imeti; eine feile Seele, podkupljiv, podmitljiv človek, f. Bestechlich; *poln.* najemna duša, f. a. Niedrig.

Feilbäcker, f. Brotbäcker.

Feilbar, *adj.*, kar se da, ali more piliti, piljiv.

Feilbietung, die, prodajanje, prodajna ponudba; öffentliche Feilbietung, Licitation, dražba, licitacija.

Feilbietungs-, in Zssg., dražbni.

Feilbietungsedict, das, dražbni izrok, razglas.

Feilbietungserlös, der, dražbno skupilo.

Feilbietungsgesuch, das, prošnja za dražbo.

Feilbogen, der, in einen eisernen Bogen gespannte Feile, pila z lokam, obločna pila.

Feilchen, das, pilica.

Feilbirne; die, kurba, vlačuga, mavha, lajdra.

Feile, die, pila, (auch *russ.*; in den übrigen slav. Mundart., pilnik od. pilnjak, zum Unterschiede von pila, Säge); die Feile nicht annehmen, pile ne pripustiti, pripuščati, pripušati; Feilen hauen, pile delati; ein Buch unter die Feile nehmen, popravljati bukve: die letzte Feile anlegen, dodelovati.

Feilen, *v. a.*, piliti; mit dem Feilen bis zu einer Stelle kommen, pripiliti do —; durchs Feilen verderben, zapiliti; sich satt feilen, napiliti se; an einem Werke, piliti, gladiti, popravljati, dodelovati.

Feilenhalter, der, držač (od pile).

Feilenhauer, der, pilar; Feilenhauer sein, pilariti.

Feilheit, die, podkupljivost.

Feilicht, das, opiljki *pl.*, piljava, nach *M.* auch pilnjad, piljenje.

Feilkloben, der, precep, nach *V.* pila z lokam, pilna žaga.

Feilschaft, die, blago na prodaj, za prodaj, nach *V.* prodajavina.

Feilschen, *v. a.*, nach dem Preise fragen, za ceno, kup vprašati; Feil bieten, prodajati; handeln, dingen, kupovati, tergovati, pogajati se, zbiti, zbijati; er feilschte so lange, bis er es bekam, nach *V.* tako dolgo je kupoval (tergoval), da je dobil (kupil); s. a. Handeln.

Feilscher, der, tergovec, kupec, pogajač.

Feilsel, das, **Feilspäne**, *pl.*, **Feilstaub**, der, s. Feilicht.

Feilstock, der, precep za pilo, ročni tiski (*Ravnik.*), nakov za pilo (*Zalok.*).

Feilstrich, der, napilek, poteg s pilo.

Feilträger, der, prodajavec.

Feim, der, s. Schaum; **Fehm** (gericht).

Feimen, s. Fehm, der.

Fein, *adj.*, ein gutes äußeres Ansehen habend, ganz artig, dem Wohlstande gemäß, čeden, vljuden, priljuden, uglajen, olikan, zlikan, omikan, bester*; ein feines Benehmen, uglajeno obnašanje, vedenje, zlikanje; die feinere Welt, olikani ljudje, gospôda; zart, dünn, subtil, nježen od. nežen, tanek, tenak, droben; feiner Faden, Zeug, Tuch, Hut, Strümpfe, Flachs, pražênj, tenak, žlahten, feine Leinwand, tančica; feines Tuch, tanko, lično sukno; feines Mehl, cvetna moka, cvet; feiner Sandstein, Mehl, Farben, Pulver, droben; feine Nase, tenak nos; eine Waare, lepo, lično blago; feine Gestalt, tanka, revna podoba; geläutert, feiner Zucker, čist, žlahten; mit Kunst und besondern Fleiße verfertiget, tenek, prelična; feine Arbeit, tanko, umetno delo; feiner Gedanke, Tadel, Lob, Politik, tanek, premeteu, precejen; auf eine feine Art, tanko, presejano, z dobrimi besedami; feine Sitten, lično vedenje; feiner Kopf, Kenner, Geschmack, tenak, zbrisan; glatt, geglättet, uglajen; tiñig, prebrisan, zvit, prekanjen, prepekan; feine Feile, Sieb, Kamm, gosta pila, gosto sito, gosti glavnik; wie fein! pač si moder!; ein Feiner, s. Heuchler; eine feine Antwort, zvit, premeden odgovor; ein feiner Unterschied, majhin razloček, ki se komaj spozna; eine feine Haut, mehka koža; sich fein kleiden, lepo se oositi; ein feines Vermögen, lep, čeden dnarec; ein feines Gehör, oster sluh, dobre ušesa; fein, *adv.*, lepo, tiho, drobno; fein schreiben, drobno pisati; fein geschwind, lepo hitro; fein betrügen, brez britve briti koga.

Feinaderig, *adj.*, vom Holze, gostolotin, gostoletnost.

Feind, *adv.*, sovraž, sovražno; feind sein, sovražin biti, sovražiti, čertiti koga, gorak biti komu; sie waren einander feind, sovražila sta se med seboj, v sovraštvu ali razpertii sta živela; ihm ist jeder feind, vsakdo ga sovraži, zavidi; s. a. **Feindlich**.

Feind, der, sovražnik, neprijatel; Gegner, nasprotnik, zopernik, protivnik, *altsl.* vrag; der böse Feind, vrag, zlodej, hudič, hudir, hudoba, hudi duh; ein abgesagter, geschworner Feind der Arbeit, sovraži delo, merzi na delo; er ist ein Feind des Kartenspiels, kvart ne more viditi; im Kriege, sovražnik.

Feindesgefahr, die, nevarnost pred sovražnikam; in Feindesgefahr, pred sovražnikam.

Feindesland, das, sovražna (sovražnikova) dežela.

Feindin, die, sovražnica, neprijatlica, nasprotoica, protivnica, zopernica.

Feindlich, **Feindschaftlich**, **Feindselig**, *adj.*, sovražin, vražin, sovražljiv, neprijatelsk, zopern; er ist feindlich gesinnt gegen mich, sovraži me, ne želi mi dobriga, zavidi me; feindliches Schicksal, nasprotna, huda, sovražna sreča; feindliche Farbe, farbe, ki se ena drugi ne prilegajo.

Feindlichkeit, die, sovražnost, vražnost, sovražljivost.

Feindschaft, die, sovraštvo, čert, neprijatelstvo, sovražba, nenavist; in Feindschaft gerathen, skregati se, spreti se, *serb.* zavaditi se; in Feindschaft leben, v sovraštvu, v razpertii živeti, ujedati se, klati se; Feindschaft stiften, razbratiti, razdružiti uff.

Feindschaftlich, **Feindselig**, *adj.*, s. **Feindlich**; ein feindseliges Wort, sovražna, huda beseda, zoperna beseda.

Feindseligkeit, die, s. **Feindlichkeit**; Feindseligkeiten, sovražne dela ali početja, boj, vojska.

Feine, die, s. **Feinheit**.

Feinen, s. **Reinigen** (den Zucker).

Feinfädig, *adj.*, tenak, tenkoniten.

Feinflöte, die, piščalka.

Feinfühlend, *adj.*, mehkiga, nežniga serca.

Feingehalt, der, bei edlen Metallen, čistost, čista vrednost; dieses Silber enthält an Feinheit —, čistiga srebra je —.

Feingespitzt, *adj.*, ostro šilast.

Feingestossen, *adj.*, na drobno stolčen, zmlet, zmet.

Feingold, das, čisto, suho zlato.

Feinhaarig, *adj.*, tankolas, tankovlas.

Feinhäutig, *adj.*, tankokožen.

Feinheit, die, nach den Bedeutungen des Beiwortes fein, vljudnost, čednost, omikanost, uglajenost, tančina, tenkota, lepost, drobnost, žlahtnost, ličnost, premetenost, prebrisanost, zvitost; Feinheit des Goldes, čistost, čistnta zlata; des Gehörs, ostrost; Scharfsinn, ostrina, bistrina, ostroumje; Zartheit, nežnost†.

Feinkörnig, *adj.*, droben, drobnozernat, drobniga zerna.

Feinkupfer, das, čisti baker, nach *V.* cvetna kotlovina.

Feinling, der, (verächtl.), preoglajenec.

Feinraspel, die, gosta, ostra, drobna pila.

Feinsäge, die, drobna žaga.

Feinsäulig, *adj.*, nahesäulig, nach *V.* gostostebren, tenkostebren.

Feinschmecker, der, laskerni, sladkosnedni človek, *altsl.* laskr'div.

Feinsichtig, *adj.*, ostrook, ostriga očesa.

Feinsilber, das, čisto srebro.

Feinsinn, der, tenkočutnost, nežno čustvo (čutstvo).

Feinsinnig, *adj.*, tankočutin, čutljiv, nežnočutin, lepiga pomena.

Feinwollig, *adj.*, žlahtne, tenke volne.

Feinzucker, der, čisti sladkor ali cuker*.

Feist, *adj.*, debel, masten, tolst, porejen, životen, podkerniljen, pitan; feist im Gesichte, debeloličen; feist machen, tolstiti, debeliti, pitati; feist werden, odebeliti, debeliti se, stolstiti, tolstiti se, spitati, pitati se, zrediti se, lepo rediti se; der feiste Donnerstag, debeli četertek, tolsti četertek; Oberfr. u. an der Poik, živa bresa, *Ravnik.*; eine feiste Seele, debela, neobčutna, topa duša.

Feistader, die, debela žila.

Feiste, die, **Feistigkeit**, die, debelost, tolšča, tolša, tolščoba, tolšoba, tolstost.

Feisten, *v. a.*, feist machen, s. Feist.

Feistjagen, das, lov na spitano, debelo divjačino.

Feistzeit, die, čas, o kterem so jeleni spitani, tolsti.

Felbe, **Felber**, s. Fälber.

Felbel, der, na pol žamet.

Feld, das, polje, poljane *pl.*; Feldchen, poljče, ravnina, ravnica; ein Wild auf dem freien Felde, poljska divjačina, poljska žival, zvér poljska; noch im weiten Felde stehen, še daleč biti, negotov, kar se ne bo še koj dognalo; das Feld bauen, kmetovati, s. Bebauen, Bauen; in Beziehung auf ein Kriegsheer, (nach dem *Russ.*) polje; ich ziehe, gehe zu Felde, na vojsko, na bojišče, bojiše grem, idem, grem se vojskovat; auf dem freien Felde, pod milim Bogam, pod milim, pod golim nebam, na planem; wir haben noch ein weites Feld vor uns, imamo še veliko opraviti, veliko opravila, dela, pred nami je široko, prostrano polje; Ackerfeld, polje, njive, oranica; das Wild zieht zu Felde, divjačina prihaja na njive; *mont.* rudni kraj, polje; das Feld aufschließen, začeti kopati; ein Heer ins Feld stellen, armado za kako vojsko postaviti, zbrati; zu Felde liegen, v vojski biti; aus dem Felde schlagen, pobiti sovražnika. *russ.* sbit s polja; der Feind mußte das Feld räumen, sovražnik je bil premagan, prisiljen se umakniti; das Feld behaupten, zmoči, zmagati; in der Wappenkunst, polje; im Felde bleiben, s. Bleiben; das gehört nicht in mein Feld, to ni mojiga opravila, to ne sega v moje delo, znanstvo, umetnijo; auf dem Schachbrett, nach dem *Russ.* cvéterogelnik.

Feld-, in Zsstzg., poljski; *milit.* bojni, vojaški.

Feldahorn, der, (acer campestre), maklen, mehlen, klen.

Feldahornholz, das, maklenovina.

Feldameise, die, poljska mravlja, poljski mravljinec.

Feldampfer, der, (Rumex acet.), kiselica poljska.

Feldandorn, der, (Leonurus Marrubiastrum), konjski polaj.

Feldantheil, der, del, delež (polja).

Feldapotheke, die, vojaška, bojna lekarnica.

Feldarbeit, die, poljsko delo, kmetovanje, delo na polji.

Feldarbeiter, der, poljski delavec, težak, rataj.

Feldartillerie, die, bojno, premikljivo topništvo, bojna artiljerija.

Feldarzt, der, vojaški zdravnik.

Feldbach, s. Gießbach.

Feldbäcker, der, vojaški pek.

Feldbäckerei, die, vojaška pekarnica.

Feldbanner, das, bojno bandero.

Feldbau, der, kmetijstvo, ratarstvo, zemljodelstvo, poljodelstvo, poljarija, poljsko delo, s. Ackerbau; Acker, polje; vielen Feldbau haben, veliko polja imeti.

Feldbauer, der, s. Ackerbauer, zum Unterschiede vom Gebirgsbauer, poljanec; die Feldbäuerin, poljanka.

Feldbaum, der, bei den Vogelstellern, drevce; drevo na polji.

Feldbett, das, skladna postelja za vojake v taboru ali v polji.

Feldbeitrag, der, doplačilo, priklad za vojsko.

Feldbewohner, der, poljanec; s. a. Ackermann.

Feldbewohnerin, die, poljanka.

Feldbiene, die, (Apis agrorum), divja bčela, čebela.

Feldbinde, die, vojaški pas, šarpa*.

Feldbinse, die, loč, loček.

Feldbirn, die, drobnica, medvedova hruška, divjaka.

Feldbirnbaum, der, drobnica, divjaka.

Feldblume, die, poljska cvetlica, *coll.* poljsko cvetje.

Feldbohne, die, Saubohne, bob.

Feldbohnenacker, der, nach der Ernte, bovišče, bobovišče.
Feldbreite, die, širokost, širjava polja.
Feldbrücke, die, most na polji.
Feldbusch, der, germ, germovje med njivami.
Feldcarm, der, Hühnercarm, kurje čevca.
Feldcecke, die, vojaška odeja v taborih.
Feldcemuth, der, s. Quendel.
Feldcieb, der, poljski tat, oškodovavec polja, njiv.
Feldcieberei, die, tatvina na polji, poljska tatvina, s. Feldfrevel.
Feldcienst, der, tlaka, bojna služba.
Feldcienstbarkeit, die, poljska služnost.
Feldcistel, s. Ackercistel.
Feldcosten, s. Wohlgemuth.
Feldcuft, der, poljski vonj, lepi duh.
Feldein, *adv.*, v polje.
Feldenzian, der, poljski lecjan; s. a. Enzian.
Felderbse, die, poljski grah.
Felderdecke, die, nach *V.* poljati strop.
Felderzeugniß, das, poljščina, poljšina, poljski pridelek, sadež.
Feldflasche, die, čutara za delavce na polji in za vojake.
Feldflagge, die, taborsko bandero.
Feldflucht, die, pobeg iz vojske, iz boja.
Feldflüchter, Feldflüchtige, der, begun, begunec z vojske.
Feldfluth, die, povodenj, povodnja, naliv.
Feldfrevel, der, poljska škoda, poljski kvar, poškodba, škoda na njivah (po kakem človeku storjena).
Feldfrevler, der, škodovavec na njivah, na polji, kdor njive oškoduje ali kvari.
Feldfrucht, die, poljščina, poljšina, (poljski) pridelek, sadež; Getreide, žito.
Feldgang, der, hod, hoja na polje.
Feldgarbe, die, (Achillea Millefol.), román.
Feldgeflügel, das, poljski ptiči, poljska perutnina.
Feldgehege, das, poljska ograja, branjevina, *russ.* zaseka.
Feldgeistliche, der, vojaški duhoven.
Feldgepäck, das, Feldequipage, roba vojakov za njimi vožena, poljska roba.
Feldgeräth, das, poljsko, ratarsko orodje, *mil.* vojaška oprava, priprava, roba.
Feldgerecht, *adj.*, bei den Jägern, poljski, v poljskem lovu znajden, zurjen, zučen.
Feldgerechtigkeit, die, poljska pravica; *milit.* vojaška, vojskina pravica, sodnost.
Feldgeschirr, s. Feldgeräth.
Feldgeschrei, das, vojaški krič, vojaško vpitje, vojaški hrup, s. a. Losung; *russ.* voennij krik.
Feldgestänge, das, *mont.* poljsko prerantanje.
Feldgewächs, das, poljska rastlina; *coll.* poljsko rastlinje, bilje.
Feldglocke, die, in der Diebssprache, s. Galgen.
Feldgott, der, poljski bog (nekdanjih Rimljanov).
Feldgöttin, die, poljska boginja (pri Rimljanih).
Feldgraben, der, poljski jarek.
Feldgränze, die, poljska meja.
Feldgränzstein, der, poljski mejnik.
Feldgrille, die, muren, murnič, movrič, mor, muri, šuri, gril, *poln.* świerszsc, *russ.* kuznečik.
Feldgyps, der, gnojni maveo.
Feldhahn, der, (poljski) jereb.
Feldhafer, Feldhahnenfuß, der, zlatica (poljska).
Feldhase, der, poljski zajic.
Feldheimchen, s. Feldgrille.
Feldhenne, die, jerebica, (*poln.* u. *russ.* kuropatka).
Feldherd, s. Vogelherd.
Feldherr, der, Heerführer, oberster Befehlshaber, vojvoda, vojskovod, vojvod, najvišji poveljnik armade ali vojske, *poln.* wódz.
Feldherrlich, *adj.*, vojvodsk.
Feldherrngabe, die, znajdenost, urnost, zvedenost vojvodstva.
Feldherrnstab, der, vojvodovo žezlo, vojvodova šibika.
Feldherrnwürde, die, vojskovodstvo, čast vojvoda ali poglavitniga poveljnika.
Feldhirse, die, bačka, lavšek.
Feldhirte, der, poljski čuvaj, poljak, (*Kobe.*)
Feldholder, der, s. Attich.
Feldholz, das, lozec ali gaj vsred polja.
Feldhopfen, der, s. Johanniskraut.
Feldhuhn, das, s. Feldhenne.
Feldhut, der, slamnik, poljski klobuk; die, poljsko varstvo, poljska straža.
Feldhüter, der, poljski čuvaj, varh.
Feldhütte, die, poljska stanica, koliba.
Feldig, in Zssg., nach *V.* poljat; dreifeldig, tripoljat.
Feldjagd, die, poljski lov.
Feldkanzlei, die, bojna pisarnica.
Feldkaplan, der, vojaški kaplan, duhoven.
Feldkessel, der, vojaški kotliò.
Feldkiechern, das, grahek.
Feldkiesel, der, kremon poljski.
Feldkirche, die, cérkvica na planem.
Feldklee, der, poljska detelja.
Feldknoblauch, der, divji česen.
Feldkoch, der, vojaški, taborski kuhar.
Feldkohl, der, -kresse, die, senožetna kreša.
Feldkrämer, s. Marketender.
Feldkrankenhaus, das, vojaška bolnišnica v vojski (boji).
Feldkraut, das, poljska zel.
Feldkröte, die, s. Erdkröte.
Feldküche, die, bojna kuhinja.
Feldkümmel, der, kum; s. Kümmel, Quendel.
Feldkunst, die, umetnost, vodo iz rudnika izpravljati.
Feldlager, das, tabor, *poln.* obóz, *russ.* stan.
Feldlazareth, s. Feldkrankenhaus.
Feldlerche, die, (Alauda campestris), poljski škerjanec.

Feldlilie, die, (Lilium Martagon), poljska lilija, maslenka.
Feldlinse, die, leča (poljska).
Feldmäher, s. Brachvogel.
Feldmann, der, s. Ackermann.
Feldmannstreu, die, (Eryngium campestre), bodičevje, bodeče pripotje, moška milost, lintvernov* greben, mačka.
Feldmarder, der, s. Baummarder.
Feldmark, die, meja, s. Flur.
Feldmarschall, der, maršal, *poln.* a. polný Maršałek.
Feldmasholder, s. Feldahorn.
Feldmaus, die, poljska miš.
Feldmeister, s. Abdecker.
Feldmeßapparat, das, zemljomérska priprava.
Feldmessen, das, mérjenje (polja), zemljeod. zemljomérstvo, polje- od. poljomérstvo.
Feldmesser, der, poljomér, od. poljemér, zemljomér od. zemljemér, zemljomerec, mercin, mérjevec.
Feldmeßkunst, die, poljomérstvo, s. Erdmeßkunst.
Feldmessung, s. Feldmessen.
Feldmohn, der, poljski mak, perpelice, purpava, pumpala.
Feldmotte, die, poljski mol.
Feldmünze, die, (Mentha arvensis), poljska meta.
Feldmusik, die, vojaška, turška muzika.
Feldnachbar, der, mejaš, *serb.* a. brazdaš.
Feldnachtigall, die, poljski slavec.
Feldnägelein, das, Feldnelke, die, divji nagel, klinec.
Feldobst, das, divje sadje (drobnice, lesnika itd.).
Feldochs, der, orni vol, vol za poljsko delo.
Feldordnung, die, poljska postava, poljski red.
Feldpappel, die, divji jagnjed, topol.
Feldpater, der, vojaški duhoven.
Feldpfau, der, s. Kibitz.
Feldpolei, s. Quendel.
Feldpolizei, die, poljska policija.
Feldpost, die, vojaška, bojna pošta.
Feldprediger, der, vojaški duhoven.
Feldprobst, s. Feldsuperior.
Feldrapunzel, die, (Campanula rapunculus), motovilec.
Feldrauch, der, s. Erdrauch.
Feldreich, *adj.*, bogat, ki ima veliko polja, njiv.
Feldrequisiten, *pl.*, vojskno orodje, bojne potrebščine, potrebšine.
Feldrichter, s. Dorfrichter.
Feldringelblume, die, (Calendula arvensis), babji perstanec.
Feldritterſporn, der, (Delphinium consolida), nach dem *Poln.* u. *Böhm.* ostrožka poljska.
Feldrose, die, robidnica, divja cvetlica, babjek.
Feldrübe, die, repa (poljska).
Feldruf, der, s. Feldgeschrei.
Feldrüster, der, brest.
Feldrüstung, die, vojaška, bojna oprava.
Feldsalat, der, poljska salata.
Feldschaden, der, škoda na polji, na sadežih narejena.
Feldschanze, die, okop na planem.
Feldscharte, die, (Cirsium arvense) osat, osec, neževje.
Feldscheider, der, s. Feldmesser.
Feldscherer, der, vojaški ranocelnik, vojaški ranar.
Feldscheuche, die, strah, poljsko strašilo.
Feldschlacht, die, bitva, boj, batalija*, *poln.* potyczka, *russ.* bitka.
Feldschlange, die, poljska kača; nek dolg top, ki ni več v navadi, *poln.* koluwryna.
Feldschmide, die, vojaška, prevažljiva kovačija.
Feldschnecke, die, poljski polž.
Feldschnepfe, der, (Scolopax gallinago), kozica.
Feldschön, *adj.*, od dalječ, iz dalječ lep.
Feldschule, die, vojaška šola.
Feldschuppen, der, nach *V.* plašč, plajš.
Feldschütze, der, s. Feldhüter.
Feldschwamm, der, s. Champignon.
Feldsee, der, jezero na polji.
Feldservitut, s. Felddienstbarkeit.
Feldsimse, die, černjivec.
Feldspath, der, nach *Sulek* iskrolistnik, živec; *čech.* živec.
Feldsperling, Feldspatz, der, poljski vrabec.
Feldspinne, die, poljski pajk.
Feldspital, das, vojaška bolnišnica v boji, v taboru.
Feldstein, der, mejnik.
Feldstück, das, Kanone, lahki top; ein Stück Feldes, kos polja, njive.
Feldsucht, s. Aussatz.
Feldsuperior, der, vojaški poglavitni duhoven.
Feldtheilung, die, razdelitev polja.
Feldtisch, der, bojna miza.
Feldtrespe, die, norski oves.
Feldtrompete, die, bojna trobenta, troblja.
Feldulme, die, s. Ulme.
Feldung, die, poljice, nach *V.* poljina.
Feldvogel, der, poljski ptič.
Feldvogt, der, poljski varh, poljski čuvaj.
Feldwache, die, taborska straža.
Feldwächter, der, s. Feldhüter.
Feldwachtmeister, der, major konjikov.
Feldwaid, der, (Isatis tinctoria), poljski verbovnik.
Feldwanze, die, (Cimex campestris), šotar.
Feldwärts, *adv.*, v polje.
Feldwasser, s. Gießbach.
Feldwebel, der, naddesetnik, feldvebelj (a. *russ.* u. *poln.*).
Feldweg, der, zwischen zwei Aeckern, razgon, gonje, steza, kolovoz, pot prek polja, stegna *pl.*
Feldweges, das, (mera dolgosti 125 korakov), gonje; s. a. Stadium.
Feldwehre, die, s. Landwehre.
Feldweide, die, (Salix), verba.

Feldwicke, die, grašica, grahorica, grahor, grahora.
Feldwiese, die, senožet med njivami; s. a. Ackerwiese.
Feldwinde, die, (Convolvulus arvensis), slak.
Feldwirthschaft, die, kmetijstvo; s. a. Landwirthschaft.
Feldwundarzt, der, vojaški ranocelnik.
Feldwurm, der, ostudnica; s. Regenwurm.
Feldzaun, der, poljska ograda, plot med polji.
Feldzehnte, die, poljska desetina.
Feldzeichen, das, bojno znamnje, vojaški razznamek, vse s čimur se vojaki v boji razločujejo od sovražnika.
Feldzeugmeister, der, general topništva, artiljerije.
Feldzipresse, s. Erdkiefer.
Feldzug, der, vojska, *russ.* pohod, kampanja, *poln.* wyprawa.
Feldzwiebel, die, poljska čebula, divja čebula.
Felge, die, das Felgen eines Ackers, praha, preoravanje po žetvi, s. a. Stürzen; an den Mühlrädern, krog; an einem Rade, platišče, platiše, in Kt. nach *M.* a. kolesni lok, *serb.* gobelja; bei den Fleischern die Ringe, über welche sič die Oeffnung eines zu füllenden Darmes spannen, nach *V.* rog; eiserne, sverčica.
Felgen, *v. a.*, den Acker nach der Ernte zur Sommersaat seichte umreißen, praho delati, spraširi, prašiti; ein Rad felgen, oplatiti, nach *V.* obložiti, obkladati kolo, *serb.* obuti kolo; das Felgen, oplata.
Felgenhauer, der, s. Stellmacher, Wagner.
Fell, das, koža (zlasti bolj majhno, ne na meh oderte živali z dlako), *dim.* kožica, s. a. Haut; Kalbfell, teletina; Ochsenhaut, volovina; Kopffell, glavina usf. durch die Endung -ina; welche auch den Begriff: Fleisch, Ochsenfleisch, Kalbfleisch usf. involvirt und hiedurch zweideutig wird; das Fell im Auge, belo v očesu, mrena; andere Häute im thierischen Leibe, mrena, mrenica, *serb.* opna, opnica; jemanden das Fell gerben, s. Durchprügeln; einem das Fell über die Ohren ziehen, oguliti, odreti, dreti koga; er ist ein gutes, ehrliches Fell, dobra, poštena duša, poštena žival je; sie aber ist ein altes, liederliches Fell, ona pa je lena para; ein dickes Fell haben, terdo kožo imeti, komur se ne pride lahko do živiga; gegerbtes Rindfell, gropa.
Fellbereiter, der, kožar, strojar.
Felleisen, das, kernir, torba, prevlečena ali obuta skrinjica, nach dem *Serb.* telečjak, ronec*, valež*, torba usnjata za pisma na poštnem vozu.
Fellgar, *adj.*, po kerznarsko strojen, ustrojen.
Fellhändler, der, kožar, kerznar, s. a. Rauchhändler.
Felriß, der, (Malva alcea), rožlin.
Felschmitzer, der, färbar kož, kdor farba ali barva kože.
Fellschürling, der, postrižnica†, koža ostrižene ovce.
Fellwerk, das, kože, kerzna, kožuhovina.
Felonie, die, felonija, fevdna nezvestoba.
Felouque, die, leichte Barke, pelnka, *russ.* feluka.
Fels, der, der Felsen, skala, auch škala, čer; er baut sein Haus auf einen Felsen, zida hišo na skalo; peč, pečina, brod, (*serb.* hrid), kir; *coll.* skalovje, skalovina, pečevje, skalje, hrodovje, kirovje, auch rob, robovje, welches jedoch nach *V.* das Ausgehende der Kalkfelsenköpfe bedeutet; ein hoher beinahe senkrechter Fels, eine Wand des Berges bildend, stena, *mont.* a. vsa gora, ktera nima rude v sebi.
Felsab, *adv.*, s skale, *serb.* niz skalu, stenn.
Felsabhang, der, stermec, stermina peči.
Felsadler, der, skalni orel.
Felsalaun, s. Steinalaun.
Felsaltar, der, skala za altar, oltar iz skale.
Felsbewohner, der, pečnik, pečevnik, škrilec, pečinar.
Felsburg, die, grad na skali.
Felsen, s. Fels.
Felsenader, die, skalna žila.
Felsenan, *adv.*, na skalo, na pečino.
Felsenartig, *adj.*, skalast, stenast, terd kakor skala.
Felsenbecken, das, skaloa votlina.
Felsenbehausung, die, hiša, stan v skalovji.
Felsenbeifuß, der, (Artemisia rupestris), eine Pflanze, kopina.
Felsenbein, das, skalnata kost.
Felsenberg, der, kamnitnik, skalnica, skalnata, kamnita gora.
Felsenbette, das, kamnita struga reke.
Felsenblock, der, skala, kos skale, *serb.* hridina.
Felsenbock, der, divji kozel.
Felsenbogen, der, obločna skala, peč.
Felsenbrombeere, die, (Rubus saxatilis), rudeča malina.
Felsenburg, die, grad na skali, na pečini.
Felsendamm, der, kamnati jez, nasip, terden, kakor skala.
Felsenfall, der, stermina, obronek skale ali pečine.
Felsenfest, *adj.*, terden kakor skala.
Felsenfeste, die, terdnjava na skali.
Felsenfortsatz, der, podaljšek skalnate kosti.
Felsengebirge, die, skalnato gorovje.
Felsengegend, die, skalovje, pečevje, skalnati kraj.
Felsengeklüft, das, pečina, skalnato špiljevje, luknjasto skalovje.
Felsengestade, das, kamnito, skalnato obrežje, primorje.
Felsengestalt, die, skamenela podoba.
Felsengewinde, das, zavoji, zavinki skal, peči.
Felsengewölbe, das, skalnati obok, obok iz golih skal.

Felsengrab, das, skalnati grob, grob v skali.
Felsengruft, die, kamnata raka.
Felsengrund, der, kamnato, skalnato dno, skalnate tla.
Felsengruppe, die, skalje, stenje.
Felsenhang, der, viseča, sterma skala.
Felsenhart, *adj.*, terd kakor skala, preterd.
Felsenhaupt, das, glava, verh, teme skale, skalna glava.
Felsenherz, das, kamnito serce, serce iz kamna.
Felsenhöhle, die, jama, votlina, špilja v skalovji.
Felsenkehle, die, žleb, koritce na skali.
Felsenkeller, der, klet ali hram v skali.
Felsenkette, die, skalovje, pečevje, rajda skal.
Felsenklippe, die, kir, kleč, greben skal.
Felsenkluft, die, prepad skalovja, s. a. Felsengeklüfte; *poln.* razpadlina skalna.
Felsenklumpen, der, skalnata grnča, skalnati grudelj.
Felsenkrone, die, venec skalovja (verh grica).
Felsenleer, *adj.*, brezskalen, brez pečin in kamnja.
Felsenleib, der, ohrodje (n. p. zemlje).
Felsenmann, der, skalar, skalnik, pečnik, mož stanoviten, ki stoji kakor skala in se ne gane.
Felsenmasse, die, skalovje, pečevje, hrodovje, kirovje.
Felsennest, das, gnjezdo na skali ali pečini; *fig.* gradišče, gradiše, selo na skali.
Felsenpfad, der, skalnata steza, steza po skalovji.
Felsenpflanze, die, rastlina na skali, skalnica.
Felsenpforte, die, kamnate duri.
Felsenreihe, die, versta, rajda skal.
Felsenriff, s. Felsenklippe.
Felsenriß, der, Felsenritze, die, poč, zapoka, razpoka v skali.
Felsenrücken, der, po verhu skalovja, po robu skalovja, sleme skalovja, skalni herbet.
Felsenschacht, der, preduh iz skalovja, votlina v skali.
Felsenschlund, der, skalno žrelo, zijavka.
Felsenschwer, *adj.*, težak kakor kamen.
Felsensegler, der, planinski hudournik.
Felsenspitze, die, zob, ost, ert skale.
Felsenstadt, die, mesto na skali, na pečini.
Felsenstarr, s. Versteinert.
Felsensteg, s. Felsenpfad.
Felsenstirn, die, čelo kamna, skale.
Felsenstrand, s. Felsengestade.
Felsenstück, Felsstück, das, peč; ein ungeheueres Felsstück, srepa peč; ein die Grube entzweitheilendes Felsstück, (*mont.*) kobila, konj.
Felsenstufe, die, kamnita stopnica, gred v kamen vsekana.
Felsensturz, der, odvalek, udor, usad, *serb.* urvina skalo.
Felsenthal, das, dol med pečinami.
Felsentreue, die, zvestoba terdna kakor kamen, ki se nikdar ne gane, neomajana.
Felsenvorsprung, der, kuk.
Felsenwand, die, skalna stena, ostenek, živa stena, kamnita stena; nach *V. mont.*, die Felsenwand richtet sich auf, stena žene; fängt an sich aufzurichten, stena poganja; verengt die Grube, stiska; hat die Grube ausgeschnitten, stena je stisnila.
Felsenwerk, das, sophano kamnje brez rude.
Felsenzacke, die, grebén, skalni zob, škerbina, ostrica.
Felsenziege, die, divja koza.
Felsenzinke, s. Felsenzacke.
Felsern, *adj.*, iz kamenja, kamnit, skalnat.
Felsgang, der, steza, pot med pečinami.
Felsicht, *adj.*, dem Felsen ähnlich, skalast, pečinast, hrodast, skali, pečini podoben.
Felsig, *adj.*, Felsen habend, skalovit, skalnat, pečevit, pečevnat, kirovnat, kamnit, kamnat; felsiger Acker, studor, skalovita njiva, *serb.* a. keršen, keršovit.
Felsklippe, s. Felsenklippe.
Felsknuppe, die, verh, glava skale.
Felsloch, das, luknja v skali, berlog, votlina; s. Felsengeklüft.
Felsschensal, das, skalna pošast.
Felsschlund, der, brezdno v skali.
Felsstein, der, trup od skale.
Felsstrand, der, skaloviti breg, kraj morja; s. a. Felsengestade.
Felsstück, s. Felsenstück.
Felstrumm, der, skalovni odlomek, odvalek.
Felswand, die, s. Felsenwand.
Felucke, s. Felouque.
Femel, s. Fimmel.
Fench, Fennich, Fennig, (panicum germanicum), der, bar, ber, *serb.* muhar.
Fenchel, das, (anethum foeniculum), koprec, sladki janeš, koper, komorač.
Fenchelgurke, s. Essiggurke.
Fenchelhirse, die, s. Fench.
Fenchelöl, das, komoračevo, kopričevo olje.
Fenchelthee, der, komoračev, kopričev čaj.
Fenchelwasser, das, komoračeva, kopričeva voda, komoračnica.
Fenchelwein, der, komoračnik, bar, kopričevo vino.
Fenchglas, das, s. Fench.
Fennich, Fennig, das, s. Fench.
Fenster, das, okno, *serb.* prozor; im Dach, im Thurm, lina; Fenster ohne Glas, nach *M.* okenjak; blindes Fenster, slepo okno; an das Fenster treten, k oknu stopiti; zum Fenster hinaussehen, skoz okno gledati, *poln.* z okna; am Fenster liegen, na oknu sloneti; das Geld zum Fenster hinauswerfen, denar v vodo metati, zametavati; das Fenster einhängen, okno natakniti, natikati; ausheben, sneti, snemati; einwerfen, razbiti, raztolči;

aus hohen Fenstern sehen, prevzetovati, visoko leteti, nositi se.

Fensteraustritt, s. Balcon.

Fensterbalken, s. Balken.

Fensterband, das, uza, nasadilo.

Fensterbank, die, polica pod oknam, podoknica. *russ.* podokonok.

Fensterbeschlag, der, okov na okna, na oknu. *russ.* petli, oprava.

Fensterblei, das, svinec pri oknih, za okno.

Fensterbogen, der, obok nad oknam.

Fensterbrüstung, die, zid pod oknam.

Fensterchen, das, okence, linica.

Fenstereinfassung, die, oboj, obojnik.

Fensterfach, Fensterfeld, das, **Fensterflügel**, der, pola, predel okna, vratnica, pol okna.

Fensterflügel, der, ein Fenster mit 2 Flügeln, okno na dva vetra; etwa veternica.

Fensterfutter, das, obuknice *pl.*, oboj okna, oklep, romik.

Fenstergeld, das, oknovina †, davek od oken, ali po številu oken.

Fenstergewände, die, strani okna.

Fenstergiebel, der, Fronton, nadokenjak†.

Fenstergitter, das, omrežje, nach dem *Russ.* rešetka v oknu, nach *M.* križ.

Fensterglas, das, steklo v oknu, šipa*.

Fensterhacken, der, kljuka, nach dem *Poln.* zaščepka.

Fensterhaspe, die, burnič, burniček.

Fensterkissen, das, blazina na oknu.

Fensterkitt, der, klej za okna.

Fensterkreuz, das, križ v oknu, (*russ.* a. pereplet).

Fensterladen, der, oknica, oboknica, zatvornica, kapec, kapek, s. a. Balken.

Fensterlos, *adj.*, brez oken, kar nima oken.

Fenstern, *v. a.*, okna narediti, narejati, napraviti; einen Verweis geben, strahovati, grajati, ošteti, oštevati; *v. n.*, pod okna hoditi, priti.

Fensteröffnung, die, okno, (odpertina zidu za okno).

Fensterpfeiler, der, stolpec ali stebrič (to je ozki zid) med oknama.

Fensterpfoste, die, stebrič, podboj v oknu.

Fensterpolster, der, s. Fensterkissen.

Fensterrahme, die, okvir; s. Fensterfutter.

Fensterraute, die, steklo ali šipa* v oknu, *russ.* okončina (okenčina).

Fensterrecht, das, pravica okna ob. okenska.

Fensterreiber, der, nach *V.* kljuka.

Fensterriegel, der, zapah, zatik pri oknu.

Fenstersäule, die, s. Fensterpfeiler, Fensterpfoste.

Fensterscheibe, die, s. Fensterraute.

Fensterschirm, der, zaslon okna.

Fensterschmiege, die, razmik okna ali okniše, okniša proti sobi.

Fensterschwalbe, die, hišna, domača lastovka.

Fensterschweiß, der, rosa na oknih.

Fensterseite, die, stran okna.

Fensterspinne, die, domači pajk.

Fenstersprossen, *pl.*, prečniki.

Fensterſteuer, s. Fenstergeld.

Fensterstock, der, s. Fensterpfoste.

Fensterſturz, der, obok nad oknam.

Fenstervertiefung, s. Fensterschmiege.

Fensterwand, die, stena, ki ima okna.

Fensterwerk, das, okna *pl.*

Fensterzarge, s. Fensterfutter.

Fent, s. Knecht.

Ferch, der, s. Pferch.

Ferchen, s. Beischlafen, Hinschlafen.

Ferge, der, s. Fahrmann.

Fergeld, das, s. Fährgeld.

Ferialtag, der, praznik, nedel, nedelec, brezdelni dan.

Ferien, *pl.*, prazniki *pl.*, počitek, počitni dnevi.

Ferkel, der, prasiček, prasè, pucek, mlasec, pujsek, odojče, (*serb.*), in Kt. u. *Jarn.* kočej.

Ferkelfleisch, das, prasetina.

Ferkelkraut, das, (Hydrochaeris), prascovo zelje; nach *Sulek*, svinjak, *poln.* svinsko zelje.

Ferkeln, *v. n.*, oprasiti se, prasiti se (in allen slav. Mundarten), mlade imeti, storiti, nach *V.* auch duriti; die Sau hat geferkelt, presica ima mlade, je storila, se je oprasila, polegla; prasičku coak biti, t. j. umazan in nesnažin, gerde kvasiti.

Ferm, s. Fest.

Ferme, s. Pacht.

Ferment, s. Gährstoff.

Fermentation, s. Gährung.

Fern, *adv.*, dalječ, deleč; zu fern, predalječ; von fern, iz dalječ, zdalječ, oddalječ; es sei fern, das sei fern, ne daj Bog, Bog ne daj, Bog varuj tega; dafern, wofern, sofern, ako, če; sofern es dir gefällt, ako ti je ljubo; ich erlaube es, in sofern es von mir abhängt, dovolim, kolikor (*serb.* u koliko) je to v moji oblasti, dokler sega moja oblast; ich weiß nicht in wiefern das wahr ist, ne vem, koliko je v tem resnice; in sofern, toliko, tako dalječ; dieser Gedanke ist fern von mir, na to še nikoli pomislil nisim; *adj.*, daljin; fernes Land, daljna dežela, s. a. Entfernt.

Fernambukholz, das, bražilika, prožiljka, *russ.* braziljka.

Fernansicht, s. Perspective.

Fernberufen, *adj.*, oddalječ poklican.

Fernberühmt, *adj.*, krog in krog znan, poznan, sloveč, razglašene slave (n. p. pevec).

Ferne, die, daljava, dalj, dalja, daljina, dalječina, daljnost, daljekost, delj, delja; aus der Ferne, oddalječ, zdalječ, nach andern slav. Mundarten, z daleka; in die Ferne sehen, dalječ viditi (*russ.* v dalj vidjet); in der Nähe und in der Ferne, blizo in dalječ, od blizo in od dalječ; in der Ferne sein, in die Ferne reisen, dalječ biti, dalječ iti, na tuje iti; das ist noch in weiter Ferne, to je še dalječ; in der Ferne wird er es nicht

aushalten, delj časa, dolgo ne bo prestal; s. a. Entfernung.

Fernen, *v. a.*, s. Entfernen.

Ferner, *adj.*, na dalje, daljej; der Fernere, daljni, daljejšnji; ich empfehle mich Ihrer fernern Freundschaft, priporočim se, priporočam se vašimu prijatelstvu tudi za naprej, v prihodnje, na dalje; das Fernere werde ich ihm schon sagen, kar je še več, to mu bom že povedal; *adv.*, za tem, potem, potlej, na to, verh tega; bleiben Sie auch ferner mein Freund, bodite mi tudi za naprej prijatel; ferner ist zu berücksichtigen, še je treba gledati, tudi je treba paziti; und so ferner, in tako daljej.

Fernerhin, *adv.*, daljc, od zdaj naprej, za naprej, v prihodnje.

Fernerweit, s. Ferner.

Fernglas, das, s. Augenglas, Fernrohr.

Fernhalten, *v. a.*, odvračati, oddaljevati.

Fernher, *adv.*, iz daljine sem, od dalječ.

Fernhin, *adv.*, dalječ tjè, na dalječ.

Fernländisch, *adj.*, iz daljne dežele, daljnodeželin.

Fernrohr, das, nach dem *Poln.* daljnovid, nach *M.* kuka, teleskop*.

Fernsäulig, *adj.*, nach *V.* redkostebren, redkih, razmaknjenih stebrov.

Fernschein, s. Perspective.

Fernschön, *adj.*, lep od dalječ.

Fernschreibekunst, die, daljnopisje; s. a. Telegraphie.

Fernschreiber, der, *poln.* dalekopis, daljnopisnik, telegraf.

Fernschrift, die, daljnopis, naglopis, urnopis, hitropis (neu).

Fernseite, die, bei Fuhrleuten, vnanja stran, od roke, od sebe (*indecl.*).

Fernsicht, die, pogled iz dalječ, s. a. Perspective.

Fernsichtig, *adj.*, daljnovidin, daljekovidin.

Fernsichtigkeit, die, daljnovidnost.

Fernspiegel, der, s. Fernrohr.

Ferntreffend, *adj.*, od dalječ zadevajoč.

Fernung, s. Entfernung.

Ferresbeere, die, ein Name der Berberisbeere, češminova jagoda.

Ferse, die, eine junge Kuh, s. Färse.

Ferse, die, am Fuße, peta; einem auf der Ferse nachfolgen, komu za petami hoditi, biti za kom, pritiskati za njim, nach *V.* komu zapetovati; ein derlei Nachtreter, nach *V.* zapetnik; ein langer Rock, der bis auf die Ferse geht, dolga hala, halina do pêt; sich auf seine Fersen verlassen, zanesti se na svoje noge, na hitrost svojih nog; die Ferse geben, s. Fersengeld.

Fersengeflügelt, *adj.*, petokrilat†, s perotnicami na petah.

Fersen-, in Zssgn., petin.

Fersenbein, das, petna kost.

Fersenflechse, die, petna kita.

Fersengeld, das, das Fersengeld geben, upihniti jo, uliti jo, ubrisati jo, pete umakniti, umikati, potegniti jo, odtegniti jo, unesti ob. odnesti jo, lesici na rep sesti.

Fersengelenk, das, petni členek.

Fersenhöcker, der, petanec.

Fersenleder, das, am Schuhe, opetnica, opetica, *böhm.* opatek.

Fertig, *adj.* u. *adv.*, in der Bereitschaft, willig, bereit, gotov, pripravljen, voljan; Macht euch fertig! pripravite se!; sich fertig halten, pripravljen biti in čakati; sich fertig machen, prigotoviti se, pripraviti, pripravljati se, ravnati se, delati se (na kaj); vollendet, dodelan, gotov, narejen; die Arbeit, das Essen ist fertig, delo je dodelano, jed je gotova; fertig machen, dodelati, dogotoviti, dognati, dokončati, doveršiti, s. a. Beendigen; der Begriff des Fertigmachens, Fertigwerdens mit einer Arbeit liegt übrigens im Slovenischen schon in der perfect. Form des die bezügliche Arbeit ausdrückenden Zeitwortes, z. B. bist du mit der Arbeit, mit dem Schreiben, Anziehen Essen, uff. fertig? ali si dodelal, spisal, odjedel? ali si se že oblekel itd; gerade sind wir mit dem Essen fertig, ravno smo odjedli; er ist mit allen fertig, vse je opravil, dokončal, dognal, dogotovil, doveršil; die Maurer sind fertig, zidarji so dodelali, dokončali, dozidali; er ist mit seinem ganzen Vermögen fertig, opredel je, premoženje je pognal, zadjal, dogospodaril je; *fig.* fähig, leicht und geschwinde etwas zu verrichten, ročen, uren, izurjen, vajen; z. B. fertig reden, schreiben uff., ročno, berzno, urno, hitro, gibčno pisati; fertige Zunge, ročen jezik; in den Zusammensetzungen: dienstfertig, friedfertig udgl., wird es im Sloven. bes. nicht übersetzt, (postrežljiv, miren); er ist in dieser Sache fertig, to mu gre od rok; ich kann damit nicht fertig werden, tega ne morem dognati; du wirst mit ihm nicht fertig werden, ne zmeniš se ž njim, nič ne opraviš pri njem.

Fertigen, *v. a.*, narediti, narejati, napraviti, s. Verfertigen; einen Boten, s. Abfertigen; einen Auftrag fertigen, s. Ausrichten; sich fertigen, s. Verfügen, sich; eine Urkunde, podpisati pismo, podpisati se (svoj primek) na pismo.

Fertiger, der, s. Verfertiger, Spediteur.

Fertigkeit, die, ročnost, urnost, naglost, znanost, gibčnost, pripravnost, hitrost, lahkost, speh, znajdenost, zvedenost, hitrina, berznost; Gewohnheit, navada, vajenost; zur Fertigkeit werden, navaditi se česa.

Fertigmachen, das, dodelovanje, dokančevanje.

Fertigung, die, podpis; s. a. Gewährleistung.

Fessel, die, (auch das); die Ketten eines Gefangenen, železje, okovi *pl.*, zakovi *pl.*, vezi *pl.*, spona, veriga, pota, (*altsl.* pąto), lesice *pl.*, suže (in Unterkr., vergl. jed. das *Altsl.* ąže, Kette); Fesseln anlegen, in Fesseln schlagen, v železje deti, djati, devati, okovati, zakovati, ukleniti; in Fesseln liegen, v železji biti; Eines Fesseln tragen, sužnik, hlapec koga biti; schimpfliche Fesseln tragen, sramotni jarem nositi, hlapčevati, v suž-

nosti živeti; ein Riemen um die Füße der Falken, nach *V.* štumpik (?); ein Theil des Fußes bei Pferden, vieel, bicel, bincel; **Fesselader**, die, nach *V.* viclova žila; fesselwund, na viclu ranjen.

Fesselbein, das, biceljnova kost.

Fesselfrei, *adj.*, brez železja, brez spon, okovov prost, svoboden.

Fesfellos, s. Fesselfrei.

Fesseln, *v. a.*, eigentlich mit Ketten, uklepati, uklepati, okovati, zakovati, zakovavati v spone; an etwas, prikleniti, priklepati, prikovati k čemu; mit Stricken fesseln, zvezati, vezati, zvezovati; ein Pferd auf der Weide, sponati (nach *V.*) konja, v spone deti, speti konja, na pripon ga pripeti, pripenjati, (nach *M.* prepeti); *fig.* einnehmen, genau verbinden, Zwang anthun, zvezati, vezati, držati, vleči, prikleniti, priklepati; Eins fesselt mich an dich, nekaj me na tebe veže, s. a. **Einnehmen**; der Wein fesselt die Zunge, vino jezik zapleta; Zwang anthun, prisiliti, pritisniti, pritiskati, (n. p. voljo).

Fesselung, die, okovanje, okovavanje.

Fesselwund, *adj.*, ranjen, odergnjen od železja.

Fest, *adj.*, festes Holz, terden, krepak, jedernat les; festes Gebäude, terdno, močno poslopje; feste Stadt, terdno, uterjeno mesto, terdojava; feste Gesundheit, terdno, stanovitno zdravje, s. a. **Dauerhaft**; der Leim hält fest, lim dobro drži; fest binden, zvezati koga (terdno); einen fest halten, držati koga, (da ne more niti), zapertiga imeti; an einer Sache fest halten, držati se česa, ne odstopiti od česa; fest zumachen, dobro, terdno zapreti, stisniti; fest sitzen, terdno stati, ukoreninjen, uterjen biti, držati; er sitzt fest, sedi v ječi; einen Dieb festnehmen, festmachen, ujeti, prijeti, zapreti tatú; eine feste Hand, ein fester Preis, stanovitna, stoječa cena; eine feste Besoldung, stanovitna, stalna plača; fester Entschluß, terden sklep; fest über etwas halten, krepko, terdno se česa držati; ich lebe der festen Meinung, terdne vere sim; za terdno mislim, menim, zanesem se; etwas steif und fest behaupten, enako, stanovito kaj terditi; sich fest vornehmen, za terdno kaj skleniti; fest unter sich, von Theilen eines Ganzen, krepek, terden, močen, z. B. festes, derbes Brot, Tuch, nach *V.* krepek kruh, krepko, močno sukno; fester, nicht flüßiger Körper, terdo, krepko telo; das feste Land, suho, suha zemlja, nach dem *Russ.* terda zemlja, *serb.* kopno; festen Charakter haben, mož beseda biti, stanoviten; fest werden, uterditi se, sterditi, sterjevati se; nach der Krankheit, okrevati; fest schlafen, terdo, terdno spati; sich fest machen, durch abergläubische Mittel vor Verwundungen, vor Schlägen und Schmerzen, delati se, nach *V.* auch zmerzliga se storiti, oterpniti; sich fest essen, trinken, svobodo zajesti in zapiti (pri kerčmarji, kterimu kdo dolžen ostane in iz kerčme ne sme); *adv.*, krepko, terdo, jako itd.

Fest, das, s. Feiertag; unbewegliche Feste, stanovitni, nepremakljivi, nepremični prazniki; ein Freudenfest, vesel dan, veselica; Namensfest, god; Hochzeitfest, svatba, pir; Schmaus, gostje, gostba; das war dir ein rechtes Fest, to ti je bilo veselje; ein Fest begehen, feiern, praznovati, obhajati, praznik posvečevati, svetkovati, s. a. **Begehen**; ein Fest anstellen, gostje napraviti, napravljati; ein Fest mit Jemand haben, šaliti se, šale oganjati s kom in smejati se mu.

Fest-, in Zsgn., praznični, veselodanski, pražnji.

Festabend, der, delapust, z. B. v delapust sv. Jožefa, na večer pred sv. Petram, nach *M.* auch osvetek, *serb.* u oči svetca, *russ.* navečerje praznika.

Festaltar, der, praznično ozaljšan oltar.

Festbinden, das, zvezovanje, vezanje.

Feste, die, terdnjava; in der Bibel das Himmelsgewölbe, terdina, strop nebes; Burg, grad, s. a. **Festigkeit**.

Festeinzug, der, slovesni, slavni vhod.

Festessen, das, gostba, gostje (komu v čast).

Festgeläute, das, praznično zvonjenje, zvonilo.

Festgesang, der, slovesno, praznično petje, petje komu v slavo.

Festgetümmel, das, vrenje, mergoljava ljudi o praznikih.

Festgewand, das, s. **Festkleid**.

Festhain, der, posvečeni gaj.

Festhalten, s. Fest.

Festhalten, das, deržanje.

Festherzig, *adj.*, stanovitniga serca.

Festigen, s. Fest (machen).

Festigkeit, die, nach den Bedeutungen des Beiwortes fest, terdnost, terdnota, stanovitnost, stalnost, čverstost, krepost, terdost, terdina, gostost.

Festiglich, *adv.*, s. Fest.

Festin, (franz.), das, gostarija, gostba, gostovanje.

Festivität, s. Festlichkeit.

Festkleid, das, praznična obleka, pražnja obleka, pražnje oblačilo; am Hochzeitfest, svatovsko oblačilo.

Festland, s. Fest, (festes Land), **Continent**.

Festlich, *adj.*, praznični, svečan, in Unterkr. u. *serb.* svetačan; s. a. **Feierlich**.

Festlichkeit, die, svečanost, slovesnost, slavnost, obhajilo, praznovanje, godovanje, obhajanje, svetkovina.

Festlied, das, slovesna pesem, godovnica.

Festlustig, *adj.*, prijatel praznikov, godov.

Festmachen, s. Fest.

Festmachen, das, priterjevanje, vezanje.

Festmahl, das, gostarija, gostba, gosti ob. gostje; es geben, gostiti.

Festmuth, der, stanovitnost, serčnost, močnodušnost, pogumnost.

Festnahme, **Festnehmung**, die, ujetje, zapertje; zwei Tage nach seiner Festnehmung, dva doi po tem, ko so ga prijeli.

Festnehmen, s. Fest.

Feston, s. Fruchtschnur.

Festopfer, das, daritev ob praznikih (pri nekdanjih judih).

Festprediger, der, pridigar o praznikih, o godeh.

Festpredigt, die, pridiga (na kak praznik).

Festreihen, der, petje o godeh.

Festschmaus, der, s. Festmahl.

Festsetzen, *v. a.*, ustanoviti, odločiti, postaviti, oreči, odrediti, skleniti; zur festgesetzten Zeit erscheinen, o pravem, odločenem času priti; festgesetzter Preis, s. Fest; *v. r.*, sich festsetzen, ansiedeln, naseliti se, nastaniti se, prijeti se in deržati se kje, ugnjezditi se; dieser Gedanke hat sich in seiner Seele festgesetzt, to misel si je v glavo utepel.

Festsetzer, der, ustanovivec, ustanovnik.

Feststarr, s. Ungelenkig, Starr.

Feststehen, *v. n.*, terdoo stati; so viel steht fest, toliko je gotovo, toliko je resnica, *serb.* toliko stoji.

Feststellen, *v. a.*, ustanoviti, postaviti, odločiti.

Feststille, die, slovesna tihota.

Festtag, der, praznik, svetek, god in praznik; an Festtagen, ob godeh; s. a. **Fest**, **Feiertag**.

Festtäglich, *adj.*, prazničen, praženj, in Unterkr. svetačen.

Festtagsabschnitt, der, evangeli za praznik.

Festtagskleid, das, s. **Festkleid**.

Festtagsprediger, der, s. **Festprediger**.

Festtagsmensch, der, človek nenavadno dobre glave, ne vsakdanji, temuč prazničnl človek.

Festtreten, *v. a.*, steptati, stlačiti (z nogami).

Festung, die, terdnjava, nach *M.* auch grad, tabor, gradišče, gradiše, *russ.* krépost, *altsl.* tvrdynja, tvrdélj.

Festungs-, in Zsgn., terdnjavski, terdnjavin.

Festungsbau, der, zidanje terdnjave, nach *V.* terdnjavsko zidanje; als Strafe, delanje v terdnjavi.

Festungsbaukunst, die, terdnjavska umetnost, umetnost ali znanost, kako terdnjave delati.

Festungscommandant, der, poveljnik terdnjave.

Festungsgefangene, der, jetnik v terdnjavi.

Festungsmauer, die, ozidje terdnjave.

Festungspfahl, der, terdnjavska vareja.

Festungsfasse, der, prebivavec, tudi jetnik v terdnjavi.

Festungsstrafe, die, kazen na terdnjavi.

Festungswerk, das, terdnjavje, zidovje, okopi in vse dela, ki se štejejo k terdnjavi.

Festwein, der, gosposko, izverstno vino.

Festzug, der, slovesni prevod, prehod.

Fete, die, s. Fest.

Fetiren, s. Schmeicheln.

Fetisch, der, malik.

Fetischanbeter, der, malikovavec.

Fetischdienst, der, malikovavstvo.

Fetischglaube, der, malikovanje.

Fett, das, tolšča, tolša, tolščoba, tolšoba, mast, salo (Schmeer), nach *M.* auch mastnina, maščа, maščevina, maščoba, in St. tuča, (*altsl.* tuk), *russ.* жиръ; Fett an die Speisen thun, zabeliti, začiniti; zabela, začimba; Fett ansetzen, tolsteti, s. a. **Fett**, *adj.*; das Fett geriunt, okreniti; mit Fett bestreichen, namazati z mastjo; gehacktes Fett, zaseka.

Fett, *adj.*, tolst, masten; dick, debel, podrejen, lepo rejen, životen, pitan, in St. u. *altsl.* tučen; fettes Fleisch, tolsto meso; fett machen, mäſten, zdebeliti, odebeliti, debeliti, spitati, pitati, zrediti, rediti; Speisen, zabeliti, beliti, začiniti, začinjati; sich fett machen, mit Fett anschmieren, omastiti se, zamastiti se s tolščo; fett werden, tolsteti, debeliti se, zrediti se, dobro rediti se, popraviti se; (von Thieren), spasti se, *serb.* podkožiti se; des Herrn Auge macht das Pferd fett, s. **Auge**; das Getreide wächst zu fett, žito preveč hobota, prespešno raste; ein fetter Mensch, debeljak, debelec; ein fetter Boden, debela, mastna, hobotna zemlja, šmara; eine fette Weide, dobra paša; ein fettes Amt, mastna, tolsta, dobra služba; fette Kleien, otrobi, v kterih je še kaj moke; fette Küche, bogata, polna kuhnja; ein fetter Gast, bagatinec; fette Wäsche, umazana pertenina.

Fettader, die, debela žila, *russ.* saljnaja žila.

Fettammer, der, vertnik, vertni sternad, presenica.

Fettauge, das, in der Brühe, einka, sraga, eink, in Unterkr. škvara.

Fettbauch, der, trebnšnik, trebuhač.

Fettbäuchig, *adj.*, trebušast, trebušen, trebušat.

Fettdarm, der, ritnik, anständiger končnik, mastnica; s. **Mastdarm**.

Fette, die, s. **Fett**, das, **Fettigkeit**.

Fette, das horizontale Stück Zimmerholz, besonders das die Stuhlsäulen eines Daches oben mit einander verbindende, sleme.

Fetten, *v. a.*, otolstiti, tolstiti, zabeliti, beliti, začiniti; mit Fett schmieren, namazati, mazati s tolščo; ein Thier fetten, s. **Mästen**; die Wolle, oljiti volno.

Fettfeder, die, die Federn der Vögel über dem Steiße, nach dem *Russ.* zadnje peresa (sosebno pri goséh).

Fettfell, das, eine Augenkrankheit, tečno oko.

Fettfinne, die, tolsta kožica ali plavuta pri nekterih ribah, ikre (*pl.*).

Fettflecken, das, madež, zamok od tolšče, tolše.

Fettgans, die, tolsta gos, etwa auch tolstnica.

Fettgar, *adj.*, **fettgares Leder**, das, namazano usnje.

Fettgras, das, (Sedum Thelephium), ba-

bovnik, žmikelj, veliki sanikelj, debela putka.

Fetthändler, der, tolščar, tolšar.

Fetthaut, Schmerhaut, die, mezra, mezdra, salnati mah; über eine Flüßigkeit, škraljup, škerljup; auf der Milch, smetana, škraljup, *serb.* kožica, tenica.

Fetticht, *adj.*, mastnat, tučnast, tolšči, tolši podoben.

Fettig, *adj.*, otolščen, otolšen, omasten, omaščen, mastan, tolst; sich fettig machen, zamastiti se.

Fettigkeit, die, tolščoba, tolšoba, mastnost, tolstost, debelost; s. a. **Fett**, das.

Fettkäfer, der, s. **Speckkäfer**.

Fettklumpen, der, gruča, gruda masti, *fig.* debelec, debelin.

Fettkohle, die, s. **Glanzkohle**.

Fettkram, der, tolščarija, slaninarija, špeharija, boharija.

Fettkrämer, der, tolstninar, tolščeninar, tolšeninar, slaninar, špehar, bohar.

Fettkrankheit, die, tolščica, tolšica; der Seidenraupen, nach *Zalok.* debelost ali vodenica; (židne gosence zvodené).

Fettleibig, *adj.*, debel, tolst, s. **Fett**, *adj.*

Fettmacher, der, tolščar, tolšar, mastivec, maslar.

Fettmagen, der, der Roben, nach *V.* gostožabnik.

Fettmarkt, der, tolsti, maslarski terg.

Fettmasse, die, salo, tuča.

Fettmaus, die, (Myoxus glis), polh.

Fettpfründe, die, dobra fara, duhovnija†.

Fettrahmig, *adj.*, debele, mastne smetane, debeliga škraljupa.

Fettsäuer, *adj.*, tolstokisel.

Fettsäure, die, tolsta kislina.

Fettschmelzen, das, neka griža pri konjih.

Fettschwanz, der, tolsti rep (nekih ovac).

Fettspeiser, s. **Fettkrämer**.

Fettsucht, die, tolščica, tolšica, tučna bolezen, prevelika debelost.

Fetthon, der, mastna glina, ilovica.

Fettung, s. **Fettunge**.

Fettwaare, die, mast, tolstenina, salo, maščoba, mašoba.

Fettwanst, der, tolstnjak, s. **Fettbauch**.

Fettwanstig, s. **Fettbäuchig**.

Fettwasser, das, mastna voda.

Fettweide, die, dobra, tečna, redivna, pična paša.

Fettwolle, die, mastna, naoljena volna.

Fettwurm, der, s. **Speckwurm**.

Fetzchen, das, cunjica, capica.

Fetzen, der, Brot, Schinken, (odtergau) kos; vom Kleide, cunja, capa; Waschfetzen, drapa, brisača; Schuhfetzen, obujki, cunja, čevljarica; in Fetzen reißen, raztergati, razcunjati, razcapati, *serb.* izderpati.

Fetzen, *v. a.*, razcesati, razcunjati, razdrapati, razcandrati, cesati, cunjati; s. a. **Zerfetzen**; einem Kinde den Hintern, našeškati, nasekati, nabiti, napraskati otroka.

Fetzer, der, sekač; dem Kinde einen Fetzer geben, s. **Fetzen**.

Fetzig, *adj.*, capav, capast, candrav, cap, razdrapan, razcapan.

Feucht, *adj.*, vlažen, volhek, moker, rosen, zamokel, mokroten, moklen, navzet, in Kl. nach *M.* tav, tavast; vom Schweiß, poten; das gesunde Vieh hat eine feuchte Nase, nach *V.* zdrava živina ima nos rosen; feuchtes Auge, solzno, mokro, rosno oko; feuchter Boden, mokrotne, močvirne tla; feuchtes Wetter, volhko, vlažno, mokrotno vreme; feucht werden, odvolgniti, volgniti, odjenjati.

Feuchtarsch, s. **Schlingrabe**.

Feuchtblatt, das, vlažnica†.

Feuchtemesser, s. **Feuchtigkeitsmesser**.

Feuchten, *v. a.*, ovlažiti, povlažiti, vlažiti, namočiti, namakati, s. a. **Befeuchten**; der Regen feuchtet die Erde, nach *V.* dež zemljo poji; *v. n.*, potiti se, solzeti, močiti, *waidm.* harnen, močiti.

Feuchtigkeit, Feuchtheit, die, vlaga, mokrota, volhkost, mokrina, moča, vlažnost, mokrotnost, močava; Zutritt der Feuchtigkeit, zamok; Feuchtigkeit an sich ziehen, volgniti.

Feuchtigkeitsmesser, der, nach dem *Russ.* vlagomér†, mokromér.

Feuchtkalt, *adj.*, moker in merzel, mokromrazen.

Feuchtlich, *adj.*, nekako vlažen, vlažnat.

Feuchtmulde, die, kodunje tiskarske za vlaženje papirja, vlažojak†.

Feuchtniß, s. **Feuchtigkeit**.

Feudal, *adj.*, fevden*.

Feudalrecht, das, fevdno pravo†.

Feudalsystem, das, fevdstvo†.

Feudum, das, fevd*.

Feuer, das, ogenj; Feuerchen, ogenjček, *serb.* auch vatra; Feuer schlagen, ogenj ukresati, kresati; Feuer machen, anzünden, zakuriti, kuriti, ogenj zanetiti, narediti; Feuer anlegen, ogenj podtakniti, podtikati, podvreči; Feuer fangen, von Sachen, vneti se, vnemati se, vžgati, vžigati se, zapaliti se, zagoreti, *fig.* razserditi se, auch zagledati se, s. a. **Fangen**; zum Feuer stellen, pristaviti, pristavljati k ognju; Feuer geben, ustreliti, streljati, puško sprožiti, *fig.* posvetiti komu; in Feuer aufgehen, pogoreti, zgoreti; die Stadt steht im Feuer, mesto gori, s. a. **Feuersbrunst**; das Feuer geht aus, ogenj se gasi, umira; das Feuer löschen, ogenj gasiti; flammendes Feuer, plamen, živ plamen; er läuft für mich ins Feuer, za me bi šel v ogenj; Oel ins Feuer gießen, ogenj z oljem gasiti; das Feuer stieg ihm ins Gesicht, zarudel je, obraz se mu je vnel, vžgal; das Hautfeuer, eine Hautentzündung, z. B. bei Schweinen, pereči, divji ogenj, *serb.* ognjica; das Rothlaufen, všen; das feindliche Feuer, ogenj, streljanje, nach dem *Russ.* strelba sovražnikov; zwischen zwei Feuer kommen, priti med dva ognja, dva sovražnika, dve nevarnosti; Feuer haben, lebhaftig sein, živ, iskren, ognjen biti; einen in Feuer und Flammen setzen, razdražiti, razkačiti, razihtiti koga; das Feuer der Liebe, ogenj, plam, žar ljubezni, vroča, goreča ljubezen; das Feuer der Augen, ogenj, blisk oči; Feuer und Flammen sprudeln, hudo divjati in razsajati, hudovati se, da vse vprek leti; das Feuer des Jünglings, strast, živost; das Feuer der Pferde, s. **Darre**; *poln.* suchota; das Feuer eines Schiffes, svetilo, *russ.* fonar, s. a. **Leuchtthurm**; einem Pferde das englische Feuer geben, žgati.

Feuer-, in Zssgn., ognjeni; demselben eigen, ognja; Feuerlösch-, gasivni.

Feuerader, die, unter dem Schwanze des Rindviehes, welche man öffnet, wenn es das Feuer hat, volčič na repu; wenn sich ein gestocktes Blut in den Gedärmen befindet, so heißt diese Krankheit des Rindviehes, černi volčič, sajavec; der schlimmste Grad aber metljaj.

Feueramt, das, ured, nadzor pri gašenji ognja.

Feueranbeter, der, ognjomolec, častivec ognja.

Feueranstalt, die, naredba zoper ogenj in za gašenje ognja, priprave za gasilo.

Feueranzeiger, der, ognjokaz†, ognjokazec.

Feuerarbeit, die, delo z ognjem.

Feuerarbeiter, der, delavec z ognjem.

Feuerartig, *adj.*, ognju podoben.

Feuerauge, das, bistro, jasno oko.

Feueräugig, *adj.*, bistrook, jasnook.

Feuerbach, der, ognjeni, ognjevit potok.

Feuerbad, das, kopel v kropu, hudi vročini.

Feuerbahn, die, preseka (v gojzdu, ki požar ustavlja).

Feuerbake, die, svetilnik, preluka, *russ.* majak na morje.

Feuerball, der, ognjena oblica, kngla.

Feuerband, das, bei den Böttchern, Bánder oder Reife, obroč (na eni polovici bečka, kteriga druga polovica se nad ognjem derži).

Feuerbecken, das, žerjavnica, oglenka, grevnica, *russ.* žarovnja.

Feuerberg, der, ognjenik†, ognjenica, ognjobljuvna† gora.

Feuerbeschau, die, ogled zavolj ognja.

Feuerbeständig, Feuerfest, *adj.*, nezgorel, nezgorljiv, nezgoriven, kar je terdno pred ognjem, da se ne stopi ali da ne zgori, da se ne spremeni.

Feuerbeständigkeit, die, nezgorelost, nezgorljivost.

Feuerblase, die, Brandblase, nach *V.* spekel mehur; s. a. **Blase**.

Feuerblatter, die, mozolj, mozoljček, mozulj, nach *V.* bozul (?).

Feuerblick, der, ognjeni, žarni pogled.

Feuerbock, der, (ein eiserner Bock), koza, konj na ognjišču, ognjišu, *serb.* preklad, uzglavnik.

Feuerbohne, die, rudeči bob, rudeči fižol.

Feuerbrand, der, brennender Brand, živi ogorek, goreča glavnja, žarek, gorče poleno; Feuersbrunst im Walde, ogenj, požar (v gojzdu).

Feuerbraun, *adj.*, ogorel.

Feuerbutzen, der, ognjeno jedro, zerno.

Feuerdiener, der, s. **Feueranbeter**.

Feuerdienst, der, malikovanje ognja, ognjočastje†.

Feuerdrache, der, ognjeni zmaj.

Feuerecke, die, igla. (nož ima iglo, se mora z oslo vzeti), nach *Sulek*, prebrusina.

Feuereifer, der, vnetost, gorečost, s. **Eifer**.

Feuereimer, der, sič, gasivno vedro, *russ.* požarnoe vedro.

Feuereisen, das, kresalo, kresilo.

Feuereisse, die, dimnik, kovaško ognjišče, ognjiše.

Feuerfächer, der, pihavnik, mahalo.

Feuerfarben, Feuerfarbig, *adj.*, ognjast, ognjen, goreče barve, ognjene barve.

Feuerfaß, das, požaroi sod.

Feuerfest, *adj.*, terden, zavarovan pred ognjem, nezgorljiv; s. a. **Feuerbeständig**.

Feuerflamme, die, plamen, zubelj; eine Blume, s. **Feuerrose**.

Feuerflammen, *v. n.*, plameneti.

Feuerfliege, die, ognjena muha.

Feuerfluß, der, s. **Feuerbach**; ognjena reka.

Feuerflut, die, ognjeno valovje.

Feuerfolge, die, dolžnost ogenj gasiti.

Feuerfuchs, der, nach *V.* konj goreče barve, lesjak.

Feuerfunken, der, iskra; seine Augen sprühen Feuerfunken, bliska z očmi, da je strah.

Feuergabel, die, burkle (*pl.*).

Feuergatter, das, rešetka v peči, (ki kahle* varje).

Feuergebet, das, goreča, iskrena molitev.

Feuergebirge, das, s. **Feuerberg**.

Feuergefahr, die, nevarnost ognja, požara.

Feuergefährlich, *adj.*, nevaren zavolj ognja.

Feuergeist, der, ognjeni duh, močen žcht od vina.

Feuergeld, das, s. **Herdgeld**.

Feuergeräth, das, **Feuergeräthschaft**, die, gasilo, gasila; orodje ali naprava za gašenje požarov.

Feuergeschoß, das, puška, puša, strelno orožje, strel.

Feuergeschrei, das, s. **Feuerlärm**.

Feuergewehr, s. **Feuergeschoß**.

Feuerglanz, der, ognjeni lesk, ognjena svetlost.

Feuerglocke, die, plat zvona, zvonilo na požar.

Feuerglut, die, žerjavica.

Feuergott, der, bog, malik ognja.

Feuergrube, die, nach *M.* in St. komena jama, kurišče, kuriše.

Feuerhaken, der, ključ, maček.

Feuerhaß, der, čert, hudo sovraštvo.

Feuerhemd, s. **Brandhemd**.

Feuerherd, das, ognjišče, ognjiše, nach *M.* in St. komen*.
Feuerhimmel, der, ognjeno nebo nad ozračjem (po misli nekdanjih zvezdogledov).
Feuerholz, das, derva *pl.*, (zum Unterschiede vom Werkholz, les). kurjava.
Feuerhund, s. Feuerbock.
Feuerhüter, der, (*mont.*) čuvaj nad ognjem.
Feuerig, s. Feurig.
Feuerkäfer, der, s. Feuerschroter.
Feuerkasse, die, zavarovavnica proti ognju ali požaru, nach dem *Russ.* požarna dnarnica.
Feuerkiele, die, ogrevalo na noge.
Feuerknecht, der, gasivec.
Feuerkopf, der, strastni človek.
Feuerkrankheit, die, divji ob. pereči ogenj; s. Feuer.
Feuerkraut, das, škerlatni lišaj.
Feuerkröte, die, močerad, močerav; in Unterkr. auch žuževnik.
Feuerkrücke, die, krevlja, greblja; s. a. Ofenkrücke.
Feuerkrug, s. Feuertopf.
Feuerkufe, s. Feuerfaß.
Feuerkugel, die, ognjena kepa, krogla; s. a. Brandkugel.
Feuerkunst, die, Pyrotechnie, ognjarstvo†, ognjarija†, pirotehnika.
Feuerkünstler, der, ognjar.
Feuerkuß, der, strastni poljub.
Feuerland, das, ognjena dežela, ognjena zemlja.
Feuerlärm, der, krik ali vek, da gori, *russ.* krik na požar; es entstand Feuerlärm, jeli so kričati: gori! ogenj!; Feuerlärm schlagen, bobnati (na) ogenj; mit der Glocke, plat zvona biti.
Feuerläuterung, die, čišćenje, čišenje, prečišćanje, prečišanje z ognjem.
Feuerlehre, die, ognjoslovje†, nauk od ognja.
Feuerleiter, der, požarna lestva, (lojtra).
Feuerliebe, die, ognjena, serčna, goreča, plameča ljubezen.
Feuerlilie, die, (Lilium bulbiferum), rudeča lilija, maselnice, maselnik.
Feuerloch, das, mesteje, žrelo; s. a. Ofenloch.
Feuerlöffel, der, kovaška žlica.
Feuerlos, *adj.*, brez ognja; ohne Leben, mertev.
Feuerlöschungsanstalt, die, gasilna priprava, naprava.
Feuerlöschapparat, das, gasilo.
Feuerlöschordnung, die, red ali postava za gašenje ognja ali požarov.
Feuerluft, die, zrak s kislecam navdan.
Feuermal, das, ognjeno znamnje; s. a. Brandmal, Muttermal.
Feuermännchen, das, vešča, vešа.
Feuermaschine, die, s. Dampfmaschine.
Feuermasse, die, ognjava†, ognjenina.
Feuermauer, die, der Rauchfang, dimnik; die Brandmauer, zidani opaž, požarni zid.
Feuermauerkehrer, der, dimnikar.
Feuermeer, das, ognjeno morje; s. a. Feuermasse.
Feuermesser, der, ognjomér.
Feuermeßkunst, die, ognjomérstvo.
Feuermessung, die, ognjomérstvo.
Feuermeteor, das, ognjeni meteor.
Feuermörser, der, strelni možnar, lubarda.
Feuern, *v. n.*, das Schießgewehr losbrennen, ustreliti, streljati; der Stahl feuert vortrefflich, jeklu daje močne iskre, jeklo dobro iskri, dobrn kreše; das Gesicht feuert mir, lice mi gori; wie Feuer glühen, žareti; *v. a.*, heitzen, kuriti, netiti; hartes Holz feuern, tord les žgati, paliti, s terdim lesam kuriti; den Wein feuern, žepliti vino.
Feuernapf, der, eine Art Lustfeuer, zlati dež.
Feuerofen, der, peč (za kurilo).
Feuerordnung, die, požarni, gasivni red.
Feuerpein, die, terpljenje v ognji.
Feuerpfanne, die, ponva, grevnica ali žerjavnica. *mil.* smolenica†.
Feuerpfeil, der, ognjena pušica.
Feuerpfeiler, s. Feuersäule.
Feuerpfuhl, der, ognjeno brezdno, ognjeno jezero, prkel.
Feuerpolizei, die, požarna policija, policija zastran ognja.
Feuerprobe, die, ognjena skušnja, nach *V.* očistba z razbeljenim železam, skusba v ognji.
Feuerpunct, der, (*mont.*), ognjišče, ognjiše.
Feuerrachen, der, ognjeno zijalo, žrelo.
Feuerrad, das, an den Büchsen, nach *V.* kresavno kolesoc; in den Feuerwerken, ognjeno kolo.
Feuerregen, der, ognjeni, zlati dež.
Feuerreich, das, peklensko kraljestvo; *adj.*, feuerreicher Wein, močno, živo vino.
Feuerrohr, das, (puša) risanica.
Feuerrose, die, Feuerröschen, das, (Adonisröschen), ljubezen, nach *Sulek* gorocvet.
Feuerroth, *adj.*, rudeč kakor rak, ves ognjen, plamenеč. žareč; feuerroth werden, zažareti, zarudeti, zaripeti, (*serb.* zajapriti se), s. a. Erröthen.
Feuersalamander, s. Feuerkröte.
Feuersammler, der, ognjokup†.
Feuersäule, die, ognjeni steber, velik požar; plamen. ki kviško liže, šviga.
Feuersbrunst, die, požar, ogenj; s. Brand.
Feuerschaden, der, škoda z ognjem, po požaru narejena; škoda ali nesreča, kvar od ognja, pogorelščina, pogorelšina, *serb.* pogorel-i.
Feuerschadenvergütung, die, povračilo ognjene škode.
Feuerschau, die, oglod zavolj ognja.
Feuerschaufel, die, lopata za oglje, žezel.
Feuerschein, der, ognjeni žar, žar, osvit od ognja.
Feuerscheu, *adj.*, ognja boječ, kdor se boji ognja, kdor od ognja beži.
Feuerscheue, die, strah od ognja.
Feuerschiff, das, s. Brander.
Feuerschirm, der, ognjobran†.

Feuerschlagen, das, kresanje.
Feuerschlange, s. Brandschlange.
Feuerschloß, das, kresalo pri puški.
Feuerschlund, der, s. Feuerrachen, Kanone.
Feuerschnaubend, *adj.*, kdor ogenj piha, komur iz nosnic ogenj šviga, liže.
Feuerschnell, *adj.*, po bliskovo, kot blisk.
Feuerschrift, die, ognjeno, neizbrisljivo pisanje.
Feuerschröter, der, rogin, rogač, kleščman, klešman, kleščar, klešar.
Feuerschwaden, der, (*mont.*) vnemljiv sopar, sopuh po jamah.
Feuerschwamm, der, kresavna goba, trod und nicht trud, (*russ.* trut, *böhm.* troud).
Feuerschweif, der, ognjeni rep, ognjena metla.
Feuersegen, der, zagovarjanje ali zaklinjanje, panaoje ognja.
Feuersgefahr, Feuergefahr, s. Feuersbrunst.
Feuersglut, s. Feuerglut.
Feuersicher, *adj.*, varen ognja; s. a. Feuerfest.
Feuersnoth, die, nadloga požarja, s. Feuersbrunst: er gerieth in Feuersnoth, pogorel je.
Feuerspeiend, *adj.*, ognjobljuven. ognjometen; feuerspeiender Berg, ognjenik; gora, ki ogenj iz sebe meče ali bljuje, *poln.* ogniomiotna gora.
Feuerspeier, der, ognjobljuvec; Vulkan, ognjenik ob. ognjenica†.
Feuerspritze, die, gasivna brizglja. sikaljka.
Feuerspur, die, sled ognja.
Feuerstahl, der, kresilno jeklo, kresalo, kresilo. ognjilo, kresavnik.
Feuerstätte, die, der Ort, wo gewöhnlich Feuer unterhalten wird, Herd, ognjišče, ognjiše; wo zufällig, kurišče, kuriše, pogorišče, pogoriše; das Dorf hat hundert Feuerstätten, vas ima sto hiš.
Feuerstein, der, kresivni ob. kresavin kamen, kresavnik, ognjik, kresilnik; als Kieselstein überhaupt, kremen.
Feuerstelle, s. Feuerstätte.
Feuerstoff, der, ogenj, ognjenina.
Feuerstrafe, die, kazen ognja, sožig, germada.
Feuerstrahl, der, žarek.
Feuerstrom, der, reka od ognja, ognjeni valovi.
Feuerstübchen, s. Feuerkiele.
Feuerthurm, der, s. Leuchtthurm.
Feuertod, der, smert v ognji, na germadi.
Feuertonne, s. Feuerfaß.
Feuertopf, der, s. Feuerpfanne.
Feuertrieb, der, ognjeni nagon.
Feuertrommel, die, boben za ogenj, bobnanje na ogenj.
Feuertropfen, der, ognjena kaplja, iskra.
Feuerung, die, kurjenje, kurilo, ogenj; das Nahrungsmittel des Feuers, kurjava, kurivo, gorivo†; Holz zur Feuerung, derva.
Feuerungsmittel, s. Feuerung.
Feuervergoldung, die, pozlatba, pozlačenje v ognji, z ognjem.
Feuerversicherung, die, zavarovanje zoper ogenj, požar.
Feuerversicherungsanstalt, die, s. Brandversicherungsanstalt; *russ.* strahovoe ot ognja obščestvo.
Feuerversilberung, die, posrebrovanje v ognji.
Feuervoll, *adj.*, prav ognjen, poln ognja, ves v ognji.
Feuerwache, die, straža zoper ogenj, požarna straža, straža pri požarji ali ognji.
Feuerwächter, der, požarni čuvaj.
Feuerwaffe, s. Feuergeschoß.
Feuerwagen, der, ognjeni voz.
Feuerwahrsager, der, vedežavec ali bogovavec iz ognja.
Feuerwahrsagerin, die, vedeževavka iz ognja.
Feuerwahrsagerei, die, vedeževanjo iz ognja.
Feuerwange, die, goreče lice.
Feuerwedel, s. Feuerfächer.
Feuerweiser, der, s. Feuerzeiger.
Feuerwerk, das, künstliche, umetni, umetálni ogenj; s. a. Feuerung.
Feuerwerker, der, Artillerist, ognjar†, ognjodelec†, nach dem *Poln.* raketnik.
Feuerwerkerei, die, ognjarstvo, umetno ognjodelstvo†; s. a. Feuerkunst.
Feuerwerkerkunst, die, s. Feuerkunst.
Feuerwolf, der, ein aus dem Backofen herausbrechendes Feuer, auch Wolf genannt, buk, buh, zagon plamena.
Feuerwort, das, ognjena beseda.
Feuerwurm, der, s. Feuerschröter.
Feuerzange, die, klešče, kleše kuhinjske, kovaške.
Feuerzeichen, das, s. Feuermal.
Feuerzeiger, der, s. Feueranzeiger.
Feuerzeit, die, kurjava, kurjenje.
Feuerzeug, das, kresilo, kresalo (in goba), kresivna priprava.
Feuerzunder, der, netilo, trod, prižigalo.
Feuerzunge, die, ognjeni jezik.
Feurig, *adj.*, ognjen; feurige Wolken, kervavi, ognjeni oblaki; feurige Augen, bistre, bliskove oči; feuriger Wein, močno vino; feurige Liebe, goreča, vroča ljubezen, polna ognja; feurige Kohlen, žerjavica; feuriger Ofen, razbeljena peč; feurig aussehen, rudeč biti; feuriger Mensch, strasten človek.
Feurigkeit, die, ognjenost, živost, vročina.
Feuzen, *v. n.*, krohotati se, hohljati se.
Feyer, die, s. Feier.
Fiaker, s. Lohnkutscher.
Fiasco machen, s. Durchfallen.
Fibel, die, abecednik, abecednica, *serb.* bukvar.
Fiber, die, (fibra), vlakno, mesno vlakno, mesna nitka; s. Faser.
Fibrin, das, vlaknic, dlačic.
Fichler, s. Heuchler.
Fichte, die, (Pinus picea), smreka, (*altsl.* *russ.* u. *poln.* sosna); *coll.* smrečje, (*altsl.* smréčje, Wachholder); junger Fichtenbaum,

smrečica, smrekovec; jemanden um (oder hinter) die Fichte führen, zvoditi koga; ſ. Anführen.

Fichten, *adj.* (und in Zſtgn.), smrekov.

Fichtenammer, der, smrekov sternad.

Fichtenapfel, der, ſ. Fichtenzapfen.

Fichtenbaum, der, ſ. Fichte.

Fichtenbohrer, der, kukec smrekov.

Fichtendickſchnabel, der, blosk, prebrač, krivokljunec, in St. grinec.

Fichtenhain, der, ſ. Fichtenwald.

Fichtenharz, das, smrekova smola.

Fichtenholz, das, smrekov les, smrekovina, auch jelovina.

Fichtenkäfer, der, ſ. Borkenkäfer.

Fichtenlaus, die, smrekova uš.

Fichtenlehde, die, smrečje, pusto s smrečjem obsejano polje.

Fichtenmarder, der, ſ. Baummarder.

Fichtenmotte, die, smrekov molj, červ.

Fichtennadel, die, smrekov bocek (bodcek).

Fichtennuß, der, ſ. Fichtenzapfen.

Fichtenöl, das, smrekovo olje.

Fichtenpulver, das, smrekova perhlina.

Fichtenraupe, die, smrekova gosenica.

Fichtenwald, der, smrečje, nach *M.* auch smrekovje.

Fichtenwanderer, der, ſ. Fichtenmotte.

Fichtenwanze, die, smrekova stenica.

Fichtenwurm, der, kuga, kužek; ſ. a. Fichtenraupe.

Fichtenzapfen, die, smrekov češarek, smrekov storž.

Ficke, die, vorne an den Hufeiſen, nach *V.* kapica; Taſche, ſ. Taſche.

Ficken, *v. n.*, ſ. Reiben; mit der Ruthe ſchlagen, šloniti, šeškati.

Fickenfaul, *adj.*, faul in die Ficke zu greifen, ſ. Bentelfaul.

Fickfacken, *v. n.*, švigati, smukati semtertje, motati se.

Fickfacker, der, šviga; ſ. a. Ränkenmacher.

Fickfackerei, die, šviganje, ſ. a. Ränkenmacherei.

Fickmühle, die, ſ. Zwickmühle.

Fiction, ſ. Erdichtung.

Fideikommiß, das, fidejkomis, poverat.

Fideikommißanwärter, der, fidejkomisni čakavec, pričakovavec.

Fideikommiſſariſch, *adj.*, fidejkomisarsk.

Fideikommißgut, das, fidejkomisno posestvo, povérbinat.

Fidel, *adj.*, luſtig, vesel, dobre volje.

Fidibus, der, prižigalo, prižigalčki.

Fido, ſ. Credit.

Fieber, das, das kalte, merzlica, treslica, zimnica, trešlika, kobila, auch zima, *serb.* groznica; das alltägige, dreitägige, viertägige, vsakdanja merzlica, na tretji dan, tretjica, na četerti dan, četertica; das faule, močuh; hitziges, nach dem *Serb.* vročica, vročina, ognjenica, *russ.* gorjačka; er hat das (kalte) Fieber, merzlica ga trese; das auszehrende, ſ. Zehrfieber; das gelbe Fieber, rumena ali žolta vročica.

Fieberanfall, der, napad merzlice, vročice; eine leichte Anwandlung, opomin.

Fieberangſt, die, merzlična težava, *fig.* nezmeren strah.

Fieberartig, *adj.*, merzličast.

Fieberarznei, die, lek za merzlico.

Fieberblaße, die, merzlična bledost.

Fieberbrand, der, merzlična vročina.

Fieberfarbe, die, merzlična barva.

Fieberfroſt, der, mrazenje, zima, mraz (pri merzlici); es befiel ihn ein Fieberfroſt, mraz ga je stresel, zvil, zdrobil, zgernil, jelo ga je mraziti.

Fieberfroſtig, *adj.*, merzličav, mrazen.

Fieberglühend, *adj.*, vroč, ognjeničen.

Fieberhaft, *adj.*, dem Fieber ähnlich, merzličast, razvžgan, zmočen.

Fieberhitze, die, vročina, ogenj, vročica.

Fieberiſch, *adj.*, merzličen, merzličav; *adv.*, po merzlično; fieberiſch ſprechen, blesti.

Fieberkälte, die, mraz, ſ. a. Fieberfroſt.

Fieberklee, der, kisla, divja, grenka detelja.

Fieberkrank, *adj.*, merzličen; ſein, imeti merzlico, vročico.

Fieberkrankheit, ſ. Fieber.

Fieberkraut, das, zelišče, zeliše zoper merzlico.

Fieberkuchen, der, merzlična, vrančna terdoba, terdina.

Fieberlehre, die, nauk od merzlice, vročice.

Fieberlos, *adj.*, brez merzlice.

Fiebermittel, das, lek, zdravilo zoper od. za merzlico.

Fiebermücke, die, merzlični komar.

Fiebern, *v. n.*, mraziti koga; (als *v. i.*), merzlica ga trese, lomi; ſ. a. Fantaſiren.

Fieberrinde, die, ſ. Chinarinde.

Fiebersalz, das, sol zoper merzlico.

Fieberſchauder, der, merzlični dreget, trepet.

Fieberſtoff, der, merzlični vzrok, bolezenska reč v telesu, ki dela merzlico.

Fieberſturz, der, (paroxismus), nach *V.* merzlično sukanje, merzlični popad.

Fiebertag, der, dan merzlice.

Fiebertraum, der, merzlično bledenje.

Fieberwechſel, der, merzlična sprememba.

Fieberweide, ſ. Buchweide.

Fieberwurzel, die, ſ. Enzian.

Fieberzettel, das, zapis zoper merzlico.

Fiedel, die, škripalo, stare gosli, škripavnica, pleče, nach *M.* koritnice; ein Strafwerkzeug, klada, teslica.

Fiedelbogen, der, lok, ločec, locen, (*Kobe*), *russ.* smyčok; wer die Wahrheit geigt, den ſchlagt man mit dem Fiedelbogen auf den Kopf, kdor resnico gode, ta jo dobi z lokam po glavi; pravo reci, pa gledaj ter utecí; pravica (resnica) oči kolje.

Fiedelbohrer, der, durgelj.

Fiedelbrett, ſ. Fiedel.

Fiedeler, **Fiedler**, der, škripač, škripavt, cmigavec, koritničar, stergač.

Fiedeln, *v. n.* u. *a.*, auf der Fiedel, odškripati, zaškripati. škripati, cigati, digati. cmigati, koritnačiti (nach *M.*), stergati.

Fiedermeſſer, das, (Fügeeiſen), ein Werkzeug der Glaſer, das Glas am Bruche abzukneipen, nach *V.* škertar.

Fiedern, *v. a.*, mit Federn verſehen, operiti, periti, operésiti, ſ. Befiedern; gefiedert, pérnat; ſchön gefiedert, lepiga pérja; bei den Glaſern, nach *V.* škertljati, škertati.

Fiederung, ſ. Feder.

Fiedler, der, ſ. Fiedeler.

Fiel, ſ. Fadenwurm.

Fiemen, der, kopica, kopa; ſ. Fehm.

Fierant, der, sejmovavec, sejmar.

Fierding, ſ. Vierding.

Figur, die, podoba, obraz, prilika, *russ.* figura; ſ. a. Bild, Statue.

Figuralgeſang, der, figuralno petje.

Figurant, der, figurant, tiha oseba.

Figurenkarte, die, nach *V.* gosposka kvarta.

Figurenſchneider, der, podobar; ſ. a. Formſchneider.

Figurirbank, die, stružnica za podobe.

Figuriren, *v. a.*, obraziti, vpodobovati; *v. n.*, kazati se; ich will nicht bloß figuriren im Amte, nach dem *Poln.* nečem biti samo namalan v uredu.

Figurirt, *adj.*, nališpan.

Figuriſt, der, ſ. Bildner, Bildhauer.

Figürlich, *adj.* u. *adv.*, v podobi, v podobah, nach dem *Russ.* u. *Poln.* prenosno; ſ. a. Bildlich.

Filatorium, das, odmotovavnica.

Filet, das, das zu Kleidungsſtücken gebraucht wird, nach *V.* mrežasto delo, mrežice (*pl.*).

Filial-, in Zſtgn., podružni, (*altsl.* podrug, Geſellſchafter).

Filial, das, Tochterkirche, podružnica.

Filialbank, die, bankna podružnica, podružna banka.

Filialkirche, ſ. Filial.

Filialverein, der, društvina podružnica.

Filigranarbeit, die, filigran, cemno delo.

Fillen, *v. a.*, dreti; mit Ruthen ſchlagen, tepsti, šibati.

Filon, der, ſ. Gauner.

Filtration, die, precejanje.

Filtriren, *v. n.*, precediti, precejati; ſ. a. Durchſeihen.

Filtrirſtein, der, nach *V.* precedni kamen, precednik, (cedivnik).

Filtrum, das, cedilo, cedilnik; ſ. a. Durchſchlag.

Filz, der, verworrenes in einander geſchlungenes Gewebe von Wolle oder Haaren, nach *V.* gnjezdo, kušter; bei den Hutmachern, klobučina, nach *M.* a. klobuta; daher Filzin der Zuſammenſetzung, klobučinasti; ein Filzhut, ſ. dieſes; verächtlich, jeba, nach *V.* kloberža, šneba; ein Geiziger, verächtl. stiskavt, stiskavec, stisnjenec, skopuh, skopec, skopež, skerčenec, skopin, pustuh, žulec, nach *M.* auch skerljivec, kdor ima dnarje za kožo; Verweis, ein Filzer, ena po nosu, graja, svarilo, pokreg; grober Filz, zarobljenec, neobtesanec, debel, neolikan, trust.

Filzarbeit, die, klobučarsko delo; ſ. a. Filzen.

Filzbällchen, das, klobučinasta žoga.

Filzblech, das, ſ. Filzeiſen.

Filzdecke, die, plahta iz klobučine.

Filzeiſen, das, nach *V.* klobučarski pleh, *serb.* pustilo.

Filzen, *v. a.*, die Wolle in einander treiben, klobučino delati, volno ali dlako valjati, nach *V.* klnbučiniti; Verweis geben, po nosu dati, dajati, kregati, zmérjati koga; *v. r.*, die Haare filzen ſich, lasje se kuštrajo.

Filzer, der, klobučinar; Verweis, okreg.

Filzfleck, der, klobučinska kapa, zaplata.

Filzhaar, das, uvaljana dlaka.

Filzherd, der, čistivnica.

Filzhut, der, klobuk (iz klobučine, in ne slamnik, ličnik).

Filzicht, *adj.*, klobučinast, klobučini podoben.

Filzig, *adj.*, wie ein Filz in einander geſchlungen, kuštrast, gnjezdast; geitzig, stisnjen, skoparsk, skop, preskop, nach *M.* skerljiv, *serb.* škert.

Filzigkeit, die, stiskarija, stisnjenost, skoparija, skopost, nach *M.* auch skerljivost.

Filzkappe, die, kapa, čepica iz klobučine.

Filzkleid, das, oblačilo iz klobučine.

Filzkraut, das (Filago), predivno zelišče, zeliše.

Filzlappen, der, kos klobučine.

Filzlaus, die, (Pediculus pubis), keršel, kloš, kloš; nach dem *Serb.* ploščica, široka uš.

Filzmacher, der, ein eigener Handwerker dazu, klobučinar.

Filzmantel, der, plašč, plajš iz klobučine.

Filzmütze, die, ſ. Filzkappe.

Filzſchuh, der, čevelj iz klobučine, n. *Alič* vpletki.

Filzſocke, die, copat.

Filzſohle, die, podplat iz klobučine.

Filzſtiefel, der, škornica, čižma iz klobučine.

Filztuch, das, ſ. Filzlappen.

Filzwerk, das, klobučina.

Filzwolle, die, volna uvaljana.

Fimmel, der, (Cannabis sativa), Hanf, belica, samorašna konoplja, konoplja samica; eiſerner Keil, zagojzda, klin; ſtarker Hammer, die Pfähle in den Weinbergen einzuſchlagen, kij, kie.

Fimmelfäuſtel, der, macola, bat, bet.

Final-, in Zſtgn., končni; ſ. Endlich.

Finale, das, konec; in der Muſik, skončevanje, *serb.* zaglavak.

Finalerledigung, die, končno rešenje.

Finalnexus, der, zveza namenov.

Finaliſiren, *v. a.*, dokončati.

Finalſtock, der, bei den Buchdruckern, nach *V.* končna kraža.

Finanz-, in Zſtgn., denarni, dnarstveni, finančni, dohodarski.

Finanzangelegenheit, die, dnarstvena zadeva, reč.

Finanzbehörde, die, finančna gosposka.
Finanzen, *pl.*, deržavni prihodki, dnarstvo, dnarstvene reči ali opravila, finance, *russ.* finansi; die Finanzen in Ordnung bringen, deržavno gospodarstvo v red spraviti, dnarstvene zadeve urediti.
Finanzier, der, financir.
Finanzminister, der, minister dnarstva, finančni minister.
Finanzministerium, das, ministerstvo dnarstva, dnarstveno.
Finanzoperation, die, finančna započetba, operacija†.
Finanzrath, der, finančni svetovavec.
Finanzverwaltung, die, oskerbovanje deržavniga premoženja.
Finanzwache, die, dohodarska, finančna straža.
Finanzwesen, das, dnarstvo, finance, dnarstvene reči.
Finanzwissenschaft, die, nauk od deržavnih dohodkov in njih dobriga oskerbovanja, finančno znanstvo.
Findebuch, s. **Inventarium, Repertorium.**
Findegeld, s. **Finderlohn.**
Findeeisen, das, iskavnica†.
Findel, das, s. **Findelhaus.**
Findelgeld, s. **Finderlohn.**
Findelhaus, das, najdenišnica, hiša za podveržene otroke, za najdenec.
Findelkind, das, najdenec najdenček, podveržence, najden ali podveržen otrok, nach *M.* auch razpotnik (?), *serb.* nahod.
Findelmutter, die, rejenica, (rednica) najdenčka.
Findelohn, der, s. **Finderlohn.**
Findelpfleger, der, oskerbnik najdenčkov.
Findelvater, der, rejnik od. rednik najdenčka.
Finden, *v. a.*, najti, als *v. impf.* nach *Dalm.* nahajati, nach *V.* (jedoch weniger zu empfehlen) najdovati, (*poln.* znajdywać, *russ.* najti, nahodit); *altsl.* obrésti, obrétati, was nach *Jarn.* in Oberkärnth. noch vorkommt; noch am Leben finden, še živiga dobiti, najti; er fand sie schlafend, zatekel, našel jih je spéče; ich kann nicht Worte finden, ne morem izreči, dopovedati; dafür halten, gut, angenehm finden, za dobro, za prijetno spoznati, najti, sprevidíti, imeti; thue, wie du finden wirst, stori, kakor sprevidiš, kakor ti bo najbolje kazalo; er fand Gnade bei dem Herrn, dobil, dosegel je milost pri Gospodu; ich fand überall schönes Getreide, povsod sim vidil (dobival) lepe žita; zufällig oder der Schickung gemäß Einen finden, naleteti na koga; man findet überall gute Menschen, povsod je kaj dobrih ljudi; man kann ihn nirgends finden, nikjer ga ni (najti); er fand viele Hindernisse, na mnogo ovir je zadel, naletel; er fand das Obst vortrefflich, sadje mu je bilo kaj všeč; er findet seine Freude daran, to ga veseli, to mu dela veselje; daran fand er keinen Geschmack, to (se) mu ni dopadlo, mu ni bilo po godi; was der Richter zu bestimmen für gut findet, kakor se bo sodniku zdelo odločiti; er findet sich beleidigt, to je zameril, za zlo vzel; er findet sich dadurch geehrt, to si šteje v čast; ich fand ihn lesend, schreibend, ravno je bral, pisal, ko sim prišel k njemu; der Hund hat gefunden (als *v. n.*), pes je zasledil, je dobil sled; Gott wird ihn finden, Božji kazni ne odide; er fand Gehör, uslišan je bil; sich willig finden lassen, rad privoliti; er hat Mittel gefunden, izvil jo je —; ich finde an ihm einen guten Menschen, imam ga za dobriga človeka; in dieser Sache habe ich viele Unrichtigkeiten gefunden, v tej reči sim zapazil, zasledil, našel veliko pogreškov; ich finde es heute kalt, danes mi je hladno, me zebe, se mi mraz zdi; ich finde es so für besser, meni se vidi, da bi tako boljši bilo, tako za boljši spoznam, tako se mi boljši zdi; dieses kann nicht stattfinden, to ne more biti, ta ne gre, ta ne bo veljala, ta ne bo pela, tega pa že ne; diese Nachricht findet keinen Glauben, tega ne verjamejo ljudje; *v. r.*, wo werden wir uns finden, kje se snidemo, sastanemo? es fand sich, vidilo se je, našli so, zvedili so, zapazili so, da —; die Wahrheit wird sich finden, pravica pride na dan, se bo skazala; sich in etwas finden, orientiren, zveditи se v kaj, vediti glas čemu, iznajti se v čem, razumeti kaj, priličiti, privaditi se čemu, navaditi se; woher hat sich das gefunden, odkod se je pa to vzelo? er weiß sich in die Menschen zu finden, on se zna prikupiti ljudem, zna vesti se, ravnati se po njih posebnostih, on zna ž njimi biti.
Findenswerth, *adj.*, vreden, da se najde, išče, iše.
Findeort, der, najdišče, najdiše, nahajališče, nahajališe; den Findeort der Pflanze angeben, povedati, kje raste, kje se dobiva ali nahaja rastlina.
Finder, der, najdec, najdnik.
Finderin, die, najdnica.
Finderlohn, der, najdenina, najdščina, najdšina.
Findezahl, die, eine gegebene Zahl zur Auffindung einer unbekannten Zahl, etwa najdnica.
Findig, *adj.*, findig machen, *mont.* najti, nahajati (rudo); ein findiger Mensch, znajden človek.
Findlich, *adj.*, kar se more najti, najdljiv.
Findling, der, s. **Findelkind.**
Findlings-, in Zssgn., najdenski.
Findung, die, najdba; s. a. **Bescheid.**
Findungsrecht, das, najdna, najdeova pravica.
Finesse, die, zvijača, zvijačina, lest; s. **Feinheit.**
Finger, der, perst; der kleine Finger, mezinec; Fingerchen, perstec; mit dem Finger nach Jemand zeigen, s perstam, s perstmi za kom kazati; auf die Finger klopfen, po perstih kreneiti, kercati; Einem auf die Finger sehen, na perste, v roke gledati, paziti na koga; durch die Finger sehen, komu kaj pregledati, spregledati, prizanesti, nach *V.* auch premežati, očesa prikriti k čemu, nach dem *Russ.* nach skozi perste gledati komu; er macht lange Finger, rado se ga perstov prime, prijema, dolgih rok je; er läßt die Finger kleben, vse se ga prime kakor smole; einen Finger breit, dick, hoch, perst širok, debel, visok; sich die Finger verbrennen, opeči se, opekel se je pri tem, spečalo ga je; wenn man ihm einen Finger gibt, will er gleich die ganze Hand haben, ako mu pomoliš perst, prime za vso roko; pusti muho na dlan, ona zleti v brado; pusti mačko pod polico, kmali bo na polici; man könnte ihn um den Finger wickeln, tako pohleven je, da bi ga okoli persta ovil; eine Nachricht aus dem Finger saugen, izmisliti si jo; die Finger nach etwas lecken, sline cediti za čem; perste si oblizniti, lizniti; an den Fingern hinreihen, na perste šteti, naštevati; das ist Gottes Finger, to je božja roka.
Finger-, in Zssgn., perstni.
Fingerarbeit, die, delo s persti.
Fingerbein, das, perstna kost.
Fingerbeuger, der, perstna pregibnica.
Fingerblutader, die, perstna žila (privodnica).
Fingerbrett, das, s. **Gießbrett.**
Fingerende, das, s. **Fingerspitze.**
Fingerförmig, *adj.*, perstu podoben, kakor perst, etwa auch perstast.
Fingerfuß, der (— ∪ ∪), daktil.
Fingergang, s. **Fingersatz.**
Fingergelenk, das, perstni člen.
Fingergeschwür, das, (Panaritium), červ (na perstu).
Fingerglied, das, perstni ud.
Fingergras, das, (Panicum sanguineum), nach dem *Poln.* kervavo proso.
Fingerhandschuh, der, rokovica s persti.
Fingerhut, der, naperstek (in allen slav. Munda.), auch naperstnik; (Digitalis purpurea), naperstec.
Fingerhüter, Fingerhutmacher, der, naperstnikar.
Fingerig, in Zssgn., -perstin; sechsfingerig šestoperstin, s šest perstmi.
Fingerkraut, das, (Potentilla), petoperstnik.
Fingerkuppe, s. **Fingerspitze.**
Fingerling, der, Ueberzug eines Fingers, operstnik, perstnik; des Daumens, palčnik.
Fingermuskel, die, perstna mišica.
Fingern, *v. a.*, tipati, tipkati, s perstmi tipati, prebirati, s perstmi igrati; er kann wohl geigen, aber nicht fingern, dobro bere, pa slabo prosi; einen Handschuh, operstiti.
Fingernagel, der, nelit, *altsl.* nok't.
Fingerrechnen, das, štetev na perste.
Fingerreif, Fingerring, der, perstan, nach dem *Altsl.* und den übrigen slav. Mundart. persten.
Fingerrücken, der, perstni herbet, zgornja stran persta.
Fingerrückennerve, die, čutnica na perstnem herbtu.
Fingersatz, der, nastava perstov, prestavljanje s persti.
Fingerschlagader, die, perstna odvodnica.
Fingershoch, s. **Finger.**
Fingerspiel, das, perstna igra; igranje s persti.
Fingerspitze, die, perstna končina, konec persta, nach *V.* perstov bucel, perstov butec.
Fingersprache, die, govor, dopoved s persti.
Fingerstein, s. **Belemnit.**
Fingerstrecker, der, perstni prožnik.
Fingerstück, das, medperstnik†.
Fingertuch, das, s. **Serviette.**
Fingerwurm, der, s. **Fingergeschwür.**
Fingerzeig, der, pokaz s perstam; einen Fingerzeig geben, s perstam pokazati, opomniti, napotiti koga, pot pokazati.
Fingerzweig, der, medperstne čutnice.
Fingiren, s. **Erdichten, Vorgeben.**
Fingirt, *adj.*, izmišljen.
Fink, der, (Fringilla), nach dem *Poln.* und *Serb.* und in St. gebr. zeba, (nach *M.* vzeba), in Kr. u. Kt. ščinkovec, šinkovec, ščinkovka, šinkovka.
Finkeln, *v. a.*, ščinkovce, šinkovce loviti.
Finken-, in Zssgn., ščinkovski, šinkovski, zebin, za šinkovce, za zebe.
Finkenbauer, der, kletka za zebe.
Finkenbeißer, s. **Finkenwürger.**
Finkenfalke, der, mali kregulj, kregulječk, kreguljar, kregulj-zebar.
Finkenfang, der, lov ščinkovcov, šinkovcov, zeb.
Finkenfänger, der, zebni lovec, ptičar.
Finkengarn, das, mreža za ščinkovce, šinkovce.
Finkenhabicht, der, kregulj.
Finkenherd, der, ptičnica, gomno, gubenj za ščinkovce, šinkovce ali zebe.
Finkennest, das, ščinkovcovo, šinkoveovo, zebino gnjezdo.
Finkennetz, das, s. **Finkengarn.**
Finkenschlag, der, ščink, šink, šinkanje, šinkovčevo petje, gubenj.
Finkenstößer, s. **Finkenhabicht.**
Finkenwürger, der, mali srakopér.
Finkler, der, šinkovčar, zebar, ptičar.
Finkmeise, die, senica velika; s. a. **Kohlmeise.**
Finne, die, der Gipfel eines Berges, verh, glava, ert, nart; Morast, močvir, grez, mlaka, zamoka; Torfstand, šotovje, šotovina; die dünnste Seite eines Hammers dem Kopfe gegenüber, nach *V.* špicon, *serb.* berk, kljun; kleiner spitziger Nagel, s. **Zwecke**; kleine, rothe, spitzige Blatter im Gesichte, ogrec, ogorec, prišč, priš; s. a. **Blase**; Krankheit der Schweine, weiße, runde Körner im Fleische der Schweine, ikre (*pl.*), pšeno, šenki, in St. auch stroge *pl.*; das Schwein ist mit Finnen behaftet, prasec je ikrav, šenkav, pšenčav, in St. strogast; Floßfeder der Fische, plavuta, splav, nach dem *Russ.* ribje pero; bei Drechslern,

eiserne Spitzen, die in die Spindel befestiget sind, nach *V.* zobec.

Finnen, *v. a.*, mit der Finne des Hammers bearbeiten, nach *V.* s špiconam obdelati, obdelovati.

Finnhammer, der, nach *V.* špiconasto kladvo.

Finnig, *adj.*, im Gesichte, ogerčav, ogorčav, prišćav, prišav, mozoljčast; von Schweinen, ikrav, pšenčav, šenkav, strogast.

Finster, *adj.*, des meisten Lichtes beraubt, mračen, tamoten, temoten, temačen, tamnit, temast, temnoten, zatamnel, tminast, mrakel; stockfinster, sehr finster, tema kakor v mehi; alles Lichtes beraubt, temen; im Finstern, po temi, v temi, brez luči ali svetlobe; es ist finster, tema je; in die finstere Nacht, do temne noči; finsteres Wetter, oblačno, temotno; finstere Wolken, černi, temni oblaki; in seinem Kopfe sieht es finster aus, v njegovi glavi je tema, nevedneža je; finstere Hölzer, černi gojzd, hojevje; finstere Wege, slabe pota; finstere Gedanken, žalostne, strašne misli; ein finsterer Mensch, černi človek; ein finsteres Wesen, černoost; finster machen, omračiti, otamniti; finster werden, tamniti se, mračiti se, tema se dela; trübe, kalen; es ist schon finster, tema je že. s. a. **Dunkel**; finster schauen, gerdo, hudo se deržati, namerdniti se, černo gledati, *serb.* merkogledati, mergoditi se.

Finstere, s. **Finsterniß**.

Finsterling, der, mračnjak, sovražnik omike ljudske.

Finsterlings, *adv.*, v tmini, po temi.

Finsterniß, die, Mangel des Lichtes, tema, temnota, tmina, temnoča, *altsl.* t'ma; in der Finsterniß, po temi; Sonnenfinsterniß, merknjenje, (nicht mraknjenje), nach *V.* merk solnca, in St. nach *M.* vjedeno solnce, *russ.* u. *poln.* zatmenje, *serb.* pomrčina; die Finsterniß der Zukunft, temna, neznana prihodnost; s. **Unwissenheit**.

Finsterschen, das, černi, hudi pogled, namerda.

Finte, der, izmislik, hlimba, lest, zvijača.

Fippern, *v. n.*, dregetati, derhteti, viti se.

Fippsen, hin und her reiben, bezati.

Fipps, der, der Schlag mit dem Mittelfinger an den Daumen geschnellet, bersk; an die Nase, nach *V.* šnoberc, berceniti v nos; s. **Nasenstüber**.

Firke, s. **Vierding**.

Firlefanz, die, otrnčarija, traparija, bedačija, norčija, budalija, igrače.

Firlefanzer, die, trap, bedak, žlobudra.

Firlefanzerei, die, s. **Firlefanz**.

Firm, s. **Fest**.

Firma, das, bei den Kaufleuten, imó kupčevavca, pod kterim njegova kupčija gre, firma, s. a. **Unterschrift**.

Firmaführer, der, podpisovavec, imetnik firme.

Firmament, das, obnebje, nebes, opetje, nebeška terdina, nadzemelje, strop nebesni.

Firmeln, Firmen, *v. a.*, poterditi, poterjati v sveti veri, birmati.

Firmelung, die, Firmung, birma, birmanje, poterjenje.

Firmiren, *v. a.*, poterditi, podpisati, podpisovati.

Firmling, der, birmanec, poterjenec.

Firn, *adj.*, lansk.

Firner, s. **Gletscher**.

Firnewein, der, starina, lansko vino, staro vino.

Firniß, der, firnaž*, firnež, lak, *poln.* pokost, *g. m.*; an neugebornen Kindern, nach *V.* smetana.

Firniß-, in Zstgn., firnažev, za firnež.

Firnißbaum, Firnißsumach, der, amerikanski roj (roj).

Firnißblase, die, mehur za firnež.

Firnissen, *v. a.*, pofirnažati, firnažati, s firnežem namazati, mazati.

Firnißsieder, der, firnažar.

Firnißsiederei, die, firnažarnica.

Firstbalken, der, sleme.

Firste, die, eines Berges, verh; die Bewohner der Berggipfel, verhovci; im Bergbaue, teme; die Schärfe des Daches, der Länge nach, nach *V.* verh, s. a. **Firstbalken**; die Firste machen, nach *V.* poverhovati.

Firstenbau, der, kopanje na temenu.

Firstenerz, das, nach *V.* ruda v temenu, ruda nad seboj.

Firstenstein, der, škerl (verh strehe).

Firstenweise, *adv.*, banen, nad se delati, kopati.

Firstenziegel, der, nach *V.* žlebak; auch korito, korec.

Fis, in der Tonkunst, fis.

Fiscal, der, fiškal, besednik deržavniga zaklada, s. a. **Staatsanwalt**.

Fiscaladjunkt, der, fiškalni adjunkt.

Fiscalamt, das, fiškalni ured, fiškalija†.

Fiscalisch, *adj.*, fiškalen.

Fisch, der, riba; das sind faule Fische, ta je bosa, prazna, to so prazni izgovori, izmisliki. nach *V.* ta je ona; Fische fangen, ribe loviti; Fluß- und Seefische, ribe potočne (potočnice) in morske.

Fisch-, in Zstgn., ribji; eines best. Fisches, ribin.

Fischaar, der, (Haliaëtos), ribji, morski orel, ribja kanja, jezerska postojna, *poln.* ostrzyż.

Fischaarmöwe, die, hudournik, hudournica, mala mahovka; s. a. **Seeschwalbe**.

Fischadler, der, s. **Fischaar**.

Fischangel, die, ternek, voda, vodica, (*altsl.* ada, adica, *poln.* wędka).

Fischauge, das, ribje oko.

Fischband, das, nach *V.* vez z najdlinam; s. **Fische**.

Fischbank, die, ribji terg, ribarnica.

Fischbar, *adj.*, riboloven, kjer se morejo ribo loviti.

Fischbär, der, derjenige Bär, der sich von Fischen nähret, beli (ribojedni) medved.

Fischbärn, s. **Fischhammer**.

Fischbeere, s. **Mehlbeere**.

Fischbehälter, der, ribnik, ribnjak.

Fischbein, das, ribja kost; das weiße, sipa.

Fischbeinern, *adj.*, ribjekosten, iz ribje kosti.

Fischbeschreibung, die, popisovanje rib, ribopisje†.

Fischbewohnt, *adj.*, riben.

Fischblase, die, ribji mehur, nach *M.* ribji meh.

Fischblütig, *adj.*, hladnokerven.

Fischbrett, das, deska ali polica za napravljanje rib.

Fischbrühe, die, ribja polivka, omaka.

Fischbrut, die, ribice, ribja mladina, ribja zalega, ribji plod, *russ.* meluzga, *poln.* narybek.

Fischbutte, die, ribja brenta.

Fischchen, das, ribica, ribičica.

Fischdarm, der, ribje ćevo.

Fischdieb, der, ribji tat, kdor ribe krade.

Fischdieberei, die, kradenje rib, ribja tatvina.

Fische, die, bei den Schlössern der Lappen des eisernen Bandes, des Fischbandes, welcher in das Holz verborgen wird, nach *V.* najdel.

Fischegel, der, ribja pijavka.

Fischei, das, ikra; s. a. **Fischrogen**.

Fischeinen, s. **Fischeln**.

Fischeln, *v. n.*, po ribah dišati, slast imeti.

Fischen, *v. a.*, ribe loviti, nach *V.* u. *M.* auch ribiti, ribariti; Kerallen fischen, koravd iskati in vlačiti ali potegovati jih iz vode; er denkt hier etwas zu fischen, misli tu kaj ujeti, uloviti, usačiti, zagrabiti; im trüben Wasser fischen, v kalni ali motni vodi ribe loviti, pod rokami grabiti, t. j. v kaki homatii za svoj dobiček skerbeti.

Fischenzen, s. **Fischeln**.

Fischer, der, ribič, ribar, (*altsl.* rybar und rybolov'c, *russ.* rybak).

Fischer-, in Zstgn., ribišk, ribčevsk, ribarsk.

Fischerbarke, die, ribiška, ribarska barka, ladija.

Fischerboot, das, ribiški čeln.

Fischerdorf, das, ribiška vas, ribiško selo, viell. ribnja vas.

Fischerei, die, ribištvo, ribarstvo, ribarija, ribji lov, lovlja; die Fischerei betreiben, ribariti, ribčevati; dadurch erwerben, verlieren, priribčevati, zaribčevati.

Fischerfalke, der, s. **Fischaar**.

Fischergarn, das, ribiška mreža, vlak, *russ.* sets, nevod.

Fischergeräth, das, ribiško orodje, ribiška priprava, oprava.

Fischerin, die, ribičarica, ribička.

Fischerinnung, die, Zunft, ribiški ceh*, ribiška srenja, ribiči (*pl.*).

Fischerkahn, s. **Fischerboot**.

Fischerkorb, s. **Fischrense**.

Fischernetz, s. **Fischergarn**.

Fischerordnung, die, red, postava za ribiče.

Fischerring, der, ribiški perstan, persten (papežev pečat).

Fischerschiff, s. **Fischerbarke**.

Fischerzunft, die, s. **Fischerinnung**.

Fischesser, der, ribojedec.

Fischfang, der, ribji lov, lovlja, ribiško delo; s. **Fischerei**.

Fischfänger, der, s. **Fischer**.

Fischfaß, das, ribji sod.

Fischfeder, die, s. **Fischflosse**.

Fischfleisch, das, ribje meso.

Fischflosse, die, plavuta, *russ.* ribje pero, nach *M.* auch splav.

Fischfrosch, der, čudna žaba.

Fischgabel, die, osti, ostve (*pl.*).

Fischgalle, die, ribji želč, in Unterkr. und in den übrigen slav. Mundart. ribja žolč.

Fischgarn, das, s. **Fischergarn**.

Fischgeier, der, s. **Fischaar**.

Fischgräte, die, ribja kost (auch *russ.*), koščica.

Fischgrube, die, jama (za polov rib v ribniku).

Fischguren, s. **Beißker**.

Fischhäher, der, s. **Fischreiher**.

Fischhaken, der, nach *V.* ribiški maček, brana.

Fischhälter, der, ribnjak, ribnik, ribnjača.

Fischhamen, der, sak, saček.

Fischhandel, der, kupčija, terštvo z ribami.

Fischhändler, der, ribji tergovec, ribar, kdor ribe prodaja.

Fischhändlerin, die, ribarica.

Fischhaus, das, ribarnica; s. **Fischerhütte**.

Fischhaut, die, ribja koža.

Fischicht, *adj.*, ribi podoben, ribast.

Fischkäfer, der, s. **Wasserkäfer**.

Fischkasten, der, s. **Fischhalter**.

Fischkessel, der, kotlič za ribe.

Fischkiefer, der, oder **Fischkieme**, die, ribje uho, pile (*pl.*), *poln.* dychawka, *serb.* škerga, krelja.

Fischköder, der, ribja vada, vaba.

Fischkopf, der, ribja glava.

Fischkörner, *pl.*, (Menisperum cocculus), ribja omotica, n. b. *Russ.* ribolovne jagode.

Fischkraut, s. **Braunwurz**.

Fischkunde, die, riboznanstvo, riboslovje.

Fischkundige, der, riboznanec, riboslovec.

Fischlager, das, ribnica, ribišče, ribiše.

Fischlake, die, solamorja, razsol.

Fischleer, *adj.*, brez rib, brezriben.

Fischlehre, die, s. **Fischkunde**.

Fischleich, der, ribje ikre *pl.*

Fischleim, der, s. **Hausenblase**.

Fischlein, das, ribica.

Fischloch, das, jama za ribe.

Fischmarkt, der, ribji terg, ribišče, ribiše, ribarnica.

Fischmaul, das, ribojedec, (Nerita) nek morsk polž.

Fischmeister, der, ribiški mojster, nadribar†.

Fischmilch, die, ribje mleko.

Fischmondsame, s. **Fischkörner**.

Fischnetz, das, s. **Fischergarn**.

Fischohr, das, s. Fischkiefer.
Fischöl, das, s. Fischthran.
Fischotter, die, vidra.
Fischotterhund, der, pes vidrenjak.
Fischpastete, die, ribja pašteta*.
Fischpinsel, der, bei den Malern, aus Fischotterhaaren, vidren čopič, penzel*.
Fischrassel, die, vlak.
Fischrecht, das, ribiška pravica, pravica, kje ribe loviti.
Fischreich, *adj.*, ribat, ribovit, riben, poln rib.
Fischreiher, der, (Ardea cinerea), siva čaplja, nach *V.* sivi rangar (?).
Fischreuse, die, von Weiden geflochtener Korb, Fische darin zu fangen, verša (in allen slav. Mundart.), nach *V.* šora, košar.
Fischrichter, der, ribiški sodnik.
Fischrogen, der, ikra, nach *M.* auch ribje jajca, *serb.* a. mrést.
Fischsatz, das, nach *V.* ribji nasad, nastava; s. Fischbrut.
Fischsäule, die, ribiški mejnik v vodi.
Fischschiefer, die, Schiefer mit Abdrücken von Fischen, ribji kamen.
Fischschuppe, die, ribja luska, luskina.
Fischschuppenausschlag, der, luskinovec.
Fischschwanz, der, ribji rep.
Fischseuche, die, ribja koga.
Fischspeise, die, ribja jed.
Fischstechen, das, nabadanje rib na osti, lov z ostmi.
Fischstein, s. Fischschiefer.
Fischsuppe, die, ribja juha, nach *V.* ribjica.
Fischtag, der, dan za ribji lov, ribolovski dan; s. a. Fasttag.
Fischteich, der, ribnik, ribnjak, bajar (unmittelbar aus dem deutschen Weiher, und dieses aus dem Sloven. vir, *Mel.*).
Fischthran, der, ribja mast, *russ.* kitovo salo; in Kt. nach *M.* ribje maslo.
Fischtiegel, der, kozica za ribe.
Fischtopf, der, lonec za ribe.
Fischtrampe, die, nach *V.* štokavnik, drog, s kterim se ribe zganjajo.
Fischtreiber, der, morska raca.
Fischtrog, der, ribje korito.
Fischtunke, die, s. Fischbrühe.
Fischverkäufer, der, ribar.
Fischverkäuferin, die, ribarica.
Fischversteinerung, die, ribja okamnina.
Fischvoll, s. Fischreich.
Fischwaare, die, ribe (*pl.*)
Fischwasser, das, ribja voda.
Fischwatte, die, nach *V.* draga, (*russ.* nevod); der damit fangende Fischer, dragar.
Fischweib, das, ribarica, nach *V.* ribja branjevka.
Fischweide, die, lovišče, loviše rib, ribja paša.
Fischweihe, s. Fischerfalk.
Fischweiher, der, s. Fischteig.
Fischwerk, das, ribe (*pl.*).
Fischwirthschaft, die, ribarstvo.
Fischzahn, der, ribji zob.
Fischzaun, der, ribja pregraja.
Fischzehnte, der, ribja desetina.

Fischzeug, das, ribiško orodje.
Fischzoll, der, ribnina.
Fischzug, der, ulovek, vlak.
Fiscus, der, fiškus, deržavni zaklad, *poln.* skarb; s. a. Staatsanwalt.
Fisole, s. Faseole.
Fispern, *v. n.*, šeptati; s. a. Flüstern.
Fist, der, pezdec.
Fistel, die, eine Röhre, cev, nach *M.* žvegla; bei den Aerzten, ein Röhrgeschwür, pijavka; durch die Fistel singen, s. Fistuliren.
Fistelkraut, das, (Pedicularis silvatica), ušivec.
Fisteln, s. Fistuliren.
Fisten, *v. n.*, spezdeti se, pezdeti, *fr.* popezdavati.
Fister, der, pezdljivec.
Fistuliren, *v. n.*, s presiljenim, pregnanim, nenatornim glasam peti, pikljati.
Fistulös, *adj.*, cevkast, pijavkast.
Fitscheln, s. Fiedeln.
Fittig, der, perutnica, perut, peruta, krilo, kreljut-i; einen beim Fittig nehmen und zur Thür hinaus werfen, popasti koga in beciti, poguati ga, skoz vrata; unter seinem Fittige, pod njegovim varstvam, pod njegovo brambo.
Fittigen, *v. a.*, operatiti, okriliti, okreljutiti.
Fitzband, das, s. Fitze.
Fitze, die, Band, womit ein Stück Garn auf dem Haspel in mehrere kleinere Bünde gebunden wird, und diese zusammengebundenen Fäden selbst, prevoza, preveza, motvez, prevezljej; als Gebäude, pasmo, povesmo; Falte, Runzel, gerba.
Fitzen, *v. a.*, das Garn, prevezati, prevezavati, vezati v pavesma; die Stirne, čelo zgerbiti, zgerbančiti, gerbančiti; fadenweise ausziehen, pukati, puliti, s. Entwirren; eine Mauer mit dem Sprengpinsel glatt machen, gladiti, likati.
Fitzfaden, s. Fitze.
Fitzfeile, die, pila ušesnica pri oglarijah.
Fitzruthe, die, bei den Webern, proji *pl.*
Fitzzange, die, iglarske kleščice, klešice.
Fix, *adj.*, in der Chemie Feuerbeständig; das Quecksilber fest machen, živo srebro ugasiti, umoriti, moriti; fixe Luft, zaperta sapa; fix und fertig, gotov in pripravljen, in Oberkr., Unterkr. u. Kt. auch nared; berzen in ročen, jadern, uren; fixer Kerl, živ junak, gibčen junak; fixer Preis, stanovitna, stalna cena; fixe Frist, nepodaljšljiva, nepreložna doba.
Fixfingerig, *adj.*, hitrih, urnih perstov.
Fixiren, *v. a.*, s. Festsetzen; Einen fixiren, meriti koga (z očmi), oči vpreti v koga.
Fixirung, die, einer Idee, vjetje misli; s. a. Festsetzung.
Fixstern, der, zvezda stalnica, nepremičnica, nepremična, stalna, stanovita zvezda.
Fixum, das, gotovi, stalni, stanovitni dohodki.
Flabbe, die, Schlabbe, šoba (wahrscheinlich von Schlabbe); die Flabbe hängen lassen, šobo napeti, napenjati.
Flach, *adj.*, die flache Hand, dlan (*fem.*),

šaka; das liegt auf der flachen Hand, to je jasno kakor beli dan; das flache Land, ravnava, ravan, ravno, ravnica, ravna zemlja, ravno polje, plano; flache Schüssel, plitva ob. plitka skleda; flaches Ackern, plitvo, negloboko oranje; flacher, d. i. seichter Kopf, plitva, puhla glava; platt, auch ploščast, plošast, plošćen, plošen, plošćnat, plošnat; flach schlagen, ploskniti, ploskati; die flache Klinge, plusk, *altsl.* plosk, breit; flaches Urtheil, plitva sodba; flach werden, nach *V.* splahniti.
Flachbeichsel, die, ravno ojé.
Flachdraht, der, ploščnati, plošnati drat, nach *Jan.* svilo.
Fläche, die, planjava, plan, poljana, poljane *pl.*, ravnina, ravnica, ravnja, ploščad; liegende, brežina; eine unübersehbare Fläche, nepregledna ravan; tiefe Fläche, nach *Jarn.* dnika; einer Schüssel, plitvost, plitvina; die ebene Breite eines Körpers, in Rücksicht auf die Höhe oder Dicke, d. i. die Breite, plosk, ploščnjava, plošnjava; eine jede Oberfläche, poverhnina, poveršćina, poveršina, poveršnost, poveršje, ploska stran, ravnota; in der Mathematik Länge und Breite ohne alle Dicke, ploščad, nach *V.* lice, poverhnina; die Fläche der Hand, dlan.
Flacheisen, das, ploščnato, plošnato železo.
Flächen, *v. n.*, uravniti, ravniti, nach *V.* ploskati, *poln.* płaszczyć.
Flächen, *v. a.*, uravniti, ravniti, nach *V.* ploskati, *poln.* płaszczyć.
Flächenfuß, der, s. Flächenmaß.
Flächengröße, die, Flächeninhalt, der, nach dem *Russ.* vsa poveršina, poveršje, obseg, t. j. dolgost in širokost planjave ali ploščadi, nach *V.* gumno.
Flächenmaß, das, mera poveršja ali poveršine, *russ.* ploskomér, nach *V.* planjavska mera, nach dem *Poln.* kvadratna mera.
Flächenmeile, die, s. Quadratmeile.
Flächenmessung, die, s. Planimetrie.
Flächenfuß, s. Quadratfuß.
Flächenzahl, die, s. Quadratzahl.
Flachfeile, die, plošnata pila.
Flachfeld, das, ravno polje, poljana.
Flachfisch, der, ploščasta, plošasta, ploska riba.
Flachfuß, der, ploščnata, plošnata, nespodrezana, svapla noga; ravnodilec, ploščonožec, plošonožec.
Flachfüßig, *adj.*, ravnodil, plošnonog, svaplast, nespodrezanih nog.
Flachgarn, das, bei den Jägern, mreža po tleh razgernjena.
Flachgelehrt, *adj.*, plitvo, poverh učen, plitve, puhle, poverhne učenosti.
Flachgelehrsamkeit, die, plitva učenost.
Flachheit, die, ravnota, ploščnjatost, plošnjatnst, plitvost, puhlost; s. a. Fläche.
Flachhobeleisen, das, plitvo, žlebasto dleto.
Flachkopf, der, prazna, plitva, puhla glava, puhlak.
Flachköpfig, *adj.*, plitkoglav, prazne, puhle glave.
Flachland, das, s. Flachfeld.
Flächlich, *adj.*, plitev; s. a. Oberflächlich.
Flächling, der, s. Flachkopf.

Flachmaler, der, mazavec.
Flachmeißel, der, plosko dleto.
Flachnase, die, ploščnati, plošnati nos.
Flachnasig, *adj.*, ploščnjatiga, plošnjatiga nosa, plošnonos.
Flachs, der, der noch nicht gesponnene Bast des Leines (Linum usitatissimum), predivo (laneno), Hanfflachs, konopno predivo, (predivo eig. Spinnstoff); die Pflanze selbst, lan, len; Winterflachs, ozimec, turk; Sommerflachs, jar, jarec; eine Art davon, prezljej; Herbstflachs, ajdovšček, ajdovšek, jesenšček, jesenšek in Unterkr.; s. a. Lein; den Flachs ausziehen, rovati, pukati; raufen, riflati*, riplati, etwa auch grebenati, smukati; rösten, goditi, godniti, maditi, rositi (auch *poln.*); brechen, treti; abziehen, mikati; der feinere Flachs, pražnje predivo; der schlechtere, hodnik, ohlanci.
Flachs-, in Zssgn. meist lanéni.
Flachsacker, der, der mit Flachs angebaut war, lanišče, laniše.
Flachsader, die, s. Flechse.
Flachsarbeit, die, opravek s predivam.
Flachsartig, *adj.*, predivast, predivnast, predivu podoben.
Flachsbart, der, der erste Bart eines Jünglinges, mah, perva brada, mlečja brada.
Flachsbau, der, sejanje, obdelovanje lanu.
Flachsbereitung, die, die Zubereitung des Leines zu Flachs, naprava, ravnanje prediva.
Flachsbläuel, der, nach *V.* pleša, *russ.* valek.
Flachsbreche, die, die Handlung, trenje; das hölzerne Werkzeug, terlica; der Ort, wo man das Flachs bricht, tarnica, terišče, terišče, trišče.
Flachsbrechen, das, trenje.
Flachsbrecher, der, terivec, teričnik, terač.
Flachsbrecherin, die, terica, trica, teračica.
Flachsbündel, das, oder die Flachsbose, kosem, povesmo prediva.
Flachsdarre, die, sušivnica, jamnica, lanena jama, nach *M.* lanišnica, *russ.* sušiljnja.
Flachsdotter, s. Leindotter.
Flachse, die, s. Flechse, Sehne.
Flachseitig, *adj.*, plosnatih, plitkih strani, nach dem *Poln.* ploskobočen.
Flächsen, *adj.*, lanén, pertén.
Flachsfarbe, die, lanena barva.
Flachsfeld, das, nach der Ernte, lanišče, laniše.
Flachsfink, der, s. Hänfling.
Flachsgelb, *adj.*, lanenorumen.
Flachsgras, das, (Eriophorum Polystachion), grižna trava.
Flachshaar, das, predivnasti las, beli las, kakor lan.
Flachshandel, der, kupčija, tergovina s predivam.
Flachshändler, der, kupec s predivam, predivar; die, predivarica.
Flachshechel, der, mikavnik, greben.
Flächsicht, *adj.*, predivnast.

Flachsknoppe, die, **Flachsknoten**, der, (lanena) glavica, laneno seme.
Flachskopf, der, belolasec, beloglavec, belec, belan.
Flachsköpfig, *adj.*, belolas, belolasen, beloglav, beloglaven.
Flachskraut, das, s. **Flachsseide, Leinkraut.**
Flachsland, das, lanišče, laniše.
Flachsmarkt, der, predivni terg, terg, sejm za predivo.
Flachsmühle, die, stope (za lan).
Flachsspiegel, der, ravno zerkalo.
Flachsraufe, die, die Handlung des Raufens, riflanje*, rafnjanje, riplanje, smukanje; das Werkzeug, rifel*, smukalo, nach *M.* derzej, nach dem *Poln.* dergalica, dergalo.
Flachsreiste, die, post, ročica prediva.
Flachsriffel, s. **Flachsraufe.**
Flachsröste, die, das Rösten, godenje, rosenje, močenje; der Ort, godišče, godiše, rošišče, rošiše.
Flachssame, der, laneno seme.
Flachsschäbe, -scheve, die, pazdér, pazdérje.
Flachsschwinge, die, ein Werkzeug Flachs zu schwingen, treslica, tresalo, čepič, nach dem *Poln.* klepač, klepalo.
Flachsseide, die, (Cuscutta europaea), predenica; s. a. **Frauenhaar.**
Flachsstengel, der, laneno steblo.
Flachswerg, das, predivo, (lanena) kodelja, tulje.
Flachteller, der, plitev pladenj.
Flachtellerförmig, *adj.*, plitvèast†, plitvimu okrožniku enak.
Flachvertieft, *adj.*, plitvojamast, plitvojamčast.
Flachwerk, das, ein flaches, oberflächliches, feichtes Werk, plitvo delo.
Flachziegel, der, ploščnata, plošnata, strešna opeka, plošnati strešnik.
Flack, das, dno v ladii.
Flacke, die, vlak.
Flacken, *v. a.*, z vlakam ribe loviti.
Flacken, *v. n.*, flackern, die Flamme flacket, plamen baklja, šviga, terpoli, poli; *v. a.*, die Wolle flacken, mit zwei Stäben klopfen, raztepsti, raztepati, volno rahljati, razbijati.
Flacker, der, etwa vlakar.
Flacker, der, pukovt.
Flackerei, die, ribji lov z vlakam, vlakarstvo†.
Flackerin, die, pukovka.
Flackern, *v. n.*, bakljati, mahljati, švigati, terpoleti, poleti, migati, *russ.* kolobrodit, *böhm.* plapolati.
Fladdern, s. **Flattern.**
Fladen, der, nach *M.* gibanica, krapec, kropec, mlinec, krapnica, *serb.* lepinja, *poln.* kolač; Kuhfladen, kravjek, kravja pogača; Honigfladen, sat, satovje.
Fladenbrot, das, bei den Juden, mlinci *pl.*, opresni kruh; s. a. **Fladen.**
Flader, der, s. **Maser.**
Fladerbaum, s. **Feldahorn.**
Fladergitter, das, von den Fluglöchern der Bienenstöcke, zatorce, mrežica pri žrelu.
Fladergras, das, (Waldhirsegras), razprosterta proso.
Fladerholz, das, s. **Maserholz.**
Faderig, *adj.*, žilast, lepo prerašèen, prerašen (od lesa), pisan, marogast, pegast, čanžev.
Faderloch, s. **Flugloch.**
Flage, die, eine niedrige sumpfige Gegend, mlačina, mlakužen svet, lokave *pl.*; *mont.* terdina; Regenschauer, ploha.
Flagge, die, Fahne auf Schiffen, bandero ali zastava na ladii, *russ.* flag. s. **Fahne**; die Flagge streichen, spustiti bandero, *fig.* predati se, podati se.
Flaggen-, in Zssgn., bandérski.
Flaggen, *v. n.*, die Schiffe flaggen, ladije so razpele, razvilo svojo bandera ali zastave.
Flaggenbild, das, podoba, podobščina, podobšina zastavina.
Flaggenführer, der, pomorski poveljnik, ki sme zastavo imeti.
Flaggenschiff, das, banderonosna, poveljnikova, admiralska ladija.
Flaggenstange, s. **Fahnenstange.**
Flähme, die, lakotnica; s. a. **Weiche.**
Flame, die, bei den Pferdeärzten, ein stählernes Werkzeug mit zwei oder drei Klingen, den Pferden damit die Ader zu öffnen, puščavno, pušavno orodje, pušalo, pušavnik.
Flamingo, (Flamant), der, (Phoenicopterus ruber), nach dem *Russ.* ognjena čaplja, rudeča gos.
Flämisch, s. **Mürrisch**; flämisch schreien, strašno kričati.
Flamme, die, plamen, plemen, plam, zubelj; Flämmchen, plameneo, plamenček, *mont.* trošica, mervica; mit einer Flamme brennen, s plamenam goreti, švigati; in Flammen gerathen, vneti se, vpaliti se; in Flammen stehen, goreti; den Flammen opfern, vreči, pometati v ogenj, sožgati, sožigati; die Flamme verzehrte alles, ogenj je vse pokončal; die Flamme der Liebe, ogenj ljubezni, goreča ljubezen.
Flammen, *v. n.*, plameneti, plameniti, bakljati, plamen dati, dajati, plamen gnati, poleti, *böhm.* plapolati, *serb.* plamteti; s. a. **Flackern**; das Holz flammt, derva baklajo, goré s plamenam; die Stadt flammt, mesto gori; die Sonne flammt, solnce pripeka, pritiska, prigreva, peče; *v. a.*, mit Feuerflammen brennen, paliti, smoditi; s. **Ausflammen**; Gänse, osmoditi, smoditi; die Häute flammen, sie am Feuer den Talg einziehen lassen, kože mazati in greti; die Gestalt einer Flamme ertheilen, nach *V.* plameniti; geflammter Zeug, plameneno delo, plamenasto tkanje; die Brust flammt Tugend, persi plamené čednost, iz pers plameni čednost; geflammt, plamenast.
Flammen-, plamenast.
Flämmen, *v. a.*, s. **Flammen** als *v. a.*
Flammenauge, das, plameče oko.

Flammenbart, der, eines Kometen, ognjeni rep.
Flammenblick, der, žareči, plameneči pogled.
Flammenblume, die, škerlatni luskovec.
Flammendurst, der, gorcča žeja, želja.
Flammenfarbe, die, ognjena barva, rudečerumena svetla barva.
Flammenfarben, -ig, *adj.*, plamenast.
Flammenfeuer, das, ogenj s plamenam, plamen.
Flammengleich, *adj.*, plameneč, plamenast.
Flammenhaar, das, ognjeni lasje.
Flammenhaß, der, žareči, neugasljivi čert.
Flammenhauch, der, huda, ognjena vročina.
Flammenlicht, das, plameneča, prav svetla luč.
Flammenmeer, das, velik ogenj, morje od plamena.
Flammennaht, die, nach *V.* plamenasti šiv.
Flammenreich, *adj.*, plameneč.
Flammenſäule, die, ognjeni, plameneči steber.
Flammenſchlund, der, goreče, plameneče žrelo, žepno, žekno.
Flammenſchrift, die, plamno, neizbrisljivo pisanje.
Flammenſchwert, das, ognjeni meč.
Flammenſeele, die, goreča, živo občutna duša.
Flammenſtich, s. **Flammennaht.**
Flammenſtrahl, der, plameneči, vroči žarek.
Flammenſtrom, der, curek, potok plamena.
Flammentod, der, smert v ogniji, v plamenu.
Flammenvogel, s. **Flamingo.**
Flammenwagen, der, ognjeni voz.
Flammenwort, das, ognjena beseda.
Flammenzug, der, s. **Flammenſchrift**; in Flammenzügen stand geschrieben, z ognjenimi čerkami ali pismenkami je bilo zapisano.
Flammern, *v. n.*, trepteti, migljati.
Flammholz, das, les za kurjavo.
Flammicht, *adj.*, plamenast, plamenu podoben.
Flammig, *adj.*, plameneč, plamen.
Flammiren, s. **Flammen**, *v. a.*
Flammofen, Flammirofen, der, **Flammenofen**, plameneča peč.
Flanell, der, flanela.
Flanellen, *adj.*, flanelnat, flanelen.
Flanellmacher, der, flanelar.
Flanke, die, die Seite des Bauches an vierfüssigen Thieren, die Dünnung, stran, bok (in allen slav. Munda. u. *altsl.*), lakotnica, laknik; im Kriegswesen, Festungsbaue, Wappenkunst, bok; dem Feinde in die Flanke fallen, sovražnika napasti v bok, vprek; s. a. **Seite.**
Flanken, der, bertavs; s. a. **Brocken.**
Flankiren, *v. n.*, potepati se, potepavati se, klatiti se, vlačiti se, tepežiti se, vlačugati se, *serb.* skitati se; s. a. **Plänkeln.**
Flanqueur, der, s. **Plänkler.**
Flarden, der, s. **Brocken, Stück.**
Fläschchen, Fläschel, das, sklenčica, flašèica*; bei den Schafen Krövse, krof*.
Flasche, die, steklenica, sklenica, flaška, flaša*.
Flaschen-, in Zssgn., skleničin, sklenice.
Flaschenartig, *adj.*, bučast.
Flaschenbier, das, ol ali piva v sklenicah.
Flaschenbirn, die, bučnica, gerlinka, gerlata hruška.
Flaschenblichse, die, nach *V.* skleničarica; s. a. **Windbüchse.**
Flaschenbürste, die, ščet, šet za snaženje sklenic.
Flaschenförmig, *adj.*, bučast, skleničast.
Flaschenfutter, Flaschenkeller, der, prenosni skleničnik.
Flaschenhals, der, sklenični vrat, gerlo.
Flaschenkorb, der, cajna, cajnica, košarica za sklenice.
Flaschenkürbiß, der, (Cucurbita lagenaria), gerlata, nach *V.* vratata buča, nach dem *Russ.* dolga amerikanska tikva.
Flaschensack, der, s. **Flaschenkorb.**
Flaschenschanze, die, (elektrische Batterie), električna baterija.
Flaschenschraube, die, nach *V.* sklenični zamašek z vintami.
Flaschenzug, der, škerpci *pl.*, škerpce, škripci *pl.*, *böhm.* skřipec.
Flaschinett, das, piščalka, pišalka, nach dem *Russ.* sviraljka, flašinet.
Flaschner, der, s. **Klempner.**
Flaser, die, im Holze oder Steine, žilica; s. a. **Flader, Maser.**
Flaserig, s. **Faderig.**
Flatsche, die, kopica; Beule, bula; geschwollene Stelle, oteklina.
Flatterer, der, auch **Flattergeist**, vihrač, vihravec, vetrenjak, nestanovitnež, vihralo; Flattererin, vihravka.
Flattergeist, der, véternik, vihravec, lahkoživec. (dem deutschen „Leichtsinn" nachgebildet) lahkomiselnik; s. a. **Flatterer, Flattersinn.**
Flatterflamme, die, terpoleči plamen.
Flatterhaarig, *adj.*, voljan, voljne, mehko volne, rahliga lakna.
Flatterhaft, *adj.*, vihrast, vihravast, vihrav, vetrast, nestanovit, nestanoviten, nach *M.* auch lahkoživen, pahljiv.
Flatterhaftigkeit, die, vihravost, vetrenost. (*germ.*) lahkomiseloost, nestanovitost.
Flatterie, die, s. **Schmeichelei, Liebkosung.**
Flatterkohl, der, vihasti, vihtelasti ohrovt, nach *V.* vihelač.
Flatterling, der, s. **Flatterer, Schmetterling.**
Flattermine, die, lahki, priveršni podkop.
Flattern, *v. n.*, von Vögeln, vihrati, ferfoleti, ferfrati, ferkati, ferkljati, ferleti, fofotati, mahljati s perutmi, nach *M.* auch prepeleti; von Fahnen, vihrati, *russ.* vějat; vom Feuer, s. **Flackern**; von einer Blume zur andern flattern, letati kakor metulj od rožice do rožice, (*poln.* a. motylkować);

unbeständig bleiben, nestanoviten, vetrenast biti; herum flattern, nach *V.* švirkati, šterlincati.

Flatterschönheit, die, nestanovitna, minljiva lepota.

Flatterſinn, der, vetrenost; ſ. a. **Leichtſinn**.

Flattiren, ſ. Schmeicheln.

Flau, *adj.*, slab, oslabljen, medel, mlahav, nevečen; flauer Wein, medlo, slabo (t. j. nemočno) vino; die Liebe zu ſeinem Freunde wurde flau, ljubezen do prijatla se mu je ohladila; es wurde mir flau, slabosti so mi prihajale, onemogel sim; dieſe Waare iſt flau, ta roba se ne spečuje, ne gre, nima kupca; flauer Markt, slaba prodaja.

Flauen, *v. a.*, oplakniti; Erze, spirati, oplakovati.

Flaufaß, das, nach *V.* oplakalo.

Flauigkeit, die, mlahavost, nevečnost, slabost, medlost.

Flaum, der, Flaumfeder, nach *V.* maha, mišja dlaka, puh (auch *poln.* u. *russ.*), nach *M.* pavola.

Flaumbart, der, ſ. **Flachsbart**; ein junger Menſch, golobradec.

Flaumbärtig, *adj.*, golobrad.

Flaumen, *pl.*, salo, mast (svinjska, gosja).

Flaumenlager, das, ſ. **Federbett**.

Flaumfeder, ſ. **Flaum**.

Flaus, **Flauſch**, der, kosmek, kosmič; ein Flauſch Wolle, Haare, kosemček volne, las, nach *M.* žmokelj, žmukelj, žmokljič; ein Rock vom rauhen, dicken Tuche, čoha, debela suknja.

Flauſe, die, burke, norci *pl.*, prazni izgovori, prazno pregovarjanje, nach *V.* praznija.

Flauſenmacher, der, kdor burke ali norce ugania, žlobudralo.

Flauſrock, der, ſ. **Flauſch**.

Fläz, der, rogovilež, rompla.

Flechſe, die, suha žila, kita, nach *M.* auch bela žila.

Flechſig, *adj.*, žilav, žilast.

Flechte, die, eine Hautkrankheit, lišaj; damit behaftet, lišajev, *altsl.* lišav; oliščajiti, lišajiti se; (Lichen) lišaj; geflochtene Haare, kita, nach *M.* pletenica; Wagenflechte, koš; etwas darein zu legen, darin zu tragen, cajna (locajna), *cfr.* Zeine; etwas darauf zu trocknen, Hürde, lesa, pleter; Preßflechte, nach *V.* culita; überhaupt von Flechten, pletenica.

Flechten, *v. a.*, splesti, spletati, plesti; in etwas flechten, vplesti, vpletati, zaplesti, zapletati v kaj; ſich die Haare flechten, oplesti, opletati se; aufs Rad, djati in priterditi na kolo; in die Haare flechten, vplesti v lase; einen Kranz, venec plesti, viti; *v. r.*, ſich in etwas, *fig.* zaplesti, zapletati se v kaj; ſchlingen, viti se, plesti se okoli česa, nvijati se česa.

Flechtenartig, *adj.*, lišnjast.

Flechtgras, das, pérnica, perenka.

Flechtkorb, der, jerbas, košara.

Flechtweide, die, (Salix viminalis), beka.

Flechtwerk, das, pletenina, pletenje, spletenina,

Flechtzaun, der, plot.

Fleck, der, ein Stück eines Ganzen, ein Lappen zum Flicken, kerpa, zaplata; auf den Schuh, župan, nardica; ein Fleck Acker, kos njive; Makel, ſ. **Flecken**; es iſt noch ein ziemlicher Fleck bis dahin, še je prav kos, še se precej vleče do ondaj; auf dieſem Flecke, na tem mestu, na tej méri, tukej; vom Fleck bringen, pomakniti, spraviti naprej; er kommt nicht vom Fleck, delo se mu ne odseda, mu ne gre od, izpod rok; er geht nicht vom Fleck, ne gane se (z mesta); er hat das Herz am rechten Fleck, na pravem mestu, kakor je treba; den rechten Fleck treffen, pravo zadeti, a. do živiga priti komu, bolče zadeti; einen Fleck aufſetzen, prišiti zaplato; einen Fleck unterlegen, podložiti zaplato, *serb.* podkerpiti; bei den Schuſtern, usnjo za opetice; ſ. a. **Kalbaunen**; blauer Fleck, černavka.

Flecken, *v. a.*, bei den Schuſtern, opetico delati; bei den Jägern, nach einem Brette zur Uebung ſchießen, v tarčo streljati.

Flecken, der, ein Mittelding zwiſchen einem Dorfe und einer Stadt, mestice, terg, teržič; Makel, madež; die Flecken in der Sonne, auf der Haut, der Thiere uſf., eine Stelle von einer andern Farbe, lisa, pelisa; die Kinderflecken, ošpice, oždrobec, rubodi, ogreci, ſ. **Masern**; fehlerhafter Flecken, z. B. ein Fettflecken uſf., maroga, lisa, madež, merlja, znamek, *poln.* skaza, zmaza; im Geſicht, pega; Schmutzflecken, umazek; einen Fleck herausbringen, madež ali marogo izpraviti iz česa; ein blauer Fleck, *serb.* modrica, *poln.* siniec; dem guten Namen eines Andern Flecken beibringen, očerniti, ograjati koga; ſein Betragen iſt ohne Flecken, vede se brez madeža.

Flecken, *v. a.*, mit kleinen Stellen von einer andern Farbe verſehen, lisiti, lise delati; daher gefleckt, lisast, auch marogast, pisan; bei den Nadlern, sploskati, ploskati, splošćiti, splošiti; die Schuhe, Absätze flecken, zakerpati, kerpati; *v. n.*, ſchwarze Kirſchen flecken, černice madežajo; das Oel, das Fett fleckt, umazati, mazati, marogati, madežati; weiße Kleider flecken leicht, bela obleka rada madeže dobi, rada se umaže, vsak madež je na njej znati; es will nicht flecken, neče uspevati, od rok iti, delo ni odseduo.

Fléckenbarſch, der, ostrež.

Fleckenlos, *adj.*, brez madeža, brez skrumbe, čist.

Fleckennatter, die, gladki gož.

Fleckfieber, das, opetečе*, petečе*. (Petetičen).

Fleckig, *adj.*, pasast, marogast, lisast, pikast, pelisast; vom Kleide, umazan, zamazan.

Fleckkehlchen, das, pogorelček, rudečorepka.

Fleckkugel, die, mjilna oblica, kepica, gručica.

Fleckſieber, der, drobar.

Flectiren, ſ. **Abändern**.

Fledermaus, die, nach dem *Altsl.* u. allen slav. Mundarten netopir, auch matopir (matofir), topir (nach *Met.* dopir), podlopir, vdopir, pirhpogaôica (*serb.* a. perh-baba),

in St. nach *M.* prirožlek, škeržabec, in Kt. mračnin, auch pol miš pol tič.

Fledermausartig, *adj.*, netopirast.

Fledermaus, die, amerikanski veliki netopir.

Fledermiſch, der, omelo, omelce, ometalo, nach *M.* perot, *serb.* peruška.

Flegel, der, cepec, cep, mlatilo; grober Flegel, tepec, cepec, grobjan, zarobljenec, hleban, teleban; ſ. **Klötzel**.

Flegelei, die, zarobljenost, neotesanost, robatost.

Flegelhaft, *adj.*, zarobljen, neotesan, neuglajen, debel, kosmat, (*germ.*) grob, sirov.

Flegelhaftigkeit, die, zarobljenstvo, neotesanost.

Flegelhenke, die, ein Schmaus nach der Dreſcherei, pomlativnica, domlatki.

Flegeljahre, *pl.*, nore, neumne leta.

Flegelkappe, die, goža, gož.

Flegeln, *v. n.*, neotesan, grob biti; *v. a.*, s cepcem koga pitati.

Flegelſtiel, der, ročnik.

Flehen, *v. n.*, ſich bittend vor jemanden ſchmiegen, vor ihm gleichſam im Staube winden, ponižno prositi, milo prositi, moliti, moledvati.

Flehen, das, mila prošnja, prosba, moledvanje.

Flehentlich, *adv.*, prosijoč, flehentlich bitten, ponižno, milo, živo prositi.

Fleher, der, prosivec, moledovavec.

Flehgeſang, ſ. **Litanei**.

Fleihen, ſ. **Flauen**.

Fleiſch, das, meso, *dim.* mesce; wildes Fleiſch in einer Wunde, hudina, hudo meso, divje meso; lebendiges Fleiſch, (nach dem *Altsl.* polt, jetzt mehr die Haut); Rindfleiſch, Kalbfleiſch, Ochſenfleiſch, govedina, teletina, volovina uſf., durch die Endung -ina; ſ. jedoch die Bemerkung unter **Fell**; vom Fleiſche kommen, fallen, ob meso priti, shujšati (se), sušiti se, zmeršaveti, meso je z njega derknilo; zu Fleiſch kommen, poreditи se, popraviti se, odebeliti se; Fleiſch eſſen, z. B. an einem Faſttag, in Unterkr. omersiti se, mersiti, (jedoch wird daſelbſt omersiti se, auch für otešćati se gebraucht); Fleiſch werden, utelesiti se, uteloviti se, učlovečiti se; im bibl. Sinne meso, telo, nach dem *Serb.* u. *Russ.* polt; geräuchertes Fleiſch, suho, sušeno meso; das Fleiſch der Früchte, von Obſt, etwa mesce, sredica, mehčina (ein recht paſſender Ausdruck wird vermißt).

Fleiſch-, in Zſtzgn., vom Fleiſche, des Fleiſches, mesni; aus Fleiſch, fleiſchern, mesen.

Fleiſchader, die, mišična, mesna žila.

Fleiſchbank, die, mesnica, mesarnica, nach *M.* auch mesarnja.

Fleiſchbaum, der, Hölzer, die in der Feuereſſe befeſtiget ſind, Würſte ꝛc. zum Räuchern daran zu hängen, rajželj, palice *pl.*

Fleiſchbeil, das, kostenica, mesarica.

Fleiſchbeitrag, der, prikladek, dodatek za meso.

Fleiſchbeſchau, die, ogled mesa.

Fleiſchbeſchauer, der, oglednik, ogledovavec mesa, mesogled†.

Fleiſchblättchen, das, nach *V.* mertvi rog.

Fleiſchblume, die, (Lychnis flos cuculi), kukavičja roža.

Fleiſchbruch, der, (Sarcocele), mesna kila.

Fleiſchbrühe, die, mesna juha, župa.

Fleiſch-bündel, der, meseni zvezček.

Fleiſchdarſtellung, ſ. **Incarnation**.

Fleiſcheiſen, das, trebivnik, mezdrilo.

Fleiſchen, *v. a.*, bei Gärbern, Kürſchnern, otrebiti, trebiti, auch mezdriti.

Fleiſchen, *adj.*, ſ. **Fleiſchern**.

Fleiſcher, der, Metzger, mesar; Hausſchlächter, Würſtler, klavec.

Fleiſcher-, in Zſtzgn., mesarsk.

Fleiſcherburſche, der, mesarski fant.

Fleiſchergeſelle, der, mesarski pomagač, tovarš, podmojster.

Fleiſchergewerbe, **Fleiſcherhandwerk**, das, mesarija, mesarstvo; dasſelbe betreiben, mesariti; dadurch erwerben, verthun, primesariti, zamesariti.

Fleiſchergewicht, das, mesarska vaga, tehtnica.

Fleiſcherhund, der, mesarski pes.

Fleiſcherin, die, mesarica; Fleiſcherin ſein, mesaričiti.

Fleiſcherknecht, der, mesarski hlapec.

Fleiſchern, *adj.*, mesen, iz mesa.

Fleiſchesluſt, die, meseno, telesno poželenje.

Fleiſcheſſend, *adj.*, mesojed, mesojeden.

Fleiſcheſſer, der, mesojedec, mesojed.

Fleiſchfarbe, die, polt telesna ali poltna barva.

Fleiſchfarben, *adj.*, poltne barve.

Fleiſchfarbig, ſ. **Fleiſchfarben**.

Fleiſchfaſer, die, mesno vlakence, nach *V.* mesna vitra, nach *Zal.* lika, nit.

Fleiſchfell, das, ſ. **Fleiſchhaut**.

Fleiſchfibrin, das, mesni vlaknec, dlačic.

Fleiſchfliege, die, mesna muha.

Fleiſchfreſſend, **Fleiſchfreſſig**, *adj.*, mesojeden, mesožerten.

Fleiſchfreſſer, der, mesožeric.

Fleiſchfreßgier, die, mesožertnost.

Fleiſchgabel, die, velike vilice, kuhinjske vilice.

Fleiſchgebackene, das, z mesam pečeno, kuhano.

Fleiſchgeſchwulſt, die, ſ. **Fleiſchbruch**.

Fleiſchgewächs, das, mesna goba, polip*, nach dem *Russ.* u. *Poln.* mesna narast, naraslica.

Fleiſchgewicht, ſ. **Fleiſchergewicht**.

Fleiſchhacke, die, ſ. **Fleiſchbeil**.

Fleiſchhacker, der, ſ. **Fleiſcher**.

Fleiſchhafen, der, ſ. **Fleiſchtopf**.

Fleiſchhaken, der, mesarska kljuka, kavelj.

Fleiſchhalle, die, ſ. **Fleiſchbank**.

Fleiſchhaltung, die, (carnagione), bei Malern, malanje polti.

Fleiſchhauer, der, ſ. **Fleiſcher**.

Fleiſchhaut, die, (tunica carnea), Fetthaut, mezra (mezdra).

Fleischicht, *adj.*, mesnast, mesenast, mesu podoben.
Fleischig, *adj.*, Fleisch habend, mesnat.
Fleischigkeit, die, mesnatost.
Fleischkammer, die, shramba, hram za meso, mesarnja.
Fleischkloß, der, falat, palat mesa, *fig.* verächtl. donda; Mehlspeise, mesni cmoček, cmok.
Fleischkoch, der, kuhar mesnih jedi.
Fleischkorb, der, jerbas, koš za meso.
Fleischkost, die, mesna hrana, in Unterkr. u. *serb.* a. mersna hrana.
Fleischkrone, die, der obere fleischige und erhabene Theil am Pferdehufe, nadkopitni veneo. bicelj.
Fleischkuchen, der, mesenka, mesena potica; s. **Fleischgebackenes**.
Fleischlacke, die, slanomurja od. solamurja, slanomura, nach dem *Russ.* mesni razsol.
Fleischlappen, der, s. **Muskel**.
Fleischlehre, die, mesoslovje†, mesoznanstvo†, nauk od mesa.
Fleischlich, *adj.*, mesen, po mesu, telesen; fleischlich erkennen, sich fleischlich vermischen, s. **Beiwohnen**; fleischliche Lüste, mesene, telesne želje; s. a. **Sinnlich**.
Fleischlichkeit, s. **Sinnlichkeit**.
Fleischlos, *adj.*, brezmesen, meršav.
Fleischmade, die, žužek, mol. červ v mesu.
Fleischmangel, der, pomanjkanje mesa, nestaja mesa, *serb.* bezmesnica.
Fleischmarkt, der, mesni terg.
Fleischmasse, die, mesnina, meso, mesovje.
Fleischmenger, der, s. **Fleischer**.
Fleischmesser, das, kuhinjski nož (za meso).
Fleischmilbe, die, mesni mol, grizlica, červ.
Fleischpastete, die, s. **Fleischgebackene**.
Fleischpfennig, der, s. **Fleischsteuer**.
Fleischpolyp, s. **Fleischgewächs**.
Fleischsatzung, s. **Fleischtaxe**.
Fleischscharren, s. **Fleischbank**.
Fleischschätzer, der, mesni cenivec, cenivec mesa.
Fleischschätzung, die, mesna cenitev, cenitev mesa.
Fleischschau, die, ogled mesa.
Fleischschauer, u. **Fleischsetzer**, s. **Fleischschätzer**.
Fleischschnitt, der, zarez v meso.
Fleischschranne, s. **Fleischbank**.
Fleischseite, die, mezra, mezdra, gorjupa stran.
Fleischselcher, der, sušivec, vodivec mesa, nach dem *Böhm.* vojcnar.
Fleischsohle, die, am Pferdehufe, žilnata dila (*dr. Bl.*), nach *V.* živi rog, živo meso.
Fleischspeise, die, mesna jed, mesenina; zum Unterschiede von Fastenspeisen, in Unterkr. u. *serb.* mersno jelo; eine Fleischspeise essen, kaj mesniga jesti; s. a. **Fleisch**.
Fleischspende, die, deljenje, razdajanje mesa med uboge; ein in Fleisch bestehendes Geschenk von einem zu Hause geschlachteten Thiere an Bekannte, koline *pl.*
Fleischsteuer, die, mesni davek, davek od mesa, od doma pobitih žival, mesarina.
Fleischsuppe, s. **Fleischbrühe**.
Fleischtag, der, mesni dan, mersni dan.
Fleischtaxe, die, mesna cena, taksa.
Fleischtopf, der, loneo, pisker za kuhanje mesa.
Fleischtorte, die, mesena torta.
Fleischwaare, die, mesnina, meso, mesovje, *poln.* miésiwo.
Fleischwage, die, mesarska vaga, tehtnica.
Fleischwarze, die, mesnata bradovica; das Fleischwärzchen, bradovičica.
Fleischwerdung, die, utelesba, vêloveôba, vêlovečenje.
Fleischwerk, das, mesenina, mesovje.
Fleischwunde, die, rana v mesu.
Fleischwurm, der, s. **Fleischmilbe**.
Fleischwurst, die, mesena klobasa, mesenica, auch klobasa schlechtweg, (*altsl.* kl'basa); in Unterkr. mastenica.
Fleischzehnte, das, desetina od živine, živa desetina.
Fleischzeit, die, mesni čas, mersni čas.
Fleiß, der, pridnost, marnost, mar, marljivost, podvig, podvizanje; allen möglichen Fleiß auf etwas wenden, vse si prizadeti, mnogo si prizadevati, truditi se za kaj; mit vielem Fleiße, prav marljivo, kaj pridno; mit Fleiß, d. i. mit Vorbedacht, nalaš, nalašč, nalič, premišljema, *serb.* nahvalice, *böhm.* naschval; ihne Fleiß, daß du vor dem Winter kommst, podvizaj se, da prideš pred zimo.
Fleißbelohnung, die, darilo za pridnost itd.
Fleißbrief, der, spriôba pridnosti, marljivosti itd.
Fleißen, sich, s. **Befleißen**.
Fleißig, *adj.*, priden, maren, marljiv, nach *V.* a. raben, rabljiv; arbeitsam, delaven; er ist fleißig, rad rabi, rad dela; der Student ist fleißig, rad se uči, se uri; fleißig über etwas nachdenken, schreiben, mnogo zastran česa misliti, dokaj od česa pisati; fleißig Einen besuchen, pogostama, često k komu prihajati.
Fleißigen, s. **Befleißigen**.
Flennen, *v. n.*, für weinen, kremžiti se, emerdati se, čmeriti od. ceriti se, cmihati se; für lächeln, namuzniti se, muzati se, muziti se.
Flensen, *v. n.*, s. **Flennen**; *v. a.*, izrezovati kitovo ali somovo mast na drobne kosce (od kitolovcov).
Flethe, die, bei Tuchmachern, kosmič ali svalek volne (kar je na enkrat gre na gredaše).
Flethenlocke, die, kodelja; bei der Wolle uff., kosem, hlasta, plasta, kusma.
Fletschen, *v. a.*, die Zähne zeigen, zarežati, režati, zobe kazati, *serb.* kesiti zube; hämmern, raztanjšati, raztanjiti, tanjšati, razkovati, razkovavati.
Fletschzahn, der, jener Zahn, der von der Lippe nicht bedeckt werden kann, rifelj, ripelj.
Fletz, s. **Flötz**.

Flennen, s. **Flanen**.
Flexibel, s. **Biegsam**.
Flexion, s. **Biegung**.
Flibustier, der, morski razbojnik.
Flick, s. **Flügge**.
Flickarbeit, die, korpanje, kerparija.
Flicken, *v. a.*, zakerpati, kerpati, popraviti, popravljati, kerpueati, zašiti, zašivati kaj, prišiti zaplato, nach *V.* auch zaplatati; einen Kessel, das Dach, popraviti kotel, streho.
Flicken, der, zaplata, kerpa; an den Schuhen, župance, ostava, *russ.* vstavka.
Flicker, der, popravljavec, popravljač, kerpač, kerpar.
Flickerei, die, kerparija.
Flickerin, die, kerparica, kerpačica.
Flickerlappen, der, zaplata, kerpa; bei Schustern, župance.
Flickerlohn, der, kerparina, plačilo za popravljanje.
Flickschuster, der, čevljarski kerpar.
Flickwerk, das, kerpuče, zaplate *pl.*, beračija.
Flickwort, das, nach *V.* župance, mašilo, *böhm.* prilepek; prikerpana, vtaknjena beseda za polnilo.
Flieboot, das, dvojadrena, bežna ladija Angličanov.
Flieder, der, Fliederbaum, bezeg; s. **Holunder**.
Fliederbeere, die, bezgova jagoda.
Fliederblüte, die, bezgov cvet.
Fliederbüchse, die, **Fliederholz**, das, **Fliedernuß**, die, **Fliedersaft**, der, **Fliederschwamm**, der, **Fliederthee**, der, s. **Holunder** uff.
Fliege, die, (musca) und auf den Schießgewehren, muha, *diminit.* mušica; die Fliegen von sich abwehren, muham braniti; es ärgert ihn die Fliege an der Wand, za vsaki nič se jezi; eine liederliche Fliege, prav zanikerneż; spanische Fliege, španska muha, kantarida*.
Fliegen=, in Zssgn. mušji.
Fliegen, *v. n.*, leteti; ein wenig poleteti; aufstiegen, zleteti, eig. vzleteti; geflogen kommen, prileteti; Fahnen, Haare fliegen lassen, razviti, razpustiti, da vihra; in Stücke fliegen, razleteti se; der Topf flog in Stücke, lonec je razneslo na drobne kose; das Schiff flog in die Luft, ladija se je kviško razletela, razneslo jo je, verglo jo je kviško; er ließ ein Wort fliegen, zinil je, izgovoril, omenil besedico, s. **Fallen** (lassen); zu hoch fliegen, previsoko leteti; hin und her fliegen, letati; er flog zu ihnen, hiti, teče k njim.
Fliegenbaum, der, eine Benennung der Ulme, s. **Ulme**.
Fliegenblume, die, (Ophrys myodes), mačje uho; (Orchis bifolia), muhovnik.
Fliegend, *adj.*, leteč; der fliegende Fisch, morska lastavica; fliegende Fahne, razvito, razpüščeno, razpušeno bandero; mit fliegenden Haaren, prostolasa, razpletena, razčesana, z razpleteuimi lasmi; fliegende Brücke, brod na vervi, s. **Fähre**; fliegendes Krankenhaus, prenosna, premična, popotujoča bolnišnica; fliegende Hitze, prehajoča, prehodna vročina, ki pride in prejde; fliegendes Blatt, s. **Zeitungsblatt**, **Flugblatt**; fliegend werden, (vom Boden), razperhniti, razperševati se; ein fliegendes Corps, premični oddelek vojske, ki se zdaj tu zdaj tam pokaže in sovražniku nagaja.
Fliegendreck, der, mušjek.
Fliegenei, das, zapljunek, mušje jajce.
Fliegenente, die, (Anas clypeata), raca, žličarica, bobatulja.
Fliegenfänger, der, (Muscicapa), muhar, muhec, laška penica, figojedka, figojevka, ležetrudnik, muholov.
Fliegengarn, der, s. **Fliegennetz**.
Fliegengift, das, strup za muhe, mnšji kamen, černa mušnica, muhomor.
Fliegenkäfer, der, musji keber.
Fliegenklappe, die, s. **Fliegenklatsche**.
Fliegenklatsche, die, nach *V.* pokavnik, mušni pokavnik, loputa, *russ.* hlopuška, *böhm.* pleskačka.
Fliegenkraut, s. **Stechapfel**.
Fliegenmilbe, die, mušji mol.
Fliegennetz, das, die Pferde zu bedecken, mreža, nach *M.* sakovina.
Fliegenpflaster, das, s. **Blasenpflaster**.
Fliegenpilz, s. **Fliegenschwamm**.
Fliegenpulver, das, mušja štupa, prah, mušnica; s. a. **Fliegengift**.
Fliegenschimmel, der, pikast belec, konj.
Fliegenschnapper, der, s. **Fliegenfänger**.
Fliegenschrank, der, in der Luft frei hängender, um Eßwaaren vor Fliegen zu bewahren, mit Wänden von Leinwand, nach *V.* sitnica.
Fliegenschwamm, der, (goba) mušnica, nach dem *Russ.* u. *Poln.* muhomor.
Fliegenschwarm, der, roj muh, mušji roj.
Fliegenspießer, der, u. **Fliegenstecher**, s. **Fliegenfänger**.
Fliegenstein, der, s. **Arsenik**, **Kobalt**.
Fliegenvogel, der, kolibri; s. **Fliegenschnapper**.
Fliegenwasser, das, muhomorna voda; s. a. **Fliegengift**.
Fliegenwedel, der, muhovnik, mahalo.
Fliegsam, s. **Flügge**.
Fliehen, *v. n.*, bežati, auch begati; entfliehen, pobegniti, ubežati; zu Einem fliehen, pribežati, priteči, bežati, teči h komu; vor einer Gefahr fliehen, umakniti se, ogniti se nevarnosti; die Zeit flieht, čas hiti, beži; vor der Sünde fliehen, auch varovati se, bati se greha; über Hals und Kopf, na vrat na nos, (nach *V.*) čez kolnice bežati; *v. a.*, etwas fliehen, pred čim bežati; Einen fliehen, ogibati se koga, uklanjati se, umikati se mu; der Schlaf floh ihn, spanje ga je zapustilo, spati ni mogel; er floh die verführerische Welt, varoval se je zapeljiviga sveta.
Fliehkraft, die, s. **Centrifugalkraft**.
Fliese, die, plošče, plošc, škerli *pl.*
Fließ, das, s. **Flaus**, **Flausch**; Vließ, nach dem *Altsl.*, u. allen slav. M. runo, in Unterkr.

auch runa *f.*. Orden des goldenen Fließes, red zlatiga runa.

Fließ, der, s. **Bach**.

Fließblattern, *pl.*, zalite kozo *pl.*, kraste.

Fließe, die, s. **Floßfeder**.

Fließen, *v. n.*, teči, auch (besonders in kleiner Qualität) cureti, cereti, cerljati, cezeti, cediti se, solzeti, *böhm.* auch řinauti; anfangen zu fließen, auch, ein wenig fließen, poteči, pocediti se; daraus wird Blut fließen, iz tega se pocedi kri od. nekaj kervi; das Waſſer fließt immer nach den niedrigen Gegenden, voda teče zmir navzdol (*serb.* na niz); die Mur fließt in die Drau, Mura teče, se izliva v Dravo; der Schweiß fließt ihm von der Stirn, znoj ali pot se mu cedi po obrazu; ſtromweiſe fließen, curkama, v curkih teči; das Harz fließt aus den Bäumen, smola se cedi, cezi, solzi iz dreves; Thränen fließen ihm, solze mu lijo, so se mu ulile; das Waſſer fließt ſchon, vosk se je že raztajal, raztopil, je raztopljen; fließend werden, tajati se; die Zeit fließt dahin, čas leti, hiti; die Worte fließen ihm ſehr gut, besede mu teko kakor voda, jezik mu teče kakor mlin; ſo etwas kann nicht aus ſeiner Feder fließen, kaj taciga ne more priti iz njegoviga peresa; aus dem Geſagten fließt, iz rečeniga izvira, izhaja, se podaja, teče; die Quelle fließt nicht mehr, studenec več nima vode, se je posnšil; das Licht fließt, luč se kida, se kerga; Papier fließt, pije; s. a. **Durchſchlagen**.

Fließend, *adj.*, tekoč; fließendes Waſſer, tekoča, živa voda; fließendes Pech, raztopljena smola; er ſpricht fließend, gladko mu teče jezik; fließende Rede, gladke besede; das fließende in der Malerei, prijetno, voljno, okroglo; fließende Hitze, s. **Schweißhitze**; fließender Sand, s. **Flugſand**.

Fließgarn, das, neke velike mreže.

Fließgold, das, s. **Waſchgold**.

Fließharz, das, smola.

Fließpapier, das, pijoči popir; s. a. **Löſchpapier**.

Fließpocken, die, s. **Fließblattern**.

Fließritter, der, vitez zlatiga runa.

Fließwaſſer, das, tekoča voda, potočna voda, potočnica.

Fliete, die, nach dem *Poln.* puščalo, pušalo; s. a. **Laßeiſen, Flame**.

Flimme, die, s. **Floßfeder**.

Flimmen, u. **Flimmern**, *v. n.*, das Licht flimmt, luč merli, migeta, miglja, se bliščí, bliši, nach dem *Böhm.* u. *Serb.* trepteti; ſchwach brennen, berleti.

Flimmer, der, nach *V.* migataj.

Flimmern, s. **Flimmen**.

Flinder, der, ein flimmerndes Stückchen Metall, s. **Flitter**.

Flindergold, das, s. **Flittergold**.

Flinderſchläger, der, s. **Flitterſchläger**.

Flink, *adj.*, hurtig, skočin, uren, ročin, oberten, berzen, hiter, gibčen, in Unterkr. a. znren, lasen, naredin, ukreten, živ; flink in der Arbeit ſein, dobro se sukati.

Flinke, die, (Cyprinus alburnus), belica.

Flinken, s. **Flinkern**.

Flinkenerz, Flinkerchen, s. **Flittererz**.

Flinkern, *v. n.*, blisketati se, lesketati se; s. a. **Flimmern**.

Flinkheit, die, flinkes Weſen, skočnost, urnost, ročnost, berznost, hitrost, gibčnost, lasnost, živost, ukretnost, naredost, lahkost.

Flins, Flinz, der, Zornſtein, nach *V.* belinec.

Flinte, die, puška, puša, flinta*, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* ročnica, *russ.* ružje.

Flinten=, in Zſgn., pušin, puškin.

Flintendolch, der, bodnik; s. **Bajonett**.

Flintenkolben, der, bet, kopito puške, *russ.* priklad.

Flintenkrätzer, der, maček.

Flintenkugel, die, pušina kugla, svinčnica, *serb.* puščano zerno.

Flintenlauf, der, pnščina, pušina cev.

Flintenriemen, der, pušin jermen.

Flintenſchaft, der, etwa puščino oblesje, rog, *russ.* lože, *böhm.* pažba.

Flintenſchloß, der, ogenj, eclin, nach den übrigen ſlav. Mundarten ključavnica na puši.

Flintenſchuh, der, puškin žok.

Flintenſchuß, der, strel iz puške, *serb.* puškomet; auf einen Flintenſchuß weit, na streljaj deleč.

Flintenſchütz, der, strelec.

Flintenſpieß, der, s. **Flintendolch**.

Flintenſtein, der, puščin, pušin, puškin kremen, kamen kresavnik.

Flintenträger, der, puškonos.

Flinter, s. **Flitter**.

Flintglas, das, izverstno steklo (posebno pri teleskopih), flintovo steklo.

Flintſand, der, kremenji pesek.

Flirren, *v. n.*, s. **Flimmern**; es flirrt mir vor den Augen, miglja mi pred očmi.

Flispern, s. **Flüſtern**.

Flitſche, die, ikrica.

Flitſchroſe, s. **Feldmohn**.

Flitter, der, nach *V.* penglec, lošasti penglec, *poln.* blystkotka, *russ.* blostka; s. a. **Flitterſtaat**.

Flittererz, das, gluš, ruda bleščeča, bleščeča, iskrica.

Flittergelehrſamkeit, die, puhla, poveršna, plitva učenost.

Flitterglanz, der, nepravi lesk.

Flittergold, das, nach *V.* loš, zlate pene, *böhm.* pozlatko, *russ.* šumiha (-šnmečo zlato).

Flittergolden, *adj.*, lošast.

Flittergoldſchläger, der, lošar.

Flitterjahr, das, pervo leto po poroki, sterdeno ali medeno leto.

Flitterkram, s. **Flitterwerk**.

Flittermädchen, das, gizdava, šopirljiva deklica, šopirjenka.

Flittern, s. **Flimmern**.

Flitterpappel, die, trepetlika, migljač; s. **Zitterespe**.

Flittersand, der, svetli, iskrasti pesek.

Flitterſchein, der, s. **Flitterglanz**.

Flitterſchimmer, der, s. **Flitterglanz**.

Flitterſchläger, der, pengličar.

Flitterſilber, das, sreberne pene.

Flitterſtaat, Flitterwerk, das, blešoba, blešoba, nečimernost, revna ali borna gizdavost; reči, ki se v oči leskečejo, pa nobene prave vrednosti nimajo v sebi.

Flitterwitz, der, puhloumje.

Flitterwoche, die, nach *V.* kozji dnevi, kozja nedelja, auch sterdni ali medeni teden, sterd.

Flittich, der, s. **Fittich**; jemanden beim Flittich nehmen, za škrice, za hlačni rob zgrabiti koga.

Flitzbogen, Flitzpfeil, Pflitſchepfeil, der, samojstrica, pušica.

Flockaſche, die, diejenige zarte, weiße Aſche, die in Geſtalt weißer Flocken an verbrannten Körpern hängt, pepelnata moka.

Flockblume, die, glavič; s. **Kornblume**.

Flocke, die, **Flocken**, der, ein jedes Büſchel von leichter und lockerer Materie, kosem; Fleckchen, kosmeček; kocenj; Schneeflocken, kocenj, snežna plahtica, omraznica, in St. (auch *serb.*) knnadra, in Kt. nach *M.* potrešuka, auch mačke, in Flocken ſchneien, kocnjati.

Flocken, *v. a.*, zu Flocken oder Locken ſchlagen, skosmati, kosmati; *v. n.*, in Flocken fallen, ſchneien, es flockt, kocnja, sneg gre v plahticah.

Flockenbett, das, volnata postelja.

Flockendreſcher, der, s. **Flocker**.

Flockengekräuſel, das, kodri, kosmulje *pl.*, verächtl. kuštri, kušterci.

Flockengewölk, das, mrenasti, volnasti oblaki neba, jančki na nebu, *serb.* pahuljnjaci.

Flockenkraut, s. **Kornblume**.

Flockentuch, das, debelo, kodrasto sukno.

Flocker, der, kosmač, razbijač.

Flockerin, die, kosmavka, kosmatulja, razbijačka.

Flockfeder, die, s. **Flaumfeder**.

Flockfener, das, s. **Strohfener**.

Flockicht, *adj.*, kodrast, kunadrast, kocnjast.

Flockig, *adj.*, kodrast, kunadrat.

Flockſeide, die, naskubljena žida, zadnja kosmata svila, bavela*.

Flockwolle, die, bei Tuchſcherern die abgeſchorene Wolle, volnati postrižki, ostrižine.

Floh, der, bolha, (*altsl.* bl'ha); es beißen mich die Flöhe, bolhe me koljejo; Einem ein Floh ins Ohr ſetzen, podražiti koga, sum zbuditi v kom, deti mu bolho v uho; er hört die Flöhe huſten, sliši travo rasti, meni, da zna več kakor hruške peči; voll Flöhe, bolhav.

Floh=, in Zſtzg., bolšji, za bolhe.

Flohbeutel, der, bolhač.

Flohbiß, der, bolhojedina.

Flohbraun, *adj.*, bolhast.

Flohen, Flöhen, *v. a.*, bolhe loviti, nach *M.* auch bolhati (bolhovati).

Flohfarbe, die, bolšja farba.

Flohfarben, *adj.*, bolšje farbe, bolhast.

Flohheuſchrecke, die, kobilica.

Flohig, *adj.*, bolhav.

Flohjagd, die, bolšji lov.

Flohkäfer, der, bolhač.

Flohkraut, das, (Pulicaria vulg.), nach *V.* dresen.

Flohkrebs, der, eine Art Waſſerfloh, povodnja bolha.

Flohmücke, die, bolšji komar.

Flohſame, der, (Plantago psyllium), bolšnik, bolšnjak, (*poln.* babka plesnik).

Flor, der, das Blühen der Blumen und *fig.* der Wohlſtand, cvet, cvetenje, cvitanje, cveteči stan, blagovitost; Blüthenzeit, cvetnja; im Flor ſein, cvesti, v cvetji, cvetenji biti; im höchſten Flor ſein, v naj lepšim razcvetu biti, lepo precvitati; ein dünner, gewebter Zeug, nach *V.* svilnat pajčnik, nach *M.* pajčelan, in Unterkr. ten; tenčičnik (*Alič*); flor.

Flora, die, die Blumengöttin, Flora, Cvetana.

Florband, Florbinde, die, tenasta, pajčolanasta pasica, preveza.

Floren, *adj.*, tenast, pajčolanast.

Florén, der, s. **Gulden**.

Florence, (Florentiner Taffet), Firenški tafet.

Floretband, das, trak iz zadnje žide.

Florett, das, rapir.

Florettſeide, die, s. **Flockſeide**.

Florgewand, das, s. **Trauergewand**.

Florhut, der, klobuk s černo prevezo ali pasico, s floram.

Floriren, *v. n.*, cvesti, auch cveteti, cvitati, sloveti; s. a. **Blühen**.

Florift, der, cvetličar; s. **Blumenliebhaber**.

Florſafran, der, divji žafran, žefran.

Florſchleier, der, pajčolun, ten (za zagrinjalo).

Florſchürze, die, pajčolanasti predpas.

Florſeide, der, sukana svila.

Florſtuhl, der, statve za ten, pajčolan.

Flortuch, das, ten.

Florweber, der, pajčolanar.

Florzeug, s. **Flortuch**.

Floskeln, *pl.*, cvetke, lepotičenje govora.

Floß, das, die Holzflöße, plutva, auch plitva, plav, nach *M.* plavica, vor (*böhm.*). *russ.* plot u. goaka (*cfr.* les guati=plaviti).

Flöß, s. **Flötz**.

Floßanſtalt, die, plavišče, plaviše, plavilnica.

Floßbach, der, potok, po kterem se les plavi ali goni.

Flößbar, *adj.*, splaven.

Floßbedienſtete, s. **Flößer**.

Floßbett, das, povodni oder.

Floßbrücke, die, most iz plut ali plavov, plutveni most.

Flößbutter, die, utopljeno maslo.

Floßdienſt, der, služba pri plavbi.

Flöſſe, die, s. **Floßfeder**; bei den Fiſchern, plutovina, nach *V.* plutve.

Flöße, die, die Handlung des Flößens, plavljenje, plavba, plavljen les, plavljene der-

va; s. a. **Floß**; *russ.* gonka, splavlivanie lesa po vodjé.

Floßeisen, das, s. **Flußeisen.**

Flößen, *v. a.*, einem etwas in den Mund flößen, vliti, liti, vlivati komu kaj v usta; Holz, Scheite flößen, splaviti, plaviti, gnati po vodi derva (auch *russ.*); bis zu einer Stelle flößen, priplaviti derva do —; Milch flößen, posneti, posnemati; mit dem Floßgarne fischen, s sakam ribe loviti, ribiti; die Wäsche flößen, oplakniti, oplakovati, izplahniti, izplahovati, izprati, izpirati; s. a. **Schmelzen.**

Floßenbett, das, der Raum, worin das Gemenge nach dem Schmelzen fließt, žleb za raztopljeno rudo.

Floßenreif, der, am Zuggarne der Fischer, plutna vervica.

Flößer, der, plavičar, nach *V.* plutvar.

Floßfeder, die, an den Fischen, **Finnen**, **Fließen**, plavuta, nach dem *Russ.* ribje pero.

Floßfittig, der, s. **Floßfeder.**

Floßführer, der, kerman, kermanec plutve ali plavice.

Floßfüßig, *adj.*, plavutonog, plavutastih nog.

Floßgalle, die, s. **Flußgalle.**

Floßgarn, das, welches auf dem Wasser schwimmend erhalten wird, und woran sich die Fische selbst fangen, nach *V.* podlazivnica.

Floßgebühr, die, plavnina.

Floßgefieder, das, plavutnina, plavutarice *pl.*

Floßgerechtigkeit, die, plavbna, plavna pravica, pravica po kaki vodi les goniti ali plaviti.

Floßgraben, der, plavilo, jarek ali vodotok, po kterem les gonijo ali plavijo.

Floßhaken, der, plavarski compin, cepin.

Floßhandel, der, kupčija s plavnim lesam, s plavljenimi dervi.

Floßherr, der, gospodar plaviščа, plaviša.

Floßholz, das, plavni les, splavljene derva, splavščina, splavšina; angeflößte Trümmer, peljud, splavje, splavjad.

Floßhüter, der, čuvaj splaviščа, splaviša.

Floßig, *adj.*, plavuten, plavutast.

Floßjunge, der, plavaček.

Floßklafter, die, seženj splavljenih derv.

Floßknecht, der, plavar, splavar.

Floßloch, das, bei den Floßöfen, žekno, žepno.

Floßmann, der, s. **Floßführer.**

Floßmeister, der, plavžar, vikši plavár, nadplavar†.

Floßofen, der, s. **Flußofen.**

Floßordnung, die, plavbni red.

Floßplatz, der, terg s plavnimi dervi.

Floßrechen, der, grablje (pri plavljenji derv).

Floßrecht, s. **Floßgerechtigkeit.**

Floßschreiber, der, plavbni pisar.

Floßverwalter, der, plavbni oskerbnik, oskerbnik plavščine, plavšine.

Flößwasser, das, voda za plavljenje, splavna voda.

Floßwehr, das, splavna zatorpica.

Floßwesen, das, plavstvo, splavstvo, dervoplavstvo.

Floßwinde, die, plutevna žerd, ranta.

Flötchen, das, flavtica, piščalka, pišalka, žveglica.

Flöte, die, musikalisches Werkzeug, flavta*, postranka (piščal, pišal, sviraljka), nach *M.* in St. žvegla, in Kt. vidalica; auf der, od. die Flöte spielen, piskati, svirati na flavto; überhaupt in der Bedeutung eines hohlen, länglichen Dinges einer Spule, cev, cevka.

Flöten, *v. n.*, auf der Flöte spielen, die Flöte blasen, piskati ali svirati na flavto, in St. nach *M.* žveglati; die Sache ist flöten gegangen, reč je nekam prešla, se je zgubila, je prišla na nič; die Nachtigall flötet, slavček prepeva.

Flötenbläser, der, flavtist*, žveglavec, kdor zna na flavto piskati.

Flötenbohrer, der, sveder flavtnik.

Flötenfutter, das, nožnice *pl.*, tok za flavto.

Flötengesang, der, ein sanfter, angenehmer Gesang, miloglasno, prijetno petje.

Flötenmacher, der, flavtar, piščalkar, pišalkar.

Flötenpfeife, die, flavtna piščal, pišal pri orglah.

Flötenröhre, die, flavtna cev.

Flötenspiel, das, piskanje na flavto.

Flötenspieler, der, s. **Flötenbläser.**

Flötenstück, das, glasba, pesem za flavto.

Flötenton, der, flavtni glas.

Flötenuhr, die, ura s piščalmi, flavti podobnimi, flavtna ura.

Flötenwerk, das, etwa orglice; flavta v piščalje, pišalje v orglah.

Flötenzeug, der, s. **Flötenwerk.**

Flott, *adj.*, plavajoč, kar plava; flott werden, splavati, vzdigniti se, vzdigovati se od kake sipe; flott machen, kreniti, vzdigniti s proda, s sipe, da zopet plava, ogugati ladijo, ki je kje obtičala ali obsedela: flott leben, živeti tako, da vse plava, razujzdano, šumno, preveselo, zapravljivo živeti; so lange der Onkel lebte, ging es im Hause des Budin flott zu, dokler je bil stric živ, so Budinovi moževali.

Flott, das, smetana.

Flotte, die, eine Anzahl Schiffe unter einem Befehlshaber, brodovje, ladijevje, flota; eine kleine Flotte, s. **Flotille**; Kriegsflotte, bojno ladijevje; die Flotte ist ausgelaufen, eingelaufen, ladijevje je odšlo, prišlo, odjadralo, prijadralo, priplavalo, *russ.* flot, korablji *pl.*, =ladije *pl.*

Flottenführer, s. **Admiral.**

Flottille, die, majhno ladjevje.

Flottmilch, die, neposneto mleko, mleko s smetano vred.

Flötz, das, überhaupt tla *pl.*, im Bergbaue, sklad, plaz, versta, nach *V.* pola; Flur im Hause, dvor, preddurje, veža.

Flötzbau, der, kopanje pale. verste.

Flötzberg, der, nach *V.* polasta gora, polast svet.

Flötze, die, ein Maul im verächtlichen Sinne, gobec; bei Thieren, smerček.

Flötzerz, das, nach *V.* polna ruda, verstna ruda.

Flötzgebirge, das, polasto, verstno gorovje.

Flötzmaul, das, s. **Flötze.**

Flötzlage, **Flötzschichte**, die, nach *V.* polasti sklad.

Flötztreppe, die, gredice z odstavki.

Flötzweise, *adv.*, verstama, plastama, v polah, polasto.

Flubbern, s. **Ausplaudern.**

Fluch, der, kletev, kletva, kletvina, kletvica, prekletje, prekletba, prekletstvo; ein Schwur, bei göttlicher Strafe, zakletva, zakletev, rot, zarot, zarotba; es ruht ein Fluch auf ihm, prekletje je na njem, uklet je, (nekdo ga je uklel).

Fluchbefreit, *adj.*, prekletstva rešen.

Fluchbeladen, *adj.*, preklinjan.

Flucheid, der, prisega z zakletvo, zakletev, zarotilo.

Fluchen, *v. n.*, preklinjevati; im gem. Leben auch hudičevati, miljariti, šentovati, zlodejevati udgl.; er hub an zu fluchen, jame kleti; er ist laut fluchend nach Hause gekommen, priklel je domu; er flüchte den ganzen Tag, ves dan je klel; sich satt fluchen, nakleti se; durch Fluchen bewirken, ukleti; s. a. **Lästern.**

Fluchen, das, kletev.

Fluchenswerth, *adj.*, kletve vreden, prekleti, kletin.

Fluchentlastet, *adj.*, kletve oprosten, kletve prost, kletve rešen.

Flucher, der, preklinjavec, preklinjevavec, nach *M.* a. klevec.

Flucherin, die, preklinjavka, preklinjevavka.

Fluchmaul, s. **Flucher.**

Fluchsinnend, *adj.*, hudih misel, hudovoljin, kovaren.

Flucht, die, (von fliehen), beg, pobeg, ubeg, *russ.* bégstvo; die Flucht nehmen, ergreifen, sich auf die Flucht machen, begeben, zbežati, bežati, pobegniti jo, ubegniti, pocediti jo, uteči, uliti jo, ubrisati jo, v beg se spustiti, podati, oberniti se v beg, *serb.* okrenuti ledja; auf der Flucht, bežeč, bežé; auf der Flucht begriffen sein, bežati; s. a. **Entfliehen**, [illegible]; in die Flucht schlagen, zapoditi, poditi v beg, razgnati, razkropiti, oberniti v beg; er ist sehr in der Flucht, močno se žene, pašči, žuri, zelo hiti; er ist vor ihm sehr in der Flucht, jako se ga boji, trese se pred njim; ich sah ihn nur auf der Flucht, samo memo grede sim ga vidil; *waidm.* mesto, kamor je zvér utekla; Flucht, Zeit, Raum, Spielraum in der Baukunst, svetloba, prostor, širokost; sechs Fenster in einer Flucht, gerader Fläche, šest oken v eni versti, nach *V.* v ravnem teku, v enem teku; eine Flucht Tauben, s. **Flug.**

Fluchtbau, der, die Höhle, welche der Fuchs im Nothfalle bewohnt, luknja za silo, v sili, zasilna lisičja jama.

Flüchten, *v. n.*, bežati; sich flüchten, pobegniti, zbežati, odnesti jo, unesti pete, potegniti jo, uteči; zu Jemand, pribežati, priteči k komu; sich in den Wald flüchten, uiti, skriti se v gojzd; *v. a.*, begoč sabo odnesti kaj, na varno mesto odnesti, spraviti, shraniti kaj; Einen flüchten, pognati, zapoditi koga v beg, nagnati ga v tek.

Fluchtfrei, *adj.*, kamor je moč uteči, odperto.

Flüchtig, *adj.*, bežen, begoč, bežeč, bežljiv; flüchtig werden, sich auf den flüchtigen Fuß setzen, pobegniti, uteči; s. a. **Flucht**; flüchtigen Fußes, na begu, begoč; unstät und flüchtig sein, ne najti pokoja, klatiti se (okoli); schnell flüchtiges Pferd, Geblüt, Pinsel .nsw., bežeč, skočan konj, mlada kri, lahka roka itd.; in der Eile, nur so obenhin, poveršen, hiter; flüchtig arbeiten, poveršno delati, *serb.* na berzu ruku napraviti; in der Luft fliegend, flüchtiges Gewand bei Mahlern, vihrava obleka, na vetru; im Bergbaue, flüchtiges Gestein, Gezimmer, mürbe, perhek, drobeč, razperšina; schnellvergehend, minljiv, zginljiv, nestanoviten, kratek; flüchtige Zeit, leteči čas; leicht, schnell, lahek, berzen, hiter, uren, nagel; in der Chemie, hlapen, izhlapljiv, izdišljiv, (*russ.* letučij); leichtsinnig, vnemaren, nestanoviten, vetren, vetrast, prešern, muhast; flüchtige Zeuge, slaba, lahka tkanina; flüchtiges Mittel, Arznei, z. B. Hirschhorngeist, izvešljiv, nach *V.* razdušel; *adv.*, memogrede, naglo, hitro, poverhama; flüchtig durchlesen, nanaglama, poverhama prebrati.

Flüchtigkeit, die, bežnost, minljivost, zginljivost, nestanovitnost, hitrost, urnost, jadernost, berznost, vetrenost, lahkomiselnost; *chem.* izhlapljivost, izvešljivost, razdušlost.

Flüchtling, der, begunec, begun, ubežnik, uskok, pobegnjenec, *russ.* béglec; s. a. **Deserteur, Flatterer.**

Fluchwolf, das, zakleti, okleti, prekleti narod, prekleto ljudstvo, ljudstvo v prekletstvu.

Fluchwort, das, kletvica.

Fluchwürdig, *adj.*, kletve, prekletja vreden.

Flück, s. **Flügge.**

Fluctuation, die, bibavica; s. **Strömung.**

Fluctuiren, *v. n.*, s. **Strömen**; nach *V.* plivkati; in einem Gefäße, pljunkati, plovskati.

Fluder, das, rake *pl.*

Flug, der, let, polet, letanje, letaj, letenje; der Flug der Einbildungskraft, vzlet, vzdig; ein Flug Vögel, vlak, kita, *serb.* jato; ein Flug Bienen, roj čebel; der Flug der Zeit, letenje, hitenje časa; in der Heraldik, kreljut; einen Vogel im Fluge schießen, ustreliti tiča letečiga, od. tiča v letu, ko leti, izpod neba.

Flugbegierde, die, želja, imeti perutnice.

Flugbett, das, moènjak†.

Flugbiene, die, delavna čbela, (bučela) delavka.
Flugblatt, das, knjižica (razposlana med ljudi), bukvice, brošurica*, listec.
Flugbrand, der, puh, snetje; ſ. Staubbrand.
Fluge, ſ. Flocke.
Flügel, der, ſ. Fittig; perut, peruta, perutnica, repetnica, letavka, krilo, letanica, kreljut, nach *M.* a. haba; an der Spule, perut, pero; an der Windmühle, veternica; bei der Armee, krilo, nach *V.* roka; in der Baukunſt, prizidek, prizidje; *waidm.* Durchhieb, presek; die Hälften einer Thüre, krilo, durnica, vratnica, plat, platnica, pola; ein muſikaliſches Inſtrument, krilasti klavir; Flügel hängen laſſen, ušesa pobesiti, klavern biti, serce mu je upadlo; einem die Flügel beſchneiden, spodrezati komu peruti, ugnati ga, vzeti mu moč; er hat ſich die Flügel verbrannt, opekel se je, naletel je, spečalo ga je; die Flügel ausbreiten, peruti razpeti, *serb.* razkriliti se; er bekommt Flügel, raste mu pérje, opomaga si, auch raste mu greben; unter dem Schutze deiner Flügel, nach dem *Serb.* pod tvojim okriljem; Einen beim Flügel nehmen, zgrabiti koga za roko; der rechte Flügel fing an zu weichen, desno krilo (desni kraj) se je jelo umikati; die Flügel ſind ihm ſchon gewachſen, godan je že (dober) za kaj.
Flügeladjutant, der, krilni pobočnik.
Flügelartig, *adj.*, krilast.
Flügelband, das, in der Anatomie, perutni zvezek.
Flügelbauer, der, krilar†, perutar†.
Flügeldecke, die, bei den Käfern, pokrovec, terda perutnica, *russ.* nadkrylie, tverdokrylie.
Flügelfeder, die, pero iz perutnice, perutnično pero.
Flügelförmig, *adj.*, perutast, perutnioast.
Flügelfuß, der, krilonožec.
Flügelgott, der, Lelj.
Flügelhaube, die, čepica z ušesi.
Flügelig, *adj.*, krilat, s perutmi.
Flügellind, ſ. Genius.
Flügellahm, *adj.*, poškodvanih, pokaženih, pohabljenih perutnic.
Flügellauf, der, urni, jaderni tek.
Flügellos, *adj.*, brezperuten, brezkril, ob. brezkrilen, brez perut, brez kril, brez kreljuti.
Flügelmacher, der, ſ. Flügelbauer.
Flügelmann, der, krilnik†, krajnik.
Flügelmuskel, der, perutna mišica.
Flügeln, *v. a.*, operutiti, perutiti; geflügelt, s perutmi; geflügelte Schlange, kača z letavkami, s perutnicami, leteča kača; einen Vogel flügeln, ostreliti ptiču peruti, peruti mu prestreliti; *v. n.*, prileteti, doleteti.
Flügelnerve, die, krilna, perutna čutnica.
Flügelpaar, das, peruti, dvoje perut.
Flügelpfeil, das, leteča pušica.
Flügelpferd, das, pegaz.
Flügelſchlag, der, sfofot, sferfrat, ferfotanje, mahanje s perutmi.
Flügelſchlagader, die, krilna ali perutna odvodnica†.
Flügelſchnell, *adj.*, hiter kakor ptič, kakor strela.
Flügelſchritt, der, hitri, jaderni korak.
Flügelthier, das, žival s perutmi.
Flügelthor, das, dvokrilne vrata *pl.*
Flügelthür, die, dvokrilne duri *pl.*
Flügelvieh, ſ. Flügelwerk.
Flügelwelle, die, veternično vreteno.
Flügelwerk, das, letenina, ptiči *pl.*, ſ. a. Geflügel.
Flugfertig, *adj.*, pripravljen poleteti.
Flugfeuer, das, leteči ogenj; ogenj, iskre, ki odletavajo od požara.
Flügge, Flück, *adj.*, godan ob. goden, *serb.* poletan; ſ. a. Beſliegen.
Fluggeld, das, plačilo za čbelno pašo, čbelnina.
Flughafer, der, (Windhafer), divjak, divji oves.
Flughahn, die, morski petelin.
Flughaut, die, ferčavna mrena.
Flugheer, das, lahka vojska. ſ. Fliegend.
Flugloch, das, bei Bienenſtöcken, žrelo, *serb.* leto; an Taubenſchlägen, vratica, okence.
Flugmehl, das, in den Mühlen, poliska. ſ. a. Staubmehl; nach *M.* a. mel, (*poln.* miał); *serb.* paspalj.
Flugruß, ſ. Kienruß.
Flugs, *adv.*, na enkrat, ko bi zletel, letama, ko bi mignil, ko bi trenil, zdajci.
Flugſand, der, sviž, svižeo, nach *V.* hliš, sipa, mlevka, nach dem *Russ.* sipni pesek.
Flugſandig, *adj.*, svižnat.
Flugſchiene, die, strešica nad žrelam (pri čbelah).
Flugſchießen, das, ustrel na letečo žival, *serb.* ustreliti na leteč.
Flugſchiff, das, ſ. Schnellſchiff.
Flugſchnell, ſ. Flügelſchnell.
Flugſchrift, die, ſ. Flugblatt.
Flugſchütze, der, nach dem *Serb.* strelec na leteč.
Flugtaube, die, ſ. Feldtaube.
Flugwerk, das, letalo†.
Flugwildbret, das, divja perutnina; ſ. a. Federwildbret.
Fluhbirn, die, eine Art Mispeln, nešplja.
Flühblume, die, (Aurikel.)
Fluhe, die, pečevje, skalovje, stena.
Fluidum, das, ſ. Flüßigkeit.
Flunke, die, die Schaufel des Ankers, lopata pri mačku; ſ. a. Flügel.
Flunkern, *v. n.*, leskotati se, ſ. Flimmern; *fig.* zlagati se.
Fluor, das, fluor.
Fluorid, das, fluorid.
Flur, die, überhaupt ein ebenes Feld, ravno polje, planjava, ravan, ravnina; ſ. a. Ebene; Acker, njiva; Wieſe, trata, loka, travnik; alle innerhalb der Grenzen eines Ortes gelegenen Grundſtücke, Wieſen, Felder, Weinberge, Wälder, okolica, obmestje, obližje,

nach *V.* meja, mejniki; die Flur begehen, beziehen, ogledati, razgledati meje; mehrere neben einander liegende Felder, rali *pl.*; Weideland, pašnik, spašnik; das gepflaſterte Vorhaus, veža; die Dreſchflur, skedenj, gumno.
Flurbegang, der, razgled, obhod mej (obmestja).
Flurbuch, das, mejniške bukve; ſ. a. Kataſter.
Fluren, *v. a.*, razmejiti, omejiti, mejnike postaviti, postavljati; *v. n.*, ſ. Flur begehen.
Flurenbehüter, der, poljski čuvaj, varovčin ali varh polja. travnikov, mej itd.
Flurengott, Flurgott, der, poljski bog.
Flurer, der, ſ. Flurenbehüter.
Flurfenſter, das, vežna lina, vežno okno.
Flurgang, der, ſ. Flurbegang.
Flurgraben, der, prekop ob meji, za mejo, mejni rov ali jarek.
Flurgränze, die, meja obmestja, okolice.
Flurrecht, das, sodnja oblast nad obmestjem, nad okolico.
Flurſcheide, ſ. Flurgränze.
Flurſchütze, der, ſ. Flurenbehüter.
Flurſtein, der, mejnik.
Flurzaun, der, plot ali ograda obmestja ali okolice.
Fluß, der, der Zuſtand da ein Körper fließt, tečenje, tok, nach dem *Russ.* u. *M.* a. teča; von den Säften der thieriſchen Körper, tok; der Fluß der Rede, tekoč, skladen, gladek govor, tekoča beseda; der weiße Fluß, belo, beli tok; ihn haben, belo imeti; der ſchwarze Fluß, černi tok; der weibliche, čiščenje, čišenje, perilo, pranica, nach *Gutsm.* dižo; der kalte Fluß, nahod, nazeba, pošast; der Augen, kermežljavica; Schleimfluß, slinjenica; Samenfluß, semenica; Katarrh, žlemotok; der Fluß der Metalle, taljenje, topljenje, raztop; das Metall in den Fluß bringen, kovino ali medenino splaviti, raztopiti, raztaliti; das Gold im Fluße, splavljeno zlato, stopljeno, raztaljeno; fließendes Waſſer, reka, auch voda; den Fluß hinabfahren, voziti se po vodi doli, ſ. a. Ab; über einen Fluß ſetzen, prepeljati se čez vodo; ein ſchiffbarer Fluß, ladijonosna reka, ein künſtlicher Fluß, ſ. Canal; in den Karten, nach *V.* tok; in der Chemie ein Körper, welcher ſelbſt leicht fließet und andere in Fluß bringet, topilo, talilo, raztopivna reč; Flüße, ſ. Flußſpath; falſche, nachgemachte Edelſteine, steklenasto, ponarejeno žlahtno kamnje.
Fluß-, in Zuſtgn., reški, vodni, potočni; wider die Flüße, za tok, zoper tok.
Flußaal, der, ſ. Aal.
Flußadler, der, ſ. Meeradler.
Flußanwohnend, *adj.*, obvoden, ob vodi ali reki prebivajoč.
Flußanwohner, der, porečnik, potočnik; ſ. a. Anwohner.
Flußarm, der, panoga reke, rokav.
Flußartig, *adj.*, vodén, vodnat.
Flußbad, das, kopanje v reki, v vodi, v potoku, kopel v reki.
Flußbarbe, Flußbarſch, ſ. Barbe, Barſch.
Flußbett, das, struga, korito, žleb, vodotok, votočina, ſ. a. Bett; (*russ.* ruslo); bei Mühlen, rake ob. rute.
Flußbinnenland, das, medrečje, medvodje.
Flußblume, die, (Helichrysum arenarium), molčevje.
Flußbraſſen, ſ. Braſſen.
Flußbricke, die, (Flußpricke), ein Name der Neunaugen, piškur.
Flußeiſen, das, raztopljeno železo, nach *V.* grodelj.
Flußfahrzeug, das, čeln, ladija, s ktero se po rekah vozijo.
Flußfall, der, povodni sokol.
Flußfall, der, slap, padavec, skok, skakaveo reke.
Flußfieber, das, nahodna merzlica, nazebna morzlica.
Flußfiſch, der, potočna riba, riba potočnica.
Flußgalle, die, bei Pferden, mehur na nogah.
Flußgebiet, das, porečje, vodotočje.
Flußgefälle, das, pad reke, stermec.
Flußgold, das, zlati pesek.
Flußgott, der, povodni bog, (malik pri Rimljanih).
Flußfähnlein, das, potočna zlatica.
Flüßig, *adj.*, tekoč, im *Serb.* u. *Russ.* a. židek; das Waſſer iſt flüßig, voda teče; ein flüſſiger Körper, tekočina; geſchmolzen, raztopljen, raztaljen; rheumatiſch, nahoden, nazeben, toku podveržen; flüßig werden, stopiti se; eine Entſchädigung flüßig machen, narediti, napraviti, da se komu izplača odškodnina; izplačljiv.
Flüßigkeit, die, tekočost, teknčnost; eine Krankheit, tok, mok; flüßiger Körper, tekočina; kar je tekoče, moča; *russ.* židkost; gebrannte Flüßigkeit, žganje, žganica.
Flüßigkeitsmaß, das, mera tekočin.
Flußinſel, die, otočica, obalek.
Flußkahn, der, ſ. Flußfahrzeug.
Flußkarpfen, der, potočni karp.
Flußkieſel, der, potočni kamen, kamenček.
Flußkrebs, der, košćak, košak, potočni rak.
Flußlauf, der, tek reke.
Flußmeſſer, das, mezdrivnik, trebivnik.
Flußmittel, das, zdravilo zopor tok, topilo.
Flußmoos, das, podvodni mah.
Flußmuſchel, die, povodne skladice, ostrige.
Flußnachtigall, ſ. Rohrdroſſel.
Flußnixe, Flußnymphe, die, als Gottheit, povodna deklica, vila potočnica; Waſſerjungfer, kačji pastir.
Flußpochs, der, povodni konj.
Flußpolen, der, plavž, talivnica.
Flußotter, die, vidra.
Flußpferd, das, ſ. Flußpochs, Nilpferd.
Flußpricke, ſ. Flußbricke.
Flußrecht, das, pravica do reke.
Flußſand, der, svižec, potočni pesek, brodni pesek; der feine, mulj.
Flußſchiff, das, (porečna) ladija, čelu.
Flußſchifffahrt, die, vožnja po reki, po rečno ladijarstvo, brodarstvo.

Flußschildkröte, die, potočna skledniea, skorjača, želva, terdoroga.
Flußschnecke, die, potočni, blatni polž.
Flußschwamm, der, potočna goba.
Flußschwimmschnecke, die, povodni polž.
Flußseite, die, (stran) proti vodi; von der Flußseite, od reke.
Flußspath, der, nach dem *Russ.* plavik, topivni spat, nach *V.* stekli poznik, stekli vežek, nach *Sulek* jedovec.
Flußstein, der, brodni, rečni kamen, kamen iz vode; talivec, topivni kamen.
Flußstoff, der, točnina, nazeboina.
Flußsystem, das, rečje.
Flußtaucher, der, mali potapljavec, pandirek, goslar.
Flußteufel, der, (Fulica aterrima), černa liska, velika liska, potopivka.
Flußthal, der, dol reke.
Flußthier, das, potočna žival.
Flußufer, das, breg (reke).
Flußwasser, das, tekoča, živa voda, potočna voda.
Flußwate, die, neka ribiška mreža.
Flüstern, *v. n.*, vom Winde, šumljati, *serb.* žuboriti; von Menschen, zašeptati, šeptati, (*serb.* šapnuti, šaptati); sie flüsterten den ganzen Tag, ves dan so prešeptale, prečebljale; man flüstert sich etwas in die Ohren, nekaj ljudje natihama govore; sich satt flüstern, načebljati, našeptati se; durch Flüstern verjäumen, zašeptati, začebljati; s. a. **Lispeln**.
Flüstern, das, šeptanje, čebljanje, šepet.
Flüsternd, *adj.*, šeptajoč, čebljajoč, šeptav, čebljav.
Flüsterer, der, šeptač.
Flut, Fluth, die, Ebbe und Fluth, s. **Ebbe**; das Anwachsen des Wassers, natok, pritok, narast, pritoka, nataka, nastop, nastopanje, auch plem. (*serb.* plima); das angeschwollene Wasser, Ueberschwemmung, povodenj, povodnja; die Noah'sche Flut, vesnljni, občni potop, potop sveta; die hohe Flut, visoki pritok; die Fluten, valovi, valovje (*coll.*) nach *M.* auch slapovje; er fand seinen Tod in den Fluten des Meeres, utonil je v morji; s. a. **Wogen**; Andrang, oaval, pritisk; im Bergbaue, nach *V.* perilo; eine Flut von Schriften, kup, gomila pisem; eine Flut von Thränen, potok solzá.
Flutbett, s. **Flußbett**; bei den Mühlen, zajeza, jaža, žleb.
Flutbewegt, *adj.*, flutbewegtes Meer, vzburkano, vzbibano morje.
Fluten, *v. n.*, nastopati, naraščati, narašati; es flutet, nach dem *Serb.* morje plima; *russ.* priliv nastupajet; *fig.* vreti, pritiskati, valiti se.
Flutgang, der, s. **Flußbett**.
Flutgraben, der, rake *pl.*
Fluthafen, der, pritočna loka, *serb.* luka; ladijostaja samo o pritoku dobra.
Flutwerk, das, nach *V.* perilo.
Flutzeit, die, doba pritoka, plime, nastop morja; zur Flutzeit, kadar je pritok, o pritoku, o plimi.
Focke, die, das untere Segel am Fockmaste, spodnje jadro na sprednjim jadrilu, *russ.* fok; eine Art Reiher, (Ardea Nycticorax), prava čaplja, krompač, kvaka.
Focker, der, s. **Focke**.
Fockfeder, die, čaplino pero.
Fockmars, der, koš na pervim jadrilu, prednji koš.
Fockmast, der, der vordere Mastbaum auf großen dreimastigen Schiffen, prednja jambora*, pervo jadrilo od spredej *russ.* perednjaja mačtov.
Fockraa, die, eine Segelstange an dem Focksegel, lantina ali jadrenica (*russ.* rajna) na sprednjem jadrilu.
Fockſegel, s. **Focke**.
Fockstange, die, podaljšek prednjiga jadrila.
Focus, der, s. **Brennpunct**.
Foder, das, eine mittlere Art Blech, srednji kositar, srednji pleh.
Fodergebühr, die, das Geld, welches der Gerichtsdiener für die Forderung einer Person vor das Gericht empfängt, bričevina.
Föderaliſiren, s. **Verbünden**.
Föderalismus, der, etwa zveznost, federalizem.
Föderaliſt, der, federalist, zveznjak, kdor se poganja za zvezo (dežel).
Föderation, die, zveza.
Föderatiu, *adj.*, zvezen, zavezen.
Föderirte, der, zveznik, zaveznik.
Fodern, **Foderung** uſſ., s. **Fordern** uſſ.
Födern, s. **Fördern**.
Fohlen, s. **Füllen**.
Fohre, die, eine Gattung wohlschmeckender Flußfische, s. **Forelle**; Fohre oder Föhre, (Pinus silvestris), bor, borovec.
Föhren-, in Zsstgn., borov.
Fohrenbach, Fohrenfang, udgl., s. **Forellenbach** uſſ.
Föhrenholz, das, borovina.
Föhrenwald, das, borovje, auch borovec.
Folge, die, die Folge der Buchstaben, red, poverstnost, zaporednost, sledje čerk; die Folge der Vorstellungen, zveza, versta, red misel med sabo, kakor gredo ena za drugo; in einer Folge, zapored, zaporedama, *serb.* snsledico (sosledama); die Folge in der Herrschaft, nasledba, nastop, sledenje, nasledje, nasledovanje v vladi; die Folge der Herrscher, versta vladarjev (kakor so namreč vladali eden za drugim); Gehorsam, pokornost, poslušnost; Folge leisten, poslušati kaj, marati, auch marati za kaj, ubogati*; dem Gesetze Folge leisten, spolnovati postavo, delati ali ravnati po postavi, podvreči se postavi, pokoren biti; *serb.* pokoriti se ćemu; zu Folge deines Befehles, po tvojem povelji, kakor si ti velel, s. a. **Zufolge**; in Folge obrigkeitlicher Bewilligung, po gosposkini dovolitvi, ker je gosposka dopustila, nach dem *Serb.* vsled višjiga dovoljenja; seinem Versprechen zu Folge, po

njegovi obljubi, kakor je obetal; Fortsetzung, nadaljevanje, nasledek; der Anfang ist gut, aber die Folge nicht, začetek je dober, pa nima vspeha, nastopek pa ne; der Lauf, tek, tečaj; einem Gesuche Folge geben, uslišati prošnjo, privoliti v prošnjo, spolniti komu želje; *waidm.* die Folge in eines andern Bezirk haben, imeti pravico za nastreljeno zvérjo prestopiti v tuj okraj, pravica potire; die Folge von sechs Abbildungen, zverstenje šesterih podob, šest obrazov skup; die künftige Zeit, die Folge wird es lehren, čas pokaže, prihodnost prinese to na dan; in der Folge, s časam, pozneje, potem; die Wirkung (sequela, consequentia), nasledek posledek, nastopek, *russ.* sledstvije; die Sache wird traurige Folgen haben, to bo imelo žalostne nasledke ali nastopke; iz tega pridejo, nastopijo, bodo izvirale žalostne reči; das ist nicht die Folge, iz tega ne izhaja, ne izvira, ne sledi, se ne more sklepati; daraus ziehe ich die Folge, iz tega sklepam, izpeljujem sklep, sodim, s. a. **Folgen**; dem zu Folge, po tem takem; da sieht man die Folgen des Aberglaubens, lejte, to so nasledki vraž, iz tega se vidi, kaj prazna vera more, (storiti, narediti); ein hölzernes Gefäß, die Milch zu seihen, cedilo, s. a. **Gelte**; in Mühlen, klin; in der Hydr. visina vode.
Folgealter, das, poznejši rod; s. a. **Nachwelt**.
Folgediener, s. **Lakei**.
Folgegeschlecht, das, poznejši, prihodnji rod.
Folgejahr, das, sledeče, prihodnje leto, leto po tem.
Folgeleistung, die, poslušnost, spolnitev ukaza.
Folgen, *v. n.*, hinter jemanden gehen, za kom iti, hoditi, pohajati, stopinje pobirati za kom, nach *M.* auch nasledovati, sledovati koga; dem Range, der Zeit nach, priti, prihajati, auch iti; z. B. auf den Priester folgt der Küster, auf diesen —, za mašnikam, po mašniku pride cerkovnik, potem —; auf Regen folgt Sonnenschein, za dežjem ob. po dežju biva solnce; wie folgt, takole, auch kakor sledi; ein Brief folgt auf den andern, pismo je prišlo, je hodilo za pismam; auf große Verbrechen folgen schwere Strafen, velike hudodelnike zadevajo hude kazni; einem im Amte folgen, nastopiti, nastopati, priti za kom v službo, prevzeti službo po kom; aus Verschwendung folgt Mangel, zapravljivost rodi pomanjkanje, iz zapravljivosti prihaja, izvira, izhaja revščina, revšina; Einem von Weitem folgen, od dalječ iti za kom; der Leiche folgen, za pogrebam iti, hoditi, spremljati merliča k pogrebu; der Zuwachs folgt der Hauptsache, prirast se ravna po veliki glavi; kamor glava, tjekaj tudi rep; Folge seinen Fußstapfen, po njem se ravnaj, zgleduj, po njegovim zgledu delaj, po njegovih stopinjah hodi, njega posnemaj; er folgte der Stimme seines Gewissens, poslušal je notranji glas svoje vesti; folge mir, poslušaj me, ubogaj me; der Vernunft folgen, po pameti ravnati, delati, kakor ga uči pamet; nach einander folgen, iti, hoditi drug za drugim, eden za drugim; hieraus folgt, iz tega izvira, izhaja, sledi, iz tega se podaja; seinem Kopfe folgen, držati se svoje glave; er folgte seinem Rathe nicht, ni maral za njegov svet; die Fortsetzung folgt, na dalje drugikrat nadalje prihodnjič, dalje pride, bo sledilo, unrichtig, weil unwahr: dalje sledi.
Folgend, *adv.*, sledeč; den folgenden Tag, drugi dan; mit folgenden Worten, s temi le besedami, auch z naslednjimi, sledečimi besedami; folgender Gestalt, folgender Maßen, tako, takole; er hat ihn folgender Maßen angesprochen, ogovori ga s temi besedami ob. tako le ga je ogovoril; das Folgende, sledeče, pozneje, kar sledi; der Folgende weiter, drugi naprej, na dalje.
Folgends, *adj.*, hernach, potlej, potle, potem, na to; in der Folge, künftig, za naprej, s časam, v prihodnje; s. a. **Folglich**.
Folgenlos, *adj.*, brez nasledka, brez nasledkov; das blieb folgenlos, to ni imelo nasledkov, nikaciga nasledka.
Folgenmacher, der, sklepar, sklepovavec.
Folgenreich, *adj.*, imenitnih nasledkov; das wird folgenreich sein, to bo imelo mnoge in imenitne nasledke.
Folgenreihe, die, versta, zvezek nasledkov.
Folgenzieher, s. **Folgenmacher**.
Folger, der, slednik, marljivec.
Folgenrecht, *adj.*, dosledent†; s. a. **Consequent**.
Folgerei, die, verächtl. sklepanja.
Folgerichtig, s. **Folgerecht**.
Folgerichtigkeit, die, doslednost†.
Folgern, *v. a.*, skleniti, sklepati, izpeljati, izpeljevati, soditi, (*russ.* zaključat, *serb.* izvoditi, *böhm.* zavirati, *poln.* wnosić).
Folgerung, die, sklep, sklepanje, izvod, izpeljevanje, *serb.* izvodak.
Folgesatz, der, sklep, sleditev, izpeljaj; s. a. **Prämisse**.
Folgeschluß, der, sklep; s. a. **Resultat**.
Folgestern, der, s. **Trabant**.
Folgewelt, s. **Nachwelt**.
Folgewidrig, *adj.*, nedosledent†; s. a. **Inconsequent**.
Folgewidrigkeit, die, nedoslednost†; s. a. **Inconsequenz**.
Folgezeiger, der, Blatthüter, obraěnica†.
Folgezeit, die, poznejši, prihodnji čas, prihodnost.
Folglich, (als *adj.* prihodenj, poznejši), *adv.*, torej, tedaj, potem, potem takem, zato, zatorej, zatega voljo.
Folgsam, *adj.*, pokoren, voljen, voljan, maren, poslušen, bogljiv*, ubogljiv.
Folgsamkeit, die, pokornost, voljnost, poslušnost, ubogljivost*.
Foliant, der, nach *V.* bukve v celo pečo ali polo, (nach dem *Russ.*) bukve v list, knižurina, foliant, polatnica†.

Folie, die, pena; ein dünnes Blättchen Gold, zlata pena itd.; zur Folie dienen, biti za podlogo, podložek, *poln.* podlewa (podliwek, z. B. bei Spiegeln).

Foliiren, *v. a.*, ſ. **Paginiren**; Glastafel zum Spiegel, nach *V.* openiti.

Folio, das, list; in Folio, v listu; ein Narr in Folio, pravi norec, veliko budalo.

Folioformat, ſ. **Foliant**, **Folio**.

Folter, die, die Tortur, teza, nach *V.* taranča, terlica, tezavnica, nach dem *Serb.* muke *pl.*, (nach dem *Altsl.* moke), mučilo, trapilo, *böhm.* skřipce, *russ.* pytka; auf die Folter ſpannen, bringen, na tezavnico ali tezo deti koga, viti ga, sukati ga, mučiti ali trapiti, mercvariti, terpinčiti koga; ſ. a. **Angſt**, **Pein**; die Folter des Gewiſſens, grizenje vesti.

Folterbank, die, die Reckebank, raztezavnica; ſ. a. **Folter**; *russ.* zastěnok.

Folterer, der, rabelj, mučivec, trinog.

Folterkammer, die, mučivnica, peznica.

Foltern, *v. n.*, ſ. **Quälen**; mučiti, (močiti), trapiti, krišpati, nach *Gutsm.* pezati, nach *V.* terati, *russ.* pytat; das Gewiſſen foltert ihn, vest ga peče, grize.

Folterpein, **Folterqual**, die, muke *pl.*, terpinčenje; (*subj.*) veliko terpljenje.

Folterſtube, ſ. **Folterkammer**.

Folterzeug, das, mučivno orodje.

Foment, das, gorko obezilo; ſ. **Bähſäckchen**.

Fomentation, ſ. **Bähung**.

Fomentiren, ſ. **Bähen**.

Fond, der, zalog ali zaloga, auch matica, ſ. **Grundlage**; öffentliche Fonds, ſ. **Staatspapier**.

Fondsgut, das, založno posestvo, založnina.

Fontaine, ſ. **Springbrunn**.

Fontanell, das, **Fontanelle**, die, Ableiter, ein künſtliches Geſchwür, nach *V.* pijavka, fontanela, nach *Gutsm.* vžganica; an neugebornen Kindern, die weiche Stelle des Hauptes, nach *V.* mehko teme; die viereckige, große, velika mečava; die kleine, dreieckige, hintere, mehko podteme, mala mečava.

Fönich, ſ. **Fench**.

Foppen, *v. a.*, podajati koga, nagajati komu, draziti koga; zum Beſten jemanden haben, za norca koga imeti, (*böhm.* miti za blazna); zasmehovati koga; ſ. a. **Aufziehen**.

Fopper, der, nagajivec, draživec, zasmehovavec.

Force, die, Stärke, moč; Zwang, sila.

Forche, die, ſ. **Föhre**.

Forchel, ſ. **Forke**.

Forchgras, das, (Poa annua), solzica ali lasje device Marije.

Förchling, der, mlečnica; ſ. **Brätling**.

Forciren, ſ. **Zwingen**; forcirter Marſch, ſ. **Eilmarſch**.

Forder, ſ. **Foder**.

Förder, ſ. **Ferner**.

Förderer, ſ. **Beförderer**.

Förderlich, *adj.*, spešen, koristen, pripomogljiv, pomogajoč, pomožen; er war meinem Glücke förderlich, k sreči mi je pomogel, (pomagal); na roko biti komu; auf das förderlichſte, kar narberže, kar je najhitreje mogoče, kakor hitro je moči.

Fordern, *v. a.*, auf eine gebietende Art ſich wo einzufinden verlangen, z. B. vor Gericht, poklicati, pozvati, klicati, zvati pred sodnijo; vor die Klinge fordern, herausfordern, poklicati, klicati koga na boj, na moč; ſ. a. **Ausfordern**; durch Worte die Leiſtung einer Pflicht fordern, den Lohn, ſein Geld, tirjati, zahtevati, hototi imeti, iskati kaj od, česa, vprašati po čem, nach *Jarn.* snemati; ich fordere nichts mehr, nič več ne tirjam, ne vprašam več po nicemur; er forderte dafür zehn Ducaten, deset cekinov jo je zacenil; die Seele fordern, ſ. **Abrufen**; die Umſtände fordern es, okoliščine, okolišine tako nanašajo, so nanesle, da je treba —; da moram —.

Fördern, *v. a.*, pospešiti, spešiti, naprej spraviti, potisniti, potiskati, pospeševati, pohitriti, pouriti; begünſtigen, pomoči, pomagati, podpirati, množiti, povišati, povišavati, ſ. a. **Befördern**; Erze fördern, izpraviti, izpravljati na dan (iz jame); ſeine Kunden fördern, hitro delati za svoje ljudi; einen Geſellen fördern, delo dobiti, dati mu; *v. r.*, ſich fördern, fördere dich, biti, podvizaj (se); *v. i.* u. *n.*, es fördert ihm, speši se, reči se mu; die Arbeit fördert ihm, delo se mu odseda, mu gre dobro od rok.

Förderniß, das, ſ. **Förderung**.

Förderſam, ſ. **Förderlich**; *adv.*, förderſamſt, hitro, berž.

Förderſchaft, die, nach *V.* vlačilo, predih, iz kteriga se edino ruda na dan spravlja.

Förderſtrecke, die, tir do vlačilniga predihа.

Forderung, die, vors Gericht, poklic, ſonſt tirjanje, tirjava, tirjavščina, tirjavšina, zahtevanje, zahtevek, dolg, (kteriga ima kdo tirjati pri kom); Forderungen an einen haben, imeti kaj tirjati od koga; ich mache keine Forderung an Dich, ničesar ne tirjam od tebe, po ničemur ne vprašam.

Förderung, die, ſ. **Beförderung**; der Erze, vlačenje, izpravljanje rude; der Arbeit, pospeševa.

Förderungsmittel, ſ. **Beförderungsmittel**.

Forderungsſatz, ſ. **Poſtulat**.

Fördervolk, das, vlačivci, spravljači rude.

Forelle, die, gemeine, (Salmo fario), postery, auch posterva, nach *M.* a. bistranga, *poln.* pstrąg, (*cfr. altsl.* p'str, gefleckt).

Forellen-, in Zſtzgn., postervji.

Forellenbach, der, potok postervnik.

Forellenfang, der, lov posterv, postervji lov.

Forellenkirſche, die, hrustavka.

Forellenteich, der, postervnjak.

Forke, die, Forkel, vile, (senene, gnojne); bei Jägern, rogovila, rogulja, razsoha.

Forkeln, *v. n.*, nabosti, nabadati na vile;

waidm. nabosti, natakniti, natikati na rogove (od jelenov).

Form, die, die Geſtalt, podoba, obraz, oblika; in der Form Rechtens, po pravdi, po pravnem potu; in gehöriger Form, prav, kakor gre, ſ. a. **Art**, **Beſchaffenheit**; in rechtlicher Form, v pravni obliki ob. s pravno obliko; Gußform, kalup, model*, tvorilo, (Käſeform), Lichtform, lijak; in der Gramm. oblika, način, *russ.* vid; bei Büchern, ſ. **Format**; bei den Schneidern, papierene Form od. Muſter zum Zuſchneiden, kolomér, a. kolomera; im hohen Ofen, nach *V.* ižel; bei Buchdruckern, tvorilo; in eine andere Form gießen, preliti, prelivati, prenarediti, preinačiti; ſ. a. **Muſter**.

Formal, ſ. **Formell**.

Formalien, *pl.*, **Formalität**, die, stranske reči, nebistvene šege in okoliščine, okolišine pri kaki reči; ſ. a. **Ceremonie**.

Formaliſiren, ſich, *v. r.*, deržati na bistvene šege in spotikati se nad vsako malo rečjo.

Format, das, oblika, veličina (knjige), format.

Formation, die, tvorina; ſ. a. **Bildung**.

Formbank, die, kalupnica†.

Formbolzen, der, cevnik†.

Formbrett, das, razmérna deska.

Formel, die, besede (n. p. kake molitve, prisege), auch kann es im Slovenischen unübersetzt bleiben, z. B. die Eidesformel, prisega, *russ.* formula, obrazec.

Formell, *adj.*, obličen, pravilen, formalen.

Formeln, verächtl. für **Formen**.

Formelweſen, das, šege *pl.*, oblikarija†, ceremonije*.

Formen, *v. a.*, podobiti, podobovati, obraziti, obrazovati, delati, napraviti, napravljati, narediti, narejati, ſ. **Bilden**; mittelſt einer Form, etwa kalupiti†; durch Guß, uliti, liti podobo, *russ.* formovat, obrazovat.

Formenlehre, die, oblikoslovje†, nauk od oblik, oblike *pl.*

Formenmachen, das, delanje kalupov, tvoril, modlov.

Formenmacher, der, kalupar, tvorilar, modlar.

Formenreich, *adj.*, premnozih oblik.

Formſchneiden, das, kaluporezba†.

Formenſchneider, der, kalupar, kaluporez(nik).

Former, der, ſ. **Bildner**, **Formenmacher**.

Formerde, die, kalupna zemlja ali glina.

Formerz, das, im Bergbaue, bogata ruda, v kteri je čez polovico srebra.

Formfehler, der, pogrešek, pomanjkljivost, hiba v obliki ali načinu.

Formgebrechen, ſ. **Formfehler**.

Formgriffel, der, (Puſſiergriffel), podobarska lopatica.

Formhammer, der, bei Goldſchmieden, zlatarsko kladevce.

Formholz, das, les za podobé.

Förmig, nur in Zuſammenſetzungen; im Slovenischen wird es mittelſt der Endſylbe -ast oder mit podoben gegeben, z. B. ciförmig, jajčast, jajast, jajcu podoben.

Formiren, *v. a.*, ſ. **Formen**, **Bilden**; *mercant.* zapisati, zaznamnjati.

Formkappe, die, bei Zinngießern, kalupna ponvica, kapa.

Formkleidung, die, obloga, plašč.

Formkunſt, die, kaluparstvo†.

Förmlich, *adj.*, po pravi podobi, prav po vsem pravem, po pravi šegi, praveden, prave podobe ali oblike, pristajin, obličen, pravilen, ſ. a. **Feierlich**; förmlicher Wechſel, pravilna, redna menjica; *adv.*, redama, redno, pravilno, po splošni šegi; ſ. a. **Formell**.

Förmlichkeit, die, obličnost, pravilnost, rednost, navadnost; alle Förmlichkeiten beachten, po vsih navadnih oblikah ali šegah ravnati.

Formlos, *adj.*, brez podobe; ſ. a. **Unförmlichkeit**.

Formloſigkeit, die, brezpodobnost, gerdoba.

Formmeiſter, der, kalupar†.

Formrahmen, der, bei Buchdruckern, oklep, okvir.

Formſand, der, drobni, kalupni pesek.

Formſcheibe, die, bei den Töpfern, lončarsko vreteno.

Formſchraube, die, zapor.

Formſteg, der, bei Buchdruckern, okrajik.

Formſtein, der, kalupnik†.

Formſtempel, der, tiskalo.

Formſtock, der, bei Handſchuhmachern, roka.

Formular, das, obrazek, zgledek, podoba, kopito, formular*.

Formularienbuch, das, izglednik†.

Formzeug, das, tvorila *pl.*, kaluparska priprava.

Forſchbegier, **Forſchbegierde**, die, izvedljivost, pozvedovavnost.

Forſchbegierig, *adj.*, izvedljiv, kdor rad vse pretehta, pretuhta in preišče, preišc.

Forſcheiſen, ſ. **Sonde**.

Forſcheln, ſ. **Fratſcheln**.

Forſchen, *v. a.*, von Einem forſchen, izpraševati, popraševati koga, opraševati; nach Wahrheit forſchen, resniec iskati, sleditі, izvedovati, pozvedovati resnico, dozvedovati se; unterſuchen, preiskovati, raziskovati, izsledovati, razsledovati, pretehtovati, premišljevati, razmišljevati, tuhtati, nach *M.* previgovati (?), *böhm.* skaumati (vergl. d. slov. skomlati, bekümmert ſein), patrati, badati; in der Schrift forſchen, sveto pismo prebirati in razmišljevati; einen forſchen, ſ. **Erforſchen**; forchet darnach, was recht iſt, pravica vas bodi skerb; der forſchende Geiſt, duh premišljevavec, izvedovavec, sledivec; der forſchende Blick, ſ. **Forſcherblick**.

Forſcher, der, razpraševavec, preiskovavec, raziskovavec, pozvedovavec, pretehtovavec, izsledovavec, nach *M.* previgovavec.

Forſcherblick, der, preiskovaveovo, pretehtnikovo oko, zvedeni pogled, bister, oster vid, um.

Forschgeist, der, s. Forschen(der Geist).
Forschgier, die, s. Forschbegier.
Forschsucht, die, zvedavost, prevelika radovednost.
Forschsüchtig, *adj.*, zvedav, zvedavast.
Forschung, die, iziskovanje, razpraševanje, preiskovanje, izvedovanje, izsledovanje.
Forschungsgeist, der, preiskovávnost, izsledovavnost.
Forschungsschen, *adj.*, kdor rad ne preiskuje in ne tuhta, komur se premišljevati neče.
Forst, der, ein gehegter Wald, log, gojzd, gaj (s kterim se omno gospodari), nach *V.* zavod, nach andern slav. M. a. les, (a. *altsl. cfr.* gajiti, hegen; daher gaj=Hegewald); s. a. Firste.
Forst-, in Zsstgn., gojzdni, gojzdnarski.
Forstamt, das, gojzdnarija, gojzdna, logarska gosposka.
Forstanschlag, der, cenitev, precenitev gojzda.
Forstaufseher, der, s. Förster.
Forstbaumzucht, die, spodrejanje, zarejanje gojzdniga drevja, lesoreja†, gojzdoreja†.
Forstbeamter, der, gojzdni uredník.
Forstbediente, der, ein Jäger, gojzdnik, gajnik, hostnik, s. a. Förster.
Forstbenützung, die, uživanje gojzda.
Forstbereiter, s. Förster.
Forstbetrieb, der, gojzdarjenje; der Forstbetrieb ist schlecht, slabo se ravna, gospodari z gojzdam.
Forstbezirk, der, (Forstrevier, Forstdistrict), gojzdni okraj, gojzdna okolica ali okrajna.
Forstbiene, die, divja bčela.
Forstbrüche, die, globa ali dnarna kazen zastran gojzda.
Forstbuch, das, bukve, knjiga gojzdnih postav; das Forstwesen betreffend, logarske, gojzdnarske (zapisne) bukve.
Forstcultur, die, obdelovanje, obravnanje gojzda.
Forstdiebstahl, der, gojzdna tatvina, kradenje lesa.
Forstdienst, der, logarska, gojzdnarska služba.
Forstdirection, die, gojzdno ravnavstvo.
Forstdirector, der, gojzdnarski vodja, ravnavec.
Förste, s. Firste.
Forstelich, s. Forstlich.
Förster, der, logar, gojzdnar, borštnar*.
Försterei, die, logarija, borštnarija, gojzdnarija.
Forstfrevel, der, s. Waldfrevel.
Forstfrevler, s. Waldfrevler.
Forstfrohne, die, gojzdna, loška, logarska tlaka.
Forstgebühr, die, gojzdnina.
Forstgefälle, *pl.*, gojzdni dohodki, prihodki.
Forstgerecht, *adj.*, v gojzdnarstvu zveden, izurjen; po gojzdni, loški pravici.
Forstgerechtigkeit, die, gojzdna, loška pravica, gojzdna last.
Forstgericht, das, gojzdna, loška sodnija, sodnija v gojzdnih rečeh ali zadevah.
Forstgesetz, das, gojzdna postava, postava zastran gojzdstva.
Forstgewächs, das, gojzdna rastlina.
Forsthafer, der, pasji oves.
Forsthammer, der, (Mahleisen), odkazovavno kladvo, odkazovalo†.
Forsthaus, das, logarija, borštnarija*, logarska ali borštnarska hiša.
Forstherr, der, Forstherrschaft, vlastnik, gospodar gojzda.
Forsthut, die, gojzdno varstvo, čuvanje, varovanje, branjenje gojzda.
Forsthüter, der, gojzdni čuvaj, logar.
Forstinspector, der, (Forstverwalter), oskerbnik gojzda.
Forstkarte, die, gojzdovid†.
Forstknecht, der, logarski hlapec.
Forstkunde, die, nauk od gojzdov, od gojzdnarstva, logoznanstvo†, gojzdoznanstvo†.
Forstkundig, *adj.*, gojzdoznansk, v gojzdnarstvu zveden, znajden, izurjen.
Forstkundige, der, logoznanec, gojzdoznanec.
Forstläufer, der, s. Forsthüter.
Forstlehen, das, gojzdni fevd†, kos gojzda, v fevd podeljen.
Forstlehranstalt, die, gojzdnarska učilnica.
Forstlich, *adj.*, gojzden, lošk, logarsk, gojzdnarsk.
Forstmann, s. Forstkundige.
Forstmäßig, *adj.* u. *adv.*, gojzdnarski, po loško, gojzdno, po gojzdnarskem redu.
Forstmeister, der, višji logar, nadlogar†; oskerbnik gojzda.
Forstmiethe, die, s. Forstzins.
Forstbenützung, die, gojzdni užitek; Ertrag, dohodek od gojzda.
Forstordnung, die, gojzdni red, postava zastran gojzdov, od gojzdstva.
Forstproducte, *pl.*, loški, gojzdni pridelki.
Forstrath, der, gojzdni svétnik, svetovavec, *coll.* gojzdno svetovavstvo.
Forstrechnung, die, številba ali račun od gojzda (od stroškov in dohodkov).
Forstrecht, das, der Inbegriff der Forstgesetze, gojzdno pravo, gojzdne postave; Einforstung, dervašćina, dervašina, užitek, gojzdna služnost; Anweisegeld, odkaznina.
Forstrechtlich, s. Forstgerecht.
Forstregal, das, veličanstevna pravica zastran gojzdov.
Forstrevier, das, s. Forstbezirk.
Forstrichter, der, gojzdni sodnik, sodnik v gojzdnih rečeh.
Forstsache, die, gojzdna reč, gojzdna zadeva.
Forstsäule, die, gojzdni mejnik.
Forstschaden, der, loški kvar, gojzdna škoda.
Forstschädlich, *adj.*, gojzdu škodljiv, logokvaren†.
Forstschätzung, die, cenitev gojzda.
Forstschreiber, der, logarski (gojzdnarijski) pisar.

Forstschule, der, s. Forstlehranstalt.
Forstschutz, der, loška bramba, gojzdno varstvo, čuvanje.
Forstschutzpersonale, das, gojzdni čuvaji, logarji.
Forststein, der, s. Forstsäule.
Forststock, der, štor, parobek, panj v gojzdu.
Forststreitigkeit, die, prepir ali razpor zastran gojzda.
Forstverbrechen, das, gojzdna krivica; s. a. Waldfrevel.
Forstverbrecher, der, s. Waldfrevler.
Forstverderblich, s. Forstschädlich.
Forstverfassung, die, loška naredba, uravnava, uredba.
Forstverordnung, die, ukaz zastran gojzdov.
Forstverwalter, der, oskerbnik, upravnik gojzda.
Forstverwaltung, die, oskerbovanje, uprava gojzda.
Forstverwaltungsdienst, der, gojzdnarska služba.
Forstwesen, das, gojzdstvo, gojstvo, loštvo, gojzdne reči.
Forstwirthschaft, die, gojzdno gospodarstvo, ravnanje z gojzdi, gojzdnarstvo.
Forstwissenschaft, die, s. Forstkunde.
Forstwissenschaftlich, s. Forstkundig.
Forstzeichen, das, logarsko znamnje, odkaz.
Forstzins, der, davščina, daršina od gojzda, gojzdnina, lesnina, gojzdna najemščina, najemšina.
Forstzögling, der, gojzdnarski učenec.
Fort, das, s. Citadelle.
Fort, *adv.*, eigentlich vorwärts, naprej, dalje, daljej; er ist fort, odšel je, ga ni več; es will mit der Sache nicht fort, reč se ne speši, neče napredovati†; alles ist fort, vse je proč, vse je poginilo; von einem Orte weg, proč, preč; fort und fort, immer fort, in einem fort, skoz in skoz, zapored, vse skoz, ven in ven, v eno méro od. mér, vedno; so fort, kmali, zdajci; und so fort, in tako dalje, in tako naprej; ich werde fort nicht mit euch, v prihodnje, za naprej me več ne bo z (med) vami; fort mit dir, pojdi, pajdi proč, pobéri se, proč s tabo, v stran, na stran, s poti; in den Zsstgn. mit Zeitwtn. wird fort, wenn es die Bedeutung. weg, von einem Orte weg hat, im Sloven. durch od- od. u- und nur in einigen wenigen Fällen durch proč, drückt es hingegen eine vorwärts gehende Bewegung aus, durch naprej bezeichnet, und zeigt es endlich das Beharren in einem Zustande oder in einer Handlung an, so gebraucht der Slovene dafür die *imperfect.* Zeitwörter und dazu häufig noch die *adverbia:* daljej, še, vedno, v eno méro, le, ne nehati, neprenehama; zuweilen auch die Vorsetzsylbe pre- und das Zeitwort.
Fortackern, *v. a.*, er ackert fort, daljej orje, od. orati ne neha.
Fortan, *adv.*, von der Zeit an, odsihmal, od sih dob, od zdaj, odslej; fünftig, naprej. posihmal, za naprej, v prihodnje, poznej.
Fortarbeiten, *v. n.*, delati, le delati, delati in delati, delati ne nehati, dalje delati.
Fortarten, *v. n.*, ostati, ostajati ene sorte ali narave.
Fortarzen, *v. n.*, vedno ozdravljati se.
Fortathmen, *v. n.*, v eno mér dihati, pihati; *v. a.*, odpihniti, odpihati, odpihovati.
Fortbacken, *v. n.*, peči in peči, daljej peči.
Fortbaden, *v. n.*, daljej kopati se, vedno kopati se.
Fortbalgen, *v. n.*, neprenehama tepsti se, metati se, goniti se; *v. a.*, z rovanjem proč spraviti.
Fortbangen, *v. n.*, vedno skerbeti za kaj.
Fortbannen, *v. a.*, pregnati, in Unterfr. prognati, izgnati, iztirati.
Fortbau, der, daljno kopanje, zidanje.
Fortbauen, *v. n.*, daljej staviti, zidati; im Landbaue, daljej obdelovati; im Bergbaue, delati pred se, kopati naprej.
Fortbaumen, *v. n.*, skakati daljej z drevesa na drevo (od veverice).
Fortbeben, *v. n.*, trepetati in trepetati, ne nehati tresti se.
Fortbegeben, sich, *v. r.*, oditi, odhajati, odriniti, odpraviti, odpravljati se, in Unterfr. a. proiti.
Fortbegehren, *v. n.*, prositi za prestavo; er hat fortbegehrt, prosil je, da bi ga prestavili (na drugo mesto), prosil je proč.
Fortbeichten, *v. n.*, daljej spovedovati se.
Fortbeißen, *v. n.*, gristi in gristi, vedno popadati; *v. a.*, z grizenjem ali klanjem pregnati.
Fortbellen, *v. n.*, vedno lajati, prelajati (vso noč); *v. a.*, mit Bellen fortzugehen nöthigen, odlajati, z lajanjem odgnati.
Fortbestand, der, obstanek.
Fortbestehen, *v. n.*, obstati, obstajati, terpeti.
Fortbeten, *v. n.*, daljej moliti, v eno mér moliti.
Fortbetteln, *v. n.*, daljej prositi, beračiti, bernjati, brati; *v. r.*, preprositi se, preberačiti se (po svetu).
Fortbetten, *v. a.*, v eno mér postiljati.
Fortbewegen, *v. a.*, einen Stein von der Mauer, odmakniti, odmikati; weiter, naprej pomakniti, pomikati; *v. r.*, sich nicht fortbewegen können, ne more se ganiti z mesta, odmakniti od. pomakniti se.
Fortbieten, *v. n.*, daljej ponujati.
Fortbilden, *v. a.*, daljej izobraževati, likati, omikavati.
Fortbitten, *v. n.*, daljej prositi, prositi in prositi, le še prositi.
Fortblasen, *v. n.*, auf einem Blaseinstrumente, prepiskovati (ves dan), daljej, v eno mér piskati, trobiti; vedno pihati, vleči (vom Wind); blase nur fort, le piskaj le!; *v. a.*, wegblasen, odpihniti, odpihati, odpihovati.
Fortblättern, *v. n.*, daljej prebirati, premetavati.

Fortbleichen, *v. n.*, daljej beliti.
Fortblenden, *v. n.*, daljej, vedno bliščati, blišati se.
Fortblitzen, *v. n.*, prebliskovati, bliskati se v eno mér.
Fortblühen, *v. n.*, vedno, čezdalje bolj cvesti ali cveteti, precvitavati.
Fortbluten, *v. n.*, daljej kervaveti, prekervaveti, kri točiti, kervomočiti; die Wunde blutet fort, vedno teče kri iz rane, kri ne neha.
Fortbohren, *v. n.*, le vertati v eno méro.
Fortborgen, *v. n.*, daljej v zajem dajati ali posojevati.
Fortbrauchen, *v. n.*, daljej, vedno rabiti, potrebovati.
Fortbrausen, *v. n.*, v eno mér hrumeti, hrušati, odšumeti, odtuliti.
Fortbreiten, *v. a.* u. *r.*, daljej razširjati, razprostirati kaj, se; von der Krankheit, a. razpasovati se.
Fortbrennen, *v. n.*, daljej goreti; *v. a.*, daljej, vedno žgati, paliti.
Fortbringen, *v. a.*, naprej spraviti, spravljati, z mesta spraviti, odnesti, prenesti, odpraviti, f. a. Befördern; Pflanzen, odrediti, vzrediti, zrediti; *v. r.*, sich fortbringen, preriti, preživiti se.
Fortbringen, das, prenos; f. Fortkommen, das.
Fortbringlich, *adj.*, prenesljiv, premakljiv.
Fortbrüllen, *v. n.*, v eno méro tuliti, rjuti, mukati, pretuliti (vso noč).
Fortbrüten, *v. n.*, daljej, v eno mero leòi, valiti, *fig.* ždeti, tuhtati, tuhtovati.
Fortbuhlen, *v. n.*, vedno vlačugati se ali vlačiti se s kom, laziti za kom.
Fortdampfen, *v. n.*, vedno kaditi se, hlapeti.
Fortdarben, *v. n.*, v eno mér stradati, stradati in stradati.
Fortdauer, die, terpež, obstanek; die ewige Fortdauer, večnost, neumerljivost, neumerjočnost.
Fortdauern, *v. n.*, obstati, obstajati, daljo terpeti.
Fortdauernd, *adj.*, terpeč, neprenehljiv, stanoviten, nach *M.* veden, preven.
Fortdecken, *v. a.*, daljej odevati, pokrivati.
Fortdehnen, *v. a.*, natezati, nategovati, natezovati, potegovati, vleči (n. p. glas).
Fortdenken, *v. n.*, daljej misliti.
Fortdichten, *v. n.*, daljej tuhtati, izmišljevati, pesmi skladati.
Fortdienen, *v. n.*, daljej služiti.
Fortdonnern, *v. i.*, daljej, v eno mér germeti, bobneti.
Fortdrang, der, močen nagon, silna želja.
Fortdrängen, *v. n.* u. *a.*, daljej tiščati, tišati, poganjati; f. a. Wegdrängen.
Fortdrechseln, *v. n.*, daljej strugati.
Fortdrehen, *v. n.* u. *a.*, daljej, v eno mér verteti, sukati.
Fortdreschen, *v. n.*, dalje mlatiti.
Fortdrönen, *v. n.*, daljej, v eno mero bobneti.
Fortdrucken, *v. n.*, daljej tiskati, natiskavati.
Fortdrücken, *v. n.* u. *a.*, vedno stiskovati; von Schuhen, žuliti, vedno deržati, tiščati, tišati.
Fortdunsten, *v. n.*, daljej, vedno dišati, vonjati.
Fortdulden, *v. n.*, le terpeti, terpeti in terpeti; ertragen, vedno prenašati; zulassen, nicht hindern, pripuščati, pripušati, dopuščati, dopušati.
Fortdürfen, *v. n.*, er darf nicht fort, ne sme iti, oditi, ni mu dopuščeno, dopušeno, oditi, proč iti.
Fortdursten, *v. n.*, er durstet fort, vedno ga žeji, žejo.
Forte, *adv.*, f. Stark.
Forteggen, *v. n.*, daljej, v eno mér vlačiti, branati.
Forteifern, *v. n.*, vedno se jeziti, serditi, sumiti.
Forteilen, *v. n.*, odhiteti, proč ali naprej hiteti, podvizati (se).
Forteitern, *v. a.*, vedno gnojiti se, razgnojiti se.
Fortempfinden, *v. a.*, daljej čutiti, ne nehati čutiti.
Fortentwickeln, *v. a.*, daljej, če dalje bolj razvijati, razsnovati.
Fortepiano, das, fortepiana, klavir.
Forterben, sich, *v. r.*, prehajati od roda na rod.
Forterklären, *v. n.* u. *a.*, vedno, v eno mér razlagati in razkladati.
Forterstrecken, sich, *v. r.*, daljej segati, razprostirati se.
Forterwerben, *v. n.* u. *a.*, daljej pridobivati.
Forterzählen, *v. n.* u. *a.*, daljej pripovedovati, praviti in praviti, ne nehati pripovedovati.
Fortessen, *v. n.*, daljej jesti, zmir jesti.
Fortfahren, *v. n.*, von einem Orte weg, odpeljati so; in der Rede nach einer Unterbrechung, povzeti besedo; fortfahren etwas zu thun, mit etwas, in einer Sache, daljej, še, z. B. fortfahren zu singen, daljo peti; in einer Sache, v čem naprej iti, nadaljevati kaj; wenn du so fortfahrst zu arbeiten, ako boš tako delal; fahre fort, naprej, govori naprej; *v. a.*, Holz, Steine fortfahren, odpeljati, proč voziti.
Fortfasten, *v. n.*, daljej postiti se.
Fortfaulen, *v. n.*, naprej gnjiti, trohneti, perhneti, pereti.
Fortfechten, *v. n.*, daljej bojevati se.
Fortfegen, *v. n.*, daljej ometati; einen Graben, trebiti, odmesti, odmetati.
Fortfeiern, *v. n.*, vedno praznovati.
Fortfeilen, *v. a.*, daljej, vedno piliti.
Fortfeuern, *v. n.*, daljej streljati, vedno pokati in streljati.
Fortficdeln, *v. n.*, vedno škripati, gosti, cigati, digati.
Fortflammen, *v. n.*, daljej, v eno mér plameneti, plamteti.
Fortflattern, *v. n.*, odferfotati, odferleti, vedno ferfotati.
Fortfliegen, *v. n.*, odleteti, zleteti,

Fortfliehen, *v. n.*, pobegoiti, uteči, bežati.
Fortfließen, *v. n.*, wegfließen, odteči, odtekati; fortfahren zu fließen, v eno mér teči; ihre Thränen fließen fort, jokati se ne jenja; die Wunde fließt fort, rana se vedno gnoji, iz nje teče.
Fortfluchen, *v. n.*, daljej, zmir kleti.
Fortfluten, *v. a.*, odplaviti.
Fortfragen, *v. n.*, daljej vprašati, popraševati, opraševati.
Fortfressen, *v. n.*, daljej, zmir, zmirej žreti.
Fortfreuen, sich, *v. r.*, vedno se veseliti.
Fortfrieren, *v. n.*, daljej, zmir zmerzovati, prezebovati.
Fortfühlen, *v. n.*, dalje čutiti.
Fortführen, *v. a.*, wegführen, odpeljavati, proč peljati; vom Winde, Wasser, odnesti, odnašati; fortfahren zu führen, daljej peljati, voditi; einen Gedanken fortführen, daljej izpeljevati misel; den Krieg fortführen, še ob. daljej se vojskovati. *russ.* prodolžat vojnu; die Landwirthschaft, die Verwaltung fortführen, še kmetovati, še gospodariti uff. durch das entsprechende *imperf.* Zeitwort.
Fortfüllen, *v. n.* u. *a.*, daljej, še, zmir polniti, napolnovati.
Fortgähnen, *v. n.*, daljej, vedno zdehati se (*v. i.*)
Fortgang, der, Erfolg, vspeh, napredek, dober izid; die Dauer, terpež; die Reise hat ihren Fortgang, potovalo se bode, ostane pri popotvanji; Fortgang haben auf dem Wege, pot se mi odseda, odlega; der Fortgang im Guten, nach dem *Serb.* napredovanje v dobrem, poboljšavanje.
Fortgangsklasse, die, etwa red, razred?.
Fortgangszeugniß, das, napredvanjsko spričevalo, spričevalo (od) napredka.
Fortgaukeln, *v. n.*, daljej slepariti.
Fortgaunern, *v. n.*, daljej ciganiti, slepariti, kaniti.
Fortgeben, *v. a.*, oddati, oddajati; *v. n.*, vedno dajati.
Fortgehen, *v. n.*, weggehen, oditi, odhajati, iti; nun geht es fort, zdaj pojdemo, zdaj odrinemo; fortfahren zu gehen, še iti, hoditi, le iti; es geht viel Unreinigkeit mit fort, mnogo nesnage se odpravi; daljej iti; a. Fortdauern.
Fortgeifern, *v. n.*, daljej peniti se, sliniti se; heftig zürnen, jaditi se.
Fortgeigen, *v. n.*, daljej, zmir, zmiraj gosti, gosti in gnsti.
Fortgenießen, *v. n.*, daljej uživati.
Fortgießen, *v. n.*, daljej liti; *v. a.*, odliti, odlivati, odlijati, odcediti, odcejati; *v. i.*, v eno mér liti, iti (od dežja).
Fortgirren, *v. a.*, daljej kruliti, prekruliti (ves dan).
Fortglätten, *v. a.*, daljej gladiti, likati.
Fortglimmen, *v. n.*, daljej tleti.
Fortglühen, *v. n.*, vedno žareti.
Fortgraben, *v. n.*, daljej, v eno mér kopati.
Fortgrämen, *v. r.*, daljej tarnati.
Fortgrasen, *v. n.*, daljej, v eno mér muliti, pasti.
Fortgrübeln, *v. n.*, daljoj vertati, tuhtati.
Fortgrünen, *v. n.*, daljej, vedno zeleneti.
Forthaben, *v. a.*, Einen gern forthaben wollen, želeti, da bi koga odpravili.
Forthacken, *v. n.*, daljej, zmir sekati; mit dem Schnabel, vedno kljevati, kavsati.
Forthäkeln, *v. n.*, bei den Spinnerinen, den Faden auf das folgende Häkchen, in den Flügel der Spule forthängen, vedno pretikati, predevati.
Forthallen, *v. n.*, vedno doneti.
Forthalten, *v. a.*, daljej, tudi za naprej deržati.
Forthämmern, *v. n.*, daljej, zmir kovati.
Forthandeln, *v. n.*, na dalje kupčevati, tergovati.
Forthelfen, *v. a.*, odvzdigniti od —; *v. r.*, sich, pobrati se, odriniti.
Forthecheln, *v. n.*, daljej mikati.
Forthelfen, *v. n.*, naprej, daljej pomoči, pomagati; einen Gefangenen, pomoči mu, da uide, naprej spraviti koga; *v. r.*, sich forthelfen, opomoči se.
Fortherrschen, *v. n.*, daljej gospodovati.
Forthetzen, *v. a.*, odščevati, odševati, z draženjem in podajanjem odgnati; *v. n.*, vedno dražiti.
Forthin, *adv.*, za naprej, naprej, nadalje, v prihodnje, odsihmal, posihmal.
Forthinken, *v. n.*, von einem Orte, odšantati, odkrevljati, odkruncati; fortfahren zu hinken, še šantov biti, kruljev biti.
Fortholen, *v. a.*, priti po koga in odpeljati ga.
Forthören, *v. a.*, daljej, še poslušati, slišati.
Forthüpfen, *v. n.*, odskakljati.
Fortification, die, f. Befestigung.
Fortificationswerk, f. Festungswerk.
Fortificiren, f. Befestigen.
Fortjagen, *v. a.*, odgnati, zaderviti, derviti, odganjati, pognati, spokati, spoditi, odpoditi, stirati, odtirati; *v. n.*, zu Pferde sich entfernen, odjahati, oddirjati; fortfahren zu jagen, še loviti.
Fortkämpfen, *v. n.*, daljej boriti se, bojevati se.
Fortkargen, *v. n.*, vedno skopariti.
Fortkehren, *v. n.*, daljej pometati; *v. a.*, von einem Orte wegschaffen, odmesti, odmetati.
Fortklettern, *v. n.*, vedno plezati.
Fortklopfen, *v. a.*, s tepenjem, klepanjem odpraviti.
Fortkneipen, *v. a.*, s ščipanjem, šipanjem odgnati; *v. n.*, daljej ščipati, šipati.
Fortkochen, *v. n.*, še, vedno kuhati.
Fortkommen, *v. n.*, f. Entkommen; wegkommen, oditi, naprej priti; von Gewächsen, rasti, obstati, storiti, opomoči se, preživiti se, kruh ali živež najti, kroh si služiti, prehraniti se; mit dieser Entschuldigung

kommſt du nicht fort, s tem izgovoram nič ne opraviš, ti ne bo nič pomagal; mache, daß du fortkommſt, skidaj se mi spred oči.

Fortkommen, das, odhod; bei den Pflanzen, rast; Lebensmittel, živež, hrana; ein beſſeres Fortkommen, boljši življenje, boljši kruh.

Fortkönnen, *v. n.*, ich kann nicht fort, nach *V.* daljej ne magam; ne morem se premakniti.

Fortkränkeln, *v. n.*, vedno bolehati.

Fortkriechen, *v. n.*, odlaziti, odplaziti se, daljej plaziti se, lesti.

Fortkriegen, *v. n.*, daljej vojskovati se; *v. a.*, eine Laſt, ſ. **Fortbringen**; er iſt nicht fort zu kriegen, ni ga (moči) naprej spraviti.

Fortlärmen, *v. n.*, vedno šunder gnati.

Fortlaſſen, *v. a.*, spustiti, spuščati, spušati, daljc pustiti, puščati, pušati.

Fortlauf, der, tečaj, tek, hod.

Fortlaufen, *v. n.*, uteči, steči, ubežati; fortfahren zu laufen, naprej, še teči; ununterbrochen fortgeſetzt werden, an einander hängen, razširjati se, razprostirati se, vleči se; z. B. der Garten läuft längſt dem Fluße fort, vert se tikama potoka vleče, razteguje po potoku, razprostira poleg potoka; der Fluß läuft zwiſchen grünen Bäumen fort, voda teče med zelenim drevjem; der Weg läuft zwiſchen Aeckern fort, pot gre, drži med njivami.

Fortlaufend, *adj.*, zaporedeu; fortlaufende Zinſen, tekoče obresti; fortlaufende Zahlen, zaporedne; poverstne številke; fortlaufende Grundſtücke, njive zderžama.

Fortleben, *v. n.*, daljej, še, vekomej živeti.

Fortleben, das, über das Fortleben nach dem Tode, od življenja po smerti.

Fortlehren, *v. a.*, dalje učiti.

Fortleiden, ſ. **Fortdulden**.

Fortleiten, *v. a.*, dalje voditi.

Fortleſen, *v. a.*, dalje brati.

Fortlocken, *v. a.*, odvabiti, odpraviti, odpeljati.

Fortlodern, *v. n.*, daljej goreti na plamen, plameneti.

Fortmachen, ſich, *v. r.*, odpraviti se, proč se spraviti, pobrati se; mache dich fort, zgubi, pobcri se, skidaj se mi spred oči; niedrieger, pojdi se kadit, pojdi se solit.

Fortmüſſen, *v. n.*, fort muß er, mora oditi.

Fortnehmen, ſ. **Wegnehmen**.

Fortnöthigen, *v. a.*, proč, stran siliti, primorati koga, da odide.

Fortpacken, ſich, ſ. **Fortmachen**.

Fortpflanzen, *v. a.*, weiter dem Orte nach, presaditi, presajati (drevo); vermehren, erzeugen, zasaditi, zasajati, zarediti, zarejati, zaploditi, pomnožiti, razploditi, razmnožiti, ſ. a. **Verbreiten**; die guten Eigenſchaften auf die Kinder, prenesti; *v. r.*, razploditi se, zarediti, zarejati se, prehajati (n. p. od bolezni).

Fortpflanzung, die, zasad, zasajenje, zaplod, razšir, razplodba, umnožitev, razmnoženje, razprostiranje, razširjanje, zarejanje der Menſchen, zarod, razmnožitev.

Fortpflanzungsanſtalt, ſ. **Propaganda**.

Fortpflanzungsfähig, *adj.*, razširljiv, razplodljiv.

Fortpflanzungsorgan, das, plodilo.

Fortplandern, *v. n.*, daljej žvergati, žlobudrati.

Fortpilgern, *v. n.*, oditi, odromati.

Fortprügeln, *v. a.*, odgnati koga s šibo.

Fortraſen, *v. n.*, zmiraj divjati.

Fortraſſeln, *v. n.*, odropotati.

Fortranchen, *v. a.*, sein Pfeifchen, v eno mér piti.

Fortreden, *v. n.*, daljej govoriti; reden Sie fort, le govorite.

Fortreiſe, ſ. **Abreiſe**.

Fortreiſen, *v. n.*, oditi, odriniti; die Reiſe fortſetzen, v eno mór popotvati.

Fortreißen, *v. a.*, seboj potegniti, zanesti, vleči; der Zorn riß ihn fort, jeza ga je zanesla.

Fortreiten, *v. n.*, odjezditi, proč jezditi, odjahati, v eno mér jezditi.

Fortrennen, *v. n.*, oddirjati.

Fortrinnen, *v. n.*, vedno cereti, cerljati.

Fortrollen, *v. n.*, naprej, dalje takati, takljati se.

Fortrücken, *v. a.*, odmakniti, odmikati; *v. n.*, naprej iti.

Fortrudern, *v. n.*, odveslati, daljej veslati.

Fortrufen, ſ. **Abrufen**.

Fortſammeln, *v. a.*, v eno mér nabirati.

Fortſatz, der, in der Anatomie (apophysis), nach *V.* kostni odraslik, podaljšek kosti, *poln.* nadrostek (=nadrastek).

Fortſchaffen, *v. a.*, odpraviti, odpravljati; Steine, Holz, spraviti, spravljati proč, stran, s poti, iz službe spoditi.

Fortſchaffung, die, odprava.

Fortſchanfeln, *v. a.*, odkidati.

Fortſcheren, ſich, ſ. **Fortmachen**, ſich.

Fortſcheuchen, ſ. **Verſcheuchen**.

Fortſchicken, *v. a.*, poslati, pošiljati kam, zagnati, zaganjati; einen Brief, odpraviti, poslati.

Fortſchieben, *v. a.*, odmakniti, naprej pomakniti, pomikati; ſich fortſchieben, *v. r.*, daljej takljati se; *v. n.*, unesti jo, ukrasti se.

Fortſchiffen, *v. n.*, odpeljati se na ladii, odriniti, odladjati.

Fortſchlafen, *v. n.*, daljej, še spati, v eno mér spati.

Fortſchleichen, *v. n.*, izmuzniti se, ukrasti se (proč), plaziti, vleči se proč, odlesti.

Fortſchlendern, *v. n.*, odcapljati, odhendati, odkrevljati.

Fortſchleppen, *v. a.*, odvleči, pobrati, vleči, odpeljati, odgnati, gnati (n. p. sužnost); *v. r.*, vlačiti se, nach dem *Serb.* životariti.

Fortſchlendern, *v. a.*, zadegati, zalučati kam.

Fortſchlummern, *v. n.*, vedno dremati, (ves dan) predremati,

Fortſchmerzen, *v. n.*, vedno boleti.

Fortſchnellen, *v. a.*, odberzniti.

Fortſchreiben, *v. n.*, daljej, še pisati.

Fortſchreien, *v. n.*, v eno mér kričati, vpiti.

Fortſchreiten, *v. n.*, pomakniti se, pomikati se, dalje koračiti, stopati; höher ſchreiten, zvišati se; in Kenntniſſen fortſchreiten, množiti svoje znanstva, čedalje učenejši prihajati, nach dem *Serb.* napredovati, *russ.* uspevat; von einem Gegenſtand zum andern, prestopiti, prestopati, prehajati na —.

Fortſchreitung, ſ. **Fortſchritt**.

Fortſchritt, der, allmähliche Zunahme, napredek, vspeh, speh; Fortſchritte machen, naprej iti, priti, nach dem *Serb.* napredovati, *russ.* uspét, uspévat.

Fortſchroten, *v. a.*, odvaliti, odtočiti.

Fortſchwemmen, *v. a.*, splaviti, odnesti.

Fortſchwimmen, *v. n.*, odplavati, daljej plavati.

Fortſchwitzen, *v. n.*, le potiti se, v eno mér se znojiti.

Fortſegeln, *v. n.*, odjadriti.

Fortſehnen, ſich, *v. r.*, er ſehnt ſich fort, želi oditi, rad bi odšel.

Fortſein, *v. n.*, er iſt fort, šel je, ni ga.

Fortſenden, *v. a.*, poslati, zagnati, odpraviti.

Fortſetzen, *v. a.*, eine Pflanze, presaditi, presajati; die Reiſe, daljej potovati; eine Arbeit fortſetzen, daljej kaj delati; den Bau, daljc zidati, staviti; den Lauf, dalje teči uſf. durch das entſprechende *imperf.* Zeitwort; etwa auch nadaljevati kaj, *serb.* nastaviti, *russ.* prodolžat; den Prozeß fortſetzen, daljej gnati pravdo; er hat das Werk ſeines Vaters fortgeſetzt und vollendet, delo svojiga očeta je naprej izdelal in dodelal.

Fortſetzer, der, etwa nadaljevavec, naslednik v izdelovanji, v delu.

Fortſetzung, die, nadaljevanje, nadalje, dalje, daljše, naprej; Fortſetzung folgt, ſ. **Folgen**.

Fortſingen, *v. n.*, dalje peti.

Fortſollen, *v. n.*, er ſoll fort, naj odide, ima oditi.

Fortſorgen, *v. n.*, v eno mér skerbeti, oskerbevati.

Fortſpalten, *v. n.* u. *a.*, daljej klati, cepiti.

Fortſpielen, *v. n.*, daljej igrati, gosti.

Fortſpinnen, *v. a.*, daljej presti; einen Gedanken, dalje razvijati, razsnovavati.

Fortſpornen, *v. a.*, z ostrogam pognati.

Fortſprechen, ſ. **Fortreden**.

Fortſprengen, *v. n.*, oddirjati, odjahati.

Fortſpringen, ſ. **Wegſpringen**.

Fortſtacheln, *v. a.*, spodbosti, spodbadati in pognati.

Fortſtechen, *v. n.*, v eno mér zbadati.

Fortſtecken, *v. a.*, pretakniti, pretikati, naprej vtakniti, vtikati.

Fortſteckнagel, der, am Pfluge, der Stößel, korež, kiraš.

Fortſtehlen, *v. n.*, dalje krasti, zmikati; *v. r.*, ſ. **Fortſchleichen**.

Fortſteigen, ſ. **Steigen**.

Fortſtellen, ſ. **Wegſtellen**.

Fortſteuern, *v. n.*, odkermariti, odveslati.

Fortſtoſſen, *v. a.*, odsuniti, odpahniti.

Fortſtreben, *v. n.*, dalje siliti, tiščati, tišati, prizadevati si, pomagati si naprej, siliti proč.

Fortſtreiten, *v. n.*, daljej, vedno prepirati se.

Fortſtürzen, ſ. **Wegſtürzen**.

Fortſuchen, *v. n.*, preiskovati, zmiraj, daljej iskati.

Forttanzen, *v. n.*, daljej plesati.

Forttaumeln, *v. n.*, odšvepati, odgugati se, odlavati.

Forttragen, *v. a.*, odnesti, odnašati, unesti, sabo nesti.

Forttrauern, *v. n.*, zmiraj žalovati, prežalovati (vse dni in noči).

Forttreiben, *v. a.*, odgnati, odganjati, oditati, odpoditi, naprej pahati, naprej gnati, dalje guati; ein Geſchäft, ſ. **Fortführen**, **Fortſetzen**; dalje uganjati.

Forttrinken, *v. n.*, v eno mér piti, pijančevati, popivati.

Fortrollen, ſich, ſ. **Fortmachen**, ſich.

Forttünchen, *v. n.*, daljej beliti.

Fortüben, ſich, *v. r.*, daljej se vaditi, uriti.

Fortuna, die, ſ. **Glück**.

Fortwachſen, *v. n.*, dalje rasti, poraščati se, porašati se.

Fortwähren, *v. n.*, daljej terpeti, zmir enak biti, ne preminiti, ne nehati, vleči se daljej.

Fortwährend, *adj.* u. *adv.*, veden, nepreneh ljiv, neminljiv, brez konca, brez poſtanka, brez prenehanja, brez konca in kraja, vedno, v eno mér, zmiraj, zmir, (zmér).

Fortwälzen, *v. a.*, odvaliti; *v. r.*, daljej valiti se, točiti se.

Fortwandeln, *v. n.*, oditi, daljej iti, šetati.

Fortwandern, *v. n.*, daljej popotvati, napotiti se.

Fortweben, *v. n.* u. *a.*, daljej tkati.

Fortwehen, *v. a.*, odpihniti, odpihati.

Fortweinen, *v. n.*, v eno mér jokati se.

Fortweiſen, *v. a.*, jemanden, dalje komu pokazati, odpraviti koga, ſ. a. **Abweiſen**.

Fortwelken, *v. n.*, daljej veneti, sahniti.

Fortwirken, *v. n.*, daljej, zmiraj delati, še tvarjati.

Fortwirthſchaften, *v. n.*, daljej gospodariti.

Fortwiſchen, *v. n.*, daljej brisati.

Fortwollen, *v. n.*, proč hoteti, hoteti oditi; es geht mit ihm nicht fort, nič ne zda, naj počne, kar hoče, nič mu ne gre od rok, ne mure naprej priti.

Fortwurzeln, *v. n.*, korenine daljej gnati.

Fortzählen, *v. n.*, daljej šteti, vedno prešteváti.

Fortzanken, ſ. **Fortſtreiten**.

Fortzechen, *v. n.*, pijančevati, pivčkati v eno mér.

Fortzerren, ſ. **Wegzerren**.

Fortzeugen, *v. a.*, daljej roditi, ploditi, snovati.

Fortziehen, *v. n.*, wegziehen, sich entfernen, odriniti, oditi, presceliti se, dalje iti; *v. a.*, fortfahren zu ziehen, dalje vleči; einen Wagen fortziehen, dalje potegniti, vleči.

Fortzucht, die, spodreja, spodrejanje, prirejanje.

Fortzug, der, odhod, selitev, preselba.

Fortzürnen, *v. n.*, daljej se jeziti, vedno se jeziti.

Forum, das, s. **Gericht, Gerichtshof.**

Foß, *adj.*, so jahe, daß es sich saßert, cunjast, plenast, kitast, žilnat; foßige Rübe, drevena repa.

Fossil, das, kopanina, nach *Vert.* skopanina.

Fossil, *adj.*, kopan; fossiles Holz, lesna okamnina; fossile Fauna, Flora, živalske, rastlinske okamenine, okamenelo živalstvo, rastlinstvo.

Fötus, das, spočetek, zarodek, *russ.* zarodyš, *serb.* zametak ob. začetak.

Fourage, die, klaja, piča, kerma (konjska).

Fourageportion, die, obrok (piče), pokladek.

Fouragiren, *v. n.*, pičo dobivati, priskerbovati, nabirati.

Fourier, der, vojaški pisar, furir.

Fourierschütze, der, vojaški služabnik, streže.

Fournier, Fournierholz, das, Belegeholz, nadel, obkladna ali nadelna deščica, furnir, *russ.* nakladka.

Fournieren, *v. a.*, nadelati, nadelovati, vdelati, obleči les, obkladati ga s tenkimi deščicami, furnirati; fournierte Arbeit, nadelana roba.

Fracht, die, die Ladung, tovor, tovorstvo, naklad; die Waaren, vozna roba, blago, voženina, voz; Fracht suchen, vožnje iskati; Fracht führen, blago voziti, peljati; der Lohn, voznina, plačilo od vožnje; die Fracht ist theuer, voznina je velika.

Fracht-, in Zssgn., vozni.

Frachtanstalt, die, vozarija, prevaževavnica.

Frachtbar, *adj.*, vozen, vozljiv; frachtbare Güter, vozno blago.

Frachtbrief, der, vozno pismo, vozni list.

Frachtempfänger, der, prejemnik blaga.

Frachten, *v. a.*, um Lohn führen, za plačilo voziti, odpeljevati; als Fracht schicken, na vozeh (ladijah) poslati, odpraviti.

Frachter, der, s. **Frachtversender.**

Frachtführer, Frachtfuhrmann, der, voznik, vozač, vozar; Frachtführer sein, vozariti; als solcher gewinnen, verlieren, privozariti, zavozariti.

Frachtgeld, das, voznina, plačilo za vožnjo.

Frachtgeschäft, das, vozarija, tovorija.

Frachtgut, das, vozno blago.

Frachthandel, der, prepeljevavna kupčija.

Frachtkosten, *pl.*, vozni stroški, potroški vožnje.

Frachtlohn, der, s. **Frachtgeld.**

Frachtmäkler, der, mešetar za vozno blago.

Frachtpferd, s. **Saumpferd.**

Frachtschiff, das, tovorna, prevozna ladija.

Frachtschiffer, der, s. **Frachtführer.**

Frachtstück, das, kos, roč od vozniga blaga.

Frachtversender, der, razpošiljevavec, pošiljevavec vozniga blaga.

Frachtwagen, der, tovorni voz, težki voz za blago, naloženi voz.

Frachtzettel, der, s. **Frachtbrief.**

Frack, der, frak.

Fraction, der, s. **Bruch.**

Fractur, Fracturschrift, die, gotiško, nemško, frakturno pisanje, *poln.* pismo łamane.

Fragamt, das, das Comptoir, die Kanzlei dafür, nach *V.* vprašavnica, s. a. **Auskunftsbureau.**

Frage, die, vprašanje, in St. a. pitanje, *altsl.* v'pros, v'prašanije; peinliche Frage, s. **Folter**; Frage an den Zeugen, s. **Fragestück**; eine Frage thun, stellen, zaprašati, poprašati, vprašati; Frage aufwerfen, vprašanje postaviti, zastaviti, sprožiti; es ist keine Frage, gotovo je, ni podverženo dvombi, vprašanju; es entsteht nun die Frage, sedaj vprašam, zdaj se vprаša; davon ist die Frage nicht, od tega se ne govori, za to ne gre, vprašanje ne zadeva tega; es ist noch die Frage, ob ich es thun werde, kdo ve, ali bom to storil, ne ve se še, ni še gotovo, da; über die Frage entscheiden, ob —, razsoditi zastran tega, ali —; in Frage stellen, s. **Stellen**; die orientalische Frage, izhodni prepir, izhodna zadeva, reč; *mercant.*, s. **Nachfrage.**

Fragebuch, das, s. **Katechismus.**

Fragelehre, die, s. **Katechetik.**

Fragelehrer, der, s. **Katechet.**

Fragen, *v. a. u. n.*, poprašati, zaprašati, vprašati, in St. (sowie im *Serb., Poln.* u. *Böhm.*), auch zapitati, pitati, in Kt. pobarati, barati (?); (*altsl.* v'prositi, poprositi, vprašati, auch pytati); herum fragen, oprašati, oprašovati; er fragte ihn ans Gewissen, vprašal ga je, naj mu pove po vesti, po duši; nach Jemand fragen, po kom vprašati; um Rath fragen, vprašati koga za svet, posvetovati se s kom; frage mich nicht darnach, ne vprašaj me (za to, po tem); nach dem Preise einer Waare fragen, vprašati, po čem je kaj; eins muß ich Sie noch fragen, še eno vas moram vprašati; ohne den Herrn zu fragen, ne vprašaje gospoda; nach wem fragst du? koga iščeš?; er fragt nicht nach Ehre, ne mara za čast, časti mu ni mar, ni mu za čast, ne meni se za čast, ne gleda na čast; *v. i.*, es fragt sich aber, ob es wahr ist, to da vpraša se, ali je to resnica; es fragt sich noch, ob —, ta še ni gotova, ali —; težko bode —; sich satt fragen, naprašati se.

Fragend, *adj. u. adv.*, vprašajoč, vprašaje, popraševaje.

Fragepunct, der, poprašek, vprašanje.

Frager, Fragesteller, der, vprašavec, pitavec, popraševavec.

Fragerei, die, vedno vprašanje, nach *V.* a. vprašarija.

Frageselig, *adj.*, kdor rad poprašuje, radoveden.

Fragestellung, die, zastava vprašanja, vprašanje.

Fragestück, das, vprašanje, vmesno vprašanje, poprašljej.

Frageunterricht, der, nauk v vprašanjih.

Frageweise, *adv.*, v vprašanjih, vprašaje.

Fragewort, das, vpraševavna beseda, vprašaj.

Fragezeichen, das, vprašaj, znamnje vprašanja.

Fraglich, *adj.*, zadeven, dotičen, omenjen, negotov.

Fragment, das, s. **Bruchstück.**

Fragmentarisch, *adj.*, v koscih, v posamnih sostavkih.

Fragselige, der, vedno popraševalo.

Fraiß, die, s. **Schrecken**; Krankheit, s. **Epilepsie**; bei Kindern, božje, božjast, a. zleg; *böhm.* psotnik.

Fraißam, s. **Schrecken, Milchschorf.**

Fraißam, *adj.*, s. **Schrecklich.**

Fraißamrose, die, s. **Gichtrose.**

Fraißamt, das, kervava sodnija.

Fraißgericht, das, s. **Fraißamt.**

Francaturzwang, der, nujno ali zapovedano frankiranje pisem, t. j. postava, da se mora poštnina od pisem naprej plačevati.

Franco, *adv.*, oprosten poštnine, plačan.

Frank, *adj.*, svoboden, prost; frank und frei, ves svoj, prost kakor tica pod nebam.

Franke, Frank, der, eine Münze, frank.

Frankiren, *v. a.*, einen Brief, poštnine oprostiti, poštnino naprej plačati; Waaren, plačati voznino od blaga, frankirati.

Franse, die, résa (im tiefen Unterkr.), nach *M.* prem, préma, franža*, *serb.* resa, *böhm.* třepeni; an einem zerissenen Kleide, cifa.

Fransen, *v. a.*, ofranžati, franžati.

Fransenmacher, der, franžar.

Fransicht, *adj.*, franžast.

Franzband, der, bei Buchbindern, nach *V.* zobčana vez, francoska vez, vezba z usnjatim herbtam.

Franzbaum, der, pritlikovec; s. **Zwergbaum.**

Franzbirn, die, pritlična hruška.

Franzbohne, die, cirwa nizki fižol.

Franzbranntwein, der, žgano vino, žganje francosko, žganje iz vinskih droži.

Franzbrot, das, beli (pšenični) kruh, pogača, klobec.

Franze, s. **Fransе.**

Franzerbse, die, francoski grah.

Franzfahrer, der, francoska kupčijska ladija.

Franzgeld, das, francoski denar.

Franzgold, das, cirwa slabo, bledo zlato.

Franzisiren, *v. a.*, pofrancoziti, francoziti.

Franziskaner, der, frančiškan, frančiškanec, frančiškanar.

Franziskanerkloster, das, frančiškan(ar)ski samostan, klošter.

Franziskanermönch, der, s. **Franziskaner.**

Franziskanernonne, die, frančiškanka.

Franziskanerorden, der, red svetiga Frančiška.

Franzmannsnonne, s. **Franziskanernonne.**

Franzmönch, der, s. **Franziskaner.**

Franzosen, *pl.*, Krankheit, francozi, sramna kuga, škerljevo; damit behaftet sein, francoze imeti, francozljiv biti.

Franzosenholz, das, gvajak, sveto drevo.

Franzosenharz, das, gvajakova smola.

Französig, *adj.*, francozljiv.

Französler, der, francozovavec.

Franzperle, die, francoski, nepravi, ponarejeni biser.

Franzscharlach, der, francoski škerlat.

Franzthaler, der, francoski tolar.

Franzwein, der, francosko vino, im gem. Leben, francoz; wir haben Franzwein getrunken, francoza smo pili.

Frappant, *adj.*, frappant ähnlich, (do) ouda podoben; s. a. **Auffallend, Ueberraschend.**

Frappiren, *v. a.*, das hat mich frappirt, zavzel sim se nad tem, začudil sim se temu, prehvapilo me je; s. a. **Auffallen, Befremden.**

Fraß, der, die Handlung des Fressens, žrenje, žertje; guten Fraß haben, mnogo požreti, žreti, da je kaj (od lovskih psov); eine Krankheit, s. **Beinfraß**; Nahrung, živež, žertje; auf den Fraß ausgehen, iti živeža iskat (od zverin); slaba jed; Fraß, die Neigung zum Fressen, žertje, goltnost, požrešnost; Fraß und Völlerei, požrešnost, čezmérnost ali nezmérnost v jedi in pijači; in Fraß und Völlerei leben, požreševati, žreti; ein gefräßiger Mensch, požrešnik, žeruh, požeruh, požert.

Fräßig, s. **Gefräßig.**

Fraßtrog, Fraßzuber, Fraßzober, der, korito (iz kteriga žro psi).

Frater, s. **Bruder.**

Fraternell, s. **Brüderlich.**

Fraterniſiren, *v. n.*, bratiti se s kom, sie fingen bald mit einander zu fraterniſiren an, koj so se bratili, pobratili.

Fraternität, die, s. **Bruderschaft.**

Fratscheln, *v. n.*, popraškovati, izpraševati, izpraškovati, branjariti.

Fratscheltweib, das, branjevka.

Fratschler, der, branjevec.

Fratschlerin, die, branjevka.

Fratt, *adj.*, wund, ožuljen, osénjen, (*poln.* osedniony), ojoden, otert; sich fratt gehen, volka dobiti.

Fratt, der, žul, senja; vom Gehen, volk.

Fratz, der, otročaj, smerkovec, *böhm.* žabec.

Fratze, die, ein verzogenes Gesicht, spaka; Fratzen machen, spačiti, pačiti se komu; eine häßliche Fratze haben, gerdiga, neznaniga lica, obraza biti; smešna, čudna pravlica, s. a. **Posse**; Zerrbild, s. **Carricatur.**

Fratzenbild, das, gerda, presiljena podoba, spaka, spakarija.

Fratzengesicht, das, spaka, šema. *böhm* u. *poln.* potvora.

Fratzengestalt, die, pošast, gerdoba.

Fratzenhaft, *adj.*, nagerden, smešen, šemast, presiljen.
Fratzenmaler, der, nagerdar, karikaturni malar.
Fratzenmalerei, die, nagerdno, presiljeno, karikaturno malanje.
Frätzig, s. Fratt.
Frau, die, Frau oder Madam, (z. B. in der Anrede), gospa, (*serb.* gospoja, *altsl.* gospožda); von geringern Personen, die Frau im Hause, gospodinja, žena, gospodarica; die Frau im Hause sein, gospodinjiti; als solche erwerben, verthun, prigospodinjiti, zagospodinjiti; Ehefrau, žena, zaroènica, auch druža, družica; Edelfrau, plemenita, žlahtna gospa; Bauerfrau, gospodinja, kmetica; Bettelfrau, beračica; Frauensperson überh., ženska, ženstvo; die Frau Prinzessin, ohne Rücksicht darauf, ob sie verehlicht ist oder nicht, mlada gospa kraljevična; eine Frau nehmen, haben, oženiti, ženiti se, biti ožen-jen; unsere liebe Frau, Sveta Marija Devica, Gospa sveta; in Frauenklöstern, prava nuna; die Frau Tominz, gospa Tominka.
Frauchen, das, ženka, ženica.
Fraudulent, s. Betrügerisch.
Fraudulenz, die, s. Betrüglichkeit.
Frauen-, in Zsstzn., gospodinjski, ženski.
Frauenader, die, (Vena Saphaena), die Hauptader, nach *V.* materničasta žila.
Frauenbad, das, s. Marienbad.
Frauenbeere, die, die Beere des Weißdornes, gloginja.
Frauenbild, das, eine Person weiblichen Geschlechtes, ženska; ein Bildniß der Jungfrau Maria, Mati Božja, podoba Device Marije.
Frauenbirke, die, s. Hangebirke.
Frauenblatt, das, s. Frauenmünze.
Frauenblume, die, (Anagalis), kurja češnjica.
Frauenbruder, der, karmelitan (obuti).
Frauenbuße, die, ženska pokora, globa.
Frauendistel, die, s. Mariendistel.
Fraueneis, das, eine Art durchsichtigen Gypsspathes, sadrovec†, nach dem *Böhm.* matere Božje led, *poln.* leden kamen, zemeljsko steklo.
Frauenfaden, s. Sommerfaden.
Frauenfeind, der, sovražnik ženstva; s. Weiberfeind.
Frauenfenchel, der, komorač, sladki janež.
Frauenfest, das, s. Frauentag.
Frauenfingerkraut, das, (Lotus corniculatus), Device Marije kožušček.
Frauenfisch, der, zlatovka (posterv).
Frauengemach, das, ženska izba, soba.
Frauenglas, s. Marienglas.
Frauengut, das, ženskn premoženje.
Frauenhaar, das, ženski lasje; (Adianthum Capillus Veneris), vodena praprot, Device Marije lasci; (Asplenium Adianthum nigrum), divja rutica; (Cuscuta), predenica.
Frauenhand, die, ženska roka.
Frauenhandschuh, der, ženska rokovica.
Frauenhemd, das, ženska srajca.
Frauenherz, das, žensko serce.
Frauenkäfer, der, božji volič u. volek.
Frauenkleid, das, žensko oblačilo.
Frauenkleidung, die, ženska obleka.
Frauenkirche, die, cérkev matere Božje.
Frauenkloster, das, nunski samostan, nune (*plur.*), ženski klošter.
Frauenknecht, der, babež, babjek.
Frauenkraut, das, s. Frauenmünze.
Frauenkrieg, der, ženska vojska, (Echium vulgare), gobovec.
Frauenliebe, die, ženska ljubezen, ljubezen ženstva.
Frauenlist, die, ženska zvijača, ukanjenost, prekanjenost.
Frauenlob, das, ženska hvala, hvala ženskih.
Frauenmantel, der, ženski plajšč; (Alchemilla vulgaris), hribja resa; Device Marije plašček, plajšek.
Frauenmäntelchen, das, eine Pflanze, hlebec.
Frauenmilch, die, žensko mleko.
Frauenmünze, die, (Tanacetum balsamita), ženska meta.
Frauenorden, der, red za ženske, ženski red.
Frauenputz, der, ženski lišp.
Frauenraub, der, rop ženske, *serb.* otmica, s. a. Entführung.
Frauenrock, der, ženska suknja, krilo.
Frauenschneider, der, ženski šivar, krajač.
Frauenschuh, der, ženski čevelj; (Cypripedium Calceolus), čevelje.
Frauenschuster, der, ženski čevljar.
Frauensinn, der, ženske misli *pl.*
Frauensleute, die, ženske *pl.*, ženstvo.
Frauensommer, der, babje leto.
Frauensperson, die, ženska, nach *V.* und im *Serb.* a. ženska glava; auch ženstvo, *russ.* ženščina.
Frauenstaat, der, s. Frauenputz.
Frauenstand, der, omoženi stan žene; in der Kirche, ženska stran.
Frauenstift, das, s. Frauenkloster.
Frauenstimme, die, ženski glas.
Frauenstuhl, der, ženski stol.
Frauensucht, die, babeževanje.
Frauentag, der, praznik Marije Device, šmarni dan, šmaren, gospodnica; Großfrauentag, veliki šmaren, velika gospodnica, velika maša; Kleinfrauentag, mali šmaren, mala gospodnica, mala maša; die Zeit zwischen dem großen und kleinen Frauentage heißt med šmarnimi mašami, auch bloß med mašami.
Frauentaube, die, s. Turteltaube.
Frauentheil, der, ženski del.
Frauentracht, die, ženska noša.
Frauentuch, das, žensko ogrinjalo.
Frauenveilchen, das, s. Mutterveilchen.
Frauenverein, der, žensko društvo.
Frauenvolk, das, ženstvo, ženske *pl.*, *serb.* ženad.
Frauenzeit, die, die Reinigung, žensko čiščenje, čišenje, perilo, ženska doba.

Frauenzimmer, das, (Gynaeceum) das Wohngebäude, ženska stanica, soba; eine einzelne Frauensperson, ženska; ein vornehmes Frauenzimmer, imenitna gospa.
Frauenzopf, der, ženska kita, in Unterkr. a. ženska kosa.
Frauenzwinger, der, nach *V.* ženišče, ženiše; ženska stanica (pri Turcih harem).
Fräulein, das, gospodičina, gospodičnja; Fräulein Anna Pogatschnik, gospodičina Ana Pogačnikova; das Fräulein aus Numidien, (Grus virgo), gizdavni žerjav.
Fräuleinschaft, die, devištvo.
Fräulinstift, das, odrejališče, odrejališe za gospodičine.
Fraulich, s. Weiblich.
Fraussucht, die, možilo; s. Frauensucht.
Fraus, s. Betrug.
Frech, *adj.*, im hohen Grade verwegen, prederzen, nesramen, nesramožljiv, prešern, razujzdan, nach dem *Poln.* brezčeln; eine freche Weibsperson, nesramnica; ein frecher Bube, nesramnež, nesramnik, *Poln.* kteri je psu oči prodal; ein freches Maul, lajave usta, nesramno jezikovalo; ein freches Benehmen, nesramno, gerdo vedenje.
Frechheit, die, prederznost, nesramnost, brezsramnost, nesramožljivost, prešernost.
Frechlich, *adv.*, prederzno.
Fregatte, die, fregata, *russ.* fregat g. m.
Frei, *adj.*, im Gegensatz zu: Sklavisch, nach dem *Altsl.*, *Russ.*, *Böhm.* u. *Poln.* svoboden, (nach *Dalm.*, *Vod.*, *kroat.* u. *serb.* sloboden); los, prost; frei von Abgaben, prost, oprosten, oproščen davkov, od. *negativ* neplačujoč davkov; frei von Sorgen, brez skerbi, brezskerben; frei von Sünden, grehov čist, brez grehov; er ist frei von Schulden, brez dolga je, nima dolgov, ni nič dolžan; sich frei bewegen, vesti se, delati, gibati se po volji, kakor je koga volja; auf freiem Fuße, prost, v prostosti, ne zapert; auf freien Fuß setzen, izpustiti koga iz ječe, iz zapora; freier Eingang, prost, nezabranjen vhod; der Fluß muß seinen freien Lauf haben, voda naj teče prosto, nezavirana, nezaderževana; den Sachen ihren freien Lauf lassen, pustiti, da naj reči gredo kakor si bodi, kakor že gredo; dem Rechte freien Lauf lassen, ne ustavljati, ne zaderževati pravice; mit freier Hand, s prosto, z golo roko, tudi iz glave; mit freiem Pinsel, etwa z lahko, lahno roko (n. p. malati); freier Gang, prosta, nepresiljena hoja; ein freier Platz, odpert, nezagrajen prostor; im freien Felde, im Freien, na polji, na planem; unter freiem Himmel, pod milim Bogam, pod milim, golim, samim nebam, *serb.* pod vedrim nebom; freie Luft, prosti, nezaperti, odperti, čisti, zunanji zrak; der Baum steht frei, drevo stoji na samem, na samezu, samotno; er ist nicht frei, sein freier Herr, d. i. unabhängig, on ni sam svoj, nach *V.* ni svojic, (sie, svojka); das Mädchen ist nicht mehr frei, deklica je že snubljena; den Schülern frei geben, dati praznik, da ne gredo v šolo, da nimajo šole; das soll ihm nicht so frei hingehen, ne odide mu kazen, ta se mu ne prizanese; er hat nicht eine Stunde frei, le eno uro ni brez opravila, brez dela, nikoli nima laza; den Rücken frei haben, varen biti od zadej; freies Geleite, varni sprevod; er hat freie Jagd, sme povsod loviti, streljati zverino; hier ist die Jagd frei, tukaj sme vsakdo zverino streljati, ni prepovedano; er hat freien Zutritt, pride, sme priti, kadar hoče; freien Tisch, freie Wohnung haben, zastonj, brez plačila imeti hrano in stanovanje, jesti in stanovati; auf freier Straße, na ulicah, (in andern slav. Mundа. na ulici); es steht ihm frei, na voljo mu je (dano, puščeno), sme, dopuščeno, dopušeno mu je; er hat seinen freien Willen, more delati po svoji volji, kakor mu je ugodno, s. a. Franco; ein freier Gegenstand, radovoljni, nezapovedani nauk, na voljo dan; der freie Wille, svoja, svobodna volja, auch volja, schlechth. (*cfr.* voliti, wählen, sich selbst bestimmen); einem freie Hand lassen, pustiti koga, da dela po svoji volji; ich habe freie Hand, smem, kakor hočem, ne veže me nič; frei, offenherzig, odkrito, prostodušno; frei herausſagen, na ravnost, odkrito povedati; freier Blick, derzen pogled; freie Uebersetzung, svobodna prestava; eine freie Sprache führen, derzno, odkrito, na ravnost, na vse usta govoriti; ein freies Leben führen, samopašno živeti, s. a. Ausgelassen; ein freies Frauenzimmer, razuzdana ženska, s. a. Frech; von freien Stücken, sam od sebe, iz dobre volje, dobrovoljno; die Zeche bauet sich frei, *mont.* rudnik se že izplačuje; er hat freie Wahl, (dano) mu je na izbor, izbiranje; jetzt ist er frei, d. i. befreit, rešen; von einer fremden Gewalt, otet; moralisch frei, nach *V.* voljen; der Hund ist frei, pes je odvezan, ni privezan; ich bin so frei, Sie zu fragen, derznem se Vas vprašati, dovolite mi, da Vas poprašam; der König erlaubte ihm überall im Lande frei herumzugehen, kralj mu je dopustil hoditi prostimu po vsi deželi; seine Zunge ist frei, gladko govori, jezik mu gladko teče; freie Wärme, razpuščena, razpušena, razvezana toplota.
Frei-, in der Zusammensetzung als Bestimmungswort, svobodni, prosti, nezavirani, zastonj itd.; als Grundwort, — frei, z. B. fehlerfrei, brez pogreškov, prost ali čist pogreškov.
Freiacker, der, prosta, davku, služnosti ne podvržena njiva.
Freialtar, der, svobodni oltar (na kterem se smejo vsaki čas černe sv. maše brati).
Freiarche, die, ein Gerinne an einem Teiche, welches in einer gewissen Höhe offen ist, so, daß das Wasser, wenn es über die Höhe steigt, frei abfließen kann, etwa odtok, odpust, *poln.* spust.
Freiartig, *adj.*, von Aeckern, nach *V.* po volji oraven.
Freibäcker, der, svobodni pek.

Freibataillon, das, dobrovoljni bataljon, bataljon (iz) dobrovoljcov.

Freibau, der, kopanje rude brez doplače, brez zgube; rudnik, ki se izplačuje, ſ. a. **Abbauen.**

Freibauer, der, nach *V.* svobodnik, a. svobodnjak; kmet, ki od svojiga zemljišča samo cesarski davek plačuje.

Freibeuter, der, Seeräuber, morski ropar, morski tolovaj ali razbojnik, *altsl.* kur'sar, hur'sar, husar; Landſoldat, dobrovoljic.

Freibeuterei, die, morski razboj, *serb.* gusarstvo.

Freibeuteriſch, *adj.*, (od) morskih razbojnikov, korsarsk.

Freibillet, das, **Freiblatt**, das, brezplačni vstopni listek.

Freiblätterig, *adj.*, prostolist.

Freibrief, der, svobodno pismo, osvobodilo; Paß, potni list, ſ. a. **Privilegium.**

Freibrüſtig, ſ. **Freimüthig.**

Freibürger, der, svobodnik, svobodni deržavljan, republikanec.

Freibürgerſinn, der, republikanizem.

Freibürſche, die, svobodni, nezabranjeni lov.

Freichriſtlich, *adj.*, svobodno-kristjansk, kerščansk, keršansk.

Freicompagnie, die, kompanija dobrovoljcov, prostovoljcov.

Freicorps, das, dobrovoljci *pl.*, kerdelo dobrovoljcov.

Freidenker, der, ſ. **Freigeiſt.**

Freidenkerei, der, ſ. **Freigeiſterei.**

Freidenkeriſch, ſ **Freigeiſteriſch.**

Freie, die, prostor čist, nezagrajen, plano.

Freie, der, svobodnjak.

Freieigen, *adj.*, prostovlasten, kar sme kdo zapustiti po smerti, komur hoče, *poln.* własnodziedziczny.

Freien, *v. a.*, ſ. **Befreien, Privilegiren**, *v. n.*, snubiti, *serb.* prositi; ſie wollen ſich freien, hočeta se vzeti, ženita se; um ein Amt, poganjati se za službo, iskati složbe; er freiet nach Geld, ženi se zavolj dnarjev; *v. a.*, vzeti koga, ktero.

Freien, das, snubitev.

Freier, der, snubač, snubec, snubeč; auf Freiers Füſſen gehen, ženiti se, misliti se oženiti.

Freierdings, *adv.*, sam od sebe, iz dobre volje, prostovoljno, svojevoljno.

Freierei, die, snubljenje, snubitev, snubitva.

Freiersmann, ſ. **Freier.**

Freifahrung, die, *mont.* pregled, pregledovanje rudnikov.

Freifrau, die, baronka, baronovka, baronica.

Freifräulein, das, gospodična baronova, baroničica.

Freifrohn, der, Gerichtsdiener, berič, brič.

Freigänger, der, dobrovoljic.

Freigeben, *v. a.*, osvoboditi; den Handel freigeben, dopustiti svobodno kupčijo, da se sme svobodno tergovati; der freigegebene Handel, svobodna kupčija; einem etwas freigeben, dopustiti, dopuščati, dopušati komu kaj.

Freigeben, das, dopust, dopuščenje, dopušenje, dopuščanje, dopušanje, oprostitev, osvobodba.

Freigebig, *adj.*, daroviten, darežljiv, dobroten, radodaren, *russ.* podatlivyj.

Freigebigkeit, die, darovitnost, darljivost, radodarnost, darežljivost, darovitost.

Freigeboren, *adj.*, v svobodi rojen, svobodniga roda, svobodnorojen.

Freigebung, ſ. **Freigeben**, das.

Freigeiſt, der, svobodun†, svobodnomiselnik, svobodnoveree, maloveree, nach *V.* znevérnik; es werden, zneveriti se.

Freigeiſterei, die, svobodnost†, svobodnovérje, malovérstvo.

Freigeiſteriſch, *adj.*, malovérsk, svobodnovérsk.

Freigeiſtig, *adj.*, svobodniga duha, ki je vraž čist, ali prost.

Freigelaſſene, der, osvobójenec, oprostenec, opróščenec; die, osvobojenka, oprostenka, opróščenka.

Freigeld, das, mertvaščina, mertvašina.

Freigerinne, das, ſ. **Freiarche.**

Freigeſinnt, *adj.*, svobodnomisleč, svobodnih misel, kdor svobodno misli, prijatel svobode.

Freigeſinnter, der, svobodnik.

Freigewerbe, das, svobodna obertnija, ktere se sme vsakdo lotiti.

Freiglaube, der, svoja vera, nach andern slav. M. voljnovérstvo, svojevérstvo, prostovérstvo.

Freigläubig, *adj.*, svobodnoveren, svojoveren.

Freigrund, der, **Freigut**, das, ein von Abgaben befreites bew. ob. unbew. Gut, prosto blago, dobro; Allodium, prostolastno premoženje; Freimannslehen, prosta zemlja, lastinska zemlja, lastinstvo, lastina.

Freihafen, der, svobodno pristanišče, pristaniše, svobodna loka, ladijostaja †.

Freihalten, *v. a.*, dajati komu živež ali hrano zastonj.

Freihalter, ſ. **Freibauer.**

Freihandel, der, svobodna kupčija.

Freihändler, der, prijatel svobodne kupčije.

Freihaus, das, ein von Gerichtsbarkeiten ꝛc. freies Haus, prosta hiša, svobodnija.

Freiheit, die, im Gegenſatze zur Knechtſchaft, svoboda, nach dem *Altsl.* und andern slav. Mundа. a. voljnost; Unabhängigkeit, svojščina, svojšina, samosvojnost; Abweſenheit einer Einſchränkung, einer Laſt, prostost; die Freiheit von Sorgen, von Geſchäften, brezskerbnost, brezdelnost; Erlaubniß, dopust, dovoljenje; Kühnheit, derznost, prederznost; in Freiheit ſetzen laſſen, izpustiti koga iz ječe, dati komu prostost; Freiheit u. Gleichheit, svoboda, (svobodnost) in enakost, die Freiheit einer Stadt, posebne pravice, svobodščine, privilegije kacega mesta;

ich nehme mir die Freiheit, prederznem so, derznem se, naj smem, bodi mi dopuščeno.

Freiheitathmend, *adj.*, živeč, goreč za svobodo.

Freiheitlich, *adj.*, svoboščinsk.

Freiheitliebend, *adj.*, kar svobodo ljubi, svobodoljuben.

Freiheitsbaum, der, maj, mlaj, drevo svobode.

Freiheitsbrief, der, ſ. **Freibrief.**

Freiheitsbund, der, **-bündniß**, das, zaveza za svobodo.

Freiheitsdrang, der, etwa svobodoželjnost, močno hrepenenje po svobodi.

Freiheitsdurſt, der, ſ. **Freiheitsdrang.**

Freiheitseifer, der, gorečnost, vnetost, goreče prizadevanje za svobodo.

Freiheitsfarbe, die, barva svobode.

Freiheitsfeind, der, sovražnik, čertivec svobode.

Freiheitsfieber, ſ. **Freiheitstaumel.**

Freiheitsfreund, der, prijatel svobode.

Freihritsgefühl, das, čut, čutstvo svobode.

Freiheitsgeiſt, der, duh svobode.

Freiheitsgenuß, der, uživanje svobode.

Freiheitsgeſang, der, petje od svobode.

Freiheitsgrundſatz, der, svobodno vodilo.

Freiheitsheld, der, junak, branivec svobode.

Freiheitshaß, der, čert, sovraštvo svobode.

Freiheitsjubel, der, radost, vrisk zavolj svobode.

Freiheitskampf, der, boj za svobodo.

Freiheitskämpfer, der, bojevavec za svobodo.

Freiheitskrieg, der, vojska za svobodo.

Freiheitslehre, die, nauk od svobode, razširjanje svobodnih vodil.

Freiheitslied, das, ſ. **Freiheitsgeſang.**

Freiheitsluſt, die, ljubezen svobode, ſ. **Freiheitsdrang.**

Freiheitsmord, der, umor, zator svobode.

Freiheitsmörder, der, morivec, zatiravec svobode.

Freiheitsopfer, das, žertva† za svobodo, kdor življenje za svobodo izroči, kdor v boji za svobodo umre, umerje.

Freiheitsort, der, ſ. **Freiſtatte.**

Freiheitspartei, die, dobrovoljci *pl.*

Freiheitsprediger, der, oznanovavec svobode.

Freiheitsrauſch, ſ. **Freiheitstaumel.**

Freiheitsrufer, der, ſ. **Freiheitsprediger.**

Freiheitsſchwarmer, der, sanjavec od svobode, kdor sanja ali sanjari od svobode, svobodnjar.

Freiheitsſchwärmerei, die, sanjarija, sanje od svobode.

Freiheitsſchwindel, ſ. **Freiheitstaumel.**

Freiheitsſinn, der, ſ. **Freiheitsgefühl.**

Freiheitsſtaat, der, svobodna deržava.

Freiheitsſtifter, der, ustanovnik, začetnik svobode.

Freiheitsſtrafe, die, zapertje.

Freiheitsſturm, der, naskok, vzdig, naval za svobodo; gegen die Freiheit, naskok proti svobodi.

Freiheitstaumel, der, pijanstvo od svobode.

Freiheitstrunken, *adj.*, pijan, nor od svobode, ves svobodnarsk.

Freiheitsurkunde, die, ſ. **Freibrief.**

Freiheitswürdig, *adj.*, svobode vreden.

Freiheraus, *adv.*, na ravnost, odkritoserčno, na vse usta; einem freiheraus ſagen, v zobe komu kaj povedati.

Freiherr, der, baron; die Familie des Freiherrn, baronovi.

Freiherrin, ſ. **Freifrau.**

Freiherrlich, *adj.*, baronsk; freiherrliche Würde, baronstvo.

Freiherrſchaft, die, baronija.

Freiherrſchend, ſ. **Souverain.**

Freiherrſcher, der, samooblastnik; ſ. **Souverain.**

Freiherzig, ſ. **Freimüthig.**

Freihufe, der, prosta zemlja, prosto zemljišče, zemljiše.

Freijahr, das, odpustno leto.

Freiin, die, ſ. **Freifrau.**

Freikarte, die, ſ. **Freibillet.**

Freikäufer, der, odkupljenec.

Freiknecht, der, rabelj, konjedérec.

Freikux, der, svobodni kos rudnika.

Freilager, das, ležišče, ležiše, tabor pod milim nebam, bivoak*.

Freilagern, ſ. **Bivouaquiren.**

Freiland, das, svobodna deržava, republika.

Freilander, der, republikan, republikanec.

Freilandiſch, *adj.*, republikansk.

Freilaſſen, *v. a.*, dati, darovati komu svobodo, izpustiti, rešiti, odrešiti, osvoboditi, oprostiti; Einem etwas freilaſſen, dati, pustiti komu kaj na voljo.

Freilaſſung, die, izpust, podelitev svobode, svoboda, osvobodba.

Freilauf, der, ſ. **Freiarche.**

Freilaut, (*waidm.*), ſ. **Vorlaut.**

Freiledig, *adj.*, von einem Manne, samec, neoženjen; von einer Frauensperſon, neomožena, samica.

Freilehen, das, svobodni fevd†.

Freilich, *adj.*, da, kaj pa de, se ve da, res da, kako pa, obljubim de; in der Bedeutung zwar, sicer, scer; freilich iſt es nicht ſchön, allein wahr iſt es, res, da ni kaj lepo, toda —; lepo sicer ni, pa — ali —.

Freimachen, *v. a.*, ſ. **Frankiren**; oprostiti, osvoboditi; einen Bergbau, razglasiti, da je rudnik zapuščen, zapušen, da se ga sme polastiti kdor hoče; *v. r.*, rešiti se, oteti se, izviti se iz —; von Banden, odvezati se, odkleniti se, razkleniti se.

Freimacher, der, osvobodnik, oprostivec, osvobodovavec.

Freimachung, die, osvobodba, oprostitev, odveza.

Freimann, der, ſ. **Freibauer, Scharfrichter.**

Freimannshufe, die, zemlja svobodnjakova.

Freimaurer, der, nach dem Franz. u. nach andern slav. M. svobodni zidar, prostozidar†, nach *Ravn.* ozidni pobratim†.

Freimaurerei, die, svobodno zidarstvo, prostozidarstvo†, nach *Ravn.* ozidno pobratimstvo.

Freimaurergesellschaft, die, družba svobodne zidarije.

Freimaurerisch, *adj.*, prostozidarsk†.

Freimaurerorden, der, društvo svobodnih zidarjev.

Freimaurerwesen, das, svobodna zidarija.

Freimündig, *adj.*, šeim, govoriti na vse usta.

Freimuth, der, prostoserčnost, prostodušnost, odkritoserčnost.

Freimüthig, *adj.*, odkritoserčen, prostodušen, ravnoserčen, ravnodušen, *böhm.* upřímny; *adv.*, naravnost, odkritoserčno; freimüthig sagen, nach *V.* iz oči v oči povedati.

Freimüthigkeit, die, odkritoserčnost, ravnodušnost, ravno serce, *russ.* iskrennost.

Freiort, der, s. **Freistätte.**

Freiparthei, die, s. **Freicorps.**

Freireiter, der, konjik dobrovoljec, dobrovoljski konjik.

Freis, s. **Fraiß.**

Freisamkraut, das, (Viola tricolor), sirotica.

Freisaß, der, svobodnjak, nach *V.* lontavški* kmet.

Freisäßigkeit, die, svobodnjaštvo†.

Freischein, s. **Freibillet.**

Freischießen, das, očitno streljanje v tarčo (brez plačila), pripuščeno, pripušeno streljanje.

Freischiff, das, (Parlamentairschiff), svobodna ladija, pogovorna ladija.

Freischule, die, brezplačilna šola.

Freischüler, der, neplačujoči učenec, učnine prost.

Freischürfen, das, svobodna, brezplačilna rudosledba†.

Freischuß, der, brezplačilni strel, gotovi strel.

Freischutz, s. **Freiarche.**

Freischütze, der, svobodni strelec.

Freisinn, der, svobodnomiselnost, liberalizem*.

Freisinnig, *adj.*, svobodnomiseln, svobodnih misel, čutstev.

Freisinnige, der, svobodnomiselnik, svobodnik†.

Freisinnigkeit, s. **Freisinn.**

Freisprechen, *v. a.*, einen Lehrjungen, rešiti, osvoboditi učenca, izpustiti iz učenstva, izreči (za) doučeniga; von einer Schuld, oprostiti kriviee, spoznati, izreči (za) nedolžniga, razkriviti, razdolžiti, opravičiti; von den Sünden, odvezati grehov, *poln.* razgrzeszyć; ein freisprechendes Urtheil, odvezna sodba.

Freisprecher, der, oprostivec.

Freisprechung, die, oprostitev, opravičenje, rešitev, odveza; der Freigesprochene, rešenec, oprostenec, doučenec.

Freisprechungsgebühr, die, osvobodnina.

Freistaat, der, republika, svobodna deržava.

Freistadt, die, svoboduo, prosto mesto; zugleich Freistätte und Zufluchtsort, etwa pribežno mesto, bežigrad *Zal.*

Freistädtisch, *adj.*, svobodno-mesten.

Freistatt, Freistätte, die, pribežališče, pribežališe, (nach *M.* utečišče), *russ.* ubežišče.

Freistehen, *v. n.*, es steht ihm frei, na voljo mu je (dano, puščeno, pušeno), sme, ako hoče.

Freistelle, die, brezplačoa, brezplačilna služba, mesto, sedež brez plačila, zastonj.

Freistellen, *v. a.*, komu kaj na voljo dati, dajati, na voljo pustiti, puščati, pušati, prepustiti, prepuščati, prepušati komu kaj.

Freistellung, die, puščenje, pušenje, *freq.* puščanje, pušanje, dajanje na voljo.

Freistifter, der, nach *M.* prijemnik.

Freistunde, die, lazno, (*cfr.* das in Unterfr. u. Istr. gebräuchl. nemam laza=ne utegnem), ura pokoja, praznovanja, nach *V.* prazna ura, *russ.* dosug.

Freitag, der, petek; der Charfreitag, veliki petek.

Freith, die, snubljenje, snubitev; auf die Freith gehen, snubit iti, hoditi.

Freithätig, s. **Selbstthätig.**

Freithof, der, s. **Friedhof.**

Freitisch, der, hrana, jed zastonj, brez plačila.

Freitreppe, die, unter freiem Himmel angebracht, zunanje stopnice (štenge*).

Freitruppen, *pl.*, dobrovoljci.

Freiung, die, snubitev; s. **Freistätte.**

Freiungsrecht, das, s. **Asylrecht.**

Freiwerberlich, *adj.*, kar se sme zapustiti komur si hodi, zadedljiv†.

Freiwasser, das, svobodna voda; voda, v kteri sme vsakdo ribe loviti.

Freiwerber, der, snubač.

Freiwerberei, die, snubaštvo.

Freiwerberin, die, snubačica.

Freiwerbung, die, snubitev.

Freiwerden, *v. n.*, osvoboditi se, oteti se, (*physik.*), razvezati se, oprositi se.

Freiwillig, *adj.*, dobrovoljin (in allen slav. Munda.), radovoljen, samorad; *adv.*, etwas freiwillig thun, sam od sebe, iz dobre volje, iz svoje volje, dobrovoljno, sam rad, nach *V.* brez velevanja, *serb.* drage volje.

Freiwillige, der, dobrovoljic; die, dobrovoljka; das, nach *V.* dobrovoljščina.

Freiwilligkeit, die, dobrovoljnost, radovoljnost, samoradnost.

Freizettel, das, odpustni, oprostni list.

Freizügig, *adj.*, svoboden, seliti se; kdor se sme brez ovire preseliti v drugo deželo.

Freizügigkeit, die, svoboda selitve, svobodno preseljevanje, svobodni prenosi premoženja iz dežele v deželo.

Fremd, *adj.*, toj, (*altsl.* tažd), ptuj; anders woher, oddrugoden, zunanj; fremdes Gut auch ljudsko (leško) blago; unbekannt, neznan; seltsam, čuden, čelaren; sich fremd stellen, nevedniga se delati; im fremden Lande, po drugod; fremde Sitten, tuje, stranske šege; das ist mir fremd, to mi ni znano, tega ne vem; ich bin in diesem Hause fremd, jez nisim iz te hiše, nisim tukej doma; fremd werden, ptujiti se; fremdes Land, tujščina, tujšina, tujina, tuja dežela, s. a. **Ausländisch**; ich war fremd und ihr habt mich beherbergt, popoten sim bil, in vi ste me pod streho vzeli; heute haben wir Fremde, danes imamo goste, gosti.

Fremdartig, *adj.*, tuj, drugoversten, drugoroden, inoroden, raznoroden.

Fremdartigkeit, die, raznorodnost, inorodnost.

Fremde, der, s. **Fremdling**; die, tuje, ptuje, tujina, ptujščina, ptujšina, tuja dežela, stranska dežela; gehen in die Fremde, na ptuje iti, po svetu iti; in der Fremde sein Brot suchen, iti s trebuham za kruham; s. a. **Ausland**; eine Fremde, tujka, ptujka, *serb.* inostranka.

Fremdenbuch, das, vpisnik tujcov, popotnih, tujcnik†.

Fremdengesetz, das, postava zastran tujcov, za tujce.

Fremdenpolizei, die, policija za tujce, zastran tujcov.

Fremdenwesen, das, tujstvo, tujske opravila.

Fremdenzudrang, der, pritisk, vrenje tujcov, popotnih ljudi.

Fremdgeboren, *adj.*, tujiga rodu, na tujem rojen.

Fremdgesittet, *adj.*, tujih šeg, navad.

Fremdgläubige, s. **Andersgläubige.**

Fremdheit, die, tujstvo, ptujstvo, tujina, tujka; Unkenntniß, neznanost, nevednost.

Fremdherrschaft, die, tuje gospostvo.

Fremdlich, *adj.*, tujsk, po ptuje.

Fremdling, der, tujec, ptujec, nach *V.* tuječ; der sich von anderswoher in einer Gemeinde niederläßt, prihodnik; in der Sache bin ich ein Fremdling, to mi je neznano, v tem nisim zveden, tega nisim vajen; ein Fremdling werden, poptujčiti se.

Fremdlings=, in Zssgn., tujski.

Fremdlingsland, s. **Fremde.**

Fremdnamig, *adj.*, tujiga imena, s tujim imenam.

Fremdsucht, die, tujčevanje, nezmérno posnemanje tujih navad, tujoljubje.

Fremdsüchtig, *adj.*, kdor rad tujčuje, rad tuje šege posnema, tujoljuben.

Fremdsüchtige, der, tujčevavec; die, tujčevavka.

Fremdwort, das, tuja beseda, tujka.

Fremdzüngig, *adj.*, inojezičen, s. a. **Andersredend.**

Frequent, s. **Häufig, Vulreich.**

Frequentation, die, s. **Besuch.**

Frequentativum, das, ponavljavnik (glagol).

Frequentiren, *v. a.*, obiskovati kaj, hoditi, zahajati kam, s. a. **Besuchen.**

Frequenz, die, množ, množina, množtvo, množje, množica, s. a. **Zulauf.**

Fresco, *adv.*, in der Malerei, malanje na mokrem apnu, zidu, nach *V.* mokroma, na mokro, al freško; Frescomaler, nach *V.* malar na mokro, malar na plázno; Frescomalerei, malarija na mokro, na srov zid, al freško.

Freßbauch, der, požeruh, snedenec, požrešnik, jedun, žerač, lakotnik, lakota.

Freßbegierde, die, požrešnost, lakotnost, samogoltnost, hlastežnost, nach *V.* goltavost, žorlnost.

Freßbegierig, *adj.*, požrešen, sneden, požerljiv, gladen, gladnven, lakoten.

Freße, die, gobec, rivec.

Fressen, *v. a.*, požreti, žreti, požirati; die Ochsen fressen, voli jedo; die Vögel fressen, tiči zobljejo; der Wolf hat ein Lamm gefressen, volk je ovco požerl, snedel; dem Viehe zu fressen geben, živini jesti dati, dajati, položiti, klasti; Vogel friß oder stirb, pomozi si, kakor veš in znaš; plavaj ali utoneš; naj se pes obesi; fressendes Pfand, živa ruhežen, živa zastava, zarubljena žival; der Rost frißt Eisen, ruja jé železo, razjeda železo; begierig fressen, hlastati, oblo požirati, goltati; fressen und saufen, jesti in piti; die Würmer haben ihn gefressen, červi so ga snedli; sich satt fressen, nažreti se; kohl fressen (von Raupen), do goliga objesti, snesti; der Krieg hat viele Menschen gefressen, vojska je požerla, snedla mnogo ljudi; er hat einen Narren an ihm gefressen, slepo ljubezen ima do njega; seinen Gram in sich fressen, jesti se, gristi se, požirati krivico; der Krebs frißt um sich, rak se razpašuje, se razširja, sega naprej, jé dalje; bis zu einer Stelle, prijesti do —.

Fressen, das, žertje, žrenje; die Speise, jed, pica, kerma, *fig.* slabo jelo, *böhm.* žradlo.

Fresser, der, snedež, pojedež, lakotnik, lakota, požertnik, sneda, volk, volčje ceva, meh nikdar sit; s. a. **Freßbauch.**

Fresserei, die, žertje, žretje, žrenje, požrešavanje.

Fresserin, die, požrešnica.

Freßfieber, das, lačna merzlica, volčja lakota, s. a. **Heißhunger.**

Freßgier, die, s. **Freßbegierde.**

Freßgierig, *adj.*, požrešen, žrav, goltav, samogolten, hlastežen.

Freßglocke, die, zvonilo k južini.

Fressig, nur in den Zusammensetzungen, -jed, -žerten, z. B. fleischfressig, mesojed; aasfressig, merhožerten.

Freßkrankheit, die, s. **Heißhunger.**

Freßling, der, s. **Fresser.**

Freßlust, die, požerljivost, glad, lakot; der Hund hat keine Freßlust, pes neče jesti.

Freßlustig, *adj.*, požerljiv, kar rado jé.

Freßsack, der, torba za jedila; *fig.* s. **Fresser.**

Freßspitze, s. **Freßzange.**

Freßstein, der, hudičev kamen.

Freßsucht, die, s. Freßbegierde, Freßfieber.
Freßsüchtig, s. Freßgierig.
Freßtrog, der, korito, (iz kteriga živali jedo).
Freßwanst, s. Freßbauch.
Freßwehe, die, bei den Pferden, preobjednica, objednica.
Freßwinkel, der, snedališče, snedališe, jedališče, jedališe.
Freßwurz, die, ingverjeva korenina.
Freßzunge, die, am Maule bei den Insecten, strigalice, klešče, kleše, škarjice, ščipavniki, šipavniki, šammtl. *pl.*
Frett, Frettchen, das, **Frettwiesel**, (Mustela furo), nach dem *Russ.* afrikanska podlasica, nach *V.* bela podlasica.
Fretter, der, pačuh, mojster skaza; s. a. Pfuscher.
Fretzen, Frexen, *v. n.* (u. *a.*, zum Fressen geben), s. Fressen.
Freude, die, veselje, radost; seine Freude an jemand, an etwas haben, veseliti se, vesel biti koga, česa; vor Freude weinen, (od) veselja jokati; Freude empfinden, veseliti se, auch radovati se (obwohl dieses auch die Bedeutung „Schmeicheln" besitzt); er hat eine närrische Freude daran, to ga neznano veseli; es ist eine Freude es anzusehen, veselje je viditi, lepota je viditi, gledati; ich mache mir eine Freude daraus, Ihnen zu dienen, veseli me, ako Vam morem v čem postreči; Einem eine heimliche Freude machen, iznenada koga razveseliti; die Freude verderben, skaziti radost; ein Tag der Freude, veseli dan, dan veselja; mit Freuden, veselo, z veseljem; wie groß war meine Freude, kako sim se razveselil; du hättest die Freude sehen sollen, to ti je bilo veselje, radovanje.
Freudeglänzend, Freudestrahlend, *adj.*, veseliga lica, oči so se mu bliskale od veselja.
Freuden-, in Zsstzn., veseli, od veselja, radosten.
Freudenarm, s. Freudenlos.
Freudenbecher, das, čaša veselja.
Freudenbezeigung, die, naznanjanje, kazanje veselja, veseljenje.
Freudenblick, der, veseli pogled.
Freudenbotschaft, die, veselo oznanilo, naznanilo, veseli glas.
Freudendurst, der, hrepenenje po veselji, po radosti.
Freudenfeier, die, s. Freudenfest.
Freudenfest, das, veselica, god, vesel god, praznik, veselo obhajilo, obhajanje.
Freudenfeuer, das, germada v znamnje veselja zažgana; am Johannisabende, kres; nach dem *Russ.* radostni ogenj; s. a. Freudenschießen.
Freudengeber, der, razveseljevavec.
Freudengefühl, das, čut veselja, radosti.
Freudengenoß, der, tovarš, deležnik veselja.
Freudengenuß, der, uživanje veselja, radosti, židana volja.
Freudengesang, der, veselo petje, veselica.
Freudengeschrei, das, veseli krik, vrisk, vriskanje, ukanje (od veselja, radosti); ein Freudengeschrei anstimmen, zavriskati, zaukati.
Freudenhasser, der, sovražnik veselja.
Freudenhaus, das, hiša, dom veselja.
Freudenkleid, das, pražaja, semajna, smajna, praznična obleka.
Freudenkranz, der, eine Reihe von Freuden, veselice *pl.*, veselje za veseljem.
Freudenleben, das, veselo, prijetno življenje, veseljenje.
Freudenleer, s. Freudenlos.
Freudenlied, das, vesela pesem, veselica.
Freudenlos, *adj.*, brez veselja, brez radosti, nevesel, neradosten, nach dem *Russ.* brezradosten.
Freudenlosigkeit, die, neveselost.
Freudenmädchen, das, nečistnica, *poln.* dogodnica.
Freudenmahl, das, vesela pojedina, gostje, veselica.
Freudenmeer, das, oezmérno veselje, morje veselja.
Freudenmensch, der, veseli človek, veseljak, lahkoživec.
Freudennachricht, die, s. Freudenbotschaft.
Freudenopfer, das, veseli dar, zahvalni dar.
Freudenpost, die, s. Freudenbotschaft.
Freudenreich, *adj.*, poln veselja, radosti, ves vesel, preradosten, prevesel.
Freudenreich, das, kraljestvo veselja.
Freudenruf, der, **Freudenrufen**, das, veseli klic, ukanje, vriskanje.
Freudensaal, der, bei alten Dichtern, nebeška dvorana.
Freudensatz, der, veseli poskok.
Freudensäule, die, steber veselja, stolp postavljen v znamnje veselja.
Freudenschießen, das, vesela strelba, streljanje v znamnje veselja.
Freudenschmuck, der, praznje ozališanje, lišp.
Freudenschöpfer, der, začetnik veselja, ki povsod veselje napravlja.
Freudenschuß, der, veseli strel.
Freudenselig, *adj.*, oblažen, ves vesel in srečen.
Freudensonne, die, solnce veselja, veselo solnce.
Freudenspiel, das, vesela igra.
Freudensprung, der, s. Freudensatz.
Freudenstimme, die, veseli glas.
Freudenstimmung, die, vesela volja; in einer Freudenstimmung sich befinden, biti dobre, vesele, židane volje.
Freudenstörer, der, kalivec, kazivec, podiravec veselja.
Freudenstörung, die, kaljenje, kaženje veselja.
Freudensucht, die, hrepenenje, hlepenje po veselji.

Freudensüchtig, *adj.*, kdor nezmérno po veselji hrepeni.
Freudentag, der, veseli dan, dan veselja; s. a. Hochzeitstag.
Freudentanz, der, veseli ples.
Freudentaumel, der, pijanost od veselja; im Freudentaumel, veselja pijan.
Freudenthal, das, dol veselja.
Freudenthräne, die, vesela solza, solza veselja; Freudenthränen vergießen, jokati se (od) veselja.
Freudentodt, *adj.*, mertev za veselje.
Freudenton, der, glas, zvon veselja.
Freudenvoll, *adj.*, poln veselja, prevesel; ich bin freudenvoll, ves vesel sim.
Freudenzähre, die, s. Freudenthräne.
Freudenzeichen, das, znamnje veselja.
Freudenzug, der, veseli obhod,
Freudetrunken, *adj.*, silno razveseljen, veselja pijan.
Freudeweinend, *adj.* u. *adv.*, jokajoč, jokaje od veselja.
Freudig, *adj.*, vesel, radosten; ein freudiges Pferd, živ, berzen, bister konj; freudig sterben, s. Muthig.
Freudigkeit, die, veselost, veselje, radost.
Freuen, sich, *v. r. u. i.*, veseliti se, radovati se, nach *V.* a. rad biti; es freuet mich, vesel sim česa, veseli me, dobro se mi zdi, *serb.* drago mi je; sich einer Sache freuen, veseliti se česa, nach *V.* rad biti kake reči, *russ.* radovatsja čemu; nichts freuet ihn mehr, nič se mu ne ljubi; sich wie ein Kind freuen, močno se veseliti; sich satt freuen, naveseliti se; sich auf etwas freuen, z veseljem pričakavati česa.
Freund, der, (amicus), prijatel, nach dem *Altsl.* prijatelj; Verwandte, s. Verwandte; jemanden zum Freunde haben, prijatel biti komu; sich einen zum Freunde machen, Freund werden mit ihm, sprijatliti se, poprijatliti se, sprijazniti se, pobratiti se s kom; er ist ein guter Freund von mir, on je moj ob. mi je dober prijatel; ich bin kein Freund von vielem Reden, ne ljubim mnogo besedi; er ist ein Freund vom Lesen, Trinken utgl., rad bere, pije; ein Freund der Finsterniß, mračnjak; ein Freund seiner Nation, rodoljub; ein Freund von Zänkereien, prepirljivec, jezičnik; höre, mein Freund! poslušaj, ljubi, dragi moj bratec!; die Nacht ist Niemandes Freund, noč ima svojo moč; Freunde erkennt man in der Noth, prijatel se spozna v nadlogi, zlato pa v ognji; s. a. Handelsfreund; wir sind Freunde, prijatli smo si.
Freundbrüderlich, *adj.* u. *adv.*, prijazno in po bratovsko, kakor bratje.
Freundchen, das, prijatel, ljubi, (*dim.*) prijateléek.
Freunden, *v. a.*, prijatliti, prijatle delati; gefreundet, s. Verwandt.
Freundesland, das, prijatelska dežela.
Freundin, die, prijatlica, *serb.* prijateljica, (nach *V.* prijatla); s. Verwandte.
Freundlich, *adj.* u. *adv.*, prijazen, prijazljiv; freundlich thun, prikupovati se, kliniti se komu, prilizovati se, delati se prijatla; Einen freundlich aufnehmen, prijazno, po prijatelsko, lepo koga sprejeti; ein freundliches Wetter, lepo jasno, ugodno vreme; eine freundliche Gegend, vesel, prijazen kraj; sich freundlich benehmen, po domače.
Freundlichkeit, die, prijaznost, priljudnost; s. a. Freundlich.
Freundlos, *adj.*, brez prijatla, brez prijatlov, kdor nima prijatlov.
Freundnachbarlich, *adv.*, kakor dobri sosedje, lepo po soseško, po sosédnje.
Freundschaft, die prijatelstvo, auch prijaznost, obschon es eigentlich „Freundlichkeit" bedeutet; (*russ.* prijaznj); die Freundschaft aufheben, brechen, razprijatliti se, prijatelstvo razdreti, podreti, podirati, razbratiti se; Freundschaft mit Jemanden schließen, aufrichten, sprijatliti se s kom; Freundschaft affectiren, prijatla se delati; s. a. **Freund**; er sucht seine Freundschaft zu erschleichen, prikupuje se mu, liže se okoli njega; das Band der Freundschaft fester knüpfen, uterditi prijatelstvo; Einem eine Freundschaft erweisen, dobroto, ljubezen skazati komu; in Freundschaft leben, v edinosti, v lepi spravi živeti; s. a. **Verwandtschaft, Innung, Zunft.**
Freundschaftleer, *adj.*, brez prijatlov.
Freundschaftlich, *adj.*, prijatelsk, prijazen; auf freundschaftlichem Fuße stehen, prijatel biti s kom; *adv.*, po prijatelsko.
Freundschaftlichkeit, die, prijaznost.
Freundschaftsband, das, prijatelska vez, zveza.
Freundschaftsbeweis, der, dokaz prijateljstva.
Freundschaftsbezeugung, die, izkaz, izkazovanje, skazovanje prijatelstva, djanska prijaznost.
Freundschaftsbund, der, prijatelska vez, zveza; einen Freundschaftsbund schließen, machen mit Jemanden, poprijatliti, sprijatliti se s kom, skleniti prijatelstvo.
Freundschaftsdienst, der, ustrežba, postrežba prijatelska; erweise mir diesen Freundschaftsdienst, stori mi to dobroto, skaži mi to prijaznost, *russ.* usluga.
Freundschaftsfall, der, primérljej prijatelstva.
Freundschaftsinseln, *pl.*, otoki prijatelstva.
Freundschaftskuß, der, prijatelski kušljej, poljob, poljubljej.
Freundschaftslied, das, pesem od prijatelstva.
Freundschaftsorden, der, prijatelski red.
Freundschaftspfand, das, zastava prijatelstva, prijaznosti.
Freundschaftssinn, der, čut za prijatelstvo.
Freundschaftsstück, s. Freundschaftsdienst.
Freundschaftstrieb, der, nagon prijatelstva.
Frevel, der, Bosheit, zloba, zlost, napčnost, grešnost, hudobija, nach *M.* blazen, zlodejstvo; Verbrechen, hudodelstvo, zločinstvo,

zlotvorje; Uebertretung, prestopek; Muthwille, obest, obestnost; Beschädigung, kvar, oškodba; Verwegenheit, prederznost, derzovitost; Gewaltthätigkeit, posilnost, *serb.* nasilje; Entheiligung, oskrumba; einen Frevel begehen, verüben, hudodelstvo doprinesti, prelomiti postavo, pokvariti kaj.

Frevel, *adj.*, die frevle That, hudobno, zlobno, derzovito delo.

Frevelbuße, die, zloba za prestopke.

Freveler, der, s. **Frevler.**

Frevelhaft, *adj.*, zloben, zlosten, zločinsk, pregrešen, prederzen, derzovit, obesten, svojevoljen, kdor za Boga in za postave ne mara; frevelhafter Schleichhandel, prederzno tihotapstvo, kontrabant*.

Frevelmord, der, grozoviti, černi, nach dem *Serb.* brezbožni umor.

Frevelmuth, der, zlobnost, derzovitost, napénost.

Freveln, *v. n.*, Frevel begehen, zloben biti, postavo prelomiti in ne marati za-njo, grešiti, zlo, hudobijo storiti, delati, nach *M.* blazniti (nach dem *Altsl.* „Aergerniß erregen").

Frevelthat, die, hudobija, zlo, zlobno djanje, delo, černo delo, s. a. **Frevel**; *poln.* zbrodnia.

Frevelvogt, der, s. **Fiskal.**

Freventlich, *adv.*, s. **Frevelhaft**; freventlich sündigen, prederzno, hotoma grešiti.

Frevler, der, hudobnik, (nach *M.* blaznivec), *böhm.* bezbožnik; derzoviti človek, škodnik, kvarnik.

Frey, s. **Frei.**

Fricassé, s. **Schnittfleisch.**

Fricassiren, s. **Einschneiden.**

Friction, s. **Reibung.**

Friede, Frieden, der, mir; Ruhe, pokoj; im Frieden leben, v miru živeti; im Frieden lassen, zmiram, pri miru pustiti, puščati, pušati koga, ne nagajati; Friede des Gewissens, mir vesti, mirna vest; Friede sei mit Euch! mir z vami! mir vam bodi!; Friede halten, mirovati; Frieden stiften, pomiriti, miriti; den Frieden schließen, pomiriti se, mir skleniti; den Frieden unterhandeln, miriti se, pogajati se za mir; er hat keinen Frieden, nima miru; den Frieden stören, brechen, mir podreti, prelomiti; es ist Friede im Lande, dežela je mirna, uživa mir; einem keinen Frieden lassen, ne dajati komu miro, pokoja; Friede seiner Asche! Bog mu daj večni mir in pokoj!; Jemand in seinen Frieden nehmen, s. **Schutz**; (Spr.: Friede ernährt, Unfriede verzehrt, nach dem *Serb.* po zlogi rastejo male stvari, nezloga pa vse pokvari).

Friede-, in Zssgn., mirni, — miru.

Friedelos, *adj.*, brez miru, nemiren, nepokojin.

Friedemachend, *adj.*, miriven, mireč.

Frieden, *v. a.*, s. **Einfrieden, Schützen.**

Friedens-, in Zssgn., mirni, — miru.

Friedensabschluß, der, sklep, sklenitev, dogovor, naprava miru, pomirje.

Friedensanerbietung, die, **Friedensantrag**, der, ponuda miru.

Friedensanstellung, die, služba ob miru.

Friedensartikel, der, člen miru.

Friedensbedingung, die, pogoj miru.

Friedensbote, der, oznanovavec miru.

Friedensbotschaft, die, oznanilo miru, glas od miru.

Friedensbrecher, der, razdiravec miru, podiravec, prelomnik miru, mirolomec†.

Friedensbruch, der, razdor, razdiranje miru, mirolomstvo†.

Friedensbrüchig, *adj.*, mir razdirajoč, (nach *V.*) mirolomen.

Friedensbund, der, **Friedensbündniß**, das, zaveza miru.

Friedenscongreß, der, zbor za mir, shod vladarjev ali njih poslancov zastran miru.

Friedenseid, der, prisega za mir.

Friedenseinleitung, die, s. **Friedenspräliminarien.**

Friedensengel, der, angel miru.

Friedensfahne, die, bandero miru.

Friedensfeind, der, sovražnik, nasprotnik miru.

Friedensfest, das, **Friedensfeier**, die, obhajanje miru, praznik (zavolj) miru.

Friedensflagge, die, belo bandero (na ladijah) za znamnje miru.

Friedensfreund, der, prijatel miru, miroljub.

Friedensfürst, der, mirivec, knez miru.

Friedensfuß, der, mir, mirovanje, stan miru; am Friedensfuß, ob miru, v miru, ob času miru.

Friedensgage, -gebühr, die, plača ob miru.

Friedensgedanken, *pl.*, hegen, misliti na mir.

Friedensgericht, das, mirivna sodnija.

Friedensgeschäft, das, mirjenje.

Friedensgöttin, die, boginja miru (pri Rimljanih).

Friedenshain, der, s. **Kirchhof.**

Friedenshandlung, die, Friedenstractat, ravnanje za mir, pogajanje zastran miru.

Friedenshoffnung, die, Friedenshoffnungen nähren, nadjati se miru; aufgeben, ne upati več miru.

Friedensinstrument, das, pismo miru, nach *V.* mirsko pismo.

Friedenskuß, der, poljubek miru, v znamnje miru, *serb.* mirbožanje, mirbožati se.

Friedensland, das, dežela miru.

Friedenslöhnung, s. **Friedensgage.**

Friedensmarsch, der, mars* ob miru, za domú, nazaj.

Friedensnachricht, -post, die, s. **Friedensbotschaft.**

Friedenspräliminarien, *pl.*, načert miru.

Friedenspunct, der, členek mirú.

Friedensrichter, der, mirivec, razsodnik, mirivni sodnik, nach *V.* sodnik za mir.

Friedensschluß, der, pomirje, pomirilo, sprava, sklep miru.

Friedensstifter, der, mirivec, pomirivec, posrednik miru, *russ.* miротvorec.

Friedensstiftung, die, pomiritev, miritev, mirjenje.

Friedensstörer, der, zdražnik, dražnik, nach *M.* razmirovavec.

Friedensstörung, die, zdražba, razdiranje miru, razmirovanje.

Friedenstag, der, dan miru.

Friedensthal, das, mirni dol, mirna dolina.

Friedensunterhändler, der, pogajavec (zastran) miru, za mir.

Friedensunterhandlung, die, pogajanje zavolj miru, sklepanje miru.

Friedensurkunde, s. **Friedensinstrument.**

Friedensverein, der, s. **Friedensbund.**

Friedensvermittler, der, posrednik miru.

Friedensvermittlung, die, posredba, posredovanje zastran miru.

Friedensversammlung, der, s. **Friedenscongreß.**

Friedensvertrag, der, pogodba (zastran) miru.

Friedensvorschlag, der, podani pogoji miru; s. **Friedensanerbietung.**

Friedenszeit, die, mirovanje, čas miru; zur Friedenszeit, ob miru, v miru; in Friedenszeiten, v mirnih časih.

Friedevoll, *adj.*, popolnama miren.

Friedfertig, *adj.*, miren, mirovit, miroviten, miroljuben, pripravljen ali vuljan, skleniti mir.

Friedfertigkeit, die, mirnost, mirovitost.

Friedhag, der, ograda (na polji).

Friedhof, der, pokopališče, pokopališe, grobje; s. a. **Gottesacker.**

Friedlich, *adj.*, miren; *adv.*, friedlich beilegen, z lepo, mirno kaj poravnati, dokončati.

Friedlichkeit, die, mirnost, mirljivost.

Friedliebend, *adj.*, miroljuben, miren, mirljiv.

Friedlos, *adj.*, nemiren, brezmiren, brez miru.

Friedsam, *adj.*, miren, miroven, krotak, tih.

Friedsamkeit, die, mirnost, mirovnost, krotkost, tihost.

Friedthor, das, lésa, vratnice pri ogradi.

Friedzaun, der, ograja, ograda, plot.

Frierbeule, die, ozeba, ozeblina.

Frieren, *v. n.*, Kälte empfinden, ich friere, zebe me (nach einigen slav. Munda. zebem), mraz, merzlo mi je; mir haben die Füße gefroren, v noge me je zeblo; stark frieren, (als *v. n.*) prezebavati, ozebati; zu Eis werden, zmerzniti, zamerzniti, zmerzovati, merzniti; ein wenig frieren, namerzniti, namerzovati; das Wasser ist gefroren, voda je zmerznila, zamerznila; *v. i.*, es friert mich, zebe me, merzlo mi je; es friert Eis, zmerzuje, led se dela; wenn es stark zu frieren beginnt, kadar mraz pritisne; es friert draußen, merzlo, mraz je zunej, nach *M.* pomerzava, merzi.

Frieren, das, mraz, zebenje, zmerzal-i; zu Eis werden, zamerzovanje, zmerzovanje.

Frierpunct, der, s. **Gefrierpunct.**

Fries, der, in der Säulenordnung, friz, *böhm.* vlys; ein tuchartiger, gekörperter Zeug, friz, *russ.* bajka, *böhm.* paj.

Friesel, der, Rieselausschlag, uški, nach *V.* doberci, perhljaj, peršaj; der weiße, prosenec, *poln.* prosowka.

Fringeisen, das, der Hasvel zum Ausringen der gefärbten Sachen, ožemalo.

Fringen, s. **Fringiren, Ausringen.**

Frisch, *adj.*, (der Wurzel frisch, fresco entsprechend), presen, in andern slav. Munda. overst, sveži, frišen*; kühl, hladen; frische Luft, hladna sapa; frisches Wasser, hladna, merzla voda; Quellwasser, studenčnica; eben geschöpft, ravno zajeta, *serb.* malopresnjica; frische Luft schöpfen, čist zrak v se dihati, prevetriti se; von Eiern, Brot, Käse, Oel, Bier und was vor Kurzem erzeugt worden und noch unverdorben ist, mlad, nov; frisches Brot, außer mlad kruh, auch kruh po peki, mehki, pečeni kruh; es ist mir im frischen Andenken, to še dobro pomnim, tega se še živo, dobro spomnim, to imam v dobrem spominu; frisches Grab, nov grob; von Blumen, Pflanzen und ihren Theilen, zelen, sirov; frisches Holz, sirove derva, sirovina; frisches Viehfutter, zelena klaja, prilast; frische Blumen, ravno natergane cvetlice, čverste, nezvenjene; frisches Kraut, opresno zelje; frische Leinwand, presno, čeeno platno; frisches Gespinnst, das, presna preja, presnina; von Eßwaaren, im Gegensatze dessen, was verdorben oder faul ist, nov, dober; frisch gewaschen, po perilu, čist; frisch machen, *mont.* prečiščati, prečišati, nach *V.* očverstiti; frisch werden, pokrepčati se, poživiti se; im Hüttenbaue, im Bergbaue von Erzen, Metallen und Mineralien, pretopljen, čist, nach *V.* čverst; frischer Schnee, mladi, nach *V.* padanji sneg, nach dem *Serb.* ponovec; frische Waaren, novo, ravno prejeto blago; frisch gekochte Speise, zdaj kuhana jed; von Frischem, iz noviga, na novo, od konca; frisch anstreichen, prebeliti, premazati; roh, sirov; frisch zur Arbeit! hajdi, urno k, na delu, primite se dela!; was noch nicht gebraucht worden ist, frische Kohlen, celo, nerabljeno oglje; frisches Faß, polu, nenačet sod; ein frisches Faß anzapfen, nov, drug sod nastaviti, načeti; frische Hunde, Pferde, Truppen, čil, spočit, ne truden, drug; frisch, munter, muthig, živ, zdrav, vesel, čverst, uren, *serb.* živahan; frisch wie ein Jüngling, živ kakor mladenič; es geht frisch von der Hand, gre od rok, odseda se; frischer Wind, močen in zgoden veter; frische Farbe, živa barva; frische Wunde, d. i. neue, nova rana, mlada rana; d. i. offene, nicht zugeheilte, odperta, nach *V.* sokrovičena rana; blutende, kervava, kervavivna, kervaveča rana; frisch weg schreiben, hitro prepisati kaj; Einen auf frischer That ertappen, zateči koga na samem djanji, delu (*poln.* nach dem *Latein.* na gorącym uczynku); frisch gewagt ist halb gewonnen, serčnost velja, nach dem *Russ.*

serčnim Bog pomaga, nach dem *Serb.* kar se ne počne, to se ne konča.

Frischarbeit, die, pretapljanje, čiščenje, čišenje, nach *V.* čverstenje (žcleza).

Frischbalg, der, čistivni meh (v plavžih).

Frischbier, das, olova patoka, nach dem *Böhm.* redina.

Frischblei, das, čisti svinec.

Frische, die, des Wassers, merzlota, studenost, *böhm.* čerstvost, *russ.* svěžest; der Luft, hlad; der Farben, živost, čverstost; bei Jägern, ein wasserreicher Ort, wo sich das Wild erfrischet kal, mlačina.

Frischeisen, das, nochmals geschmelztes, pretopljeno železo, nach *V.* masel (*vieil.* maslo).

Frischen, *v. a.*, s. Erfrischen, Kühlen; was verdorben, unkenntlich ist, wieder gut, kenntlich machen, ponoviti, ponavljati, premladiti, mladiti (n. p. ol); bei den Jägern Hunde, čistiti, očiščati, očišati psa; *mont.* das Eisen frischen, pretopiti, pretapljati, nach *V.* čverstiti; das Blei, pretopiti, pretapljati, čistiti svinec; *v. n. u. r.*, die Hunde frischen (sich), psi pijo; die Bache hat gefrischt, divja svinja se je oprasila.

Frischer, der, pretapljavec, čistivec.

Frischerdings, s. Neuerdings.

Frischesse, die, pretapljavnica, čistivnica.

Frischfeuer, das, čistivni ogenj.

Frischgestein, das, terdina (kamnje, za ktero ni podpornje treba).

Frischheit, die, novota, merzlota, čverstota; s. Frische.

Frischherd, der, s. Frischofen.

Frischling, der, junges wildes Schwein, bis es ein Jahr alt ist, divji prešiček, mladič, mladiček, mlasček, spomladanec; ein übergegangener, divji prešiček v drugem letu.

Frischmalerei, die, s. Frescomalerei.

Frischmelk, Frischmilchen, *adj.*, iztelen; frischmelke Kuh, iztelna krava, *serb.* mladačna krava.

Frischofen, der, (peč) pretopivnica.

Frischpfanne, die, pretopivna, čistivna ponev.

Frischschlacke, die, železna (dobra) žlindra.

Frischung, die, s. Erfrischung; (*waidm.*), pitje, voda.

Friseur, der, česar; bei Frauenzimmern, etwa opletač, lasoplet†, kodrar; als Perrückenmacher, etwa lasničar.

Frisiren, *v. a.*, die Haare, česati, lase spletati, spravljati; mit Rücksicht auf Zöpfe, oplesti, opletati; kräuseln, skodrati, kodrati; frisirt, očesan, opleten, skodran.

Frisirkamm, der, redki glavnik, češelj, česalo, kodravni glavnik, kodrivnik.

Frist, die, Dilation, odlog, odklad, prelog, odlašek; zur bedungenen Frist, o pogodu; Zeit, čas, doba; zu aller Frist, vsaki čas, kdar si bodi; in Jahresfrist, čez leto, za leto in dan, za eno leto; Frist lassen, čas pustiti, dati; Termin, rok (a. *altsl.*), *russ.* srok; postavljeni, odločeni dan, auch obrok, obwohl dieses eigentlich eine „Portion", wie auch „Eßzeit" bedeutet. brišt*; die Frist auf einen Tag bestimmen, odločiti, postaviti dan; sich eine Frist ausbitten, izprositi odlog, prelog.

Fristbefehl, s. Dilatorium.

Fristbestimmung, die, odločba roka, dne.

Fristen, *v. a.*, Aufschub geben, odlog, čas, odklad dati, dajati, odložiti, odlagati; das Leben, življenje podaljšati, podaljševati, ohraniti (n. p. bolniku), auch revno, borno živeti, ubijati se; s. a. Retten.

Fristerstreckung, die, odlog, prelog roka, dne.

Fristgeld, das, ročninaf, kvaterni denar (*mont.*).

Fristgesuch, das, prošnja za odlog.

Fristmittel, s. Palliativ.

Fristtag, der, postavljeni dan; s. a. Respecttag.

Fristung, die, des Lebens, podaljševanje, ohranitev življenja; s. a. Fristgeld.

Fristverlängerung, die, s. Fristerstreckung.

Fristverlegung, die, prelog dne.

Fristweise, *adv.*, na roke, po obrokih, od časa do časa.

Fristzahlungen, *pl.*, plačila, odplačevanje na obroke.

Frisur, die, česanje, naprava, spletanje las, opletanje, kodranje; s. a. Falbel.

Fritt, der, ein kleiner Bohrer, svedrec, žebeljnik.

Fritte, die, steklena raztopnina, frita*.

Frivol, *adj.*, s. Eitel, Frech.

Frivolität, die, s. Eitelkeit, Leichtfertigkeit.

Frivolitäten, s. Kleinigkeit.

Froh, *adj.*, vesel, radosten, rad, zadovoljin; einer Sache froh werden, veseliti se, radovati se kake reči, uživati jo; ich bin froh, veselim se, rad sim, s. a. Freuen; frohen Muthes, dobre volje, vesele misli.

Frohgefühl, das, veselje, radostno čutstvo.

Frohgesang, der, veselo petje.

Frohheit, die, veselost.

Fröhlich, *adj.*, vesel, radosten, rad, dobre volje; fröhliche Nachricht, vesela novica, vesel glas; fröhlich sein, vesel biti, veseliti se, radovati se, dobre volje biti; fröhlich machen, oveseliti, razveséliti, razveseljevati.

Fröhlichkeit, die, der Zustand, da man fröhlich ist, veselost, radost; fröhliche Handlung, veselice, veselje, radovanje, veseljenje, dobra volja.

Frohlocken, *v. n.*, (od) veselja poskakovati, veselo poskakovati, veselje obhajati, radovati se, nad čem ob. čemu, vriskati, ukati od veselja.

Frohlocken, das, vrisk, vriskanje, ukanje od veselja, radovanje.

Frohmüthig, *adj.*, veseliga serca.

Frohn, der, s. Gerichtsdiener.

Frohn-, in Zsftgn., rabotni, tlačanski.

Frohnacker, der, rabotna, podložna njiva.

Frohnaltar, der, veliki oltar.

Frohnamt, das, velika maša.

Frohnarbeit, die, tlaka, delo na tlaki, rabota, rabotno delo.

Frohnarbeiter, der, Fröhner, tlačan, rabotnik, rabotar; Fröhners-, in Zsftgn., tlačanski.

Frohnbar, *adj.*, raboti ali tlaki podveržen.

Frohnbauer, der, kmet rabotnik ali tlačan, podložnik.

Frohnbote, s. Gerichtsdiener.

Frohnbrot, das, rabotna hrana.

Frohnbürger, der, auch Frohnberger, mojster skaza, kazivec.

Frohndienst, der, Frohne, die, tlaka, tlačnja, rabota, (*mont.*) rudarska desetina.

Fröhnen, *v. n.*, robothen, tlako ali raboto delati, opravljati, tlačaniti, nach *M.* rabotiti, rabotovati; seinen Lüsten fröhnen, služiti, streči mesu, poželenju, telesu, hlapec svojiga poželenja biti; *v. a.*, deržati koga v sužnosti, imeti sužnjiga.

Fröhner, der, s. Frohnarbeiter, Exequent.

Fröhnerei, die, s. Frohnfeste.

Fröhnerhäuschen, das, željarska hiša.

Frohnfasten, *pl.*, kvatri, kvatre.

Frohnfeste, die, ječa.

Frohnfrei, *adj.*, brez tlake, tlake prost, rabote prost.

Frohnfuhre, die, tlaka s koli, z vozam, peljaj za tlako.

Frohngeld, das, tlačina, tlašina, rabotnina.

Frohnhäusler, der, željar, rabotnik.

Frohnherr, der, gospodar rabote; s. Grundherr.

Frohnherrschaft, die, s. Grundherrschaft.

Frohnhufe, die, tlaki podveržena zemlja.

Frohnknecht, der, tlačanski hlapec.

Frohnleichnam, der, sveto Rešnje telo, Sveto telo, Božje telo.

Frohnleichnamsfest, das, -tag, der, dan svetiga Rešnjiga telesa, telovo, praznik svetiga Rešnjiga telesa.

Fröhnling, der, tlačan.

Frohnpfennig, der, s. Frohngeld.

Frohnpflicht, die, dolžnost rabote, tlake, tlako delati.

Frohnpflichtig, *adj.*, dolžen tlako delati, tlaki podverženi, pod raboto.

Frohnrecht, das, pravica tlake, rabote, rabotna pravica.

Frohnregister, das, zapisnik tlake.

Frohntag, der, dan tlake, rabote.

Frohnvogt, der, priganjač rabotnikov, grajski župan.

Frohnwerk, das, s. Frohnarbeit.

Frohsinn, der, veselost, radost, veselo serce, veseli duh, dobra volja, židana volja, veseloserčnost.

Frohsinnig, *adj.*, vesel, radosten, židane volje, veseliga serca, veseloserčen.

Fromm, *adj.*, abgeneigt, Schaden zuzufügen, krotek, krotak; er ist ein frommes Schaf, nič žaliga ne prizadene nikomur, pohlevna dušica je; wohlgesitteт, frommes Kind, dober, miren, tih, nravit otrok; gütig, mitleidig, smiljen, dobrnljiv, blag, milostljiv; gottesfürchtig, pobožen, bogoljuben, bogaboječ, nach dem *Russ.* nabožen, a. brumen* (schon im *Breviar. glag.* Venedig 1562); ein frommes Leben führen, pobožno živeti; eine fromme Miene machen, pobožniga se kazati, delati; ein frommer Wunsch, dobra, blaga želja (ki ostane želja, ki se ne izpolni); eine fromme Stiftung, *serb.* zadušbina; ein frommes Legat, pobožno volilo, za pobožne namene.

Fromme, der, pobožnik; die, pobožnica.

Frömmelei, die, svetohlimba, kriva, lažna, noprava pobožnost.

Frömmeln, *v. n.*, pobožnost hliniti, svetiga se delati, nach *M.* a. svetohliniti.

Frommen, *v. n.*, pomoči, pomagati, korist ali vžitek prinesti, prinašati, koristiti, hasniti, v prid, na korist, na dobro, na hvalo priti, haditi, biti.

Frommen, das, korist, prid, hasen, pomoček; es dient zu seinem Frommen, to mu je na korist, to mu koristi, pomaga.

Frommherzig, *adj.*, pobožen, pobožniga serca.

Frömmigkeit, die, Gottesfurcht, pobožnost, bogaboječnst, bogoljubnost, bogorodnost (von roditi marati), bogamaraost, brumnost*, *russ.* nabožnost; von Sachen, krotkost, tihost.

Frömmler, Frömmling, der, svetohlinec, hlinjenec.

Frömmlerin, die, svetohlinka, hlinjenka.

Frommsinn, der, s. Frömmigkeit.

Fron, s. Frohn.

Fronte, die, čelo, lice, prednja stran; *mil.* etwa lice; wir machen Fronte, nach *V.* štricamo se; wir marschiren in die Fronte, štric stopamo, štricamo se.

Frontispice, s. Giebelseite.

Fronton, s. Fenstergiebel.

Frosch, der, žaba; das Männchen, žabovec; Fröschchen, žabica; ein junger, der den Schweif noch nicht verloren hat, glavač, glavec; der grüne eßbare, urh, nach *M.* rujht, rujhtač, rujtelj; der Laubfrosch, rega, in St. nach *M.* vega, vegavica, zelena, a. božja žabica; eine Art brauner Frösche, nach *M.* herženica, pešćaga; schwarzer, morič; ein abscheulicher, žabura, žabavslja; bei Böttchern, s. Kimme; eine Krankheit der Pferde, wobei der Gaumen um die Vorderzähne schwillt, auch kleine Höcker unter der Zunge, šule *pl.*; im Bergbaue, svinjka; am Geigenbogen, žabica.

Froschader, die, podjezična žila.

Froschbiß, der, (Hydrocharis), žabji šejek, *polu.* žabis'ciek.

Froschbraten, der, pečene žabe, pečeni skoki.

Froschbrut, die, s. Froschwurm.

Fröschchen, das, žabica; s. a. Kimme.

Fröschen, *v. a. u. n.*, žabe loviti, nach *V.* a. žabariti.

Froschenpich, der, potočnik; s. a. Wassercypich.

Froschfang, der, žabji lov; sich damit befassen, žabe loviti.

Froschfisch, der, morska žaba.

Froschgeier, der, Moosgeier, sokol žabar.

Froschgequack, das, regljanje, kerhanje, *serb.* žabja kreka.
Froschjagd, die, s. Froschfang.
Froschkeule, die, žabji skok.
Froschlache, die, žabnica, žabja luža, kaluža, mlaka, krečnik.
Froschlarve, s. Froschwurm.
Froschlaich, oder **Froschleich**, der, žabnjak, žabnik, žabji krek od. krak, *russ.* klek, *poln.* klej žabi.
Froschlattig, der, porečnik, vodni terpotec.
Fröschling, der, s. Frischling.
Froschlöffel, der, (Alisma plantago), vodni terpotec, *poln.* žabieniec.
Froschschenkel, der, žabji skok.
Froschsprung, der, in der Turnkunst, žabji skok.
Froschwegerich, s. Froschlöffel.
Froschwels, der, (Silurus Batrachus), žabasti od. žabji som.
Froschwurm, der, glavač, glaveč, žabec.
Frost, der, mraz, zmerzljava, merzlina, huda zima; großer Frost, premraz; gefrorene Körper, zmerzlina; ein Gedicht voller Frost, ledena, merzla pesem; Frost leiden, s. Frieren; s. a. Fieber; der kleine Frost, premrazek; der Frostschaden, s. Frostbeule; der Frost hat nachgelassen, mraz je odjenjal, odmeknilo je.
Frostbeule, die, ozeblina, ozeba, *russ.* u. *böhm.* oznoba.
Fröseln, *v. n.* u. *i.*, mich fröstelt, od mraza dergečem, dregetec me ima, pomrazuje me, mrazi me, mraz me prehaja, mraz po meni hodi.
Frosen, s. Fröseln.
Frostgeschwulst, die, s. Frostbeule.
Frostig, *adj.*, merzel, leden, mrazen, mrazovit, hladen, zimen, ozebel; er ist sehr frostig, zmerzel je, preccj ga mraz prevzame; der Empfang war frostig, merzlo so ga sprejeli.
Fröstler, **Fröstling**, der, zmerzlež, zmerzin, zmerzljak, zmerzel človek.
Frostmittel, das, pomoček ali lek za ozeblino.
Frostmonat, der, s. December.
Frostpflaster, das, s. Frostsalbe.
Frostpunct, der, s. Eispunct.
Frostrauch, der, Eisnebel, mraznica, *serb.* čič.
Frostsalbe, die, mazilo za ozebo.
Frostschauer, s. Frost.
Frostwetter, das, merzlo vreme, zmerzovanje, mraz.
Frottiren, s. Reiben.
Frucht, die, sad, plod, obrodek, dozorek, pridelek; Früchtchen, plodek, sadek; Wirkung, nasledek, nastopek, nach *M.* poganjik; s. a. Folge; in engerer Bedeutung, das Getreide, žito; die Früchte stehen vortrefflich, žita lepo kažejo, s. a. Aussaat; Obst, Früchte bringen, sad obroditi, roditi, plodíti, zdati, zdajati, koristiti; Einkünfte, dohodki; Nutzungen, užitki; Früchte eines Landgutes, pridelki; das sind die Früchte des Fleißes, to so nasledki, to je plačilo pridnosti, to je storila pridnost; ein Werk, delo, izdelek.
Fruchtabgabe, die, davek od žita, v žitu.
Fruchtacker, der, žitna njiva, rodna ali plodna njiva.
Fruchtansetzen, das, zarod, zarajanje.
Fruchtart, die, versta žita, sadež.
Fruchtast, der, plodna, rodovitna veja.
Fruchtauge, das, s. Fruchtknospe.
Fruchtbalg, der, mešič, luskina, luščina; s. a. Balg.
Fruchtband, s. Fruchtgehänge.
Fruchtbar, *adj.*, rodoviten od. rodovit, ploden, plodovit (auch *altsl.*), roden, rod, sadonosen, plodonosen; von Bäumen, nach *M.* sadovič; fruchtbar machen, urodovititi, rodovititi; sehr fruchtbar sein, vom Getreide, silno dajati, plenjati, žitno biti; ein fruchtbares Jahr, dobra letina.
Fruchtbarkeit, die, rodovitnost, rodovitost, plodnost, rodnost, sadovitost, plenj.
Fruchtbarlichkeit, s. Fruchtbar.
Fruchtbarmachung, die, porodovitba.
Fruchtbaum, der, sadno drevo.
Fruchtbaumzucht, die, reja sadnih dreves, sadjoreja†.
Fruchtbehälter, das, *anat.* otročnjek, maternica; beim Rindviehe, telečnjek.
Fruchtbehältniß, das, s. Fruchtgehäuse.
Fruchtbeladen, *adj.*, poln sadja (n. p. od drevja, da se šibi pod sadjem).
Fruchtblase, die, plodni mehurčič.
Fruchtboden, der, žitnica, kašta, kašča, *bot.* plodnica†, dno.
Früchtbranntwein, der, žganje iz sadja, sadjevec.
Fruchtbringend, *adj.*, saden, sadovit, ploden, plodonosen, plodovit, roden; Gelder fruchtbringend anlegen, koristno naložiti, na obresti dati, dajati dnar.
Fruchtbuche, die, s. Fruchteiche.
Früchtchen, das, plodek, sadek.
Fruchteiche, die, želodni hrast.
Fruchten, *v. n.*, prinesti, prinašati sad, roditi, plodíti sad, koristiti, hasniti, zaleči, zalegati, v korist biti, pomoči, pomagati; nichts fruchten, zastonj biti, nič ne izdati, nič ne upraviti.
Früchtenabsonderung, die, razločba, odločba pridelkov.
Fruchterde, die, rodovitna zemlja.
Fruchterfüllt, s. Fruchtbeladen.
Fruchtertrag, der, donesek ploda, obrodek sadu, letina, pridelek.
Früchteschwanger, s. Fruchtbar.
Fruchtessig, der, jesih*, vrisk (?), kis iz sadja.
Früchtevoll, *adj.*, poln sadu, sadja, sadopoln†.
Fruchtfeld, das, žitno polje.
Fruchtgarten, der, sadni vert.
Fruchtgefilde, das, s. Fruchtfeld.
Fruchtgehänge, das, in der Baukunst, sadni vence, feston*.
Fruchtgehäuse, das, (Pericarpium), nach *V.* jederna postelja, sadni oklep, lupina

(beim Kernobst), oplodje†, nach dem *Russ.* plodna čašica.
Fruchtgenießer, der, s. Fruchtnießer.
Fruchtgenuß, der, uživanje, užitek.
Fruchtgewinde, s. Fruchtgehänge.
Fruchtgöttin, die, (Pomona), Cerera, Živa.
Fruchtgülte, die, žitnina, nach *V.* žitnica.
Fruchthain, der, sadni vert.
Fruchthandel, der, žitna kupčija, terštvo ali kupčija z žitam, žitarstvo; denselben betreiben, kupčevati z žitam, žitariti.
Fruchthändler, der, žitar, žitni kupec.
Fruchthaus, das, s. Fruchtboden, Treibhaus.
Fruchthaut, die, (perispermium), sadna koža, kožica, mrena; beim Getreide, luska, luščina.
Fruchthecke, die, sadna meja, plot iz sadniga germičevja.
Fruchthorn, das, rog obilnosti; s. a. Füllhorn.
Fruchthülle, die, s. Fruchtgehäuse.
Fruchthülse, die, strok, luščina, lušina.
Fruchtkasten, der, sodec za sadje.
Fruchtkeim, der, kal. klica, *poln.* zarod.
Fruchtkelch, der, s. Fruchtgehäuse.
Fruchtknospe, die, sadni, plodni popek, berst. pček.
Fruchtknoten, der, (germen ovarium), pucek za sad, *russ.* matočnik.
Fruchtkorb, der, jerbas, košek, košara za sadje.
Fruchtkorn, das, žitno zerno.
Fruchtkranz, der, s. Fruchtgehänge.
Fruchtkrone, die, glava drevesa, polna sadja.
Fruchtleer, s. Fruchtlos.
Früchtlein, das, s. Früchtchen.
Fruchtlos, *adj.*, brez sadu, brez rodu, brez sadja, brezploden, neploden, brez ploda; ohne Nutzen, prazen, zastonj, brez koristi, nekoristen, nehasnovit, nepriden, brez prida, brez koristi; fruchtlos sein, nič ne zdati, zdajati, zastonj biti, nič ne pomoči, opraviti; *adv.*, zastonj.
Fruchtlosigkeit, die, praznost, nekorist; ist jedoch im Slov. passender durch ein Zeitwort zu geben, z. B. als er die Fruchtlosigkeit seiner diesfälligen Bemühungen einsah, ko je spoznal, da je ves trud njegov v tej reči zastonj, da vse njegovo prizadevanje nič ne opravi itd.
Fruchtmaler, der, malar sadja.
Fruchtmangel, der, pomanjkanje žita, sadja, pridelkov, slaba letina.
Fruchtmark, das, sadni sok.
Fruchtmarkt, der, Obstmarkt, sadni terg; Getreidemarkt, žitni terg.
Fruchtmaß, das, sadna žitna mera.
Fruchtnießung, die, uživanje.
Fruchtpreis, der, žitna, sadna cena, cena žita, sadja.
Fruchtreich, s. Fruchtbar.
Fruchtreife, die, dozorevanje, dozorek.
Fruchtröhre, die, in der Pflanzenlehre, der Stempel (Staubweg), nach *Vert.* samičica.
Fruchtschaden, der, poljska škoda.
Fruchtschiff, das, žitna ladija.
Fruchtschnur, die, Feston, Fruchtkranz, vence, pas, opas.
Fruchtschrumpf, der, usušek pri žitu.
Fruchtspeicher, der, s. Fruchtboden.
Fruchtsperre, die, žitna zapertija, prepoved, žito iz dežele izvažati.
Fruchtstein, der, okamujeni sad.
Fruchtstiel, der, sadni recelj, pecelj.
Fruchtstrauch, der, sadni germ.
Fruchtstück, das, malanje sadja.
Fruchttheure, **Fruchttheuerung**, die, dragota, dragina žita.
Fruchttragend, *adj.*, sadonosen, rodoviten, ploden.
Fruchtwallend, *adj.*, poln lepiga žita, sadeža.
Fruchtwasser, das, in der Geburtshülfe, nach *V.* otročja voda, tečin.
Fruchtwechselwirthschaft, die, kolobar, verstenje selve, verstivna setev.
Fruchtwasserblase, die, nach *V.* mehur otročje vode.
Fruchtwein, der, jabelčnik, hruškovec; s. a. Obstwein.
Fruchtwolle, die, (Pappus L.), maška, mačica.
Fruchtzapfen, der, čečarek.
Fruchtzehent, der, žitna desetina.
Fruchtzeit, die, jesen, doba sadja.
Fruchtzinse, die, žitnina od. žitnica, žitni davek, kazen.
Fruchtzweig, der, sadna, rodna, sadjapolna vejica.
Fructification, s. Befruchtung.
Fructificiren, *v. a.*, ein Kapital, s. Fruchtbringend (anlegen).
Frugal, *adj.*, z malim zadovoljin, maloješki, prost, zmeren; frugales Abendmal, mala, majhna večérja.
Frugalität, die, zmérnost, zderžnost v jedi.
Früh, *adv.*, zgodaj, zgodej, za rana, rano, pergodi; ganz früh, prav zgodaj; zu früh, prezgodaj, prerano, prevred, prekmali; die Uhr geht zu früh, ura prehiteva, ura gre prehitro; früher, poprej, pred, bolj zgodaj, nach *V.* zgodneje; früh oder spät geschieht es doch, prej ali poznej se bo vender le zgodilo; frühe aufstehen, zgodaj vstati, *serb.* uraniti, podraniti; früh Morgens, zjutraj zgodaj, za beliga, za raniga jutra; früh, wenn es Tag wird, jutra, kadar dani, kadar zor poka, zjutra ob zoro; von Früh bis in die Nacht, od jutraj do noči, od davi do drevi; morgen früh, jutri za rana, zajtra, zajtro; gestern früh, včeraj zjutraj; heute früh, davi; in Unterfr. u. *serb.* jutros; das Wasser von heute früh, jutrejšnja, davišnja voda; *cfr.* Spr. kdor zgodej vstaja, temu kruha ostaja; *adj.*, vom Morgen, ran, jutranj, auch zgodenj, zoren; d. i. frühzeitig, zgodenj, ran; der frühere Lebenswandel, poprejšnje življenje; mit dem Frühesten, za raniga jutra, prav zgodej; der frühe Tod, prezgodnja smert, *poln.* przedwczesna sm.

Frühapfel, der, zgodnje, in Unterfr. rano jabelko.
Frühaprikose, die, zgodnja, rana marelica.
Früharbeit, die, jutranje, zjutranje delo.
Frühauf, der, kdor zgodaj vstaja; ein zu früh geborenes Kind, brezgodniček (od. prezgodniček ?).
Frühbeet, das, zgodnja greda, lešica; ſ. a. Mistbeet.
Frühbirn, die, zgodnja, rana hruška.
Frühblume, die, zgodnja cvetlica; ſ. a. Gänseblume.
Frühbohne, die, zgodnji fižol.
Frühe, die, jutro; in der Frühe, zjutraj, zgodaj, zarana, za ranega jutra, rano, prav zgodej; heute in der Frühe, davi; heute in aller Frühe, davi zgodej.
Früheiche, ſ. Stieleiche.
Früherbſe, die, zgodnji grah.
Frühestens, *adv.*, najpred, najpoprej.
Frühgebären, ſ. Abortiren.
Frühgebet, das, zjutranja molitev.
Frühgeburt, die, negodni plod, nach dem *Serb.* nedonosek; ſ. übr. Abortiren.
Frühgerſte, die, zgodnji ali rani ječmen.
Frühgetreide, das, zgodnje žito.
Frühgewand, ſ. Negligé.
Frühglut, die, ſ. Morgenröthe.
Frühgottesdienſt, das, zgodnja, rana maša.
Frühhenne, die, jarkica, jarica, jarčica.
Frühhirſe, die, zgodnje proso, hitrica.
Frühhopfen, der, zgodnji hmelj.
Frühjahr, das, ſ. Frühling.
Frühkartoffel, die, zgodnje podzemljice, krompir*.
Frühkirſche, die, zgodnja, rana češnja, ranica, zgodnjica.
Frühling, *adj.*, zgodej moder; ſ. a. Altklug.
Frühkoſt, die, kosilo, zajterk.
Frühlamm, das, pomladanjec, jarec, jarček.
Frühling, der, Frühjahr, Lenz, pomlad-di, spomlad-di, in St. nach *M.* protiletje, mladletek, mladoletje, sprotletje, vletje, bivaž; in Kt. vigred, nach *M.* a. mlado leto; in Val di Resia, vileže, *altsl.*, *russ.*, *böhm.* u. *poln.* vesna, *böhm.* a. jaro; im Frühlinge, spomladi, pomladi; Frühling, d. i. im Anfange des Jahres geborenes Thier, pomladanec, pomladanček; er zählt zehn Frühlinge, deset let ima; der Frühling des Lebens, mlade leta.
Frühlings-, in Zſtgn., pomladanj, spomladansk. (von Früchten im Gegenſatze zu Winterfrüchten), jar.
Frühlingsarbeit, die, pomladansko delo, spomladanski opravek.
Frühlingsathem, der, pomladanska sapa.
Frühlingsblume, die, pomladanska cvetica, cvetlica, *coll.* spomladansko cvetje.
Frühlingsfeier, die, praznovanje spomladi, spomladansko veselje.
Frühlingsfieber, das, pomladanska merzlica.
Frühlingsfliege, die, spomladanska muha.
Frühlingsflur, die, pomladanski travnik, cveteča trata.
Frühlingsgöttin, die, bei den heidn. Slaven, Vesna.
Frühlingshauch, der, pomladanska, voljna sapa.
Frühlingsheitere, die, pomladanska jasnoba.
Frühlingskleid, das, pomladanska obleka.
Frühlingskur, die, pomladanska zdravitev.
Frühlingsluft, die, pomladanski zrak.
Frühlingsluſt, die, pomladanska radost, slja.
Frühlingsmarkt, der, Frühlingsmeſſe, die, pomladanski sajmenj.
Frühlingsmorgen, der, pomladansko jutro.
Frühlingsnacht, die, spomladanska noč.
Frühlingsnachtgleiche, die, spomladanska dnevonočna† enakost, spomladansko enakonočje†, enakodanstvo†.
Frühlingspflanze, die, spomladna rastlina, *coll.* pomladanje zelišče, zeliše, rastlinje.
Frühlingspracht, die, lepota spomladi, spomladanska krasota†.
Frühlingspunct, der, spomladnik†.
Frühlingsregen, der, spomladanski dež.
Frühlingsſaat, die, jara setev, jarina.
Frühlingsſchmuck, ſ. Frühlingspracht.
Frühlingsſchnee, der, spomladanski sneg; der Frühlingsſchnee iſt den Saaten ſchädlich, färnthn. Sprch., nach *Jarn.* vigredni snežiči so žitni volčiči.
Frühlingsſonne, die, spomladansko solnce.
Frühlingstag, der, pomladanski dan.
Frühlingsthau, der, pomladanska rosa.
Frühlingstrieb, der, pomladanski nagon, poganjek, kal.
Frühlingswehen, das, pomladanji vetrič.
Frühlingswetter, das, pomladansko vreme.
Frühlingswind, der, pomladanski vetrič, spomladanska sapa.
Frühlingszeichen, das, znamnje spomladi, spomladno znamnje.
Frühlingszeit, die, spomladanski čas, *astron.* spomladnje znamnje; ſ. Frühling.
Frühmahl, das, ſ. Frühſtück.
Frühmeſſe, die, perva maša, zgodnja maša, rana maša, auch zgodnjica; in der Adventzeit, Frühmette, zornica, zgodnjica, zorna maša, svitnica, juternice.
Frühmeſſer, der, der Prieſter, welcher den Frühgottesdienſt verrichtet, zgodnjik, zorničar.
Frühmöhre, die, zgodnje, rano korenje.
Frühnebel, der, jutranja megla.
Frühobſt, das, zgodnje, rano sadje.
Frühpfirſich, die, zgodnja breskev.
Frühprediger, der, zjutranji pridigar.
Frühpredigt, die, zjutranja, rana pridiga.
Frühregen, der, ſ. Abendregen.
Frühreif, *adj.*, zgodej, rano zrel, prezgodej zrel, auch allein prezgodenj.
Frühreif, der, zgodnja, jutranja slana, mraz.
Frühreife, die, prezgodnji dozor.

Frührettig, der, rana, mesečna redkev.
Frühroſe, die, zgodnja roža.
Frühroth, das, zora, zarja, jutranji žar.
Frühſaat, die, zgodnja, rana setev; ſ. a. Frühlingsſaat.
Frühſonne, die, zgodnje, jutranje, rano solnce.
Frühſtück, das, zajotrek, zajterk, zajterkva, nach *V.* a. tešćilo, tešilo, ručina, richtiger ručnje, ruček, *russ.* zavtrak; bei den Landleuten, kosilo, zajternica; Frühſtück halten, einnehmen, eſſen, frühſtücken, zajterkovati, jutrikovati, auch ručati, *russ.* zavtrakat; auf dem Lande und bei Arbeitsleuten, kositi, auch zajterkovati, kosilčati; etwas auf den nüchternen Magen zu ſich nehmen, oteščati, otešati se; habt ihr ſchon gefrühſtückt, ali ste že pozajterkovali, odkosili, pokosili.
Frühſtücken, *v. n.*, ſ. Frühſtück.
Frühſtunde, die, zjutranja ura, jutranji čas, jutro.
Frühthau, der, jutranja rosa.
Frühtraube, die, zgodnji grozd, *coll.* rano, zgodnje grozdje.
Frühwach, *adj.*, rano, zgodej zbujen.
Frühwolle, die, volna grintavica.
Frühzeit, die, jutranji čas, *fig.* mladost.
Frühzeitig, *adv.*, zgodaj, rano; *adj.*, zgodenj, ran; allzufrüh, *adv.*, prezgodaj, prezgoda, prevred, prevreda; *adj.*, prezgodenj, preran, prevreden; frühzeitiges Kind, nach dem *Serb.* nedonošče; ſ. a. Frühreif.
Frühzeitigkeit, die, zgodnost, ranost, prezgodnost, preranost.
Fuchs, der, (nach dem *Altsl.* und allen slavisch. Mundarten) lisica; das Männchen, lisjak, (*altsl.* lis), auch lesica, lesjak; Fuchs, das Rauchwerk von Füchſen, lesičevina, lesiči meh; d. i. das Pferd, rujavec, rujav konj, u. *M.* rižan, riček; ein Menſch mit röthlichen Haaren, rujavec, rijavec, nach *V.* rosec; ein Dukaten, lisec, rumenjak, nach *V.* grilec; er hat Füchſe, ima plesnjavih tolarjev; Füchſe verſpannen, ſ. Beſtechen; liſtiger Menſch, lesica, lesjak, tič, zvitec, prebrisanec, stara lisica, prekanjen, prepekan človek, zvit kakor gerca; den Fuchs ſchleppen, *mont.* leno delati; den Fuchs mitbringen, rudo krasti; ein neuangekommener Student, novinec; ein Fuchs weiß mehr als ein Loch, lisica vé za več lukinj; der Fuchs verändert den Balg, aber nicht den Sinn, lisica dlako obrije, ne pa lisice.
Fuchs-, in Zſtgn., lisičji, lesičji.
Fuchsaffe, der, rujava opica.
Fuchsbalg, der, lesičja koža, lisičina, lesičevina.
Fuchsbau, der, lesičja luknja, lisičja jama, lisičina.
Fuchsbeere, die, (Rubus caesius), ostrožnica.
Füchschen, das, lesičica.
Fuchseichhorn, das, lisičja veverica.
Fuchseiſen, das, železni skopec za lisice, nach *M.* lesice *pl.*, was jedoch eine Art Feſſeln bedeutet.
Füchſeln, *v. n.*, dišati po lisici, lisice loviti; *v. a.*, einen füchſeln, nagajati komu, dražiti ga.
Fuchſen, *v. n.*, smerdeti (po lisici).
Fuchſen, *adj.*, lesičji, lisičji.
Fuchsente, die, neka divja raca, ki biva v podzemeljskih jamah.
Fuchsfell, das, ſ. Fuchsbalg.
Fuchsfutter, das, podloga, podvleka iz lisičevine.
Fuchsgebräme, das, lesičji obrobek.
Fuchsgans, die, (Anas Tadorna), morska raca.
Fuchsgrube, die, ſ. Fuchsbau.
Fuchshaar, das, lesičja dlaka, *fig.* rujava lasje.
Fuchshöhle, die, ſ. Fuchsbau.
Fuchshütte, die, nach *V.* čakanje (na lesice).
Füchſin, die, lisica.
Fuchsjagd, die, lov na lesice, lesičji lov.
Fuchsjäger, der, lesičji lovec.
Fuchsficht, *adj.*, smerdeč po lisici, rujavkast po lisiče.
Fuchskasten, der, lisičnjak.
Fuchskopf, der, rujavec; ein ſchlauer Menſch zvijačnik, lisica, zviti tič.
Fuchsliſt, die, lesičja zvijača.
Fuchsliſtig, *adj.*, zvit kakor lesica, po lisiče, lokav kakor lisica.
Fuchsloch, ſ. Fuchsbau.
Fuchsmiſt, der, lesičjek.
Fuchsmütze, die, lesičja kapa.
Fuchspelz, der, lisičina; als Kleidung, lisičji kožuh; den Fuchspelz anziehen, po zvijači seči, se zvijače lotiti.
Fuchsprellen, das, metanje lisice; ſ. Prellen.
Fuchsraude, die, eine Krankheit der Schafe, ovčje garje.
Fuchsroth, *adj.*, rujav kakor lisica, rosast, lesičje barve.
Fuchsſcheibe, die, razpon ali sušilo za lisičevino.
Fuchsſchießen, das, streljanje lesic.
Fuchsſchrott, das, nach *V.* lesičnjeki.
Fuchsſchwanz, der, lisičji rep; den Fuchsſchwanz ſtreichen, ſchmeicheln, radovati se, prilizovati se, lizati se, nach *V.* lesjačiti z lisičjem repam gladiti; (Alopecurus), lisičji rep; einen Fuchsſchwanz abgeben, druge v nič devati.
Fuchsſchwänzen, *v. n.*, ſ. Fuchsſchwanz (ſtreichen).
Fuchsſchwänzer, der, prilizovavec, radovavec.
Fuchsſchwänzerei, die, prilizovanje, hlinjenje, lisičenje.
Fuchsſchwänzerin, die, prilizovavka.
Fuchsſchwänzeriſch, *adj.*, prilizovavsk, prilizovaven.
Fuchsſchwanzgras, das, eine Art des Fenchels, lisičji rep.
Fuchsſucht, die, eine Krankheit der Füchſe, bei der ſie die Haare verlieren, lisičje goljenje,
Fuchstraube, die, lisičji grozd.

Fuchsziemer, der, lisičja žilà.

Fuchtel, die, ploščnati, plošnáti meč, palos; die Fuchtel bekommen, s ploskam dobiti; geben, s ploskam dati, dajati; einen unter der Fuchtel halten, ostro deržati, imeti koga.

Fuchtelklinge, die, ploščnata, plošnata klinja*.

Fuchteln, *v. a.*, die Fuchtel geben, s ploskam mahniti, udariti, udarjati, plosknìti, ploskati, plušćiti, plušiti; *v. n.*, mit dem bloßen Degen hin und her fahren, mahati z golim mečem, z golo sabljo.

Fuder, das, die Ladung eines Bauernwagens, voz; Füderchen, vozič; z. B. ein Fuder Holz, Heu, voz derv, sená, peljaj derv, sená; eine Wiese von drei Fudern, travnik za tri voze sená; ein Fuder Wein, tovor vina.

Fuderig, *adj.*, ein fuderiger Baum, drevo na štiri voli.

Fuderweise, *adv.*, na voze, po vozeh.

Fug, der, Recht, Befugniß, pravica, oblast; mit Fug und Recht, po vsi pravici, po vsi spodobi; ich thue es mit allem Fuge, imam oblast to storiti, delati.

Fuge, die, bezen, zlog, stik, spah, nach *M.* auch sklenja; Fugen überhaupt, spehje, *poln.* spojka, paba; in der Musik, sklad, posebno razverstno sostavljen spev, fuga; eine Fuge mit einer Vertiefung, als die Fuge des Garnbaumes, nach *V.* graben.

Fügebank, die, ein großer Hobel, die zusammen zu fügenden Bretter gerade zu hobeln, stružnica, spahovnik; ein solcher liegender für Binder, die Stoßbank, strug, spahavnik, nach *V.* spahavna klop.

Fügebock, die, kolarska kobila.

Fügeeisen, das, bei den Glasern, das Glas damit abzuknipen, klešćice, klešice.

Fügehobel, der, s. Fügebank (1. Bedeut.).

Fügeisen, das, zidarska žlica, lopatica, kelja*.

Fügen, *v. a.*, mit einander verbinden, staknìti, stikati, zložiti, zlagati, skladati, skleniti, sklepati, *serb.* spojiti, sglobiti; s. a. **Verbinden**; hinzufügen, pritakniti, pritikati, pridjati, pridevati, priložiti, prilagati; die Pferde an den Wagen fügen, vpreči, vpregati; wie es Gott fügt, kakor Bog da, kakor Bug nakloni, oberne, naravna, uredi; *v. r.*, sich in etwas fügen, udati se, udajati se čemu, v kaj, nositi poterpežljivo; vjemati se s čim, vklemati, klemati se; sich dem Gesetze, podvreči se postavi, pokorn biti; das fügt sich nicht, to se ne vjema, to se ne stika, ne gre skup, to se ne spodobi; sich in die Zeit fügen, udati se v čas, ravnati se po času; s. a. **Schicken**, sich; sich fügen, geschehen, primériti se, nakljućiti se, nakloniti se, prigoditi se, pripetiti se; wie es sich fügt, kakor kane, kakor bode, pride; *v. n.*, einem sich fügen oder fugen, ihm nachgeben, udati, udajati se komu, ugoditi, ugajati komu; einem zu Willen sein, komu po volji, po godi biti; es fugt oder fügt mir, es gereicht zu meinem Nutzen, vede mi, na korist ali v prid mi je.

Fugenleim, der, bei den Bienen, lotanje.

Fügeschnitt, der, bei den Maurern die keilförmige Abschrägung der Steine zu Gewölben, obsek, obdel, obrez.

Fügewort, das, s. **Bindewort**.

Füglich, *adj.* u. *adv.*, primeren, priležen, priličin, pristojin; ohne Mühe, bequem, geschickt, zložno, priložno, zlagama, prikladno, pristojno; das kannst du füglich auslassen, to lahko izpustiš; mit Fug, Recht, das kann füglich geschehen, to se sme (svobodno) zgoditi; genau fügend, anschließend, tikama, priležno; füglicher Wind, ugoden, dober veter.

Füglichkeit, die, priložnost, pristojnost, prilicnost, prikladnost, primérnost.

Fuglos, s. Unbefugt.

Fuglosigkeit, die, brezoblastnost.

Fügsam, s. Nachgiebig.

Fügsamkeit, die, s. Nachgiebigkeit.

Fügung, die, Gottes, Božji nakloп, Božja naklomba, vmén Božji (in Innerkr.), Božja naredba, volja, prevídnost, naravnava, usoda, sklep; Verbindung, zlaganje, stikanje, zvez; in einen fremden Willen, udaja, udatev v —.

Fühlbar, *adj.*, fähig zu fühlen, občutin, občutljiv, *altsl.* čuv'n; was gefühlt wird, čuten; ein fühlbarer Mangel, pomanjkanje, ki se čuti; s. a. **Empfindlich**.

Fühlbarkeit, die, občutnost, občutljivost, čutljivost.

Fühlen, *v. a.* u. *n.*, durch Berührung, Betasten, otipati, tipati, oślatati, zaślatati; den Puls fühlen, žilo pošlatati; wer nicht hören will, muß fühlen, kdor ne uboga, ga tepe nadloga, kdor nečo, pa mora; kdor noćo slišati, mora čuti (*Pot.*); ich fühle Lust, hoće se mi, zahtelo se mi je, zaželel sim, želja me obhaja; ich fühle eine Linderung, odleglo mi je (čutim); empfinden, občutiti, čutiti; in der Philosophie, wo es auf einen strengen Unterschied ankäme, etwa čustvovati†, von čustvo čutstvo, Gefühl); Einem auf den Zahn fühlen, poskusiti, skusiti koga; fühlen lassen, pokazati, čutiti dati; Kinder, noch fühlt ihr nur Lust und Freude, otroci, še vas ni druziga, kakor smeh in veselje; *v. r.*, sich fühlen, čutiti se; er fühlt sich schlecht, hudo mu je; wie fühlst du dich? kako ti je?; er fühlt sich wohl dabei, dobro mu de, dobro mu tekne, se mu godi; ich fühle mich schwach, slab sim, slabost me sprehaja; er fühlt sich getroffen, na se obraća, čuti, misli, da je njemu namenjeno; er fühlt sich, čuti se, ve za se, spozna svojo vrednost; fühlend, občuten, čvten.

Fühler, der, občutnik, tipavec, šlatavec; s. a. **Fühlfaden**.

Fühlfaden, der, bei den Insecten, (Antennae), rog, tipavnica, tipalo, rožek, nach *V.* rogovilica, *russ.* usik, rožek.

Fühlhorn, das, s. Fühlfaden.

Fühlkraft, die, čutnost, čustvenost†.

Fühlkraut, das, s. Sinnpflanze (noli me tangere).

Fühllos, *adj.*, nečuten, neobčuten, nečutljiv, brezčuten, brezdušen, brezserčen, terd, kamnit; s. a. **Gefühllos**.

Fühllosigkeit, die, brezčutnost, neobčutnost, nečutnost, nečutljivost, nečutje, brezčutje, brezserčnost.

Fühlspitze, die, s. Fühlfaden.

Fühlung, die, tipanje; s. Gefühl.

Fuhrband, das, vodivniea, ramenice, povodec; s. a. **Gängelband**.

Fuhre, die, von Fahren, die Handlung, vožnja; eine Fuhre thun, peljati, voziti; eine Fuhre bestellen, voz, priložnost najeti, najemati; das Fuhrwerk, ein Fuder, voz, peljaj; zwei Fuhren Holz, dva voza, peljaja derv; s. a. **Furche, Fohre**.

Führen, *v. a.*, vermittelst eines Fuhrwerkes oder Fahrzeuges, voziti, peljati; Holz zur Stadt führen, voziti derva v mesto; über einen Fluß führen, prepeljati, prevažati; ins Land führen, vpeljevati, vvažati kaj, voziti v —; Waaren, damit zu handeln, kupčevati, teržiti, tergovati s čim, deržati, imeti v zalogi, v prodajavnici; den Gang bestimmen, einen Blinden, einen Verirrten auf den Weg führen, privesti, pripeljati, voditi, peljati; bei der Hand führen, za roko voditi, peljati; ins Gefängniß führen, odpeljati, peljati v ječo; das Vieh auf die Weide führen, gnati, goniti živino na pašo; den Säbel geschickt führen, sabljo sukati, urno rabiti sabljo, dobro znati ž njo mahati; er kann schon den Säbel führen, že je dorastel do sablje, že more sabljo nositi; den Pinsel gut führen, die Feder führen, dobro, lepo malati, pisati; den Wagen führen, voziti, kočijaž biti, kočijažiti; ich will dich des Weges führen, popeljem te; dem Kinde die Hand führen, ravnati roko, peljati; das Gespräch hat darauf geführt, beseda je tako nanesla; nach einer Richtung verfertigen, einen Zaun, Graben, Wall, eine Mauer, narediti, narejati, postaviti; einen Zaun um den Garten führen, ograditi, oplotiti vert; eine Mauer um den Hof, obzidati dvorišce, dvorište; einen Graben, izkopati, kopati jarek; einen Wall um die Stadt, obkopati, okopavati mesto; der Weg führt (*v. n.*) nach der Stadt, pot pelje, deržì v mesto; das führt nicht zum Guten, to ne gre na dobro, ne pelje k dobrimu; zum Glück führen, srečniga storiti, delati, osrečiti, osrečevati, oblažiti; der Fisch führt Hechte, ribnik ima šćuke, šuke v sebi, v ribniku so šćuke, šuke; der Fluß führt Eis mit sich, voda led nosi, srež gre; Geld, Waffen u. dgl. bei sich führen, imeti pri sebi, nositi pri sebi, saboj vzeti; einen falschen Namen führen, dajati si, pritikati si izmišljeno ime; einen Titel führen, imeti naslov; einen Adler im Wappen führen, imeti orla v gerbu; Reden führen, govoriti, pogovarjati se; unnütze Reden führen, v veter, zastonj govoriti; im Munde führen, izreči kaj, govoriti od česa, v mislih, v ustih imeti, spominjati kaj; Sprache führen, govoriti; das Wort führen, govoriti; für Einen, govoriti namesti koga, zagovarjati ga, braniti ga; Wirthschaft führen, gospodariti, (von der Hauswirthin, gospodinjiti); eine Haushaltung führen, hišovati; einen Bau führen, zidati, staviti; einen Kampf führen, boj bojevati, biti se, bojevati se; den Namen führen, imenovati se, zvati se; Protokoll führen, zapisovati, zapisnik pisati; den Beweis führen, dokazovati; Firma führen, podpisovati; im Schilde führen, snovati, kovati, oamérjati; einen guten Tisch führen, dobro se hraniti, dobro jesti in piti; das Regiment, die Regierung führen, vladati; in Irrthum führen, zmotiti; Streit führen, prepirati se; Klage führen, tožiti; Prozeß führen, pravdati se; Krieg führen, vojskovati se; ein Amt, ein Geschäft führen, opravljati, oskerbovati, *russ.* u. *serb.* upravljati; die Aufsicht führen, s. **Aufsicht**; Rechnung führen, račune ali številbe imeti, pisati, voditi; Bücher führen, spisavati bukve; zu Ende führen, s. **Ende**; den Löffel zu Munde führen, nesti, nositi žlico k ustam; einen auf Abwege führen, zapeljati koga; in Versuchung führen, skušati koga, vpeljati v skušnjavo; aufs Eis führen, s. **Eis**; einen bei der Nase führen, voditi koga za nos; einem etwas zu Gemüthe führen, govoriti na serce, opomniti koga; hinter das Licht führen, osleparìti, prevariti, (ist wirklich auch slovenisch.); der Wind führt den Staub in die Luft, veter nese, žene prah kviško, vzdiguje; ein stilles Leben führen, tiho živeti; eine zufriedene Ehe, srečno živeti z ženo, z možem, v zadovoljnim zakonu živeti; ein Heer führen, s. **Anführen**; er führt fünfhundert Mann mit sich, vodi pet sto mož, pet sto mož je pod njem, gre za njim, was führt dich zu mir? česa si rad? po kaj si prišel? kaj te je k meni pripeljalo?; die Bienen führen, bčele znašajo, prinašajo.

Fuhrenweise, s. Fuderweise.

Führer, der, vodnik, vodivec, vodja; s. a. **Anführer, Heerführer**; der Führer eines Wagens, kočijaž; bei Militär, s. **Fahnjunker**.

Führerin, die, vodnica, vodivka.

Führerstab, der, vodjeva palica.

Fuhrfrohne, die, vozna tlaka.

Fuhrgeld, s. Fuhrlohn.

Fuhrgeräth, das, welches fortgeführt werden muß, vozna roba, sprava.

Führig, *adj.*, voden, krotek, (pes ki se dá na konopcu voditi).

Fuhrknecht, der, vozač, vozni hlapec; s. a. **Ackerknecht**.

Fuhrlohn, der, voznina, plačilo za vožnjo, od vožnje, od voza; am Wasser, brodnina, brodovina; zahlen den Fuhrlohn, auch vožnjo plačati, plačevati.

Fuhrmann, der, voznik, vozar, vozač, *böhm.* vozataj; Pferdner, konjar; Fuhrmann sein, vozariti; als solcher erwerben, verthun, privozariti, zavozariti; in der Astronomie, voznik.

Fuhrmanns-, in Zsstgn., vozarsk.

Fuhrmannsgewerbe, das, vozarija; der Betrieb desselben, vozarjenje.

Fuhrmannskittel, der, voznikova lajha (*Zal.*).
Fuhrmannspferd, das, vozarski konj.
Fuhrmannswinde, die, navoj, vinta.
Fuhrsattel, der, vozno sedlo.
Fuhrschlitten, der, težke sani, vozarsko sani.
Fuhrstraße, die, vozna cesta.
Führung, die, vodenjo (vojenje), vodba, voja, peljanje, vodstvo, vojstvo, vižanje, opravljanje, ravnanje; die Führungen Gottes, s. Fügung; die Führung des Beweises, dokaznvanje.
Führungslinie, die, nach *V.* povčerta.
Fuhrwagen, der, voz, kola za blago.
Fuhrweg, der, vozna pot, kolovoz.
Fuhrwerk, das, allg. vozilo; Wagen, voz, kola; sich nähren mit Fuhrwerk, živeti ob vožnji, od vožnje, od vozarije, vozariti.
Fuhrwesen, das, vozarstvo, nach dem *Böhm.* vozatajstvo.
Fuhrwesensmannschaft, die, vojaški vozarji, vozniki.
Füllbar, *adj.*, napolnjiv.
Füllbier, das, pivo ali piva za dolivek, zalijavica, *russ.* podlivnoe pivo.
Füllbrett, das, s. Füllung.
Fülle, die, polnost, polnota; Ueberfluß, obilnost, obilje, prebitek; in Fülle, obilo, preobilno; die Fülle meines Glückes sind meine Kinder, otroci so mi največji sreča; aus der Fülle des Herzens, iz globokosti serca, iz dna serca; er hat die Hülle und Fülle, vsega ima na prebitek, vsega mu ostaja; s. a. Reichthum; trockene, dosip, nasip; bei Flüßigkeiten, doliv; der Boden hat Feuchtigkeit in Fülle, zemlja ima obilno mokrote; Brotes in Fülle, obilno kruha; d. i. das Füllsel in den Küchen, nadevka, nadev; bei Würsten, godlja, budlja, etwa a. bokanje *Pot.*; bei den Kohlenbrennern, bokanje; der Füllwein, Füllbier, vino, piva za zaliv, nach *V.* zalijavica.
Fülleimer, der, dolivač.
Füllen, *v. a.*, polniti; aus einem Gefäße in das andere füllen, pretakati vino, presneti, presnemati, nach *V.* prepolnovati; anfüllen, napolniti, napolnovati; mit Sand, Kern udgl., trockenen Gegenständen, nasuti, nasipati; sich die Taschen füllen, nabiti, natlačiti si žepe; sich den Magen, Bauch füllen, najesti se, napokati se; eine Flasche, natočiti, natakati, naliti, nalivati; in den Küchen, nadeti, nadevati, nabudljati, budljati; die Segel füllen, vom Wind, s. Aufschwellen; napihovati, napenjati; einem die Hände füllen, obdariti, obdarovati koga; füllet die Erde, razmnožujte se po zemlji; mit Muth füllen, s. Erfüllen; *v. n.*, füllen, ein Füllen werfen, ožrebiti se, žrebiti, žebetna, žrebeteča biti, žrebe imeti; die Stute hat gefüllet, kobila se je ožrebila, je storila; gefüllte Blumen, polno, dvojno cvetje, pitoma, pitana cvetlica,
Füllen, das, žrebe, žebe; weibl. žrebica, žebica; Füllen werfen, s. Füllen.
Füllengarten, der, ograda za žrebeta, žrebišče, žrebiše.
Füllenstall, der, žrebetjak, hlev za žebeta.
Füllenstute, die, žrebetna kobila; kobila, ki žrebe doji.
Füllenzahn, der, mlečnik, mlečni zob (pri žrebetih).
Füller, der, polnivec; s. a. Walker.
Füllerin, die, polnivka.
Füllerde, die, nasip, nasipnica; s. a. Walkererde.
Füllerei, die, s. Völlerei.
Füllereich, *adj.*, obilen, preobilen, prepoln.
Füllfaß, das, lij, loj, lijak, lilo, nälijač, lakomnica.
Füllgelte, die, zajemač, koreo.
Füllhaare, *pl.*, dlaka za sedla, blazine itd. gatna, gativna dlaka.
Füllhals, der, lij z dolgim vratam, lakomnica.
Füllholz, das, grablje pri vervarjih.
Füllhorn, das, (Cornu copiae), Fruchthorn, rog obilnosti, rog obilija.
Füllhorngras, das, obilnica.
Füllkanne, die, golida za nalivanje.
Füllkorb, der, im Bergbaue, nasipnjak†.
Füllmund, der, temelj, podstava zidanja, stališče; s. Grundbau.
Füllort, der, sipališče, sipališe, polnišče, polniše.
Füllplatte, die, am Vordertheile eines Rüstwagens, blazina.
Füllsel, s. Fülle.
Füllstange, die, bei den Köhlern, bokavnica.
Füllstein, der, die Lücken bei der Mauer auszufüllen, šibra*, školja*; damit ausfüllen, zašibrati, šibrati, zaškoljati.
Füllstube, die, polnivnica, polnišče, polniše.
Füllstück, das, s. Supplement.
Füllung, die, polnjenje, polnež, polnitev, nasipavanje, natakanje, nadevanje; in der Baukunst, nach *V.* tabla; eine Thür ohne Füllung, nach *V.* ploske duri; mit Füllung, duri s tablami.
Füllungsort, der, s. Füllort.
Füllungsmahl, das, beim Weinfüllen, polnjenica.
Füllwein, der, zalijavno vino, zaliyka, dolivka, nalivka, dolivno vino.
Füllwort, das, s. Flickwort.
Fulminant, *adj.*, gromovit, strosaven, razsajajoč, nagel.
Fulminiren, s. Toben, Wettern.
Fummel, die, šoba, čuba.
Fummelholz, das, bei den Schustern, likavnik, gladež, gladek.
Fummeln, *v. a.*, bei den Schustern, likati, gladiti.
Function, die, opravilo, opravek, služba, delo.
Functionär, der, opravilnik.
Functionszulage, die, opravilski priklade.
Fund, der, die Handlung, najdba, najdež; die gefundene Sache, najdena reč, etwa najdek, *russ.* nahodka; einen Fund thun, s. Finden; Erfindung, iznajdba, iznajdek.
Fundbuch, das, kazalo, ključ.

Fundament, das, dno, temelj, podstava, podslomba, podstavnik, tla, osnova; s. a. Grund.
Fundamental-, in Zssgn., temeljni, glavni, podstavni.
Fundamentalbedingung, die, glavni, pervi pogoj.
Fundamentalbegriff, der, podstavni, temeljni zapopadek.
Fundamentalgesetz, das, poglavitna postava.
Fundamentalsatz, der, glavni stavek, rek†.
Fundation, die, utemeljitev, založba, ustanovitev; s. a. Gründung.
Fundbuch, s. das Wort nach Fund.
Fundeid, der, rudonajdna prisega†.
Fündelhaus, das, s. Findelhaus.
Fündelkind, das, s. Findelkind.
Fundgeld, s. Finderlohn.
Fundgröße, s. Findezahl.
Fundgrube, die, rudnik, *fig.* rudnik, izvir dobička; bogata zaloga, v kteri se nahaja marsikaj, česar kdo išče.
Fundgrübner, der, rudar.
Fündig, s. Findig.
Fundiren, *v. a.*, Stiften, Gründen; fundirte Staatsschuld, založeni, zavarovani deržavni dolg.
Fündling, der, s. Findling.
Fundort, der, najdišče, najdiše, nahajališče, nahajališe.
Fundrecht, das, najdeova, najdnikova pravica.
Fundregister, das, s. Fundbuch.
Fundschacht, der, najdni predih.
Fundschein, der, najdni list.
Fundus instructus, der, potrebščine, potrebšine gospodarstva.
Funeralien, *pl.*, s. Begräbniß.
Fünf, *num. c.*, pet; fünf Männer, pet mož, petero mož; ich sah fünf Vögel, vidil sim pet tičev, petern tičev; den fünf Brüdern, pet bratam; vor fünf Wochen, pred pet ob. petimi tedni; fünf von seinen, pet svojih; aus den Fünfen eine, eno med petimi, eno izmed petih; vor fünf Uhr, pred petimi; nach fünf Uhr, po petih; je fünf, vsak po pet, vsacih pet; er kann nicht fünfe zählen, ne zna ziniti, nič ne ume; fünfe gerade sein lassen, ne gledati tako na tanko na kaj, pustiti reč kakoršna je.
Fünf-, in Zssgn., pet, petero.
Fünf, die, Zahlfigur, petka, petérka.
Fünfadernkraut, das, (Plantago lanceolata), mali terpotec.
Fünfarmig, *adj.*, peterorok.
Fünfbeinig, *adj.*, peteronog, peterokorak.
Fünfblatt, das, s. Fünffingerkraut.
Fünfblätterig, *adj.*, petperesen, peterolisten.
Fünfbund, der, Fünfbündniß, das, zveza med petimi, peterozvezje†.
Fünfeck, das, peterovogelnik, petvogelnik; Fünfwinkel, peterokotnik, peterokotje.
Fünfeckig, *adj.*, peterovogeln, peterovoglat, na pet voglov, peterokoten.
Fünfeimerig, *adj.*, petvedern, sod (od) pet veder, sod petak.
Fünfer, der, die Zahl, petérka, petka; eine Münze, petak; Banknote, petak, bankovec za pet gold.; nach dem *Serb.* u. *Böhm.* petka.
Fünfergericht, das, sodnija peterice, nach *V.* petači.
Fünferlei, *adj.*, peteri, peteroversten, pet verst ali sort.
Fünffach, *adj.*, peteren, petérnat, peterostrok, petkraten; das Fünffache, petkrat toliko, *russ.* v pjatero.
Fünffächerig, *adj.*, peteroguben, peteropredalen, s pet pregradami, predalčki.
Fünffältig, s. Fünffach.
Fünffarbig, *adj.*, peterobarven, peterih barv.
Fünffingerig, *adj.*, peteropersten.
Fünffingerkraut, das, (Potentilla), peteroperstnik, peteroperstnica, petališnik.
Fünfflach, das, petoplošenjak†.
Fünfflügelig, *adj.*, petperuten, peterokril.
Fünffuß, der, pentameter, petostopnik†, petonožec.
Fünffüßig, *adj.*, petonog, petostopen.
Fünffüßler, der, s. Fünffuß.
Fünfgesang, der, peteropév†, kvintet.
Fünfgetheilt, *adj.*, na pet razdeljen, razpetérjen.
Fünfgliederig, *adj.*, peterouden, peteročlen.
Fünfherr, der, peteričnik, nach *V.* petač.
Fünfherrschaft, die, vlada peterice, petih.
Fünfhornig, *adj.*, peterorog, peterorožen.
Fünfhügelig, *adj.*, na pet holmcih, s pet holmci, peterogričen.
Fünfhundert, *num.*, pet sto, (nach andern slav. Mund. petset).
Fünfhundertel, das, petstotina, petstotinka.
Fünfhundertmal, *adv.*, petstokrat.
Fünfhundertste, *adj.*, petstoti.
Fünfjahr, das, (Lustrum), pet let, peteroletje, petletje.
Fünfjährig, *adj.*, petleten, peteroleten, (od) pet let.
Fünfjährige, der, petak; die, petakinja.
Fünfjährlich, *adv.*, na vsako peto leto, vsaciga petiga leta.
Fünflantig, *adj.*, na pet voglov.
Fünfklappig, *adj.*, peteroklopen.
Fünflappig, *adj.*, peterokerp.
Fünfmal, Fünfmahl, *adv.*, petkrat, pet potov; fünfmal zehn ist fünfzig, petkrat deset je petdeset.
Fünfmalig, *adj.*, petkraten, peterokraten.
Fünfmann, der, s. Fünfherr.
Fünfmännerig, *adj.*, (*bot.*) petomožen.
Fünfmonatig, *adj.*, petmesečen, (od) pet mescov, petih mesecov.
Fünfmonatlich, *adj.*, vsaki peti mesec.
Fünfpercentig, *adj.*, petodstotin, petnastotin.
Fünfpfünder, der, petfuntar, petofuntnik.
Fünfpfündig, *adj.*, pet liber, pet funtov.

Fünfreihig, *adj.*, petoreden, petoversten, peteroversten, od pet verst, redov.

Fünfruderig, *adj.*, peteroveslat, na pet vesel. s pet vesli.

Fünfsaitig, *adj.*, petostrun, peterostrun.

Fünfsang, der, s. Fünfgesang.

Fünfsatz, der, (regula quinque), petostavkaṫ.

Fünfsätzig, *adj.*, peterostavčen, od pet stavkov.

Fünfsäulig, *adj.*, peterostebren, peterostolpen, na petih stebrih, s pet stolpi.

Fünfseitig, *adj.*, peterostran, petostransk, peterostransk, na pet strani.

Fünfsilbig, *adj.*, peterozložin.

Fünfsinnig, *adj.*, peteroćuten, s petimi čutili.

Fünfspaltig, *adj.*, peterih zarez, petkrat preklan, peteroecepen.

Fünfspiel, das, s. Fünfgesang.

Fünfsprachenwerk, das, (Pentaglotte), bukve v petih jezikih.

Fünfstimmig, *adj.*, za pet glasov, peteroglasen.

Fünfstöckig, *adj.*, s pet nadstropji.

Fünfstündig, *adj.*, pet ur, petih ur.

Fünfstündlich, *adv.*, vsako peto uro.

Fünftägig, *adj.*, peterodneven, petdneven, od pet dni.

Fünftäglich, *adv.*, vsaki peti dan, na peti dan.

Fünftausend, *num.*, pet tisuč(ev), pet jezer.

Fünftausendste, der, petlisočni, peterotisočni.

Fünfte, *adj.*, peti; zum fünften Male, petikrat, v peto, petič.

Fünftel, das, petina, petinka, peti del.

Fünftens, *adv.*, petič, v peto.

Fünftheilig, *adj.*, petih delov, peterodelen.

Fünfthalb, *adj.*, polpeti, štiri in pol.

Fünfverein, der, s. Fünfbund.

Fünfwöchentlich, *adv.*, vsaki peti teden, vsacih pet tednov.

Fünfwöchig, *adj.*, (od) pet tednov, petteduesk.

Fünfzack, der, petozob, petorogel.

Fünfzackig, *adj.*, peterozobat, peterorogelnat.

Fünfzählig, *adj.*, petérnat.

Fünfzähnig, *adj.*, petozob, peterozoben.

Fünfzehn, **Fünfzehn**, *num.*, petnajst; fünfzehn Menschen, petnajstero ljudi.

Fünfzehig, *adj.*, petpersten.

Fünfzehneck, das, petnajstovogelnik, petnajstokotje.

Fünfzehneckig, *adj.*, na petnajst voglov.

Fünfzehner, der, eine Münze, petnajstica, petica; die Ziffer, petnajstka; einer von fünfzehn, petnajstnik.

Fünfzehneramt, das, petnajstnik.

Fünfzehnerlei, *adj.*, petnajsteri, petnajst verst ali sort, petnajstoversteo.

Fünfzehnfach, *adj.*, petnajsteren, petnajsterat, petnajstogub, petnajstostrok; das Fünfzehnfache, petnajstkrat toliko.

Fünfzehnfältig, s. Fünfzehnfach.

Fünfzehnfüßig, *adj.*, petnajstonog.

Fünfzehnhundert, *num.* petnajst sto, tisoč in pet sto.

Fünfzehnjährig, *adj.*, petnajstleten, (od) petnajst let.

Fünfzehnmal, **Fünfzehnmahl**, *adv.*, petnajst potov.

Fünfzehnmalig, *adj.*, petnajstkraten.

Fünfzehnpfündner, der, petnajstfuntar.

Fünfzehnpfündig, *adj.*, petnajstfunten.

Fünfzehnstündig, *adj.*, (od) petnajst ur.

Fünfzehntägig, *adj.*, petnajstodneven, (od) petnajst dni.

Fünfzehntäglich, *adv.*, vsacih petnajst dni.

Fünfzehntausend, *num.*, petnajst tisoč, jezer.

Fünfzehnte, *adj.*, petnajsti.

Fünfzehntel, das, petnajstina, petnajstinka.

Fünfzehnthalb, *adj.*, polpetnajsti, šestnajst in pol.

Fünfzehntens, *adv.*, petnajstič.

Fünfzig, *num.*, petdeset, in Kl. o. petred; er ist in den Fünfzigen, ima okoli petdeset let; fünfzig Stück Vieh, petdesetero živinčet.

Fünfzigeimerig, *adj.*, (od) petdeset veder.

Fünfziger, der, von 50 Jahren, petdesetak, petredak; Ziffer, petdesetka, petdesetica; Einer von fünfzig, petdesetnik.

Fünfzigerlei, *adj.*, petdeseteri, petdesetoversten.

Fünfzigfach, *adj.*, petdeseteren, petdesetérnat, petdesetogub, petdesetstrok.

Fünfzigjährig, *adj.*, petdesetleten, (od) petdeset let.

Fünfzigjährlich, *adv.*, vsacih petdeset let.

Fünfzigmal, **Fünfzigmahl**, *adv.*, petdesetkrat.

Fünfzigmalig, *adj.*, petdesetkraten.

Fünfzigpfünder, der, petdesetfuntar.

Fünfzigpfündig, *adj.*, petdesetfunten.

Fünfzigste, *adj.*, petdeseti.

Fünfzigstel, das, petdesetina.

Fünfzigstens, *adv.*, petdesetič, v petdeseto.

Fünfzigstündig, -tägig, -wöchig, *adj.*, (od) petdeset ur, dni, tednov.

Fünfzöllig, *adj.*, peteropalčen, (od) pet palcov.

Fünfzüngig, *adj.*, petojezičen.

Fungium, das, gliveo†.

Fungiren, *v. n.*, službo opravljati.

Fünkchen, das, iskrica; *fig.* a. trohica, troha, količkaj.

Funke, **Funken**, der, iskra; Funken schlagen, kresati; Funken geben, ogenj dajati; Funken werfen, sprühen, iskrati, iskriti, iskre odskakujejo, odletajejo, iskre gnati; einen Funken anblasen, iskro upihati; der Zunder fängt gleich Funken, goba se hitro prime, vname.

Funkeln, *v. n.*, iskriti se, svetiti se, bliskeтati se, lesketati se, bliščati se, migljati, migetati, iskre metati, gnati, *russ.* sverkat; die Sterne funkeln, zvezde migljajo, nach dem *Serb.* u. *Böhm.* zvezde trepte; funkelnde Augen, svetle, ognjene, iskrene oči; *v. a.*, sein Auge funkelt Freude, veselje se mu sveti, smeja, sije iz oči.

Funkelnagelneu, **Funkelneu**, *adj.*, čisto nov, nov nov, celo nov, ves nov, prav nov, in Unterkr. und im *Serb.* nov novcat.

Funken, *v. n.*, iskre metati, gnati, iskriti se; s. a. Funkeln.

Funkenmesser, der, iskromér.

Für, *praep.*, za; anstatt, an dessen Stelle, za, namesti, mesti, namest, namesto; was für ein Vogel ist das? kakošen, kak, kakov, kteri ptič je to? *böhm.* co to je za ptaka, *poln.* za ptak; überhaupt fragend, kdo? za was für einem Ende? za kaj? čemu? na kaki konec?; ich für meine Person, für meinen Theil, jez zase, jez sam, kar mene tiče; an und für sich, samo na sebi, po sebi; für das Erste, fürs Zweite usf., pervič, drugič itd.; Mann für Mann, Fuß für Fuß, mož za možem, vsak posebej, nach *M.* vsaciga mnoziga, stopnja za stopnjo; Tag für Tag, dan na dan, dan za dnevam, danes kot jutri; für und für, (als *adv.*), vedno, prevedno, neprenehama, zméraj, ven in ven, od roda do roda, vseskoz, v eno mér, *russ.* navsegda; er ist kein Mann für mich, ni za me, ni po mojih mislih; diese Ansicht hat manches für sich, marsikaj govori za to misel; für das Hauswesen sorgen, za domačijo skerbeti; für übel nehmen, za zlo vzeti, zameriti; oft steht im Slov. (wie auch im Deutschen) der Dativ dafür, z. B. Alles dieses ist für das Haus nützlich, vse to je hiši, domu koristno; für Jemand bestimmen, komu nameniti; die Hosen sind für mich zu knapp, hlače so mi (meni) preozke; nie ist es für den Menschen so traurig, daß —, nikdar ni človekova tako žalostna, de —; für dich habe ich keine Geheimnisse, proti tebi nimam nikake skrivnosti; für mein Leben gern, čez vse rad, prav rad, za živi svet rad; für mein Leben nicht, za vse na svetu ne, za živi svet ne; ein für allemal, zdaj [illegible] enkrat za vselej; eine Arzenei, für (richt. [illegible]) eine Krankheit, zdravilo zoper bolezen; das hilft für Hunger, für Schmerzen, nach *V.* to pomaga od lakote, od bolečine; das ist eine Sache für sich, to je posebna reč; aus Liebe für Sie, iz ljubezni do Vas, k Vam; für sich sprechen, sam pri sebi reči, sam (s) sabo govoriti; ich habe es für mich gethan, sam od sebe sim storil; s. a. Zurückgezogen; man hält ihn für gelehrt, imajo, štejejo ga za (nach allen slav. Mundarten) učenega, nach Einigen nur číslajo ga učenega; ich schätze es für eine große Ehre, v veliko čast si štejem; etwas für geschehen annehmen, sprejeti, kakor da bi se bilo kaj zgodilo; er spart für das Alter, hrani na stare dni; das ist viel für ihn, daß er —, veliko je to od njega, (da je derznil —); für bar Geld bezahlen, z gotovimi dnarji plačati.

Fürbaß, (veralt.), s. Weitersort, Vorüber.

Fürbieten, s. Vorladen.

Fürbitte, die, prošnja za koga, prošnja; eine Fürbitte für Jemand thun, einlegen, prositi za koga, zagovarjati koga, prizadevati si, poteguiti se, poganjati se za koga.

Fürbitter, der, prošnjik (koga); er ist unser Fürbitter, on je naš prošajik od. on prosi za nas; der die Partheien vor Gericht vertheidigt, besednik, zagovornik, odvetnik, *russ.* hodataj.

Fürbitterin, die, prošnjica, prosivka (koga), zagovornica, zagovarjavka.

Fürbot, das, s. Vorladung.

Furche, die, (in der Feldwirthschaft) beim Pflügen entstandene Vertiefung des Ackers, rázor von raz-orjem, während die in demselben Momente vom Pfluge aufgeworfene Erde brazda heißt; eine halbe Furche an der Seite des Ackers, odmetek, odmetljej, smeček, zakrajšek, krajic, krajček; am Ende des Ackers, zavratec, zavratnik; Spitzfurche, zaklinek; Runzel, gerba, guba; die Stirn volle Furchen, nabrano, zgerbančeno, *serb.* namerskano čelo; an den Wiesen, draga.

Furchen, *v. a.*, razore delati, brazditi, na brazde zorati, orati, na brazde deti, devati, das Meer furchen, jadrati po morji; eine Bahn furchen, s. Bahnen; das Gesicht furchen, gerbiti, gerbančiti, nabirati; *v. r.*, sich furchen, brazde delati.

Furcheneis, das, pobrazdni srež, led.

Furchennarbe, die, brazdina, brazdek.

Furchenwasser, das, voda po razorih.

Furchenweise, *adv.*, na razore, na brazde, brazdasto.

Furchenzieher, der, brazdar, brazdač.

Furchgenoß, der, mejaš, mejač, *serb.* brazdaš.

Furcht, die, bojazen, bojezen, nach *V.* banje, gewöhnl. boječnost (eigentl. Furchtsamkeit); Schrecken, strah; Furcht vor Gespenstern, strah; Furcht Gottes, bogaboječnost, strah božji; ich habe, empfinde Furcht, strah me je (besonders von der Gespensterfurcht), strah čutim, bojim se; Furcht und Schrecken, strah in groza; Furcht haben vor einer Sache, bati se česa; in Furcht gerathen, zbati se, splašiti se; Furcht einjagen, machen, einen in Furcht setzen, ostrašiti, ustrašiti, strašiti koga, v strah pripraviti, pripravljati koga; Furcht überfam ihn, strah ga je obšel; vor Furcht, (od) straha, (strahu); von keiner Furcht wissen, ne poznati straha, bojazni; aus Furcht vor der Strafe unterließ er es, ker se je bal kazni, ni tega storil; mit Furcht etwas thun, strahama kaj storiti; er schwebt zwischen Furcht und Hoffnung, zdaj se boji, zdaj se nadja.

Furchtbar, *adj.*, strašin, strahovit, prestrašin, grozen; das war ein furchtbarer Anblick, strahota, groza je bilo pogledati (viditi); *adv.*, strašno, grozno.

Furchtbargroß, *adj.*, strašno velik.

Furchtbarkeit, die, strašnôst, strahovitost, groza, groznost, prestrašnost.

Furchtbild, das, strašilo, strašna podoba.

Fürchten, *v. a.* u. *n.*; sich fürchten, *v. r.*, bati se, v strahu biti, strašiti se, plašiti se; Jemanden, Gott fürchten, koga, Boga se bati, strah imeti pred kom, v strahu biti komu (mit dem Begriff des Unterwerfens); ein gerechter Mann ist nie zu fürchten, pravičniga se ni bati; er fürchtet sich vor dem Tode, smerti se boji; ich fürchte, daß es so kommen wird, bojim se, da bode taka; ich fürchte, er möchte dieß erfahren, bojim se, da bi tega ne zvedil; er fürchtet sich bei der Nacht, strah ga je ponoči; fürchte dich vor Sünde, boj se, varuj se greha; ein gebranntes Kind fürchtet das Feuer, kogar je pičila kača, ta se zvite vervi boji; kdor se z vročim opeče, na merzlo piha; gefürchtet, strašin.

Furchtentseelt, *adj.*, prepaden, na pol mertev od strahu.

Fürchterlich, *adj.*, strašin, grozen, grozovit, strahovit, strahoviten, grozoviten, pošasten; es regnet fürchterlich, strašno lije, dežuje.

Furchterscheinung, die, strašna prikazen, pošast.

Furchtfrei, s. Furchtlos.

Furchtgespenst, das, strah, strašilo, pošast.

Furchtgestalt, die, s. Furchtbild.

Furchtlos, *adj.*, brez straha, nestrašljiv, neboječ.

Furchtlosigkeit, die, neprestrašenost, neustrašenost, neboječnost, neplašba, neplahost, serčnost.

Furchtsam, *adj.*, boječ, plašin, plah, strašljiv, plašljiv, bojazljiv; ein furchtsamer Hase, plašljivec, strašljivec, boječ kakor zajic.

Furchtsamkeit, die, bojeènost, strašljivost, plašljivost, plahovitost, plahost, bojazljivost.

Furchtverachtend, s. Furchtlos.

Fürdauern, s. Fortdauern.

Fürder, s. Ferner.

Fürgang, der, s. Vorgang.

Furie, die, Rachegöttin, furija, nach dem *Poln.* pekelnica, *böhm.* vstekliea; ein sehr erzürnter, boßhafter Mensch, divjalo, divjavec, divjavka, hudoba (od človeka); Wuth, divjanje, zloba.

Furier, s. Fourier.

Furiös, *adj.*, divji, stekel, zloben.

Furkel, s. Forke.

Fürliebnehmen, s. Vorlieb, uff.

Fürmeister, der, s. Vormeister.

Furnier, der, s. Fournier uff.

Fürschrift, die, s. Vorschrift.

Fürsehen, s. Vorsehen.

Fürsorge, die, skerb za kaj, preskerbovanje, oskerbovanje èesa, previdnost, previdba; s. a. Vorsorge.

Fürsorger, der, skerbnik, oskerbnik, previdnik.

Fürsorglich, s. Eventuell.

Fürsprache, die, zagovor, zagovarjanje, prošnja, besceda za koga; Fürsprache thun, einlegen für Jemand, zagovarjati koga, govoriti za koga, vložiti besedo za koga, potegniti, pognati se za koga, prositi za koga.

Fürsprechen, *v. n.*, s. Fürsprache (thun).

Fürsprecher, der, besednik, zagovornik, s. a. Anwalt; Fürsprecherin, die, besednica, zagovornica.

Fürspruch, der, zagovor; s. Fürsprache.

Fürst, der, (princeps), knez, *altsl.* knez; nach *V.* pervak, pervec; Herrscher, Landesfürst, vladavec, vladar; ein junger Fürst, kneževič; einen Fürsten spielen, nach dem *Serb.* kneziti se; zum Fürsten machen, poknežiti, pokneževati, knežiti; Fürst sein, kneževati, knezovati.

Fürstabt, der, pokneženi opat, knez in opat, knez-opat.

Fürstbischof, der, knez in škof, pokneženi škof, knezoškof†.

Fürsten-, in Zsstg., knežji, kneški; des Fürsten, knezov.

Fürsten, *v. a.*, in den Fürstenstand erheben, poknežiti, pokneževati, knežiti; gefürsteter Graf, pokneženi grof.

Fürstenapfel, der, knežnik.

Fürstenbank, die, knežja klop.

Fürstenbirn, die, (Bergamotte), knežuica, bergamota.

Fürstenbraut, die, knezova zaročnica, nevesta.

Fürstenbund, der, zveza vladarjev, kneška zveza.

Fürstendienst, der, kneška služba.

Fürstenfurcht, die, strah vladarjev, pred vladarji.

Fürstenglanz, der, gospostvo.

Fürstengröße, die, knežja visokost.

Fürstengruft, die, knežje pokopališče, pokopališe, kneževska raka.

Fürstengut, das, knežje posestvo, dobro.

Fürstenhalle, die, knežje poslopje.

Fürstenhaus, das, knežja rodovina.

Fürstenhof, der, knežji dvor.

Fürstenhut, der, knežji klobuk.

Fürstenkind, das, kneževič, knezovič, knezov otrok.

Fürstenknecht, der, knežji, knezov služabnik, hlapec.

Fürstenkrone, die, knežja krona.

Fürstenleben, das, knežje življenje, kneževanje.

Fürstenmantel, der, knežji plajšč, plajš.

Fürstenmäßig, *adj.* u. *adv.*, knešk, knežji, po knežje, po kneško.

Fürstenpracht, die, knežja, kneška veličina.

Fürstenrang, der, knežja čast, dostojnost.

Fürstenrath, der, knežje svetovavstvo.

Fürstenrecht, das, knežja pravica.

Fürstensaal, der, knežja dvorana.

Fürstenschnepfe, s. Heerschnepfe.

Fürstensitz, der, knežji sedež, prestol.

Fürstensohn, der, kneževič.

Fürstenstamm, der, knežja rodovina, kneški rod.

Fürstenstand, der, kneštvo, nach dem *Russ.* knežestvo, kneški stan; in den Fürstenstand erheben, s. Fürsten; *coll.* knezi, knezje.

Fürstenstuhl, der, s. Fürstensitz.

Fürstenthron, der, s. Fürstensitz.

Fürstentag, der, zbor, shod, snid vladarjev.

Fürstenthum, das, Land, knežija, kneževina, knežina; s. Fürstenstand.

Fürstentitel, der, knežji naslov.

Fürstenverein, der, s. Fürstenbund.

Fürstenwort, das, kneška beseda, cesarska beseda.

Fürstenwürde, die, kneštvo, knežja, kneževska čast.

Fürstin, die, kneginja.

Fürstlich, *adj.*, knežji, kneževski; seine fürstlichen Gnaden geruheten anzuordnen, svetli knez je zaukazal, so zaukazali; *adv.*, po knežje; fürstlich bewirthen, po kneško, po gosposko gostovati.

Furt, die, seichter Ort in einem Wasser, wo man durchfahren, gehen oder reiten kann, die Wat, pregaz (plitvo mesto v vodi), nach *M.* plitvina gaz; die Ueberfahrt, brod.

Fürtrag, s. Uebertrag.

Fürtrefflich, s. Vortrefflich.

Fürtuch, das, s. Schürze.

Fürwahr, *adv.*, zares, resnično, gotovo, po pravici, za resnico, res, za istino, istinito.

Fürwahrhalten, das, verjetje.

Fürwitz, der, s. Vorwitz.

Fürwort, das, s. Fürsprache; ein Redetheil, zaime, nach *V.* a. namestnica, *poln.* zaimek; persönliches, osebno; zueignendes, prisvojivno, prilastovavno; anzeigendes, kazavno; beziehendes, oziravno, nanašavno; bestimmendes, odločivno; fragendes, vprašavno.

Furz, der, perdec, perd.

Furzen, *v. n.*, perdniti, perdeti; unhörbar, spezdeti se, pezdniti, pezdeti.

Fuschelei, die, Anwendung kleiner Betriegereien, skrivno sleparjenje, kanjenje, zvijače.

Fuscheln, *v. n.*, skrivne sleparije delati, kaniti.

Fusel, die, patoka, *russ.* sivuha.

Fuselier, der, pušar, puškar, pešec.

Fuselieren, *v. a.*, ustreliti.

Fusilade, die, ustrelba.

Fuß, der, noga; ein kleiner Fuß, s. Füßchen; das ganze Bein, stegno, gnjat; mit bloßen Füßen gehen, bos hoditi; s. a. Barfuß; zu Fuße reisen, gehen, sein, pešiti, hoditi; gut zu Fuße sein, hodan biti, dober hodec biti, terdne noge imeti, terden za hojo biti, dober pešec biti, dober v nogah biti; ein Soldat zu Fuße, pešec; zu Fuß dienen, pešec biti, za pešca služiti; auf einem Fuße hüpfen, po eni nogi skakati, tancati; auf dem Fuße nachfolgen, za petami iti, hoditi, na pete se obesiti komu; Fuß für Fuß, noga za nogo; zu Füßen im Bette, v, pri znožji; unter die Füße, mit Füßen treten, z nogami teptati, mandrati, *fig.* zaničevati; festen Fuß fassen, ustanoviti se, ukoreniniti se, uterditi se, terdno stati; einen Fuß im Grabe haben, z eno nogo v grobu biti, stati; flüchtigen Fuß setzen, s. Entfliehen; stehenden Fußes, na mestu; mit dem Fuße fest auftreten, krepko stopiti na nogo; Einem etwas vor die Füße werfen, vreči, zadegati komu kaj pod noge; Einem etwas unter den Fuß geben, dati komu skrivaj dober svet, natihama koga podkuriti, komu poročiti; sich Einem zu Füßen werfen, pasti na kolena pred kom, ponižno prositi ga; Einen (nicht Einem, *Heins.*) auf den Fuß treten, stopiti komu na nogo; trockenen Fußes, ne zmočivši si noge, s subimi nogami; es brennt ihm unter den Füßen, v melce, v kertice hodi, nemiren je (kakor bi imel sto šil pod kožo); den Kopf vor den Fuß legen, zgubiti glavo; er wehrt sich mit Händen und Füßen, branі se z rokami in nogami, t. j. s čimur se more; sich auf die Füße machen; ich will dir Füße machen, s. Bein; vom Kopf bis zum Fuße, od glave do noge, do pete; keinen Fuß breit, ne stopinjice ne (n. p. odjeojati); sie sind über den Fuß gespannt, leben auf gespanntem Fuße, poprek (gerdo) se gledata, ujedata se; auf schwachem Fuße stehen, na slabih nogah biti; auf Freiers Füßen, s. Freier; ich habe keinen Fuß aus dem Zimmer gemacht, nisim prišel čez prag, nisim se ganil iz sobe; auf gutem Fuße, auf einem freundschaftlichen Fuße mit Jemand leben, stehen, dober biti s kom (dobra sva si), prijatel biti s kom; auf großem Fuße leben, gosposko živeti, moževati; den Fuß aufs Land setzen, stopiti na suho; die Sache hat Hand und Fuß, reč je dobro zložena, narejena, je primérna; unter die Füße bringen, pod se spraviti, ukrotiti; der Fuß des Berges, podgorje, podberdje, podgora, znožje hriba, *serb.* u. *böhm.* peta; einer Säule, podnožje, *böhm.* podsloupec; Fuß, Längenmaß, čevelj. šolen*; in der Dichtkunst, nach andern slav. M. stopa, stop, nach *V.* člen; ein Vers von sechs Füßen, s. Hexameter; auf einem guten Fuße stehen, dobro stati; auf eben dem Fuße, ravno tako stati; auf freien Fuß stellen, izpustiti, svobodo dati, nach *V.* sprostiti; die Art, Weise, (način) z. B. nach dem kaiserlichen Fuße, po cesarsko; nach dem französischen Fuße, po franeosko; auf einem kindischen Fuße, po otročje usw.; auf einem sehr guten Fuße, prav dobro; auf dem alten Fuße, po starem kopitu; s. a. Miluzfuß; *merk.* am Fuße dieses, na kraji tega pisanja.

Fußangel, die, rogljač, železje, tatinski skopec, železne nastave za tatove.

Fußbad, das, kopel za noge; als Handlung, umivanje, kopanje nog; ein Fußbad nehmen, umivati, okópati noge; Fußbäder gebrauchen, kópati noge.

Fußballen, der, stopalo, blazina.

Fußbank, die, podnožje, podnožki (*pl.*), stopica, podnožnica.

Fußbekleidung, die, obutev, obutvá, obutalo.
Fußbett, das, šine za noge, s. a. **Fußdecke**.
Fußbeute, die, der Bienen, obnožina, obnožje.
Fußbiege, Fußbeuge, die, pogib, zgib na nogi.
Fußbinde, die, povoj, obveza, obeza za noge.
Fußblatt, das, die ganze untere Fläche des Fußes, podplat, nach *M.* a. noganca, *russ.* u. *poln.* podšva; von der Fußsohle an bis zu den Ferſen, podpeta.
Fußbock, der, hlapec.
Fußboden, der, pod, tla, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* podloga.
Fußbreit, *adj.*, nogo, čevelj širok.
Fußbrett, das, nogavnica, podnožnica; eines Bettes, končnica (pri znožji).
Füßchen, das, nožica.
Fußdecke, die, odeja za, čez nogo, (podnožno) pogrinjalo, prostirač.
Fußdienſt, der, ročna, peš tlaka, tlaka brez voza.
Fußeiſen, das, nach *V.* panoge (*pl.*), železje, pot, spona za, na noge; zum Beſteigen der Gebirge, dereze.
Füßeln, *v. n.*, mit Füßen ſpielen, nach *V.* nogljati; s. a. **Scandiren**.
Fußen, *v. n.*, noge opreti, opirati na kaj, vpreti se z nogami, terdno stati; auf etwas fußen, ſich verlaſſen, zanesti, zanašati se na kaj, *serb.* oslanjati se, *russ.* polagat sja na čto.
Fußfall, der, pad pred noge, priklon do tal, poklek; einen Fußfall thun, pred koga pokleknoti, pasti mu pred noge, na kolena pasti, se vreči, prikloniti se do tal, pasti na tla pred koga.
Fußfällig, *adv.*, na tleh leže, klečeč, na kolenih pred kom, do tal priklonjen; vor einem fußfällig werden, na kolena, k nogam pasti komu, pred koga.
Fußfeſſel, die, s. **Fußeiſen**.
Fußfetzen, der, obujek, onuča.
Fußfolger, der, s. **Lakai, Trabant**.
Fußfrohne, die, s. **Fußdienſt**.
Fußgang, der, steza; im Schnee, tir, gaz.
Fußgänger, der, pešec, pešak, hodec; guter, dober hodec, hodni človek, petin; ſchlechter, klenta, klentalo.
Fußgängerin, die, peška, hodnica.
Fußgarde, die, straža pešcov.
Fußgelenk, das, členek na nogi.
Fußgeſimſe, das, nach *V.* podnožni zidek.
Fußgeſtell, das, Poſtament, podnožje, stalo, stajalo, podstav, podstavek, *poln.* a. podslupje.
Fußgetäfel, das, vloženi pod, vložene tla.
Fußgicht, die, (Podagra), putka, protin (v nogah), podgrom, podarna, skernina v nogah.
Fußgichtig, *adj.*, er iſt fußgichtig, podgromast je, ima protin v nogah, *serb.* ima uloge u nogah.
Fußglied, das, člen noge.
Fußhader, der, čevljarica, cunja za brisanje čevljev, cuoja za čevlje; er iſt ſein Fußhader, rabi ga za kar si koli bodi.
Fußhaken, der, dereze *pl.*
Fußharniſch, der, golenka, železne nogavice.
Fußkämpfer, der, vojščak, vojšak pešec.
Fußkiſſen, das, podnožje, podnožnica.
Fußknecht, der, peš hlapec, pešec.
Fußknöchel, der, gleženj, gležno, členek.
Fußknochen, die, kost v stopalu, nožne kosti *pl.*, piščali, pišali.
Fußkrieger, der, pešec.
Fußkuß, der, poljubec, poljubljej na nogo, kuševanje nog; er wurde zum Fußkuſſe zugelaſſen, pripustili so ga, da je poljubil nogo.
Füßling, der, am Strumpfe, stopalo, žok.
Fußmaß, das, zum Unterſchiede vom Ellenmaße, čeveljska mera, mera na čevlje; das vom Schuſter genommene, mera (od) noge, mera za čevlje.
Fußpfad, der, steza, peš pot.
Fußpfahl, der, podklada.
Fußpunct, der, (Nadir), nadir, napetnik.
Fußreis, der, s. **Fußreiſer**.
Fußreiſe, die, peš popotvanje, hoja; eine Fußreiſe unternehmen, peš potovati.
Fußreiſer, *pl.*, um den Vogelherd, damit die Vögel darauf fußen, d. i. ſich ſetzen, vejevje, drevce.
Fußrücken, der, nart.
Fußſchämel, der, podnožje; im gemeinen Leben, pruščica; an dem Weberſtuhle, Spinnrade, podnožnik, podnožnica, podnožka.
Fußſcheit, das, naj nižje poleno pri oglarnici.
Fußſchelle, die, s. **Fußeiſen**.
Fußſchmerz, der, bolečina v nogi.
Fußſocke, die, kratka nogavica, žok.
Fußſohle, die, die ganze untere Fläche des Fußes, podplat; der vordere Theil dieſer Fläche, stopalo, stopal.
Fußſohlenband, das, podplatni vezek.
Fußſohlenmuskel, der, podplatna mišica.
Fußſohlenſchlag, der, udarek po podplatih; s. **Baſtonade**.
Fußſoldat, s. **Fußkämpfer**.
Fußſpur, die, sled, *serb.* trag.
Fußſtapfe, die, stopinja; den Fußſtapfen nachgehen, iti za kom po stopinjah, slediti po stopinjah; in Eines Fußſtapfen treten, izgledovati se nad kom, vzeti si koga za izgled, posnemati ga.
Fußſteig, der, steza, peš pot.
Fußſteigrecht, das, pravica do steze, na stezo.
Fußſtock, der, (Fußſtab), čevelj.
Fußſtoß, der, udar z nogo, berc, ocbada; einen Fußſtoß geben, cebniti, cebati.
Fußſtrick, der, zaderga.
Fußſtück, das, der unterſte Theil des Schildes, nožje.
Fußtaſte, die, podnožnik.
Fußteppich, der, s. **Fußdecke**.
Fußtopf, der, kôza.
Fußtritt, der, ein Tritt, stopnja, stopinja; Schritt, korak; einem einen Fußtritt geben, komu na nógo stopiti; Spur, sled; an einem Tiſche, podnožnik, nach *V.* a. nemarnik; an einer Drehbank, nogavnice *pl.*
Fußunterlage, die, podstava, podnožje.
Fußvolk, das, pešstvo, pešci *pl.*, nach den übrigen slav. M. pehota.
Fußwandeln, *v. n.*, sprehajati se.
Fußwandern, *v. n.*, peš popotovati, hoditi.
Fußwärmer, der, ogrevalo za noge.
Fußwaſchen, das, umivanje, pranje nog.
Fußwaſſer, das, voda za umivanje nog.
Fußweg, der, s. **Fußſteig**.
Fußwehe, s. **Fußſchmerz**.
Fußwerk, das, obutev, obutalo, obuva, obuv; Füße, noge; in der Orgel, etwa podnožniki, pedale*.
Fußwinde, die, vod; damit heben, z vodam vzdigniti.
Fußwiſch, der, otirek, brisalo za noge.
Fußwurzel, die, Fußrücken, nach dem *Böhm.* nart, *russ.* pljusna.
Fußwurzelhöhle, die, nartna votlina.
Fußzehe, die, persi na nogi; die große, palec; die kleine, mazinec.
Fuſtel, s. **Färberbaum**.
Fuſti, pokvarek (blaga kupčijskiga).
Fuſtirechnung, die, odbitek pokvarka.
Futter, das, die Bekleidung eines Körpers von innen bei Kleidern, podloga, podstava, podšivka, podvleka, podvlaka; eine hölzerne Bekleidung, oboj. obojnica, rom*, lašta*; von Außen, obleka; Nahrung für Menſchen, hrana, živež, jed; im Futter halten, hraniti, rediti; halbverdautes Futter, ješa; Nahrung für Thiere, piča, klaja, poklaja, kerma, nach *Gutsm.* klastje; bei Pferden, hartes Futter, von Körnern, zob, zerna; rauhes Futter, seno, slama; die Pferde haben ſchon zweimal Futter bekommen, konji so že dvakrat zobali, ovsa dobili, allgem. napaseni bili, konjem so že dvakrat jesti (zobati) dali; in einem Futter (vier Meilen fahren), z enim obrokam; friſches Viehfutter, zelena klaja; zuſammengeraffites, ſchlechtes, plaža; das Futter, welches man den ſtätigen Kühen, die ſich nicht melken laſſen, um ſie willig zu machen, darreicht, prilast; mit Mehl, Kleien gemengtes Futter, obloda; es zurichten, oblodíti; übrig gebliebenes Futter, zjedi; Meſſerſcheide, nožnica, nožnice *pl.*; s. a. **Futteral**; Futter einholen, preſſen, s. **Fouragiren**.
Futter-, in Zſtzg., za klajo, za pičo, za kermo, klajni, pični.
Futteral, das, tok, *russ* vlagališče.
Futteralmacher, der, tokar.
Futterarm, *adj.*, brez kerme, brezpičen.
Futterbank, die, Häckerlingsbank, slamorezna truga, rezačka, škopnica.
Futterbau, der, sejanje, setev klaje, piče.
Futterbaden, der, svisli (*pl.*), pod za klajo.
Futterbrei, der, in den Bienenſtöcken, ein weißlicher Brei am Boden der Zellen zur Nahrung für die Brut, nach *Dainko*, kermna kaša, nach *Pot.* umlék, redivo čebelniga zaplivka.
Futterbrett, das, pažnica, platnica.
Futterer, der, kermivec; in großen Städten Verkäufer des Futters, etwa klajar, pičar, ki seno in drugo piče v mesto vozi.
Futtererbſe, die, grašica, grahorica, grahoršica.
Futterfiſch, der, etwa, riba pašnica†.
Futtergeld, das, für die Fütterung eines Thieres, plača za rejo, za klajo, rejska plača, rejnina.
Futtergemenge, das, mešana klaja; mit Kleien, obloda.
Futtergewächs, s. **Futterkraut**.
Futtergras, das, trava za piče, rejo, paša.
Futterhaſer, der, oves za klajo, zob.
Futterhirſe, die, bar.
Futterhonig, der, pitanec, pitanje, pitavni med.
Futterkartoffel, die, krompir za kermo, klajo.
Futterkaſten, der, skrinja za oves, za klajo.
Futterklinge, die, kosa, slamorezna kosa.
Futterknecht, der, poklajač.
Futterkorb, der, klajni koš, pertavoi koš, koš za klajo.
Futterkorn, das, zob.
Futterkraut, das, rastlina, zel za piče, pična rastlina, pašoe zelišča, zeliša.
Futterleinwand, die, platno za podlogo, podvleko.
Futterleiter, die, gare (*fem. pl.*).
Futtermacher, der, podlogar, podvlekar.
Futtermangel, der, pomanjkanje kerme, piče, kdar ljudje nimajo piče ali klaje za živino.
Futtermauer, die, obzidje, prizidje, *russ.* odeja, obšivka.
Futtermeſſer, s. **Futterklinge**.
Futtern, Füttern, *v. a.*, von innen mit Futter bekleiden, podložiti, podlagati, podvleči, podstaviti, podstavljati; von außen, obleči, obdati, obdajati, oviti, ovijati, obiti, obijati, obložiti, oblagati, opažiti, pažiti; füttern oder futtern, *v. a.*, einen Menſchen, pasti koga, zalagati; einen zu Tode füttern, doreditì, rediti do smerti; das Vieh, die Thiere, pasti živino, kermiti, pičati, klasti živini, klajo dati, dajati, polagati, pokladati; Gras, Haber uſf. füttern, poklasti, klasti, pokladati, jesti dati, dajati; von Körnern, zobati dati, dajati; mäſten, pitati; durch's Füttern verderben, zapitati, zapasti, zarediti; füttern, *v. n.*, z. B. Brachdiſteln füttern gut, osat dobro redi, je dobra piča, klaja.
Futternetz, das, damit das Vieh im Gehen daraus freſſen kann, torba, koš.
Futternoth, die, sila, potreba za piče.
Futterpflanze, s. **Futterkraut**.
Futterraufe, die, gare *pl.*, jasli *pl.*
Futterreich, *adj.*, kjer je obilno piče.
Futterſchneider, der, slamorezec, škoporeznik, škepar, rezač.
Futterſchwinge, die, rešetce, pol (von poljem).
Futterſtätte, die, wo Faſanen uſſ. gefüttert werden, nach *V.* klajišče, klajišc.

Futterstroh, das, slama za klajo; in Bündeln, otepi (*pl.*).
Futtertrespe, die, stoklasa lesna.
Futtertrog, der, živinska trnga*, korito, jasli.
Futtertuch, das, podloga, podvleka.
Futterung, die, das Füttern, kladenje, kermljenje; das Futter, s. **Futter, Fouragirung**; beim Fenster, oboj.
Futterwanne, die, rešetce, pol.
Futterwicke, die, grašica.
Futterzeug, der, podvleka, podloga, podstava.
Futurum, das, prihodnji čas.

G.

Gabare, die, gabara*, neka barka.
Gabe, die, überhaupt, was gegeben wird, danje, dajanje, podarek, podelek, *poln.* datek; Steuer, Abgabe, davek, dajanje, davščina, davšina, dača, dacija*, *serb.* podanak; Geschenk, dar, darilo, podarek; eine kleine Gabe, darek, darilce; Opfer, dar, darilo, daritev; eine Gabe Gottes, dar Božji; s. a. **Fähigkeit, Talent**; er hat die Gabe sich beliebt zu machen, zna se ljudem prikupiti; eine Gabe Essen, obrok; eine Gabe an Arzenei, s. **Dosis**; Almosen, dar vbogajme, milošenja, milošnja.
Gabel, die, vile *pl.*; die Eßgabel, vilice *pl.*; eines Baumastes, razsoha, (*altsl.* rasoha), rogulja, rogovila, kobalja, kobila, trabi, *pl. f.*; bei Jägern, und überhaupt eine Stange mit zwei Spitzen, rogovila, rogula; am einspännigen Wagen, vojnice *pl.*, trabje; am einem Hamen, nach *V.* jeklic; die Stange, um Vogelnetze auszuspannen, žerlica; Ofengabel, burklje; Haugabel, kopača; Heugabel, senene vile, in Unterfr. a. roglje *pl.*; Mistgabel, gnojne vile, an Reben, ročica; s. a. **Gaffel**.
Gabelanker, der, srednje sidro; in der Bauk, s. **Schließanker**.
Gabelast, der, rogovila, rogula, razsoha.
Gabelblume, s. **Meerkohl**.
Gäbelchen, das, viličice.
Gabeldeichsel, die, vojnice, *pl.* (a. *böhm.*), sprednje trabje, nach *M.* škarnje, *russ.* oglobli, *f. pl.*
Gabeler, der, s. **Gabler**.
Gabelförmig, *adj.*, viličast, razsohast, rogljast, rašljast, vilast, vilicam podoben, rogovilast.
Gabelfrühstück, das, kosilice, predjužnik.
Gabelgehörn, das, jelenov rog z dvema odrastlikama, vilast rog, nach *M.* rogovile.
Gabelhirsch, s. **Gabler**.
Gabelholz, das, razsoha, rogulja, rogovila, in Unterfr. (u. im *Serb.*), rašlja, rašljasto drevo.
Gabelicht, *adj.*, vilast, rogljast, roguljast, razsohast, rašljast.
Gabelig, *adj.*, vilat, roguljat, razsohat, vilnat, rašljat.
Gabelkraut, das, (Bidens), dvozob.
Gabelkreuz, das, nach *V.* stoga, rogovila.
Gabella, s. **Abfahrtsgeld**.
Gabelmacher, der, vilar; bezüglich der Eßgabeln, viličar.
Gabelmast, der, jadrilo z rašljami (za jadra).
Gabeln, *v. a.*, nasaditi, nasajati, nabosti, nabadati na vilice, natakniti, natikati; von Hirschen, nabosti na roge; *v. r.*, sich gabeln, rogoviliti se, deliti se na dvoje.
Gabelnadel, die, igla koževnica, igla za v lase; s. **Haarnadel**.
Gabelpferd, das, vojoičar.
Gabelröhre, die, rogljasta cev.
Gabelschwanz, die, riba vilorepka; eine Raupenart, rogovilarica†.
Gabelschwänzig, *adj.*, vilorep, rogljastiga, rašljastiga repa.
Gabelstange, die, rogovila, rogulja, razsoha.
Gabelstich, der, vbod z vilicami.
Gabelstiel, der, platnice, deržalo, roč, ročaj, rog, vilišče, viliše.
Gabelstück, das, s. **Gabelholz**.
Gabeltheilig, s. **Gabelförmig**.
Gabelwagen, der, samec, kola z vojniceami.
Gabelweg, der, razpotje.
Gabelweihe, die, škornjek.
Gabelwerk, das, rogovile.
Gabelzehe, die, rogljaš†.
Gaben, *v. a.*, s. **Dotiren**.
Gabenfresser, der, verächtl. podkupljiv sodnik.
Gabensammlung, die, béra darov, daril; s. a. **Collecte**.
Gabler, der, Gabelhirsch, roguljar, jelen z dvema odrastlikama, nach dem *Böhm.* vilak.
Gach, s. **Jäh**.
Gachelkraut, s. **Schafgarbe**.
Gäck, der, s. **Geck**.
Gackelhaus, der, klepoteo, žlobudra, žlobudralo; Gackelliese, klepetulja, raglja.
Gackelig, *adj.*, žlobudrav.
Gackeln, s. **Gackern**.
Gackern, *v. n.*, der Laut der Hühner, kokotati, kokodajkati, kokodakati, kokodajsati; von Gänsen und Enten, gagati; gackernd wohin kommen, prikokotati; den Tag über gackern, prekokotati ves dan; von Menschen, krohotati, s. a. **Gickern, Kichern**.
Gackern, das, kokotanje.
Gadelbeere, s. **Heidelbeere**.
Gadelbusch, der, zimska raca.
Gademer, der, kajžar, bajtar, bedničar, kočar.
Gaden, der, ein kleines Haus, koča, bednica; ein Stockwerk, nadstropje, s. übr. **Stock-**

werk; Milchgaden, klet za mleko; Viehgaden, hlev, s. a. **Laden**.
Gaffel, die, s. **Gabel**; Zins, Abgabe, davek, davščina, davšina, kazen; s. a. **Zunft** (Zukunft); **Abzugsgeld**; in der Turnkunst, s. **Seitensprung**.
Gaffelmeister, s. **Zunftmeister**.
Gaffeltange, die, škarojica.
Gaffen, *v. n.*, zijati, zijale prodajati, debelo gledati in usta odpreti; ein Abgrund gafft unter mir, brezden zeva, reži pod mano.
Gaffer, der, zijalo, zijak, zijavec, zijač.
Gafferin, die, zijavka, zijala.
Gagagen, *v. n.*, gagati.
Gagat, die, gagat, smolni, černi ogel.
Gage, der, mezda, plača, plačilo; s. a. **Unterpfand**.
Gageerhöhung, die, povišek plače.
Gags, s. **Gaks**.
Gäh, s. **Jäh**.
Gähnaffe, der, zijalo, s. a. **Maulaffe**; Gähnaffen feil haben, zijale prodajati; Gähnaffen machen, zijati.
Gähnen, *v. n.*, zdehniti (zehniti) se, zazdehati se, zdehati se; als *v. t.*, ich gähne, zdeha se mi, in andern slav. M. zevati; *fig.* weitgeöffnet sein, zevati.
Gähnen, das, zdeh, zdehanje, zevanje.
Gähner, der, zdehavec, zdehalo.
Gähnsucht, die, zdehanje, zdehota, zdehavica.
Gähnung, s. **Gähnen**, das.
Gahr, s. **Gar**.
Gährausbruch, der, kisovanj.
Gährbottich, der, sod, badenj, kad za vrenje, vrelnik†.
Gähre, die, s. **Gare**.
Gähre od. **Gähre**, die, von gähren, kisanje; von Bier, Wein, vrenje, kuhanje; das Bier steht in der Gähre, pivo vre; vom Brote, kvašenje, kvas, s. a. **Sauerteig**; Bierhefen, olnve drožje, nach *Gutsm.* medenice, nach *M.* kvasenice; das Brot hat zu viel Gähre, kruh je preveč okvašen.
Gähren, *v. n.*, (*serb.* kisnuti), vreti, kipeti, kuhati, kisati se, (*russ.* brodit); vom Brote auch kvasiti se, nach *M.* kvaseti, vshajati; der Sauerteig gährt, kvas se kisa; vom Wein, vreti, kuhati, auch tvarjati (*cfr. poln.* robić); *fig.* in Gährung, im Gähren sein, das Blut gährt, kri vre, kipi; es gährt im Lande, vre in kuha po deželi, narod se vzdiguje, roji; vom Bier, vreti, nach *M.* ježati.
Gähren, das, s. **Gährung**.
Gährkammer, die, kisavnica, vrelnica, kvasivnica.
Gährmittel, das, kvas, *poln.* rozczyn, ferment, nach *V.* kisalo.
Gährstoff, der, kvas.
Gährteig, der, kvas; Dampfeln, krovajci *pl.*, s. **Hefe**.
Gährung, die, allg. etwa vrenje, kipenje, (notranje), gibanje; Teiggährung, krušno kipenje ali vshajanje, kvasenje od. kvašenje; saure Gährung, kisanje; Weingährung, vrenje, kuhanje; Biergährung, nach *M.* ježanje; faulende Gährung, gnjiloba; in Gährung kommen, zavreti, vzkipeti, zakipeti, skisati se; das Volk gerieth in Gährung, jelo je vreti med ljudstvam, ljudstvo se je začelo gibati; s. a. **Bewegung**; in Essiggährung übergehen, vom Weine, prekuceniti se.
Gährungsluft, die, dušivec, gnjilec.
Gährungsmesser, der, kvasomér†, kisomér†.
Gährungsmittel, s. **Gährmittel**.
Gährungsproceß, s. **Gährung**.
Gährungsstoff, s. **Gährstoff**.
Gähzorn, s. **Jähzorn**.
Gakelhans, s. **Gackelhaus**.
Gaks, s. **Gaksen** (flottern), er weiß weder gaks noch gaks davon, še senja se mu ne od tega; ne ve ne bele ne černe.
Gaksen, *v. n.*, von Hühnern, s. **Gackern**; vom Menschen, jeeljati, blesti.
Gala od. **Galla**, die, dvorska slovesnost ali svečanost†; pražnje, praznično oblačilo, gala. *russ.* ubranstvo.
Galakleid, s. **Galla**.
Galaktometer, der, mlekomér.
Galan, der, ljubi, ljubček, miléek.
Galander, der, Kornwurm, žitni mol, s. **Wippel**; ein Vogel, čnpasti škerjanec, s. **Haubenlerche**; Speckkäfer, žižek.
Galant, *adj.*, artig, vljuden, priljuden, nach *V.* roden (*cfr.* roditi, sich bekümmern); verliebt, zaljubljen; geputzt, nališpan, lepo oblečen; die galante Welt, lepi svet; galante Krankheit, s. **Syphylis**.
Galanterie, die, feine Lebensart, gizdavost, vljudnost, priljudnost; Liebeshändel, zaljubljenost; Putz, lišp, kinč, lepotija, galanterija.
Galanteriearbeiter, der, lepotninar†.
Galanteriehandel, der, lepotninarstvo, kupčija z galanterijnim blagam, z lepotijami.
Galanteriehändler, der, prodajavec lepotij, lepotniga blaga, lišpa, galanterijniga blaga, lepotninar†.
Galanteriewaare, die, lepotno blago, lepotija, lepotnina, galanterija, roba za lišp.
Galatag, der, dvorska svečanost†.
Galaxie, s. **Milchstraße**.
Galbanum, das, galban.
Galeere, die, galeja, *serb.* galija.
Galeerenarbeit, die, delanje na galeji.
Galeerensklave, der, sužnik na galeji, galejnik, nach *V.* galeot*, *serb.* galijaš.
Galeise, s. **Färberginster**.
Galeone, die, galeona*, galjasa*.
Galette, s. **Cocon**.
Gälfern, s. **Gelfern**.
Galgant, der, (Alpinia galanga), galgan.
Galgantöl, das, galganovo olje.
Galgantwurzel, die, galganov koren.
Galgen, der, vislice *pl.*, gemeinigl., gavge*, (nach Macej. bei den alten Slov. skubnica), *russ.* visélica, *serb.* vešala *pl.*, *poln.* szu-

bienica; er kam an den Galgen, obešen je bil; er verdient den Galgen, vreden je, da bi ga obesili.

Galgenberg, der, obešališče, obešališe.

Galgenbraten, der, s. **Galgendieb.**

Galgendieb, der, obešenec, obešenjak.

Galgenfrist, die, kratki odlog.

Galgengesicht, s. **Galgenmiene.**

Galgenholz, das, les od vislic.

Galgenmännchen, s. **Alraun.**

Galgenmäßig, *adj.*, vislicam primeren, vislic vreden.

Galgenmiene, die, obešenjakov obraz, obešenec.

Galgenpfeiler, der, steber od vislic.

Galgenrebel, s. **Mandelkrähe.**

Galgenrotte, die, tatje, tatinska derhal.

Galgenschelm, der, s. **Galgendieb.**

Galgenschwengel, der, s. **Galgendieb.**

Galgenstrafe, der, obešenje, vislice.

Galgenstrick, der, verv ali konopec za obešanje; s. a. **Galgendieb.**

Galgenvogel, der, (Corvus corax), krokar, gavran; s. a. **Galgendieb.**

Galimathias, der, kloboštranje, kvašenje, govorjenje, kakor bi otrobe vezal; da ni ne na konja ne na osla; da ni nikomur podobno; da nima ne glave ne repa; s. a. **Unsinn.**

Gall, s. **Gelt.**

Galla, s. **Gala.**

Gallapfel, der, šiška, nach *V.* doblica.

Gallapfelabsud, der, ovretek šišk, voda prevretih šišk.

Gallapfelauszug, der, **Gallapfeltinctur**, die, izlečekt iz šišk.

Gallapfelbad, die, namaka šišk.

Gallapfelsäure, die, šiškovina, šiškina (šišćena) kislina.

Gallapfelwurm, der, s. **Gallinsect.**

Galle, die, im thierischen Körper, žolč, a. žele, *g. m.*, in Unterkr. u. in allen übr. slav. M., so wie im *Altsl.* (žl'ď) *g. f.*; Zorn, jeza; die Galle läuft ihm über, žolc mu kipi, piskrec mu je zavrel; začenja jeziti se; bitter wie Galle, grenko kakor pelin; Galle im Herzen, zloba, serd; schwarze Galle, černi (černa) žolč; *waidm.* jelenov rep, (ker je gorjup); Glasgalle, steklena pena; Fäulniß, gnjiloba; Herzgalle, smoljača, smolnina; s. a. **Gallapfel**; nasse Stelle, zamok, s. **Erdgalle.**

Gallen-, in Zsstzgn., žolčni, -žolča.

Gallen, *v. a.*, mit Galläpfeln zubereiten, Seide, nach *V.* šiškati; einen Fisch gallen, žolč iz ribe vzeti, jemati; bei den Jägern, *v. n.*, das Wasser lassen, scati.

Göllen, *v. a.*, ožolčiti, žolčiti, *fig.* ogreniti, greniti; *v. n.*, auch **Gellen**, berneti, zvoneti, doneti; die Ohren gällen (gellen) mir, zvoni, poje mi po ušesih; gällend, gellend, zvoneč, berneč.

Gallenabsonderung, die, kerganje, odločevanje žolča.

Gallenader, die, žolčna žila.

Gallenartig, *adj.*, žolčast, žolču podoben.

Gallenbitter, *adj.*, žolčnat, grenek, grenak, gorjup, kakor žolč, kakor pelin.

Gallenblase, die, žolčnik, žolčni mehur; bei den Bienen, s. **Giftblase.**

Gallenblasengang, der, žolčni tok, nach dem *Poln.* žolčni prehod.

Gallenblasengrube, die, žolčiščet, žolčiše.

Gallenfett, das, žolčna mast.

Gallenfieber, das, žolčna vročica, s. **Fieber.**

Gallenfliege, s. **Gallinsect.**

Gallengang, s. **Gallenblasengang.**

Gallengeschmack, der, slast po žolču.

Gallenkrampf, der, žolčni kerč, (kerč od žolča t. j. skaženiga).

Gallenkrankheit, die, žolčna bolezen, t. j. bolezen od premnogo ali skaženiga žolča.

Gallenkraut, s. **Gnadenkraut.**

Gallenstein, der, žolčni kamen.

Gallensucht, **Gallsucht**, die, žolčnica, s. **Gelbsucht.**

Gallensüchtig, *adj.*, s. **Gelbsüchtig**; ein gallensüchtiger Mensch, črnčrn človek, jeza.

Gallentrank, der, grenka pijača; Einem einen Gallentrank bereiten, napraviti žalost komu, napresti mu jo, da ga boli.

Gallerie, die, galerija, prehodi *pl.*, nach *M.* auch shodi (*böhm.* Stiege). *böhm.* pavlač, *serb.* trem; s. a. **Bildergallerie.**

Gallertartig, *adj.*, žoličast.

Gallerte, der, Sulze, žolica, dergtalice *pl.*, (*serb.* derhtalice, a. hladetina, *russ.* studen), nach *Vert.* als Stoff, limic; als Speise, žolica, žepica.

Galliasse, die, galjasa, galjona.

Gallicht, *adj.*, žolčast, kakor žolč, žolču podoben; es hat einen gallichten Geschmack, ima slast po žolču.

Gallig, *adj.*, žolčnat, žolčen; ein galliges Fieber, s. **Gallenfieber**; *fig.* černčrn, jezen.

Gällig, *adj.*, (*mont.*), terd, terden.

Gallimathias, s. **Galimathias.**

Gallinsect, das, šiškarica† (osa).

Gallion, das, der Vordertheil an großen Schiffen, rivec.

Gallione, die, galijun.

Gallizenstein, der, beli vitriol, bela galica.

Galloch, das, am Glockenthurme, lina, okno na zvoniku.

Galone, die, galon (nekdanja angleška mera za tekoče reči).

Gallonen, *pl.*, s. **Tressen.**

Gallouiren, *v. a.*, obšiti.

Galloschе, die, hölzerner Schuh, cokla; verächtl. krevsa; s. a. **Ueberschuh.**

Gallsucht, die, s. **Gallensucht.**

Gallus, s. **Gallapfel.**

Gallwespe, die, s. **Gallinsect.**

Galmei, der, kalamina (ruda).

Galmeiblumen, *pl.*, kalaminski cvet.

Galmeistein, der, terda kalamina.

Galopp, der, skok, peketanje, kolop, *böhm.* u. *poln.* cval; galopp reiten, v skok dirjati, skokama, nach *V.* na splav dirjati, *serb.* u propanj, uzpropnice.

Galoppen, **Galoppiren**, *v. n.*, pokotati, peketati, v skok ali skokama jezditi, nach *V.* na splav dirjati, *russ.* skakati.

Gälse, die, s. **Gelse.**

Galstern, *v. n.*, žaltav biti.

Galstrig, *adj.*, žaltav, s. **Ranzig.**

Gält, s. **Gelt.**

Galvanisch, *adj.*, galvansk, *poln.* galvaniczny.

Galvanisiren, *v. a.*, galvanizovati.

Galvanismus, der, galvanizem.

Galvanographie, die, galvanopis.

Galvanometer, der, galvanomér.

Galvanoplastik, die, galvanoplastika.

Gamander, der, bučenica, s. **Bathengel.**

Gamaschen, s. **Kamaschen.**

Gambe, die, tanka piščal, pišal; s. a. **Baßgeige**, **Kniegeige.**

Gämlich, *adv.*, ostudljiv, gnjusljiv; es ist mir gämlich, gnjusi se; s. **Eckeln.**

Gämlichkeit, die, ostudnost, ostudljivost.

Gäms, (eine Steinart), s. **Kamm.**

Gämse, die, s. **Gemse.**

Ganasse, die, lice, čeljust (spodoja konjska).

Ganerbe, s. **Miterbe**, **Mitbesitzer.**

Gang, der, hod, tok; die Handlung des Gehens, hoja, (*russ.* a. hodba); ich kenne ihn am Gange, po hoji ga poznam; viele Gänge machen, mnogo obhoditi, prehoditi, okoli hoditi; den Gang beschleunigen, hitreje stopiti, pouriti stopinje; den Gang unterbrechen, ustaviti se; *waidm.* Gänge thun, vom Hunde, teči, leteti; vom Wilde, sem ter tje begati, tekati; ich habe einen Gang zu thun, moram nekam iti; einen vergeblichen Gang thun, zastonj iti, prazna pot; ich habe noch drei Gänge zu machen, imam še tri poti -a (po opravilih); Spaziergang, pošet, sprehod; er hat einen hurtigen Gang, urno, jaderno hodi; von Speisen, nošaj, donos, prinos (jedi na mizo); einen Gang im Fechten thun, poskusiti eno s kom; Gang in der Mühle, kamen, tečaj, kolo, *russ.* postav, *poln.* obrot (obrat) młyna; Mehl vom ersten Gang, od perve mlevi, od perviga mela, meljaja; eine Mühle mit drei Gängen, mlin na tri kolesa; die Gallerie, prehodi *pl.*, mostovž, ganek *, *russ.* hod; unterirdischer Gang, podzemeljska pot, prekop, predor; in der Anatomie, žleb, prehod, pot; fistelartiger, cev, cevka; in den Gang bringen, z. B. eine Uhr, zagnati, sprožiti; ein Betriebsgeschäft in Gang bringen, začeti; eine Münze in Gang bringen, spraviti, vpeljati, med ljudi dati dnar; die Uhr ist im Gange, ura gre; die Sache ist im Gange, in je že napeljano, nasnovano; govore in posvetujejo se zastran tega; die Krankheit ist im Gange, se pase, gospodari (v kakem kraji); der Proceß ist im Gange, pravda teče; im Gange erhalten, v teku (tečaji) ohraniti, deržati; s. a. **Betrieb**, **Curs**; den Sachen ihren Gang lassen, pustiti reč, naj gre kakor gre (kakor si bodi); die Sache gewinnt einen andern Gang, drugači se je obernilo; er geht seinen eigenen Gang, dela po svoji glavi, po svojem umu; ein saurer Gang, težavna pot; der Gang der Verhandlungen, tek obravnave, kako obravnava teče, ide; s. a. **Verlauf**; der Gang eines Flusses, tek; das ist sein Gang nicht, tjekej on ne hodi; *waidm.* Gang, a., kunin sled; im Bergbaue, žila, rudna žila; ein fauler Gang, jalova žila; der Gang blühet am Tage, žila gre na dan; der Gang streicht, žila derživ eno mér; der Gang fällt aus seinen Streichen, se zasuče, zavije; das ist Gang und Gebe, s. **Gänge.**

Gäng, s. **Gänge.**

Gangart, die, nach dem *Poln.* (kamen) žilnik, žilna ruda, žilni kamen.

Gangbar, *adj.*, von Münzen, tekoč, dober, veljaven dnar, ki med ljudmi gre; von Waaren, diese Waare ist nicht gangbar, to blago ne gre, se ne speča lahko, nach *V.* ni izvedno; von einem Wege, hoden; wo viel gegangen wird, hojen, shojen, uhojen, utert; gangbar erhalten, v dobrem stanu ohraniti, gangbares Wort, dobra, navadna beseda.

Gangbarkeit, die, prehodnost, veljavnost, izvednost, hodnost.

Gangbau, der, kopanje rudne žile.

Gänge, *adj.*, ein gänger Hund, uren, skočan, nagel pes; das ist gang und gebe, to je v navadi, to je navada, tako se rabi.

Gänge, die, navada, navadnost.

Gängelband, das, peljajec, povodec, nach *V.* vodivnica, ročaj, *russ.* pomoči *pl.*; am Gängelbande haben, na vajetu imeti koga; delati s kom kar se hoče, voditi ga kakor malo dete.

Gängelei, die, verächtlich vojenje.

Gängeln, *v. a.*, ein Kind, voditi, učiti, hoditi; diese Frau gängelt ihren Mann, ta žena dela z možem, kar se ji zljubi, mu gospodari.

Gängelwagen, der, ein Gestell mit Rädern, worin Kinder gehen lernen, hodulja (nach dem *Russ.*), stolec na kolescih; kolesca.

Gänger, der, hodec; er ist ein tüchtiger Gänger, prav hodec je, hodan (hoden) je.

Gängerin, die, hodivka, hodna ženska.

Gangerz, das, ruda v žilah, žilna ruda.

Gangfisch, der, s. **Weißfisch.**

Gangfuß, der, s. **Lauffuß.**

Ganggebirge, das, žilnata gora.

Ganggewicht, das, an den Uhren, (hodni) vtez, kembelj, butec.

Ganggräber, **Ganghauer**, der, žilokopt, rudar, ki dela po žilah.

Ganghaft, s. **Gangbar.**

Gangherrschaft, der, s. **Aristokratie.**

Gangherrscher, der, s. **Aristokrat.**

Gängig, s. **Gäng**; gängiges Gebirge, s. **Ganggebirge.**

Gängler, der, vodec, vodivec.

Gänglerin, die, vodivka.

Gänglich, *adj.*, ein gänglicher Weg, hodna pot.

Ganglien, *pl.*, etwa čutnična pletka ob. klopka, (*dr. Bl.*); nach dem *Poln.* vozli (trebušnih čutnic), vozlina.

Gangliensystem, das, etwa čutnično pletivo ob. sklop (*dr. Bl.*); nach dem *Poln.* vozlinje, vozlinstvo†.

Gängling, der, kdor se drugim da voditi, kdor nima svoje volje, vojenček.

Gangpfoste, die, nach *V.* koza.

Gangpfostensäule, die, nach *V.* gankov* steber.
Gangrad, das, s. **Tretrad.**
Gangsäule, die, steber (od) prehodov, ganka*.
Gangschlüssel, die, für die Hauptgerichte in den Küchen, velika skleda, nach *V.* nosna skleda.
Gangstein, der, s. **Gangart.**
Gangstreit, der, prepir zavolj rudne žile.
Gangweise, *adv.*, das Erz bricht oder findet sich gangweise, ruda je v žilah, po žilah, žilama.
Gangwoche, s. **Kreuzwoche.**
Gans, die, (Anas anser), gos, gosa; in Unterfr. nach dem *Serb.* auch goska (guska); wilde, divja; zahme, domača gos; eine dumme Gans, s. **Dummbart**; es flog ein Gänschen über'n Rhein, und kam eine Gans wohl wieder heim, Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba; teliček v šolo, tele iz šole; Gans in Eisenhütten, ejok stopljeniga železa; *mont.* terdo kamenje.
Gansblume, die, (Draba), kurje zdravje.
Gänschen, das, goska, goščica, gosc.
Gänse-, in Zssgn., gosji, gosinji.
Gänseaar, der, Gänseadler, (Vultur cristatus), sivi jastreb.
Gänseaugen, *pl.*, s. **Anführungszeichen.**
Gänsebein, das, gosja kost.
Gänseblume, die, (Bellis perennis), marjetica, *serb.* krasuljak, ranik; die große, ljubljenka, *russ.* ivanov cvet.
Gänsebraten, der, pečena gos.
Gänsebrust, die, gosje persi.
Gänsedistel, die, mleč, osat, mlečec; s. a. **Sandistel.**
Gänsedumm, *adj.*, neumen kakor tele.
Gänsefeder, die, gosje pero.
Gänsefett, das, gosja mast.
Gänsefingerfuß, der, **Gänsefingerkraut**, das, (Potentilla anserina), gosja trava.
Gänsefleisch, das, gosetina, gosje meso.
Gänsefliege, die, gosja mušica.
Gänseflügel, s. **Flederwisch.**
Gänsefuß, der, gosja, kozja noga; eine Pflanze, kurje čevca (*plur.*); bei den Buchdruckern, s. **Anführungszeichen.**
Gänsegang, der, koracanje, (tudi čo več ljudi gre tikama eden za drugim); ihn haben, koracati, gugati se po gosje.
Gänsegekröse, das, drob od gosi.
Gänsegeschnatter, das, gogot, gaganje; *fig.* žlobudranje, žvečenje.
Gänsegrün, *adj.* sivo-zelen.
Gänsehabicht, der, s. **Gänseaar.**
Gänsehals, der, gosji vrat.
Gänsehändler, der, gosar; es sein, gosariti.
Gänsehaut, die, gosja polt, koža; die Haut am menschlichen Körper, wenn sie in der Kälte rauh wird, kurja polt, nasterhnjena koža, *serb.* ježurina.
Gänsehirt, der, gosar, gosji pastir.
Gänsehirtin, die, gosarica, gosja pastarica.
Gänsekiel, der, gosje pero.
Gänseklein, das, s. **Gänsegekröse.**
Gänsekohl, s. **Sandistel.**
Gänsekopf, der, gosja glava; *fig.* klama, neumnež; s. a. **Dummbart**; (Anthemis cotula), smerdele *pl.*
Gänsekoth, der, gosjek, gosinjek.
Gänsekröthig, *adj.*, gosjekast, po barvi gosjeku podoben.
Gänsekraut, s. **Gänsefingerkraut, Gänseblume.**
Gänseklüchlein, das, goska, gose-eta.
Gänselaus, die, gosja uška.
Gänseleber, die, gosje jetra.
Gänselöffel, der, nach *V.* gosjekljunasta žlica.
Gänsemädchen, das, gosaričica.
Gänsemann, der, gosar.
Gänsemast, die, pitanje, dobeljenje gosi.
Gänsemilch, s. **Sandistel.**
Gänsenudel, die, osvaljek; svalki iz testa, s kterimi se gosi pitajo.
Gänsepappel, die, (Malva rotundifolia), černi klobuk.
Gänser, Gänserich, der, gosjak.
Gänseröschen, s. **Gänseblume.**
Gänseschmalz, das, s. **Gänsefett.**
Gänseschnabel, der, gosji kljun.
Gänsestall, der, gosjak, gosinjak.
Gänsesteige, die, gosje gredi.
Gänsestein, der, gosji kamen.
Gänsestöckchen, das, s. **Gänseblume.**
Gänsetreiber, s. **Gänsehirt.**
Gänsewälger, s. **Gänsenudel.**
Gänsewein, der, eine scherzhafte Benennung des Wassers, voda.
Gänsezehnte, der, gosja desetina.
Gant, die, dražba, klic; na klic prodati; s. **Auction, Concurs.**
Ganten, der, eine Art Prangers, terlica.
Gantgeld, das, dražbino skupilo.
Gantmann, s. **Cridatar.**
Gantmasse, s. **Concursmasse.**
Ganz, *adj.*, (*totus*), ves, (vsa, vse), auch, jedoch weniger richtig cel (*int.*), unversehrt, cel, od. (*neg.*) nerazbit, nenačet, nesomlet, nerastergan itd.; im Ganzen, povsem; der Rock ist noch ganz, suknja je še cela, dobra, še ni nikjer raztergana; ein ganzes Buch, celé, popolnama bukve; er hat das ganze Buch durchgelesen, vso knjigo je prebral; eine ganze Flasche Wein, polna sklenica vina; das ist ein ganzer Mann, to je práv korenjak; er ist ein ganzer Narr, práv norec je; er ist der ganze Vater, ves je oče; die ganze Stadt, vse mesto; das ganze Haus durchstöberu, vso hišo preriti, pretakniti; s. a. **Völlig, All**; ein ganzer Bauer, s. **Ganzhüfner**; der ganze Tag, ves dan; ganz (ungekaut) verschlucken, oblo požirati; vom ganzen Herzen, iz vsega serca, *serb.* od sve duše; das hat meinen ganzen Beifall, to moram popolnama hvaliti; im ganzen Ernste, prav zares; ganze drei Monate, polne tri mesec; in meinem ganzen Leben, odkar sim živ; das ganze Glas austrinken, kupico do dna izpiti, vso izpiti; ein ganzes Gebirge, *mont.* nenačeta gora, kjer se še ruda ni kopala; ein ganzer Thaler, cel, t. j. neizmenjan tolar*; mein ganzes Glück ist dahin, vsa moja sreča je minula; *adv.*, po vsem, popolnama, čisto, zgoli, celo, (celo); ganz allein, prav sam, in Unterfr. u, im *Serb.* sam samcat; ich bin ganz unglücklich, prenesrečen sim; das ist etwas ganz Anders, ta je vsa druga; ganz wohl, vse prav, prav dobro; ganz wenig, merviea, trošica; ganz still, tiho; ich bin ganz Ohr, prav zvesto poslušam; es war ein ganz artiges Sümmchen, lep dnarček je še bil; das ist ganz unmöglich, to ne more nikakor biti; mit Hauptwörtern verbunden, ves, z. B. er ist ganz Gluth, on je ves ogenj; ganz von Gold, ves zlat, iz čistiga zlata; ganz und gar nicht, celo ne, po nobeni ceni, kratko nikarne, po nikakem, *serb.* nimalo; ganz und gar nichts, celo nič, prav nič; ganz gewiß, prav zares; nicht ganz schlecht, ne ravno ves (auch vsega) slab od. preslab; ganz und gar Bosheit, hudoben kar ga je, do čistiga, do kraja, do dobriga; er ist ganz damit beschäftiget, ves je v tem; ganz machen, s. **Vollenden.**
Ganze, das, celo, celota, celina, celotina, vsota; er will das Ganze, hoče imeti vse; im ganzen, v vsem, z vsem, po vsem, sploh, eno z drugim, vse poprek; das Ganze der Landwirthschaft, vse kmetovanje (skup vzeto); im Ganzen kaufen, na debelo kupiti; s. a. **Bausch.**
Ganzen, s. **Ergänzen.**
Ganzheit, die, celost, celovitost; s. a. **Ganze.**
Ganzhüfner, der, zemljak, cel zemljak, celjak (*Ravn.*).
Ganzjährig, *adj.* u. *adv.*, celoleten, za (celo) leto.
Gänzlich, *adv.*, celo, clo, po vsem, do čistiga, do dobriga, do konca, popolnama, kratko in malo; *adj.*, popolen, popolnama; die gänzliche Reform, poprava na vse strani, čez in čez, vseobsežna† poprava; pavsoten.
Ganzlöhner, s. **Ganzhüfner.**
Ganzmachung, die, s. **Ergänzung.**
Ganzmetall, das, prava kovina, (ki je bolj raztežna).
Ganznarbig, *adj.*, grapav, nemezdren, netrebljen (od kož).
Ganzpacht, der od. die, polni zakup ali štant*.
Ganzrandig, *adj.*, celorob, celih okrajcov.
Ganzseide, die, prava svila ali žida.
Ganzvogel, der, s. **Krammetsvogel.**
Ganzzeug, der, razdrobljene cunje (pri papirarjih).
Gar, *adj.*, zubereitet, fertig, dogotovljen, gotov, pripravljen, doveršen, dodelan, izdelan, in Kt. a. nared, k redi; von Speisen, kuhan, skuhan, dokuhan; vom Brot, dopečen, izpečen; gares Eisen, pripravljeno, dokovano železo; gares Kupfer, prečiščena, prečišena kotlovina; gar machen, prečistiti, čistiti; gares Leder, ustrojeno, dostrojeno usnje; ich bin noch nicht gar, še nisim dodelal, reč še ni gotova; gares Salz, dodelana sol; gare Lauge, ustavljen lug; *adv.*,

celo, clo, prav; ganz und gar, celo, prav; ganz und gar nichts, čisto nič, prav nič, ne stvarice, ne trošice; s. a. **Ganz**; gar alles, vse čisto, vse vse, kar vse; das ist gar nicht viel, to pač ni premnogo; es ist gar nicht lange, ni ravno zdavno; das will gar nichts sagen, to nič ne dé; das ist gar zu weit, predalječ je; er ist darin gar sehr bewandert, kaj dobro ume to reč; gar viel, dokaj, prav mnogo; er ist wohl gar gestorben, morda je umerl, pa ne da bi bil umerl; gar nichts würdig, prav za nič; gar zu wahr, da bi tako res ne bilo; gar wenig, kaj malo; gar wohl, pač da, to se ve da; sogar, s. **Sogar**; ei, warum nicht gar, kaj neki, kaj še, kaj pa de?
Gar-, in Zssgn., fertig, dogotovljeni, izdelani, s. **Gar**; *adj.*, gar machend, čistiven.
Garaffel, s. **Benediktskraut.**
Garant, s. **Bürge, Gewährsmann.**
Garantie, die, s. **Bürgschaft, Gewährleistung, Sicherheit.**
Garantiren, *v. n.*, s. **Bürgen, Gewährleisten**; Sicherheit leisten, dati komu varščino ali varnost; s. a. **Sicherheit.**
Gararbeit, die, pripravljanje, izdelovanje.
Garaus, das od. der, konec, kraj; einer Sache, Einem das (den) Garaus machen, reči konce storiti, ukončati reč, pokončati, v pogubo kaj (koga) spraviti, ubiti kega, ugonobiti koga; das Garaus mit einem spielen, do zadnjiga s kom igrati.
Garbe, die, in der Feldwirthschaft, snop, *dim.* snopek, snopič, (*coll.*) snopje; das Getreide in Garben binden, snope delati in vezati; *serb.* a. snopiti žito; s. a. **Schafgarbe**; das Ende der Garben gegen die Wurzel zu, ritina, pri ščetini, šetini.
Gärbeeisen, s. **Gerbeeisen.**
Gärberliren, s. **Gerbeln.**
Garben, *v. n.*, das Getreide garbte gut, žito je dalo dovelj snopja.
Gärben, s. **Gerben.**
Garbenband, das, poreslo, eig. povreslo, (*altsl.* pevrésti, binden), nach *M.* a. poveslo.
Garbenbinder, der, vezač, kdor snopje veže.
Garbengefilde, das, polje (pokrito) s snopjem.
Garbenhaufen, der, kopica, žito v kopicah, kup snopja, stava, stavek, razstava.
Garbenkrähe, s. **Mandelkrähe.**
Garbenkraut, s. **Schafgarbe.**
Garbenschichte, die, nasad.
Garbenzehent, der, snopovina, desetina od poljščine, poljšine, ki se daje na polji od snopja.
Gärber, s. **Gerber.**
Garbruch, der, zabod v kotlovino.
Garçon, s. **Junggesell.**
Garde, die, straža.
Garben, s. **Betteln.**
Garderobe, die, Kleiderkammer, shramba za oblačila, oblačilnica; die Kleidungsstücke, oprava, obleka, oblačila *pl.*

Gardine, die, ein Vorhang, s. dieses; eine spanische Wand, zaslon.
Gardist, der, stražnik.
Gardrichter, der, nach *V.* gradnik.
Gare, die, der Zustand einer Sache, da sie fertig ist, godnost, gotovost; der Häute, ustroj; vom Kupfer, čistost; eine Gare Häute, 24 ustrojenih kož; die Kohlen haben die rechte Gare, oglje je dovelj žgano; in der Bienenkunde, vom Weisel, plemenka, godnost; s. a. **Gahre**.
Gareisen, das, gares Eisen, s. **Gar**.
Gareiß, **Gareisel**, s. **Karausche**.
Gären, s. **Gähren**.
Garerz, das, dovelj žgana ruda, čista, izžlindrana ruda.
Gaesener, das, čistivni, prečiščavni, prečišavni ogenj.
Gärgel, s. **Gergel**.
Garherd, der, prečiščavnica, prečišavnica.
Gariner, s. **Garnele**.
Garknecht, der, čistivec.
Garkoch, der, nach *V.* barivec (baringar), pri kterem so vsaki čas gorke (kuhane ali pečene) jedi pripravljene.
Garkupfer, das, čisti baker, čista kotlovina.
Garleder, das, weißgares, irh, irhovina, *böhm.* jircha.
Garmachen, s. **Gar**.
Garmacher, der, očiščevavec, očiševavec (bakra).
Garmachung, die, des Leders, strojenje; des Kupfers, čiščenje, čišenje.
Garn, das, gesponnene Fäden, preja, nach *M.* auch niti; wollenes, volnata preja; Garn spinnen, presti; daraus gestricktes Netz, mreža, (*altsl.* se't); das große Netz, welches gezogen wird und nicht sackförmig ist, mreža, nach *V.* vlak; der zweite Magen der wiederkäuenden Thiere, devetogub, gubaneo; ein Garn stricken, mrežo plesti; einen ins Garn ziehen, dobiti koga v pest, spraviti koga pod svojo oblast; er ging ihm ins Garn, dal se mu je uloviti, vjel se mu je v mreže; vsesti se na limanice.
Garn-, in Zssgn., prejni, za prejo; vom Netz, mrežni.
Garnate, der, garnat.
Garnbaum, der, (Kettenbaum), nach *V.* šipno vratilo; s. **Weberbaum**.
Garnbürste, die, tkavška ščetka, šetka.
Garnele, die, (Crangon), rakec brez klešč, kleš ali ščipavnic, šipavnic.
Garnende, das, zavernek, *serb.* ureznici.
Garnfärber, der, barvar preje.
Garnflocken, der, pavola.
Garngabel, die, soha ali kol za mrežo.
Garnhandel, der, prodaja preje, kupčija s prejo, prejarija.
Garnhändler, der, kupčevavec s prejo, prejar.
Garnhaspel, die, motovilo, motavnik.
Garnichtsthun, das, brezdelnost, postopanje.
Garniren, s. **Besetzen**, **Verzieren**.
Garnison, die, posada, posadka, garnizon.
Garnisoniren, *v. n.*, biti v posadki, za posadko.
Garnisonsartillerie, die, posadno topništvo.
Garnisonsbattaillon, das, posadni bataljon.
Garnisonsmannschaft, die, posadka.
Garnisonssoldat, der, posadni vojak.
Garnitur, die, obrobek, obšiv; s. a. **Verzierung**.
Garnknäuel, der, klobko, klobčič preje, (*serb.* klubko, *russ.* klubok).
Garnlente, *pl.*, nach *V.* dragarji; wenn ein Einziger das Garn zieht, heißt er, lovničar.
Garnmasche, s. **Masche**.
Garnmeister, der, nach *V.* dragar.
Garnreuse, die, verša.
Garnsack, der, Garnschlauch, leichte Wate, nach *V.* samica, *böhm.* nahoneo.
Garnspule, die, cevka.
Garnstange, die, s. **Garngabel**.
Garnstock, der, bei den Seidebereitern, grablje.
Garnsträhne, die, predeno, štréna*.
Garnstricker, der, mrežar.
Garnstück, s. **Garnsträhne**.
Garnweber, der, tkavec, tkalec.
Garnweife, die, motovilo, motavnik.
Garnwinde, die, rene *pl.*, *böhm.* svijadlo.
Garnzug, der, vlak z mrežo.
Garofen, der, čistivnica za baker.
Gärre, die, bei den Böttchern, nach *V.* krajic, krajevec, krajnek.
Garsalz, das, čista, izvarjena sol.
Garscheibe, die, čisti baker v plošči, plošı, plošćadi, plošadi.
Garschlacke, die, bakrena žlindra.
Garstig, *adj.*, gerd, gnjusen, nagnjusin, sporen, nesnažen; s. **Schmutzig**; sich garstig machen; ogerditi — se, ognjusiti — se, onesnažiti — se; garstiges Wasser, motna, nečista voda; garstiges Wetter, gerdo vreme; garstige Reden, gnjusne, umazane besede; er ist garstig angeführt worden, hudo so ga ganili, ukanili.
Garstigkeit, s. **Häßlichkeit**.
Garstück, das, kos soli čiste.
Gärtchen, das, vertec, vertič, verticek.
Garten, der, vert; auch ograd, zagrada.
Garten-, in Zssgn., vertni, povertni.
Gartenammer, der, (Emberiza hortul.), vertnik, vertni sternad.
Gartenampfer, der, s. **Spinat**.
Gartenanemone, die, vertni pljučnik.
Gartenanlage, die, naprava verta, vert.
Gartenapfel, der, povertno jabelko.
Gartenarbeit, die, vertno delo, delanje na vertu.
Gartenaufseher, der, vertni varh, — čuvaj.
Gartenbau, der, vertnarija, obdelovanje verta.
Gartenbaum, s. **Fruchtbaum**.
Gartenbeet, das, gréda, leha, lešica, nach *V.* a. obernišče, oberniše (Reifn.).
Gartenbestellung, s. **Gartenbau**.

Gartenbiene, die, domača, pitoma bčela.
Gartenbirn, die, povertna hruška.
Gartenblume, die, povertna cvetlica; *pl.* povertno cvetje.
Gartenbohne, die, vertni bob.
Gartenbuch, das, vertnarske bukve, (vertnar).
Gartendille, s. **Dille**.
Gartendistel, s. **Artischoke**.
Garteneppich, s. **Petersilie**.
Gartenerbse, die, povertni grah.
Gartenerdbeere, die, vertna jagoda.
Gartenerde, die, černa perst.
Gartenfeind, s. **Erdgrille**.
Gartenfenchel, der, sladki koper, komoraš.
Gartenfink, s. **Buchfink**.
Gartenfrosch, s. **Grasfrosch**.
Gartenfrucht, die, povertnina, vertni sad.
Gartengeheimnisse, *pl.* vertnarske skrivnosti.
Gartengemüse, das, vertna zelenjava, vertno zelenje.
Gartengeräth, das, vertnarsko orodje, vertnarska priprava.
Gartengewächs, das, vertna rastlina, povertnina; s. a. **Gartenfrucht**.
Gartenglockenblume, die, vertni zvonček.
Gartengrasmücke, die, vertna penica.
Gartenhacke, die, vertnarska motika.
Gartenhaue, die, vertnarska motika.
Gartenhaus, das, vertna hišica.
Gartenheil, s. **Stabwurz**.
Gartenhippe, s. **Gartenmesser**.
Gartenhopfen, der, povertni hmelj.
Gartenhummel, die, vertni čmerlj.
Gartenknecht, der, vertni, vertnarski hlapec, hlapec za vert.
Gartenkohl, der, kapus.
Gartenkraut, das, povertno zelišče, zeliše.
Gartenkunst, die, vertnarstvo.
Gartenkünstler, der, umetni vertnar.
Gartenland, das, vertna zemlja, verti *pl.*
Gartenlaube, die, etwa hladnica; nach dem *Poln.* hladnik, *russ.* u. *böhm.* besedka.
Gartenleiter, die, lestva, gred, lojtra* s hlapcam, vertnarska lestva.
Gartenlerche, s. **Ackerlerche**.
Gartenlinse, die, vertna leča.
Gartenlust, die, veselje v vertu (vžívano).
Gartenmark, das, s. **Sellerie**.
Gartenmaßliebe, die, (Bellis hortensis), vertne marjetice.
Gartenmeister, der, samostanski (klošterski) vertnar.
Gartenmesser, das, krivec, vinjak, serpica, serpača, kosir, reznik, orežnik.
Gartenmöhre, die, vertna merkev.
Gartenmücke, die, vertni komar.
Gartenminze, die, vertna meta.
Gartennelke, s. **Nelke**.
Gartenpastinak, der, korenje, merkvica.
Gartenpflanze, die, povertna rastlina.
Gartenprodukt, s. **Gartenfrucht**.
Gartenraden, der, vertni kokalj.
Gartenraute, die, (Ruta graveolens) vinska rutica.
Gartenrettig, der, povertna retkev.
Gartenrose, die, s. **Gartrose**.
Gartensäge, die, vertnarska žaga, žagica.
Gartensalat, der, vertna salata.
Gartenschaufel, die, vertnarska, vertna lopata.
Gartenscheere, die, vertnarske škarje.
Gartenschläfer, der, (Myoxus Nitella), mali polh.
Gartenschnecke, die, vertni polž.
Gartenschrift, s. **Gartenbuch**.
Gartenschwamm, s. **Champignon**.
Gartenschwarzkehlchen, das, pogoreléek.
Gartensenf, der, bela gorčica.
Gartensieb, das, vertna mreža.
Gartenspeise, s. **Gartengemüse**.
Gartenthor, das, **Gartenthür**, die, vertne vrata, duri.
Gartentulpe, die, vertni tulipan.
Gartenwalze, die, vertne reči.
Gartenwanze, die, vertna stenica.
Gartenweg, der, vertna steza, steza po vertu.
Gartenwegewart, der, potrošnik.
Gartenwesen, das, vertne reči, vertnarstvo, vertnarija.
Gartenwühler, s. **Gartenmücke**.
Gartenwurz, s. **Staudwurz**.
Gartenzaun, der, vertni plot, vertna graja, ograda.
Gartenzeitung, die, vertnarske novice ali novine.
Gartenzins, der, vertnina.
Gartenzwiebel, die, vertna čebula.
Garthafer, **Gartheil**, **Garthen**, **Gartkraut**, das, kerčno zelje.
Gärtner, der, vertnar, nach *Jarn.* vertnik; Gärtner sein, vertnariti; als Gärtner erwerben, verthun, privertnariti, zavertnariti.
Gärtnerbursche, der, vertnarski učenec, vertnarče.
Gärtnerei, die, vertnarija, vertnarstvo; Gärtnerei betreiben, vertnariti.
Gärtnerin, die, vertnarica.
Gärtnerisch, *adj.*, vertnarsk.
Gärtnerlehrjunge, der, s. **Gärtnerbursche**.
Gärtnerkitt, der, vertnarski klej.
Gärtnerkunst, die, s. **Gartenkunst**.
Gärtnern, *v. n.*, vertnariti.
Gartrose, die, roža vertnica, goščavka, gošavka, auch šipek (*altsl.* šipok, šip'k).
Gas, das, gaz, (*böhm* plyn).
Gasbad, das, gazova, plinova kopel.
Gasbeleuchtung, die, plinova, gazna svečava, svečava z gazam.
Gäschen, **Gäschten**, *v. n.*, šumeti, péniti se, vreti, kipeti.
Gäscht, der, pene *pl.*, kipenje; des Bieres, s. **Hefen**.
Gasconaden, *pl.*, baharija.
Gäse, s. **Alaun**.

Gasentwickelung, die, delanje gaza; bei starker Gasentwickelung, kdar se močno gazi, plini.
Gasförmig, *adj.*, plinast, gazu podoben.
Gasometer, der, plinomér, gazometer.
Gäspe, die, doppelte hohle Hand voll, perišče, periše, in Unterfr. u. nach andern slav. Munda. pregeršče (vom *altsl.* gr'st, *f.*, eine Handvoll); fünf Gäspen Erbsen, pet perišč graha.
Gasregulator, der, plinokaz†.
Gäßchen, das, uličice.
Gasse, die, ulica, *pl.*, nach *V.* so wie im *Altsl.* und allen übrigen slav. Munda. ulica, auch stegne; eine enge Gasse, zagata; auf der Gasse herumlaufen, po ulicah letati; eine Gasse bilden, v dve versti se razstaviti.
Gassen=, in Zßgn., uliční.
Gassenbetteln, das, beračenje po ulicah.
Gassenbettler, der, poulični berač, berač pouličar.
Gassenbettlerin, die, poulična beračka, beračica pouličarica.
Gassenbube, der, klatež, potepuh (po ulicah).
Gassenfeger, der, uliční pometač, pometavec ulic.
Gassenhauer, der, okrogla, ulična popevka, drajna, vsacimu znana pesem, pijanska, kvanta.
Gassenhauptmann, s. Viertelmeister.
Gassenjunge, der, s. Gassenbube.
Gassenkehren, das, pometanje ulic.
Gassenkehrer, der, uliční pometavec, pometač.
Gassenkehrerin, die, ulična pometavka, pometavka po ulicah.
Gassenkette, die, ulična veriga.
Gassenkind, das, s. Gassenbube.
Gassenkoth, der, blato na ulicah.
Gassenkutscher, der, uliški kočijaž, najemni voznik, s. a. Fiaker.
Gassenlaterne, die, ulična svetilnica.
Gassenlaufen, das, letanje ali beganje po ulicah; als Strafe, letanje skoz šibe, šibanje; teči skoz šibe.
Gassenlied, das, s. Gassenhauer.
Gassenmädchen, das, zanikerna deklina, vlačugarica po ulicah, uličarica.
Gassenmeister, der, s. Viertelmeister.
Gassenmensch, das, lajna.
Gassenpöbel, der, ulična derhal.
Gassenrinne, die, požiralka, lijak, s. a. Gerinne, Rinnstein.
Gassensänger, der, poulični pevec, pevec po ulicah.
Gassenscherz, der, prostaška, debela šala.
Gassenschleuse, die, ulična zatvornica.
Gassensingen, das, petje, prepevanje po ulicah.
Gassentreter, der, postopač, *serb.* gazi-blato, *poln.* wiercipięta (vertipeta); s. a. Pflastertreter.
Gassentreterin, die, postopavka.
Gassentroß, s. Gassenpöbel.
Gassenvogt, s. Bettelvogt.
Gassenwitz, der, debela smešnica, zarohljena (beseda, povedba).
Gassenwurz, s. Sauerklee.
Gaßler, der, klavec.
Gast, der, gost; (conviva), nach *V.* omiznik; ein geladener Gast, povabljenec, pozvanec; zu Gaste bitten, Gäste bitten, v gostje povabiti, vabiti, na kosilo, na obed povabiti; seien Sie heute unser Gast, kosite danes pri nas, zajemite danes z nami; zu Gaste gehen, v gostje, in Unterfr. v goste iti; zu Gaste sein, v gostjah, in Unterfr. v gostih biti, povabljen biti na kosilo, kositi pri kom; s. a. Kunde; ein Gast im Lande, tujic, inostranec; Ankömmling, prihodnik, prihodni človek; ein schlauer Gast, zvit človek, premedenec; ein grober Gast, debel človek, grobijan; ungebetene Gäste setzt man unter den Tisch, nach dem *Serb.* nezvanimu gostu za vratmi.
Gast=, in Zßgn., za goste, -gosta.
Gäst, s. Gäscht.
Gastbar, s. Gastfrei.
Gastbecher, der, kozarec ali kupica, s ktero se gostu o prihodu napiva.
Gastbett, das, postelja za gosta, gostova.
Gastbitter, der, vabljič, vabič, vabivec; in Bezug auf das Hochzeitmal, zovčin (in St.).
Gastelknecht, der, sklicovavec.
Gasten, *v. n.*, v gostje ali goste iti, hoditi, v gostjah biti, gostiti se, gostovati se; als Gast beiwohnen, gostovati; Gastwirth sein kerčmariti, gostivnico imeti, gostivnik biti.
Gasterei, die, gosti od. gostje *pl. f.*, gostovanje, gostarija, gostba, gostenje (gošćenje), *russ.* u. *altsl.* pir, pirovanje; eine Gasterei anstellen, gostjo napraviti.
Gastfrei, *adj.*, gosten, gostovit, pogostljiv, postrežljiv do tujih, kdor rad tujim strež in jih pod streho jemlje, gostoljub, nach *M.* gostoven.
Gastfreiheit, die, gostnost, gostovitost, pogostljivost, gostoljubnost, gostivnost, postrežljivost do tujcov.
Gastfreund, der, gost, gostoljub; ein gastfreier Mann, s. Gastfrei.
Gastfreundlich, s. Gastfrei.
Gastfreundlichkeit, die, Gastfreundschaft, die; s. Gastfreiheit; Gastfreundschaft üben, lepo sprejemati tuje, rad jemati jih pod streho.
Gastfreundschaftlich, s. Gastfrei.
Gastgabe, die, kolač.
Gastgeber, der, gostivnik (*altsl.* gostilnik).
Gastgeboth, das, s. Gastmahl.
Gastgeld, das, gostaina, kar kdo zajé.
Gastgemach, das, izba za goste.
Gastgeschenk, das, kolači *pl.*
Gasthalter, der, gostivec, gostničar; s. a. Gastgeber.
Gasthalterei, die, gostničarstvo.
Gasthaus, das, gostivnica, kerčma, *altsl.* gostil'nica; *böhm.* hostinec; s. a. Wirthshaus.
Gasthausinhaber, der, gostivničar.
Gastherr, der, gostivec, gostnik, s. a. Gastgeber.

Gasthof, der, s. Gasthaus.
Gasthöflich, *adj.*, gostivničarsk, gostivniški, kerčmarsk.
Gastiren, s. Gasten.
Gastkammer, die, čumnata, soba za goste.
Gastkleid, das, praznična obleka, svatovsko, smanje, praznično oblačilo.
Gastleute, *pl.*, gosti.
Gastlich, *adj.* u. *adv.*, s. Gastfreundlich; einen gastlich aufnehmen, lepo, dobro, prijazno koga sprejeti.
Gastlichkeit, die, s. Gastfreiheit.
Gastmahl, das, gosti od. gostje *pl.*, pojedina, gostovanje, gostilo, gostovina, *russ.* u. *altsl.* auch pir (was jedoch im Sloven. mehr ein Hochzeitmahl bedeutet); ein Gastmahl veranstalten, bereiten, gostje, gostovanje napraviti, pogostiti, pogostovati, gostiti koga.
Gastmahlen, *v. a.*, pogostiti, gostiti, gostovati koga; *v. n.*, v gostih biti.
Gastmeister, der, s. Gastgeber.
Gastordnung, die, gostivniški red, postava za gostivnice.
Gastpredigt, die, pridiga duhovna iz druziga kraja.
Gastrecht, das, gostna pravica, pravica gostovitosti.
Gastrisch, *adj.*, den Unterleib betreffend, želodčen, trebušen, gastričen*; gastrisches Fieber, želodčna merzlica.
Gastrolle, die, eines Schauspielers, naloga, rola*, ktero igra tuj igravec.
Gastspiel, das, igra gostova, tujiga igravca.
Gaststube, die, stanica, soha, izba za goste, za pivce, kerčma.
Gasttafel, die, Gasttisch, der, gostna miza, miza za goste od. gosti.
Gastung, s. Gastwirthschaft.
Gastungsrecht, das, kerčmarstvo, gostivničarstvo, t. j. pravica, gostivnico imeti.
Gastweise, *adv.*, gostovavsko, kakor gost.
Gastwirth, der, gostivnik, gostivničar, gostničar, kerčmar.
Gastwirthin, die, gostničarica, kerčmarica.
Gastwirthschaft, die, gostivništvo, gostničarstvo, kerčmarstvo; sie betreiben, kerčmariti, gostničariti; durch dieselbe erwerben, verthun, prigostničariti, zagostničariti.
Gastzimmer, das, s. Gaststube.
Gat, das, s. Loch.
Gäten od. **Jäten**, *v. a.*, opleti, oplevati, pleti; im Weinberge, pomuliti, muliti; der Garten ist gegätet, vert je oplet; sich satt gäten, napleti se; alles nach der Reihe gäten, vse popleti; bis zu einer Stelle mit dem Gäten gelangen, pripleti do —.
Gäten, das, pletev, pletje, muljatev; das Gäten beendigen, dopleti, auch opleti.
Gäter, der, plevec.
Gäterin, die, plevica.
Gätgras, das, plevél, in Unterfr. a. prilast, muljava.
Gäthacke, die, praliea, serpica.
Gathane, die, kopulja.
Gätlich, s. Bequem, Mittelmäßig.
Gatte, der, (zakonski) mož, zaročnik, zakonski družoj, zakonski tovarš, on; *altsl.* s'prag.
Gatten, sich, *v. r.*, sich vereinigen, tovaršiti se, družiti se, edíniti se; s. Begatten, sich; *v. a.*, sortiren, razbrati, razbirati, prebrati, prebirati, verstiti.
Gattenlos, *adj.*, brez moža, brezzakonsk, samsk.
Gattenmord, der, umor svojiga moža, svoje žene.
Gattenmörder, der, morivec svoje žene.
Gattenmörderin, die, morivka svojiga moža, možomorivka.
Gatter, das, mrcža, rešetka.
Gatterfenster, das, okno z mrežo, rešetko.
Gatterhaube, die, mrežasta kapa, čepica.
Gattern, *v. a.*, s. Gittern; *v. n.*, s. Lauern.
Gatterſäule, die, in der Sägemühle, nožnico.
Gatterſcheide, die, s. Gatterſäule.
Gatterthor, das, Gatterthür, die, duri ali vrata s križi, rešetkaste, gartrí*.
Gatterwerk, das, rešetke, omrežje.
Gattin, die, (zakonska) žena, ženica, zakonska, ona, zakonska tovaršica, *altsl.* s'praga.
Gattlich, *adj.*, paren, plemeniven, družljiv; gattliche Liebe, ljubezen zakonskih, zakonska ljubezen.
Gattung, die, (genus), rod, pleme; (species) versta, baža, šara, s. a. Art; er ließ alle Gattungen Bäume wachsen, nach *M.* vsake mnoge drevesa je dal rasti.
Gattungsbegriff, der, rodni zapopadek, zapopadek rodu.
Gattungsname, der, splošno ime; ime rodu, plemena.
Gätze, die, korec, golida, kabelj, črepalo, polnik; s. a. Gelte.
Gätzeit, die, pletev, o pletvi.
Gau, der, das, (in alten Zeiten), oblast, okraj, okrajna.
Gauch, der, smerkolin, golobradec; s. a. Narr; Blendwerk.
Gauchampfer, s. Sauerklee.
Gauchbart, der, podlasci, *pl.*, mah, s. a. Milchbart.
Gauchblume, die, (Lychnis flos cuculi), kukovičja roža.
Gauche, die, s. Jauche.
Gauchfeder, die, Gauchhaar, das, s. Gauchbart.
Gauchhafer, s. Taubhafer.
Gauchheil, das, (Anagallis), kuroslep, kurja česnjica, tičje zelišče, zeliše, kozje zdravje; (Anag. phaenicuea), červivnik; (Anag. aquatica), runje.
Gaudieb, der, zviti, zreli tat.
Gaugraf, der, (in alten Zeiten), okrajni sodnik; Schulze, župan.
Gaugrafschaft, die, s. Gau.
Gaukel, s. Gaukelei.
Gaukelbild, das, slepilo, mamilo.
Gaukelei, die, sleparija, zmama, slepar-

stvo; *serb.* gluma (auf dem Karst gebr. für Scherz) glumstvo; auch smešno zvijanje in kretanje.

Gaukelhaft, *adj.*, sleparsk, slepiven, mamiven.

Gaukelicht, s. **Gaukelhaft.**

Gaukelkunſt, die, s. **Gaukelei.**

Gaukellicht, das, ein Licht vom Bodenſatze des Talges, oder von ſchlechtem Talge, nach *V.* slepur.

Gaukelmännchen, das, leseni možicelj.

Gaukeln, *v. n.*, mamiti, slepariti, slepiti (sosebno z naglim premikam ali pregibam); smešno kretati in previjati se; *altsl.* glumiti se; *v. a.*, Einem das Geld aus der Taſche gaukeln, izmakniti, izmikati skrivši dnarjo iz žepa.

Gaukelpoſſe, die, mama, sleparija.

Gaukelpuppe, die, marijoneta.

Gaukelſpiel, das, s. **Gaukelei.**

Gaukelſpieler, der, slepar.

Gaukelwerk, das, s. **Gaukelei.**

Gaukler, der, mamnik, slepivec, slepar, mamovt, mamež; n. *V.* glumač, *serb.* glumac, glumar, *poln.* auch skoczek; s. a. **Betrüger.**

Gauklerin, die, sleparica, slepivka.

Gaukleriſch, s. **Gaukelhaft.**

Gaul, der, Pferd überhaupt, konj; einem geſchenkten Gaul ſieht man nicht ins Maul, darovanimu konju se ne gleda na zobe, ne gledaj zub; mehr verächtlich, kljuse, kljusa, kljusina, gura*.

Gaulbezähmend, *adj.*, konjokrotiven.

Gaulbezähmer, der, konjski krotivec.

Gaultummler, der, kdor zna dobro konja tirati, dobro jezdariti.

Gaumelei, die, sladkosnednost, laskernost.

Gaumen, der, auch Gaum, nebo (auch *russ.* u. *serb.*.); er dient dem Gaumen, trebuh pase; den Gaumen kitzeln, posladkati, sladkati se; *bot.* gerlo.

Gaumen-, in Zſg. nebni, nebesni.

Gaumenbein, das, nebna kost, nebnica.

Gaumenbuchſtabe, der, nebna čerka, nebni glas.

Gaumendrüſe, die, nebna žleza.

Gaumenfläche, die, nebo, nebna plošča, ploša.

Gaumenfortſatz, der, nebni podaljšek.

Gaumengerecht, s. **Mundgerecht.**

Gaumengeſchwulſt, die, otok neba.

Gaumenhaut, die, nebna koža.

Gaumenheber, der, nebna vzdigavka.

Gaumenkitzel, der, sladkanje, sladkokusnost.

Gaumenknochen, der, s. **Gaumenbein.**

Gaumenkünſtler, der, kuhar, ki zna sladkosnedežem ugajati.

Gaumenlaut, der, s. **Gaumenbuchſtabe.**

Gaumenluſt, die, nebna sla, sladkosnednost.

Gaumenlüſtling, der, sladkosnedež, sladkosnedec, snedež.

Gaumennerve, der, nebesna čutnica.

Gaumenſpanner, der, nebni napenjač.

Gaumſen, *v. n.*, ängſtlich den Mund öffnen, pojemati, zevati.

Gaumzahn, der, zob nebnik (?).

Gauner, der, slepar, cigan, zvit, prekanjen goljuf, tat, *böhm.*, šibal.

Gaunerei, die, sleparija, ciganstvo, ciganija, goljufija.

Gaunergeſindel, das, sleparska, tatinska, ciganska derhal.

Gaunerin, die, sleparka, zvita goljufica, tatica, ciganka.

Gauneriſch, *adj.*, sleparsk, tatinsk, ciganski.

Gaunern, *v. n.*, slepariti, goljufati, goljufovati, krasti, ciganiti, *russ.* mošenničat (t. j. bit mošennik—Beutelſchneider).

Gautſchbrett, das, deska (v papirnici, na ktero pokladajo papir).

Gautſchen, *v. a.*, pokladati, polagati papir na desko.

Gautſcher, der, pokladaveo, polagaveo (v papirnici).

Gauwort, das, s. **Provinzialismus.**

Gaze, s. **Flor.**

Gazelle, die, (Antilope dorcas), gazela, divja afrikanska koza, *russ.*, sajga.

Gazette, die, s. **Zeitung.**

Ge-, eine Vorſetzſylbe, bei Hauptwörtern zur Bildung der *collectiva* dienend, wird im Slov. durch die Endung — je, zuweilen auch noch durch die Vorſylbe o — ausgedrückt, z. B. Geſtein, kamenje, kamnje; Geſtirn, ozvezdje; bei den Verbal-Hauptwörtern als: Geächze, Gewinſel, Gebalge ꝛc. bedeutet es ein wiederholtes Aechzen, Winſeln, Balgen u. ſ. f., und wird im Sloven. hinlänglich durch das *subst. verbale* des betreffenden *imperf.* Zeitworts bezeichnet, und der denſelben häufig eigene Nebenbegriff des Verächtlichen kann oft durch die Endung auf — ariti, — arija gegeben werden, z. B. Gekletter, plezarjenje, plezarija.

Geächtete, der, izobčenec †, izgnanec; die, izobčenka, izgnanka.

Geächze, das, stok, stokanje, ječanje.

Geacker, das, oranje.

Geäder, das, žile *pl.*, žiljo, žilstvo.

Geädert, s. **Aderig.**

Geäſter, das, *waidm.*, sled zadnjice jelenove; nach *V.* stopinja maliga parklja; s. **Afterklaue.**

Gealit, der, zemljec †.

Geängſtigte, der, stiskanec.

Geartet, *adj.*, so geartet, takošen, takov, take narave ali čudi.

Geäß, Geäß, das, *waidm.*, das Futter, paša, piča; vom Geflügel, zobanje; das Maul des Rothwildbretes, gobec.

Geäſte, das, vejevje, veje *pl.*

Geäugel, das, migljanje, sekljanje z očmi.

Gebäck, Gebäck, das, ſo viel man auf einmal bäckt, peka, pec; Gebackenes, pekarija, pečenje.

Gebackene, (das), kolači *pl.*

Gebade, das, kopanje.

Gebahn, das, *(waidm.)*, blato, ognjuski zverin; gnojni sled.

Gebalge, das, terganje, metanje.

Gebälk, das, gredje, ogredje, vse brana v poslopji, tramovje*.

Geballt, s. **Ballen.**

Gebammel, das, bingljanje, guganje.

Gebände, das, vezje, vezilje, trakovi.

Gebärde, s. **Geberde.**

Gebaren, *v. n.*, s. **Verfahren, Verwalten**; ſich, *v. r.*, obnašati se, nesti se, vesti se, ravnati.

Gebaren, das, s. **Gebarung.**

Gebären, *v. a.*, poroditi, roditi, *v. impf.* auch im *Böhm.* u. *Poln.*, in andern ſlav. Munda. iſt roditi *v. perf.*, in Unterkr. roditi, rajati; a. *(euph.)* poviti; vom Vieh, storiti, vreči, nach *V.* poleči; von Kühen, oteliti se, teliti, a. obraviti se; von der Stutte, ožrebiti se, žrebiti, žebiti; von Schweinen, oprasiti se, prasiti; von Hunden und Wölfen, kotiti (im *Serb.* allg. von den Thieren); ein geborner Slovene, rojen Slovenec, Slovenskiga rodu, Slovenskih staršev; *fig.* dies gebar Haß, iz tega je nastopilo, vstalo sovraštvo; *v. r.*, biti, priti, izhajati iz —.

Gebärerin, die, porodnica, rodivka, nach *M.* rodica; Gottesgebärerin, Božja porodnica.

Gebärerinangſt, die, s. **Kindsnoth.**

Gebärhaft, *adj.*, kar je zmožno, kar more roditi, rodiven.

Gebärhaus, das, rodivnica, porodna hiša.

Gebärig, s. **Gebärhaft.**

Gebärkraft, die, rodnost, rodivnost.

Gebärmutter, die, maternica, (*altsl.* ložesna *pl.*); ihr Hals, maternično gerlo.

Gebärmutterhaut, die, maternična opnica, koža.

Gebärmutterhöhle, die, maternična votlina, maternični k.

Gebärmuttermündung, Gebärmutteröffnung, die, ustje.

Gebärmutterſcheide, die, nožnica.

Gebärmuttervorfall, der, trut.

Gebärorgan, das, rodilo.

Gebärſtuhl, der, porodivnik.

Gebarung, die, ravnanje, opravljanje, gospodarjenje.

Gebärzeit, die, doba, čas poroda, rojenja; in der Gebärzeit, kdar ima (žena) roditi.

Gebäu, das, s. **Gebäude.**

Gebäude, das, poslopje, *(cfr. böhm.* sloup, Säule), zidanje, stan, stanje, hiša; nach *M.* hramina; s. a. **Bau**, *serb.* sgrada; im Bergbaue, delo; im Bienenſtocke, satovje, delo; *mont.* ein höfliches Gebäude, obilen ali bogat rudnik, rudna, rudovita žila; s. a. **Bierbau.**

Gebäudeſteuer, die, davek od poslopij, hišni davek.

Gebaue, das, stavljenje, zidanje; s. **Bau.**

Gebauer, das, s. **Käfig.**

Gebe, gang und gebe, s. **Gänge.**

Gebeue, das, dreget, dregetanje.

Gebefall, s. **Dativ.**

Gebeier, das, priterkovanje; s. **Beiern.**

Gebein, das, **Gebeine**, *pl.*, kosti *pl.*, kostje.

Gebeinhaus, das, s. **Beinhaus.**

Gebeinthal, das, pokopališče, pokopališe, žalje *pl.*, grobje, grobovje; s. **Friedhof.**

Gebeiße, das, griz, grizenje, zajedanje.

Gebelfer, das, bevskanje, lajanje, brečanje.

Gebell, das, lajanje.

Geben, *v. a.*, dati, podati, dajati, podajati; in den verſchiedenen Redensarten wird geben im Sloven. häufig ſammt dem davon abhängigen Hauptworte blos mit einem, dieſem letztern entſprechenden Zeitworte ausgedrückt, als: einem etwas zum Geſchenke, podariti, darovati, poklanniti, podeliti komu kaj; Almoſen geben, vbogajme dati; Unterricht, Stunden geben, učiti, podučevati; Verweis geben, posvariti, pokregati, pokarati koga; einen Stoß geben, suniti, dregniti; einen Schlag, udariti koga; Schläge geben, otepsti koga, tepsti, oseškati koga; einem Rath geben, svetovati komu; Ermahnungen geben, opominjati koga; Anweiſung geben, napotiti koga; einen Kuß geben, poljubiti; Antwort geben, odgovoriti, odgovarjati, odgovor dati; eine Nachricht geben, naznaniti, vediti dati; die Verſicherung geben, zagotoviti; ſeine Einwilligung zu etwas geben, privoliti v kaj; gute Worte geben, (silno) prositi; lose Worte, razžalek z besedami; ſich das Anſehen geben, delati se, košatiti se; ſich Mühe geben, prizadeti si, potruditi se, truditi se; ſeinen Segen zu etwas geben, blagosloviti kaj; ein Geſetz geben, postavo dati, izdati; Regeln geben, pravila ustanoviti; gegeben, s. **Beſtimmt**; ans Licht geben, na svetlo dati; gegeben zu Laibach, dano, pisano v Ljubljani; die Ehre geben, čast skazati, počastiti; ſich die Ehre geben, šteti si v čast; Aergerniß geben, pohujšati, pohujševati koga; die Freiheit geben, oprostiti, osvoboditi koga; den Kindern eine gute Erziehung geben, otroke dobro zrediti, zrejati, odgojiti, izučiti; Gehör geben, poslušati koga; die Speiſen von ſich geben, izbljevati, izmetati, izbruhati, izkozlati; das wird die Zeit geben, to se bo udalo, podalo, uneslo s časam; der Arzt gibt dem Kranken höchſtens 4 Tage, zdravnik je bolniku komej še 4 dni odločil, pravi, da bo komej še štiri dni živel; einen Wink geben, pomigniti; zur Frau geben, oženiti (s ktero); Gott gebe, Bog daj!, da bi Bog dal; ich würde meinen Kopf geben, glavo zastavim; Einem ſeine Stimme, glasovati za koga; Einem ſein Recht geben, potegniti s kom; reči, da ima kdo prav; einem die Schuld geben, kriviti, dolžiti koga; er gibt viel auf ihn, zelo ga čisla, *serb.* mnogo drži do njega; geben ſie Acht, pazite, s. a. **Acht**; eine Stimme von ſich geben, zglasiti se, spregovoriti; er gibt nichts auf meine Worte, ne meni se, ne mara za moje besede, ne čisla jih; gib ihm zu eſſen, zu trinken, daj mu jesti, piti; den Brief auf die Poſt geben, oddati pismo na pošto; einen Schmaus geben, gostiti, napraviti gostje; zur Aufbewahrung geben, shraniti kaj pri kom; etwas an die Hand, unter den Fuß geben, skrivaj svetovati; das wird zu thun

geben, to bo dalo dela; er kann es nicht von sich geben, ne zna razložiti, razjasniti, kar misli, ne zna prodati; sie gaben sich zu verstehen, dali so si znamnje; sein Wort geben, s. **Versprechen**; ich gebe ihm höchstens 40 Jahre, jaz bi rekel, da ima k večjimu 40 let; ein französisches Wort durch ein deutsches geben, francosko besedo po nemško reči, prestaviti, poneméiti; gut gegeben, dobro si jo povedal; etwas an Jemanden geben, komu kaj oddati, izročiti; an ein Haus, v kako hišo oddati; ein Wort gab das andere, beseda je besedo prinesla, nanesla; gutes Getreide gibt mehr Mehl, dobro žito dajo več mnke, več izdaja; etwas verloren geben, misliti, da je kaj zgubljeno, zgubljeno misliti, imoti; ich kann nicht geben, ne uterpim dati; Feuer geben, ustreliti; Früchte geben, roditi, auch dajati, prinašati; diese Trauben geben guten Wein, od tega grozdja je dobro vino; böses Blut geben, s. **Blut**; das wird nichts gutes geben, ne bo dobra; er gibt einen guten Soldaten, dober vojak je (t. j. iz njega); das gibt schon der gesunde Verstand, to uči (dá) že zdrava pamet; das gibt der Augenschein, to kažejo oči; es kurz geben, ob kratkim reči, povedati; einem einen Spitznamen geben, zdeti, nadeti komu; hinter die Ohren geben, za uho dati, udariti, založiti, ubrisati, póčiti; einen Schwarm geben, rojiti; zwei Personen zusammengeben, dva poročiti, poročati; die Bäume geben viel Obst, drevesa dajejo veliko sadja; dem Pferde die Sporen geben, spodbosti konja; es ist seliger zu geben, als zu nehmen, boljo je dajati, kakor jemati; wer schnell gibt, gibt doppelt, hitro dano, dvakrat dano; sich geben, *v. r.*, er wird sich geben, odjenja, poda se, uda se; das Tuch gibt sich, raztegniti se, podati se; er gab sich darein, podal se je, privolil je; sich zufrieden geben, zadovoljiti se, zadovoljin biti, zadovoljevati se s čim, umiriti se; sich blos geben, izdati se, odkriti, pokazati svoje slabosti; *v. i.*, es gibt Leute, die behaupten, so nekteri, ki terdijo; es gibt für mich keinen Trost, za me (je) ni tolažbe; hier gibt es was zu verdienen, tu si more človek kaj zaslužiti; hier gibt es zu lachen, tu je smešnih reči, tu se mora človek smejati; was gibt es? kaj je, kaj pa je; was gibt es Neues? kaj je noviga; gibt es nichts Neues? ni nič noviga; es gibt noch edle Seelen, še so žlahtne serca; hier gibt es was zu sehen, tukaj je kaj viditi; es gibt keinen Menschen ohne Sünde, ni ga človeka brez greha; was gibts da für ein Geschrei, kako vpitje je to; es wird großen Lärm geben, tu bodo vpili, vekali ljudje.

Geben, das, dajanje; das Geben hat kein Ende, ni konca dajanju, vse pravi: daj, daj; s. a. **Gabe**.

Geber, der, davec (auch *altsl.*), dajavec, dajač; Spender, darovavec, darovavnik, darivec, delivec; Gott ist der Geber alles Guten, od Boga je, prihaja vse dobro; es gibt mehr Nehmer als Geber, vsi so grablje, vile nobeden.

Geberde, die, (*gestus*). die Bewegung des Leibes, der Glieder, als Ausdruck der Empfindung, kretanje, kret, obnašba, gibanje telesa; die Bewegung der Gesichtsmuskeln, s. **Miene, Grimasse**; das Gesicht, lice, obraz; verstellte Geberde, hlinjen, zamišljen obraz; freundliche Geberde, prijazen obraz.

Geberden, sich, *v. r.*, Geberden machen, vesti se, kretati se, viti se, zvijati se, gibati z životam, obnašati se, delati se, pačiti se; er geberdete sich wie toll, mahal je z rokami, zdeloval je, vedel so je kakor da bi bil zdivjan, besen, nor; sich anmaßend geberden, šopiriti se, prederzno se obnašati, (*russ.* žemanitsja); sich närrisch geberden, neumniga so delati.

Geberdenausdruck, der, pokaz, kazanje občutka s kretanjem (života).

Geberdekunst, die, s. **Pantomime**.

Geberdenlehre, die, nauk od izrazovanja † občutkov s kretanjem.

Geberdenmacher, der, **Geberdenspieler**, s. **Mimiker**.

Geberdenspiel, die, Geberdensprache, obnašba, kretanje; s. a. **Pantomime**.

Geberdig, *adj.*, zmerdljiv, pačljiv, kdor se kreta, zvija.

Geberdung, die, obnašanje, gibanje, kretanje života.

Geberin, die, dajavka, darivka, delivka.

Gebet, das, molitev, molitva, žebranje, molja; sein Gebeth thun, molitov opraviti, pomoliti, moliti; das Gebet des Herrn, molitev Gospodova, Oče naš; Bitte, prošnja.

Gebetbuch, das, molitevno bukve, molitne bukvice, molitve, nach dem *Russ.* molitevnik.

Gebetchen, das, Gebetlein, molitvica.

Gebete, das, moljenje.

Gebetformel, die, molitev, molitvica, molitvene besede.

Gebetglocke, die, s. **Betglocke**.

Gebetläuten, das, zvonjenje k molitvi; ich höre das Gebetläuten, moliti zvoni, k molitvi vabi, slišim.

Gebett, das, vsa postelja, posteljina.

Gebettel, das, beračenje, moledvanje, *poln.* žebranje.

Gebetzeit, die, čas molitve; zur Gebetzeit, o molitvi.

Gebeugt, s. **Beugen**.

Gebiet, das, Macht, oblast; Bezirk, in welchem jemand zu gebieten hat, oblast, (po nar. pes.: na kraj oblasti dnnajske, auch *russ.*); auch, okraj, okrajna, okolica, okolija, zemlja, noch *V.* oblastvo, nach *M.* opetje (?); das Gebiet einer Stadt, obmestje, mestna okolica; das Gebiet der Wissenschaften, polje, obsežek, s. a. **Mühlengerüst**; er steht unter seinem Gebiet, pod njegovo oblastjo, pod njegovim gospodstvam je.

Gebieten, *v. a.*, zapovedati, zapovedovati, ukazati, ukazovati, poveleti, veleti, velevati; er befahl ihnen Ruhe, zapovedal jim je, naj bodo mirni, pri miru; über Andere, s. **Herrschen, Commandiren**; den Leidenschaften gebieten, s. **Beherrschen**; sein Alter gebietet Achtung, njegova starost tirja, da ga spoštujmo; er befahl ihm Stillschweigen, ukazal mu je moléati, oder da naj moléi.

Gebietend, *adj.*, vladajoč, zapovedovaven, zapovedujoć; gebietende Art, velivni način, velivnik.

Gebieter, der, zapovednik, zapovedovavec, ukazovavec, poveljnik, poveljevavec; gospodar; *russ.* poveljitelj.

Gebieterin, die, zapovednica, zapovedovavka, oblastnica; gospodovavka, poveljevavka.

Gebieterisch, *adj.*, zapovedljiv, ukazljiv, ukazen; gebieterisches Wesen, napuh, zapovedljivost; gebieterische Miene, velevni pogled; im gebieterischen Tone, po gospodarsko, kakor bi bil gospodar, kakor da bi imel (oblast) zapovedovati; gebieterische Noth, silna, huda potreba, potreba, kteri se človek mora udati; neogibljiv.

Gebieterstimme, die, glas zapovedovavca, gospodarja, ukazni glas.

Gebieterschaft, die, zapovedovavstvo, poveljstvo, gospostvo.

Gebietiger, der, s. **Befehlshaber**.

Gebietstheil, der, del deržave, zemlje.

Gebilde, das, etwa tvorina, ustvarba, podoba; s. a. **Formation**.

Gebildet, s. **Bilden**.

Gebimmel, das, zvončkanje, žvenkljanje.

Gebinde, das, vezanje, povezovanje, vezarija; eine Fitze, motoz, pasmo, prevoza; bei Zimmerl., veznik; überhaupt, povoza, vez, zvezka, pasica; bei den Handelsleuten, sodje.

Gebirge, das, gôre *pl.*, gorovje, auch gora, nach dem *Böhm.* pogorje; hinter dem Gebirge, za gorami, v zagorji; in der Bergsprache, svet, kamenje; gemeines Gebirge, vsakdanji svet.

Gebirger, der, gorjan, gorjanec, hribovec, goričan, goral; nach *V.* auch gorec; **Gebirgerin**, die, gorjanka, hribovka.

Gebirgig, *adj.*, gorat, gorovit, hribat, hribovit, bregovit, berdovit.

Gebirgisch, *adj.*, gorsk, gorjansk.

Gebirgs-, in Zigen., gorski, gorjanski, hribovski, planinski, — gor.

Gebirgsamsel, s. **Bergamsel**.

Gebirgsart, die, versta kamnja, kakošnost gore, sveta; gora.

Gebirgsbau, der, sostava, stvarba gor.

Gebirgsbeschreiber, der, goropisec.

Gebirgsbeschreibung, die, goropisje †.

Gebirgsbevölkerung, die, gorjanje, *pl.*, gorsko, hribovsko ljudstvo.

Gebirgsbewohner, s. **Gebirger**.

Gebirgsdorf, das, gorska vas, selo.

Gebirgsentstehung, die, začetek gor(á).

Gebirgsformation, s. **Gebirgsbau**.

Gebirgsgegend, die, gorati kraj, berda, hribata okolica.

Gebirgsgewächs, das, gorska rastlina.

Gebirgsgrat, das, sleme gor.

Gebirgsgruppe, s. **Gebirge**.

Gebirgshirsch, der, gorski jelen.

Gebirgshöhe, die, gorska visočina, visokost gor.

Gebirgskamm, der, greben gorovja.

Gebirgskarte, die, etwa gorokaz, gorovid.

Gebirgskenner, der, goroznanec.

Gebirgskette, die, gore, rajda gor, gorovje; *russ.* gornij hrebet; *serb.* kosa.

Gebirgsknoten, der, nach *Sulek*, sklop.

Gebirgskunde, die, goroznanstvo.

Gebirgskundige, der, s. **Gebirgskenner**.

Gebirgsland, das, gorata, hribovita, berdovita dožola; s. a. **Bergland**.

Gebirgslehre, die, goroslovje †, nauk od početka gor.

Gebirgsleute, *pl.* gorjanci.

Gebirgsluft, die, gorski zrak.

Gebirgsmaus, die, polh.

Gebirgsort, der, gorski kraj.

Gebirgspaß, der, soteska, klanec, predel.

Gebirgsregion, s. **Gebirgsgegend**.

Gebirgssee, der, jezero gorsko, na gori.

Gebirgsspitze, die, verh, verhunec gore, špikelj (?).

Gebirgsstadt, die, gorsko mesto, mesto na gori.

Gebirgssystem, das, gorstvo, ogorje †.

Gebirgsverständige, der, s. **Gebirgskenner**.

Gebirgsvolk, das, hribovci, gorjanci, *pl.*

Gebirgswasser, das, gorska voda.

Gebirgsweg, der, gorska pot.

Gebirgszug, der, pogorje.

Gebiß, das, Maul und Zähne, gobec in zobje, *pl.*, ujedalo; *russ.* kusalo; ein Theil des Zaumes, uzda, berzda, žvala ob. žvada, žvali *(pl.)*, klemc *(pl.)*; das Gebiß anlegen, zažvaliti, žvaliti konja; *fig.* uzdati, berzdati.

Geblase, das, pihanje.

Gebläse, das, mehovi, *pl.*, pihala, *pl.*, sapniki; das Gebläse anlassen, zagnati mehove; etwas vor das Gebläse bringen, raztopiti; das Gebläse arbeitet, špielt, mehovi delajo, pihajo.

Gebläsofen, der, peč z mehovi.

Gebleiche, das, beljenje, belitev, beleč; kolikor se platna na enkrat ubeli.

Geblök, das, des Rindviehes, mukanje; der Schafe, beketanje, blejanje, beket, *serb.*, bleka; der Ziegen, meketanje, meket.

Geblüm, das, cvetličje, cvetje.

Geblümt, *adj.*, rožast, rožat, cvetast, cvetličat, cveton; von Zeugen, pisan.

Geblümte, das, was die Bienen zu ihrer Nahrung bringen, obnožina, obnožje.

Geblüt, das, kri, auch kerv, kar je je v telesu; s. a. **Blut**; aus kaiserlichem Geblüte, cesarjeviga rodu, cesarjeve kervi; Prinzen vom Geblüt, kraljovići; s. a. **Blutsverwandtschaft**; das gibt kein gutes Geblüt, to ne bo ljudem dopadlo, zastran tega bo vek.

Gebogen, *adj.*, slok, zakrivljen, kriv, pregnjen, zavit, skljućen, upognjen, pripognjen.

Geboren, *adj.*, rojen; geboren werden, roditi se, rojen biti; ſ. a. **Gebären.**

Geborgen, *adj.*, varen, shranjen, skrit; ſ. **Bergen.**

Geborgenheit, die, varnost, skritost, shranjenost.

Gebot, das, zapoved, ukaz; ſ. o. **Befehl;** die zehn Gebote Gottes, deset (ero) zapoved Božjih; Einem zu Gebote ſtehen, von Einem Diener ſein, biti komu na službo, čakati na povelje, pokoren biti; ihm ſteht Alles zu Gebote, vse mu je na ponudo, na voljo, pred rokami; es ſteht Ihnen zu Gebote, zapovejte; alle zu Gebote ſtehende Mittel, vsi pomočki, ki jih ima v roki, na ponudo; im Handel (von **Bieten**), ponudba, ponuda; ein Gebot thun, ponuditi, ponujati, dajati; ſ. a. **Einladung;** Noth kennt kein Gebot, sila kola lomi; (*poln.* tonąci i brzytwy się ehwyta).

Geboten, *adj.*, zapovedan; ein gebotener Feiertag, zapovedan praznik.

Gebräme, das, ošiv, obrob, obšivka.

Gebrannt, ſ. **Brennen.**

Gebrandmarkt, ſ. **Brandmalen.**

Gebratenes, ſ. **Braten,** der.

Gebrän, das, ſ. **Gebräude.**

Gebrauch, der, die Anwendung einer Sache zu ſeinem Bedürfniſſe (ohne Plural), raba, poraba, uporaba, potreba, poslužek, potrebovanje, uživanje; im Slovenischen wird es öfters auch nicht überſetzt, z. B. zum künftigen Gebrauche aufheben, za prihodnje shraniti; Geld zu meinem Gebrauche, dnarji zame; zum Gebrauche der Schulen in den Städten, za mestne šole; Gebrauch von etwas machen, kake reči se poprijeti, s kako rečjo si postreči; porabiti, rabiti, upotrebiti, upotrebovati, potrebovati kaj, eberniti, obračati; mache davon (von dem Geheimniſſe) keinen Gebrauch, tega nikomur no povej, ne pravi; zum täglichen Gebrauche, za vsakdanjo potrebo; ich kann davon keinen Gebrauch machen, to mi ni za nobeno rabo, to mi ne rabi, ne služi za nič, tega ne morem nikamor, na nič oberniti; dieſes Wort iſt nicht mehr im Gebrauche, ta beseda se več ne govori, ni več v navadi, v rabi; nach gemachtem Gebrauche, kdar odrabiš; im Gebrauche ſein, v navadi biti, navaden biti, im Gebrauche haben, navado imeti, vajen biti; Gebräuche eines Landes, navade, šege, običaji; Ceremonien, šege, obredi; ſchädliche Gebräuche, razvade.

Gebrauchen, *v. a.*, ſ. **Brauchen;** nöthig haben, potrebovati; zu ſeinen Bedürfniſſen anwenden, poprijeti se česa, oberniti, obračati kaj za kaj; ſ. a. **Gebrauch** (machen); ſich gebrauchen laſſen zu etwas, služiti komu za kaj, rabiti se dati; die Sache iſt ſchon zu ſehr gebraucht, ta reč se je že izslužila, ta reč je doslužila; von der Kleidung, obleka je obnošena; von Werkzeugen, orodje je ogaljeno, sporabljeno, orabljeno; dieſes Wort wird nicht mehr gebraucht, ta beseda ni več navadna, ſ. **Gebrauch;** Mancher braucht Arznei, und gebraucht keine, mnogoteri potrebuje zdravila, pa noboniga ne rabi, ne jemlje, si z nobenim ne pomaga; *v. r.*, ſich gebrauchen einer Sache, ſ. **Bedienen,** ſich.

Gebräuchlich, *adj.*, navaden, v navadi, v rabi, *serb.* običan; dieſes Wort iſt nur hie und da gebräuchlich, ta beseda se samo kjekod, tu pa tam sliši, govori; es iſt gebräuchlich, navada je; was zu gebrauchen iſt, poraben, koristen.

Gebräuchlichkeit, die, navadnost, rabnost.

Gebrauchlos, *adj.*, nenavaden, neraben, kar ni za nič.

Gebrauchsanweiſung, die, napeljava, poduk, kako kaj rabiti, uživati (n. p. zdravilo).

Gebrauchsberechtigte, der, imetnik pravice do rabe, kdor ima pravico, kaj rabiti ali uživati.

Gebrauchsordnung, die, obrednik.

Gebrauchsrecht, das, pravica do rabe, do užitka.

Gebrauchszwang, ſ. **Etiquette.**

Gebräude, das, ſo viel als auf Einmal gebraut wird, kuha ola ali pive, *böhm.* varka.

Gebrauſe, das, veršanje, veršenje, šumenje, šumot.

Gebrech, *adj.*, lomljiv, ſ. a. **Mürbe;** vom Geſtein, drobljiv, rušljiv.

Gebrech, das, ſ. **Gebrechen.**

Gebrche, das, trênje, tretje; *waidm.* razriti kraj; rivec divjih svinj; *mont.* feiges Gebreche, kerhki kamen.

Gebrechen, *v. i.*, es gebricht mir an Geld, nimam dnarjev, dnarjev mi zmanjkuje, primanjkuje, manjka; es gebrach an Wein, vino je (bilo) pošlo, brez vina so bili, vina niso več imeli; woran gebricht es dir? česa potrebuješ, česa ti manjka? *serb.* šta ti je malo?

Gebrechen, das, Mangel, manjkanje, pomanjkanje, pogrešek; *serb.*, nestašica; Schwäche, slabost, pomanjkljivost; körperliches Gebrechen, (nach Medved in J. Kr. u. U. Kr. gebr., ſo wie *böhm.*) hiba, nach *V.* hromota; *poln.* vada, sknza; Krankheit, bolehnost, hir; das ſchwere Gebrechen, božjast.

Gebrechlich, *adj.*, am Leibe, slab, slaboten, hromoten, polomljen, nabogljen; ſ. **Gebrech.**

Gebrechlichkeit, die, Schwachheit, slabost, slabotnost, mlahavost; übrigens, hromota, polomljenost, kerhkost; ſ. a. **Gebrechen.**

Gebreite, das, širjava, širja; večji ravan.

Gebrochen, *adj.*, zlomljen, pretergan; ſ. **Brechen.**

Gebröckel, das, drobljenje, mervljenje; drobiž.

Gebrödel, das, vrenje, hlapenje.

Gebrüder, *pl.* (mehrere Brüder in einer Geſchäftsverbindung), bratje; ihrer zwei, brata.

Gebrüll, das, rjovenje, tuljenje; der Rinder, mukanje, bučanje.

Gebrumme, das, renčanje, berčanje, mermranje, godernjanje, bučanje, verčanje, bublanje, bernavkanje, gorgranje.

Gebrüſtet, *adj.*, persnat.

Gebrüte, das, valjenje, valitev, zlež, leženje, lega; ſ. a. **Brut.**

Gebühr, die, spodobnost, spodoba, pristojnost; kar komu (nach dem *Serb.* koga) gre, dolžno; dolžno plačilo; ſeine Pflicht, Schuldigkeit, Gebühr thun, spolniti, opraviti svojo dolžnost; über die Gebühr trinken, čez mero, čez nemoč, čez moč, nezmérno piti; nach Standes Gebühr, po svojem stanu; über die Gebühr fordern, tirjati več, kakor komu gre; Einem ſeine Gebühr geben, dati komu, kar mu gre; er hat ſich nach Gebühr benommen, spodobno, kakor gre, se je obnašal; Gebühren, *pl.*, davščina, plačilo, odrajtvilo; in den Zuſammenſetzungen mit andern Hauptwörtern wird Gebühr im Slov. häufig durch die Bildungsendung — nina, auch — ovina ausgedrückt, z. B. Schreibgebühr, pisnina; Einſchreibgebühr, vpisnina; Trauungsgebühr, poročnina i. t. d.

Gebühren, *v. n.*, iti komu (*serb.* koga), spodobiti se komu; *altsl.* podobati; es gebührt ſich, spodobi se, pristoji se; dir gebührt es, tebi se spodobi; Ehre dem Ehre gebührt, čast (namr.: bodi temu) komur čast gre; Gott gebührt alle Ehre, Bogu gre vsa čast.

Gebührenausweis, der, izkazek davšin, dolžniga plačila.

Gebührend, *adj.*, spodoben, pristojin, dolžen; gib ihm das ihm Gebührende, daj mu, kar mu gre; gebührende Strafe, zaslužena kazen.

Gebührendermaſſen, *adv.*, pristojno, kakor komu gre, kakor se spodobi.

Gebührenfrei, *adj.*, davščine prost, oproſten, oproščen, brez davščine, plačila.

Gebührenfreiheit, die, prostost davščine.

Gebührennachlaß, der, odpust davščine.

Gebührenpflicht, die, dolžnost, davščino plačati.

Gebührenpflichtig, *adj.*, dolžin, davščino plačati.

Gebührlich, *adj.* u. *adv.*, ſ. **Gebührend,** spodoben, pristojin, dolžin; ſich gebührlich betragen, spodobno se vesti; Einem die gebührliche Ehre erweiſen, skazati komu dolžno čast, čast, ki mu gre; auf die gebührliche Art, pristojno, kakor gre in je treba.

Gebund, das, povezek, zvezek, zvezljaj; ein Gebund Dachſtroh, škopnik slame, ein Gebund Futterſtroh, otep slame; bei Buchbindern, povezica, povezna nit; Waaren in Gebünden, v sodih, bečkih.

Gebunden, *adj.*, gebundene Wärme, zvezana ali spijoča gorkota, toplota; gebundener Boden, slinjevka.

Gebündeſtahl, der, Bürdeſtahl, eine Art ſteiermärkiſchen Stahles, štajarsko jeklo v butarah.

Gebürſch, ſ. **Bürſch.**

Gebürſte, das, kertačenje, česanje.

Geburt, die, das Gebären, die Entbindung, porod, rojenje, nach dem *Serb.* porojaj; ſchwere Geburt haben, težko roditi; in der Geburt beiſtehen, babiti, porodničiti, pri porodu pomagati; in der Geburt begriffen ſein, na porodu biti, roditi; die Mutter ſtarb in der Geburt, mati je na porodu umerla; das Geborenwerden, rojstvo (ſtatt rojenstvo); das Kind ſtarb in der Geburt, otrok je v rojstvu umerl; ſeit ſeiner Geburt, odkar so je rodil; das Feſt der Geburt Chriſti, božič, rojstvo Krist(us)ovo; die Frucht ſelbſt, im Mutterleibe, spočetek, zarodek, dete; eine unzeitige Geburt, negoden porod, spovitek; *serb.* nedonošče; ſ. a. **Leibesfrucht;** *fig.* Abſtammung, rod; Edelmann von Geburt, žlahten po rodu, rojen žlahtnik, po plemenu žlahten, žlahtniga rodu, žlahtne kervi; Anfang, Entſtehung, začetek; die Begierden in der Geburt erſticken, želje v zarodu, v začetku, v spočetji zadušiti; das der Geburt (Entbindung) Vorangehende, nach *V.* predporoden, das der Geburt Nachfolgende, poporoden; ein Kind unehlicher Geburt, otrok nezakouskiga rodu, nezakonskih staršev; Geburt des Geiſtes, ſ. **Erzeugniß.**

Gebürtig, *adj.*, rojen; gebürtig aus Frankreich, Prag, rojen na Fraucoskem, doma v Pragi, iz Prage, (nach andern ſlaviſchen Mundarten, (z) rodom iz Prago); woher iſt er gebürtig? odkod je? kje je rojen? ſ. a. **Landsmann.**

Geburts-, in Zſgen., Entbindungs-, porodni, rodni; mit Bezug auf die geborene Frucht, rojstni (rojstveni), — rojstva, — rojenja; in der Bedeutung von Abſtammung, po rodu, po kervi.

Geburtsact, der, porod, porojaj.

Geburtsadel, der, žlahtnost ali plemenstvo po rodu, po kervi, vrojena žlahtnost, ſ. a. **Erbadel.**

Geburtsarzt, ſ. **Geburtshelfer.**

Geburtsblutfluß, der, porodni kervotok.

Geburtsbrief, der, rojni (rodni) gew. rojeni (wie plačani) list, rojstni, kerstni list, sprićba zakonskiga, svobodniga rojstva.

Geburtsbuch, das, bukve rojenih.

Geburtsdorf, das, rojstna vas.

Geburtsfehler, der, prirojena hiba ali pomanjkljivost.

Geburtsfeier, die, **Geburtsfeſt,** das, rojstni dan, rojstni god ali praznik.

Geburtsgeile, die, modi, *pl.* ſ. **Hode.**

Geburtsglied, das, im Allg. rodilo, rodni ali rodivni ud; männl. auch rasti *pl.*

Geburtsgrad, das, rod, koleno; ſ. **Menſchenalter.**

Geburtshaut, die, Schafhäutchen, odejica, srajčica, sadove mrene *pl.*

Geburtshelfer, der, babinek, babin, porodničar; *serb.* primalj, *russ.* povivaljšoik.

Geburtshelferin, die, ſ. **Hebamme.**

Geburtshilfe, die, porodničarstvo, babljenje, babištvo, pomoč pri porodu; *russ.* povivanije; Geburtshilfe leiſten, babiti, pri porodu pomagati; ſ. a. **Entbinden.**

Geburtsjahr, das, rojstno leto, leto roj-

stva; welches ist dein Geburtsjahr? kteriga leta si se rodil?

Geburtskissen, das, porodna blazina.

Geburtslager, das, porodivnik.

Geburtsland, das, rojstna dežela, domovje, domačija, domovina, ſ. a. **Vaterland.**

Geburtsliste, die, spisek rojenih (eniga leta).

Geburtsmal, das, ſ. **Muttermal.**

Geburtsort, der, dom, domovje, rojstni ali domači kraj, *russ.* rodina, *böhm.* rodišče.

Geburtsrecht, das, pravica po rodu, po kervi.

Geburtsregister, das, ſ. **Genealogie**; kazalo ali zapisnik rojenih.

Geburtsschein, der, ſ. **Geburtsbrief.**

Geburtsschmerzen, *pl.*, (porodni) popadki *pl.*, bolečine, tožave, muke pri porodu.

Geburtsstadt, die, rojstno mesto.

Geburtsstätte, die, rodišče, rodiše.

Geburtsstern, der, zvezda rojenica, (zvezda, ki jo bila viditi na nebu, ko se je kdo rodil).

Geburtsstuhl, der, ſ. **Gebärstuhl.**

Geburtsstunde, die, rojstna ura, ura rojstva.

Geburtstag, der, rojstni dan, dan rojstva.

Geburtstagsgeschenk, das, vezilo, darilo na rojstni dan.

Geburtsthätigkeit, die, porodnost.

Geburtstheile, *pl.*, rodila *pl.*

Geburtswahrsager, der, prerok ali vedeževavec ob rojstvu.

Geburtswehen, *pl.* ſ. **Geburtsschmerzen.**

Geburtszange, die, porodničarske klešče, kleše.

Geburtszeichen, das, hibe *pl.* (an der Haut).

Geburtszeit, die, čas poroda, porod.

Gebüsch, das, germi *pl.*, germovje, germolje, hosta, šuma; dichtes Gebüsch, goščava, gošava, goščica, gošica, *poln.* krzaki *pl.*; ſ. a. **Gesträuch, Busch.**

Gebüschfalke, der, (Lanius excubitor), veliki srakopêr.

Gebüschreich, *adj.*, germovit, germovat, hostnat.

Geck, der, ein Thörichter, šemež, babjek, smerkolin, bedak, štulež, napihnjenec, nore, nach *M.* trap, hodlavec; alter Geck, star norec, stara šema; ſ. a. **Albern**; die Naht der Hirnschale, nach *V.* čepinji sklad; neka afrikanska ašćerica; einem den Geck stechen, za norca imeti.

Gecken, *v. n.*, norčevati, domišljevati si; *v. a.*, ſ. **Necken.**

Geckenhaft, *adj.*, traparsk, bedakast, napihnjen, nor.

Geckenhaftigkeit, die, norost, prazni napuh, šemarstvo.

Geckenheil, ſ. **Gauchheil.**

Geckerei, die, smerkolinstvo, štuljenje, obnašanje šemeža.

Geckhaft, Geckicht, Geckisch, ſ. **Geckenhaft.**

Gedacht, *adj.*, premišljen; erwähnt, spomnjen, omenjen, spominjan, v misel vzet.

Gedächtig, ſ. **Eingedenk.**

Gedächtniß, das, Andenken, spomin; das Vermögen sich gehabter Begriffe wieder bewußt zu werden, nach dem *Altsl.* u. allen übrigen slav. Mundart. pamet, obschon dieser Ausdruck (nicht so die abgeleiteten pametiti, pametovati, im Gedächtniß haben) mehr für Vernunft gebraucht wird, pomnivnost†; als Denkmahl, spominek, nach *M.* spominščina, spominšina; dem Gedächtnisse einprägen, v glavo vbiti, verächtl. vtepsti, dobro zapomniti kaj, *serb.* upamtiti; ich habe es noch im frischen Gedächtnisse, to še dobro pomnim, pametim, pametvam, tega se še dobro, živo spomiojam; dein Bruder seligen Gedächtnisses, tvoj rajnki brat; König August glorwürdigen Gedächtnisses, kralj Avgust slovečiga spomina; Beweis zum ewigen Gedächtniß, dokaz za (na) večni spomin; ich habe ein schwaches Gedächtniß, slabo, težko pomnim, pametim; er hat ein schlechtes Gedächtniß, kasne glave je.

Gedächtniß-, in Zssgn., spominski, v ali na spomin, — pameti.

Gedächtnißarbeit, die, delo, trud pameti, pametovanja.

Gedächtnißbein, das, spominska kost; ſ. **Hinterhauptbein.**

Gedächtnißbild, das, spominska podoba.

Gedächtnißbuch, das, spominske bukve, vpisnik spomina vrednih reči.

Gedächtnißfehler, der, pogrešek pameti ali pametenja, t. j. iz pozabljivosti.

Gedächtnißfeier, die, obhajanje ali praznovanje komu ali čemu na spomin; spominska svečanost†; wenn sie alljährlich wiederkehrt, obletnica.

Gedächtnißkram, ſ. **Gedächtnißwerk.**

Gedächtnißkunst, die, ſ. **Mnemonik.**

Gedächtnißlied, das, spominska pesem.

Gedächtnißmahl, das, spominska pojedina, spominske gosti, god; Feier des Abendmahls Christi, spomin zadnje večerje Gospodove.

Gedächtnißmangel, der, pomanjkanje pameti; slaba pamet, slab spomin.

Gedächtnißmünze, die, ſ. **Denkmünze.**

Gedächtnißrede, die, spominski govor, spominska beseda, govor, pridiga komu ali čemu v spomin.

Gedächtnißsäule, die, spominik.

Gedächtnißschrift, die, bukve izdane komu v spomin.

Gedächtnißschwäche, die, slabo pametovanje.

Gedächtnißstärke, die, dobro pametovanje, nach dem *Russ.* ostra pamet.

Gedächtnißstein, der, kamen, kamen v spomin postavljen.

Gedächtnißtag, der, spominski dan, obletnica, dan komu ali čemu v spomin posvečen, spomin.

Gedächtnißübung, die, vajenje, urjenje pameti, pomnivnosti.

Gedächtnißwerk, das, delo v spomin, delo, reč goliga pomnjenja ali pametovanja, auch allein spomin.

Gedackt, das, (bei den Orgelbauern gebr.), pokrite piščali, pišali.

Gedampfe, das, hlapenje, kad, čad.

Gedämpft, ſ. **Dämpfen.**

Gedanke, der, misel; ohne Gedanken sein, nič ne misliti; mir fallen allerlei Gedanken ein, vsaktero mi hodi na misel; etwas ohne Gedanken thun, brez pomislika kaj storiti; das ist mir nicht in die Gedanken gekommen, to mi ni prišlo na misel; in tiefen Gedanken sitzen, ves v mislih ali zamišljen biti; der Gedanke an etwas, Einfall, zmislik na kaj; in Gedanken stehen, sein, misliti, kakošne misli biti; hohe Gedanken von sich haben, mnogo si domišljevati, ošabnih misel biti; nach dem *Russ.* visoke misli imeti od sebe; seine Gedanken verfolgen, misliti in misliti, premišljevati, ſ. **Grübeln**; kein Gedanke, na to se ne more ne pomisliti; die Gedanken verlieren, zgubiti se, zbegati se; auf den Gedanken kommen, zmisliti kaj; mein einziger Gedanke ist Gott, vedno na Boga mislim; einerlei Gedanken haben, enako misliti; nur der Gedanke an unser Wiedersehen gibt mir Trost, samo to me tolaži, če pomislim, da se bomo zopet vidili; auf andere Gedanken kommen, premisliti se, si; auf andere Gedanken bringen, prenčiti koga, na drugo misel pripraviti; er macht sich darüber Gedanken, to ga skerbi, ga je jelo skerbeti; in Gedanken vertieft sein, zamišljen biti; seine Gedanken nicht beisammen haben, razmišljen biti, raztresenih misel biti; mit diesem Gedanken ist er lange umgegangen, to že oddavno snuje, tuhta, niedr. to že dolgo v cajni nosi; sich aus den Gedanken schlagen, iz misel spustiti, iz glave zbiti; seine Gedanken gehen zu hoch hinaus, previsoko leti, predalječ sega, meri; Gedanken sind zollfrei, nach *V.* misli ne plačajo nič, *poln.* myśli urząd nie sądzi; seine Gedanken auf etwas richten, pomisliti, misliti na kaj, ſ. a. **Meinung**; er stand in den Gedanken, daß ich es sei, menil je, da sim jez; in ihren Gedanken ist sie schon Frau im Hause, ona druziga ne misli, kakor da je že gospodinja; es ist um einen Gedanken heller, za spoznanje, za spoznavo, za dlako je manjši.

Gedanken-, in Zssgn., -misli, -misel, v misli, miselni.

Gedankenbein, das, (os bregmatis), miselna kost, kost temenica.

Gedankenbild, ſ. **Ideal.**

Gedankenblitz, ſ. **Einfall.**

Gedankending, das, mišljenka†.

Gedankenfolge, die, pasledba, nasledba misel, zveza misel; ſ. a. **Folge.**

Gedankenfreiheit, die, ſ. **Denkfreiheit.**

Gedankenfülle, die, obilnost misel ali v mislih, mnogo misel.

Gedankengang, der, red ali versta misel, kakor gredo ena za drugo, ſ. a. **Gedankenfolge.**

Gedankenhelle, die, bistrost misel, jasne misli.

Gedankenjagd, die, lovljenje (težavno) misel; vrenje misel po glavi.

Gedankenkreis, der, sežaj, obseg misel, misli *pl.*; sein Gedankenkreis ist beschränkt, njegove misli (vednosti) ne segajo dalječ.

Gedankenleer, *adj.*, brez misel, brezmiseln, pust, prazne glave.

Gedankenleere, Gedankenleerheit, die, brezmiselnost, *russ.* bezmyslie, nach dem *Poln.* praznomiselnost.

Gedankenlos, *adj.*, nemiselč; ſ. **Gedankenleer.**

Gedankenlosigkeit, die, nemiselčnost.

Gedankenreich, *adj.*, poln misel, obilen v mislih.

Gedankenreichthum, der, obilnost misel ob. v mislih.

Gedankenreihe, die, red misel.

Gedankenschnell, *adj.*, hiter, nagel kakor misel, kakor misli.

Gedankenschnelle, die, hitrost, naglost misli, misel.

Gedankenschwer, ſ. **Gedankenreich.**

Gedankenspiel, das, premenjanje, prememba misel.

Gedankenstrich, der, pomišljaj, *böhm.* pomlčka.

Gedankenstrom, der, tek misel.

Gedankensünde, die, greh z mislijo; Gedankensünde begehen, grešiti v mislih.

Gedankentraum, der, zamišljenost.

Gedankenträumer, der, zamišljenec.

Gedankenvoll, *adj.*, poln misel, zamišljen, ves v mislih, čez in čez v mislih; ſ. a. **Gedankenreich.**

Gedankenvorbehalt, der, prideržek v mislih, primislik.

Gedankenwechsel, der, izmenja misel, kdar n. pr. učeni svoje misli drug drugimu naznanjajo.

Gedankenwelt, die, mišljenstvo, misli.

Gedankenwesen, das, bitje mišljeno, v mislih.

Gedärm, das, **Gedärme**, *pl.*, čeva ob. črева *pl.*

Gedärmbrand, der, snet v čevih.

Gedärmentzündung, die, vnetica čev.

Gedärmverschlingung, die, zamot čev.

Gedeck, das, kritje, (zlasti slabo, napčno) pokrivanje; womit ein Gebäude gedeckt wird, krov; Couvert, etwa pogrinjek, prostirek, pripravek k jedi (vilice, nož, krožnik in pertič); die Tafel besteht aus zwölf Gedecken, miza je za dvanajstero ljudi pogernjena.

Gedehne, das, natezanje, nategovanje.

Gedeihen, *v. n.*, vspeh, speh imeti, spešiti se komu; zum Vortheile gereichen, utekniti, tekniti, zaleči; harte Speisen gedeihen mir nicht, terde jedi mi ne teknejo, ne dejo dobro; zunehmen, rasti, množiti se, rediti se, lepo se obnašati; das Vieh gedeihet, živina se redi, debeli; ungerechtes Gut gedeihet nicht, krivično blago nima teka; gerathen, zdati, zdajati, obroditi, roditi, obnesti se;

das Getreide ist gut gediehen, žito je dobro obrodilo; das wird zu deinem Vortheile gedeihen, to ti pride na hvalo, ti bo na korist, k pridu; s. a. **Gelingen**; die Sache ist auf's Aeußerste gediehen, prišlo je do tega, tako dalječ, auch napredovati; diese Pflanze gedeihet bei uns nicht, temu sadežu se naš svet ne prilega; die Bienen gedeihen bei mir nicht, bčele mi ne rabijo, mi ne delajo.

Gedeihen, das, tek, teknjenje, rast, zdajanje, vspeh, napredek; Gott gebe sein Gedeihen, Bog blagoslovi, žegnaj, pridaj svoj blagoslov, Bog daj srečo.

Gedeihlich, *adj.*, utečen, tečen, blag, goden, ugoden; gedeihliche Speisen, tečna jed; einem alles gedeihliche Wohlergehen wünschen, želeti komu blagor in srečo; s. a. **Heilsam**.

Gedeihlichkeit, die, tečnost, ugodnost.

Gedenkbar, s. **Denkbar**.

Gedenkblümchen, das, (Viola tricolor), sirotica, maćoha.

Gedenken, *v. n.*, denken, misliti; gedenke an mich, gedenke meiner, misli na me, pomni me, spomni so mo, spominjaj se, ne pozabi me, imej me v mislih; Eines im Gebete gedenken, v molitvi se spomniti, spominjati koga; die gedachte Sache, omenjena reč; er gedachte ihn zu entfernen, mislil ga je odpraviti, slovo mu dati; ich gedenke alt zu werden, nadjam se sive starosti, upam starosti učakati; wo gedenken Sie hin, kam ste se napravili, namenili, kam mislite, kam ste se napotili; s. a. **Vorhaben**; ich will es nicht weiter gedenken, nočem tega več v misel jemati, spominjati; dessen nicht zu gedenken, da tega no opomnim, ne omenim, pušćaje, pušaje to na strani; das will ich ihm gedenken, to mi bo plačal, to mu vernem, to mu bom vedil, pomnil.

Gedenken, das, seit Menschen Gedenken, bei Menschen Gedenken, odkar ljudjo pametujejo, pametijo, pomnijo, *serb.* od pamtiveka.

Gedenklich, s. **Erdenklich**, **Denkbar**.

Gedenkmann, der, pametnik.

Gedenkungsart, s. **Denkart**.

Gedentel, **Gedente**, das, natezanje (česa), prevračanje, napčno modrovanje od česa.

Gedicht, das, Erdichtung, zmislik, izmislik, umislik; Gedichte schreiben, pesmi skladati, zlagati; poezija.

Gedichtlich, s. **Dichterisch**.

Gediegen, *adj.*, von Metallen, unvererzt, čist, gol, sam, s. a. **Massiv**; gediegenes Gold, čisto, suho zlato, *russ.* samorodno zlato; solid, gewichtig, schwer, jeklen, jedrovit, doveršen; gediegene Gesundheit, terdno, jekleno zdravje; gediegene Antwort geben, dobro odrezati se; gediegene Weisheit, prava modrost; gediegener Aufsatz, sostavek, ki ima kaj v sebi, dobriga jedra.

Gediegenheit, die, čistost, izverstnost, krepkost.

Gedinge, das, pogajanje, verächtl. ein anhaltendes Handeln, vlečenje, comanje, cenčanje, (*serb.* cenjkanje); Vertrag, zmena, pogodba; Arbeitslohn in Gedinge, plača po pogodbi, nach *V.* plača na čep; *mont.* sein Gedinge auffahren, abgeben, pogojeno delo opraviti, dognati.

Gedingearbeit, die, Gedingarbeit, prevzeto, pogojeno delo, delo na čep.

Gedingebuch, das, bukve prevzetiga dela.

Gedingegeld, das, pogodščina, pogodšina, plačilo za pogojeno delo.

Gedingehauer, der, rudar na čep, rudar na pogodbo.

Gedonner, das, germenje.

Gedoppelt, s. **Doppelt**.

Gedrange, *adj.*, tesen; gedrange Stube, tesna izba, soba; gedrange sitzen, tesno sedeti.

Gedränge, das, das mehrmalige Gedränge, tišćanje, tišanje, tiskalica; Gewühl, gnječa; Noth, Verlegenheit, zadrega, tiska, tesnoba; ins Gedränge kommen, v zadrego, stisko priti; es entstand ein Gedränge, ljudje so pritisnili, so derli, tišćali, tišali tje.

Gedrängt, *adj.*, stisnjen; in gedrängter Kürze erzählen, ob kratkem in jedernato kaj razložiti, povedati samo jedro; s. a. **Drängen**.

Gedrän, das, žuganjo.

Gedräusche, das, pljuskanje.

Gedresche, das, mlačenje.

Gedreht, *adj.*, zasukan.

Gedreiet, *adj.*, trojin.

Gedrille, das, vertenje.

Gedritt, *adj.*, aus drei Theilen bestehend, trojnat; eine gedritte Zahl, trojka; in der Astrologie, nach *V.* trijašk; im Pikett, ein Gedrittes, nach *V.* trica.

Gedrön, das, bobnenje, bučanje, hrušanje.

Gedrungen, s. **Dringen**.

Gedudel, das, dibljanje.

Geduft, s. **Duft**.

Geduld, die, poterpljenje, poterpež; die Tugend, die Fertigkeit zu dulden, poterpežljivost; etwas mit Geduld ertragen, poterpežljivo prenesti, prestati kaj; der Faden der Geduld riß ihm, poterpežljivost ga je zapustila, navelićal se je, ni ga imel več poterpljenja; ein Baum in der Geduld, d. i. im Schutze vor der Witterung, drevo v zavetji; er hat an keinem Orte lange Geduld, nima nikjer ostanka, nikjer ne more dolgo ostati; einen Augenblick Geduld, malo poterpi, poterpite; Geduld mit Jemanden haben, poterpeti s kom, poterpljenje imeti; Geduld bringt Rosen, kdor čaka, dočaka; poterpljenje železne vrata prebije.

Geduldeu, sich, *v. r.*, poterpeti, poterpljenje imeti, sterpeti, (*serb.* sterpljeti); geduldeu Sie sich, poterpite, poterpljenje imejte; geduldeu Sie sich noch einige Tage, počakajte še nekaj dni.

Geduldfaden, s. **Geduld**.

Geduldig, *adj.*, poterpežljiv; leidensfähig, geduldiges Schaf, krotka ovca; der geduldigen Schafe gehen viele in einen Stall, krotkih ovec gre veliko v en hlevec; etwas geduldig anhören, tiho, mirno kaj poslušati.

Geduldigkeit, die, poterpežljivost, krotkost.

Geduldlos, *adj.*, nepoterpežljiv, nesterpljiv, neučakan, brez poterpežljivosti, brez poterpljenja.

Geduldlosigkeit, die, nepoterpežljivost, neučakavnost, nesterpljivost.

Geduldmüthig, **Geduldsam**, s. **Geduldig**.

Geduldsamkeit, die, s. **Geduldigkeit**.

Geduldschule, die, šola poterpežljivosti.

Gedünkel, s. **Dünkel**.

Gedunsen, s. **Aufgedunsen**.

Gedünst, die, sopar, dim; s. a. **Dunst**.

Gedüft, das, duh, vonj.

Geehrt, *adj.*, častit.

Geeignet, *adj.*, pripraven, dober, pristojin, prikladen (auch *altsl.*) s. a. **Fähig**.

Geere, die, s. **Gehre**.

Geest, die, **Geestland**, das, visok svet, pešćena, pešena zemlja, s. a. **Heide**.

Gefabel, das, žlobodranje.

Gefächel, das, mahljanje, pihljanje.

Gefahr, die, nevarnost, nach *V.* auch pogiba; (*altsl.* pogybelj, Untergang), *serb.* opasnost u. pogibelj, *poln.* u. *böhm.* nebezpečenstvo nebrezskerbnost; eine Gefahr von außen gegen den Staat, znanja nevarnost zoper deržavo ali domače kraljestvo; Gefahr laufen, v nevarnosti biti; mit ihm hat es keine Gefahr, ni v nevarnosti, ni se bati za-nj; wer sich in die Gefahr begibt, kommt in der Gefahr um, kdor se v nevarnost poda, se v nevarnosti konča; von ihm droht dir keine Gefahr, njega se ti ni treba bati; der Gefahr aussetzen, v nevarnost pripraviti, nevarnosti nastaviti; in Gefahr kommen, gerathen, priti, zaiti, zabresti v nevarnost; es war keine Gefahr zu besorgen, ni se bilo bati zlega, ni bilo nikake nevarnosti; es war Gefahr im Verzuge, nevarno je bilo odlašati; das ist mit großer Gefahr verbunden, to je silo nevarno; er ist der Gefahr entronnen, unesel je glavo, kožo; auf deine Gefahr, na tvoj odgovor, v tvojo škodo, nevarnost; ti boš odgovor dajal za nevarnost, za nasledke.

Gefährde, die, Gefahr, nevarnost; s. oben; Argliſt, vorſetzlicher Betrug, prevara.

Gefährden, *v. a.*, v nevarnost pripraviti, pripravljati; biti komu na škodo, v zgubo; gefährdet sein, v nevarnosti biti, škodin, varin biti.

Gefahre, das, wiederholtes Fahren, vožnja (semter tje), vozarjenje, derdranje.

Gefahrenvoll, s. **Gefahrvoll**.

Gefährlich, *adj.*, nevaren, nach *V.* a. pogiben; *serb.* pogibljan; gefährliche Krankheit, nevarna, huda, težka bolezen; s. a. **Auffallend**.

Gefährlichkeit, die, nevarnost; die Gefährlichkeit eines solchen Beginnens war Jedermann einleuchtend, vsakdo je spoznal, kako nevarno je bilo tako početjanje.

Gefahrlos, *adj.*, brez nevarnosti, varen, brez skerbi.

Gefahrlosigkeit, die, varnost.

Gefährt, das, d. i. ein Fuhrwerk, kola; Spur bei Jägern, und im Bergbaue, sled.

Gefährte, der, tovarš, nach dem *Russ.* (tovarišč), *Poln.* u. *Böhm.* richtiger tovariš, a. drug, pajdaš, sopotnik, spremljavec; die Gefährten, družba.

Gefährtin, die, tovaršica, tovarišica, pajdašica, družica, *fig.* spremljavka.

Gefährtschaft, s. **Gesellschaft**.

Gefahrvoll, *adj.*, prav nevaren, v velikih, mnogih nevarnostih.

Gefäll, **Gefälle**, das, das Fallen gegen den Mittelpunkt der Erde, der Wasserfall, padeo, padanje, potoče, *Böhm.* spad; bei der Mühle, stermec, slap; in der Meßkunst, pad, kolikor je kak kraj nižji od druziga; Gefälle, *pl.*, von Grundstücken, Abgaben an die Obrigkeiten, prihodki, dohodki, davki, daće, davščine, davšine.

Gefallen, *v. n.*, dopasti, dopadati, auch dopasti se, všeč (für vošeč) biti, ugoditi, goditi, ugajati, ugoden biti, ustreči, streči; es gefiel ihm, po volji, po godi, ljubo mu je bilo, dobro se mu je zdelo, dopadlo mu je; wenn es dir gefällt, če se ti zljubi, poljubi, ljubi; thun Sie, wie es Ihnen gefallen wird, storite, kakor se Vam bo zdelo, kakor Vam bo ljubo, drago; so lange es Gott gefällt, dokler bo volja Božja; die Sucht zu gefallen, s. **Gefallsucht**; Einem zu gefallen suchen, prikupovati se komu; er gefiel ihm dadurch, daß, — s tim se mu je prikupil, priljubil; ich lasse mir alles gefallen, vse mi je prav, mi ugaja; na vse bom privolil, ničesa ne odrečem; das lasse ich mir gefallen, tako je prav, tako velja; das kann ich mir nicht gefallen lassen, tega ne morem terpeti; das gefällt mir nicht wenig, ta je lepa, ta je dobra; ihm gefällt alles, was er sieht, vse bi rad, kar vidi, vse ga mika; hier gefällt es mir, in U. K., tukej se mi svikne.

Gefallen, der, všečnost, ugodnost, povoljnost, dopadenje, dopadanje, gew. dopadajenje, nach *M.* a. dopadnost; ich finde keinen Gefallen daran, to mi ne dopade, ne dopada, to mi ne godi, me ne veseli; mir zu Gefallen, zame, za voljo mene, meni na voljo, na ob. za ljubo; er handelt nach seinem Gefallen, po svoji misli, po svoji volji, po svoji želji dela, dela kakor se mu dobro zdi; einem einen Gefallen thun, erweisen, ustreči komu, kaj za ljubo storiti komu, ugoditi komu; Einem zu Gefallen sein, ugajati komu, komu po godi delati, streči njegovim željam.

Gefallen, *adj.*, padel; gefallenes Vieh, cerknetina, cerkovina.

Gefallene, die, grešnica; zapeljana.

Gefallgierig, s. **Gefallsüchtig**.

Gefällig, *adj.*, für **Fällig**, s. dies.; Gefallen empfindend oder erweckend, všeč, povoljin, prijeteo, ugoden; es ist mir so gefällig, tako se mi ljubi, se mi hoče; ist es Ihnen gefällig mit mir zu gehen? hočete z menoj iti? ali Vam je všeč? vom gefäl-

ligen Aeußern, prijetniga obraza, ugodne podobe; Einem gefällig sein, werden, ugajati, goditi komu, delati komu po volji; was ist gefällig? kaj želite? kaj bi radi? kaj zapoveste? sich bei Jemand gefällig machen, prikupiti se komu, priljubiti se mu; geneigt andern Gefallen zu erweisen, ustrežljiv, ugodljiv, poslužljiv; ſ. a. **Dienſtfertig.**

Gefälligkeit, die, ugodnost, prijetnost, povoljnost, všečnost, dopadljivost; Dienſtfertigkeit, ugodljivost, ustrežljivost; er erwies mir viele Gefälligkeiten, mnogo dobrot, ljubav mi je storil, ſ. a. **Gefallen;** aus Gefälligkeit, iz dobrote, iz ljubavi; er iſt die Gefälligkeit ſelbſt, dobra duša je, vsacimu rad ustrežn, postreže.

Gefälls-, in Zſſgn., dohodni (von dohod, Einkommen).

Gefällsamt, das, dohodnija†, nach dem *Kroat.* dohodarstvo.

Gefällsämtlich, *adj.*, dohodnijsk, dohodarstven.

Gefällsbeamte, der, dohodni, dohodarstveni urednik.

Gefällsbehörde, die, dohodna oblast.

Gefällsgeſetz, das, dohodna, dohodarstvena postava, postava zastran deržavnih dohodkov.

Gefällsſtrafgeſetzbuch, das, dohodni kazenski zakonik.

Gefallſucht, die, spogledljivost, želja dopasti, lovljenje z očmi.

Gefallſüchtig, *adj.*, spogledljiv; ſie iſt gefallſüchtig, hoče dopasti, želi vsacimu dopasti, namiguje z očmi, lovi z očmi; ſ. a. **Coquettiren.**

Gefällsübertretung, die, dohodni prestopek.

Gefällsverkürzung, die, prikrata, prikrajšanje deržavnih dohodkov.

Gefällsverwaltung, die, oskerbovanje, upravstvo deržavnih dohodkov.

Gefällsverweſer, der, dohodar†, oskerbnik deržavnih dohodkov.

Gefällsweſen, das, deržavno dohodstvo.

Gefalte, das, gubanje.

Gefaltet, ſ. **Falten.**

Gefangen, *adj.*, ſ. **Fangen;** Einen gefangen ſetzen, zapreti koga; gefangen nehmen, vjeti, prijeti koga, uloviti, poloviti; im Kriege, auch zajeti, *serb.* zarobiti, zasužnjiti; gefangen ſitzen, v ječi sedeti, biti, ječiti se; ſich gefangen geben, podati se, udati se, auch predati se; einen gefangen halten, vjetiga imeti, ječiti.

Gefangenaufſeher, der, jetničar.

Gefangene, der, jetnik, vjeti; im Kriege, vjetnik, zajeti, *russ.* plénnik; die, jetnica, vjeta; viele Gefangene machen, njih veliko vjeti, poloviti, zajeti, zasačiti.

Gefangenhaus, ſ. **Gefängniß.**

Gefangenhüter, der, čuvaj jetnikov, vjetih.

Gefangennehmung, die, vjetje, prijetje, zajetje.

Gefangenſchaft, die, vjetje, jetništvo, zajetje; Sklaverei, sužnost, *serb.* robstvo; in Gefangenſchaft gerathen, vjet, zajet biti; v sužnost priti, suženj postati.

Gefangenſetzung, die, zapertje, zapor; ſeit ſeiner Gefangenſetzung, odkar je bil zapert ali v ječo djan.

Gefangenſtock, der, klade *pl.*

Gefangenwärter, der, strežnik vjetih, jetniški strežnik, ſ. a. **Gefangenhüter.**

Gefänglich, *adj.*, gefänglich einziehen, zapreti koga, posaditi ga v ječo; zur gefänglichen Haft bringen, v ječo djati, deti, devati.

Gefängniß, das, Gefangenſchaft, zapertje, zapor; Kerker, ječa, in St. voza, (*altsl.* ąza, Feſſel, azilište, Kerker), *russ.* tjurma; ein ſtinkender Kerker, temnica; im Gefängniſſe ſitzen, ins Gefängniß ſetzen, ſ. **Gefangen;** aus dem Gefängniſſe entſpringen, iz ječe uiti; je izpihal, jo je pobral iz ječe; das Gebäude, jetnišnica, zapiravnica.

Gefängnißgenoſſe, der, sojetnik.

Gefängnißleben, das, ječenje.

Gefängnißſtrafe, die, kazen ječe, ječenje; mit Gefängnißſtrafe belegen, kazniti z ječo.

Gefängnißſyſtem, das, zapornstvo†.

Gefängnißweſen, das, jetništvo.

Gefärbe, das, barvanje, farbanje, pisanje.

Gefaſel, das, bledenje, bedalija; ſ. **Faſeln.**

Gefaſer, das, vlakno, lakno.

Gefäß, das, (von Faſſen), eines Degens, der Griff, roč, ročaj, ſ. a. **Degengefäß;** Gefäß, (von Faß), posoda; ein Oehlgefäß, posoda za olje, *coll.* posodje; *bot.* cev, cevka; *anat.* posoda, cev, žila.

Gefäßbeſchreibung, die, cevopisje.

Gefäßgewebe, das, cevna tkanina.

Gefäßhaut, die, mehka kožica, možganska opuica, mrena.

Gefäßlehre, die, cevoznanstvo†.

Gefäßnetz, das, cevno premrežje, omrežje iz posod.

Gefäßreich, *adj.*, cevnat.

Gefäßſyſtem, das, cevstvo.

Gefaßt, *adj.*, ſ. **Faſſen;** ſo viel als bereit, pripravljen; ſich auf alles gefaßt machen, na vse pripraviti se; von Steinen, okovan, vdjan; er blieb gefaßt, ostane miren, mirniga serca, ne zgane se; darauf war er nicht gefaßt, tega se ni nadjal; kaj taciga ni pričakoval.

Gefecht, das, boj, bitev, bitva; es kam zwiſchen ihnen zu einem Gefechte, zbili so se, sprijeli so se, udarili so se; das Gefechte, mečevanje †, ſ. **Fechten.**

Gefechtflagge, die, bojno bandérce.

Gefechtsbericht, der, poročilo od boja.

Gefeder, das, peresa v uri.

Gefege, das, dergnjenje, čiščenje; das Dickmaß, omlad-i, kosmata kožica.

Gefeiert, ſ. **Feiern.**

Gefeile, das, piljenje.

Gefeilt, ſ. **Feilen.**

Gefels, das, stena.

Gefertigte, der, podpisani.

Gefeſſel, das, vezanje, vklepanje.

Gefiedel, das, škripanje (na gosli).

Gefieder, das, mehrere Federn, pérje, pérjiče; Geflügel, perutnina; ſ. a. **Geflügel.**

Gefiedert, *adj.* pérnat; ſ. **Fiedern.**

Gefilde, das, planjava, polje, poljana, njive; die Gefilde der Ruhe, pokopališče; die Gefilde der Seligen, nebesa, raj, sveti raj.

Gefingert, *adj.*, perstat.

Gefiſche, das, lovljenje rib, lovlja.

Geflacker, das, bakljanje, terpolenje, plamenenje.

Geflatter, das, vihranje, ferfranje, ferfotanje.

Geflecht, das, pletenina; kar je prepleteno; ſ. a. **Flechte.**

Gefleckt, *adj.*, pikast, lisast, popikan, pisan, marogast.

Geflicke, das, kerpucanje, kerpanje, kerpanina.

Geflimmer, das, lesketanje.

Gefliſſen, *adj.*, gefliſſen ſein, prizadeti, prizadevati si, marljiv, moren, priden biti; ſ. **Befliſſen.**

Gefliſſenfremd, *adj.*, — ſein, nalaš ptujie biti, ptujca se delati, tajiti se.

Gefliſſenheit, die, ſ. **Befliſſenheit.**

Gefliſſentlich, *adj.* u. *adv.*, nalaš, navlaš, nach Einigen, navlašč (eigens), auch nakanjen, namišljen, auch, hotoma, hote, premišljema, nalič; gefliſſentliche Beſchädigung, namišljena, nakanjena, nalašna poškodba.

Gefliſter, das, šeptanje, čebljanje.

Geflöße, das, plavljenje.

Geflöte, das, piskanje, pisketanje.

Geflueche, das, kletve, kletvina, preklinjanje.

Geflueder, das, rake; der Trog daran, korito.

Geflügel, das, perutnina, perutnice, peruti, kriluti, krila, *pl.*, Federvieh, kuretnina, letečina, letenina, pérnata žival, živad.

Geflügelt, *adj.*, krilat, nach *M.* habat.

Geflügge, das, etwas Fliegendes, letenina.

Geflunker, das, ſ. **Lüge.**

Geflüſter, das, ſ. **Geſtiſter.**

Gefolge, das, die Suite, sledivci ob. sledniki, spremljavci, spremstvo, družina, sprevod, družba; das Laſter mit all ſeinem ſchädlichen Gefolge, greh in vsi njegovi škodljivi nasledki; im Gefolge, ſ. **Zufolge.**

Gefolgig, ſ. **Folgſam.**

Gefoppe, das, zasmehovanje, nagajanje; ſ. **Foppen.**

Gefrage, das, opraševanje, popraševanje.

Gefräß, das, žrenje, hrana, paša, kerma; Maul, gobec, trobec, rivec.

Gefräßig, *adj.*, požrešen, ješ (*serb.* ješan), ješe, pojedčen, hlastežen, sneden, nach *M.* požerten; *böhm.* žravý; ein gefräßiger Menſch, ſ. **Vielfraß.**

Gefräßigkeit, die, požrešnost, ješčnost, hlastežnost.

Gefreite, der, etwa, poddesetnik (desetnik im *Böhm.* gebr. für Corporal), vojak, oprusten od stanja na straži, ki druge na stražo odpeljuje, frajtar *.

Gefreſſe, das, žertje, žrenje.

Gefreſſicht, das, (Provinzl.), zjedi. *pl.*

Gefreund, der, ſ. **Freund.**

Gefreundin, die, ſ. **Freundin.**

Gefreundet, ſ. **Befreundet.**

Gefrieren, *v. n.*, vom Waſſer, zmerzniti, zmerzovati, nach andern ſlav. Munda., merzniti, auch polediti se, lediti se; mit Rückſicht auf die Eisdecke, zamerzniti, zamerzovati; es gefriert, *v. i.*, mraz je, zmerzuje; ſ. a. **Frieren.**

Gefrieren, das, zmerzovanje.

Gefrierpunkt, der, zmerzlin†, zmerzlinec.

Gefröre, ſ. **Froſt, Froſtbeule.**

Gefrozen, *adj.*, zmerzel, zmerznjen.

Gefrorenes, das, led, ledenina, nach *V.* zmerzlina, *polu.* lody, *pl.* (ledi); nach *Jarn.* merzletina.

Gefüge, das, sostava, stik, sklad, (nach *M.* das *russ.* paz); das Gefüge der Radſpeichen, vpera; der Breiter, paž; ſ. a. **Fügung.**

Gefüge, Gefügig, *adj.*, vdajaven, gibčen, sklanjljiv; ein gefüger Menſch, voljan, gibčen človek, ki se zna viti, udajati, pripogibati; gefüges oder gefügiges Holz, ločan les, vitek; ſ. a. **Biegſam.**

Gefügigkeit, die, gibčnost, vitkost.

Gefühl, das, Sinn, Sinneswahrnehmung überhaupt, čut, *coll.* čutje, čutenje; der Taſtſinn, tip, otip; etwas durch das Gefühl erkennen, spoznati kaj po tipu, otipati, ošlatati kaj; Empfindung, občut, občutek, občutje; das Gefühl des Schönen, Guten, čutstvo ob. čustvo lepote, dobrote, auch čut, čutljej; *russ.* n. *altsl.* čuv'stvo; das ſittliche Gefühl, čutstvo nravnosti; er hat kein Gefühl für die Schönheit, ne čuti lepote; mit Gefühl ſingen, čutno, čutljivo, s čustvam peti; *waidm.* auch die Gefühle, ſ. **Rauchwerk.**

Gefühlarm, *adj.*, maločuten, slabočutin.

Gefühlelei, die, ſ. **Empfindelei.**

Gefühlig, *adj.*, občuten, čutljiv, občutljiv.

Gefühligkeit, die, čutljivost.

Gefühllos, *adj.*, brezčuten, brez čustva, nečuten, neobčuten, top, mertev, *fig.* nemil, nemiloserčen, brezserčen, brezdušen, opokel, terd.

Gefühlloſigkeit, die, brezčutnost, nečutnost, topost, opoklost, nemilost, brezserčnost, *fig.* terdost.

Gefühlreich, ſ. **Gefühlvoll.**

Gefühlsart, die, čutnost, čustvenost †.

Gefühlsmangel, der, brezčutnost, maločutnost.

Gefühlsorgan, das, tipno čutilo, tipalo.

Gefühlsſinn, der, tip, otip, ſ. **Taſtſinn.**

Gefühlstödter, der, dušivec občutkov, kdor bi rad v sebi vse občutke zamoril ali zatrl.

Gefühlsvermögen, das, čutnost, čustvenost.

Gefühlvoll, *adj.*, živočuten, občuten, čustven, miloserčen.

Gefüllſel, ſ. **Füllſel.**

Gefüllt, s. Füllen.

Gefüllte, das, eine gefüllte Speise, nadev. nadevana jed, nadudlana, nadudnjena, (nach Einigen) nabudljana jed.

Gefünft, *adj.*, iz petih sostavljen, nach *V.* petnat; das Gefünft, petica.

Gefunkel, das, lesk, lesket, lesketanje, iskranje, blesk, blisket, migljanje; s. a. Funkeln.

Gefurcht, *adj.*, brazdovit, brazdat, zgerbančen.

Gefürstet, *adj.*, poknežen; der gefürstete Graf, pokneženi grof.

Gefüße, das, lange Riemen, woran die Falken gehalten werden, jermenec, nach *V.* nanožje.

Gefüßt, *adj.*, nogat.

Gegacker, das, gogotanje, gaganje.

Gegaffe, das, zijanje.

Gegankel, das, sleparjenje.

Gegeige, das, ciganje, slabo godenje.

Gegeißel, das, bičanje.

Gegelfer, das, bevkanje.

Gegen, *praep.*, bedeutend die Richtung, körperlich, so wie unkörperlich nach einem Gegenstande, proti, k, do; gegen den Wald zu, k gojzdu, proti gojzdu; gegen die Stadt zu, proti mestu; sich gegen den Norden wenden, oberniti se k severju, proti severju; Oesterreich gränzt gegen Osten an Rußland, na vshodu se derži Avstrija Rusije, ji dela meje Rusija; Liebe gegen Jemand hegen, ljubiti koga; Liebe gegen Eltern, ljubezen staršev, do staršev auch k staršem; bezeige dich dankbar gegen deinen Wohlthäter, bodi hvaležen svojimu dobrotniku; die Pflichten gegen den Nächsten, dolžnosti do bližnjiga; er ist freundlich gegen mich gesinnt, prijazno z menoj meni, prijazniga serca je do mene; gegen den Himmel, v nebo, proti nebu; er ist gleichgültig gegen Ehre, ne mara, ne meni se za čast; den Widerstand wider etwas bedeutend, physisch, proti, nad, na, moralisch, proti, zoper od. soper, čez; gegen den Feind ziehen, iti nad (na) sovražnika, auch proti sovražniku; gegen den Wind, proti vetru; gegen den Strom, proti vodi, s. a. Aufwärts; sich gegen Einen versündigen, pregrešiti se nad kom; gegen das habe ich nichts, zoper to nimam nič; man spricht gegen dich, čez tebe govore; gegen ein Gebot handeln, zoper zapoved delati, prelomiti, prestopiti, prekeršiti zapoved; sich gegen Jemand wehren, braniti se komu; gegen deinen Willen, zoper tvojo voljo, ukljub tvoji volji; sich gegen die Obrigkeit auflehnen, vzdigniti se zoper gosposko, spreti se gosposki; das ist gegen Recht, to je pravici nasprotno; Mittel gegen das Fieber, pomoček, zdravilo za merzlico, nach dem *Russ.* u. *Serb.* od merzlice; sie konnten gegen ihn nichts ausrichten, zoper njega niso mogli nič opraviti; eine Vertauschung, Erwiederung bedeutend, za, Waare gegen Waare, blago za blago; gegen Entgelt, za povračilo; gegen baare Bezahlung, za gotov dnar; hundert gegen Eins wetten, sto na eno staviti; gegen Bescheinigung, za poterjilo, s tem (pogojem), da se poterjilo, da se poterdi; die Gefangenen gegen einander auswechseln, izmenjati zajete eniga za druziga; mit dem Begriffe der Vergleichung gegen einander abwägen, pretehtati eno k drugimu, primeriti eno drugimu; dein Unglück ist gering gegen das meinige, tvoja nesreča je mala proti moji, ob. če se primeri z mojo; mit dem Begriff der Annäherung, es steht gegen das Ende des Blattes, to stoji neki na kraj lista; gegen Abend, gegen die Nacht, pod večer, k večeru, na večer, pod noč; gegen den Herbst, pod jesen, na jesen; gegen sechs Uhr, okoli šestih; er ist gegen vierzig Jahre alt, ima kacih štirideset let; bis gegen Weihnachten, tje do božiča; sein Herz gegen einen Freund ausschütten, odkriti svoje serce pred prijatlam, ob. prijatlu; er rühmte sich gegen ihn, hvalil se je pred njim; s. a. Gegenüber; in der Zusammensetzung mit Hauptwörtern wird es im Slovenischen meistens mit nasproten, zuweilen auch durch die Vorsylbe od — ausgedrückt; s. übr. die Ff.

Gegenabdruck, der, so viel als Gegenprobe, prenatis, posnetek natiska.

Gegenabsicht, die, nasprotni namen.

Gegenanklage, die, nasprotna zatožba, tožencova tožba.

Gegenanmerkung, die, nasprotna opomba, opomba na opombo.

Gegenannäherungsgraben, der, Contravapprochen, nasprotni prekop, protikop †.

Gegenanschlag, der, nasprotni naklep, nasprotnikov naklep.

Gegenanstalt, die, nasprotna naprava, naredba, naprava proti komu, čemu; gegen den Feind, obramba; gegen ein Uebel, pomoč, lek, odvračna naredba; eine Gegenanstalt treffen, vpreti se, vpirati se komu, čemu, pripraviti se na vpor.

Gegenantrag, der, nasprotni nasvet, nasprotna ponudba.

Gegenantwort, die, odgovor na odgovor.

Gegenanzeige, die, nasprotno naznanilo.

Gegenaufforderung, die, nasprotni opomin, poziv.

Gegenaufsicht, die, s. Controlle.

Gegenausführung, die, nasprotnikova razločba.

Gegenaussage, die, nasprotna povedba; nasprotnikove besede.

Gegenäußerung, die, nasprotnikov odgovor, nasprotnikova opomba.

Gegenbatterie, die, baterija (sovražnikovi) nasprotna.

Gegenbedingung, die, nasprotni pogoj.

Gegenbefehl, der, nasprotno povelje, preklic daniga povelja, odpoved; einen Gegenbefehl geben, povelje preklicati, ovreči, opovreči, odpovedati.

Gegenbekenntniß, das, nasprotnikova, nasprotna izpovedba, spoznava.

Gegenbeklagte, der, toženi tožnik.

Gegenbeleidigung, die, razžalitev za razžalitev.

Gegenbemerkung, die, opomba na opombo, nasprotnikova opomba.

Gegenbemühung, die, nasprotno prizadevanje.

Gegenbericht, der, nasprotno, nasprotnikovo poročilo.

Gegenbescheinigung, die, nasprotna, nasprotnikova sprićba.

Gegenbeschimpfung, die, nasprotno osramotilo.

Gegenbeschuldigung, s. Gegenanklage.

Gegenbesuch, der, vernitev obiskanja, povračno obiskanje; einen Gegenbesuch abstatten, obiskanje verniti.

Gegenbeweis, der, nasprotni dokaz.

Gegenbild, das, nasprotna podoba; s. a. Abbild.

Gegenblick, der, pogled, ki se vjema s pogledam.

Gegenböschung, die, znnaoji stermec.

Gegenbund, der, nasprotna zveza, zaveza zoper zavezo.

Gegenbürge, der, nasprotni porok; s. a. Rückbürge.

Gegenbürgschaft, die, nasprotno poroštvo.

Gegend, die, stran, kraj, okolica, auch (das *böhm.* u. *poln.*) krajina, *altsl.* auch rusag; eine behügelte Gegend, homec, berda *pl.*, griči; Gegend hinter einem Meere, zablatje; unebene Gegend, kokava; die Gegend um die Stadt, mestna okolica, obmestje, mestno obližje; in meiner Gegend kennt man diese Gewohnheit nicht, pri nas doma nimajo te navade; die vier Hauptgegenden der Welt, štiri poglavne strani sveta; die Gegend längs des Meeres, am Meere, pomorje, primorje; hinter dem Meere, zamorje; die (Ufer-) Gegend an einem Flusse, poreče; an der Save, Posavje usf.; in der Gegend des Herzens, okoli serca, oserče; die Gegend zwischen den Augen, medoče; aus welcher Gegend, odkod, od ktere strani? in die Gegend nach Westen, proti zahodu; bei einer Wasserwehre, zatolišče, zatoliše; Gegend eines inwendigen Daches, podstrešje; Gegend nahe am Dache, strešje; in einigen Gegenden, po nekod; in dieser Gegend, letod, tod; in einer andern Gegend, drugod; die Gegend gegenüber, vprek.

Gegendbeschreibung, die, krajopisje.

Gegendeichung, die, predjezje, drugi nasip.

Gegendessen, s. Bis(dahin).

Gegendienst, der, povračna, povernjena služba, postrežba, ljubav, odslužba; *serb.* odsluga.

Gegendruck, der, nasprotni pritisk, upor, odboj; s. a. Reaction, Gegenabdruck.

Gegendrucker, der, upornik.

Gegeneinander, *adj.*, eden ob. eno proti drugimu; feindlich, auch eden zoper druziga, eden, ob. drug nad drnziga, — čez druziga; gegenüber, nasproti; gegeneinander halten, primeriti, primérjati drugo drugimu; gegeneinander stellen, s. Confrontiren.

Gegeneinanderhaltung, die, primérjanje.

Gegeneinanderstellung, s. Confrontation.

Gegeneinbringen, das, nasprotni, nasprotnikov spis.

Gegeneinwurf, der, ugovor na ugovor.

Gegenerbieten, das, nasprotna ponudba.

Gegenerkenntlichkeit, die, hvaležnost hvaležnimu skazana.

Gegenerklärung, die, nasprotni izrek, nasprotnikovo izrečenje.

Gegenerstattung, die, povračilo, vračilo.

Gegenerziehung, die, nasprotno zrejevanje.

Gegenfahrt, die, vožnja proti vodi.

Gegenfall, der, nasprotni primérljej.

Gegenfalls, *adv.*, sicer; s. Widrigenfalls.

Gegenfenster, s. Doppelfenster.

Gegenfluch, der, nasprotna kletev, kletvina zoper kletvino izrečena.

Gegenforderung, die, nasprotno, nasprotnikovo tirjanje; tirjanje proti tirjanju nastavljeno.

Gegenfrage, die, nasprotnikovo vprašanje, vprašanje druge strani.

Gegenfreundschaft, die, povračno, vzajemno prijatelstvo.

Gegenfüßler, der, protinožec, nach *V.* oponožec.

Gegengabe, die, povračni dar, povračilo daru, podarek v povračilo.

Gegengebirge, das, nasprotna gora.

Gegengefälligkeit, die, povračna ljubav, ljubezen.

Gegengeld, das, nach *V.* naprotščina, naprotšina; s. a. Gegenvermächtniß.

Gegengeschenk, das, s. Gegengabe.

Gegengewalt, die, nasprotna sila; s. a. Repressalien.

Gegengewicht, das, nasprotna teža, protitežje, protipeza, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* protivaga, nach *V.* in den Mühlen an der Save, gnjezdo.

Gegengift, das, zdravilo, pomoč za strup.

Gegengrund, der, nasprotni vzrok.

Gegengruß, der, vračilo pozdravljenja, nach dem *Serb.* odzdrav.

Gegenhall, s. Echo.

Gegenhalt, s. Widerhalt.

Gegenhalten, s. Vergleichen.

Gegenhieb, der, odmah, mahljej, namahljej.

Gegenkaiser, **Gegenkönig**, der, nasprotni cesar, kralj, protiecsar, protikralj, cesar, kralj nasprotne strani.

Gegenklage, die, tožencova tožba; s. a. Widerklage.

Gegenkraft, die, nasprotna moč.

Gegenküste, die, nasprotni kraj, breg.

Gegenlage, die, s. Widerlage.

Gegenlehre, die, nasprotni uk.

Gegenleistung, die, vračna oprava, djanje.

Gegenlicht, das, nasprotna svetloba.

Gegenliebe, die, vzajemna, odvračna, vernjena ljubezen, ljubezen do ljubijočiga, ljubezen ljubljeniga.

Gegenlist, die, zvijača proti zvijači, zvijaco (lest) z zvijačo odbiti.
Gegenlob, das, povračna, vernjena hvala.
Gegenmacht, die, nasprotna moč.
Gegenmann, der, nasprotnik.
Gegenmarſch, der, nasprotni hod, marš.
Gegenmauer, die, podzid, podzidje, prizidje, podporni zid.
Gegenmeinung, die, nasprotno menjenje.
Gegenmeſſer, das, stergon.
Gegenmine, ſ. **Contremine.**
Gegengift, die, ſ. **Widerlage.**
Gegenmittel, das, pomoč, lek, zavračilo.
Gegenneigung, die, nasprotni naklon; ſ. a. **Gegenliebe.**
Gegenordre, ſ. **Gegenbefehl.**
Gegenpapſt, der, protipapež, nasprotni, krivi papež.
Gegenpart, der, zopernik, nasprotnik, protivnik.
Gegenpartei, die, nasprotna stran, nasprotniki.
Gegenpfahl, der, (kol) podpornik.
Gegenpfand, das, zastava za zastavo, nach dem *Russ.* vzajemna zastava.
Gegenpfeiler, der, podporni steber.
Gegenprobe, die, ogled ali preskus druziga; ſ. a. **Gegenabdruck.**
Gegenrechnung, die, rajtanje ali številba druge strani; ſ. a. **Controlle.**
Gegenrecht, das, vračna pravica.
Gegenrede, die, nasprotni govor, odgovor; ſ. a **Einwendung.**
Gegenrevolution, ſ. **Contrerevolution.**
Gegenrunde, die, drugi obhod.
Gegenſang, ſ. **Antiphone.**
Gegenſatz, der, nasprotni stavek ali razsod, etwa auch protistavek; ſ. auch **Contraſt, Widerſpiel**; im Gegenſatz, (temu, unimu) nasproti.
Gegenſchatten, der, nasprotna senca.
Gegenſchein, der, Repercuſſion des Lichtes, Feuers, osvit, odbliš, odbijanje svetlobe; stanje premične zvezde, solncu nasproti, na drugi strani zemlje; vielf. protistojnost†; Gegenbeſcheinigung, nasprotni list; ſ. a. **Revers.**
Gegenſchenkung, ſ. **Gegengabe.**
Gegenſcherz, der, šala za šalo, proti šali.
Gegenſchimpf, Gegenſchmähung, ſ. **Gegenbeſchimpfung.**
Gegenſchlag, der, odboj; Amphimacer, (—∪—).
Gegenſchlußrede, die, končni odgovor.
Gegenſchlußſchrift, die, končni odpis ob. protispis†.
Gegenſchreiber, ſ. **Controlleur.**
Gegenſchrift, die, nasprotno pisanje, nasprotni sostavek ali spis; overžni ali spodbojni spis; Schrift und Gegenſchrift, spis in odpis.
Gegenſchuld, die, dolg.
Gegenſchuß, der, nasprotni, nasprotnikov strel.
Gegenſchwager, der, križem oče (tista svaka, kterih eden je možev, drug pa ženin oče; dva brata, ki sta vzela dve sestri, se imenujeta pašanog).
Gegenſeite, die, nna stran, druga ali nasprotna stran, narobe stran; ſ. a. **Revers.**
Gegenſeitig, *adj.*, der gegenſeitige Theil, nasprotna stran, eden do drugiga, drug do drugiga, medsebojin, obojestrausk, zamenjven, povračeu, nach andern ſlav. Mundart. vzajemen; ſich gegenſeitig helfen, pomagati eden drugimu, drug drugimu; ſ. a. **Wechſelſeitig.**
Gegenſeits, *adv.*, eden drugimu.
Gegenſicherheit, die, nasprotna varnost.
Gegenſiegel, das, sopečat.
Gegenſonne, ſ. **Nebenſonne.**
Gegenſperre, die, soključ, sozaklep†.
Gegenſpiel, das, ſ. **Widerſpiel.**
Gegenſpieler, der, nasprotni igravec, nasprotnik v igri.
Gegenſpruch, der, nasprotna sodba; ſ. a. **Widerſpruch.**
Gegenſtand, der, reč, stvar; die Gegenſtände um uns her, reči, ki so okoli nas, nach *V.* predsebek, nach dem *Russ.*, *Poln.* und *Böhm.* predmet (*objectum*).
Gegenſtändlich, *adj.*, rečin, stvarin, predmeten†, predsebeu†; ſ. a. **Objectiv.**
Gegenſtändlichkeit, die, stvarnost, predmetnost†.
Gegenſtandslos, *adj.*, brez podlage, brezsnoven, brezpredmeten†.
Gegenſtehen, ſ. **Entgegenſtehen.**
Gegenſtellung, die, ſ. **Confrontation, Contraſt.**
Gegenſtich, der, vprečni zabodec.
Gegenſtimme, die, nasprotni glas.
Gegenſtoß, der, odboj, oasprotni udarec.
Gegenſtreckung, die, razmikanje (nasprotno).
Gegenſtrich, der, poteg vnic po dlaki.
Gegenſtrömung, die, nasprotni tok.
Gegenſtück, das, podoba nasprotnica; ſ. a. **Seitenſtück.**
Gegenſtütze, die, podpornja, podpora.
Gegentauſch, ſ. **Tauſch.**
Gegentheil, das, nasprotje, nasprotno, nasprotek, nasprotna reč, nach *V.* auch robje(?); das Gegentheil thun, behaupten, nasprotno delati, terditi; im Gegentheile, nasproti, pak.
Gegentheil, der, nasprotnik, *altsl.* sapr'nik, (*cfr.* preti streiten, Mitſtreiter).
Gegentheilig, *adj.*, nasprotnikov, protnikov, nasprotne strani; die gegentheilige Behauptung entbehrt aller factiſchen Grundlage, kar nasprotnik terdi, nima nikake djanjske podlage, nasprotnikove besede nimajo etc.).
Gegentheils, *adv.*, nasproti.
Gegenthür, die, nasprotne duri.
Gegentreue, die, vernjena zvestoba, zvestoba za zvestobo.
Gegentrieb, der, nasprotni nagon.
Gegenüber, *adv.*, nasproti, nach *V.* auch spored; ſein Haus liegt dem unſrigen gegenüber, njegova hiša stoji (je) naši nasproti; ſie ſtanden ſich gegenüber, stala sta drug proti drugimu, oko v oko.
Gegenüber, das, nasprotnost, nasprotna reč.
Gegenüberliegend, -ſtehend, *adj.*, nasproten, unstransk.
Gegenüberſtellen, ſ. **Confrontiren.**
Gegenufer, das, uni kraj, breg, drugi breg.
Gegenunterſchrift, ſ. **Gegenzeichnung.**
Gegenunterſuchung, die, nasprotno preiskovanje.
Gegenverheißung, die, obljnba druge strani, povračni obet.
Gegenvermächtniß, das, volilo za volilo; ſ. a. **Widerlage.**
Gegenverſchanzung, die, nasprotni okop.
Gegenverſchreibung, die, pripis, zapis za zapis.
Gegenverſicherung, die, nasprotno, nasprotnikovo zagotovljenje.
Gegenverſuch, der, nasprotni poskus.
Gegenverwahrung, die, nasprotni prideržek.
Gegenvorſtellung, die, opomin, odsvet; Gegenvorſtellungen machen, pred oči postavljati komu, odvračati koga, odsvetovati mu kaj.
Gegenvorwurf, der, očitek na očitek.
Gegenwall, der, nasprotni, sovražnikov nasip.
Gegenwart, die, Anweſenheit, prièujočnost, vpričnost, nazočnost, *böhm.* u. *poln.* přitomuost, *russ.* prisustvie; erſpare es bis zu meiner Gegenwart, odloži, dokler jez zraven ne pridem, de bom tudi jez vpričo ali zraven; er that es in meiner Gegenwart, vpričo mene, auch nazoči mene, pred mano, pred mojimi očmi je delal, storil; ſeine Gegenwart iſt mir verhaßt, ne morem ga viditi pred sabo, ne terpim ga pred svojimi očmi, mojim očem je zopern; ſ. a. **Daſein**, das; die Gegenwart des Geiſtes, ſ. **Geiſtesgegenwart**; deine Gegenwart erfreuet mich, tebe rad pri sebi vidim, veseli me, da si tukej; die gegenwärtige Zeit, sedanjost, zdanjost; die Bedürfniſſe der Gegenwart, potrebe sedanjiga časa; die Männer der Gegenwart, sedanji, dandanašnji možje.
Gegenwärtig, *adj.* u. *adv.*, von der Zeit, in dem Augenblick des Sprechens ſeiend, sedanj, sadanj, zdajšen; die gegenwärtige Zeit, das Präſens, sedanji čas; gegenwärtiges Jahr, to leto, letašnje leto, tekoče leto, sednnje leto, letas; er befindet ſich gegenwärtig nicht hier, zdaj ga ni tukej; vom Orte, anweſend, prièujoč, nazoèen, vpričen, ich war gegenwärtig, als dies geſchah, vpričo sim bil, priča sim bil, nazoči, zraven (*cfr.* das *böhm.* zaroveň, zugleich) sim bil; prièujoč sim bil, ka se je to zgodilo; auch bili pri čem; der hier gegenwärtige Zuſchauer, prièujoči, tukajšnji gledavec; in der Vorſtellung, die Sache iſt mir gegenwärtig, meinem Gedächtniß iſt es gegenwärtig, reč mi je pred očmi, mi je v spominu, dobro še pomnim, pametim; gegenwärtig gibt es viel zu thun, sedaj, dan današnji je mnogo opraviti.
Gegenwärtige, das, **Gegenwärtigkeit**, die, sedanjost.
Gegenwechſel, ſ. **Rückwechſel.**
Gegenwehr, die, upor, bran, bramba, odboj, bor zoper napadnika; zur Gegenwehr greifen, ſich zur Gegenwehr ſtellen, v bran se postaviti, upreti, upirati se (nicht opreti se, ſich ſtützen), napad odbiti, odbijati; mit Worten, ovreči, odsekati.
Gegenwerth, der, zamenivna vrednost, vrednost za vrednost, vračilna vrednost.
Gegenwind, der, nasprotni veter, nasprotna sapa.
Gegenwinkel, der, nasprotni kot.
Gegenwirkung, die, nasprotni učin, nasprotno djanje, *poln.* odczyn, oddziałanie (oddelovanje); ſ. a. **Reaction.**
Gegenwohner, *pl.* protidomci †.
Gegenwort, das, nasprotna beseda.
Gegenzeichnen, das, nasprotno znamuje.
Gegenzeichnung, die, sopodpis †, ſ. **Contraſignatur.**
Gegenzeuge, der, nasprotna, nasprotnikova priča.
Gegenzug, der, nasprotni hod, pot.
Gegenzuſage, ſ. **Gegenverheißung.**
Gegenzutrauen, das, vernjeno zaupanje, zaupanje za zaupanje.
Gegenzwangsmittel, das, nasprotna sila, odbojna sila; — silo s silo odbiti, odbijati.
Gegerbe, das, strojenje.
Gegirre, das, gergotanje, kruljenje.
Gegitter, das, ſ. **Gitter.**
Geglätte, das, glajenje.
Gegler, der, ſ. **Bergfink.**
Gegliedert, das, die ſämmtlichen Glieder eines Körpers, udje *pl.*, etwa auch udovje.
Gegliedert, *adj.*, členkovit, členast, ſ. a. **Gliedern.**
Geglimmer, das, tlenje.
Gegnen, ſ. **Begegnen.**
Gegner, der, nasprotnik, suprotnik, zopernik (*russ.* sopernik), protivnik, ovérnik.
Gegnerin, die, nasprotnica, zopernica, protivnica.
Gegneriſch, *adj.*, nasproten, nasprotnikov, ſ. a. **Gegentheilig.**
Gegrabe, das, kopačenje, koparija, grebenje.
Gegrübel, das, vertanje, tuhtarjenje, tuhtarija.
Gegründet, *adj.*, uterjen; ſeine Furcht war nicht gegründet, ni imel zakaj se bati.
Gegrunze, das, kruljenje.
Gegurre, das, ſ. **Gegirre.**
Gehäb, Gehäbe, Gehäbig, *adj.*, kar je terdno, posoda, ki vodo derži, ki ne pušča.
Gehaben, ſich, *v. r.*, ſich wohl haben, zdrav biti; ſich übel gehaben, bolan biti; gehab dich wohl, zdrav bodi, z Bogam (ostani); ſ. a. **Betragen, ſich.**
Gehabig, *adj.*, začimen, premožin.
Gehacke, das, sekarija, sekanje.

Gehader, das, terganje, puljenje, klanje, prepiranje.

Gehäge, Gehege, das, Schonung, ograja, ograjeno mesto, zagraja, branjenica, branjevina, auch zagaj, nach *V.* zaloka, *russ.* zaseka, (nach *M.* redišče); ſ. a. **Zaun**; eine Wieſe zu Gehäge machen, zagraditi, zagajiti travnik; Einem ins Gehäge kommen, gehen, komu v delo seči, segati, v pravico hoditi, zaletovati se, v škodo hoditi, Spr. v zelje hoditi, zabrazditi, zakositi, zažeti v tujo njivo; gehägtes Waſſer in Bezug auf Fiſchfang, prideržano ribštvo.

Gehägeaufſeher, der, etwa gajnik, ograjnik.

Gehalt, der, förperlicher Inhalt, deržanje, mera; ein Faß von zehn Eimer Gehalt, sod deržeč deset veder; ein Haus von vielem Gehalt, prostorna, prostrana hiša; Gehalt der Erze, Metalle, zerno, notranja dobrota, vrednost, jedro; eine Silbermünze von gutem Gehalte, srebern dnar dobriga blaga, jedra, dobre cene; ſ. a. **Inhalt, Beimiſchung**; freien Gehalt haben, imeti pri kom živež ali hrano zastonj; der oder das Gehalt, Beſoldung, plača, služilo, kar kdo služi; ſeine Worte haben keinen Gehalt, njegove besede nimajo nič v sebi, nimajo nobeniga jedra.

Gehalten, *adj.*, dolžen, zavezan; ein gut gehaltenes Gemälde, skladna, primérna malarija; *fig.* stanoviten, terden; ſ. a. **Zurückhalten**.

Gehaltig, *adj.*, jeim, kaj vreden biti; ein gehaltiges Haus, prostorna hiša.

Gehaltleer, Gehaltlos, *adj.*, brez vrednosti, prazen, puhel, votel, plitev, jalov; gehaltloſe Worte, prazne, puhle, puste besede.

Gehaltloſigkeit, die, brezvrednost, praznost, puhlost, votlost, jalovost.

Gehaltmeſſer, der, mera notranjiga jedra, mera deržanja, etwa posodomér†, jedromér†.

Gehaltmeſſung, die, der Gefäße, mérjenje posod, koliko deržе, amanje (Abhamen).

Gehaltreich, Gehaltſam, *adj.*, jedernat, bogatiga jedra, bogat, velike notranje vrednosti, prekoristen.

Gehaltsabzug, der, odbitek, uteržek, uderžek (od) plače.

Gehaltsklaſſe, die, razred plače.

Gehaltserhöhung, die, povišanje plače.

Gehaltsſperre, die, ustavek plače.

Gehaltsſtufe, die, stopnja plače.

Gehaltszulage, die, priboljšek, dodatek k plači.

Gehaltswerth, der, prava vrednost.

Gehaltvoll, ſ. **Gehaltreich**.

Gehämmer, das, tolčenje, kovanje.

Gehandel, das, tergovanje.

Gehänge, das, eines Berges, položnost, nazdolje, stermina; ſ. a. **Abhang**; das Hangende im Bergbaue, nach *V.* prednji rob; was herabhängt, nach *V.* auch visje; ſ. a. **Gekröſe, Gehenk**; Eingeweide, drob, čeva, öreva.

Gehärke, das, grabljenje.

Gehaſpel, das, motanje.

Gehäſſig, *adj.*, Haß habend, sovražin, *russ.* nenavistnij; er iſt mir gehäſſig, zopern mi je, merzim na-nj; ſ. a. **Verhaßt**; einem gehäſſig werden, začeti koga sovražiti; gehäſſiger Weiſe, sovražno; ſich bei jemanden gehäſſig machen, zamerzeti komu, zameriti se komu.

Gehäſſigkeit, die, sovražnost, sovražljivost. *serb.* merzost.

Gehau, das, ſ. **Hau, Hieb**; ein junges Gehau, mladje.

Gehauche, das, dihanje, hukanje.

Gehaue, das, sekanje, robljenje.

Gehäufe, das, kopičenje, nakladanje; ſ. a. **Aggregat**.

Gehäuft, *adj.*, verhovat, verhovnat, z verham.

Gehäuſe, das, wörtl. ohišje; einer Uhr, nach *V.* okrov; einer Schnecke, hiša, hišica; bei dem Obſte, postelja, notranja ježica, ſchlechtweg ježica; des Kernobſtes, lupina; des Samens, lusk, luskina, glavica, butica, mešič.

Gehbar, *adj.*, hoden, kodar, kjer se more hoditi.

Gehbrücke, die, most za pešce.

Gehe, die, leha.

Gehebe, das, vzdigovanje.

Gehechel, das, mikanje.

Geheck, das, ſo viel Vögel auf einmal gehecket, ausgebrütet werden, lega, gnjezdo, nasad, (piščeta eniga gnjezda).

Gehecke, das, gnjezdenje.

Gehege, ſ. **Gehäge**.

Geheelen, ſ. **Einwilligen, Geſtatten**.

Geheiligt, ſ. **Heiligen**.

Geheim, *adj.*, skriven, skrit, nach *M.* skrivšen, in andern ſlav. Mundart. tajni; ein geheimes Geſpräch, skriven pogovor; geheimer Rath, skrivni svétnik, svetovavec; ingeheim, skrivno, na skrivnim, skrivaj, auch skrivaje, skrivama, skrivši; geheim thun, skrivnosti imeti, ne hoteti povedati.

Geheimblühend, *adj.*, skrivnocvetin.

Geheimbuch, das, skrivni, skrivnostni zapisnik.

Geheimbund, der, skrivna zaveza; ſ. a. **Complott**.

Geheimdeutelei, die, skrivnostno razlaganje, iskanje skrivne pomembe.

Geheimelei, die, ſ. **Geheimnißkrämerei**.

Geheimgriff, der, skrivna zvijača, pomoč.

Geheimhaltung, die, skrivanje, molčanje.

Geheimkraft, die, skrivna moč.

Geheimkunſt, die, skrivna umetnost, vednost; ſ. a. **Magie**.

Geheimkünſtler, der, ſ. **Magier**.

Geheimlehre, die, ſ. **Cabbala**.

Geheimlehrer, der, učnik skrivnosti, tajnoslovec†.

Geheimmittel, das, skrivni pomoček, lek.

Geheimniß, das, skrivnost, skrivna reč, nach andern ſlav. Mundart. tajnost, tajinstvo; Geheimniß aus etwas machen, vor jemanden haben, komu kaj skrivati, zamolčati, ne povedati; ſ. a. **Verborgenheit**.

Geheimnißforſcher, der, pozvedovavec, preiskovavec skrivnost.

Geheimnißkrämer, der, skrivnostnež, skrivnostničar.

Geheimnißkrämerei, die, skrivnostničarija.

Geheimnißleer, Geheimnißlos, *adj.*, brez skrivnosti; v čemur ni nikake skrivnosti.

Geheimnißlehre, die, nauk (od) skrivnost.

Geheimnißreich, Geheimnißvoll, *adj.*, skrivnosten, poln skrivnost.

Geheimrath, der, skrivni svétnik, svetovavec.

Geheimrotte, ſ. **Geheimbund**.

Geheimſchreiber, der, ſ. **Secretär**.

Geheimſchreiberei, die, skrivna pisarija.

Geheimſecretär, der, ſ. **Secretär**.

Geheimſchrift, ſ. **Chiffre, Chiffriren**.

Geheimſinn, der, skrivni pomen.

Geheimſinnig, *adj.*, skrivniga pomena.

Geheimſprache, die, skrivni jezik.

Geheimſucht, die, skrivarija.

Geheimthun, das, skrivanje.

Geheimthüre, die, skrivne vrata.

Geheimurſache, die, skrivni vzrok.

Geheimverſtändniß, das, skrivni dogovor.

Geheimweſen, das, skrivarstvo.

Geheimzeichen, das, skrivno znamnje.

Geheiß, das, povelje, ukaz, zapoved.

Geheißen, ſ. **Verheißen**.

Gehen, *v. n.* auch *v. u. i.*, iti, *freq.* hoditi; um etwas gehen, obiti, obhoditi, obhajati; durch etwas gehen, ſ. **Durchgehen**; morgen gehe ich nach Hauſe, jutri pojdem (nicht grem) domu; die Zeit geht ſchnell, čas hitro teče, hiti, leti; die Uhr geht, ura gre; zu früh, prehiteva, zu ſpät, zakasneva; hier gehe nicht, tod ne hodi; ans Werk gehen, dela se poprijeti, lotiti, začeti delo; Einem auf den Leib gehen, lotiti se koga; zu Tiſche, zum Eſſen gehen, iti jest, k obedu, knsit, južinat; zu Gaſte gehen, iti k komu kosit (v gostje kakor povabljenec); zu Bette gehen, iti spat; zu Grabe gehen, umreti, iti pod černo zemljo; zwei Stunden gehen, dve uri iti, hoditi; einen ſtarken Schritt gehen, hitro hoditi; gehe deinen Weg oder deines Weges, hodi z miram, z Bogam; den Weg alles Fleiſches gehen, ſ. **Sterben**; an die Hand gehen, na roko iti, hoditi, biti komu; es geht ſchwer daran, ſ. **Daran**; auf den Hieb gehen, mahati, udarjati; auf Freiers Füßen gehen, ſ. **Freier**; irre gehen, zaiti, zahajati, pot zgrešiti; es geht ihm ſo, tako se mu godi; es geht ihm ſo weit gut, ni mu ravno sile; es geht ihm übel, huda se mu godi; geh', pojdi, daj mi mir; wie wird es dir doch gehen, kakošna bo le s teboj; auf den Grund gehen, do dna priti, iti, iz dna začeti, dognati kaj; in ſich gehen, poboljšati se, skesati se, v se iti; ins Verderben gehen, pogubiti se; mit der Peſt gehen, s pošto se voziti; das Kind geht ſchon, otroče je že shodilo; er ging in den Krieg, odšel je v vojsko; er ging auf Reiſen, začel je popotovati, popotoval je; ſchwanger gehen, ſ. **Schwanger**; der Fluß geht ſchnell, voda hitro, naglo teče, dere; es iſt Blut von ihm gegangen, kri je šla od njega; müßig gehen, brez dela biti, postopati, postajati, ničesar ne delati; verloren gehen, zgubiti se, gubiti se; (verdammt werden), pogubiti se; der Teig geht, testo vzhaja, nach *M.* kipne; entzwei gehen, ſ. dieſes; zu Herzen gehen, seči v serce, zganiti, ganiti; es ging ihm durch die Seele, serce mu je presunilo; wenn Noth an Mann geht, kdar je treba, kdar je sila; darüber geht nichts, ni ti lepšiga, boljšiga na svetu; es geht über meine Kraft, to presega mojo moč; preseči, prekositi, premagati; ein gutes Wort geht über ein reiches Geſchenk, boljši je lepa beseda od veliciga darila; es geht an ein Fragen, an ein Lärmen, tu se začne opraševanje, šundranje, tu začne (začno) popraševati itd.; ich bin nicht einen Augenblick aus dem Hauſe gegangen, ne ganil se nisim iz hiše; das geht mir ſehr nahe, to mene blizo zadeva, boli me; ſein Waffenträger geht vor ihm her, oproda stopa pred njim; die Reiſe geht nach —, potuje se, popotvam v —; es geht ſchon gegen Abend, pod večer je, noč se bliža; die Fabel geht auf mich, basen, pravlica na me meri; das geht auf dich, to je tebi namenjeno; vor ſich gehen, začeti se, zgoditi, goditi se, biti, *polu.* odbyć się; ſ. a. **Daraufgehen**; nach Wunſch gehen, biti, kakor kdo želi, po volji; es gehen zwanzig Groſchen auf einen Gulden, dvajset grošev je goldinar; das geht ſchön, to je lepo, ta je lepa; das Kleid geht ihm bis an die Knie, suknja mu žene, sega (mu je) do kolen; der Weg geht in gerader Richtung, pot deržі, gre, pelje na ravnost; es geht noch an, že velja; es geht die Rede, das Gerücht, govoré, pravijo, govorica je med ljudmi, beseda gre med ljudmi; faum gehen durch den Schnee, komaj gaziti; ſeine Meinung ging dahin, on je menil, mislil, on je hotel reči, da —; es geht in die vierte Woche, četerti teden je že, že teče; zu Ende gehen, ſ. **Ende**; in Erfüllung gehen, ſ. **Erfüllung**; es geht ums Leben, za glavo gre; die Verſehung geht auf einzelne Dinge, previdnost obsega vse posamezne reči; gut von Statten gehen, dobro od rok iti, speh imeti, dobro sponašati se, spešiti se, dobro vesti se, odsedati se, (delo se mu odseda); es geht langſam mit der Sache, počasi gre reč; wie gehts? kako je (še kaj); wie geht es Ihnen, kako ste, kako se imate, kako se Vam godi? (nicht kako Vam gre); es wird ſchon gehen, že pojde, udalo se bo; es wird über das Geld gehen, mošnjo bo bolelo; er geht ins zehnte Jahr, v deseto leto je stopil; deseto leto mu teče; zu weit gehen, ſ. **Uebertreiben**; das geht nicht, to ne more biti; der Wind geht, veter piha, vleče, veter je; es gehe wie es wolle, naj bo, kar bo; auf den Zehen gehen, po perstih ho-

diti; auf den Krücken, an einem Stock gehen, o berglah od. berlah (a. *böhm.*), ob palici hoditi; auf den Stelzen, na hoduljah; aus dem Wege, ogniti so, uganiti, ugibati se, *serb.* ukloniti se; den Krebsgang gehen, nazaj iti, ritnisko iti; nach Brot gehen, za kruham hoditi; in die Fremde nach Brot gehen, iti s trebuham za kruham; einem um das Maul gehen, prilizovati se komu, lizati se okoli njega; unter Segel gehen, odpraviti se po morji, odjadrati, na morje iti; gehe mir aus den Augen, poberi se (mi izpred oči); zu Fuß gehen, peš iti, hoditi; laß ihn gehen, pusti ga (pri miru); gehe doch, pojdi, pojdi; der geduldigen Schafe gehen viele in einen Stall, s. **Geduldig**; zu Grunde gehen, im Wasser, für untersinken, utoniti, potopiti se, pogrezniti se; für verderben, v trato iti, poginiti, pod zlo iti, na nič priti, zgubiti se, v zgubo iti, pogubiti se; (als *v. r.*), sich müde gehen, shoditi se, nahoditi se, upehati se, opešati, ntruditi se; sich wund gehen, ožuliti se, žulje dobiti na nogah; sich Blasen an den Füßen gehen, mehurje dobiti od hoje; der Wagen geht, voz teče; die Thür, das Fenster geht in Angeln, vrata tečejo, se obračajo, sučejo; der Strom geht mit Eis, reka led nese, sreč gre; das Korn geht in die Aehren, žito dela klasje, gre v klasje, s. a. **Aehre**; der Weizen geht zu Lager, pšenica hoče poleči, polega, je polegla; der Preis ist in die Höhe gegangen, cena je poskočila; es geht darunter und drüber, gre vse vprek, vse gre v vihar; Herrendienst geht vor Gottesdienst, prej gospod, potlej Bog (t. j. po lažnjivim pregovoru); wie er geht und steht, ves kakoršen je in kolikor ga je; er kam gegangen, peš je prišel; er läßt sich gehen, dela po svoji glavi, volji; Gewalt geht über Recht, sila ne pozna pravice; es geht sehr über ihn her, vse gre čezinj, hudo ga imajo, pestó, rešetajo; im Schwunge gehen, navadno biti; das will ihm nicht in den Kopf gehen, to mu neče v glavo; es geht kein wahres Wort aus seinem Munde, ni je resnične besede iz njegovih ust, kadar le zine, se zlaže; es geht ihm besser, odleglo mu je, preložilo se mu je, laglje, bolje mu je; die Wohnstube geht nach dem Hofe, stanica drži na dvor; in die weite Welt gehen, križem svet iti, po svetu iti; es geht an die Neige, k koncu gre, poteka; in schönen Kleidern gehen, lepo se nositi; in Stiefeln gehen, škornje imeti, obut hoditi; so geht es auf der Welt, taka je na svetu; zerlumpt gehen, raztergan, capast biti; ins Gehäge gehen, s. **Gehäge**; schleppend gehen, vleči se, ceneati; langsam gehen, lesti, gambati, hlačati; wankend gehen, omahovati (hodé), opotekati se; hinkend gehen, s. **Hinken**; auf einem Fuße gehen, tancati; behutsam gehen, previdno stopati.

Gehen, das, hnja, s. a. **Gang**; im Gehen, gredé.

Gehend, s. **Behend**.

Gehenk, das, s. **Gehänge**.

Gehenkelt, *adj.*, z uhami, z ročajem.

Gehenkte, der, obešenec.

Geher, der, hodeo.

Geherische, das, gospodovanje.

Gehetze, das, draženje, ševanje, ščevanje, drażonje.

Gehexel, das, hlinjenje.

Geheuer, *adj.*, varin; es ist hier nicht geheuer, ta ni varno, tu straši, (v. Gespenstern).

Geheul, das, tulenje, evilenje; der Unglücklichen Geheul, plakanje, vekanje, *serb.* urlikanje; des Sturmes, der Wellen, bučanje, tuljenje, šumenje.

Gehinke, das, švedranje, šepanje.

Gehirn, das, možgani *pl. m.*, in Oberkr. a. možgane *pl. f.*; in andern slav. Mundart. mozeg; das große Gehirn, možgani; das kleine Gehirn, možganci; *fig.* ein verbranntes Gehirn haben, noreti, prismojen biti; leeres Gehirn haben, slamo v glavi imeti, prazna buča; das ist nicht aus seinem Gehirn gekommen, to ni iz njegovo buče.

Gehirn-, in Zssgn., možganski, možganov.

Gehirnbehälter, s. **Schädel**.

Gehirnblutader, die, s. **Hirnblutader**.

Gehirnbruch, der, možganska kila.

Gehirnerweichung, die, omehčanje možganov.

Gehirnhaut, die, opnica, mrena možganov. možganska.

Gehirnhöhle, die, votlina možganska.

Gehirnlehre, die, nauk od možganov.

Gehirnlos, *adj.*, brez možganov, etwa auch brezmožgan.

Gehirnschale, s. **Hirnschale**.

Gehirnsubstanz, die, možganovina.

Gehl, s. **Gelb**.

Gehmeister, der, pravi hodoc.

Gehöft, das, alle zu einem Ackerhofe gehörigen Gebäude, poslopje, poslištvo.

Gehöhne, das, zasmehovanje, sramotenje.

Gehölz, das, germovje, germolje, germlje, hosta, gojzdič, drevje; das Holzwerf, lesenina, les.

Gehölzreich, *adj.*, obrašćen, obrašen, gojzdnat.

Gehör, das, der Gehörsinn, sluh; das Hören, slišanje; er hat kein Gehör, ne sliši, gluh je; das Gehör verlieren, oglušiti; feines, leichtes Gehör, tenke ušesa, tenak sluh; er hat ein gutes Gehör, dobro sliši, dobre ušesa ima; etwas aus dem Gehör haben, kaj vediti po slišanji; Gehör geben, leihen den Worten, poslušati koga, marati (mar biti) za koga besedo; die Anhörung, poslušanje, posluh; einem Gehör versagen, ne poslušati koga; einer Bitte Gehör geben, uslišati prošnjo, *serb.* prikloniti ali nagniti komu uho; ich kann kein Gehör bei ihm finden, noče me poslušati, ne posloša me; Audienz, f. dieses; der Vorschlag fand kein Gehör, nasvet ni bil sprejet, niso ga hotli poslušati, *waidm.* ušesa.

Gehorche, das, prislušanje, naslušanje.

Gehorchen, *v. n.*, poslušati koga, nach dem *Serb.* u. *Böhm.* posluhniti, poslušati, poslušen ali pokoren biti, ubogati, bogati*; dem Gesetze gehorchen, delati po postavi, spolnovati jo, podvreči se postavi; das ganze Land gehorcht ihm, vsa dežela mu je podložna, je pod njegovo oblastjo; gehorchend, poslušen, pokoren, podložin.

Gehorcher, der, poslušnik.

Gehören, *v. n.* Eines Eigenthum sein, eigentlich čij, čigav, koga biti; wem gehört dieser Hut, čigav je ta klobuk, unrich. komu sliši; dies gehöret mir, to je moje; dir, tvoje; dem Peter, to je Petrovo usf., mit dem *Possessivum*; das gehört vor einen höhern Richter, to gre, spada pred višjiga sodnika, v tem je višji sodnik oblastin; diese Gründe gehören zu meiner Herrschaft, te zemljišča, zemljiša spadajo, se štejejo v mojo grajščino, grajšino; so kos moje grajščine, grajšine; er gehört unter euere Obrigkeit, pod vašo gosposko je; das gehört nicht in mein Fach, to ne gre, ne sega v moje opravilo, ni mojiga opravila; zusammen gehören, skup iti, priseči, prilagati se; zu einer Gesellschaft als Theil zum Ganzen, biti iz —, biti od —, biti čigav —, biti med —, biti izmed; der Mann gehört zu uns, ta je naš, je naše družbe, rodovine, itd.; zu welcher Pfarre gehörst du? v ktero faro si? der Schlüssel gehört zu meinem Schranke, ta ključ je od moje skrinje, s. a. **Angehören**; auf eine solche Frage gehört eine solche Antwort, kakor kdo vpraša, tako se mu odgovarja; erfordert werden, nóthig sein, treba biti, potreben biti k čemu, zahtevati se; zur Freundschaft gehört Tugend, k prijatelstvu je treba čednosti, k prijatelstvu je čednost potrebna; Recht, Befugniß haben, iti; das gehört nicht hieher, to ne gre sem; dieser Ehrentitel gehört ihm nicht, to častno ime mu ne gre, nima pravice do njega; *v. r.*, es gehört sich nicht, to se ne spodobi, to ne gre, se ne pristje, ni pristojno, dostojno, spodobno; wie sich's gehört, prav, pošteno, kakor je treba, kakor gre, kakor se spodobi.

Gehörfehler, der, hiba, slabost sluha, ušes.

Gehörgang, der, sluhovod†, pot sluha.

Gehörhammer, der, kladevce.

Gehörig, *adj.* u. *adv.*, gehörend, mir gehörig, moj, dem Peter gehörig, Petrov usf., s. **Gehören**; die zum Hause gehörigen Personen, domači, hišni ljudje; das dem Bauer gehörige Haus, kmetova hiša; die gehörigen Mittel anwenden, poprijeti se primérnih, pripravljenih pomočkov; sich zur gehörigen Zeit einfinden, o pravem času priti; sich gehörig betragen, spodobno, pristojno, prav se obnašati, kakor gre; alles gehörig würdigen, vse dobro, kakor je treba preudariti, pretehtati; dazu gehörig, k temu spadajoč, gredoč, priležin, priličin, zadeven, dotičen; die Klage gehörig anbringen, prav in na pravem mestu tožiti.

Gehörigkeit, die, pristojnost, spodobnost.

Gehörknochen, *pl.*, slušne koščice.

Gehörlehre, die, Akustik, sluhoslovje, nauk od sluha.

Gehörloch, das, slušna luknjica.

Gehörlos, *adj.*, gluh; **Gehörlose**, der, glušoc, gluhec; die, glušica.

Gehörlosigkeit, die, gluhota.

Gehörn, das, rogovi *pl.*, rogovje; bei Hirschen, rogovile.

Gehörnerve, die, slušna, sluhova čutnica.

Gehörnt, *adj.*, rogat; der Gehörnte, rogač.

Gehörrohr, s. **Hörrohr**.

Gehörsaal, s. **Audienzzimmer**.

Gehorsam, *adj.*, poslušin, pokoren; ich bin gehorsam, poslušam, pokoren sim; gehorsamer Diener, ponižni služabnik; er ist Niemanden gehorsam, nima strahoneta (U. K.).

Gehorsam, der, pokoršćina, pokoršina, pokornost, poslušnost; Gehorsam leisten, Gehorsam gegen jemand tragen, pokoren biti, poslušen biti komu; zum Gehorsam bringen, strahovati, ukrotiti; die Stadt unter seinen Gehorsam bringen, pod svojo oblast spraviti mesto; den Gehorsam aufsagen, spuntati se. — meščanska piperica.

Gehorsamen, s. **Gehorchen**.

Gehorsamkeit, die, poslušnost.

Gehorsamst, *adv.*, prepokorno, preponižno.

Gehörsinn, der, sluh (in allen slav. M.).

Gehörwerkzeuge, das, slišalo, čutilo sluha.

Gehre, die, Wachsscheibe im Bienenstocke, sat, *coll.* satje, satovje, sterdina. s. a. **Schräge**.

Gehren, s. **Begehren**.

Gehren, der, die Gehre, eine Gabel, die Fische zu stechen, osti *pl.*; ein Stück Leinwand, welches an einem oder an beiden Enden spitzig zuläuft, nach *V.* oklinek; ein Zwickel bei Nähterinen, nach *V.* kozica, zaklinek, *böhm.* klin, *serb.* latica; eine Falte vom Kleide, sklad; der weite Theil eines Kleides, stan, krilo; die eben spitzig zulaufenden Falten eines Kleides, nabranki; bei Architekten, Tischlern, eine diagonal gehende Fläche, sklinek, nach *V.* zajeranje; dergleichen Gehren machen, zajerati, jerati; s. a. **Pfeil**.

Gehrenziegel, der, klinasta opeka.

Gehrhobel, der, nach *V.* navšév železo.

Gehrig, s. **Schräg**.

Gehrock, der, (prosta) suknja, kaput*.

Gehrung, s. **Schräge**.

Gehudel, das, vihranje, hantanje, nagajanje.

Gehülfe, der, pomagavec, pomagač, pomočnik.

Gehülfin, die, pomagavka, pomagačka, pomočnica; einen als Gehülfen aufnehmen, privzeti si koga (za pomnć).

Gehüpfe, das, poskakovanje, skakljanje.

Gehuste, das, kašljanje, pokašljevanje.

Gehutsche, das, guganje, guncanje,

Gehüt, das, nach *V.* gnjezdo, vod.

Gehweg, s. **Fußweg**.

Gehwerk, das, tekalo, kolesa, hod.

Geihen, in der Schifffahrt, s. **Zichen**.

Geier, der, (Vultur), veliki skopec, kanja, *altsl.* sąp; Habicht, jastreb, (*altsl.* jastreb), weißlöpfiger Geier, beloglavi jastreb; grauer Geier, sivi jastreb; Bartgeier, sèr; Lämmergeier, berkasti jastreb; Geier als Familie (u. *Dešm.*) jastrebi; geh' zum Geier! pojdi se solit! in Hüttenwerken, s. **Gicht**.

Geieradler, der, berkasti sèr; Aasgeier, merhar.
Geierartig, *adj.*, jastrebast.
Geierblick, der, lakomni pogled, gleda kakor jastreb.
Geiereule, die, jastrebasta sova.
Geierfalk, der, belkasti sokol, *böhm.* u. *poln.* belozor.
Geierkönig, der, Sonnengeier, (Vultur Papa), kralj skopcov.
Geifer, der, sline *pl.*, pena; mit Geifer besudeln, osliniti; heftiger Zorn, tngota, čemer.
Geiferbart, der, verächtl. slinež, slinovec.
Geiferer, s. **Geiferbart.**
Geifericht, *adj.*, slinast, penast.
Geiferig, *adj.*, slinav, penav, nach *M.* penat.
Geiferläppchen, das, Geifertuch, das, podbradovica, podbradna ruta.
Geifermaul, das, s. **Geiferbart.**
Geifern, *v. n.*, sliniti se, peniti se, sline ceditі, nach *V.* sline tišćati, tišati; den Zorn äußern, togotiti se, peniti se od jeze.
Geiferthierchen, das, penuša.
Geifertuch, s. **Geiferläppchen.**
Geiferwurz, s. **Speichelwurz.**
Geige, die, Violine, gosli *pl. f.*, a. gosle; auf der Geige spielen, gosti, na gosli (na škant*), in Unterfr. a. goslati (*böhm.* hausliti); eine gute Geige spielen, dobro gosti; darauf pfuschen, cigati, škripati.
Geigen, *v. a.*, gosti, in St. u. Kt. goditi, in Unterfr. goslati; ein Stückchen geigen, odgosti, gosti eno; wer die Wahrheit geigt, dem schlägt man den Fiedelbogen um den Kopf, pravo reci pa gledaj, ter uteci; pravica oči kolje; resnica boli; ich werde dir etwas geigen, lizal boš; einem die Wahrheit geigen, v zobe povedati jo.
Geigenblatt, das, Griffbrett an der Geige, gerlo, vrat.
Geigenbogen, der, lok; s. **Fiedelbogen.**
Geigenbohrer, der, durgelj.
Geigenförmig, *adj.*, goslast, goslam podoben.
Geigenfutter, das, goselnik.
Geigenhals, der, vrat (od) gosel.
Geigenharz, das, **Geigenwachs**, **Geigenpech**, pegla, kolofonija*.
Geigenholz, das, les za gosli, goselski, goslovec.
Geigenmacher, der, goslar.
Geigenſaite, die, struna za gosli.
Geigenſattel, der, Geigenſteg, kobilica.
Geigenſchlüſſel, der, ključ pri goslih.
Geigenſchule, die, šola, poduk v godenji, goslanji.
Geigenſpiel, das, godenje, goslanje.
Geigenſpieler, der, s. **Geiger.**
Geigenſtimme, die, goslin glas.
Geigenſtrich, der, potegljej po goslih.
Geigenſtück, das, skladba, pesem za gosli.
Geigenton, der, glas gosel.
Geigenwirbel, der, s. **Wirbel.**
Geiger, der, godec (na gosli), verächtlich škripač, škripavt, godež.
Geigerei, die, godenje, goslanje, škripanje.
Geil, *adj.*, fett, tolst; das Fleiſch ſchmeckt zu geil, meso je pretolstu, zagatno; widrig fūß, slasčen; von dem Erdboden, močna zemlja, močen svet, auch pregnojen, gnojen, močen, masten, tučen svet; von Gewächſen, sočen, presočin, premlečnat; die Saat wächſt zu geil, žito raste prehobatno (prenaglo in gosto), preveč hobaté; wohllüſtig, poholen, poholljiv, hoten, mesen, zgonjen; geil ſein, goniti se; ein Geiler, zgonjenec, hotnik, hotivec; eine Geile, zgonjenka, hotnica, hotivka; ein geiles Lied, kosmata, nesramna, nečista pesem.
Geile, die, s. **Hode**; einem Thiere die Geilen ausſchneiden, skopiti, kopiti, skapljati, rezati; bei Hähnen, kopuniti; bei den Widdern, toléi; geile Beſchaffenheit, von Menſchen, pohotnost, hotljivost; vom Boden, presilna gnojnost, mastnost, tučnost, s. a. **Dünger**; das geile Wachſen, hobatnost, hobatanje; von Gewächſen, sočnost, mlečnost.
Geilen, *v. n.*, hotljiv biti, silno poželeti, hlepeti; *v. a.*, s. **Düngen**, **Caſtriren.**
Geiler, der, rezar; s. a. **Geil.**
Geilheit, die, s. **Geile.**
Geilhorſt, der, auf dem Acker eine Stelle, wo das Getreide geil wächſet, nach *V.* gnojni šop.
Geilwurz, die, (Orchis bifolia) muhovnik.
Geimpfte, der, cepljenec; die, cepljenka.
Geiß, die, koza; s. a. **Reh.**
Geißbart, der, (Spircea aruncus), kozja brada.
Geißbaum, s. **Ahorn.**
Geißblatt, das, (Lonicera caprifolium), kozji parkljiei.
Geißbock, der, kozel, auch jarec, merkač, terkec.
Geißbohne, die, der Koth der Ziegen, kozjek, kozji bobki.
Geiße, die, s. **Geiß.**
Geißel, der, der mit ſeinem Leibe für etwas Bürge iſt, zastavljenec, (porok s svojim životam), *altsl.* tal'nik.
Geißel, die, korbač; Prügel, bič; die Geißel Gottes, šiba božja, nesreča, nadloga; s. a. **Spott.**
Geißelbruder, **Geißeler**, **Geißelmönch**, der, Flagellant, bičevnik, bičar.
Geißelhieb, der, udarec z bičem; einen Geißelhieb verſetzen, šleniti, udariti z bičem.
Geißeln, *v. a.*, biti, tepsti z bičem; nach andern slav. Munda. auch bičevati, bičati koga, sebe; ſchlagen, pretepati, šibati, šeškati; plagen, mučiti (eig. močiti), trapiti.
Geißelruthe, die, šiba.
Geißelſchaft, die, zastavljenstvo, zastava osebe.
Geißelſtiel, der, bičnik, koprivovec, korbačišče, gajželnik*.
Geißelſtreich, s. **Geißelhieb.**
Geißlung, die, bičanje, bičevanje, tepenje z bičem.
Geißfell, das, kozlina, kozina, kozlovina; von jungen Ziegen, kozličevina.

Geißfuß, der, (Aegopodium), kozja noga.
Geißfüßig, *adj.*, kozonog.
Geißhaar, das, Flocken, kozja dlaka, kocina.
Geißherde, die, čeda koz.
Geißhirt, der, kozar; Geißhirt ſein, kozariti; *dim.* kozarček.
Geißhirtin, die, kozarica.
Geißhuhn, s. **Brachvogel.**
Geißhülſen, s. **Rainweide.**
Geißkäſe, die, kozji sir.
Geißklee, das, kozja deteljica, bela detelja.
Geißleder, das, s. **Geißfell.**
Geißledern, *adj.*, kozinast, iz kozje kože.
Geißler, der, s. **Geißeler.**
Geißmelker, der, kozomolzec, s. **Nachtſchwalbe.**
Geißraute, die, kozja rutica.
Geißmilch, die, kozje mleko.
Geißſtall, der, kozjak.
Geißtrift, die, kozji pašnik.
Geißvogel, s. **Brachvogel.**
Geißwedel, s. **Geißbart.**
Geiſt, der, ein unſichtbares, einfaches, lebendes Weſen, duh; Seele, duša; Verſtand, Scharfſinn, um, razum, ostroumje, duh, (*accus.* a. duha); den Geiſt der Geſetze berückſichtigen, gledati namen, pomen, na duh postav; ein böſer Geiſt, hudoba, hudi duh; das Kräftigſte, die Quinteſſenz einer Sache, cvet; eine gebrannte alkoholhältige Flüſſigkeit, žganje, žganica; Wachholdergeiſt, brinjevec; Pflaumengeiſt, slivovec, n. ſ. ſ. durch die Endung — ovec; der Duft des Weines, žeht (žehteti); der Wein hat vielen Geiſt, vino je močno, pijano, upijančljivo; Geſpenſt, pošast, strah, strašilo, prikazen, auch duh; alle guten Geiſter loben Gott den Herrn, vsak dober duh Boga hvali; Geiſt der Sprache, posebnost, svojstvo, duh jezika; den Geiſt bilden, nmikati, mikati, izobrazovati um; ſchöner Geiſt, lepoumec, ostroumec; viel Fleiſch wenig Geiſt, debeliga trebuha, maliga duha; im Geiſte, v duhu; ſchwachen Geiſtes, slabiga uma; der Geiſt des Streites, prepirljivost; den Geiſt aufgeben, dušo spustiti, izdihniti; umreti; Gegenwart des Geiſtes behalten, ne zgubiti se, ne pozabiti se, znajti se, hitro zavediti se, hitro prebrati se; ein Mann von vielem Geiſte ſein, jako umen mož, velikiga uma; ſ. a. **Lebhaftigkeit**; **Denkart.**
Geiſtanſtrengend, *adj.*, kar glavo beli, duh trudi, glavobelin, duhotruden.
Geiſtarm, *adj.*, slaboumen, slabe glave, topoglav, topiga duha, uma.
Geiſtbegabt, *adj.*, bistre, dobre glave, bistroglav, bistroumen.
Geiſter, s. **Döbel.**
Geiſterähnlich, *adj.*, kakor duh, strah, strašilen.
Geiſterbann, der, zarot, zaklinjanje, zakletev, izganjanje duhov.
Geiſterbanner, der, klicavec, zaklinjavec, zarotnik duhov, duhorotnik, duhogonec.
Geiſterbannerei, die, zaklinjanje, rotenje, klicanje duhov.
Geiſterbannerin, die, klicavka, rotivka duhov.
Geiſterbannung, die, s. **Geiſterbannerei.**
Geiſterbeherrſcher, der, vladavec duhov.
Geiſterbeſchwörung, s. **Geiſterbann.**
Geiſterbild, das, strah, strašilo, prikazen.
Geiſterbleich, *adj.*, bled kakor smert, kakor duh.
Geiſtererſcheinung, die, prikazen, pošast.
Geiſterfurcht, die, strah pred duhovi.
Geiſterfürſt, s. **Geiſterbeherrſcher.**
Geiſtergeſchichte, die, pravlica od duhov, prikazen.
Geiſterhaft, *adj.*, duhu, strašilu podoben, kakor duh, kakor prikazen.
Geiſterherrſchaft, die, vlada, gospodstvo nad duhovi.
Geiſterkönig, der, kralj duhov.
Geiſterläugner, der, duhotaj, duhotajivec.
Geiſterlehre, die, Pneumatologie, duhoslovje, nauk od duhov.
Geiſterlehrig, *adj.*, duhoslovsk.
Geiſterling, der, modrijan.
Geiſtermährchen, s. **Geiſtergeſchichte.**
Geiſterquickung, die, poživljenje, okrepčanje, početek duha.
Geiſterreich, das, s. **Geiſterwelt.**
Geiſterſchaar, die, truma, množica, kerdelo duhov.
Geiſterſeher, der, nach dem *Russ.* duhovidec, čudovidec; komur se zdi ali sanja, da duhove in take čudne prikazni vidi.
Geiſterſeherei, die, duhovidstvo.
Geiſterſeherin, die, duhovidka.
Geiſterſtunde, die, ura duhov, strahov ali polnoči, *serb.* gluha doba.
Geiſterträumer, der, s. **Geiſterſeher.**
Geiſterträumerei, die, s. **Geiſterſeherei.**
Geiſterverbündete, der, zaveznik z duhovi.
Geiſterwahn, der, (prazna) vera v strahove.
Geiſterwelt, die, svet duhov, dežela duhov, duhovi.
Geiſterzwinger, der, s. **Geiſterbanner.**
Geiſtesabweſenheit, nezavest, nezavednost, neprisebnost †.
Geiſtesadel, der, žlahtnost, plemenitost duha.
Geiſtesanlage, die, dar duha.
Geiſtesanſtrengung, die, napenjanje duha.
Geiſtesarbeit, die, delo z glavo, z umam.
Geiſtesarm, s. **Geiſtarm.**
Geiſtesarmuth, die, slaboumnost, topoglavost.
Geiſtesbeſchränkt, *adj.*, tesne, slabe, tope glave.
Geiſtesbeugung, die, klavernost, pobitost.
Geiſtesbildung, s. **Ausbildung.**
Geiſtesdrang, der, nagon, *serb.* težoja duha, s. a. **Begeiſterung.**
Geiſtesentwickelung, die, razvoj, raznova duha.
Geiſteserhebung, die, povzdig, vzlet duha.

Geistesstörung, die, otrpnjenost, otrpnjenje, mertvilo duha.
Geistesfassung, die, zavest, zavednost, prisebnost†.
Geistesfeinheit, die, etwa tenkoumnost.
Geistesfinsterniß, die, duhovna tmina.
Geistesflug, s. Geisteserhebung.
Geistesfreude, die, duhovno, dušoo veselje.
Geistesfrucht, die, izdelek, plod duha, umotvor†.
Geistesfunke, der, dušna iskra.
Geistesgabe, die, dar duha; s. a. **Anlage.**
Geistesgegenwart, die, pričujočnost duha, prisebnost†, zavednost.
Geistesgenuß, der, dušna sladnost, dušno veselje.
Geistesgröße, die, velikodušje, velikost duha, uma.
Geisteskraft, die, moč duha, dušna moč; Geisteskraft benehmen, omamiti koga; Geisteskraft verlieren, onemagati na duhu, oslabeti.
Geisteskrank, *adj.*, bolan na umu, bolniga duha, zmešaniga uma; s. a. **Wahnsinnig.**
Geisteskrankheit, die, bolezen duha, uma; s. a. **Wahnsinn.**
Geistesnahrung, die, duhovna, dušna hrana, hrana za um, duha.
Geistesrichtung, die, obernjenje duha, pot, po kteri izobraževanje hodi; eilj in konec, kamor meri.
Geistesruhe, die, mir, mirnost duha.
Geistessammlung, die, zbranost.
Geistesschlummer, der, dušno mertvilo, spanje.
Geistesschwäche, die, slaboumje, topost duha, uma.
Geistesschwindel, der, vertoglavost.
Geistesschwung, der, povzdig, vzlet duha.
Geistesspannung, die, napon duha.
Geistesstärke, die, krepost duha, s. a. **Geisteskraft.**
Geistesthätigkeit, die, dušna delavnost, delanje z glavo, z umam.
Geistesverkehr, der, občenje duha, zamenjanje izdelkov duha.
Geistesverwandt, *adj.*, soroden po duhu, v duhu.
Geistesverwandtschaft, die, sorodnost po duhu.
Geistesverwirrt, *adj.*, zmeten, zmeden, zmeteniga, zmešaniga uma.
Geistesverwirrung, die, zmešanost, zmetenost, zmešana glava.
Geisteswaffen, *pl.* orožje duha, uma.
Geisteswerk, das, delo, izdelek uma, umotvor†.
Geisteswesen, das, duhovno bitje, duh.
Geisteszerrüttung, die, zmotnjava uma. *russ.* razstrojstvo uma.
Geisthell, *adj.*, bistroumen.
Geistig, *adj.*, bloß aus Geist bestehend, duhoven, brextelesen, nach andern slav. Mundarten duševen, nach *M.* a. duhovit; die Seele betreffend, dušen; ein geistiger Wein, močno, pijano, upijančljivo vino; geistige Flüßigkeiten, upijančljive, žgane tekočine; ein geistiger Mensch, s. **Geistreich**; ein geistiges Wesen, duh; geistige Kräfte, moči uma; geistige Beschäftigung, delo z glavo, z umam.
Geistigkeit, die, duhovnost, dušnost.
Geistisch, *adj.*, duhu podoben (pa ne duhoven).
Geistlähmend, *adj.*, duhomamen, duhomoren.
Geistlich, *adj.*, duhoven, duhovsk; der geistliche Stand, duhovski stan; geistliche Güter, duhovske, cerkvene posestva; geistliches Wohl, dušni blagor, dušno zveličanje; geistliche Behörde, duhovska oblast; geistlicher Herr, duhovon, gospod duhovni.
Geistliche, der, duhoven, duhovni, duhovnik.
Geistlichkeit, die, Eigenschaft, duhovnost; die sämmtlichen Geistlichen, duhovščina, duhovšina, duhovstvo, duhovenstvo, duhovni *pl.*
Geistlos, *adj.*, brez duha, uma, *fig.* puhel, prazen.
Geistlosigkeit, die, brezumnost, *fig.* puhlost, praznost, pomanjkanje duha, uma.
Geistreich, *adj.*, polu duha, duhovit, umen, prebrisane glave, bistroumen, ostroumén; s. a. **Witzig.**
Geisttödtend, **Geistverwüstend**, *adj.*, duhomoren, kar duha mori, temni, mrači.
Geistvoll, s. **Geistreich.**
Geistwasser, das, žganje; s. **Geist.**
Geiz, der, Begierde immer mehr zu haben, ohne es zu genießen, skopost, skoparija, skopija, stisnjenost, neužitovnost. n. *M.* a. skerljivost, (*cfr. altsl.* laskr'div, leckerhaft); Habsucht, lakomnost, lakomnija, lakomstvo, samogoltnost, gladovnost; dem Geize ergeben sein, skop, stisnjen, skerčen biti, stiskati, nach *M.* skerljati; lakomen, gladoven, samogolten biti; an Pflanzen, Geizauswuchs, divjaki, izraslek, odrastek; Geize treiben, izrastke delati, gnati.
Geizdrache, der, s. **Geizhals.**
Geizen, *v. a.*, den Geiz an den Pflanzen abbrechen, obrati, obirati, obtergati rastlinje; *v. n.*, nach Ehre, Siegen, Erkenntniß geizen, hrepeneti, hlepeti neizmérno po —; geizig sein, s. **Geizig**; nach etwas geizen, polakniti se na kaj od. česa, lakomen biti na kaj, lakomniti se, lakomneti; mit etwas geizen, skopariti, stiskati, skerljati, (*böhm:* skrbliti).
Geizhals, der, Knicker, skopin, skopuh, skopec, skopar, pustuh, stiskavec, stiskač, skerčenec, skerljivec, *serb.* a. tvrdica; ein Habsüchtiger, (wo der Begriff des Nichtgenußes nicht hervortritt), lakomnec, lakomnik, lakomnež, gladovnež.
Geizhund, **Geizkragen**, **Geizwurm**, der, s. **Geizhals.**
Geizig, *adj.*, skop, stisnjen, skerčen, skerljiv, neužitoven, skoparsk; habsüchtig, lakomen, gladoven, lačen; nach etwas geizig sein, lakomen na kaj, po čem, česa, lačen.

gladoven biti, lakometi, roke proti sebi imeti; eitler Ehre geizig, prazne časti lačen, lakomen.
Geizigkeit, s. **Geiz.**
Gejachter, das, šundranje, ropotanje.
Gejage, das, lovljenje, pojanje, pojarija.
Gejammer, das, stokanje, tarnanje.
Gejauchze, das, vrisk, ukanje.
Gejubel, das, vriskanje, vrisketanje.
Gekälber, das, teljenje.
Gekämme, das, česanje.
Gekämmer, das, izbje; čumnate *pl.*
Gekämpfe, das, bojevanje, boj.
Gekaue, das, zvečenje, žvekanje.
Gekehre, das, pometanje.
Gekelcht, *adj.*, einen Kelch habend bei den Pflanzen, s čašo, s kupico.
Gekelter, das, prešanje*.
Gekeuche, das, hripanje, sopihanje.
Gekeule, das, gojzdenje.
Gekitzel, das, šegečkanje, šegečkarija, šegetanje.
Geklaffe, das, zijanje, režanje.
Geklage, das, vedno toženje.
Geklämper, das, plenkanje.
Geklänge, das, zvonjenje.
Geklängel, das, cingljanje, žvenkljanje.
Geklapper, das, klepet, klepetanje, klopot.
Geklätsche, das, ploskanje.
Geklaubsel, das, pobirek, pobiranci, otrebki (von Obst).
Geklaubte, das, pobéršćina, pobéršina, pobérki.
Gekletter, das, plezarjenje, plezarija.
Geklimper, das, brenkanje.
Geklingel, das, klenkanje, žvenkljanje.
Geklippe, das, skalovje, skaljad.
Geklirr, das, rožljanje.
Geklopfe, das, terkanje.
Geklüfte, das, prepad, brezdno.
Geklügel, das, modrovanje.
Geknacke, das, grizenje (bei Nüssen), pokanje (beim Eis).
Geknalle, das, pokanje, treskanje.
Geknarre, das, škripanje.
Geknaster, das, pokljanje, praskljanje.
Geknauft, s. **Knäuel.**
Erknaupel, das, glodanje.
Geknebel, das, rajtlanje (?); der Menschen, našenje.
Gekneipe, das, ščipanje, šipanje, ščiparjenje, šiparjenje.
Geknete, das, gnjetenje.
Gekníe, das, klečanje.
Gekniet, *adj.*, kolenast.
Geknirsch, das, škripanje.
Geknister, das, praskljanje, prasketanje, pokljanje.
Geknüpfe, das, vezarjenje.
Gekränz, das, venčanje, mermranje.
Gekröch, das, knin.
Gekoche, das, kuharija.
Gekoller, das, kruljenje; das Grschrei der Truthenne, kavdranje, a. kavder, gavder.
Gekörnelt, *adj.*, zernast.
Gekose, das, poljubovanje.
Gekoste, das, pokuševanje.
Gekotze, das, kozlanje.
Gekrabbel, das, berbanje, dergljanje.
Gekrache, das, pokanje, hruš, lomast, treskétanje.
Gekrächze, das, krokanje.
Gekrähe, das, petje (petelinovo).
Gekralle, das, praskanje.
Gekrämpe, das, viharija.
Gekrämpel, das, mikanje.
Gekränze, das, venčarija.
Gekrätz, das, stergotina, odstrižki, odrezki, opilki, drob; s. a. **Krätze.**
Gekrätze, das, praskarija.
Gekrätzofen, der, topilnica za rudne stergotino ali odpadke.
Gekraue, das, s. **Krauen.**
Gekräusel, das, kodranje, vihranje, krišpanje; an Hemden, šapotelj*.
Gekraust, s. **Krausen**; gekrauste Wolle, nach *M.* kerzovina.
Gekreisch, das, hripanje, škertanje.
Gekreuze, das, križanje.
Gekriesche, das, luzenje, gomazenje.
Gekritzel, das, čečkanje, čaranje.
Gekrönt, *adj.*, kronan, ovenčau.
Gekrös-, in Zssgn., pečični.
Gekrösader, die, pečična žila.
Gekrösblutader, die, pečična privodnica.
Gekrösdrüse, die, pečična žleza; Pankreas, velika pečična žleza.
Gekröse, das, Mesenterium, Meseráum, pečiča, auch mrežica u. vrečiča; *böhm.* okruži (okrožje); Kälbergekröse in den Küchen, drobovina, nach *V.* rajžla; ein runder krauser Kragen um den Hals der Mannspersonen, krežlec, pramež; überhaupt etwas aus krausen Falten bestehendes, krišpanje, nabor; Leimleder, mezdra (mezra), mezdravina.
Gekrösentzündung, die, pečična vnetica.
Gekrösfell, s. **Gekröshaut.**
Gekrösgeflecht, das, pečičine čutnice.
Gekröshaut, die, pečična koža.
Gekrösmantel, s. **Gekröse.**
Gekrümmel, das, drobljenje.
Gekrümme, das, krivljenje.
Gekünstelt, s. **Künsteln.**
Gekülse, s. **Gekose.**
Gelach, das, Lache, worin sich Hirschen und wilde Schweine abkühlen, mlaka, kalnža, kal, močilo.
Gelach(e), das, smejanje.
Gelächter, das, smeh, smejanje, hohot, krohot; ein Gelächter erheben, aufschlagen, zahohotati se, zakrohotati se, hohotati se od smeha, na glas zasmejati, smejati se, smejati in režati se, smeja se, da se ob kulena tolče; ins Gelächter ausbrechen, smeh zagnati; er ist andern zum Gelächter, ljudje se nu smejajo, ga zasmehujejo; aus etwas ein Gelächter machen, na smeh obračati kaj, posmehovati se čemu.
Gelade, das, nakladanje, nakladarija.
Geladen, s. **Laden.**
Geladene, der, povabljenec; die, povabljenka.

Gelag(e), das, die Lage, lega, sklad; der Schmaus, gosti, gostje, pojedina, s. a. **Trinkgelag**; es halten, popivati; ins Gelag hineinreden, brez razsodka, premislika govoriti, blebetati, bleknitl, kar mu jezik prinese; ins Gelage hineinleben, v en dan, brez premislika živeti; er muß das Gelage bezahlen, on mora terpeti, plačati, potiti so za druge; s. a. **Zeche**.

Gelager, das, ležišče, ležišc; s. **Lagern**.

Gelähmt, s. **Lähmen**.

Gelahrtheit, s. **Gelehrsamkeit**.

Gelande, das, s. **Landen**.

Gelände, das, zemlja, zemljišče, zemljiše; s. a. **Länderei**.

Geländer, das, deržaj, priroč *m.*, a. roča, ograja, oprijemač, naslon, prideržalo, n. dem *Böhm.* opiralo, *poln.* poręcze (porečje); bei Festungen, s. **Glacis**; Gartengeländer, brajda.

Geländerbaum, der, drevo podperto s špalirjem*.

Geländerdocke, Geländersäule, die, stopica, soha roče, vareja.

Geländerfenster, das, okno s pomolmi.

Geländergang, s. **Gallerie**.

Geländern, *v. a.*, ograditi, roče napraviti.

Gelänge, das, dolga njiva, podolgasta njiva.

Gelangen, *v. n.*, an einen Ort, zu einem Orte gelangen, priti, dospeti do mesta, kraja, v mesto, s. übr. **Ankommen**; eine Bitte, Sache an jemanden gelangen lassen, prošnjo, reč komu poslati, podati, prinesti, odpraviti do koga, oberniti na koga, der Acker soll wieder an den Verkäufer gelangen, njiva naj spet na prodavca grc; zu etwas gelangen, zu einem Ziele, zu einer Würde durch Bemühung gelangen, doseči kaj, in Unterkr. a. dostigniti kaj, (*altsl.* dostignąti, nach *V.* dostogniti); zu einem Amte gelangen, zadobiti, dobiti službo; häufig wird es im Slov., zumal, wo es ohne den Nebenbegriff der Bemühung vorkommt, bloß mit einem den erreichten Zustand bezeichnenden Zeitworte gegeben, z. B. zur Kenntniß gelangen, zvediti; zur Erkenntniß gelangen, spoznati, spoznavati; zum Reichthum gelangen, obogateti; zur Reife gelangen, dozoreti; zum Leben gelangen, oživeti; — zum Thron gelangen, s. **Besteigen** (den Thron); zu dem Seinigen gelangen, priti do svojiga, k svojimu.

Gelangung, die, doseg. dostig.

Gelapp, das, mahave, klapaste uščesa.

Gelappt, *adj.*, kerpast.

Gelärm, das, šum, hruš, hrup, šunder.

Gelaß, der, Raum, wo man Dinge lassen kann, prostor (za shrambo); ein Haus mit vielem Gelaß, prostorna hiša; s. a. **Nachlaß**.

Gelassen, *adj.*, udan, voljen v terpljenji, poterpežljiv, pohleven, tih, miren, (*russ.*) ravnodušen, hladnokervn; nur gelassen, le počasi, polagama.

Gelassenheit, die, mirnost, krotkost, pohlevnost, poterpežljivost, tihost, *russ.* ravnodušje, hladnokervnost.

Gelaube, s. **Laube**.

Gelauer, das, prežanje, čakanje.

Gelaufe, das, tekanje.

Geläufig, *adj.*, zurjen, ročen, uren, vajen, skušen; geläufige Zunge, obračen, zgovoren, lahak jezik; das ist mir ganz geläufig, to prav dobro umem, znam, tej reči glas vem; geläufige Hand, hitra, lahka roka; er kann nicht geläufig sprechen, ne gre mu po versti.

Geläufigkeit, die, zurjenost, ročnost, skušennst, lahkost, vajenost, znajdenost.

Gelaunt, *adj.*, gut, dobre volje, voljan, pri volji; übel gelaunt, ne dobre volje, pust, čmêrn, merčen, merčljiv, hude volje; s. a. **Laune**.

Gelansche, das, prisluševanje, naslušanje.

Gelaut, das, Bellen der Hunde, lajanje, laj.

Geläut, das, zvonjenje; mit der Schelle, zvončkanje, žvenčljanje, žvenkljanje; das Geläut bezahlen, plačati za zvonove; beim Geläute der Glocken, ko zvonovi zapojo; wir haben ein gutes Geläute, (*coll.* für Glocken), dobro, lepo zvonilo imamo, pri nas lepo zvoni.

Gelb, *adj.*, rumen, (im *Altsl.* u. übrig. slav. M. rumen, roth), in St., sowie in allen übr. slav. Munda. želt, žolt; das Gelbe vom Ei, rumenjak, želčak; gelb machen, färben, orumeniti, rumeniti, požoltiti, žoltiti; gelb werden, sein, zarumeneti, zrumenci, rumeneti, ožolteti, žolteti (se); ein gelber Farbestoff, rumenilo, žoltilo; die gelbe Farbe, s. **Gelb**, das; es wird mir grün und gelb vor den Augen, ćern svet se mi dela pred očmi, tma se mi dela; gelbe Rüben, korenje.

Gelb, das, rumeno, žolto, rumenilo, nach dem *Serb.* žoltina.

Gelbammer, s. **Goldammer**.

Gelbängig, *adj.*, rumenih ali žoltih oči, rumenook, žoltook.

Gelbbeere, s. **Wegedorn**.

Gelbbein, das, žoltonožka.

Gelbblätterig, *adj.*, žoltolist, rumenih peres.

Gelbbleierz, das, svinčeni rumenec.

Gelbblümig, *adj.*, rumenocveten.

Gelbbraun, *adj.*, rumenkastorujav, žoltorujav.

Gelbbrüstchen, s. **Gelbchen**.

Gelbbrüstig, *adj.*, rumenopersnat.

Gelbbunt, *adj.*, rumenopisan.

Gelbe, die, rumenost, žoltost; s. a. **Gelb**, das.

Gelben, *v. a.*, gelb machen, porumeniti, rumeniti, požoltiti, žoltiti; *v. n.* rumeneti, žolteti (se); *v. r.*, ožolteti, zrumeneti se.

Gelberde, die, zemlja žoltica, rumenica.

Gelbfarbig, s. **Gelb**.

Gelbfink, s. **Goldammer**.

Gelbflosser, der, rumenoplavutka.

Gelbflügel, der, žoltokrila pastaričica.

Gelbfuß, s. **Gelbbein**.

Gelbgeblümt, *adj.*, rumenopisan.

Gelbgefleckt, *adj.*, z rumenimi marogami.

Gelbgelockt, *adj.*, rumenokodrast, žoltolas.

Gelbgestreift, *adj.*, rumenoprogast, z žoltimi progami.

Gelbgießer, der, medenar, *russ.* mednik (ki iz žolte medi — Messing, posode dela.)

Gelbgießerei, die, etma žoltomedarnica.

Gelbgrau, *adj.*, žoltosiv.

Gelbgrün, *adj.*, rumenkastozelen, žoltozelen.

Gelbgrünlich, *adj.*, rumenozelenkast, žoltozelenkast.

Gelbhaarig, *adj.*, rumenih las.

Gelbharz, das, gumi guta.

Gelbholz, das, s. **Färberbaum**.

Gelbig, s. **Gelblich**.

Gelbkehlchen, das, rumena penica.

Gelbklee, der, mermulika.

Gelbkopf, der, žoltoglavec.

Gelbköpfig, *adj.*, žoltoglav.

Gelblich, *adj.*, rumenkljat, rumenkast, žoltkast; gelblichbraun, -grün, -roth, -weiß, rumenkastorujav, -zelen, -rudeč, -bel.

Gelbling, der, s. **Goldammer**.

Gelbmähnig, *adj.*, rumene grive, žoltogriv.

Gelbnase, die, rumenokljunec.

Gelbreif, *adj.*, zarumenel, rumen in zrel; die Gerste muß in der Gelbreife geschnitten werden, ječmen se mora žeti, kadar zarumeni.

Gelbreife, die, zarumenelost, zrelost.

Gelbroth, *adj.*, rumenorudeč, žoltorudeč.

Gelbschecke, die, žoltopikasti konj.

Gelbschnabel, der, rumenokljunec; ein junger Vogel, mladič; ein junger unerfahrener Geck, golobradec.

Gelbschnäbelig, *adj.*, rumenokljunast, žoltokljun, žoltokljunsk.

Gelbschopf, der, ein Vogel, rumenočopka, sivka raca.

Gelbschwanz, der, rumenorepka.

Gelbspecht, der, žoltkasta žolna.

Gelbsteiß, der, rumenoritka.

Gelbstoff, der, žoltilo.

Gelbsucht, die, zlatenica, žoltenica, mišerba(?), rumenica, nach *M.* žoltica.

Gelbsüchtig, *adj.*, zlateničen, žolteničav, gew. miserbast(?).

Gelbweide, die, bei Korkmachern, beka.

Gelbwurz, die, žoltnjak.

Geld, das, denar, dnar, od. dnarji *pl.*, (vom *Lat.* denarius num.), nach d. *Altsl.*, *Böhm.* u. *Poln.* penezi, in Unterkr. und im *Serb.* novci; *russ.* dengi *pl. f.*; schlechtes, slab denar; falsches Geld, neprav, kriv, hud, ponarejen denar; grobes, debel; kleines Geld, droben dnar, drobiž; ein Stück Geld, dnar, penez, novec; bares Geld, gotovina, gotov denar; zu Gelde machen, v denar spraviti, oberniti, izvesti, prodati, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* spenežiti; zu Gelde kommen, opomoči se v dnarjih, dnaren biti, nkožiti se; einen ums Geld bringen, ob denarje pripraviti koga, okožiti koga; um Geld, am Gelde strafen, na mošnji pokoriti; sechs Thaler am Gelde, šest tolarjev denarja; Geld schlagen, prägen, denar kovati; Geld durchbringen, zapraviti, zabiti, pognati dnar, dnarjem veter dati; das von den Schuldigern an die Häscher oder Gerichtsdiener bezahlt wird, porob-a; Kupfergeld, verächtl. patakon*; er hat gar kein Geld bei sich, nima dnarjev pri sebi, nima ga božjaka, okrogliga pri sebi; kein Geld achten, ne gledati na denar, denarje ne čislati, ni mu bilo dnarjev škoda; das kann man nicht mit Geld bezahlen, to se ne dá plačati; für sein Geld zehren, ob svojim živeti; er hat Geld, premožin, bogat je; wer Geld hat, kommt durch, kdor ima s čim, lahko gre v Rim; kdor denarje ima, lahko mośko ravna; Geld regiert die Welt, denar je gospodar, denar glavar, nach dem *Poln.* kdor nima brenkačev, tudi nima pomagačev; das Geld macht es nicht aus, dnarji še niso vse; er hat Geld, ima pod palcam.

Geld-, in Zssgn., dnarski, dnarni, v dnarjih.

Geldabgabe, die, davek v dnarjih.

Geldadel, der, das Ansehen, welches der Besitz des Geldes verschafft, dnarno plemstvo, veljaštvo; erkaufter Adel, kupljena žlahtnost.

Geldangelegenheit, die, opravilo z denarjem, dnarska zadeva.

Geldanlage, die, naloženi dnar.

Geldanweisung, die, nakaz na dnar.

Geldarm, *adj.*, brez dnarja, ne imeti dnarjev; im gemeinen Leben, biti snh, brez groša, gol, nach *V.* imeti kačo v žepu.

Geldauflage, die, naklad v dnarjih, sklad v dnarjih.

Geldaufwand, s. **Geldauslage**.

Geldausfuhr, die, izvoz, iznos denarjev (iz dežele).

Geldauslage, die, Geldausgabe, stroški, potroški denarjev, plačilo, plačevanje.

Geldbank, die, denarnica, dnarska banka*.

Geldbedarf, der, potreba denarjev.

Geldbedürftig, *adj.*, denarja (dnara) potreben.

Geldbegierde, die, s. **Geldbegierig, Geldgier** usf.

Geldbeitrag, der, donesek, prinesek v dnarjih sklad, pomoč v dnarjih.

Geldbelohnung, die, obdarilo v denarjih.

Geldbesitz, der, imetje dnarjev, dnarji *pl.*

Geldbeutel, der, mošnja (za denar).

Geldbrief, der, pismo z (vloženimi) dnarji.

Geldbüchse, die, puška, pušica za dnarje.

Geldbürge, der, porok za plačilo.

Geldbuße, die, kazen ali pokora na dnarjih, v dnarjih, nach dem *Serb.* globa.

Geldcolonne, die, dnarski predelek.

Geldcurs, der, tek ali cena dnarjev, kurs*.

Geldiebstahl, der, kradba dnarjev; einen Geldiebstahl begehen, dnarje ukrasti.

Geldienst, der, dača v dnarji, nach *V.* dnaršćina.

Geldhurst, s. **Geldgier**.

Geldegel, der, lakomni odertnik, grabež, pijavka.

Geldeinnahme, die, prejetje, prejemanje dnarjev, dnarni dohodek, prejeti, skupljeni dnar.

Gelderpresser, s. **Geldegel**.

Gelderrose, s. **Bachholunder**.

Gelderwerb, der, zaslužek, pridobitev dnarja.
Geldeswerth, der, dnarna vrednost.
Geldfaß, das, sod dnarjev, za dnar.
Geldfideikommiß, das, dnarski fidejkomis*.
Geldforderung, die, tirjanje, tirjatev; die Geldsumme, dolg, tirjava, tirjavina, tirjavščina, tirjavšina.
Geldfressend, *adj.*, kar dnar žre, jemlje.
Geldgebahrung, die, ravnanje, gospodarjenje z dnarji.
Geldgefälle, das, dohodki, prihodki v dnarjih.
Geldgehalt, der, (prava, notranja) vrednost dnarja; Besoldung, plača v dnarjih.
Geldgeiz, der, lakomnost na dnar, po dnarjih.
Geldgeizig, *adj.*, dnarjev lačen.
Geldgeschäft, das, s. **Geldangelegenheit**.
Geldgiebigkeit, s. **Geldabgabe**.
Geldgier, die, pohlep po dnarjih, lakomnost na dnar, polakomnjenost po dnarjih, *russ.* srebroljubje.
Geldgierig, *adj.*, lakomen, pohlepen na dnar, na blago.
Geldgülte, die, davek, veča v dnarjih (od zemlje).
Geldgürtel, der, pas za dnarje. opasivna mošnja, opasivnica, dnarni pas.
Geldhandel, der, kupčija z dnarji.
Geldhändler, der, dnarni menjač; s. a. **Wechsler**.
Geldhaufen, der, kup dnarjev.
Geldhilfe, die, pomoč v dnarjih, dnarna pomoč.
Geldhunger, der, lakot na dnar; s. **Geldgier**.
Geldhungrig, *adj.*, dnarja lačen.
Geldjude, der, s. **Wucherer**.
Geldkästchen, das, (Chatulle), skrinjica, tružica* za dnar.
Geldkasten, der, skrioja za dnar.
Geldkatze, die, maček; s. a. **Geldgürtel**.
Geldkiste, die, s. **Geldkasten**.
Geldklang, der, žvenk, cvenk dnarja.
Geldklemm, *adj.*, kdor nima dnarjev, komur hodi tesna, terda za dnar.
Geldklemme, die, stiska, zadrega, potreba, sila za dnarje; kdar je huda, tesna za dnar; ich befinde mich in einer Geldklemme, v zadregi sim zavolj dnarjev, dnarjev mi je zmanjkalo.
Geldklumpen, der, gruča, kepa dnarjev.
Geldlade, das, s. **Geldkasten**.
Geldlehen, das, dnarski fevd†.
Geldleistung, die, plačanje v dnarjih.
Geldliebe, die, srebroljubje.
Geldlieferung, die, oddaja, odprava dnarjev.
Geldlos, *adj.*, brez dnarja, brez dnarjev; geldlos sein, ne imeti dnarjev.
Geldlosigkeit, die, brezdnarnost.
Geldmacher, der, dnarar, novčar†; kdor dobro dnarje služi. pridobiva.
Geldmäkler, der, dnarski mešetar, menjavec, kupčevavec z dnarji.
Geldmangel, der, redkost, pomanjkanje dnarjev; s. a. **Geldklemme**.
Geldmarkt, der, dnarsko teržišče, teržiše.
Geldmittel, *pl.*, dnarji.
Geldnoth, die, sila, nuja, potreba za dnar.
Geldpost, die, dnarska pošta; Geldposten *pl.*, dnarji, dnarni znesek, postavek (dnarja v računu).
Geldpreis, der, cena dnarjev.
Geldquelle, die, izvir dnarjev; er gab seine Geldquelle an, povedal je, odkod vleče, dobiva, prejema dnarje.
Geldrechnung, die, dnarski račun†.
Geldreich, *adj.*, dnaren, premožen, bogat.
Geldreichthum, der, dnarnost.
Geldrente, die, dnarni prihodek.
Geldsache, die, dnarska reč, zadeva.
Geldsack, der, mošnjica, vrečica za dnar.
Geldsammler, der, pobiravec, nabiravec dnarjev, sklada.
Geldsammlung, die, nabira dnarjev, skladanje.
Geldschachtel, die, škatljica za dnarje.
Geldschrank, der, s. **Geldkasten**.
Geldschuld, die, dolg v dnarjih.
Geldsorte, die, versta, sorta* dnarjev, dnara.
Geldspiel, das, igra za dnar.
Geldspielig, **Geldsplitternd**, s. **Kostspielig**.
Geldstock, der, kupa, skrinjica za dnarje.
Geldstolz, der, napuh, prevzetija iz bogastva, zavolj dnarjev.
Geldstolz, *adj.*, napihnjen, prevzeten iz bogastva.
Geldstrafe, s. **Geldbuße**.
Geldstück, das, dnar, novec, penez.
Geldsucht, die, velika lakomnost po dnarjih; s. a. **Geldgier**.
Geldsüchtig, *adj.*, lakomen na dnar, gem. volk na dnarje.
Geldsumme, die, znesek dnarjev, dnarji.
Geldtag, der, dan plačila, plačilni dan.
Geldtasche, die, žep.
Geldumlauf, der, tek dnarja med ljudmi, nach dem *Russ.* obrat.
Geldverlegenheit, s. **Geldklemme**.
Geldverleiher, der, s. **Darleiher**.
Geldverlust, der, zguba v dnarjih.
Geldverprah, der, **Geldverprassung**, die, Geldverschwendung, zapravljanje, zaprava dnarjev, pognanje, zadjanje, potrata.
Geldverprasser, der, zapravljivec, zadjanec, potratnik.
Geldverschwender, der, s. **Geldverprasser**.
Geldverwechslung, die, menjanje dnarjev.
Geldwechsel, der, menjanje, menja, dnarjev; ein Wechsel im baren Gelde, menjica v gotovini.
Geldwechsler, der, s. **Wechsler**.
Geldwerth, der, dnarna vrednost.
Geldwesen, das, dnarstvo, denarstvo.
Geldwucher, der, s. **Wucher**.
Geldwurm, s. **Geizhals**.
Geldzahlung, die, plačilo, plačevanje denara, v dnarjih.

Geldzins, der, najemščina, najemšina v dnarjih.
Geldzulage, die, dodatek, pridatek, prikladek, priplaček, doplaček v dnarjih.
Geleben, s. **Leben**.
Gelechze, das, zevanje, pokanje od žeje.
Gelecke, das, lizanje, lizarija.
Gelée, das, žolica, s. a. **Gallerte**.
Gelege, das, polaganje, pokladanje (napčno); jene Art Reben, von welchen die Weinstöcke als Senker abgeleget werden, stara terta, starika; die kleinen Haufen, in welche die Schnitter das abgeschnittene Getreide zu legen pflegen, razstava, razstavka, stavek.
Gelegen, *adj.*, s. **Liegen**; die Stadt ist am Wasser gelegen, mesto stoji, je pri vodi, ob vodi; ein gelegenes Haus, priložna, prileżna, prilična pri okah hiša, na roko, priročna, na dobrem, ugodnem mestu; ein gelegener Ort, prileżno, pripravno mesto, s. a. **Bequem**; zur gelegenen Zeit, ob godi, o pravem, ugodnem času, *russ.* udobno; du kommst mir eben gelegen, ravno prav si prišel; es ist mir nichts daran gelegen, ne maram zato, ni mi mar zato; auch naredin.
Gelegenheit, die, s. **Lage**; alle Gelegenheiten eines Hauses kennen, poznati, vediti vse kote kacega poslopja; bequeme Lage, priročnost, prilicnost, ugodnost; Umstände, die eine Handlung erleichtern, priložnost, prilika, prilega, *serb.* sgoda, prigoda; auf Gelegenheit warten, čakati prilike; eine treffliche Gelegenheit, lepa, ugodna prilika; sich der Gelegenheit bedienen, Gelegenheit ergreifen, pnprijeti se prilike; Gelegenheit zum Zank suchen, obresti iskati (vergl. das poln. Spr. lahko najde kij, kdor hoče psa udariti); bei Gelegenheit, o priliki; bei dieser Gelegenheit, o tem prigodku; etwas durch Gelegenheit schicken, po kom kaj poslati; mit seiner eigenen Gelegenheit kommen, s svojim vozam priti; mit Gelegenheit nach Planina reisen, peljati se pri kom v Planino; eine Gelegenheit auf dem Lande, s. **Landgut**; Gelegenheit macht Diebe, prilika uči krasti, priložnost greh dela; Gelegenheit zum Heirathen haben, pristopo imeti.
Gelegenheitlich, *adj.*, ugoden, priložen; als *adv.*, o priliki, o priložnosti, gredé.
Gelegenheitsdichter, der, pevec ali pesnik na godove, o slovesnih prilikah.
Gelegenheitsgedicht, das, godovna pesem, pesem o godeh, o kaki slovesni priliki.
Gelegenheitsmacher, der, nach dem *Russ.* zvodnik; s. a. **Kuppler**.
Gelegenheitsmacherin, die, zvodnica.
Gelegenheitspredigt, die, pridiga, govor o kaki priliki, o kakem (posebnem) prigodu, prigodna pridiga (n. p. pri poročanji, pogrebu i. t.)
Gelegentlich, *adj.* u. *adv.*, s. **Gelegenheitlich**; gelegentlich etwas thun, priskakama kaj storiti.
Gelehrig, *adj.*, dobre glave, dobriga spomina, učin, naučljiv, navzcten za dobre uke, bribten.
Gelehrigkeit, die, učnost, naučljivost, dober spomin, dobra glava, glava za kaj, podučljivost.
Gelehrsam, s. **Gelehrig**.
Gelehrsamkeit, die, die Fähigkeit zu lernen, s. **Gelehrigkeit**; Gelehrtheit, učenost, preučenost; Lehre, nauk, znanstvo.
Gelehrt, *adj.*, učen; der gelehrte Stand, stan učenih; gelehrte Sprache, učeni, knjižni, pisavni jezik, znanstveni jezik; gelehrte Krankheit, s. **Hypochondrie**; gelehrte Gesellschaft, družba ali društvo učenih.
Gelehrte, der, učeni, učeni človek, mož.
Gelehrten-, in Zssgn., učenih.
Gelehrtenfeind, **Gelehrtenfreund**, der, sovražnik učenih, prijatel učenih.
Gelehrtenleben, das, življenje učenih.
Gelehrtenstand, der, stan učenih; učeni *pl.*
Gelehrtenverein, der, društvo učeno, učenih.
Gelehrtenwesen, das, učene zadeve, učenstvo, pismenstvo, slovstvo, literatura.
Gelehrtheit, s. **Gelehrsamkeit**.
Geleier, das, godenje.
Geleime, das, s. **Leimen**.
Geleise, das, Gleis, die Einschnitte der Räder eines Fuhrwerkes, kolovoz (auch Fahrweg), koloteča, kolotečina, nach andern slav. Munda. koleja, in U. Kr. kolesnica (*russ.* kolesovina), nach *M.* a. kolinjak; nach *Jan.* sepina; der Balken eines Schlittens, sainer; s. a. **Spurweite**; das Geleise halten, držati se kolovoza; aus dem Geleise kommen, izmakniti se, niti iz koleje, iz kolovoza; *fig.* na stran udariti, mahniti, red zapustiti; eine Sache ins rechte Geleise bringen, reč naravnati, kakor gre, na pravo pot, v pravi red pripraviti, uravnati.
Geleit, das, spremljanje, sprevod (sprovod), s. a. **Begleitung**; einem das Geleit geben, spremiti, spremljati koga, nach *M.* pot posoditi; das Gefolge, s. dieses; sicheres Geleit, salvus conductus, varnost, varni sprevod, varni prehod; zur Sicherheit auf den Straßen, spremljavci, varstvo, straža, varnost, varhi; das Geleit bezahlen, plačati spremstvo, sprevod; nehmen Sie das Geleit mit sich, ne zamerite, da Vas ne spremim (do praga).
Geleiten, *v. a.*, spremiti, spremljati, sprevoditi, sprevajati, voditi; nach *M.* pot posoditi, *serb.* a. pratiti; s. a. **Begleiten**; Gott geleite dich, z Bogam hodi.
Geleiter, der, spremljavec; die Geleiterin, spremljavka; Gott sei dein Geleiter, Bog te spremi.
Geleitete, der, spremljenec.
Geleitlich, *adj.*, sprevodin.
Geleitsamt, das, sprevodnija.
Geleitsbrief, der, spremno, sprevodno, pismo, spremni list, varni list; s. a. **Reiseurkunde**.
Geleitschaft, die, sprevodstvo, spremstvo spričba, da je sprevodnina plačana.
Geleitschiff, das, sprevodna, spremna ladija, ladija sprevodnica.

Geleitsannehmer, der, sprevodnínar.
Geleitsfolge, die, dolžnost. popotne spremljati.
Geleitsgeld, das, sprevodnina, spremnina.
Geleitsleute, *pl.*, spremljavci, sprevodniki.
Geleitsmann, der, spremljavec, sprevodnik.
Geleitsrecht, das, pravica (do) sprevoda.
Geleitschein, s. **Geleitsbrief**.
Geleitszeichen, das, **Geleitszettel**, der, **Geleuber**, s. **Geländer**.
Gelenk, *adj.*, gibčen, gibok, okreten, *fig.* poslušin, ki se da voditi.
Gelenk, das, der Beine, člen, sklep; *russ.* sostav, sgib; der Sohle, zgib, vgib; am Halme, kolenco; an der Kette, klep; meine Gelenke sind gelähmt, otrpnili so mi udje in sklepi.
Gelenkband, das, sklepni vezek.
Gelenkbein, das, an der Handwurzel, zapestna kost, kost zapestnica; überhaupt sklepna kost.
Gelenkblutader, die, sklepna žila (privodnica).
Gelenkchen, das, sklepek, členek, členček, kolenčice.
Gelenkdrüse, die, sklepna žleza.
Gelenke, das, obračanje, vladanje.
Gelenkende, das, sklepni kraj.
Gelenkfortsatz, der, sklepni, členov podaljšek.
Gelenkfuge, s. **Gelenk**.
Gelenkgrube, die, sklepna, členska jamica, čašica.
Gelenkheit, s. **Gelenkigkeit**.
Gelenkig, *adj.*, členat, kolenčat; s. a. **Gelenk**, *adj.*
Gelenkigkeit, die, gibčnast, okretnost, obertnost, učljivost.
Gelenknopf, der, sklepno jabelko.
Gelenkkraut, das, (Convallaria polygonat.), lepotica.
Gelenklos, *adj.*, brezsklepen.
Gelenkpfanne, die, ponva, sklepna ponvica, čašica.
Gelenksaft, s. **Gelenkdrüse**, **Gliedwasser**.
Gelenksam, *adj.*, gibčen, s. a. **Gelenk**.
Gelenksamkeit, die, gibčnost, gibkost, okretnost.
Gelenkschmerz, der, bolečina po sklepih, členih.
Gelenksteifheit, die, otrpnost, terdnost členov.
Gelenkstück, das, del, kos člena.
Gelenkwurz, s. **Gelenkkraut**.
Gelernc, das, učenje.
Gelernig, s. **Gelehrig**.
Gelese, das, anhaltendes Lesen, branje, čitanje; bei den Webern die Unterscheidung der Fäden des Werstes, so daß sie sich weiter nicht verwirren können, prevezovanje.
Gelesen, *adj.*, bran, prebiran, kdor ima mnogo bravcov (čitavcov).
Gelescht, das, svečava, luč.
Gelechte, das, svetenje.
Gelfern, *v. n.*, gerdo dreti se in vpiti.
Gelichter, das, verächtl. für Art (nur in der 2. od. 3. Endung), er ist auch deines Gelichters, je tudi take dlake, takiga pasma, ko ti, je tudi kol iz tega plota; enaciga škvarla, na eno kopito; alle diese Dinge sind gleichen Gelichters, vse to je ene dlake, je eniga pasma; s. a. **Anhang**.
Geliebe, **Geliebel**, das, ljubljenje.
Geliben, *v. n.* u. *i.*, wenn es dir geliebt, če se ti ljubi, poljubi; s. **Belieben**.
Geliebt, *adj.*, ljubljen, drag, ljub; geliebteste, preljub, sproljub, predrag.
Geliebte, der, ljubi, dragi; *russ.* ljubovnik; die, ljuba, ljubica; mila, milica.
Gelieferu, *v. n.*, sterdíti se; s. **Gerinnen**.
Gelieger, das, s. **Lager**.
Gelinde, *adj.*, mehek, lahek, krotek, tih, gladek, rahel, lahen; gelinder Regen, voljan dež, pohleven dež; gelindes Wort, rahla, mila, blaga beseda; gelindes Leder, voljno usnje; gelinder Winter, mehka zima; gelindes Wetter, mehko, južno vreme; auf gelinde Weise, mehko, lahno, po lahnem; er ist zu gelind gegen seine Kinder, premehak je proti svojim otrokam; gelinde Haut, gladka, voljna koža; gelinde Saiten aufziehen, utihniti, ujenjati, s. a. **Nachgeben**; gelinde Arznei, Strafe, lahko zdravilo, lahka, majhna kazen.
Gelindigkeit, die, voljnost, mehkost, tihost, mirnost, pohlevnost, lahkost.
Gelingen, *v. n.*, po sreči iziti se, iti, dobro iti, vesti se, dobro obnesti se komu, spešiti se, ročiti se, udati se, dati se, nach *V.* auch usrečiti se; ein gelungenes Gedicht, izverstoa, lepa pesem.
Gelingen, das, sreča, vspeh, speh, dober izid; Gott gib das Gelingen, Bog daj srečo, vspeh.
Gelispel, das, šepet, šeptanje, čebljanje, *altst.*, šp't.
Gelle, die, s. **Galle**.
Gellen, s. **Gällen**.
Gelobe, das, hvaljenje; *serb.* hvalisanje.
Geloben, *v. a.*, obljubiti, zaobljubiti, obetati, obečati, zareči se, zagovoriti se, obljubo storiti; *serb.* auch zaveriti; das gelobte Land, obljubljena dežela.
Gelöbniß, das, obljuba, zaobljuba, obet.
Gelöbnißgeschenk, das, obljubni dar.
Gelock, das, mamljenje, vabljenje, primotek; Lockvogel, vabec, vabnik, nach *V.* sovni tič; von Haaren, kodranje, kodri *pl.*
Gelörsch, das, (*mont.*) podlom.
Gelos, das, *waidm.*, blato čveteronožne divjačine, nach *V.* gnojni sled.
Gelösche, das, gašenje.
Gelosen, *v. n.*, los werden, etwas, znebiti se, ločiti se česa.
Gelöthe, das, varjenje, spajanje (spojiti, spajati), lotanje *.
Gelse, die, komar.
Gelsen, s. **Gelzen**.
Gelster, s. **Genster**, **Ginster**.
Gelt, *int.* (aus: was gilt's oder was gilt die Wette?) gelt, jeli, gelten Sie?, jelite?, kaj ne, ali ne, ali ni, ali ni res? ali ni tako?

Gelt, *adj.*, unfruchtbar, jalov, nach *M.* auch jal; eine gelte Kuh, jalovka, jalovica, jalova krava; eine bloß durch ein Jahr gelte, ozimka; gelte Vieh überhaupt, jalovina; gelte Schafe, auch sterple ovce; die Kuh geht gelt, krava je jalova, se ni ubrejila, *russ.* nestelna; zjaloviti se, ujaloviti se.
Gelte, die, ein kleines hölzernes Gefäß mit einer Handhabe, golida, kablica, vedrica; Milchgelte, auch molznjak, žehtar *; zum Schöpfen, korec.
Gelten, *v. n.*, einen Werth haben, veljati, vreden biti, vrednost, ceno imeti, stati; *serb.* vrediti; was gilt's oder was gilt die Wette? obljubim, da —, kaj velja, da? kaj daš?, kaj staviš? stavimo, da; das Spiel kann nicht gelten, ta igra ne more veljati; das kann für keinen Beweis gelten, to ne more veljati za dokaz; das gilt dir, to je tebi namenjeno, ta tebi velja, meri na te, tebe zadeva; das gilt deinen Kopf, deine Ehre, tu gre za tvojo glavo, za poštenje; vom Gelde, veljati, plačati, nositi; mir gilt alles gleich, meni je vse eno; was einem gesagt wird, gilt allen, für alle, kar je enimu rečeno, velja vsim — velja za vse, se tiče vsih; dieses Geld gilt hier nicht, ta denar tod ne gre, se ne jemlje; was gilt das Pfund Schmalz? po čem je funt masla?; sein Wort gilt viel, njegova beseda veliko velja, plača, izda; er gilt etwas beim Fürsten, knez ga čisla; etwas gelten lassen, dopustiti kaj, privoliti v kaj; er gilt für einen Geizhals, imajo ga za skopuha; es gilt dir Gesundheit des Kaisers, (pije se) na cesarjevo zdravje; es gilt hier Arbeit und Mühe, tu je treba delati in truditi se; dieses Wort gilt soviel als jenes, ta beseda pomeni to, kar una; sich geltend machen, imenitnost, veljavo si zadobiti, delati; sein Recht geltend machen, uterditi, dokazati svojo pravico, ji veljavo zadobiti, pognati se zanjo, da obvelja; einen Grund geltend machen, opirati se na kaj, povedati, postaviti vzrok; durchsetzen, izdelati, izviti jo; geltend machen, obveljati.
Gelten, *v. a.*, s. **Gelzen**.
Geltend, *adj.*, veljaven, s. **Gelten**.
Geltendmachung, die, uterjanje, dokazovanje.
Gelter, s. **Gelzer**.
Geltluh, s. **Gelt**.
Geltling, der, jalovec, jalovica.
Geltschaft, das, ovca jalovka, sterpla ovca.
Geltschwein, das, svinja jalovica.
Geltthier, das, jalovka; nur durch ein Jahr gelt, ozimka.
Geltung, die, Werth, Bedeutung, veljava, cena, vrednost, veljavnost; eine Ansicht zur Geltung bringen, veljavo zadobiti kaki misli; die Gesetze haben Geltung, postave veljajo, imajo moč, veljavnost; zur Geltung kommen, obveljati, oveljati, zmoči, zmagati; der Werth der Noten in der Musik, veljanje, pomen.
Geltvieh, das, jalova živina, jalovina.
Geltziege, die, koza jalovka.
Gelübde, das, obljuba, obet; ein Gelübde machen, obljubo storiti, delati, obljubiti se, zaobljubiti se; ein feierliches Gelübde, očitna, slovesna obljuba.
Gelüft, das, s. **Lust**.
Gelüst, **Gelüste**, das, želja, poželenje, pohot, mik; er hat ein Gelüste, hoče se mu, zahtelo se mu je; s. a. das Folg.
Gelüsten, *v. n.* u. *i.*, poželeti, želje imeti, hlepeti po čem, mikati (*v. i.* mika me); es gelüstet mich, zaželel sem, hoče se mi, zahtelo se mi je, zljubilo se mi je; es gelüstet mich nach dieser Speise, te jedi se mi ljubi, to jed bi rad; sich gelüsten lassen, polakomniti se na kaj, polakniti se česa; laß dich nicht des Bösen gelüsten, ne želi zlega, hudiga; der Kranke läßt sich oft schädliche Dinge gelüsten, bolnimu se velikrat hoče škodljivih reči, bolnik marsikaj škodljiviga požoli; Oberkr. dihteti, *böhm.* dychtiti po čem.
Gelüsten, *v. n.*, hlepeti po čem, polakomnjen biti, polakomniti se na kaj.
Gelüstig, *adj.*, poželjiv, željiv, hotljiv.
Gelüstlich, *adj.*, slasten, mikaven.
Gelze, die, rezana prasica; s. a. **Geltschwein**.
Gelzen, **Gelten**, *v. a.*, unfruchtbar machen, rezati, skopiti, kopiti, skapljati.
Gelzer, der, rezar, svinjorez, skapljar, skopitar.
Gemach, *adv.*, polagama, lagama, zlagama, počasi, sčasama, tiho, rahlo, po malo, z lagotjo; s. a. **Bequem**, **Gelinde**.
Gemach, das, Abtheilung des Hauses, predel, razdelek hiše; Zimmer, izba, soba (nach dem *Serb.*), čumnata, (*russ.*, *poln.* u. *böhm.* komnata, pokoj); hiša (zdolnja, gornja); das heimliche Gemach, zahod, nach *V.* potrebnica, s. a. **Abtritt**; Schlafgemach, spavnica; in verächtlicher Bedeutung, luknja, berlog; Gemach oder Gemache (von Machen), delanje, narejanje, verächtl. mit Rücksicht auf die Langsamkeit, pečkanje, mečkanje.
Gemächlich, *adj.* u. *adv.*, s. **Gemach**; langsam, polahen, počasen; bequem, zložin, pripraven, priličen, prostoren; ohne Beschwerden, neobtežavan, nenadlegovan, prijeten, miren, lahek, *serb.* lastan; ein gemächlicher Mensch, tožljiv, tožljivec, lahkoživec, kdor je rad v miru.
Gemächlichkeit, die, lahkota, zložnost, mirnost; ein Haus mit allen Gemächlichkeiten, za vse pripravna, zložna hiša; s. a. **Bequemlichkeit**.
Gemächt, das, ein gemachtes Werk, Machwerk, delo (slabo), kerparija; Geschöpf, stvar; Zeugungsglied, rasti *pl.*, rodilo, sram; s. a. **Hoden**.
Gemähe, das, košnja, seč.
Gemahl, der, (zakonski) mož, s. a. **Gatte**; das Gemahl (veraltet), s. **Gemahlin**.
Gemahlin, die, (zakonska) žena; s. a. **Gattin**, **Frau**.

Gemählig, ſ. **Allmählig.**

Gemahlring, der, vérnik, zakonski perstan.

Gemahlſchaft, ſ. **Ehe.**

Gemahne, die, opominjanje.

Gemahnen, *v. a.*, spomniti, spominjati, opomniti, opominjati koga; *v. n. i.*, es gemahnt mich, zdi se mi, dozdeva se mi, hodi mi po glavi.

Gemälde, das, mal, malanje, malarija, malana podoba, *serb.* slika. *fig.* podoba, obraz; er entwarf mir ein ſchönes Gemälde von ſeinem Glücke, lepo, živo mi je popisal svojo srečo.

Gemäldeſaal, der, ſ. **Bilderkabinet.**

Gemäldeſammlung, die, zbirka malarij, nabira podob (malanih).

Gemale, das, malanje.

Gemangkorn, ſ. **Mangkorn.**

Gemauſche, das, zmes, mešarija, brodlja, berluzga.

Gemark, das, des Silbers, znamenje, začerk.

Gemarkung, die, meje.

Gemarter, das, terpinčenje, mučenje, trapljenje.

Gemäß, das, mera, merilo.

Gemäß, *adj.*, primérjen, primeren, prileżeu, pristojin; *adv.*, dem Befehle gemäß handeln, ravnati po povelji; der Wahrheit gemäß, kakor je res, kar se vjema, zlaga z resnico.

Gemäßheit, die, primérjenost, primérnost, pristojnost, priložnost; in Gemäßheit des Geſetzes, po postavi, kakor postava veleva.

Gemäßigt, *adj.*, zméren, zderžin; gemäßigt warm, srednje gorko; ſ. übr. **Mäßigen.**

Gemäuer, das, ozidje, zidovje, zidje; altes, zidina, mirina (Ilſtr.).

Gemecker, das, meketanje.

Gemein, *adj.*, in Menge vorhanden, das iſt dort gemein, tega je tam vse polno, to je ondi kaj navadno, kar se vsak dan vidi; ein gemeines Geſicht, navaden obraz, ki nima nič posebniga; ordinár, prost, navaden, vsedenj, vsakdanj, nizek, nižji, nach *V.* a. hoden; das iſt etwas ſehr gemeines, to je kaj zlo vsakdanjiga, vsednjiga; gemeiner Kopf, vsakdanja, srednja glava; den größten Theil unter den Dingen ausmachend, navaden; gemeines Jahr, navadno leto; ein Menſch von gemeiner Größe, človek navadne velikosti; gemeines Sprichwort, navaden pregovor; nach dem Begriffe der Niedrigkeit, nizek, prost; der gemeine Haufe, Pöbel, ljudje nizkiga stanu, prosto, nizko ljudstvo, prostaki, *russ.* čern *f.*; ein gemeiner Menſch, prostak, priprost človek; niedrig, ſchlecht, malopriden, nevreden, malovreden, nizek, slab. *böhm.* u. *russ.* podly; ſich gemein machen, ponižati se, v nič djati se, nach dem *Poln.* povsednjiti se; das gemeine Leben, vsakdanje življenje; der gemeine Mann, (*milit.*), (vojak) prostak, prosti vojak; das iſt mir zu gemein, to mi je preprosto, prenizko, prenavadno, preslabo; was allen Dingen einer Art zukommt, ſ. **Allgemein**; vkupen, splošin, občji ober občin, (vsih) skupej; das gemeine Weſen, ſ. **Gemeinweſen**; das gemeine Wohl, občni prid, občno dobro; überall vorhanden, povsoten; der gemeine Menſchenverſtand, človeška ali ljudska, vsaoiga pamet ali razum; gemeine Weide, občinski pašnik; gemeine Leiden, (človeške) nadloge, ki slednjiga tarejo; Kenntniſſe gemein machen, razširjati znanosti; ſich mit Jemand gemein machen, (preveč) podomačiti se s kom, pajdašiti se, družiti se, vlačiti se ż njim, pečati se, mešati se s kom; mit Jemand etwas gemein haben, kaj med sabo imeti, vkup imeti, sodeležnik biti; von einer Eigenſchaft, enak biti s kom, enačiti se s kom, podoben biti komu v čem; dies hat damit nichts gemein, to gre na drugo stran, to je kaj druziga; mit Einem gemeine Sache machen, s kom vleči, s kom potegniti, podati se, združiti se s kom zavolj česa; gemeiner Mord, prosti umor, sploh umor.

Gemein-, in Zſſgn., allgemein, splošni, občni, povsotni; einer Gemeinde gehörig, občinski.

Gemeinacker, der, občinska njiva, srenjska njiva.

Gemeinanger, der, občinska, srenjska trata, tratina.

Gemeinbeſte, das, splošno, občinsko dobro, občna korist.

Gemeinde, die, auch Gemeine, Commune, občina (*altsl.* ob'št'stvo =obščestvo, obština=obščina), soseska, sosešćina, srenja, nach Einigen auch županija, was jedoch eher für Bürgermeiſteramt zu empfehlen wäre, im Kroat. aber Comitat bedeutet; die chriſtliche Gemeinde, keršćanska cérkev, družba keršauskih vérnikov; Landesgemeinde, deželni zbor; ein Gemeinde-Grundſtück, občinski svet, nbčinsko zemljišče, zemljiše; Pfarrgemeinde, fara, farani; Corporation, skupščina, skupšina.

Gemeinde-, in Zſſgn., občinski, srenjski, soseskin.

Gemeindeälteſte, der, starešina občine.

Gemeindeangehörige, der, pridružence občine, medobčinec†.

Gemeindeangelegenheit, die, občinska reč, zadeva, srenjsko opravilo.

Gemeindeantheil, der, občinski delež.

Gemeindeauflage, die, občinska naloga, davek.

Gemeindeausſchuß, der, občinski odbor.

Gemeindebeſchluß, der, sklep občine.

Gemeindebezirk, der, okolija, okraj občine.

Gemeindebulle, der, občinski bik.

Gemeindebürger, der, občinjan, srenjčan, sosešćan.

Gemeindedienſt, die, občinska služba.

Gemeindeeigenthum, das, občinska lastina.

Gemeindegerechtſame, die, občinska pravica.

Gemeindegeſetz, das, občinska postava.

Gemeindeglied, das, ud, soud občine, človek iz občine.

Gemeindegrund, der, občinski sveti prostor.

Gemeindegut, das, občinsko dobro, posestvo.

Gemeindehaus, das, občinska, srenjska hiša.

Gemeindelaſt, die, občinsko breme.

Gemeindeleben, das, občinsko življenje.

Gemeindemagazin, das, občinska žitnica.

Gemeindemarkung, die, meje občine.

Gemeindemeiſter, ſ. **Gemeindevorſtand.**

Gemeindemittel, *pl.*, občinsko premoženje.

Gemeindeordnung, die, občinska postava.

Gemeindepolizei, die, občinska policija.

Gemeinder, der, Gemeiner, Mitglied einer Gemeinde, ſ. **Gemeindeglied**; Vorſteher einer Dorfgemeinde, ſ. **Gemeindevorſtand.**

Gemeinderath, der, občinski, srenjski svetovavec, svétnik.

Gemeinderecht, das, občinska, srenjska pravica.

Gemeindeſchule, die, občinska šola.

Gemeindeſiegel, das, pečat občine.

Gemeindeüblich, *adj.*, navaden v občini.

Gemeindeverband, das, občinska zveza.

Gemeindeverfaſſung, die, občinska naredba, ustava, uravnava.

Gemeindevermögen, das, občinsko premoženje, imetje.

Gemeindevertretung, die, namestovanje občine, namestovavci občine.

Gemeindevoranſchlag, der, premet, preudarek (dohodkov in stroškov) občine.

Gemeindevorſtand, der, župan (občine), županstvo, starešinstvo.

Gemeindeweiſe, *adv.*, po občinah.

Gemeindeweſen, das, občinstvo, srenjstvo, občinske zadeve, reči.

Gemeindewohl, das, dobro, prid občine.

Gemeindezweck, der, namemba občine, občinska.

Gemeine(r), der, prostak; das Haus der Gemeinen, etwa zbornica izbrancov, odbrancov.

Gemeinfaßlich, *adj.*, vsakimu razumljiv, sploh razumljiv, umeven.

Gemeinfaßlichkeit, die, splošna, popolna razumljivost.

Gemeinfeld, das, vkupno polje; Gemeindefeld, občinsko, srenjsko polje.

Gemeingebrauch, der, (Simultaneum), vkupna raba, vkupno uživanje; Gemeinſitte, občna, povsotna navada.

Gemeingeiſt, der, občne misli, duh edinstvn, občinstva, sosešćinost, enovoljnost, skerb za občni blagor.

Gemeinglaube, der, občna, splošna vera.

Gemeingläubiger, ſ. **Concursgläubiger.**

Gemeingrund, der, občni vzrok.

Gemeingültig, *adj.*, povsod, sploh veljaven, občnoveljaven.

Gemeingültigkeit, die, občnoveljavnost.

Gemeingut, das, z. B. Waſſer, Luft, občno blago; kar je vsaciga, vsih nas dobro, vkupno blago.

Gemeinheit, die, prostota, ſ. **Gemein**; für Gemeinde, ſ. dieſes.

Gemeinherde, die, občinska čeda.

Gemeinherrſchaft, die, sovladje, vkupno vladanje.

Gemeinhin, *adv.*, sploh, navadno, po navadi.

Gemeinhirt, der, čredník, čednik, občinski, soseskin pastir; **Gemeinhirtin**, die, čednica.

Gemeinholz, das, občinski, srenjski gojzd, les.

Gemeinhütung, die, ſ. **Gemeintrift.**

Gemeiniglich, *adv.*, večjidel, navadno, sploh.

Gemeinintereſſe, das, občna, splošna zadeva, korist.

Gemeinkirche, die, vkupna cérkev.

Gemeinkunde, die, (Publizität), občna znanost.

Gemeinkundig, *adj.*, povsod znan, vsacimu znan, sploh znan, občnoznan.

Gemeinleben, das, navadno, vsakdanje življenje.

Gemeinmachung, die, razširjanje.

Gemeinname, der, splošno ime.

Gemeinnutzen, der, občna korist, občni prid.

Gemeinnützig, *adj.*, občnokoristen, za vse koristen.

Gemeinnützigkeit, die, občna koristnost, korist za vso družbo.

Gemeinochs, der, soseskin bik, junec.

Gemeinort, der, **Gemeinplatz**, der, splošni, vsakdanji izrek, znane resnice in nič noviga; — vkupni prostor.

Gemeinſam, ſ. **Gemein**, **Gemeinſchaftlich**; gemeinſame Hand, nerazdelnost.

Gemeinſamkeit, die, vkupnost.

Gemeinſatz, ſ. **Gemeinort.**

Gemeinſchädlich, *adj.*, vsimu, vsacimu škodljiv, kvaren.

Gemeinſchaft, die, Gemeinſchaft der Güter, gemeinſchaftlicher Beſitz, vkupnost, sodeležnost; zwiſchen zwei Perſonen, spolovina (*poln.* allg. wspołność); in Gemeinſchaft beſitzen, vkup imeti; von zwei Perſonen, v spolovini imeti (o. p. njivo); eheliche Gemeinſchaft, zakonska družba, združba; die Verbindung, nach dem *Altsl.* u. *Russ.* občestvo; Gemeinſchaft der Heiligen, občestvo, družba, gmajna* svetnikov; Gemeinſchaft mit Jemand haben, družiti se s kom, pečati se s kom, imeti koga (za) tovarša; Gemeinſchaft des Eigenthums, des Beſitzes, sovlastje, soposestje.

Gemeinſchaftlich, *adj.*, vkupen, skupen, na spolovino; gemeinſchaftliches Gebet, skupna molitev; er iſt unſer gemeinſchaftlicher Wohlthäter, on je vsih nas dobrotnik; *adv.*, vkup, skup.

Gemeinſchaftswort, das, ſ. **Gemeinname.**

Gemeinſchatz, der, vsih zaklad, občni zaklad.

Gemeinſchenke, die, občinska kerčma, pivnica, oštarija.
Gemeinſchreiber, der, občinski, srenjski pisar.
Gemeinſchuldner, der, prezadolženec.
Gemeinſinn, ſ. Gemeingeiſt.
Gemeinſinnig, *adj.*, eniga duha, ene misli, ene volje, skerbon, vnet za občno korist.
Gemeinsmann, der, sosešćan.
Gemeint, *adj.*, ſein, namenjen biti, te ali une misli biti.
Gemeintrift, die, srenjska paša, občinski pašnik.
Gemeinüblich, *adj.*, sploh navaden, povsot v navadi.
Gemeinverderblich, *adj.*, sploh, vsem škodljiv, poguben, kvaren.
Gemeinverſtändlich, ſ. Gemeinfaßlich; von Büchern, prosto pisan.
Gemeinverſtändlichkeit, die, ſ. Gemeinfaßlichkeit.
Gemeinvieh, das, občinska živina.
Gemeinwald, der, srenjski, občinski gojzd, log, gaj.
Gemeinweide, die, ſ. Gemeintrift.
Gemeinweſen, das, občinstvo; ſ. a. Republik.
Gemeinwohl, das, občni, splošni blager, občna korist, občni prid.
Gemeinwort, das, ſ. Gemeinname.
Gemeinzeche, die, občinski rudnik.
Gemeinzeitig, *adj.*, (anceps), etwa obojnat, obojoličen.
Gemeißel, das, dolbenje.
Gemelke, das, molzenje.
Gemenge, Gemengſel, das, miteinander vermengte Körper, zmes. zmeša, mešanje, mešanica, mešarija, soderga; von flüßigen Dingen, bloda, brojda; gemengtes Getreide, nach *V.* zmesa, kruhovec; Weizen und Korn zuſammen gemengt, soršica (cig. soržica, v. so-rež); das Brot daraus, soršičnik, soršnik; Gemengſel, niedr. kolobocija, soderga, ričet(?).
Gemengkrücke, die, mešalo, mešavnik.
Gemengtheil, das, ſ. Gemenge.
Gemerk, das, znamnje, *waidm.* kervavi sled; ſ. a. Gedächtniß.
Gemeſſe, das, mérjenje.
Gemeſſen, *adj.*, izmérjen; gemeſſene Befehle ertheilen, na tanko, za terdno, odločno in ostro ukazati.
Gemetzel, das, klanje, mesarsko klanje, mesarjenje, *russ.* krovoprolitie (kervoprelitje).
Gemination, ſ. Verdoppelung.
Gemind, das, (Tirol. Pr.), die Länge einer Fauſt mit über ſich geſtrecktem Daumen, in Unterfr. roguša, nach *V.* polčevelj.
Gemiſch, das, zmesa, mešanje, zmes, mešanica, mešarija; im nachtheiligen Verſtande, Mischmasch, zmešnjava; ſ. a. Gemenge.
Gemme, die, izdelani, rezani dragi kamen.
Gemorde, das, mor, morija, klanje.
Gems, die, ſ. Gemſe; neko terdno kamnje.
Gemsbock, der, divji kozel, *böhm.* kamzik.
Gemſe, die, Gems, (Antilope Rupicapra), divja koza, nach *V.* a. kerpulja; Gemſen-, divje koze; Jndecl. od. kozji; ein Hacken mit zwei krummen Zacken, kopača.
Gemſenadler, ſ. Beinbrecher.
Gemſenballen, der, ſ. Gemſenkugel.
Gemſenfell, das, koža divje koze.
Gemſengeier, Gemsgeier, der, ſ. Lämmergeier.
Gemſenhaar, das, kocina divje koze.
Gemſenhorn, Gemshorn, das, rog divje koze, nekaka piščalje, pišalje v orglah.
Gemſenjagd, Gemsjagd, die, lov na divje koze.
Gemſenjäger, Gemsjäger, der, strelec, lovec divjih koz.
Gemſenkraut, Gemskraut, das, Gemſenwurz, (Doronicum pardolianthes), kozji koren, divje koze koren.
Gemſenkugel, die, kepa divje koze, (ki se včasih najde v želodcu).
Gemsleder, das, irh, irhovina od divje koze.
Gemsſteiger, der, ſ. Gemsjäger.
Gemsthier, das, **Gemsziege**, die, ſ. Gemſe.
Gemüht, *adj.*, s trudam pridobljen.
Gemüll, Gemülm, das, der kleine Abgang von Holz, Steinen, Kalke uſſ., mel od. melj, drobiž, *böhm.* (neben mel-i) sesutina.
Gemünd, das, Eigenname mehrerer Oerter an der Mündung eines Fluſſes, sovodje, sovodenj (z. B. Gmünd in Kt.), virje, ustje (vergl. ustja in Kroat., deutſch Gmünd).
Gemunkel, das, šeptanje, čebljanje; ſ. a. Munkeln.
Gemurmel, das, šumljanje, šum, šumot, šumotanje, *serb.* žamor, žuber.
Gemurre, das, godernjanje, mermranje.
Gemüſe, das, alles, was von Feld- und Gartenfrüchten gekocht, und (zu dem Fleiſche) gegeſſen wird, zelenje, zelenina, zelenjava, povertnina ali poljšina, poljšina za prikuho, *altsl.* zeleničije; Erbſen, Bohnen und andere grüne Hülſenfrucht, zeleno sočivje, opresnina; Kraut, zelje; Rüben, Mohrrüben, rothe Rüben, kuha.
Gemüſegarten, der, vert za zelenje in kuho.
Gemüſekräuter, ſ. Gemüſe.
Gemüſelauch, der, (Allium oleraceum), vertni česen.
Gemüſſiget, *adj.*, primoran, prisiljen.
Gemüth, das, das geſammte Begehrungsvermögen, hotenje, auch (nach allen slav. M.) serce, im *fig.* Gebrauche; Geſinnung, misel, misli; Naturell, ćud (*serb.* u. nach *M.*), *russ.* nrav; ein gutes, ein böſes Gemüth haben, biti dobriga, zliga serca; furchtſamen Gemüthes, boječ, plašen, plašniga serca; er iſt lauter Gemüth, duša je, zgoli serce je; einem etwas zu Gemüthe führen, komu kaj na serce govoriti, pregovarjati koga, pred oči postavljati; ſich etwas zu Gemüthe führen, k sercu vzeti, jemati si kaj, skerbeti; to ga živo peče, boli.
Gemüthlich, *adj.*, voljen, voljan, blagodušin, dobrodušin, dobroserčen, rahločutin, nežnočutin, dobriga serca, dobre čudi; es iſt mir nicht gemüthlich, ni mi po godi, po ćudi; ſich gemüthlich im Garten ergehen, veseliga serca sprehajati se po vertu: *adv.*, ugodno, po godi, veselo in odkritoserčno, od serca.

Gemüthlichkeit, die, voljnost, blagodušnost, ugodnost, blagoserčnost, rahločutnost.
Gemüthlos, *adj.*, terd, brez čustva; ki nima rahločutniga serca.
Gemüthsart, die, nach *M.* u. im *Serb.* ćud-i; *russ.* nrav, a. serce, natora, kakošniga serca kdo je; ſ. a. Gemüth, Character.
Gemüthsbeſchaffenheit, die, kakost ali lastnost serca, serčna lastnija.
Gemüthsbeſſerung, die, poboljšanje, boljšanje serca, misli.
Gemüthsbewegung, die, ganjenje serca, potres ali razgib serca, strast; ſ. a. Affect.
Gemüthseigenheit, die, ſ. Gemüthsart.
Gemüthserſchütterung, die, potres, stres serca, dušn.
Gemüthsfähigkeit, die, dušna zmožnost, dobljest.
Gemüthsfaſſung, die, mirnost duše, serca, ſ. a. Faſſung.
Gemüthsfreund, der, prijatel po (enakem) sercu.
Gemüthsfreundſchaft, die, prijatelstvo iz enakosti serca.
Gemüthsgabe, die, dušni dar, dušna zmožnost.
Gemüthskraft, die, dušna moč.
Gemüthskrank, *adj.*, bolan v sercu, na duši, bolniga serca.
Gemüthskrankheit, die, serčna bolezen, bolezen na duši, dušna bolezen.
Gemüthslage, ſ. Gemüthszuſtand.
Gemüthsneigung, die, nagnjenost serca; *russ.* sklonnost dušy.
Gemüthsregung, die, dušno ganjenje, razgib v duši.
Gemüthsruhe, die, mir, pokoj duše ali serca.
Gemüthsſchwäche, die, slabost duše, slabodušnost.
Gemüthsſtark, *adj.*, jaciga, močniga serca.
Gemüthsſtärke, die, krepost, moč duše, serca, jakodušnost.
Gemüthsſtimmung, die, ſ. Gemüthszuſtand, Laune.
Gemüthsunruhe, die, nepokoj, nemir serca, duše.
Gemüthsverfaſſung, die, ſ. Gemüthszuſtand.
Gemüthsweiſe, die, ſ. Gemüthsart.
Gemüthszuſtand, der, dušni stan, stan duše, serca; okoliščine, zadeve serčne.
Gemüthvoll, *adj.*, prečutljiv, rahliga čutja.
Gen, *praep.*, gegen, proti, v, k; gen Himmel, ſ. Gegen.
Genabelt, *adj.*, popkat.
Genage, das, glodanje, grizenje.
Genaggelt, *adj.*, nohtat.
Genähe, das, šivanje, šivarija.
Genant, *adj.*, (franz.), nepriležin, kar koga moti, ali zavolj česa se sramuje; a. napoten.
Genannt, *adj.*, imenovan, rečen, omenjen.
Genarre, das, norčevanje.
Genäſche, das, sladkanje, ſ. Naſchen.
Genäſchig, *adj.*, sladkosneden, sladkosned, laskern (*altsl.* laskr'd).
Genau, *adj.*, enge, knapp (von Kleidern), tesen, napet, naponama; genaue Schuhe, ozki čevlji; die Thür ſchließt ganz genau, vrata (se) dobro zapirajo, se stikajo; genauer Freund, poseben, poglaviten, prav dober prijatel, nach *V.* tesni prijatel; ein genaues Band, ozka, tesna, iskrena zveza; allen einzelnen Theilen nach, na tanko, na drobno; einen genau kennen, prav dobro, na tanko, čez in čez koga poznati; genau auf etwas Acht geben, zvesto, dobro paziti na kaj; eine genaue Unterſuchung, natančno (*serb.* točno) preiskovanje, iz dna, pazljivo; ſtreng, oster, *russ.* u. *serb.* strog; er nimmt es gern ſehr genau, (im gem. Leb.), ima tenak nos; er ſprach davon genau, na tanko, na drobno je povedal vse, kaj in kako je bilo; genaues Gewiſſen, tenka vest; im genaueſten Verſtande, v najožjim pomenu; genau zu reden, da na tanko govorim, prav za prav; mit genauer Noth, komaj, nach *V.* a. tikama, *altsl.* jedva, *russ.* na silu, s nuždoju; der genaueſte Preis, zadnji kup, najbližnja, najnižji cena (*russ.* krajnaja cena); genau genommen, prav za prav; ſparſam, tanek, varčen, skop, terd; er iſt ſehr genau, je kakor ura; ſehr genau leben, stiskati se; ſ. a. Geizig; *adv.* tesno, naponama, pri čislih, na tanko, na drobno; etwas genau in Augenſchein nehmen, pazljivo, dobro, na tanko, popolnama kaj ogledati.
Genauigkeit, die, natančnost, tesnost, tenkost, skopost, stisnjenost; mit großer, vieler Genauigkeit, prav na tanko, dobro, ostro, pazljivo in marljivo.
Gendarme, der, ſ. Gensd'arme.
Genealog, der, rodopisec, rodoslovec, nach *V.* rodovinar.
Genealogie, die, die Abſtammung, Fortpflanzung eines Geſchlechtes, rodosledje †, versta rodov eniga za drugim; die Kenntniß davon, nach dem *Altsl.* u. *Russ.* rodoslovje, auch rodopisje, nach *V.* rodovinarstvo; ſ. a. Stammbaum.
Genealogiſch, *adj.*, rodopisen, rodosloven.
Genecke, das, nagajanje, ukljubovanje.
Genehm, *adj.*, prijeten, všeč (für vošeč); genehm halten, za dobro vzeti, imeti, poterditi kaj, privoliti v kaj; ſei es genehm oder nicht, bodi ali ne bodi po volji (komu); ſ. a. Angenehm.
Genehmhaltung, die, dovolitev, poterdba, dovoljenje; die Genehmhaltung ertheilen; ſ. a. Genehmigen.
Genehmigen, *v. a.*, poterditi, poterjati, dovoliti, za dobro, za prav vzeti, jemati, imeti, nach dem *Poln.* pohvaliti, *serb.* odobriti; genehmigen Sie den Ausdruck meiner

besondern Verehrung, sprejmite zagotovilo, sporočitev mojiga posebniga spoštovanja; einen Wechsel genehmigen, s. Acceptiren.

Genehmiger, der, poterdnik, poterjavec; eines Wechsels, s. Acceptant.

Genehmigung, s. Genehmhaltung.

Genehmigungsſicherheit, die, varnost zastran vzetja ali poterjenja.

Geneige, das, pripogibanje, priklanjanje.

Geneigen, *v. n.*, s. Belieben.

Geneigt, *adj.*, nagnjen, pripognjen, priklonjen, pregnjen, visec; *fig.* nagnjen, naklonjen, blagovoljio; er iſt zum Trunke geneigt, rad (ga) pije; er iſt zum Zorn, zu Krämpfen geneigt, jezi, kercu je podveržen; er iſt ihm geneigt, dober mu je, dobro mu hoco, želi, rad ga ima; s. a. Gewogen, Wohlwollend; bald wäre ich geneigt zu glauben, kmali, skorej bi verjel.

Geneigtheit, die, nagnjenje, nagnjenost; gegen Jemand, dobrohotnost, blagovoljnost, *russ.* sklonnost, *böhm.* naklonnost; Geneigtheit zum Argwohne, natoleljivost, sumljivost.

Geneigtwillig, *adv.*, dobre volje.

General, Generell, s. Allgemein.

General, der, das Oberhaupt eines ganzen Ordens, glavar, poglavar; im Kriegsweſen der General, (in allen slav. M.) general; Heerführ, vojvod, vojvoda, vojskovod, polkovodec.

General-, in Zſſgn., veliki, glavni, splošni, obcni, general; Generals-, generalski, generalov.

Generaladjutant, der, general-adjutant, vojvodov pobocnik.

Generaladmiral, der, veliki, glavni admiral.

Generalartilleriedirector, der, višji vodja artiljerije ali topništva.

Generalat, das, vojskovodstvo, generalstvo.

Generalauditor, der, general-avditor.

Generalbaß, der, generalbas.

Generalbeſahrung, die, veliki ogled, opelj.

Generalcapitel, das, veliki zbor.

Generalcommando, das, glavno poveljstvo, general-komanda.

Generalcongregation, die, veliki shod.

Generalfeldmarſchall, der, najvišji ob. glavni maršal, nach dem *Russ.* u. *Poln.* general-feldmaršal, auch ſchlechtw. maršal.

Generalfeldzeugmeiſter, der, general topništva, artiljerije.

Generalfiſcal, der, veliki fiškal.

Generalgeniedirector, der, višji vodja vojaškiga mérstva, inžinirstva.

Generalgewaltiger, der, višji, vojaški sodnik.

Generalin, die, generalovka.

Generalinſpection, die, glavni nadgled, nadzor.

Generalinſpector, der, glavni nadglednik, general-inšpektor.

Generaliſiren, *v. a.*, poobciti, obciti.

Generaliſſimus, der, najvišji vojskovod. generalisimus.

Generalität, die, generali *pl.*, generalstvo.

Generaliter, *adj.*, sploh.

Generalkarte, die, obcni, splošni zemljovid, krajokaz†.

Generalkriegscommiſſarius, der, višji vojaški komisar.

Generallandtag, der, veliki ali glavni deželni zbor.

Generallieutenant, der, generallajtnant, vojvodov namestnik, poročnik.

Generalmajor, der, generalmajor.

Generalmarſch, der, generalmarš.

Generalpardon, der, splošni, vsim dani odpust, oprost, obcna prizanesba.

Generalprobe, die, glavna poskušnja.

Generalprocurator, der, deržavni nadpravdnik†.

Generalquartiermeiſter, der, generalkvartirmojster, veliki stanorednik†.

Generalquartiermeiſterſtab, der, generalkvartirmojsterstvo.

Generalrechnungsdirectorium, das, najvišji računarija†.

Generalregel, die, poglavno pravilo.

Generalſtaaten, die, deržavni stanovi na Holandskem.

Generalſtab, der, glavni štab*, nach dem *Böhm.* naccelništvo†.

Generalſturm, der, skupni, vsestranski uaskok.

Generalſuperintendent, der, veliki superintendent, wörtl. veliki nadzornik†.

Generalswürde, die, generalstvo, generalska cast ali stopnja.

Generalverſammlung, die, veliki ali glavni zbor.

Generation, die, s. Erzeugung, Geſchlecht; rod, zarod; die jetzige Generation, sedanji rod, *serb.* naraštaj (naraščaj).

Generiren, *v. a.*, zaroditi, roditi; s. Erzeugen.

Generiſch, *adj.*, das Geſchlecht betreffend, rodov, razpolu; zu generiſch, nach *V.* preprostert; s. Allgemein.

Generös, *adj.*, velikoserccen, blagoserccen, velikodušen, žlahtniga serca; s. a. Freigebig, Großmüthig.

Generoſität, die, blagoserčnost, blagodušnost, plemenitost duše, serca; s. a. Großmuth.

Genesen, *v. n.*, ozdraveti, shoditi, ozdraviti se, zgajiti se, izločiti se, zboljšati se, preboleti, nach *V.* a. odboleti (?), okrevati, (*böhm.* okrati, okřivati), zopet zdrav postati, biti, zdravje zadobiti, bolezen prestati; verächtl. auch skolehati (se); eines Kindes, poroditi, roditi, roditi dete; s. Entbinden.

Geneſis, die, postanek.

Geneſung, die, ozdravitev, ozdravenje, ozdrav, prebolenje, auch zdravje; zur Genesung, Bog pomagaj, na zdravje; ſeine Genesung geht langſam von Statten, le počasi se boljša.

Geneſungsmittel, das, zdravilo.

Genetiſch, *adj.*, genetičen*, postanek, izvirek zadevajoč.

Genial, Genialiſch, *adj.*, etwa velikoumen, geolalen; s. a. Erfinderiſch.

Genialität, die, velikoumje, geolalnost.

Genick, das, tiloik, zatilnik od. zatilnjak, tilec, zatilec, šinjek, šija, nach *M.* a. zavratnik; das Genick abſtoßen, brechen, tiloik, vrat ulomiti, zlomiti.

Genickdrüſe, die, zatilnikova žleza.

Genicke, das, kimanje, kimalica.

Genicken, *v. a.*, (*waidm.*) prebosti šijo ali zatilec.

Genickfang, der, zabod, prebod zatilca, šije; einem Thiere den Genickfang geben, prebosti zveri zatilnik.

Genickfänger, der, lovski nož, šijobod†.

Genickſchmerz, der, bolečina v zatilec, bolenje vratu.

Genie, das, die natürliche Art eines Dinges, gew. Genius, Geiſt, z. B. Geiſt der Sprache, s. Geiſt, genij; die natürliche Geſchicklichkeit eines Menſchen, veliki um, velika glava, veleum†.

Geniecorps, das, vojaški inženirski oddelek.

Genien, *pl.*, duhovi varhi.

Genieſe, das, kihanje.

Genieß, der, s. Genuß.

Genießbar, *adj.*, užiten, kar se more jesti ali piti; s. a. Eßbar, Trinkbar.

Genießbarkeit, die, užitnost.

Genießbrauch, der, s. Fruchtnießung.

Genießen, *v. a.*, ponžiti, zaužiti, užiti, uživati, (*altsl.* užiti); den ganzen Tag nichts genießen, ves dan ne preužiti kapljice; viel genießen, naužiti se (vsakteriga); auf nüchternen Magen etwas genießen, otešòati se, ogrešiti se; Speiſen, Trank genießen, pokusiti, jesti, piti; das Gute genießen, auch deležen biti dobriga; er genoß einen guten Unterricht, viel Ehre, viele Wohlthaten (von Jemanden), dobriga učenika je imel, dobro so ga učili, zelo so ga častili, čislali, mnogo dobrot je prejel (od njega); das heilige Abendmal genießen, obhajati se, pri sv. obhajilu biti; er genießt die Zinſen, on vleče, dobiva, uživa obresti; es ſoll ihm nicht ungenoſſen hingehen, plačilo za to mu ne odide, to bo videl; *waidm.* der Hund iſt genoſſen, pred psom je bila zvér ustreljena; der Hund genießt die Fährte, pes voha sled.

Genießer, der, uživavec.

Genießlich, s. Genießbar, Eigennützig.

Genießluſt, s. Genußſucht.

Genießwaare, die, s. Eßwaare.

Genieſtreich, der, das war ein Genieſtreich, to je bilo kaj prebrisano, umno; *iron.* nepremišljeno djanje.

Genieweſen, das, vojaško inženirstvo.

Genippe, das, serkanje.

Geniren, *v. a. u. r.*, (*franz.*) motiti, nadležen biti, neprilicin biti, nach *V.* tezati; genirt, nach *V.* tezen; er genirt ſich, Oberle, ána se; kuja se, sram ga je, sramuje se, švara* se.

Geniſt, das, merve, smeti od slame, res itd.; s. a. Geſträuch.

Geniſte, das, s. Genſter.

Genitalia, *pl.*, s. Geburtsglied.

Genitiv, der, rodivnik, drugi sklon. padež, genitiv.

Genius, der, genij; s. Schutzgeiſt; Genius der Sprache, duh jezika; Zeitgeiſt, duh časa, veka.

Genoß, der, družnik, druže, tovariš, drug, s. Gefährte; Genoſſen, *coll.* družba, družina; die, družica, tovaršica; Mitgenoß, deležnik, weibl. deležnica.

Genoſſenſchaft, die, družba, tovaršija, deležtvo.

Genöthige, das, siljenje.

Genre, s. Art; Genre im Schreiben, Bauen ꝛc., pisava zidava itd.

Genrebild, das, obraz, podoba iz (vsakdanjiga življenja).

Gensdarmes, der, Gensdarm, žandar, žandarm, wörtl. auch nach *V.* orožnik.

Gensdarmerie, die, žandarmerija, žandarji, orožniki; straže deželske varnosti.

Gensdarmeriegeſetz, das, postava za žandarmerijo.

Genſter, der, (Genista), bodičevje, lakotnik.

Gentlemann, der, žlahtnik, žlahtni, milostljivi gospod.

Genug, *adv.*, dosti, (do sita, do sitiga), zadosti, zadnsta, dovolj (s. *altsl.*), s. dovelj; mehr als genug, obilo; nicht Zeit genug haben, premalo casa imeti, ne utegniti; groß genug, gut genug, dosti velik, zadosti dober; das Wetter war uns noch günſtig genug, vreme smo še precej lepo imeli, še dosti lepo, še koj lepo; genug zu arbeiten haben, dosti dela (nicht delati) imeti; es iſt genug an Einem, eno je dosti; ich kann ihn nicht genug loben, no morem se ga nahvaliti, ne morem ga prehvaliti; genug eſſen, trinken, najesti se, napiti se; für heute haben wir genug gearbeitet, za danes smo dodelali; laß dir das gut ſein, zadovoli se s tem; s. a. Ohnehin; wirſt du genug haben? ali boš shajal s tem? genug thun, zadostiti, zadostovati, zadosti storiti, zadovoliti; dem Geſetze genug thun, postavo zveršiti, spolniti; man kann ihm nicht genug geben, človek mu no more nategniti.

Genüge, die, dovoljnost, (*altsl.* dovolije), dovoljstvo, sitost, zadostnost; zur Genüge haben, dosti, dovelj imeti, s. Genug; zur Genüge ſchlafen, trinken, gehen, ſehen, naspati se, napiti se, nahoditi se, nagledati se, und ſo fort mittelſt eines perfectiven zurückführenden Zeitwortes mit der Vorſetzſylbe nn-; Genüge thun, leiſten, zadostiti, zadovoliti, ugoditi, s. a. Befriedigen; ſeiner Pflicht Genüge leiſten, spolniti, kakor gre, je treba, svojo dolžnost.

Genügeleiſtung, die, zadostitev, zadostilo, zadovolja, zadostenje.

Genügen, *v. n.* u. *i.*, es genügt mir, meni

je dosti, zadosti, dovolj; sich genügen laſſen, zadovoliti se. zadovoljevati s čim; genügend, ſ. Genüglich, Hinlänglich.

Genügen, das, ſ. Genüge.

Genüglich, *adj.*, hinreichend, zadostin, dovoljin; genügſam, ſ. dieſes.

Genügſam, *adv.*, zadosti, zadostno, dovolj; ſ. a. Genug.

Genügſam, *adj.*, z malim zadovoljin, zmérnih želj, komur je malo treba in zadosti to, kar ima.

Genügſamkeit, die, zadostnost, obilnost.

Genügſamkeit, die, zadovoljnost z malim, zmérnost v pożelenji, n. *V.* malopotrebnost.

Genugthun, ſ. Genug.

Genugthuung, die, zadostitev, zadostilo, zadostenje; Genugthuung leiſten, ſ. Genüge (leiſten).

Genus, ſ. Gattung, Geſchlecht.

Genuß, der, das Genießen, vživanje, uživanje, zaužitje, použitje, užitje; der Nutzen, užitek; den Genuß haben, užitek imeti od česa, uživati kaj; ein ſüßer Genuß, slast, nasladnost; der Genuß der Speiſen und Getränke iſt ihm unterſagt, jesti in piti mu je prepovedano; im Genuße ſein, uživati; es war ein Genuß ihn zu hören, veselje, radost je bila poslušati ga, ſ. a. Bezug, Beſoldung; Genuß des Abendmals, obhajilo; *waidm.* Genuß der Fährte, zasled, zavoh.

Genußdurſt, der, slastoljubje†.

Genußlos, *adj.*, brez užitka, brez veselja.

Genußrecht, das, pravica do užitka, pravica, kaj užívnti.

Genußreich, *adj.*, bogatiga užitka, prav prijeten, razveseljiven, kar človeka močno razveseljuje.

Genußſucht, die, poželenje, pohlepa po veselji, po nasladnostih.

Genußſüchtig, *adj.*, poželjiv, kdor se žene ali poganja za (meseno) veseljc, pohlepen po veselji, po nasladnostih.

Geocentriſch, *adj.*, geocentričen, zemljosreden†.

Geodäſie, ſ. Geometrie.

Geognoſie, die, zemljoznanstvo, geognozija.

Geognoſt, der, zemljoznanec.

Geognoſtiſch, *adj.*, zemljoznansk.

Geogonie, die, nauk od postanka zemlje, geogonija.

Geograph, der, zemljopisec.

Geographie, die, zemljopisje, popisovanje zemlje.

Geographiſch, *adj.*, zemljopisen.

Geöhr, das, usesa.

Geolog, der, zemljoslovec, geolog.

Geologie, die, zemljoslovje, geologija.

Geologiſch, *adj.*, zemljosloven.

Geometer, der, zemljomerec, zemljomér, mérjevec. nach *V.* svetomerec.

Geometrie, die, zemljomérstvo, mérstvo.

Geometriſch, *adj.*, zemljomérsk.

Georgenkraut, ſ. Baldrian.

Georgiikirche, die, cérkev sv. Jurja.

Gepäck(e), das, Bagage, roba popotniga, (zloženina†), in Unterkr. u. im *Serb.* prateža-i; ein Reiſebündel, cula, culica, auch pertljaja, (*serb.* pertljag).

Gepanzert, ſ. Panzern.

Gepaſſe, das, prežanje.

Gepeitſche, das, šibanje.

Gepfeife, das, žvižganje, prežvižgavanje.

Gepflanze, das, sajenje.

Gepflogenheit, die, navada.

Gepflüge, das, oranje.

Gepicke, das, kljevanje.

Geplapper, das, blebet, blebetanje, šunder, žlabranje, klepetanje, žlobudranje.

Geplärr, das, drenje, plač, vek.

Geplätſcher, das, pljuskanje, pljuskavica.

Geplatſcht, *adj.*, splošćen.

Geplatze, das, ploskanje, pokanje.

Geplauder, das, žlobudranje.

Gepoche, das, tolčenje, razbijanje.

Gepolter, das, ropot, ropotanje.

Geprälge, das, das Prägen der Münzen, kov, kovanje; das Geprägte, vtisek, oblika, podoba, znamnje, razznamek, (po kterim se loči eno od druziga), nach *Gutsm.* udarek, (*böhm.* raz).

Geprahle, das, bahanje, baharija.

Gepränge, das, ponašanje ali znašanje, očitno skazovanje, bliščoba, blišoba, svita, gizda, *russ.* velikolepje; ſ. a. Prunk, Pracht.

Gepränglos, *adj.*, brez gizde, brez vsega ponašanja ali skazovanja.

Gepraſſel, das, pokljanje, nach *V.* črič, čerčanje, derskanje, *böhm.* třeskot.

Gepräy, ſ. Ausſchuß, Brack.

Gepreiſe, das, hvaljenje, veličanjo (nezmérno).

Geprelle, das, goljufovanje; ſ. Prellen.

Gepreſſe, das, stiskanje, natiskanje.

Geprügel, das, tepenje, pretepanje.

Gepuder, das, prašenje, štupanje*.

Gepurzel, das, prekucovanje, voluckanje.

Geputze, das, snaženje (brez konca in kraja).

Gequack(e), das, regljanje.

Gequetſche, das, gnječenje, mlinčenje.

Gequetſcht, *adj.*, vtisnjen, pritisnjen, zmlinčen, zdrozgnjen, zmlen od zmlet, vom Obſt auch razbohan; a. pokvečen v. pokveka.

Geradäſtig, *adj.*, ravnih vej.

Geradbeinig, *adj.*, ravnonog, ravnih nog.

Gerade, die, die gerade Beſchaffenheit eines Dinges, ravnost; das Eiſen in die Gerade bringen, po(iz)ravnati, izravniti železo; ſ. a. Gerüth.

Gerade, *adj.*, nicht krumm, raven, *altsl.* prém; in gerader Richtung, in gerader Linie, geraden Weges, na ravnost, nach *M.* a. naravnoč, *serb.* upravice; das gerade Gegentheil, ravno nasprotno; im geraden Widerſpruch ſtehen, biti si na ravnost v skriž ali nasproti; eine gerade Zahl, ravno število, *serb.* sud n. tâki broj; im Spiele, sod, sodu ob. soda, nach dem *Böhm.* suda, auch Paar, sudy, *adj.*; gerade oder ungerade ſpielen, sodati, liho ali sodev igrati (nicht gliho, ſondern vom *altsl.* lih, zu viel, also ungerade, im *Böhm.* liha (ungerade) nebo suda (gerade), auch im *Serb.* u. *Poln.* bedeutet lih

ungerade); *serb.* takati se, lih sud; *russ.* v čet (Paar), i v nečet igrat; gerader Sinn, odkritoserčnost, prostodušje; kdor odkrito in naravnost misli in govori; geraden Weges, geraden Fußes wohin gehen, iti na ravnost, spotama, ne ustavljaje se; *adv.*, na ravnost, ravno prav; gerade recht, ravno prav; gerade drei Zentner, gerade ſo, ravno tri cente, prav tako, ravno tako, *serb.* isto tako; gerade ſtehen, po konci stati, *serb.* dubke, komice, stati, dubiti, ſ. a. Aufrecht; der Stich ging gerade durch das Herz, ravno, prav v serce mu je zabodel nož; gerade machen, zravniti, ravniti, auch zravnati, naravnati, ravnati; das war es gerade, was er wollte, to ravno je hotel; gerade heraus, na vse gerlo, brez obotavljanja, n. p. na vse usta kaj povedati; fünf gerade ſein laſſen, es nicht ſo genau nehmen, ne preveč natanko gledati, spregledati kaj maliga; gerade die größten Völker, ravno naj večji ljudstva; ich kann ihn nicht mehr gerade anſehen, nach *V.* nimam več dobriga očesa do njega; es ſind gerade fünf Gulden, gladko, ravno pet goldinarjev, ne več ne manj; jetzt wird es mir nach gerade genug, zdaj mi je pa že zadosti tega.

Geradean, *adv.*, na ravnost, proti, k —.

Geradeauf, *adv.*, na ravnost kviško, gori.

Geradeaufſteigung, die, *astron.* ravni hod, premik.

Geradeaus, *adv.*, na ravnost naprej, *serb.* na pravac, prekim putem.

Geradehin, *adv.*, na ravnost tje.

Gerademachung, die, ravnjenje, poravnovanje.

Geräder, das, ſ. Rädern.

Geraderichtung, die, naravnovanje.

Geradeweg, *adv.*, naravnost; geradeweg ſprechen, govoriti odkrito, na vse gerlo, brez ovinkov.

Geradezu, *adv.*, naravnost (n. p. iti); er iſt zu ſehr geradezu, debel je, prost, brez premislika dela, zarobi jo, kakor mu pride na jezik.

Geradflügler, *pl.*, ravnokrilci†.

Geradheit, die, ravnost, odkritoserčnost, prostodušnost, nach dem *Russ.* čistoserčje, iskrenost.

Geradhorn, das, ravnorog.

Geradlauf, der, ravni tek, tek naravnost, ravni čerti.

Geradläufig, *adj.*, ravno tekoč; in der Sternkunde, rechtläufig, nach *V.* prav idoč.

Geradlinig, *adj.*, ravnočerten, ravnopotezen.

Geradnaſig, *adj.*, ravniga nosa.

Geradſinn, der, odkritoserčnost, ravnost ali prostost serca, dnše.

Geradſinnig, *adj.*, ravniga serca, raven, odkritoserčen.

Geraffe, das, grabež, zgrabki.

Gerammel, das, pojanje.

Geraut, das, ovijanje; ſ. a. Ranken.

Geranium, ſ. Storchſchnabel.

Geranze, das, ſ. Ranzen.

Geraſe, das, razsajanje, udelovanje, besnilo.

Geraſſel, das, rožljanje, derdranje.

Geräth, das, oprava, sprava, priprava, roba, sploh potrebščina; allerlei Werkzeug, orodje; Geſchirr, posoda, posodje; was zur Einrichtung einer Sache gehört, nach *V.* narodje, auch im *Böhm.* u. *Poln.*; Hausgeräth, pohišje, pohištvo.

Gerathen, *v. n.*, kommen, priti, dospeti, in unrechte Hände gerathen, v neprave roke priti. prihajati, iti; unter die Räuber gerathen, priti, auch pasti med razbojnike; in Jemandes Gewalt gerathen, priti komu v pest; ungefähr kommen, zaiti. zabresti, zagaziti. naleteti na—, namoriti se; auf einen falſchen Weg gerathen, zaiti. zahajati s praviga pota; in Gefahr gerathen, priti, zagaziti v nevarnost; einander in die Haare, an einander gerathen, sprijeti se, spopasti se, popasti se, zgrabiti se. stepsti se, udariti se, v lase si priti, skočiti; ſ. a. Handgemein; in Verlegenheit gerathen, priti v stisko, zadergo; wie biſt du auf den Einfall gerathen, kako ti je prišlo to v glavo, na misel, na um? meist jedoch pflegt der Slovene das Gerathen in einen Zuſtand bloß durch ein dem betreffenden Zuſtande entſprechendes Zeitwort und der Verſetzſylbe, raz-, z-, n-, v-, o-, za- udgl. auszudrücken, z. B. in Zorn gerathen, razjeziti se. razserditi se; in Armuth gerathen, obožati; auf einen Gedanken gerathen, zmisliti si kaj; in einen Irrthum gerathen, zabloditi. zabresti; in Vergeſſenheit gerathen, pozabiti se; in Freude gerathen, razveseliti se; in Schulden gerathen, zadolžiti se; in Stocken gerathen, obtičati; in Schweiß gerathen, spotiti se; er gerieth in die Gefangenſchaft, ujeli. zajeli so ga; in Streit gerathen, spreti se. zavaditi se, skregati se, zbesediti se. sklati se; in Brand gerathen, vneti se, vžgati se; gelingen, po sreči iziti se. uspešiti se, dobro sponesti se, steči; von der Arbeit, po sreči iti. od rok iti, odsedati se. udati se, dati se; nicht gerathen, kaziti se, pačiti se; ſ. a. Mißrathen; die Viehzucht iſt dies Jahr nicht gut gerathen, letas ni bilo sreče pri živini. vom Weine, Obſte, Getreide, obroditi. obilno biti. roditi; dobro obnesti se. storiti, plenjati; wohlgerathen, dober; nach *V.* rat (?); wohlgerathene Kinder, dobri otroci; das iſt nicht gerathen, ſ. Rathſam; es wäre ihm gerathener, bolje bi bilo zanj. da—.

Gerathewohl, das, auf's Gerathewohl etwas thun, v en dan. na v dan, na barle (?), po numeri, po naključji, na slepo srečo; aufs Gerathewohl ſchießen, streliti zadeni ne zadeni, kamor sreča zanese.

Geräthholz, das, les za orodje. les za opravo.

Geräthkammer, die, orodnica.

Geräthkaſten, der, orodnik.

Geräthſchaft, die, ſ. Geräth.

Geraube, das, ropanje.

Geräuch, das, kadilo; ſ. a. Rauchwerk.

Gerauche, das, kajenje.
Geraufe, das, rovanje, terganje, puljenje.
Geraum, *adj.*, viel Raum habend, prostoren, prostran; von der vergangenen Zeit, davno; es ist eine geraume Zeit her, davno je že; in geraumer Zeit, davno; vor geraumen Jahren, pred več leti, ali dosti, precej let je že minulo, kar.
Geräume, das, pospravljanje; s. **Räumen.**
Geräumig, *adj.*, prostoren, prostran.
Geräumigkeit, die, prostornost, prostranost, prostor; *poln.* obszerność.
Geräumte, das, Rodeland, Gerent, laz, oovina, kerčevina; im Jagdwesen, presek, preseka.
Geräusch, das, šum, hrum, hrup, ruš, hruš, vriš, šumenje, šumot, šumljanje; das Geräusch der Stadt, hrup, šuodor; der Waffen, rožljanje; ein Geräusch machen, zašumeti; das Geräusch beim Zerreißen einer Sache, resk; bei den Jägern und in den Küchen, Herz, Lunge, Leber, drob; viel Geräusch u. nichts dahinter, dosti kokodakaoja malo jaje.
Geräuschlos, *adj.*, ohne Geräusch, brez šuma, hropota; ohne Gepränge, po tihem, brez gizde.
Geräuschlosigkeit, die, brezšumnost, tihost.
Geräuschselig, *adj.*, klepetaven.
Geräuschvoll, *adj.*, šumovit, hrumovit, šumen, šumeč.
Geräusper, das, herkanje.
Gerbebank, die, strojarski ploh, stol, strojarska klop.
Gerbebaum, der, (Schabebaum), strojarska čola, strojilnik.
Gerbeeisen, das, stergon, stergalo.
Gerbehaus, das, strojarnica, strojivnica.
Gerbehobel, der, skobla, skobel.
Gerbekammer, s. **Gerbehaus.**
Gerbeln, *v. a.*, (*mont.*) drubiti rudo.
Gerbemühle, die, luščivnica, lašivnica; bei Kukuruz, ruživnica.
Gerben, auch **Gärben**, *v. a.*, Felle gerben, kože ustrojiti, strojiti, udelati, udelovati, izdelovati; Einen gerben, namazati, mazati koga; s. **Prügeln**; poliren, lošiti, svetliti; das Getreide, luščiti, lušiti; zu viel gerben, prestrojiti; zur Genüge gerben, nastrojiti se (auch im *Serb.* u. *Böhm.* strojiti).
Gerber, der, strojar, kožar.
Gerber-, in Zssen., strojarski.
Gerberbaum, der, strojarski ploh.
Gerberei, die, strojarija, strojarstvo; durch Gerberei gewinnen, verlieren, (doch etw. niedr.), pristrojariti, zastrojariti; s. a. **Gerbehaus.**
Gerbergesell, der, strojarski pomagač.
Gerbergrube, die, strojarska jama.
Gerberhandwerk, s. **Gerberei.**
Gerberkalk, der, strojarsko apno.
Gerberlohe, die, čreslo, (*serb.* treslo *böhm.* třislo).
Gerberlohmühle, die, stopa za čreslo.
Gerberlohwasser, das, čreslenica.
Gerbermeister, der, (mojster) strojar, strojarski mojster.
Gerbermesser, das, s. **Gerbeeisen.**
Gerbersumach, s. **Färberbaum.**
Gerberwolle, die, strojarska volna.
Gerbestahl, der, s. **Brunirstahl.**
Gerbestoff, der, nach *Vert.* zagoltnec; črcslovina.
Gerbestoffhältig, *adj.*, zagoltin, črcslovit.
Gerbstahl, der, prekaljeno jeklo.
Gereche, das, grabljenje.
Gerecht, *adj.*, dem Maße nach, prav; der Schuh ist mir gerecht, čevelj mi je prav; s. a. **Passen**; gerecht machen, gerechtelu oder besser gerechten, popraviti, napraviti; in alle Sattel gerecht sein, v vse zvediti se, znajti se, vsemu biti kos; in Zusammensetzungen, holzgerecht, hundegerecht, u. s. f., znajden, zveden v gojzdoarstvu, v ravnanji s psi i. t. d.; schulgerecht, primérjen pravilam, kakor se uče v šoli; dem Willen, der Neigung gemäß, prav; dem Rechte, der Befugniß, den Pflichten, Obliegenheiten gemäß, pravičen, auch praveden, po pravici, *russ.* spravedlivyj; der Gerechte, pravični; ein gerechtes Lob, pravična, zasložena hvala; gerechte Waare, pošteno, dobro blago; einer Sache gerecht werden, po zaslugi ali pravici gledati na kaj, čislati kaj, dati vsacimu svoje.
Gerechte, das, pravdanje, prepiranje.
Gerechteln, Gerechten, *v. a.*, s. **Gerecht.**
Gerechtheit, die, pravost.
Gerechtigkeit, die, die Eigenschaft des Gerechten, pravičnost, pravednost; die Gerechtigkeit lieben, pravico ljubiti, pravičen biti; das Recht, pravica; die Stadt hat viele Gerechtigkeiten, mesto ima veliko pravic; die abgebildete Gerechtigkeit, pravica; Gerechtigkeit widerfahren lassen, pravico storiti komu, delati s kom po pravici, kakor je prav in postavno; die dazu verordneten Personen, sodniki, pravica; die Gerechtigkeit anflehen, za pravico prositi; Einen den Händen der Gerechtigkeit überliefern, pravici koga izročiti; s. a. **Gericht.**
Gerechtigkeitsliebe, die, ljubezen pravice, pravičnost.
Gerechtigkeitspflege, s. **Rechtspflege.**
Gerechtsam, s. **Rechtmäßig.**
Gerechtsame, die, pravica, oblast (ki jo zlasti kako mesto ima pred druzimi).
Gerechtsamkeit, die, pravičnost.
Gerecke, das, stegovanje, zlecanje.
Gerede, das, govorjenje, govorica, (zuštg. gorica), in St. a. guč, pravoč, *russ.* boltanie; es geht das Gerede, govore, pravijo, beseda leti ali gre, zagnali, raznesli so; Lärm, šunder, hrup; sich zum Gerede der Stadt machen, ljudem v zobe priti; albernes Gerede, prazne besede.
Gereden, s. **Reden, Geloben.**
Gerege, das, gibanje, kretanje.
Gereichen, *v. n.*, zu etwas, služiti za kaj, biti za kaj; es gereicht mir nicht zu Schaden, ni mi od škode, v škodo, na kvar; es gereicht ihm zur Ehre, zum Ruhme, na

čast mu je, čast mu dela, slavi ga, veliča ga; es gereicht mir zum Vortheil, koristno mi je; zur Schande gereichen, sramotiti koga, sramoto ali nečast delati, prinesti komu.
Gereime, das, s. **Reimen.**
Gereimsel, das, slabe pesmi.
Gereiß(e), das, terganje; um diese Waare ist viel Gereiß, za to blago se tergajo, polijo, ženó; vse hoče tega blaga imeti, *serb.* grabac ili grabilo jo na ovu robu.
Gereite, das, jezdarjenje, ježa.
Gereize, das, dražilo.
Gerenne, das, letanje, dirjanje, dirjast.
Gereuen, *v. n. i.*, kesati se, im *Serb.* u. *Altsl.* kajati se; es gereuet mich, kesam se, žal mi je tega, greva me, *russ.* žalét; sich etwas nicht gereuen lassen, ne biti žal po čem od česa.
Gerent, das, laz, trebež. prelog, kerčevina; Neubruch, novina.
Gereute, das, kerčitev, trebljenje.
Gerentlerche, s. **Feldlerche.**
Gerfalk, der, s. **Geierfalk.**
Gergel, der, die Rinne in den Daubeu hölzerner Gefäße, in welche der Boden befestiget wird, otor, (a. nach *V.* und nicht utor, vergl. des *Böhm.* outor und das *Poln.* wątora), nach *M.* hroš, in Unterkr. froš; s. a. **Gergelkamm.**
Gergelkamm, der, otornik, nach *M.* hrošnica.
Gergeln, *v. a.*, zaotoriti, otoriti, nach *M.* hrošiti, in Unterkr. frošiti.
Gerhab, s. **Vormund.**
Gericht, das, eine auf einer Schüssel angerichtete Speise, jedilo, jed, skleda, *poln.* niesiwo, danie; bei den Jägern die Dohnen, Bügel und Schlingen, nastava, zanke; vom Richten (judicare), das Richten, sodba; Gericht halten, soditi, sodbo imeti, sodbo delati; über Jemand Gericht halten, zu Gericht sitzen, soditi komu ob, koga; im Gerichte sitzen, biti sodnik; das jüngste Gericht, sodnji dan; Gerichtsbehörde, (schon nach *V.*) sodnija, sodnja gosposka, nach andern slav. Syr. sod; Gerichtsbarkeit, sodnja oblast, sodnost; Gerichtsort, sodivnica, *altsl.* sadil'nica, sodišče, sodiše, (auch *altsl.*); vor das Gericht ziehen, laden, pred sodoika, (sodišo) gnati, tirati, poklicati; vor Gericht erscheinen, priti pred sodnika; Einen mit dem Gerichte belehnen, dati ali podeliti komu sodnjo oblast; vor Gericht bringen, tožiti pred sodnijo; Gottesgericht, Božja kazen; s. a. **Gerichtsbezirk.**
Gerichtbarkeit, s. **Gerichtsbarkeit.**
Gerichte, das, sojenje.
Gerichtlich, *adj.*, sodenj, sodnijsk, sodben; gerichtliches Verfahren, sodnja ravnava; gerichtliche Arzneikunde, sodnje zdravništvo; Einen gerichtlich belangen, tožiti koga pred sodnijo, pri sodnji; gerichtliche Verhandlungen, sodnji spisi; gerichtlicher Kauf, kup (kupnja) pred sodnikam sklenjen.
Gerichts-, in Zssg., sodnji, sodbni, sodnijski.
Gerichtsabgeordnete, der, poslanec, odbranec sodnije.
Gerichtsacten, *pl.*, sodnji spisi, sodnje pisma.
Gerichtsamt, das, s. **Richteramt.**
Gerichtsarzt, der, sodnji zdravnik, vrač.
Gerichtsarzeneikunde, die, sodnje ali sodoijsko zdravništvo, zdraviloznanstvo.
Gerichtsärztlich, *adj.*, od sodnjiga zdravnika, sodojo-zdravniśk.
Gerichtsausschuß, der, sodnijski odbor.
Gerichtsbar, *adj.*, sodnii podveržen, pod sodnijo.
Gerichtsbarkeit, die, sodnja oblast, sodnost, oblast nad kom soditi.
Gerichtsbeamte, der, sodnji, sodnijski urednik.
Gerichtsbediente, s. **Gerichtsdiener.**
Gerichtsbefehl, der, povelje sodnije.
Gerichtsbehörde, die, sodnja gosposka, oblastnija.
Gerichtsbeisitzer, der, prisednik sodnijo.
Gerichtsbescheid, der, sodnji odlok, odpis, odgovor.
Gerichtsbezirk, der, sodnji, sodnijski okraj, sodnja okolica, *russ.* podsudnaja oblast.
Gerichtsbote, der, s. **Gerichtsdiener.**
Gerichtsbrauch, der, navada, ki je pri kteri sodnii.
Gerichtsbuch, das, sodnji vpisnik.
Gerichtscommission, die, sodnji navod, odbor, sodnja komisija.
Gerichtscompetenz, die, pristojnost, oblastnost sodnije.
Gerichtsdiener, der, berič, sodoijski hlapec, služabnik.
Gerichtseid, der, sodnja prisega, pred sodnikam prisežena.
Gerichtseinführung, die, vvod sodnij.
Gerichtseintheilung, die, razdelitev sodnij.
Gerichtsferien, *pl.*, sodnji prazniki.
Gerichtsgang, der, s. **Rechtsgang.**
Gerichtsgebühr, die, sodnina, sodnja davščina, davšina.
Gerichtsgefälle, das, sodnji dohodki.
Gerichtshalter, der, sodnik.
Gerichtshand, die, etwas zu Gerichtshanden erlegen, izročiti kaj sodnii.
Gerichtshandel, der, pravda; s. a. **Rechtshandel.**
Gerichtshandlung, die, delo, djanje sodnije.
Gerichtshaus, das, sodivnica, (*altsl.* sadil'nica).
Gerichtsherr, der, gospod ali imetnik sodnije, soduosti, grajšak s posebno sodnjo oblastjo.
Gerichtsherrschaft, die, sodnja grajščina, grajšina s sodnjo oblastjo.
Gerichtshof, der, zboroa sodnija, nach dem *Altsl.* sodišče, sodiše; oberster Gerichtshof, najvišji sodnija; als letzte Instanz, dosodnijaf; Grrichtshof erster Instanz, zborna sodnija na pervi stopnji.

Gerichtsinhaber, der, imetnik sodnosti.
Gerichtsinsiegel, s. **Gerichtssiegel**.
Gerichtskanzelei, die, sodnijska pisarnica.
Gerichtskarte, die, sodnijski krajokaz†.
Gerichtsknecht, der, s. **Gerichtsdiener**.
Gerichtskosten, die, sodnji stroški, pravdnina.
Gerichtslehen, das, sodnji fevd*, sodnost kakor fevd podeljena.
Gerichtslente, s. **Gerichtssaß(en)**.
Gerichtslosigkeit, die, brezsodje.
Gerichtsordnung, die, sodnji red, sodnja ravnava.
Gerichtsorganisirung, die, uredba sodnij.
Gerichtsort, der, s. **Gerichtsplatz**.
Gerichtsperson, die, človek od sodnije; s. a. **Gerichtsbeamte**.
Gerichtspflege, s. **Rechtspflege**.
Gerichtsplatz, der, Gerichtsschranne, sodišče, sodiše, nach *V.* sodnišče, sodniše; Untersuchungssaal, izpraševavnica, sodivnica; s. a. **Richtplatz**.
Gerichtsprotokoll, das, sodnji zapisnik.
Gerichtsrath, der, sodnji svetovavec ali svétnik.
Gerichtssaal, der, sodivnica.
Gerichtssache, s. **Rechtssache**.
Gerichtssaß, der, sodnii podložin, podveržen, pod sodnijo, nach dem *Russ.* posodnik.
Gerichtsschöppe, der, prisednik sodnije.
Gerichtsschreiber, der, sodnji pisar.
Gerichtsschrift, die, sodnji spis.
Gerichtsschuldheiß, der, Gerichtsschulze, župan, srenjski sodnik.
Gerichtssiegel, der, sodnji, sodnijski pečat.
Gerichtssitzung, die, seja sodnije.
Gerichtssprengel, der, s. **Gerichtsbezirk**.
Gerichtsstand, der, in Bezug auf die Parthei, nach dem *Russ.* podsodnost, das Gericht selbst, sodnija, sodnijstvo pristojno.
Gerichtsstatt, Gerichtsstätte, die, s. **Gerichtsplatz**.
Gerichtsstelle, die, sodnija, sodnja oblast(nija).
Gerichtsstillstand, der, prestanek ali prenehljej sodbe, sojenja.
Gerichtsstube, die, sodivnica.
Gerichtsstuhl, der, sodnji stol; s. a. **Gerichtshof, Gericht**.
Gerichtsstunde, die, sodbina, sodnja ura, ura sodbe.
Gerichtsstyl, der, sodnja pisava.
Gerichtstag, der, dan sodbe, pravde, pravdni ali tožni dan, dan sodnje obravnave; einen Gerichtstag anberaumen, odločiti dan za sodnje obravnovanje (kake reči).
Gerichtstaxe, die, s. **Gerichtsgebühr**.
Gerichtsüblich, *adj.*, po sodnji navadi, pri sodnii navaden.
Gerichtsunterthan, der, s. **Gerichtssaß**.
Gerichtsverfahren, das, sodnja ravnava, sojenje.
Gerichtsverfassung, die, uredba, uravnava sodnij.
Gerichtsverhandlung, die, obravnava, razprava sodnije.
Gerichtsverwalter, der, Gerichtsverweser, Justiziarius, sodnik (ki sodi v imenu grajščakovem).
Gerichtsverwaltung, die, oskerbovanje pravosodja†.
Gerichtsvogt, der, sodnik; s. a. **Gerichtsverwalter**.
Gerichtsvollzieher, der, sodnji zveršnik, zverševavec.
Gerichtsvorstand, der, višji ali predstojnik† kake sodnje gosposke.
Gerichtswesen, das, sodstvo, sodnijstvo.
Gerichtswundarzt, der, sodnji ranocelnik.
Gerichtszugehörige, s. **Gerichtssaß**.
Gerichtszuständigkeit, s. **Gerichtsstand**.
Gerichtszwang, der, sodnja oblast, sodnji strah, sodnost; im Gerichtszwange wohnen, nach *V.* pod koga straham prebivati; s. a. **Gerichtsbezirk**.
Gerieche, das, dišanje, duhanje.
Geriem, das, jermenje, eig. remenje.
Geriesel, das, curljanje, šumljanje, cerljenje, mermranje.
Gering(e), *adj.*, eigentlich einen kleinen Umfang in der Dicke bedeutend, dünn, nicht dick, droben, lahen; gering von Leibe, drobniga, šibkiga života; gering werden, fein, zdrobneti, drobneti; überhaupt von kleinem Umfange, nicht groß, majhen; eine geringe Menge, malo; gering am Geiste, slabih možgan(ov), kratke pameti; er ist ein Mensch von geringen Kenntnissen, malo vé. zna; ich bin geringer, als der geringste deiner Knechte, manji sim od nar manjšiga tvojih hlapcov; der Schwere nach, lahek; dem Werthe, der Würde, der Achtung nach, der innern Güte nach, slab, nizek, lagoden, za nič, zaničljiv, ničeten, malovreden; geringer Wein, nizko, slabo vino; es ist von geringer Bedeutung, to nič ne pomeni, to nima nič v sebi, tn (se) ne šteje; geringes Amt, nizka služba; wir haben einen geringen Vorrath von Heu, malo sena, komaj betvo sena imamo; geringes Einkommen, tenki, slabi dohodi, malo dohodkov; geringes Maß, pičla mera; um einen geringen Preis, doher kup, v ceno, po ceni, cenó, pod nič; der geringste Preis, zadnja cena, zadnji knp; eine geringe Meinung von etwas haben, ne ceniti, ne čislati; von geringem Stande, Herkommen, nizkiga stanu, rodu; nicht im Geringsten, kratko nikar ne, le za noht ne; wie groß, o Gott, bist du in der geringsten Sache, kako velik si, o Bog, v naj manjši reči, stvarici; Lust und Liebe zum Ding macht alle Arbeit gering, kogar veselje peljá, temu se vsako delo podá; gering achten, s. Geringschätzen; Einen geringe machen, s. **Herabsetzen**; geringes Erz, uboga, jalova ruda.
Geringachtung, die, s. **Geringschätzung**.
Geringe, das, rovanje, metanje, borjenje.
Geringel, s. **Ringeln**.
Geringfügig, *adj.*, majhen, majckin, malovreden, malovažen†, neznaten, kar nima nič v sebi.

Geringfügigkeit, die, majčkinost, malovrednost, malovažnost, neznatnost.
Geringhaltig, *adj.*, ubog, kar ima malo v sebi; geringhaltiges Erz, uboga, slaba, lahka ruda; malovreden, male ali majhne vrednosti.
Geringhaltigkeit, die, malovrednost, lahkost.
Geringhaltung, s. **Geringschätzung**.
Geringschätzen, *v. a.*, ne ceniti, ne čislati, ne poštovati, za malo šteti, imeti.
Geringschätzig, *adj.*, geringschätzend, malo čislajoč, zaničevaven; was gering geschätzt wird, malo čislan, za malo štet, malovažen, male ali majhne cene, vrednosti, nizek; geringschätzig von etwas reden, z zaničevanjem govoriti od česa, v nič devati kaj.
Geringschätzigkeit, die, malovažnost†, malovrednost; einen mit Geringschätzigkeit behandeln, zaničljivo s kom ravnati, ne čislati koga, za malo imeti ga.
Geringschätzung, die, nepoštovanje, nečislanje, zaničevanje.
Gerinnbar, *adj.*, sterdljiv, zgostljiv, kar se more sterditi, zgostiti, kar se lahko sesede.
Gerinne, das, žleb, vodotok, rake *pl.*, struga (s. *altsl.*).
Gerinnen, *v. n.*, allg. sterditi, sterjati se, zgostiti, gostiti se; von der Milch, von Blut, usiriti, siriti se, ssesti (sesesti), sscdati se (*altsl.* s'sédati se), von der Milch auch, zgristi se, zagristi se, skisati se, umesti se, *serb.* ugrušati se; geronnene Milch, kislo, sesedeno, usirjeno mleko; vom Fette, okreniti *poln.* krzepnąć, *serb.* stinuti se, nach *Drobnič* in St. steti se.
Gerinnsel, das, sterjenina, skisanina.
Gerippe, das, Skelett, vse kosti skup, okostnica, hrodje, gredelj, nach dem *Russ.* kostjak, nach *V.* skfednik, smertni koš; von magern Personen, smertno kosilo, sama kost in koža; das Gerippe eines Schiffes, rebra, hrodje.
Gerippt, *adj.*, rebernat, rebrat, rebrovit; s. a. **Rippen**.
Geriren, sich, s. **Ausgeben, sich** (für etwas).
Gerisse, das, praskanje, škertanje, škert.
Germ, der, drože, mednice, *pl.*, kvasnjak; s. a. **Hefe**.
Germane, der, germanec, s. a. **Deutsche**.
Germanisiren, *v. a.*, ponemčiti, ponemčevati.
Germanisirer, der, ponemčevavec.
Germanismus, der, posebnost nemščine, nemčije, germanizem.
Germanomane, s. **Deutschthümler**.
Germen, s. **Gähren**.
Germen, das, s. **Fruchtknoten**.
Germer, der, (Veratrum), bela čmerika.
Germig, s. **Hefig**.
Gern(e), *adv.*, rad, rada, rado; ich möchte gern, jez bi rad; wir möchten gern, mi bi radi, u. s. f.; herzlich gern, iz serca rad, dragovoljno; für sein Leben gern, prav rad, močno rad, raji kakor ne vem kaj; sie haben einander gern, radi se imajo, ljubijo se med sebój; gern sehen, ljubiti kaj; er ist überall gern gesehen, vsi ga radi imajo, vidijo, sprejmejo; er sieht es nicht gern, ni mu po godi, ne ustreže se mu (s tem); gern essen, ješč, ješ biti; das sieht er gern, to se mu ljubi, to (se) mu dopada; das hab ich nicht gern gethan, tega nisim storil nalašč, ed. nalaš; es kann gut und gern zehn Gulden kosten, (nič) ne mara, da velja deset goldinarjev.
Gerngelehrt, der, vsevedež.
Gerngesehen, das, dobro, prijazno sprejetje (ki nadomestuje obilne gostje.)
Erngroß, der, kdor se veliciga misli; kdor bi bil rad velik gospod.
Gerneschreiber, der, pisalo.
Gerntäuscher, der, zmotljivec.
Geröchel, das, hropenje, gergranje.
Geröhre, Geröhrich, das, terstje, terstičje.
Gerolf, s. **Goldamsel, Golddrossel**.
Geroll, das, vertenje, sukanje; des Wagens, derdranje; des Donners, germenje.
Gerölle, das, grnšec, keršje; s. **Geschiebe**.
Gerollt, s. **Rollen**.
Gerönne, das, auch Gerenne, der ganze Umfang der Wurzeln des Weinstocks, korenice; besonders der obersten Seitenwurzeln, živaki, živike.
Geronnen, s. **Gerinnen**.
Geröste, das, praženje, evrenje, crenje.
Gersch, s. **Geißfuß**.
Gerschwalbe, die, s. **Mauerschwalbe**.
Gerstammer, der, s. **Goldammer**.
Gerste, die, (Hordeum), ječmen, *gen.* ječmena; (*altsl.* jęčmén, jęčmyk, jęčmy); die vierzeilige, pšenični ječmen, plušec; die sich selbst schält, samopeh, ki so sam lušči; die nackte Gerste, ječmen golec; s. a. **Davidskorn**; die sechszeilige Gerste, ječmen šestoverstnik; die kleine Gerste, drobni ječmen; Wintergerste, ozimi ječmen, (o)zimec; Sommergerste, jari ječmen, jarec.
Gerstel, s. **Gerstenkorn**.
Gersten, der, ein Gericht von Mehl, Eiern und Milch, auch Gersting, Getzen, heißt in der Lausitz ječmen.
Gersten-, in Zsstg. auch als *adj.*, ječmenov, ječmenji; gerstenes Mehl, ječmenova moka.
Gerstenabsud, der, etwa ječmenov obarek, ječmenovec.
Gerstenacker, der, vor der Ernte, ječmen, ječmenova njiva; nach der Ernte, ječmeniščе, ječmeniše.
Gerstenähre, die, ječmenov klas.
Gerstenbeize, der, ječmenov mok za strojarje.
Gerstenbier, das, ječmenov ol, ječmenova piva.
Gerstenboden, der, perst za ječmen dobra, svet, ki se prilega ječmenovi setvi.
Gerstenbrot, das, ječmenjak, ječmenov kruh.
Gerstendieb, der, domači vrabec.
Gerstenernte, die, ječmenova žetev; es ist jetzt die Gerstenernte, zdaj se žanje ječmen.

Gerſtenfeld, ſ. Gerſtenacker.
Gerſtenfliege, die, welche der Gerſte großen Schaden verurſachet, ječmenova mušica.
Gerſtenförmig, *adj.*, ječmenast.
Gerſtengraupe, die, ječmenova kaša, phani, obdelani ječmen, ječmenovo phanje; *serb.* opah, prekrupa; *russ.* krupa.
Gerſtengrütze, die, ječmenova kaša.
Gerſtenhalm, der, ječmenovo steblo, ječmenova bilka.
Gerſtenhülſe, die, ječmenova ljuska, pleva.
Gerſtenkleien, *pl.*, ječmenove mekine, otrobi.
Gerſtenkorn, das, ječmen, ječmenovo zerno; eine kleine Geſchwulſt an dem Augenliede, ječmenec, ječmen, *böhm.* jahla (jagla); weiße Bläschen im Munde bei Schweinen, nach *V.* spušaj; es bekommen, spahniti se; oder spuhniti se.
Gerſtenkrieche, die, Gerſtenpflaume, neke cibare ali slive ob ječmenovi žetvi zrele.
Gerſtenkuchen, der, kolač iz ječmenove moke.
Gerſtenmalz, das, ječmenov slad.
Gerſtenmehl, das, ječmenova moka.
Gerſtenmutter, die, ſ. Mutterkorn.
Gerſtenſaat, die, ječmenova setev, usejani ječmen.
Gerſtenſaft, der, ječmenovec; ſ. Bier.
Gerſtenſchleim, der, ječmenova juha.
Gerſtenſchrot, der, ječmen na debelo semlet.
Gerſtenſpreu, die, ječmenove pleve.
Gerſtenſtroh, das, ječmenovica, ječmenovka.
Gerſtenſtück, das, posejani ječmen.
Gerſtenkraut, der, ječmenovec.
Gerſtentreſpe, die, (Bromus hordeaceus), ječmenasti ovsek.
Gerſtenwaſſer, das, voda ječmenovka.
Gerſtenwurm, ſ. Erdgrille.
Gerſtenzucker, der, ječmenov sladkor ali cuker.
Gertchen, das, šibica, protič.
Gerte, die, ſchlanker, dünner Zweig, šiba, prot, *gen.* prota, auch hlistavka, (*russ.* hlyst); *coll.* protje, šibje.
Gertel, Gertelkraut, Gertenkraut, das, božje drevce; ſ. a. Stabwurz, Birkwurz.
Gertraudsvogel, ſ. Unglücksvogel.
Gertwurz, ſ. Stabwurz.
Geruch, der, der Sinn, das Vermögen zu riechen, vonj, voh, (*altsl.* ąhati, riechen) auch duh, obwohl dies mehr den Geruch als eine Ausdünſtung bedeutet; *fig.* nos; die Ausdünſtungen aus den Körpern, duh; *russ.* zapah; angenehmer Geruch, prijeten, lep duh; übler Geruch, dušec, zadah; ſtinkender Geruch, smrad, čoh, *poln.* cuch (*cfr.* tuhneti); Geruch haben, verbreiten, dišati, auch vonjati (obwohl dies mehr im thätigen Sinne gebraucht wird); einen unangenehmen Geruch bekommen, zatuhniti se, usmraditi se, čohati; er ſteht im Geruche der Heiligkeit, imajo ga za svetnika; ſ. a. Ruf; der Geruch davon verbreitet ſich im Zimmer, razdišalo se je po —; den Geruch verlieren, izdišati se.
Geruchlos, *adj.*, geruchloſe Naſe, nos brez vonja ali voha, nečutin nos; geruchloſe Blumen, cvet brez duha, nedišeča cvetlica.
Geruchloſigkeit, die, pomanjkanjo vonja, nečutnost nosa; nodišečnost, lastnost cvetlice, da nima duha.
Geruchsmangel, ſ. Geruchloſigkeit.
Geruchsempfindung, die, vonjanje.
Geruchsnerve, die, čutnica vonja, vonjavna čutnica.
Geruchsorgan, das, vonjalo, duhalo, vonjavno čutilo.
Geruchsſinn, der, vonj, voh.
Geruchswerkzeug, ſ. Geruchsorgan.
Gerücht, das, govorica, glas, in St. pravoč, *russ.* slnh, *böhm.* povest; ein Gerücht ausbreiten, razglasiti, razglašati, razvpiti, glas raznosti, zagnati, raztrobiti, raztrositi; es gehet ein Gerücht, govore, glasi, govori se, sluje se, zagnali so, glas je počil, govorica se je razšla, nach *V.* vpijejo, sliši se; er wurde in ein böſes Gerücht gebracht, jeli so ga opravljati, prišel je ljudem v zobe; gutes Gerücht, dobro ime, lep glas, poštenje; *russ.* slava.
Gerüchtsweiſe, *adv.*, po govorici, po glasu; kakor se govori, kakor ljudje pripovedujejo; boje de, mende.
Geruchvoll, *adj.*, lepo dišeč; močno dišeč.
Gerücke, das, premikovanje.
Gerüder, das, veslanje; (vse) vesla, *pl.*
Gerufe, das, klic, klicanje, vekanje na koga.
Geruhen, *v. n.*, für belieben, (nur von hohen Perſonen), in St., ſo wie im *Altsl.*, *Böhm.* u. *Poln.* račiti, nach dem *Russ.* blagovoliti, (*altsl.* genehmigen).
Geruhig, Geruhſam, ſ. Ruhig.
Gerühme, das, hvaljenje; *serb.* hvalisanje.
Gerühre, das, mešanje.
Gerülle, das, odvaline; ſ. Gerolle, Geſchiebe; unnützes Hausgeräth, ſ. Gerümpel.
Gerumpel, das, ropot, ropotanje.
Gerümpel, das, ſchlechtes Haus- und anderes Geräth, ropotija, berklarija, šara, šklata, starina.
Gerümpelkammer, ſ. Rumpelkammer.
Gerümpelmarkt, der, starinarski terg, kjer se stare ropotije prodajajo.
Gerümpfe, das, vihanje nosa.
Gerundet, ſ. Rund.
Gerundium, das, gerundij, narečaj.
Gerunzel, ſ. Runzeln.
Gerupfe, das, skubenje.
Gerüſt, das, oder (*altsl.* odr Bettgeſtell), *russ.* lesa, podmostki.
Gerüſtbaum, der, odrenica.
Gerüttel, das, troseoje, stresanje.
Geſäbel, das, sabljanje, mahanje s sabljo.
Geſäe, das, sejanje.
Geſage, das, govorica, govorjenje; ſ. Gerücht.
Geſäge, das, žaganje.

Geſalbader, das, prazno klepetanje ali žlobodranje, čenče (*ital.* cianeia).
Geſalbe, das, mazanje, maziljenje.
Geſalbte, der, maziljenec; *altsl.* pomazanik.
Geſalze, das, soljenje.
Geſäme, das, semenje, semena *pl.*
Geſammel, das, zbiranje, pobiranje, bernjanje, bernavsanje, nabirki.
Geſammt, *adj.*, ves, der geſammte Ausſchuß, ves odbor, kar ga je, *serb.* vaskolik; die geſammte Chriſtenheit, vsi kristjani, vesoljno kristjanstvo (vergl. das *altsl.* vſeljenaja ἡ οἰκουμένη, die bewohnte Erde); mit geſammter Hand, z vso močjo; die Einwohner insgeſammt, vsi prebivavci, vsi skup, kar jih je; nach dem *Serb.* u. *Poln.* auch celovit; alle insgeſammt, vsi skup, vsi vsi, *serb.* svi listom; geſammte Hand, nerazdelno, eden za vse, vsi za eniga; ſ. a. Gemeinſchaftlich; **Geſammt-**, in der Zuſammenſetzung, skupni, vkupni, ves; als *adv.*, ſ. Insgeſammt.
Geſammtamt, das, vkupni nred.
Geſammtbelehnung, die, skupna podelitev fevda.
Geſammtbetrag, der, ves znesek, vsota†, znesek vsega.
Geſammtbürgſchaft, die, ſ. Geſammtverbürgung.
Geſammte, das, ſ. Ganze.
Geſammterbe, der, ſ. Univerſalerbe.
Geſammtertrag, der, ves, celi dobiček, dohodek.
Geſammtgebrauch, der, vkupna raba.
Geſammtgut, das, vkupno blago, dobro.
Geſammtheit, die, skupnost, nach dem *Serb.* celovitost, celina, vsota†; die Geſammtheit der Eigenthümer, vsi lastniki.
Geſammtherrſchaft, ſ. Mitherrſchaft.
Geſammtkauf, der, gemeinſchaftlicher, kup v tovaršii, spolovini, vkupni kup; im Ganzen, kup vsega, po čez; ſ. Bauſch.
Geſammtmacht, die, vsa moč, zedinjena meč.
Geſammtminiſterium, das, celo, vkupno ministerstvo.
Geſammtreich, das, združeno, zedinjeno, vse kraljestvo.
Geſammtſache, die, (universitas rerum), skupnost reči, skladje.
Geſammtſchaft, die, ſ. Geſammtheit, Gemeinſchaft; die Geſammtſchaft der Staatsbürger, vsi deržavljani.
Geſammtſchrift, die, vkupni spis.
Geſammtſchuldner, der, prezadolženec.
Geſammtſprache, die, jezik vsega naroda.
Geſammtſtimme, die, vkupni glas (glas več njih skupej.)
Geſammturtheil, das, sodba vse komisije.
Geſammtverband, der, celotna, vkupna zveza.
Geſammtverbindlichkeit, die, (vkupna) dolžnost vsih.
Geſammtverbürgung, die, (ſolidariſche Verbürgung), soporoštvo, vzajemno poroštvo, nerazdelno poroštvo.
Geſammtweſen, das, ſ. Gemeinweſen.
Geſammtwille, der, volja vsih.
Geſammtwirkung, die, vkupni učinek.
Geſammtwohl, das, ſ. Gemeinwohl.
Geſammtwunſch, der, želja vsih.
Geſammtzahl, die, znesek vsega.
Geſandte, der, poslanec, poročnik, nach *Gutsm.* slupot, bei *Truber* sel, in den übrigen slav. Munda. posel.
Geſandtenkreis, der, das diplomatiſche Corps, poslanci tujih deržav, poslanstvo.
Geſandtenpoſten, der, služba poslanca.
Geſandtſchaft, die, poslanstvo, nach *V.* auch poselstvo; *coll.* poslanci *pl.*
Geſandtſchaftlich, *adj.*, poslansk.
Geſandtſchaftskenntniſſe, die, znanosti ali vednosti, poslancu potrebne.
Geſandtſchaftsperſonale, das, etwa poslansko osebje.
Geſandtſchaftsrath, der, poslanski svetovaveo, svetnik.
Geſandtſchaftsſchreiber, der, poslanski pisar.
Geſang, der, das Singen, petje, petev, prepevanje; Lied, pesem, popevka, poezija; Melodie, napev; er liebt den Geſang, rad poje; rad posluša petje.
Geſangbuch, das, pesmi, *pl.*, pesemske bukve, bukve pobožnih pesem.
Geſangdroſſel, die, (Turdus musicus), drozeg, nach *V.* auch cikavt, bovec.
Geſanggöttin, die, (Kamöne), kamena, boginja petja (pri nejevérnikih).
Geſanghelfer, der, pripevec, pripevavec.
Geſangliebe, die, etwa pevoljubje.
Geſanglich, *adj.*, peven, kar se da peti.
Geſanglos, *adj.*, brez petja, komur ni dano peti.
Geſangloſigkeit, die, brezpevnost†.
Geſangreich, *adj.*, v petji zurjen, ki mnogo pesem zna.
Geſangſchwalbe, die, (Sangſchwalbe), pevna lastovka.
Geſangslehre, die, nauk petja.
Geſangsunterricht, der, podučevanje v petji.
Geſangvogel, der, ſ. Singvogel.
Geſangweiſe, die, napev, aria*, viža(?); *adv.*, kakor v petji, kakor da bi pel.
Geſäß, das, der Theil des Körpers, auf welchem man ſitzt, zadnjica (auch *russ.*), nach *M.* auch sedalo; der Theil des Stuhles, auf welchem man ſitzt, sedalo.
Geſäßbein, das ſ. Sitzbein.
Geſäßfiſtel, die, etwa sednična pijavka, ſ. Fiſtel.
Geſäßlos, *adj.*, brez sedala.
Geſäßmuskel, der, etwa seduična, sedalna mišica, miška.
Geſäßnerve, der, etwa sednična čutnica.
Geſäßſchlagader, die, etwa sednična odvodnica.
Geſattel, das, sedlanje.
Geſäuber, das, snaženje.
Geſäuer, das, mach mir kein Geſäuer, ne delaj mi šundra, hrupa.

Gesaufe, das, pijančevanje, lokanje.
Gesange, das, bei Jägern, vime.
Gesäul, das, stebrovje, stolpovje.
Gesäume, das, robljenje.
Gesause, das, šumenje, hrušenje, veršonje; s. a. Sausen.
Gesäusel, das, šumljanje, pihljanje, sapljanje, šeptanje; s. Säuseln; *böhm.* šumot.
Geschabe, das, steganje.
Geschäft, das, Verrichtung, Arbeit, opravek, opravilo, delo; im Kroat. dolgovanje; seinem Geschäfte nachgehen, po svojih opravkih iti, delo, s čemur se kdo peča; in Geschäften, v opravilih; ein kleines Geschäft, opravilce; große Geschäfte machen, veliko kupčijo imeti; ich habe ein gutes Geschäft gemacht, dobro sim kupil, prodal; Angelegenheit, reč, zadeva, opravilo; Rechtsgeschäft, pravno opravilo; es wurden wenig Geschäfte gemacht, kupčija ni šla, malo se je prodalo; letztwilliges Geschäft, poslednja volja; er läßt sich seine Geschäfte angelegen sein, ves je v svojih opravilih; ein mißlungenes Geschäft, ploh vleči.
Geschäftig, *adj.*, arbeitsam, delaven, priden, oberten, marljiv; geschäftig sein, rad delati; er thut so geschäftig, toliko si daje opraviti, s. a. Thätig; *russ.* trudoljubivyj; der geschäftige Müßiggang, prazno pečkanje.
Geschäftigkeit, die, delavnost, marljivost, pridnost, radodelnost; übertriebene, nach *V.* stikustaka.
Geschäftlich, *adj.*, geschäftliche Beziehung, opravilska zadeva; glede na opravilo.
Geschäftlos, s. Geschäftslos.
Geschäftsauftrag, der, naročilo opravka, naročeni opravek.
Geschäftsausweis, der, izkaz opravil, opravilski izkazek.
Geschäftsbesorger, der, s. Geschäftsträger.
Geschäftsbesorgung, die, oskerbovanje opravil, opravljanje.
Geschäftsbetrieb, der, opravljanje.
Geschäftsbrief, der, opravilsko pismo.
Geschäftserfahren, *adj.*, zvedeu, znajden, izurjen, skušen v opravilih.
Geschäftserfahrung, die, zvedenost, znajdenost, izurjenost, skušnja v opravilih.
Geschäftsfertig, *adj.*, uren, oberten v opravilih.
Geschäftsfertigkeit, die, urnast, ročnost v opravilih.
Geschäftsfrei, *adj.*, brez opravila, dela, opravka; kdor utegne ali ima laza.
Geschäftsfreund, der, kupčijski prijatel.
Geschäftsführer, der, s. Geschäftsträger.
Geschäftsführung, die, opravilstvo.
Geschäftsgang, der, hod ali tek opravil; hoja v (po) opravilih, v opravkih.
Geschäftsgebahrung, s. Geschäftsbesorgung.
Geschäftsgenoß, der, tovarš v opravilih; s. a. Compagnon.
Geschäftsgespräch, das, pogovor, pogovarjanje od opravil.
Geschäftshelfer, der, s. Geschäftsgenoß.
Geschäftsklugheit, die, umnost, razumnost v opravilih.
Geschäftskunde, die, znanost, znajdenost, zvedenost v opravilih.
Geschäftskundig, *adj.*, znajden, zveden v opravilih.
Geschäftskunst, die, umetnost v opravilih.
Geschäftsleben, das, delavnost.
Geschäftsleitung, die, uravnovanje, vodstvo opravila.
Geschäftslos, *adj.*, brez dela, brez opravila, brezdelen.
Geschäftslosigkeit, die, brezdelnost.
Geschäftsmann, der, obertnik, kupčevavec, človek, ki se peča z opravili; v opravilih znajden človek, opravnik.
Geschäftsmüde, *adj.*, truden od (mnogih) opravil; zdelan.
Geschäftsordnung, die, opraviloi red.
Geschäftspraxis, die, izurjenost, ročnost v opravilih.
Geschäftsreisende, der, potujoči obertnik, kupec.
Geschäftsrückstand, der, zastanek opravil, zastalo opravilo.
Geschäftssache, die, opravilo, reč, ki se opravila, službe tiče.
Geschäftssinn, der, obertnost.
Geschäftssprache, die, opravilski, službni jezik.
Geschäftsstube, die, delavnica.
Geschäftsstück, das, vložek, spis, ki se ima izdelati.
Geschäftsstyl, der, službna pisava.
Geschäftstag, der, delavnik, dan za opravila odločen.
Geschäftsträger, der, opravnik, opravilnik, *poln.* sprawnik.
Geschäftsüberbürdung, die, silo opravil, s kterimi je kdo preobložen.
Geschäftsübergabe, die, izročitev opravil.
Geschäftsunterredung, die, s. Geschäftsgespräch.
Geschäftsverbindung, die, opravilna zveza.
Geschäftsverhandlung, die, obravnava, razprava opravil.
Geschäftsverwalter, der, oskerbovavec opravil; s. Geschäftsträger.
Geschäftsverwaltung, die, oskerbovanje opravil, opravilstvo.
Geschäftsvoll, *adj.*, poln opravkov.
Geschäftszahl, die, opravilsko število, Num. Exhibit. vložno število.
Geschäcker, das, norčevanje, šaljenje, šala.
Geschall, s. Schall.
Geschämig, *adj.*, sramožljiv.
Geschändet, s. Schänden.
Gescharre, das, grebenje, razgrebanje.
Geschander, s. Schandern.
Geschaue, das, zijanje.
Geschaukel, das, guganje, guncanje, cuzanje.
Geschäum, das, pena, pene.
Geschäume, das, penjenje.
Geschehen, *v. n. u. i.*, zgoditi se, dogoditi se, prigoditi se, godili se, s. Ereignen, auch biti, iziti se; es geschieht ihm zu viel, es geschieht ihm Unrecht, krivica se mu dela, krivica se mu godi; dein Wille geschehe, izidi se, zgodi se, bodi volja tvoja; es ist ein Unglück geschehen, nesreča se je dogodila, pripetila; es geschahen Wunder, čudeži so se godili; es geschah auch wirklich so, tako je tudi bilo; er ist den ganzen Tag geschäftig, und es geschieht doch nichts, ves dan dela, vender nič ne zdela; ich will sehen, was mit ihm geschieht, bom vidil, kakošna bo z njim; die Arbeit ist geschehen, delo je storjeno, dodelano je; es ist schon geschehen, sprchw. milena je; zu geschehenen Sachen muß man das Beste reden, od storjenih reči se mora dobro govoriti; es geschah ein Schuß, nekdo je ustrelil; von wem ist das geschehen, kdo je to storil; mir geschieht damit ein Gefallen, to mi je ravno všeč; es geschehe, wie du gesagt hast, kakor si rekel, tako bodi; was er will, muß geschehen, kar on hoče, mora biti; ich muß es geschehen lassen, moram dopustiti, pripustiti, moram gledati; so geschehen in Laibach den —, pisano (storjeno) v Ljubljani dne —; recht ist ihm geschehen, prav mu je, zaslužil je to; es ist um ihn geschehen, po njem je (a. *poln.* u. *böhm.*), ob-nj je, poginil je, konec ga je, *russ.* on propal.
Geschehene, das, dogodek.
Gescheide, das, das Gedärme des Wildbretes, čeva.
Gescheidt, auch Gescheit, *adj.*, umen, razumen, zučen, razsodin, prebrisan, pameten, moder; ein gescheidter Kopf, modra, pametna glava (glavica); gescheidt werden, spametovati se; gescheidt machen, spametiti, spametovati, zmodriti, zučiti, zbrihtati; ich kann daraus nicht gescheidt werden, tega ne razumem, ne morem zapopasti; du bist nicht gescheidt, malo si moder; das doch die Leute gescheidter würden, da bi jih že vender pamet srečala!
Gescheidtheit, die, razumnost, pamet, *serb.* razboritost.
Geschelle, das, zvončkljanje.
Geschelte, das, zmérjanje.
Geschenk, das, dar, podarek, darilo, poklon, s. a. Angebinde; Geschenk an die Nachbarn von einem zu Hause geschlachteten Thiere, kline *pl.*; zum Geschenk bekommen, dobiti za, v dar, za dar, zastonj; einem mit etwas ein Geschenk machen, zum Geschenk geben, komu kaj podariti, darovati, komu kaj dati v dar, (zastonj); s. a. Schenken.
Geschenkannahme, die, vzetje, jemanje darov.
Geschenke, das, darovanje.
Geschenkgeber, der, podarivec, darivec, darovavec.
Geschenkgeberin, die, darivka, darovavka.
Geschenknehmer, der, obdarjenec, obdarovanec.
Geschenknehmerin, die, obdarjenka, obdarovanka.
Geschenkweise, *adv.*, zastonj, za dar, darama.
Geschere, das, strižénje.
Gescherze, das, norčevanje, šaljenje.
Geschenche, das, plašenje.
Geschenk, s. Geschenkt.
Geschichtchen, das, povestica, zgodbica.
Geschichte, die, eine geschehene Sache, Begebenheit, zgodba, dogodba, prigodba, zgodek, prigodek, zgod, nach *M.* a. zgodovina; Geschichte der Apostel, djanje apostoljsko, aposteljnov; die Geschichte dieses Mannes ist sehr merkwürdig, prigodbo tega človeka so zelo spomina vredne; Thaten, djanje, dela; Historie, zgodbe, dogodbe *pl.*, zgodovina, dogodivščina†, povestnica†, nach dem *Russ.* u. *Böhm.* zgodopisje; allgemeine Weltgeschichte, obča zgodovina, občno zgodopisje; Erzählung, pripovedka, povest, pravljica; Geschichten erzählen, pripovedovati; die bibl. Geschichte, zgodbe sv. pisma, svetopisemske zgodbe; ich mag von der ganzen Geschichte nichts wissen, od vsega tega nočem nič slišati; sie verlor die ganze Geschichte, ob vse (ob vso ropotijo, šaro) je prišla.
Geschichte, das, skladanje; Erzählung, povest.
Geschichtenbuch, das, zgodovinske bukve, zgodbe, zgodovine.
Geschichtet, s. Schichten.
Geschichtgelehrte, der, v zgodovini učen.
Geschichtlich, *adj.*, zgodovinsk, zgodopisen.
Geschichtliebend, s. Geschichtsfreund.
Geschichtmaler, der, zgodovinski malar.
Geschichtsäule, die, znamje, spominek, zgodovinski ali v spomin postavljeni steber.
Geschichtsbuch, das, zgodovinske bukve, zgodbe.
Geschichtsschreiber, der, zgodopisec.
Geschichtsschreibung, die, zgodopisje, pisanje zgodovine.
Geschichtsdichter, der, zmišljevavec zgodeb, povesti, povestničar.
Geschichtsdichtung, die, zmišljevanje zgodeb, povest.
Geschichtserzählung, die, zgodovinska povest (resnična).
Geschichtsforscher, der, preiskovavec zgodovin, zgodopisec, zgodovinar.
Geschichtsforschung, die, preiskovanje zgodovin, zgodopisje.
Geschichtsfreund, der, prijatel zgodovine, zgodopisja.
Geschichtsgemälde, das, zgodovinski obraz, mal.
Geschichtskalender, der, zgodovinska, povestna pratika, povestni koledník.
Geschichtskenner, der, zgodopisec, zgodovinar, zgodoznanec.
Geschichtskenntniß, die, znanje zgodovine, zgodoznanstvo.
Geschichtskrämer, der, pripevedovalo, pripovedar, pripovedovač.
Geschichtskunde, die, s. Geschichtskenntniß.
Geschichtskundige, der, s. Geschichtskenner.
Geschichtskunst, die, zgodopisna umetnost.
Geschichtsquelle, die, izvirek zgodovine.
Geschichtsstoff, der, snutek zgodovine, zgodovnina.

Geschichtstafel, die, zgodopisni razkazek, pregledek.
Geschichtsumstand, der, dogodna okoliščina, okolišina.
Geschichtswahrheit, die, zgodovinska resnica.
Geschichtswissenschaft, die, zgodovinska veda, znanstvo zgodovine, zgodoznanstvo†.
Geschichtszug, der, pripetek, zgodek iz zgodovine.
Geschick, das, die Geschicklichkeit, pripravnost, urnost, ročnost; es hat weder Art noch Geschick, nič ne velja, ni ničemur podobno, niočemur se ne prilega; das Kleid hat kein Geschick, ne stoji dobro, s. a. **Passen**; viel Geschick zu etwas haben, vstvarjen biti za kaj, ves pripraven biti za kaj; ins Geschick bringen, v red spraviti, uravnati, uravniti, nach *V.* upraviti; ins Geschick kommen, izuriti se; das Schicksal, die Schickung, osoda, *russ.* sudba, nach *V.* nared, naredba; mein Geschick will es so, tako mi je umérjeno, usojeno, namenjeno; es ist ein Geschick Gottes, Bog je odločil, nsodil; *mont.*, dobra ruda.
Geschicke, das, pošiljanje.
Geschicklich, s. **Geschickt.**
Geschicklichkeit, die, pripravnost, ročnost, spretnost, urnost, umetavnost, znajdenost; er beneidet ihn wegen seiner Geschicklichkeit, njegova priurnost ga boli.
Geschickt, *adj.*, pripraven, priličen, spreten, umetalen, ročen, umen, zveden, izverstan; auf eine geschickte Art, pripravno, prilično; eine geschickte Hand, umetna, izurjena roka; geschickter Schütz, dober strelec, *russ.* sposobnyj.
Geschiebe, das, sovanje; (*mont.*) jede vom Wasser aus ihrer Wohnstätte geschobene Steinart, prod (*altsl.* prąd, Damm.)
Geschieße, das, streljava.
Geschilf, das, terstje.
Geschimmer, das, bleskетanje, lesketanje.
Geschimpfe, das, zasramovanje, psovanje.
Geschinde, das, dertje.
Geschirr, das, Gefäß, posoda, *coll.* posodje, *böhm* nadoba; Werkzeug, orodje; Geräth, oprava, priprava; Ackergeschirr, oravna oprava; bei Zugpferden, oprava na konji, naprava konjska, oprega, ham; Schiff, ladjica, čoln; ein Fuhrwerk, voz; mit eigenem Geschirre kommen, s svojimi konji se pripeljati; bei den Webern, Kammlitzen, Schnüre an Kämmen, nitalnice *pl.*; bei den Lockvögeln, die auf der Tenne damit befestiget werden, nach *V.* vadka.
Geschirrbrett, das, polica za kuhinjsko pripravo.
Geschirrbürste, die, šôet, šet za konjsko opravo, za hamove.
Geschirren, s. **Schirren.**
Geschirrhändler, der, lončar, posodar.
Geschirrhandlung, die, das Geschäft, lončarija, posodarija; sie betreiben, lončariti, posodo prodajati; das Gewölbe, lončarnica, posodarnica.
Geschirrholz, das, lés za orodje, les za posodo, nach *M.* škeren les.
Geschirrkammer, die, orodnica, opravnica.
Geschirrmacher, der, posodar, berdar.
Geschlabber, s. **Schlabber.**
Geschlachte, das, klanje.
Geschläfe, das, spanje.
Geschlage, das, tepenje.
Geschlampe, das, hlastanje, žlempanje.
Geschlängel, das, zvijanje, zavoji.
Geschlank, s. **Schlank.**
Geschlankheit, s. **Schlankheit.**
Geschlecht, das, überhaupt viele Gattungen und Arten begreifend, rod, rodovina, pleme; das männliche, weibliche Geschlecht, moški spol, ženski spol, *altsl.* u. *russ.* pol, *böhm.* pohlavi (poglavje); nach *dr. Dl.* wäre zur Erzielung der Einigkeit zu gebrauchen, für: Geschlecht razpol, Gattung pleme, Race rod, Schlag rodbina (sorta°), Spielart izrodek; das männliche Geschlecht, *coll.* moški *pl.*; das weibliche Geschlecht, ženske; das menschliche Geschlecht, človeški rod, človeštvo; Familie, rodovina, rod, pleme; ein berühmtes Geschlecht, slaven rod, slavna rodovina; in der Grammatik, spol; vom Geschlecht zu Geschlecht, od rodu do rodu, s. a. **Generation, Stamm**; wessen Geschlechtes ist es? im gem. Leben: ali je on ali ona?
Geschlechter, der, Geschlechterin, die, (veralt.) žlahtnik, žlahtnica.
Geschlechtlich, *adj.*, po rodu, po spolu, spolni.
Geschlechtlos, *adj.*, brez spola, brezspolen; in der Gramm. srednjiga spola.
Geschlechtlosigkeit, die, brezspolnost.
Geschlechts-, in Zssgn., po rodu, rodov, rodovinski, spalni.
Geschlechtsalter, das, s. **Menschenalter.**
Geschlechtsart, die, narava, rojstvo kaciga rodu ali plemena.
Geschlechtsausschweifung, die, nečisto življenje.
Geschlechtsbaum, der, s. **Stammbaum.**
Geschlechtsbrief, der, rodovinsko pismo.
Geschlechtsendung, die, Geschlechtsfall, der, s. **Genitiv.**
Geschlechtsfolge, die, rodosledje, kolena ali rodovi kake rodovine, kakor slede eno za drugim, s. a. **Generation.**
Geschlechtsforscher, der, rodoslovec.
Geschlechtsglied, das, eden izmed rodu, ud rodu.
Geschlechtsgut, das, Gesammtgut, Fideikommiß, rodovinska lastina; s. a. **Fideikommiß.**
Geschlechtskunde, die, rodoslovje.
Geschlechtskundige, der, rodoznanec.
Geschlechtslehre, die, s. **Geschlechtskunde.**
Geschlechtslos, s. **Geschlechtlos.**
Geschlechtslust, der, s. **Geschlechtstrieb.**
Geschlechtsname, der, rodovinsko ime, ime rodu; bei Menschen, priimek (priimek), pridevek, *serb.* podreklo.
Geschlechtsorgan, s. **Geschlechtstheile.**

Geschlechtsregister, das, rodopis†, rodovnik, bukve rojstva; s. a. **Stammbaum.**
Geschlechtsreife, die, spolna godnost, godne leta za možitev, ženitev.
Geschlechtsstamm, der, deblo rodu.
Geschlechtstafel, die, s. **Geschlechtsregister.**
Geschlechtstheile, *pl.*, spolni udje, rodila, nach *V.* spolovila, s. a. **Geburtsglied.**
Geschlechtstrieb, der, spolni nagon, niedr. cepetec.
Geschlechtsunterschied, der, razloček rodu, spola.
Geschlechtsverhältniß, das, razmérje spola.
Geschlechtswappen, das, rodovinski gerb.
Geschlechtswort, das, der Artikel, nach *V.* spolnik, nach dem *Russ.* člen, *poln.* przedimek; ein Wort, welches ein ganzes Geschlecht bedeutet, nach *V.* roduvinska beseda.
Geschlechtszeichen, das, znamnje rodu.
Geschleiche, das, plazenje, lazenje.
Geschleif, das, vhodna odpertina ali vrata jazbine in takošnih lukenj.
Geschleife, das, brušenje.
Geschlender, s. **Schlendern.**
Geschlepp, das, vlak; als Leckspeise, vaba, navaba, in Innerkr. vada, *serb.* mama; s. a. **Gefolge**; verächtl. derhal, ljudje, ki se s kom vlačijo.
Geschleppe, das, vlečenje, vlačenje.
Geschlender, das, lučanje, deganje.
Geschliffen, *adj.*, zbrušen, uglajen; von geschliffener Sitte, omikan; s. a. **Schleifen.**
Geschliffenheit, die, zbrušenost; von Sitten, omikanost, uglajenost.
Geschlinge, das, Schlund, Lunge, Leber und Herz, drob, s. a. **Gekröse**; ovojik.
Geschlingel, das, ovitje, ovoj.
Geschlitz, das, zareza.
Geschlitze, das, s. **Schlitzen.**
Geschlotter, das, in einigen Salzwerken, grampa; s. a. **Schlottern.**
Geschluchze, das, ihtenje, kolcanje *(Grab.)*
Geschlucke, das, požiranje.
Geschlummer, das, dremanje, dremež.
Geschlürfe, das, serkanje, srebanje.
Geschmachte, das, kopernenje.
Geschmack, der, die Eigenschaft der Körper, eine angenehme oder unangenehme Empfindung auf der Zunge zu verursachen, (nach dem *Russ.* u. *Altsl.*) vkus, okus, slaj, slast-i; Speise hat keinen Geschmack, ta jed nima slasti, ne diši, je omledna; hat einen bittern, süßen Geschmack, je grenka, sladka, greni, sladi; der Geschmackssinn, kus (auch bei *V.*), okus; *fig.* vkus, ugodek; ein feiner Geschmack, tenak vkus; seinen Geschmack bilden, cistiti, blistriti, likati vkus; der Geschmack ist verschieden, kolikor glav, toliko misel; kolikor ljudi, toliko čudi; er findet Geschmack daran, to mu je všeč, po godi, dopadljivo, ljubo, to mu ugaja; nach dem neuesten Geschmack gekleidet, oblečen po naj novejšem kroji (po zadnji šegi); ein Mann von Geschmack, vkusen† človek; ki ume, kaj je lepo, knj ne; ich kann der Sache keinen Geschmack abgewinnen, ta reč (se) mi nikakor neče dopasti; eine Säule im griechischen, römischen Geschmack, steber gerške, rimske šége, zidave; der herrschende Geschmack, splošna šega.
Geschmack, s. **Schmackhaft.**
Geschmackler, der, sladkosnedež.
Geschmacklos, *adj.*, von Speisen, brez slasti, brezslasten, neslasten, zahak, plevek, kar plevi, omledin (-ledna), *russ.* bez vkusa; geschmacklose Zunge, nečutin, brezokusin jezik; geschmackloses Gemälde, brezvkusna malarija; geschmackloser Mensch, neslan človek.
Geschmacklosigkeit, die, neslastnost, brezslastnost, omlednost, brezvkusnost, plevkost, neslanost.
Geschmackmäßig, Geschmackrichtig, *adj.*, vknsen, dobriga vkusa.
Geschmacksbildung, die, čiščenje, čišenje, likanje vkusa.
Geschmacksempfindung, die, občutek slasti, kusa.
Geschmackskunde, s. **Aesthetik.**
Geschmackskundige, der, s. **Leckermaul.**
Geschmacksorgan, das, okušalo, okusno čutilo.
Geschmackssinn, der, kus, okus.
Geschmacksverderbniß, das, pokvarjeni vkus.
Geschmackswarze, die, okusna bradovica.
Geschmackswerkzeug, s. **Geschmacksorgan.**
Geschmackvoll, *adj.*, prav vkusen.
Geschmackwidrig, *adj.*, nevkusen, dobrimu vkusu nasproten.
Geschmackwidrigkeit, die, nevkusnost.
Geschmadder, s. **Gekritzel.**
Geschmähe, s. **Geschimpfe.**
Geschmatze, das, omokanje, mlaskanje.
Geschmause, das, gostovanje, pojedanje, pojedine.
Geschmecke, das, okušanje, pokušanje.
Geschmeichel, das, prilizovanje, radovanje.
Geschmeide, das, aus Metall geschmiedete Dinge, kovanje, kov; allerlei kleine Arbeiten aus Metall, nach *V.* kovanina; allerlei aus Gold, Silber, Edelsteinen verfertigter Putz, kovana dragotina, lišp ali kinč; aus Gold, zlatnina; Silber, srebernina; Edelsteine, drago kamnje, *russ.* dragocénnosti, *serb.* nakit, ures, *böhm.* okrasa.
Geschmeidehandel, der, kupčija s (kovano) dragotino, dragotinarstvo.
Geschmeidehändler, der, Juwelier, dragotinar, zlatninar.
Geschmeidekästchen, das, skrinjica za dragotinje, kinč.
Geschmeidemacher, der, dragotinar.
Geschmeidewaaren, *pl.*, dragotine *pl.*, dragotinje.
Geschmeidig, *adj.*, vlačen, gibek, ločen, voljen; von Erz, nach *V.* kovaven; ki se rado topi; tudi ki se lepo podaje in lahko dobiva; vom Leder, mehek, voljen; Leder geschmeidig machen, nach *V.* uzikati, žikati; s. a. **Gelenkig, Gewandt**; geschmeidig ma-

chen, *fig.* ukrotiti, omečiti, ſ. Nachgiebig; geſchmeidige Koſt, slaba, pičla hrana.

Geſchmeidigkeit, die, vlaženost, gibčnost, ločnost, voljnost; ſ. a. Nachgiebigkeit.

Geſchmeiß, das, der Koth von Raubvögeln, blato, tiče blato, tičjek; Unrath, sranje; Eier von Insecten, zapljunek, zaplivek; Ungeziefer, merčes, červad, merkej, mergoljad; als Gesindel, smet, derhal, izmet, žlota; ſ. a. Gesindel.

Geſchmeiße, das, deganje.

Geſchmetter, das, trobentanje, bučanje, vresketanje.

Geſchmiede, das, kovanje.

Geſchmiere, das, mazanje, mazarija, čečkarija.

Geſchminke, das, ſ. Schminken.

Geſchmuck, das, ſ. Schmuck.

Geſchmücke, das, lišpanje.

Geſchnäbelt, *adj.*, kljunat.

Geſchnappe, das, hlastanje.

Geſchnäppig, *adj.*, klepetaven, blebetaven.

Geſchnarche, das, smerčanje.

Geſchnatter, das, gaganje; blebetanje.

Geſchnaufe, das, sopenje, sopihanje.

Geſchnäuze, das, usekovanje.

Geſchneide, das, rezanje; bei den Jägern, nastava.

Geſchnitze, das, rezljanje; rezanje.

Geſchnörkel, das, ſ. Schnörkeln, Schnörkelei.

Geſchnüffel, das, vohanje, in Unter. auch njušenje.

Geſchöpf, das, stvar, *altsl.* tvar; *coll.* nach *M.* stvarje, stvarina.

Geſchöpfe, das, stvarjenje, zajemanje.

Geſchoß, das, ein Körper, welcher abgeſchoſſen wird, strela; ein Werkzeug, womit man ſchießet, streljalo, streljavnik, strelilo; Schuß an den Pflanzen, pogon, poganjik, mladika; ein Stockwerk eines Gebäudes, nastropje, štancija*; ein Haus von drei Geſchoßen, nach *V.* hiše na tri strope, tristropna hiša; *poln.* piętro, (vergl. des Kärnth. peter); ſ. a. Stockwerk.

Geſchräge, das, aus Stangen beſtehender Zaun, rante *pl.*

Geſchraubt, ſ. Schrauben.

Geſchrei, das, krik, krič, kričanje, vek, vpitje, lada, lagoj; als Gerücht, glas, gorica; ein Geſchrei erheben, anfangen, zakričati, zavekati, zavpiti, krik ali vek zagnati, razvpiti kaj, na glas hvaliti; es gehet ein Geſchrei, kričé, vpijejo; in das Geſchrei kommen, razvpit biti, raznesti se; jemanden in das Geſchrei bringen, razvpiti koga; viel Geſchrei und wenig Wolle, veliko kokodaje, malo jaje, nach dem *Poln.* iz veliciga oblaka majhen dež.

Geſchreibe, das, pisanje, pisarjenje; Geſchreibſel, pisarija.

Geſchreite, das, stopanje, korakanje, koracanje.

Geſchrill, das, der Grillen, cvercanje, *altsl.* skrʒet.

Geſchröt, das, mošnja.

Geſchrote, ſ. Schroten.

Geſchuhe, das, obutalo, obuva, obutev.

Geſchür, das, im Hüttenbaue, eine ſchlackenartige mit Rothſtein vermiſchte Maſſe im Schmelzofen, žlindra.

Geſchütte, das, sipanje, *mont.* nach *V.* nasipa, nasutje, groblja.

Geſchüttel, das, tresenje.

Geſchütz, das, kanona, lombarda, top (türk.). *russ.* orudie, puški, *böhm.* děla; grobes Geſchütz, veliki topovi, nach *V.* velika strelba; das Geſchütz aufführen, ſ. Aufführen.

Geſchützbettung, ſ. Bettung.

Geſchützdonner, der, pokanje, germenje kanon ali topov.

Geſchützfeuer, ſ. Kanonade.

Geſchützgießerei, ſ. Kanonengießerei.

Geſchützkunſt, das, strelstvo; ſ. a. Artillerie.

Geſchützpforte, die, auf Schiffen, nach *V.* streluo okno; ſ. a. Stückpforte.

Geſchützprobe, die, skušnja s topam, skušanje topa.

Geſchützſalve, die, strel iz topa komu na čast ali pozdrav.

Geſchützwärter, ſ. Artilleriſt.

Geſchützweite, die, ſ. Caliber.

Geſchützweſen, das, nach *M.* streljaštvo; ſ. Artillerie.

Geſchwächt, ſ. Schwächen.

Geſchwader, das, truma, trop, oddelek; bei der Reit., ſ. Schwadron; ein Theil der Flotte, *russ.* eskadra.

Geſchwanke, das, opotekalica.

Geſchwänzt, *adj.*, repat.

Geſchwär, ſ. Geſchwür.

Geſchwärm, der, ſ. Schwarm.

Geſchwärme, das, rojenje, potepanje:

Geſchwätz, das, prazno govorjenje, blebetanje, žlobodranje, žvekanje, kvašenje, godenje, čeljustanje, berbotanje, čebljanje. kvante; Einen ins Geſchwätz bringen, ſ. Geſchrei; das Geſchwätz der Frösche, regljanje; des Baches, ſ. Gemurmel.

Geſchwatze, das, šeptanje, žvekanje.

Geſchwätzig, *adj.*, žlobudrav, blebetav, jezičen, nach dem *Poln.* človek dolziga jezika, ki nicesar ne more zamolčáti; ſ. a. Plaudertaſche.

Geſchwätzigkeit, die, žlobudravost, jezičnost, jezikavnst, blebetavost, *serb.* govorušnost.

Geſchwefel, das, žepljenje.

Geſchweift, ſ. Geſchwänzt.

Geſchweige, *adj.*, ſ. Geſchweigen.

Geſchweigen, *v. n.*, zamolčati, molčati; ich geſchweige der andern Dinge, molčim od drugih reči, druge reči zamolčim, nočem govoriti od —; zu ſchweigen, de molčim, de nič ne rečem, ne povem, ne govoré(č); ich habe ihn nicht geſehen, geſchweige geſprochen, še vidil ga nisim, nikar z njim govoril; še le da nisim ž njim govoril, še vidil ga nisim; kaj govoril, še vidil ga nisim; *v. a.*, ein Kind zum Schweigen bringen, utešiti, utolažiti, utišati, utažiti dete.

Geſchweiße, das, vom Eiſen, varjenje.

Geſchwelge, das, požreševanje, požeruhanje čez nemoč; ſ. a. Schwelgen.

Geſchwellen, ſ. Schwellen.

Geſchwenke, das, sukanje, mahanje.

Geſchwind, *adj.*, berz, berzen; nicht langſam, hiter, nagel, uren, jadern, *böhm.* spešny, rychly; *adv.*, hitro, urno, jaderno, ročnama; geſchwind her, hiti k meni, sem; nach geſchwind, podvizaj, hiti, ſ. a. Eilen; geſchwinder Gang, nagla hoja; geſchwind reden, drobiti, gostiti, gostoleti.

Geſchwinde, die, ſ. Geſchwindigkeit.

Geſchwindel, das, vertoglavica.

Geſchwindigkeit, die, urnost, jadernost, hitrost, hitrina, hitrica, naglost, nagliea, berzost, berzina; in der Geſchwindigkeit, v naglosti, v naglici, hitrici.

Geſchwindigkeitsmeſſer, der, berzinomér.

Geſchwindkutſche, die, Eilpoſt, (Diligence) etwa naglovoz, berzovoz.

Geſchwindſchreibekunſt, die, hitropisje.

Geſchwindſchritt, der, berzi korak.

Geſchwindſchuß, der, nagli strel.

Geſchwindſchüßig, *adj.*, naglostrelen, berzostrelen.

Geſchwindſtück, das, nagli, berzostrelni top.

Geſchwindwagen, der, ſ. Geſchwindkutſche.

Geſchwirr, das, bernenje, cvercanje; ſ. a. Schwirren.

Geſchwiſter, *pl.*, bratje in sestre; wir ſind Geſchwiſter (männl.) brata sva, bratje smo; (weibl.) sestri sve, sestre smo; on mi je brat, ona mi je sestra.

Geſchwiſterkind, das, der Sohn eines Bruders gegenüber dem Sohn oder der Schweſter des andern Bruders, bratranec, bratranček; die Tochter eines Bruders gegenüber dem Sohne oder der Schweſter des andern Bruders, bratrana, bratranka; der Sohn einer Schweſter gegenüber dem Sohn oder der Tochter der andern Schweſter, sestranec; die Tochter einer Schweſter gegenüber der Tochter der andern Schweſter, sestrana, sestranka (auch im *Böhm.*); meiſt jedoch nur bratranec od. bratanec u. bratrana ohne ſcharfe Unterſcheidung; die Geſchwiſterkinder, verniči (od. straniči).

Geſchwiſterlich, *adj.* u. *adv.*, bratovsk, sestersk; po bratovsko, po sestersko; geſchwiſterlich leben, živeti kakor se spodobi bratam ali sestram med sabo.

Geſchwiſterliebe, die, bratovska, sesterska ljubezen.

Geſchwitze, das, potenje, znojenje.

Geſchwollen, ſ. Schwellen.

Geſchwör, das, priseganje.

Geſchworne, der, priseženec, priseżni od. priseženi mož, nach dem alten slav. Recht, porotnik.

Geſchwornenbank, die, porotna klop.

Geſchwornengericht, das, sodnija priseżnih mož, nach dem alten slav. Recht, porota.

Geſchwornenliſte, die, imenik ali spisek porotnikov.

Geſchwulſt, die, otok, oteklina, *russ.* opuhol-i; von gewaltthätiger Zufügung rührend, zatok, zateklina; unter den Augen, mahnice *pl.*; die Geſchwulſt ſetzt ſich, otok splahne, plahne, splahuje, uplahuje; Aufgedunſenheit, zabuhlost, nadutost.

Geſchwülſtig, *adj.*, otekel, otečen; aufgedunſen, zabuhel, nadut.

Geſchwulſtkraut, das, ſ. Fettehenne.

Geſchwür, das, ule-esa, ugnjida, gew. gnoj, (gnoj se dela, gnoji se), nach *M.* vred (auch *altsl.* und in allen übrigen slav. M.), *russ.* auch čiroj, boljačka; ein Schwären, ſ. Aas; Schwären am Nagel, zanohtnica, zagnjida; der Wurm, červ; innerlich, notranji túr; eckle Geſchwüre, skrumbe; ſ. a. Eitergeſchwulſt.

Geſchwürig, *adj.*, vreden, gnojav.

Geſechſt, *adj.*, šesterni; geſechſter Faden, šesterek, v šest stremenov.

Geſegel, das, jadranje.

Geſegnen, *v. a.*, ſ. Segnen; Gott geſegne es dir, Bog ti poverni, plačaj; das Zeitliche geſegnen, zaspati, preseliti se v večnost.

Geſeihe, das, cejenje.

Geſell, der, bei den Handwerkern, hlapec, pomagač, pomagavec, delavec, nach dem *Russ.* podmojster, *böhm.* tovariš; Compagnon, tovariš, drug, družnik, ſ. Gefährte, Genoß; ein liederlicher Geſell, malopridnež, vlačugar; fauler Geſell, tožljivec, lenuh; ſ. Faulenzer.

Geſellen, *v. a.* u. *r.*, zu andern, pridružiti, družiti, pridruževati kaj, se čemu; združiti, družiti s čim, pridati (za) tovarša, stovaršiti; gleich und gleich geſellt ſich gern, krevlja se burkelj zadene, *serb.* našla slika priliku; volk se z volkam druži.

Geſellenbuch, das, imenik ali spisek obertnijskih delavcov, pomagačev.

Geſellenlade, die, skladnica obertnijskih delavcov.

Geſellenordnung, die, postava za obertnijske delavce ali pomagače.

Geſellig, *adj.*, družin, družljiv, tovaršijv, pridružin; er iſt ſehr geſellig, rad je v družčini ali tovaršii, družbo ljub; geſelliges Leben, družno življenje.

Geſelligen, ſ. Geſellen.

Geſelligkeit, die, družnost, družljivost, priljudnost.

Geſellin, die, tovaršica; des Lebens, druža, družnica; ſ. Gefährtin.

Geſellmann, der, Leithund, lovski pes.

Geſellſchaft, die, Verbindung Mehrerer zu Einem Zwecke, družba, društvo; aus zweien zu gleichen Antheilen, spolovina; eine Geſellſchaft errichten, napraviti, ustanoviti družbo; in eine Geſellſchaft aufnehmen, sprejeti, vzeti, jemati v družbo ali društvo; geheime Geſellſchaft, skrivna družba; zu einem freundſchaftlichen Umgange, družba, družčina, drušina, tovaršija; Einem Geſellſchaft leiſten, s kom v družbi biti, hoditi s

kom; mit Jemand in Gesellschaft treten, združiti se, stopiti v društvo, skleniti društvo s kom; Gesellschaften besuchen, zahajati v družčine; die bürgerliche Gesellschaft, deržavna družba; die Gesellschaft lieben, rad imeti tovaršijo, družbo; der Ton einer Gesellschaft, šega, način obnašanja; Gespannschaft, županovija (španovija); die menschliche Gesellschaft, človeška družba, človeštvo; s. a. **Gemeinschaft**; in Gesellschaft mit Jemand speisen, kositi s kom; die Bande der Gesellschaft, družbine vezi.

Gesellschafter, der, tovariš, družnik, društvenik, družbenik; er ist ein angenehmer Gesellschafter, ž njim je veselje biti v družbi; Compagnon einer aus Zweien bestehenden Gesellschaft, spolovar.

Gesellschafterin, die, tovaršica, družica, društvenica.

Gesellschaftlich, *adj.*, družbin, društven; gesellschaftlicher Verein, društvo; gesellschaftlich leben, živeti v družbi, družno; gesellschaftliche Ordnung, družbin red, družbine postave.

Gesellschaftlichkeit, die, društvenost, družljivost.

Gesellschafts-, in Zssgen., družbin, društveni, — družbe, — društva.

Gesellschaftsausschuß, der, družbin odbor.

Gesellschaftscontract, s. **Gesellschaftsvertrag**.

Gesellschaftseigenthum, das, družbina lastnina.

Gesellschaftsfond, der, družbin zalog, zaklad.

Gesellschaftsgeist, der, duh (kacига) društva, družljivost.

Gesellschaftsgemälde, das, mal ali malarija (iz) človeške družbe.

Gesellschaftsglied, das, družnik, družbinik, društvenik, družbin ud.

Gesellschaftshandel, der, **Gesellschaftshandlung**, die, kupčija v družbi, društvena kupčija.

Gesellschaftsjahr, das, društveno leto.

Gesellschaftskörper, der, družbeniki *pl.*, društvena skupščina, sknpšina.

Gesellschaftskreis, der, družba, tovaršija (ki se pri kom shaja).

Gesellschaftsrechnung, die, Gesellschaftsregel, družbina ali tovaršijna številba, rajtenga.

Gesellschaftsrecht, das, družbina pravica.

Gesellschaftsspiel, das, družbina igra.

Gesellschaftsstück, das, s. **Gegenstück**.

Gesellschaftstanz, der, družni ples, ples v družbi.

Gesellschaftsthier, das, družna žival.

Gesellschaftston, der, duh, način, šega kake družbe, obnašanje, ki je v njej navadno; etwas niedrig, osuk, kopito.

Gesellschaftsvertrag, der, družbina, društvena pogodba.

Gesellschaftswidrig, *adj.*, družbi nasproten.

Gesellung, die, druženje, vdružba.

Gesen, s. **Alant** (Fisch).

Gesende, das, poslanje, pošiljanje.

Gesendete, *adj.*, poslan, a, o.

Gesenge, das, smojenje, požiganje, paljenje.

Gesenk, das, bei Fischern am Netze, potopilo; nach dem *Poln.* grezilo; Absenker, Senker eines Weinstockes, grebenica, vlačenica, živica; das, worein etwas gesenket wird, kalup; im Bergbaue, die unterste Tiefe der Grube und eine jede Aushöhlung, zakop, globina.

Gesenkamboß, der, žlebato nakovalo (nakalo).

Gesenke, das, vdiranje, poniževanje.

Gesetz, das, (eigentl., wie im *Altsl.* und bei allen übrigen Slaven, außer den Polen, die ustawa haben, zakon, welches zunächst für das Ehegesetz gebraucht wird), gewöhnl. postava; bürgerliches Gesetz, deržavljanska postava; das göttliche Gesetz, sveto pismo stariga, noviga zakona; sich etwas zum Gesetze machen, vzeti si kaj za pravilo ali postavo; Gesetze machen, postave delati, dajati; Richtschnur, pravilo, vodilo; im Sinne des Gesetzes, po postavi; er ist an die Gesetze gebunden, postave ga vežejo; ein Gesetz aufheben, preklicati, opovreči, ovreči postavo, moč vzeti postavi; die Gesetze halten, spolnovati postave, delati po njih, vladati se, ravnati se po njih; s. a. **Absatz, Strophe**.

Gesetz-, in Zssgn., postavni, — postav(e).

Gesetzausleger, der, razlagavec postav.

Gesetzauslegung, die, razlaga(nje) postav.

Gesetzblatt, das, zakonik, oglasnik postav.

Gesetzbuch, das, postavne bukve, zakonik; das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch, občni deržavljanski zakonik.

Gesetze, das, postavljenje, postavljanje.

Gesetzentwurf, der, načertek, osnntek postave.

Gesetzerklärer, s. **Gesetzausleger**.

Gesetzeskraft, die, postavna moč, moč postave.

Gesetzeswiderspruch, der, nasprotje postav, med postavami.

Gesetzfeind, der, sovražnik postav.

Gesetzfrei, *adj.*, postave prost, kogar postave ne vežeje, ki postavam ni podveržen.

Gesetzfreund, der, prijatel postav.

Gesetzgebend, *adj.*, postavodajaven, postavodajen, postavodelen; die gesetzgebende Gewalt, postavodajna, postavodavna oblast, oblast, postave dajati.

Gesetzgeber, der, postavodajnik, postavodajavec, postavodavec, zakonodavec, (auch *altsl.*).

Gesetzgeberin, die, postavodavka, postavodajavka.

Gesetzgebung, die, postavodaja, postavodavstvo, postavodajanje.

Gesetzkraft, s. **Gesetzeskraft**.

Gesetzkunde, die, postavoznanstvo.

Gesetzkundig, *adj.*, postavovedin, v postavah zveden, znajden.

Gesetzkundige, der, postavoznanec.

Gesetzlich, *adj.*, postaven, zakonit; *adv.*, nach dem Gesetze, po postavi, postavno; gesetzlich machen, etwa pozakoniti; s. a. **Sanctioniren**.

Gesetzlichkeit, die, postavnost, zakonitost.

Gesetzlos, *adj.*, brez postave, samovoljin, brezpostaven, brezvladen; der gesetzlose Zustand, brezzakonje, brezvladje.

Gesetzlosigkeit, die, brezpostavnost, brezvladnost, brezrednost, brezzakonje, samovoljnost, *poln.* bezprawie.

Gesetzmäßig, *adj.*, postaven, po postavi, postavam primeren.

Gesetzmäßigkeit, die, postavnost.

Gesetzsache, die, postavna reč, zadeva; kar se tiče postave.

Gesetzstürmer, der, brezzakonjak.

Gesetzt, *adj.*, s. **Setzen**; ein gesetzter Mann, resnoben, miren mož, mošk.

Gesetztafel, die, nach dem *Böhm.* deska postav.

Gesetztheit, die, moštvo, resnobnost, tehtnost.

Gesetzübertreter, der, prestopnik postave.

Gesetzübertretung, die, prestop, prelom postav.

Gesetzvollstrecker, der, izpeljevavec, izverševavec postave.

Gesetzvollstreckung, die, izveršba, izpeljevanje postave.

Gesetzvollzieher, der, s. **Gesetzvollstrecker**.

Gesetzvollziehung, s. **Gesetzvollstreckung**.

Gesetzvorlage, die, nasvet postave, nasvetovana postava.

Gesetzvorschrift, die, nach Gesetzvorschrift, po tem, kakor zapoveduje ali velova postava, po postavi.

Gesetzwerk, das, postave, zakonik.

Gesetzwidrig, *adj.*, brezpostaven, proti postavi, zoper postavo, postavi nasproten, protiven, nach dem *Poln.* postavolomen.

Gesetzwidrigkeit, die, brezpostavnost, nepostavnost.

Gesetzzwang, der, postavna sila, postavno moranje; sila ali nuja postave.

Gesenfze, das, zdihovanje.

Gesichert, s. **Sichern**.

Gesicht, das, das Vermögen zu sehen, der Gesichtssinn, vid; der Anblick, pogled, ugled; langes Gesicht, kratek vid, kratkovidnost; etwas zu Gesicht bekommen, kaj zagledati, ugledati, zapaziti; aus dem Gesichte verlieren, kaj izpred oči zgubiti; ein gutes Gesicht haben, imeti dobro oko, dober vid; ein schwaches Gesicht haben, slabih oči biti, slabiga vida; sein Gesicht zurück erhalten, zopet spregledati; wenn mich mein Gesicht nicht betrügt, če me oči ne motijo, če prav vidim; vor das Gesicht kommen, pred oči priti; im Gesichte sitzen, pred očmi sedeti; es fällt gut in das Gesicht, dobro je viditi; ins Gesichte haben, nicht aus dem Gesichte lassen, vedno gledati na kaj; in das Gesicht sagen, v zobe povedati; im Gesichte des Feindes, pred sovražnikovimi očmi; im Gesichte des Ufers, videč, zagledavši breg; einander im Gesichte bleiben, viditi se; um das Gesicht kommen, oslepeti, *serb.* a. obneviditi; der vordere Theil des Hauptes, Angesicht, obličje, obraz, nach *M.* a. oblič; das Blut steigt mir ins Gesicht, kri mi v lica stopa, zarudeti, zarudečiti se; s. **Erröthen**; ein langes Gesicht machen, zavzeti, zavzemati se; ein volles Gesicht bekommen, obličiti se, ličen biti; das Gesicht ist mir neu, tega še ne poznam, nisim ga, (je) še vidil; er hat ein junges Gesicht, mladiga lica, obraza je, *serb.* mladolik; ein häßliches Gesicht, ostuden obraz, *serb.* gerdolik; ein freundliches Gesicht machen, prijazno (po)gledati; sein Gesicht verräth ihn, vidi se, pozna se mu na očeh, na obrazu; nach dem Gesichte kenne ich ihn, po podobi ga poznam; Gesichter machen, schneiden, pačiti se, kriviti usta; saure Gesichter machen, kislo se držati, namerdniti se, merdo, štulp napeti, tuko pasti; das eingefeilte Blech an Feuergewehren, wodurch man bei dem Zielen das Korn fasset, muha, nach *V.* kazavec, s. a. **Korn**; Vision, prikazen, pošast, *serb.* utvor; Gesichte (nicht Gesichter) haben, sehen, viditi prikazni, *serb.* privídjati, prividelo mu se.

Gesichtchen, das, obrazek.

Gesichterschneider, der, pačilo.

Gesichtler, der, prividnjak.

Gesichtlos, *adj.*, brez vida, slep, kdor ne vidi.

Gesichtlosigkeit, die, brezvidnost, slepota.

Gesichts-, in Zssgn., očesni, obličn. -obraza, -obličja.

Gesichtsachse, die, očesna os.

Gesichtsausdruck, der, nach den übrigen slav. Munda, izraz obličja; kar obraz pove, naznanja, razodeva, kaže.

Gesichtsbetrug, s. **Gesichtstäuschung**.

Gesichtsbild, das, obraz, podoba, obličje.

Gesichtsbildung, die, obličje.

Gesichtsblöde, *adj.*, berljav, slabovidin.

Gesichtsblödigkeit, die, berljavost, slabovidnost.

Gesichtsblutader, die, oblična žila (privodnica).

Gesichtsdeuter, der, s. **Physiognom**.

Gesichtsdeutung, die, poznanje, spoznovanje, po obličji; s. **Physiognomik**.

Gesichtsfalte, die, guba, gerba v obrazu.

Gesichtsfaltig, *adj.*, nabranih lic, z gerbami na obrazu, nagerbljen, zgerbljen, gerbast.

Gesichtsfarbe, die, wörtl. barva obraza ali v licu; eine gesunde Gesichtsfarbe haben, zdraviga lica, obraza biti, zdrav biti, zdrav viditi, *böhm.* plet (polt).

Gesichtsfehler, der, kvar, hiba na očeh, pakaženi vid.

Gesichtsforscher, s. **Physiognom**.

Gesichtsfeld, das, **Gesichtskreis**, der, Horizont, nach *Ravnik.* (in Zirklach), obok, nach dem *Böhm.* obzor, obgled; nach *M.* obnebje; *fig.* das liegt außer seinem Gesichts-

treis, tega njegov um ne doseže; zapopadki, obseg znanja.

Gesichtskunde, die, Gesichtslehre, s. Physiognomik.

Gesichtskundige, Gesichtslehrer, Gesichtsleser, der, s. Physiognom.

Gesichtslinie, die, s. Gesichtszug; *mil.* čelo.

Gesichtsmuskel, der, oblična mišica.

Gesichtsnerve, der, vidna, očesna čutnica.

Gesichtsorgan, das, vidilo, vidno čutilo, oko.

Gesichtspunkt, der, videk, stran ali mesto, s kteriga se kaj vidi, nach *V.* izvidek; mehrere Gegenstände unter einen Gesichtspunct fassen, več reči v eno povzéti, povzemati; *poln.* stanowisko widzenia; wir wollen nun die Sache aus einem andern Gesichtspuncte betrachten, poglejmo sedaj na to reč z druge strani, pod drugim vidam.

Gesichtsröthe, die, rudečoba lic, rudeče lica, *poln.* rumieniec.

Gesichtsschärfe, die, bistrovidnost.

Gesichtsschwäche, die, slab vid, slabe oči, slabovidnost.

Gesichtsseite, die, eines Hauses, Tuches, lice, čelo.

Gesichtssinn, der, vid.

Gesichtstäuschung, die, privid, vidna zmota, vidno slepilo.

Gesichtsverzerrung, die, pačenje, nagerda lica.

Gesichtswahrsagerei, die, vedeževanje, prerokovanje iz obraza.

Gesichtswinkel, s. Sehwinkel.

Gesichtszug, der, čerta obraza, oblička (auch *russ.*); Gesichtszüge, oblíčje.

Gesiebe, das, sejanje.

Gesiebent, *adj.*, sedmérni.

Gesiegel, das, pečatenje.

Gesims, das, (šterleči) okrajik ali napustek (bei *V.* napušik); am Ofen, Kasten, poličica, oberta; Säulen, overšje†.

Gesimsglied, das, del okrajka.

Gesimshobel, der, oblič za okrajke ali poličice.

Gesimskachel, die, slepica, modelnica z okrajkam ali poličioo.

Gesinde, das, deržina, družina, posli; in der Wochein und andern slav. Spr. auch čeljad; ein Individium davon, družinče, posel; Gesinde halten, družino imeti.

Gesinde-, in Zssgn., družinski, za družino, za posle.

Gesindebrot, das, kruh za dražino.

Gesindehalter, der, gospodar, ki ima družino.

Gesindekost, die, družinska hrana, jed.

Gesindel, das, derhal, žlota, (*altsl.* glota, Hanse), *böhm.* holota (=golota).

Gesindelohn, der, družinska ali poselska mezda, plača; zaslužek poslov, kolikor družina služi.

Gesindeordnung, die, družinska postava, red ali postava za posle.

Gesindepolizei, die, družinska policija.

Gesindestube, die, družinska izba, hiša, stanica za posle ali družino.

Gesindeverband, der, družinska zveza.

Gesinge, das, anhaltendes, prepevanje.

Gesinnen, *v. a.*, etwas an einen, tirjati, zahtevati kaj od koga; einen zu etwas gesinnen, napravljati, nagovarjati koga na kaj; das Gesonnene, kar kdo imeti hoče; *v. r.*, s. Gesonnen.

Gesinnt, Gesinnet, *adj.*, gesinnt sein, misliti, kake misli, kacih misel biti; wir sind gleich gesinnt, enake misli, ene misli smo; er ist deutsch gesinnt, on je za Nemce, on je potegnil, vleče z Nemci; freundschaftlich, feindlich gesinnt sein, prijatel, sovražnik, dober, gorak biti komu, dobro, slabo hoteti komu, dobriga serca, dobre misli biti, dobro misliti s kom, *russ.* duh imeti; gut gesinnt, dobro misleč, dobromiselni.

Gesinnung, die, mišljenje, misli *pl.*, serce; seine Gesinnung ändern, premisliti se, prepreči; s. a. Gesinnt, Meinung; christliche Gesinnung, duh keršcanski.

Gesinnungstüchtig, *adj.*, verlih misel.

Gesippe, das, s. Sippen.

Gesittet, *adj.*, vljudin, lepih šeg, ôednih navad, čedniga, lepiga vedenja, obnašanja, nraven, nravit, omikan, olikan; übel gesittet, slabiga ali gerdiga obnašanja, nenravit.

Gesittheit, die, vljudnost, omikanost, lepo ali čedno vladanje, nravnost.

Gesittung, s. Gesittheit, Sitte(en).

Gesitze, das, sedenje, seja.

Gesöff, das, pijančevanje, lokanje; das Getränke selbst, pijača, gem. nach *M.* čmiga(?), bibra.

Gesonnen, *adj.*, gesonnen sein, nameniti, nakaniti, kaniti, misliti; ich bin gesonnen persönlich mit ihm zu sprechen, nakanil sim, sam ž njim govoriti.

Gesorge, das, skerbenje.

Gesott, das, s. Siede.

Gespähe, das, prežanje, osleduhovanje.

Gespalte, das, klanje, cepljenje.

Gespalten, s. Spalten.

Gespann, der, in Ungarn, (Comes), nach dem *Kroat.* župan; s. a. Gehilfe, Kamerad.

Gespann, das, vprega, zaprega, u. *Jarn.* svež-i; ein Gespann Pferde, vprega konj; konji, kar jih je skup napreženih.

Gespanne, das, napenjanje, natezovanje; der Pferde, vpreganje.

Gespannschaft, die, in Ungarn, Comitat, nach dem *Kroat.* županija, nach dem *Slovak.* stolica; s. a. Gefährtschaft.

Gespannt, *adj.*, napet; sie sind mit einander gespannt, v zameri sta, gerdo ali pisano se gledata, sperla sta se.

Gesparr, das, lemezi, škarnice; s. a. Sparrenwerk.

Gespaß, das, šaljenje, norčevanje.

Gespe, das, s. Gäspe.

Gespeichel, das, Gespeie, das, pljevanje, bljevanje.

Gespende, das, darovanje.

Gespenst, das, strah, prikazen, duh, pošast (welches jedoch in Innerkr. und im Görzerischen Schnupfen bedeutet); es läßt sich dort ein Gespenst sehen, pošast hodi strašit, pošast se prikazuje, tam straši; an Gespenster glauben, na strahove verjeti, *poln.* widmo, *böhm.* strašidlo; wie ein Gespenst aussehen, strašan biti (viditi).

Gespensterartig, *adj.*, strahu ali prikazni podoben.

Gespenstererscheinung, die, prikazin, *serb.* prividjanje.

Gespensterfurcht, die, boječnost, bojazen ali strah pred duhovi, pred kako prikaznijo.

Gespenstergeschichte, die, pripovedka od strahov.

Gespensterglaube, der, vera v strahove.

Gespensterstunde, die, opolnoči, ura za strahove.

Gespenstisch, *adj.*, pošasten, strašljiv.

Gesperrbaum, der, rebro.

Gesperre, das, zapona, zaklepa, zapiranje, zaklepanje, zapor, zapira, zaklep; das Weigern, kerčenje; s. a. Gesparr; an Büchern, zaponka; am Schloß, zavornica, zapornica; Wagendecke, streha; s. a. Sperrrad.

Gesperrt, *adj.*, s. Sperren, ein gesperrtes Handwerk, zaperto, na eno mesto utesnjeno rokodelstvo.

Gespiele, das, igranje.

Gespiele, der, Zeitgenosse, verstnik, tovariš od mladosti; s. a. Genoß.

Gespielin, die, verstnica; s. a. Gefährtin.

Gespielschaft, s. Spielgesellschaft.

Gespieße, das, natikanje, nabadanje.

Gespilde, das, s. Näherrecht, nach *V.* spolovnašina.

Gespinne, das, predenje.

Gespinnst, das, was gesponnen ist, Garn, preja.

Gespinnstpflanze, die, predivo, rastlina za predivo.

Gesplitter, s. Splittern.

Gespons, s. Ehegatte.

Gespött, das, zasramovanje, zasmehovanje, posmehovanje, zasmeh, posmeh, sramotenje, oponaša, oponašanje; Gespötte mit Jemand treiben, zasramovati ali sramotiti koga, smejati se komu, zasmehovati ga, in U. Kr. auch rugati se, richtiger rogati se (*altsl.* ragati sę); er diente Andern zum Gespötte, ljudje so se mu posmehovali, so uganjali šalo z njm; zasramovan je bil.

Gespotte, das, Gespöttel, das, zasmehovanje, zasramovanje.

Gespräch, das, pogovor, pomenek, pogovarjanje, pomenkovanje, nach andern slav. Munda. razgovor; auch kremelj. marnj; sich in ein Gespräch einlassen, začeti govoriti ali meniti se s kom; ein Gespräch mit einem führen, haben, pogovarjati se s kom, pogovor imeti s kom; auch meniti se, pomenjati se, pomenkovati se s kom; im Gespräche, govoré, govoreč; das Gespräch führte darauf, beseda je nanesla, da —; das Gespräch beendigen, izgovoriti, dogovoriti; er wurde zum Gespräch der Stadt, vse mesto je govorilo od njega, govorica od njega se je raznesla po vsem mestu; es geht das allgemeine Gespräch, vse govori, vse pravi, da; zagnali so, da —.

Gesprächbuch, das, etwa pogovornik, razgovornik.

Gesprächig, *adj.*, zgovoren, razgovoren; kdor rad govori, se rad meni z ljudmi, priljuden; *russ.* govorliv.

Gesprächigkeit, die, zgovornost, *russ.* govorlivost.

Gesprächlich, s. Gesprächweise.

Gesprächlos, *adj.*, negovoren.

Gesprächlosigkeit, die, negovornost.

Gesprächsam, s. Gesprächig.

Gesprächsamkeit, s. Gesprächigkeit.

Gesprächsform, die, in Gesprächsform schreiben, dialogisch, v pogovorih, pogovorsko.

Gesprächweise, *adv.*, v pogovorih, iz pogovara (n. p. kaj zveditì).

Gespräche, das, govorilo.

Gesprenge, das, das Sprengen mit Pulver im Bergbaue, razval, streljanje, lomljenje kamnja; odskok (od ravne poteze).

Gesprenkelt, *adj.*, pikast, pisan, pester (auch *altsl.*), nach *M.* auch sernast, sernat, mavrast; weißgesprenkelter Ochs, perast junec, peran.

Gespringe, das, skakanje, skakalica.

Gespritze, das, brizgljanje, škropljenje, sikanje.

Gesproß, der, s. Sprossen.

Gesprudel, das, vervranje, kipenje, izviranje.

Gespucke, das, pljevanje.

Gespüle, das, oplakovanje.

Gespülicht, s. Spülicht.

Gessel, s. Geißfuß.

Gestade, das, das Ufer eines großen Wassers, breg, kraj, obrežje; (*altsl.* u. *serb.* auch žal); die Gegend am Gestade des Meeres, pomorje, primorje.

Gestadebewohner, der, s. Uferanwohner.

Gestadelos, *adj.*, brez obrežja, neizmeren.

Gestalt, die, podoba, oblika†; vom menschlichen Körper, postava; *serb.* lik; *russ.* vid u. obraz; in Gestalt einer Taube, v podobi golnba; unter der Gestalt des Brotes, v podobi kruha; eine runde, achteckige Gestalt, und dergl. habend, okrogel, osmerovoglat; ein Mensch von schöner Gestalt, človek lepe postave, rasti; nun hat es doch eine Gestalt, zdaj je vsaj čemu podobno; eine andere Gestalt geben, preinačiti, prenarediti; die Sache gewinnt eine andere Gestalt, ta reč se sedaj vse drugači kaže; (als *adv.*); solcher Gestalt, folgender Gestalt, tako; gleicher Gestalt, ravno tako; schrecklicher Gestalt, strašno; anderer Gestalt, drugači, inač; angenehmer Gestalt, prijetno; welcher Gestalt? kako? nach Gestalt der Sachen, po okoliščinah, okolišinah, kakor nanese, kakor se bo zdelo, vidilo; eine unbekannte

Geſtalt, neznan človek; Erſcheinung, prikazen.

Geſtalten, *v. a.*, podobo ali obliko dati, dajati čemu, upodobiti, podobiti kaj; ſ. a. **Bilden**; geſtaltet, kake (lepe, gerde, strašne i. t. d.) podobe biti; ſo geſtaltet, takošen; wohlgeſtalteter Menſch, človek lepe postave; bei ſo geſtalten (richtig. geſtalteten) Sachen, pri tem takem, po tem takem, ker (dokler) je tako; *v. r.*, ſich geſtalten, podobo na se vzeti, jemati, postati, prihajati, biti; die Sache geſtaltete ſich anders, als ich dachte, ta reč se je drugači zasukala, prevergla, obernila, kakor sim mislil; die Sache geſtaltet ſich gut, reč lepo gre; als *conj.* ſ. **Indem**.

Geſtaltenheer, das, mnoštvo podob.

Geſtaltenreich, *adj.*, mnogih podob.

Geſtaltig, ſ. **Geſtalten** (Geſtaltet).

Geſtaltlos, *adj.*, brez podobe, nikakoršne podobe.

Geſtaltung, die, upodoba; Geſtaltung eines Landes, uravnava, uredba dežele.

Geſtaltungskraft, die, upodobovavnost†.

Geſtammel, das, jecanje, jecljanje.

Geſtampfe, das, topot, teptanje, stopanje.

Geſtände, das, (*waidm.*) noge orlov, jastrebov i. t.

Geſtändig, *adj.*, geſtändig ſein einer Sache, ſ. **Geſtehen**.

Geſtändigen, *v. a.*, ſ. **Geſtehen**.

Geſtändniß, das, spoznanje, (eig. Erkenntniß), izpovedba, nach anderu slav. Munda. priznanje; ein Geſtändniß ablegen, resnico povedati, priznati, obstati; ſ. a. **Bekenntniß**.

Geſtänge, das, ein Geſtänge um ein Feld, rante.

Geſtängſteuer, die, *mont.* rantnina, drožnina.

Geſtank, der, smrad; einen Geſtank von ſich geben, smerdeti, čohati; einen Geſtank machen, verurſachen, damit anfüllen, zasmraditi, zasmrajati, smraditi; als Eigenſchaft, smerdljivost; ein fauler Geſtank, čoh, tuh, *böhm.* puh.

Geſtänker, das, ſ. **Stänkern**.

Geſtatten, *v. a.*, dopustiti, dopuščati, dopušati; dovoliti kaj, privoliti v kaj; pripustiti, pripuščati, dati; einem alles geſtatten, komu vse na voljo pustiti; er geſtattet ſich keine Ruhe, dela neprenehama, ne privošči, privoši si počitka; er geſtattete den Bau nicht, ni pustil, je branil zidati; es iſt geſtattet, sme se, prosto je.

Geſtattung, die, dopust, dopuščenje, dopušenje, dovoljenje, dovolitev; ohne Geſtattung eines Rechtsſtreites, ne dopuščaje pravde.

Geſtäube, das, prašenje.

Geſtäuber, das, iztepanje.

Geſtäude, das, šibovje, germovje, smodje (nach *M.*); *waidm.* sokolovo gnjezdo.

Geſteche, das, bodenje, zbadanje.

Geſteck, das, ſ. **Beſteck**.

Geſtehen, *v. n.*, sterditi se, usesti se; ſ. **Gerinnen**; *v. r.*, ſich geſtehen, ſ. **Unterſtehen**, ſich; *v. a.*, povedati, razodeti, odkriti; er geſtand ihm ſeine That, povedal mu je, da je storil; obstati (nach dem Deutſchen, den übr. slav. Munda, fremd), priznati, priznavati, ſ. a. **Bekennen**.

Geſtehungskoſten, *pl.*, pridobitni stroški.

Geſtein, das, Steine, *coll.* kamenje, kamnje; feſtes Geſtein, terd kamen.

Geſteinarbeit, die, *mont.* delanje pri (v) kamnji.

Geſteinkarte, die, kvarta brez podobščin, podobšin, nach *V.* kmetiška kvarta.

Geſteinkunde, die, Geſteinlehre, ſ. **Mineralogie**.

Geſteinkundige, der, ſ. **Mineralog**.

Geſteinreich, das, ſ. **Mineralreich**.

Geſtell, das, andere Dinge darauf zu ſtellen, polica, stojalo; Fußgeſtell, podnožek, podnožje, stalo, einem Stuhle ähnlich, stol, stoliček; Blumentöpfe darauf zu ſtellen, police, stopnjice; in einem Keller für Flaſchen u. ſ. f., polica; für Fäſſer, podvalek, legnar; eines Wagens, einer Kutſche, podvoz, konci, nach dem *Russ.* stan; eines Tiſches, mizne noge, mizno stalo, nach *V.* a. mizni oder; bei Fiſchern, nastava; *waidm.* noge orlov, skopcov i. t. d.; am Brunnen, ſ. **Brunnenkaſten**; remenje (okoli konjske glave); aus ſeinem Geſtell kommen, ſ. **Stellung**; Geſtell auch Bock genannt, koza, kozaòa; kozel, kobila, konj.

Geſtelle, das, postavljanje.

Geſtellen, ſ. **Stellen**.

Geſtellig, *adj.*, geſtellig machen, napraviti, (da kdo pride pred gosposko); ſich geſtellig machen, priti (pred sodnika).

Geſtellmacher, der, ſ. **Wagner**.

Geſtellſtein, der, kamen za peč v plavžih.

Geſtempel, das, štemplanjo; ſ. **Stempeln**.

Geſteppe, ſ. **Steppen**.

Geſtern, *adv.*, včeraj, auch včera; geſtern Abends, snoč, *serb.* sinoć; geſtern Mittag, včeraj opoldne; das Waſſer von geſtern Abends, snočnja voda, snočnjica.

Geſtichel, das, zbadanje, pikanje; ſ. a. **Stricheln**.

Geſtick(e), das, im *Kroat.* vezenje, nach andern slav. D. izšivanje, ſ. ü. **Sticken**.

Geſtiebe, das, kajenje, prašenje.

Geſtiefelt, *adj.*, obut.

Geſticlt, ſ. **Sticlen**.

Geſtikulation, die, kretanje, mahanje z rokami, kriljanje; ſ. a. **Geberdenſprache**.

Geſtikuliren, **Geſticuliren**, *v. n.*, z rokami ponašati (se), mahati, kriljati.

Geſtion, die, eines Dienſtes, opravljanje službe.

Geſtionsprotokoll, das, opravni zapisnik.

Geſtirn, das, ein Stern, zvezda; ein Sternbild, zvezdje, ozvezdje, *russ.* sozvezdje; Sterne überhaupt, zvezde *pl.*

Geſtirnanbeter, **Geſtirndiener**, der, zvezdočastnik†, zvezdomolec†.

Geſtirndienſt, der, zvezdno malikovanje, častje, zvezdočastje†.

Geſtirnförmig, *adj.*, zvezdast, zvezdi podoben.

Geſtirnforſcher, der, **Geſtirnforſchung**, die, ſ. **Aſtronom**, **Aſtronomie**.

Geſtirnheer, das, nezmérna množica zvezd.

Geſtirnig, ſ. **Geſtirnt**.

Geſtirnkunſt, die, ſ. **Aſtrologie**.

Geſtirnmäßig, *adj.*, po zvezdah.

Geſtirnſtand, ſ. **Conſtellation**.

Geſtirnt, *adj.*, zvezdat, zvezdovit, zvezdnat, poln zvezd; der geſtirnte Himmel, zvezdato nebo, nebo obsijano, obsuto z zvezdami, polno zvezd, nach *V.* ozvezdeno.

Geſtöber, das, metenje, *russ.* metelj, (nach *M.* pih, spih?); ſ. **Stöbern**.

Geſtöcke, das, ſ. **Stockwerk** (im Bergbaue).

Geſtöhne, das, jecanje, stokanje.

Geſtolper, das, spotikanje.

Geſtopfe, das, mašenje, gatenje.

Geſtoppel, das, ſ. **Stoppeln**; eine geſtoppelte Sache, kerpucina, kerparija.

Geſtörre, das, motanje.

Geſtotter, das, jecljanje.

Geſtrahle, das, sijanje.

Geſträuche, ſ. **Sträuben**.

Geſträuchholz, das, podpornja.

Geſträuch, das, germovje; ſ. a. **Strauch**.

Geſträuchel, das, spotikanje.

Geſtreckt, *adj.*, stegnjen, napet, prožen; im geſtreckten Lauf, v skok, skokama; ſ. a. **Strecken**.

Geſtreichel, das, glajenje.

Geſtreiche, das, mazanje.

Geſtreift, *adj.*, progast (auch *serb.*, *böhm.* u. *poln.*) čarast, brezast, pasast, pisan, pirhast, rižast, marogast, čanžev, čogast.

Geſtrenge, ſ. **Strenge**; geſtrenger Herr, žlahtni gospod, častitljivi gospod; ſ. a. **Tapfer**.

Geſtrene, das, stlanje, nastiljanje, trošenje.

Geſtrichelt, **Geſtrichen**, ſ. **Stricheln**, **Streichen**.

Geſtrick(e), das, pletenje (zlasti napčno).

Geſtrig, *adj.*, včerajšenj, včeranj; ſ. a. **Geſtern**.

Geſtröh, das, slama, kup slame.

Geſtröme, das, tečenje.

Geſtrudel, das, vertenje, vertinec; ſ. **Strudeln**.

Geſtrüppe, das, germovje, šumovje, šuma, dračje, goščava, gošava, nizko zaraščeno, zarašeno ternje, kokava.

Geſtübe, das, prah, praška, prahalica, sephano oglje; bei Kohlenbrennern, die Erde, womit ein Meiler bedeckt wird, nach *V.* sukanja, počernjenje.

Geſtübepochwerk, das, stopa za oglje.

Geſtück, ſ. **Kanone**.

Geſtühl, das, stolovje, stoli (zlasti v cérkvi); ſ. a. **Geſtell**.

Geſtunden, *v. n.*, einem die Zahlung geſtunden, počakati na plačilo, prijenjati.

Geſtus, der, ſ. **Geberde**.

Geſtüt(e), das, kobilarija, žrebčarija, žebčarija, konjerejska naprava, *poln.* kobylarnia.

Geſtütmeiſter, der, kobilar, oskerbnik kobilarije.

Geſtützpferd, das, konj iz žrebčarije, žebčarije.

Geſtützſtute, die, kobila iz kobilarije.

Geſtütze, das, podpiranje, podpora, podpornja.

Geſtutzt, ſ. **Stutzen**.

Geſuch, das, prošnja, prosba; was iſt dein Geſuch, česa, kaj bi rad, kaj prosiš; Einem ſein Geſuch abſchlagen, prošnjo odreči, odbiti.

Geſuche, das, iskanje.

Geſuchſchreiben, ſ. **Erſuchſchreiben**.

Geſudel, das, ſ. **Sudel**; *fig.* pisarija, čečkarija.

Geſumme, das, brenčanje, hernenje.

Geſümpf, das, mlaka; ſ. **Sumpf**.

Geſumſe, das, brenčanje, renčanje; ſ. a. **Sumſen**.

Geſund, *adj.*, zdrav; friſch und geſund, čverst in zdrav; in geſundrn Tagen, dokler je človek zdrav, auch pri zdravji; biſt du geſund, kako si z zdravjem; geſund werden, ozdraveti, ſ. **Geneſen**; geſund machen, ozdraviti, ozdravljati, ſ. **Curiren**; eine geſunde Geſichtsfarbe, zdrav obraz; eine geſunde Lage habrn, na zdravem kraji stati; heilſam, koristen, blagonosen; der geſunde Verſtand, zdravi razum, razsodek; ein geſundes Eſſen, zdrava jed; das iſt ihm geſund, prav mu je, k pridu mu je (n. pr. to svarilo); ein geſunder Baum, terdno, krepko, čversto drevo; bei geſundem Leib krank ſein, na zdravem bolan biti (pravijo od dolžnikov).

Geſundbad, das, (warmes), toplice.

Geſundbrunnen, der, zdrava, zdravilna, dobra voda, kisla voda, slatina (Sauerbrunnen), rudna voda.

Geſunden, *v. n.*, ozdraveti; ſ. **Geneſen**.

Geſundheit, die, zdravje; die liebe Geſundheit, ljubo zdravje, zdravjiče; bei guter Geſundheit ſein, zdrav biti, v dobrim zdravji; die Geſundheit blüht auf ſeinen Wangen, lica mu cvetejo (od) zdravja; gefährdete Geſundheit, zdravje v nevarnost pripravljeno; zur Geſundheit, zdrav bodi, na zdravje; beim Nieſen, pomozi Bog, Bog pomagaj; auf Eines Geſundheit trinken, napiti komu, piti komu na zdravje; die Anwünſchung der Geſundheit beim Trunke, zdravica; eine Geſundheit ausbringen, napiti komu, *serb.* nazdraviti komu, nach *V.* zdravico zaglasiti; kaum gelange ich zu einiger Geſundheit, komaj okrevam; die Geſundheit des Waſſers, zdravost (*böhm.* zdravota) vode, zdrava voda; Geſundheitswesen, Sanität, zdravstvo.

Geſundheitsamt, das, zdravstveni nred†.

Geſundheitscertificat, das, spričba zastran (dobriga) zdravja, nach *V.* zdravi list.

Geſundheitsglas, das, napitni kozarec, kopica, in Unterkr. u. nach *V.* šemar.

Geſundheitskunde, die, Geſundheitslehre, nauk od zdravja, kako ohraniti zdravje.

Geſundheitskundig, ſ. **Diätetiſch**.

Geſundheitspaß, ſ. **Geſundheitscertificat**.

Gesundheitspolizei, die, zdravstvena policija.
Gesundheitsrath, der, ein Collegium, zdravstveni zbor, zdravstveno svetovavstvo; ein Individuum davon, zdravstveni svetnik.
Gesundheitsregel, die, pravilo glede na zdravje, kako ohraniti zdravje.
Gesundheitsrücksicht, die, ozir na zdravje; aus Gesundheitsrücksichten, zavolj zdravja.
Gesundheitsschein, der, s. **Gesundheitscertificat.**
Gesundheitstrinken, das, napivanje, pitje komu na zdravje; zdravica.
Gesundheitswesen, das, zdravstvo.
Gesundmachung, die, zdravljenje, gajenje.
Gesundsein, das, zdravje, zdravost.
Gesundwasser, das, zdravilna, nach dem *Böhm.* zdrava voda.
Gesürsel, das, srebanje, posrebek.
Gesurr, das, renčanje, brenčanje; s. a. **Surren.**
Getadel, das, grajanje.
Getäfel, das, hölzerne Bekleidung der Wände, paž; s. **Täfelwerk.**
Getändel, das, igranje.
Getanze, das, plesanje, rajanje.
Getappe, das, tavanje, tapanje.
Getast, das, der Tastsinn, tip; Getaste, tipanje, šlatanje.
Getaumel, s. **Taumeln.**
Getheile, das, deljenje.
Gethürme, das, kopičenje.
Getigert, s. **Gestreift.**
Getön, das, donenje, glas, razleganje.
Getöse, das, ropot, hropot, hrum, hrup, bobnenje, šum, hruš, tombot, ropotanje, tombutanje, romavš; s. a. **Tosen, Tumult.**
Getrabe, s. **Traben.**
Getrampel, das, topot, štorkljanje, cepetanje z nogami.
Getränk, das, pijača, pitje, *russ.* napitok; berauschendes Getränke, pijana, upijančljiva, pijančljiva pijača; hitzige Getränke, močne pijače; beim Vieh, napoj.
Getränke, das, napajanje.
Getränkebezug, der, jemanje, dobivanje pijače.
Getrappel, das, peketanje.
Geträtsch, das, žlobodranje, klepet.
Getrauen, sich, *v. r.*, ich getraue mir, upam si, derznem, serce imeti, *russ.* smet, osmelit sja.
Geträufel, das, kapljanje, kapanje, kaplje *pl.*
Getränme, das, sanjanje.
Getraute, der, poročence; die, poročenka.
Getreibe, das, ravnanje, uganjanje (čez nemoč).
Getreide, das, žito; in St. zernje, auch silje; das weiße Getreide, noch unausgedroschen, stern, sonst sterneno, belo žito; Getreide überhaupt, im tief. Unterkr. auch tek; das Getreide steht schön, žito lepo kaže; Getreide in die Scheuern bringen, spraviti, spravljati žito; das schlechteste Getreide mit Rücksicht auf die vorgenommene Sichtung, podrešetina, opremek, očinki; viel Getreide liegen haben, veliko žita hranjeniga, na kupu imeti.
Getreide-, in Zssgn., žitni.
Getreideart, die, versta ali sorta žita; die Getreideart bei der Aussaat wechseln, presortati žito.
Getreideban, der, sejanje žita, pridelovanje žita; der Getreideban ist hier sehr bedeutend, tukej se mnogo žita seje. tukej se ljudje močno pečajo z žitam; sich auf den Getreideban legen, poprijeti se žita, t. j. sejanja in obdelovanja žita.
Getreideboden, der, Getreidelager, žitnica, kašča, kašta, nach *Dainko*, silnica; Erdreich, žitne tla, svet ali tla za žito.
Getreidebodenaufseher, der, žitničar.
Getreidebörse, die, žitarnica†, žitna borsa.
Getreidebrand, der, snet, snetje (sentje); damit behaftet, snetnjav.
Getreidefaß, das, nach *V.* lajta.
Getreidefehmen, der, žitni stog.
Getreidefeld, das, žitno polje, polje z žitam obsejano.
Getreidefuhre, die, voz žita.
Getreidehandel, der, kupčija, terštvo z žitam, žitarstvo, žitna kupčija; ihn betreiben, kupčevati z žitam.
Getreidehändler, der, žitar, žitni kupec, kupčevavec.
Getreidehaufen, der, zum Behuf des Austretens, oder auch in der Dreschtenne, veršaj, sonst kup žita.
Getreidekammer, s. **Getreideboden.**
Getreideland, das, žitna dežela.
Getreidemagazin, s. **Getreideboden.**
Getreidemäckler, der, žitni, žitarski mešetar, nach *Sul.* grošičar.
Getreidemäcklerei, die, žitna mešetarija.
Getreidemangel, der, pomanjkanje žita.
Getreidemarkt, der, žitni terg, žitno teržišče. teržiše.
Getreidemaß, das, žitna mera.
Getreidemühle, der, (žitni) mlin, malin; Windfege, das ausgedroschene Getreide zu reinigen, klepetec, babica; s. a. **Handmühle.**
Getreidepreis, der, žitna cena, žitni kup.
Getreideproduction, die, pridelovanje žita.
Getreidereich, *adj.*, žiten; getreidereiche Felder, žitne, rodovitne polja.
Getreidesack, der, vreča za žito.
Getreideschiff, das, žitna ali žitarska ladija, žitarica.
Getreidesperre, die, žitna zapertija, propoved, žita izvažati.
Getreidevorrath, der, žitna zaloga.
Getreidewagen, der, voz žita.
Getreidewucherer, der, nach *Ravn.* u. *Medv.* dragoletoik.
Getreidewurm, der, žužek, molj.
Getreidezehent, das, žitna desetina.
Getreidezins, der, žitnina, žitna davščina, davšina, in Kt. kazen.
Getreune, das, paranje.
Getrenntehig, *adj.*, (*bot.*) raznospolen.

Getrete, das, stopanje.
Getreu, *adj.*, zvest, veren; s. a. **Genau**; seinen Pflichten getreu sein, zvesto, vestno spolnovati svoje dolžnosti; er blieb stets der Wahrheit getreu, povsod se je zvesto deržal resnice, le resnicu je govoril; sich getreu bleiben, stanoviten biti, ne spremeniti se; meine Getreuen! zvesti moji!
Getreuheit, die, vérnost, zvestost.
Getreulich, *adj.*, s. **Getreu**, *adv.*, zvesto, vérno; alles getreulich erzählen, povedati zvesto vse, kakor je bilo; s. a. **Aufrichtig.**
Getriebe, das, allg. gonilo, kretalo, obračalo; s. a. **Triebwerk, Maschine**; *mont.* podpurni oder; die Sonnenseite eines Gebirges, prisoje, nach *M.* prisuga; im Mühlenbaue, kolesa.
Getrieben, *adj.*, getriebene Arbeit, nach *V.* kovano (guano) delo, s. **Treiben.**
Getriebepfahl, der, podpora; im Bergbaue, nach *V.* sočnik.
Getriebscheibe, die, bei den Uhrmachern, plošče, med kterimi so kolesca.
Getriebespindel, die, navlaka.
Getriller, das, žvergolenje, nach *M.* jiglanje; s. a. **Trillern.**
Getrinke, das, pitje.
Getrippel, das, capljanje.
Getrompete, das, trobljenje, trobentanje.
Getropfe, das, kapljanje.
Getrost, *adj.* u. *adv.*, vertrauend, in der Zuversicht gegründet, zaupen, potolažeo, brez skerbi; getrost, getrosten Muthes sein, miren biti; sei getrost! ne boj se! bodi miren! nič ne maraj! nicht getrost sein, zmešan, zmoten biti.
Getröstru, sich, *v. r.*, einer Sache, upati kaj, zanesti, zanašati se na kaj, nadjati se česa, obetati si kaj, nach *M.* svestiti se; ich getröste mich der Erfüllung deiner Versprechungen, upam, zanašam se, da dopolniš, kar si mi obljubil.
Getrotze, das, kljubovanje.
Getrümmer, das, razvaline, podertije, posipi, razdertje, podertine, groblje.
Getümmel, das, hrum, hrup, vriš, šum, vrenje ali vreva, drega ljudi, nach *V.* tempot, tompotanje.
Getünche, das, beljenje.
Getunke, das, omakanje.
Getüpfelt, s. **Tüpfeln.**
Getzen, der, s. **Gerste.**
Geübt, *adj.*, vajen izurjen; s. **Ueben.**
Geübtheit, die, vajenost, urnost, izurjenost.
Gevatter, der, boter, im *Altsl.* kum (auch *serb.*, *russ.* u. *poln.*) und kmotr (auch *böhm.* u. *poln.*), nach dem *Poln.* auch kerstni oče; Gevatter stehen, kum, boter biti, za kuma ali botra biti; *serb.* kumovati komu; die Uhr steht Gevatter, ura je zastavljena.
Gevatterbitter, der, kdor (koga) prosi za botra.
Gevatterin, die, botra. botrica. *altsl.* kuma, kmotra.
Gevatterschmaus, der, botrinje.
Gevatterschaft, die, botrinstvo, kumstvo; *coll.* kumi, kar jih je.
Gevatterleute, *pl.*, botri, kumovi.
Gevatterstreich, der, **Gevatterstück**, das, pogaca.
Gevatterstehen, das, nach dem *Serb.* kumovanje.
Geviere, das, Quadrat, čvetérek, čvetérnogelnik; Kranz im Schachte, oklep.
Geviert, *adj.*, čvetérnat, čvetérn, v štiri dele, v štiri vogle razdeljen, čveteroogeln; die gevierte Zahl, čveterica, čvetérka.
Gevierte, das, čveterovoglina; s. **Viereck.**
Geviertel, s. **Viertheilen.**
Geviertfuß, Geviertmaß, u. s. f., s. **Quadratfuß**, u. s. f.
Gevögel, das, ptiči, letenina, kuretnina.
Gevollmächtigen, s. **Bevollmächtigen.**
Gewache, das, čutje, čuvanje.
Gewächs, das, der Wuchs, rast; ein Pferd vom schönen Gewächs, lepe rasti, lepo rasel; Pflanzen, rastlina, rastlinje, rastenje, bilje, zel, zelišče, zeliše, rastje, zemlje plod; Wein vom guten Gewächse, vino iz dobre zemlje, dobre verste ali sorte; Kern von meinem Gewächse, rež mojiga pridelka, iz moje zemlje; die Frucht, das Zeitige, obrodek, pridelek; ein Auswuchs an Thieren und Pflanzen, izrastek, herga, (hudo ali divje meso).
Gewachsen, *adj.*, s. **Wachsen**; ich bin ihm gewachsen, sim mu kos; ne ustrašim, ne bojim se ga, morem še meriti ž njim; *serb.* dorastao sam do njega; einer Sache nicht gewachsen sein, ne imeti moči za kaj, ne biti pripraven, dober za kaj, ne zmagati, ne biti kos čemu.
Gewächserde, die, perst; s. **Dammerde, Gartenerde.**
Gewächshaus, das, rastlinjak. nach dem *Poln.* u. *Böhm.* rastlinarniea, *russ.* oranžeria, teplica.
Gewächskunde, die, s. **Botanik.**
Gewächsreich, das, rastlinstvo, rastlinje.
Gewächsreich, *adj.*, reich an Gewächsen, obilo rastlinja imeti. biljevit.
Gewächssammler, der, rastlinar; s. **Botaniker.**
Gewächssammlung, die, zbirka, nabirka rastlin.
Gewäff, das, *icaidm.* die Waffen der Thiere, orožje.
Gewäge, das, auf der Hand, tehtanje; auf der Wage, vaganje.
Gewagt, s. **Wagen.**
Gewähle, das, izbiranje.
Gewählig, s. **Wählerisch.**
Gewähligkeit, die, izbirljivost, izbirčnost.
Gewahr, *adv.*, gewahr werden eine Sache, začutiti, zapaziti kako stvar; erblicken, zagledati kaj; erkennen, spoznati, spoznavati; du wirst es schon gewahr werden, vidil boš, čutil boš (kaj se pravi i. t. d.).
Gewähr, die, Versicherung, zavarovanje, za-

gotovilo; s. a. **Bürgschaft**; (evictio), nach *V.* zaverovanje; Gewähr leisten, dober biti za kaj, nach *V.* zaverovati komu; s. a. **Bürgen**; posest (po gruntnih bukvah, vpis v gruntne bukve); etwas in seine Gewähr nehmen, prevzeti kaj v hrambo; das Gewähr, *mont.* kos rudnika, ki je komu podeljen; posestni list.

Gewährabschreibung, die, odpis ali izbris iz gruntnih bukev.

Gewähranschreibung, die, vpis v gruntne bukve.

Gewährbar, *adj.*, kar se more dovoliti, dopustiti.

Gewährbrief, der, zavarovavni list.

Gewahren, s. **Gewahr** (werden).

Gewähren, *v. a.*, bescheinigen, poterditi, spričati, s. **Bescheinigen**; angeloben, obljubiti, obetati, obečati; Sicherheit für etwas einem leisten, zavarovati, zagotoviti, dober biti, porok biti, zaporočiti se, nach *V.* zaverovati komu; *serb.* zaveriti se, zaverovati se za—; gewähre mir ewige Verschwiegenheit, obljubi mi, zarci se, zaveri mi se, da boš molčal do smerti; Eines Bitte gewähren, uslišati prošnjo, dopolniti, dovoliti koga prošnjo; das kann man nicht gewähren, to se ne more dati, dopustiti; Einem etwas Gutes gewähren, padeliti, skazati; Freude gewähren, razveseliti, veseliti koga; Nutzen gewähren, koristiti; das gewährt noch keine hinlängliche Sicherheit, to še ni dovoljna varnost, gotovost; die Furcht Gottes gewährt uns Freuden, strah božji nas z veseljem navdaja; *v. n.*, dober biti za kaj, s. **Gewährleisten**; er ließ ihn gewähren, pustil mu je na voljo, ni mu branil, ni mu bil nasproti.

Gewährer, der, **Gewährleister**, der, nach *V.* zaverovavec; s. a. **Bürge**.

Gewährleistung, die, dajanje varnosti, zagotovilo, dobrostojnost†.

Gewährleistungsurkunde, die, dobrostojno, zavarovavno pismo.

Gewährmann, **Gewährsmann**, der, porok, *poln.* warownik; er ist mein Gewährsmann, on mi je porok, na-nj se opiram.

Gewahrsam, s. **Aufmerksam**.

Gewahrsam, der, **Gewahrsame**, die, zavarovanje, čuvanje; etwas in seine Gewahrsame nehmen, vzeti kaj v hrambo; etwas dem Gewahrsame eines Andern übergeben, shraniti kaj pri kom, izročiti komu kaj v shrambo; Innehabung, imetje, deržanje; Einen in Gewahrsam bringen, zapreti, pod stražo deti koga; s. a. **Verwahrung**.

Gewährschaft, die, s. **Gewährleistung**; poroštvo.

Gewährschein, der, sprièba.

Gewährung, die, dopuščenje, dopušenje, uslišanje.

Gewährzeit, die, čas, rudnik v posest vzeti.

Gewälde, das, gojzdi, velik gojzd.

Gewalle, das, valjanje.

Gewalt, die, übertegene Macht, unrechtmäßige Anwendung der überlegenen Macht, sila, premoč, posilnost, *altsl.* u. *russ.* nasilje; dem Gesetze Gewalt anthun, postavo napak razlagati, zvijati, prevračati; Gewalt geht vor Recht, kdo zamore zoper silo? kjer sila gospoduje, se pravica umikuje; Gewalt gebrauchen, silo storiti, delati, s silo kaj početi, kam predreti itd.; Einem Gewalt anthun, posiliti koga, silo storiti, delati komu; sich Gewalt anthun, im Arbeiten, pretegniti se, presiliti se; Abbruch ihm, odreči si kaj; für ermorden, ugonobiti se, življenje si vzeti; mir geschieht Gewalt, meni se sila godi; in die Gewalt der Feinde gerathen, sovražnikam v roke, v pest priti; Gewalt mit Gewalt vertreiben, silo s silo odgnati, odbiti; klin s klinam izbiti; mit Gewalt, mit aller Gewalt, po sili, po vsi sili, s silo, silama, posilno, na vso moč, (mit Zwang), z gerdo; mit Gewalt nehmen, po sili vzeti, jemati; aus aller Gewalt schreien, lachen usf., na vse usta kričati, na vso moč smejati se, krohotati se na vse gerlo; Gewalt schreien, na pomagaje klicati; Macht, das (sittliche) Vermögen zu thun, was man will, oblast (in andern slav. Mundart. vlast); Gewalt tragen, oblast imeti, nach *M.* oblastovati; das stehet in seiner Gewalt, oblast ima, more to storiti, to je v njegovi roki, oblasti; Gewalt über Jemand haben, oblast imeti nad kom, biti koga gospodar, s. a. **Herrschen**; unter seine Gewalt bringen, obvladati kaj. pod se, pod svojo oblast spraviti kaj; die richterliche Gewalt, sodnja oblast; die väterliche Gewalt, očetovska, očetja oblast; kraft tragender Gewalt, (Kanzleistyl), po prejeti oblasti, po moji, naši, oblasti; aus eigener Gewalt, samolastno; eine Sprache in seiner Gewalt haben, dobro, popolnama znati jezik; s. a. **Vollmacht**, **Gewaltthätigkeit**; die Zunge in seiner Gewalt haben, biti jeziku gospodar, deržati ga za zobmi, dokler je treba; die bürgerlichen Gewalten, s. **Gewalthaber**.

Gewaltamt, das, mogočna služba.

Gewaltanmaßung, s. **Usurpation**.

Gewaltbrief, der, pooblastilo, pooblast(iv)ni list.

Gewaltdurst, der, pohlep za oblastjo.

Gewaltgeber, der, pooblastivec; **Gewaltgeberin**, die, pooblastivka.

Gewalthaber, der, Bevollmächtigter, pooblastenec, pooblaščenec; überhaupt der Gewalthabende, oblastnik.

Gewalthaberin, die, Bevollmächtigte, pooblastenka, pooblaščenka; Gewalthabende, oblastnica.

Gewalthandlung, s. **Gewaltthätigkeit**.

Gewaltherrschaft, s. **Despotismus**.

Gewaltherrscher, s. **Despot**.

Gewaltig, *adj.*, silen, silovit; ein gewaltiger Sturm, strašen, silen vihar; gewaltige Kälte, hud mraz, premraz; sehr groß, prevelik, silo velik, ramen, naramen; gewaltige Reichthümer, nezmérno blago; gewaltig böse, zelo hudoben; du irrst gewaltig, močno, jako se

motiš; ein gewaltiger Herr, mogočen, oblastin gospod.

Gewaltige, der, oblastnik.

Gewältigen, **Gewaltigen**, *v. a.*, s. **Bewältigen**, **Bezwingen**; alte Berggebäude gewältigen, izpraviti, izprazniti; eine Zeche wieder gewältigen, zopet začeti delati.

Gewaltiglich, s. **Gewaltig**.

Gewaltmißbrauch, der, kriva raba oblasti.

Gewaltmittel, das, sila, silni pomoček.

Gewaltsam, *adj.*, silen, posilen; *adv.*, po sili, posilno, silama, silovito; gewaltsamer Tod, posilna smert; gewaltsame Hand anlegen, komu silo storiti, posilno lotiti se koga.

Gewaltsamkeit, die, sila, silovitost; s. a. **Gewaltthätigkeit**.

Gewaltschritt, der, sila, posilna naredba.

Gewaltstreich, der, s. **Gewaltschritt**.

Gewaltsucht, s. **Gewaltdurst**.

Gewaltthat, die, posilnost, auch sila.

Gewaltthäter, der, silnik, posilnik.

Gewaltthätig, *adj.*, posilen, silovit; s. a. **Gewaltsam**.

Gewaltthätigkeit, die, silnost, posilnost, *russ.* nasilje, nasilstvo; öffentliche Gewaltthätigkeit, očitna posilnost; Widersetzung, upor.

Gewaltträger, der, pooblastenec, pooblaščenec; **Gewaltträgerin**, die, pooblastenka, pooblaščenka.

Gewalze, das, valjenje.

Gewälze, das, valuckanje.

Gewand, das, ein Kleidungsstück, oblačilo, odeva, obleka, oprava, in Unterfr. a. opravilo, opravek (sonst Geschäft); Tuch, sukno.

Gewanden, s. **Kleiden**.

Gewandhändler, s. **Tuchhändler**.

Gewandlos, *adj.*, brez oblačila, gol in nag.

Gewandmacher, s. **Tuchmacher**.

Gewandschneider, der, suknar.

Gewandschnitt, der, suknarija, prodajanje sukna na vatel.

Gewandsweise, *adv.*, na videz.

Gewandt, *adj.*, ročen, uren, gibčen, okreten, oberten (auch bei *V.*), znajden.

Gewandtheit, die, ročnost, urnost, gibčnost, okretnost, obertnost, izurjenost.

Gewandung, s. **Kleidung**.

Gewanke, das, omahovanje.

Gewärme, das, gretev, gretje, grenje.

Gewarne, das, svarjenje.

Gewarte, das, čakanje.

Gewarten, s. **Warten**, **Erwarten**.

Gewärtig, *adj.* u. *adv.*, einer Sache gewärtig sein, pričakovati česa (kaj), zanadjati se, nadjati se česa, zanašati se na kaj; ich bin seines Winkes gewärtig, na oko mu strežem, *serb.* Spr. on okom a ja skokom; einem treu, hold und gewärtig sein, komu zvest, udan in poslužin biti; ich war einer Belobung gewärtig, v svesti sim si bil pohvale.

Gewärtigen, *v. a.*, etwas, česa, (kaj) dočakovati, pričakovati; s. **Gewärtig sein**.

Gewärtigung, die, čakanje; ohne Gewärtigung des Urtheiles, ne čakaje na sodbo.

Gewäsch, das, unnütze Worte, prazne besede, žvekanje, kvante, kvašenje, blebetanje; s. **Geschwätz**.

Gewasche, das, umivanje, pranje.

Gewäschig, *adj.*, blebetav, žlobudrav; s. **Geschwätzig**.

Gewässer, das, vode *pl.*, etwa auch vodovje, mnoge vode.

Gewässerbeschreiber, der, vodopisec.

Gewässerbeschreibung, die, vodopisje.

Gewässerkunde, die, Gewässerlehre, vodoznanstvo, nauk od vodá.

Gewässerkundiger, der, vodoznanec.

Gewässert, s. **Wässern**.

Gewebe, das, das Weben, tkanje; die gewebte Sache selbst, tkanina, auch tkanje; ein Stück von dünnem Gewebe, roba tankiga tkanja; das Gewebe der Haut, pletenica, tkanina; einer Spinne, pajčevina, preplet; in den Bienenstöcken, sat, *coll.* satje, satovje; ein Gewebe von Lügen, spletenina, mežljanina laži.

Gewebebaum, der, Schleifbaum, prednje vratilo, vratovilo, navoj, *poln.* nawoj.

Gewehr, das, (*mont.*), s. **Gewähr**; von wehren, was zur Vertheidigung dient, branilo, obramba; Waffen, orožje; Schießgewehr, puša, puška; das Gewehr strecken, orožje položiti; *waidm.* gonjači, s. a. **Gewäff**; zum Gewehr greifen, popasti za orožje, oborožiti se.

Gewehrbude, die, orožarnica, prodajavnica orožja.

Gewehrfabrik, die, puškarnica, orožna fabrika.

Gewehrfeuer, das, pokanje puš, streljanje s puškami.

Gewehrgallerie, die, orožnica.

Gewehrgerecht, *adj.*, na orožje, na puškn zučen, vajen.

Gewehrhändler, der, orožar.

Gewehrkammer, die, s. **Gewehrgallerie**.

Gewehrprobe, die, skušanje puške.

Gewehrriemen, der, pas ali remen za puško.

Gewehrrücken, der, naslonilo za puške.

Gewehrschmid, der, puškar.

Gewehrschmiede, die, puškarnica.

Gewehrschrank, der, omara za puške.

Gewehrtragen, das, nošenje orožja (za kazen).

Geweidicht, das, verbje, verbovje, verbinje, rakitje.

Geweiger, das, s. **Weigern**.

Geweih, das, das Gehörn, Gestänge, auch Gewicht, jelenovi rogovi, nach *M.* rogli, rogovile, *böhm.* parohy (parogi).

Geweine, das, jok, jokanje.

Geweiße, das, beljenje.

Gewende, das, Umwenden, obračanje; mit dem Pfluge im Pflügen, obračilo, s. a. **Angewende**; ein Gewende Kleider, Garnitur, kolikor je oblačila treba, da se je preobleči mogoče; ein Feldmaß, s. **Morgen**; *böhm.* u. *poln.* hony (gony).

Gewendig, s. **Gelenk**.

Gewerbe, das, s. Werben, Gelenk, das; einem ein Gewerbe auftragen, ein Gewerbe übernehmen, s. Geschäft; der Inbegriff der Geschäfte, womit Jemand seinen Unterhalt erwirbt, obertnija†, delo ali opravilo, s kterim se kdo peča, *russ.* promisel, *poln.* przemysł; Handwerk, rokodelstvo; Erwerb, pridobitek, zaslužek; ein Gewerbe treiben, pečati se s kako obertnijo, živiti se, služiti si kruh s čim, živeti ob čem (daher *böhm.* živnost†).

Gewerbebefugniß, die, obertnijska pravica.

Gewerbefreiheit, die, svoboda obertnijstva, obertnijska svoboda.

Gewerbegeld, das, Gewerbesteuer, obertnina, davek od obertnije.

Gewerbfleiß, der, obertnost.

Gewerbfleißig, *adj.*, oberten.

Gewerbekunde, die, nauk od obertnij; s. a. Technologie.

Gewerblich, *adj.*, oberten.

Gewerblos, *adj.*, brez obertnij, brez obertnosti.

Gewerbrecht, das, obertnijska pravica.

Gewerbs-, in Zssgn., obertnijski.

Gewerbsangelegenheit, die, reč, ki se tiče obertnosti.

Gewerbsam, *adj.*, oberten, priden.

Gewerbsamkeit, die, obertnost, pridnost.

Gewerbsaussstellung, die, obertnijska razstava.

Gewerbsbefugniß, s. Gewerbebefugniß.

Gewerbsbuch, das, obertnijske bukve.

Gewerbschein, der, obertnijski list.

Gewerbschule, die, soviel als Industrieschule, obertnijska šola.

Gewerbscorrespondenz, die, obertnijske pisma.

Gewerbsfleiß, s. Gewerbfleiß.

Gewerbsgenoß, der, obertnijski tovariš.

Gewerbsgericht, das, obertnijska sodnija.

Gewerbsgeschäft, das, obertnija.

Gewerbsgesetz, das, obertnijska postava.

Gewerbsinhaber, der, obertnik.

Gewerbskammer, die, obertnijska zbornica.

Gewerbsleute, *pl.*, obertniki.

Gewerbsmann, der, obertnik.

Gewerbsmäßig, *adj.* u. *adv.*, obertnijsk, po obertnijsko.

Gewerbsordnung, die, obertnijski red, postava za obertnijo.

Gewerbsrecht, s. Gewerbrecht.

Gewerbstadt, die, obertno mesto.

Gewerbstand, der, obertnijski stan, obertniki, obertništvo.

Gewerbsteuer, die, obertnina.

Gewerbsunternehmung, die, obertnijsko započetje.

Gewerbsverein, der, obertnijsko društvo.

Gewerbsverhältniß, das, obertnijsko razmérje.

Gewerbsverleihung, die, podelitev, dajanje obertnije.

Gewerbsverlust, der, zguba obertnije.

Gewerbsverständig, *adj.*, znajden, zveden v obertnijstvu.

Gewerbsvorrichtung, die, obertnijska priprava.

Gewerbszins, der, obertnijska dača.

Gewerbthätigkeit, die, obertnost.

Gewerbtreibende, der, obertnik; die, obertnica.

Gewerbwesen, das, obertnijstvo, obertnijske zadeve, reči.

Gewerf, das, s. Gewäff.

Gewerfe, das, lučanje, metanje, hitanje, *serb.* bacanje.

Gewerk, der, (*mont.*), rudarski društvenik ali deležnik, nach *V.* spolovnjak.

Gewerk, das, Werk, delo, delanje; Fabrik, fabrika; das Gewerf der Tuchmacher, nach den ilir. slav. Munda. suknarski cech; s. Innung, Zunft; *mont.* s. Gewerkschaft.

Gewerkdiener, s. Schichtmeister.

Gewerker, der, s. Handwerker, Fabrikant.

Gewerkholz, das, les.

Gewerkschaft, die, rudarsko društvo, deležje; eine Gewerkschaft zusammenbringen, skleniti, napraviti rudarsko družbo.

Gewerkherr, s. Fabrikant.

Gewerksmann, der, fabriški delavec.

Gewerkstadt, die, fabriško mesto.

Gewette, das, stava, stavljenje.

Gewetze, das, brušenje.

Gewichse, das, vošenje, voščenje.

Gewicht, das, die Schwere, teža, peza*, nach *M.* žmeča(?); Gewicht halten, potrebno, dovoljno težo imeti, biti težak, kolikor gre; etwas nach dem Gewichte kaufen, kupiti kaj na vago (auch *böhm.* u. *poln.*); schwer, leicht Gewicht, težka, lahka vaga; ein Körper von bestimmter Schwere zum Wägen, utež-i, *serb.* uteg, nach *V.* tehtalo; Wichtigkeit, važnost (in allen slav. M)., tehtnost. pomemba, imenitnost; eine Sache von Gewicht, imenitna, važna reč, ki ima kaj v sebi, ki kaj zaleže; ein Mann von Gewicht, veljaven mož, čigar beseda kaj izda; kein Gewicht auf etwas legen, ne imeti za važno, imenitno; was er sagt, hat kein Gewicht, kar on pove, nima nič v sebi, nima veljave, nič ne izda, ne zaleže; Gewicht einer Uhr, kembelj, butec; durch Austrocknen an Gewicht verlieren, usušiti se; Gewicht verleihen einer Sache, povzdigaiti, povišati kaj.

Gewichtausschlag, der, pretežje, omah.

Gewichtig, *adj.*, tehten, težek, znamenit, imeniten, pomenljiv, veljaven.

Gewichtigkeit, die, tehtnost, znamenitost, imenitost.

Gewichtlos, *adj.*, netežak, lahek, brez veljave in imenitnosti.

Gewichtmacher, der, utežar.

Gewichtseinheit, die, edinka teže.

Gewichtsprogression, die, postopnost† teže.

Gewichtsstange, s. Balancirstange.

Gewichtstein, der, kamnena utež, kamneni butec.

Gewichtsverhältniß, das, razmérje teže.

Gewichtsverlust, der, s. Einwage.

Gewichtvoll, *adj.*, tehten, imeniten, veljaven, zelo pomenljiv.

Gewickel, das, motanje.

Gewiegt, *adj.*, zveden, znajden, izurjen.

Gewieher, das, rezgetanje.

Gewierig, s. Erwünscht.

Gewild, das, divjina, divjačina, zverad, auch zvér.

Gewillig, s. Willig.

Gewillt, *adj.*, namenjen; ich bin gewillt, nakanil sim. namenil sim si, volja me je, mislim, misel me je.

Gewimmel, das, mergolenje, gomolenje, gomzenje, gomezljanje; Menschenmenge, vrenje, gnječa, pritisk.

Gewimmer, das, ječanje, stokanje.

Gewimpert, s. Wimpern.

Gewinde, das, das Winden, vitje, motanje; soviel Garn, als man füglich auf ein Mal aufwindet, navitek, namotek, *russ.* motek; gewundene Dinge, ovitek; bei der Schraube, vijak, navoj, povoj; *anat.*, s. Gelenk; Charnier, s. dieses; auch Irrgarten.

Gewindebohrer, der, zavojnik.

Gewindeisen, s. Mühleisen.

Gewinke, das, miganje, namigovanje.

Gewinn, der, die Handlung des Gewinnens, dobitje, dobitev. dobivanje; Gewinnst, dobiček, auch dobitek. nach *M.* priobrest, obrest (auch *altsl.* neben mšel), *russ.* pribytok, s. a. Nutzen; durch Arbeit, prislužek, zaslužek; im Spiele, prigra, s. a. Gewinnen; Gewinn an einer Waare, dobiček pri blagu; Gewinn machen, dobiti, dobivati, dobiček imeti, na dobičku biti, okožiti se; einen großen Gewinn machen, mnogo, lepo reč dobiti; entgangener Gewinn, odšel, zamujen dobiček; auf Gewinn und Verlust, na srečo (t. j. na dobiček in zgubo); der jährliche Gewinn an Erz ist hier bedeutend, tukej se mnogo rude na leto dobi, izkoplje, na dan spravi; s. a. Prämie.

Gewinnantheil, der, delež dobička.

Gewinnbegierde, die, pohlep po dobičku, hlepenje za dobičkam.

Gewinnbegierig, *adj.*, dobička željen.

Gewinnbringend, *adj.*, dober koristen, kazen, kar dobiček nese, daje, obeta.

Gewinnen, *v. a.*, dobiti, pridobiti, zadobiti, dobivati, zadobivati, pridobivati, na dobičku biti, dobiček imeti, boljši si biti, prikoristiti, nach *M.* auch priobresti (*altsl.* und *russ.*); erreichen, doseči, dosegati; die Oberhand gewinnen, premoči, premagati, v strah djati, užugati; nach langem Umherirren gewannen wir die Stadt, po dolgem tavanji smo prišli v mesto; eine Stadt mit List gewinnen, osvojiti, vzeti, pod se spraviti mesto z zvijačami; täglich nur wenige Meilen gewinnen, le malo milj odriniti na dan; sein Brot gewinnen, kruh(á) zaslužiti, služiti si; Getreide, Obst gewinnen, dobiti, nažeti, pridelati žita, nabrati sadja; Erze gewinnen, rudo kopati; Metall gewinnen, izdelovati, topiti; Kohlen gewinnen, oglje žgati; Fortgang gewinnen, napredovati, spešiti se; an Stärke gewinnen, močnejši prihajati, okrepiti se; wenn ich Zeit gewinne, če utegnem; wenn ich Raum gewinne, če bom imel kam, če dobim prostora dovolj; damit ist nichts gewonnen, to nič ne pomaga, nič ne zaleže; sein Vortrag gewinnt an Deutlichkeit, njegove besede so čedalje jasniši, razložniši; er hat in Kurzem sehr gewonnen (am Leib), v kratkem se je dobro popravil, zredil; durch Arbeit gewinnen, pridelati, prislužiti; durchs Dreschen, durch den Dienst als Knecht gewinnen, primlatiti, prihlapčevati; durch den Landbau, Tuchhandel gewinnen, prikmetovati, prisuknariti; durch Handel, prikupčevati; im Spiel gewinnen, prigrati, u. s. f. mit pri- und dem die gewinnbringende Thätigkeit od. Gewerbsausübung bezeichnenden Zeitworte; eine Schlacht gewinnen, bitvo, vojsko dobiti, zmagati; ein Ende gewinnen, dokončati se, konec imeti; Einem ein gewonnen Spiel machen, olajšati komu reč; geben, podati se; ich habe ihn lieb gewonnen, priljubil se mi je, jel mi je dopadati; wie gewonnen, so zerronnen, kakor prišlo, tako pošlo (prešlo); kakor dobljeno, tako zgubljeno; Preis, Wette gewinnen, darilo, stavo dobiti; Rechtsstreit, Prozeß gewinnen, pravdo dobiti; Eines Liebe gewinnen, pridobiti koga, prikupiti se mu; Einen gewinnen, dobiti koga na svojo stran, oberniti ga za sabo; die Sache gewinnt ein anderes Ansehen, reč začenja drugači kazati, se je drugač okrenila; Geschmack an etwas gewinnen, s. Geschmack; frisch gewagt ist halb gewonnen, serčnost velja.

Gewinnend, s. Einnehmend.

Gewinner, der, dobivec, dobivavec, dobivač.

Gewinnerin, die, dobivka, dobivavka.

Gewinngierig, s. Gewinnsüchtig.

Gewinnlust, die, želja dobička.

Gewinnreich, *adj.*, prav koristen, kar dobro nese.

Gewinnrechnung, die, številba, rajtanje dobička.

Gewinnst, auch Gewinst, der, dobiček, dobitek; des Gewinnstes wegen spielen, igrati za dobiček, za dnar; s. übr. Gewinn.

Gewinnstentgang, der, odid dobička.

Gewinnstlotterie, die, lotrija (na dobiček).

Gewinnsucht, die, pohlep ali ponagnjenost po dobičku, dobičkarija, dobičkoželjnost; lakota na dobiček; *russ.* koristoljubje; s. a. Habsucht.

Gewinnsüchtig, *adj.*, pohlepen ali ponagnjen po dobičku, dobička lačen, lakomen; nach dem *Russ.* koristoljuben.

Gewinntheil, der, delož dobička.

Gewinnung, die, dobivanje.

Gewinnvoll, s. Gewinnreich.

Gewinsel, das, cviljenje, cmerk, cmevkanje.

Gewinst, s. Gewinnst.

Gewirbel, s. Wirbeln.

Gewirk, das, tkanje, tkanina; Leinwand von dichtem Gewirk, gosto platno, platno gostiga tkanja; s. a. **Wirken**; bei den Bienen, sat, satovje, pogače; verlassenes Gewirk, puša.

Gewirr, das, zmeda, zmešnjava, zapreda, homatija, mežljanina; *serb.* metež; s. a. **Wirrwarr**; an eisernen Schlössern, s. **Besatzung**.

Gewiß, *adj.* u. *adv.*, ohne Gefahr, fest vor Bewegungen, terden, gotov, varen; er hat eine gewiße Hand, ima terdno roko, ki se ne trese, ne gane; gewiß schießen, gotovo, zanesljivo streljati, da lahko ne zgreši; der Tisch steht gewiß, miza stoji terdno; das ist ein gewißes Zeichen, to je gotovo znamnje; ki ne moti; gewiße Leute haben es mir gesagt, zanesljivi, vere vredni ljudje so mi povedali; er ist mir gewiß genug, na-nj se morem zanesti; festgesetzt, ein gewißes Einkommen, gotovi, odločeni, stanovitni, nepremenljivi dohodki; ich kann nichts gewißes versprechen, ne morem nič za terdno, za gotovo obljubiti; unbezweifelt, die Sache ist gewiß, reč je gotova, (*böhm.* jisty, *poln.* pewny; *russ.* vernyj); gewiß wird es so und nicht anders geschehen sein, obljubim, da je takole bilo; einer Sache gewiß sein, (d. h. sie sicher erwarten), svest si biti oder richtiger, v svesti si biti kake reči; eine gewiße Ueberzeugung, terdno prepričanje; gewiße Nachricht, gotovo, resnično sporočilo; dieses macht dir gewiß Lust, kaj velja, de te mika? ihr habt gewiß gehört, ne mara, de ste slišali, pred kakor ne ste slišali; der Tod ist uns allen gewiß, smert je nam vsim gotova; die Erde hat einen gewißen Lauf, zemlja ima stanovit tek; s. a. **Bestimmt**; bis zu einem gewißen Ziele, nach *V.* do nekljej; etwas für gewiß erzählen, povedati (prodati) kaj za resnico; es ist noch nicht gewiß, še se ne ve prav; gewiße Hoffnung, terdno upanje; ich weiß es nur zu gewiß, predobro vem; einen gewiß machen, preveriti koga, uveriti koga; auf eine gewiße feine Art, nekako tanko, auch uno tanko; ich verspüre eine gewiße Abneigung, nekako zopernost čutim, tako nekako ustavlja se mi; ein gewißer Mensch, nekdo, nek človek; er empfing mich mit einem gewißen Befremden, sprejel me je nekako, kakor bi se začudil; eine Vermuthung begleitend, kaj ne? er hat es ihm gewiß mit Fleiß gesagt, kaj ne, navlaš mu je rekel? es wird gewiß lange dauern, bo pač dolgo terpelo; er war gewiß nicht anwesend, ni bil ne ondi; mit Bezeugung seines Unwillens, ich werde es gewiß besser wissen, ant bom bolj vedil od tebe, bom vsaj bolj vedil; *adv.*, za gotovo, za terdno, za res, nar berže.

Gewissen, das, vest; *russ.* sovest; *poln.* sumienie; auf das Gewissen fragen, auf sein Gewissen sagen, vprašati koga, naj pove po vesti, pri vesti vprašati, pri svoji vesti reči; das gute Gewissen, dobra, čista vest; nach meinem besten Wissen und Gewissen, po najboljši vednosti in vesti; etwas auf sein Gewissen nehmen, vzeti kaj na dušo; er hat es auf seinem Gewissen, na vesti, na duši mu je; zum Gewissen reden, svariti, na dušo govoriti; vorhergehendes, nachfolgendes Gewissen, prejšnja, potlejšnja vest; er hat ein weites, grobes Gewissen, ima kosmato vest; ein zartes, enges Gewissen, tanka, rahla vest; sich ein Gewissen daraus machen, za greh kaj imeti; daraus mache ich mir kein Gewissen, zavolj tega me vest ne opominja, ne peče, (*russ.* sovestitsja); das Gewissen schläft, vest spi; das Gewissen foltert ihn, vest ga peče, žge, červ ga grize v sereu; das nagende Gewissen, červ vesti, grizenje vesti; Einem das Gewissen rühren, zbuditi komu vest, zgaulti ga, da gre v so in se pokaja.

Gewissenhaft, Gewissenhaftig, *adj.*, vesten; *adv.*, vestno, po vesti.

Gewissenhaftigkeit, die, vestnost.

Gewissenlos, *adj.*, brezvesten, nezdušin; ein gewissenloser Mensch, brezvestnik, brezvestnica.

Gewissenlosigkeit, die, brezvestje, brezvestnost.

Gewissensangelegenheit, s. **Gewissenssache**.

Gewissensangst, die, težka, huda vest, vestna težava, britkost, vestno pečenje.

Gewissensbiß, der, vestno grizenje, pečenje, červ vesti.

Gewissenserforschung, die, izpraševanje vesti.

Gewissensfall, der, Gewissenspunkt, vestna reč, vestni primérljej.

Gewissensfrage, die, vestno vprašanje, vestna reč, vprašanje, ki se tiče vesti.

Gewissensfreiheit, die, vestna svoboda, prostost; svoboda vesti.

Gewissensfurcht, die, strah vesti; s. a. **Gewissensangst**.

Gewissenspflicht, die, vestna dolžnost, dolžnost po vesti.

Gewissensprüfung, die, izpraševanje vesti, serca.

Gewissenspunct, s. **Gewissensfall**.

Gewissensqual, s. **Gewissensbiß**.

Gewissensrath, der, spovednik, duhovni oče.

Gewissensreinigkeit, die, čista vest, čistost vesti.

Gewissensruhe, die, mir vesti, vestni mir.

Gewissenssache, die, vestna reč, zadeva, reč, ki se tiče vesti.

Gewissensschlaf, der, vestno spanje, spanje vesti.

Gewissensscrupel, der, pomislik vesti, sumnja vesti; — nemirna vest.

Gewissenstrieb, der, nagib, nagon vesti, duše.

Gewissensübung, die, vestna vaja.

Gewissensunruhe, die, nemir vesti, nemirna ali nepokojna vest.

Gewissenszwang, der, siljenje vesti, vestna nuja; s. a. **Intoleranz**.

Gewissenszweifel, der, vestna sumnja, dvomba.

Gewißermaßen, *adv.*, tako rekoč, tako nekako, na eno stran; er hat ihn dabei gewißermaßen belobt, on ga je tako rekoč pohvalil; pri tem. bi djal, ga je še pohvalil.

Gewißheit, die, Sicherheit vor unwillkührlichen Bewegungen, terdnost; Gewißheit der Hand, terdnost v roki, terdna, stanovitna roka; Gewißheit in Ansehung der Erkenntniß, gotovost; einer Nachricht, gotovost, zanesljivost, resničnost; von etwas Gewißheit geben, gotovo resnico od česa povedati, gotovo naznanilo dati; die Gewißheit des Entschlusses, stanovitost, nepremenljivost; Sicherheit, varnost, varščina, varšina, zastava, s. a. oben **Gewiß**.

Gewißlich, *adv.*, za terdno, gotovo, zares, resnično.

Gewitter, das, hudo vreme, huda ura, blisk in grom ali treskanje; Sturm, vihta, navihta, (nach And. nevihta), vihar; ein Gewitter steigt herauf, k hudimu vremenu se dela, ali napravlja; das Gewitter hat eingeschlagen, trešèilo, trešilo je; das Gewitter hat sich gelegt, hudo vreme je jenjalo, uleglo se je; s. a. **Witterung**; *fig.* sila, nesreča, huda zadrega.

Gewitterableiter, der, s. **Blitzableiter**.

Gewitterdunkel, das, tema od hudiga vremena.

Gewittergewölk, das, hudi oblaki.

Gewitterguß, der, ploha v hudem vremenu.

Gewitterhaft, *adj.*, hudouren, navihten; kakor bi se napravljalo k hudimu vremenu.

Gewitterhimmel, der, viharno, navihtno nebo.

Gewitterluft, die, soparica, kakoršna biva pred hudim vremenam, zagatni zrak.

Gewittern, *v. u.* u. *i.*, es gewittert, hudo vreme je, navihta je.

Gewitternacht, die, hudourna noč.

Gewitterregen, der, dež ob hudem vremenu.

Gewitterreich, *adj.*, viharen, hudouren.

Gewitterschade, der, škoda, ki jo napravi huda ura, uima.

Gewitterschauer, der, vihar in ploha.

Gewitterschwanger, Gewitterschwer, *adj.*, hudouren; von der Luft, soparen, zagatin; von den Wolken, hudourni, černi, hudi oblaki.

Gewitterschwül, *adj.*, soparen, kakor biva pred hudo uro.

Gewitterschwüle, die, soparnost, soparica, zagatnost.

Gewitterstange, s. **Blitzableiter**.

Gewittersturm, der, vihar, piš ob hudi uri.

Gewittervoll, s. **Gewitterreich**.

Gewitterwolke, die, hudi, černi oblak, hudourni oblak, nach *M.* gromski oblak.

Gewitzel, s. **Witzeln**.

Gewitziget, s. **Witzigen**.

Gewoge, das, bibavica, zibanje, zagoni valov, valovje.

Gewogen, *adj.*, nagnjen, naklonjen, blagovoljin, dobrohoten, dober (komu); er ist ihm gewogen, rad ga ima; wir bleiben euch in Gnaden gewogen, bodite si v svesti naše milosti; s. a. **Geneigt**.

Gewogenheit, die, nagnjenost, dobrohotnost; haben Sie die Gewogenheit, bodite tako dobri.

Gewohnen, *v. n.*, navaditi se, privaditi se, in Unterkr. u. *serb.* a. privikniti se; ich kann es an diesem Orte nicht gewohnen, ne morem se tukaj privaditi, navaditi; s. jedoch das gebräuchlichere **Gewöhnen**, sich; gewohnt, navajen, vajen; gewohnt sein, vajen biti, navado imeti; er ist gewohnt früh aufzustehen, on ima navado zgodaj vstajati, oder durch das *freq.* Zeitwort schlechtweg, on zgodej vstaja; gewohnt werden, navaditi se; das bin ich an ihm schon gewohnt, tega sim pri njem vajen; to je že kaj znaniga, navadniga pri njem; Jung gewohnt, alt gethan, s. **Jung**.

Gewöhnen, *v. a.*, jemanden zu oder an etwas, navaditi, privaditi, vaditi česa, na kaj (im *Serb.* čemu), priučiti, naučiti česa; er ist zum Gehorsam gewöhnt, vajen je poslušati, pokoren biti; *v. r.*, sich zur Arbeit gewöhnen, dela se navaditi, privaditi, vaditi; auch naučiti se, privikniti se.

Gewohnheit, die, navada, (beim *Gutsm.* auch das *Böhm.* zvik); die Gewohnheit wird zur andern Natur, navada je železna srajca; ich kenne seine Gewohnheit, vem mu navado; zur Gewohnheit werden, priti v navado; was man täglich thut, wird einem zur Gewohnheit, kar človek vsak dan dela, tega se navadi; es ist wider meine Gewohnheit, nisim tega vajen, ni moja navada; zur Gewohnheit haben, etwas zu thun, wohin zu gehen usf., vajen biti kaj delati, kam hoditi, zahajati, oder schlechtweg durch das *freqent.* Zeitw. kaj delati, kam zahajati, hoditi; auf eine andere Gewohnheit bringen, prevaditi koga; Manchem ist das Stehlen zur Gewohnheit geworden, marsikdo iz navade krade; das ist aus der Gewohnheit gekommen, to ni več navada, to so opustili; üble Gewohnheit, gerda navada, razvada; eine gute Gewohnheit, lepa navada; eine Gewohnheit ablegen, odvaditi se česa.

Gewohnheitsrecht, das, ponavadno pravo ali pravstvo.

Gewohnheitssünde, die, greh iz navade, navada greha; greh, ki je komu prišel v navado.

Gewöhnlich, *adj.* u. *adv.*, navaden, *serb.* običan, običajni; dieß ist ein gewöhnliches Schicksal der Spötter, taka se rada godi zasramovavcam; auf eine gewöhnliche Art, po navadnem, kakor je navada; es ist kein gewöhnliches Kind, ni vsakdanja glava; dies ist hier gewöhnlich, taka navada je todi; so wie gewöhnlich träge Leute zu thun pflegen,

kakor pred lenuhi; mehr als gewöhnlich, ne vsakdanj; das ist hier die gewöhnliche Art zu grüßen, tako se todi (navadno, večjidel) pozdravljajo; *adv.*, navadno, po navadi, večjidel; das Gewöhnliche, navada, navadno; (beim weibl. Geschl.), s. **Menstruation.**

Gewöhnlichkeit, die, navadnost.

Gewohnt, s. **Gewohnen.**

Gewöhnung, die, navada, priučitev.

Gewölbbruch, der, Bruch des Hirnschädels, prelom lobanje. čepinje.

Gewölbe, das, s. **Wölben;** die Wölbung, das Gewölbe, nach *V.* obok, sloko teme, oblok (eig. Gewölbebogen), *serb.* u. *russ.* svod, (zvod), *poln.* u. *böhm.* sklep; Kaufmannsgewölbe, štacuna, prodajavnica.

Gewölbebock, der, sopeje, péga, pége, etwa auch svodni konj.

Gewölbebogen, der, oblok.

Gewölbestein, der, obočni kamen; Schlußstein, ključ.

Gewölbförmig, *adj.*, svodast, bokast; convex, bokast, zbočen; concav, slok, sločen.

Gewölbluft, s. **Kellerluft.**

Gewölbt, *adj.*, obokan, bokast, v obok, oblok zidan; s. a. **Wölben.**

Gewölk, das, oblaki.

Gewölkig, *adj.*, oblačin.

Gewölklos, s. **Wolkenlos.**

Gewölknacht, die, oblačna, temna noč, černi oblaki.

Gewölle, das, bei den Jägern, tiči mah, pérje, dlake, ki jih sôve požro in neprebavljene zopet od sebe dajo.

Geworfel, das, vejanje.

Gewühl, das, ritje, prerivanje, razrivanje; *fig.* gnječa, drega, pritisk, naval, gomolenje; es ist ein großes Gewühl von Leuten in der Stadt, vse polno ljudi vre, se tlači, gnjete, pritiska, preriva po mestu, *serb.* vreva.

Gewunden, s. **Winden;** mit gewundenen Hörnern, vitorog.

Gewünsche, das, želenje, voščenje, vošenje.

Gewürfel, Gewürfelt, s. **Würfeln.**

Gewürge, das, davljenje.

Gewürm, das, červi *pl.*, červad, laznina, červina.

Gewurmt, *adj.*, červiv; von Nüssen, piškav; eine gewurmte Sache überhaupt, červojedina.

Gewürz, das, Wurzeln, koreninje, korenièje, koreni; Gewächse, die Speisen schmackhaft zu machen, dišava, dišavje, vonjava, dobrodišeča zel, mejduhija, začimba z dišečino; *russ* a. priprava; sonst in allen slav. Munda. auch in diesem Sinne, korenje.

Gewürzbüchse, die, dišavnica†, poprovnica, *poln.* korzennica.

Gewürze, das, začimba; die Handlung, začinjanje.

Gewurzel, das, korenièje.

Gewürzfleisch, s. **Ragout.**

Gewürzgewölbe, das, prodajavnica dišav, dišavarnica†.

Gewürzhaft, *adj.*, dišaven, lepodišeč.

Gewürzhaftigkeit, die, dišavnost.

Gewürzhandel, der, kupčija z dišavami, z dišečimi korceninami.

Gewürzhändler, der, dišavar, nach *V.* dišečinar; die, dišečinarica.

Gewürzhandlung, s. **Gewürzgewölbe.**

Gewürzladen, s. **Gewürzgewölbe.**

Gewürzmyrthe, die, pimenta.

Gewürznägelein, das, **Gewürznelke,** die, žebinec, nagelnova žbica, klinci *pl.*, *russ.* gvozdika.

Gewürznelkenbaum, der, žebinčnik†.

Gewürzreich, *adj.*, zelo dišeč, nach *M.* dišavat, *poln.* dišečih korenik in zeliščc.

Gewürzwaare, s. **Gewürz.**

Gewüthe, das, divjanje.

Geyer, s. **Geier.**

Gezäh, Gezäu, das, (*mont.*) orodje.

Gezähkasten, der, orodnica.

Gezackt, s. **Zacken.**

Gezahle, das, plačevanje.

Gezähle, das, štetje, prešteva nje.

Gezähnt, *adj.*, zobat; gezähnelt, zobčast.

Gezänk, das, prepir, kreg, niebr. ravs, kavs.

Gezanke, das, kreganje, prepiranje.

Gezäu, das, s. **Gezäh.**

Gezauder, das, mujenje, opotavljanje ob. obotavljanje, *serb.* oklevanje.

Gezäum, das, berzde. hamovi.

Gezeche, das, pijančevanje.

Gezeiten, *pl.*, oseka in plima; s. **Ebbe.**

Gezelt, das, šotor, pokrivalo, nach *V.* šator, (*altsl.* šat'r, *russ.* šater); ein Gezelt aufschlagen, šotor razpoti, postaviti; s. übr. **Zelt;** ein Theil der Hirnhaut.

Gezeltbaum, der, in der Mitte des Gezeltes, srednji kol.

Gezeltbaken, der, kljuka.

Gezeltschneider, der, šotornik†.

Gezeug, das, orodje, priprava, roba; s. a. **Zeug.**

Geziefer, das, s. **Zifer** und **Ungeziefer.**

Geziefferkenner, der, Entomolog, žižeznanec, richtig. žižeznanec.

Geziehe, s. **Geschneidig.**

Geziehe, das, vlečenje.

Geziemen, *v. n. i.* u. *r.*, spodobiti se, pristojati se, dostojati se; wie es ihm geziemt, kakor mu gre, se mu spodobi; das geziemt nicht, to ne gre, se ne spodobi, se ne uda, ne pristuje.

Geziemend, Geziemlich, *adj.*, spodoben, pristojin, kar komu gre.

Gezierc, das, lišpanje, lepotičenje, nach *V.* žment, *russ.* žemanstvo; s. a. **Ziererei.**

Geziert, *adj.*, ozaljšan, olepotičen; s. a. **Affectirt.**

Gezimmer, das, tesanje, tesarjenje.

Gezirp, das, škrip, cvercanje; s. **Zirpen.**

Gezische, das, sičanje.

Gezischel, das, šepot.

Gezitter, das, trescnje, trepet.

Gezogen, s. **Ziehen.**

Gesicht, das, seme, zalega; Natterngezücht, gadja zalega, *serb.* leglo; s. **Brut.**

Gezüngel, das, jezik; s. a. **Züngeln.**

Gezupfe, das, pukanje.

Gezwacke, das, šćipanje, šipanje.

Gezweifel, s. **Zweifel.**

Gezweig, das, mladiéje, vejevje.

Gezweit, *adj.*, dvojin, podvojen.

Gezwicke, das, ščipanje, šipanje.

Gezwitscher, das, žvergolenje, gostolenje.

Gibraltarschwalbe, die, gibraltarska lastavica.

Gicht, die, eine Krankheit, (arthritis) Gliederreißen, terganje po udih ali kosteh, protin, u. *Jan.* skernina; protin, hudica, kostnica, koščina, košina, derhavica; in den Füßen, podgrom*, *serb.* ulozi *pl.*, *poln.* suchobolnosć; ehemals auch für **Schlagfluß,** s. dies.; (*mont.*), nach *V.* zasipljej, usipljej.

Gichtanfall, der, popad protina ali koščine.

Gichtartig, *adj.*, protinast, protinu ali koščini podoben.

Gichtbaum, Gichtbeere, die, schwarze Johannisbeere, (Ribes nigrum), černi ribež, kresno grozdje, laškn grozdje.

Gichtblume, s. **Schlüsselblume.**

Gichtbruch, der, mertvud, mertudnost; s. a. **Lähmung.**

Gichtbrüchig, *adj.*, mertuden, skljućen.

Gichtbrüchige, der, mertudnik; die, mertudnica.

Gichtbrücke, die, hodni ob. vozni most, po kterem se oglje vozi k ženku, peči v plavžih.

Gichten, s. **Foltern.**

Gichterisch, s. **Gichtisch.**

Gichtfieber, das, protin z vročnico, protinova vročnica.

Gichtholz, s. **Faulholz.**

Gichtig, Gichtisch, *adj.*, protinast, derhavičen.

Gichtkörner, *pl.*, potonično, kersnikovo seme.

Gichtkranke, der, protinast človek; s. a. **Gichtbrüchige.**

Gichtkraut, s. **Storchschnabel, Maßliebe, Schlüsselblume.**

Gichtmittel, das, lek, zdravilo za protin.

Gichtpille, die, zdravilni svalek za protin.

Gichtrose, die, (Paeonia off.) potonika, kersnik.

Gichtrübe, die, Jaunrübe od. — rebe, (Bryonia alba) blušec, svinjska repa, srebotina.

Gichtschmerz, der, bolečina od kostnice, protina.

Gichtschwamm, der, (Hirschbrust), prosnica.

Gichtstoff, der, protinina.

Gichtwurz, die, (Dictamnus), jesenak, mertvica.

Gickern, s. **Kickern.**

Giebe, s. **Winde** (bei Nadlern).

Giebel, der, überhaupt, verh; s. **Gipfel;** die in eine Spitze auslaufende, ein Dreieck bildende Wand- eines Gebäudes, und zwar jedoch uneig. als Feuermauer, zidani opaž, bloße Verschalung, oboj; eig. als Verzierung, mit Gesimsen und meist an der Vorderseite des Gebäudes, Fronton, nach *V.* hišno čelo, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* ščit; ein Fisch, neki korosel.

Giebelbruch, der, s. **Gipfelbruch.**

Giebeldach, das, Satteldach, dvostrana, nach *V.* cela streha; ein Dach mit einem Giebel an der Vorderseite, streha s čelam, ščitam, skitam.

Giebelfeld, s. **Giebelmauer.**

Giebelhaus, das, hiša s čelam, ščitam, nach *V.* pokončna hiša, skoncama hiša.

Giebelmauer, die, čelni zid; zidani opaž.

Giebelschwalbe, die, s. **Hausschwalbe.**

Giebelseite, die, s. **Frontespice,** lice, nach dem *Böhm.* pročelje; die Seite mit der Feuermauer, nach *V.* konec hiše, končna stran; tista stran hiše, kjer je opaž ali oboj.

Giebelwand, die, čelna, opažna stena.

Gieben, ein Fisch, s. **Giebel.**

Gierigkeit, die, alte, nach *Jarn.* veča; s. a. **Abgabe.**

Gieke, die, s. **Kicke.**

Giecker, s. **Blutfink.**

Gienen, s. **Gähnen.**

Gienfisch, s. **Lippfisch.**

Gienitz, s. **Genster.**

Giepern, s. **Gieren.**

Giepsen, *v. n.*, mit Mühe Athem holen, težko dihati, sopihati.

Gier, die, pohlep, pohot, nezmérno, strastno poželenje, gladovnost.

Gierblick, der, lakomne, lačne oči.

Gierde, s. **Begierde.**

Gieren, *v. n.*, hlepeti po čem, nezmérno, strastno hrepeneti; s. a. **Begehren.**

Gierfalk, s. **Gerfalk.**

Gierig, *adj.*, pohlepen, golten, gladoven, lakomen, dert; gierig essen, požresno jesti, hlastati, oblo požirati; ein gieriger Mensch, pohlepnik, lakomnik; s. a. **Begierig;** sehr gierig sein, nach *Jarn.* cerketati.

Gierigkeit, die, pohlepnost, lakomnost, gladovnost (jedoch mehr Habsucht).

Gierling, der, pohlepnik, pohlepnež, strastnik.

Giersch, der, s. **Geißfuß.**

Gierschwalbe, die, s. **Mauerschwalbe.**

Gießbach, der, hudournik, sušec, lijak, sušica, nach *V.* auch suhi graben; in U. Kr. und im *Serb.* bujica.

Gießbad, das, polivanje z (zdravilno) vodo.

Gießbank, die, lijavna klop.

Gießbecken, das, umivavnica, medenica; s. **Becken.**

Gießbogen, der, zlivak.

Gießel, der, nach *V.* livec, livček.

Gießen, *v. a.*, liti; Wein ins Glas gießen, vliti, vlivati, oder vlijati; voll gießen, naliti, nalivati, natočiti, natakati; Wasser in den Wein gießen, priliti, prilivati vode v vino; Glocken ꝛc. gießen, zliti, liti, zlivati; begießen, politi, polivati, zaliti, zalivati; gegossenes Bild, zlita, lita podoba; gegossene Arbeit, vlito delo, zlitina, vlitina†; *v. r.*, sich gießen; s. **Ergießen;** *v. i.*, es gießt, lije, dež lijo, se uliva hudo.

Gießer, der, livec, vlivar, zlivač; ſ. a. **Gießkanne**.
Gießerei, die, Gießhaus, Gießſtätte, Goſſe, vlivarnica, zlivarnica.
Gießerlohn, der, plačilo za vlitje kake podobe itd.
Gießerz, ſ. **Bronze**.
Gießfaß, das, polivač, polivavni sodček; ſ. a. **Gießkanne**.
Gießflaſche, die, **Gießform**, die, nach dem *Serb.* u. *Böhm.* kalup, auch tvorilo.
Gießhaus, das, ſ. **Gießerei**.
Gießhütte, ſ. **Gießerei**.
Gießinſtrument, das, vlivalo.
Gießkanne, die, polijalo, škropivnica, škropilo, *poln.* polivačka.
Gießkelle, die, (Gießlöffel), vlivarska žlica, od. žlica ſchlechthin.
Gießkeſſel, der, topivni kotel.
Gießkopf, der, ein trichterförmiger mit Löchern verſehener Aufſatz auf der Gießkanne, Brauſer, cedilo.
Gießkunſt, die, vlivarija, zlivarija.
Gießloch, das, vlivališče†, vlivališe.
Gießlöffel, der, ſ. **Gießkelle**.
Gießmeiſter, der, vlivarski mojster, nadlivar†.
Gießmergel, der, vlivarski lapor.
Gießmodel, das, ſ. **Gießform**.
Gießofen, der, topivna peč, topivnica.
Gießpfanne, die, topivna ponva, ponev.
Gießpreſſe, die, vlivarska stiskavnica.
Gießrinne, die, žleb, po kterim stopljena kovina teče v kalup.
Gießſand, der, kalupni pesek.
Gießſchaff, das, lij, lijak, lilo, liv, lakomnica, lakomec, (das Wort kommt bei *Heinsius* nicht vor).
Gießſchaufel, die, ein Gefäß, flüßige Körper auszuſchöpfen, korec, zajemač.
Gießſchnabel, der, duljček, duljec, nos, nosec.
Gießſtein, der, kamneni kalup.
Gießtafel, die, zercalarska, kamnita ploša.
Gießtiſch, der, miza za vlivarsko orodje.
Gießvogel, ſ. **Wendehals**.
Gießwaare, ſ. **Gußwaare**.
Gießwerk, das, vlitina, zlitina.
Gießzange, die, vlivarske klešče, kleše.
Gift, die, ſ. **Gabe**; das, gewöhnl. strup (im *Altsl.* Wunde), nach dem *Altsl. Russ.* u. *Poln.* jad, (*serb.* u. *böhm.* jed), in U. Kr. u. im *Serb.* auch otrov, (*altsl.* otrova und otrava, *russ.* otrava); heftiger Zorn, togota, čemer; Gift beibringen Einem, geben, zavdati, zavdajati komu; in U. Kr. u. *serb.* otrovati koga; Gift miſchen, strup napravljati; vor Gift, od prevelike jeze, togote; Gift und Galle ſpeien, hudo jeziti in peniti se; an Gift ſterben, (od) zavdaje umreti; Gifte, ätzende, strupi razjedni, narkotiſche, omamni; narkotiſch-ſtarke, omamnoostri; ſeptiſche, gnjilobni; anſteckender Krankheitsſtoff, okužilo, kužnina.
Gift-, in Zſtzg., Gift betreffend, strupni; giftig, strupen.

Giftabtreibend, *adj.*, kar pomaga zoper strup, protistrupen, zoperstrupen.
Giftapfelbaum, der, manoinela*.
Giftarzenei, die, ſ. **Giftmittel**; strup za zdravilo.
Giftbarſch, der, (Perca venenosa), strupeni okun.
Giftbaum, der, strupeni roj ali ruj.
Giftbecher, der, kupica strupa.
Giftbeere, die, strupena jagoda.
Giftbereiter, ſ. **Giftmiſcher**.
Giftbiſſen, der, *(waidm.)* vada.
Giftblaſe, die, (melhur) strupnik; ſ. a. **Gallenblaſe**.
Giftblume, die, strupena ovetka.
Giftblut, das, otrovana, ostrupljena kri.
Giftblüte, die, strupeni cvet.
Giftdrüſe, die, strupna žleza.
Giftdunſt, der, strupeni, škadljivi puh, sopar.
Giften, ſ. **Aergern**.
Gifterz, ſ. **Arſenik**.
Gifteſche, ſ. **Firnißbaum**.
Giftfang, der, dimnik, v kterem se strupene saje prijemajo.
Giftfiſch, der, strupena riba.
Giftfreſſer, der, strupajedec.
Giftgefäß, das, posoda strupa.
Giftgewächs, das, strupena rastlina.
Gifthandel, der, kupčija s strupam.
Gifthauch, der, strupeni dih.
Gifthütte, die, mišomornica.
Giftig, *adj.*, strupen, strupovit, strupnat; mit Gift benetzt, ostrupljen; (boßhaft), togoten, zloben; giftig werden, machen, ſ. **Erzürnen**.
Giftigkeit, die, strupenost, strupovitost.
Giftkoch, ſ. **Giftmiſcher**.
Giftkorn, das, zerno, mervica strupa; strupeno zerno.
Giftkraut, das, strupeno zelišče, zeliše; ſ. **Eiſenhütlein**, **Wolfswurz**.
Giftkunde, die, Giftkunſt, Giftlehre, strupoznanstvo, struposlovje.
Giftkunſt, ſ. **Giftmiſcherei**.
Giftlos, *adj.*, brezstrupen, brez strupa.
Giftmehl, ſ. **Hüttenrauch**.
Giftmiſchen, das, napravljanje strupa.
Giftmiſcher, der, zavdajavec, strupar, otrovnik, kdor strup napravlja, kuha.
Giftmiſcherin, die, zavdajavka, otrovnica.
Giftmiſcherei, die, zavdajavstvo, narejanje ali pripravljanje, kuhanje strupa (z namenam, komu zavdati), struparija.
Giftmittel, das, lek ali pomoček zoper strup; ſ. a. **Gegengift**.
Giftnatter, die, strupena kača.
Giftpfeil, der, strupena strela ali pušica.
Giftpflanze, ſ. **Giftgewächs**.
Giftpille, die, strupeni svalek.
Giftpilz, der, strupena goba.
Giftreich, *adj.*, strupovit, poln strupa, prestrupen, hudo ali močno strupen.
Giftſchlange, die, strupena kača.
Giftſchwamm, der, strupena goba.
Giftſtein, ſ. **Arſenik**.

Giftſtoff, der, strupenina, kužnina.
Giftſumach, ſ. **Giftbaum**.
Gifttrank, der, strupena pijača.
Gifttropfen, der, kaplja strupa.
Gifttrunken, der, strupa pijan, omotičen.
Giftvoll, ſ. **Giftreich**.
Giftwaſſer, das, strupena voda.
Giftwurz, die, (Polygonum bistorta), kačja korenina.
Giftzahn, der, strupeni zob, zob strupnik.
Gigant, der, velikan; ſ. **Rieſe**.
Gigantiſch, *adj.*, velikansk, orjašk; ſ. **Rieſenhaft**.
Gilbe, die, gelbe Farbe eines Körpers, rumenota, žoltnost; ein gelber Körper, Erbe, rumenica, žoltica; ſ. a. **Gelb**, **Gelbe**.
Gilben, ſ. **Gelben**.
Gilbicht, **Gilblich**, ſ. **Gelbicht**, **Gelblich**.
Gilbig, ſ. **Gelb**.
Gilbling, der, ſ. **Goldammer**.
Gilbſtern, der, (ornithogallum luteum), poljska čebulica, pasji luk.
Gilbwurz, ſ. **Gelbwurz**.
Gilde, die, tovarštvo, družba, društvo, bratovščina, bratovšina; ſ. a. **Innung**, **Zunft**.
Gildebruder, der, tovariš, družbnik.
Gildmeiſter, der, Vorgeſetzte einer Gilde, etwa starašina.
Gilet, das, ſ. **Bruſtlatz**.
Gilft, die, ſ. **Gilbe**, **Goldkies**.
Gilge, ſ. **Lilie**.
Gilblume, die, (Anthemis tinctoria), volovjek.
Gilkraut, ſ. **Farbeginſter**.
Gilte, ſ. **Gülte**.
Gilwurz, ſ. **Nießwurz**.
Gimpel, der, (Loxia Pyrrhula), berstnik, rudeči berstnik, kalin, berstovka, boltek, popkar, lepar, *poln.* u. *böhm.* gib, *serb.* zimovka; *fig.* ſ. **Einfaltspinſel**.
Gimpelfalle, die, nastava za kaline; za tepec.
Gimpelholz, ſ. **Bachholunder**.
Gingang, der, gingan, neka debela bombaževa tkanina.
Ginſeng, ſ. **Kraftwurzel**.
Ginſter, der, ſ. **Genſter**.
Gipfel, der, verh, *serb.* a. vrhac, verhunac; Gipfelchen, veršič, veršiček, *coll.* vrhovje, veršičje; der abgehauene Obertheil eines Baumes, nach *V.* verhač; bis auf den Gipfel des Berges, do verh gore, na verh berda; *fig.* der Gipfel der Ehre, naj višja oc. naj višji čast, najvišja stopnja, etwa a. teme; ein Baum mit verdorbenem Gipfel, kosorépo drevo.
Gipfelbruch, der, Giebelbruch, Duftbruch, prilom, zlom veršičkov od snega (sneg je polomil drevju veršiče).
Gipfelgeſträuch, das, germovje, ki raste na verhu berda.
Gipfelholz, das, verhovje.
Gipfelig, *adj.*, verhovat, veršičen.
Gipfeln, *v. a.*, uveršičiti, veršičiti, verh napraviti, narediti.
Gipfelpunct, der, verh verha.
Gipfelreich, *adj.*, verhovat.
Gipfelſpitze, ſ. **Gipfelpunct**.
Gips, ſ. **Gyps**.
Giraffe, die, (Camelopardalis Giraffa), žirafa, kamelopardal.
Girant, der, nach *V.* auch *russ.* u. *böhm.* prevednik (menjice), žirant*.
Giratar, der, prevodojemec†.
Girgel, ſ. **Gergel**.
Girren, *v. a.*, (džiriren), einen Wechſel, nach *V.* prevesti, prevajati menjico, prepisati na koga druziga.
Girirung, die, prevajanje.
Giro, prevod menjice, prepis (na herbtu menjice), žiro (džiro); Giro in bianco, prevod na praznem, na belem.
Girobank, die, prevodnica (banka).
Girofähig, *adj.*, prevodljiv, prepisljiv.
Girren, *v. n.*, gruliti, nach *V.* a. gervuliti, gergoljati; aufgirren, zagruliti, zagergotljati, *serb.* gergutati; *fig.* zdihovati, stokati.
Girtwurz, ſ. **Stabwurz**.
Gis, in der Tonkunſt, gis.
Giſchen, *v. n.*, ein ziſchendes Geräuſch beim Gießen des Waſſers ins Feuer, začverčati, čverčati, zašumeti, šumeti, zacverkniti.
Giſcht, der, ſ. **Güſcht**.
Giſſen, ſ. **Muthmaßen**.
Gitter, das, zum Durchſehen, mreže *pl.*, nach dem *Russ.* rešetka; zum Abhalten, križi *pl.*, preplet, okrižje, rešetka; ein Gegitter, Gitterwerk, omrežje; ſ. a. **Cuter**.
Gitterbett, das, für Kinder, omreženo postelja.
Gitterblech, das, bei Gürtlern, mreža.
Gitterfenſter, das, okno z mrežami, okno s križem, okno s križi, nach dem *Russ.* okno z rešetko.
Gitterflügler, *pl.*, mrežnokrilci.
Gitterförmig, *adj.*, mrežast, prepleten.
Gitterig, *adj.*, premrežen, križevat.
Gittern, *v. a.*, omrežiti, mrežiti, mreže ali križe narediti; grilliren, premrežiti.
Gitterrohr, das, rešetkasti rogač.
Gitterthor, das, križevate vrata.
Gitterthür, die, križevate duri.
Gitterwerk, das, omrežje, mrežo.
Gitterzaun, der, ein Stacket, oboj z remeljni†; nach *V.* remeljnasti plot, nach *Ravn.* plot iz prostic(?).
Glacéhandſchuh, ſ. **Glanzhandſchuh**.
Glaciren, ſ. **Glänzen**.
Glacis, das, glasija*, ledina ali planjava okoli terdnjave, obmestna planja.
Gladiator, ſ. **Fechter**.
Glamme, die, meja.
Glandel, ſ. **Drüſe**.
Glander, der, ſ. **Galander**; eine Eisſcholle, ledena plošča, ploša; Gleitbahn, ſ. dieſ.
Glandern, *v. n.*, dersati se, dričati, dričkati se.
Glanz, der, der Sonne, svetlost, svetloba solnca (*altsl.* svétlota, nicht svitlota); der Schein, sijanje solnca; Schimmer, bliſk, bliščoba, blišoba, lesket, *böhm.* blesk, bleskot; bei den Lederarbeiten der Glanz des Le-

ders, nach *V.* losk (*russ.*), lesk, loš; äußerer Glanz, Prunk, slava, veličastje, bliščoba, blišoba, dika; einen Glanz von sich geben, s. **Glänzen**; Glanz geben, s. **Glänzen**, *v. a.*, *mont.* s. **Glanzerz**.

Glanzaffel, die, leskeča stanoga.

Glanzblatt, das, s. **Folie**.

Glanzbürste, die, likavnica (ščetka).

Glanzdrossel, die, svetli drozeg.

Glänzen, *v. n.*, svetiti se, svetliti se, bliščati, blišati, lesketati se; in ihren Augen glänzte Freude, oči so se ji svetile (od) veselja; die Sonne glänzt, solnce sveti, sije; die Sterne glänzen, zvezde se svetijo; er wollte überall glänzen, sloveti je hotel povsod, imeniten je želel biti, po svetli časti je hrepenel; er glänzte im Rathe des Kaisers, ime njegovo slovi med cesarjevimi svetovavci; *v. a.*, glänzend machen, usvetliti, svetliti, leskeče narediti, lošèiti, lošiti, likati; s. a. **Poliren**.

Glänzen, das, bleskетanje; s. übr. **Glanz**; lošèenje, lošenje, svetljenje, likanje.

Glänzend, *adj.*, svetel od. svotal, bliščeč, bliščeč, leskeč, *serb.* sjajan; er hat glänzende Augen, oči se mu bliskajo, svetijo; glänzende Metalle, svetle kovine; glänzende Schönheit, slovečа, znamenita, bliščeča, blišeča lepota; ein glänzendes Glück, prevelika, čudna sreča; glänzende Versprechung, zlate obljube; glänzendes Elend, pološèena revščina, pološena revšina, gospod po kosili laèen; ein glänzender Ball, sprelep, leskeč ples.

Glanzerz, das, s. **Bleiglanz**.

Glanzfähig, *adj.*, kar se da pološèiti, pološiti, ulikati.

Glanzfarbe, die, svetla barva.

Glanzfirniß, der, svetli firnež.

Glanzgeben, das, loščenje, lošenje.

Glanzgeber, der, loščivec, lošivec, likavec.

Glanzgefieder, das, svetlo pérje.

Glanzgold, das, s. **Flittergold**.

Glanzgras, das, (*Phalaris*), svetlika.

Glänzhammer, der, svetlivnik†.

Glanzhandschuh, der, svetla, leskeča rokovica.

Glanzhell, *adj.*, presvetal, presvetel.

Glanzkäfer, der, svetljak.

Glanzkobalt, der, kobaltov leskenec†.

Glanzkohle, die, svetli premog.

Glanzkordoan, der, svetli kordovan.

Glanzkugel, die, loščivna, lošivna oblica.

Glanzleinwand, die, svetlo, poglajeno platno, *russ.* loščeno platno.

Glanzleder, das, loščeno, lošeno, svetlo usnje.

Glanzlicht, das, bliščeče svetlo, *serb.* žarko svetlo.

Glanzlos, *adj.*, brez svetlobe, leska.

Glanzmeer, das, morje svetlobe.

Glanzpunct, der, *fig.* najlepši, najimenitniši del.

Glanzreich, *adj.*, presvetal.

Glanzroth, das, angleško rudečilo.

Glanzruß, der, svetle saje.

Glanzschetter, der, terdo platno; s. **Steifleinwand**.

Glanzschrift, die, svetlo pisanje, svetle čerke.

Glanzschupper, *pl.*, svetloljuskavci†.

Glanzseite, die, lice, gladka stran.

Glanzstahl, s. **Polierstahl**.

Glanzstein, der, svetli železnjak.

Glanzsucht, die, pohlep slave, bliščobe, blišobe, nezmérna želja posvetne slave.

Glanzsüchtig, *adj.*, pohlepen ali željan bliščobe, blišobe (posvetne).

Glanztaffet, der, loščeni, lošèni tufet.

Glanzvoll, *adj.*, leskovit, presvetel, preslaven.

Glanzwechselnd, *adj.*, spreminjast.

Glanzweg, der, slavna plot.

Glanzwolke, die, svetli oblak.

Glärböcklein, s. **Stiefmütterchen**.

Glas, das, steklo, *altsl.* sklo, daher *böhm.* u. *poln.* sklo, bei *Jap.* sklen, was jedoch das *adj.* baven ist; zu Glas werden, ostekleti, ostekleneti; eine Glocke von Glas, steklen zvon; Glas, bereitetes Trinkgeschirr, kozarec, kupica; Glasflasche, steklenica, sklenica; zu tief ins Glas gucken, navleči se ga; Gläser leeren, sušiti čaše; s. a. **Augengläser**.

Glas-, in Zssgn., aus Glas bestehend, steklen; dem Glase ähnlich, steklenast; was zum Glasmachen gehört, za steklo, steklarsk.

Glasabdruck, der, stekleni odtisek.

Glasachtig od. -ähnlich, *adj.*, steklu podoben.

Glasapfel, der, steklenjač (jabelko); s. a. **Eisapfel**.

Glasarbeit, die, steklarska roba, stekleni izdelek, steklenina.

Glasartig, *adj.*, steklenast.

Glasasche, die, pepel za steklo, steklarski pepel.

Glasauge, das, stekleno, *fig.* steklenasto oko.

Glasäugig, *adj.*, steklenook.

Glasbirn, s. **Eisbirn**.

Glasblase, die, nach *V.* plena, stekleni mehur.

Glasblasen, das, pihanje stekla.

Glasblaser, der, razpihovavec, pihač (stekla), *russ.* naduvalščik.

Glasboden, der, stekleno dno.

Glasbürste, die, ščet, šet za čiščenje ali čiščenje stekla, stekleníh posod.

Gläschen, das, stekelce, čašica, kozarček.

Glasdeckel, der, pokrovček (čaše).

Glasegel, der, velika pijavka.

Glaselectricität, die, steklena električnost.

Glaser, der, steklar, glažar.

Glaser-, in Zssgn., steklarsk.

Glaserarbeit, die, steklarsko delo.

Glaserblei, das, steklarski svinec.

Glaserde, die, steklarska zemlja.

Glasergewerk, das, steklarski ceh†.

Glaserhandwerk, das, steklarija, steklarstvo; es betreiben, steklariti.

Glaserjunge, der, steklarski fant, učenec.

Gläserkasten, der, skleničnik.

Glaserkunst, die, steklarija.

Gläserklang, der, evenk kozarcov.

Glasern, *v. n.*, steklariti (po napènem).

Gläsern, *adj.*, steklen; gläserne Flasche, steklenica, sklenica; seine Augen scheu gläsern aus, oči so mu osteklele.

Glaserz, s. **Silberglanz**.

Glasfabrik, die, steklarnica, fabrika za steklo.

Glasfaden, der, steklena nit.

Glasfenster, das, stekleno okno.

Glasfeuchtigkeit, die, moča steklena, steklene mrenice.

Glasflasche, die, sklenica, steklenica; Glasfläschchen, skleničica.

Glasfluß, der, talilo, raztopljeno steklo.

Glasform, die, steklarski kalup.

Glasfritte, die, nach *V.* mel za steklo, steklena zmes.

Glasgalle, die, s. **Glasschaum**.

Glasgallerte, die, nostok*.

Glasgefäß, das, steklena posoda.

Glasgemenge, das, s. **Glasfritte**.

Glasgeräthschaft, die, steklena roba, priprava.

Glasgeschirr, das, steklena posoda. *coll.* steklena posodje.

Glasglocke, die, stekleni zvon.

Glasgrün, *adj.*, zelen kakor steklo, steklene barve.

Glashafen, s. **Glastopf**.

Glashandel, der, kupčija s steklenino, s stekleno robo, s steklam.

Glashändler, der, kupčevavec s steklenino, stekleninar.

Glashandlung, die, steklarnica.

Glashart, *adj.*, tord kakor steklo.

Glashaus, das, steklena hiša, stekleno posodje; s. a. **Gewächshaus**, **Treibhaus**; Gehäuse, stekleno ohišje.

Glashaut, die, steklenasta mrenica, opnica.

Glashautentzündung, die, vnetica steklenaste mrenice.

Glashell, *adj.*, jasen, bister kakor steklo.

Glashonig, der, steklenasti med.

Glashülse, s. **Hartriegel**.

Glashütte, die, steklarnica, glažuta; s. a. **Glasfabrik**.

Glasicht, *adj.*, steklenast, stèklu podoben.

Glasig, *adj.*, steklen, steklenast.

Glasiren, *v. a.*, ostekleniti, stekleniti, *russ.* muraviti.

Glaskasten, der, skleničnik.

Glaskirsche, die, češnja ledenica. *poln.* bela višnja.

Glaskitt, der, klej, zamazka za steklo.

Glaskopf, der, *mont.* nek svetel železnjak; s. a. **Blutstein**.

Glaskoralle, die, steklena koravda*.

Glaskorb, der, košara za steklo.

Glaskrämer, der, skleničar.

Glaskrug, der, stekleni verč.

Glaslugel, die, steklena oblica.

Glaslupfererz, das, svetla bakrena ruda.

Glaslampe, **Glaslaterne**, die, steklena svetilnica.

Glaslinse, die, steklena leča.

Glasmachen, das, steklarstvo.

Glasmacher, der, steklar.

Glasmacherkunst, die, steklarstvo.

Glasmaler, der, malar na steklo ali na steklu.

Glasmalerei, die, mal na steklu.

Glasmann, der, skleničar.

Glasmasse, die, stekleoa zmes, raztopnina.

Glasmehl, das, stekleni prah.

Glasmesser, der, steklomér†.

Glasnuth, dir, otor ali žlebič za šipo v romih.

Glasofen, der, steklarska peč, topivnica.

Glaspaste, die, stekleno testo.

Glasperle, die, stekleni biser, *serb.* merdjela, *poln.* detka (dotka).

Glasporzellan, das, porcelanasto steklo.

Glasrinde, s. **Glasur**.

Glasröhre, die, steklena cevka.

Glassand, der, pesek za steklo.

Glassatz, der, steklovina.

Glasschaum, der, stekleoa pena.

Glasscheibe, die, steklena plošča, ploša, šipa*, (*poln.* šyba), *russ.* okonničnoe steklo.

Glasscherbe, die, steklena čepinja.

Glasschere, die, steklarske škarje.

Glasschlacke, die, steklena žlindra.

Glasschleifen, das, brušenje stekla.

Glasschleifer, der, brusivec, brusač (stekla).

Glasschmelz, s. **Glasgalle**.

Glasschmalz, s. **Schmelz**.

Glasschmuth, der, s. **Glasgalle**.

Glasschneider, der, steklorez; s. a. **Glasschleifer**.

Glasschrank, der, steklena omara, omara s steklenimi vratnicami; s. a. **Gläserkasten**.

Glasschürer, der, steklarski topič.

Glasspinnen, das, predenje stekla.

Glasspinner, der, predeo stekla, etwa auch steklopredec.

Glasspinnerei, die, predivnica stekla.

Glasstein, der, steklenjak.

Glasstock, der, stekleni panj (bčelni).

Glasstreifen, der, stekleni ostrižek.

Glastafel, die, steklena plošča, ploša.

Glasthränen, *pl.*, steklene solze.

Glasthür, die, steklene vrata, nach *V.* oknaste duri.

Glasträger, s. **Glasmann**.

Glastropfen, s. **Glasthränen**.

Glasur, die, steklenjenje, loš, nach *V.* cinjenje, (*böhm.* u. *poln.* poliva, *russ.* murava); die Bleiasche bei den Töpfern, žgani svinec; die geriebene Bleiasche, mencan, mlen, mlet svinec.

Glasuren, s. **Glasiren**, *böhm.* u. *poln.* polivati.

Glasvergoldung, die, pozlačenje stekla.

Glaswaare, die, steklenina, steklena roba, stekleno blago.

Glaswaarenhändler, der, stekleninar.

Glaswand, die, steklena stena.

Glasweide, das, s. **Bruchweide.**
Glasweise, *adv.*, kozarec za kozarcem, na čaše.
Glaswerk, das, steklenina.
Glaswurz, s. **Glaskraut.**
Glaszähre, s. **Glasthränen.**
Glaszange, die, steklarske klešče, klešc.
Gläticher, der, s. **Gletscher.**
Glatt, *adj.*, gladek, gladak; das Eis ist glatt, led je opolzel, polzek, (nach *M.* auch sklizek, wie in allen übrigen slav. Munda.); glattes Kinn, gola brada; glatte Stirne, ravno, gladko čelo, brez gerb; eine glatte Haut, gladka koža; glatter Zeug, gladka tkanina, brez vtkanih rož; die Sache geht glatt ein, na lahnem gre (v kaj); Einem glatte Worte geben, komu sladke besede praviti, s prazno žlico pitati; er hat eine glatte Zunge, zna se prilizovati ljudem; den Ast glatt abhauen, die Ruthe glatt abschneiden, vejo prav pri deblu odsekati, šibo pri polti odrezati; eine Ruthe an den Enden glatt zuschneiden, pričeliti šibo; alles glatt auffessen, pojesti do zadnje mervice, vse čisto; etwas glatt abschlagen, gladko, čisto, naravnost komu kaj odbiti, odreči; etwas glatt herausjagen, odkrito, čisto povedati, kakor je bilo; glatt anliegen, von Kleidern, s. **Passen.**
Glattahle, die, gladko šilo.
Glattbart, der, golobradec.
Glättbein, das, koščeno, košeno likalo, likavnik.
Glattbiene, die, gladka bčela.
Glattbüchse, die, gladka puška.
Glätte, die, gladkost, gladkota, gladkoba, gladčina; polzkost; Silberglätte, steklenasta, svinčena žlindra; s. üb. **Silberglätte.**
Glatteis, das, poledica, gololed, gololedica, požlepica, in St. a. skrapa; *serb.* a. sklizavica.
Glätteisen, *v. n.* u. *i.*, es glatteifet, poledica je, opolzlo je, nach *V.* poledica se, in St. skrapa je.
Glatteisen, das, gladivno, likavno železo.
Glätten, *v. a.*, ugladiti, zgladiti, gladiti, uglajati, olikati, zlikati, likati; *fig.* ugladiti, omikati.
Glätter, der, die Person, gladivec, likavec; Glätterin, gladivka, likavka; ein Werkzeug, gladilo, gladilce, gladež, likavnik.
Glattfeile, die, drobna pila.
Glättgasse, die, cev ali žleb za odtekanje sreberne gladčine.
Glättgetriebe, das, (Glättmaschine), gladivnica.
Glättglas, das, gladež, stekleno gladilce.
Glatthaarig, *adj.*, gladkolas, gladkih, nekodrastih las.
Glatthai, der, morski pes.
Glattheit, die, gladkost, s. a. **Glätte.**
Glatthobel, der, Schlichthobel, gladivni ali tanki stružič, oblič*.
Glättholz, das, s. **Glätter**; bei den Schustern, šoba.
Glattigkeit, die, s. **Glattheit.**
Glättkante, **Glättkugel**, s. **Glättglas.**
Glättknopf, der, bei den Schustern, šoba.
Glättkolben, der, gladnik.
Glattleibig, *adj.*, gladkiga telesa, života.
Glattmachung, die, glajenje.
Glättmaschine, die, gladivnica.
Glattplatt, *adj.*, gladkoplošnjat.
Glättplatte, die, plošča, ploša gladivka.
Glattrandig, *adj.*, gladkiga roba, kraja.
Glättstahl, der, jekleni gladež, gladilo.
Glättstein, der, gladivni kamen.
Glattstube, die, gladivnica.
Glättstuhl, der, gladivna miza.
Glattweg, s. **Rundweg.**
Glättwerkzeug, das, gladilo, likalo.
Glattzahn, der, gladivni zob; nach *V.* gladež.
Glattzüngig, *adj.*, sladkih besed, prilizovavsk.
Glatze, die, pleša; *altsl.* pleš, plešina; in St. nach *M.* liša (*böhm.*, *russ.* u. *poln.* lysina urben pleš); eine Glatze haben, plešast, plešav biti; eine Glatze bekommen, oplešaveti.
Glatzig, *adj.*, plešast, auch plešiv, lišast, (*böhm.* plechaty).
Glatzkopf, der, plešasta glava; eine Person, plešec, plešivec; in St. scherzw. (nach *M.*), liš, lišec, liško (*poln.* lysiec).
Glatzköpfig, s. **Glatzig.**
Glau, s. **Hell, Heiter.**
Glaube, der, vera; Glauben schenken, beimessen, geben, verjeti, verovati kaj, vero dati, dajati čemu; die Sache findet keinen Glauben, nihče neče tega verjeti, ljudje tega ne verujejo; er hat sich um allen Glauben gebracht, vso vero, vso zaupanje je zgubil pri ljudeh, nihče mu več ne da vere; Glaube an Gott, vera v Boga; die Waare auf Glauben geben, blago na vero, na upanje (na brado) dati, blago upati; Glauben, Credit, vera, upanje; der falsche Glaube, kriva vera, krivovérstvo; der katholische alleinseligmachende Glaube, katoliška edinozveličavna vera; seinen Glauben abschwören, izveriti (izneveriti) se, preveriti se; ich verdiene Glauben, bin glaubwürdiger Zeuge, meni gre vera, meni je vera; auf Treue und Glauben, na vero; es ist noch Treue und Glauben unter den Menschen, še je poštenje (poštenost) na svetu; das ist über allen Glauben, to ne more biti, ni verjetno; den Glauben herbeten, vero (verujem) odmoliti.
Glauben, *v. a. u. n.*, im theologischen Sinne, Glauben haben, blos verovati, (in andern slav. Munda. auch veriti); an (Einen) Gott glauben, verovati v (eniga, ediniga) Boga; im profanen Sinne, etwas für wahr halten, als *v. perf.* verjeti; *altsl.* vera jeti; das *v. impf.* verovati; glaube nicht, ne veri, ne veruj, ne verjemi; er glaubte ihm aufs Wort, vse mu je verjel, kar mu je rekel (t. j. brez premislika, razsodka); Einen glauben machen, uveriti koga; etwas für gewiß glauben, kaj za terdno verjeti, verovati; wer da glaubet, wird selig, kdor ima vero (kdor verujo), bo zveličan; in weiterer Bedeutung

mit Nebenbegriffen und Einschränkungen; sich einbilden, vermuthen, meniti, misliti; er glaubt fest, za terdno meni; er glaubte sich sicher, mislil je, da je varen; ich glaube, ich habe Sie gestern gesehen, zdi se mi, da sim Vas včeraj vidil; wer hätte das geglaubt! kdo bi bil kaj taciga mislil; das glaube ich, kaj pa da, kako pa da! er glaubte, er wisse alles, mislil si je, domišljeval si je, da (on) vse ve; er muß daran glauben, temu ne odide, sojeno mu je; sich etwas glauben, šteti se za kaj; ich glaube, es ist schon zehn Uhr, mende je že deset.
Glaubensfest, *adj.*, terden v veri, terdne vere.
Glaubensabfall, der, odstop od vere.
Glaubensähnlichkeit, die, (Analogia fidei), vérska podobnost, priličnost vere.
Glaubensänderung, die, prevera.
Glaubensartikel, der, člen vere, (nach *V.* verek.)
Glaubensbedrückung, die, zatiranje vere.
Glaubensbekenner, der, spoznovavec vere.
Glaubensbekenntniß, das, spoznatev, spoznovanje, nach *V.*, so wie *serb.* izpoved vere; das apostolische Glaubensbekenntniß, apostoljska vera; das ist mein Glaubensbekenntniß, to jez verujem, to so moje misli, to je moja vera.
Glaubensbeschirmer, Glaubensbeschützer, der, branivec vere.
Glaubensbote, s. **Missionär.**
Glaubensbruder, der, brat po veri; s. a. **Glaubensgenoß.**
Glaubensbuch, das, vérske bukve.
Glaubensdruck, s. **Glaubensbedrückung.**
Glaubenseid, der, prisega na vero; ihn ablegen, priseči, prisegati na vero.
Glaubenseifer, der, vnetost, gorečnost v veri, za vero.
Glaubensfeind, der, sovražnik vere.
Glaubensformel, die, vera.
Glaubensfreiheit, die, svoboda, svobodnost vere.
Glaubensfrucht, die, sad vere.
Glaubensgenoß, der, sovérnik, enoverec, ene vere; *russ.* edinovereć.
Glaubensgenossenschaft, die, sovérstvo, enovérstvo.
Glaubensgericht, s. **Inquisition.**
Glaubensgesellschaft, die, družba vérnikov.
Glaubensgleichgültigkeit, s. **Indifferentismus.**
Glaubensgrund, der, vérska podlaga, podstava, podslomba, temelj vere.
Glaubensheld, der, borivec za vero.
Glaubensirrthum, der, pomota ali zmota v veri, v vérskih rečeh.
Glaubenslehre, die, vérski uk, nauk vere, nauk vérskih resnic.
Glaubenslehrer, der, učenik vere.
Glaubenslehrling, der, vere učenec.
Glaubensmeinung, die, misel od vere od. vera gem.
Glaubensmuth, der, serčnost, junaštvo v veri.
Glaubensneuerer, der, novovérnik, novoverec.
Glaubensneuerung, die, nova vera, novovérstvo.
Glaubenspflicht, die, dolžnost vere, iz vere.
Glaubensprüfung, die, preskušanje zastran vero.
Glaubenspunct, der, členek, zadevek vere.
Glaubensregel, die, pravilo vere.
Glaubensreiniger, der, popravljač vere.
Glaubensrichter, der, sodnik zastran vere.
Glaubenssache, die, reč, zadeva vere, kar se tiče vere.
Glaubenssatz, der, s. **Dogma.**
Glaubensschwärmer, s. **Fanatiker.**
Glaubensschwester, die, sestra po veri, enovérka, sovérnica.
Glaubensstreit, der, prepir zastran vere.
Glaubensstück, das, člen, del vere.
Glaubensstürmer, der, veroborec.
Glaubensüberläufer, s. **Apostat.**
Glaubensverbesserer, der, vere popravljač.
Glaubensverbreiter, der, razširjavec vere.
Glaubensverfassung, die, uravnava vere.
Glaubensverläugner, der, zatajivec vere.
Glaubensvertheidiger, der, braniveo vere.
Glaubensvertheidigung, die, bran, bramba vere, verobranstvo †.
Glaubensverwandt, *adj.*, ene vere; s. a. **Glaubensgenoß.**
Glaubensvoll, *adj.*, poln vere.
Glaubensvorschrift, die, zapoved vere.
Glaubenswerber, der, nabiravec vérnikov.
Glaubenswerth, s. **Glaubwürdig.**
Glaubenswissenschaft, die, veroznanstvo.
Glaubenswort, das, beseda vere.
Glaubenszeuge, s. **Blutzeuge.**
Glaubenszwang, der, siljenje, moranje k veri.
Glaubenszweifel, der, sumnja, dvom zastran vere, v veri.
Glaubenszweifler, der, sumnjač, dvomljiveo v vérskih rečeh.
Glaubenszwist, der, razpertija zastran vere.
Glauberſalz, das, glavberjeva sol.
Glaubhaft, *adj.*, (a. nach *V.*) verjeten, kar se more verjeti; vere vreden.
Glaubhaftigkeit, die, verjetnost.
Gläubig, s. **Gläublich.**
Gläubig, *adj.*, veren, vérujoč; rechtgläubig, pravoveren.
Gläubige, der, vérnik, vérni; die, vérnica, vérna.
Gläubiger, der, upnik, nach *V.* upavec; s. a. **Darleiher**; *russ.* zaimodavec; *böhm.* u. *poln.* věřitel.

Gläubigerausschuß, der, odbor upnikov.
Gläubigerin, die, upnica, upavka.
Glaublich, s. **Glaubhaft**; (*russ.* verojatnyj).
Glaublichkeit, die, verjetnost.
Glaubwillig, *adj.*, lahkoveren, radoveren.
Glaubwilligkeit, die, lahkovérnost, radovérnost.
Glaubwürdig, *adj.*, vere vreden, verjeten; *altsl.* dostovérn.
Glaubwürdigkeit, die, verjetnost, dostovérnost.
Glauch, *adj.*, im Bergbaue, taub, gluh, jalov; glauches Erz, gluha ruda; s. a. **Weißblau**; eine glauche Person, zala oseba; *serb.* glavita; hell, jasen.
Glaue, die, (Cornus mascula), dren.
Glaukolith, der, glavkolit*, sivec.
Glaukoma, s. **Blendwerk**, **Staar** (grüner.)
Glaukopf, der, s. **Glatzkopf**.
Glebe, die, post (žita odžetiga).
Gleich, das, s. **Gelenk**.
Gleich, *adj.*, enak, jednak; Niemand denke sich Gott gleich, nihče naj se ne dela Bogu enaciga, naj se ne enači Bogu; gleichen Namens sein, ženskev (*g.* ženska) biti s kom; Gleiches mit Gleichem vergelten, kakor se posodi, tako verniti; kakor se komu meri, tako odmeriti; er ist sich gleich geblieben, stari je ostal, ni se (v nicemur) spremenil; Gleiches gesellt sich zum Gleichen, s. **Gesellen**; so viel als angemessen, primeren; die Strafe soll dem Vergehen gleich sein, kazen bodi pregrešku primérna; kazen naj se ravna po pregrešku; einerlei Wesen, Beschaffenheit, Umstände habend, enak; zu gleicher Zeit, ravno takrat, v tem istem času; gleich, wie ein Ei dem andern, kakor jajce jajcu podoben; *serb.* kao da si jabuku razpolovio; gleicher Gestalt, gleicher Weise, gleicher Maßen, ravno tako, prav tako; unter gleichen Umständen, v enacih okoliščinah; ich bin ihm gleich, v versti sim mu, enak, ravno tak sim; ich bin nicht gleich, nach *V.* nisim versta; in bin gleichen Alters, verstnik sim, enih let sva, ene (iste) leta imava; wir beide sind gleich groß, enolika sva si; gleiche Größe, enolikost; gleiche Brüder, gleiche Kappen, nach dem *Poln.* zna svoj svojiga; im gleichen Werthe stehen, imeti eno (ravno tisto) vrednost, enake cene biti; gleiche Zahlen, enake števila; ganz gleich, prav, popolnama enak, biti eden kakor drugi; gleichen Sinnes, gleicher Meinung sein, enako misliti, enih misel biti; gleich lang, gleich breit, ene dolgosti, ene širokosti; mit seines Gleichen umgehen, pečati se z ljudmi svoje verste; es ist, es gilt mir Alles gleich, vse eno mi je; gleich, (als *adv.*) eben so, enako, ravno tako, ravno kakor; gleich werden, poenačiti se; gleich machen, poenačiti, prienačiti, zenačiti, enačiti, primerjati kaj čemu; er kommt ihm nicht gleich, ni mu kos, ne more se ž njim meriti; seines Gleichen gibt es nicht, ni mu para, ni mu enaciga, ni mu glihe*, taciga ni; wer möchte sich ihm gleich stellen wollen? kdo bi se njemu enačil? zu gleichen Theilen, na enake dele; er sieht dem Vater ganz gleich, ves oče iz njega gleda, ves podoben je očetu, ves je oče; dieses ist jenem gleich, to je kakor (-šno) uno; als Gegensatz des Krummen, raven; gleich machen, zravniti, uravniti, ravniti, auch zravnati, ravnati; s. a. **Gerade**; der Erde gleich machen, podreti do tal; in gleicher Linie, v eni versti; als *adv.*, gleich einem Bache, enak potoku, kakor potok; sie sind gleich reich, enako sta bogata; gleich anfangs, koj iz perviga, preci iz perviga; gleich darauf, preci, berž potem; gleich neben der Mauer, tik, tikama pri zida; ebendamals, ravno; hier kommt gleich mein Vater, ravno gre (-do) moj oče; ich will gleich kommen, koj pridem, precej pridem, zdaj zdaj pridem; als *conj.* obgleich, wenn gleich, s. diese; gleich als wäre, kakor da bi —; ist er gleich nicht groß, ćeravno ni velik, dasi ni velik, dasiravno ni velik.
Gleichabständig, *adj.*, enako narazen, vštricen; s. **Parallel**.
Gleichabständigkeit, die, vštricnost, enakost daljave med dvema rečema.
Gleichalterig, *adj.*, verstin, enih let.
Gleicharmig, *adj.*, enakoramen.
Gleichartig, *adj.*, enakošen, enoverstin; s. a. **Gleich**; nach dem *Russ.* enoroden.
Gleichartigkeit, die, enakošnost, enoverstnost; nach dem *Russ.* enorodnost.
Gleichbedeutend, *adj.*, gleichdeutig, eniga pomena, enakiga pomena; kar eno pomeni; *böhm.* jednoznačny.
Gleichbenannt, s. **Gleichnamig**.
Gleichberechtigt, *adj.*, enacih pravic, enakopraven†.
Gleichberechtigung, die, enakopravnost, enakost v pravicah.
Gleichbeschaffen, *adj.*, enak.
Gleichbreit, *adj.*, enako širok, ene širjave.
Gleichdeutig, s. **Gleichbedeutend**.
Gleichdick, *adj.*, enako debel, enake debelosti.
Gleiche, die, ebene Beschaffenheit, ravnost, ravnota; s. a. **Gleichheit**, **Aehnlichkeit**.
Gleicheckig, *adj.*, enakovogeln.
Gleichempfindend, *adj.*, enakočuten; s. **Sympathetisch**.
Gleichen, *v. n.*, gleich sein, enak biti komu, čemu; ähnlich sein, podoben biti čemu, bažati* se s čem; biti kakor kak—; er gleicht mir an Größe, enolika sva si, toliko ga je, kolikor mene; er gleicht dir an Gelehrsamkeit, toliko zna, ve, kakorkoli ti, more se meriti s tabo, kos ti je zastran učenosti; er gleicht sich nicht mehr, ni več kakoršio je bil; keiner gleicht ihm, ni ga taciga na svetu, ni mu enaciga, ni mu para*, ni mu druziga, nikdo ga ne doseže; der Weisheit mag Gold nicht gleichen, pamet je boljši kakor žamet (Spr.); *v. a.*, gerade, eben machen, zravniti, uravniti, poravniti, ravniti, auch zravnati, ravnati; völlig übereinstimmend machen, poenačiti, zenačiti, enačiti, enako storiti, delati; der Tod gleicht uns Alle, smert nas vse enači, zenačuje; s. a. **Vergleichen**.
Gleicher, der, der etwas gleich macht, ravnivec, ravnač; s. a. **Aequator**.
Gleichergestalt, **Gleichermaßen**, **Gleicherweise**, s. **Gleich**.
Gleichfalls, *adj.*, tudi, ravno tako, po enacem, nach *M.* ednački.
Gleichfärbig, *adj.*, ene barve.
Gleichflügler, *pl.*, enakokrilci.
Gleichförmig, *adj.*, enakošen, enake podobe, enoličen; s. a. **Gleichartig**; den Gesetzen gleichförmig leben, živeti po postavah; *russ.* edinoobraznyj, podobnyj; gleichförmig machen, enako podobo dati, enolično urediti; s. a. **Gleich** (machen).
Gleichförmigkeit, die, enakošnost, enoličnost; s. a. **Gleichheit**.
Gleichfühlend, *adj.*, enakočutin.
Gleichfüßig, *adj.*, enacih nog.
Gleichgeartet, *adj.*, enake ćudi, narave.
Gleichgefühl, s. **Sympathie**.
Gleichgehalten, *adj.*, enak.
Gleichgeltend, s. **Aequivalent**.
Gleichgesinnt, *adj.*, ene, enake misli; sein, enako misliti, ene misli in volje biti.
Gleichgesinnte, der, enomiselnik†.
Gleichgestaltet, *adj.*, enake podobe, postave.
Gleichgestimmt, s. **Gleichgesinnt**.
Gleichgewicht, das, enaka teža, enakotežje, ravnovažje; *poln.* u. *böhm.* ravnovaga; ins Gleichgewicht bringen, zenačiti; das Gleichgewicht verlieren, preverniti se, prekuceniti se; er hält ihm in allen Stücken das Gleichgewicht, na vsaku stran mu je kos, se more ž njim meriti; das Gleichgewicht der Staaten in Europa, razmérnost deržav.
Gleichgewichtig, *adj.*, enotežen, enake, ene teže.
Gleichgewichtskunst, die, umetnost enakotežja.
Gleichgewichtspunct, s. **Schwerpunct**.
Gleichheitsstange, s. **Balancirstange**.
Gleichgradig, *adj.*, enakostopinj.
Gleichgroß, *adj.*, enakovelik, enake velikosti.
Gleichgültig, *adj.*, vom gleichen Werthe, ene vrednosti, ene veljave; gleichgültige Gedanken, nach *V.* nesumne, negrešne misljenja, nečitete, nobenoplatne dela; mir ist dieses gleichgültig, to mi je vse eno, vse eno mi velja; gleichgültige Dinge, neznane, nepomenljive reči; gleichgültig gegen etwas sein, ne marati za kaj, ne čislati česa; Einen gleichgültig aufnehmen, hladno, merzlo koga sprejeti.
Gleichgültige, der, malomarec, malomarnik; die, malomarnica.
Gleichgültigkeit, die, neznamenitost, malovažnost; Gleichgültigkeit gegen etwas, hladnost, malomarnost, (meist jedoch durch ein Zeitwort), Gleichgültigkeit zeigen, ne marati, ne meniti se za kaj, ne zganiti se, kazati, delati se, kakor bi komu bilo vse eno, kakor bi ne čutil (veselja, žalosti); die Gleichgültigkeit seines Urtheiles erlaubte mir, es mit Stillschweigen zu übergehen, ker njegove besede nimajo nikake veljave, nikake cene v sebi, mi ni bilo treba odgovarjati nanje.
Gleichhalten, *v. a.*, sie werden in dieser Beziehung gleichgehalten, v ti zadevi se ž njimi enako ravna.
Gleichhaltung, die, enačenje.
Gleichheit, die, gerade ebene Beschaffenheit, ravnost; in der Größe, im Raume, Gewichte, der Zahl, enakost, n. *V.* enačnost; Aehnlichkeit, podobnost; Gleichheit der Rechte, s. **Gleichberechtigung**; Gleichheit der Stimmen, enako število glasov.
Gleichheitsfreund, der, prijatel enakosti.
Gleichheitszeichen, das, enačnik, znamnje, znamek enakosti.
Gleichherzig, *adj.*, enaciga serca, enacih misel, enakoserčen, enakodušen.
Gleichhoch, *adj.*, enake visokosti.
Gleichjährig, *adj.*, enih (ravno tistih) let, enakoleten.
Gleichklang, der, enak glas (zvok); enakoglasje, enakoglasnost.
Gleichlängig, *adj.*, enakoglasen, enaciga glasa.
Gleichländisch, *adj.*, iz ene dežele.
Gleichkommen, s. **Gleich**.
Gleichkörnig, *adj.*, enaciga zernja.
Gleichlaufend, s. **Parallel**.
Gleichläufig, s. **Regelmäßig**.
Gleichlautig, *adj.*, enake volje ali ćudi.
Gleichlaut, der, Consonanz in der Musik, soglasje, enoglasje; s. a. **Gleichklang**.
Gleichlautend, **Gleichlautig**, *adj.*, soglasen, enoglasen, enacih besed; die Abschrift ist gleichlautend mit der Urschrift, prepis se popolnama vjema z izvirnim pismam, enako govori.
Gleichliegend, *adj.*, enake lege.
Gleichmachen, der, s. **Gleich**.
Gleichmacher, der, s. **Gleicher**.
Gleichmachung, die, enačenje, ravnjenje ali ravnanje, zravnanje.
Gleichmaß, das, enaka mera, enakomérnost, razmérnost; s. a. **Ebenmaß**.
Gleichmäßig, *adj.*, enakoméren, enake mere; primeren, razmeren; ähnlich, enak, podoben; *adv.*, enakomérno, razmérno, ravno tako.
Gleichmuth, der, mirno serce, enakodušje, enakodušnost, mirnost serca, duše.
Gleichmüthig, *adj.*, mirniga serca, enakodušen.
Gleichmüthigkeit, die, miruoserčnost, enakodušnost.
Gleichnacht, s. **Nachtgleiche**.
Gleichnamig, *adj.*, eniga, enaciga imena.
Gleichnamige, der, ženskev (*gen.* ženska), imenjak.
Gleichniß, das, prilika, podobje, (*russ.*) pripodoba, pripodobje.
Gleichnißrede, die, govor, govorjenje v prilikah, v pripodobah, (*russ.* u. *serb.* priča).

Gleichnißweise, *adv.*, v priliki, v prilikah ali podobah.
Gleichnißwort, das, prilična, pripodobna beseda.
Gleichöhrig, *adj.*, enacih ušes.
Gleichsam, *conj.*, kakor, kakor da; uekako, bi djal, bi rekel, tako rekoč.
Gleichschenkelig, *adj.*, enakoramen (trivogelnik), nach dem *Russ.* enakobedern.
Gleichschritt, der, enak korak.
Gleichschwer, *adj.*, enakotežek, enake teže.
Gleichseitig, *adj.*, gerade Seiten habend, enakostran, enakostransk, enakobočen, *fig.* von beiden Seiten, im gleichen Maße, obojostran, obojoplaten, obojostransk.
Gleichsinn, der, enake misli, enakomiselnost, enak pomen; s. a. **Gleichmuth**.
Gleichsinnig, *adj.*, s. **Gleichmüthig**; gleichsinnige Wörter, besede eniga, enaciga pomena.
Gleichsinnigkeit, s. **Gleichmüthigkeit**.
Gleichstellen, s. **Gleich**.
Gleichstellung, die, enačenje, primérjanje.
Gleichstimmig, *adj.*, skladen, enakoglasen, soglasen.
Gleichstimmigkeit, die, **Gleichstimmung**, die, skladnost, enakoglasnost, soglasnost, soglasje.
Gleichstrich, der, ravna čerta.
Gleichtheilend, *adj.*, enakodeliven.
Gleichtheiler, der, enakodelec.
Gleichtheilig, *adj.*, enakodelen, enacih delov.
Gleichung, die, das Ebnen, ravnjenje, ravnanje, s. a. **Ausgleichung**; in der Algebra, enačba, *poln.* rownanie; s. a. **Glacis**.
Gleichungslehre, die, nauk od enačb; s. a. **Algebra**.
Gleichverhältniß, das, razmera, primera.
Gleichviel, *adv.*, ravno toliko, *serb.* onoliko; einerlei, vse eno.
Gleichweit, *adj.*, enake daljave, ravno tako delec od. dalječ, nach Aud. dalеč.
Gleichwerth, *adj.*, enake vrednosti.
Gleichwichtig, *adj.*, enake imenitnosti, važnosti.
Gleichwie, *conj.*, kakor, kot, ravno kakor.
Gleichwinkelig, *adj.*, enakokoten.
Gleichwohl, *conj.*, vender, pa vender, vender pa, pri vsem tem, če —.
Gleichzeitig, *adj.*, ein gleichzeitiger Schriftsteller, pisavec tistiga časa; etwa a. istočasen, istodoben; unter gleichzeitiger Meldung des Vorgefallenen, ob enem naznanjaje prigodek —; *adv.*, ob enem, k krati, ravno tistiga časa, ravno tisti čas.
Gleichzeitigkeit, die, istočasnost; die Gleichzeitigkeit des Angriffes auf das Centrum hatte zur Folge —, ker so ob enem, k krati udarili na sredo —.
Gleichzeitler, der, verstnik.
Gleimen, s. **Gleißen**.
Gleis, das, s. **Geleise**.
Gleisen, *v. n.*, kolovoza se deržati, po kolesnici, kolesnini teči.
Gleiße, s. **Hundspetersilie**.

Gleißen, *v. n.*, glänzen, glitzen, bliščati, blišati se, lesketati se, svetiti se; durch falschen Glanz oder Schein täuschen, na videz se delati, hliniti se, hinavec biti, *russ.* pritvorjatsja; gleißende Worte, hinavske, poniglave besede; s. a. **Heuchlerisch**.
Gleißner, der, hinavec, hlinec, potuljenec, *altsl.* pritvornik, licemér; s. a. **Heuchler**.
Gleißnerei, die, hinavščina, hinavšina, hinavstvo, hlimba, himba, poniglavost.
Gleißnerin, die, hinavka, poniglavka.
Gleißnerisch, *adj.*, hinavsk, potuljen, poniglav; sich gleißnerisch halten, huliti se, potuliti se; s. a. **Heucheln**.
Gleißwurm, s. **Johanniswurm**.
Gleitbahn, die, dersa, dersavnica, derča.
Gleiten, *v. n.*, sich auf einer glatten Fläche leicht fort bewegen, smukniti, smukati, derkniti, dersniti, dersati (se); der Bach gleitet über Kiesel, potok teče zlahkama po produ; gleiten, glitschen, spolzniti se, polzeti, spodersniti se, spodersati se; das Pferd ist geglitten, konju se je spodersnilo, konju je noga spodersnila, s. übr. **Ausgleiten**; es gleitet, polzi, spolzlo, (s)polzko je; schleifen, dersati se, dričati se; sie haben den ganzen Tag geglitten, ves dan so se dersali.
Glenoidasgrube, s. **Gelenkgrube**.
Gletscher, der, lednik, nach *M.* obrijanec.
Glette, die, s. **Glätte**.
Glied, das, das Gelenk, s. dies.; ein Theil des thierischen Körpers durch ein Gelenk mit einem andern Theile verbunden, Gliedmaß, ud (auch *altsl.*), *dim.* udec, udček, in andern slav. M. a. člen, členek; es liegt mir in allen Gliedern, vsi udje me bolé; das männliche Glied, s. **Geburtsglied**; Glieder, *coll.* sklopovje; eine Reihe Soldaten, red; sie stehen in Reihe und Glied, v versti, v redu, nach *V.* štricajo se; in Ansehung der Verwandtschaft, koleno; an den Grasarten, der zwischen zwei Knoten befindliche Theil, kolence, koleneo; in der Bauk., člen; ein Theil überhaupt, Artikel, del, člen, členek; Kettenglied, klep, *russ.* zveno; Mitglied, ud, nach dem Geiste der slov. Sprache ist es jedoch entsprechender, das Wort Glied in diesem Sinne durch ein einziges, eine Person bezeichnendes Hauptwort auszudrücken, z. B. das Glied eines Staates, Landes, einer Gesellschaft, einer Glaubensgenossenschaft uff., deržavljan, deržavljanka, deželjan, družbinik, društvenik, vérnik, vérnica itd.
Gliedbad, das, kopanje, umivanje uda.
Glieder-, in Zssgn., uden, -udov, v udih.
Gliederartig, *adj.*, udast, členast.
Gliederband, s. **Band**, das.
Gliederbau, der, udje, sostava udov; vom regelmäßigen Gliederbau, pravilnih udov; s. a. **Periodenbau**.
Gliederbinse, die, (Juncus articulatus), kolenčati loček.
Gliederbrand, der, s. **Knochenbrand**.
Gliederfarne, *pl.*, nach *Sul.* presličnice.
Gliedergicht, s. **Gicht**.
Gliederig, *adj.*, udnat, členkovit, kolenčat.

Gliederkoralle, die, členkovita koravda*.
Gliederkrank, *adj.*, bolnih udov, po udih bolan.
Gliederkrankheit, die, udna bol, udna bolezen, terganje po udih, skljućnica, nach *Sul.* udobolja; s. a. **Gicht**.
Gliederlahm, *adj.*, polomljen, šepast, hrom, švedrast, kvekast, kruljev, šantav, mertuden, povezan, skljućenih, neukretnih udov.
Gliederlähmung, die, povezani, skljućeni udje, mertudnost.
Gliederlos, *adj.*, brezuden, brez udov, členov.
Gliedermann, der, možiček na škerpceh (škripceh), gibljivi možicelj.
Gliedermaß, das, razmérje udov, med udi.
Gliedern, *v. a.*, gegliedert, z udi, -udov, kolenčat; fein gegliedert, tenčih udov; razložiti, razverstiti na primérne dele; s. a. **Organisiren, Artikuliren**.
Gliederreißen, das, terganje po udih, perti *pl.*; er hat Gliederreißen, po udih ga terga.
Gliederpuppe, s. **Gliedermann**.
Gliedersatz, s. **Periode**.
Gliederschmerz, der, **Gliederweh**, das, bolečina, bolezin v, po udih.
Gliederschwinden, das, sušica udov.
Gliederstärkend, *adj.*, ude krepčajoč.
Gliedersucht, s. **Gicht**.
Gliederung, die, razredba.
Gliederweise, *adv.*, ud za udam, člen za členam, versta za versto, ndama, členama, verstama; gliederweise marschiren, v redih, redama iti, verstama.
Gliederzucken, das, s. **Gliederreißen**.
Gliedig, s. **Gliederig**.
Gliedlraut, das, (Sideritis), očist.
Gliedlang, *adj.*, členek dolg.
Gliedlos, s. **Gliederlos**.
Gliedmaß, das, ud, (nach *M.* kotrig.)
Gliedsalbe, die, maža za (bolne) ude.
Gliedschwamm, der, otók na sklepih, zlasti na kolenih, nach *V.* goba.
Gliedstein, der, priapolit*.
Gliedwasser, das, sklepni sok.
Gliedwassersucht, die, udna vodenica.
Gliedweich, s. **Behen**.
Glimme, die, (Engerling oder Ackerwurm), [illegible]dnik červ; s. übr. **Engerling**.
Glimm, der, s. **Funke**.
Glimm, *adj.*, glimme Kohlen, živo oglje; s. a. **Glühend**.
Glimmen, *v. n.*, tleti, (brez plamena goreti).
Glimmend, *adj.*, tleč.
Glimmer, der, (argilla micans), *russ.* blestnjak, sljuda, *poln.* bliščе.
Glimmerig, *adj.*, bliščeč, bliščeč, kar ima kaj blestnjaka ali bliščа v sebi.
Glimmern, *v. n.*, lesketati se, bei *Bohor.* iskerneti; es glimmert mir vor den Augen, blešči, bleši se mi pred očmi, leskeče se mi, miglja mi pred očmi; s. a. **Flimmern**.

Glimmersand, der, leskeči pesek.
Glimmerschiefer, der, bliščenik, blišnik.
Glimpf, der, mit Glimpf, voljno, blago, z lepo, rahlo; Glimpf gebrauchen, voljno, z dobroto ravnati.
Glimpflich, *adj.* u. *adv.*, voljen, blag, rahel; voljno, pohlevno, krotko, rahlo in opazno, da nikogar ne boli.
Glinstern, **Glinzen**, s. **Glimmern**.
Glippen, s. **Gleiten**.
Glistern, s. **Glitzern**.
Glitsch, *int.*, dersk; der, (Rhinanthus Cristagalli), etwa petelinov greben.
Glitschbahn, **Glitsche**, s. **Gleitbahn**.
Glitschen, s. **Gleiten**.
Glitscherig, **Glitschig**, *adj.*, polzek, opolzel, nach *M.* und andern slav. Munda. auch sklizek.
Glitzern, *v. n.*, berleti.
Globus, der, globus; s. **Erdkugel**.
Glöckchen, das, zvonček.
Glocke, die, zvon; die Glocken, zvonovi, auch zvonilo; die Glocke tönt, zvon poje, doni; die Glocke ziehen, läuten, zazvoniti, zvoniti, klenkati; Glocke gießen, taufen, zvon vliti, liti, posvetiti, kerstiti; die Glocke hat zehn geschlagen, ura je bila, odbila, udarila desct, deset je odbilo; was ist die Glocke, koliko je ura; etwas an die große Glocke schlagen, schreiben, raztrobiti, razvpiti kaj; *bot.* zvončič.
Glöckeln, *v. n.*, zvončkati, žvenkljati, cengljati.
Glockenapfel, der, klopotec.
Glockenbirn, die, zvonača.
Glockenblume, die, (Campanula), zvoneček, auch zvonički *pl.*, s. a. **Akelei**.
Glockenblümig, *adj.*, zvončkastiga cvetja, zvončkast.
Glockenförmig, *adj.*, zvonast, zvonu podoben.
Glockengarn, das, zvonasta mreža.
Glockengeläute, das, zvonjenje, *serb.* zvonjavina.
Glockengerüst, s. **Glockenstuhl**.
Glockengetön, das, glas, donenje zvonov.
Glockengetöse, das, bobnenje zvona.
Glockengießer, der, zvonar; **Glockengießerin**, die, zvonarica.
Glockengießerei, die, das Gewerbe, zvonarija; die Werkstätte, zvonarnica; sie betreiben, zvonariti, zvonove liti.
Glockengut, das, s. **Glockenspeise**.
Glockenhammer, der, kladvo v ali na zvonu.
Glockenhaus, das, zvonik.
Glockenklang, der, don, glas, petje zvona.
Glockenklöpfel, **Glockenklöppel**, der, s. **Glockenschwengel**.
Glockenläuter, der, zvonač, zvonikar.
Glockenlos, *adj.*, brez zvona.
Glockenmantel, der, der obere Theil der Glockenform, klobuk, kapa zvona.
Glockenmaß, das, zvonomér†.
Glockenmetall, das, s. **Glockenspeise**.
Glockenrand, der, rob, krilo zvona.
Glockenrein, *adj.*, čist kakor zvon.
Glockenring, der, uho v zvonu.

Glockenschlag, der, udar na zvon; mit dem Glockenschlage, kakor zvon ndari, kakor ura odbije.
Glockenschwamm, der, zvonasta goba.
Glockenschwengel, der, kembelj, nach *M.* camelj, nach dem *Russ.* jezik, *böhm.* n. *poln.* serce; auch der hölzerne Hebel an der Glockenwelle, vojine.
Glockenseil, das, verv pri zvonu.
Glockenspeise, die, Glockengut, zvonovina, bron, nach *M.* med za zvonove.
Glockenspiel, das, ura z muziko iz nbranih zvonov, igrajoča ura, *böhm.* n. *poln.* cimbale.
Glockenstube, die, zvonica.
Glockenstuhl, der, stol, vezani stol, nach *Pot.* za zvon.
Glockentaufe, die, blagoslovljenje, posvečenje, posvečevanje, žegnanje zvonov.
Glockenthaler, der, tolar z zvonam.
Glockenthurm, der, zvonik.
Glockenton, der, glas, don zvona.
Glockentreter, s. **Glockenläuter.**
Glockenwelle, die, diejenige Welle, an welcher die Glocke auf dem Glockenstuhle hängt und sich bewegt, vreteno ali vitlo zvona, jarm.
Glockenzieher, der, s. **Glockenläuter.**
Glockenzierrath, der, Glockenquast, venec zvona.
Glockenzug, der, zagon, zamaj; verv.
Glöckner, der, zvonikar, cerkovnik.
Gloms, die, usedeno, kislo, zasirjeno mleko.
Glorie, die, slava, s. **Ruhm**; Herrlichkeit, veličastvo; bei den Malern, odprto nebo; s. a. **Heiligenschein.**
Gloriette, s. **Lusthaus.**
Gloriole, die, nečimerna, majhna slava.
Glorreich, *adj.*, sloveč, slaven, preslaven, veličasten; glorreichen Andenkens, preslavniga spomina.
Glorwürdig, *adj.*, slave vreden.
Glossar, Glossarium, das, tolmačnik.
Glossator, s. **Ausleger.**
Glosse, die, tolmačenje, razlaga besed, glosa; Glossen machen, tolmačiti, razglašati; *fig.* zabavljati, grajati, očitati.
Glossenmacher, der, s. **Ausleger**; *fig.* zabavljivec, grajavec, očitavec, očitar.
Glossiren, *v. a.*, tolmačiti, razkladati; *fig.* s. **Glossen machen.**
Glöte, Glöthe, die, s. **Glätte.**
Glotzauge, das, debelo oko; der, debelooki, okati človek, okač, zijalo.
Glotzäugig, *adj.*, debelook, okat, debeloočen.
Glotze, s. **Glotzauge**, das.
Glotzen, *v. n.*, leuchten, svetiti se; mit den Augen glotzen, debelo gledati, da bi mu oči izkapale, auch zijati, *serb.* izbuljiti oči.
Glotzer, der, zijač, zijalo.
Gluchzen, s. **Glucken.**
Gluck, Glu, *int.*, der Laut der Gluckhenne, kok, kup, kup.
Glück, das, sreča, (*altsl.* s'rešta Begegnung); Glück auf, Bog daj srečo; zu allem Glücke, po vsi sreči; zum Glück, k sreči; es stehet dir ein Glück bevor, sreča te išče, iše, čaka; (prima fortuna fallax, nach *V.* perva sreča gre za peč sest); das Glück ist fugelrund, sreča je opotočna, sreča na razpotji sedi, ima spredej lase, zadej je gola; mehr Glück als Verstand haben, več sreče, kot pamet imeti, srečniši kakor pametniši biti, n. *Volč.* in Istr. to je po sreći a ne po umeći; ich habe das Glück Sie zu kennen, veseli me, da Vas poznam, da sem tako srečen, da Vas poznam; einem zur Reise Glück wünschen, komu srečno pot voščiti, vošiti; sein Glück versuchen, svojo srečo poskusiti, skusiti; das Glück will ihm wohl, sreča mu miga, mu je dobra, mila, ga iše; er hat sein Glück verscherzt, sreča mu je šla po vodi, srečo je zapasel, zapravil; das Glück hat sich gewendet, sreča se jo obrnila; er hat viel Glück, prav srečen je; Einen an seinem Glück hindern, srečo komu pokvariti, skerhati; Einen durch Tadeln um sein Glück bringen, srečo komu ugrajati; es war ein Glück, daß —, k sreči, po sreči je —; es ist bloßes Glück, gola sreča je; er sitzt im Glück, (beim Spiel), vedno dobiva; er hat sein Glück gemacht, srečen je, ogrenil je, zadel jo je; Glück auf den Weg, srečno pot, srečno hodite; das Glück folgt ihm auf dem Fuße, srečen je, kodar hodi; er kann vom Glück sagen, v srečo si more šteti, sreča njegova je bila, —.
Glückbegabt, *adj.*, srečen, dobre sreče.
Glucke, die, s. **Gluckhenne.**
Glücken, *v. n.*, udati se, po sreči iziti se, priti, iti, srečno iziti so, nach *V.* a. usrečiti se, s. a. **Gelingen**; es glückte ihm, sreča mu je vergla.
Glucken, *v. n.*, klokati, kvokati, kokati, krapati; anfangen zu glucken, zaklokati, *fig.* sedeti v kakem kotu in ne vstati.
Glockente, die, raca kvokača.
Glückhaft, s. **Glücklich.**
Gluckhenne, die, kokla, kloča, kvokača, germulja(?); Gestirn, s. Plejaden.
Glücklich, *adj.*, srečen, blažen; sehr glücklich, preblažen, presrečen; glücklich machen, osrečiti koga, oblažiti, srečniga storiti, delati; glückliche Anlagen haben, dobro, bistro glavico imeti, dober spomin imeti; sich glücklich schätzen, srečniga se šteti; glücklich preisen, blagriti koga, blagre deliti, dajati komu; glückliche Reise, srečen pot, srečno hodite; glücklich, der dies weiß, blagor temu, ki to ve.
Glücklicherweise, *adv.*, k sreči, po sreči.
Glücklichkeit, die, srečnost.
Glücklos, s. **Unglücklich.**
Glücksball, der, er ist ein Glücksball, sreča ga meče, goni semtertje, se ž njim igra, tor ga zdaj poviša, zdaj potisne v prah.
Glücksbote, der, dobroglasnik, srečonos.
Glücksbotschaft, die, veselo oznanilo, vesela novica, dobri glasi.
Glücksbude, die, loterija.

Glückselig, *adj.*, blažen, srečen; selig, zveličan; ewig glückselig werden, zveličati se; s. a. **Glücklich.**
Glückseligkeit, die, blaženost, blaženstvo, srečnost, sreča; die ewige Glückseligkeit, večno zveličanje.
Glückseligkeitslehre, die, nauk od blaženosti, od prave (notranje) sreče.
Glucksen, s. **Glucken.**
Glücksfall, der, sreča, srečni nakljaček, prigodek.
Glücksgöttin, s. **Fortuna.**
Glücksgut, das, blago, bogastvo.
Glückshafen, s. **Glückstopf.**
Glückshaube, die, srajčica.
Glücksjäger, der, s. **Glücksritter.**
Glückskind, das, srečni človek, dobrosrečnik†, (nach *V.* srečnjak); er ist ein Glückskind, sreča ga je rodila, sreča mu je mati.
Glücksmann, Glückspriuz, Glücksjohn, s. **Glückskind.**
Glückspilz, der, srečni človek.
Glücksrad, das, kolo sreče.
Glücksritter, der, kdor srečo lovi, srečolovec, nach *V.* kdor jo vozi po svetu; s. a. **Abenteurer.**
Glücksruthe, s. **Wünschelruthe.**
Glücksspiel, das, igra na srečo; s. a. **Hazardspiel.**
Glücksstand, der, srečni stan, premožnost.
Glücksstern, der, srečna zvezda, a. sreča.
Glücksstunde, die, srečna ura, dobra ura.
Glückstag, der, srečni dan, dan sreče.
Glückstopf, der, Glückshafen, srečkavni lonec, iz katerega vzdigujejo srečke ali loze.
Glücksumstände, *pl.*, srečne okoliščine, okolišine.
Glücksvertrag, der, pogodba na srečo.
Glücksvogel, s. **Glückskind.**
Glückswahn, der, er lebt im Glückswahne, misli, da je srečen.
Glückswechsel, der, spremen, sprememba sreče.
Glückswurf, der, srečni veržek.
Glückszeichen, das, znamnje sreče.
Glückszug, der, srečni poteg, vlak.
Glückvoll, *adj.*, presrečen.
Glückwunsch, der, voščitev od. vošitev, vošilo, želenje sreče, *serb.* čestitanje, *russ.* pozdravljenje; Einem seinen Glückwunsch abstatten, srečo voščiti od. vošiti komu, nach † in Unterfr. naradovati se, *russ.* pozdravljat kogo s čém.
Glückwünscher, der, voščivec, vošivec (sreče).
Glückwünschung, die, voščenje, vošenje (sreče).
Glückwünschungsschreiben, das, voščilno, vošilno pismo.
Gluh, Glüh, s. **Glühend.**
Glühe, die, razbeljenje, žar; s. **Glut.**
Glühen, *v. n.*, razbeljen biti, žareti, žereč biti, nach *M.* a. žarjaveti, (*böhm.* žeřaveti); glühend (vom Metall), razbeljen; glühend machen, s. unt. glühen als *v. a.*; für etwas glühen, goreti za kaj, živo vnet biti za kaj, strastno ljubiti; er glühet vor Zorn, vre, zavrelo, vskipelo je v njem od jeze, hudo je razkačen; die Wangen glühen ihm, obraz mu gori, v lica je zapekel; das Eisen glühet, železo je razbeljeno, *russ.* razkaleno, *poln.* czerwone=rudeče; die Kohlen glühen unter der Asche, oglje tli, živi pod pepelam; glühender Ofen, razbeljena peč; glühende Kohlen, žerjavica, živo oglje, in St. a. perina; glühende Hitze, strašna, huda, ognjena vročina; glühende Liebe, goreča ljubezen; die Augen glühen ihm, oči se mu bliskajo, svetijo, iskrijo; von Früchten, rudeti; glühende Asche, s. **Asche**; glühender Wein, vrelo vino; glühende Augen, bliskajoče oči; glühende Wangen, goreče, rudeče, zaripljene lica imeti; die Sonnenstrahlen glühen oder scheinen glühend heiß, solnce pripeka, pritiska; glühend vor Zorn, auch jar; *v. a.*, Eisen glühen, beliti, razbeliti železo, žariti, užariti, *poln.* a. razognjiti.
Glühfarbe, die, rudeča barva razbeljeniga železa.
Glühfeuer, das, žerjavica, ogenj brez plamena.
Glühhitze, die, vročina, v kteri se železo razbeli, razbelni ogenj.
Glühofen, der, nach *V.* razbelnica.
Glühwachs, der, zlatarski vosek.
Glühwein, der, kuhano, vrelo, segreto, zavrelo vino.
Glühwind, Glutwind, s. **Sirocco.**
Glühwurm, der, Johanniswurm, kresnica.
Glumeke, s. **Bachbunge.**
Glumm, *adj.*, kalen, moten.
Glumm, der, blato, brezga, mlaka, glen.
Glupen, *v. n.*, izpod čela gledati, pisano, čukasto gledati.
Gluper, der, gerdogledec, čuk.
Glut, die, Hitze, huda vročina, žar; die Glut der Sonne, žerečе, pekoče solnce, pripeka, *serb.* a. prigrevica; Feuer, ogenj; glühende Kohlen, žerjavica, žerjavka (*altsl.* žerat'k).
Glutanfachend, *adj.*, žariven.
Glutauge, das, žerečе, ognjeno oko.
Glutbaum, der, trohljeno, trohljivo drevo, trohljina.
Glutblick, der, goreči, ognjeni pogled.
Glutdampf, der, puh, sopar od žerjavice.
Glutdeckel, der, pokrovec, pokrovka za pokrivanje žerjavice.
Glutfarbe, die, žarna barva.
Glutgier, die, goreča želja.
Glutgraus, der, groza, razdertija, ki jo napravi požar.
Gluthauch, der, žerečі dih.
Glutinös, s. **Klebrig.**
Glutkessel, der, s. **Glutpfanne.**
Glutkohle, die, živi ogel.
Glutkuß, der, vroči poljubek.
Glutlos, *adj.*, brez ognja, mertev.
Glutmeer, das, prevelika žerjavica.
Glutmesser, der, žaromer†.
Glutpfanne, die, žerjavnica, nach *M.* auch oglenka, ponev za oglje, bei *Jap.* kadilnik.
Glutroth, *adj.*, zagorel, žar, (žara, žaro).

Glutröthe, die, zagorelost, žar, *serb.* žarkost.
Gluthſchaufel, die, lopatica, (za žerjavico).
Glutſprühend, *adj.*, iskreè; ſ. a. **Feuerſpeiend.**
Glutſprüher, der, ſ. **Vulkan.**
Glutſtaub, der, žereči, vroči prah, perhavka.
Glutſtrahl, der, ognjeni žarek.
Glutſtürze, die, ſ. **Glutdeckel.**
Glutvogel, ſ. **Waſſerläufer.**
Glutvoll, *adj.*, žereò, razžarjen, razvnet.
Glutwolke, die, kervavi, žereči oblak.
Glyceril, das, gliceril.
Glycerin, der, glicerin.
Glycerinſchwefelſäure, die, glicerinoželena kislina.
Glyptik, die, ſ. **Bildhauerei, Bildſchnitzerei.**
Gnabbeln, Gnabbern, *v. a.*, glodati.
Gnade, die, in allen ſlav. Mundа. milost; die Gnade Gottes, milost, gnada * božja, *altsl.* u. *russ.* blagodat, *f.*; bei Jemand in Gnade ſtehen, ſein, biti v milosti, rad ga ima, dobro mu hoče; eines Gnade leben, von ſeiner Gnade leben, živeti od njegove milosti, smiljenosti, miloščine, milošine; auf Gnade arbeiten, brez pogodbe delati, za to, kar se gospodarju zljubi dati; Gnade! odpuščanjo! milost! prizanesi! er fand Gnade vor dem Vater, oče se ga je usmilil, oder smilil se je očetu, oče mu je milost skazal, nach *V.* umilil se je očetu; Eines Gnade erlangen, priljubiti se komu in milost doseči; um eine Gnade bitten, prositi za dobroto; Gnade erweiſen, milost skazati; einen zu Gnaden aufnehmen, sprejeti koga v svojo milost; Gnade widerfahren laſſen, Gnaden für oder vor Recht ergehen laſſen, pomilostiti koga, dati mu milost namesti kazni, prizanesti komu, odpustiti mu; haben Sie die Gnade, bodite tako dobri ter —; Wir von Gottes Gnaden, durch Gottes Gnade, Mi po božji milosti; halten Sie mirs zu Gnaden, ne zamerite, ne vzemite za zlo; Euer Gnaden, mili, milostivi gospod! Vaša milost! ſich auf Gnade und Ungnade ergeben, ſ. **Discretion.**
Gnadeflehend, *adj.*, milosti prosijoč.
Gnaden, *v. n.*, milosten biti (komu); usmiliti se koga; gnade dir Gott, Bog se te usmili, Bog ti pomozi, pomagaj.
Gnadenbelohnung, die, plačilo iz (po) milosti.
Gnadenberuf, der, poklic (po božji milosti).
Gnadenbeweis, der, dokaz milosti.
Gnadenbezeugung, die, milost, izkaz, izkazovanje milosti.
Gnadenbild, das, čudodelna, sveta podoba, od ktere si ljudje prosijo milosti.
Gnadenblick, der, milostivi pogled.
Gnadenbrief, der, pomilostivni list; ſ. a. **Privilegium.**
Gnadenbrot, das, milostinja (auch *altsl.* u. *russ.*), miloščina, milošina; das Gnadenbrot bei Jemanden eſſen, živeti od ôlje milosti, od usmiljenja.
Gnadeneinfluß, der, moč, dobri nasledek božje milosti (gnade).
Gnadenertheilung, die, podelitev milosti.
Gnadenfriſt, die, ſ. **Gnadenzeit.**
Gnadenfutter, ſ. **Gnadenbrot.**
Gnadengabe, die, **Gnadengeſchenk**, das, dar milosti, dobrota.
Gnadengehalt, der, **Gnadengeld**, das, plača iz milosti, miloščina, ſ. a. **Penſion.**
Gnadengeſuch, das, prošnja, prosba za milost.
Gnadenhand, die, milost, milostljiva roka.
Gnadenjahr, das, Nachjahr, Wittwenjahr, leto milosti, milostno leto; (za vdovo uredника pervo leto po moževi smerti).
Gnadenkraft, die, moč milosti.
Gnadenkaſten, der, skrinjica, pušica v cerkvi.
Gnadenkraut, das, (Gratiola offic.), trenek, božja milost.
Gnadenlohn, der, plačilo, mezda iz milosti.
Gnadenmittel, das, ſ. **Sacrament, Heilmittel.**
Gnadenort, der, čudogodnji kraj, božja pot.
Gnadenpfennig, der, Gnadengroſchen, miloščina, milošina.
Gnadenplatz, der, ſ. **Gnadenort.**
Gnadenquell, der, vir, izvirek, studenec milosti.
Gnadenreich, *adj.*, premilostljiv, premilostiv, poln milosti.
Gnadenreich, das, nebeško kraljestvo; sveto nebesa, sveti raj.
Gnadenſache, die, das iſt eine Gnadenſache, to premore samo milost.
Gnadenſchatz, der, zaklad milosti (božje).
Gnadenſold, der, ſ. **Gnadengehalt.**
Gnadenſöldner, der, kdor dobiva miloščino, milošino.
Gnadenſtand, der, stan milosti božje.
Gnadenſtoß, der, smertni udarec, poslednji udar, (pri hudodelniku na kolo obsojenem); ſ. a. **Reſt** (geben).
Gnadenſtuhl, der, der Deckel der Bundeslade, Božji stol.
Gnadentafel, die, Gnadentiſch, Božja miza, altar.
Gnadenthron, der, sedež milosti Božje, milostivi Bog.
Gnadenverheißung, die, obet, obečanje milosti.
Gnadenvoll, *adj.*, premilostiv, *poln.* milosti.
Gnadenwahl, die, preizvolitev, preodločba.
Gnadenwirkung, die, delo milosti, moč milosti Božje.
Gnadenzeichen, das, znamnje milosti.
Gnadenzeit, die, čas, rok, odlog milosti; čas, dan človeku, da so skesa ali v se ide, pokoro stori in se poboljša.
Gnädig, *adj.*, milostiv, milostljiv, usmiljen, miloserčen, milosten; Gott ſei mir gnädig, Bog mi bodi milostiv, milostljiv; Bog se

me smili; gnädiger Herr, gnädigſter Herr! milostivi gospod! ein gnädiges Urtheil, blaga, milostna, rahla sodba; er iſt noch gnädig davon gekommen, ni se mu še sila zgodila; z majhno škodo je prišel iz zadrege.
Gnädiglich, *adv.*, milostivo.
Gnarren, ſ. **Gnabbern.**
Gnatze, oder **Gnätze**, die, ſ. **Krätze.**
Gnätzig, ſ. **Krätzig.**
Gneiß, der, (*mont.*) Steinart, *böhm.* rula. *russ.* a. gnejs; ſ. a. **Krätze.**
Gneißе, ſ. **Schierling.**
Gnideu, das, leča.
Gnieden od. **Gnieden**, ſ. **Glätten.**
Gnirren, ſ. **Gnabbern.**
Gnom, der, ſ. **Berggeiſt.**
Gnome, ſ. **Denkſpruch.**
Gnomiſch, *adj.*, pregovorsk, v pregoverih.
Gnomon, der, kazavec na solnčni uri.
Gnomonik, die, solnčno urarstvo; nauk od solnčnih ur.
Gnoſtiker, der, gnostikar, gnostik.
Gnoſtiſch, *adj.*, gnostičen, gnostikarsk.
Gnu, das, gnu.
Gnug, ſ. **Genug.**
Gnurren, ſ. **Knurren.**
Göbe, die, ſ. **Gründling, Gründel.**
Göckelhahn, der, domači petelin.
Gögler, der, ſ. **Buchfink.**
Gohre, ſ. **Gahre.**
Golander, der, ſ. **Eisvogel.**
Gold, das, zlato; gediegenes Gold, čisto zlato; ſ. a. **Gediegen**; gemünztes Gold, kovano zlato; es iſt nicht alles Gold, was glänzt, ni vse zlato, kar se sveti; eigener Herd iſt Goldes werth, svoj dom je boljši od zlatiga korca; nach dem *Serb.* moja hiša moja svoboda, svoja hišica svoja voljica; in Gold arbeiten, zlato kovati, = izdelovati, iz zlata delati, zlatariti; Gold waſchen, zlato izplakovati, izpirati, zlati pesek nabirati; 100 Gulden im Golde, 100 goldinarjev v zlatu; in Gold einfaſſen, ſ. **Einfaſſen**; es iſt nicht mit Golde zu bezahlen, ne more se z nobenim dnarjem preplačati; und wenn ſie in Gold eingefaßt wäre, ko bi bila tudi vsa iz zlata; die Morgenſtunde hat Gold im Munde, rana ura zlata ura.
Goldader, die, zlata žila.
Goldadler, der, (Aquila fulva), veliki rujavi orel; veliki čeroi orel, velika postojna; (Aquila chrysaëtos), mogilnik, zlati orel.
Goldaſter, der, zlatoritka.
Goldamalgam, das, zlati amalgam.
Goldammer, der, (Emberiza citrinela) sternad.
Goldamſel, die, (Oriolus galbula), kobilar.
Goldapfel, der, zlato jabelko; ſ. **Liebesapfel.**
Goldarbeit, die, zlatenina, izdelek iz zlata.
Goldarbeiter, der, zlatar, (auch *altsl.*), *böhm.* u. *poln.* zlatnik.
Goldauflöſung, die, raztopnina zlata.
Goldauge, ſ. **Baumente.**
Goldängig, *adj.*, zlatook.
Goldbach, der, zlati, zlatonosni potok.
Goldbarre, die, ſ. **Goldſtange.**
Goldbarſch, der, (Perca cernua), okak.
Goldbaum, der, zlato drevo.
Goldbeblümt, *adj.*, z zlatimi rožicami.
Goldbedachet, *adj.*, z zlatam krit, z zlato streho.
Goldbedeckt, *adj.*, ves v zlatu, z zlatam pokrit, obsut.
Goldbegieriq, *adj.*, zlatoželjen, zlatoljuben.
Goldbegierde, die, pohlep za zlatam, po zlatu, zlatoljubje.
Goldbehängt, *adj.*, z zlatam, zlatenino obložen, ogernjen.
Goldbekränzt, *adj.*, z zlatim vencam.
Goldbelaubt, *adj.*, zlatolist(en), zlatopéren, zlatiga listja.
Goldberg, der, zlata, zlatorudna gora.
Goldbergwerk, das, zlati rudnik, zlate rude.
Goldbeſchwingt, *adj.*, zlatokril, zlatokrilen.
Goldblatt, Goldblättchen, das, zlata pena, zlati list, (*russ.* listovoe zoloto).
Goldblech, das, zlata plošča, ploša, plehovina.
Goldblume, die, (Chrysanthemum), volovsko oko; (Ranunculus), zlatica, zlatenična roža; (Calendula), meseček.
Goldblumig, ſ. **Goldbeblümt.**
Goldbörſe, die, mošnja zlata.
Goldborte, die, zlati robek, obrobek, okrajik.
Goldbraſſen, ſ. **Goldfiſch.**
Goldbraun, *adj.*, zlatornjav.
Goldbraht, der, nach *V.* zlata nit, vlaka, zlati drat; ſ. a. **Draht.**
Goldbrahtzieher, der, kdor dela zlati drat.
Goldbroſſel, die, ſ. **Goldamſel.**
Goldburchwirkt, *adj.*, z zlatam pretkan.
Golddurſt, der, ſ. **Goldgier.**
Goldecke, ſ. **Ringelblume.**
Goldeidechſe, die, rumeni kuščar, kušar.
Golden, *adj.*, zlat; goldene Zahl, zlata številka; das goldene Vließ, zlato runo; die goldene Ader, kervavnica, zlata žila, *serb.* suljevi; Einem goldene Berge verſprechen, komu zlate gradove, zlate hribe obetati; goldene Bulle, nach dem *Altsl.* zlatopečatno povelje; goldene Worte geben, lepo, gladko govoriti, lep(iga) se delati.
Golder, ſ. **Goldwäſcher.**
Golderz, das, zlata ruda, zlatica.
Goldeſche, die, rumeni, žolti jesen.
Goldfaden, der, zlata nit.
Goldfalb, *adj.*, zlatoplav.
Goldfarbe, die, rumena, zlata barva.
Goldfarbig, *adj.*, rumene, zlate barve.
Goldfaſan, der, zlati bažant.
Goldfinger, der, perstenjak, zakonski perst, nach *V.* primazinčni perst, *poln.* véroi perst.
Goldfink, der, ſ. **Gimpel.**
Goldfiſch, der, kitajski karp; Goldbraſſen, zlatobrov.

Goldfliege, die, zlata, svetla muha; ſ. a. Blattkäfer.
Goldflimmer, Goldflitter, der, svita; zlati glos, zlata ploščica, plošica.
Goldflügel, der, (Picus auratus), zlati detal; (Motacilla chrysoptera), zlatopérka.
Goldforelle, die, zlata posterv.
Goldfrau, die, zlata, predobra ženica.
Goldfrucht, die, zlati sad, plod.
Goldfuchs, der, (Pferd), rijavec, žoltko.
Goldführend, *adj.*, zlatonosen.
Goldfuß, der, kragulj, (*altsl.* kraguj).
Goldgang, der, zlata žila.
Goldgeblümt, *adj.*, z zlatimi rožicami.
Goldgefiedert, *adj.*, zlatopér.
Goldgeflügelt, *adj.*, zlatokril, z zlatimi perutami.
Goldgegürtet, *adj.*, zlatopas, z zlatim pasam.
Goldgehalt, der, čisto zlato, karga kaka reč (n. p. denar) v sebi ima.
Goldgehörnt, *adj.*, zlatorog.
Goldgeier, der, ſ. Lämmergeier.
Goldgekrönt, *adj.*, z zlato krono.
Goldgelb, *adj.*, zlatorumen, zlatožolt, zlatast.
Goldgelockt, *adj.*, z zlatimi zvitki ali kodri.
Goldgeſchiebe, das, čisto zlato s prodam ali meljo zmešano.
Goldgeſchirr, das, zlata posoda.
Goldgeſchmückt, *adj.*, z zlatam olepotičen, ozališan.
Goldgeſtickt, *adj.*, z zlatam vezen.
Goldgewicht, das, zlata vaga, zlatarska utež.
Goldgewölk, das, zlati oblak.
Goldgezügelt, *adj.*, z zlatimi uzdami.
Goldglanz, der, blesk zlata; einen Goldglanz haben, svetiti se kakor zlato, *serb.* zlatiti se.
Goldglänzend, *adj.*, zlat, svetal kakor zlato.
Goldglätte, die, zlata gladčina.
Goldglimmer, der, rumeni blestnjak, bliše, bliš.
Goldgräber, der, zlatokop.
Goldgränpchen, das, zlato zerno.
Goldgrube, die, zlati rudnik, zlate rude.
Goldgrün, *adj.*, zlatozelen.
Goldgrund, der, zlato dno.
Goldgulden, Goldgülden, der, zlat; nekdaj navaden zlat denar na Nemškem razne veljave.
Goldgünſel, der, (Ajuga), skrečnik, bučenice.
Goldhaar, das, zlati las, zlati lasje; ſ. a. Frauenhaar.
Goldhaarig, *adj.*, zlatolas, zlatolasen.
Goldhafer, der, rumeni oves.
Goldhähnchen, das, (Regulus flavicapillus), kraljiček, palček, čopasta listnica, poletni steržek, kopučasti steržek; ſ. a. Goldblume.
Goldhaltig, *adj.*, dieſes Erz iſt goldhaltig, ta ruda ima zlato v sebi.
Goldhändig, *adj.*, zlatorok.
Goldharniſch, der, zlati, pozlačeni oklep.
Goldhaufen, der, kup zlata.
Goldhell, *adj.*, jasen kakor zlato.
Goldig, *adj.*, zlat, zlatu podoben.
Goldkäfer, der, zlatokrilec; ſ. a. Blattkäfer.
Goldkalk, der, zlato apno.
Goldkarpfen, der, kitajski karp.
Goldkehlchen, das, nach *Sul.* zlata rajkaſ.
Goldkies, der, zlati prod.
Goldkind, das, zlato, preljubeznjivo dete.
Goldkleid, das, zlata obleka.
Goldklumpen, der, zlata kepa, gruda.
Goldknöpfchen, das, (Verbascum blattaria), pavolnik.
Goldkönig, der, (*chem.*), zlati kraljik.
Goldkopf, der, zlatoglaveo (dlesk).
Goldköpfig, *adj.*, zlatoglav.
Goldkorn, das, zlato zorno.
Goldkrähe, die, ſ. Blaukrähe.
Goldkraut, das, kresnica, grint.
Goldkrebs, der, potočni rak.
Goldkreſſe, die, (Chrysosplenium), suzenovo zeljpe.
Goldküſte, die, zlato primorje.
Goldlack, das, zlatorumeni firnež; Siegellack, zlati vosek; (Cheiranthus Cheiri), rumene violice.
Goldlahn, der, zlati tračič, ploščasti drat.
Goldland, das, zlata, zlatorodna, zlatonosna dežela, zlata bogati kraj.
Goldlauter, *adj.*, čist kakor zlato.
Goldleberkraut, ſ. Goldkreſſe.
Goldleder, das, pozlačeno usnje.
Goldletten, der, rumena glina, ilovica.
Goldlilie, die, (Hemerocallis), rumena lilija.
Goldlocke, die, rumeni, zlati zvitek.
Goldlockig, ſ. Goldgelockt.
Goldmacher, der, Alchymiſt, zlatodelec, zlatotvorec, zlatež.
Goldmacherei, Goldmacherkunſt, die, zlatodelstvo, zlatotvorstvo.
Goldmähnig, *adj.*, zlatogriv, z zlato grivo.
Goldmann, der, zlati, predobri mož.
Goldmarder, der, kuna zlatica, auch zlatica ſchlechthin.
Goldmaſſe, die, zlata kepa, gruda.
Goldmaulwurf, der, rumeni kert.
Goldmerle, die, ſ. Goldamſel.
Goldmilz, ſ. Goldkreſſe.
Goldmine, die, zlati rudnik.
Goldmund, der, zlatoustka†.
Goldmünze, die, zlati denar, rumenec, rumenjak.
Göldner, der, zlatokop.
Goldneſſel, die, (Galeopsis), mertva kopriva.
Goldpalaſt, der, zlato poslopje, zlati dvor, zlati grad.
Goldpapier, das, pozlačeni papir, zlati papir.
Goldplatte, die, zlata ploščn, plošа.
Goldpokal, der, zlata kupa.
Goldprobe, die, skušnja z zlatam, skušanje zlata.
Goldpulver, das, zlati prah.
Goldpuppe, die, zlata puža; zlati zaprедek; ſ. a. Goldkind.

Goldquarz, der, nach *V.* soldan, ki ima zlato v sebi.
Goldquaſte, die, zlata kita.
Goldrabe, ſ. Kohlrabe.
Goldrand, der, zlati roba, obrobek.
Goldregen, der, zlati dež; *fig.* obilno podkupilo, darilo.
Goldreich, *adj.*, zlata bogat, v zlatu bogat, kar ima obilno zlata.
Goldreif, der, zlati obroč.
Goldring, der, zlati perstan (persten).
Goldroſe, die, (Cistus helianthemum), solnčnica.
Goldroth, *adj.*, rumenorudeč.
Goldruthe, ſ. Wundkraut.
Goldſachen, *pl.*, zlatnina, zlate reči.
Goldſaitig, *adj.*, zlatostrun.
Goldſalpeter, der, zlati solitar.
Goldſalz, das, zlata sol.
Goldſand, der, zlati pesek.
Goldſäure, die, zlata kislina.
Goldſchale, die, zlata skudelica, zdelica.
Goldſchaum, der, zlata pena.
Goldſcheider, der, krojivec, ločivec zlata.
Goldſcheidung, die, ločenje, krojenje zlata.
Goldſchlacke, die, zlata žlindra.
Goldſchläger, der, razploščevavec zlata, nach dem *Poln.* zlatoklep, *russ.* zolotobit.
Goldſchlägerhaut, die, zlatoklepna kožica.
Goldſchlägerpapier, das, pozlatarski, zlatoklepni papir.
Goldſchleihe, die, zlati linj.
Goldſchlich, ſ. Schlich.
Goldſchmelzer, der, topivec zlata.
Goldſchmid, der, ſ. Goldarbeiter.
Goldſchmidsarbeit, die, zlatarsko delo.
Goldſchmidshandwerk, das, zlatarija, zlatarstvo.
Goldſchmidskrätze, die, zlatarski ostružki, opilki.
Goldſchmidsladen, der, zlatarnica.
Goldſchmidszeichen, das, zlatarsko znamnje.
Goldſchnitt, der, zlati, pozlačeni obrez ali obrezek.
Goldſchrötling, der, zlato kolee ali penez.
Goldſchuppig, *adj.*, zlatoljuskinast, zlatih ljuskin.
Goldſchwamm, ſ. Boviſt.
Goldſchwanz, der, zlatorepka, rumenorepka.
Goldſchwefel, der, zlatasto žeplo.
Goldſeife, ſ. Goldwäſche.
Goldſöhnchen, das, preljubi sinček.
Goldſpinner, der, zlatopredec.
Goldſpinnerin, die, zlatopredka.
Goldſtab, der, zlata palica.
Goldſtange, die, zlata šiba, nach dem *Russ.* zliték zlata.
Goldſtaub, der, zlati prah.
Goldſtein, der, zlati kamen; ſ. Probirſtein. Chryſolith.
Goldſticker, der, zlatovezec, kdor z zlatam veze, all izšiva.
Goldſtickerin, die, zlatovezka.
Goldſtickerei, die, vezenje ali izšivanje z zlatam.
Goldſtoff, der, zlata tkanina.
Goldſtrahl, der, zlati, rumeni žarek.
Goldſtriemer, der, zlatoprogasta riba.
Goldſtück, das, kos zlata; eine Münze, zlati denar; ſ. Ducaten.
Goldſtufe, die, kos ali kepa čistiga ali samorodniga zlata.
Goldſucher, der, iskavec zlata, zlatosledec.
Goldteig, der, zlato testo, zlato v podobi testa.
Goldtinctur, die, zlata pijača, opijančljiva tekočina, v kteri, kakor pravijo, je raztopljeno zlato, zlata raztopnina.
Goldtöchterchen, das, preljuba hčerka.
Goldtragend, *adj.*, zlatonosen.
Goldveilchen, ſ. Goldkreſſe.
Goldverbrämt, *adj.*, z zlatam obšit.
Goldwaare, die, zlatenina, zlatnina, zlato blago, auch zlatina.
Goldwage, die, zlata vaga, tehtnica, vaga za zlato, za cekine; Worte auf die Goldwage legen, na tanko, dobro pretehtati.
Goldwäſche, die, splakovanje, pranje, spiranje zlata, *böhm.* ryžovna.
Goldwäſcher, der, spiraveo zlata.
Goldwaſſer, das, zlata voda.
Goldweide, ſ. Dotterweide.
Goldwein, der, vince kakor zlato.
Goldwerk, das, zlatenina.
Goldwirbel, der, penica, rumenoglavka.
Goldwolf, der, ſ. Schakal.
Goldwolke, die, zlati oblak.
Goldwurz, die, (Asphodelus luteus), čepljee, zlati koren.
Golf, der, ſ. Meerbuſen.
Goll, ſ. Gimpel.
Gölle, die, ein zuſammengelaufenes ſtehendes Waſſer, kal, luža, stnkava.
Goller, der, ſ. Grünſpecht.
Gondel, die, gondula, beneška ladjica, čolnič.
Gondelfahrer, der, gondulir.
Goniometer, der, kotomér.
Goniometrie, die, kotomérstvo, goniometrija.
Gönnen, *v. a.*, privoščiti, privošiti, vošćiti, vošiti, dober biti, dobro hoteti; er gönnt mir mein Glück, veseli se moje sreče, ne zavidi (zavida) mi moje sreče; ich gönne es ihm, naj mu bo, naj ima, ne zavidim mu; gönnt uns Gott das Glück, če nam Bog da srečo; gönnen Sie mir die Ehre Ihres Beſuches, počastite me in pridite me obiskat; nicht gönnen, zaviditi, zavidati; es iſt ihm zu gönnen, želeti mu je, zaslužil je to; laßt uns einander etwas gönnen, dobri si bodimo, privoščimo si drug drugimu košček kruha; er gönnt ſich keinen Biſſen, neužitoven je.
Gönner, der, dobrotnik, dobrohotnik, etwa auch zavetnik, podpornik.
Gönnerin, die, dobrotnica, dobrohotnica.
Gönnerſchaft, die, dobrohotniki *pl.*
Göpel, der, vleček, vital, nach *V.* vlačilo; Pferdegöpel, vlačilo s konji.
Göpelherd, der, vlačilišče, vlačilišče.
Göpelhund, der, vlačivni pes.

Göpelkette, die, vlačivna veriga.
Göpelknecht, der, vlačivni hlapec.
Göpelkreuz, das, vlačivni konj.
Göpelpferd, das, konj vlačnjak.
Göpelseil, das, vlačivna verv.
Göpelspille, die, vertilo.
Göpeltonne, die, vlačilno vedro.
Göpeltreiber, der, priganjač.
Gordisch, der, gordiščne Knoten, gordjev vozel; prav zamotana reč.
Gorl, der, prepredenec†.
Görle, s. **Goldammer.**
Gosche, die, verächtl. gobec; s. **Mund.**
Göse, der, zeleni klen.
Göspe, die, s. **Gäspe.**
Gosse, die, Gießhaus, s. dies.; der Ausguß in den Küchen, lijak; die Gassenrinnen, wodurch das Regenwasser abfließet, žleb, nach *V.* lijak, *russ.* stok nečistoty; in den Mühlen der Trichter, nach *V.* grot, *serb.* grotlo.
Gossenschuh, der, koritce.
Gott, *masc.*, Bog; Götter, bogovi; helf Gott, beim Arbeiten, Bog daj (dobro) srečo; beim Niesen, Bog pomagaj, pomozi Bog, *serb.* na zdravje; zu Gott beten, Boga prositi, Bogu se pomoliti, oder moliti schlechthin; Gott anbeten, Boga moliti; er ist bei Gott, Bog ga je poklical, vzel k sebi; Götter der Erde, (bibl.), oblastniki zemlje; Gott! wie freue ich mich, o kako se veselim; die Liebe Gottes, ljubezen do Boga, ljubezen Božja; Gottlob! Gott sei Dank! hvala Bogu, čast, slava Bogu, bodi ga Bog zahvaljen! Gott habe ihn selig, Bog mu daj dobro, Bog mu daj večni mir in pokoj, Bog mu daj nebeški raj, nebesa; Furcht Gottes, strah Božji; daß sich Gott erbarme, da se Bogu usmili, Bogu se smili! Gott sei es geklagt, Bogu bodi potoženo, *serb.* žali bože; geliebt es Gott, ako Bog da, ako bo Bogu dopadlo; Gott gebe, Bog daj; Gott segne es, (beim Essen), Bog vam blagoslovi, Bog vam žegnaj; Gott befohlen, z Bogam, srečno, zdrav bodi, ostani; lohn' es Gott, Bog (ti) poverni, plati; bewahre, behüthe Gott, Bog obvari, Bog ne daj, ne zadeni, Bog prenesi, odverni; um Gottes Willen, za Božjo voljo, in andern slav. M. za Boga; bei Gott, pri Bogu; so wahr Gott lebt, kakor resnično je Bog v nebesih; so wahr mir Gott helfe, tako mi Bog pomagaj; Gott strafe mich, Bog me (kazni), niedr. bes me plentaj, ropi; Gott grüße dich, Bog te sprimi; Gott weiß, Bog ve, kdo ve; Gott gibts den Seinen im Schlafe, Bog da svojim sreče v spanji; wem Gott ein Amt gibt uff., s. **Amt**; der Mensch denkt, Gott lenkt, človek obrača, Bog oberne; Gott sieht das Herz an, Bog gleda na čisto serce; Gott selbst kann es nicht Allen recht machen, sam Bog ne more vsim ugoditi, ustreči; Gott erhalte ihn, Bog mu daj zdravje!
Gottähnlich, *adj.*, Bogu podoben. *serb.* bogolik.
Gottartig, s. **Göttlich.**
Gottbegeistert, *adj.*, od Boga navdihnjen.
Gottehrend, *adj.*, bogočasten.
Götterabend, der, preveseli večér.
Götterbescheid, s. **Orakel.**
Götterbild, das, podoba bogov (malikovavskih).
Götterbote, der, sel, poslanec bogov.
Götterbrot, s. **Ambrosia.**
Götterdiener, s. **Götzendiener.**
Götterfabel, s. **Mythologie.**
Götterfunken, der, Božja iskra.
Gottergeben, *adj.*, Bogu udan, pobožen.
Gottergebenheit, die, pobožnost.
Göttergebot, das, zapoved bogov (malikovavskih).
Göttergeburt, die, Theogonie, bogorodstvo.
Göttergedanke, der, prelepa misel.
Göttergeruch, der, s. **Duftstrauch.**
Göttergeschenk, das, dar bogov (pri nevércih).
Göttergeschichte, die, s. **Mythologie.**
Göttergeschlecht, das, rod bogov (pri nevércih).
Göttergestalt, die, božja, veličanska postava.
Göttergetränk, s. **Nektar.**
Göttergleich, *adj.*, bogovam enak.
Götterkraut, das, (Ambrosia), grozdičnik.
Götterleben, das, bogovanje.
Götterlehre, die, uk od bogov; s. a. **Mythologie.**
Götterlust, die, rajsko vesolje.
Göttermal, das, bogovska pojedina, predobre gostije.
Götterspeise, s. **Ambrosia.**
Götterspruch, der, s. **Orakel.**
Göttertafel, die, s. **Göttermal.**
Götterthum, das, bogovstvo.
Göttertrank, der, s. **Nektar.**
Gotterzeugt, *adj.*, bogoroden.
Gottes-, in Zssgn., Božji, — Boga.
Gottesacker, der, pokopališče, pokopališe, groblje, grobišče, grobiše, žalje, *pl. f.*, nach *M.* a. pogrebje.
Gottesanbetung, die, moljenje Boga.
Gottesbaum, der, sveta smokva; kakaovnjak.
Gottesbetrachtung, die, premišljevanje (od) Boga.
Gottesbild, das, Božja podoba.
Gottesbote, der, Božji poslanec, oznanovavec, Božji posel; s. a. **Apostel.**
Gottesdiener, der, Božji služabnik, služabnik Božji; s. a. **Priester.**
Gottesdienst, der, služba Božja; der öffentliche vom Geistlichen verrichtete Gottesdienst, dem man beiwohnet, duhovno opravilo; Cultus, bogočastje, bogoslužje; den Gottesdienst abhalten, verrichten, opravljati službo Božjo (v cérkvi).
Gottesdienstlich, *adj.*, bogoslužen, bogočasten.
Gottesfahrt, die, božja pot, božji pot.
Gottesfreund, der, etwa bogoljub.
Gottesfurcht, die, strah Božji, strah pred Bogam, bogaboječnost.

Gottesfürchtig, *adj.*, bogaboječ, pobožen.
Gottesfürchtigkeit, die, bogaboječnost.
Gottesgabe, die, dar Božji.
Gottesgebärerin, die, Božja porodnica, bogorodnica, Mati Božja.
Gottesgeist, der, duh Božji.
Gottesgelehrsamkeit, die, bogoznanstvo, bogoslovje; s. a. **Theologie.**
Gottesgelehrt, *adj.*, bogoznansk, bogosloven.
Gottesgelehrte, der, bogoznanec, bogoslovec (a. *altsl.*)
Gottesgericht, das, sodba Božja.
Gottesgroschen, die, milost, (gnada) Božja; s. a. **Gnadenkraut.**
Gotteshaus, das, Božja veža, dom Božji, hiša Božja, Gospodova.
Gotteshilfe, dir, Božja pomoč; s. a. **Andorn**, (somrak).
Gottesjämmerlich, *adj.*, prežalosten, da se Bogu smili.
Gotteskämpfer, der, bogoborec (a. *altsl.*)
Gotteskasten, der, skrinjica cerkvena.
Gotteskenner, der, bogoznanec.
Gotteskenntniß, Gotteskunde, die, bogoznanstvo, poznanje Boga.
Gotteskundig, *adj.*, bogoznansk.
Gotteslamm, das, jagnje Božje.
Gotteslästerer, der, preklinjavec ali zaničevavec Boga, bogohulnik (a. *altsl.*), bogoklevec, *serb.* bogopsovnik.
Gotteslästerlich, *adj.*, bogohulen, bogozaničevaven, nach *M.* bogoklevsk.
Gotteslästerung, die, preklinjanje, psovanje, zaničevanje Boga, bogohulstvo; wegen Gotteslästerung bestrafen, kaznovati koga, ker je Boga preklinjal; nach *M.* bogokletstvo.
Gotteslängner, der, brezbožnik, bogotajnik, bogotajic, bogotaj.
Gotteslängnerin, die, brezbožnica.
Gotteslängnerisch, *adj.*, brezbožen, bogotajin.
Gotteslängnung, die, brezboštvo, brezbožje, bogotajstvo.
Gotteslehre, die, nauk od Boga; s. a. **Religion.**
Gotteslehrer, der, s. **Gottesgelehrte.**
Gottesliebe, die, ljubezen Božja.
Gotteslohn, der, Božje plačilo, plačilo od Boga.
Gottesmacht, die, Božja pomoč.
Gottesmann, der, Božji mož, človek.
Gottesname, der, Božje ime.
Gottesnatur, die, Božja natora.
Gottespfennig, der, s. **Gottesgroschen, Darangabe.**
Gottespferd, das, s. **Heupferd.**
Gottesrathschluß, der, Božji sklep, odlok.
Gottesraub, s. **Kirchenraub.**
Gottesreich, das, nebeško kraljestvo.
Gottesseher, der, bogovidec.
Gottessohn, der, Sin Božji.
Gottesstimme, die, glas Božji.
Gottesstrafe, die, kazen Božja.
Gottestisch, der, miza Božja.
Gottesthum, s. **Religion.**
Gottesurtheil, das, sodba Božja.
Gotteswerächter, der, zaničevavec, grajavec, psovavec Boga; s. a. **Gotteslängner.**
Gotteswerachtung, die, zaničevanje Boga.
Gotteswerehrer, der, častivec, poveličevavec Boga, bogohvalnik.
Gotteswerehrung, die, češčenje, češčenje Božje, bogočastvo, bogoslavje.
Gottesweß, s. **Andorn.**
Gottesvergeß, *adj.*, brezbožen, na Boga ne misleč, za Boga ne marajoč, kdor je pozabil na Boga, etwa bogopozaben.
Gottesvergessenheit, die, pozabljenje na Boga, brezbožnost, bogopozabnost †.
Gottesvogel, der, rajka †.
Gotteswahrheit, die, božja, sveta resnica.
Gotteswesheit, die, modrost Božja, nach dem *Altsl.* premodrost Božja.
Gotteswelt, die, zemlja, božji svet; er hat auf der Gotteswelt nichts zu ihun, pod milim Bogam nima nič opraviti; nima ga dela na tem božjem, ljubem svetu.
Gotteswerk, das, Božje delo.
Gotteswort, das, beseda Božja.
Gottgebaut, *adj.*, od Boga sezidan.
Gottgefällig, *adj.*, Bogu všeč, ugoden, dopadljiv; *altsl.* bogougoden.
Gottgegeben, *adj.*, od Boga dan, bogodan.
Gottgelassenheit, die, udanost v voljo Božjo.
Gottgeliebt, s. **Gottgefällig.**
Gottgesandt, *adj.*, od Boga poslan.
Gottgeschenk, das, dar Božji.
Gottgeweiht, *adj.*, Bogu posvečen.
Gottglaube, der, vera v Boga.
Gottgläubige, der, bogoverec, bogovérnik.
Gottgleich, *adj.*, Bogu enak.
Gottheit, die, das göttliche Wesen, nach dem *Altsl.* u. *Russ.* božestvo; Gottheit, Bog.
Göttin, die, boginja; *altsl.* auch noch božica.
Göttlich, *adj.*, božji, Božji; der göttliche Wille, Božja volja; das göttliche Wesen, s. **Gottheit.**
Göttlichen, s. **Vergöttern.**
Göttlichkeit, die, nach *V.* božjost; die Göttlichkeit der Sendung Moses beweisen, dokazati, da je bil Mojzes poslan od Boga; s. a. **Gottheit.**
Gottliebend, *adj.*, bogoljuben.
Gottlobend, *adj.*, bogohvalen, bogoslaven.
Gottlos, *adj.*, brezbožen; nach dem *Böhm.* bogoprazen; auch neveren, hudoben, malopriden.
Gottlose, der, brezbožnik; die, brezbožnica.
Gottlosigkeit, die, brezbožnost, brezbožje.
Gottmensch, der, Bog in človek, nach *V.* Bog-človek, nach dem *Altsl.*, *Russ.* u. *Böhm.* bogočlovek.
Gottpreisend, s. **Gottlobend.**
Gottselig, *adj.*, pobožen, nach *V.* bogaroden (von Bog u. roditi, sich bekümmern), gottselig leben, pobožno živeti, Bogu živeti;

mein gottseliger Vater, moj ranjki, nach dem *Serb.* pokojni oče; gottseligen Andenkens, blaženiga spomina.

Gottselige, der, pobožnik; die, pobožnica.

Gottseligkeit, die, pobožnost, bogorodnost, bogoljubnost.

Gottsühner, der, bogospravnik.

Gotttragend, *adj.*, bogonosen.

Gottverflucht, *adj.*, od Boga preklet.

Gottvergeß, s. Andorn.

Gottvergessen nsf., s. Gottesvergessen.

Gottverhaßt, *adj.*, Bogu merzek.

Gottverheißen, *adj.*, od Boga obljubljen, obetan, obečan.

Gottverkündiger, der, oznanovavec Boga.

Gottverlassen, *adj.*, od Boga zapuščen.

Gottvermenschlichung, die, vělovečenje.

Gottversöhner, der, s. Gottsühner.

Gottversöhnt, *adj.*, spravljen z Bogam.

Gottverworfen, *adj.*, od Boga zaverženi.

Gottwürdig, *adj.*, Boga vreden, Bogu primeren.

Götze, der, malik, (nach *V.* molik, vergl. das *böhm.* modla, welches jedoch nach *Jungmann* vom lat. modulus herzuleiten ist), krivi bog, (*russ.* lažni božek), *altsl.* u. *russ.* kumir, *poln.* bałwan.

Götzenaltar, der, malikov, mališki altar.

Götzenbild, das, malikova podoba, malik.

Götzendiener, der, malikovavec, častivec krivih bogov.

Götzendienerin, die, malikovavka.

Götzendienst, der, malikovanje, malikovavstvo, krivoboštvo.

Götzenhain, der, sveti log, mališki gaj (maliku posvečen).

Götzenhaus, das, der Götzentempel, malikova, malikovavska, mališka hiša, malikovavnica.

Götzenholz, das, topola.

Götzenopfer, das, daritev malikam, malikovavsko darilo, žertva.

Götzenpfaff, der, malikovavski, nevérski žertnik, žerec.

Götzenpriester, der, s. Götzenpfaff.

Götzentempel, der, s. Götzenhaus.

Gourmand, der, sladkosnedež, s. übr. Leckermaul.

Gourmandise, die, sladkosnednost, laskernost.

Gout, s. Geschmack.

Goutiren, *v. n.*, s. Schmecken.

Gouvernante, die, s. Erzieherin.

Gouvernement, das, Regierung, vladarstvo, vlada; Statthalterei, deželno poglavarstvo; Provinz, dežela.

Gouverneur, der, deželni ob. deželski poglavar; s. a. Hofmeister.

Gouverniren, s. Verwalten.

Grab, das, grob (auch *altsl.* u. in allen slav. Munda.), auch jama; *dim.* grobič; als Hügel, gomila; als Gruft, raka (auch *altsl.*); bis ins Grab, do smerti, do zadnjiga izdihljeja, do groba; am Rande des Grabes sein, z eno nogo v grobu biti, stati, v jamo viseti; zu Grabe tragen, ins Grab bringen, pokopati, pokopavati, spraviti pod zemljo; zu Grabe geleiten, za pogrebam iti; ins Grab legen, senken, spustiti, spuščati, spušati v jamo; sein Grab finden, smert najti; von der Wiege bis zum Grabe, od zibeli do deske, do matike; jenseits des Grabes, po smerti, unstran groba; das heilige Grab, Božji grob; dieses Geheimniß wird er mit in das Grab nehmen, ta skrivnost pojde ž njim v grob; das Grab der Freundschaft, konec, pogin prijatelstva; verschwiegen, wie das Grab, moléi ko riba.

Grabbeln, *v. n.*, grabljati, potipljevati.

Grabdumpf, *adj.*, tuhljiv, zatuhel kakor v grobu.

Grabgesang, s. Grabgesang.

Grabgesellschaft, die, (Leichenverein), pogrebna družba, bratovščina, bratovšina, pogrebno društvo.

Grabeisen, s. Grabstichel.

Grabekelle, die, kopača, lopata (vertuarska).

Grabekraut, s. Wermuth.

Grabeland, das, stermina, stermečina, stermi svet, stermo polje, kopavni svet.

Graben, der, rov, jama, jarek, graben*; (*milit.*), okop; Rinne, žleb; Flußbett, struga, eines Gebirgswassers, grapa; fehlerhafte Vertiefung auf einer Straße, jarek; einen Graben machen, skopati, kopati jarek, rov; mit einem Graben umgeben, etwa obroviti, objarkati, jarek napraviti okoli česa; s. a. Mulde.

Graben, *v. a.*, izkopati, skopati, kopati; in Marmor, Holz, eine Schrift in etwas, vrezati, rezati v kaj, vdolbsti, dolbsti; ein Loch in die Erde graben, izkopati, kopati jamo; sich in die Erde vergraben, zakopati, zakopavati se v zemljo; eine Mine graben, spodkopati, podkopati, s. a. Untergraben; bis zu einer Stelle grabend gelangen, prikopati do —; zur Genüge graben, nakopati se; um etwas herum graben, okopati, okopovati, ogrebsti, ogrebati; nach Wasser graben, kopati, riti v zemlji za vodo, vode iskati; Steinkohlen graben, kopati premog; sich in das Herz graben, vkopati se v serce, vkopovati se, vtisniti se, seči, iti v—; wer Andern eine Grube gräbt, fällt selbst hinein, kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Graben, das, kopanje, kop-i.

Grabenfüller, der, slabi vojak (zdevek vojakam, ki morajo pervi naskočiti terdnjavo, in s svojimi trupli okope napolniti).

Grabenleitung, die, prekopa, prekop, jamlič.

Grabenmauer, die, (*mil.*) zunanji zid okopa.

Grabensohle, die, dno jarka.

Grabensteiger, der, grabnar*.

Grabenübergang, der, prehod okopa, rova.

Gräber, der, kopač; s. a. Todtengräber.

Gräberdieb, der, kdor grobe okraja, merliče izkopava, grobokradnik†.

Gräberin, die, kopavka, kopačica.

Gräberweide, s. Trauerweide.

Grabesfest, das, pogrebščina, pogrebšina, kermine *pl.*

Grabesfolger, der, pogrebec, pogrebnik, spremljaveo.

Grabeshügel, s. Grabhügel.

Grabesluft, die, tuh, čoh v grobu.

Grabesnacht, die, grobna tmina, grob, grobova noč.

Grabesrachen, der, žrelo groba.

Grabesrand, der, kraj groba; s. a. Grab.

Grabesruhe, die, pokoj v grobu.

Grabesstille, die, grobna tihota, tišina; es herrschte Grabesstille, tiho je bilo vse, kakor v grobu.

Grabeule, die, mertvašica, mertvaška tica (O. Kr.)

Grabgedicht, das, pogrebna pesem.

Grabgefilde, das, pokopališče, pokopališe.

Grabgerüste, das, nadgrobje, ogrobje.

Grabgesang, der, mertvaško petje, spevanje.

Grabhöhle, die, grobnica.

Grabhügel, der, Grabhöhe, gomila, *böhm.* a. nagrobek.

Grablöfer, der, kopač†.

Grabkleid, das, mertvaška obleka.

Grabkraut, das, s. Wermuth.

Grabkreuz, das, nadgrobni križ.

Grablegung, die, pogreb, pogrebanje, pokop, pokopavanje, devanje v grob.

Grablied, das, pogrebska, pogrebna pesem, pogrebnica; s. a. Grabgesang; Klagelied, narekovanjo.

Grablos, *adj.*, brez groba, nepokopan.

Grabmal, das, grob, grobni, nadgrobni spominek, *russ.* nádgrobje.

Grabmeißel, der, s. Grabstichel.

Grabrede, die, nagrobni govor, govor o pogrebu, pri grobu.

Grabsäule, die, nadgrobni steber, stolp.

Grabschaufel, die, lopata.

Grabscheit, die, matika, motika, rovnica, železna lopata, kopača.

Grabschrift, die, nagrobni napis, napis na grob, nagrobnica.

Grabstätte, die, grobišče, grobiše; s. Grab.

Grabstein, der, nagrobni kamen, kamen na grobu.

Grabstichel, der, dletec za vrezovanje, dolbnik†.

Grabstill, *adj.*, tiho kakor v grobu.

Grabthier, s. Hyäne.

Grabtuch, das, merliški, mertvaški pert, naličje (mertvaško), merlak, *böhm.* rubaš.

Grabzeichen, das, znamnje na grobu, nagrobno znamnje.

Grabzeug, das, kopalo.

Grace, die, milost; s. a. Anmuth, Gnade.

Graciös, s. Anmuthig.

Gräcisiren, *v. a.*, pogerčiti, gerčiti, na gerško kopito narediti; *v. n.*, na gerško vleči.

Gräcismus, der, grecizem, beseda po gerškem zavita.

Grachel, die, resa, *coll.* resje.

Grad, die, Schärfe, s. Grath.

Grad, der, stopnja, stopinja, nach and. slav. M. stopenj; Grad der Verwandtschaft, koleno, člen; im hohen Grade, močno; im höchsten, im äußersten Grade, silno, prav zelo, da ne more več (večji) biti; in demselben Grade, ravno tako, v tej istej meri; akademischer Grad, akademijska dostojnost; das Thermometer zeigt zehn Grad Wärme, toplomér kaže deset stopinj toplote ali gorkote; dem Grade nach, *intensive*, po notranji moči (vsebnosti†); s. a. Grath.

Gradabtheilung, die, delitev v stopnje.

Gradation, die, nach dem *Russ.* postopnost; s. Steigerung.

Gradbogen, der, s. Quadrant.

Gradeintheilung, s. Gradabtheilung.

Gradfolge, s. Gradation.

Gradhältigkeit, die, die Gradhältigkeit des Branntweines untersuchen, preskusiti, koliko stopenj vinovceta ima žganje v sebi.

Grading, *adj.*, stopnjat.

Gradiren, *v. a.*, Sole, Salz, nach *V.* ukuhati, ukuhavati, povišati dobroto, izčiščati, izčišati, gostiti, gradirati sol.

Gradirhaus, das, prekuhovavnica, gradirovavnica.

Gradirwasser, das, voda, v kteri zlatarji varijo zlato.

Gradleiter, die, lestvica, stopnjik.

Gradmesser, das, stopnjomér.

Gradual, das, gredal, gradual.

Gradualí, s. Stufenweise.

Graduiren, *v. a.*, s. Abstufen; an Hochschulen, povišati na akademijsko stopnjo, podeliti dostojnost, graduirati.

Graduirt, *adj.*, povišan na akademijsko stopnjo ali dostojnost, graduiran.

Gradwage, die, stopnjača†.

Gradweise, *adv.*, po stopnjah, stopinjah, od stopnje do stopnje; s. a. Stufenweise.

Graf, der, grof; des Grafen, grofov; die Familie des Grafen, grofovi; gefürsteter Graf, poknežen grof.

Grafen-, in Zssgn., grofovski, grofji.

Grafenkrone, die, grofovska krona.

Grafensitz, der, grofovski grad, dvor, sedež, grofija.

Grafenstand, der, grofovstvo, grofija, grofovska čast; in den Grafenstand erheben, podeliti grofovstvo, na grofa povišati.

Grafentitel, der, grofovsko ime.

Grafenwürde, s. Grafenstand.

Gräfin, die, grofinja, grofica.

Gräflich, *adj.*, grofovsk; Euere gräfliche Gnaden, milostivi grof! ob. Vaša grofovska, (grofja) milost; gräflich leben, gosposko živeti.

Grafschaft, die, grofija, grofovina; gefürstete Grafschaft, poknežena grofija.

Gram, *adj.*, Einem gram sein, gorak, gorjup biti komu, čertiti ga; gram werden, sovražiti začeti.

Gram, der, grenkota, žalost, huda skerb, čemer, ujedljivost, *serb.* jad; ein heimlicher Gram nagt an seinem Herzen, ujeda se, nekaj ga grize, peče v serci, (pa nikdo ne

ve kaj); der Gram hat seine Stirn gefurcht, žalost mu je zgerbančila čelo; *böhm.* grizota, nach *V.* a. tarnja.

Grämelei, die, čemér, čmêrnost, sitnost, kislost.

Grämeln, *v. n.*, über etwas, nach *V.* greniti se, kisati se čez kaj, čmêrn, siten biti, sitnost raztresati.

Grämen, sich, *v. r.*, ujedati se, jesti se, gristi se v sebi, skumlati (*cfr. böhm.* skoumati, forschen), trapiti se, tarnati, žalovati; sich zu Tode grämen, (od) žnlosti umreti, žalost ga je vzela, prevzela; *v. a.*, das grämt mich, to me grize, peče, grebe, boli, to mi serce žalosti, napolnuje z žalostjo.

Gramerfüllt, s. **Gramvoll**.

Grämler, der, čmerun, čmérnik, siten ali kisel človek, otožnik; s. a. **Grämling**.

Grämlich, Grämig, Grämisch, *adj.*, kisel, čmérn, siten, otožin, *böhm.* merzuty; ein grämliches Gesicht, kisel obraz, kislo se deržati.

Grämlichkeit, die, čmêrnost, sitnost, otožnost.

Grämling, der, kislica, kisla repa (*fig.*).

Gramlos, *adj.*, brez žalosti in grizenja ali ujedanja.

Grammaire, Grammatik, die, gramatika, slovnica.

Grammatiker, der. gramatikar, slovničar.

Grammatisch, *adj.*, gramatičen, slovnišk.

Gramme, die, gram.

Gramsucht, die, togotnost, jadljivost, ujedljivost.

Gramsüchtig, *adj.*, togotin, jadljiv.

Gramvoll, *adj.*, prežalosten, jadovit, jada poln.

Gran, der u. das, ein kleines (Apotheker-) Gewicht, zerno, gran; s. a. **Krahn, Granne**.

Grän, das, zernce, (tretjina grana), zernčice.

Granat, der, auch die **Granate**, Steinart, granat, (*russ.* a. venisa), nach *V.* zernač, s. a. **Granatapfel**.

Granatapfel, der, margarana (nach dem in Oesterr. üblichen Ausdruck **Margarant**), in andern slav. M. granatovo jabelko.

Granate, die, im Kriegswesen, nach dem *Russ.* u. *Poln.* granata; s. a. **Granat**.

Granatenerz, das, ruda granatnica.

Granatfluß, der, granatasti zlitek.

Granatschnur, die, vervica nanizanih granatov.

Granatstein, s. **Granat**.

Granatvogel, der, braziljska zeba.

Granatwasser, das, margaranovec, granatovec.

Grand, der, prod; s. **Gries, Kies**; in der Bräuerei, korito; in Spanien, mogočnik, velikaš, grand.

Grandenbeere, s. **Preißelbeere**.

Grandbier, das, koritnjak.

Grandezza, die, mogočnost.

Grandig, *adj.*, prodast, peščen, pešen.

Grandiös, s. **Großartig**.

Grandmehl, das, posevki *pl.*

Grandstein, s. **Granit**.

Grangewicht, das, granova utež.

Grangold, das, zlato zernje.

Graniren, *v. a.*, etwa zernitiť, (a. *russ.*).

Granit, der, granit, nach *V.* zerneo. *böhm.* žula, čola.

Granitblock, der, granitova, granitna gruča.

Granitisch, *adj.*, graniten, granitast.

Granitplatte, die, granitova plošča, ploša.

Granne, die, resa, *coll.* resje, auch osina, *coll.* osje; s. a. **Borste**; Kiefernadel, bocek (bodeck); der Weizen mit Grannen, (pšenica) osinka.

Grannenartig, *adj.*, osinast, resast.

Grannenlos, *adj.*, brezresnast, mulast, gol; grannenloser Weizen, (pšenica) golica.

Grannenweizen, s. **Granne, Bartweizen**.

Grannig, *adj.*, resnat, osinat.

Grantig, s. **Grämlich**.

Granuliren, s. **Graciren**.

Gränze, die, s. **Grenze**.

Gräpel, der, ped, pedenj, pedanj.

Gräpelmächtig, *adj.*, (eno) ped širok.

Graphen, der, železni lonec.

Graphik, die, umetnost pisanja, risanja; pisanje; s. a. **Schreibkunst**.

Graphisch, *adj.*, pisan, risan; graphische Figuren, s. **Schriftzeichen**.

Graphit, der, soviel als Reißblei, svinčnik, čertnik, olovnik.

Graphometer, der, kotomér; s. **Winkelmesser**.

Grapp, der, richt. **Krapp**, s. **Färberröthe**.

Grappen, s. **Grapsen**.

Grappfärber, der, brošar.

Grappmühle, die, stopa za broč (brošč).

Grappstampfe, s. **Grappmühle**.

Grappwurzel, die, broščova, broševa korenina.

Grapse, die, grabež, grabljenje, grablje, t. j. roka.

Grapsen, *v. a.*, zgrabiti, grabiti, popadati.

Gras, das, trava; schlechtes, travača, travura, travulja; das Gräschen, travica; ins Gras gehen, iti po travo (trave); das Vieh geht zu Grase, živina hodi po travi; er hört das Gras wachsen, nach dem *Serb.* ve, kaj je cesar večérjal; misli se modriga, sliši travo rasti; in das Gras beißen, iti rakam žvižgat, pod rušino iti, v kertovo deželo iti; darüber ist schon längst Gras gewachsen, to se je že zaraslo, t. j. že davno pozabilo; ins Gras wandern müssen, v ječo iti.

Gras-, in Zssg., travni.

Grasährchen, das, klasič.

Grasanger, der, trata, tratina.

Grasartig, *adj.*, traven, travast, travi podoben.

Grasbank, die, s. **Rasenbank**.

Grasbaum, s. **Aalkirsche**.

Grasblume, die, travni nageljni, s. **Gänseblümchen**.

Grasblüte, die, travno cvetje.

Grasboden, der, trata, travnik; der Boden, auf welchem Gras aufbewahrt wird, svisli *pl.*

Grasbürger, der, predmeščan, predmestnik.

Grasbutter, die, spomladnje, spomladansko maslo.

Grasefleck, der, trata.

Gräsel, das, trava od jelena pohojena.

Grasemücke, die, s. **Grasmücke**.

Grasen, *v. n.*, abfressen, travo popasti, pasti se po travi; mit den Händen pflücken, und von den Thieren, welche nur die Unterzähne haben, pomuliti, muliti; mit der Sichel abschneiden, požeti, žeti; mit der Sense, pokositi, kositi, seči; die Kühe grasen, krave se pasejo, krave mulijo travo; die Kugel grast, kugla ali krogla (*serb.* zerno) se pase; nach etwas grasen, sline ceditи za čem.

Gräsen, s. **Schaudern**.

Grasenplatz, der, trata, travnik.

Graser, der, travar, žnjec.

Graserei, die, travna žetev, žetva, košnja trave; das Recht, travarjenje, pravica muliti, nabirati travo.

Gräserin, die, travarica, žnjica.

Grasfarbe, die, travna farba.

Grasfeld, das, travnik, senožet.

Grasfleck, der, tratica.

Grasfressend, *adj.*, travojeden.

Grasfresser, der, travojedec.

Grasfrosch, der, vertna žaba, zelena žaba, auch rosnica.

Grasfutter, das, zelena klaja, zelena ali travna piča.

Grasfütterung, die, pokladanje zelene piče.

Grasgarten, der, travni vert, travnik, vert za travo.

Grasgeld, das, travnina.

Grasgefilde, das, s. **Grasfeld**.

Grasgrün, *adj.*, zelen kakor trava, travnatozelen, travozelen.

Grashalm, der, bil, bilka, travno steblo, betvo.

Grashauen, das, košnja, seč, seča.

Grashof, der, trata zagrajena (za živino).

Grashuhn, s. **Grasläufer**.

Grashummel, die, rumenček, rumeni čmerlj.

Grashüpfer, der, kobilica.

Grasicht, *adj.*, travast, travnast, travi podoben.

Grasig, *adj.*, traven, travnat.

Grasjunge, der, konjarček, ki konje pase.

Grasklammer, die, svisli, senica, senik, oder.

Grasleim, der, travna kal; s. a. **Wurzelleim**.

Grasleimig, *adj.*, skaljen.

Graskorb, der, koš, naramnik za travo.

Grasland, das, travnik.

Graslauch, der, drobnjak.

Grasläufer, der, Wachtelkönig, kosec, auch hrastar, (*böhm.* chrastal), stergar, krecman, harec, hariš (auch *serb.*), krečlik, krac; krevs, *russ.* dergač.

Gräslein, das, travica, s. a. **Gräschen**.

Graslinde, die, lipa (navadna).

Grässling, der, im Weinbaue ein Fächser, so lange er noch kein Jahr alt ist, sajenica, grebenica (še ne leta stara).

Grasmagd, die, dekla travarica.

Grasmähen, das, košnja, seč, seča trave.

Grasmäher, der, kosec, senosek.

Grasmetze, die, kačji pastir.

Grasmilbe, die, travni molj.

Grasmonat, der, traven.

Grasmücke, die, peniea, nach *Gutsm.* muhavica.

Grasnelke, die, travni nagelj.

Graspappel, s. **Gänsepappel**.

Graspferd, das, (Heuschrecke), kobilica.

Grasplatz, der, s. **Grasanger**.

Grasraupe, die, boginja (*Ravn.*)

Grasreich, *adj.*, traven, travnat.

Grasschneiden, das, žetev, košnja trave.

Grassense, die, kosa za travo.

Grassiren, *v. n.*, hudo pritiskati, razširjati se, razpasti, razpasovati se, razsajati, gospodariti (od bolezni), vladati.

Grasspecht, der, s. **Grünspecht**.

Grassperling, der, s. **Grasmücke**.

Grasspinner, der, travopredec.

Grasstengel, der, steblo od trave.

Grasstoppel, die, pokošeno, koševina, etwa auch travišče, travišče.

Grastuch, das, plahta, rjuha za travo, našivna (nosivna) rjuha (O. K.), nach *V.* rantaha.

Grasung, die, travokošnja, paša, muljenje.

Graß, s. **Gräßlich**.

Gräßlein, das, repnik; s. **Hänfling**.

Gräßlich, *adj.*, grozovit, strašen, prestrašin, strahovit, neznansk, nach *Gutsm.* sporn.

Gräßlichkeit, die, grozovitost.

Gräßling, der, s. **Grünling**.

Graswanze, die, travna stenica.

Graswuchs, der, rast trave; den Graswuchs befördern, narediti, da bolj trava raste.

Graswurm, der, dolga glista.

Graswurzel, s. **Quecke**.

Grat, der, s. **Rath**.

Gräte, die, bei Fischen, ribja koščica, kešica, ribja kost; auch sert-a; s. a. **Rath**; *anat.* oster rob; b. d. Zeugmachern, s. **Wahrzeichen**.

Grätenfisch, der, kostnata riba.

Grätenlos, *adj.*, brezkosten, brez kosti.

Rath, der, die oberste Schärfe eines Dinges, teme, sleme, greben, ostri rob; Rückgrath, herbtanec, herbteniea; der Afterschlag, iver, iverje.

Rathhobel, der, grabničar.

Gratiale, das, dar, poklon, darilo, plača iz milosti.

Gratification, die, dar, darilo v dnarji (za kako zaslugo); s. a. **Vergütung**.

Gratifiziren, s. **Vergülten, Belohnen**.

Grätig, *adj.*, polu kosti, serteč, kostljiv, koščen, košen; s. a. **Empfindlich**.

Gratis, *adv.*, zastonj auch zapstonj, brez plačila.

Gratisexemplar, das, poklonjeni, brezplačilni iztisek.

Gratisgage, die, podarjena vojaška plača.

Grätscheln, *v. n.*, s. **Grätschen**.

Grätſchen, *v. n.*, die Beine auseinander ſperren, razkrečiti, razkrečniti se, razkrečevati se; mit auseinandergeſperrten Beinen gehen, hoditi z razkrečenimi nogami, nach *V.* racati; *serb.* hoditi u razkorak.
Grätſcher, der, razkrečoni človek.
Grätſchig, *adj.*, razkrečen.
Gratulant, der, voščivec, vošivec (sreče).
Gratulation, die, voščenje, vošenje, vošilo, vošilo (sreče); ſ. **Glückwunſch**.
Gratulationsbrief, der, voščilno, vošilno pismo, pisano voščilo, vošilo.
Gratulations-Entbehrungskarte, die, oprostnica od voščenja, vošenja.
Gratuliren, *v. n.*, srečo voščiti, vošiti komu; voščiti, vošiti komu; zum Namensfeſt, god voščiti, vošiti komu.
Grau, *adj.*, siv, auch ser; von Haaren, siv, bel, auch sed; abgelegen, nach *M.* sed, sednast; grau werden, osiveti, siveti, posiviti se, nach *V.* seriti se, postarati se; darüber laß ich mir kein graues Haar wachſen, za to me glava ne boli, to mi ne dela naj manjši skerbi; ein grauer Mann, sivček, belolasec; von ehrwürdigen grauen Haaren, ves beloglav; graue Vorzeit, starodavni čas; eine graue Schuld, star dolg; die Haare grau machen, lase ubeliti.
Grau, das, sivo, sivost, sivina; der, ſ. **Eſel**.
Grauammer, der, veliki sternad.
Grauauge, der, sivooki človek.
Grauäugig, *adj.*, sivook, sivih oči.
Graubart, der, siva brada; ein graubärtiger Menſch, sivček, sivobradec; beloglavec, sedoglaveo, seroglavec, verächtl. sivec.
Graubärtig, *adj.*, sivobrad, sedobrad, sive, sede brade.
Graubäuchig, *adj.*, siviga trebuha.
Graubehaart, *adj.*, sivolas, sivih las; von Thieren, sivih dlak, sive dlake; ein grauhaariges altes Weib, sivora.
Graublau, *adj.*, sivomodr, v sivo višnjev.
Graubraun, *adj.*, sivorujav, v sivo rujav.
Grauchen, das, ein Thier von grauer Farbe, beſonders der Eſel, sivec, sivček, plesnjevec.
Graudroſſel, ſ. **Singdroſſel**.
Gräue, die, sivost, sivota.
Grauel, der, groza.
Gräuel, der, gnus, nach Andern gnjus, ostuda, gnusoba, strah, groza, grozovinstvo, gerdoba, in St. a. ogavnost; ſ. a. **Abſcheu**; Grauſen, groza; das iſt ihm ein Gräuel, to mu merzi, nach *V.* merzi se mu nad tem, to se mu studi, se mu je pristudilo; Gräuel der Verwüſtung, bibl. gnusoba razdjanja.
Gräuelgeſtalt, die, gerdoba, ostudna podoba.
Grauelu, **Gräuelu**, *v. n. i.*, mir grauelt davon, gadi se mi, gnjusi se mi.
Gräueltag, der, gadni, ostudni dan.
Gräuelthat, die, gerdo, grozovitno, strašno delo, gnjusoba; nach *V.* u. *russ.* merzko delo.
Gräuelvoll, *adj.*, prestrašin, ostuden, grozovit, nagnjusen.
Grauen, *v. n.*, grau werden, siveti, siviti se, auch sereti; der Morgen grauet, svita se, zori se, dani se, dan se sivi, dan poka, je napočil, zorja, zarja so dela; dunkel werden, temneti, mračiti se; grauend, sivkast; Abſcheu empfinden, (auch *v. i.*), mir graut davor, merzi mi to, gabi ob. gadi se; Schauer empfinden, groza biti, bati se; es grauet mir, groza, strah me je; allen Menſchen grauet vor Geſpenſtern, vsih je groza, vse obhaja groza pred strahovi, pred kako prikaznijo, straham.
Grauen, das, ostuda, groza, gnjus; ein Grauen überfällt mich, es kommt mich ein Grauen an, groza me obhaja, spreletuje, me je obšla, spreletela; das Grauen des Tages, svitanje, zor.
Grauenhaft, *adj.*, grozen, grozoviten, *russ.* užasnyj.
Grauentchen, ſ. **Kriechente**.
Grauenvoll, *adj.*, grozovit, prestrašin.
Grauerle, die, Weißerle, bela jelša; ſ. a. **Erle**.
Grauerlich, ſ. **Grauenhaft**.
Graufärbig, *adj.*, siv.
Graufink, der, (Fringilla Petronia), brezovka, veliki morski vrabec.
Grauganš, die, siva gos.
Graugelb, *adj.*, sivorumen, sivožolt.
Graugelockt, *adj.*, sivokodrast, sivih kodrov ali zvitkov.
Graugolderz, das, siva zlata rudn.
Graugrün, *adj.*, sivozelen.
Grauhaarig, ſ. **Graubehaart**.
Grauhaber, der, sivi oves.
Grauhänfling, der, (Linaria), siva konopljenka, repnik, dorepoljca (*Zal.*).
Grauheit, die, sivost.
Graukehlchen, das, siva tašica.
Graukopf, der, sivoglavec, starec, verächtl. dedec, plesnivec, plesnjevec; neka divja sivoglava gos; ſ. a. **Wannenweiher**.
Grauköpfig, *adj.*, sivoglav.
Graulich, *adj.*, sivkast, sivkljat.
Gräulich, *adj.*, grozovit, strašen, nagnjusen; gräuliche Kälte, huda, strašna, gerda zima; ſ. a. **Eckelhaft**.
Graumeiſe, die, (Parus palustris), pezdurka, terstna senica, pezdečivka, *böhm.* popelniček (pepelniček); ſ. a. **Aſchmeiſe**.
Graumergel, der, sivi lapor.
Graungebilde, das, strah, strašilo.
Graunkluft, die, grozovitni prepad.
Graunnacht, die, strašna, grozna noč.
Graunſchlacht, die, strašna, grozna, kervava bitev, bitva.
Grauntag, der, grozni dan.
Grauwacke, die, opoka.
Graupe, die, insgemein, kaša, in anb. slav. M. krupa; Hirſegraupe, pšeno, pira; Graupen machen, jeočmen phati; kleiner Hagel, sodra, babje pšeno; ſ. a. **Grütze**.

Gräupelartig, *adj.*, kašast, pšenast.
Gräupelerz, das, pšenasta ruda.
Gräupeln, *v. i.*, es gräupelt, babje pšeno gre, sodra, sipa, sodrak, pira, solika (a. *serb.*) gre.
Gräupeln, das, babje pšeno, pira.
Graupen-, in Zſsgn., kašni, za pšeno, kašo.
Graupengang, der, tečaj za kašo.
Graupenhagel, ſ. **Gräupeln**.
Graupenmühle, die, stopa za kašo.
Graupenſtampfe, die, stopa.
Graupenſchleim, der, **Graupenſuppe**, die, juha s kašo vkuhano.
Graus, der, groza, ostuda, strahota; zerbrochene Stücke, razsip, razvalina, razdertina, *russ.* musor; in Graus und Trümmer zerfallen, razsuti se.
Graus, *adj.*, grozen, strašen.
Grauſal, ſ. **Scheuſal**.
Grauſam, *adj.*, geneigt Böſes, Schmerzen zuzufügen, grozoviten, srep, (*altsl.* sverép, wild), kervav, kervoločen, neusmiljen, grozen, zel, in andern slav. M. okruten, ljut; ein grauſamer Menſch, neusmiljenec, neusmiljenka, trinog, terdoserčnik; ein grauſamer Schmerz, huda, strašna bolečina; grauſames Herz, neusmiljeno, nemilo serce.
Grauſamkeit, die, grozovitost, srepost, neusmiljenost, terdoserčnost; in andern slav. Munda. okrutnost, ljutost.
Grauſcheckig, *adj.*, sivolisast, sivoprekast.
Grauſchimmel, der, sivi konj, siveo, belec, plesnjevec.
Grauſchuppig, *adj.*, sivoljuskinast, sivih ljuskin.
Grauſen, *v. n. i.*, schaudern, grustiti se, merziti, merzi mi; die Haut grauſet mir, koža se mi ježi, mrazi me po koži, kurjo polt dobivam, koža mi je nastorhnila od straha; Furcht empfinden, mir grauſet, groza me je, groza me obhaja, groza me grabi, strašno me je strah, hudo me groza ima; mir grauſet, wenn ich an das denke, strese me, groza me spreleti, spredergeta, kadar na to zmislim; ſ. a. **Ekeln**.
Grauſen, das, ſ. **Graus**.
Grauſend, **Grauſenhaft**, **Grauſenvoll**, *adj.*, grozoviten, strašen, pregrozen.
Grauſig, *adj.*, grozen, strašen, ostuden, gnjusen.
Grauſpecht, der, pivka, sivozelena žolna; ſ. a. **Baumhacker**.
Grauſtein, ſ. **Bruchſtein**.
Grauthier, das, ſ. **Eſel**.
Grauwacke, die, sivec.
Grauweiß, *adj.*, sivkast, sivobelkast.
Grauwerden, das, sivenje.
Grauwerk, das, nach dem *Russ.* beli mek, strojena koža sibirske veverice.
Grauwerksſcheere, die, kerznarsko razpenjalo.
Gravamen, ſ. **Beſchwerde**.
Graveur, der, dolbec, vrezovavec, ſ. a. **Kupferſtecher**.
Gravimeter, das, težomér.
Graviren, *v. a.*, vdolbsti, dolbsti v —, vrezati, vrezovati v med ali kotlovino; ſ. a. **Beſchuldigen**, **Beſchweren**.
Gravirkunſt, ſ. **Kupferſtecherkunſt**.
Gravität, die, mogočnost, imenitnost; ſ. a. **Ernſthaftigkeit**.
Gravitation, ſ. **Schwerkraft**.
Gravitätiſch, *adj.*, mogočen, imeniten, mošk, resnoben.
Grazie, die, **Huldgöttin**, Gracija, (nach *V.* hvalica); die Schönheit in den Bewegungen, Handlungen uſſ., ljubeznjivost, milina, ljubkost; ſ. a. **Anmuth**.
Graziös, *adj.*, ljubeznjiv, miloviden.
Greif, der, (ein erdichtetes Thier), orlolev, krilati lev, *böhm.* noh (nog.)
Greifbar, *adj.*, prijemljiv, zgrabljiv; *fig.* zapopadljiv, očiten.
Greifbarkeit, die, prijemljivost, zapopadljivost.
Greifen, *v. n.* u. *a.*, mit ausgeſperrten Fingern oder Klauen ſchnell und gewaltſam zu faſſen ſuchen, zagrabiti, zgrabiti, grabiti, popasti, popadati kaj ob. za kaj, hlastniti, hlastati, hvatiti, hvatati; nach dem Stocke greifen, seči ob. segniti, segati po palico, prijeti, prijemati za palico, vzeti, jemati jo; zu den Waffen greifen, popasti za orožje, oborožiti se; nach etwas greifen, kaj zgrabiti, zagrabiti, seči po kaj; jemanden nach dem Halſe, koga za vrat zgrabiti, prijeti; in die Taſche greifen, seči, segati v žep; anfaſſen, vzeti, jemati, prijeti, prijemati, (n. p. za roko); falſch greifen, napčno vzeti; den Puls greifen, poslatati, prijeti žilo; ſich an die Stirn greifen, prijeti se za glavo, za čelo; um ſich greifen, (von Feuersbrünſten, Krankheiten), razširjati se, dalj iti, segati, razpasti, razpasovati se, mah vzeti, jemati, nach dem *Polu.* u. *Böhm.* a. vzmagati se, razmagati se; der Schmerz griff über den ganzen Rücken um ſich, ves herbet se je (od tega) razbolel; einem in ſein Amt, Handwerk greifen, (unrechtmäßiger Weiſe), seči, segati v —, siliti se v —, zaletovati se, zaganjati se, vtikati se, mešati se v (tuje opravke); einen Dieb greifen, prijeti tatu; zum Werke greifen, poprijeti se, prijeti se, lotiti se dela; Einem an die Ehre greifen, segati komu v poštenje; ans Leben greifen, streči po življenji; der Bohrer greift, sveder prijema, je prijel; es iſt mit den Händen zu greifen, tipati se more, tako očitno je; einem unter die Arme greifen, ſ. **Arm**; ein Rad greift ins andere, kolesi se stikate, kolo prijemlje, zaseguje v kolo; Platz greifen, biti; ſ. a. **Platz**; in ſeinen eigenen Buſen, v svoje lastne nedrije seči; položiti ali djati roko na persi, t. j. samiga sebe, vest svojo poprašati; nach dem Schatten greifen, loviti seneo, leteti za seneo; zur Feder greifen, prijeti za pero, začeti pisati.
Greifer, der, hvatač.
Greifgeier, der, (Vultur gryphus), kondor, grif.
Greifholz, das, deržalo.

Greifig, *adj.*, prijemen, kar dobro prijema ali grabi; kar se da objeti, objemljiv; eine greifige Waare, blago, ki hitro gre izpod rok.

Greifklaue, die, bei den Raubvögeln, krempelj, *altsl.* (u. *böhm.*) paznok't.

Greifſchnabel, der, pik.

Greifzirkel, der, ſ. **Taſter, Dickzirkel.**

Greinen, *v. n.*, murren und zanken, godernjati, kregati se; grinſen, režati; weinen, kremžiti se, jokati (se), dreti se; ſ. a. **Heulen.**

Greiner, der, cmérda, cmerdalo, godernjalo, mermralo, njergalo.

Greis, *adj.* siv, bel, ser, sedast.

Greis, der, sivček, starček, starče, meterec; verächtl. sivec, starec, stari dedec, sivor, nach *M.* a. serec, (*böhm.* kmet).

Greiſen, *v. n.*, osiveti, siveti, siv postati, prihajati, (nach *M.* seriti se); postarati, starati se.

Greiſenalter, das, siva starost, auch starost ſchlechtw.

Greisgrau, *adj.*, sedosiv, temnosiv.

Greisheit, die, sivost.

Greiſin, die, starka, sivka, sivora.

Greißen, *v. a.*, im Bergbaue für reißen, ſpalten, razklati, preklati, klati, cepiti, krojiti.

Greißler, der, (in Wien gebräuchl.) branjevec; prekupec, ki reči za živež prav na drobno prodaja.

Greling, der, najtanjši sidrina verv.

Grell, *adj.*, presiljen, oster, *russ.* a. rezek; eine grelle Stimme, oster glas, da človeka ušesa bole; von Farben, preživ, presvetel, *russ.* jarek; grelle Augen, svetle, žive oči.

Grellängig, *adj.*, svetlook, jarkook.

Grellheit, die, presiljenost, ostrost, živost.

Gremau, der, težka šota.

Gremium, das, zbor, skupšina.

Grempe, Grempel, der, Kram, Handel im kleinen, kramarija*.

Grempler, der, kramar*, auch branjevec, prodajavec na drobno.

Gremſig, ſ. **Erpicht.**

Grenadier, der, (von Granade, franz. Grenade), granatir, grenadir.

Grenadier-, in Zſſg., granatirsk, grenadirsk.

Grenadierbataillon, das, granatirsk bataljon.

Grenadiermütze, die, granatirska kapa.

Grendel, der, zavora; ein Pfahl, Riegel oder Baum von mittlerer Stärke, trunkelj, krunkelj; der Pflugbaum, gredelj (a. *poln. böhm.* u. *serb.*), hlod.

Grendelkette, die, gredanica, gredeljica.

Grendelnagel, der, kiraš (?), pregelj.

Grendelweide, die, gredeljnica, gožka, terta.

Grengel, ſ. **Grendel.**

Greniß, das, (*mont.*), osmina deleža ali kosa kaciga rudnika.

Grenſing, der, (Potentilla anserina), gosja trava.

Grenz-, in Zſſg., mejni, pomejni, mejaški.

Grenzacker, der, mejna, skončna, skrajna njiva, njiva na meji.

Grenzaufſeher, der, mejni stražnik.

Grenzbach, der, mejivni potok, potok mejnik.

Grenzbaum, der, mejno ali mejivno drevo, mejniško drevo.

Grenzbefeſtigung, die, uterjevanje mej.

Grenzbegehung, die, obhod mej.

Grenzbereiter, der, mejni varh ali stražnik.

Grenzberichtigung, die, poprava mej.

Grenzbeſchreibung, die, opis, popis mej.

Grenzbeſichtigung, die, ogled mej, opelj ob mejah.

Grenzbeſtimmung, die, ustanovitev, odločba mej.

Grenzbezirk, der, pomejni okraj, pokrajina.

Grenzbild, das, mejnik.

Grenzbrücke, die, most na meji.

Grenzcommunion, die, hiša graničarska (v vojaški krajini).

Grenzdorf, das, pomejna vas, vas na meji.

Grenze, die, der äußerſte Theil eines Gebietes, meja, in andern slav. Mundn. a. granica (vergl. grana Zweig, so wie das ob. deutſch. Granitz); Gränzland, pokrajina; Militärgrenze, nach dem *Serb.* krajina (vojaška); das Äußerſte eines Dinges überhaupt, kraj, konec; ein Haß ohne Grenzen, sovraštvo brez kraja, neskončno, neizrečeno; die Grenze der bekannten Welt, nach *V.* u. *M.* zakraj znaniga sveta; die Grenzen bezieheu, mejo obiti, obhoditi, obhajati, mejnike ogledati, ogledovati; die Grenzen der Vollmacht überſchreiten, prestopiti pooblastilo; die Grenzen verrücken, premakniti, prestaviti mejo, mejnike; Grenzen ſetzen, omejiti, mejiti, mejnike postaviti, postavljati; *fig.* a. utesniti, berzdati; die Grenzen beſetzen, nastaviti se po mejah; die Grenzen ziehen, mejo potegniti, zaznamnjati med —, razmejiti dve reči; Grenze machen, bilden zwiſchen zwei Dingen, ločiti dve reči, mejo dolati med njima.

Grenzen, *v. n.*, an etwas, mit etwas, mejiti (se) s čem, deržati se s čem, deržati se česa, dotikati se, *serb.* auch mejašiti s čem; dotikati se; ſein Zuſtand grenzt an Verzweiflung, malo da ne obupa; blizo česa biti, ne dalječ od česa biti.

Grenzend, ſ. **Angrenzen.**

Grenzenlos, *adj.*, neomejen, brezkončen, brez meje, kraja, neizmeren.

Grenzer, der, graničar; *serb.* krajišnik.

Grenzerfamilie, die, graničarska rodovina.

Grenzfeſtung, die, mejna terdnjava, terdnjava na meji.

Grenzflecken, der, mejni teržič.

Grenzfluß, der, mejna ob. mejivna voda, reka mejnica.

Grenzförſter, der, logar mejar.

Grenzfurche, die, ometljej.

Grenzgebiet, ſ. **Grenzland.**

Grenzgebirge, das, mejno, mejivno gorovje, gore, ki delajo mejo.

Grenzgebüſch, das, meja.

Grenzgegend, ſ. **Grenzland.**

Grenzgemeinſchaft, die, someja, somejnost.

Grenzfurche, die, (brazda) mejašnica.

Grenzgraben, der, mejni, mejivni jarek, razrov.

Grenzhaufen, der, mejna, mejivna groblja, mejno grohlje, mejni kup.

Grenzhaus, das, mejarska hiša, hiša na meji.

Grenzherr, der, krajnik, mejni gospodar.

Grenzholz, das, mejni, krajni gojzd, auch ſchlechthin meja.

Grenzhügel, ſ. **Grenzhaufen.**

Grenzirrung, die, pomota zastran meje.

Grenzkette, die, mejna zapertija, kordon*.

Grenzland, das, pokrajina, krajina.

Grenzlinie, die, meja, čerta mejivnica, mejna, razdvojna čerta, presledek.

Grenzlos, ſ. **Grenzenlos.**

Grenzmal, das, **Grenzmarke**, die, mejnik.

Grenzmauer, die, meja, mejivni zid.

Grenzmeſſer, der, mejivec, razmejevavec, ſ. a. **Feldmeſſer.**

Grenznachbar, der, mejaš, mejač, mejak.

Grenzort, der, mesto v pokrajini.

Grenzpfahl, der, mejivni kol, mejnik.

Grenzpunct, der, mejiše, mejišče†.

Grenzreceß, der, ſ. **Grenzvergleich.**

Grenzregiment, das, graničarski regiment.

Grenzſäule, die, mejni steber ali stolp, mejnik.

Grenzſcheide, die, razmejik, razmejitev, razmeja, meja.

Grenzſcheidend, *adj.*, razmejiven, mejiven, deliven, ločiven.

Grenzſcheider, ſ. **Grenzmeſſer.**

Grenzſcheidung, die, razmejevanje, ſ. a. **Grenzſcheide.**

Grenzſoldat, der, graničar.

Grenzſperre, die, zapertija (mejna).

Grenzſtadt, die, mejno ali pomejno mesto, mesto na meji, graničarsko mesto.

Grenzſtein, der, mejnik, mejivni kamen.

Grenzſtreit, der, **Grenzſtreitigkeit**, die, prepir, pravda zavolj ali zastran meje, za meje.

Grenzſtrom, der, ſ. **Grenzfluß.**

Grenzvergleich, Grenzvertrag, der, poravnava ali pogodba zastran meje.

Grenzverkehr, der, kupčija, kupčijski prehod na meji.

Grenzverrückung, die, prestava, prestavljanje mejnikov.

Grenzwache, die, straža na meji, pomejna straža.

Grenzwall, der, mejni, mejivni nasip.

Grenzwappen, das, gerb na mejniku.

Grenzwaſſer, das, mejna ali mejivna voda, mejnica.

Grenzweg, der, pomejna pot.

Grenzzeichen, das, mejno znamnje, mejnik.

Grenzzoll, der, mejni col.

Grenzzollamt, das, mejna colnija.

Grenzzug, der, obhajanje, obhod meje, razgled ali ogled mejnikov.

Greßling, der, ſ. **Gräßling.**

Gret, ſ. **Bild.**

Gretchen, das, (Anagallis arvensis), kurja češnjica.

Greuel, ſ. **Gräuel.**

Gricken, ſ. **Buchweizen.**

Griebe, die, die häutigen und ſehnigen Stücke, welche vom ausgelaſſenen Talge uſſ., in der Pfanne übrig bleiben, (Oberd. Grämel, Krämel), ocvirek.

Griebs, der, das Kerngehäuſe des Kernobſtes, nach *V.* tele, postelja, gnjezdo, nach dem *Russ.* serce; *poln.* u. *böhm.* ogryzek.

Griechiſch, *adj.*, geršk; griechiſches Feuer, gerški ogenj; das Griechiſche, geršćina.

Griechiſchkatholiſch, *adj.*, gerško-katolišk, gerško-zedinjen.

Griechſäule, ſ. **Griesſäule.**

Griel, der, ſ. **Grasmücke.**

Grieltrappe, die, (Otis tetrax), mala ameša, nach *M.* mala droplja; (Otis Oedienemus), prilivka.

Gries, der, grobkörniger Sand, debeli pesek, nach *V.* a. perga, prod; grobgemalenes Getreide, tergana moka; als Speiſe, pšeno, zdrob, *poln.* drobna kaša, (gemeinigl. gres*); Grieserde, prodnica, *med.* kamen.

Griesartig, *adj.*, prodast, pšenast.

Griesbart, ſ. **Geißfuß.**

Griesbrei, das, kaša.

Griesbocke, die, medkozolčni stebrič.

Grieſeln, *v. a.*, in kleine Stücke zermalmen, razdrobiti, drobiti, razmerviti; *v. n.* in kleine Stücke zerfallen, oder herunterfallen, scepati, cepati, popadati; einen leichten Schauer empfinden, es grieſelt mich, als *v. i.*, dregetec me ima, dregečem.

Grieſen, *v. a.*, pšeno mleti.

Griesgram, der, die mürriſche Stimmung nevolja, neprivoljnost, zla volja; eine Perſon, godernjač, sitnež, neušečnež, čmerika, mermralo; *adj.*, ſ. **Griesgrämiſch.**

Griesgrämiſch, *adj.*, čmerikast, neušečen, nataknjen, nasajen, pust, kisel; ſ. a. **Grämlich.**

Griesgrube, die, prodišče, prodiše.

Grieshändler, der, pšenar, kašar.

Grieshorſt, der, eine aus grobem Sande beſtehende Inſel, nanos peska, prodje, nach *V.* gomila.

Grieshuhn, ſ. **Waſſerſchnepfe.**

Grieſicht, *adj.*, peskast, pergast, pšenast.

Grieſig, *adj.*, peščen, pešen, pesknat, pergav.

Grieſig, das, was in den Bienenſtöcken zu Boden fällt, nach *V.* pšenik, drob, vošeenik, vošenik, bčelni ognjuski.

Grießkleie, die, mekinje od pšena, tergane moke.

Grieskoch, der, (nach *Zal.*) kašnati cmaren.
Griesmehl, das, aus dem ersten Griese, perva melja, prednja moka, cvetna moka, nach dem *Russ.* zernasta moka.
Griesſäule, die, an Waſſermühlen, Wehren und am Pfluge, kozlič, kozolec.
Griesſieb, das, sito za pšeno.
Griesſtein, ſ. **Nierenſtein.**
Griesſuppe, die, juha z vkuhanim pšenam.
Grieswärter, der, (ehemals) turnirski stražnik.
Grieswaſſer, das, vodica ali zdravilo za kamen.
Grieswerk, das, zaporje.
Grießen, *v. a.*, ſ. **Grauſen.**
Griff, der, die Handlung des Greifens, prijem, prijemek, popad; einen Griff in etwas thun, prijeti, zagrabiti, zgrabiti, seči, segati, ſ. übr. **Greifen**; mit einem Griffe hatte er es, enkrat je segel pa je imel; etwas am Griffe haben, vajen biti, v perstih imeti, preci poznati po tipu, preci ošlatati; (*musik.*) prijetje; einen falſchen Griff thun, napak vzeti, jemati; Handgriff, opazek; unerlaubte Griffe, zvijače, ſ. a. **Kunſtgriff**; Griffe gebrauchen, vse skušati; ſo viel man mit einem Griffe faſſen kann, pest, peščica, pešica, zagrab; Griff Stroh, rokovet, ſ. a. **Handvoll**; im Forſtweſen für Spanne, ped, pedanj, nach *V.* oprijem; die Klauen der Raubthiere, krempelj; an den Hufeiſen der Pferde, der Theil eines Werkzeuges, an welchem man es greift, der Griff an einem Degen uſf., roč, deržaljka, ročnik, rog; bei Körben, locanj; bei der Axt, toporišče, toporišc; an einer Violine, vrat, žabica.
Griffbrett, das, an der Violine, gornja deska, ročica, vrat.
Griffbügel, der, bei Gewehren, stražica.
Griffel, der, pisalo; dletoc, rezalce; *bot.* vrat, nach *V.* pipica, jaščica.
Griffelbaum, ſ. **Judasbaum.**
Griffelbeere, ſ. **Preißelbeere.**
Griffelbein, das, *anat.* zapiščalna ob. zapišalna kost.
Griffloch, das, luknjica na piščali, pišalna ljuknica.
Grille, die, eine Art Grashüpfer, der einen zwitſchernden Geſang macht, muren; Grillchen, muruič, murniček, sverček, čerček, čirčevec, božji volek, svirček, everček; Feldgrille, muren, šuri muri, marša; ſeltſamer Einfall, unruhige Gedanken, Vorſtellungen ohne Grund, ohne Nutzen, muha; muhe, prazne skerbi, čudne misli, ki komu po glavi rojijo; er hat die Grille, ima to muho, muhuje, nach *M.* muhe pase; Grillen fangen, muhe loviti; Grillen vertreiben, preganjati muhe, skerbi.
Grillen, *v. n.*, muhe imeti, pasti.
Grillenfang, der, muhovanje, prazne skerbi.
Grillenfänger, der, muhavec, muhasti človek, ki ima vsakoršne muhe in nepotrebne skorbi v glavi.
Grillenfängerei, die, muhe, nach *V.* muharija.
Grillenfängeriſch, Grillenhaft, *adj.*, muhast, muhav, poln muh, čuden, *böhm.* trampotny.
Grillenkrankheit, ſ. **Hypochondrie.**
Grillenkraut, ſ. **Schafgarbe.**
Grillenſucht, ſ. **Hypochondrie.**
Grillenwerk, das, groteskes Werk, čudna, po naključji sostavljena podoba, ki ni posneta iz narave, izmišljena podoba.
Grillig, *adj.*, muhast; ſ. **Grillenhaft.**
Grilliren, ſ. **Röſten.**
Grimaſſe, die, merda, zmerda, zmerdljej, zmerdek, zvijanje, krivljenje ust, pačenje, rega, *russ.* užimka; eine Grimaſſe ſchneiden, zmerdniti se, namerdniti se, nareguiti se komu; Grimaſſen ſchneiden, zmerdovati se, režati (se), pačiti se, usta kriviti.
Grimaſſiren, ſ. **Grimaſſe**(n ſchneiden).
Grimm, der, togota, serd, razkačenost, jarost; in Grimm gerathen, stogotiti se, utogotiti se, razkačiti se, razjariti se; ſeinen Grimm auslaſſen an Einem, ohladiti se nad kom, jezo izpustiti; ſ. a. **Zorn.**
Grimm, ſ. **Grimmig.**
Grimmdarm, der, (Colon), nach *V.* danka, denik, kotnica (a. *poln.*), nach *Sul.* čmar, *böhm.* denni črevo.
Grimmdarmsband, das, vez.
Grimmdarmsgekröſe, das, krezelje.
Grimmdarmsklappe, die, kljupka.
Grimmen, *v. n.*, ſ. **Ergrimmen**; *v. i.*, es grimmt mich im Bauche, v trebuhu me kolje, v trebuhu me ščiplje, šiplje, trebuh me boli; grize, červiči, zavija me v trebuhu.
Grimmen, das, klanje; ſ. a. **Bauchgrimmen.**
Grimmenwaſſer, das, voda ali lek za ščipanje, šipanje, za griz.
Grimmer, der, (Falco Milvus), postojna, škarnjek.
Grimmgramſen, ſ. **Grießgramen.**
Grimmig, *adj.*, togoten, preserdit, razkačen, jaren nach *V.* (in Reifniz) ljut, a. *altsl.*; grimmige Kälte, huda, merzla, ojstra zima, premraz, ſ. a. **Grauſam**; grimmig werden, ſ. **Grimm** (in Grimm gerathen).
Grimmigkeit, die, ljutost, neusmiljenost.
Grimmkalt, *adj.*, hudo, ostro merzel.
Grimpe, Grimpel, Fiſch, (Cyprinus Gobio), grundelje; (Phoxinus), frigelje.
Grimmvoll, *adj.*, prehud, preljut.
Grimmwurz, die, (Dentaria), rajnak.
Grind, der, Rinde, Kruſte eines Geſchwüres, krasta od. hrasta; Räude, skrumba, grinta*; Räude, Krätze am Kopfe (Tinea), kraste *pl.*; Räude, Krätze überhaupt garje *pl.*
Grindhand, die, hrastava roka.
Grindicht, *adj.*, krastast, garjast, skrumbast.
Grindig, *adj.*, krastav, garjev, krastnat, skrumbav.
Grindigkeit, die, krastavost.
Grindkinn, das, hrastava brada.

Grindkopf, der, krastava glava; ein Grindköpfiger, hrastavec, grintavec*.
Grindkraut, das, ſ. **Kreuzwurz**, (Scabiosa arv.), garjevo zelišče, zeliše.
Grindrabe, der, (Corvus frugilegus), černa poljska vrana.
Grindſalbe, die, maža, mazilo za hraste.
Grindwurz, die, (Rumex acutus), ščavje, šavje.
Grinitſch, ſ. **Genſter.**
Grinitz, ſ. **Grünitz.**
Grinſen, *v. n.*, nareguiti se, narežati se, režati, nach *V.* lisiti se; ſ. a. **Greinen.**
Grinſer, der, režalo, kdor zobe kaže in (se) reži.
Grinzen, ſ. **Grinſen.**
Grippe, die, hripa, gripa*, influenca*.
Grob, *adj.*, dick, debel; unhöflich, debel, neotesan, neuljuden, zarobljen, neokresan, neuglajen, grob (a. *altsl.* u. in allen slav. M.); er iſt ein ſehr grober Menſch, gladek je, kakor dobova (hrastova) skorja, zarobljen kmet(sč); aus dem Gröbſten heraus ſein, iz največiga, nar hujšiga biti; aus dem Groben bilden, na pervo roko izdelati, izdelovati, delati; grobe Leinwand, hodnik, hodnično platno; vom Gefühl, auch top; grobes Geſchütz, ſ. **Geſchütz**; grobes Geld, debel dnar (goldinar, toler); grobe Hände, okorne, neukretne, nespretne roke; grobe Arbeit, težavno, okorno delo; grobe Sau, velika svinja; grobe Schrift, debele, velike černe; grobes Brot, černi kruh; grobe Waare, šarasto, umazano, kosmato blago; grobe Lüge, debela, košata laž; grober Fehler, debela pomota; ein grober Scherz, neslana šala; eine grobe Unwiſſenheit, globoka, terda, močna neznanost; grobe Stimme, debel glas; grob begegnen, neuljudno, grobo obnašati se proti komu.
Grobdraht, der, deboli drat.
Grobdrähtig, *adj.*, debeliga dratu, debele, grobe niti.
Gröbe, die, debelost, grobost; ſ. **Grobheit.**
Grobfädig, *adj.*, debeloniten, debel.
Grobfaſerig, *adj.*, debeliga lakna, debelih nitek.
Grobfeile, die, debela pila.
Grobgeſtreift, *adj.*, z velikimi progami.
Grobgliederig, *adj.*, okornih, debelih udov.
Grobhaarig, *adj.*, debelih las, dlak.
Grobhäutig, *adj.*, debelokožen, debele kože.
Grobheit, die, eines Menſchen, grobost, grobljanstvo, neotesanost, zarobljenost, debelost, sirovost, neuglajenost, neuljudnost; beleidigender Ausdruck, debela, groba (beseda), grobost; Einem Grobheiten ſagen, neuljudno, grobo govoriti s kom, z grobimi besedami razžaliti ga; grobe Beſchaffenheit, debelost; die Grobheit des Papiers ließ vermuthen ꝛc., iz toga, da je papir bil debel, se je moglo misliti itd.
Grobian, der, zarobljenec, neotesanec, okresanec, neuglajenec, robavs, neuljudnež, debel človek, grobjanec.
Grobjährig, *adj.*, debelih letin, nach *V.* groboletinast.
Grobklieber, der, kdor v gojzdu doge na debelo kroji.
Grobkörnig, *adj.*, debelozernat, debeliga zerna.
Gröblich, *adj.*, debelkast; ſich gröblich irren, hudo, močno se motiti; er hat ihn gröblich beleidigt, zelo, hudo ga je razžalil.
Gröbling, ſ. **Grobian.**
Grobmaler, der, mazalo (od malarja).
Grobſand, der, debeli pesek.
Grobſchmid, der, kovač, *russ.* kuznec.
Grobſchrötig, *adj.*, na debelo mlet.
Grobſinnig, *adj.*, topih čutov, čutil, topoóuten.
Grobſinnlich, *adj.*, zelo mesen in pohoten.
Grobwollig, *adj.*, debelovolnat, debele volne, deboliga runa, debelorun.
Grog, der, grog*.
Gröln, *v. n.*, dreti se, kričati.
Gröler, der, kričalo, vekalo.
Groll, der, čert, čertenje, pika, nastor, sovraštvo (skrivno), *serb.* meržnja, nazlob. (*poln.* zavzetost, zajedlost); einen Groll auf jemanden haben, piko, nastor, jezo na koga imeti.
Grollen, *v. n.*, sovraštvo ali jezo kuhati v sebi, kujati se, jeziti se na koga, merziti ga; ſ. a. **Grommeln.**
Grollend, Grollhaft, *adj.*, serdit, gorak, *serb.* nazloben.
Grommeln, *v. n.*, bobneti, bučati (od déleč).
Gropp, der, eine Fiſchart, kapelj, glavača (riba).
Gros, en gros, na debelo, na veliko.
Groſchen, der, groš (in allen slav. Munda.), grošič.
Groſchenbrot, das, hlebec, pogrošnjak, hlebec po groši.
Groſchenſtück, das, groš; Zweigroſchenſtück, dvojaca; Fünfgroſchenſtück, petica.
Groß, *adj.*, velik; vom Berge, visok; große Augen machen, debelo gledati, začuditi se, čuditi se; große Sünde, velik greh; er iſt um einen Kopf größer als ich, za glavo je večí od mene; großes Mädchen, deklina; großer ungeſchickter Menſch, rogljež, roglja, štorkla, galijnt*; großer Mangel an Lebensmitteln, hud stradež, veliko stradanje; großer dicker Kopf, butica, glavatica; großer langer Menſch, dolgin, dolgež, dolgovirnik; wie groß, kolik; ſo groß, tolik; hübſch groß, precej velik; die große Zehe, palec na nogi; große Schritte machen, široko stopati, korakati; damit iſt ſchon ein großer Schritt vorwärts gethan, s tem smo se že precej, že lep kos dalje pomaknili; das Waſſer wird groß, voda raste, narašča, nastopa; größer werden, rasti, množiti se, *serb.* večati; ungeheuer groß, velikansk, srep, naramen (auch *böhm.*, *altsl.* ramen heftig), *serb.* golem, ogroman; die Großen wie die Kleinen, vse, malo in veliko, odrašćeni, od-

rašeni in otroci; großes Geld und Gut woran wenden, mnogo blaga na kaj oberniti, potrositi; er hält große Stücke auf ihn, zelo ga čisla, ima v čislih; große Kälte, hud mraz; es ist noch eine große Frage, prav negotovo je še; eine große Sache, imenitna reč; das hat etwas Großes zu bedeuten, to hoče kaj reči; die große Welt, velika gospoda; im Großen handeln, na debelo kupčevati; groß werden, odrasti, velik zrasti; groß ziehen, zrediti, prirediti, rediti, na kviško spraviti; die Kinder sind groß, otroci so odrasli, odrašćeni; großen Theils, velik del; größten Theils, večji del, naj več; groß achten, za veliko šteti, veliko čislati; die Großen dieser Welt, des Reichs, mogočniki, velikaši tega sveta, *altsl.* boljar, velmož; sich groß machen, košatiti se; sich große Mühe geben, zelo, močno se prizadevati; große Aehnlichkeit haben, zelo, prav podoben biti; großen Schaden, Vortheil bringen, močno škodovati, koristiti; der große Haufe, f. **Pöbel**; ein großes Hundert, 120; ein großer Spieler, hud igravec; Peter der Große, Peter veliki; geh' hin in die große Stadt Ninive, nach *V.* pojdi v Ninive toliko mesto; etwas nicht groß achten, ne kaj pomarati za —; er bekümmert sich nicht groß darum, kaj malo vpraša po tem; die große Frau, pervorojena nadvojvodinja (v Avstrii); groß denken, žlahtne, plemenite misli imeti; ein großes Wort, visok, imeniten izrek, mogočna beseda; in dem ist er groß, v tem je (velik) mojster, to izverstno zna, ume.

Groß-, in Zſgn. bei Titeln, veliki; in der Bedeutung für **Sehr**, pre-, zelo, močno, veliko; bei Bezeichnung des Umfanges einzelner Körpertheile wird es, und zwar im Beiworte durch die Endung -at (auch im *Böhm.* u. *Serb.*), oder durch veliko —, und im Hauptworte, insoferne es eine männl. Person bedeutet, durch den Ausgang auf -an, — ač gegeben.

Groß, das, dvanajst tucatov.

Großachtbar, *adj.*, velikočastljiv, prespoštljiv.

Großachtel, das, velika usminka.

Großäderig, *adj.*, žilat, žilav, debeložilnat, debeložilen.

Großadmiral, der, veliki admiral.

Großältern, *pl.*, stari *pl.* (u. starši), starši staršev naših, ded ali stari oče in babica ali stara mati (po očetu in ravno tako po materi).

Großartig, *adj.*, veličanski, veličanstven, silo lep, čuda lep, *altsl.* velikolepn; Großartigkeit, velikolepje.

Großauge, das, ein großes Auge, veliko oko, očina; ein Großäugiger, okač, okàn.

Großäugig, *adj.*, okat, velikih oči.

Großbänker, der, veliki štacunar.

Großbart, der, bradač, barusač; ein großer Bart, velika brada, bradurina.

Großbärtig, *adj.*, bradat.

Großbase, die, stara teta.

Großbaß, der, bas, deboli bas.

Großbauch, der, ein großer Bauch, velik trebuh, vamp*; ein Großbäuchiger, trebuhač, trebušnik, vampež, trebuhačar.

Großbäuchig, *adj.*, trebuhast, trebušen.

Großbauer, der, zemljak, oeli zemljak, celogruntar, gruntar.

Großbeerig, *adj.*, volikih, debelih jagod.

Großbinder, der, sodar; Kleinbinder, škafar, knblar, kubličar.

Großblätterig, *adj.*, velikih peres, velikolisten.

Großblumig, *adj.*, velikocveten.

Großbogig, *adj.*, velikolok.

Großbothschaft, die, f. **Gesandtschaft**.

Großbothschafter, der, veliki poročnik, poslanec.

Großbrüstig, *adj.*, persat, persnat.

Großdenkend, *adj.*, plemenito misleč, velikomiseln.

Großdutzend, s. **Groß**, das.

Größe, die, velikost, velikota, velikoča, veličina; Stern erster, zweiter Größe, zvezda perviga, druziga reda; erstaunliche Größe, prevelikost; von einer Größe, ene velikosti, enolik, enako velik, enak; Höhe, visokost; f. a. **Ausdehnung**, **Umfang**; ein Narr von erster Größe, prav norec, velik norec; hier zeigt sich die Größe seiner Liebe, v tem se razodeva, kolika je bila njegova ljubezen do —; Menge, množina, *mat.* količina, kolikost.

Große, der, s. **Groß**, **Magnat**.

Großeltern, s. **Großältern**.

Größen, *v. a.*, povečati, veličati.

Großenke, der, veliki hlapec, konjar.

Großenkel, der, prevnuk.

Großenkelin, die, prevnuka.

Größenlehre, die, s. **Mathematik**.

Größenreihe, die, versta količin, števil.

Großente, die, (Anas Boschas fera), velika divja raca.

Großentheils, *adv.*, velik del, večidel, iz večiga, večema.

Größern, s. **Vergrößern**.

Größerwerden, das, rastenje.

Großeutecig, *adj.*, vimenat, veliciga vimena.

Großfalk, der, (Falco sacer), sokol, skol. nach *Sul.* kraguj.

Großfeldherr, der, (im ehemaligen Polen), veliki vojskovod, *poln.* Wielki Hetman.

Großfersig, *adj.*, petavsast; ein Großfersiger, petavs.

Großfingerig, *adj.*, perstoat, velicih perstov; ein Großfingeriger, verächtl. perstačar.

Großfrüchtig, *adj.*, veliciga, debeliga sadu.

Großfürst, der, veliki knez.

Großfürstenthum, das, velika knežija, kneževina.

Großfürstin, die, velika knežinja, kneginja.

Großfürstlich, *adj.*, velikokneževsk, kar je velikiga kneza.

Großfuß, der, (Laphita), nogatec.

Großfüßig, *adj.*; nogat, bedrat, velicih nog ali beder; ein Großfüßiger, bedrač, nogač, nogan.

Großfüttern, s. **Groß** (ziehen).

Großgeist, der, veliki duh, velika glava.

Großgesinnt, *adj.*, velikodušen.

Großgestalt, s. **Koloß**, **Kolossal**.

Großgewachsen, *adj.*, odrasel, odrašćen, odrasen.

Großgewerk, das, velikodelnica†; s. **Fabrik**.

Großgewerker, der, velikodelnik†; s. **Fabrikant**.

Großgewicht, s. **Brutogewicht**.

Großgliederig, *adj.*, udnat, velicih udov.

Großgünstig, s. **Hochgeneigt**.

Großhandel, der, kupčija na debelo, velika kupčija.

Großhändler, der, velikokupec, kupčevavec na debelo.

Großhandlung, die, kupčija, prodajavnica na debelo.

Großheit, s. **Größe**.

Großherr, der, padišah, sultan, turški cesar.

Großherrisch, *adj.*, großherrisch leben, živeti kakor velik gospod.

Großherrlich, *adj.*, sultansk.

Großherzig, *adj.*, velikoserčen, velikodušen.

Großherzigkeit, die, velikoserčnost, velikodušnost, velikodošje, žlahtnodušnost.

Großherzog, der, veliki vojvoda.

Großherzogin, die, velika vojvodinja.

Großherzoglich, *adj.*, velikovojvodsk, velikiga vojvoda.

Großherzogthum, das, veliko vojvodstvo.

Großhörnig, *adj.*, rogat; der Großhörnige, rogatec, rogač, rogin.

Großhundert, das, sto in dvajset.

Grossirer, **Grossist**, s. **Großhändler**.

Großjährig, *adj.*, nach *V.* (und a. *poln.*) doleten, auch polnoleten, dostoleten, unter den ungar. Slov. versten; großjährig sein, leta imeti, doleten itd. biti; es werden, k letam priti.

Großjährigkeit, die, doletnost, polnoletnost.

Großjährigkeitserklärung, die, izrečenje, razglašenje polnoletnosti, ob. da je kdo doleten.

Großkanzler, der, veliki kanclir.

Großkehlig, *adj.*, gerlat.

Großkind, das, vnuče.

Großklette, die, veliki lapuh.

Großknecht, der, veliki hlapec.

Großcomthur, der, veliki komendnik.

Großkopf, der, ein großer Kopf, glavura; eine Person, glavač, glavan, debeloglavec, buteo; weibl. glavana, glavača, debeloglavka; f. a. **Alaut**.

Großköpfig, *adj.*, glavat, bučoglav.

Großkörnig, s. **Grobkörnig**.

Großkreuz, das, veliki križ; der, velikokrižnik, (nach *V.* veliki križanik).

Großkreuzritter, der, vitez velikokrižnik.

Großlauch, der, (Allium scorodoprasum), kozjek.

Großlefzig, *adj.*, ustničat, debelоustničat, žnabljat*.

Größlich, *adj.*, velikast, velikljat, precej velik, raji večji kakor manjši.

Großlippig, s. **Großlefzig**.

Großmacher, der, bahač, ustnež.

Großmacht, die, als Eigenschaft, velika moč, oblast; Großstaat, velika, mogočna deržava.

Großmächtig, *adj.*, premogočen, velikomogočen, velikomočen, velikovlasten, prevzmožen; sehr groß, velikansk.

Großmarschal, der, veliki maršal.

Großmaschig, *adj.*, petljat, velikih petelj.

Großmaul, das, veliki gobec, velike usta; ein Großsprecher, širokoustnik, ustnež, govorun.

Großmäuler, *pl.*, velikoustniki†.

Großmäulig, *adj.*, velikih ost, gobčat, a. razusten; *fig.* širokonsten, bahašk.

Großmeise, die, velika senica.

Großmeister, der, veliki mojster, predstojniki.

Großmensch, der, velikan v duhu in razumu.

Großmögend, *adj.*, nach *V.* velikomožen; velemožen, s. a. **Großmächtig**.

Großmundschenk, der, veliki točaj.

Großmuth, die, velikodušje, velikoserčje, velikodušnost; als Edelmuth, plemenitoserčnost, žlahtnodušnost.

Großmüthig, *adj.*, velikodušen.

Großmüthigkeit, die, velikodušnost.

Großmutter, die, babica ali baba, stara mati.

Großmütterlich, *adj.*, babičin, babin, stare matere.

Großnase, die, veliki nos; eine Person, der, nosan, nosač; die, nosulja, nosana, nosača.

Großnasig, *adj.*, nosat.

Großneffe, der, prebratrič, prebratinec, sin bratriča proti starimu stricu.

Großnichte, die, prebratičina, prebratinica, prebratovlja; hči bratriča ali bratričine proti starimu stricu.

Großoctav, das, velika osminka ob. osmérka.

Großoheim, der, stari stric, ujic, dedov ali babin brat.

Großohr, das, veliko uho, *serb.* ušina; eine Person, der, uhan, uhač; die, uhana, uhača; f. a. **Fledermaus**.

Großöhrig, *adj.*, ušat, dolgouh.

Großpapa, s. **Großvater**.

Großprahler, der, širokoustnik, hlastač.

Großprobst, der, veliki prepozit ali prošt.

Großquart, das, velika četerka.

Großrichter, der, veliki sodnik.

Großschnäbler, s. **Dickschnabel**.

Großschön, *adj.*, prelep.

Großschreier, der, s. **Großmaul**.

Großschritt, der, veliki, široki korak.

Großschuppig, *adj.*, velicih ljuskin.

Großseitig, *adj.*, bokat.

Großsinnig, s. **Edelmüthig**.

Großsohn, der, vnuk.

Großsprechen, das, s. **Großsprecherei**.

Großsprecher, der, širokoustnik, bahač,

hvalun, bahavs, kozji človek, *russ.* hvastun.

Großsprecherei, die, baharija, govorunstvo, ustenje, širokoustje.

Großsprecherin, die, širokoustnica, bahavslja, bahulja.

Großsprecherisch, *adj.*, širokousten, hlastav, bahašk.

Großstaat, s. Großmacht.

Großstadt, die, veliko mesto.

Großstädter, der, prebivavec iz veliciga mesta, velikomeščan.

Großstädtisch, *adj.*, po navadi večih mest, kakor v velikih mestih, velikomesten.

Großstirnig, *adj.*, čelat.

Großsultan, der, veliki sultan.

Großtante, die, stara teta.

Großtausend, das, tisuč dve sto.

Größtentheils, *adv.*, večji del, največi, večši del.

Großthat, die, veliko djanje.

Großthätig, *adj.*, kdor velike dela doprinaša, velikodjaven, — delaven.

Großthörig, *adj.*, razvraten, velikovraten.

Großthuer, der, s. Großsprecher.

Großthuerei, s. Großsprecherei.

Großthuerin, s. Großsprecherin.

Großthuerisch, *adj.*, bahašk, bahaven.

Großthun, *v. n.*, bahati (se), znašati se, ustiti se, košatiti se, junašiti se. *russ.* veličat sja, hvastat.

Großtochter, die, vnuka.

Großtraubig, *adj.*, grozdat.

Großtürk, der, s. Großsultan.

Großuhrmacher, der, urar, ki velike ure dela.

Großurenkel, der, preprevnuk, prevnukov sin.

Großurenkelin, die, preprevnuka.

Großvater, der, ded, stari oče, dedej, dedek, dedček.

Großväterlich, *adj.*, dedov, dedinsk, stariga očeta.

Großvaterstuhl, der, naslanjač, stol z ročicami, wörtl. stariga očeta stol.

Großverschleiß, der, prodaja na debelo.

Großvezier, der, veliki vezir.

Großviertel, s. Großquart.

Großvogel, der, večji, zlasti divji ptič.

Großweidewerk, das, (*waidm.*) jeleni, divji petelini in takošna najžlahtniši divjačina.

Großwerden, das, rastenje.

Großwürdenträger, der, veliki dostojnik†.

Großzahn, der, veliki zob; — zobatec, zobač, zobàn.

Großzähnig, *adj.*, zobat.

Grotesk, *adj.*, čuden, spakoben, s. a. Unnatürlich, Lächerlich; Groteskno, čudne, ne iz narave posnete podobe na poslopjih.

Grotte, die, in die Tiefe haltend, jama, špilja, nach *V.* zijavka, (*russ.* peščera, *poln.* u. *böhm.* jaskina).

Grottenarbeit, die, špiljarstvo.

Grottenkünstler, der, špiljar.

Grotzen, der, herbet, herbtina pri kerznarjih.

Grübchen, das, jamica, jamičica; in der Wange, kotanjica.

Grube, die, jama, *russ.* nora; eine runde senkrechte Wassergrube, rupa, kotanja; soviel als Bergwerk, rudnik, rudna jama; wer einem andern die Grube gräbt, fällt selbst hinein, kdor drugimu jamo koplje, sam vanjo pade; die Wurzeln einer Grube im Bergbaue, nach *V.* škeder; ein Grab, jama, grob; eine Grube erlegen, začeti rudo kopati; die Grube ging zusammen, rudnik se je poderl, uderl; Einen unter die Grube bringen, pod zemljo spraviti koga; eine Grube, in welche sich ein fließendes Wasser verliert, ponikve *pl.*, požiravnik; Grube, *anat.* jama, jamica.

Grübelei, die, vertanje, tuhtanje, modrovanje, (*russ.* glavolomstvo).

Grübelkopf, der, s. Grübler.

Grübelkrank, s. Hypochondrisch.

Grübeln, *v. n.*, berbati, vertati, kopkati; ein Kinderspiel, svinjko pasti, Unterfr. presico vganjati, Innerfr. kobčati, bocati, nach *Šul.* kobati se; in der Nase grübeln, pečkati, berbati po nosu; es grübelt mir in den Füßen, noge me serbe, serbi me po nogah; *fig.* klügeln, glavo si treti ali beliti, vertati, globati, modrijaniti, tuhtati.

Grübelnuß, die, koščak, košak.

Gruben, *v. a.*, s. Graben; jame delati ali jamiti; v jame loviti (zveri).

Grubenarbeit, die, jamsko delo, delo v jami, v rudniku.

Grubenarbeiter, der, rudokop, delavec v jami ali rudniku.

Grubenaufstand, der, (*mont.*) opis rudnika, poročilo zastran rude.

Grubenbau, der, rudno delo; s. a. Grubenarbeit.

Grubenbaum, der, in der Mühle, klada.

Grubenbeil, das, rudarska sekirica, balta.

Grubenbericht, der, poročilo zastran rudnika.

Grubenbiber, der, pozemeljski dabar; s. a. Biber.

Grubenbrand, der, požar, ogenj v rudniku.

Grubenende, s. Absenker.

Grubenerz, das, jamska ruda, ruda iz rudnika.

Grubenfahren, das, hoja v jamo, iz jame.

Grubenfeld, das, jamsko polje, odločeni rudnik.

Grubengas, das, jamski plinj ali gaz.

Grubengebäude, das, vhod rudnika.

Grubengezähe, das, rudarsko orodje.

Grubengräber, der, jamar.

Grubenholz, das, jamski, rudarski les.

Grubenhüter, der, s. Hutmann.

Grubenjunge, der, rudarček.

Grubenkittel, der, jamska halina.

Grubenkleid, das, jamsko oblačilo.

Grubenkohle, die, oglje od vojevja.

Grubenlicht, das, jamska luč.

Grubensand, der, kopani pesek.

Grubenschnepper, der, rudarski nož.

Grubensteiger, der, nadglednik ali nadzornik nad delavci v rudniku.

Grubentasche, die, jamska torba.

Grubenwasser, das, voda v rudnikih, jamah, jamščica, jamšica.

Grubenzug, der, jamsko mérjenje, izmera rudnika.

Grubig, *adj.*, jamast, jamičast; pockengrubig, pikast od koz.

Grübler, der, vertavec, vertalo, globavec, modrovavec, tuhtavec, glavobelec.

Grüblerin, die, vertavka, modrovavka.

Grüblerisch, *adj.*, tuhtavsk, glavobelen.

Grübling, der, s. Trüffel.

Grube, die, perhavica.

Gruben, *v. a.*, podnetiti, podkuriti.

Gruft, die, s. Grotte, Grube; Grab, raka rake (*pl.*), grob (zlasti zidani).

Grühneh, das, drobna mreža.

Grummeln, *v. n.*, bobneti, doneti (od daleč).

Grummet, das, das zweite Gras, Afterheu von mehrmähdigen Wiesen, otava, (in allen slav. *M. poln.* potrav); das dritte Gras, vnuka, nach *V.* a. murava.

Grummetboden, der, svisli *pl.*

Grummetbutter, die, jesensko maslo.

Grummeternte, die, košnja otave.

Grummetwiese, die, dvojosečna, trojosečna senožet, travnik, ki daje otavo; nach der Grummeternte, otavišče, otaviše.

Grün, *adj.*, zelen; unreif, nezrel; grün machen, ozeleniti, zeleniti; für Frisch, s. dieses; grüne Waare, zelenje, zelenina, zelenjav; von Rüben, Mohrrüben, u. dgl., u. *V.* -nat; grüne Erde, zelenica; er wird auf seinen grünen Zweig kommen, ne bo prišel na zeleno, ne bo se podkožil, opomogel; der grüne Donnerstag, veliki četertek; ich bin ihm nicht grün, ni moj mož, nimam ga rad, merzim na-nj; grün und gelb aussehen, ves zelen, bled biti, grünes Fleisch, ušf. sirovo meso, grün werden, sein, pozeleniti se, zeleneti; an Jemandes grüner Seite sitzen, na desni strani sedeti; im Grünen sitzen, na zeleni travi, pod drevjem sedeti.

Grün, das, zelena barva od. farba, zelenost, zelenina; als Färbestoff, zelenilo.

Grünäugig, *adj.*, zelenook, zelenih oči.

Grünbart, der, zelena brada, zelenobradec.

Grünbärtig, *adj.*, zelenobraden.

Grünbauch, der, zelenotrebušnik.

Grünbeere, die, s. Stachelbeere.

Grünbeinchen od. **Füßchen**, das, eine Art Strandläufer, martinec, prodnik, dolar.

Grünblau, *adj.*, zelenovišnjev, v zeleno višnjev.

Grund, der, eines Gefäßes, Flußes, Meeres u. dgl., dno; das Glas bis auf den Grund trinken, do dna izpiti vino i. t. d.; zu Grunde gehen, konec vzeti, jemati, poginiti, onemoči, omagati, opresti, na nič priti, pod zlo iti; *altsl.* iznebiti; im Wasser, utoniti, potopiti se, poglobiti se, pogrezniti se na dno; zu Grunde richten, ugonobiti, gonobiti, na nič spraviti, pogubiti, ukončati, zatreti, uničiti, razdjati ali podreti (n. pr. hišo), *russ.* razoriti, *serb.* upropastiti; in den Grund bohren, potopiti ladijo, prestreliti in pogrezniti jo; auf den Grund fahren, stoßen, na dno zadeti, nasesti, nasaditi se (od ladij); einer Sache auf den Grund gehen, kommen, do dobriga, na tanko, iz dna kaj preiskati, do konca, do dna čemu priti, izgruntati*; vom Grund des Herzens, der Seele, iz vsega serca, iz vse duše, iz dna serca; etwas aus dem Grunde verstehen, do dobriga, do dna, iz dna, do konca kaj razumeti; von Grund aus heilen, do čistiga, do korenine ozdraviti; im Grunde verdorben, ves do kraja skažen; blaue Blumen auf weißem Grunde, višnjeve rože na belem dnu; bei den Tuchscherern, lice sukna, s. a. Hintergrund; in der Mathematik, s. Grundfläche; Grund eines Gebäudes, podval-a, podstava, dno, fundament*, nach *M.* stališče, *serb.* temelj; den Grund zu einem Gebäude legen, dno postaviti zidanju, zidanje nastaviti; einen Grund graben, dno kopati; das Haus hat keinen Grund, ta hiša nima terdniga dna, terdniga podvala, ni dobro ukopana, nima terdnih tal; den Grund zu etwas legen, dno postaviti kaki reči, osnovati ali začeti jo na čem, ustanoviti; opreti, opirati kako reč na kaj; der Grund einer Sache, podslomba, podstava, na kteri je uterjena, na ktero se opira; ein Haus von Grund aus aufmauern, iz dna, iz fundamenta hišo sozidati; in Grund u. Boden verwüsten, do tal vse razdjati, razrušiti; eine Stadt in den Grund schießen, razstreljati, podreti do tal; Grund fassen, uterditi se, ukoreniniti se; den Grund zu einer Krankheit legen, vsaditi, vcepiti si bolezen; Grund des Dachstuhles, podsek; Vertiefung, top, globina; s. a. Bodensatz; (ratio), vzrok, in andern slavischen Mundn. razlog, pričina, povod; Beweggrund, nagib, nagibljej; Beweisgrund, dokaz, dokazalo; auf Grund einer kaiserlichen Verordnung, po cesarskem ukazu, opiraje se na nkaz, deržeč se ukaza; du hast keinen Grund zu zürnen, nimaš (za) kaj se jeziti, ne veš, zakaj se ješiš; ohne Grund behaupten, brez vzroka, brez podstave ali dna, brez glave terditi; das hat seinen Grund darin, to izvira, izhaja iz tega, to se opira na to; er wurde um den Grund seines Wissens gefragt, vprašali so ga, odkod to ve; sie haben ihre Gründe, že vedo, zakaj; er besorgt mit Grund, po pravici se boji, ima za kaj bati se, ne boji se zastonj ali brez vzroka, aus Gründen des öffentlichen Wohles, zavolj obče koristi; im Grunde genommen, prav za prav, če reč prav (samo na sebi, kakor je) vzamemo, pogledamo; Quelle, izvirek, izvir, začetek, osnutek; die ersten Gründe einer Wissenschaft, s. Anfangsgründe; eine niedrige Stelle des Erdbodens, niedrige Gegend, dol, nižava, dolina; das Dorf liegt im Grunde, vas stoji, je v dolu, *serb.* v nizi;

hiša stoji na nizkem svetu; die Oberfläche der Erde, der Boden, svet, tla, zemlja, grunt* (auch in andern slav. Mundа.); lehmiger Grund, ilnati svet, ilnata zemlja, ilovnato zemljišče, zemljiše, ilovišče, iloviše, s. a. **Boden, Erde**; es ist auf meinem Grund und Boden, na mojih tleh je; liegende Gründe, Grundstücke, zemlja, ležeče, ali nepremikljive posestva, dobra, grunti*, ležeče premoženje.

Grundangel, die, s svincam obteženi ternik, da gre na dno, nach *V.* nočni ternik.

Grundanschlag, der, preudarek ali premet stroškov za dno poslopja.

Grundartikel, der, poglavitni, podstavni člen.

Grundaushebung, die, kopanje dna.

Grundbalken, der, *V.* strešnica; der unterste, spodnja; der obere, gornja; der dazwischen kommt, greda; — auch podsek; *russ.* matica, *poln.* podvalina; s. a. **Kiel.**

Grundbaß, der, glavni bas.

Grundbau, der, podzid, podzidanje, zidanje v dno, fundamenta ali temelja.

Grundbaum, der, nach *V.* blazina, podlozina; s. **Kettenbaum.**

Grundbaute, s. **Grundbau.**

Grundbedingung, die, poglavitni pogoj.

Grundbegierde, die, perva, pervotna, izvirna želja.

Grundbegriff, der, glavni, pervi zapopadek, zaumen, zaumevek, s. a. **Begriff.**

Grundbein, das, (os basilare ob. sphenoides), n. *V.* blazinska kost, klinasta kost.

Grundbesitz, der, posest zemlje, zemljišča, zemljiša.

Grundbesitzer, der, posestnik zemljišča, zemljiša, gruntni posestnik.

Grundbesitzerin, die, posestnica zemljišča, zemljiša, gruntov.

Grundbestandtheil, der, pervi, poglavni del.

Grundbestandvertrag, der, pogodba za porabo zemlje, zemljišča, zemljiša.

Grundbett, das, ograja reke.

Grundbirn, die, krompir, podzemljica; s. **Erdapfel, Sonnenblume.**

Grundblei, das, s. **Senkblei.**

Grundbohrer, der, zemeljski sveder.

Grundböse, *adj.*, do kraja, do polti, do tal hudoben, prehudoben, ves zanikern in zel.

Grundbrav, *adj.*, prav jak, prav verl, prav dober.

Grundbrett, das, namérjalo (pri kanonih).

Grundbrief, der, zemljiško, mitno pismo.

Grundbruch, der, predor (vode) v dnu.

Grundbrüchig, *adj.*, piškav, votel, kar ne drži.

Grundbrühe, die, goščа, goša; in den Schiffen, natečnica, natekla voda.

Grundbuch, das, zemljiške ali gruntne bukve, zemljiška knjiga.

Grundbuchsamt, das, gosposka gruntnih bukev, zemljiško-knjižni ured.

Grundbuchsdirector, der, vodja zemljiških bukev.

Grundbuchsextract, der, izpisek iz zemljiških bukev.

Grundbuchsführung, die, pisanje, oskerbovanjo gruntnih bukev.

Grundbuchsgesetz, das, **Grundbuchsordnung**, die, postava za gruntne bukve, od gruntnih bukev.

Grundbücherlich, *adj.*, zemljiško-knjižen; grundbücherliche Eintragung, vpis v gruntne bukve.

Grundcomplex, der, zvezek, skupek zemljišč, zemljiš; več zemljišč, zemljiš, ki so združene.

Grunddamm, der, nasip, gat na dnu.

Grunddienst, der, tlaka, robotа.

Grunddienstbarkeit, die, zemljišna služnost.

Grundehrlich, *adj.*, čisto pošten, do dobriga pošten, prepošten, prav pošten.

Grundeigenschaft, die, perva, bistvena, poglavna lastnost.

Grundeigenthum, das, last, lastina zemlje, zemljiška last; das ist mein Grundeigenthum, ta zemlja je moja (lastina).

Grundeigenthümer, der, zemljiški lastnik, lastnik zemlje, zemljišča, zemljiša, grunta.

Grundeigenthümerin, die, zemljiška, gruntna lastnica.

Grundeis, das, spodnji led, led na dnu, (*russ.* ledjanaja ikra).

Grundeisen, das, merilo za rane.

Gründel, der, **Grundel**, die, grundelje, globoček, greslink.

Gründen, *v. a.*, den Grund legen, stiften, ustanoviti, ustanovljati, postaviti, napraviti, osnovati; der Teich ist nicht zu gründen, ni mogoče ribniku do dna priti, ni mu priti do dna; der Maler gründet die Leinwand auf., malar pripravlja platno, poklada pervo barvo na-nj, *russ.* u. *poln.* gruntovat; das Haus ist auf einem Felsen gegründet, hiša je na skalo postavljena, zidana, hišna podlaga je skala; der Tischler gründet die Fuge mit dem Grundhobel, nach *V.* skrijojar dela ali obla žleb z žlebnikam; gegründet, uterjen, pravičen, veljaven, terden, resoičen; gegründet sein, svojo opiro imeti; seine Hoffnung auf etwas gründen, svoje upanje na kaj opirati, postavljati, naslanjati; das ist in der Erfahrung gegründet, to se opira na skušnjo; alle Geschöpfe sind in Gott gegründet, vse stvari imajo svoj pričetek v Bogu.

Grundentlastung, die, odveza zemljišč, zemljiš; Befreiung von Schulden; razdolžba zemljišč, zemljiš.

Grundentlastungsgeschäft, das, opravilo zemljišne odveze ali razdolžbe.

Grundentwurf, der, glavni načert.

Gründer, der, ustanovnik, nstanovivec, začetnik, ustanovljavec, *serb.* utemeljitelj; er ist der Gründer dieser Schule, on je ustanovil, napravil to šolo.

Gründerin, die, ustanovnica, ustanovivka, začetnica.

Grunderkenntniß, die, glavno, podstavno spoznanje.

Grunderschütternd, *adj.*, podstavo, podslombe stresaven, stresajoč.

Grundertrag, der, **Grunderträgniß**, das, dohodek zemljišni ob. iz zemlje, grunta; an Früchten, pridelek, letina, obrod, obrodek.

Grunderz, das, podperstna železna ruda.

Grundfaden, der, s. **Aufzug.**

Grundfähigkeit, die, izvirna, začetna zmožnost ob. moč.

Grundfalsch, *adj.*, do kraja lažnjiv, čisto zmišljeo, gola laž; ein grundfalscher Mensch, popolnama, ves zvit, hinavsk človek.

Grundfarbe, die, Hauptfarbe, poglavna barva, (nach *V.* barva mati); die Farbe des Grundes an einem Zeuge udgl., barva dna, podsnovna barva.

Grundfaul, *adj.*, do konca gnjil, do konca, do kraja len, prav len, ves len, preleа; s. a. **Faul.**

Grundfest, *adj.*, terden, terdne podstave.

Grundfeste, die, podstava, podval, podzidje, terdina (*russ.*), *serb.* temelj, nach *Šul.* dimak. *poln.* podvalina; gesunken bin ich bis zu den Grundfesten der Berge, nach *V.* do stopal hribov sim se pogreznil.

Grundfisch, s. **Grundling.**

Grundfläche, die, podstava, podlaga, spodnja plaščad, plašad, plošnjad.

Grundforelle, die, jezerska posterv.

Grundform, die, glavna oblika, forma.

Grundfußtritt, der, osnovna podnogavnica.

Grundgarn, das, vlak.

Grundgebühr, die, davščina od zemljišča, davšina od zemljiša, grunta.

Grundgeizig, *adj.*, prelakomen.

Grundgelehrt, *adj.*, globoko učen, prav učen, preučen, iz dna, do dna učen.

Grundgerechtigkeit, die, zemljiška pravica, z zemljiščem, zemljišem združena pravica.

Grundgesetz, das, ustavaf, glavna postava, in den *serb.* Volksl. starostavni zakon.

Grundgesetzlich, *adj.*, ustaven.

Grundgraben, der, jama za dno.

Grundgröße, die, pervotna, začetna kolišina.

Grundgut, Grundgütig, *adj.*, popolnama dober, predober.

Grundhaar, das, zimska dlaka.

Grundhältig, s. **Stichhältig.**

Grundhafe, der, dolski zajic.

Grundheil, s. **Gnadheil.**

Grundherr, der, zemljišni gospod, grajščak, grajšak, gruntni gospod; s. a. **Obereigenthümer.**

Grundherrin, die, grajščakinja, grajšakinja.

Grundherrlich, *adj.*, grajščinsk, grajšinsk.

Grundherrschaft, die, zemljišna gosposka, grajščina, grajšina.

Grundhieb, der, bei Feilhauern, pervi zasek.

Grundhobel, der, žlebnik.

Grundholde, der, grajščinski, grajšinski podložnik.

Grundholz, s. **Faulbaum.**

Grundidee, die, podstavna, glavna misel.

Grundiren, *v. a.*, bei den Malern, dno storiti, delati, staviti, nach *V.* a. podmalati, podmalovati; s. a. oben **Grund.**

Grundirrthum, das, poglavna, perva zmota.

Grundkenntniß, die, početno znanje, početna znanost.

Grundkette, die, osnutek dna.

Grundkraft, die, glavna, izvirna, začetna moč.

Grundkreis, der, poglavitni okrog.

Grundlade, die, prag.

Grundlage, die, podlaga, podstava, podslomba, osnova, nach *V.* poddelo.

Grundlaut, der, samoglasnik.

Grundlawine, die, plaz.

Grundlegung, die, ustanovitev, ustanovljanje, postavljanje, zidanje dna.

Grundlehre, die, glavni, začetni, podstavni nauk.

Gründlich, *adj.*, staven, terden, uterjen, ukoreninjen, korenit, *serb.* temeljit; *adv.*, iz dna, do konca, do kraja; etwas gründlich verstehen, do dobriga, popolnama kaj razumeti; s. a. **Grund, Gründen.**

Gründlichkeit, die, uterjenost, terdnost, korenitost, *serb.* temeljitost.

Grundling, der, (Cyprinus gobio), pesak, piškur, (*russ.* piskar); s. a. **Grundel**; im Forstwesen, krivina, krivenčaste veje.

Gründlingsrenke, die, gosta verša.

Grundlinie, die, glavna čerta; als Stütze, načert, načertek; *math.* podstava, (čerta) podstavnica.

Grundlos, *adj.*, brez dna; endlos, brez kraja, brezkončen, neizmeren, neskončen; grundloser Weg, cesta, ki nima terdniga dna, vdirljiva, zagazljiva pot; ungegründet, brez opire, brez vzroka, brez podstave; grundloses Vorgeben, prazne besede, neuterjene, nedokazane.

Grundlosigkeit, die, nach *V.* brezdnost, breznost, nezmérna globokost, neizmérnost, neskončnost, praznost.

Grundloth, s. **Senkblei.**

Grundmacht, die, poglavitna moč.

Grundmauer, die, zid v dnu, podzidje, zidane tla.

Grundneigung, die, poglavitno, izvirno nagnjenje.

Grundobrigkeit, die, zemljiška gosposka.

Gründonnerstag, der, veliki četertek.

Grundpachtvertrag, der, pogodba od zemljiškiga zakupa.

Grundpfahl, der, podzidni kol.

Grundpfand, das, zemljišna zastava.

Grundpfeiler, der, podstavni steber.

Grundpflaster, das, Esterrich, tlak, peštanec.

Grundplatte, die, dno (pri tiskarjih).

Grundquelle, die, poglavitni izvir.

Grundkraft, die, am Pfluge, oplaz, podsad, poddel.

Grundkrebe, od. Wasserrebe, die, nore mladike *pl.*

Grundrecht, das, pravica združena s posestjo zemljišča, zemljiša; podstavna pravica.

Grundregel, die, poglavitno, glavno pravilo, vodilo.

Grundreich, *adj.*, silno bogat, prebogat.

Grundrente, die, prihodek iz zemljišč, zemljiš, zemljišni prihodek.

Grundriß, der, očert, čertež, naris, *fig.* jedro, posnetek poglavitnih naukov ali resnic.

Grundsatz, der, poglavitno vodilo, pravilo, podstavna resnica; soferne du nach diesen Grundsätzen lebst, so mußt du auf Abwege gerathen, če živiš po tacih vodilih, ni mogoče, da ne bi zabredel; ich gehe von dem Grundsatze aus, moje vodilo je, jez se držim tega vodila, pravila; s. a. **Gesinnung.**

Grundsätzlich, *adj.*, po vodilih, po gotovem pravilu.

Grundsauer, der, bei den Bäckern, kvas.

Grundsäule, die, podstavni, poglavitni steber.

Grundschoß, s. **Grundgebühr.**

Grundschuld, die, dolg, vpisan v gruntno bukve.

Grundschwelle, die, pritlični prag; s. a. **Grundbalken.**

Grundsicher, *adj.*, terdniga dna; prav gotov, prav zanesljiv.

Grundsicherheit, die, terdnost dna; zemljiškoknjižna varnost.

Grundsilbe, die, s. **Wurzelsilbe.**

Grundsohle, s. **Grundlade.**

Grundsprache, die, die Originalsprache, in welcher ein Buch ursprünglich geschrieben war, pervi jezik, izvirni jezik, izvirna beseda.

Grundstein, der, vkladni kamen, pervi kamen, *serb.* temeljni kamen; *fig.* poglavni, podstavni nauk; *mont.* glavno kamnje; den Grundstein legen, s. **Grund** (legen).

Grundstelle, die, dokazne, dokazovavne besede, dokazni rek, izrek.

Grundsteuer, der, zemljišni (zemeljski), gruntni davek, zemljaščina, zemljašina.

Grundstimme, die, glavni glas; s. **Baß.**

Grundstoff, der, Urstoff pervina, (*poln.* pierwiastek, auch, so wie *böhm.* živel); *fig.* osnutek, osnova.

Grundstrauch, der, pozemljuh.

Grundstrich, der, poglavna čerta, poteza.

Grundstück, das, s. **Bestandtheil**; ein unbewegliches Gut, ležeče ali nepremikljivo posestvo; zemlja, zemljišče, zemljiše, zemljištvo, grunt.

Grundstütze, die, poglavitna podpornja.

Grundsuppe, die, gošča, goša, s. a. **Bodensatz**; in den Schiffen das eingedrungene Wasser, s. **Grundbrühe**; auch für Abschaum, Auswurf, s. diese.

Grundtext, der, izvirna beseda, pervopist, s. a. **Urtext.**

Grundtheil, der, pervina.

Grundton, der, glavni glas.

Grundtreu, *adj.*, prav zvest, prezvest.

Grundtrieb, der, izvirni nagon.

Grundübel, das, izvirno, glavno, začetno zlo.

Gründung, die, s. **Gründen**; ustanovitev, ustanovljanje, uterdba, ukorenitev, osnova; seit der Gründung der Welt, od stvaritve, postanka, početka sveta.

Gründüngung, die, nach *Sul.* podorina, zaor, podor.

Grundunterschied, der, glavni razloček.

Grundursache, die, pervi vzrok, poglavitni vzrok.

Grundurtheil, das, perva, glavna sodba.

Grundverbesserung, die, poglavitna, dognana poprava.

Grundverfassung, die, glavna uredba.

Grundvermögen, s. **Grundkraft, Stammkapital.**

Grundvermögensbuch, das, s. **Grundbuch.**

Grundverpfändung, die, zastava zemljišča, zemljiša; s. a. **Hypothek.**

Grundverschreibung, die, zapis zemljišča, zemljiša.

Grundwachs, das, welches den Bienenzellen zur Grundlage dient, nach *Sul.* voskovača, nach *V.* osnovni vosek.

Grundwage, s. **Wasserwage.**

Grundwäger, s. **Nivelleur.**

Grundwahrheit, die, podstavna, poglavitna resnica, nach *V.* osnovna resnica.

Grundwasser, das, voda v globini rudnika.

Grundwerk, das, im Mühlenbaue, nach *V.* jez, nach *Sul.* podžlebje.

Grundwesen, das, pervo, izvirno bitje, osnovno bitje; s. a. **Subjekt.**

Grundwidrig, *adj.*, vzroku ali razlogu nasproten.

Grundwissenschaft, die, poglavitno ali podstavno znanstvo; s. a. **Metaphysik.**

Grundwort, das, glavna, vladajoča beseda; s. a. **Subjekt, Stammwort.**

Grundzahl, die, glavno, poglavitno število.

Grundzahlwort, das, glavitna številnica, temeljne števila.

Grundzapfen, der, čep pri dnu, drožnik, veliki, spodnji čep.

Grundzehent, der, desetina od zemljišča, zemljiša, poljska desetina.

Grundzerstückung, die, razkosanje, razkosba, razdrobitev zemljišč, zemljiš.

Grundzins, der, dača od zemlje, gruntna ali zemeljska davščina, davšina; s. a. **Bodenzins.**

Grundzinsherr, der, gospod zemljišne davščine, davšine.

Grundzinsmann, der, podložnik ali kmet, ki je z davkam pod koga.

Grundzug, der, bistvena, glavna čerta, poteza; Grundzüge, načert, očertek, posnetek, jedro; s. a. **Skizze.**

Grüne, das, s. **Grün.**

Grüne, die, zelenjava, zelenjad, zelenje, zelenina, trava zelena; den Pferden die Grüne geben, trave, zelenjave dajati konjem; Hafen auf der Grüne schießen, streljati zajce po mladih žitih ali setvah; s. a. **Kupfergrün.**

Grünen, *v. n.*, zeleneti; grün werden, ozeleneti, pozeleneti se; von Bäumen, berstiti, poganjati, a. odganjati, *fig.* evesti, razcvetati, richt. razcvitati se; grünend, s. **Grün.**

Grüner, der, priba; s. **Kibitz.**

Grünfaulbaum, s. **Rainweide.**

Grünfink, der, (Emberiza citrinella), sternad, auch rumeni sternad; s. a. **Grünling.**

Grünfuß, der, liska mlakuša.

Grünfüßchen, s. **Grünbeinchen.**

Grünfüßig, *adj.*, zelenonog, zelenih nog.

Grünfutter, das, zelena piča, trava.

Grüngelb, *adj.*, zelenorumen, zelenožolt.

Grüngestreift, *adj.*, z zelenimi progami ali prekami, zelenopisan.

Grünhändler, der, zeleninar, zelenjavar.

Grünhänfling, s. **Grünfink.**

Grünholz, s. **Fichte, Färberginster.**

Grünigkeit, die, zelenjad; — zelena barva.

Grünitz, der, (Loxia curvirostra), prebrač, krivokljunec, blask.

Grünkehlchen, das, (Certhia gutturalis), muhar, muhec.

Grünkohl, der, zeleni vohrovt.

Grünkopf, der, zelenoglavec (drozeg).

Grünkröhe, die, (Coracias garrula), zelenka, nach *Sul.* smerdovrana.

Grünkraut, das, zelenina, zelenjad, zelenjava, zelenje.

Grünland, das, trata, tratina, zeleni, travnati svet.

Grünlaubig, *adj.*, zeleniga listja, zelen.

Grünlich, *adj.*, zelenkast, zelenkljat.

Grünlichblau, *adj.*, zelenkastomoder.

Grünlichgelb, -golden, -grau, -schwarz, *adj.*, v zelenkasto rumen, siv, čern.

Grünling, der, (Loxia Chloris), zeleni dlesk, zelenec, zelenček; s. a. **Genster, Lippfisch, Pfriemenkraut.**

Grünmantel, Grünrock, der, človek z zelenim plaščem, z zeleno suknjo, zelenec.

Grünrüssel, der, zeleni rivček.

Grünsand, der, zeleni pesek.

Grünschild, der, zelenoščitnik, skitnik.

Grünschnabel, der, grivasti deževnik; s. a. **Gelbschnabel.**

Grünschwanz, der, zelenorepka.

Grünsing, der, (Potentilla anserina), gosja trava.

Grünspan, das, kotlovinska, bakrena reja, zeleni valk, nach *M.* kotlovinska zelenica, nach dem *Russ.* medenka.

Grünspecht, der, (Picus viridis), zelena žolna (želna).

Grünsperling, der, zeleni vrabec.

Grünstein, der, zelenec.

Grünstreifig, s. **Grüngestreift.**

Grünsucht, die, zelenica.

Grünwerk, Grünzeug, s. **Gemüse.**

Grünwurzel, s. **Erdrauch.**

Grunzen, *v. n.*, kruliti, krivincati, nach *V.* hrobati, *serb.* hrokati; s. a. **Brummen, Murren.**

Grunzer, der, godernjalo, godernjač.

Gruppe, die, Zusammenstellung mehrerer Figuren, lebender Gestalten, skupek, grupa*, razklad; nach *V.* a. Gruppe od. Kruppe, gewöhnlich das Kreuz des Pferdes, križ; konj lepiga, širokiga križa; eingebrochener Gruppe, žlebatiga križa.

Gruppen, Gruppiren, *v. a.*, skupiti, razstaviti, razstavljati v skupke ali grupe, *russ.* grupirovat.

Gruppenweise, *adv.*, v skupkih ali grupah.

Gruß, der, zermalmte mit Lehm und Kalk vermischte Steine, perga, melj. *serb.* gruh; in den Bienenstöcken, pšenik, drob, všenik (Griesig).

Gruse, die, žito v travi, s. a. **Rasen**; sok iz zelene trave.

Gruseck, der, zelenkasti oslič (neka riba).

Gruseln, *v. i.*, s. **Grauen, Schaudern.**

Grusgebirge, das, meljnik, muljnik.

Grusicht, *adj.*, travnast; grušicht schmecken, po srovini dišati, slast po travi imeti.

Gruß, der, pozdrav, pozdravek, češčenje, češenje, pozdravljenje; englischer Gruß, angelsko ali angelovo češčenje, češenje, zdrava Marija; Einem seinen Gruß entbieten, pozdraviti, pozdravljati koga (po kom), reči, dati pozdraviti koga; ich bringe dir einen Gruß von deinem Bruder, brat te pozdravi, od te je rekel (naročil) pozdraviti; wie der Gruß, so der Dank, nach dem *Serb.* kakoršen pozdrav, takošen odzdrav; Compliment, priklon; den Gruß erwiedern, odzdraviti, odzdravljati, *poln.* odklonić się komu.

Grüßen, *v. a.*, pozdraviti, pozdravljati; mit Abziehung des Hutes, odkriti se, odkrivati se komu; sich verneigen, prikloniti, priklanjati se komu; von Schiffen, počastiti s strelam, ustreliti na čast, na pozdravljenje; Gott grüße dich, Bog te sprimi! zdravo brate! *serb.* božja ti pomoć; grüße den Bruder, pozdravi mi brata; der Bruder läßt Euch grüßen, brat vas je rekel ali naročil pozdraviti; pozdravljenje od brata; sei mir gegrüßt, češčen mi bodi, češen si mi; sich grüßen, pozdraviti se, pozdravljati se.

Grüßer, der, pozdravljavec, pozdravljač.

Grüßerin, die, pozdravljavka.

Grußformel, die, pozdrav, pozdravilo, zdravica.

Grußgebot, s. **Gruß.**

Grußzeit, s. **Hägezeit.**

Grütze, die, pšeno, pira, phanje, zdrob; *coll.* nach *V.* stopina; von allen Hülsen gereinigtes Getreide, kaša; grob gemahlener Weißen, nach *V.* kopavnik, kopanka, kopanec; Grütze im Kopfe haben, imeti slamo v glavi, ričet.

Grützhändler, der, kašar.

Grützkopf, der, neumnež, tepec, budalo.

Grützmühle, die, mlin ali malen za kaso, pšeno.

Grützstampfe, die, stopa, stopo za kašo.
Grützsuppe, die, eigentlich juha z vkuhano kašo; bei der Landbevölkerung Brei (ohne Fleischbrühe), und zwar von Gerste, ječmenik, ječmenova kaša; von Hirse, prosena kaša, oder kaša schlechtweg, von Heiden, ajdova kaša.
Grützwurst, die, kašnica, kašnata klobasa.
Gryphit, der, nach dem *Russ.* morski čelnič (neka ostriga).
Guajakbaum, der, gvajak, *russ.* bakant.
Guajakharz, das, gvajakova smola.
Guano, das, gvano, neki tičjek.
Guardian, der, gvardijan, s. a. **Aufseher.**
Guazumabaum, der, gvazuma.
Gubernator, s. **Gouverneur.**
Gubernial-, in Zssg., poglavarstvon, deželniga poglavarstva.
Gubernialrath, der, svetnik, svetovavec deželniga poglavarstva, gubernialni svetovavec.
Gubernium, das, deželno poglavarstvo, s. a. **Gouvernement.**
Guckauge, s. **Auge.**
Gücken, Gucken, *v. n.*, polukati, lukati, pokukati, kukati (auch *böhm.*), pogledati, gledati, nach *V.* auch prežati; *serb.* viriti; zum Vorschein kommen, pomoliti se, pomaljati se, pomoliti glavico.
Gucker, der, eine Person, lukavec, kukavec; Werkzeug, ein kleines Perspectiv, gledalce, lukalo, kukalo, s. a. **Guckfenster.**
Guckert, der, (bei den Bäckern), stergulja.
Guckfenster, das, Gucker, linica.
Guckguck, der, (Cuculus canorus), kukavica; der Guckguck ruft seinen eigenen Namen aus, sova senici glavana (pravi), *poln.* kukavica na sebe sama kuka; er wird den Guckguck nicht wieder hören, ne bo je slišal kukavice, ne nčaka leta; daß dich der Guckguck! bes te plentaj! da te zlodi, da bi te vrag! der Guckguck hohl' euch alle! vsi pojte rakam žvižgat; was der Guckguck! kosmata kapa! s. a. **Gimsel, Knabenkraut.**
Guckguckssamme, s. **Grasmücke.**
Guckguckblume, s. **Pechnelke.**
Guckguckklee, s. **Buchampfer.**
Guckguckspeise, die, piščal, pišal za kukavico.
Guckucksspeichel, der, weißer Schaum an den Pflanzen, slina.
Guckkasten, der, kukavnica, kukalce; s. a. **Camera obscura.**
Guckloch, das, gledalce, luknjica, skozi ktero se gleda.
Guckrübe, die, nach *V.* tolminska repa.
Guegger, s. **Gimpel.**
Guepard, der, (Felis jubata), gepard, nach *Sulek*, ris-lovec.
Guerillakrieg, der, vojska v malih trumah ali kerdelih, ki se po več zlasti goratih krajih raztresejo in se zdaj tu zdaj tam pokazujejo.
Guggelgupf, der, **Guggelhopfen**, der, nach *V.* gomula, šartelj*; *russ.* korovajčik; s. **Topfkuchen, Aschkuchen.**
Guhr, die, s. **Gährung**; v vodi raztopljena ruda.
Gührig, *adj.*, kerhek.
Guillotine, die, giljotina, (sekira loputnica, padača).
Guillotiniren, *v. a.*, glavo odsekati z giljotino, giljotinirati.
Guinee, die, ginea.
Guirlande, die, s. **Blumengehänge**; die Guirlande von Rebenzweigen, preveza, previjač, brajda.
Guitarre, die, gitara.
Gülben, s. **Gelb machen.**
Gulden, der, (eigentlich zlat, wie noch im *Böhm.* u. *Poln.*); nach dem jetzigen Sprachgebrauche, goldinar, forint, florin; (rajniš, Rheinischer Gulden, fl. R. W. 50 fr.; zlat, ein Goldgulden im Werthe von 1 fl. 8 fr.)
Gülden, s. **Golden.**
Güldenbaum, der, amerikanski amber.
Guldenfuß, der, goldinarsko merilo.
Güldengänserich, der, (Alchemila vulg.), hribja resa.
Güldenhaarmoos, das, (Polytrychum comm.) teržaj.
Güldenklee, s. **Leberklee.**
Güldisch, s. **Goldhältig.**
Gülle, die, gnojnica; s. **Mistjauche.**
Gültbar, s. **Zinsbar.**
Gültbauer, s. **Zinsbauer.**
Gülte, die, davščina, davšina, dača od zemljišč, zemljiš; eine Gülte besitzen, kmeto imeti, t. j. ki morajo dačo ali kazen odrajtovati; s. a. **Grundbuch, Zins.**
Gülten, *v. a.*, davščino, davšino, dačo od gronta opravljati.
Gültig, *adj.*, dober, auch dober in terden; vollgültig, veljaven, veljajoč, kar ima veljavo; gültige Münze, dober denar, ki gre; gültige Entschuldigung, dober izgovor, ki velja, izda; gültig machen, veljavno storiti, v veljavo djati, veljavo podeliti, ovelјaviti †.
Gültigkeit, die, veljava, veljavnost, veljanje.
Gültigmachung, die, podelitev veljavnosti, ovelјavljenje.
Gummi, das, s. **Harz**; guma, *russ.* drevesni klej, kamed; nach *V.* cedika, nach *M.* in St. kecmec (?), kečmec.
Gummicht, *adj.*, gumast, cedikast, klejast.
Gummielasticum, das, s. **Federharz**; gumilastika.
Gummigutt, Gummiguttä, das, gumignt.
Gummihaltig, *adj.*, klejat, gumav.
Gummikopal, der, kopal.
Gummiren, *v. a.*, z gumo namazati, namočiti, naklejiti.
Gummiwasser, das, voda gumovica.
Gundelkraut, s. **Quendel.**
Gundelrebe, die, **Gundermann**, der, šmarni slak, *poln.* blušč.
Günsel, der, (Ajuga), skrečnik, bučnice, *poln.* iva, dąbrowka.
Gunst, die, dobrohotnost, milost, blagovoljnost, ugodnost; s. a. **Zuneigung**; sich um Jemandes Gunst bewerben, dober se delati komu, prikupovati se komu, verächtl. lizati se, radovati se okoli koga; er hat sich seine Gunst erworben, priljubil, prikupil se mu je; er steht in hoher Gunst, v veliki milosti je; es geht hier alles nach Gunst, tu velja nagnjenje, prikupljenje in ne zasluga; Gunst des Schicksals, günstige Fügung, naklomba; Erlaubniß, privoljenje; mit Gunst, dovolite, ne zamerite, bodite mi dobri; Einem etwas zu Gunsten thun, storiti komu dobroto, ljubav; zu seinen Gunsten, njemu na korist; *merc.*, zu Gunsten vormerken, zapisati v imetek.
Gunstbewerbung, die, prikupovanje, priljubovanje.
Gunstbezeigung, die, skazovanje milosti, milost.
Gunstbrief, der, dovolitni list, pismeno dovoljenje.
Gunstbezeigung, die, nlizovanje, prilizovanje.
Günstig, *adj.*, Gunst gegen jemanden habend, naklonjen, nagnjen, dobrohoten, ugoden; jemanden günstig sein, komu prijatel biti, dober biti, rad imeti ga; günstiger Zeitpunct, dobra doba, dober čas; günstiger Umstand, dobra, ugodna, srečna okolina; das Wetter ist den Saaten nicht günstig, vremo ni dobro, ugodno za žita, ne ugaja, ne godi žitam; vortheilhaft, koristen; eine günstige Gelegenheit, lepa, ugodna prilika; ein günstiges Urtheil über eine Schule fällen, pohvaliti šolo, izreči, da se v njej dobro uči.
Günstling, der, ljubljenec, miljenec, *böhm.* milostnik; er ist ein Günstling des Fürsten, ljubljenec knezov je; knez ga ima posebno rad; er ist ein Günstling des Glückes, v vsem je srečen, sreča mu je dobra.
Günstlingin, die, ljubljenka, miljenka.
Gunstschein, s. **Gunstbrief.**
Gupf, der, kok, verh, kup; mit Gupf, gegupft, verhovat, z verham, s kupam, skupama, zverhama; Gupf des Hutes, dulo a. štula.
Gurctfisch, s. **Karausche.**
Gurgel, die, in allen slav. Munda., gerlo; Schlund, gertan, (auch *altsl.*) gertanec, goltanec, požiravnik, požirak; s. a. **Speiseröhre**; sein Vermögen durch die Gurgel jagen, pognati, zadjati premoženje, zapiti in zazreti; einem die Gurgel abschneiden, konstance prerezati; zaklati, zabosti; einen bei der Gurgel fassen, popasti koga za gerlo; Einem das Messer an die Gurgel setzen, hoteti zaklati koga; *fig.* nagnati, naviti koga na kaj.
Gurgelabschneider, s. **Mörder.**
Gurgelader, die, žila gerlenica, gerlena žila.
Gurgelbein, das, jabelko, kerkelj.
Gurgelbremse, die, nosni obad.
Gurgelhahn, s. **Auerhahn.**
Gurgeln, *v. a.*, gergrati, gergotati, gergati, gerlo izprati, izpirati.
Gurgelwasser, das, voda (zdravilna) za gergranje, za gerlo, gergotnica †.
Gurgler, der, gergravec.
Gurke, die, kumara, *russ.* oguree; nach *M.* auch murka.
Gurkenartig, *adj.*, kumarast.
Gurkenbeet, das, leha ali greda za kumare.
Gurkenförmig, *adj.*, kumarast, kumari podoben.
Gurkenhändler, der, kumarar.
Gurkenkern, der, kumarna peška.
Gurkensalat, der, salata iz kumar, kumare narejene.
Gurkensame, der, kumarno seme.
Gurkumei, s. **Kurkumei.**
Gurre, die, ein jedes schlechte Pferd, kleka, kljuse, merha, para, gura *.
Gurren, s. **Girren, Knurren.**
Gurt, der, opasivnica, pas (aus pojas), pasilo, opasilo; zum Tragen, operta, pertovnica, oramenik, ramenica; Pferdegurt, podprog, auch podproga, podpersnik, podpas, podpaš, podpašnja; an Kanonen und an Gebäuden, pas.
Gurtbett, das, postelja na prepasih, opasivnicah.
Gürtel, der, pas, (pojas), pasivnica, pasica, pasivnik; metallener Gürtel bei Frauenzimmern, bei *Vulvasor* sklepanec; den Gürtel lösen, razpasati; *fig.* einer Jungfrau, s. **Entjungfern.**
Gürtelkette, die, s. **Schlüsselkette.**
Gürtelkraut, das, s. **Bärlapp.**
Gürtellos, *adj.*, brez pasa, nepasan, razpasan, razdrasan, *fig.* nesramen, nesramožljiv.
Gürtelmoos, s. **Bärlapp.**
Gürteln, *v. a.*, opasati, pasati, spodrecati.
Gürtelring, der, obroček, klep (od) pasa.
Gürtelschließe, die, pasna zaponka, zapenjača.
Gürtelthiere, *pl.*, pasanci, pasniki*).
Gürten, *v. a.*, opasati, pripasati, pasati; das Schwert an seine Seite gürten, pripasati si meč; ein Pferd gürten, podpreči konja, podproge podvezati konju; sich gürten, *v. r.*, opasati se; gürte dich mit Kraft, opaši se z močjo, junaško napravi se.
Gurthaken, der, pasna, podprožna kljuka.
Gurtkamm, der, pasarski greben.
Gürtler, der, pasar.
Gürtlerin, die, pasarica.
Gürtlerhandwerk, das, pasarstvo, pasarija; es betreiben, pasariti, pase delati.
Gurtlos, *adj.*, brez podproga.
Gurtriemen, der, an den Sattelpferden, podprožni jermen (remen), nach *V.* podprog.
Gurtsims, der, pas; s. a. **Gesims.**
Gurtwerk, das, Bänder nach der Länge der Mauer in der Baukunst, pasovi.
Guß, der, das Gießen, litje, liv, zlivanje, vlivanje; der Guß der Glocke, zlivanje, vlivanje zvona; der Guß des Regens, naliv, ploha; Thränengüße, potoki solz; der Ort, durch welchen man ausgießet, lijak; s. a.

Ausguß, Gußstein; das Gegossene, zlitek, vlitek.

Gußapparat, das, vlijalo †.

Gußbach, s. **Gießbach**.

Gußeisen, das, lito železo.

Gußform, die, (nach dem *Serb.* u. *Böhm.*) kalup, tvorilo; für Kerzen, zlivek.

Gußhaus, s. Gußwerk.

Gußregen, der, ploha, naliv; *serb.* pljusak, *russ.* livenj.

Gußstahl, der, lito, vlito jeklo, (kovanimu nasproti).

Gußstein, der, das Wasser dadurch auszugießen, lijak, pomijnik, pomijak, *russ.* stok nečistosti.

Gußwaare, die, vlite reči, vlita železnina.

Gußwachs, das, pretopljeni vosek.

Gußwerk, das, vlita železnina, litina; Gußhaus, livnica.

Güst, *adj.*, jalov, güste Kuh, jalova krava, s. übr. **Gelt**; auch **Unfruchtbar** (von Pflanzen).

Güste, die, s. **Brache, Unfruchtbarkeit**.

Güster, s. **Breitfisch**.

Gusto, s. **Geschmack**.

Gustnös, s. **Geschmackvoll**.

Gut, *adj.*, dober; ein guter Geruch, lep duh; es riecht gut, lepo diši; ein gutes Wetter, lepo, ugodno, pogodno vreme, (*mont.*) čist, zdrav zrak; die Speise schmeckt ihm gut, jed mu diši; er hat ein gutes Aussehen, lep je viditi, lepo je rejen, zdraviga obraza je; sich einen guten Tag machen, poveseliti se, vesel biti, moževati; hier ist gut sein, tukaj nam je dobro (ostati); nichts gutes, nič prida; gute Werke, dobre dela; das Kleid steht ihm gut, lepo se mu poda; guter Montag, s. **Blau**; zu Gute thun, postreči si, pogostiti se, poboljšati si, ugoditi, goditi si; sich auf eine Sache etwas zu Gute thun, domišljevati si, ponašati se, znašati se s čem, zavolj česa; was bringst du Gutes? kaj neseš, od. kaj si prinesel dobriga; kaj dobriga? (kaj prineseš od. kaj si prinesel?) für einen gut sein, dober biti za koga, porok biti, plačnik biti zanj; gut stehen, gut sagen, zastaviti se za koga, odgovor dajati za kaj; gutes Muthes, guter Dinge sein, dobre, židane volje biti; du hast gut lachen, lahko se smejaš, lahko ti je se smejati; es ist gut Krieg führen, wenn man Geld hat, lahko se je vojskovati, kadar so denarji; guter Wind, s. **Günstig**; es läßt sich mit dem Kranken gut an, na bolje se je obernilo, odleglo je bolniku; er ist gut zu Fuße, dober hodec je, hoden je; diese Arzenei wird gut thun, to zdravilo bo pomagalo; von guten Werten wird Niemand fett, od dobrih (sladkih) besedi se nihče ne zredi; etwas für gut ansehen, finden, za dobro spoznati, za lepo, za dobro vzeti, jemati; etwas gut sein lassen, pustiti kaj, kakor je, ne pretresati na tanko; es mag gut sein, es ist schon gut, naj bo; gut gerathen, s. **Gerathen**; einem etwas zu Gute halten, komu kaj za zlo ne vzeti, ne zameriti; prizanesti, prizanašati kaj; gut heißen, für gut halten, poterditi, pohvaliti kaj; dir zu Gute, v tvojo korist, tebi na korist, na dobiček; guter Dinge sein, leert den Beutel, dobre volje (namr. biti), mošnjo kolje; ein sehr guter Schütze, ves strelec; gute Aufnahme, blago, lepo sprejetje; guter Laune sein, dobre volje, pri volji biti, dobre čudi biti; gute Meinung, blaga misel, dober namen; im Guten auseinander gehen, v miru, lepo se raziti; ein gutes Stück, prav kos, lep kos; ich bin schon eine gute Weile hier, precej dolgo sim že tukej; eine gute Haut, ein guter Narr, dobra duša, ničd. dobra, uboga žival; auf gut Glück, na srečo; ein gutes Wort findet einen guten Ort, lepa beseda lepo mesto najde, *serb.* železne vrata odpira; ein gutes Wort für mich einlegen, s. **Einlegen**; er hat es gut, dobro se mu godi; sie sind wieder gut, zmirila, spravila sta se, dobra sta med sabo; Einen wieder gut machen, udobrikati, dobrikati koga; gut werden, udobrikati se; er meint es gut mit dir, dobro, pošteno misli za te; ein Unrecht wieder gut machen, krivico poravnati, popraviti; er ist zu gut, predober, premehak je; einem gut sein, rad imeti, ljubiti koga; zu guter Stunde kommen, o pravem času priti; gut! wir wollen sehen, bodi, naj bo, naj velja, bomo vidili; seien Sie so gut, imejte (to) dobroto, bodite tako dobri; gutes Kind, ljubček; vom guten Stande sein, dobrih, premožnih staršev biti; einen guten Tisch führen, dobro jesti, hraniti se; so ist es gut, tako je prav, tako mora biti; guter Gott, ti moj Bog; das kommt mir gut, to mi gre na dobro, na hvalo, na korist; er ist nicht gut auf ihn zu sprechen, merzi ga, gorak mu je; sie thun nicht gut beisammen, koljeta se, prepirata se, nečeta, ne moreta lepo živeti med sabo; guter Freund, ljubi prijatel; gute Aufführung, lepo obnašanje; er will nicht gut thun, neče prav storiti, ni pokoren, ne posluša; das thut nicht gut, to škoduje, ne de dobro; er hat sich gut gehalten, dobro, junaško, moško se je deržal; gute Nacht, lahko noč; gute Ursache, veljaven vzrok; in der Kaufmänn. Sprache: er ist sehr gut, ima vero, sme se mu vera dati, upati, varen je; ich habe bei ihm zehn Gulden gut, deset goldinarjev mi je dolžan, imam pri njem, od. od njega dobiti, tirjati, nach *M.* imam v dolg; das soll Ihnen zu Gute gehen, to se vam zapiše na hvalo, korist; als ein Vergleichungswort: du bist eben so gut ein Betrüger, als er, ti si (ravno tako) goljuf, kakor on, od. ti in on, oba sta goljufa; ich muß so gut dienen, als ein anderer, jez moram ravno tako služiti, kakor kdo drugi, od. toliko, kolikor; es ist so gut als unterschrieben, kakor da je že podpisano; es ist so gut als sein, je že njegovo; einem im Guten sagen, z lepo (a. iz lepiga, iz lepa) komu povedati; kurz und gut, kratko in malo, z eno besedo, s kratka; s. a. **Besser, Beste**.

Gut, das, blago, nach *Vert.* u. in allen übrigen slav. *M.* dobro, *gen.* dobra; fahrendes Vermögen, premikljivo blago; das höchste Gut, največi blago, dobro; unbewegliche, liegende Güter, ležeče posestva, dobra; unermeßliche Güter besitzen, imeti blaga in blaga; ein Bauerngut, kmetija, grunt; ganzes, cela zemlja; Habe, imetek, imetje; Eigenthum, lastina; das ist mein Gut, to je moje; das ist fremdes Gut, to je ljudsko, tuje (blago); mein ganzes Hab und Gut, vse moje, vse, kar koli imam in premorem; Gut und Blut geben, blago, kri (življenje) dati; *mercant.* blago, roba; irdenes Gut, posode, ločenina; was dem Kaufmanne zu Gute kommt, kar ima kupec tirjati, dobiti, (imetek); Gut macht Uebermuth, nach dem *Poln.* kruh ima roge, nuja (sila) pa noge; Landgut, grajščina, grajšina, grad, imanje, *kroat.* ladanje; bei den Bienen, satovje za spodrezo; unrecht Gut gedeihet nicht, krivično blago nima teka, en krivičen krajcer sto pravičnih sne; Zufriedenheit ist das höchste Gut, ni je sreče čez zadovoljno serce.

Gutachten, das, menjenje, misel, presoja. (nach dem *Poln.* u. *Böhm.* zdenje, zdetje); sein Gutachten abgeben, svojo misel povedati, presoditi kaj in povedati, kaj misli, kaj se mu zdi, kaj meni.

Gutächtlich, *adj.*, gutächtlich einbegleiten, s svojim menjenjem vred kaj poslati (na višji oblast), priložiti svojo misel.

Gutartig, *adj.*, dober, dobre narave ali čudi; von Krankheiten, nenevaren, lahek, nehud.

Gutartigkeit, die, dobrina, blagost.

Gutbefinden, das, s. **Gutachten**; nach Gutbefinden, kakor se komu vidi, zdi, kakor sprevidiš, po sprevidu.

Gutbringen, das, vpis v imetek.

Gutdenkend, *adj.*, dobro misleč.

Gutberath, s. **Wasserwegerich**.

Gutblatt, das, dobrolist †.

Gutdünken, das, s. **Gutachten**; seinem Gutdünken folgen, po svojim sprevidu, dozdevanji ravnati; nach Ihrem Gutdünken, kakor se vam bo zdelo, se vam zdi, vidi, kakor sprevidite; nach Belieben, kakor vas je (bo) volja.

Güte, die, dobrota, dobrina, blagost; in Güte abmachen udgl., z lepim, na lepim narediti; Sie überhäufen mich mit Güte, Vi me zasipavate z dobrotami; sich eine Güte thun, s. Gut (sich etwas zu Gute thun); haben Sie die Güte, bodite tako dobri, storite mi to ljubav, dobroto; ein Brot von besonderer Güte, posebno dober kruh; von vieler Güte, prav dober, izversten; die Güte des Herzens, dobro serce, dobrina serca, dobroserčnost; er ist die Güte selbst, zgolj dobrota je, gola dobrota, prijaznost, krotkost je; in der Güte, z lepo; Ihre Güte ist sehr groß, jako ste dobrotljiv(i); ich nehme Ihre Güte in Anspruch, prosim, bodite tako dobri; durch Güte, po dobroti, po prijatelstvu; die Güte des Goldes, čistost, pravost, vrednost zlata.

Gutedel, der, eine Weinrebe, španjolj, bel, rumen, narezljan, gosiven, velik, rudeč in kraljev.

Güterabtretung, die, odstop, prepust premoženja, imetja.

Güteranschlag, der, precenitev premoženja, blaga imanja.

Güteranweisung, die, nakaz na imetje, blago.

Güteranweis, der, izkaz blaga, dober.

Güterbeschauer, der, ogledovavec, preglednik blaga, robe.

Güterbesitzer, der, kmetovavec, posestnik.

Güterbesteller, Güterbestäter, s. **Spediteur**.

Güterbrief, s. **Frachtbrief**.

Guterdig, *adj.*, dobre zemlje, persti.

Gütergemeinschaft, die, vkupnost imetka, premoženja, navspolnost blaga.

Gütermasse, die, imanje.

Güternahmhaftmachung, die, naznanilo premoženja, kar ga kdo ima.

Güterreich, *adj.*, premožen, bogat.

Güterversender, der, razpošiljavec blaga.

Güterversicherung, die, zavarovanje blaga.

Güterverwalter, der, oskerbnik premoženja, dober, posestev.

Güterwagen, s. **Frachtwagen**.

Guterz, das, edles Erz, dobra ruda.

Güterzug, der, vlak z blagam.

Gütevoll, *adj.*, predobrotljiv.

Gutfertiger, der, s. **Gutbesteller**.

Gutgallig, *adj.*, dobrožolčen.

Gutgeheißen, *adj.*, poterjen.

Gutgelaunt, *adj.*, s. **Gutlaunig**.

Gutgesinnt, *adj.*, dobromiseln, dobre misli, dobro misleč.

Guthaben, das, s. **Forderung**; kar ima kdo tirjati od koga; mein Guthaben bei ihm beträgt 30 Gulden, imam dobiti 30 fr.

Gutheißen, *v. a.*, poterditi, poterjati, za dobro imeti.

Gutheißen, das, **Gutheißung**, die, poterdba, poterdilo, poterjenje.

Gutheit, die, dobrota; s. a. **Güte**.

Gutherzig, *adj.*, dobriga serca, dobroserčen, miloserčen, dobrodušen.

Gutherzigkeit, die, dobro serce, dobroserčnost, miloserčnost, dobrota serca.

Gütig, *adj.*, dobrotljiv, milostljiv, blag, dobroten; Gott ist unendlich gütig, Bog je neskončno dober.

Gütigkeit, die, dobrotljivost, milostljivost, dobrotnost.

Gutlaunig, *adj.*, pri volji, pri dobri volji (biti).

Gütlich, *adj.*, prijatelsk, prijazen; sich gütlich vergleichen, z lepo pogoditi se, poravnati se; gütliche Frage, vprašanje z lepo; Einem gütlich begegnen, prijazno koga sprejeti; sich gütlich thun, postreči si, privoščiti, privošiti si vesel dan; s. a. **Gut**.

Gutmachen, *v. a.*, einen, udobriti, udobrikati, dobrikati.

Gutmeinend, *adj.*, dobrohoten.

Gutmüthig, *adj.*, dobroten, dobrodušen, blagodušen, dobre narave ali čudi.

Gutmüthigkeit, die, dobrotnost, dobrodušnost, blagodušnost, blagoserčnost.
Gutrechnung, die, pisanje, štetje na korist, v imetek; auf Gutrechnung des folgenden Jahres, prepisovaje, prestavljaje to na imetek prihodnjiga leta.
Gutsagen, das, **Gutsagung**, die, poroštvo.
Gutsager, der, s. **Bürge**.
Gutsbesitzer, der, posestnik, lastnik dobra, imenja, grada ali grajščine, grajšine.
Gutsbewohner, der, einheimischer, grajščinec, grajšineo.
Gutschmecker, s. **Leckermaul**.
Gutschreiben, *v. a.*, vpisati, zapisati v imetek, v dobiček.
Gutsherr, der, grajski gospod, grajščinar, grajšinar, grajščak, grajšak.
Gutsherrschaft, die, grajščina, grajšina, (zemljiška gosposka).
Gutskörper, der, posestvo, dobro (celo).
Gutspflichtig, *adj.*, grajščini, grajšini podložin.
Gutsverwalter, der, grajščinski, grajšinski oskerbnik.
Gutsverwaltung, die, oskerbovanje, uprava dobra, imanja, posestva.
Gutswerth, der, vrednost blaga.
Gutthat, die, dobrota, dobro delo; s. **Wohlthat**.
Gutthäter, der, dobrotnik, dobrodelnik.
Gutthäterin, die, dobrotnica.
Gutthätig, *adj.*, dobrotljiv, dobrodelen.
Gutthätigkeit, die, dobrotljivost, dobrotnost, dobrodelnost.
Gutthun, s. **Gut**.
Gutturalbuchstaben, *pl.*, goltniki, goltnice.
Gutwerden, *v. n.*, nach einer Beleidigung, udobrikati se, udobriti se.
Gutwillig, *adj.*, dobrovoljen, radovoljin, s. a. **Gütig**; *adv.*, dobrovoljno, iz dobro volje, sam od sebe, rad, neprisiljen, *serb.* drage vnlje.
Gutwillige, der, so viel als Freiwilliger, dobrovoljec, prostovoljec, samovoljec.
Gutwilligkeit, die, dobrovoljnost. *serb.* dragovoljnost.

Gymnasiallehrer, der, gimnazijalni učnik, učitelj v gimnazii, v latinskih šolah.
Gymnasialunterricht, der, uk v gimnazii.
Gymnasiarch, der, vodja latinskih šol, gimnazija.
Gymnasist, der, gimnazijski učenec, gimnazijalco.
Gymnasium, das, gimnazij, (latinske šole), *russ.* gimnazija.
Gymnast, der, gimnast; s. **Turner**.
Gymnastik, die, gimnastika, urjenje telesa; s. a. **Turnkunst**.
Gymnastisch, *adj.*, gimnastičen.
Gyps, der, mavec, sadra (a. *serb.* u. *böhm.*), nach *Vert.* škajola, gips*; mit Gyps überziehen, posadriti.
Gypsabdruck, der, odtisek v mavcu, sadri.
Gypsanwurf, der, omet z mavcam.
Gypsarbeit, die, izdelek iz mavca, štukatura*, gipsarija.
Gypsarbeiter, der, mavčar, sadrar, gipsar.
Gypsartig, *adj.*, sadrast, mavčast.
Gypsbild, das, podoba iz mavca.
Gypsbrenner, der, mavčničar, sadrenićar.
Gypsbrennerei, die, mavčnica.
Gypsbruch, der, kopavnica, jama, kjer mavec kopljejo.
Gypsdecke, die, strop iz mavca, sadre.
Gypsen, *v. a.*, z mavcam pokriti, potresti, posadriti, sadriti, gipsati*.
Gypser, der, mavčar, sadrar, gipsar*.
Gypserde, die, mavčenina, sadrenina.
Gypsform, die, sadreni kalup.
Gypsgrube, s. **Gypsbruch**.
Gypshaltig, *adj.*, kar ima mavec, sadro v sebi.
Gypskalk, der, sadreno, mavcovo apno; žgani mavec.
Gypskopf, der, glava iz mavca.
Gypsofen, s. **Gypsbrennerei**.
Gypsmehl, das, mavcov prah.
Gypsmergel, der, sadroviti lapor.
Gypsspinter, der, mavcov kapnjak.
Gypsstein, der, sadrovec, beli kamen.
Gypswaare, die, roba iz mavca, gipsovina.

H.

Ha, *int.*, der Verwunderung mit Unwillen, od. eines aus beiden allein, à; des Aufschlußes, der Freude, á, ahá; als Fragewort, a?; eine Nachahmung des Lachens, há, há, há! a há há! (wobei jedoch der gelinde Hauchlaut gesprochen wird und nicht der scharfe, wie in hodim udgl.).
Haar, das, das menschliche Haupthaar; ein einzelnes, las, eig. vlas; *dim.* lasec, lasčik, *coll.* lasje, *dim.* lasci, *serb.* a. kosa; die Haare stehen mir zu Berge, lasje mi po konci stoje, s. a. **Berg**; Einen bei den Haaren nehmen und beuteln, zlasati, lasati, kocnjati koga; ein Mensch mit struppigen Haaren, rodo-eta; Haare bekommen, olasiti se; ich bekomme Haare, lasje mi rastejo; Haare verlieren, oplešiveti, plešiveti, lasje gredo z glave; von Thieren, ogoliti se, goliti se, s. a. **Ausgehen**; er hat sich die Haare schneiden lassen, dal se je ostričí; er hat falsche Haare, nima svojih las na glavi; das Haar am übrigen Leibe des Menschen, einzeln, kocina, kosmatina, *coll.* kocine, kosmatine, *dim.* kocinica, kosmatinica; am Leibe der

Thiere, das feinere oder kürzere Haar, (im Gegensatz zu Borste und Wolle), einzeln dlaka, *coll.* dlaka, nach *M.* dlačje, *böhm.* chlup; das feinste, parha, mah, *russ.*, *poln.* u. *böhm.* šerst (srst); das dickere und längere einzeln, kocina, *coll.* kocine; in Büscheln, v kosmih (kosem); am Pelz, kosmina; bei den Thieren die langen Haare ob den Augenbraunen, auch die fehlerhaft langen bei den Menschen, resina; Roßhaar, das lange im Schweife, auch an der Mähne, žima, žinja; die in der Nase der Thiere und Menschen hervorwachsenden, nosne kocine, (*lat.* vibrissae); ein jedes zartes Fäserchen lakno, eig. vlakno; Flachs, ein einzelnes, lika, lakno, *coll.* predivo, *dim.* lakence, predivee; an Pflanzen, lasci, kosmatinice; zerzaustes Haar, kuštri *pl.*; fein, wie ein Haar, tenak, kakor las, — kakor lakno, dlaka; es ist kein gutes Haar an ihm, ni vreden počeniga groša, ni pridne kocine (dlake) na njem; ich frage nicht ein Haar darnach, ne kocine ne maram za to, ne ene dlake, ne eniga glasa ne dam za to, prav nič se ne menim za to; bei einem Haare hättest du mich getroffen, malo da me nisi zadel, s. a. **Beinahe**; mit Haut und Haar, cel, kosmat, ves, kar in kolikor ga je; es soll dir kein Haar gekrümmt werden, nič zaliga se ti ne zgodi; Haare hergeben, lassen, premagan biti, škodo imeti; sie hat kein Haar von der Mutter, prav nič ni podobna materi; kein Haar breit weichen, ne za dlako, za las ne odjenjati; auf ein Haar, na tanko, za las; es hängt an einem Haar, na(o) dlaki visi; eine Sache bei den Haaren herbeiziehen, s silo, kaj natezati, iz devete dežele kaj vzeti, jemati; Einen bei den Haaren zu etwas ziehen, s silo k čemu naganjati; er ist um kein Haar besser, le za las ni boljši; sie liegen einander in den Haaren, v večnem prepiru, v razpertii živi (ta), rujeta se, pulita se; graue Haare bekommen, s. **Grau**; einander in die Haare gerathen, sklati se, spreti se; ein Haar in etwas finden, vozel najti, t. j., zaderžek v čem najti, spotakniti, spotikati se nad čem; mit fliegendem Haar, prastolas; Haare auf den Zähnen haben, serčen biti, brado imeti; Einem in die Haare fahren, v glavo se spustiti, zakaditi, zagnati kamn; sich die Haare ausraufen, puliti, tergati si lase; der Berg ist in Haaren, hrib je obrašćen, obrašen.
Haaralaun, der, laknasti, lasasti golun.
Haarauffatz, der, pristavljeni lasje, s. **Tour**.
Haarballen, der, (in den Mägen der Wiederkäuer oft vorkommend), kepa dlak, las, kocin.
Haarband, das, opletek, vpletek, povoj lasni, vpletnjak, trak za v lase.
Haarbaum, s. **Fachbaum**.
Haarbeere, s. **Himbeere**.
Haarbereiter, der, lasar, vlasuljar; s. a. **Perückenmacher**.
Haarbesen, s. **Borstbesen**.
Haarbett, das, žimnata postelja.
Haarbeutel, der, kita, pletenica, mošnja za lase; einen tragen, lase v mošnji nositi; einen Haarbeutel haben, (leichten Rausch), pod klobukam imeti ga; sich einen Haarbeutel trinken, v lase ga dobiti, v glavo ga dobiti; Einem einen Haarbeutel anhängen, upijaniti koga.
Haarbleicher, der, belivec las.
Haarboden, der, lasnik, lasišče; einen guten Haarboden haben, goste lasé imeti.
Haarbolle, die, Samenkapseln des Flachses, glavica.
Haarbolzen, der, Amboß, die Sensen zu haaren, babica.
Haarbreit, *adj.* u. *adv.*, za las širok; kein Haar breit weichen, za las ne odjenjati.
Haarbürste, die, šôet, šet, ščetka, ščetka za lase, za glavo.
Haarbusch, der, čop las, *dim.* čopek; an einem Helme, griva.
Haarbüschelraupe, die, čoparica.
Haardecke, die, härene Decke, koc, plahta, cota.
Haardick, **Haardünn**, *adj.*, kakor las tenak, za las debel.
Haareisen, das, bei den Gärbern, golivnik, stergon.
Haaren, **Haren**, *v. a.*, die Haare abschaben, bei Gärbern, ogoliti, goliti, stergati; *v. n.* u. *r.*, die Haare fahren lassen, goliti se, dlaka gre z živali, nach andern slav. Mda. linjati, nach *M.* misati se (?); als *v. a.* die Sense, s. **Dengeln**.
Haaren, gewöhnlicher **Haren**, *adj.*, von Haaren, iz las, iz kocin, iz dlak.
Haareule, die, dolgo emelo.
Haarfaden, der, tanka nit.
Haarfall, der, bei Menschen, padanje, zgubljanje las; bei Thieren, golitev, goljenje.
Haarfarbe, die, farba las, za lase.
Haarfaser, die, lakence.
Haarfeder, die, der jungen Vögel, mah.
Haarfein, *adj.*, tenak kakor las, *fig.* prav majhen.
Haarflechte, die, kita, pletenica, *dim.* kitica, in Unterkr. so wie *russ.* kosa.
Haarförmig, *adj.*, lasast, dlakast, kocinast.
Haargefäß, das, lasna cevčica, lasasta cevčica.
Haargestirn, s. **Komet**.
Haargewebe, das, tkanina iz las.
Haargold, das, zlate nitke, lasasto (čisto) zlato.
Haarhammer, der, kladovce, batec za klepanje.
Haarhandel, der, kupôija z lasmi; ihn betreiben, z lasmi kupčevati.
Haarhändler, der, lasar.
Haarhaube, **Haarmütze**, s. **Perücke**.
Haarholz, s. **Aalkirsche**.
Haaricht, *adj.*, Haaren ähnlich, lasast, lasem, dlaki podoben.
Haarig, *adj.*, Haare habend, lasat, kosmat, kocinast, dlačen.
Haarigkeit, die, kosmatost.

Haarkamm, der, glavnik, češelj, (*russ., poln.* u. *böhm.* greben).
Haarkammmacher, der, glavničar.
Haarkappe, f. Perücke.
Haarklein, *adj.* u. *adv.*, majhen, kakor lasek, na tanko, na drobno, na las, pretanko.
Haarkranz, der, veneo (iz) las.
Haarkranse, die, kodri, *pl.* kodrasti lasje.
Haarkräuseln, das, zaferkovanje, ferkanje, kodranje, vihanje; f. a. Kräuseln.
Haarkräusler, der, kodravec, frizêr*; f. a. Friseur.
Haarkünstler, f. Friseur.
Haarkupfer, das, lasasti baker.
Haarlauf, der, bei den Webern, die obere Reihe der Litzenfäden über den Augen, gornje ničevnice, nach *V.* gornja ličavnica, velika (gornja) plat.
Haarling, der, dlakar.
Haarlocke, die, koder (a. *poln., böhm.* u. *russ.*), zvitek, kitica las, nach *M.* a. ferkolas, ferkocelj.
Haarlos, *adj.*, brez las, brez kocin, brez dlake, brezlasen, gol; f. a. Glatzköpfig.
Haarlosigkeit, die, golost.
Haarmantel, der, nach dem *Poln.* podlasnik.
Haarmaul, das, kosmatoustec.
Haarmehl, f. Haarpuder.
Haarmilbe, die, lasni molj.
Haarmörtel, der, apno z dlakami.
Haarmücke, die, kosmati komar.
Haarnadel, die, Gabelnadel, lasna ključica, lasne viličice; starke, lange Nadel, bei dem Frauenkopfputze, koževnica, igla, velika bucika, bucka.
Haarnest, das, nach *V.* svitek kit, čop.
Haarnetz, das, mreža za lase.
Haarpflanze, die, lasata rastlina.
Haarpinsel, der, pinzelje*, čop iz dlak.
Haarpuder, der, prah ali štupa za glavo, za lase.
Haarputz, der, lišp, kinč, okras v laséh.
Haarputzer, der, česavec; f. a. Friseur.
Haarranfer, der, skubač, skubec.
Haarring, der, perstan, rinka* iz las.
Haarröhre, die, lasova, lasna cevčica.
Haarsack, der, vreča za lase; f. a. Haarbeutel.
Haarsalbe, die, maža, pomaz, mazilo za lase.
Haarsalz, das, lasnata sol; f. a. Haaralaun.
Haarschaber, der, stergalo, stergar, golivnik (pri strojarjih).
Haarschädel, der, z lasmi obraščena, obrašena čepinja, lobanja, glava.
Haarschar, f. Bärlapp.
Haarscharf, *adj.*, tako ojster, da las vzame, odreže. britkooster; *adv.*, prav na tanko; f. Grau.
Haarscheide, die, razdelek, preča, cesta.
Haarschere, die, škarje za lase.
Haarschlage, die, tolkovnica.
Haarschlächtig, (herzschlechtig, deutsche Lokalismen, soviel als Dampf bei den Pferden), nadušljiv, naduha.
Haarschleife, die, pe(n)tlja, trak za v lasé.
Haarschmuck, f. Haarputz.
Haarschmücker, f. Haarputzer.
Haarschneide, die, lasni ostrižki.
Haarschnepfe, die, (Scolopax Gallinula), pokleč.
Haarschnur, die, lasna vervica, lasni motoz; bei den Pferden, auch Haarseil, zavlaka, prevlaka.
Haarschopf, der, čop las.
Haarschuppen, *pl.*, perhaji (a. perhaj) v glavi, perhot-i, perhajasti otrobi, nach *V.* ljuskine v glavi, ljuskinasta glava.
Haarschur, die, strižba, striženje las; f. a. Tonsur.
Haarschwärze, die, černilo za lase.
Haarschwefel, der, lasasto žeplo.
Haarseide, die, lasnata, tanka svila, židn.
Haarseil, f. Haarschnur.
Haarseite, die, eines Felles, nach *V.* kaber,-ra, kosmata stran.
Haarsieb, das, sito.
Haarsiebboden, der, dno sita, mreža.
Haarsiebstuhl, der, statve za sita.
Haarsilber, das, lasasto srebro, kocinasto srebro.
Haarspalt, der, razcep lasa, dlake.
Haarspalten, f. Haarspalterei.
Haarspalter, der, prenatančni preiskovavec. *kroat.* cepidlaka (neu).
Haarspalterei, die, cepljenje dlake, prenatančno preiskovanje, presojevanje, (cepi dlačenje†).
Haarspange, die, zaponka za lase.
Haarspieß, f. Haarbolzen.
Haarstaub, f. Haarpuder.
Haarstern, f. Komet.
Haarstrang, f. Haarschnur.
Haarstrich, der, tenak potez, tenka črtica.
Haartour, die, nach *V.* lasnica; f. a. Haaraufsatz.
Haartragend, f. Haarig.
Haartuch, das, aus Pferdehaaren, das Beuteltuch, sito, cedilce, nach *V.* ruta iz žime, žimnata ruta, *böhm.* žinka.
Haarumwachsen, *adj.*, kosmat, z lasmi obrašcen, obrašen.
Haarvitriol, der, vitriol v nitkah.
Haarwuchs, das, f. -salbe; so viel als Sehne, Flechse, suha žila, kita.
Haarweide, die, tankolista verba.
Haarwickel, der, zavitek, ovitek las; f. a. Papillote.
Haarwirre, die, kušter.
Haarwuchs, der, rast, rastenje las.
Haarwulst, der, svitek las.
Haarwurm, die, Haarmilbe, f. Fadenwurm.
Haarwurzel, die, lasja koreninica.
Haarzange, die, kleščice, klešice za puljenje las.
Haarzeug, f. Dengelzeug.
Haarzirkel, der, najtanjši šestilo.
Haarzopf, der, kita, (*böhm.* u. *poln.* verkoč), auch pletenica.

Habbegierig, *adj.*, lakomen.
Habe, die, alles, was man besitzt, imenje, in Unterkr. u. *serb.* imanje, premoženje, imetek; mein ganzes Hab und Gut, vse, kar imam, kar premorem, vse moje; sein ganzes Hab und Gut wurde verkauft, vse premoženje, vse (njegovo) so mu prodali; f. a. Handhabe.
Habedank, der, vala.
Habelosigkeit, die, nepremožnost, neimenje.
Haben, *v. n.* u. *a.*, imeti, f. a. Besitzen; wenn man Jemand etwas zu nehmen, zu halten gibt, da hast du den Stock, na palico, na primi, derži palico; da habt ihr, nate; halten, das Faß hat fünf Eimer, sod derži, meri, ima 5 veder; Hunger, Durst haben, lačen, žejin biti; Schuld haben; kriv biti; viele Schulden haben, veliko dolžan biti; Unglück haben, nesrečen biti udgl. mit biti und einem dem gehabten Zustande entsprechenden Beiworte; häufig wird haben im Slovenischen blos durch ein auf den gehabten Zustand bezügliches Zeitwort ausgedrückt, wie: Sorge, Furcht haben, skerbeti, bati se; vielen Kummer haben, ujedati se; Umgang haben mit Jemand, pečati se, družiti se, pajdašiti se s kom; Freude, Lust an etwas haben, veseliti se česa; Abscheu haben, gnjusiti se; Liebe zum Studieren haben, rad se učiti; ich habe Schmerzen, boli me; Noth mit etwas haben, truditi se, ubijati se s čem; nicht selten, besonders bei der Beschreibung des Umfanges, der Beschaffenheit der Körpertheile zumeist eines lebenden Wesens, wird es mit biti und dem *Genitiv* des Gegenstandes gegeben, z. B. die Frauen haben langes Haar und kurzen Sinn, ženske so dolgih las, pa kratke pameti; er hat breite Schultern, širocih pleč je, udgl., auch, er hat ein gutes Herz, dobriga serca je; für Sollen, darnach hat sich ein Jeder zu richten, po tem se ravnaj vsakdo, po tem naj se ravna vsakteri, potem se je slednjimu ravnati, *russ.* dolžen jest, nach dem *Poln.* und *Böhm.* auch tega se ima vsakdo držati; es hat nichts auf sich, nič ne dé, nič ne škoduje; er hat keine Ursache zu weinen, nima se čemu, za kaj jokati; der Lügner muß ein gutes Gedächtniß haben, lažnjivec ne sme biti pozabljivec; bei der Hand haben, f. Hand; Jemand an der Hand haben, za roko deržati, peljati koga; Jemanden zu etwas haben, zum Könige, imeti koga za kaj, imajo ga (za) kralja, od. besser on jim je kralj; besser ein habe ich als zwei hätte ich, bolje je deržì ga, kakor lovi ga, bolji je eno jajce, kakor sneden vol (Spr.); Vieles Geld liegen haben, veliko denarjev na kupu imeti; er hat Nichts zu essen, nima ničesar jesti, nima kaj jesti; ich hätte noch eine Bitte an Sie, še nekaj bi Vas prosil; man hat kein Beispiel davon, ni bilo (še) slišati, da; was habe ich an mir zu bessern, kaj naj popravim, poboljšam nad seboj; Alles, was ich habe, vse moje, vse, kar imam svojiga, vse, kar premorem; ich habe keine Zeit, neutegnem, nimam časa; ich habe bei ihm gut, du hast gut lachen, f. Gut; der Brunnen hat wenig Wasser, malo vode je v vodnjaku; ihr habt Recht, prav imate, pravo ste povedali; viel zu thun haben, veliko dela imeti; er soll meine Tochter haben, dobil bo mojo hčer, dam mu jo; haben Sie die Güte, f. Güte; feil haben, imeti na prodaj; fertig haben, dogotoviti; ich habe nichts an dieser Waare, nimam nikaciga dobička, nič ne dobivam pri tem blagu; hier sind zu haben, tu se dobivajo, prodajajo, tukej so na prodaj; die Sache hat viel auf sich, reč je imenitna, to hoče kaj reči; ich habe sein Wort, besedo mi je dal, zastavil; du hast hier nichts zu befehlen, tukej nisi gospodar, nimaš oblasti; ich habe nichts dawider, ne branim, ne kratim; ich habe kein Geld um —, nimam s čem—; zum Besten haben, f. Beste; das hat er an sich, to navado ima; er hat das Recht, pravica mu gre; Geduld haben, f. Geduld; als ein Hilfszeitwort, biti; ich habe gehört, slišal sim; ich hätte es gern gethan, rad bil bil storil; *v. r.*, du hast dich albern, nespametno se vedeš, vladaš, obnašaš; *v. i.*, es hat keine Eile, Noth, ni nagliec, ni sile, ni taka naglica, ni taka sila, no mudi se; mit ihm hat es keine Gefahr, pri njem ni nevarnosti, ni se bati; da hat es gute Wege, tu se ni nič bati, je vse v redu; es hat seine Richtigkeit damit, res je, prav je; es hat den Anschein, podoba je.
Haben, das, f. Guthaben, Credit.
Habenichts, der, nimanič, revež.
Haber, der, f. Hafer.
Haberecht, der, prepiravec, pravdar, ki vedno svojo goni, gode, terdi, ki ima vselej prav in se ne da preučiti, prepričati.
Haberechten, *v. n.*, prepirati se, tergati se, pravdati se, pričkati se.
Haberechterei, die, prepirljivost, pravdarija.
Haberohr, f. Hirtenpfeife.
Habgier, f. Habsucht.
Habgierig, f. Habsüchtig.
Habhaft, *adv.*, werden eines Dinges, kaj dobiti, polakniti, polastiti se česa; prilakniti, prilastiti si kaj; zasačiti, vjeti, prijeti, v pest dobiti, *serb.* uhvatiti.
Habicht, der, *(accipiter)*, Benennung der Raubvögel überhaupt, nach *V.* vjeda; (Falco palumbarius), gem. Habicht, jastreb golobar, kokošar, lunj; ein junger Habicht, jastrebič.
Habichtseule, die, skovik, skolek, sokolek.
Habichtsfang, der, lov na jastrebe; jastrebovi krempljі.
Habichtsfänger, der, jastrebar.
Habichtskraut, das, (Hieracium), hostni regrat.
Habichtsnase, die, kljukanos, krivonos, kljukasti nos, orlov nos.

Habichtsnetz, das, mreža, nastava za jastrebe.
Habichtsschnabel, der, jastrebov kljun.
Habichtsstein, der, (Hieracit), jastrebovec†.
Häbig, *adj.*, s. **Gehäbe**; karg, stisnjen, neužitoven.
Habil, s. **Tauglich, Geschickt.**
Habilität, s. **Geschicklichkeit.**
Habilitiren, sich, *v. r.*, pripravniga se storiti, skazati, svojo pripravnost za kaj skazati, osposobiti se†.
Habilitirung, die, skuz pripravnosti, prikladnosti.
Habit, der, oblačilo, obleka; s. **Anzug.**
Habituell, *adj.*, navaden, navajen.
Habitus, der, Gewohnheit, navada, vajenost; Neigung, naklon; Fertigkeit, roènost, izurjenost; Haltung, ponašanje.
Habschaft, Habseligkeit, die, imenje, premoženje, *iron.* uboštvo, siromaštvo.
Habselig, *adj.*, premožen.
Habseligkeit, s. **Habschaft.**
Habsucht, die, gladovnost, lakomnost; s. a. **Gewinnsucht.**
Habsüchtig, *adj.*, gladoven, lakomen, lakom, voléji.
Habsüchtige, der, gladovnik, lakotnik, lakomnik, niedr. volk; die, lakomnica.
Hache, s. **Grobian.**
Hachel, s. **Achel.**
Hächel, s. **Hechel.**
Hachelkraut, das, Hanfhechel, gladež, mačkovec.
Hachse, s. **Haxe.**
Hack, der, das Hacken, sek, usek; einen Hack thun, usekati kaj, *serb.* seknati; Hack und Pack, žlota.
Hackbank, die, ploh, *dim.* plošič.
Hackbeil, das, sekalo, sekulja, *dim.* sekalce; bei den Fleischern, kostenica, nach *Jan.* pretosek.
Hackblock, der, Fleisch darauf zu hacken, ploh; Holz zu hacken, tnalo; ein aufrechtstehender, klada, kercelj, ćolja, hlod.
Hackbrett, das, in den Küchen ein Brett mit einem Rande, etwas darauf zu hacken, torilo, torilce, deska za sekanje, dilja; ein musikalisches Instrument, pentek, cimbale; ich spiele darauf, pentekam.
Hacke, die, das Behacken des Hopfens, der Weinberge mit der Hacke, kop, okopavanje, s. a. **Karsten**; eine Art, sekira; das Werkzeug, damit in die Erde zu hacken, Haue mit einem breiten Eisen, motika; mit einem schmälern, rovnica; mit einem spitzigen, kramp, pikon, pikelj, cepin; so viel als Ferse, peta; Einem auf der Hacke sein, komu za petami biti; s. a. **Ferse.**
Hackeisen, das, sekalo.
Häckel, die, sekirica, (ferlanka).
Hacken, *v. a.*, mehrmals hauen, Fleisch, Würste, sesekati, razsekati, sekati; Holzhacken, les, derva robiti, sekati; spalten, cepiti; in sehr kleine Stücke, sekljati; die Erde hacken, den Weinberg, okopati, okopavati, kopati; mit dem Schnabel, kljuniti, kljevati, kavsniti, kavsati; eine Sache hacken, robato, negladko izdelati; *v. n.*, prijeti se, držati se česa kakor klop, držati se česa, kakor pijanec plota (Spr.).
Hackenhieb, der, zasek, udarec s sekiro.
Hackenleder, das, opetoica, opetica.
Hackenschar, die, (Chenopodium bonus Henricus), kozji rep.
Hackenstiel, s. **Axtstiel.**
Hackenstück, das, an Strumpfen, peta.
Hacker, der, auch **Häcker**, sekač, kopač; s. **Hacken.**
Hackerig, *adj.*, kocast.
Häckerling, Häcker, der, rezanje, rezanica; Stroh zu Häckerling schneiden, slamo rezati, škopo rezati.
Häckerlingsbank, die, slamoreznica, slamorezna truga, škoporezna truga, škoporeznica, slamorezni stol.
Häckerlingseisen, das, kosa za slamo.
Häckerlingsschneider, der, slamorezec, škoporezec.
Hackerlohn, der, plačilo za sek, za kop, za okopavanje.
Hackelkraut, s. **Küchenschelle.**
Hackfrucht, die, okopavina.
Hackhopfen, der, okopavni hmelj.
Hackklotz, s. **Hackblock.**
Hackmesser, das, sekalo, sekulja; *dim.* sekalce, gewöhnlich nož.
Hackfch, der, merjasec, s. **Eber**; unreiner Mensch, svinja, prešič, presica; Zotteureisser, kvantač, klafač; ein Hackfch sein, umazane besede v ustih imeti, kvantati, klafati.
Häckfel, s. **Häckerling.**
Häckfelmesser, das, kosa, škoporezna kosa.
Hackstock, s. **Hackblock.**
Hadel, die, ein Haufen herabhängender Aehren der Hirse, lat; in den Zusammsetzg. latinast.
Hädel, der, s. **Schlich.**
Hadelgras, das, (Gramen paniculatum), latinasta trava.
Hader, der, ein alter Lumpen, capa, cunja, candra; zum Abwischen, brisija, brisavnica; Streit, Zank, prepir, puljavica, terganje; im Hader sein, tergati se, klati se, v razpertii biti.
Haderbalg, Haderer, der, Zänker, prepirljivec; *serb.* u. in U. Kr. svadljivec.
Hadergeist, der, prepirljivost; s. a. **Haderbalg.**
Hadergern, Haderhaft, *adj.*, prepirljiv, prepiravast, kregljiv, in U. Kr. u. im *Serb.* svadljiv.
Haderkasten, der, **Haderlade**, die, cunjik, cunjak.
Haderkatze, s. **Haderbalg.**
Haderlump, der, s. **Haderlumpen**; *fig.* capin, zanikernčž.
Haderlumpen, der, cunja, capa, starina pertena.
Haderlumpenmann, -sammler, der, cunjar.
Haderlumpensammlerin, die, cunjarka, cunjarica.

Habermesser, das, cunjoreznik (nož), kosa za cunje.
Hadern, *v. n.*, prepirati se, kregati se, puliti se, tergati se, klati se, svajati se; prekati se, s. a. als zanken; zu hadern anfangen, spreti se, sklati se, zbesediti se.
Hadersammler, s. **Habermann.**
Haderfatt, *adj.*, ich bin haderfatt, nakregal sim se; naveličal sim se klanja, puljenja.
Haderschneider, der, cunjnreznicar.
Haderschneidmaschine, die, cunjoreznica.
Haderfucht, die, prepirljivest, svadljivost.
Haderfüchtig, *adj.*, prepirljiv, svadljiv.
Haderfuppe, die, juha z vbitimi jajci, nach *V.* cunjava juha, cunjavka.
Hafen, der, ein Topf, lonec, pisker, (nach dem *Böhm.* u. *Poln.* gernec); man kann an den Scherben sehen, was am Hafen gewesen, nach dem *Serb.* od dobriga vina je tudi kiselica dobra; (portus), nach dem *Russ.* u. *Poln.* pristan-i, (vergl. pristati landen), nach dem *Altsl.* pristaniše, bei *V.* brodišče, ladjišče, ladjostaja†; eine Bucht, Meerbusen, s. diese; *serb.* luka — loka, vergleiche *altsl.* laka; Bucht und auch Sumpf; in den Hafen einlaufen, s. **Einlaufen.**
Hafen-, in Zssg., Seehafen, pristansk, nad pristanijo.
Hafenamt, das, pristanski ured, pristanija†.
Hafenanker, der, pristanski maček.
Hafenaufseher, der, pristanski nadglednik.
Hafenbake, die, pristanski kaže.
Hafenbecken, das, zaton, zakotnik ali znožina.
Hafenbinder, der, piskrovez, loncovez.
Hafendamm, der, pristanski jez, pristanska gradba, molo*.
Hafendeckel, der, pokrov, pokrovka, rena.
Hafengast, der, pristaniščar, pristanišar.
Hafengeld, das, pristanina.
Hafenkette, die, pristanska veriga.
Hafenlenchte, die, pristansko svetilo.
Hafenmeister, s. **Hafenaufseher.**
Hafenpolizei, die, pristanska policija.
Hafenräumer, der, trebilo pristansko.
Hafenschlupf, der, zavetje, zakotnik, zavetrina.
Hafenstadt, die, mesto s pristanijo; ki ima pristan ali pristaniše, pristaniše.
Hafenzoll, s. **Hafengeld.**
Hafer, der, (Avena), oves, in U. Kr. und *Serb.* zob-i, gladek; der wilde Hafer, samosevec, divjak; das Pferd frißt Hafer, konj zoblje oves; der Hafer flicht ihn, preveč sit je, kruh po njem razbija, kruh mu preseda, kruha je pijan, objesten je, *serb.* peče ga salo; den Hafer von der Gans fangen, žido od mojškre kupovati (Spr.).
Hafer-, in Zssg., den Hafer betreffend, aus Hafer bestehend, ovsen; dem Hafer ähnlich, ovsenast.
Haferacker, der, oves usejani, z ovsam obsejana njiva; nach der Ernte, ovseniše, ovsišče, ovsiše, u. *V.* auch ovsje.
Haferbau, der, sejanje, ravnanje ovsa.
Haferbier, das, ovseni ol, ovseno pivo.
Haferbirn, die, ovsenka, ovsenica.
Haferboden, der, tla za oves dobre.
Haferbrei, der, aus Hafergrütze, ovsena kaša; aus Hafermehl, ovseni močnik.
Haferbrot, der, ovseni kruh, ovsenjak; vergl. d. Spr. kdor jé ovsenjak, je prav korenjak.
Haferdistel, s. **Ackerdistel.**
Haferei, die, s. **Hafengeld**; Lohn des Lootsen, vodnina†; Seeschaden, s. **Havarie.**
Hafererute, die, ovsena žetev.
Haferfeld, s. **Haferacker.**
Hafergelb, *adj.*, rumen kakor oves.
Hafergras, s. **Perlgras.**
Hafergries, der, ovseno pšeno.
Hafergrütze, die, ovsena kaša.
Haferkaff, das, ovsene pleve.
Haferkasten, der, zobnjak.
Haferkorn, das, ovseno zerno.
Haferkur, die, ozdravljanje z ovsam.
Haferlattich, s. **Huflattich.**
Haferlaus, die, ovsena uš.
Hafermalz, das, ovseni slad.
Hafermehl, das, ovsena moka.
Hafermilch, s. **Bocksbart.**
Hafermuß, das, ovseni močnik.
Haferpflaume, die, cibara, cimbara.
Haferricke, die, poljska vrana.
Haferrispe, die, ovseni lat, *coll.* latovje, latje.
Haferrose, s. **Erdrose.**
Haferfaat, die, ovsena setev, usejani oves.
Haferfack, der, zobnica.
Haferschlehe, s. **Haferpflaume.**
Haferschleim, der, Haferseim, ovseni sok, bolj čista ovsena kaša.
Haferschrecke, die, kobilica.
Haferschrot, der, ovseni zdrob.
Haferfpreu, s. **Haferkaff.**
Haferstoppel, die, ovsišče, ovsiše, ovseniše, ovseniše.
Haferstroh, das, ovsenica, ovsena slama.
Haferstück, s. **Haferacker.**
Haferfuppe, die, ovsena juha, polivka.
Haferwurzel, s. **Bocksbart.**
Haferzins, der, auch pasji oves, ovsenina.
Haff, s. **Bucht.**
Haffdeich, der, primorski jez.
Hafner, der, Töpfer, lončar; Hafner sein, lončariti.
Hafnerin, die, lončarica.
Haft, der, Festigkeit, Haltung, nach *V.* spopad; die Sache hat keinen Haft, reč se ne sprijema, se ne veže, ne derži, nima spopada; dasjenige, wodurch eine Sache an der andern haftet, pripona, zapona, zapon, zapenec, dedec; *russ.* petlja; an den Fenstern, bei den Büchsenmachern, kljuka.
Haft, die, zapira, ječa, zapor, zapertje; s. a. **Arrest, Gefängniß**; Einen zur gefänglichen Haft bringen, zapreti koga; in der Haft halten, zapertega imeti, ječiti; er gerieth in die Haft, zaperli so ga, v ječo so ga vtaknili; für etwas in Haft treten, za-

staviti se za kaj, porok biti; Einem die Haft abfordern, tirjati, de odgovor da.

Haft, das, s. Eintagsfliege.

Haftbefehl, der, ukaz koga zapreti, ukaz zapertja.

Haftbrief, s. Steckbrief.

Haftdolde, die, (Caocalis), divja krebulica.

Häftel, die, auch das, zapon, zapenec, kopčica, dedec in baba; zaponec, poglica, zapona, kobilica, kobiličica.

Häftelhacken, der, bei den Jägern, kljuka, *dim.* ključica.

Häftelmacher, der, kobiličar, kopčar, zapenčar.

Häfteln, s. Heften.

Haften, *v. n.*, sprijeti ob. prijeti se, prijemati se, deržati se česa; es will nicht haften, neče se prijeti, neče (se) deržati; pripeti se, opeti se k čemu, tičati na čem; von einem Wagen, der nicht weiter kann, obtičati, tičati; da haftet es, tu tiči, v to se reč zadeva, to je zaderžek; das Auge haftet an etwas, oko se je prijelo česa, se je ustavilo nad čem; ein flatterhafter Mensch, bei dem nichts haften bleibt, vihravec, kteriga se nič ne prime, ki ničesar ne pomni; es haften einige Schulden, Abgaben auf dem Gute, nekaj dolgov, davkov se derži te zemlje, nekaj dolgov je pri ti zemlji, je vpisanih na to posestvo; es haftet Gefahr auf dem Verzuge, nevarno je odlašati; die Waare haftet für die Abgabe, blago je zastavljeno za davek; für jemanden haften, za koga porok biti, zastaviti se za koga, auch nach dem Deutschen, dober biti za koga; s. üb. Bürgen; ich hafte für den Schaden, nach *V.* jez sim za škodo, jez bom odškodoval.

Haftgeld, s. Angeld.

Haftung, die, poroštvo, odgovor, zastava, zaveza, s. a. Gewährleistung; versönliche, osebna zaveza; s. a. Haft.

Haftungsentbindung, die, odveza odgovornosti, poroštva.

Haftungspflicht, die, dolžnost, za kaj odgovor dajati.

Haftungsurkunde, die, zavezno pismo.

Hag, der, soviel als Zaun, meja, seč, plot, ograda; als lebendiger Zaun, zalog; *serb.* živica; als Busch, germ; s. a. Gehege.

Hagapfel, der, lesnik.

Hagapfelbaum, der, lesnika.

Häge, die, zaklon, varstvo; s. a. Pflege, Lust; er hat seine Häge daran, to ga veseli.

Hägebereiter, s. Forstbereiter.

Hagebuche, die, (Carpinus betulus), gaber; *russ.* grab.

Hagebuchen, *adj.*, gabrov.

Hagebuchenholz, das, gabrovina, grabrovina; ein kleiner Baum, Stamm davon, gabrovec.

Hagebuchenwald, der, gaberje.

Hagebutbirne, die, nespljarica.

Hagebutte, die, die Frucht, jagoda šipečja, mačohe.

Hagebuttenrose, die, Hagebuttenstrauch, der, (Rosa canina), šipečje, babji zob, mačoha; *russ.* šipovnik, *böhm.* šipek.

Hagebuttschwamm, der, šipečja, babjekova goba, šiška.

Hagedorn, der, Weißdorn, glog.

Hägeholz, **Hegeholz**, das, varovani les, branjevina, gaj, gajevina.

Hageiche, die, dob, hrast (v gajih).

Hageichel, die, želod (od taciga hrasta).

Hagel, der, gefrorene Regentropfen, die aus der Luft fallen, jedoch dicker als Graupen, toča, (in andern slav. Munda. grad); der Hagel schlug die Saaten nieder, toča je potolkla, pobila, vzela žita; Schrot, svinčeno zernje; s. a. Schrot; in der Geschützkunst, toča, drob, sodra, (t. j. vse drobnejši kugle); Jan Hagel, Hans Hagel, der niedrige Pöbel, soderga, druhal; im Weißen des Eies zwei knochige Bänder, welche das Gelbe halten, (Hahnentritt), oko, očesa; daß dich der Hagel, da bi te strela (udarila, ubila), da bi te streljavka.

Hagel-, točin, točec.

Hageldicht, *adj.*, gost kakor toča.

Hagelgans, die, divja gos; s. Schneegans.

Hagelguß, der, silna, gosta toča.

Hagelkorn, das, točno zerno ob. toča sčlechtweg; *med.* terdi ječmenec.

Hagelkugel, s. Kartätsche.

Hageln, *v. i.*, es hagelt, toča gre.

Hagelschaden, der, škoda, ki jo je toča naredila; uima po toči; pobito, potolčeno žito; kar je toča vzela, pobila.

Hagelschadenversicherung, die, zavarovanje zoper točo.

Hagelschlag, der, toča.

Hagelsturm, der, navihta, vihar s točo.

Hagelvoll, *adj.*, zelo pijan.

Hagelwetter, das, toča, hudo vreme s točo.

Hagelwolke, die, točnati oblak.

Hagen, der, s. Hag.

Hagen, *v. n.*, s. Behagen.

Hägen, *v. a.*, (ergötzen), das häget mich, to me veseli, to mi godi; *v. r.*, sich hägen, veseliti se, goditi se.

Hägen, **Hegen**, *v. a.*, mit einem Zaune einfassen, ograditi, zagraditi, pregraditi, graditi, auch oplotiti; mit einem aufgeworfenen kleinen Graben, z rovi ali jarki obdati, obdajati; einen Wald, zagajiti, gajiti gojzd; bewahren, varovati, ograditi, ne sekati derv in ne pušćati, pušati živine vanj; das Wild hägen, varovati, rediti, hraniti, ne streljati; *fig.* Diebe hägen, tatove skrivati, prejemati, pri sebi imeti, potuho dajati jim; Haß hägen, sovraštvo imeti, v sebi kuhati, sovražiti; Liebe hägen, ljubiti, ljubezni streči; Hoffnung hägen, upati; einen Zweifel hägen, dvomiti; eine Meinung hägen, misliti, misli biti, s. a. Haben, Schützen; ein Gericht hägen, s. Halten.

Hageprunk, s. Stutzer.

Hager, *adj.*, suh, meršav, medel, ščinžen, kumern (?), nach *V.* koščen, nach *M.* kertast; hager werden, fein, shujšati se, omeršaveti, meršaveti.

Hager, der, s. Hagerfalk.

Häger, **Heger**, der, Hügel vom Sande oder Erde im Strome, gomila, sipina; logar, gajnik, s. a. Hehler, Häher.

Hägereis, **Hegereis**, das, das Laßreis, mladovje, mladi les, prihranjenec.

Hägereiter, der, logar, šumar, gajevnik.

Hagerfalk, der, močan, lovski sokol.

Hägerhaus, das, logarnica.

Hagerkeit, die, suhota, meršavost, kumernost(?), nach *M.* slokost.

Hagern, *v. n.*, posušiti se, shujšati (se), hujšati (se), sušiti se, omeršaveti, meršaveti; verkümmern, zahirati, hirati, medleti.

Hagerose, s. Hagebutte.

Hägesäule, die, lovski mejnik.

Hägeschau, die, ogled plotov, ograd.

Hägeschlag, der, varovani gojzd, prepovedani les, branjevina, gajevina.

Hagestolze, der, brezženec, zastarani fant, nach dem *Poln.* samoživec, samotnik.

Hagestolze, die, zastarano dekle, samica.

Hägewald, s. Hägeschlag.

Hägewasser, das, voda zavarovana, v kteri ne sme vsak rib loviti.

Hägeweide, die, (Bachweide), rakita, s. a. Bachweide; zagrajeni pašnik.

Hägewiese, die, zagrajeni, zaperti travnik, kjer ne sme nihče živine pasti, nach *V.* založka.

Hagewild, das, *waidm.* ograjen kos gojzda za zverine.

Hägewisch, der, šop slame, vejic, v znamnje, da je kaj prepovedano, ograjeno.

Hägezeit, die, za streljanje zveri prepovedani čas, lovski počitek.

Häglinq, s. Weißfisch.

Hägung, die, ograjanje, gajenje, varovanje; s. a. Hägen.

Häher, der, Heher, (Corvus glandarius), šoja, šojka, nach Andern šoga, irta, irt; (in den übrigen slav. M. soja, sojka).

Hahl, *adj.*, skriven.

Hahn, der, Haushahn, petelin (*altsl.* pětl); nach *V.* in Innerkr. peték (*russ.* u. *poln.* petuh); in St. sowie *böhm.* u. *poln.* kokot; das Hähnchen, petelinec, petelinček; das Männchen der Vögel überhaupt, samec; der Wetterhahn, petelin (na strehi); an einem Gewehr, pipa, zapipek; am Schlosse der Feuergewehre, petelin; den Hahn spannen, petelina napeti; überall der Hahn im Korbe sein, komur vse na roke gre, povsod gospodar biti; darnach wird kein Hahn krähen, nikomur se ne bo kolcalo po tem; nihče se ne zmeni zato, nihče ne bo vprašal po tem; der Hahn krähet, petelin poje; indischer Hahn, purman; Einem einen rothen Hahn aufs Dach setzen, zažgati, zapaliti komu hišo, rudečiga petelina mu na strehò postaviti, posvetiti komu; *mont.* sreberno zerno.

Hahnballen, s. Hahnenbalken.

Hahnbieger, der, pregibač, lesica za petelina (pri puškarjih).

Hahnbohrer, der, pipnik (sveder).

Hahnbuche, s. Hagebuche.

Hahnbutte, s. Hagebutte.

Hahnenblümchen, s. Spindelbaum.

Hahnen, *v. a.*, roge komu natakniti, natikati.

Hahnenbalken, der, etwa srednji steber, petelinov steber; der Balken oben im Giebel des Hauses, pokončno sleme.

Hahnenbart, der, petelinova bradusa, nach *V.* podbradki, ušesa.

Hahnenei, das, petelinovo jajce.

Hahnenfuß, der, (Ranunculus), zlatica, cedolika, nach *M.* samojed, *poln.* žabiuek.

Hahnengefecht, das, petelinji boj, boj petelinov.

Hahnengehäuse, das, *mont.* opipje.

Hahnengeschrei, das, petelinovo petje, kikirikanje.

Hahnenhode, s. Kornelkirsche, Hagebutte.

Hahnenkamm, der, petelinov greben, roža; (Rhimantus christa galli), kuroslek, škrobotec, šekotec, petelinov greben; s. a. Kammgras, Glitsch.

Hahnenkammklee, s. Esparsette.

Hahnenkampf, s. Hahnengefecht.

Hahnenlied, das, petelinovo petje.

Hahnenlippe, die, an Gewehren, čeljust.

Hahnenruf, **Hahnenschrei**, s. Hahnengeschrei.

Hahnenschritt, der, der Tag hat um einen Hahnenschritt zugenommen, dan je dalji, kar petelin čez prag poskoči, kar bolha zine.

Hahnensporn, der, petelinova ostroga.

Hahnenstein, der, kopunov kamen, (ki se časih najde v kopunovem želodcu).

Hahnentritt, der, oko, s. Hagel; zur Befruchtung der Eier, kopčanje; auch Lahmgehen der Pferde, po petelinsko stopa.

Hahnenwahrsagerei, die, prerokovanje iz petelinoviga petja.

Hähnker, der, ein auf verlassenes Gewirf gesetzter Schwarm, nach *V.* pregnanec.

Hahnrei, der, nach dem *Russ.* rogonosec; mož, ki ima nezvesto ženo; den Mann zum Hahnrei machen, možu roge staviti, natikati; (von einem Dritten), zapeljati komu ženo; zum Hahnrei werden, roge nositi.

Hahnreischaft, die, stan rogonosca.

Hai, s. Haifisch, Hag.

Haifisch, der, (Squalus), morski volk, požerun.

Hain, der, log, gaj, dobrava, s. a. Forst; so viel als Tod, smert; Freund Hain klopft an, smert na duri terka, kljuka.

Hainbinse, die, (Lagula), divja cedil; *coll.* cedilje.

Hainbuche, s. Hagebutte.

Hainbuchenflechte, die, grahov lišaj.

Hainbutte, s. Hagebutte.

Hainenholz, s. Hagedorn.

Haingebirge, das, gojzdnato, drevnato hribovje.

Haingeflüster, das, šepet, šumot gaja, dobrave.

Hainholz, s. Hägeholz.

Hainkreuzkraut, das, grint.

Hainſiedler, der, puščavnik, pušavnik.
Hainthal, das, dolina v gaji.
Hainvolk, das, logarji, gojzdarji, ljudstvo po (v) gojzdih (stanujoče).
Häkchen, das, ključica, kljukica, kaveljček; ein Häkchen auf Jemanden haben, piko na koga imeti, gorak mu biti, ſ. **Tambourna-del, Apoſtroph.**
Häkchenſtich, ſ. Tambourſtich.
Hakeiſen, das, teslo, dolbilo.
Häkel, Hakel, *adj.*, nježen od. nežen, kar se rado umaže.
Häkel, das, ključica, kvačica.
Häkelarbeit, die, etwa kvačkanje†.
Häkelei, die, zbadanje, pikanje.
Hakelig, Haklig, Heiklich, *adj.*, bedenklich, hakelige Sache, kočljiv, lišpav (von Pferden udgl.); ein hakeliger Menſch, kočljiv človek, zamérljiv, tenak, kogar se ne sme nikdo dotakniti; wähleriſch, zbirčen, zbirljiv, nach *Jan.* razmažen, ſ. a. **Kitzlich**; *serb.* rogobatan.
Häkeligkeit, die, kočljivost, zbirčnost.
Häkeln, *v. n.* u. *a.*, pikati, zbadati, nagajati, *fig.* v gosli dajati; mit dem Häkel ſticken, etwa kvačkati; mit einem Häkchen an ſich ziehen, s kljuko, kavljem na se potegniti; ſich häkeln, ſo viel als verwunden mit Nägeln, opraskati, praskati, natakniti se, okrempati se.
Häkelnadel, die, kvačka, igla za kvačkanje.
Hakelwerk, das, über einem Zaune, Plankenwerke gelegtes Buſchholz, gornja zaloga.
Haken, der, kljuka, kvaka, kavelj; das Häkchen, kavljič, kavljiček; einen Draht zu einem Haken drehen, sključiti drat; einen Haken werfen, *mont.* zakreniti, zasukati se; zum Heraufen, ključ, kljuka, *fig.* zaderžek, spotika, spotikljej; die in der Regel nur dem männlichen Geſchlechte eigenthümlichen Zähne der Pferde, jekli, *pl.*; hölzerner Haken um Netze ꝛc. darauf zu trocknen, bei den Fiſchern, soha; in den Mühlen, maček; an Kleidungsſtücken, zapenec, zapenka, zapona, ſ. **Häftel**; was ein Haken werden will, biegt, krümmt ſich bald, zgodaj začne žgati, kar kopriva misli ostati.
Haken, *v. a.*, beſonders vermittelſt eines Hakens ergreifen, zakavljiti, nakavljiti, kavljiti, zaključiti, zapeti s kljuko, kvako, kaveljnam, na se potegniti; ſich haken, ſ. **Gerinnen** (von der Milch); den Acker haken, mit dem Haken bearbeiten, z ralico, auch z rovnico, z matiko obdelovati njivo.
Hakenband, das, kljukasto nasadilo, pant*.
Hakenbein, das, kljukasta kost.
Hakenbohrer, der, sveder ključnik.
Hakeneiſen, das, ralo.
Hakenförmig, *adj.*, kljukast, kaveljnast, sključen.
Hakenhaue, die, neka matika.
Hakenkreuz, das, križ s kljukami ua koncih, kljukati križ.
Hakenlachs, das Männchen unter den Lachſen, losos samec, *russ.* samec semgi.
Hakenmörſer, der, možnar s kaveljem.
Hakennadel, die, kavlj, igla.
Hakenpflug, der, nach *V.* orača, ſ. a. **Rührhaken**; *russ.* soha, *serb.* u. *böhm.* ralo.
Hakenſchar, die, zweiſchneidige, dvorezni lemež, na dva kraja režeči lemež, dveperutni lemež, gorski lemež, plužno železo.
Hakenſchlüſſel, der, odpirač, kavljasti ključ, s kavljem ključ.
Hakenſpange, die, kljupa.
Hakenſpieß, ſ. **Harpune.**
Hakenſtock, der, palica s kljuko.
Hakenwendung, die, obračilo.
Hakenzahn, der, nach *V.* jekel, nach dem *Serb.* kel, (kla).
Hakenzieget, der, korec strešnik.
Haker, der, raličar.
Häker, (in Sachſen), ſ. **Eber.**
Hakicht, *adj.*, einem Haken ähnlich, kavljast, kljukast.
Hakig, *adj.*, Haken habend, kavljat, kljukat.
Häklig, ſ. **Häkelig.**
Häkſel, (Häkerling), rezanica.
Halzapfen, der, bei den Zimmerleuten, manjši les, ki se ima zvezati in zbiti z večjim.
Halb, *adj.* u. *adv.*, ein Theil des in zwei getheilten Ganzen, pol, polovica, ſ. **Hälfte**; (welches jetzt indeclinabel iſt, aber die Alten declinirten es und davon der noch übliche Lokal pôli ene, od. opoli ene, dveh ꝛc.); ein halbes Brot, polovica hleba, polovica kruha; der halbe Theil, polovica, polovina; eine halbe Stunde, pol ure; das Gefäß iſt nur halb voll, posoda je le do polovice polna, na pol je le polna posoda; es iſt ſchon halbleer, je že (na) pol prazno; das Glas halb austrinken, izpiti pol, do sredi kozarca; etwas halb von einander ſchneiden, kaj prerezati čez pol, čez polovico, na dvoje, razpoloviti; halb Menſch, halb Fiſch, pol človeka, pol ribe, auch (na) pol človek pol riba; zu halben Tagen, po pol dneva; auf halbem Wege, na pol poti, na sredi poti; es iſt halb zehn, pol desetih je; halbfertig, čez polovico zdelan; anderthalb Jahr, poldrugo leto, ein halber Feiertag, na pol praznik, sopraznik, in Kt. nedelec; halb verſtehen, pol, na pol razumeti, le nekaj, poverhama razumeti; halb und halb, tako tako, srednje, pri primeri, *bot.* polovičen; halb betrunken, todt, na pol pijan, na pol mertev, malo de ne mertev, malo živ; halber Beweis, pol dokaza; es iſt nur halb wahr, samo nekaj je resnice vmes; halbe Brettnägel, mali žeblji.
Halb-, in Zſtgn., pol, polovičen.
Halbachſe, die, pol osi.
Halbanſicht, die, des Mondes, polokrog, pol kolobara.
Halbärmel, der, kratki rokav.
Halbart, die, soversta.
Halbatlas, der, polatlas.
Halbbauer, der, polovičar, polzemljak, gent. polgruntar; der ein Grundſtück um die Hälfte des Ertrages bauet, spolovinar, (v spolovini, v, na spoli imeti njivo).

Halbbauerei, ſ. **Halbpacht.**
Halbbier, das, nižji ol, *böhm.* patoky (patoke, *pl.*), *russ.* polpivo.
Halbbild, das, dopersnica (podoba).
Halbblind, *adj.*, berljav, na pol slep.
Halbbogen, der, pollok.
Halbbruder, der, popoli brat, polbrat, spolovni brat, brat po poli.
Halbbürtig, *adj.*, spolovni, po poli, polrodni; halbbürtiger Bruder, halbbürtige Schweſter, po poli brat, sestra, od. brat samo po očetu, samo po materi.
Halbchaiſe, ſ. **Halbwagen.**
Halbcaſtrat, Halbhengſt, der, dravec.
Halbdiele, die, mala dilja, žaganica.
Halbdukaten, der, pol cekina.
Halbdunkel, das, sómrak, mrak, soton.
Halbe, die, ſ. **Hälfte**, stran; von der Halbe anſehen, postrani pogledati, od strane gledati koga; auf der Halbe ſitzen, na strani, na polovici stola sedeti; Halbe (Maß), polič, polika; Halber-, in Zſtgn., polšk.
Halbedelſtein, der, poldragi kamen.
Halbeimerig, *adj.*, polvedreni.
Halbellig, *adj.*, polvatlen, pollahten.
Halben, ſ. **Halbiren.**
Halben, Halber, *praep.*, za, zavolj, zaradi, ſ. übr. die betreffenden Zuſammenſetzungen.
Halbente, die, severni potapljavec.
Halbentfaltet, Halbentwickelt, *adj.*, na pol razvit, razsnnvan.
Halber, ſ. **Halben.**
Halber, der, pol (n. p. krajcarja).
Halberbe, der, dedič ali dednik polovice.
Halberhoben, *adj.*, polzvišan; ſ. a. **Basrelief.**
Hälberling, der, ſ. **Baſtard, Zwitter.**
Halbeſel, ſ. **Halbpferd.**
Halbfabrikat, das, polozdelek, polotvorek.
Halbfächerig, *adj.*, na pol pregrajen.
Halbfeiertag, der, sopraznik, nedelec.
Halbfenſter, das, polokno, (*russ.* poluokno).
Halbfertig, *adj.*, na pol izdelan, gotov.
Halbflach, *adj.*, na pol plan, plaščnat, plašnat, plošnjat, plošat.
Halbflächſen, *adj.*, na pol lanen.
Halbfleck, der, podpetnjak..
Halbflügler, *pl.*, polokrilci†.
Halbfranzband, der, ein Buch in Halbfranzband, bukve vezane na pol z usnjem.
Halbfrei, *adj.*, na pol svoboden.
Halbfrucht, die, vermiſchtes Getreide, ſ. **Getreide**; auch **Wildhafer, Treſpe.**
Halbfuchs, der, pololisec†.
Halbgelehrte, der, nach *V.* u. and. slav. Mda. nedouk.
Halbgeſchloſſen, *adj.*, halbgeſchloſſene Thür, priperte vrata.
Halbgeſchoß, das, polovično nadstropje, nach dem *Böhm.* polopetro.
Halbgeſchwiſter, die, po poli bratje in sestre.
Halbgeſicht, ſ. **Profil.**
Halbgetreide, das, vermiſchtes Getreide, zmesa; halb Weizen und halb Korn, soršica.
Halbgläubige, der, polovérnik; die, polovérnica.
Halbgold, das, napol zlato.
Halbgott, der, polobog, *fig.* premogočnež.
Halbgut, das, zmes iz kositra in svinca.
Halbharz, das, na pol smola.
Halbhaſe, der, polozajček.
Halbheit, die, polovičnost; eine halbe Sache, ſ. **Hälfte.**
Halbhemd, das, ein kleines Hemd, bei Frauenzimmern, rokavi, nach *Ravn.* rokava *pl.*, auf dem Karſt, opleče; Vorhemd, predsrajčnik.
Halbholz, das, einmal der Länge nach gehäckeltes, geſpaltenes Baumholz, plat, krajnik, polutek, *coll.* platovje, platovi; ein abgeſondertes Stück davon, nach *V.* platišče, platiše.
Halbhüfner, ſ. **Halbbauer.**
Halbhundert, das, petdeset.
Halbig, ſ. **Halb**; mittelmäßig, sredenj.
Halbinſel, die, polotok, polostrov.
Halbiren, *v. a.*, razpoloviti, poloviti, razpoloviniti, poloviniti, razdeliti, deliti na dva enaka dela, na dvoje.
Halbirungslinie, die, črta polovnica, polovičnica.
Halbirungspunct, der, pika polovičnica.
Halbjahr, das, pol leta, pololetje (pol-letje).
Halbjährig, *adj.*, pololeten, — pol leta.
Halbjährlich, *adj.*, vsakopolleten; *adv.*, vsaciga polleta.
Halbkenntniß, die, polovična, nepopolna znanost.
Halbklappig, *adj.*, polklopen.
Halbköpfig, *adj.*, puhloglav, topoglav.
Halbkraft, die, polovična, mala moč.
Halbkreis, der, polokrog, polokrožje, *fig.* serp.
Halbkreisförmig, *adj.*, polokrožen.
Halbkreislinie, die, črta polokrožnica.
Halbkreuzer, der, pol krajcarja.
Halbkugel, die, poluta oble ali krogle.
Halbkugelförmig, *adj.*, polkroglast.
Halbkünſtler, der, slabi, nedoučeni umetnik.
Halblaken, das, platno iz konopniga snutka in laneniga votka.
Halblang, *adj.*, polkrajši, ne dosti dolg.
Halblarve, die, šema ali obrazina, polokrivka.
Halblaut, *adj.*, tih; der, polglasnik, polglasnica.
Halblebend, *adj.*, na pol živ.
Halbleer, *adj.*, na pol prazen.
Halbleinwand, die, poloplatno, tkanina iz lanene in bombaževe preje.
Halblich, *adj.*, na pol, poverhi, polovičen.
Halbling, der, ſ. **Heller**; *fig.* poloviènjak.
Halblöhner, ſ. **Halbbauer.**
Halbmann, ſ. **Eunuch, Halbpächter.**
Halbmaſt, die, žir, pitanje z žiram (in no z želodam, ki je boljši).
Halbmaſtig, *adj.*, bukov.
Halbmenſch, der, na pol človek(a).
Halbmeſſer, der, polopremérnik, polopre-

sežnik, nach dem *Russ.* poloprečnik; (nach *Jan.* dosredak); s. a. **Durchmesser.**

Halbmerling, der, (Provinzialis.) pol mérnika, polovuica, polovnik; gebr. a. četertnik (rückf. des Metzens).

Halbmetall, das, polokovina.

Halbmetzen, der, mérnik, vaganica, in Jn. Kr. a. kaznenik (vergl. kazen, Giebigkeit).

Halbmond, der, polomesec.

Halbmondförmig, *adj.*, polomesčast.

Halbmutter, die, mačaha, mačoha, pisana mati.

Halbnackt, *adj.*, na pol nag, gol.

Halbnebe, die od. das, *waidm.* der morgens aufstehende Schnee, nach *V.* poperh, snežni poperh.

Halboffen, *adj.*, von der Thür, pripert.

Halbohr, das, polouška.

Halbpacht, der, um die Hälfte des Ertrages, spolovina; im Halbpacht haben, v spolovini, v spoli, na spol imeti.

Halbpächter, der, spolovinar.

Halbpart, der, polovica.

Halbpfeiler, der, polostober, podpora, podstavnik.

Halbpferd, das, polokonj; s. **Grindwurzel.**

Halbpfund, das, pol funta.

Halbpfünder, der, polfuntar.

Halbpfündig, *adj.*, polfunten.

Halbporcellain, s. **Steingut.**

Halbrad, das, polkolo.

Halbreif, *adj.*, nedozrel, na pol zrel; (in Wippach zadalj).

Halbring, der, serpec, železna kljuka.

Halbrund, *adj.*, na pol okrogel.

Halbsäure, die, (Oxyd), okisanec.

Halbschatten, der, prisenčje, polosenčje.

Halbscheibe, die, des Mondes, pol kolobara.

Halbscheid, die, s. **Hälfte.**

Halbschlächtig, Halbschlägig, *adj.*, poluten.

Halbschlag, s. **Blendling.**

Halbschlummer, der, drem, dremota.

Halbschnabel, der, žolna polokljunka.

Halbschreitig, s. **Chromatisch.**

Halbschuhe, s. **Pantoffeln.**

Halbschürig, s. **Zweischürig.**

Halbschwester, die, popoli sestra, spolovna sestra.

Halbseiden, *adj.*, na pol svilen, židan.

Halbseite, die, pol strani.

Halbseitig, *adj.*, na pol strani.

Halbsichtbar, *adj.*, na pol viden, poloviden.

Halbsparren, der, priloženi lemež.

Halbstiefel, *pl.*, čižmi, čižme, nizke, kratke škorne, čevlji, opanke.

Halbstrauch, der, germič.

Halbstündig, *adj.*, pol ure.

Halbstündlich, *adj.*, vsake pol ure.

Halbtägig, *adj.*, poldneven, pol dne.

Halbtheilig, *adj.*, razpolovljen.

Halbtodt, *adj.*, na pol mertev; er ist halbtodt, *fig.* smert iz njega gleda, je skoraj ves mertev, zdaj bo po njem.

Halbton, der, pologlas.

Halbtonig, *adj.*, pologlasen.

Halbtrauer, die, haben, na pol v černo (oblečen biti), mala žalost.

Halbtuch, das, polosukno.

Halbverbrannt, *adj.*, ogorel.

Halbvergangen, *adj.*, polopretekli.

Halbverschnitten, *adj.*, na pol skopljen; ein halbverschnittenes Pferd, konj poloskopljenec; ein halbverschnittener Hahn, rogotec.

Halbvieh, das, na pol živina.

Halbvogel, der, poloptič.

Halbvocal, s. **Halblaut.**

Halbwagen, der, dvokolesni voz.

Halbwahr, *adj.*, na pol res.

Halbweg(s), *adv.* tako tako, srednje mere, koliòkaj, le nekoliko, na pol.

Halbwild, *adj.*, na pol divji, divjak, polodivji.

Halbwisser, s. **Halbgelehrte.**

Halbwüchsig, *adj.*, nedorasel.

Halbziegel, der, mala opeka, polovičar.

Halbzirkel, s. **Halbkreis.**

Halbzirkelförmig, Halbzirkelnd, *adj.*, polokrožnat.

Hald, s. **Abschüssig.**

Halde, die, die abschüssige Seite eines Berges, stermce, stermica, stermina, reber, *mont.* kup, kupec gluhega, jaloviga kamnja, razor, razbor.

Halden, *v. n.*, stermeti.

Haldenwäsche, die, izpiranje jalovice, iskanjo rude iz gluhiga kamuja.

Halen, *v. n.* u. *a.*, in der Schifffahrt, s. **Ziehen, Fassen.**

Hälfte, die, polovica, polovina, pola, poluta, polutek, pol; eines Stammes, platič, s. a. **Ehehälfte;** zur Hälfte, na pol, do polovice, do srede; in zwei Hälften, v dva enaka, enolika dela, kosa; bis zur Hälfte füllen, pol (n. p. kozarca natočiti).

Hälften, s. **Halbiren.**

Halfter, die, Zaum ohne Gebiß, uzda, oglav (beides auch *altsl.*), oglavnik, tok, povodec; an die Halfter legen, s. **Halftern;** an der Halfter führen, za uzdo (v povodcu) peljati, voditi; eine chir. Binde, s. **Halfterbinde.**

Halfterbinde, die, **Halfterverband,** der, *med.* podbradnik.

Halftergeld, das, uzdnina, denar za uzdo, (ki ga dobiva prodaveov hlapec od kupca).

Halfterkappe, die, ein Stück Leder auf dem Kumet des Pferdegeschirres, streha (in Obkr.).

Halfterloch, das, luknja (v jaslih) za uzdo.

Halftern, *v. a.*, obuzdati, zauzdati, uzdati, oglaviti konja.

Halfterstrick, der, povodec.

Hall, der, Schall, donenje, razleganje, glas, žvenk, (*altsl.* zvek), nach andern slav. M. zvok (nicht zvuk).

Hallbursch, der, solinarček.

Halle, die, an ein größeres Gebäude angebaute Hütte, Bude, oben bedeckt, an den Seiten offen, podstrešje, nach *V.* nastrešek, napuš; bei Kirchen, prizidek, predvežje, predhišje; ein oben bedecktes, an den Seiten mehrentheils offenes Gebäude, lopa, lupa; so viel als Saal, izbana†, dvorana†; ein Dach ohne Wände, bei Weingärten, auch strešje na kozah; Salzwerk, soline.

Halleluja, aleluja, hvalite Gospoda! hvalo, hvala Bogu.

Hallen, *v. n.*, razlegati se, glasiti se; dumpf tönen, bobneti, doneti; so viel als rauschen, lispeln, šumljati, šumeti; šugen, peti.

Häller, s. **Heller.**

Hallgraf, der, Oberaufseher über das Salzwesen, nadsolinar†.

Halljahr, das, bei den Juden, sveto leto.

Hallente, *pl.*, solnarji, solinarji.

Halloh, *int.*, alo!

Hallor, der, solinar, solnar.

Hallunk(e) od. **Halunk(e),** der, potepuh, potepenec, potepin, vlačugar, prepeljuh, stepuh, malopridnež.

Halm, der, bil-i, bilka, steblo, betvo, betva; Hälmchen, bilčica, stebelce, betevce; mit Halm und Munde, pismeno in ustmeno; s. a. **Häkerling;** Einem das Hälmchen um das Maul streichen, lizati se okoli koga, sladkati se mu, dober se delati.

Hälmchen, s. **Halm.**

Halmen, *v. n.*, Halme bekommen, v slamo iti (auch *poln.*), v bil iti, v stebla, v kolenca iti, je v kolencih, nach *V.* a. biliti se.

Halmendach, das, slamnata streha.

Halmengewühl, das, žitno valovje.

Halmenhütte, die, bajta s slamo krita.

Halmgräser, *pl.*, bile, bilovje, stern.

Halmknoten, der, koleno, kolence.

Halmlese, s. **Aehrenlese.**

Halmleser, Halmleserin, s. **Aehrenleser.**

Halmmotte, der, molj bilkar.

Halmpfeife, die, trobela, perdela, čvik.

Halmrübe, die, sterniščna, sternišna repa, sterniščnica, sternišnica.

Hals, der, am Thiere, vrat, šinjek, (bei *Dalm.* šinek), auch šija (*altsl.* vrat, vyjn, šija, *böhm.* kerk); Kehle oder Hals an Flaschen, gerlo; den Hals abschneiden, zaklati; aus vollem Halse lachen, na ves glas, na vse gerlo se smejati, kohotati se, kahlati se; aus vollem Halse schreien, na vse gerlo se dreti, na vse usta, *serb.* viče što mu gerlo daje; der unrechte Hals, napačno gerlo; Jemanden um den Hals fallen, objeti koga, auch ogerliti koga; etwas unangenehmes am Halse haben, kaj na glavi imeti; sich vom Halse schaffen, z glave si spraviti koga, otresti se česa, lečiti se; geh mir vom Halse, skidaj se izpred mene; Jemanden über den Hals kommen, komu (iznenada) na glavo priti; auf dem Halse liegen, sitzen, obesiti se komu na vrat, nadlego delati, *russ.* navaliti se komu na vrat, nach *V.* na glavi viseti; über Hals und Kopf, nach *V.* čez vse kolovnice (n. p. dirjati), skokama, nach dem *Serb.* na vrat, na nos, *böhm.* horempadem; es kostet den Hals, gre za glavo; za življenje; es geht ihm an den Hals, življenje njegovo je v nevárnosti; den Hals brechen, vrat zlomiti, *fig.* pogubiti, pod zemljo spraviti; es wird dir den Hals nicht brechen, ne bo te konec, (ne bodo po tebi orali); einen langen Hals machen, vrat, glavo stegniti (iz radovednosti); Einem den Hals stopfen, usta zamašiti komu; etwas an den Hals schwatzen, s. **Einschwatzen;** ich will meinen Hals daran setzen, glavo zastavim; bis an den Hals in Schulden stecken, zadolžen biti do gerla, do vratu, ves v dolgeh tičati, zakopan biti; einen Prozeß auf den Hals werfen, pravdo obesiti komu na glavo; den Hals umdrehen, vrat zaviti, zavijati; das wird ihm den Hals kosten, za to bo glavo dal, pojde mu za glavo; am Pfluge, klešèc, klešè; ihn halten, lenken, klešèariti, klešariti, krepeliti, klešèc, klešè deržati; an der Geige, s. **Griff.**

Hals-, in Zsstgn., vratni.

Halsader, die, vratna žila.

Halsarbeit, die, naglo delo.

Halsband, das, als Schmuck, ogerljaj, ovratnik, zavratnik, nach *V.* ogolca (?); für Hunde, ogerljak, ošijnik; mit eisernen Nägeln, grebenica, gradanica, greben, mariže *pl.*

Halsbandamsel, die, (Turdus torquatus), komatar.

Halsbandregenpfeifer, der, (Charadrius hiaticula), grivasti deževnik.

Halsbart, der, podbradica.

Halsbein, s. **Nacken.**

Halsbinde, die, ovratnik, ovratnica.

Halsblutader, die, vratna privadnica.

Halsbraten, der, vratna pečenka.

Halsbräune, s. **Bräune.**

Halsbrecher, die, nevarna, vratolomna reč.

Halsbrechend, Halsbrecherisch, *adj.*, vratolomen, prenevaren.

Halsbruch, der, zlom vratú, vratolom.

Halsbund, s. **Hemdkragen.**

Halsbürge, der, kdor je s svojo glavo porok, kdor je glavo zastavil, zaglavni porok.

Halsbürgschaft, die, zaglavno poroštvo.

Hälschen, das, vratič.

Halsdreher, s. **Wendehals.**

Halsdrüse, die, vratna žleza; als Krankheit bei Menschen, bezgavka; bei Pferden, smolika, bei Schweinen, kušarji, krof.

Halse, die, Halsband der Jagdhunde, nach *V.* pasji komat; von Eisen, grebenica.

Halseigen, s. **Leibeigen.**

Halseisen, das, ogerljača, kamba, s. a. **Pranger;** *poln.* železna kuna.

Halsen, *v. a.*, objeti, objemati za vrat, ogerliti, gerliti.

Halsentzündung, die, vratna vnetica, dergale *pl.*, zadergale.

Halsfeifel, die, (Entzündung der Ohrspeicheldrüse bei Menschen und Thieren), podušesna bula, oteklina slinjavke, košarji, O. K.; bei Schweinen, kušarji.

Halsfesseln, *pl.*, vratni okovi, železje za vrat.

Halsfistel, die, vratna pijavka.

Halsflosser, der, šijopérka†.

Halsgehänge, s. **Halsschmuck.**

Halsgericht, das, kervava, zaglavna sodba, zaglavna sodnija.

Halsgerichts-, in Zsstgn., kervavosodenj, zaglavnosodenj.

Halsgerichtsordnung, die, zaglavni sodnji red.
Halsgeschmeide, s. Halsschmuck.
Halsgeschwulst, die, otok na vratu, otekli, zabuli vrat.
Halsgeschwür, das, ugnjida ali vred na (v) vratu, gerlu.
Halsgrübchen, s. Kehle.
Halshaar, das, griva.
Halshaut, die, richt. (Unterhals eines Ochsen), b. d. Rindviehe unter drei Halfte herab hängende, nader, ožrelje, kožolja.
Halshautkrätze, die, bei Ochsen, šije *pl.*
Halshemd, das, opleče, s. Halbhemd; *serb.* opleček.
Halsig, *adj.*, gerlat.
Halsing, der, verv, s ktero se kdo obesi.
Halsjoch, das, jarm.
Halskette, die, ovratna verižica, ovratni lanec, ovratnica, nach *M.* ogerlin.
Halskammer, s. Halseisen.
Halsknote, der, vozel vratnih čutnic.
Halskragen, der, vratnik, koler*; s. a. Kragen.
Halskrankheit, die, bolezen na vratu, v gerlu, vratoboljaƚ, gerloboljaƚ.
Halskrause, die, krežlec.
Halskraut, das, (Campanula trachelium), krežlec.
Hälsling, s. Halsing.
Halsmandel, die, žabica, bezgavka.
Halsmuskel, der, vratna mišica.
Halsnerve, der, vratna čutnica.
Halsofen, der, peč z vratam.
Halsrecht, das, zaglavna pravica.
Halsrichter, der, zaglavni sodnik.
Halsriemen, der, ovratni remen.
Halsring, s. Halsband.
Halsrose, s. Malve.
Halssache, die, pravda za glavo, zaglavna pravda.
Halsschelle, s. Halseisen.
Halsschmuck, der, ovratna obešnina, ovratnina, ogerlje, ovratni kinč, ovratni okrasƚ, kar se okoli vratu nosi zavolj lepšiga.
Halsschnur, die, ovratna vervica.
Halsschwindsucht, s. Luströhrenschwindsucht.
Halseisen, das, bei Pferden, nach *V.* otvoza.
Halsstarre, die, oterpnost vrata, vratni oterp, neukretni vrat.
Halsstarrig, Halsstürrig, *adj.*, terdovraten, oterpovraten; uporen, terdokoren, terdoglav, okoren.
Halsstarrigkeit, die, terdovratnost, okornost, terdoglavnost, upornost, nach *V.* a. oterpovratost, *hähm.* twerdošijnost.
Halsstrafe, die, zaglavna kazen.
Halsstück, das, sowohl die Haut, als das Fleisch, kos pri vratu, vratni kos, meso z vrata, vratina.
Halssucht, s. Kehlsucht.
Halstheil, s. Halsstück.
Halstuch, das, robec ali ruta za okoli vrata, ovratna ruta, ovratnica; bei den Frauenzimmern, nach *V.* prepersnica, prepersna ruta.
Halsung, s. Halse.
Halsverbrechen, das, zaglavno hudodelstvo.
Halsweh, das, (cynanche faucium), bolečina v gerlu, gerloboljaƚ, nach *V.* goltni prisad, bolni golt, vratni kušćar, kušar, zagerljenje.
Halswinder, s. Wendehals.
Halswirbel, der, vratna vertavka.
Halswurz, s. Halskraut.
Halszange, die, zgibavka.
Halszäpfchen, das, jeziček, nach *M.* a. gerčanek, čepič.
Halt, *int.*, stoj, postoj, nikar; bei Ochsen oga, stop.
Halt, der, deržek; so viel als Dauer, Festigkeit, terdnost, terpež, deržava, stanovitnost; Halt machen, ustaviti se, obstati, obstajati, postati; woran man sich hält, prideržalo, deržaj; der Nagel hat keinen Halt, žebolj ne derži; keinen Halt haben, brez podstave biti; ne biti za terpež, ne terpeti dolgo, s. a. Gehalt.
Haltapparat, das, deržalo.
Haltbändchen, das, *anat.* deržalce.
Haltbar, *adj.*, terden, krepek, deržen, deržeč, stanoviten; die Festung ist haltbar, terdnjava se da braniti, obderžati, se ne more vzeti, premoči je nepremagljiva, obranljiva, ubranljiva; gültig, veljaven; s. a. Dauerhaft.
Haltbarkeit, die, krepkost, stanovitnost, terdnost, deržnost; s. a. Dauerhaftigkeit, Gültigkeit.
Halte, s. Viehtrift.
Haltekind, das, rojence, rejenka, rejenček, rejenčica.
Halten, *v. a.*, mit der Hand oder einem Werkzeuge halten, deržati; Einen bei der Hand halten, koga za roko deržati; halte es bis ich komme, poderži dokler se ne vernem; vor das Gesicht halten, k očem deržati; ein Kind in den Armen halten, v naročji imeti, nositi, deržati; ein wenig halten, poderžati; Gesetze, Regeln halten, spolnovati, spolnovati postave, ravnati po postavah, deržati se postav; er läßt sich nicht halten, ne da se uderžati, ni moč ga uderžati, ustaviti, ustanoviti, s. a. Anhalten, Aufhalten; ein wenig anhalten, prideržati; etwas halten wird im Stw. oft durch ein einziges dem gehaltenen Gegenstande entsprechendes Zeitwort gegeben, z. B. eine Rede halten, govoriti, auch govor imeti; Gericht halten, soditi, sodbo imeti; mit Jemanden Rath halten, posvetovati se s kom; eine Predigt halten, pridigovati, pridigo imeti; Mahlzeit halten, obedovati; Messe halten, maševati; von Feieranten, sejmovati; Frieden halten, mirovati; das Maul halten, molčati, jezik za zobmi deržati; Umgang mit Jemand halten, družiti se s kom, pečati se; den Mund offen halten, zijati, zevati; im Zaume halten, uzdati, berzdati; Musterung, Revue über Truppen halten, pregledovati vojake; Haus halten, gospodariti, hiševati; Wache halten, čuvati, stražiti, na straži biti; ein Gespräch halten, pogovarjati se, s. a. Gespräch; reinen Mund halten, molčati; beim Worte halten, s. Fassen; ein Ding gegen das andere halten, primérjati kaj s čim (čemu); dafür h., meinen, denken, schätzen, meniti, misliti, čislati; halten, in sich fassen, deržati, v sebi imeti, meriti; sein Wort halten, pri besedi ostati, mož beseda biti, svojo obljubo spolniti; Einem den Daumen halten, podpirati koga, pomagati mu; gerade halten, po konci deržati; das Licht halten, svetiti komu; in der Malerei, svetlobo dati; Gottesdienst halten, imeti, opravljati službo Božjo; Treue und Glauben halten, veren in zvest biti; hoch halten, ceniti, v číslih imeti; vom Verkäufer, hoch theuer halten, drago zaceniti, ceniti; lieb und werth halten, ljubiti; in Ehren halten, spoštovati; genehm halten, privoliti v kaj, poterditi kaj; Einen warm halten, odevati, na gorkem imeti; unter der Zucht halten, strahovati, pod šibo imeti (otroka); Hochzeit halten, ženitnino, svatovščino, svatovšino imeti, *serb.* pirovati; Einem die Stange halten, postaviti se komu; auch roko deržati komu, zagovarjati koga; Einem das Gleichgewicht, die Wage halten, verstoik, kos komu biti v čem, meriti se ž njim, enak biti, enake vrednosti; Jemanden frei halten, plačati, plačevati za koga, s. a. Frei; Einen kurz halten, na tesnem imeti, deržati; schadlos halten, s. Entschädigen; gehalten sein, dolžen biti, dolžnost imeti, s. a. Gehalten; Einem ein Bein halten, nastaviti, podstaviti komu nogo, *fig.* zaderžke delati, staviti; Maß halten, mero imeti, zderžati se; geheim halten, s. Geheim; haltet den Dieb, primite tatu, deržite ga; gefangen halten, s. Gefangen; den Athem an sich halten, sapo na se vleči, deržati; in Bereitschaft halten, pripravljeno imeti; das Seinige zu Rath halten, svoje varno obračati; Buch oder Rechnung halten, zapisovati si, s. a. Führen; zu Gute halten, s. Gut; wir wollen Rechnung halten, bova obrajtala; Einen gut, schlecht halten, koga dobro, slabo imeti, dobro, slabo ž njim ravnati, s. a. Behandeln; sich anschaffen, die Kosten für die beständige Erhaltung bestreiten, imeti; z. B. Pferde, Hunde halten, konje, pse imeti; Zeitungen halten, imeti časnike, plačevati za novice; Vieh halten, živino rediti; Ordnung halten, reda se deržati, za red skerbeti; viel auf etwas halten, zelo čislati kaj; auf Ehren halten, marati za čast; für Ehre halten, za čast šteti, imeti; halten zu Gnaden, ne zamerile; Stich halten, wörtl. šiv deržati, *fig.* stanoviten ostati, biti, ne umanjkati; er hält nirgends Stich, povsod zastaja, zad ostaja; Einen Parthei halten, s kom potegniti, vleči; Stand halten, deržati se, ne premakniti se, ne udati se; festen Fuß halten, terdno stati; das Feld halten, s. Behaupten; Probe halten, obstati na preskušnji, na ogledu, skušnjo prestati; den Lauf wohin halten, s. Steuern; nichts halten auf etwas, ne čislati, ne obrajtati; auf Träume halten, verovati sanjam; auf eine Karte halten, staviti na kvarto; in die Höhe halten, kviško vzdigniti, deržati; die Hand über Jemand halten, varovati koga; die Kinder fleißig zur Schule halten, otroke v šolo goniti, pošiljati; reinlich halten, gledati, da je čisto; Schule halten, učiti v šoli; die Post muß Stunde halten, pošta mora prihajati in odhajati ob uri; er hat nicht Wort gehalten, skujal se je; viele, große Stücke auf etwas halten, s. Groß; er hält nichts auf sich, ne gleda na se, zanemarja se; man hielt es für wahr, ljudje so to verjeli; er hielt es nicht für rathsam, ni se mu zdelo dobro, pametno; ich halte dafür, meni se dozdeva; er hält viel auf ein gutes Mittagsmahl, njemu dobro kosilo veliko velja; Ton halten, glas deržati; *v. n.*, mit Jemand halten s kom potegniti, vleči; der Wagen hält vor der Thür, voz stoji, čaka pred vratmi; fest auf etwas halten, terdno se česa deržati; still halten mit dem Wagen, obstati, ustaviti se z vozam; inne halten mit etwas, prenehati, projenjati, pojenjati, ponehati; stille halten im Reden, premolkniti, obmolkniti; utihniti, potihniti, sonst ne ganiti se; bei der Stange halten, zvest ostati, deržati se koga; an die Gewohnheiten unserer Väter halten, deržati se navad naših očetov; hinter dem Berge halten, ne ziniti ne černe ne bele, naproženo imeti, skrivati, s. a. Berg; ich hielt lange an mich, dolgo sim tajil, molčal, sim skušal zamolčati; die Truppen bekamen Befehl zu halten, vojakam je bilo ukazano, ustaviti se, postati; auf oder über etwas halten, skerbeti, da se kaj izpolni, doverši; das Eis hält, led derži, nese; das Wetter hält nicht, s. Anhalten; *v. r.*, ich halte mich an den Wein, vina se deržim, ostajam, ostanem pri vinu; sich gut halten, dobro se deržati, vesti, obnašati; halte dich an mich, mene se derži, se okleni; die Preise halten sich, cena stoji, se derži; sich fertig halten, pripravljen, gotov biti; sich an schlechte Weibspersonen halten, nach *V.* tveziti se na spridene ženske; das Obst hält sich lange, dolgo terpi, se dolgo derži, da ohraniti, ostane, terpi, ima terpež; sich geheim halten, skrivati se; sich rechter Hand halten, na desno se deržati; die Festung hält sich, terdnjava se derži, se ne uda, auch ubraniti se, braniti se; er kann sich nicht auf den Füßen halten, ne more stati (na nogah); länger konnte ich mich nicht halten, dalj nisim mogel sterpeti, se zderžati; er soll sich in seinen Gränzen halten, naj ostane pri tem, kar je njegoviga; der Kranke soll sich halten, bolnik se mora varovati; sich an etwas halten, um nicht zu fallen, oprijemati se, deržati se za kaj; sich dazu halten, podvizati se; *v. i.*, es wird schwer, hart halten, to bo težko šlo, iz tega bo težko kaj; es hält schwer, težko stane človeka; wie hälts, kako je; es läßt sich noch halten, je že, še sreduje je, še prejde, ni še prenemarno; s. a. Angehen.

Halter, der, ein Werkzeug, womit man etwas hält, držač, držaj, držalo, podpora, držak; eine Person, držec. s. a. **Viehhirt, Schrank.**

Hälter, der, s. **Behältniß, Fischhälter.**

Haltergeld, s. **Halfstergeld.**

Hälterkahn, der, čolu z ribnjačo.

Halthammel, der, oven na reji.

Haltig, Hältig, *adj.*, držeč, kar ima v sebi; haltiges Gestein, dobra ruda, rudni, rudati kamen, ki ima kaj rude v sebi, s. a. die Zusammensetzungen.

Haltigkeit, die, držnost. držanje, mérjenje.

Haltkette, die, zavornica, zaverivnica; s. a. **Deichselkette.**

Haltlos, *adj.*, ničen, kar nima podstave, dna, prazen, neveljaven.

Haltlosigkeit, die, praznost, pomanjkanje terdne podstave.

Haltnagel, der, welcher hinter der Achse durch den Langbaum gesteckt wird, iglica, žebelj, sornik.

Haltpunct, s. **Anhaltspunct.**

Haltritt, der, cestni ogled, prejezd (zavolj varnosti).

Haltschaf, das, ovca na reji.

Haltstatt, Haltstätte, die, b. d. Jägern, shajališče, shajališe, sastajališče, sastajališe.

Haltung, die, deržanje; eines Tagebuches, pisanje, zapisovanje; des Viehes, rejenje; Haltung eines Gemäldes, Gedichtes, s. **Ebenmaß**; Haltung eines Schauspielers, obnašanje, ponašanje; drohende Haltung, grozivno vedenje, obnašanje; Stúže, podpora; es hat keine Haltung, nima terpeža, deržave.

Haltvieh, das, tuja živina na reji čez zimo, prerejik, prezimovana živina, zlasti drobnica.

Halunke, s. **Hallunke.**

Hämatin, das, hematin.

Hahnbrei, s. **Hahnbrei.**

Hambuche, s. **Hagebuche.**

Hambutte, s. **Hagebutte.**

Hamen, der, sak, saček (auch *russ.*), mreža; s. a. **Strick, Klingbeutel.**

Hamen, *v. a.*, s sakam loviti (ribe); im Oesterr. hamen für eichen, amati (n. *Met.* von jamati, jeti).

Hämflich, *adj.*, ein hämfliches Stück, prav, lep, precej velik kasec; ein hämflicher Mensch, zarobljen, debel.

Hamfel, die, pest (in andern slav. Munda. gerst).

Hämisch, *adj.*, zahuljen, kovaren, potmajen. *serb.* podmukao; s. a. **Hinterlistig.**

Hamm, s. **Wald, Zaun.**

Hamme, der, s. **Kniebug, Häckse**; der vordere Fuß eines geschlachteten Schweines, krača, kračnja; der hintere, pleče.

Hamme, die, der hintere breitere Theil der Sense, im Gegensatze der Spitze, brada, nach *V.* široki konec, konec pri petici.

Hammel, der, ein geschnittener Schafbock, skopec, koštran*; s. a. **Hinterkeule, Dengel.**

Hammelbraten, der, pečena skopčevina, bravina, koštrunova pečenka.

Hammelbrühe, die, koštrunova juha.

Hammelbrust, die, skopčeva grod.

Hammelfell, das, koštrunova koža, skopčevina, koštrunovina.

Hammelfett, das, skopčeva, koštrunova mast.

Hammelfleisch, das, skopčevina, koštrunovo meso, koštrunovina, bravina, (ovčetina).

Hammeljährling, der, letnik, letni skopec.

Hammelkeule, die, skopčeva krača, bedro, stegno.

Hammelknecht, der, ovčarski hlapec, ovčar.

Hammellamm, das, skopljeni še ne leta stari janjec, nach *V.* pomladanec, letošnji koštrunec.

Hammeln, *v. a.*, ovna rezati, skopiti, skapljati, kopiti, tolči.

Hammelpelz, der, kožuh iz koštrunove kožuhovine, skopčevo runo.

Hammelsack, der, skopčev želodec pripravljen.

Hammelschlag, s. **Hammelkeule.**

Hammeltalg, der, auch das, skopčev, koštrunov loj.

Hammelviertel, das, skopčeva, koštrunova četert.

Hammelwurst, die, koštrunova klobasa.

Hammen, s. **Hammeln.**

Hammen, der, vojena krača, s. a. **Kummet.**

Hammenbein, das, pleče.

Hammer, der, die Keule eines geschlachteten Thieres, s. **Keule**; ein eisernes Werkzeug, kladvo, *dim.* kladevce; ein hölzerner Schlägel, bet, nach andern slav. Munda. auch mlat; zum Stimmen eines Saiteninstrumentes, ključ; im Ohr, betič; an der Thür, konj; ein Mühlhammer, škerl, skerlo, oskerv; eine Auster, kladvasta ostriga; Hammerwerk, s. dieses.

Hammeramboß, s. **Amboß.**

Hammerauge, s. **Hammerloch.**

Hammeraxt, die, nach *V.* balta, sekirica s kladvam.

Hämmerbar, *adj.*, kovaven, kar se da kovati.

Hammerbeil, das, balta, kladvo s sekiro.

Hämmerchen, das, kladevce, betič.

Hämmerer, der, kovač.

Hammerfisch, der, nach dem *Russ.* u. *Poln.* mlatek.

Hammergerüst, das, kladvišče, kladviše.

Hammerhacke, s. **Hammeraxt.**

Hammerherr, der, fužinar, gospodar kladva.

Hammerhütte, die, velika kovačnica, fužina*.

Hammerkopf, der, glava kladva.

Hämmerling, der, Berggeist, škratelj, škrat; s. a. **Hanswurst**; **Abdecker, Goldammer.**

Hammerloch, das, ušesa, uho kladva.

Hammermeister, der, fužinar, višji nad fužinarskimi delavci.

Hammermühle, s. **Hammerwerk.**

Hammern, *v. n.*, tolči, razbijati.

Hämmern, *v. a.*, kovati, s kladvam tolči, tleči, izdelovati; genug hämmern, nakovati se; ganze Tage hindurch hämmern, prekovati vse dni; ein wenig hämmern, pokovati.

Hämmerordnung, die, red ali postava za fužine, nach *V.* kovaški red.

Hammerpinne, die, der breite und dicke Theil eines Hammers, plosk.

Hammerrad, das, kolo, ki kladvo goni.

Hammerschlag, der, udar, udarec s kladvam, tolk s kladvam; Schlacken, welche in Schmieden abspringen, okujina, škaja, nach *V.* troskev od. troskva, *russ.* železnina, *poln.* žužel; s. a. **Eisenschlacke.**

Hammerschmid, der, fužinarski kovač.

Hammerstiel, der, kladvišče, kladviše, betišče, betiše.

Hammertastenspiel, s. **Fortepiano.**

Hammerwerk, das, fužine*, nach *V.* podelavka, kladvo, *serb.* samokov; s. **Eisenhammer.**

Hammerwerkbesitzer, s. **Hammerherr.**

Hammerzange, die, velike kovaške klešče, kleše.

Hammerzeichen, das, odkazno znamnje, odkazalo.

Hämmerling, der, skopljenec, rezanec, *fig.* topoglavec.

Hämorrhoidal, *adj.*, zlatožilen, zlate žile, hemorojdalen.

Hämorrhoiden, *pl.*, zlata žila, *böhm.* kervavnica, in Istrien u. *serb.* šulji, šuljevi, *russ.* počečuj.

Hampelmann, der, hudiček (kartezjev), hudir, možicelj, kobacalo.

Hämpfling, s. **Hänfling.**

Hamster, der, (mus cricetus), horček, skerček od. skriček, nach *V.* skeržek, keržek, *fig.* požeroh, skopin.

Hamsterfang, der, lov na herčke, skerčke.

Hamsterfell, das, herčkovina, skerčkova koža.

Hamsterhöhle, s. **Hamsterröhre**, die, herčkinja, skerčinja, skerčkova luknja.

Hamstock, der, vodoméma palica (pri mlinarjih).

Han, der, turška gostivnica, han.

Hanbutte, s. **Hagebutte.**

Hand, die, roka; die flache Hand, dlan-i; die hohle Hand, peščica, pešica, s. a. slav. M. gerst; eine Hand voll, peščica, pešica, auch šaka; beide Hände voll, perišče, periše, richtiger pregeršče; die geballte Hand, pest, pestnica; rechte Hand, desnica, prava roka, (*böhm.* u. *poln.* pravica); linke Hand, levica, leva roka, *serb.* u. šuvaka; zur rechten, linken Hand sitzen, sedeti na desni, levi stráni; die Hände zusammenschlagen, z rokami plosknìti, zaploskati, ploskati; unter den Händen wegkommen, izpod rok priti; die Hand reichen, bieten, roko podati, pomoliti komu; Hand in Hand schlagen, z roko v roko seči, segati, *serb.* u. ručiti se, rukovati se; künstliche Hand, slepa roka; es ist mir zu Hand, meni je na roko, narok, priročno, blizo imam, s. a. **Bequem**; vor der Hand, za zdaj; nach der Hand, po priložnosti, potlej, poznej; zu Händen, v roke; ihm zu eigenen Händen, v njegove lastne roke; bei der Hand nehmen, führen, prijeti, voditi za roko; Hand her, mož beseda; Einem die Hand auf etwas geben, podati komu roko na kaj; er versprach mir es mit Hand und Mund, obljubil mi je in poterdil s podano roko; die Hände falten, s. **Falten**; Hände ringen, roke si lomiti (nar. pes.); Hand in Hand gehen, za roke se voditi, *fig.* v edinosti, k enimu cilju in konec; an der Hand halten, deržati za roko; etwas in die Hände nehmen, vzeti si kaj v roko; mit den Händen fechten, mahati z rokami; er ist seine rechte Hand, desna roka mu je, on nič brez njega ne počne; eine leichte Hand haben, lahke roke (lahkorok) biti; eine schwere Hand haben, težko, okorno, nespretno roko imeti, *fig.* močno udariti, udribati; mit beiden Händen, zoberoč, oberoči; die Hände sind ihm gebunden, ne more kakor bi hotel, njegova moč je utesnjena; freie Hand haben, svoboden biti; Einem hilfreiche Hand leisten, an die Hand gehen, v roke streči komu (na roko iti, iš Germanisem), pomagati mu, podpirati ga; etwas unter den Händen haben, izdelovati kaj; die Hände vor Jemand abziehen, s. **Abziehen**; er hatte die Hand mit im Spiele, tudi on je bil deležen te reči, je skrivaj pripomagal; die Hände in den Schoß legen, roke križem deržati, praznovati; mit ungewaschenen Händen, neumitih rok; die Hand auflegen, položiti, polagati, pokladati roko na —; in einer guten Hand sein, v dobrih rokah biti; in schlechten Händen, v slabih rokah, pri slabih ljudeh; bei der Hand sein, na roko biti; unter der Hand, spod roko, pod roko, skrivaj; zur rechten Hand gehen, na desno iti; Hand an etwas legen, poprijeti se, lotiti se česa; Einem Mittel an die Hand geben, svetovati komu; Jemanden die Hände schmieren, podkupiti, podmazati koga; die letzte Hand an etwas legen, dodelavati kaj, s. a. **Anlegen**; Hand an sich selbst legen, umoriti se, končati se, ugonobiti se; Hand an Jemand anlegen, s. **Anlegen**; alle Hände voll zu thun haben, čez glavo dela imeti, na kupe, na cente; eine Hand wäscht die andere, roka roko mije, (umije, umiva); sie hat ihm ihre Hand gegeben, vzela ga je, zaročila se je ž njim; krumme Hand (Finger) machen, zmikati, dolge perste imeti; es hat weder Hand noch Fuß, nima ne glave, ne repa, ni ničemur podobno; Einen auf den Händen tragen, silo spoštovati, ljubiti koga; aus freier Hand verkaufen, sam dobrovoljno (ne prisiljen po sodnii) kaj prodati; man kann es mit den Händen greifen, lahko se zagrabi, prime, ošlata, očitno je; von oder ab Händen kom-

men, zgubiti se, preiti, poiti; es iſt mir zu Handen gekommen, prejel sim; den Feinden in die Hände fallen, sovražnikam v pest(i) priti; etwas von guter Hand wiſſen, erfahren, iz zanesljivih ust kaj slišati, zvediti, t. j. od moža, komur gre vera; von hoher Hand, od veliciga gospoda; eine gute, ſchlechte Hand ſchreiben, dobro, slabo pisati; anhalten um eines Mädchens Hand, snubiti, prositi; von vollen, leeren Händen, s polnimi, praznimi rokami, praznorok; nichts in der Hand haben, praznorok; Einem auf die Hände ſehen, gledati, paziti komu na perste, (da bi ne ukradel); auf ſeine eigene Hand etwas unternehmen, na svojo rajtengo kaj začeti; aus der Hand in den Mund, komaj zasluži, že sne; die Arbeit geht ihm gut von der Hand, delo se mu odseda; Einem etwas zu treuen Händen übergeben, izročiti, zaupati komu kaj; hinter der Hand ſein, zadoji, poslednji biti; rechter, linker Hand, na desno, na levo, na desni, na levi strani; die geſammte Hand, nerazdelnost; zur ungetheilten Hand, nerazdelno (vsi za eniga, eden za vse); zur Hand arbeiten, hiteti, podvizati (se); aus einer Hand in die andere, iz roke v roko; auf die Hand geben, ſ. Darangeben; gleich bei der Hand ſein, berž pripravljen biti; einem etwas an die Hand geben, dati (skrivni) svet; pokazati pot. pomoček; aus der erſten Hand, iz perve roke; er läßt es nicht aus der Hand, ne da iz rok; wie man die Hand umdreht, hipama; reine Hände haben, zvest, nepodkupljiv biti.

Hand=, in Zſſgn., ročni, priročni, mali.

Handamboß, der, malo nakovalo, nakovalce, nakalce.

Handanlegung, die, polot, početje.

Handarbeiten, *v. n.*, delati ročno delo, z rokami delati.

Handarbeit, die, delo rok, z rokami, ročno delo; roke umetvajo delo vse pravo. *Vod.*

Handarbeiter, der, delavec z rokami, delavec, rokodelec (eig. Handwerfer).

Handarbeiterin, die, delavka, rokodelka.

Handärmel, ſ. Handkrauſe.

Handarzeneikunſt, ſ. Chirurgie.

Handausdruck, ſ. Geſtus.

Handausgabe, die, eines Werkes, malo, ročno izdanje.

Handbalg, der, ročni meh, mešič.

Handball, der, žoga.

Handballen, der, unter dem Daumen, nach *V.* blazinica.

Handbarte, ſ. Handbeil.

Handbecken, das, golida, umivavnica, medenica (nach *V.* u. dem *Russ.* rokomivec); ſ. a. Becken.

Handbeil, das, sekirica, korošica; bei Zimmerleuten, bradla, širočka, žautlaka*.

Handbeſatz, der, oblog rokava.

Handbibliothek, die, ročna knjižnica.

Handbietung, die, podaja roke.

Handbillet, das, lastnoročno pismo (cesarja, kralja).

Handbinde, die, obveza, preveza na roki, ročna.

Handblatt, das, tacelj*.

Handbock, der, samotežni oven.

Handbohne, ſ. Feldbohne.

Handbohrer, der, bei den Holzarbeitern, svedrec, ročni sveder, žebeljnik.

Handborſtwiſch, der, ročno omelo.

Handbottich, der, kadica.

Handbreit, die, dlan, ena dlan, (n. p. šest komoleov in dlan širok).

Handbreit, *adj.*, dlan širok.

Handbrett, das, bei den Maurern, plaznja, gladež.

Handbriefchen, das, pisemce.

Handbuch, das, ročne bukve, priročnica (knjiga); napoljevavne, navodne bukve, perve vodila kako znanosti ali umetnosti.

Handbüchſe, die, puška.

Händchen, das, ročica.

Handdecke, die, plahta mala.

Handdienſt, der, ročna tlaka, (samotež, brez konj ali volov).

Händedruck, der, stisnjenje, stiskanje rok; diesen Worten folgte ein Händedruck, to rekši mu je stisnil roko.

Händedrücken, *v. a.*, stisniti, stiskati roko.

Handeimer, der, vederce.

Handeiſen, das, žabica, lesica, pota na roke.

Händeklatſchen, das, ploskanje z rokami.

Handel, der, als Gewerbe, (ohne viel. pl.), kupčija, kupčijstvo, (*altsl.* kupija, kuplja), auch tergovina, terštvo; im Großen, im Kleinen, kupčija na debelo, na drobno; freigegebener Handel, svobodna kupčija; Handel treiben, kupčevati, tergovati s čem; einen Handel ſchließen, passiv, kupiti kaj; activ, prodati kaj; den Handel lernen, kupčijstva, kupčijskiga se učiti; mit Jemand im Handel ſtehen, pogajati se s kom (zastran cene); einen Handel abmachen, skleniti, dogovoriti kup, prodajo, ſ. a. Handeln; Rechtshandel, pravda; Händel, *pl.*, Zänkerei, Schlägerei, prepir; Händel machen, prepir, kreg napraviti, razpertije delati; Händel ſuchen, obresti iskati; ſich in fremde Händel miſchen, vpletati se v tujo reči, v tuje zadeve, nach dem *Serb.* tuje garje česati; Angelegenheit im nachtheiligen Verſtande, homatija, početje; Handel und Wandel, življenje, človeško početje; blutige Händel, tepežnja, rovanje; den Handel verderben, ceno skerhati.

Handelbar, *adj.*, s čemur je lahko shajati, ravnati, vladen.

Handeleins werden, pogoditi se, udariti z roko v roko.

Handelkraut, das, trilistni jeterčnik.

Händelmacher, der, prepirač, prepirljivec, jezičnik, *serb.* svadljivac.

Händelmacherin, die, prepirljivka, ki razpertije dela.

Handeln, *v. n.*, Handel treiben, kupčevati, tergovati; mit etwas, s čem, auch blagariti; mit Tuch handeln, suknariti; mit Leinwand, platnariti; mit Pferden, Ochſen, konjariti, volariti uſf. durch ein einziges Zeitwort auf -ariti, (welches jedoch meiſtens auch auf das Erzeugen dieſer Artikel anwendbar iſt); im Großen, im Kleinen handeln, kupčevati, prodajati na debelo, na drobno, na malo; wegen des Preiſes Unterhandlung pflegen, pogajati se za kaj, kupovati kaj, ravnati za kaj, vleči se za kaj, (nach *M.* teržiti); dieſer Kaufmann läßt ſich oder mit ſich handeln, s tem tergovcam se da kupčevati, (glihati*), popuša, popuša, odjenjuje; ſehr genau handeln, terd biti, terdo vleči se; vom Käufer, auch tergati, zbijati, ki nič ne odjenja; von etwas handeln, od česa govoriti; das Buch handelt von Pflanzen, bukve govoré, (pišejo) od zeliš, zeliš; ſeine Rede handelte von der Nächſtenliebe, govoril, pridigoval je od (in andern ſlav. M. o) ljubezni do bližnjiga; überhaupt thätig ſein, ravnati, delati; mit Jemanden gut, gerecht handeln, lepo, pravično ravnati, delati s kom; redlich handeln, pošteno delati, pošten biti, pošteno se obnašati; das war von dir ſchlecht gehandelt, slabo si storil; wider einen Befehl handeln, povelje prelomiti, prestopiti, ne ravnati po —; *v. a.*, ſ. Erhandeln; *v. r.*, es handelt ſich um die Ehre, zadeva poštenje, tiče se poštenja, maja se, gre za poštenje, za čast; es handelte ſich (im Geſpräch) um —, beseda je bila od —, govorilo se je, govorili so od —.

Handels=, in Zſſgn., kupčijsk, tergovsk.

Handelsagent, der, kupčijski opravnik, opravilnik.

Handelsallianz, die, kupčijski dogovor, kupčijska zveza.

Handelsangelegenheit, die, kupčijska reč, zadeva.

Handelsartikel, der, blago, roba.

Handelsausweis, der, kupčijski izkaz.

Handelsbediente, der, kupčijski, tergovski strež, fant.

Handelsbefliſſene, der, kupčijski učenec.

Handelsbefugniß, die, kupčijska oblast, pravica, oblast kupčevati.

Handelsbetrieb, der, kupčevanje, tergovanje; durch den Handelsbetrieb erwerben, prikupčevati; verlieren, zakupčevati.

Handelsbeziehungen, *pl.*, kupčijske zadeve, razmérja, dotike.

Handelsbilanz, die, kupčijska razmera, bilanca*.

Handelsbrauch, der, kupčijska navada.

Handelsbrief, der, kupčijsko pismo.

Handelsbuch, das, kupčijske bukve, tergovska knjiga.

Handelsbund, der, kupčijska zveza.

Handelscapital, ſ. Handelsfond.

Handelſchaft, die, kupčija, kupčijstvo, tergovina, tergovstvo; Handelſchaft treiben, kupčevati, tergovati; Handelsleute, Kupčevavci, tergovci.

Handelſchaftlich, *adj.*, tergovsk, kupčijsk.

Handelscommis, ſ. Handelsbediente.

Handelscompagnie, die, kupčijska družba, družba kupčevavcov, tergovcov.

Handelscompagnon, der, kupčijski družnik, društvenik.

Handelsconto, ſ. Handelsrechnung.

Handelscorreſpondenz, die, kupčijsko pismo; ſ. a. Correſpondenz.

Handlungsdiener, ſ. Handlungsbediente.

Handelsdruck, der, zatiranje, tlačenje kupčije.

Handelsfirma, die, kupčijska firma, kupčijsko ime.

Handelsflotte, die, kupčijske ladije.

Handelsfond, der, kupčijski kapital.

Handelsfrau, die, Gattin, kupcova, tergoveova gospodinja; eine Handel treibende Frau, kupčevavka, tergovka.

Handelsfreiheit, die, svoboda kupčije, tergovine, svobodna, prosta kupčija, odperta kupčija; eine den Handelsleuten ertheilte Freiheit, kupčijska pravica, olajšava.

Handelsfreund, der, kupčijski tovariš.

Handelsgebiet, das, kupčijsko obsežje, kupčijska okolija.

Handelsgebrauch, der, kupčijska, tergovska šega, navada.

Handelsgegenſtand, ſ. Handelsangelegenheit.

Handelsgeiſt, der, kupčijski duh.

Handelsgehilfe, der, kupčijski pomagavec, pomagač.

Handelsgenoß, ſ. Handelscompagnon.

Handelsgenoſſenſchaft, ſ. Handelscompagnie.

Handelsgeographie, die, kupčijsko zemljopisje.

Handelsgericht, das, kupčijska sodnija.

Handelsgeſchäft, das, kupčijsko opravilo, kupčijski opravek, *fig.* kupčija, tergovina.

Handelsgeſellſchaft, die, kupčijsko društvo, kupčijska družba, tovaršija.

Handelsgeſellſchafter, ſ. Handelscompagnon.

Handelsgeſetz, das, kupčijska postava, postava zastran kupčijstva.

Handelsgeſetzbuch, das, kupčijski zakonik.

Handelsgeſetzgebung, die, kupčijsko postavodavstvo, kupčijske postave sploh.

Handelsgewächſe, *pl.*, kupčijsko rastlinstvo.

Handelsgewicht, das, kupčijska vaga.

Handelsgewölbe, das, štacuna, prodajavnica.

Handelsgremium, das, kupčevavski zbor.

Handelshaus, das, kupčijska, kupčevavska hiša.

Handelsherr, der, veliki kupec, tergovec, kupčevavec, gospodar kupčije.

Handelskammer, die, kupčijska zbornica.

Handelskunde, ſ. Handelswiſſenſchaft.

Handelsland, das, kupčijska dežela.

Handelslehrling, der, kupčijski, tergovski učenec.

Handelsleute, *pl.*, tergovci, kupci, kupčevavci.
Handelsmann, der, kupčevavec, tergovec, auch kupec, (obwohl letzteres auch Käufer bedeutet).
Handelsmarine, die, kupčijske ladije, kupčijsko mornarstvo.
Handelsministerium, das, ministerstvo (ministerij) kupčijstva, kupčijskih reči ali zadev, auch kupčijsko ministerstvo.
Handelsneid, der, tergovska zavist, zavidnost.
Handelsort, Handelsplatz, der, teržno, kupčijsko mesto, teržišče, teržiše.
Handelsplan, der, **Handelsproject**, das, kupčijska namera.
Handelsrath, der, kupčijsko svetovavstvo, — kupčijski svétnik.
Handelsrecht, das, kupčijske, tergovske postave, kupčijsko pravo ali pravstvo.
Handelsreise, die, kupčijska pot.
Handelsreisende, der, kupčijski popotnik, poslanec.
Handelssache, die, kupčijska, tergovska reč, pravda, kupčijsko opravilo.
Handelsschiff, das, kupčijska, tergovska barka, ladija.
Handelsschule, die, kupčijska šola, učivnica.
Handelssenat, der, kupčijski odbor (kake sodnije).
Handelssicherheit, die, varnost kupčije, varna kupčija.
Handelsstaat, der, kupčijska, tergovska država.
Handelsstadt, die, teržno mesto, kupčijsko mesto, etwa auch tergovišče, tergoviše, teržišče, teržiše, (obwohl das eig. Marktplatz bedeutet).
Handelsstand, der, terštvo, tergovstvo, kupčijski stan, kupčijstvo, kupčija; sämmtliche Handelsleute, tergovci, kupčevavci, kupci.
Handelsstraße, die, kupčijska cesta, pot.
Handelsstyl, der, tergovska pisava, kupčijska šega pisati.
Handelssystem, das, kupčijski sistem.
Händelstifter, s. **Händelmacher**.
Handelstractat, der, kupčijska pogodba.
Händelsucht, die, prepirljivost.
Händelsüchtig, *adj.*, prepirljiv, zabavljiv.
Händelsüchtige, der, prepirljivec; die, prepirljivka.
Handelsunternehmung, die, kupčijsko početje, opravilo.
Handelsverein, der, kupčijsko, tergovsko društvo.
Handelsverkehr, der, kupčijski prehod, kupčevanje.
Handelsvertrag, der, kupčijska pogodba.
Handelsverwalter, der, Factor, kupčijski, tergovski opravnik.
Handelsvolk, das, kupčijski narod.
Handelswaare, die, (kupčijsko) blago.
Handelsweise, die, obnašanje, ravnanje.
Handelswesen, das, terštvo, kupčijstvo, kupčijske reči.
Handelswissenschaft, die, kupčijska znanost.
Handelszeichen, das, kupčijsko, tergovsko znamnje.
Handelszug, der, karavana.
Handelszweig, der, predelek kupčije.
Handeltreibend, *adj.*, kupčujoč, kupčevavsk.
Händeringen, das, vitje rok.
Händespiel, s. **Gesticulation, Geberdenspiel**.
Handewerk, das, izdelek rok, rokodelo.
Händezittern, das, tresenje rok.
Handfahrt, die, im Bergbaue, hod, hoja v jamo po lestvah ali lojtrah.
Handfaß, s. **Handbecken**.
Handfäustel, der, ročno kladevce.
Handfeile, die, tenka pilica.
Handfessel, s. **Handeisen**.
Handfest, *adj.*, močen, močan, čverst, krepak, jak; Einen handfest machen, zapreti koga.
Handfeste, die, podpis, pismo; terdnjava.
Handfestigkeit, die, moč, jakost, čverstost.
Handfeuerspritze, die, mala brizgla.
Handfläche, die, dlan.
Handförmig, *adj.*, dlanast, roki, dlani podoben.
Handfrohne, die, ročna, nach *V.* peš tlaka, (tlaka brez volov ali konj).
Handgaul, s. **Handpferd**.
Handgebrauch, der, vsakdanja raba, priročnost.
Handgehörn, das, kratko rogovje.
Handgeld, das, s. **Darangabe**; *mil.*, dnar na roko, naročni dnar; — pervi dnar, ki ga sejmovec ob sejmu prejme; pervo skupilo.
Handgelenk, das, ročni člen, zapestni člen.
Handgelöbniß, das, obljuba s podanjem roke poterjena.
Handgelte, die, Schöpfgelte, korec, polnik, zajemač.
Handgelübde, s. **Handgelöbniß**.
Handgemein, *adv.*, handgemein werden, spopasti se, sprijeti se, zgrabiti se, rovati se, metati se; sie wurden handgemein, boj se sterne, vname, zgrabijo, stepejo se.
Handgemenge, das, spopad, rovanje, tepež, boj, metanje, bitva; in ein Handgemenge gerathen; s. **Handgemein**.
Handgeschmeide, das, naroč, zapestnica.
Handgewehr, das, puška.
Handgeweih, s. **Handgehörn**.
Handgicht, die, protin, terganje po ali v rokah, putika v roki.
Handgichtig, *adj.*, er ist handgichtig, po rokah ga terga, putko ali protin ima v rokah.
Handgift, s. **Handgeld**.
Handglied, das, ročni ud.
Handgreiflich, *adj*, ošlatljiv, očiten; handgreifliche Lüge, ohlatna, ošlatljiva, očitna laž, laž, da se lahko prime, zagrabi; handgreiflich machen, očitno razložiti, da more vsakdo reč ošlatati.

Handgriff, der, die bequemste Art ein Werkzeug zu handhaben, ročnost, urnost, način, kako orodje v rokah imeti; s. a. **Griff, Handhabe**; *russ.* rukojatka.
Handhabe, die, Heft, Griff, roč, ročnik, ročaj, deržalo; an einem Messer, rog; an einem Ruder nach *V.* berglica, (veslišče); an einer Sense, für die linke Hand, deržač, deržaj; für die rechte Hand, kljuka, bergla; der ganze Stiel, kosišče, kosiše; am Pflluge, ročica; an der Weberlade nach *V.* rucelj, (*serb.* rucalj), primaž; beim Schaff, ulo; am Korbe, locanj; am Dreschflegel, ročnik; an der Thür, um sie zuzumachen, primaž, kljuka; s. a. **Stiel**.
Handhaben, *v. a.*, mit der Hand führen, v roke jemati, v rokah imeti ali deržati in delati, z roko voditi, (*serb.* rukovati čim); den Säbel handhaben, s sablo mahati; verwalten, die Gerechtigkeit handhaben, zverševati, oskerbovati, pravico delati; Gesetze handhaben, čuti nad tem, skerbeti za to, da se postave spolnujejo, nach *M.* pravico delati; Einen bei seinen Rechten handhaben, braniti komu pravice; leicht zu handhaben, vladen.
Handhabung, die, oskerbovanje, zverševanje (n. p. pravice, postave); der Gränze, čuvanje mej.
Handhaken, s. **Enterhaken**.
Handhammer, der, naredno, priročno kladevce.
Handharnisch, der, železna rokavica.
Handhaue, die, sekirica.
Handhebe, s. **Handhabe**.
Handhoch, *adj.*, (za) dlan visok.
Händig, *adj.*, ročen, ročnat.
Handkäse, der, mali sir.
Handkauf, der, Kauf oder Verkauf, nach muthmaßlicher Bestimmung ohne Maß, ohne Gewicht, kupčija na oči; s. a. **Handgeld**; kupčija, prodaja na drobno.
Handklapper, die, ropotalka.
Handknöchel, der, zapestni člen.
Handknochen, *pl.*, ročne kosti.
Handknopf, s. **Hemdeknopf**.
Handkorb, der, mit einem Henkel, ročnica, nanja, locanja.
Handkrause, die, tacelj*, manšeta*.
Handkünstler, s. **Mechaniker**.
Handkürbis, s. **Zaunrübe**.
Handkuß, der, poljubljej, kušljej* v, na roko, poljubljenje roke; er wurde zum Handkuß zugelassen, dopuščeno, dopuščeno mu je bilo, roko (n. p. cesarici) poljubiti.
Handlang, die, eine Maß, dolgost roke, vatel.
Handlang, *adj.*, roko dolg.
Handlangen, *v. n.*, podajati, streči (n. p. zidarjem), malavariti*.
Handlangen, das, **Handlangung**, die, podajanje v roko.
Handlanger, der, podajač, podajavec, (zidarski) strežnik; s. a. **Taglöhner**.
Handlangerin, die, podajavka, podajačka; s. a. **Taglöhnerin**.
Handlangern, s. **Handlangen**.
Handlaterne, die, ročna svetilnica.
Handleder, das, nakveder, naročnjak.
Handlehne, die, roča.
Händleinkraut, s. **Händelkraut**.
Handleiter, der, vodivec, vodnik, ki koga vodi za roko, rokovod†.
Handleiter, die, eine kleine Leiter, lestvica, gredica.
Handleitung, die, vojenje, peljanje za roko; rokovodstvo†; napeljevanje.
Händler, der, blagar; s. a. **Handelsmann**; i. d. Zusammens. wird Händler im Slov. häufig durch die dem slov. Ausdruck des Bestimmungswortes angehängte Bildungsendung, — ar ausgedrückt, z. B. Leinwandhändler, platnar; Glaswaarenhändler, stekleninar; Buchhändler, kukvar, knjigar, u. dergl.
Handleuchte, s. **Handlaterne**.
Handleuchter, der, mali, ročni svečnik, svečnik z ročem.
Handlich, *adj.*, ročen, pripraven; mittelmäßig, sredenj; *adv.* srednje, še precej; s. **Leidlich, Mittelmäßig**.
Handlinie, die, čerta, brazda na dlani.
Handlohn, der, dnina, nadnica.
Handlos, *adj.*, brezrok, brezročen.
Handlung, die, That, delo, djanje; eine Handlung der Wohlthätigkeit, dobrotno, milserčno djanje; im Schauspiel, djanje, čin; s. a. **Act**; das ist eine schöne Handlung, to je lepa reč, lepo djanje je to; die menschlichen Handlungen, ravnanje, početje, delanje človeško; der Handel, s. dieses; eine Handlung, štacuna, prodajavnica; die Handlung erlernen, učiti se kupčijstva; i. d. Zusammens. mittelst der dem slov. Ausdruck des Bestimmungswortes anzuhängenden Endung — arnica; z. B. Buchhandlung, bukvarnica, knjigarnica, u. dergl.; in einer Handlung dienen, služiti pri kupcu, tergovcu v štacuni.
Handlungs-, in Zssg., kupčijsk.
Handlungsactiven, *pl.*, premoženje kupčije.
Handlungsangelegenheit, s. **Handelsangelegenheit**.
Handlungsart, s. **Handlungsweise**.
Handlungsausdruck, der, kupčijska beseda.
Handlungsbediente, Handlungsbrief, Handlungsbuch, Handlungsbilanz, s. **Handelsbediente** u. s. f.
Handlungsdiener, der, kupčijski strežе, služabnik.
Handlungsfreiheit, die, svoboda v delanji; s. a. **Handelsfreiheit**.
Handlungsfond, der, kupčijski zalog.
Handlungsgenosse, der, kupčijski tovariš, družnik.
Handlungsgenossenschaft, die, kupčijska tovaršija, družba.

Handlungsgeschäft, das, kupčevanje, kupčija.
Handlungshaus, das, tergovska hiša.
Handlungsherr, der, kupčevavec, tergovec, kupec, teržec, štacunar.
Handlungslehrling, der, učenec tergovstva, kupčijstva, kupčijski učenec.
Handlungsname, s. Firma.
Handlungsrecht, das s. Handelsrecht.
Handlungsschule, s. Handelsschule.
Handlungsweise, die, delava, ravnava, ravnanje, delanje.
Handlungswesen, das, kupčijstvo, tergovinstvo, tergovstvo.
Handmahl, das, znamnje na roci.
Handmesser, das, ročni nož, gladivnik.
Handmuff, der, šticelj*; *russ.* mufta.
Handmühle, die, žernov ob. žernev (auch *altsl.*). žernek; auch žerne, *pl.*, (*poln.* żarna *pl.*; hing. *böhm.* žerna, *sing.*); auf der Handmühle mahlen, sežernati, žernati; *serb.* žervnjati.
Handmünze, die, kleines Geld, drobiž, drobni denar.
Handochse, der, notranji vol, vol na levi oračevi roki.
Handorgel, die, orglice.
Handpfand, das, ročna, premikljiva zastava.
Handpferd, das, welches zur rechten Hand des Sattelpferdes zieht, vnanji konj; ein durch einen Reitknecht an der Hand nachgeführtes, področni konj, povodnik.
Handpflicht, die, dolžnost s podano roko prevzeta.
Handpresse, die, mala, ročna stiskavnica, preša*.
Handpumpe, die, trombica.
Handquehle, die, brisavka, obrisavka, terača, otirač, brisača, obrisača, brisla.
Handramme, die, s. Handbock.
Handreicher, s. Handlanger.
Handreichung, die, podajanje, *fig.* postrežba, pomaganje, pomoč.
Handreuter, der, rešeto.
Handrohr, s. Handgewehr.
Handrolle, die, valjar.
Handroß, s. Handpferd.
Handruthe, die, der Stiel am Dreschflegel, an einer Peitsche, ročnik, gajželjnik.
Handsäge, die, mala, ročna žaga, pila.
Handsam, *adj.*, handlich, priročen, spreten, ročen, na roke.
Handsaum, der, zapestnik, obrobek srajčniga rokava.
Handscheidung, die, dobivanje rude z roko.
Handschelle, die, s. Handfessel.
Handschlag, der, podanje roke, nach *V.* v roko udarjenje; nach *M.* roka, mož beseda (die beim Handschlag gewöhnliche Formel); den Handschlag geben, v roke seči, z roko v roko seči, obljubiti kaj s podanjem roke; der Schlag mit der Hand auf den Rücken, herbunka.
Handschlitten, der, male smuči.
Handschmitz, der, nach *V.* kres, kere po roki; s. a. Handschlag.
Handschraube, die, žabica, mučivno orodje, s kterim se komu persti stiskajo.
Handschreiben, das, pismo vladarja ali sploh veliciga gospoda z njegovim lastnoročnim podpisam.
Handschrift, die, lastno pisanje; Manuscript, rokopis; Schuldverschreibung, dolžno pismo; er hat eine schöne Handschrift, lepo piše; auch roka.
Handschriftlich, *adj.*, pisan, rokopisen, z lastno roko pisan.
Handschuh, der, rokavica, rokovica; *dim.* rokavičica; (*altsl.* rąkavica); in Handschuhen gehen, rokavice nositi, na rokah imeti.
Handschuhkästchen, das, rokavičnik.
Handschuhleder, das, irhovina, usnje za rokavice.
Handschuhmacher, der, rokavičar.
Handschuhmacherei, die, rokavičarstvo, rokavičarija.
Handschuhmacherin, die, rokavičarica.
Handschuhmacherwerkstätte, die, rokavičnica.
Handseife, die, ročno mjilo, milo.
Handseite, die, bei den Fuhrleuten, notranja, leva stran voza.
Handsieb, das, sitce.
Handsiegel, das, ročni pečat.
Handskizze, die, nagli načertek, načert na berzo roko.
Handspat, der, pralica.
Handspiel, das, igranje z rokami; s. a. Claviatur.
Handspritze, die, ročna brizgla, sikalica.
Handstein, der, mali kos rude (za ogled).
Handstock, s. Feilkloben.
Handstreich, der, s. Handschlag; (coup de main), prehlapni (v. hlapati) udar, zaskok, nagli mahljej.
Handstufe, s. Handstein.
Handtag, der, ročna tlaka, nach *V.* peš dan.
Handtaste, die, tipka.
Handteller, der, die flache Hand, dlan.
Handthieren, s. Hantbieren.
Handtreue, die, obljuba zvestobe poterjena s podano roko.
Handtuch, s. Handquehle.
Handvergrößerungsglas, s. Lupe.
Handverkauf, s. Handkauf.
Handvogel, der, (lovski) ptič, rokosedec.
Handvoll, *adj.*, pest. peščica, pešica, šaka, rokovet (*altsl.* rąkovet n. rąkojet); i. a. slav. M. auch gerst, wovon das slovenische pregeršče (perišče), beide Hände voll; eine Handvoll Leute, malo število, pest ljudi; ein wenig, troha. trohica; eine Handvoll Erde, pest persti.
Handwagen, der, der von Menschenhänden gezogen wird, und zweirädrig ist, vlak, činčež. kinkeš, Kimpež. kinkovt. samotež voziček, gew. kolca *pl.*
Handwasse, die, ročno orožje.

Handwahrsager, der, prerok (iz rok); s. a. Chiromant.
Handwahrsagerei, die, prerokovanje iz dlani ali rok; s. a. Chiromantie.
Handwanne, die, kadica.
Handwasser, das, umivavna voda, voda za umivanje.
Handweise, die, ročno motovilo.
Handweiser, der, roka (ki pot kaže).
Handwerk, das, ein Werk der Hand, delo, izdelek rok, ročno delo; als ein Stand, Gewerbe, rokodelstvo, nach dem *Altsl.* und andern slav. M. remeslo; etwa auch mojstrija; in speciellen Fällen kann es im Slovenischen auch unübersetzt bleiben, z. B. das Maurerhandwerk, Fleischerhandwerk, zidarija, zidarstvo, auch bloß zidarsko (namr. delo), mesarija, mesarstvo, mesarsko; das Weberhandwerk, tkavstvo, tkavsko, tkanje usf.; ein Handwerk lernen, rokodelstva se učiti; speciell, das Maurerhandwerk lernen, zidarije, zidanja, auch zidarskiga se učiti, zidati se učiti udgl. m.; ein Handwerk treiben, od rokodelstva živeti, z rokodelstvam se pečati; das Handwerk der Maurer, Fleischer, Tischler udgl. treiben, zidariti, (nach *V.* a. na zidarstvu živeti), mesariti, mizariti ali skrinjariti itd.; sein Handwerk verstehen, svoje delo znati, umeti; ein zünftiges Handwerk, v ceh združeno rokodelstvo; seines Handwerks ein Schmid sein, kovač biti, po svojem delu kovač biti, kar se tiče dela ali opravila, od česar živi, kovač; Einem das Handwerk legen, komu delo prepovedati, ustaviti usf.; in das Handwerk greifen, v delo seči, segati; s. a. Ergreifen; ein Handwerk aus dem Spielen machen, igro za svoje delo, za opravilo imeti, od igre, ob igri živeti; eine Sache als ein Handwerk treiben, po navadi kako reč opravljati, t. j. brez posebne marljivosti; für Innung, Zunft, s. diese.
Handwerker, der, rokodelec, nach *V.* rokodel, *böhm.*, *poln.* u. *russ.* remeselnik.
Handwerkerin, die, rokodelka.
Handwerklich, *adj.*, rokodelsk.
Handwerksälteste, der, starešina rokodelstva (cehа).
Handwerksarbeit, die, rokodelstvo.
Handwerksartikel, *pl.*, členi, postave (rokodelstva); Handwerksartikel, des Bäckerhandwerks, pekovske postave.
Handwerksbrauch, der, rokodelska šega.
Handwerksbursche, der, (potujoči) rokodelec, rokodelski pomagač.
Handwerksfrau, s. Meisterin.
Handwerksgenoß, der, tovariš po rokodelstvu.
Handwerksgesell, s. Handwerksbursche.
Handwerksgruß, der, rokodelski pozdrav, rokodelsko češčenje, češenje.
Handwerksherberge, die, združnica.
Handwerksherr, der, komisar pri zborih rokodelstva.
Handwerksjunge, der, rokodelski učenec, deček.
Handwerkskunde, s. Technologie.
Handwerkslade, die, rokodelstvena skladnica, skrinjica, denarnica.
Handwerksleute, *pl.*, rokodelci.
Handwerksmann, s. Handwerker.
Handwerksmäßig, *adj.*, rokodelsk, po pravilih rokodelstva.
Handwerksmeister, der, (rokodelski) mojster.
Handwerksneid, der, nevošljivost, nevošljivost, zavist, zavidnostmed rokodelci.
Handwerksordnung, die, postava ali red za (kako) rokodelstvo.
Handwerkssteuer, die, rokodelnina.
Handwerksverwandte, der, etwa cehovnik.
Handwerkvoll, das, rokodelci.
Handwerkszeug, das, orodje, rokodelsko orodje.
Handwerkszunft, die, rokodelski ceh; s. a. Zunft.
Handwerkthätig, *adj.*, opravljajoč rokodelstvo.
Handwinde, die, vitlič, vintica.
Handwörterbuch, das, mali slovnik, besednjak.
Handwurfweite, die, lučaj, *serb.* rukomet.
Handwurzel, die, zapestje, zapešče.
Handzeichen, das, ročno znamnje (namesti podpisa).
Handzeichnung, die, ris, risanje z roko, ročni čertež, načertek.
Handzirkel, der, šestilo.
Handzuber, der, čebrič.
Handzug, der, poteg roke, z roko, posebnost, lastnija kakiga pisanja.
Hanf, der, (Cannabis), die Pflanze, konoplja; der weibliche, auch Hänfin, Fimmel, Hanfhenne, černica, semenica, semenska konoplja; der männliche auch Hanfhahn, belica, plaskovnica; (andere kehren nach *Heinsius* Zeugniß diese Benennung um); Hanfsame, konopno seme; s. a. Fimmel.
Hanf-, in Zssgn., konopni, — za konoplje.
Hanfacker, der, njiva za konoplje dobra ali na kteri konoplje rastejo; nach der Ernte, konopljišče, konopljiše.
Hanfbau, der, sejanje, ravnanje konopelj.
Hanfbreche, die, tolkača, terlica za konoplje.
Hanfdarre, die, sušivnica, jama konopna.
Hanfeibisch, der, konopljasti slez.
Hänfen, *adj.*, konopen, *serb.* konopljan.
Hanferling, s. Hänfling.
Hanffeld, s. Hanfacker.
Hanffink, s. Hänfling.
Hanfgarn, das, konopna preja, konopnina (letzteres kann jedoch auch Hanfleinwand bedeuten).
Hanfgewächse, *pl.*, konopnice.
Hanfhahn, s. Hanf.
Hanfhandel, der, kupčija s konopljami.
Hanfhechel, s. Hechel.
Hanfhenne, s. Hanf.
Hanfkorn, das, konopno zerno, konopna glavica.
Hanfkraut, s. Leinkraut.

Hanfleinwand, die, konopno platno, konopna tkanina, konopnina, nach *Schl.* konopljaš.

Hänfling, der, (Fringilla canabina), prava konopljičica, konopljenka, repnik, repalčica.

Hanfmeise, die, (Parus ater), pogojzdnica, gojzdna senica, menišček, menišek, šapljica.

Hanfmühle, die, stopica za konopno seme.

Hanfnessel, die, mertva kopriva.

Hanföl, das, konopno olje.

Hanfsaat, die, **Hanfsame**, der, konopno seme.

Hanfstängel, der, konopljika, konopno steblo, konoplja.

Hanftel, s. **Hamftel**.

Hang, der, freier einer Fläche, nagnjenost, položnost, nadoljnost, nagnjene tla, nach *Jan.* vlaz; s. a. **Abhang, Neigung**; *fig.* naklon, nagnjenje, (*russ.* sklonnost, naklonnost); jeder Mensch hat seinen Hang, kolikor ljudi, toliko čudi, toliko želj; sein Hang zum Spiel und zum Trunk stößt dem Vater Besorgnisse ein, očeta skerbi, oče se boji zanj, ker prerad igra in pijančuje.

Hangebacken, *pl.*, viseče lica.

Hangebank, die, viseča, obešena klop.

Hangebauch, der, viseči trebuh, vamp*, *serb.* kulje; ein Hangebauch vermuthet das Pferd, vamp kazi konja.

Hangebett, das, viseča postelja.

Hangebrücke, die, viseči most.

Hängebügel, die, viseči, ne priterjeni stremen; s. a. **Steigbügel**.

Hangeeisen, das, uho na zvonu.

Hangegarn, das, ptičarska mreža.

Hangegewicht, das, omah.

Hangehaut, die, beim Rinde am Halse, podvratnik, podvratec.

Hangekette, die, zavornica, zaverivnica.

Hängel, s. **Gelenk**.

Hangelampe, die, viseča, obešena svetilnica.

Hangeleuchter, der, obešeni, viseči svečnik.

Hängeln, *v. n.*, prevažati blago (pri mornarjih).

Hangematte, Hängematte, die, razpeta ali obešena rjuha ali plahta, obešena postelja, obešena štorja.

Hangenmörser, der, viseči možnar.

Hangen, auch **Hängen**, *v. n.*, viseti na čem, nber etwas hinüber, majati (majim, *v. n.*); nach *M.* a. tvezeti, bei *Gutsm.* operčen biti; er soll hangen, obesijo naj ga; die Wäsche hangt, obleka je na veši; den Kopf hangen lassen, glavo obesiti, obešati, glavo pobesiti, pobešeno glavo imeti, *fig.* kujati se, nezadovoljen biti; vom Wagen, auf eine Seite hangen, stranceti; das Fleisch eines Kranken wird hängend, meso se bolniku obeša, mu visi; im Bergbaue, das Hangende, prednja stena; es hängt alles an ihm, vse na njem maji, obleka hoče z njega pokapati, scepati; ein hangender Bauch, s. **Hangebauch**; der Baum hangt voller Früchte, drevo je polno sadja, se šibi pod sadjem; der Blutegel hangt fest, pijavka se je terdno prijela, terdno drži; die Kletten hängen fest, klopi se terdno, močno derže; es hängt an einander, derži se eno druziga; der Tisch hangt (hängt) etwas, miza je nagnjena, visi, stoji po strani; an einer Person, an einer Sache hangen, deržati se koga, vdan biti, prijeti se, prilepiti se kake stvari, verâchtl. obesiti se na koga; von welchem alles hanget, ta, na komur vse visi; die Kinder hangen sehr an ihm, otroci ga imajo kaj radi; eine Sache hangt oder hängt, bleibt hängen, reč je obvisela, reč visi, auch zatakniti se, zatikati se, zapeti se; von einem gefällten Baum, der an einem Baume hangen bleibt, ostermeti, obviseti; schweben, s. **Schweben**; sein Leben hangt an einem Faden, življenje njegovo je kakor kaplja na veji, peresu (listu); am Irdischen hangen, ljubiti svet, časno; die Sache hangt, reč je zastala, zaspala, tiči; er blieb an den Haaren hangen, na laseh je obvisel; der Himmel hängt ihm voller Geigen, s. **Geige**; was hangen soll, ersäuft nicht, ne utone, kdor ima obešen biti.

Hängen, *v. a.*, hangen machen, obesiti, obešati; kleine Diebe hängt man, die großen läßt man laufen, male tatove obešajo, velike pa spuščajo, spušajo; hangen lassen, die Ohren hängen, ušesa pobesiti; den Schwanz hängen (vom Hund), spustiti, med noge stisniti rep; das Maul hängen, namerdniti se, merdati se, kujati se, šobo napeti, šobiti se, trobo nositi, s. a. **Hangen** (lassen); etwas an den Nagel hängen, na kol, na kljuko obesiti, v nemar pustiti, zanemariti kaj; das Herz an etwas hängen, natvezati (natvesti), tvezati serce na kaj, z vsém sercam polastiti se česa, koperneti za čem; alles auf den Leib hängen, vse na se obesiti, natakniti, rajši stradati, da so le lepe oblačila; Einem den Brotkorb höher hängen, pritergati, pritergovati komu kaj; Holz hängen, im Bergbaue, in eine Grube einlassen, spustiti, spuščati, spušati les v jamo, rudnik; viel Geld an etwas hängen, dokaj dnarjev vtakniti v kaj; *v. r.*, sich an Jemand hängen, obvezati se koga, obesiti se na koga, deržati se koga kakor klop, prilepiti se k komu; s. a. **Hangen**.

Hängen, das, obešanje.

Hangend, Hängend, *adj.*, viseč, obešen; s. a. **Hangen**.

Hängepfahl, der, an welchem die Gatterthür hanget, nach *V.* mali steber, lesnik, (na kterem visi lesa).

Hänger, der, obešač; s. a. **Anhänger, Kopfhänger**.

Hängeriemen, der, obesivni jermen (remen), (na kterem visi kočija).

Hängesäule, die, viseči steber.

Hängeschloß, das, obesivna ključavnica, obesnica, taška, vešenka, žabica, žabnica.

Hängeseil, das, nach *V.* otvoza, konopec, na kterem je (lovski) pes privezan.

Hängestock, der, bei Fleischhakern, kljuka, obešalo, kavelj.

Hangewage, s. **Wasserwage**.

Hangewand, die, viseči zid, šija.

Hangeweide, die, verbovo šibje.

Hangewerk, Hängewerk, das, vezano delo.

Hängfisch, s. **Stockfisch**.

Hanggerüst, das, viseči oder.

Hangsel, das, obešenina.

Hangstütze, die, viseča podpora.

Hanguhr, die, viseča ura.

Hanke, die, stegno (pri konji).

Hanreschbaum, s. **Ebereschbaum**.

Hans, der, Hans in allen Gassen, povsotnik, s. a. **Pöbel**; er ist ein Hans in allen Gassen, povsod ga je polno, dosti; was Hänschen nicht lernt, lernt Hans nicht mehr, stariga konja ne naučiš jahati, česar se z mladih nog ne naučiš, tega se boš v starih letih zastonj učil; die großen Hansen, velika gospoda; ein dummer Hans, s. **Dummbart**; Hans ohne Sorgen, lahkoživec; Hans hinter der Mauer, niebr. strahopezdljivec.

Hansa, Hanse, die, hanza, zveza.

Hanseatisch, *adj.*, hanzašk.

Hansestadt, die, hanzaško mesto.

Hänsel, das, slabo pivo.

Hänselbrecher, der, kerščevavna, kerševavna kupa.

Hänseln, *v. a.*, v društvo sprejeti (s šalami), kerstiti, kerščevati, kerševati novinca; s. a. **Necken**.

Hansgraf, der, (ehem.) rokodelski in kupčijski sodnik.

Hanswurst, der, nach *V.* glumač ob. glumec (auch *altsl.* u. *serb.*; gluma, für Spaß ist auf dem Karste gebräuchlich), Anže klobasa, smešnik, pavliha; einen Hanswurst machen, klobasati, (*altsl.* glumiti se).

Hanswurststreich, der, smešna.

Hanthieren, *v. n.*, s. **Handhaben**; obračati, delati, opravljati; pečati se, ukvarjati se s čem.

Hanthierer, der, rokodelec, knpec.

Hanthierung, die, delo, opravilo, s čemur se kdo živi, peča; obračanje z dnarmi.

Hantig, *adj.*, ein hantiges Bier, zaduhel ol; hantiges Fett, žaltava (eig. žeftava), gorjupa mast.

Hantigkeit, die, zaduhlost, žaltavost, gorjupost.

Haperig, s. **Holperig**.

Happern, *v. n. u. i.*, es happert, ne gre, obtičalo je; es happert mit ihm, meša se, manjka mu je.

Happ, der, auch *int.* šavs; einen Happ thun, šavsniti, hlastniti; s. a. **Bissen**, der.

Happen, s. **Schnappen, Beißen**.

Happen, der, s. **Bißchen**.

Happig, s. **Begierig**.

Haranguiren, *v. a.*, ogovoriti, ogovarjati zbrano ljudstvo.

Harceliren, s. **Beunruhigen, Necken**.

Härchen, das, lasec.

Harem, der, harem.

Hären, *adj.*, aus Haaren, žimnat, kocinast: härenes Kleid, raševnik, raš; das härene Hemd, rašasta*, rašcvnata srajca; (vergl. **Rasch**); s. übr. **Haar** in den versch. Bedeut.

Hären, sich, s. **Haaren**.

Härenhemd, das, rašasta srajca.

Häretiker, s. **Irrlehrer, Ketzer**.

Harfe, die, das geschnittene Getreide darin zu trocknen, kozole, nach *V.* kozelc, kozel; die langgestreckte, stog, stegnjeni kozole; niedrige, poklonjčeni kozole; ohne Dach, osterv, in O. K. roglje, kopica; **Dappelharfe**, vezani kozolo; s. a. **Kornfege**; in die Harfe legen, zdevati, skladati, vkladati, vdelovati; das musikal. Instrum. harfa, harpa (*russ.* arfa); bei *Gutsm.* plunka; auf der Harfe spielen, brenkati na harpo ali harfo.

Harfenabtheilung, die, brana.

Harfen, Harfenen, Harfnen, *v. n.*, brenkati na harfo; *serb.* udarjati harfo.

Harfer, Harfener, Harfner, Harfenist, der, harfenist.

Harfenistin, die, **Harfenmädchen**, das, harfonistinja, harfarica.

Harfenklang, der, glas, brenk harfe, harfni.

Harfensaite, die, struna za harpo, harfo.

Harfensäule, die, steber; die untere Aufstückung, baba.

Harfenschlüßel, die, harfni ključ.

Harfenspiel, das, brenkanje na harfo.

Harfenspieler, s. **Harfner**.

Harfenstück, das, napev, pesmica za harfo.

Harfenton, der, harfni brenk.

Häring, der, nach anderu slav. Mda. sled-a, nach *V.* in O. Kr. seč, nach *Gutsm.* slanik, serdun, arenk*.

Häringer, der, sledar, sečar, slanikar.

Häringe-, in Zssg., sledji, sečji.

Häringsbauch, der, *fig.* tenak trebuh.

Häringsbrühe, die, sledja solomurja.

Häringsbude, der, slanikarnica, sledarnica.

Häringsfang, der, sečji, sledji lov.

Häringsfaß, das, sodček sledov, slanikov.

Häringsfischer, der, kdor lovi sklede ali sleče.

Häringsfischerei, s. **Häringsfang**.

Häringskönig, s. **Rothbart**.

Häringskopf, der, sledja, sečja, slanikova glava, am Häringskopf fangen, stradati.

Häringskrämer, der, sledar, slanikar.

Häringsnetz, das, mreža za sklede.

Häringssalat, der, salata s sledi.

Häringsseele, die, *fig.*, para (od človeka.)

Harke, die, der Rechen, grablje, *pl.*; er kennt die Harke nicht mehr, materni jezik je pozabil; der Theil der Harke, worin die Zähne sind, heißt im Slov. čeljust.

Harken, *v. a.* auch *n.*, grabiti, auch grabljati; den ganzen Tag harken, ves dan pregrabiti; bis zu einer Stelle mit der Harke kommen, prigrabiti do —; *fig.* šeškati, zmérjati.

Harkenstiel, der, grabljišče, grabljišče.

Harker, der, grabljič, grabljač.

Harlekin, der, arlekin*, glumač v pisani obleki; s. **Hanswurst**.

Harlekinade, die, smešna reč, gluma.
Harlekinartig, *adj.*, pisan.
Harlekinente, die, pisana raca.
Harlekinspecht, der, mali detel, detal.
Harm, der, tarnanje, tarnja, tiha žalost, velika skerb, otožnost, nach *M.* objed, *altsl.* pečal-i; s. a. **Gram**.
Härmel, der, s. **Ziegenbock**; die, s. **Raute**.
Härmelin, s. **Hermelin**.
Härmen, *v. a.* u. *r.*, skerbeti, tarnati, skomlati, objedati se, ajedati se. snedati se, otožen biti, gristi se.
Harmfrei, Harmlos, *adj.*, miren, zadovoljin, brezskerben; unschädlich, nedolžin, blag, neškodljiv.
Harmlosigkeit, die, brezotožnost, brezskerbnost, neotožnost, mirnost; nedolžnost, blagost.
Harmonie, die, soglasje, (*altsl.* s'glasije); skladnost, harmonija*; in Harmonie leben, složno, v edinosti, složnosti živeti.
Harmonika, die, harmonika.
Harmoniren, *v. n.*, vjemati se. streči se, zjemati se, zlagati se. vezati se, *russ.* žit (živeti) soglasno.
Harmonisch, *adj.*, soglasen, lepoglasen, ubran, skladen, složen.
Harn, der, scavnica, moča, mokrica, (*serb.* mokraća), anständiger voda; oft hört man den Zusatz, svoj, z. B. k svoji vodi je šel; den Harn lassen, scati, auch curati, puščati, pušati, *russ.* močit sja.
Harnartig, *adj.*, scavničast. mokričast.
Harnarzt, der. zdravnik scavilnih bolezin.
Harnblase, die, mehur, (scavni).
Harnblasenstein, der, kamen v mehurji.
Harnbrennen, das, rezanje ali žgeča bolečina pri scanji, peče ga kadar šči.
Harnen, *v. n.*, scati, anständiger vodo pustiti. puščati, pušati, mokriti.
Harnfistel, die, scavilna pijavka.
Harnfluß, der, ušćivanje, anständig močenje, kapanje mokrice; den Harnfluß haben, ušćivati se, pošćivati se; ein damit Behafteter, verächtl. uscanè, uscanec.
Harngang, Harnleiter, der, scavni žlebek, *böhm.* močnica.
Harngefäß, das, cevčica za močo.
Harnhaft, s. **Harnartig**.
Harnharz, das, smola od moče, mokrice.
Harnisch, der, železna obleka, *russ.* bronja. laty; Brustharnisch, oklop, oklep, oklopje, opersnik; Jemanden in den Harnisch jagen, treiben, razkačiti koga. razserditi huda; nach *V.* na konja posaditi; in Harnisch gerathen, razserditi se. nach *V.* na konja sesti.
Harnischbrett, s. **Planke**.
Harnischen, *v. a.*, z oklopam ali oklepam obdati; geharnischt, z oklepam obdan; ein geharnischter Reiter, oklopnik.
Harnischfisch, s. **Panzerfisch**.
Harnischhaus, das, **Harnischkammer**, die, orožnica.
Harnschlitze, die, nit.
Harnschmacher, der, oklopar, oklepar.
Harnkraut, das, (Herniaria), kilovnik.
Harnleiter, der, s. **Harngang**.
Harnmittel, das, zdravilo, ki žene na vodo.
Harnprophet, Harnguder, Harndoctor, der, nach *V.* uscani prerok, kdor iz scavnice prerokuje, bolezni naznanja itd.
Harnröhre, die, scavnik, scalo, (*poln.* cewka moczowa).
Harnröhrendrüse, die, soavna žleza.
Harnruhr, die, (diabetes), uscana bolezen, ušćivanje; (diabetes mellitus), sladkorno uščivanje.
Harnsalz, das, scavnična sol, scavna sol.
Harnsand, der, pesek v mehurji.
Harnsatz, der, gošča, goša, usedlina od scavnice.
Harnsäure, die, scavnična kislina.
Harnschnur, s. **Blasenschnur**.
Harnstein, der, kamen v scavilih.
Harnstrang, der, (Aufhängeband der Blase), mehurjeva vez.
Harnstrenge, die, (dysuria), zapiranje vode, težko scanje, *böhm.* rezavka; er hat die Harnstrenge, voda se mu zapira, težko šči.
Harnstoff, der, scanina.
Harntreibend, *adj.*, kar na vodo goni, nach dem *Russ.* močogoniven, močegnaven.
Harntrübung, die, kalna scavnica.
Harnverhaltung, die, zaderževanje vode (v mehurji).
Harnverstopfung, die, (ischuria), zapor, zapira vode; er leidet an der Harnverstopfung, voda se mu je zaperla, ustavila.
Harnweg, s. **Harngang**.
Harnwinde, die, (Stranguria). madron; s. **Harnstrenge**.
Harnzwang, s. **Harnstrenge**.
Harpax, s. **Geizhals**.
Harpfe, s. **Harfe**.
Harpune, die, harpuna*, ostve *pl.*, ostvina†.
Harpunirer, der, harpunar.
Harpye, die, harpija.
Harraß, s. **Rasch**.
Harre, die, čakanje. pričakovanje, dalj časa; in die Harre ziehen, s. **Länge** (in die Länge ziehen).
Harren, *v. n.*, čakati, pričakovati, dočakovati; auf einander harren, sčakovati se; harre auf Gott, na Boga zaupaj; harre meiner nicht, ne nadjaj se me; s. a. **Ausdauern**; ich kann hier nicht harren, ne morem tukej prestati.
Harsch, *adj.*, von der Rinde einer Wunde, krastav; die Wunde bekam eine harsche Rinde, rana se je okrastala; skerlupast, okrenil, okosel; vom Frost, razzebelkast, nach *M.* skrapast, srenast; oskorjati se, okreniti se.
Harschen, *v. n.*, srežiti se, okreniti se, oskorjati se, skerlupniti, okrastati se; s. a. **Verharrschen**.
Harschbecke, die, nach *M.* skrapa, sren.
Hart, *adj.*, nicht weich, terd, *altsl.* tvr'd; das ist zu hart, to je preterdo; hart werden, oterdniti, sterditi se, poterditi se; hartes Brod, terd kruh, suh kruh; mit einer harten Rinde überzogen werden, s. **Harschen**; auf der harten Erde, na terdi zemlji; ein hartes Ei, jajce v terdo (kuhano); harte Speise, terda jed (ki se težko žveči), neprebavljiva jed, težka jed; hartes Holz, terd les; harte Birn, pusta, nezrela hruška; hartes Getreide, s. **Hartkorn**; hartes Futter, zob, (vsa pica, razun slame in merve); hartes Wasser, terda voda; hartes Geld, terd dnar, večji sreberni dnar; mit Schwierigkeiten verbunden, težek, truden, auch terd; harte Arbeit, težko, trudno. terdo delo; das wird hart halten, to bo težko. terdo, ta bo terda; mit harter Mühe, s težkim trudam, težko, z veliko težavo; harte Hände haben, terde roke imeti; harter Leib, s. **Hartleibigkeit**; auf einen harten Ast gehört ein harter Keil, jekla jeklo zbije; harte Zeiten, slabi časi; ein Kind hart erziehen, otroka ostro zrediti, zrejati; ein harter Winter, huda. ostra, terda zima; die Krankheit hat ihn hart mitgenommen, bolezen ga je hudo potlačila, močno ga je vzela; eine harte Stirn haben, nesramen biti; ein harter Kopf, terda glava ali butica, ki se je nič ne prime, ki se težko uči, slab spomin; eigensinnig, termast; harter Sinn, upornost; ein hartes Herz, terdo, kamnito, nečutno serce; harte Strafe, huda. ostra kazen; hart anreden, osorno ogovoriti; es fällt ihm hart, težko mu de, težko ga stane, težko se mu zdi; hart hören, težko. slabo, hudo slišati. *serb.* naglüh biti; hartes Wetter, vihar; hart schmecken (vom Bier), pokisniti; harter Streit, hud prepir; harte Schreibart, okorna pisava. nach *Jan.* rod jezik; das Harte, s. **Härte**; ein harter Schlaf, terdno spanje; *adv.*, terdo, hudo; Einem hart zusetzen, na pete biti, hudo naganjati. navijati, pritiskati, podkuriti mu, siliti, muditi. morati ga, mecati; hart an der Mauer, tik zida; mit Mühe, komej. težko.
Hart, der, die, s. **Harz**.
Hartau, s. **Harthen**.
Hartblei, das, terdi. od srebra ločeni svinec.
Härte, die, die Eigenschaft. terdoba, terdost, auch terdina; die Härte des Kopfes, terda glava. terdoglavnost; eine runde Härte am Leibe in der Anatomie, terdina, bunka; die Härte der Stirn, nesramnost; die Härte des Herzens, terdoba, nečutnost serca. terdoserčnost; die Härte des Ausdrucks, okornost. negladkost.
Härtelbeu, s. **Hanhechel**.
Harten, *v. n.*, sterditi se. poterditi se.
Härten, *v. a.*, uterditi. terditi; das Eisen härten, železo kaliti. s. **Abhärten**.
Härter, der, terdivec. uterjavec; des Eisens, kalivec.
Hartern, s. **Hartriegel**.
Hartflügelig, *adj.*, terdoperuten. terdokril.
Hartfüßig, *adj.*, terdonog.
Hartgesinnt, *adj.*, terdočuten. terdoserčen.
Hartgläubig, *adj.*, neveren, težko verujoč.
Harthaarig, *adj.*, terdolas. debelolas. kosmat.
Harthaeze, *pl.*, terde smole.
Harthäuter, *pl.*, terdokožci.
Harthäutig, *adj.*, terde, debele kože, terdokožen; s. a. **Dickhäutig**.
Hartheit, die, terdost; s. a. **Härte**.
Hartherzig, *adj.*, terdiga, kamnitiga serca, terdoserčen, neusmiljen, neumilen. terd, nemilostljiv, nach *Ravn.* opokel.
Hartherzigkeit, die, terdoserčnost, neusmiljenje, neusmiljenost. nemilostljivost, nach *Ravn.* opoklost.
Hartheu, das, (Hypericum). kerčno zelje, sv. Janeza rože.
Harthobel, der, terdi stružič.
Harthörig, *adj.*, oglušen, nach *M.* u. im *Serb.* u. *Böhm.* nagluhat, ki ne sliši dobro, težkiga sluha, gluhovit.
Harthörigkeit, die, nagluhost. topi. težki sluh.
Harthörnig, *adj.*, terdorog.
Harthufig, *adj.*, terdonžen. terdiga roga, terdiga kopita.
Harthülsig, *adj.*, terdostročen.
Härtigkeit, s. **Härte**.
Härtiglich, *adj.*, terdljat. terdikast; arbeiten, terdo delati.
Hartklemmig, *adj.*, (*mont.*) preterd.
Hartkopf, der, terdoglavec, topoglavec, terdoglav (nar. pes.); weibl. terdoglavka; je viel als Eigensinniger, termoglavec. svojoglavec. zopernež.
Hartköpfig, *adj.*, terdoglav. topoglav, slabiga spomina. kasne glave; eigensinnig, svojoglav, uporen.
Hartköpfigkeit, die, terdoglavnost, termoglavnost.
Hartkorn, das, hartes Getreide, d. i. Weizen, Rocken, Gersten, golenina, sternina, jekleno žito (vse žito razun ovsa).
Hartlehrig, *adj.*, kesne, terde glave; s. **Hartköpfig**.
Hartleibig, *adj.*, zapert, zapečen, po konur se zapcka, de ne more lahko iti od njega, nach *M.* zaperte potrebe; *fig.* stisnjen, skerčen, neužitoven.
Hartleibigkeit, die, zapertost. zapor. zapekanje.
Härtlich, *adj.*, terdikast. terdkast, terdljat; vom Wein, kislast.
Härtlichkeit, die, terdkost.
Hartmäulig, *adj.*, bei Pferden, terdiga gobca, terdouston, neposlušen, terdokoren.
Hartmäuligkeit, die, terdi gobec. neposlušnost.
Hartmeißel, der, razsekač.
Hartnäckig, *adj.*, terdovraten, terdoglav, terdokoren, neukreten, uporen, okoren, termast, svojeglaven, samoglaven; hartnäckig auf etwas beharren, svojo tiščati, tišati, gnati, v glavo vbiti, vtepsti si, (da more tako biti), *serb.* ukopistiti se; ein hartnäckiger Winter, dolga, terda zima; eine hartnäckige Krankheit, terdovratna, dolga. terda bolezen. (ki se noče podati, udati).

Hartnäckigkeit, die, terdovratnost, terdoglavnost, upornost, okornost, terdokornost.
Hartnägelein, das, terdi klinčič.
Hartriegel, Hartrader, der, (Ligustrum vulgare), kalina, kostanjičevje, zimolez; (Cornus sanguinea), psikovec, psikovina, beli dren, divji dren, sviben, svib, svibov les; (Cornus mascula), dren, drenovina.
Hartriegelholz, das, (vom wilden Cornelbaum), psikovina, svibovina.
Hartrindig, *adj.*, terde skorje, terdoskorjast.
Hartschälig, *adj.*, terdiga lupa od. luba, terde lupine; hartschalige Nuß, košćak, košak.
Hartschlächtig, s. **Herzschlächtig.**
Hartschlagloth, das, mešanina iz medi in srebra.
Hartschnig, *adj.*, terdih kit, žilav.
Hartsein, das, terdost, nečutnost.
Hartsinn, s. **Hartnäckigkeit.**
Hartsinnig, s. **Hartnäckig.**
Hartstrauch, s. **Hartriegel.**
Hartstück, das, kos bakra ali kotlovine.
Härtsonne, die, den glühenden Stahl abzulöschen, kalivno korito, kalivnik.
Härtung, die, kaljenje, kalilo; gute, schlechte Härtung als Zustand, dobra kal. mehka kal.
Hartwaare, die, kovna roba.
Hartwasser, das, kalilo, kalivnica.
Hartwerden, das, sterdba, oterdba.
Hartwerk, das, terdina, ki ostaja od raztopljeniga bakreniga kamna v peči.
Harz, der, auch Hard, Hart, waldiges Gebirge, dobrava.
Harz, das, smola, (*böhm.* u. *poln.* a. živica), *altsl.* tekl, *f.*
Harzartig, *adj.*, smolast.
Harzbaum, der, smolno drevo, smolovec.
Harzbewohner, der, dobravec.
Harzbewohnerin, die, dobravka.
Harzeichel, die, okrogli želod, nach *Zal.* jelovec, jelovšček, jelovšek.
Harzelektricität, die, smolna elektrika.
Harzen, *v. a.* u. *n.*, Harz scharren, smolo kresati, smolo brati, smolariti, *fig.* prijemati se kakor smola; einen Baum harzen, obrati drevo, očistiti ga smole; mit dem Harzen verdienen, prismolariti.
Harzer, der, smolar; lenuh.
Harzerin, die, smolarka, smolarica.
Harzfluß, der, smolotok, smolotočina.
Harzgalle, die, smolno gnjezdo.
Harzholz, das, smolni les, smolno drevje.
Harzicht, *adj.*, dem Harze ähnlich, smolnast, smolast, smoli podoben, kakor smola.
Harzig, *adj.*, Harz enthaltend, smolnat, smolen.
Harzkappe, die, smolarska suknja.
Harzkohle, die, smolnati premog.
Harzlüge, die, debela laž.
Harzmesser, das, stergulja, smolarski nož.
Harzmeste, die, kozolj, kozalj, nach *V.* kozarec, škobovec, kohor.
Harzpflanze, die, smolnata rastlina.
Harzriß, der, čertanje, načertavanje (smrek, da bi se smola iz omajenine cedila).
Harzscharre, s. **Harzmesser.**
Harzschaber, **Harzreißer**, **Harzschaber**, der, smolar.
Harztanne, die, smolnata smreka, jelka.
Harzwald, der, černi les, černi gojzd.
Harzwasser, das, smolna voda.
Hasard, **Hazard**, der, prigodek, nakljućje.
Hasardiren, s. **Wagen.**
Hasardspiel, das, igra na (golo ali slepo) igro; s. **Glücksspiel.**
Haschen, *v. a.*, klapniti, hlapati, hlastniti, hlastati, zgrabiti, grabiti, popasti, popadati; die Kinder haschen sich, otroci se lové, se pojajo, se prijemajo, se gonijo eden za drugim; die Zeit haschen, uloviti čas (in porabiti); so viel als streben, nach Lob haschen, hlepeti, hrepeneti po hvali, gnati se, poganjati se za hvalo; Mänse haschen, miši loviti.
Haschen, das, lovljenje, hlapanje, hlastanje.
Häschen, das, zajček, zajče.
Häscher, der, berič, brič.
Häscherlohn, der, beričevina, bričnina.
Haschspiel, das, špilen, loviti se; mit verbundenen Augen, s. a. **Blind(es Kuh)spiel.**
Hase, der, zajic, auch zec. (*altsl.* zajec), in St. a. zavec; die Häsin, zajklja, zajka; einen Hasen streifen, zajca iz kože deti, devati, na meh odreti; viele Hunde sind des Hasen Tod, mnogo hertov zajčja smert, *russ.* moč se ugiblje množici, *serb.* dva loša izbila Miloša; da liegt der Hase im Pfeffer, v tem germu tiči zajic, to je izvir nesreče; der Hase sitzt, zajka dela mlade; ein feiger Hase, s. **Feigling**; laufen wie ein gebundener Hase, po polževo iti, vleči se kakor megla.
Hasel, die, leska, lešča, leša, leščina, lešina; der, s. **Häseling.**
Haselaut, s. **Possenreißer.**
Haselblume, s. **Anemone.**
Haselbusch, der, leskov germ, lešèje, lešje, leščevje, leševje, leskovje.
Haseleiche, die, beli hrast.
Häseler, der, glumač, glomec.
Haselgebüsch, das, leskovo germovje; s. a. **Haselbusch.**
Haselgeflügel, das, jerebovina; s. a. **Haselhuhn.**
Haselgerte, s. **Haselruthe.**
Haselholz, das, leskovina.
Haselhuhn, das, (Tetras bonasia), veliki ali gojzdni jereb, lesčerka, orehovka.
Häseling, s. **Döbel.**
Haseliren, s. **Häseln.**
Haselkätzchen, das, abranck, abrenek, abranka, berst (leščin, lešin).
Haselmaus, die, leskova miš, polh.
Haseln, **Heseln**, *adj.*, leskov, leščev, lešov; häselner Reif, leskov obroč.
Häseln, *v. n.*, šaliti se, norčevati; *v. a.*, nagajati komu.
Haselnuß, die, leščnik, lešnik, lešnjak; braun oder reif, sajev lešnik, sajevec; das Weiße in der unreifen Haselnuß, sneg.
Haselnußfarbe, die, lešnikova barva.
Haselöhl, das, olje iz lešnikov, lešnikovo olje.
Haselöhrlein, s. **Eichenschwamm.**
Haselratze, s. **Haselmaus.**
Haselruthe, die, leskova šiba, leskovica, leskovka, leskovec, leskov prut, leščevka, leševka.
Haselstab, s. **Haselruthe.**
Haselstaude, die, leska.
Haselstock, s. **Haselruthe.**
Haselstrauch, s. **Hasel.**
Haselwurm, der, slepec; s. a. **Blindschleiche.**
Haselwurz, **Haselwurzel**, die, (Asarum europaeum), nach dem *Poln.*, *Böhm.* u. *Russ.* kopitnik, leskov koren, virh.
Hasen-, in Zssg., zajčji.
Hasenadler, der, s. **Beinbrecher.**
Hasenampfer, der, zajča detelja.
Hasenapfel, der, mišanegar*.
Hasenauge, das, zajčje oko; s. a. **Benediktkraut.**
Hasenbalg, der, zajčji meh, zajčja koža (na meh oderta).
Hasenbange, *adj.*, boječ kakor zajic.
Hasenbeize, die, lov zajcov s sokolam.
Hasenbraten, der, pečeni zajic; ein Stück davon, zajčja pečenka, zajčevina.
Hasenbrod, s. **Hasenohr.**
Hasenfährte, die, zajčji sled.
Hasenfell, das, zajčevina, zajčja koža.
Hasenfett, das, zajčja mast; er hat ins Hasenfett getreten, norčav je.
Hasenfleisch, das, zajčevina, zajčina, zajčjo meso.
Hasenfuß, der, zajčja noga; *fig.* s. **Feigling.**
Hasenfüßig, *adj.*, norčav, glumljiv.
Hasenfüßigkeit, die, norčavost, glumljivost.
Hasenfutter, das, podšivka iz zajčjiga kerzna; zajčja pič̆a.
Hasengarn, s. **Hasennetz.**
Hasengehäge, das, ograda, kjer se ne smejo zajci streljati.
Hasengeier, der, zajčji jastreb.
Hasengeil, s. **Genister.**
Hasengras, s. **Hasenohr.**
Hasenhaar, das, zajčja dlaka.
Hasenhaft, *adj.*, smešen, po zajčje boječ.
Hasenheide, s. **Genister.**
Hasenherz, das, strašljivost, boječnost, boječe serce.
Hasenhetze, die, gonja zajcov.
Hasenhorde, **Hasenhürde**, die, zajčja lesa.
Hasenhund, der, pes zajčar.
Hasenjagd, die, zajčji lov, lov na zajce.
Hasenkätzchen, s. **Haselkätzchen.**
Hasenklee, der, (Trifolium arvense), zajčja noga; s. a. **Buchampfer.**
Hasenklein, das, sprednji konec zajca z drobam.
Hasenkohl, der; s. **Gänsedisstel.**
Hasenkopf, der, zajčja glava, trap.
Hasenlab, das, zajčje sirše, sirišče, siriše.
Hasenlager, das, zajčje ležišče, ležiše, *russ.* zajčja loža.
Hasenlattig, der, (Prenanthes muralis), mlečni osat.
Hasenmaul, das, zajčji gobec.
Hasennest, das, s. **Hasenlager**; *fig.* šelerhaft gepflügte Stellen eines Ackers, oplaz.
Hasennetz, das, mreža za zajce.
Hasenohr, Hasenöhrchen, das, zajčje uho; bei den Buchdruckern, s. **Gänsefüsse, Anführungszeichen**; s. a. **Zittergras.**
Hasenpanier, das, nur in der Redensart, das Hasenpanier ergreifen, aufwerfen, lesici na rep sesti, svoje kopita pobrati; s. a. **Entfliehen, Flucht.**
Hasenpfeffer, s. **Hasenklein.**
Hasenpfote, die, **Hasenpfötchen**, das, zajčja nožica, tačica*; s. a. **Hasenklee.**
Hasenscharte, die, zajčja ustnica, zajčja škerbina, nach *V.* zajčja tesla.
Hasenschlaf, der, zajčje, lahko spanje.
Hasenschmalz, s. **Hasenfett.**
Hasenschrot, der, das, zajčniki; mit Hasenschrot geschossen sein, rad šale uganjati.
Hasenschwarz, s. **Hasenklein**; nach *V.* zajic v černi župi.
Hasensprung, der, zajčji skok; zadnja zajčja noga; zajčji sled.
Hasenspur, s. **Hasenfährte.**
Hasenstößer, s. **Hasenadler, Hasengeier.**
Hasenstrauch, s. **Hasenlattig.**
Hasenzwirn, s. **Possenreißer.**
Hasewitz, s. **Geck.**
Häsin, die, zajka, zajklja.
Häsitiren, s. **Anstehen.**
Haspe, Häspe, die, štekelj*; durina kljuka, stežaj. (duri na stežaj odperte); *böhm.* stežej.
Haspel, die, das Eisen, worin die Klinke fällt, burnik, nach *V.* narba; s. a. **Haspe.**
Haspel, der, auch die, für das Garn, motovilo; auch garnik, gare *pl.*: ein Hebezeug, vreteno, vitlen; im Bergbaue, vlačilo; *fig.* motoviln.
Haspelarm, der, die vier gleichlongen Hölzer in der Haspelwelle, motoroga.
Haspelbaum, der, vreteno, vratilo.
Haspeler, Haspler, der, motač.
Hasplerin, die, motačica.
Haspelgestell, das, stalo motovila.
Haspelhandhabe, die, kljuka pri motovilu, garniku.
Haspelhorn, s. **Haspelhandhabe.**
Haspeln, *v. a.* u. *n.*, namotati, zmotati, motati; im Bergbaue, vleči, vlačiti; *fig.* mahadrati (gredoč).
Haspelpumpe, die, samotežna tromba.
Haspelrad, das, vlačilno kolo, nach *V.* vlačilo s kolesam.
Haspelstütze, die, die senkrechten Stützen der Haspelwelle, nach *V.* stavoica.
Haspelwelle, die, vreteno, vitlo, vitlen.
Haspelwinde, der, der Hebel, Arm am Hebehaspel, motoroga.
Haßphacken, der, s. **Thürangel.**

Hartnäckigkeit, die, terdovratnost, terdoglavnost, upornost, okornost, terdokornost.
Hartnägelein, das, terdi klinčič.
Hartriegel, Hartrader, der, (Ligustrum vulgare), kalina, kostanjičevje, zimolez; (Cornus sanguinea), psikovec, psikovina, beli dren, divji dren, sviben, svib, svibov les; (Cornus mascula), dren, drenovina.
Hartriegelholz, das, (vom wilden Cornelbaum), psikovina, svibovina.
Hartrindig, *adj.*, terde skorje, terdoskorjast.
Hartſchälig, *adj.*, terdiga lupa ob. luba, terde lupine; hartſchalige Nuß, košćak, košak.
Hartſchlächtig, ſ. **Herzſchlächtig.**
Hartſchlagloth, das, mešanina iz medi in srebra.
Hartſehnig, *adj.*, terdih kit, žilav.
Hartſein, das, terdost, nečutnost.
Hartſinn, ſ. **Hartnäckigkeit.**
Hartſinnig, ſ. **Hartnäckig.**
Hartſtrauch, ſ. **Hartriegel.**
Hartſtück, das, kos bakra ali kotlovine.
Härttonne, die, den glühenden Stahl abzulöſchen, kalivna korito, kalivnik.
Härtung, die, kaljenje, kalilo; gute, ſchlechte Härtung als Zuſtand, dobra kal. mehka kal.
Hartwaare, die, kovna roba.
Hartwaſſer, das, kalilo, kalivnica.
Hartwerden, das, sterdba, oterdba.
Hartwerk, das, terdina, ki ostaja od raztopljeniga bakreniga kamna v peči.
Harz, der, auch Hard, Hart, waldiges Gebirge, dobrava.
Harz, das, smola, (*böhm.* u. *poln.* a. živica), *altsl.* tekl, *f.*
Harzartig, *adj.*, smolast.
Harzbaum, der, smolno drevo, smolovec.
Harzbewohner, der, dobravec.
Harzbewohnerin, die, dobravka.
Harzeichel, die, okrogli želod, nach *Zal.* jelovec, jelovšček, jelovšek.
Harzelektricität, die, smolna elektrika.
Harzen, *v. a.* u. *n.*, Harz ſcharren, smolo kresati, smolo brati, smolariti, *fig.* prijemati se kakor smola; einen Baum harzen, obrati drevo, očistiti ga smole; mit dem Harzen verdienen, prismolariti.
Harzer, der, smolar; lenuh.
Harzerin, die, smolarka, smolarica.
Harzfluß, der, smolotok, smolotočina.
Harzgalle, die, smolno gajezdo.
Harzholz, das, smolni les, smolno drevje.
Harzicht, *adj.*, dem Harze ähnlich, smolnast, smolast, smoli podoben, kakor smola.
Harzig, *adj.*, Harz enthaltend, smolnat, smolen.
Harzkappe, die, smolarska suknja.
Harzkohle, die, smolnati premog.
Harzlüge, die, debela laž.
Harzmeſſer, das, stergulja, smolarski nož.
Harzmeſte, die, kozolj, koznlj, nach *V.* kozarec, škobovec, kohor.
Harzpflanze, die, smolnata rastlina.
Harzriß, der, čertanje, načertavanje (smrek, da bi se smola iz omajenine cedila).
Harzſcharre, ſ. **Harzmeſſer.**
Harzſcharrer, Harzreißer, Harzſchaber, der, smolar.
Harztanne, die, smolnata smreka, jelka.
Harzwald, der, černi les, černi gojzd.
Harzwaſſer, das, smolna voda.
Haſard, Hazard, der, prigodek, nakljućje.
Haſardiren, ſ. **Wagen.**
Haſardſpiel, das, igra na (golo ali slepo) igro; ſ. **Glücksſpiel.**
Haſchen, *v. a.*, klapniti, hlapati. hlastniti, hlastati, zgrabiti, grabiti, popasti, popadati; die Kinder haſchen ſich, otroci se lové, se pojajo, se prijemajo, se gonijo eden za drugim; die Zeit haſchen, uloviti čas (in porabiti); ſo viel als ſtreben, nach Lob haſchen, hlepeti, hrepeneti po hvali, gnati se, poganjati se za hvalo; Mäuſe haſchen, miši loviti.
Haſchen, das, lovljenje, hlapanje, hlastanje.
Häſchen, das, zajček, zajče.
Häſcher, der, berič, brič.
Häſcherlohn, der, beričevina, bričnina.
Haſchſpiel, das, špirlen, loviti se; mit verbundenen Augen, ſ. a. **Blind(es Kuhſpiel).**
Haſe, der, zajic, auch zec. (*altsl.* zajęc), in St. a. zavec; die Häſin, zajklja, zajka; einen Haſen ſtreifen, zajca iz kože deti, devati, na meh odreti; viele Hunde ſind des Haſen Tod, mnogo hertov zajčja smert, *russ.* moč se ugiblje množici, *serb.* dva loša izbila Miloša; da liegt der Haſe im Pfeffer, v tem germu tiči zajic, to je izvir nesreče; der Haſe ſitzt, zajka dela mlade; ein feiger Haſe, ſ. **Feigling**; laufen wie ein gebundener Haſe, po polževo iti, vleči se kakor megla.
Haſel, die, leska, leščа, lesa, leščina, lešina; der, ſ. **Häſeling.**
Haſelaut, ſ. **Poſſenreißer.**
Haſelblume, ſ. **Anemone.**
Haſelbuſch, der, leskov germ, leščje, lešje, leščevje, leščevje, leskovje.
Haſeleiche, die, beli hrast.
Häſeler, der, glumač, glumec.
Haſelgebüſch, das, leskovo germovje; ſ. a. **Haſelbuſch.**
Haſelgeflügel, das, jerebovina; ſ. a. **Haſelhuhn.**
Haſelgerte, ſ. **Haſelruthe.**
Haſelholz, das, leskovina.
Haſelhuhn, das, (Tetras bonasia), veliki ali gojzdni jereb, lesčerka, orehovka.
Häſeling, ſ. **Döbel.**
Häſeliren, ſ. **Häſeln.**
Haſelkätzchen, das, abranek, abrenek, abranka, berst (leščin. lešin).
Haſelmaus, die, leskova miš, polh.
Haſeln, Heſeln, *adj.*, leskov, leščev, lešev; häſelner Reif, leskov obroč.
Häſeln, *v. n.*, šaliti se, norčevati; *v. a.*, nagajati komu.
Haſelnuß, die, leščnik, lešnik, lešnjak;

braun oder reif, sajev lešnik. sajevec; das Weiße in der unreifen Haſelnuß, sneg.
Haſelnußfarbe, die, lešnikova farba.
Haſelöhl, das, olje iz lešnikov. lešnikovo olje.
Haſelöhrlein, ſ. **Eichenſchwamm.**
Haſelratze, ſ. **Haſelmaus.**
Haſelruthe, die, leskova šiba. leskovica. leskovka. leskovec. leskov prot. leščevka. leševka.
Haſelſtab, ſ. **Haſelruthe.**
Haſelſtaude, die, leska.
Haſelſtock, ſ. **Haſelruthe.**
Haſelſtrauch, ſ. **Haſel.**
Haſelwurm, der, slepec; ſ. a. **Blindſchleiche.**
Haſelwurz, Haſelwurzel, die, (Asarum europaeum), nach dem *Poln.*, *Böhm.* u. *Russ.* kopitnik, leskov koren, virh.
Haſen-, in Zſtzg., zajčji.
Haſenadler, der, ſ. **Beinbrecher.**
Haſenampfer, der, zajčja detelja.
Haſenapfel, der, snišancgar*.
Haſenauge, das, zajčje oko; ſ. a. **Benedictenkraut.**
Haſenbalg, der, zajčji meh. zajčja koža (na meh oderta).
Haſenbange, *adj.*, boječ kakor zajic.
Haſenbeize, die, lov zajcov s sokolam.
Haſenbraten, der, pečeni zajic; ein Stück davon, zajčja pečenka. zajčevina.
Haſenbrod, ſ. **Haſenohr.**
Haſenfährte, die, zajčji sled.
Haſenfell, das, zajčevina. zajčja koža.
Haſenfett, das, zajčja mast; er hat ins Haſenfett getreten, norčav je.
Haſenfleiſch, das, zajčevina, zajčina, zajčje meso.
Haſenfuß, der, zajčja noga; *fig.* ſ. **Feigling.**
Haſenfüßig, *adj.*, norčav, glomljiv.
Haſenfüßigkeit, die, norčavost, glumljivost.
Haſenfutter, das, podšivka iz zajčjiga kerzna; zajčja pič.
Haſengarn, ſ. **Haſennetz.**
Haſengehäge, das, ograda. kjer se ne smejo zajci streljati.
Haſengeier, der, zajčji jastreb.
Haſengeil, ſ. **Genſter.**
Haſengras, ſ. **Haſenohr.**
Haſenhaar, das, zajčja dlaka.
Haſenhaft, *adj.*, smešen. po zajčje boječ.
Haſenheide, ſ. **Genſter.**
Haſenherz, das, strašljivost, bojecnost, boječe serce.
Haſenhetze, die, gonja zajcov.
Haſenhorde, Haſenhürde, die, zajčja lesa.
Haſenhund, der, pes zajčar.
Haſenjagd, die, zajčji lov. lov na zajce.
Haſenkätzchen, ſ. **Haſelkätzchen.**
Haſenklee, der, (Trifolium arvense), zajčja noga; ſ. a. **Buchampfer.**
Haſenklein, das, sprednji konec zajca z drobam.
Haſenkohl, der, ſ. **Gänſedieſtel.**
Haſenkopf, der, zajčja glava. trap.
Haſenlab, das, zajčje sirše, sirišče, siriše.
Haſenlager, das, zajčje ležišče, ležišc. *russ.* zajčja loža.
Haſenlattig, der, (Prenanthes muralis), mlečni osat.
Haſenmaul, das, zajčji gobec.
Haſennest, das, ſ. **Haſenlager**; *fig.* fehlerhaft gepflügte Stellen eines Ackers. oplaz.
Haſennetz, das, mreža za zajce.
Haſenohr, Haſenöhrchen, das, zajčje uho; bei den Buchdruckern, ſ. **Gänſefüße, Anführungszeichen**; ſ. a. **Zittergras.**
Haſenpanier, das, nur in der Redensart, das Haſenpanier ergreifen, aufwerfen, lesici na rep sesti. svoje kopita pobrati; ſ. a. **Entfliehen, Flucht.**
Haſenpfeffer, ſ. **Haſenklein.**
Haſenpfote, die, **Haſenpfötchen**, das, zajčja nožica, tačica*; ſ. a. **Haſenklee.**
Haſenſcharte, die, zajčja ustnica. zajčja škerbina, nach *V.* zajčja tesla.
Haſenſchlaf, der, zajčje, lahko spanje.
Haſenſchmalz, ſ. **Haſenfett.**
Haſenſchrot, der, das, zajčniki; mit Haſenſchrot geſchoſſen ſein, rad šale uganjati.
Haſenſchwarz, ſ. **Haſenklein**; nach *V.* zajic v černi župi.
Haſenſprung, der, zajčji skok; zadnja zajčja noga; zajčji sled.
Haſenſpur, ſ. **Haſenfährte.**
Haſenſtößer, ſ. **Haſenadler, Haſengeier.**
Haſenſtrauch, ſ. **Haſenlattig.**
Haſenzwirn, ſ. **Poſſenreißer.**
Haſewitz, ſ. **Geck.**
Häſin, die, zajka. zajklja.
Häſitiren, ſ. **Anſtehen.**
Haſpe, Häſpe, die, štekelj*; durina kljuka, stožaj. (duri na stežaj odperte); *böhm.* stožej.
Haſpel, die, das Eiſen, worin die Klinke fällt, burojk, nach *V.* narba; ſ. a. **Haſpe.**
Haſpel, der, auch die, für das Garn, motoviln; auch garnik, gare *pl.*; ein Hebezeug, vreteno, vitlen; im Bergbaue, vlačilo; *fig.* motovilo.
Haſpelarm, der, die vier gleichlangen Hölzer in der Haſpelwelle, motoroga.
Haſpelbaum, der, vreteno. vratilo.
Haſpeler, Haſpler, der, motač.
Haſplerin, die, motačica.
Haſpelgeſtell, das, stalo motoviла.
Haſpelhandhabe, die, kljuka pri motovilu, garniku.
Haſpelhorn, ſ. **Haſpelhandhabe.**
Haſpeln, *v. a.* u. *n.*, namotati, zmotati, motati; im Bergbaue, vleči. vlačiti; *fig.* mahadrati (gredoč).
Haſpelpumpe, die, samotežna tromba.
Haſpelrad, das, vlačilno kolo, nach *V.* vlačilo s kolesam.
Haſpelſtütze, die, die ſenkrechten Stützen der Haſpelwelle, nach *V.* stavnica.
Haſpelwelle, die, vreteno. vitlo, vitlen.
Haſpelwinde, der, der Hebel, Arm am Hebehaſpel, motoroga.
Haßphacken, der, ſ. **Thürangel.**

Haß, der, sovraštvo, (mehr Feindschaft), čert zavist; *altsl.* nenavist; *serb.* merzost, merž-nja; einen Haß auf Jemanden werfen, wider ihn faßen, začeti suvražiti, čertiti koga; (iz tega se je vnelo sovraštvo); Haß auf jemanden haben, hegen, sovražiti koga, čertiti koga, auch zaviditi komu kaj, koga; etwas aus Haß thun, kaj iz sovražnosti, po sovraštvu storiti.

Hasse, die, tanjši konec zajočjega stegna.

Hassel, s. Döbel.

Hässel, der, gerdun, gerdin, gerdež, gerdoba, gerdavs, gerdaš, gerduš.

Hassen, *v. a.* u. *n.*, sovražiti, čertiti, auch zaviditi koga, odurjavati; nach *V.* sovraž biti komu.

Hassenswerth, Hassenswürdig, *adj.*, sovražljiv, sovraženja vreden.

Hasser, der, sovraživec, čertivec.

Hasserin, die, sovraživka, sovražnica, čertivka.

Haßerfüllt, *adj.*, poln čerta, sovražnasti.

Häßlich, *adj.*, gerd; auch oduren, neznan, sporen (bei *Gutsm.*), *altsl.* skor'n; häßlich machen, ogerditi, gerditi; häßlich werden, nach *V.* gerditi; s. a. Abscheulich, Schmutzig; häßliche Krankheit, gnjusna, ostudna bolezen; ein häßliches Gesicht, gerd, neznan obraz; einen häßlichen Fall thun, hudo, strašno pasti.

Häßlichkeit, die, gerdost, gerdoba, ostudnost, spornost, (nach *Gutsm.* skurnost).

Häßling, der, gerdež, gerdin, gerdnba, gerdobin; s. a. Döbel.

Hast, die, berzost, hitrost, urnost, naglica, podviznost; mit Hast thun, hiteti, podvizati (se), pognati, gnati se; von der Hast nachlassen, ugnati se, unesti se, uteči se; wohin diese Hast? kam se tako mudi?

Hastekopf, der, človek nagle jeze, s. Brausekopf.

Hasten, *v. n.*, *i. n. r.*, es hastet nicht, ne mudi se, ni sile; sich hasten, podvizati (se), hiteti.

Hastig, *adj.*, nagel, prenagel, neučakan; *adv.*, urno, naglo, živo, jaderno, hlastama; hastig essen, hlastati in jesti, hlastama jesti; hastig arbeiten, hlastama delati; s. a. Hasten, sich.

Hastigkeit, die, naglost, naglica, hitrica, neučakavnost.

Hätschelchen, das, božanče, božce, božčik, ljubljenček, kočljiveo, razmehkužen otrok.

Hätscheln, *v. a.*, liebkosen, streicheln, božati, gladiti, *russ.* laskat, *serb.* maziti.

Hattstatt, s. Haltstatt.

Hatz, s. Hetze.

Hätze, s. Aetzel.

Hau, der, sek, kop; die Hauzeit in den Weingärten, kopnja, doba kopanja; im Forstw., s. Hieb, Schlag.

Hauamboß, der, sekavno nakalo.

Haubar, *adj.*, vom Holze, posekljiv, sečin, dorasel, dorasen, zrel.

Haube, die, nach *V.* oglavnica, čepica, kapa; bei dem Frauenwolfe, zavijača, avba*, nach andern slav. M. čepec; ein Mädchen unter die Haube bringen, dekle omožiti, in St. za mož dati; unter die Haube kommen, omožiti, možiti se, udati se; Einen auf der Haube haben, koga na muhi imeti, koga v očeh imeti, paziti na-nj; bei den Vögeln, čop, čopek; bei den Wiederkäuern der zweite Magen, kapica, avbica; der oberste Theil der Glocke, jarem, glava; in der Bauk. s. Kuppeldach; Decke des Meilers, veršič; Haube des Hammers, der Theil, wo der Stiel hineinkommt, uho.

Haubeere, s. Mehlbeere, Vogelkirsche.

Häubel, s. Haube.

Häubeln, *v. a.*, okapčati, okapiti.

Hauben, *v. a.*, kapo natakniti, natikati, zavijaco, avbo*, kapo djati na glavo.

Haubenadler, der, čopati ob. čopasti orel.

Haubenband, der, trak za avbo*.

Haubendraht, der, drat v. zavijači.

Haubendrossel, die, (Ambellis garrulus), pegam, čopasti pegam.

Haubenente, die, (Anas fuligula), čopasta raca, čopasta černica, mala černica.

Haubenfalk, der, čopasti sokol, skol.

Haubenfink, der, čopasti šinkovec.

Haubenhandel, der, kupčija s čepoi, zavijačami.

Haubenheber, der, čopičar, zavijačar, avbar*.

Haubenhändler, der, čopasta šoja, irta irt (in).

Haubenhuhn, der, čopasta kokoš.

Haubenkönig, der, čopasta listnica, kraljič, pulček.

Haubenkopf, der, čepičnik, lesona glava za zavijače.

Haubenkrämer, der, čepičar, avbar*, kapar.

Haubenkrämerin, die, čepičarica, kaparica, avbarica*.

Haubenkuckuck, der, čopata kukavica.

Haubenlerche, die, (Alauda cristata), čopasti, blatni škerjance.

Haubenmacher, der, čepičar, zavijačar.

Haubenmacherin, die, avbarica*.

Haubenmeise, die, čopasta senica.

Haubenpapagei, der, čopasti papagaj.

Haubenstock, s. Haubenkopf.

Haubentaube, die, čopati golob.

Haubentaucher, der, čopati potapljavec, pandirek.

Haubitze, die, havbica, *altböhm.* hoofnice(a); etwa auch granatnica.

Haublock, Hauklotz, Haustock, s. Hackblock.

Hauch, der, Ausströmung der eingeathmeten Luft, puh, huk, pih; Hauch aufs Glas, dahlina; das Hauchen, hukanje, puhanje; der Athem selbst, dih, duh; Hauch der Luft, sapa, sapica, ohlip, pihljej; *gram.* s. Hauchlaut; das Zäpfchen im Halse, s. Haut; Viehkrankheit, opešanje.

Hauchbuchstabe, s. Hauchlaut.

Hauchen, *v. n.*, hukniti, hukati (v roke), sopsti (n. pr. v zercalo); kalt hauchen, blasen, pihniti, pihati; athmen, dahniti ob. dihniti, dihati; vom Winde, pihati, pihljati, potegniti, vloči; *v. a.*, Hoffnung in die Seele hauchen, navdihniti, navdihovati, s. a. Einhauchen; Wohlgerüche hauchen, s. Aushauchen; Alles haucht Freude, vse se veseli, vse diha veselje; für Hocken, s. dieses.

Hauchforelle, die, (Salmo hucho), suleo, rot.

Hauchlaut, der, nach *V.* hukan glas, nach dem *Poln.* pridihnica, nadihnica†.

Hauchzeichen, das, nadihnik.

Haudegen, der, zum Unterschied vom Stoßdegen, sekavni meč, sabla; ein alter Haudegen, star vojščak, bojnik; s. a. Eisenfresser.

Hauderer, der, najemni voznik.

Haudern, *v. n.*, voziti za dnar; die Stimme des indianischen Hahnes, gavdrati, avdrati.

Haue, die, Karst, motika; eine am Ende nicht umgebogene Haue, in St. nach *M.* rutanica, s. a. Hacke; in den Weinbergen, kop-i, perva kop, druga, tretja kop itd., *mont.* bat.

Hauen, *v. a.*, mit einer schneidenden Schärfe schlagen und verletzen, usekati, sekati kaj, a. porobiti; ein Bauholz eckig behauen, odrobiti, (ein liegendes Holz senkrecht und gerade abhauen), porobiti, robiti; Stücke hauen, razsekati, na kosce sosekati, sekati; in kleine Stücke, z. B. Fleisch, razsekljati, sekljati; Jemanden frumm und lahm hauen, koga nasekati, sekati, nabiti, da se ne more ganiti; in die Pfanne hauen, posekati na drobne kosce, razsekati, vse pobiti, pololeči (v bitvi); einen Zweig vom Baume hauen, odsekati vejico; sich mit dem Gegner hauen, sekati se, na sablo bojevati se; die Erdäpfel hauen, (richt. behäufeln), krompir, korun, nsuti, osipati, osipavati; sich durch die Feinde hauen, presekati skozi sovražnike, presekati se, s sablo predreti in pot narediti si; Holz hauen, derva sekati, robiti; schlagen, den Hieb thun, nach Jemand hauen, ohne Bezug auf Verletzung, den Streich führen, mahniti, mahati po kom, koga; mit der Ruthe hauen, šleniti, seči s šibo, našverkati, nasekati, našeškati, udariti, tepsti, biti; Gras, Getreide hauen, pokositi, kositi, seči; mit dem Schnabel hauen, kljuniti, kavsniti, kljovati, kavsati; von Schweinen, mit den hervorstehenden Zähnen hauen, šavsniti, ravsniti, ravsati, klati; Erz hauen, mit dem Meißel und Schlägel, odbiti, razbijati, odbijati; den Kopf vom Rumpfe hauen, glavo odsekati, odbiti; den Baum hauen, posekati, sekati, podirati; Balken, otesati, otesavati, tesati; Steine hauen, kamenje sekati; behauen, rezati, obrezati, obrezovati, obdelati, obdelovati; in den Stein hauen, vsekati, vsekavati, vrezati v kamen; Bilder aus Stein hauen, podobe iz kamna izrezati, izdolbsti, izdelati, izsekati; eine Grabschrift in Stein hauen, rezati, vrezovati v kamen; Feilen hauen, pile, nach *V.* nasekati, sekati, s. a. Feile; über die Schnur hauen, (als v. n.), čez mero mahniti, iti, usekati jo, mero prestopiti; es ist weder gehauen noch gestochen, ni ne na konja, ne na osla, ni ne vpičeno, ne vbodeno, ni nikamor prav.

Hauenstiel, der, motikišče, motikiše.

Hauer, der, der da haut, sekač; in den Zusammensetzungen wird es im Slov. meist durch die dem slov. Ausdruck für das Bestimmungswort angehängte Endung -ar ausgedrückt: Bildhauer, Feilhauer, Fleischhauer, uff., podobar, pilar, mesar itd.; in den Weingärten, kopač; im Bergbaue, auch Häuer, rudokop (z balam in železam); wildes Schwein, divji merjasec, divji prešič; der Hauzahn eines wilden Schweines, čekan, nach dem *Poln.* u. *Serb.* kel, *gen.* kla; ein Haubegen, s. dies.

Hauerbewaffnet, *adj.*, s čekani.

Hauergeld, das, das Geld, welches der Hauer bekommt, sekačina, kopačina.

Häuerglocke, die, rudarski zvon.

Hauerlohn, der, plačilo za kopanje ali sekanje, plačilo rudokopa.

Hauerschilling, der, prikladek od najemnine.

Hauersteg, der, rudokopska steza.

Häufchen, das, kupec, kupček, kupiček.

Haufe auch **Haufen**, der, (von leblosen Dingen), kup; ein Haufen Erde auch gomila; ein Haufen Holz, Scheiterhaufen, germada; ein kegelförmiger Strohhaufen, kopa, kopica, lonica; ein Haufen zusammengelegten Brennholzes, skladovnica; es liegt alles über einen Haufen, vse na kupu leži, zmetano je, (brez reda); etwas über den Haufen stoßen, werfen, kaj razvaliti, razmetati, podreti, zverniti; in einem Haufen sitzen, skupej sedeti, na kup; ein Haufen Menschen, množica, množ; Heerhaufen, truma, kerdelo; ein langer Haufen, rajda; Getreidehaufen, versaj; ein Haufen Geld, kup denarjev, mnogo denarjev; zu Haufen bringen, vskup, skup spraviti, spravljati, naveršiti, veršiti, nabrati; der große, gemeine Haufe, derhal, prosto ljudstvo, s. a. Pöbel; ein Haufen Kinder, kup otrok; ein Haufen Schweine, čreda, čeda svinj; ein Haufen Vögel, jato, truma; ein Haufen Holz, štiri sežnji; über den Haufen fallen, pasti, zvaliti se; über den Haufen schießen, zvaliti koga, s. a. Niederschießen.

Häufeln, *v. n.*, die Erde um die Kartoffeln häufeln, osipati, ogrebati, okopavati; kupčati, kupčike delati.

Häufen, *v. a.*, na kup spraviti, spravljati, skupiti, skupljati, kupiti, na kup nalažiti, nakladati, nakopičiti, kopičiti, naveršiti, veršiti; Sünde auf Sünde häufen, greh na greh nakladati, s. a. Vermehren; einen Scheffel häufen, mérnik s kupam, z verham nasuti, nasipati; ein gehäufter Scheffel, mérnik s kupam, mérnik z verham, naveršen, verhovat mérnik; gehäufte Blätter, gosto pérje; *v. r.*, sich häufen, namnožiti se, množiti se, nakopičiti, kopičiti se; vom Ungeziefer, spodrediti se, zarediti se; die Menge der Zuschauer häufte sich, množica gledavcov je vedno rastla, veči prihajala; die

Prozesse häufen sich, pravd je čedalje več. ſ. a. Mehren, ſich.

Haufenweiſe, *adv.*, kupama, na kupe, s plazam, po kupih, poverhama, verhama, v trumah.

Häufig, *adj.*, obilen, množin, pogostin; häufige Beiſpiele, dosti, dovelj zgledov, obilo primérljejev; *adv.*, pogostama, često, mnogokrat, velikrat.

Häuflein, das, malo število zlasti ljudi. šaka, pest ljudi, ſ. a. Häufchen.

Häufung, die, kopičenje. množenje.

Haufwerk, das, kup rude, kupovje; ſ. a. Aggregat.

Haugeld, das, beſonders im Bergbaue, plačilo rudokopov.

Hauhammer, ſ. Hammerbeil.

Hauhechel, die, (Ononis spinosa), gladež, nach *Gutsm.* glodaš, mačkovec.

Hauholz, das, dorašeni les, sečni les, drevje namenjeno za posek.

Hauig, ſ. Haubar.

Hauk, der, das Zäpfchen im Halſe, jeziček. čepič ali čepec, nach *M.* a. gerčanik.

Haukenblatt, das, babja jagoda.

Haukinge, die, klinja* za sekanje.

Haukloz, der, ſ. Hackblock.

Hauland, das, novina, trebišče, trebiše, laz, trebež, kerčevina.

Hauländer, der, rovtar*, novinar, lazar, trebežnik.

Hauländerdorf, das, rovte, nova vas.

Hauländergut, das, rovt*.

Haumeißel, der, vitlarsko dleto.

Haumeſſer, das, ščetarski. šetarski nož.

Haupt, das, glava; das Häuptchen, glavica; das Haupt entblößen, bedecken, odkriti se, pokriti se; die vornehmſte Perſon eines Ganzen, glava, glavar, poglavar, najvišji, *böhm.* načelnik; ein gekröntes Haupt, cesar, kralj; ein hohes Haupt, knez; die Häupter des Volkes, velikaši, boljarji, pervaki; das Haupt des Heeres, ſ. Anführer; ein graues Haupt, siva glava, sivček; das Haupt erheben, vzdigniti se. vzdigniti glavo, vstati; die Blume neigt ihr Haupt, cvetka naklanja, je nagnila glavico; den Feind aufs Haupt ſchlagen, sovražnika pobiti, potolči, *poln.* u. *russ.* na glavo pobiti. popolnama premagati; das Haupt des Bettes, zglavje, vzglavje; zum Haupte, zu Häupten des Bettes, pri, v zglavji postelje; in der Bank, gradba pod vodo, v vodi.

Haupt-, in Zſſgn. für Erz-, Capital-, glaven, poglaven, poglaviten, veliki, naj večji, naj višji, pervi, spredoji; den Kopf betreffend. — za glavo, — na glavi, — v glavi, glavin.

Hauptabſchnitt, der, glavni, poglavitni odloček.

Hauptabſicht, die, perva, poglavitna namemba, pervi, glavni namen.

Hauptader, die, glavna, največji žila. glavna žila, žila v glavi.

Hauptaltar, der, veliki oltar. auch predni, glavni oltar.

Hauptanführer, der, pervi. veliki. najvišji vodja.

Hauptangelegenheit, die, poglavitna reč, zadeva, skerb, glavno opravilo.

Hauptanker, der, veliki, naj večji maček, veliko sidro.

Hauptarmee, die, poglavitna armada, vojska.

Hauptartikel, der, glavni, poglavitni člen.

Hauptaſt, der, naj večji veja.

Hauptaugenmerk, das, poglavitni ozir.

Hauptbalken, ſ. Bindebalken.

Hauptbalſam, der, mazilo za glavo.

Hauptbaß, ſ. Generalbaß.

Hauptbau, der, velika stavba.

Hauptbaum, der, veliko, popolnama doraslo drevo.

Hauptbefahrung, die, glavni ogled rudnika.

Hauptbegebenheit, die, glavna, naj imenitniši dogodba.

Hauptbegriff, der, pervi, poglavitni zapopadek, razumek.

Hauptbericht, der, poglavitno. glavno poročilo, naznanilo.

Hauptbeſchäftigung, die, pervo, poglavitno delo.

Hauptbeſtandtheil, der, poglavitni skladni del.

Hauptbetaſtet, *adj.*, s čopam na glavi.

Hauptbeweis, der, poglavitni. glavni dokaz.

Hauptbild, das, ſ. Bruſtbild; perva, naj imenitniši podoba.

Hauptbinde, die, povezača. šapel, pertek; die königliche Hauptbinde, (Diadem), kraljevski venec, diadem.

Hauptbiſchof, ſ. Metropolitan.

Hauptbohrer, ſ. Schädelbohrer.

Hauptbrett, das, skončnica pri zglavji.

Hauptbrief, der, poglavitno pismo.

Hauptbuch, das, glavna knjiga, glavne bukve. velike bukve.

Hauptdamm, der, veliki jez, veliki nasip.

Hauptdecke, die, oglavje.

Hauptdickicht, das, največji goščava. gošava.

Hauptdrüſe, die, glavna žleza.

Haupteid, der, (jorameotum litis decisivum), razsodna, odločna prisega.

Haupteigenſchaft, die, perva. naj imenitniši lastnost.

Haupteingang, der, veliki, poglavitni vhod, poglavitne vrata.

Häuptel, das, glavica. glavičica.

Häupteln, ſich, *v. r.*, vom Salat, Kraut, glave delati. v glave iti, glave dobivati. v glave rasti, *poln.* u. *böhm.* vezati se. zavezovati se. *serb.* glavičati se.

Häuptelſalat, der, salata, nach *Gutsm.* likovšnica (wird aber wohl Bundſalat heißen, ki se z liko zavezuje).

Hauptende, das, zgoroji kraj, konec.

Haupterbe, der, pervi, poglavitni dednik ali dedič; ſ. a. Univerſalerbe.

Haupterkenntniß, das, poglavitna pogodba, razsodba.

Hauptfall, der, imenitni pad. primérljej.

Hauptfarbe, die, poglavitna barva; ſ. a. Grundfarbe.

Hauptfehler, der, poglavitni, pervi pogrešek, perva hiba.

Hauptfeind, der, največji, poglavni sovražnik.

Hauptfeſtung, die, poglavitna terdnjava.

Hauptflecken, der, veliki terg.

Hauptfluß, der, poglavitna, največji reka, voda; ſ. a. Kopffluß.

Hauptfrage, die, pervo, poglavitno vprašanje.

Hauptfrau, die, izverstna, prepridna gospodinja.

Hauptführer, ſ. Hauptanführer.

Hauptgang, der, velika, bogata žila.

Hauptgaſſe, die, poglavitne, velike ulice.

Hauptgebäude, das, poglavitno, največji poslopje.

Hauptgebirge, das, poglavitna gora.

Hauptgedanke, der, poglavitna, perva, naj imenitniši misel.

Hauptgefälle, *pl.*, glavni, poglavitni dohodki. prihodki.

Hauptgegend, ſ. Himmelsgegend.

Hauptgegenſtand, der, perva. glavna reč.

Hauptgeld, ſ. Capital, Kopfgeld.

Hauptgemeine, die, velika soseska, občina, glavna občina.

Hauptgeſchäft, das, poglavitno, pervo opravilo.

Hautgeſimſe, das, nach *V.* veliki zidec.

Hauptgeſtalt, die, poglavitna, perva podoba.

Hauptgeſtell, das, oglavno remenje (jermenje), nach dem *Poln.* naglavek.

Hauptgläubiger, der, poglavitni upnik.

Hauptgewinn, der, poglavitni dobiček.

Hauptglied, das, glavni, imenitni ud.

Hauptglocke, die, veliki zvon.

Hauptgraben, der, veliki rov, jarek.

Hauptgrind, ſ. Kopfgrind.

Hauptgrund, der, pervi, glavni, poglavitni, naj imenitniši vzrok.

Haupthaar, das, las (vlas); gewöhnlicher jedoch laſe. *pl.*

Haupthammer, ſ. Hammerbeil.

Haupthandel, der, poglavitna, naj imenitniši kupčija.

Haupthandlung, die, poglavitno djanje.

Haupthecht, der, velika ščuka, šuka.

Hauptheer, das, poglavitna, naj močnejši vojska.

Haupthinderniß, das, naj večji zaderžek.

Haupthirſch, der, osemletni jelen (ali še starši).

Haupthufe, die, cela zémlja.

Haupthufner, der, zemljak, celi zemljak.

Hauptinhalt, der, poglavitni zapopadek, poglavitna notrina; dem Hauptinhalte nach, v posnetku, posnevši jedro ali naj imenitniši reči.

Hauptjagd, die, veliki lov.

Hauptkaſſe, die, velika. poglavitna denarnica.

Hauptkirche, die, velika cérkev; ſ. a. Mutterkirche.

Hauptkiſſen, das, podglavje. oglavnica, (nach *V.*), vzglavje. zglavje. podglavnica, (auch *böhm.*); *russ.*, *poln.* u. *böhm.* poduška.

Hauptkohl, der, glavnati ohrovt.

Hauptkopf, der, *fig.* glava (da je malo tacih), ſ. a. Genie.

Hauptkrankheit, die, velika bolezen, bolezen v glavi.

Hauptlager, das, veliki, (poglavitni tabor ali stan); ſ. a. Lager.

Hauptlaſter, das, poglavitna. perva, naj večji pregreha.

Hauptlehre, die, poglavitni, pervi nauk. podstavni nauk.

Hauptlehrer, der, glavni učnik.

Hauptleute, ſ. Hauptmann.

Häuptling, der, glavar, poglavar, pervak.

Häuptlings, ſ. Kopflings.

Häuptlingsherrſchaft, ſ. Oligarchie.

Hauptlinie, die, poglavna černa. poteza, linija.

Hauptlos, *adj.*, brez glavarja, vodnika; ſ. a. Kopflos.

Hauptluſtbarkeit, die, veliko veselje.

Hauptmangel, der, velika hiba, véliki pogrešek.

Hauptmann, der, beim Militär, stotnik, kapitan; Oberhaupt, glavar, poglavar.

Hauptmannſchaft, die, glavarstvo, poglavarstvo; beim Militär, stotništvo, kapitanstvo.

Hauptmaſt, der, veliko, poglavitno jadrilo.

Hauptmauer, die, poglavitni zid, nach *M.* vogelni zid.

Hauptmittel, das, poglavitni, naj boljši zdravilo, pomoček, lek.

Hauptmoment, das, poglavitna reč.

Hauptnarr, der, véliki norec.

Hauptnenner, der, občni imenovavec, *russ.* občij znamenatelj.

Hauptort, der, poglavno mesto.

Hauptperſon, die, glava, perva, glavna oseba, glavar ali vodja.

Hauptpfarre, die, poglavitna fara.

Hauptpfeiler, der, poglavni, pervi steber.

Hauptpille, die, svalek ali pilula za glavo.

Hauptpolſter, ſ. Hauptkiſſen.

Hauptpoſt, die, velika pošta.

Hauptpoſten, der, glavni, véliki postavek.

Hauptprieſter, ſ. Cardinal.

Hauptproceß, der, poglavitna pravda.

Hauptpunct, der, glavna reč, poglavni člen.

Hauptquartier, das, glavni stan, kvartir, (t. j. kjer naj višji vodja stanuje).

Hauptrechnung, die, številba čez vse, glavna številba.

Hauptregel, die, poglavitno pravilo.

Hauptregiſter, das, poglavitni imenik. kazalo.

Hauptreif, der, skrajni obroč.

Hauptreligion, die, gospodujoča vera.

Hauptrolle, die, perva, naj imenitniši naloga, rola*.

Hauptſache, die, perva stvar, poglavitna, glavna reč; das iſt die Hauptſache, to je perva reč, naj imenitniši reč; in der Hauptſache entſcheiden, samo reč razsoditi; — glava.

Hauptſächlich, *adj.*, poglaviten, poglaven, največji, glaven, pervi; *adv.*, sosebno, posebno, zlasti, najpred, pred vsim.

Hauptſalat, der, glavata, glavnata salata.

Hauptſänger, der, pervi, poglavitni pevec.

Hauptſatz, der, poglavitni, pervi stavek, rek, osnovni stavek.

Hauptſchacht, der, im Bergbaue, poglavitni predih.

Hauptſchaden, ſ. **Kopfſchaden.**

Hauptſchanze, die, poglavitni, naj imenitniši okop.

Hauptſchlacht, die, glavni boj, velika bitva; entſcheidende Schlacht, določna bitva.

Hauptſchlüſſel, der, poglavitni ključ, ključ za več ključavnic.

Hauptſchmuck, ſ. **Kopfputz.**

Hauptſchuldner, der, poglavitni, pervi, nar veči dolžnik.

Hauptſchule, die, poglavitna šola, učilnica.

Hauptſchwein, das, velika presica.

Hauptſchwierigkeit, die, naj večji zaderžek.

Hauptſeite, die, lice, čelo.

Hauptſitz, der, pervi sedež.

Hauptſorge, die, perva, največji skerb.

Hauptſpeiſe, ſ. **Leibſpeiſe.**

Hauptſpieler, der, veliki igravec.

Hauptſprache, die, izvirni, pervotni, korenski, poglavitni jezik.

Hauptſpruch, ſ. **Endurtheil.**

Hauptſtadt, die, glavno, poglavitno, veliko mesto; Reſidenzſtadt, stolno mesto.

Hauptſtädter, der, velikomeščan.

Hauptſtamm, der, poglavitni rod; ſ. a. **Capital.**

Hauptſtand, der, pervi, naj imenitniši stan.

Hauptſtärke, die, poglavitna urnost, ročnost, moč.

Hauptſtein, der, pervi, začetni mejnik.

Hauptſtelle, die, poglavitno, naj imenitniši mesto (besede) v kakem pismu i. t.

Hauptſteuer, ſ. **Kopfſteuer.**

Hauptſtock, der, naj imenitniši nadstropje.

Hauptſtollen, der, in den Bergwerken, poglavitni rudorov, rov.

Hauptſtraße, die, velika cesta; poglavitne ulice.

Hauptſtreich, der, udarec po glavi; das war ſein Hauptſtreich, naj lepši, ki jo je napredel, napravil, je bila —.

Hauptſtück, das, eines Buches, poglavje, auch glava; die Hauptſtücke des Glaubens, poglavitni členi vere; ſ. a. **Hauptſache.**

Hauptſtuhl, ſ. **Kapital.**

Hauptſturm, der, poglavni, nar huji, naj silniši naskok, napad.

Hauptſucht, die, glavobolja pri konjih.

Hauptſumme, die, veliki, poglavni, skupni znesek.

Hauptſünde, die, poglavitni, naglavni greh.

Haupttag, der, posebno imenitni dan.

Haupttagszeit, die, naj boljši čas dneva.

Haupthüter, der, poglavitni storivec†.

Haupttheil, der, poglavitni del.

Haupttheilnehmer, der, poglavitni deležnik.

Hauptthor, das, velike vrata.

Hauptthür, die, velike duri.

Haupttreffen, ſ. **Hauptſchlacht.**

Haupttreffer, der, perva dobivka†. (dobitna številka).

Haupttreiben, das, velika gonja.

Haupttugend, die, poglavitna, perva čednost ali lepa lastnost.

Hauptübel, das, pervo zlo.

Hauptumriß, der, glavni, splošni očertek.

Hauptumſtand, der, poglavitna, naj imenitniši okoliščina, okolišina, okolina.

Hauptunterſchied, der, poglavitni razloček.

Haupturſache, die, glavni, poglavitni vzrok.

Haupturtheil, das, poglavitna sodba, glavna razsodba.

Hauptverbrechen, das, veliko hudodelstvo.

Hauptverhandlung, die, glavna obravnava.

Hauptvermögen, ſ. **Kapital.**

Hauptverrath, Hauptverräther, ſ. **Hochverrath, Hochverräther.**

Hauptvolk, das, pervi, imenitni narod.

Hauptwache, die, velika straža, auch glavna straža.

Hauptwall, die, veliki nasip (okoli same terdujave).

Hauptwaſſer, das, voda za krepčanje glave.

Hauptweh, ſ. **Kopfweh.**

Hauptwerk, das, glavno, poglavitno, naj boljši delo; poglavitna, naj imenitniši terdnjava.

Hauptwind, der, poglavni veter.

Hauptwiſſenſchaft, die, glavna veda, vednost, naj imenitniši znanstvo.

Hauptwort, das, imé, samoslavno ime, nach dem *Poln.* rečevnik.

Hauptwunde, ſ. **Kopfwunde.**

Hauptwurzel, die, poglavitna korenina.

Hauptzahl, die, pervo, glavno število; ſ. a. **Grundzahl.**

Hauptzahlwort, ſ. **Grundzahlwort.**

Hauptzeichen, das, poglavno znamnje.

Hauptzeuge, das, poglavitna, naj imenitniši priča.

Hauptziel, das, poglavni cilj in konec.

Hauptzierde, die, poglavitna ozaljšava, lepota.

Hauptzollamt, das, velika colnija.

Hauptzug, der, poglavitna črta.

Hauptzweck, der, zadnji konec, namen, auch pervi, poglavni namen ali cilj (*russ.* cělj).

Haus, das, ein zur Wohnung für Menſchen eingerichtetes Gebäude, hiša, hiža; *altsl.*, hyža, hyžina, hyza, auch hyz *g. m.*; in St. auch hram, hramina (beides auch *altsl.*, im *russ.* horomy *pl.*); *serb.* kuća (= koča), in den übr. slav. Munda., dom, welches im Slov. mehr das Domicil, die Behausung, Heimat bedeutet; ſ. a. **Wohnung**; ein Haus mit Stockwerken und vielen Zimmern, nach *V.* hiše; z. B. dieſes Haus bewohnt der ſpaniſche Geſandte, v teh hišah stanuje španijolski poslanik; ein Haus bauen, hišo staviti, zidati; von Haus und Hof treiben, razseliti koga, vzeti mu vse njegovo; in etwas zu Hauſe ſein, kaj dobro razumeti, znajden, zveden biti v čem, glas vediti čemu; einen aus dem Hauſe jagen, od sebe spoditi koga; er ſehnt ſich nach Hauſe, domu si želi, domu sili; das Haus hüten, doma ostati, biti; zu Hauſe ſein, doma biti; im Hauſe ſein (und nicht im Stall od. im Garten), v hiši biti; nach Hauſe, domu; ich gehe vom Hauſe, z doma grem; ich komme vom Hauſe, od doma, (od dom) sim prišel; von Haus zu Haus, od hiše do hiše, od vrat do vrat, po hišah; einen Brief vom Hauſe bekommen, pismo od doma dobiti; von Hauſe aus, iz začetka, z mladih nog, odkar je živ, od nekdaj; er iſt ein Schalk von Hauſe aus, zvit tič je, kar ga je, rojen sleparček je; die Tochter, der Sohn vom Hauſe, domača hči, domači sin; die Frau, der Herr vom Hauſe, hišna gospodinja, hišni gospodar; er iſt nirgends zu Hauſe, nikjer ni doma, nima domovanja stanovitniga; wo gehört er zu Hauſe, kje je doma; Haus halten, verwalten, gospodariti; von der Frau, gospodiniti; von einem die Haushaltung ſelbſtſtändig führenden Frauenzimmer, auch gospodariti; das Haus beſorgen, hiševati; mit etwas zu Hauſe bleiben, molčati od česa, zamolčati kaj, ne povedati; ſein Haus beſtellen, svoje hišne ali domače reči v red djati, spraviti; mit etwas Haus halten, varčno delati s čem; ſ. a. **Sparen**; mit der Thür in das Haus fallen, zaletel biti, Spr. zaletel peč podere, nach *V.* auch iz boba zleteti; brezrazsodno, nepremišljeno govoriti; ein großes Haus machen, gosposko, mosko živeti, v hiševanji, za gostije i. t. mnogo potrositi; Familie, rodovina; das ganze Haus iſt ausgegangen, vsi (domači) so šli iz dom(a), vsa rudovina; das Rupniſche Haus, Rupnikovi; ein eigenes Haus machen, imeti svoje gnspodarstvo, hiševanje svoje ognjišče; ein Geſchlecht, rod, rodovina, pleme, kri; ein Mädchen aus einem guten Hauſe heiraten, vzeti deklico dobrih staršev; aus fürſtlichem Hauſe, knežjiga rodu, knežje kervi; das kaiſerliche Haus, cesarski rod, cesarska roduvina; Miniſter des Hauſes, minister cesarske rodovine, auch hiše; das Haus der Volksvertreter, zbornica; *merc.* imenitni kupčevavge, kupčevavška hiša; ein gutes Haus, terden, zanesljiv kupčevavec; ein bedecktes Gebäude überhaupt, poslopje; im Küſtenl. auch suhota; in Zuſammenſetzungen drückt der Slovene das Grundwort — haus häufig mit entſprechenden, dem ſlov. Ausdrucke des Beſtimmungswortes angehängten Bildungslauten, meiſtens auf — nica aus, z. B. Zeughaus, orožnica; Arbeitshaus, delavnica; Armenhaus, ubožnica; Bethaus, molivnica; Brănhaus, olarnica; Gaſthaus, gostivnica; Bienenhaus, ulnik, čebelnjak; Krankenhaus, bolnišnica u. dgl.

Haus-, in Zſtzg., hišni, domači, domanji.

Hausähre, die, domača veža.

Hausaltar, der, domači, doma narejeni oltar.

Hausandacht, die, doma opravljena molitev.

Hausante, ſ. **Hausente.**

Hausanzug, ſ. **Hauskleidung.**

Hausapotheke, die, domača lekarnica, domača zdravilarnica.

Hausarbeit, die, domače delo.

Hausarm, *adj.*, ubogih starševv.

Hausarme, der, skrivni, sramožljivi ubožec, domači sromak.

Hausarreſt, der, hišni zapor, nach *V.* doma zapertje.

Hausarzeuei, die, domača pomoč, domače zdravilo (ki je pri hiši za kako potrebo).

Hausarzt, der, hišni zdravnik, na leto plačevani zdravnik.

Hausbackenbrot, das, domači kruh.

Hausbäcker, der, domači pek.

Hausbau, der, hišno zidanje, hišna stavba, zidanje hiše.

Hausbedarf, der, domača potreba, za hišo.

Hausbediente, ſ. **Bediente.**

Hausbeſitzer, der, gospodar ali lastnik hiše, hišni posestnik.

Hausbeſitzerin, die, vlastnica hiše, hišna posestnica.

Hausbettler, der, pohišni berač, ubožec, ki hiše obira.

Hausbettlerin, die, pohišna beračica.

Hausbier, das, domači ol.

Hausbothe, der, pohišni donašavec (n. p. gosposkinih ukazov).

Hausbrenner, ſ. **Feuerſchröter.**

Hausbrauch, der, hišna navada.

Hausbrief, der, hišno pismo, kupno pismo od hiše.

Hausbrot, der, domači kruh.

Hausbuch, das, gospodarske bukvice, zapisnik.

Hausburſch, der, gostaček.

Hauscapelle, die, domača kapelica.

Häuschen, das, hišica, domek; ſ. a. **Abort.**

Hauſchlag, ſ. **Schlag, Hieb.**

Hauscommenthur, der, križanski gospod.

Hausdieb, der, domači tat.

Hausdiebin, die, domača tatica.

Hausdienerſchaft, die, vsa družina.

Hausdurchſuchung, die, hišno preiskovanje.

Hauſehre, die, hišna čast.

Häuſelgeld, das, željaršćina, željaršina.

Hauseinrichtung, ſ. **Hausgeräthe.**

Hauſen, *v. n.*, wohnen, domovati, prebivati, stanovati; Haus halten, hiševati, gospodariti; polteru, lärmen, razbijnti, razdelovati, razsajati; arg. ſchlecht mit etwas hauſen, slabo s čim ravnati, gospodariti, pustošiti,

škodo delati, pokončevati, razdjati; *v. a.*, Einen hausen, s. Behausen.

Hausen, der, (Accipenser huso), nach *Gutsm.* und dem *Böhm.* viza, nach *V.* bizen, bizina, *russ.* béluga.

Hausen-, in Zssgn., vizji, vizin, nach *V.* bizenov.

Hausenblase, die, vizin, vizji mehur, *russ.* ribji klej.

Hausenfisch, s. Hausen.

Hausenrogen, s. Caviar.

Hausente, die, domača raca, domanja, pitoma raca.

Häuserer, s. Hausirer.

Häusern, *v. n.*, s. Hausiren, hoditi od hiše do hiše, hiše obrati, obirati.

Hausertrag, der, nach *V.* gostaščina, gostašina, hišni dohodek.

Hauseule, die, čovinek, ćuk.

Hausfliege, die, pohišna, hišna muha.

Hausflur, die u. der, veža, nach *M.* priklet, (*russ.* séni *pl.*, *poln.* sień' *f.*).

Hausfrau, die, gospodinja, mati, hišna mati; als Hausfrau walten, gospodiniti; als solche erwerben, prigospodiniti si.

Hausfreund, der, hišni prijatel, ki k kaki rodovini zahaja v vas.

Hausfriede(n), der, hišni mir, mir ali edinost pri hiši zlasti med zakonskimi; die Sicherheit in seiner Wohnung, mir v hiši, varnost.

Hausgebacken, *adj.*, doma pečen, domač.

Hausgebrauch, der, hišna raba, potreba; s. a. Hausbrauch.

Hausgeflügel, das, domača živalda, kuretina.

Hausgeist, der, domači škrat; s. a. Kobold.

Hausgenoß, der, domači, domačin, domači človek; die Hausgenossen, domači, domanji (n. ljudje), domašnik; der zur Miethe bei andern wohnt, bei der Landbevölkerung, gostač; Hausgenossin, gostja; s. a. Miethpartei.

Hausgenossenschaft, die, domači (ljudje), domača družina, *altsl.* u. *russ.* čeljad-i.

Hausgeräth, das, hišna, pohišna oprava, roba, hišno orodje, auch pohišje, pohištvo, nach dem *Russ.* pohišne reči.

Hausgeschäft, das, hišni, domači opravek.

Hausgesellschaft, s. Hausgenossenschaft.

Hausgesetz, das, postava (kake) rodovine.

Hausgesinde, das, družina, hišna družina, (nach Andern deržina), posli.

Hausgewand, das, vsednja, vsakdanja, doma nošena obleka.

Hausglück, das, domača sreča.

Hausgott, der, hišni bog (pri nevercih).

Hausgottesdienst, der, hišna, doma opravljana božja služba.

Hausgöze, der, hišni malik.

Hausgrille, die, (gryllus domesticus), škripec, hišni striček, sverček, *poln.* swierez.

Haushaft, s. Hausarrest.

Haushalt, s. Haushaltung.

Haushahn, der, domači petelin.

Haushalten, *v. n.*, gospodariti, hiševati, s. Wirthschaften; gut, schlecht haushalten, dobro, slabo gospodariti.

Haushalten, das, hiševanje.

Haushälter, der, hišnik, hiševavec, oskerbnik; in eigenem Namen, gospodar.

Haushälterin, die, hiševavka, gospodinja, *russ.* ključnica (ključarica).

Haushälterisch, *adj.*, hiševavsk, gospodarsk, gospodinsk.

Haushältig, *adj.*, varčen, dobro gospodarijoč, nach *V.* gospodaren.

Haushältigkeit, die, varčnost, dobro gospodarstvo, gospodarnost.

Haushaltung, die, hiševanje, gospodarstvo, gospodarjenje, gospodinstvo; Hauswesen, domača reč; die Haushaltung führen, s. Haushalten.

Haushaltungsbuch, das, zapisne bukve, bukve stroškov in prihodkov.

Haushaltungskunst, die, umno hiševavstvo, gospodarstvo.

Haushenne, die, domača puta, kura, kokoš.

Hausherr, der, gospodar, hišni oče; Hausherr sein, gospodariti; als solcher erwerben, prigospodariti (si); verthun, zagospodariti; s. a. Hausbesitzer.

Hausherrschaft, die, gospodar in gospodinja.

Haushoch, *adj.*, hišo visok, previsok.

Haushofmeister, s. Hofmeister.

Haushuhn, s. Haushahn, Haushenne.

Haushund, der, domači pes, dvorni pes.

Hausinhaber, s. Hausbesitzer.

Hausbefugniß, die, pravica, po hišah prodajati.

Hausiren, *v. n.*, po hišah prodajati, od hiše do hiše blago naprodaj nositi, po hišah kramariti, u. *Gutsm.* pohiševati (a. *poln.* domować); nur. für toben, s. Hausen; herum schwärmen, v vas hoditi, po hišah se klatiti, klatariti, vlačiti se.

Hausirer, der, pohišni prodajavec, pohišni kramar*, nach *Gutsm.* pohiševavec, *poln.* kramarz wędrujący, auch krośniarz (krošnjar), domokrążca.

Hausirerin, die, pohišna prodajavka, kramarica, pohiševavka.

Hausirhandel, der, pohišna kupčija, kramarija, pohiševavstvo.

Hausirpaß, der, pohiševavski list.

Hausjungfer, die, domača hči; eine Jungfer, die die Haushaltung führt, gospodinja, ključarica.

Hauskalender, der, domača pratika, pratika za hišno rabo.

Hauskaninchen, das, pitomi, domači zajček.

Hauskapelle, s. Hauscapelle.

Hauskasse, die, domača dnarnica.

Hauskatze, die, domača, pitoma mačka.

Hauskauf, Häuserkauf, der, kup, kupitev hiše, hiš.

Hauskirche, s. Hauscapelle.

Hauskleid, das, Hauskleidung, die, hišno oblačilo, hišna obleka, obleka za domá.

Hausknecht, der, (hišni) hlapec.

Hauskost, die, navadna hrana, pri hiši navadna hrana, domača hrana.

Hauskreuz, das, domači križ, domača nadlnga.

Hauskrieg, der, domača razpertija, vojska, vojska med dvema kneškima rodovoma.

Hauskrone, die, rodovinska, domača krona.

Hauslaterne, die, vežna svetilnica.

Hauslaub, Hauslauch, s. Hauswurzel, Hohllauch.

Hausleben, s. Familienleben.

Hauslehrer, der, hišni, domači učnik.

Häuslein, s. Häuschen.

Hausleinwand, die, domače platno.

Häusler, der, Landleute, die bei anderen zur Miethe wohnen, gostač; der zwar ein Haus, aber wenig oder keinen Acker hat, kočar, podružnik, bajtar, kajžar, željar, sebenik.

Häuslerin, die, in der 1. Bedeutung, gostja, gostačka; in der 2. Bedeutung, kočarica, bajtarica, željarka, sebenica.

Häuslerstand, der, gostaštvo, bajtarstvo, željarstvn, sebenstvo.

Hausleute, *pl.*, domači (ljudje).

Häuslich, *adj.*, zum Hause gehörig, hišen, domač; sich an einem Orte häuslich niederlassen, useliti, naseliti, udomiti, udomoviti se, nastaniti se kje; die häuslichen Pflichten, dolžnosti do svojih; ein häusliches Weib, žena, ki rada domače reči v red spravlja, in po drugem ne vpraša; hišna žena, tiha ženica; s. a. Sparsam, Wirthschaftlich; die häusliche Ruhe, domači mir, tiho, mirno življenje med svojimi; ein häusliches Mahl, prost, navaden obed.

Häuslichkeit, die, domačnost, hišnost, hišna pridnost in skerbnost, tihost, varčnost, prostost.

Häusling, s. Häusler.

Hauslust, die, domača veselica.

Hausmachen, *adj.*, domač, domačiga pridelka.

Hausmädchen, s. Stubenmädchen.

Hausmagd, die, (hišna) dekla, hišna, kerščenica, kerščenica.

Hausmann, der, so viel als Hausknecht, s. dieses; Hausgenoß, domači; ein Miethmann, s. dieses.

Hausmannskost, s. Hauskost.

Hausmarder, der, hišna kuna.

Hausmark, s. Bärwurz.

Hausmast, die, Hausmastung, domača reja, domače pitanje, debeljenje.

Hausmaus, die, (hišna) miš, auch *g. m.*

Hausmeister, der, hišnik, nach *V.* hišnikar; zu Wien, vratar.

Hausmiethe, die, najem stanovanja, gostovanje; Miethzins, najemnina, najemščina (od stanovališča), najemšina, gostaščina, gostašina.

Hausmittel, das, domače zdravilo, domači lek ali pomaček.

Hausmotte, die, hišni molj.

Hausmutter, die, mati, hišna mati, gospodinja.

Hausmütterlich, *adj.*, gospodinsk.

Hausnaht, die, navadno šitje, šivanje.

Hausordnung, die, domači, hišni red; n. *Gutsm.* domača naredba.

Hausotter, s. Hausschlange.

Hausplage, s. Hauskreuz.

Hausplan, der, hišni obris, načert.

Hauspichel, der, kdor sedi doma, kakor kokoš na jajcih.

Hausprediger, der, domači pridigovavec.

Hausrath, s. Hausgeräthe.

Hausratte, die, domača, hišna podgana.

Hausrecht, das, domača pravica, hišna pravica, po kteri se sme vsakdo doma samolastno braniti.

Hausregel, die, dobro pravilo za gospodarje.

Hausregiment, das, gospodarstvo.

Hausriegel, der, pah, zapah.

Haussache, die, hišna, domača reč, domača zadeva.

Haussasse, der, gospodar, ki ima svojo hišo.

Hausässig, *adj.*, na domu, udomovljen, *poln.* osiadły (osedli).

Hausatz, der, zastavni vpis na hišo.

Hausschau, die, razgled.

Hausschatz, s. Hauskasse.

Hausschlachten, das, domače klanje, klanje za domačo potrebo.

Hausschlächter, der, klavec, mesar, ki hodi po hišah klat (živino).

Hausschlange, die, domača kača, in Tolmein, gož-a.

Hausschlüssel, der, hišni ključ, ključ od hiše.

Hausschoß, der, hišnina, hišni davek.

Hausschule, die, domača šola, šola v učenikovem stanišči, staniši.

Hausschwalbe, die, hišna lastovka, lastovica.

Hausschwelle, die, prag, hišni prag, (*russ.* podvorotnja = podvratnja).

Haussen, *v. n.*, bukati se.

Hausservitut, die, hišna služnost.

Haussitzend, s. Hausässig.

Haussorge, die, domača skerb.

Hausspeise, die, domača, doma pripravljena jed.

Haussperling, der, hišni vrabec, domači vrabec.

Hausspinne, die, hišni pajik, pavek; (n. anderu slav. Munda, paok.)

Hausstaat, s. Haushaltung.

Hausstand, der, domače življenje, domači stan, stan hiše, hišniga gospodarstva.

Haussteuer, die, hišnina, davek od hiš(e); (nach *V.* vom Grunde selišnina).

Hausstreit, der, domači prepir.

Haussuchung, die, hišno preiskovanje; Haussuchung halten, hišo preiskovati.

Haustafel, die, tisti odloček katekizma, ki uči dolžnosti domačiga življenja ali stanu.

Haustaube, die, hišni, domači golob.

Haustaufe, die, kerst, kerščenje, kerščenje, kerščevanje, kerševanje v hiši, doma, na domu.

Haustempel, der, Hauer, prebijač.

Haustenne, s. **Hausflur.**
Haustenfel, der, prepirljivec (med domačimi, zlasti med zakonskimi).
Hausthier, das, domača, pitoma žival, pitomo živinče.
Hausthor, das, hišne, vežne vrata.
Hausthür, die, dveri, duri ali vrata, ki v stanico ali sobo peljejo.
Hausthürkrämer, s. **Hausirer.**
Haustock, s. **Hackblock.**
Haustrauung, die, poroka na domu, doma.
Haustrunk, der, pijača, vino za dom.
Haustuch, s. **Hausleinwand.**
Hausübel, das, domače zlo, domača nadloga.
Hausuhr, die, hišna, domača ura.
Hausunke, die, s. **Hausschlange**, domača žaba; *fig.* kdor vedno doma tiči; *russ.* domosed, *f.* domosedka.
Hausvater, der, hišni oče, oče, gospodar.
Hausverstand, der, zdravi, nepokvarjeni človeški razum; s. a. **Menschenverstand.**
Hausverwalter, der, hišni oskerbnik.
Hausverwalterin, die, ključarica, hišna oskerbnica.
Hausvogel, der, domači ptič.
Hausvogt, s. **Hausverwalter.**
Hausvorsprung, der, ein Obdach gewährend, odnes.
Hauswanze, die, hišna stenica.
Hauswäsche, die, domače, debclejši perilo.
Hauswesen, das, hiša, hiševanje, hišne reči, hišne ali domače zadeve, hišno gospodarstvo.
Hauswiesel, das, hišna podlasica, spodlasica, *russ.* lastočka.
Hauswirth, der, gospodar.
Hauswirthin, die, gospodinja.
Hauswirthschaft, die, die Functionen des Hauswirthes, gospodarstvo; der Hauswirthin, gospodinstvo; s. a **Haushaltung.**
Hauswurm, der, *fig.* nach dem *Russ.* domosed, domosedec.
Hauswurz, Hauswurzel, die, (Sempervivum tectorum), natresk; (*böhm.* netřesk), naterst, uhelnik.
Hauszeuge, s. **Hausgenosse.**
Hauszins, der, najemnina ali najemščina od stanišča, najemšina staniša, od hiše, daar za stanišče; bei der Landbevölkerung, nach *V.* gostašina (gostaščina).
Hauszucht, die, domače strahovanje; *poln.* karność domowa.
Haut, die, koža, polt, (od besed Fell in Balg se loči koža s tem, da se sploh rabi za kožo večjih živali, n. p. od goved, konj, i. t. in da ni na meh); die Haut des Ochsen, volovina; des Hirschen, jelenovina, u. dgl., *f.* jedoch die Bemerkung unter **Fell**; es gilt seine Haut, za kožo mu gre; er wollte aus der Haut fahren, springen, ni vedil, kam bi se djal, nach *V.* hotel je iz kože skočiti; seine Haut theuer verkaufen, drago prodati kožo, t. j. hudo se braniti, sovražniku škodo narediti in potem še le onemoči; Einem die Haut über die Ohren ziehen, hudo trapiti koga, vso krivico narediti mu, nach *V.* okožiti koga; mit der Haut bezahlen, z življenjem plačati; seine Haut zu Markte tragen, svojo kožo, svoje življenje nastaviti nevarnosti, na svojo nevarnost kaj početi; die unter dem Halse des Rindviehes schlotternd hängende Haut, ožrelje, (U. K.), *f.* a. **Wamme**; mit ganzer, mit heiler Haut davon kommen, kožo celo odnesti, s celo uiti, unesti jo; die Haut juckt ihn, objesten je; Einem recht auf die Haut gehen, greifen, komu prav do polti seči, segati; *f.* a. **Hart** (zusetzen); bis auf die Haut naß; do polti moker; auf der faulen Haut liegen, lenobo majiti, pasti; *f.* a. **Faulenzen**; die alte Haut ablegen, (von der Schlange), oleviti, leviti se; die abgelegte Haut der Schlange, kačji lev; unter der Haut befindlich, podkožen; eine Haut bekommen, okožiti, kožiti se; ein Geschwür aus heiler Haut, ugnjida, ki se naredi sama od sebe, iz kervi; rauhe Haut, kožušina; er steckt in seiner guten Haut, ne bode dolgo trave tlačil, ni zdrav; die Haut abziehen, odreti, odirati, dreti, iz kože djati, devati; ich möchte nicht in seiner Haut stecken, ne bi hotel na njegovem mestu biti; mit Häuten handeln, kožariti; sich seiner Haut wehren, braniti se; aus fremder Haut ist gut Riemen schneiden, iz ljudske kože je lahko jermene rezati, lahko je s tujim polenam orehe klatiti, lahko je s tujo roko kače loviti; *fig.* eine gute, ehrliche Haut, dober človek, dobra, poštena duša, auch dobra žival; t. j. dober pa nekoliko trap; die Haut auf dem Auge, mrena; auf der Milch, smetana; in einigen Gegenden, sowie im *Böhm.* škerlup; mit Haut und Haar, *f.* **Haar**; die Haut der Zwiebel, lup, lupina.
Haut-, in Zsstg., kožni.
Hautausschlag, der, spuščaj, spušaj; *f.* **Ausschlag.**
Hautbeule, die, podkožna bula; beim Rindvieh, ogrec, ogerci *pl.*
Hautbois, das, **Hoboe**, nach dem *Russ.* goboj; *böhm.* hoboja, *poln.* oboj.
Hautboist, der, hobojist, obajist.
Häutchen, das, kožica, mrenica.
Hautdrüse, die, kožna žleza.
Häutelkrebs, der, mehkuž, mehkač.
Häuteln, *v. a.*, iz kožice devati, nach *V.* trebiti; *f.* übr. das folgende.
Häuten, *v. a.*, die Haut abziehen, iz kože djati, devati, odreti, odirati, dreti, kožo sleči, izkožiti; *serb.* guliti; *v. r.*, sich häuten, von Schlangen, Raupen, oleviti se, leviti se, nach *M.* auch liliti se; *russ.* linjat; *serb.* linjati se.
Hautfarbe, die, barva kože, polti.
Hautflügel, der, kožnata perutnica, peruta.
Hautfresser, s. **Schabläser.**
Häutlicht, *adj.*, kožast, koži podoben.
Häutig, *adj.*, kožnat, hautiger Gang, Anatomie, kožnati tok, žleb; häutige Bräune, (eine gefährliche Krankheit der Luftröhre), daviea, bei Thieren zumahl Schweinen, kušarji, auch krof.

Hautkrankheit, die, kožna bolezen.
Hautlappen, der, kos kože.
Hautmuskel, der, kožna mišica.
Hautnerve, der, kožna čutnica.
Hautpflege, die, skerb za kožo.
Hautreinigung, die, snaženje, čiščenje kože, polti.
Hautrelief, das, visoko zvišano, visoko zbuknjeno ali izbunkano delo.
Hautschmiere, die, kožna maščoba, mašoba.
Hautwurm, der, (Pferdekrankheit), červivost, podkožna červivost.
Hauung, die, sekanje; *f.* a. **Hau, Hauen.**
Hauzahn, der, nach *V.* jekel (in andern slav. Sprachen bloß kel, kla), čekan; s. šklavsnik, okla, šklavs, veliki zob.
Havarie, Haverei, die, pomorska škoda; stroški pomorske vožnje; *f.* a. **Haferei.**
Hay, *f.* **Haifisch.**
Hazard, *f.* **Hasard.**
He! Heh! *int.*, oj! hej!
Hebamme, die, baba, babica (povitna), vsegarica*; Hebamme sein, babiti, babičevati; *serb.* auch primalja.
Hebammendienst, der, pomoč pri porodu, babičevanje; Hebammendienste leisten, babiti, babičevati.
Hebammenkunst, die, babištvo, babiška umetnost; *f.* a. **Geburtshilfe.**
Hebarm, Hebearm, der, nach *V.* svinka.
Hebarzt, der, (accoucheur), porodničar.
Hebe, die, vzdigalo, nosilo; biblijsch, Hebopfer, nach *V.* podvig.
Hebe-, in Zsstg., dvigavni, vzdigavni, vzdigovavni.
Hebebalken, der, *russ.* podjem.
Hebebaum, der, vzdigovalo, vzdigovavno drevo, povzdigovavni kol ali drog; *f.* a. **Hebel.**
Hebegabel, die, železne vile, bodice.
Hebegerüst, das, vaga, vod.
Hebeisen, das, železni kol, železni vod; bei Wundärzten, zvod.
Hebekorb, der, veliki jerbas.
Hebel, der, vod, (in U. Kr. vud), zvod, vodka, navor; in den Sägemühlen auch valač; in den Mühlen auch pralika; nach *M.* manjga, vzdigavka, drog; *poln.* dzwignia; der Saurteig, *f.* dieses.
Hebelade, Hebeleiter, die, vod; *f.* a. **Baumleiter.**
Hebelatte, die, in den Mühlen, ročica.
Hebeln, *f.* **Einsanern.**
Hebelzeug, das, vzdigalo, vzdigovavna priprava.
Hebemahl, das, likof, kadar se docimpra*.
Heben, *v. a.*, vzdigniti, vzdigati, vzdigovati, auch vzigniti, vzigati, vzigovati und dvigniti, dvigati, dvigovati; einen aus der Kutsche, dem Pferde, heben, pomagati komu z voza, s konja; ein wenig heben, zur Hebe bringen, povzdigniti, povzdigovati; an einer Seite, privzdigniti, privzdigovati; den Hintertheil des Wagens heben, spodnesti, spodnašati, *russ.* podnjat, podnimati; ein Haus heben, hišni stol ali cimper* postaviti, docimprati*; Abgaben, Steuern heben, pobrati, pobirati, prejeti, jemati; Geschrei, Freudengeschrei, *f.* **Erheben**; wegschaffen, aufhören machen, v kraj spraviti, odpraviti; eine Krankheit usf. heben, ozdraviti, odpraviti; einen Zweifel heben, razjasniti, rešiti dvom, *f.* a. **Beseitigen**; Einen aus der Taufe heben, boter komu biti, *f.* **Gevatter**; Einen aus dem Sattel heben, koga s konja vreči, prekositi ga, užugati ga, auch spodriniti ga; einen Schatz heben, zaklad dobiti, vzdigniti, izkopati; einen Graben heben, rov, prekop, jarek iztrebiti, očistiti, izgleniti; die Lichter in einem Gemälde heben, barve oživiti; den Ton, die Stimme heben, glas povzdigniti; die Lockspeise heben, lotiti se vade, pokusiti jo; den Staub heben, prah vzigovati, nositi; Wein aus dem Faß, presneti, presnemati; das hebt den Geist, to povzdiguje, navdihuje dušo in jo napolnuje, navdaja s serčnostjo; in den Himmel heben, *f.* **Erheben**; *v. r.*, sich heben, povzdigniti, povzdigovati se, povikšati, povelicati se; der Sturm hebt sich, vihar, nevihta nastaja, je vstala; hebe dich, vzdigni se, zgubi se, hodi, vstani in odidi; er hat sich wieder gehoben, zopet se je opomogel, je prišel k sebi; sich fassen, prebrati se, serce si storiti; sich heben, vom Nebel, nach *Medv.* prelukniti.
Hebenagel, der, in den Schlaguhren, dvigavnik, vzdigovavnik.
Hebeopfer, *f.* **Hebe.**
Hebepunct, der, vodov ali návorov srednik†.
Heber, der, vzdigovavec, vzdigač; Urheber, začetnik; Muskel, vzdigavka; eine ungebogene Röhre, um Wein zu heben, vlak, buča, zajemalo, leverček*), *f.* **Weinheber**; für Hebarm, Hebel, *f.* dieses.
Heberad, das, vzdigovavno kolesce†.
Hebeschmaus, *f.* **Hebemahl.**
Hebestange, die, vzdigavka, železni vod ali vud.
Hebewinde, die, vinta, vod, vzdigovavna mašina, vitev, *russ.* podjem; in der Schneidemühle, die Hebestange, vermittelst welcher die Säge auf und ab gehoben wird, nach *V.* vojnica, in U. Kr. pesaj.
Hebezapfen, *f.* **Hebarm**, vodava, dvigač *m.* vdigač.
Hebezange, die, velike klešče, kleše v fužinah.
Hebezeug, das, dvigalo, vzdigovalo, vzdigovavna mašina ali priprava.
Hebekunde, Hebekunst, die, porodništvo, babištvo, porodničarstvo.
Heblich, *adj.*, kar se da vzdigniti; *f.* a. **Sehr.**
Hebraisch, *adj.*, hebrejsk; das Hebräische, hebrejščina, hebrejšina.
Hebung, die, vzdig, povzdig, dviganje, vzdigovanje; Hebung der Sprache, povzdiga jezika; Hebung der Abgaben, pobiranje, je-

manje, s. a. **Abgabe** selbst: ein erhobener Ort, verh. griček. pako.

Hechel, die, mikavnik, greben (auch *russ.* u. *poln.*), nach *Gutsm.* a. derzej, *russ.* a. česalka; durch die Hechel ziehen, den Flachs, omikati, mikati predivo; *fig.* rešetati, česati koga, grajati, zbadati, obdelati, obdelovati ga.

Hechelbank, die, mikavni stol.
Hechelfrau, die, mikavka, mikačka.
Hechelkrämer, der, grebenar.
Hechelmacher, der, mikavnikar, grebenar.
Hecheln, *v. n.*, omikati, mikati, nach *Gutsm.* derzati, auch ohljati (*böhm.* voohlovati); *fig.* rešetati, grajati; s. **Hechel**.

Hechelscherz, der, zasmehovanje, šala.
Hechelstuhl, s. **Hechelbank**.
Hechelweib, s. **Hechelfrau**.
Hechelwerk, das, nach *Gutsm.* derzovina.
Hechelzahn, der, zob (od mikavnika, grebena).

Hechler, der, mikavec, mikač. *fig.* rešetavec, grajavec, zasmehovavec.

Hechlerin, die, mikavka, mikačka, mikačica.

Hechse, s. **Kniebug**.

Hecht, der, (Esox lucius), ščuka, šuka; gesund, wie ein Hecht, zdrav, kakor riba; Spr. der Hecht ist blau, strižena je trava. (beseda prepirljivcova).

Hecht=, in Zssgn., ščukin, šukin.

Hechtblau, *adj.*, sivomoder, železno siv.

Hechtbrühe, die, juha iz ščuk(e), od. šuke

Hechtchen, das, ščukica, richtig. ščučica.

Hechtgrau, s. **Hechtblau**.

Hechtkönig, der, ščuka, šuka z rumenimi in černimi marogami.

Hechtkopf, der, ščukina, šukina glava.

Hechtkraut, das, (myriophyllum), vodni armanec.

Hechtleber, die, ščukine, šukine jetra.

Hechtsatz, der, mlade ščukice, zarod, zalega ščukina, šukina.

Hechtschimmel, der, železnosivi konj.

Hechtschwanz, der, ščukin, šukin rep.

Hechtsuppe, s. **Hechtbrühe**.

Hechteich, der, ribnik za ščuke, šuke.

Heck, das, vrata od plota, verzel.

Hecke, die, die Fortpflanzung der Vögel, gnjezdenje, valjenje, ležnje, nrjenje; Vogelhecke, tičje gnjezdo, tičja mladina, s. a. **Bruthaus**; ein Gehegt, Flug, gnjezdo oder gnezdo, leglo, rod, podsad; ein aus Buschwerk bestehender Zaun, zalog, živa meja, auch schlechtweg meja, živi plot, seč, nach dem *Serb.* živica; ein stachliger Busch, germ. ternovec, ternje; Weinhecke, brajda; Rosenhecke, kupinje, repinje.

Heckemünze, die, prepovedani penez.

Hecken, der, (ruscus aculeatus), mišji tern.

Hecken, *v. a.*, sich fortpflanzen, von Vögeln, gnjezditi, pariti se, mlade imeti; brüten, leči, valiti, auf dem Karst auch uriti; von den Thieren, kotiti se, ploditi, s. a. **Brünsten**; seine Taube heckt einen Sperber, nach *V.* ako bi konja mačka skotila, bi podkovan za peč šel; ein Krieg heckt den andern, vojska vojsko izleže, iz vojske se vojska izoimi; Zähne hecken, zobe dobiti, dobivati; für Hecken, (als *v. n.*), s. **Hocken**; mit dem Schnabel beißen, kljuniti, kavsniti, kljevati, kavsati; überhaupt beißen, stechen, pikniti, pičiti, pikati.

Heckenbaum, der, drevo dobro za plot.
Heckenbeere, s. **Stachelbeere**.
Heckenbinder, der, gradivec.
Heckengang, der, olice *pl.* med živimi mejami.
Heckenhopfen, der, divji hmelj, hmelj, ki rase v mejah.
Heckenkäfer, s. **Maikäfer**.
Heckenkerbel, s. **Drehkraut**.
Heckenkirsche, s. **Beinholz**.
Heckenland, das, golina, pustina.
Heckenrose, die, divja roža, kopina, kopinje; s. a. **Hagerose**.
Heckenscherre, die, škarje za živo mejo, vertnarske škarje.
Heckenschnarre, s. **Wachtelkönig**.
Heckenstrauch, der, germ v živi meji.
Heckenspringer, **Heckenwenzel**, **Heckenwitwe**, **Dorndreher**, (Lanius collurio), srakopér.
Heckenweißling, der, beli metulj.
Heckenwinde, die, (Convolvulus sepium), svijoljski slak, a. slak allein.
Heckenzaun, der, živa meja, živi plot, zalog.
Heckerling, s. **Häckerling**.
Heckfeuer, das, bei der Infanterie, wenn Soldaten einzeln aus ihren Gliedern herausspringen, Feuer geben, wieder in das Glied treten und laden, nach *V.* priskakaje streel.
Heckgroschen, der, zalega, groš za seme, srečni groš; — ponarejeni groš.
Heckherberge, die, brezoblastna, zakotna prenočevavnica, prepovedano prenočevališčo, prenočevališe, pivska beznica.
Heckholz, s. **Hartriegel**.
Heckicht, *adj.*, ternast, živi meji podoben.
Heckig, *adj.*, s ternjem obrašen, obraščen.
Heckjagen, das, gonja, lov po mejah, prepovedani lov.
Heckjäger, s. **Wilddieb**.
Hecklange, s. **Mutterlauge**.
Heckmännchen, das, skrat, cucek, ki dela dnarje.
Heckmünze, s. **Heckemünze**, **Heckgroschen**.
Heckmünzer, s. **Falschmünzer**.
Heckmutter, die, rodovitnica, rodovitna žena, nach dem *Böhm.* plemenica.
Heckpfahl, s. **Hängepfahl**.
Heckschnarre, s. **Heckenschnarre**.
Heckstapel, s. **Hängepfahl**.
Heckstel, s. **Häckerling**.
Heckthaler, ponarejeni tolar, s. **Heckgroschen**.
Heckvogel, der, vom Männchen, strnee; vom Weibchen, starka.
Heckzeit, die, čas valjenja, ležnja, kopčanja, a. allein ležnje.
Heda, *int.*, hej! hola!

Hede, die, der Werg, hodnik; der Mittelwerg, ohlanice.
Heden, *adj.*, hedene Leinwand, hodno, hodnično platno, hodnik.
Hederich, s. **Ackersenf**, **Feldkohl**, **Wegesenf**.
Heer, das, große Menge, truma, množica, množtvo, kerdelo, trop, rajda: ein Kriegsheer, vojska, armada.
Heerarm, der, oddelek vojske.
Heerbann, s. **Aufgebot**.
Heerbewegung, s. **Evolution**.
Heerbiene, die, navratnica, roparica (bčela).
Heerd, s. **Herd**.
Heeren, s. **Bekriegen**, **Berauben**.
Heeresfolge, die, hod na vojsko, dolžnost v vojsko iti.
Heereskraft, **=macht**, **Heerkraft**, die, truma, močna vojska.
Heerfahne, die, vojaško baudero.
Heerflucht, die, pobeg, beg od vojske, uhajanje.
Heerflüchtige, der, s. **Deserteur**.
Heerführer, der, vojskovod, vojvoda, vojvod.
Heerfürst, der, najvišji vojskovod.
Heergeräth, das, vojskino, vojaško orodje, potrebščine, potrebšine za vojsko.
Heergewette, s. **Kriegsrüstung**.
Heerhaufen, der, trop, oddelek.
Heerkern, s. **Phalanx**.
Heerkutsche, s. **Landkutsche**.
Heerlager, das, tabor vojske, vojska.
Heerling, der, kisli grojzdič, grojzd.
Heermeister, der, vodja.
Heermoos, das, (Equisetum), preslica.
Heerrauch, der, dim (po deželi), čad; es steht der Heerrauch, dimno je, čadi se.
Heerraupe, die, gosenica v tramah.
Heersäule, s. **Colonne**.
Heerschaar, die, velika truma, množica, armada vojščakov, vojšakov; Herr der himmlischen Heerschaaren, genau nach der Bibel, gospod nebeških trum.
Heerschatz, der, vojskina, vojaška denarnica, vojaški zaklad.
Heerschau, die, razgled, pregled, ogled vojske, vojakov; Heerschau halten, pregledati, ogledovati vojsko.
Heerschnepfe, s. **Becassine**.
Heerschwenkung, s. **Evolution**.
Heersteuer, s. **Kriegssteuer**.
Heerstraße, die, velika cesta, auch schlechtweg cesta.
Heerstrom, der, velika reka, velika voda.
Heertheil, s. **Brigade**.
Heerverderber, der, vojskokvar(nik).
Heervolk, s. **Heer**.
Heerwagen, der, vojaške kola, vojaški voz; Sternbild, der große Bär, barovž, kola, voz; der erste Stern davon, nach *V.* burarica.
Heerweg, s. **Heerstraße**.
Heerzug, der, hod vojske, marš.
Hefe, die, allg. soviel als Bodensatz, s. dieses; Hefen *pl.* vom Wein, Bier udgl., drožje, droži *pl.*, nach *Gutsm.* medence, troska; Oberhefen, nach dem *Poln.* mladje, podmlada; etwas bis auf die Hefen austrinken, vse čisto izpiti; *fig.* die Hefen trinken, kaj grenkiga zavžiti (pri kaki reči); er kam auf die Hefen, prišel je do zaduje zareze, do zadnjiga; die Hefen des Volkes, derhal, soderga, smetlaka, smeti *pl.*, *russ.* čern-i, *poln.* motloch, *böhm.* golota.

Hefenbrot, das, z drožmi kvašeni kruh, nach *V.* drožnati kruh.

Hefener, der, drožar, kdor droži nakupuje.

Hefenkuchen, der, potica na drožéh, kolač iz droži, nach *V.* drožnata potica, droža.

Hefenteig, der, testo na drožéh, z drožmi kvašeno, drožnato testo.

Heficht, *adj.*, den Hefen ähnlich, drožast, drožém podoben.

Hefig, *adj.*, Hefen habend, drožen, drožnat; von Hefen trübe, moten, kaln od droži.

Heft, das, der Griff überhaupt, ročnik, ročaj, roč; eines Degens, Messers, Meißels, einer Axte udgl., rog, s. a. **Griff**, **Handhabe**, **Stiel**; Spangen, Kleidungsstücke damit zusammen zu heften, zapona, zapenjača, zaponki; ein kleiner krummgebogener Haken von Draht, Heftel, zapenec, dedec, pripenec, s. a. **Haft**, **Häftel**; bei den Buchbindern, zvezek, sešitek, knjižica.

Heftchen, das, s. **Heftel**; zvezček.

Hefte, die, im Weinbaue, das Anbinden der Weinreben, vez.

Heftel, das auch die, zapenec, dedec; der, bei den Jägern, pripenec, pripona.

Heftelmacher, der, zapenčar.

Heften, *v. a.*, pripeti, zapeti, priterditi z zapenci.

Heften, *v. a.*, pripeti, pripenjati; zusammen heften, speti, spenjati; durch Hefte, Haken und Oehren befestigen, zapeti, zapenjati; die Augen auf etwas heften, ravno gledati na kaj, oči vproti, vpirati v kaj; an das Kreuz heften, na križ pribiti, pribijati; bei den Tischlern, pribiti, zbiti (dokler lim ne prime); einem etwas auf die Aermel heften, obesiti komu kaj na nos; nalagati koga; das Vieh auf die Weide heften, nach *Jarn.* pertiti; der Ochs ist geheftet, nach *Jarn.* vol tvezi; bei den Schneidern und Schustern, pripeti, pripenjati, nach *V.* cepiti (welches aber ein Stück so annähen heißt, daß es wie angeflickt wird); ein Buch heften, sešiti, sešivati bukve; mit Nägeln an etwas heften, pribiti, pribijati; die Weinrebe heften, vezati, privezovati tertje; seine Gedanken auf etwas heften, misliti, svoje misli oberniti, obračati, vpreti na kaj, stanovito od česa misliti.

Heftfaden, der, nit, s ktero se kaj sešiva.

Hefthaken, der, kavelj za sešivanje bukev.

Heftig, *adj.*, silen, presilen, nagel, prenagel, močan; ein heftiger Mann, nagle jeze, togoten, nach *V.* skornoben človek; ein heftiger Sturm, heftiges Feuer, hud, močan, strašan vihar, ogenj; heftig mit einander sprechen, na glas in živo govoriti, kregati se; ein heftiger Kampf, hud, živ, terd boj; eine heftige Liebe, vroča, goreča, močna ljubezen; s. a. **Hitzig**.

Heftigkeit, die, sila, moč, silnost, naglost, naglojeznost, togota; mit Heftigkeit, silno, z valam, močno, hudo; Heftigkeiten, žalbesede, ostro besede (v naglosti izrečene).
Heftlade, die, bei den Buchbindern, nach *V.* imé dem *Böhm.* vezalo (bukoveško), *russ.* ustavka.
Heftler, der, ime naj ostrejši družbe med prekeršćevavci.
Heftnadel, die, iglica, igla, sešivanka.
Heftpflaster, das, zalepilo, obliž, ki rano skup drži.
Heftpulver, das, prah, prašek, ki rano skup poteguje.
Heftscharte, die, bei den Faßbindern, vitra; das Heft am Weinmesser, rožič.
Heftschnur, die, bukoveška nit.
Heftspan, der, s. **Heftscharte.**
Heftstrick, der, verv s kaveljnam.
Heftzeher, *pl.*, soperstnjaki.
Hegen, Heger, Heher, s. **Hügen, Häger, Haher.**
Hehl, ohne Geschlechtwort, männlich u. sächlich, und abänderlich, skritost; ohne Hehl, odkrito, naravnost, očitno; aus einer Sache kein Hehl machen, ne skrivati, ne tajiti; er hat es keinen Hehl, ne taji, ne skriva, na glas razodeva.
Hehlen, *v. a.*, s. **Verhehlen**; prikrivati, skrivati, priskriti, priskrivati.
Hehler, der, skrivač, skrivavec, preskrivač, nach *V.* in Innerkr. potajivec; gäbe es keinen Hehler, so gäbe es keinen Stehler, ako bi nihče ne skrival, nihče bi ne kradel; der Hehler ist so gut, wie der Stehler, nach dem *Russ.* ni tat tisti, ki krade, marveč tisti, ki projemlje.
Hehlerin, die, skrivavka, potajivka.
Hehr, *adj.*, s. **Hoch, Erhaben**; visok, prevzvišan, strašen in svet; der Hehre, sveti (zlasti angel).
Hehrlicht, das, sveta luč.
Heida! s. **Heda.**
Heide, der, (paganus), ajd, *altsl., böhm.* n. *polu.* pogan; Götzendiener, malikovavec; Ungläubige, nevérnik, nejevérnik, *fig.* kristijan, ki nejevérsko živi.
Heide, die, (Werg), s. **Hede.**
Heide, die, (Erica) Pflanze, vresje, vres; weiße Heide, s. **Mutterkraut**; mangebantes Land, pustina, goljava, *russ.* step-i; Wald, gojzd, dobrava, šuma; mit Heidekraut bewachsenes Land, vresje; an Flüssen, prod, prodje; sumpfige Heide, mahovi, mahovje.
Heideacker, der, vor der Ernte, ajda, nach der Ernte, ajdišče, ajdiše, jejdiše.
Heidebesen, der, metla iz vresja.
Heidebiene, die, na vresji pasene bčele.
Heideblume, s. **Bartnelke.**
Heidebrei, der, ajdov močnik.
Heidedecker, der, (Tormentella erecta), urednik, serčnica, serčna korenina.
Heidedeich, der, jez na mahovji.
Heidedrossel, die, beli drozeg.
Heideente, die, srednja raca.
Heidefeld, das, vresje, vresišče, vresiše.
Heidefrucht, s. **Heidekorn.**
Heideflachs, s. **Leinkraut.**
Heideflechte, die, lišaj, vresnjak.
Heidefutter, das, klaja iz pustin, plaža.
Heidegries, der, ajdov zdrob.
Heidegrütze, die, ajdova kaša, ajdovo pšanje, pšeno.
Heidekorn, das, (Polygonum fagopyrum), ajda, jejda, in Steierm. ajdina, hajdina s. **Buchweizen**; das Heidekorn ist voll, ajda je bersna.
Heidekraut, das, vres, vresje, resa, resje; — zeliśče, zeliše, ki rasto na pustini.
Heideland, das, vresje, goljava, pustina, ledina, pusto polje.
Heidelbeere, die, (Vaccinum myrtillus), borovnica, černe jagode, nach *Gutsm.* černica (auch *russ.* u. *poln.*); die große, s. **Moosbeere**; die, rothe, s. **Preißelbeere.**
Heidelbeerenblau, das, borovnično modrilo.
Heidelbeerengeist, der, borovničevec.
Heidelbeerkamm, der, grabljice za borovnice, smukalica.
Heidelbeerstaude, die, **Heidelbeerstrauch**, der, borovnica. *coll.* borovničevje.
Heidelerche, die, (Alauda arborea), velika cipa.
Heidelhahn, s. **Birkhahn.**
Heiden-, in Zssgn., Heidekorn betreffend, ajdov; von Heide, (paganus), ajdovsk, nejeversk, malikovavsk.
Heiden, der, s. **Heidekorn, Heide**, der.
Heidenbekehrer, der, spreobračavec nevérnih, učnik ajdov.
Heidenbekehrung, die, spreobračanje nejevérnikov.
Heidenbirnkraut, s. **Mutterkraut.**
Heidenbild, das, malik.
Heidenbrot, das, ajdovnjak (kruh).
Heidengeld, das, pašnina, *fig.* es hat ein Heidengeld gekostet, predrago je bilo, preplačano je, kup dnarjev sim dal za —.
Heidenglaube, der, ajdovska vera, nejovera.
Heidenhaar, das, laski, ki jih deto na svet prinese.
Heidenhaut, die, auf den Köpfen der neugebornen Kinder, nach *V.* temenice *pl.*
Heidenhuhn, die, (Tetrao Cupido), pustarka.
Heidenkind, das, ajdovski otrok, ajdovsko dete.
Heidenkoth, s. **Heidenhaut.**
Heidenland, das, ajdovska, nejevérska dežela.
Heidenleben, das, ajdovsko, gerdo, živinsko življenje.
Heidenlehrer, s. **Heidenbekehrer.**
Heidenlilie, die, (Lilium martagon), zlati klobuk.
Heidenmäßig, *adj.*, ajdovsk, nejevérsk, malikovavsk.
Heidenmeise, s. **Haubenmeise.**
Heidenmehl, das, ajdova moka.
Heidenreich, s. **Heidenland.**

Heidenschaft, s. **Heidenthum.**
Heidensitte, die, nejevérska navada.
Heidenthum, das, nevérstvo, ajdovstvo, nach dem *Altsl.* poganstvo; die heidnischen Völker, ajdje, nevérniki (nejevérniki), nach dem *Altsl.* pogani.
Heidenwundkraut, s. **Wohlverlei.**
Heidenzeit, die, čas, doba nevérstva.
Heidepflanze, die, postinska, stepna rastlina.
Heidepfrieme, s. **Genster.**
Heiderauch, der, nach *V.* gobečinska megla.
Heidereiter, der, logar, gojzdni čuvaj.
Heiderich, s. **Ackerretig.**
Heiderling, s. **Heideschwamm.**
Heideschaf, das, ovca, ki so pase po goljavah.
Heideschwamm, der, (Agaricus campestris), nach *V.* kukmak.
Heideschwarm, der, nach *V.* devičnik, devični roj.
Heidesichel, das, eine Sense, nach *V.* vresna kosa, vresnica, resnica.
Heidestroh, das, ajdovica.
Heidetorf, der, šota.
Heidewinke, die, grahor.
Heidi! *int.*, hajdi!
Heidicht, *adj.*, vresast.
Heidig, *adj.*, vresat, polu vresja.
Heidin, die, ajdinja, nevérka, malikovavka.
Heidnisch, *adj.*, ajdovsk, nevérsk, malikovavsk, pogansk; ein heidnisches Leben, brezbožno, gerdo življenje.
Heiduck, der, pandur, hajduk.
Heie, die, s. **Schlägel.**
Heien, *v. a.*, z betam tolči; s. a. **Hügen.**
Heifelig, s. **Häfelig.**
Heil, *adj.*, cel, zdrav; geheilt, zaceljen, zagojen; aus heiler Haut sterben, zdrav umreti; ein Geschwür aus heiler Haut, gnojenje pri celi koži; mit heiler Haut davon kommen, odnesti svoje kosti; s. a. **Haut**; die Wunde ist heil, rana je cela, se je scelila, zacelila; heil werden, sceliti se, zaceliti se, celiti se, izlečiti se, ozdraveti; die heile Welt, ves svet, vesoljni svet.
Heil, das, Glückseligkeit, Wohlfahrt, blaženost, blaženstvo; Heil dem, der, blagor temu, kdor, (*altsl.* blagože); s. a. **Gesundheit**; das Heil der Menschen, sreča človeštva; das war sein Heil, to je bila njegova sreča; Seligkeit, zveličanje; Heil Gott, češčenje, češenje z Bogam, češčen, češen (bodi) Bog; heil dir, zdravje tebi, češčen, češen bodi, blagor ti bodi; in Gott sein Heil suchen, nach *V.* v Boga svojo blagost staviti; einem alles Glück und Heil wünschen, komu srečo in zdravje voščiti, vošiti vse dobro; sein Heil versuchen, poskušati srečo; sein Heil in der Flucht suchen, skušati uteči, v beg se podati.
Heil aller Welt, s. **Ehrenpreis.**
Heiland, der, Zveličar, Odrešenik, für Odrešnik, *russ.* spasitelj.
Heilanstalt, die, zdravivnica, gajivnica, ločivnica, klinika*.
Heilart, die, zdravljenje, ozdravljava; chirurgische, celjenje; seine Heilart bestand darin, on je tako ozdravljal, zdravil.
Heilbad, das, ein natürliches warmes, toplice, allg. zdravivna, gajivna kopelj.
Heilbar, *adj.*, von Wunden, sceljiv, kar se more sceliti; allgemein, ozdravljiv, izlečljiv, izgajljiv; diese Wunde ist heilbar, ta rana se dá sceliti, zaceliti; diese Krankheit ist heilbar, to bolezen je mogoče ozdraviti, odpraviti, izgajiti, izlečiti, izvračiti.
Heilbarkeit, die, izzdravljivost, zaceljivost, izlečljivost.
Heilbringend, *adj.*, blaživen, oblažujoč, oblaževaven, zveličevaven, osrečevaven.
Heilblatt, s. **Wiesenraute.**
Heilbock, der, skopljeni jarec.
Heilbringer, der, oblaževavec, osrečovavec; s. a. **Heiland.**
Heilbringerin, die, oblaževavka, osrečevavka.
Heilbrunnen, s. **Gesundbrunnen.**
Heilbutte, s. **Hellbutte.**
Heilen, *v. n.*, heil werden, die Wunde heilet schon, rana se že celi; ist geheilet, se je zacelila, se je scelila, je cela, se je zarastla, zagajila; ozdraviti se, zdraviti se, izgajiti se, izlečiti se; *v. a.*, ganz machen, (verletzt): Wunden heilen, rano zaceliti, sceliti, celiti, *serb.* a. izvidati, vidati; Krankheiten überhaupt, ozdraviti, ozdravljati, zdraviti, izgajiti, gajiti, izlečiti, lečiti, izvračiti, vračiti; die Zeit heilt alle Wunden, čas rani, čas leči; er heilte ihn vom Fieber, merzlice ga je ozdravil; Gebrechen des Geistes, ozdraviti, ozdravljati, (nach *V.* ventovati), s. a. **Castriren**; *v. r.*, sich heilen, ozdraviti se, izlečiti se; es wird von sich selbst heilen, prejde samo od sebe, kakor je prišlo.
Heilend, *adj.*, zdravilen, ozdravljaven, lokovit, vračin.
Heiler, der, s. **Arzt**; skapljaveo, skapljar, skopitar.
Heilerde, der, dednik odrešenja.
Heilgeber, s. **Heilbringer.**
Heilgeld, s. **Curgeld.**
Heilgott, der, Eskulap.
Heilholder, Hollunder, s. **Attich.**
Heilig, *adj.*, svet; geheiligt, posvečen; fremm, pobožen; heiliges Abendmahl, sveto obhajilo, sv. Rešnje telo; heiliges Jahr, sveto leto; heiliger Abend, sveti večer, badnjak, zadnji večer, nach *Gutsm.* sveta bila; heilige Woche, veliki teden; heiliges Feuer, s. **Rothlauf**; die heilige Schrift, sveto pismo; der heilige Christtag, božič; heilige Betrachtungen, pobožno premišljevanje; das heilige Grab, Božji grob; heilig werden, posvetiti se, svetnik biti; heilig sprechen, posvetiti, razglasiti (za) svetnika, svetnikam prišteti; ich will es heilig halten, sveto mi bode; ein heiliges Andenken, svet, t. j. neprecenljiv spominek; heilig versprechen, rotiti se in obljubiti za gotovo, za terdno obljubiti; das heilige Bein, križnica, sveta kost; heilige Geräthe, posodje sveto, kte-

riga se nikdo ne sme dotakniti; das Heilig, Sveto.

Heilige, der, svetnik, svetec; die, svetoica; das, svetišče, svetiše.

Heiligebart, ſ. Storch.

Heiligen, *v. a.*, posvetiti, svetiti, posvečevati; ein geheiligter Ort, svet, posvečen kraj; heilige die Feiertage, posvečuj praznike, ſ. a. **Feiern**; geheiliget werde dein Name, posvečeno bodi tvoje ime. (*serb.* da se sveti ime tvoje).

Heiligenbein, ſ. Reliquie.

Heiligenbild, das, sveta podoba, svetnik, svetnikova podoba.

Heiligenbuch, ſ. Heiligengeſchichte.

Heiligendienſt, der, češčenje, češenje svetnikov.

Heiligengeſchichte, die, življenje svetnikov.

Heiligenglanz, der, nach *V.* obstret-i, obsij, venec; ſ. a. Nimbus.

Heiligenhof, der, cerkvišče, cerkviše.

Heiligenholz, das, sveto drevo, grajak.

Heiligenmaler, der, malar svetnikov.

Heiligenſchein, ſ. Heiligenglanz.

Heiligenwoche, die, sveti teden, osmina.

Heiligkeit, die, svetost; Seine Heiligkeit, sveti Oče, Njegova, Njih svetost papež.

Heiliglebend, *adj.*, pobožen, svetoživeč.

Heiligmachend, *adj.*, posvečevaven, posvečujoč.

Heiligmacher, der, posvečevavec.

Heiligſprechen, das, **Heiligſprechung**, die, posvečenje, posvočevanje, posveta, razglas svetnika.

Heiligſte, ſ. Allerheiligſte.

Heiligthum, das, svetinja (auch *altsl.*) svetišče, svetiše; Heiligthümer, ſ. Reliquie; svetost, sveta reč.

Heiligthumſchänder, der oskrunivec, oskrunovavec svetišča, svetiša, svetogerdec.

Heiligthumraub, der, rop svetišča, svetiša, svetokrada.

Heiligthumräuber, der, cerkveni ropar, svetokradec, *altsl.* svetotat.

Heiligung, die, svečenje, posvečevanje, obhajanje, praznovanje.

Heilkraft, die, celivna moč, lečna, zdravilna moč, zdravivnost.

Heilkraut, das, celivno, zdravilno zelišče, zeliše, lečna, vračna trava; ſ. a. **Bärenklau, Gauchheil.**

Heilkunde, die, Medizin, zdravilnoznanstvo, zdravilstvo, vraštvo, zdravništvo.

Heilkundig, *adj.*, zdraviloznansk, zdravnišk, vraštven.

Heilkunſt, ſ. Heilkunde.

Heilkünſtler, der, zdravnik, vrač, gajivec.

Heillos, *adj.*, brezbožen, nesrečen, nepoboljšljiv, neblažin, poguben, pogubljiv, hudoben, napčin, zloćesten; ein heilloſer Lärm, strašen, neizrečen hrup, šunder; eine heilloſe Krankheit, huda, terdovratna bolezen.

Heilloſigkeit, die, brezbožnost, nepoboljšljivost.

Heilmeiſter, ſ. Arzt.

Heilmittel, das, für Wunden, celilo; für Krankheiten überh., zdravilo, lek, lekarija, pomoček.

Heilmittellehre, ſ. Arzneilehre.

Heilmittelverkauf, der, prodaja zdravil, zdravilarstvo.

Heilort, ſ. Heilbad.

Heilpflaſter, das, celivni obliž, flašter.

Heilquelle, ſ. Geſundbrunnen.

Heilſalbe, die, zdravilno mazilo, zdravilna maža.

Heilſam, *adj.*, celiven, zdraviven; heilſame Kräuter, lekovito, zdravilno zeliščo, zeliše; was unſere Wohlfahrt befördert, blag, zdrav, ozdravin, koristen, blagost.

Heilſamkeit, die, zdravivnost, celivnost, zdravost, koristnost, koristen.

Heilſchmid, ſ. Curſchmid.

Heilsglaube, der, sveta, zveličavna vera.

Heilsmittel, das, pomoček odrešenja, zveličanja, zveličálo.

Heilsordnung, die, zveličevavni red; ſ. a. **Dogmatik.**

Heilſtätte, die, von Kranken, Heilſtätten ſuchen, posteljo si zbirati.

Heilſtoff, der, roba za zdravilo; ſ. a. **Heilmittel.**

Heilſtoffkunde, die, poznanje zdravilskih reči.

Heiltrank, der, zdravilno pitje, lekovita pijača.

Heilung, die, lečenje, zdravljenje, ozdravljanje; von Wunden, celjenje, vidanje; es kann keine Heilung erfolgen, bolnik ne preboli, ne bo ozdravel.

Heilungsſaft, der, lekoviti, zdravilski sok.

Heilverſtändige, der, zdraviloznanec, vrač.

Heilvoll, *adj.*, blagonosen, oblaževaven; ſ. a. **Heilſam.**

Heilwärtig, ſ. Heilbringend.

Heilwaſſer, das, zdravilna, lekovita voda.

Heilweſen, das, zdravilstvo, zdravstvo.

Heilwiſſenſchaft, ſ. Heilkunde.

Heilwurzel, ſ. Alant, Eibiſch.

Heim, *adv.*, nach Hauſe, domu, na dom; zu Hauſe, daheim, doma; heimgehen, domu iti; ſo viel als ſterben, umreti; eine Braut heim führen, peljati nevesto na (ženinov) dom.

Heimath, Heimat, die, das väterliche Haus, dom, domovje, domačija; Vaterland, domovina, nach dem *Russ.* očestvo, *böhm.* vlast; ſ. a. **Vaterland, Geburtsort.**

Heimathlich, *adj.*, domoven, domač, domovinsk, očetninsk, očetnjaven.

Heimathlos, *adj.*, brez domovine, brez domovja, brez stanovitniga domovališča, domovališa, potepinsk.

Heimathsgeſetz, das, postava zastran domovja.

Heimathsrecht, das, domovinska pravica; ſ. a. **Indigenat.**

Heimathſchein, der, domovnica†, domovinski list.

Heimbegeben, ſich, *v. r.*, domu podati se, iti.

Heimbringen, *v. a.*, domu prinesti, nesti, prinašati, domu spraviti, spravljati.

Heimchen, das, Heime, die, čverček, škripač, strioček; ſ. a. **Hausgrille.**

Heimeln, *v. n. u. i.*, domači podoben biti; es heimelt mich, kakor bi bil doma, zdi se mi, čutim, da sim doma; Heimweh empfinden, dolgi čas mi je po domu.

Heimen, *v. a.*, herbergen, prenočiti, prenočevati, pod streho vzeti, imeti; heimführen, domu peljati; *v. n.*, heimlich ſein, doma biti, domač biti.

Heimfahren, *v. n.*, peljati se, voziti se domo.

Heimfahrt, die, peljanje, vožnja proti domu; bei ſeiner Heimfahrt, ko se je nazaj peljal, domu peljaje se.

Heimfall, der, etwa povračni, nazajni pripad, nach *V.* nazajpad, nazajitje, *serb.* ošastnost.

Heimfällig, *adj.*, pripadin, pripadel; ſ. a. **Caduc.**

Heimfallsrecht, das, praviea nazajniga pripada.

Heimfallen, *v. n.*, nazaj pripasti, nazaj priti, iti, verniti se na koga; heimgefallenes Gut, posestvo, ki je komu zopet pripadlo.

Heimfeld, das, domače polje, domača njiva.

Heimführung, die, peljanje, vodba domu.

Heimgang, der, pot, hoja domu, ſ. a. **Sterbefall**; beim Heimgang, gredoč domu, ko je šel domu.

Heimgehen, *v. n.*, domu iti, hoditi.

Heimholen, *v. a.*, domu vzeti, na dom vzeti, jemati, po koga iti, k sebi vzeti koga.

Heimiſch, *adj.*, domač; heimiſch ſein, doma biti, domovino imeti, udomačen, udomovljen; heimiſch werden, podomačiti se, odomoviti se; heimiſches Thier, domača, krotka, pitoma žival; ich fühle mich ſo heimiſch, zdi se mi kakor da bi bil doma.

Heimiſchkraut, (Grapholium Stoechas), malova roža.

Heimkehr, die, vernitev, vernjenje domu, prihod nazaj domu; bei ſeiner Heimkehr, ko je prišel nazaj domu, *serb.* povratak (povrat).

Heimkommen, *v. n.*, ſ. **Heimkehren**: *fig.* das wird ihm noch heimkommen, to ga bo še bolelo.

Heimkehren, *v. n.*, verniti se domu, priti, iti nazaj domu.

Heimkrank, *adj.*, kdor ima dolgi čas po domovini.

Heimkunft, die, prihod domu; nach ſeiner Heimkunft, odkar je prišel domu.

Heimleuchten, *v. n.*, domu posvetiti; *fig.* spokati ga.

Heimlich, *adv.*, skrivši, skrivno, tihama, na tihem, natihama, tiho, skrivaj, skrivaje, potajno, na skrivnem, molče, skrivama; ſich heimlich wegſchleichen, ukrasti se, iznuzniti se skrivaj; *russ.* iz pod tiha; heimlich thun, delati, kakor bi imel kake skrivnosti; *adj.* skriven, skrit; heimliche Thiere, ſ. **Heimiſch**; heimliche Zuſammenkunft, skrivni shod, skrivno shajanje; ſie haben, skrivaj, na skrivnem shajati se; das heimliche Gemach, ſ. **Abtritt**; ein heimlicher Ort, skrivno mesto; ſich heimlich halten, prikrivati se; heimlich halten, skrivati, skrivno imeti, deržati, tajiti.

Heimlichen, ſ. Verheimlichen.

Heimlichkeit, die, domačnost, skritost, skrivnost, skrivsnost, skrita, skrivna reč; die Heimlichkeit des Anſchlages ließ ihn um ſo gefährlicher erſcheinen, naklep se je zdel toliko nevarniši, ker je bil skriven.

Heimlos, ſ. Heimathlos.

Heimmachen, ſich, *v. r.*, domu se spraviti, spravljati.

Heimrecht, ſ. Heimathsrecht.

Heimreiſe, die, hod, hoja, popotovanje (proti) domu.

Heimreiſen, *v. n.*, popotovati domu.

Heimritt, der, jahanje domu.

Heimſagen, ſ. Entſagen, Zurücklegen.

Heimſchicken, Heimſenden, *v. a.*, domu poslati, odpraviti.

Heimſiech, ſ. Heimkrank.

Heimſtellen, ſ. Anheimſtellen.

Heimſteuer, ſ. Ausſteuer, Mitgift.

Heimſuchen, *v. a.*, figurl. v vas priti, pogledat priti h komu, obiskati koga; *fig.* von Unglücksfällen, zadeti, zadevati, prijeti koga; er wurde mit einer böſen Frau heimgeſucht, zgodila se mu je nesreča, da je dobil hudo ženo; ſ. a. **Zuſtoſſen**; Gott hat ihn heimgeſucht, Bog mu je poslal (nadlogo —).

Heimſucht, ſ. Heimweh.

Heimſuchung, die, obisk, obiskovanje; *fig.* kazen, nadloga; Božja roka; kar komu Bog pošlje.

Heimtücke, die, kovarstvo, skrivna zavist, jeza, potuha, pohlimba, potmajenost, podmolkost, nach *V.* skernoba, n. dem *Altsl.* u. *Russ.* (u. nach Einigen in St. gebr.?), lokavstvo; *böhm.* potutelnost, potmešilost.

Heimtückiſch, *adj.*, kovaren, potuhnjen, potmajen, podmolkel, nach *V.* skernoben; nach dem *Altsl.* lokav.

Heimwärts, *adv.*, proti domu, v domovino.

Heimweg, der, pot domu; auf dem Heimwege, gredoč domu; den Heimweg machen, domu iti, hoditi.

Heimweh, das, dolgi čas po domu, silna želja domu iti; domoželjnost†, domožalnost†, domotožnost, toževanje po domu; er hat Heimweh, dolg čas mu je po domu, domu ga vleče, žene; *poln.* tęsknota do domu.

Heimziehen, *v. n.*, domu iti, verniti, vračati se domu.

Heimzug, ſ. Heimweg.

Heinrich, der, (Chenopodium bon. Henr.), kozji rep.

Heint, ſ. Heut.

Heinz, der, (*mont.*) vodonos†.

Heinze, die, Waldbiene, lesna, hostna čbela.

Heinzelbank, ſ. Schneidebank.

Heinzelmännchen, s. Alraun.

Heirath, Heirat, die, von Mannspersonen, im Werden, ženitev, ženitva; vollendet, ožénitev; von Frauenspersonen, možitev, *f.*, omožitev, auch udaja; gezwungene Heirath, posilna možitev, ženitev; auf die Heirath gehen, iti se žénit, snubit iti; eine Heirath stiften, možitev, ženitev napraviti; eine gute Heirath treffen, dobro se oženiti; von Frauenspersonen, omožiti.

Heirathen, Heiraten, *v. a.* u. *n.*, zakon skleniti, v zakon stopiti; von Mannspersonen, oženiti se, ženiti se, vzeti ktero; von Frauenzimmern, omožiti se, možiti se, udati se, vzeti koga (za moža); er hat reich geheiratet, bogato se je oženil; sie will ihn nicht heiraten, noče ga vzeti, ne mara za-nj; welche er wohl heiraten wird, s ktero li se bo oženil, ktero li bo vzel (za ženo); wir wollen einander heiraten, vzela se bova, vzameva se; nach Geld heiraten, vzeti ktero, koga zavolj dnarjev.

Heirather, s. Bräutigam.

Heiraths-, in Zsstzg., ženitni, ženitvanski.

Heirathsbrief, der, ženitno pismo; auch ženitvansko pismo.

Heirathscaution, die, ženitna zagotovščina, zagotovšina, varščina, varšina.

Heirathscontract, der, ženitna pogodba.

Heirathserlaubniß, die, ženitno dovoljenje; dopuščenje, dopušenje, ženiti se.

Heirathsfähig, *adj.*, dobelj za ženitev, možitev, kdor je za ženitu, za možilo; za ženitev; dorasla za udajo; er ist noch nicht heirathsfähig, on je še premlad za ženitev, ob. se ženiti.

Heirathsgedanke, der, misel oženiti se, omožiti se; er hegt Heirathsgedanken, ženi se, oženiti se misli.

Heirathsgut, das, dota; in Bezug auf den Mann etwa auch, prižénilo; wie groß war das Heirathsgut deiner Frau, koliko si prižénil; *altsl.*, *böhm.* u. *poln.* véno.

Heirathslust, die, ženilo, možilo; s. a. Ehelustig.

Heirathslustig, s. Ehelustig.

Heirathsmacher, der, s. Kuppler.

Heirathsmacherin, s. Kupplerin.

Heirathsschein, s. Heirathserlaubniß.

Heirathsspiel, s. Mariage.

Heirathsstifter, s. Ehestifter.

Heirathsstiftung, die, oženitev, omožitev.

Heirathsumstände, *pl.*, er ist in Heirathsumständen, ženi se.

Heirathsunlustig, *adj.*, er, ste ist heirathsunlustig, neče se oženiti, omožiti.

Heirathsvertrag, der, ženitna pogodba.

Heirathsverwandt, s. Verschwägert.

Heirathswappen, der, po ženitvi dobljeni gerb.

Heißa, *int.*, ein Ausruf der Freude, hejsa, heja, hajsa, hajsasa!

Heisch, s. Heiser.

Heischbrief, der, napovedno pismo.

Heischen, *v. a.*, želeti, zahtevati, imeti hoteti; die jungen Kinder heischen Brot, otročiči prosijo, hočejo kruha; das heischt die Nothwendigkeit, to hoče potreba (imeti), tirja; tako nanaša potreba; s. a. Fordern, Betteln.

Heischesatz, s. Postulat.

Heiser, *adj.*, hripav, hripast, zagerljen, u. *Gutsm.* zamolkel, hripleč; *serb.* promukno, *russ.* ohriplyj, osiplyj; ich habe eine heisere Stimme, ich bin heiser, hripam ob. hrepam, (*altsl.* hrapati; schnarchen), gerlo se mi je polepilo, gerlo kšmato, ostro; heiser werden, ohripeti, ohripniti; *serb.* promuči; sich heiser reden, schreien, zahripiti se, ohripeti; gerlo si razkričati, razdreti.

Heiserkeit, die, hripa, hripavost, kripalica, nach *Gutsm.* zamolklost, krigla, nach *M.* pivka, *russ.* auch sipota.

Heiß, *adj.*, sehr warm, vroč; siedend warm, vrel; brennend, goreč, žgeč; glühend heiß, razbeljen, žareč, bel; heißes Blei, geschmolzen, raztopljen, stopljen, staljen svinec; heiße Butter, topljeno maslo, s. a. Gesotten; heiße Thränen weinen, grenke, vroče solze točiti; Einem heiß machen, Einem die Hölle heiß machen, komu podkuriti, nach *M.* koga pekliti, komu prigrevati; s. a. Erhitzen, Aengstigen; den Ofen heiß machen, peč razbeliti; der Ofen ist heiß, peč je bela; *fig.* sein Blut wird leicht heiß, naglo, kmalo mu zavre; heißer Brand, pereč ogenj; heißer Durst, žgeča, huda, velika žeja; siedend heißes Wasser, krop; mir ist heiß, vroče mi je; ein heißes Verlangen, živa želja; heiße Liebe, goreča ljubezen; das war ein heißer Tag, danas smo se potili, danas je bila huda; es ist hier ein heißes Pflaster, strašna dragina je v tem mestu; bis der Tag heiß ward, dokler se dan ni razgrel; was ich nicht weiß, das macht mir nicht heiß, cesar oko no vidi, serce no želi; brückend heiß, soparen.

Heißblütig, *adj.*, vroče krvi; s. a. Engbrüstig.

Heißdurst, s. Heißer Durst.)

Heißen, *v. a.*, nennen, imenovati, klicati, zvati koga, ime dati, praviti kmu; er heißt mich Ihr, Sie, me vika, onika; heißen Sie mich nicht eine Braut, ne imenujte me nevesto, ne kličite me nevesto, ne rosite mi nevesta; Einen seinen Freund heißen, prijatel biti s kom; prijatliti se s kom; das heiße ich schlafen, getrunken, tu so pravi spati, piti, ali se je naspal, napil; das heiß ich lügen, ali zna lagati; etwas gut heißen, puterditi, za dobro spoznati, pohvaliti kaj; übel heißen, ne puterditi cesa, grajati kaj; Jemanden willkommen heißen, reči: Bog te sprimi; auch (Reifniz), koga bogosprijeti, bogosprijemati, auch sprimljati; *böhm.* u. *poln.* vitati; befehlen, veleti, velevati, ukazati komu; s. Befehlen; mir wurde geheißen, meni je (bilo) ukazano, meni so veleli, meni so rekli, meni je bilo rečeno; der König hieß ihn hingehen, kralj ga je velel zvezati ob. kralj je ukazal, da naj ga zvežejo; einen kurz und lang heißen, grajati koga na vso moč, zdevati

mu, dajati mu vsakoršne gerde imena; höre was ich dich (dir) heiße, poslušaj, kaj ti povem; *v. n.*, genannt werden, einen Namen haben, (auch als *v. r.*), imenujem se, zovem se, auch kličem se, pravijo mi, ime mi je; Wie heißt du? kako ti je ime? kako se zoveš? in Bezug auf den Zunamen, auch, kako se pišeš? wie heißt das auf deutsch, kako se temu pravi po nemško; man heißt mich Paul, Pavla me imenujejo, Pavel mi pravijo; bedeuten, was soll das heißen, kaj če to reči, kaj pomeni ob. pomenja to; das will wenig heißen, to ni nič; nič ne de; das heißt noch nicht lieben, to še ni ljubezen; das heißt so je, temu se pravi; d. h., t. j.; das heißt Freundschaft, to mi je prijaznost, glej ljubezni; *v. i.*, es heißt, er sei gestorben, pravijo, govore, pripovedujejo, rekli so, glas je, govori se, da je umerl; es wird einmal heißen, poreko kdaj; was heißt das? kaj je to? was will das heißen? kaj to pomeni? nun heißt es zahlen, zdaj pa je treba plačati, zdaj velja plačati; es hat geheißen, govorili so.

Heißgeliebt, *adj.*, preljub, predrag, serčno ljub.

Heißgiesel, das, skaza na liti medi.

Heißgrätig, s. Dürr, Unfruchtbar.

Heißhunger, der, prederta lakota, hudi strašni glad *m.*, volja lakota.

Heißhungerig, *adj.*, prederto, strašno lačen, gladoven; nach etwas heißhungerig, sein, dihteti, mreti po čem; verächtl. sestradan, lačen kakor pes.

Heißsporn, der, neučakanec.

Heister, der, hrastič; s. a. Elster; er hat Heistereier gegessen, ne moléi, ako bi mu na jezik stopil.

Heiter, *adj.*, jasen, in einigen Gegenden so wie im *Serb.* auch veder, welches jedoch sonst nur regenfrei, ohne Regen, bedeutet; heiteres Wetter, jasno, vedro; *fig.* eine heitere Gesellschaft, vesela družba; heiter werden, s. Aufheitern; heitere Luft, čist zrak; von der Stimme, nach *M.* jaren.

Heitere, Heiterkeit, die, jasnost, jasnota, auch vedrina, vedro; des Gemüthes, veselje, radost, dobra volja; Heiterkeit erregen, s. Erheitern; diese Worte erregten allgemeine Heiterkeit, vsi so se namoznili, nasmejali na to.

Heitern, *v. a.*, jasniti, vedriti; s. Aufheitern, Erheitern; als *v. r.*, das Wetter heitert sich, und als *v. i.*, es heitert, jasni se, vedri se; sein Blick heiterte sich, oko se mu je ujasnilo.

Heiternessel, s. Brennessel.

Heitersinn, s. Frohsinn.

Heizapparat, das, kurivna priprava.

Heizbar, *adj.*, kjer se more kuriti, kar se da s kurjenjem segreti.

Heizen, *v. a.*, zakuriti, kuriti; den Ofen heizen, v peči, auch peč zakuriti, zanetiti, stark heizen, razkuriti peč; ein Zimmer heizen, segreti, greti sobo s tem, da se zakuri, ein geheiztes Zimmer, kurjena hiša; die Sonne heizt stark, (*v. n.*), solnce pripeka; wenn immer es kalt ist, heize, nach *Gutsm.* bodi si sveta Katarina ali kres, kadar jo merzlo, le neti les.

Heizer, der, kurivec, netivec, netec; **Heizerin**, die, kurivka, netivka.

Heizholz, das, derva za kurjavo.

Heizloch, das, mesteje.

Heizmaterial, das, kurjava, kurivo.

Heizofen, der, peč.

Heizung, die, kurjava, neča.

Hekatombe, die, hekatomba.

Hektik, die, sušica, suha bolezen, jetika*; s. a. Abzehrung.

Hektisch, *adj.*, sušičen, jetičen.

Held, der, vitez (auch *altsl.*), junak; sich wie ein Held geberden, junačiti se, delati se junaka; Held im Essen, pravi jedec; der Held der Geschichte, poglavitna oseba, prednjak; in Bezug auf Körperstärke, korenjak.

Helden-, in Zsstzg., junaški, viteški.

Heldenalter, das, doba junakov, vitezov.

Heldenarm, der, janaška roka, mišica, moč.

Heldenbahn, das, junaška pot, junaško življenje.

Heldenbild, das, podoba junaka.

Heldenblick, der, junaški pogled.

Heldenbruder, der, junaški brat, sobojnik.

Heldenbuch, das, bukve slavoih junakov.

Heldendichter, der, pevec junakov, epikar.

Heldendichtung, s. Heldengedicht.

Heldendrang, der, junaški nagon.

Heldenfabel, der, bason od junakov.

Heldenfrau, s. Heldin.

Heldenführer, der, vodnik junakov.

Heldengedicht, das, viteška, junaška pesem.

Heldengeist, der, junaški duh, pogum.

Heldengesang, s. Heldengedicht.

Heldengeschichte, die, pripovest od junaka(kov).

Heldengeschlecht, das, junaški rod.

Heldenglück, das, sreča junaka.

Heldengröße, die, veličina junaka.

Heldenhaft, *adj.*, junašk, junačen.

Heldenhand, s. Heldenarm, Heldenhaupt, das, junaška glava.

Heldenheer, das, truma vitezov, junaška vojska.

Heldenherz, das, junaško serce, junakoserčnost.

Heldenherzig, *adj.*, junaškiga serca, junakoserčen, nach *M.* pognmen (nach *Jarn.* muthwillig, von Gumno).

Heldenjugend, die, junaška mladost.

Heldenjungfrau, die, junaško dekle, junakinja.

Heldenjüngling, der, mladi junak.

Heldenkraft, die, junaška moč.

Heldenkranz, der, junaški venec, venec junaštva.

Heldenkühn, *adj.*, derzen kakor junak, po junaško serčen.

Heldenlauf, der, **Heldenleben**, das, junaško življenje.

Heldenlied, s. Heldengedicht.
Heldenmäßig, *adj.* u. *adv.*, junaški. po viteško, junaško.
Heldenmuth, der, viteštvo, junaštvo, korenjaštvo, nach *M.* junakost, in St. a. sogernost (?). junaški pogum (?).
Heldenmüthig, *adj.*, viteški, junaški, *serb.* hrabren.
Heldenpaar, das, (dva) junaka.
Heldenreich, *adj.*, junakoroden, junaški (n. p. od dežele).
Heldenroß, das, junaški konj.
Heldenruhm, der, viteška, junaška hvala, slava, dika.
Heldensänger, s. Epiker.
Heldenschaar, s. Heldenheer.
Heldenschwert, das, junaški mec.
Heldenseele, die, junaška duša.
Heldensinn, der, junaštvo.
Heldenspiel, das, junaška igra.
Heldenstaat, der, junaška dežela.
Heldenstark, *adj.*, močan kakor junak.
Heldenthat, die, junaštvo, junaško delo, djanje.
Heldenthum, das, junaštvo.
Heldentod, der, junaška smert.
Heldenweib, s. Heldin.
Heldenweg, s. Heldenbahn.
Heldenzeit, die, doba junakov, junaštva, viteška doba.
Heldenzeugend, *adj.*, junakoroden.
Heldenzug, der, čerta, znamnje junaštva.
Heldin, die, junakinja, vitezinja.
Helenenkraut, s. Alant.
Helenin, das, omanovina, helenin.
Helfauf, der, vzdigač, primaž, poprijemač.
Helfen, *v. n.*, pomoči, pomagati, na pomoč priti, biti; es hilft, nach *V.* vede, a. hasni, koristi, pomaga; es hilft nichts, nič ne vede, nič ne zaleže, nič ne zda, ne pomaga; hilf, wer da kann, pomagaj, kdor je božji; er hilft aus jeder Verlegenheit, iz vsake zadorge pomaga; hilf mir arbeiten, pomozi, pomagaj mi delati; was hilft dir das Geld, cemu so ti dnarji? kaj ti pomaga dnar?; diese Arznei hilft wider das Fieber, to je lek. zdravilo zoper (za) merzlico; was kann mir das helfen, kaj mi bo to pomagalo, čemu mi bo to; ihm ist nicht mehr zu helfen, za-nj (je) ni pomoči, ni zdravila; hier hilft kein Bitten, zastonj prosi, prosiš; was hilft dir deine Schönheit, zastonj je vsa tvoja lepota; einem mit Gelde helfen, z dnarji pomoči, dnarjev posoditi; helfen Sie mir von diesem Menschen, rešite me (od) tega človeka; Gott helf! Bog pomagaj, pomozi ti Bog; unterstützen, na roko biti komu, podpirati koga; was würde ihm das helfen, kaj (koliko) bi si bil boljši s tem; ich kann dir nicht helfen, jez ti ne morem (ne vem) kaj; er weiß sich nicht zu helfen, ne ve, ne kod ne kam, ne ve, kam bi se djal; ich konnte mir nicht helfen, ich mußte ihm sagen, nisim se mogel zderžati, da bi mu ne bil rekel; Einem vom Brot helfen, s. Brot; Einem vom Amt helfen, spodriniti ga, spraviti ga iz službe; so wahr mir Gott helfe, s. Gott; Einem zu seinem Amte helfen, izprositi komu službo; zu seinem Rechte helfen, pognati se. da kdo pride do svoje pravice; auf die Beine helfen, na noge spraviti, vzdigniti po konci; aus dem Irrthum helfen, zmote oteti, rešiti, izpeljati iz zmote; hilft es nichts, so schadet es auch nichts, *serb.* ako neće pomoći, neće ni odmoći; einem aufs Pferd helfen, vzdigniti koga na konja; es hilft Alles nichts, ni pomoči, ni zdravila; sich helfen, einander helfen, drug drugimu pomagati; hilf dir selbst, sam si pomagaj.
Helfenbein, s. Elfenbein.
Helfer, der, pomočnik, pomagavec, mehr verächtlich pomagač.
Helferin, die, pomočnica, pomagavka, pomagačica.
Helfknecht, der, pomagač.
Helfershelfer, der, pomagač ali deležnik v napčnem dolu.
Helferstab, der, oporna palica.
Helfgeld, s. Hilfsgeld.
Helfkraut, s. Andorn.
Helfrede, s. Ausrede.
Helfreich, s. Hilfreich.
Helft, s. Heft, Stiel.
Helfwillig, *adj.*, kdor rad pomaga.
Helfwurz, s. Allermannsharnisch.
Heliometer, der, solneomér†.
Helioskop, das, solneogled†, helioškop.
Heliotropium, s. Sonnenwende.
Hell, *adj.*, von Tönen, helle Stimme, Posaune, der helle Ton, čist, gladek, glasen, nach *M.* jaren, (*russ.* a. zvonkyj, gromkyj); ein helles Gelächter, smeh na glas, krohot; klar, bister, čist; vom Verstande, bister, prebrisan; ein heller Kopf, bistra glavica; ein heller Blick, bistroumje; helle Wahrheit, gola, očitna resnica; vom Wetter, jasen, auch veder, s. übr. **Heiter**; es wird allmählig hell, počasi se dan zaznava; es ist tristallhell, čisto je kakor steklo; am hellen Tage, pri belem dnevu; von Lichtstrahlen, Sternen, heller Tag, svetel, (*altsl.* světl); s. a. **Blank**; heller Zwischenraum, (lucidum intervallum), etwa spreumljej, sprebistrik, nach *V.* jasen pregledljej; helles Zimmer, svetla soba; helles, auch lichtes Holz, nach *Sul.* belogorica. s. Laubholz; helle Holzung, redek, prebran gojzd; heller Tag, auch beli dan; am hellen Tage, po dnevu. *serb.* belodanice; heller Wein, čisto, bistro vino; hell sehen, bistroumen, ostroumen biti, jasno razločno viditi; helle Thränen vergießen, gorke, grenke, debele solze točiti, solze me zalivajo, gorke solze mi tečejo, derejo; hell, ganz, sie kamen mit hellem Haufen, truma jih je bilo.
Hell, das, s. Helle; auf den Schiffen, shramba za konopce ali verví.
Hellängig, *adj.*, bistrook, svetlih oči.
Hellbewahrer, der, auf Schiffen, vervar.
Hellblau, *adj.*, svetlomoder, svetlovišnjev.
Hellblick, der, bistroumje, bistri pogled.
Hellbraun, *adj.*, svetlorujav.

Hellbutte, die, ein Fisch im Norwegischen, nach dem *Russ.* velika kambala.
Helldenkend, *adj.*, bistroumen, ostroumen.
Helldunkel, *adj.*, somračen, temačin, *poln.* ciemnawy.
Helldunkel, das, soton, somrak; in der Malerei, (Clair-obscur), nach dem *Russ.* u. *Poln.* svetlosenčjet†.
Helle, die, jasnost, svetloba, svetlost, svetlo, dan; des Verstandes, jasnost, bistrost, bistrina, bistroumje; des Wetters, jasnost, vedrina; die Helle, ein versteckter Ort, zwischen dem Ofen und der Wand, zapeček; das, svetlo, luč; ins Helle setzen, na svetlo postaviti, zjasniti, razjasniti.
Hellebarde, die, nach *V.* bradnica, helebarda, *poln.* alabarda, sickicra obosieczna.
Hellebardenkraut, das, (Cornilla securidaca), sekirica.
Hellebardier, der, bradničar†, helebardir.
Hellen, *v. a.*, hell machen, ubistriti, bistriti, razjasniti, ujasniti, jasniti, uvedriti, vedriti, svetliti; eine Tonne hellen, d. h. abhängig machen, navezniti, nagniti; *v. r.* u. *i.*, das Wetter hellt sich, es hellt sich, jasni se, vedri se, auch dani se, svita se; *v. n.*, viseti, položen biti.
Heller, der, eig. ein halb Pfennig, mehr sprichwörtlich gebraucht, nežica, vinar, penezek, belič, božjak; er hat keinen Heller, nima cempera, nima okrogliga; bei Heller und Pfennig bezahlen, bis auf den letzten Heller, vse do krajcarja plačati; wer den Heller nicht wart, wird keines Pfenniges Herr, kdor ne hrani krajcarjev, ne šteje cekinov, kdor ne varuje maliga, nima veliciga.
Hellerarm, *adj.*, kdor nima okrogliga, suh.
Hellerkarg, *adj.*, skerčen, stisnjen.
Hellernadel, s. Aufsteckadel.
Hellfarbig, *adj.*, svetle, jasne, žive barve ali farbe.
Hellfuchs, der, rumenkasti rojavec.
Hellgelb, *adj.*, svetlorumen.
Hellgrau, *adj.*, svetlosiv.
Hellgrün, *adj.*, svetlozelen.
Hellhaarig, *adj.*, svetlolasen, plavih las; s. a. **Blond**.
Hellig, *adj.*, s. **Ermüdet**: das Land ist hellig, bedarf des Regens, zemlja je suha, dežja žejna.
Helligkeit, s. Helle.
Helling, der, Konoplje.
Hellklingend, *adj.*, tenkoglasen, čistoglasen.
Hellkopf, der, bistra glava, bistroumni človek.
Hellaut, *adv.* u. *adj.*, na ves glas, na vse gerlo, glasovit, glasen.
Hellroth, *adj.*, svetlorudeč.
Hellschreier, s. Gimpel.
Hellsehend, *adj.*, bistroviden, bistrovid.
Hellseher, der, bistrovidec.
Hellseherin, die, bistrovidka.
Hellsichtig, s. Hellsehend.
Hellsichtigkeit, die, bistrovidnost.
Hellung, die, razjasnovanje, jasnost.
Hellweg, der, stermee, položna, nagnjena, viseča pot.
Hellweiß, *adj.*, svetlobel.
Helm, der, der Stiel, z. B. einer Art, toporišče, toporiše, poriše, s. a. **Stiel**; der dicke hohle Theil einer Art, welcher den Stiel umschließt, uho; die Halbrunde, obere Bedeckung eines Körpers, kapa, nach *V.* auch grebenjak; an der Destillir-Blase, klobuk, pokrov, kapa; die eiserne Bekleidung des Hauptes im Kriege, železna kapa, bei Schönleben, čelada, *russ.* šišak, (-aka) u. člen, *böhm.* lebka. *serb.* kaciga; im Bauwesen, s. Knppel; *bot.* gornja čeljust, ustnica; (Arundo arenaria), peščeni, pešeni terst.
Helmartig, *adj.*, čeladast.
Helmbiene, die, s. Drohne.
Helmbinde, die, čeladna vez.
Helmbusch, der, čeladoi čop.
Helmdach, das, kapasta streha.
Helmeisen, das, ušnjak†.
Helmen, *v. a.*, eine Art mit einem Stiele versehen, nasaditi, nasajati sekiro; das Haupt helmen, djati čelado na glavo; gehelmte Soldaten, vojaki z železnimi kapami, s čeladami (pokriti).
Helmer, s. Helmweg.
Helmfeder, die, čeladno pero.
Helmfenster, s. Helmgitter.
Helmfisch, der, čeladarica†.
Helmförmig, *adj.*, kapast, čeladast.
Helmgewölbe, das, čeladasti obok.
Helmgitter, das, nach dem *Russ.* čeladni naličnik; s. a. Visir.
Helmhut, der, čeladasti klobuk.
Helmkopf, der, glava s čelado pokrita; (Silurus galeatus), čeladasti som.
Helmkraut, das, (Scutellaria), čeladnica, nach dem *Poln.* tarčica.
Helmkühler, s. Mohrenkopf.
Helmlos, *adj.*, brez čelade.
Helmrohr, s. Helmgitter.
Helmschieber, s. Helmgitter.
Helmschlange, die, kača čeladarica.
Helmschmid, der, čeladar.
Helmschmuck, der, lišp na čeladi.
Helmschnecke, die, čeladasti polž.
Helmspitze, die, verh čelade.
Helmstange, die, veterniči, petelinov drog.
Helmstrauß, s. Helmbusch.
Helmtaube, die, čopasti golob, kapučasti golob.
Helote, der, helot, suženj.
Hemd, **Hemde**, das, srajca, nach *M.* in St. auch srakica, *russ.* soročka, (*altsl.* sračica, ein Kleid), in Unterkr. u. St. a. robača, (nach *M.* mehr ein kurzes Hemd, auch *serb.* u. *russ.*, *cfr. altsl.* rąb, Tuch), und košulja, (a. *serb.*, *poln.* u. *böhm.*); Hemdchen, srajčica; bei Frauenzimmern, opleče, opleček; alles aufs Hemd verkaufen, vse do (raznu) srajce prodati; das Hemd ist mir näher als der Rock, bliži je srajca, kakor suknja.
Hemdärmel, der, srajčin rokav.

Hemdbesatz, **Hemdbinsel**, s. **Besatz**.
Hemdchen, s. **Hemd**.
Hemdkragen, der, ovratnik pri srajci.
Hemdmacher, der, srajčar, košuljar.
Hemdennähterin, die, srajčarka.
Hemdenschlitz, der, srajčni razporek.
Hemdstock, der, stan srajce.
Hemisphäre, die, poluta (zemlje), s. **Halbkugel**.
Hemlocktanne, s. **Schierlingstanne**.
Hemme, die, z. B. in den Mühlen, um damit das Verstauben des Mehls zu verhüten, nach *V.* prašnica.
Hemmeisen, das, zapenjalo †. ustavljalo †.
Hemmen, *v. a.*, einen Wagen, zavreti, zavirati; allg. aufhalten, ustaviti, zaustaviti, ustavljati, opovreti, opovirati, zaderžati, uderžati, zaderžke staviti, zastauoviti; Wasser hemmen, s. **Stauen**; hemme die Thränen, jenjaj se jokati. ustavi solze; s. a. **Hindern**.
Hemmend, *adj.*, zaderžen, ovirajoč; hemmende Fessel, železje okorno; hemmende Wirkung, zaderžna, ovirna, odložna moč.
Hemmer, der, ustavljač.
Hemmerling, s. **Ammer**.
Hemmfisch, s. **Schiffhalter**.
Hemmgabel, die, zavornjak.
Hemmkette, die, zavornica, zavirnica, zaviravnica, nach *M.* zapenjača.
Hemmschuh, der, cokla.
Hemmniß, das, s. **Hinderniß**.
Hemmung, die, ustava, ovirek, opovira, opovirek, opoviranje, ustavljanje; *serb.* zapreka.
Hempelmann, s. **Hampelmann**.
Hendelweiß, (Herniaria), s. **Bruchkraut**.
Hengst, der, der Nagel an den Fahrzeugen, worauf das Ruder liegt und beweget wird, nach *V.* teravnica; ein unverschnittenes männl. Pferd, žrebec, žebec, pastuh, (auch *serb.*), nach *M.* celec, nach *Gutsm.* celak; Hengstchen, žebček; die Ruthe, woran der Eimer am Ziehbrunnen befestiget wird, nach *V.* štanga *.
Hengstfüllen, das, žrebček, žebček.
Hengstgeld, s. **Beschälgeld**.
Hengstmann, der, žrebčar; s. a. **Beschälknecht**.
Henkel, der, rogel, roglič, roča, roč, deržaj, deržalo, uho, ročaj, kljuka; an einem Korbe, locanj, locen.
Henkeldukaten, der, uhati cekin.
Henkelgefäß, das, posoda z ročem, roglam.
Henkelkorb, der, jerbas z ročem ali locnjem, nach *V.* auch locajnica, procanja.
Henkelleuchter, der, ročojak (svečnjak).
Henkeln, *v. a.*, im Mittelworte, gehenkelt, ročat, ročnat, z rogličem, z ročem, z locnjem, nach *M.* locnat.
Henkelschüssel, die, skleda z ročema.
Henkelstück, das, uhati dnar.
Henkeltasse, die, torilo, časa z ročem(a).
Henkeltopf, der, ročati lonec; pisker z ročem.
Henken, *v. a.*, obesiti, obešati; s. **Hängen**.
Henken, das, obešanje.
Henkenswerth, *adj.*, vislic, obešenja vreden, vreden obešen biti.
Henker, der, rabelj; wörtl. obešar; *böhm.* u. *poln.* kat; ein grausamer Mensch, trinog, kervolok, *serb.* kervopija; das dich der Henker, da bi te plent; geh zum Henker, pojdi se solit, pojdi rakam žvižgat, pojdi kjer te ni, spravi se mi; ich frage den Henker darnach, maram jez za to; er ist des Henkers, od vraga, od zlodja je, zlodjov je; der Henker, kaj zlomka, da bi te vender!
Henkerbeil, das, rabeljnova, pogubna sekira.
Henkerei, die, obešarija, rabeljnova hiša.
Henkergeld, das, obešnina, pogubnina; nach *M.* rabelščina.
Henkerisch, *adj.*, rabeljsk, obešarsk, kervoločen.
Henkerlust, die, rabeljnovo veselje, veselje kervolokovo.
Henkermahl, das, poslednji obed na smert obsajeniga, nach *V.* odhodnja.
Henkermäßig, s. **Henkerisch**.
Henkerschwert, das, rabeljnov meč.
Henkersfrist, s. **Galgenfrist**.
Henkersknecht, der, rabeljnov hlapec ali pomagač, *russ.* živoder.
Hennchen, s. **Henne**.
Henne, die, kokoš, kura, puta, čopka, kokla, jarica auch puta; fette Henne, s. **Fetthenne**; das Ei will flüger sein als die Henne, jajce več kot puta vé; oft findet eine blinde Henne auch ein Korn, tudi slepa kokoš najde zerno, tudi slep ščinkoveo najde korito; s. a. **Glucknenne**; das Hennchen, kokoška, putica, kurica; eine einjährige Henne, jarica.
Hennegat, das, luknja kerme ladijno.
Hennebiß, s. **Hühnerbiß**.
Hennedarm, s. **Hühnerdarm**.
Hennen-, in Sstg., kokošji, kurji; s. übrigens **Hühner**.
Henning, s. **Hahn**.
Heptandrie, die, sedmeromoštvo.
Her, *adv.*, sem, semle, lesem, les, semkej, *altsl.* semo n. ovamo; hin und her, sem ter tje, sem pa tje; von dort her, od ondod; von da her, odtod; von oben her, odzgorej; von unten her, odzdolej; von aussen her, odzunej; von hinten her, odzadi; um sich her, okoli sebe; einige Jahre her, že nekoliko let, ueke leta že; hin und her blicken, semtertje pogledovati; Bruder hin oder her, (bodi) brat ali ne brat; brat sem ali tje, kaj mi je brata mar; von Anfang der Welt her, od začetka sveta; odkar svet stoji; her die Hand, daj, proži roko, auch roko sem; von lange her, odzdavna; von Ewigkeit her, od vekoma, od zmiraj; hin und herrathen, misliti na to in na uno; her damit, daj sem, pokaži; komm her, pojdi sem; ich ging neben ihm her, vstrio njega, poleg njega sim šel, in U. K. auch uz njega (a. *serb.* uz-anj); wo bist du her?

od kod si? wo kommst du her? od kod greš? od kod si prišel? vom Alters her, od nekdaj; von weiten her, od deleč, in andern slav. M. zdaleka; Geld hin, Geld her, kaj mi bo dnar (pomagal); immer her, le sem (pojdi); er ist die Zeit her immer krank gewesen, že nekaj časa je bolehal; in der Zusammensetzung wird es (besonders bei unübergeheuden Zeitwörtern) im Slov. durch, pri —, auch durch sem, gegeben, oft aber bleibt es unübersetzt; s. übr. die *ff.*
Herab, *adv.*, wenn es für sich steht, doli, (*altsl.* dolu, dolě), auch sem doli (k govorečimu); von oben herab, odzgorej, zverha; vom Baum herab, z drevesa, *altsl.* niz; den Berg herab, navzdol; *serb.* niz goru; den Strom herab, po vodi doli (proti govorečimu); vom Himmel herab, z neba, z nebes; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, wird es im Sloven. mit z— oder s— (aus niz) gegeben, oft aber bloß durch z od. s, welches dem betreffenden in einer höhern Lage gedachten Gegenstande vorgesetzt wird, z. B. vom Baume nehmen, vzeti, utergati z drevesa; wohl auch mit navdol, u. doli, obschon namentlich letzteres gegen den Geist der slavischen Sprache ist.
Herabarbeiten, *v. a.* u. *r.*, spraviti kaj s česa, doli.
Herabängeln, *v. n.*, namigljavati odzgorej, s česa (na zdoloj stoječiga.)
Herabsammeln, s. **Herabhangen**.
Herabbegeben, sich, *v. r.*, spustiti se, podati se s česa, — doli, *altsl.* nishoditi.
Herabbekommen, s. **Herabbringen**.
Herabbemühen, sich, *v. r.*, potruditi se s česa (n. p. priti, stopiti).
Herabbestellen, *v. a.*, naročiti, naj so kaj prinese doli.
Herabbeten, *v. a.*, z. B. Segen auf Jemand, zmoliti komu blagoslov z neba.
Herabbeugen, *v. a.*, zviti, nagniti k nam, navdol; *v. r.*, nagniti se.
Herabbiegen, *v. n.*, nagniti se, majati navdol, proti tlam.
Herabbitten, *v. a.*, von Gott, s. **Herabbeten**; Einen, prositi koga, da bi prišel doli.
Herabblasen, *v. a.*, spihniti, spihati, spihovati, odpihniti s česa; ein Lied herabblasen, odtrobiti pesem n. p. z zvonika.
Herabblicken, *v. a.*, pogledati na koga (nižje stoječiga).
Herabblinken, *v. n.*, die Sterne blinken freundlich herab, zvezde prijazno migljajo na nas.
Herabbrausen, *v. n.*, bučati s česa navdol.
Herabbrechen, *v. a.*, zlomiti, zlamati, odlomiti kaj s česa.
Herabbringen, *v. a.*, prinesti s česa; sneti, snemati.
Herabbücken, sich, *v. r.*, pregniti se navdol.
Herabdrängen, *v. a.* u. *r.*, stirati s česa, navdol; tišcati, tišati na vdol.
Herabdringen, *v. n.*, siliti navdol (proti govorečimu).
Herabdrücken, s. **Herunterdrücken**.
Herabdürfen, *v. n.*, er darf nicht vom Baume herab, ne sme z drevesa (iti, spustiti se).
Herabeilen, *v. n.*, pohiteti navdol.
Herabfahren, *v. n.*, vom Berge, peljati se navdol, z gore.
Herabfallen, *v. n.*, spasti, spadati, pasti s česa, unrichtig doli pasti.
Herabfallen, das, spad.
Herabfeuern, *v. n.*, streljati odzgori, na nižje stoječiga; n. pr. streljati z zgore na nas v dolini.
Herabfinden, *v. n.*, najti pot s česa, navdol.
Herabflammen, *v. n.*, plameneti s česa na —.
Herabfliegen, *v. n.*, zleteti, n. p. z drevesa na tla; *serb.* sleteti.
Herabfliehen, *v. n.*, pobegniti, teči nadol, s česa.
Herabfließen, *v. n.*, steči, teči s česa, teči na —; über den Bart, pobraditi se.
Herabführen, *v. a.*, speljati s česa, na vdol.
Herabgabeln, *v. a.*, snoti z vilami s česa.
Herabgaffen, *v. n.*, zijati (s česa) na —.
Herabgeben, *v. a.*, podati, podajati s česa.
Herabgehen, *v. n.*, priti, iti na dol; vom Preise, padati.
Herabgießen, *v. n.*, zliti, zlivati (s česa na —).
Herabgleiten, **Herabglitschen**, *v. n.*, spolzeti komu s česa na —.
Herabgucken, *v. n.*, pnkukati navdol, s česa.
Herabhangen, *v. n.*, viseti, majati (majim, *v. n.*)
Herabhängen, *v. a.*, obesiti, obešati.
Herabhangend, *adj.*, viseč, maječ.
Herabharken, *v. a.*, zgrabiti s česa.
Herabhauen, *v. a.*, sesekati, odsekati s česa.
Herabheben, *v. a.*, sneti, snemati.
Herabhelfen, *v. a.*, Einem, pomoči, pomagati komu s česa, n. p. z voza.
Herabholen, *v. a.*, prinesti s česa.
Herabhüpfen, *v. n.*, skakljati navdol, priskakljati z —.
Herabjagen, *v. a.*, spoditi z —.
Herabkämmen, *v. a.*, scesati (doli).
Herabkehren, *v. a.*, zmesti, pomesti s česa.
Herabklettern, *v. n.*, splezati (z drevesa).
Herabkommen, *v. n.*, priti, iti s česa, *serb.* sići; *böhm.* sejiti; *altsl.* nishoditi; *fig.* er ist sehr herabgekommen, prišel je na zadnjo zarezo, na nič, — na kup je zlezel.
Herabkönnen, *v. n.*, moči doli, ne more (n. p. z drevesa).
Herabkriechen, *v. n.*, zlesti, zlaziti s česa.
Herabkriegen, *v. a.*, s. **Herabbringen**; es war nicht herabzukriegen, ni ga bilo (moči) spraviti z —.

Herablacheln, *v. n.*, smejati se s česa na koga (niži stoječiga).
Herablangen, *f.* Herabgeben.
Herablaſſen, *v. a. u. r.*, pustiti, spuščati, spuščati kaj; *fig.* znižati se, ponižati se, prijazen biti do nižjiga; ſich raſſelnd vom Pferde herablaſſen, zrožljati s konja.
Herablaſſend, *adj.*, ponižen, vljuden, prijuden, pristopen, prijazen do nižjiga.
Herablaſſung, die, spust, spuščanje, spuščanje, ponižanje, vljudnost, prijudnost ali prijaznost do nižjih, pristopnost.
Herablaufen, *v. n.*, teči, letati s česa, na dol.
Herablegen, *v. a.*, položiti, polagati s česa; zložiti, zlagati.
Herableiten, *v. a.*, peljati na dol; speljati s česa.
Herableuchten, *v. n.*, posvetiti, svetiti komu odzgor.
Herablocken, *v. a.*, zvabiti, zmamiti s česa.
Herabmachen, ſich, *f.* Herabbegeben, ſich.
Herabmüßen, *v. n.*, er muß vom Pferde herab, mora s konja, raz konja.
Herabnehmen, *v. a.*, sneti, snemati, vzeti s česa.
Herabnöthigen, *v. a.*, nagnati, prisiliti koga, da gre s česa.
Herabprügeln, *v. a.*, stepsti, spokati s česa.
Herabpurzeln, *v. n.*, zverniti se, prekucniti se s česa.
Herabranken, *v. n.*, viti se na dol.
Herabraſſeln, *v. n.*, prirožljati s česa.
Herabrauſchen, *v. n.*, prišumeti, šumeti s česa.
Herabrechen, *f.* Herabharken.
Herabregnen, *v. i.*, dež gre na —.
Herabreichen, *v. a.*, podati, podajati doli; *v. n.*, segati s česa do —.
Herabreißen, *v. a.*, stergati s česa; potergati s česa.
Herabreiten, *v. n.*, jezditi s česa na dol.
Herabrennen, *v. n.*, dirjastiti s česa —.
Herabrieſeln, *v. n.*, curljati navdol.
Herabrinnen, *v. n.*, teči, curati na dol.
Herabrollen, *v. n.*, takati se, valiti se doli; *v. a.*, zvaliti s česa.
Herabrücken, *v. a.*, pomakniti na dnl.
Herabrufen, *v. a.*, sklicati s česa.
Herabrutſchen, *f.* Herabgleiten.
Herabſagen, *v. a.*, von der Kanzel, s prižnice povedati.
Herabſchaffen, *f.* Herabbringen.
Herabſcharren, *v. a.*, zgerniti, zgrebati s česa.
Herabſchauen, *v. n.*, gledati s česa na (nižji stoječiga).
Herabſcheinen, *v. n.*, sijati s — na —.
Herabſcheren, *f.* Abſcheren.
Herabſcheuchen, *v. a.*, splašiti (n. p. z drevesa).
Herabſchicken, *v. a.*, poslati s česa, doli.
Herabſchieben, *v. a.*, potisniti doli.
Herabſchießen, *v. a.*, den Vogel vom Baum, sestreliti tiča z drevesa, podreti s česa s pušo; streljati s česa na —.
Herabſchiffen, *v. n.*, peljati se na dol.
Herabſchlagen, *v. a.*, zbiti (n. p. klobuk z glave, zmlatiti, sklatiti n. p. orehe z drevesa.
Herabſchleppen, *v. a.*, zvleči, zvlačiti s česa, na dol; *v. r.*, privleči se, vleči se na dol.
Herabſchleudern, *v. a.*, terjusiti, telebiti s česa na —.
Herabſchlüpfen, *v. n.*, zmuzniti se s česa.
Herabſchmeißen, *f.* Herabwerfen.
Herabſchreien, *v. n.* vekati doli, s česa.
Herabſchütteln, *v. a.*, stresti, stresati s česa (n. p. hruške z drevesa.)
Herabſchwemmen, *v. a.*, splaviti, plaviti po vodi doli.
Herabſchwimmen, *v. n.*, priplavati, plavati navdol.
Herabſehen, *f.* Herabſchauen.
Herabſehnen, ſich, *v. n.*, želeti si (n. p. z gore v dolino).
Herabſenden, *f.* Herabſchicken.
Herabſenken, *v. a.*, spustiti, spuščati; den Blick, pobesiti oči.
Herabſetzen, *v. a.*, *f.* Herablegen; den Preis herabſetzen, ponižati, znižati, *serb.* pobiti, obaliti; eine Münze, znižati dnar, vrednost dnarja; einen Beamten, *f.* Degradiren; Einen, sramotiti koga, v nič devati, grajati; ſich herabſetzen, ponižati se; *f.* Erniedrigen, ſich.
Herabſetzung, *f.* Erniedrigung.
Herabſiedeln, ſich, *v. r.*, preseliti se s česa, doli.
Herabſinken, *v. n.*, pogrezniti se, spasti *fig.* pasti, globoko pasti, zanemariti se.
Herabſollen, *v. n.*, er ſoll herab, naj gre doli, s česa; er ſoll herab, spravi naj se (s česa).
Herabſprechen, *v. n.*, govoriti s česa (n. p. s prižnice).
Herabſpringen, *v. n.*, skočiti s česa, doli.
Herabſpritzen, *v. a.*, sikati s česa; *v. n.*, sikniti, sikati se s česa na —.
Herabſteigen, *v. n.*, hoditi, stopiti, iti s česa, doli; in die Ebene, priti, iti v dol.
Herabſtellen, *v. a.*, postaviti nižje.
Herabſtimmen, *v. a.*, znižati, *fig.* poponstiti, odjenjati, prijenjati; Einen herabſtimmen, napraviti koga, da odjenja; ſich herabſtimmen, *v. r.*, spustiti se, znižati se.
Herabſtoſſen, *v. a.*, poriniti, potisovati s česa (doli).
Herabſtreuen, *v. a.*, sesuti, sesipati s česa.
Herabſtrömen, *v. n.*, vom Regen, pljoskati in liti na —.
Herabſtürzen, *v. a.*, poriniti, zverniti, zvaliti s česa, *v. n.*, zagnati se, zavaliti se s česa doli, zagnati se, prekucniti se n. p. s pečine v globočino.
Herabtanzen, *v. n.*, priplesati, plesati doli.
Herabthun, *v. n.*, sneti, djati s česa.
Herabtönen, *v. n.*, glasiti se, slišati se s (česa).

Herabtragen, *v. a.*, znesti, nesti s česa, na vdol.
Herabtraufen, *v. n.*, kaniti, kapati, kapljati, n. p. z vejice.
Herabtreiben, *v. a.*, zgnati, spokati, tirati s —.
Herabtreten, *f.* Herabſteigen.
Herabtriefen, **Herabtröpfeln**, *f.* Herabtraufen.
Herabwachſen, *v. n.*, rasti na dol.
Herabwackeln, *v. n.*, primajati se s česa.
Herabwagen, ſich, *v. r.*, er wagt ſich nicht herab, ne sme, ne upa si doli, ne upa si (z drevesa).
Herabwälzen, *v. a.*, zvaliti doli, s česa.
Herabwaſchen, *v. a.*, sprati, spirati.
Herabwehen, *v. n.*, veti, vleči s —.
Herabwerfen, *v. a.*, zadegati, vreči, metati, n. p. z line.
Herabwinken, *v. n.*, pomigniti, migati z (n. p. okna).
Herabwollen, *v. n.*, er will vom Pferde herab, hoče s konja, s konja bi rad.
Herabwürdigen, *v. a.*, ponižati, poniževati, sramotiti, zaničevati, v nič devati; ſich, *v. r.*, preveč znižati se, zanemariti se.
Herabwürdiger, der, sramotivec, zaničevavec, poniževavec.
Herabwürdigung, die, ponižanje, poniževanje, zaničevanje, sramota.
Herabzerren, **Herabziehen**, *v. a.*, zvleči, zvlačiti doli, potegniti s česa.
Heracken, *v. n.*, priorati do —.
Heraldik, die, heraldika, gerboslovje†.
Heraldiſch, *adj.*, heraldičen, gerboslovenſ.
Heran, *adv.*, sem, k; *f.* a. Her; immer heran, le sem, hajdi sem (da se bova, da se poskusiva), le bližje; in der Zſtzg. mit Zeitwörtern gibt es der Sloveur, wo es ein Nahen an etwas bedeutet, (zumal bei unth. Zeitw.) mit pri–; wo es hingegen eine Richtung in die Höhe bedeutet, durch vz–, z–; *f.* a. An und die damit zusammengesetzten Zeitwörter.
Heranbeben, *v. n.*, pritresti se.
Heranbegeben, ſich, *v. r.*, priti (sem).
Heranbekommen, *v. a.*, dubiti.
Heranbilden, *v. a.*, vzobraziti, zomikati.
Heranblühen, *v. n.*, razevesti se dobro, cvete zrasti.
Heranbringen, *v. a.*, pribučati, privihariti, prišumeti.
Heranbrechen, **Herandämmern**, *f.* Anbrechen; wenn der Frühling herandricht, ko nastopi, ko se začne pomlad.
Heranbringen, *v. a.*, prinesti, prinašati.
Herandringen, *v. n.*, prisiliti, pritiskati do —, tiščati, tišati sem.
Herandrücken, *f.* Andrücken.
Herandürfen, *v. n.*, smeti blizo, smeti se približati.
Heranfahren, *v. n.*, pripeljati se, peljati se sem, proti —; er fährt heran, pelje se (proti nam, k nam).
Heranfliegen, *v. n.*, priletеti, letеti k —.
Heranfließen, *v. a.*, pritečі, teči k —.
Heranführen, *v. a.*, pripeljati, privesti.
Herangehen, *v. n.*, priti, prihajati.
Heranjagen, *v. n.*, pridirjastiti, prilomastiti, dirjati sem.
Herankommen, *v. n.*, priti, prihajati, prispeti, približati se, bližati se.
Herankriechen, *v. n.*, prilesti.
Herankunft, *f.* Ankunft.
Heranlaufen, *v. n.*, priteči, pritekati.
Heranleiten, *v. a.*, pripeljati do —, napeljati do —.
Heranlocken, *v. a.*, primamiti, privabiti, vabiti.
Heranmahen, ſich, *v. r.*, približati se, približevati se, bližati se, nastajati.
Heranreichen, *v. n.*, segati (sem) do —.
Heranreifen, *v. n.*, dozoreti, dozorevati, čedalje boljši, pametneji prihajati, malo po malo sozrovati se.
Heranreiten, *v. n.*, prijahati, prijezditi, jezditi (proti, k govorečimu).
Heranrennen, *v. n.*, pridirjati, dirjati k —.
Heranrücken, *v. a.*, primakniti, primikati, približati, pomakniti k čemu; *v. n.*, približevati se, bližej pomikati se; der Feind rückt heran, sovražnik prihaja, se bliža, se pomikuje (proti nam); der Winter rückt heran, zima nastaja, nastopa.
Heranrudern, *v. n.*, priveslati, veslati k —.
Heranrufen, *v. a.*, príklicati, doklicati.
Heranſchiffen, *v. n.*, pripeljati se v ladii.
Heranſchleichen, *v. n. u. r.*, prikrasti se, privleči se skriváj, po tihotapsko.
Heranſchleifen, *v. a.*, eine Spitze, nabrusiti, zbrusiti.
Heranſchleppen, *v. a.*, privleči, privlačiti.
Heranſchreiten, *v. n.*, prikorakati, korakati k —.
Heranſchwemmen, *v. a.*, priplaviti, plaviti k —.
Heranſchwimmen, *v. n.*, priplavati, plavati k —.
Heranſegeln, *v. n.*, pripeljati se, pridrati.
Heranſenden, *v. a.*, poslati, pošiljati proti —.
Heranſprengen, *v. n.*, pridirjati, dirjati k —.
Heranſpringen, *v. n.*, priskočiti, skočiti k —.
Heranſtrömen, *v. n.*, privaliti se, valiti se, vreti k —.
Heranſtürmen, *v. n.*, prilomastiti, prihrniti, privriščati, priviti.
Heranſtürzen, *v. n.*, pripoditi se, zagnati se k —.
Heranſtanzen, *v. n.*, priplesati, sem plesati.
Heranſtragen, *v. a.*, prinesti, nesti k —, proti.
Heranſtreiben, *v. a.*, pripoditi, prignati, gnati, tirati sem.
Heranwachſen, *v. n.*, vzrasti, odrasti, rasti, spodrasti se.
Heranwackeln, *v. n.*, prigugati se, gugati se semkej.

Heranwallen, *v. n.*, priti sem, bližati se.
Heranwälzen, *v. a.*, privaliti, pritakati. valiti k —.
Heranwanken, *v. n.*, opotekaje se prihajati.
Heranwaten, *v. n.*, prigaziti, gaziti k —.
Heranwehen, *v. n.*, pripihati, pihati sem.
Heranwerfen, *v. a.*, verči, metati sem.
Heranwinken, *v. n.*, pomigati komu, naj se približa.
Heranwuchs, der, vzrast, spodrast.
Heranziehen, *v. a.*, privleči, potegniti, potegovati, vleči k —; *v. n.*, bližati se, prihajati.
Heranzittern, *v. n.*, pritresti se.
Heranzug, s. Anzug.
Heran!, *adv.*, gori, sem gori (k tistimu, ki govori); in der Zsftg., mit Zeitwörtern, sem gori, zuweilen auch durch die Vorsetzpartikel vz-, z-; s. a. die Zusftg., mit Auf.
Heranarbeiten, sich, *v. r.*, skopati se sem gori.
Heranbegeben, sich, *v. r.*, podati se gori (k govorečimu).
Heranbemühen, *v. a. u. r.*, potruditi koga, se sem gori.
Heranbeschwören, *v. a.*, vsklicati, vsklicovati, zarotiti, rotiti, da pride n. p. iz globočine. *fig.* nakopati si, navleči si na glavo.
Heranbiegen, *v. a.*, zvihati sem.
Heranbitten, *v. a.*, prositi koga, da bi prišel gori.
Heranbringen, *v. a.*, spraviti sem gori.
Heranfgehen, s. Aufgehen.
Heranfkunft, die, vshod.
Heranflaufen, *v. n.*, leteti sem gori.
Heranflodern, *v. n.*, vsplaniti, švigniti sem gori.
Heranfrechen, *v. a.*, vzgrabiti sem gori.
Heranfreiten, *v. n.*, jezditi sem gori.
Heranfrufen, *v. a.*, vsklicati, poklicati sem gori.
Heranfschaffen, s. Heranfbringen.
Heranfschauen, *v. n.*, pogledati sem gori.
Heranfschicken, *v. a.*, poslati sem gori.
Heranfschwimmen, *v. n.*, vsplavati sem.
Heranfsteigen, *v. n.*, vzdigniti se, priti gori.
Heranftragen, *v. a.*, vznesti, nesti sem gori.
Heranfwachsen, *v. n.*, vzrasti.
Heranfwälzen, *v. a.*, privaliti, valiti sem gori.
Heranfziehen, *v. a.*, vzvleči, vleči, potegniti sem gori; *v. n.*, iti, bližati se sem gori.
Herängeln, *v. n.*, sem gledati.
Heraus, *adv.*, venkej, sem ven, tudi ven (iz česa proti tistimu, ki govori); heraus damit! daj sem, pokaži na dan; heraus mit der Sprache, govori, reci, povej, le na dan; in der Zusammensetzung mit den Zeitwörtern wird es im Slovenischen mittelst der Vorsetzsylbe iz- und der dem Orte, von welchem die Bewegung ausgeht, vorgesetzten Präposition iz, zuweilen auch, jedoch unslavisch, durch ven ausgedrückt, s. a. die Zusammensetzungen mit Aus.
Herausackern, *v. a.*, izorati, izoravati (iz zemljo).
Herausarbeiten, sich, *v. r.*, izkopati se, izkobaljati se, izmotati se, izkobacati se.
Herausbegeben, sich, *v. r.*, iziti, izhajati, iti iz česa (n. p. iz hiše).
Herausbeichten, *v. a.*, vse izpovedati, izpovedati se vsega.
Herausbekommen, *v. a.*, izpraviti iz česa, izvleči, *fig.* iznajti; bei Wechseln eine Münze, nazaj dobiti.
Herausbetrügen, *v. a.*, izgoljufati, izmamiti.
Herausbetteln, s. Durchbetteln, sich.
Herausbilden, *v. a.*, izobražiti. izdelati, narediti iz česa.
Herausblasen, s. Ausblasen.
Herausblicken, *v. n.*, pogledati, gledati n. p. iz hiše na trato.
Herausbohren, *v. a.*, izvertati (iz česa).
Herausbrennen, *v. n.*, z. B. das Feuer brennt beim Fenster heraus, plamen liže, šviga skoz okno, iz okna; *v. a.*, izžgati, izžigati, izpaliti.
Herausbringen, *v. a.*, iznesti, iznositi, iznašati kaj iz česa; izpraviti, izpravljati kaj iz česa; ein Räthsel herausbringen, uganiti zastavico, iznajti, odkriti; aus Jemand, izcucati iz koga.
Herausdeuten, *v. a.*, iztolmačiti.
Herausdringen, *v. n.*, izvaliti se iz česa, pretergati iz česa.
Herausdrücken, *v. a.*, iztisniti, iztiskati, izžeti, izžmeti, izžemati.
Herausdürfen, *v. n.*, smeti ven, smeti iz (hiše, iz mesta).
Heraseilen, *v. n.*, hiteti iz česa, ven, na dežclo.
Heraseitern, *v. n.*, izgnojiti se.
Herausfahren, *v. n.*, švigniti, šiniti iz česa (iznenada); es fuhr ihm das Wort heraus, utekla, ušla mu je beseda, zablebetal se je; *mont.* iti iz jame; zu Wagen, auch *v. a.*, izpeljati se, kaj, voziti se iz—.
Herausfallen, *v. n.*, izpasti, pasti iz česa.
Herausfinden, *v. a.*, iznajti, najti, nahajati; *v. r.*, iznajti se, najti, vediti pot; ich finde mich nicht heraus, ne vem, ne kam ne kod, zvediti se v kaj. vediti glas čemu; sich in Späßen herausfinden, glumi vediti glas (auf dem Karst. gebr.); sich wieder herausfinden, prebrati se.
Herausfischen, *v. a.*, potegoiti (kaj iz vode). najti kaj.
Herausflattern, *v. n.*, izfrfrati iz česa.
Herausfliegen, *v. n.*, izleteti iz česa (proti govorečimu).
Herausfliehen, *v. n.*, pobegniti, bežati iz česa.
Herausfließen, *v. n.*, izteči, teči iz česa.
Herausforderer, der, poklicovavec (na boj).

Herausfordern, *v. a.*, etwas, tirjati, da se kaj izroči, izda; zum Zweikampf herausfordern, poklicati, klicati na boj.
Herausforderung, die, poklic, klicanje na boj; wer zur Herausforderung aufreizt. kdor koga šunta, da bi druziga poklical na boj; die Herausforderung annehmen, postaviti se na boj.
Herausfühlen, *v. a.*, ošlatati, otipati kaj.
Herausführen, *v. a.*, izpeljati, izpeljavati iz česa.
Heraus'gabe, die, s. Ausgabe, Auslieferung.
Herausgabeln, *v. a.*, izvleči, potegoiti z vilicami iz česa.
Herausgeben, *v. a.*, izdati, izdajati; ein Buch, na svetlo dati, med ljudi dati; beim Wechseln, nazaj dati; s. a. Ausgeben, Ausliefern.
Herausgeber, der, izdavec, izdajnik.
Herausgeberin, die, izdavka. izdajnica.
Herausgehen, *v. n.*, iziti, iti iz česa.
Herausgestalten, s. Herausbilden.
Herausgießen, *v. a.*, izliti, izlivati (iz česa).
Herausgraben, *v. a.*, izkopati, izkopavati iz —.
Herausgreifen, *v. n.*, moleti iz česa; *v. a.*, poseči po kaj in izvleči.
Herausgucken, *v. n.*, lukati iz česa (n. p. iz moke), *serb.* izvirkivati.
Heraushängen, *v. a.*, razobesiti, obesiti iz česa, ven, na dvorišče, dvoriše.
Heraushangen, *v. n.*, majati (majim), viseti iz česa. n. p. iz okna na tnalo.
Heraushauen, *v. a.*, izsekati iz česa.
Heraushcben, s. Ausheben.
Heraushelfen, *v. n.*, pomoči, pomagati komu iz česa (n. p. iz jame, iz zadrege).
Heraushoten, *v. a.*, iznesti, potegniti iz česa, iti po knj in izpraviti iz —.
Heraushüpfen, *v. n.*, poskakljati, skakljati iz česa (n. p. iz hleva).
Heraushusten, *v. a.*, izkašljati, izherkati.
Herausjagen, *v. a.*, izgnati, izpoditi, izpokati iz —.
Herauskämmen, *v. a.*, izčesati, izčesavati.
Herausklauben, *v. a.*, iztrebiti, izbrati, izzobati.
Herausklettern, *v. n.*, izplezati iz —.
Herausklopfen, *v. a.*, iztrepati, iztepsti.
Herausklügeln, *v. a.*, izmodrovati, izmodrijaniti.
Herauskochen, s. Auskochen.
Herauskommen, *v. n.*, iziti, izhajati, izvirati; der Thäter wird schon herauskommen, zvedilo se bo, kdo da je to storil, prišel bo hudodelnik na dan; die Rechnung kommt heraus, rajtanje se vjema, ustreza, zlaga; das kommt auf eins heraus, vse eno, eno velja, na eno gre, kaže; was kommt da heraus? kaj bo iz tega (mehu moke)? kako se to izide? dabei kommt nichts heraus, pri tem ni dobička, nič ne kaže, ne koristi; das käme schön heraus, ta bi bila lepa!
Herauskönnen, *v. n.*, er kann nicht heraus, ne more iziti, ne more iz (hiše, jame itd.), auch ne more ven.
Herauskrabbeln, *v. n.*, izgreniti, izkopercati iz —.
Herauskriegen, *v. a.*, dobiti iz česa, izpraviti iz —; ein Geheimniß zvediti, dognati, odkriti.
Herauslangen, *v. a.*, poseči po kaj in potegniti iz —.
Herauslassen, *v. a.*, izpustiti, izpuščati, pustiti iz česa; *v. r.*, povedati svojo misel zastran česa; s. a. Auslassen.
Herauslaufen, *v. n.*, teči, tekati iz —.
Herauslecken, *v. a.*, izlizati, izlizovati.
Herauslegen, *v. a.*, izložiti, izlagati.
Herausleiten, *v. a.*, izpeljati iz —.
Herauslesen, *v. a.*, iztrebiti, prebrati, prečitati iz kacih bukev.
Herauslenchten, *v. n.*, svetiti se iz česa, posvetiti (iz hišo, ven).
Herauslisten, *v. a.*, po zvijači dobiti, izviti.
Herauslocken, *v. a.*, izvabiti, izmamiti.
Herausliigen, sich, *v. r.*, izlagati se iz (zadrege).
Herausmachen, *v. a.*, izpraviti iz —.
Herausmüssen, *v. n.*, morati iziti; es muß heraus, was ich am Herzen habe, moram povedati, kar mi je na serci, ne morem se zderžati, ne morem premolčati, zamolčati.
Herausnehmen, *v. a.*, vzeti, jemati iz česa; einen Zahn herausnehmen, izdreti zob; *v. r.*, sich herausnehmen, sich eine Gurke herausnehmen, prederzniti se, derzniti se, prederzen biti; s. a. Ausnehmen.
Herausniesen, *v. a.*, izkihniti, izkihati.
Herausnöthigen, *v. a.*, prisiliti, primorati koga, da gre iz —.
Herauspacken, *v. a.*, s. Auspacken; *v. r.*, pobrati se iz —.
Herausplatzen, *v. n.*, mit etwas, izbleknili kaj, izblebetati kaj; po neprevidnim kaj povedati, beseda mu je ušla, utekla.
Herauspoltern, *v. n.*, terjusiti iz česa, šterbunkuiti, butniti iz —; *v. a.*, izbutati iz —.
Herauspreisen, s. Herausstreichen.
Herausprügeln, *v. a.*, s šibo izpokati iz —.
Herausputzen, *v. a.*, izčistiti, očistiti; Flecke, s. Ausputzen; *v. r.*, sich herausputzen, lepo opraviti se.
Herausquetschen, *v. a.*, izgojočiti, izmlinčiti.
Herausragen, *v. n.*, šterleti, moleti iz česa, gledati iz —.
Herausräuspern, *v. a.*, izherkati.
Herausrechen, *v. a.*, izgrabiti, pograbiti iz —.
Herausrecken, *v. a.*, stegniti, prožiti iz —, pomoliti; die Zunge, jezik pomoliti iz ust, *serb.* izplaziti.
Herausreißen, *v. a.*, iztergati, izdreti iz česa; s. a. Ausreißen.
Herausreiten, *v. n.*, izjahati.
Herausrennen, *v. n.*, izdirjati iz —.
Herausrinnen, *v. n.*, curljati iz česa.

Herausrollen, *v. n.*, zatakati, takati se iz česa.

Herausrücken, *v. a.* u. *n.*, Geld oder mit Geld, dati dnarje; er rückt nicht gern mit Geld heraus, neče mu izpod palca; ſ. a. **Ausrücken.**

Herausrufen, *v. a.*, poklicati iz (hiše).

Herausrupfen, *v. a.*, izpuliti.

Herausſagen, *v. a.*, povedati kaj in kako je; ſ. a. **Ausſagen.**

Herausſchaffen, ſ. **Herausbringen.**

Herausſchauen, *v. n.*, gledati ven, iz hišo; es ſchaut da nicht viel heraus, slabo kaže, nič prida ne kaže.

Herausſcheuchen, *v. a.*, izplašiti, izpoditi iz česa.

Herausſchicken, *v. a.*, poslati ven, iz hiše itd.

Herausſchieben, *v. a.*, izriniti, iztisniti.

Herausſchlagen, *v. a.*, izbiti, izbijati.

Herausſchleichen, *v. n.*, izmuzniti se, ukrasti se, spodkrasti se iz —; ſ. a. **Ausſchleichen.**

Herausſchleppen, *v. a.*, izvleči, izvlačiti, vlačiti iz —.

Herausſchleudern, *v. a.*, zabrusiti, terjusiti, zadegati, zalučati iz —.

Herausſchlüpfen, ſ. **Herausſchleichen.**

Herausſchmücken, Herausſchneiden, Herausſchreiten, Herausſchütteln, Herausſchütten, Herausſchwemmen, ſ. **Ausſchmücken** uſf.

Herausſchwingen, *v. a.*, izplati, izmahati.

Herausſehen, *v. a.*, videti iz; ſ. a. **Herausſchauen.**

Herausſein, *v. n.*, es iſt heraus, zunej je, izšlo je, šlo je.

Herausſetzen, *v. a.*, postaviti ven; ſ. a. **Herausſtreichen.**

Herausſollen, *v. n.*, er ſoll heraus, naj izide, naj gre iz —.

Herausſpazieren, ſ. **Herausgehen.**

Herausſpinnen, *v. a.*, izpresti.

Herausſpringen, *v. n.*, skočiti iz česa, ven.

Herausſtarren, ſ. **Herausragen.**

Herausſtecken, *v. a.*, pomoliti, pomaljati iz česa —.

Herausſtehen, ſ. **Herausragen.**

Herausſtehlen, *v. a.*, izkrasti, izmakniti, po krasti, krasti iz česa.

Herausſteigen, *v. n.*, iziti, izhajati, iti iz —.

Herausſtellen, *v. a.*, izpostaviti, izstaviti; *v. r.*, es ſtellte ſich heraus, pokazalo se je, prišlo je na dan.

Herausſtöbern, *v. a.*, iztakniti.

Herausſtoßen, ſ. **Ausſtoßen.**

Herausſtrecken, *v. a.*, pomoliti, prožiti iz —.

Herausſtreichen, *v. a.*, izbrisati, *fig.* hvaliti in hvaliti, prehvaliti, zelo povzdigniti, povzdigovati.

Herausſtreuen, ſ. **Ausſtreuen.**

Herausſtrömen, *v. n.*, valiti se, liti se iz, vervrati iz.

Herausſtürzen, *v. n.*, planiti, zagnati se iz (n. p. hiše); izpasti, telebiti iz —.

Herausthun, *v. a.*, izdeti, deti iz —.

Heraustragen, *v. a.*, iznesti, nesti iz česa, iznašati, iznositi.

Heraustraufen, *v. n.*, kapati, kapljati, cereti iz česa —, ven.

Heraustreiben, *v. a.*, izgnati, izganjati.

Heraustreten, *v. n.*, izstopiti, stopiti, iti iz —.

Herauströpfeln, ſ. **Heraustraufen.**

Herauswachſen, *v. n.*, izrasti, rasti iz (n. p. ušes).

Herauswälzen, *v. a.*, izvaliti, izvaluckati, valiti, takati iz česa —.

Herauswanken, *v. n.*, izgugati se iz —.

Herauswaſchen, *v. a.*, izprati, izpirati, izmiti, izmivati.

Herauswaten, *v. n.*, izgaziti, gaziti iz —.

Herauswehen, *v. a.*, izpihati.

Herauswerfen, Herauswerfen, ſ. **Ausweiſen, Auswerfen.**

Herauswinden, *v. a.*, izviti, izmotati, izsukati; ein Geheimniß, izmolsti, izmecati koma; ſich, *v. r.*, izkopati se, izmotati se, izviti se, izmuzati se, izplesti se.

Herauswollen, *v. n.*, er will heraus, hoče iz (hišo); er will mit der Sprache nicht heraus, noče povedati prave (resnice).

Herauswühlen, *v. a.*, izriti iz —.

Herauswünſchen, *v. n.*, želeti iz —; er wünſcht heraus, rad bi šel ven, iz mesta.

Herauszahlen, ſ. **Auszahlen, Herausgeben.**

Herausziehen, *v. a.*, izvleči, izvlačiti, potegniti, potegovati, vlačiti iz česa, einen Schuß aus dem Gewehr, potegniti naboj, basilo iz puše.

Herauszwingen, *v. a.*, prisiliti, da mora iziti, iti iz —.

Herb, Herbe, *adj.*, skominast (beſonders vom unreifen Obſt), zagatin, žarek, (nar. pes. pelin, žarko cvetje), terpek, nach *V.* žehek, nach *M.* ogaven; ſäuerlich, rezen, rezek, kislast in oster, *serb.* oporan; *fig.* britek, gorjup; herber Schmerz, herbe Worte, britka, huda bolečina, britke besede; er macht ein herbes Geſicht, kislo se drži.

Herbabbeln, *v. a.*, odblebetati kaj.

Herbannen, *v. a.*, er iſt wie hergebannt, ni se ga moč odkrižati, vedno je tukaj, kakor da bi bil vkopan, pribit.

Herbarium, das, rastljinjek, zelnjak, herbar.

Herbe, *adj.*, ſ. **Herb.**

Herbe, die, zagatnost, žarkost, terpkost, beim unreifen Obſt, skomina, nach *M.* ogavnost, auch rezkost, kislost, reznost, gorjupost, britkost.

Herbegeben, ſich, *v. r.*, sem priti, prihajati.

Herbei, *adv.*, sèm, lescm, sèmkej; ſ. a. **Her, Heran**; in Zuſammenſetzungen pri —.

Herbeibringen, *v. a.*, prinesti, prinašati; Zeugen, pripeljati priče.

Herbeichten, *v. a.*, vse od kraja povedati, izpovedati se vsega.

Herbeidrängen, ſich, *v. r.*, prisiliti, pritlačiti se, pritisniti.

Herbeieilen, *v. n.*, prihiteti.

Herbeifahren, *v. n.*, pripeljati (se proti govorečimu).

Herbeifliegen, *v. n.*, prileteti, priferleti.

Herbeifließen, *v. n.*, teči proti —.

Herbeiführen, *v. a.*, pripeljati kaj, *fig.* imeti (za) nasledek.

Herbeigehen, *v. n.*, priti, iti k —, proti.

Herbeiholen, *v. a.*, iti po koga, kaj in pripeljati, pripesti.

Herbeikommen, *v. n.*, ſ. **Herankommen**; mit Sack und Pack, verächtl. pricelitati.

Herbeilaſſen, ſich, *v. r.*, privoliti v kaj, dopustiti.

Herbeilaufen, Herbeilocken, Herbeireiten, Herbeirennen, Herbeirücken, Herbeirufen, ſ. **Heranlaufen, Heranlocken**, u. ſ. w.

Herbeiſchaffen, *v. a.*, ſ. **Beiſchaffen**; pripraviti, dobaviti, priskerbeti.

Herbeiſchaffung, die, priprava, dobava, priskerbljenje.

Herbeiſchleichen, Herbeiſchleppen, Herbeiſchwimmen, Herbeiſegeln, Herbeiſenden, Herbeiſpringen, Herbeiſtrömen, Herbeiſtürmen, Herbeiſtürzen, ſ. **Heranſchleichen** u. ſ. w.

Herbeitreiben, *v. a.*, prignati, pripoditi.

Herbeiziehen, *v. a.*, privleči, privlačiti; *fig.* natezati; ſ. a. **Haar.**

Herbekommen, *v. a.*, dobiti (sem), wenn ich ihn nur herbekommen könnte, ko bi ga le mogel sem dobiti; wo ſoll ich es denn herbekommen? od kod ga hočem vzeti?

Herbellen, *v. a.*, odlajati kaj; *v. n.*, zalajati na koga.

Herbemühen, *v. a.*, potruditi, da sem pride; du brauchſt dich nicht herzubemühen, ni ti treba hoditi sem.

Herben, *v. a.*, ogreniti, greniti, gorjupo, terpko narediti.

Herberge, die, Obdach, streha; Haus, hiša; Herberge geben, pod streho vzeti, imeti, v hiši imeti; Einkehrhaus, ostaja; Nachtherberge, nočivnica, prenočevavnica; Wirthshaus, kerčma, gostivnica; bei Jemanden zur Herberge ſein, pri kom ostati, ostajati, pod streho biti; ſeine Herberge haben, ostajo imeti, stan, stanovanje za nekaj časa imeti, za malo časa stanovati; ſich bei Jemanden die Herberge ausbitten, izprositi od koga, da sme pri njem ostati, (über Nacht), prenočiti, nočiti; bei den Geſellen, rokodelska nočivnica, kerčma.

Herbergen, *v. n.*, bei Jemanden herbergen, pri kom pod streho biti, ostati, ostajati, nekoliko dni stanovati; eine Nacht, nočiti, prenočiti, prenočevati; *v. a.*, Herberge geben, pod streho, v hišo, v stanovanje, v ostajo vzeti, jemati; prenočiti (nar. pes. od desetnice: „prenočite me do dne!"), ſ. a. **Beherbergen.**

Herberger, der, einer, der andere beherberget, nočivničar, kerčmar ali gostivničar, pri kterim ljudje ostajajo, prenočujejo.

Herbergsgeld, das, prenočnina.

Herbergsmutter, die, nočivničarka.

Herbergsordnung, die, postava, red za nočivnice, za prenočevanje.

Herbergsvater, der, nočivničar.

Herbeſtellen, *v. a.*, naročiti komu, naj pride sem; wir ſind herbeſtellt, nam je sem (priti) naročeno, ukazano.

Herbeten, *v. a.*, iz glave odmoliti, moliti nemisleč.

Herbetteln, ſich, *v. r.*, priberačiti, pribernjati (k govorečimu).

Herbeugen, *v. a.*, pripogniti, pripogibati (k govorečimu).

Herbewegen, ſich, *v. r.*, pomikati se proti-, bližati se sem.

Herbheit, die, ſ. **Herbe**, die.

Herbiegen, *v. n.* pripogniti, pripogibati se k —; da, wo der Weg herbiegt, ondi, kjer se pot zavija, nagiba (proti nam).

Herbitten, *v. a.*, prositi, naj pride sem; poklicati k sebi.

Herblaſen, *v. a.*, ein Lied, odpiskati, odtrobiti eno; *v. n.*, sem pihati, vleči.

Herblechen, *v. a.*, plačevati; er wird herblechen müſſen, daß er ſchwarz wird, bode plačeval, da bo gerdo, debelo gledal.

Herblich, *adj.*, ogavnat, gorjupast, terpkav, terpkast, žerkast.

Herblicken, *v. n.*, pogledati sem (k govorečimu).

Herbrauſen, *v. n.*, prišumeti, pribučati.

Herbringen, *v. a.*, prinesti, prinašati (sem, k nam); durch langen Gebrauch, als ein Recht betrachten; hergebrachtes Recht, stara pravica, ustarana pravica, od nekdaj; hergebrachte Gewohnheit, Obſervanz, stara navada; hergebracht ſein, navaden biti, v navadi biti, v navado priti, ustarano biti.

Herbrummen, *v. n.*, primermrati, prigosti, prirenčati.

Herbariſt, der, zeliščar, zelišar, koreninar.

Herbſt, der, jeseu, *f.*; nach *Gutsm.* auch predzima; *böhm.* podzimek; im Herbſte, (v) jeseni; den Herbſt durchleben, zubringen, n. *V.* jesenovati; gegen den Herbſt zu, na jesen; dieſen Herbſt, *serb.* jesenas; *fig.* ſ. **Ernte, Weinleſe.**

Herbſt-, in Zſtzg., jesenski.

Herbſtabend, der, jesenski večer.

Herbſtadonis, der, (Adonis autumnalis), rudeča kamilica.

Herbſtarbeit, die, jesensko delo, jesenski opravek.

Herbſtäquinoctium, ſ. **Herbſtnachtgleiche.**

Herbſtbirn, die, ozimka (hruška).

Herbſtblatt, das, rumeno pero, *coll.* rumeno listje.

Herbſtblume, die, jesenski evet, ſ. a. **Herbſtzeitloſe.**

Herbſten, *v. i.*, jeseniti se, jesenci; es herbſtet, die Herbſtwitterung kommt heran, jesensko vreme se bliža, jesen nastaja, jeseni (se); *v. a.* brati, tergati grozdje.

Herbſtferien, *pl.*, jesenski prazniki.

Herbſtfieber, das, jesenska merzlica.

Herbſtfrüchte, *pl.*, jesenina, jesenski, pozni pridelki; pozno, ozimo sadje.

Herbſtgerſte, die, ječmen šestoverstnik.

Herbſthaft, ſ. **Herbſtlich.**

Herbſthen, das, otava; ſ. a. **Grummet.**
Herbſtleute, ſ. **Weinleſer.**
Herbſtlich, *adj.*, jesensk, n. *Gutsm.* predzimsk; kakor v jeseni; herbſtliche Zeit, jesen.
Herbſtling, der, jeseneček, jesenšek, poznič, poznica; *böhm.* podzimče; ſ. a. **Spätling.**
Herbſtlöwenzahn, der, jesenski regrad.
Herbſtluft, die, jesenski zrak, jesenska sapa.
Herbſtluſt, die, jesensko veseljo.
Herbſtmeſſe, die, jesenski someoj, semenj, sinenj.
Herbſtmonat, der, allg. einer derſelben, jesenski mesec; ſ. a. **September.**
Herbſtmorchel, die, jesenski smerček, jesenske mezine.
Herbſtmorgen, der, jesensko jutro.
Herbſtnacht, die, jesenska noč.
Herbſtnachtgleiche, die, jesensko enakonočje.
Herbſtnachtigall, die, (Motacilla rubicola), pliska.
Herbſtobſt, das, pozno sadje, ozimke *pl.*
Herbſtpunct, der, jeseuik †.
Herbſtreiſe, die, jesensko potovanje.
Herbſtröthe, die, pozni brošč.
Herbſtſaat, die, jesenska setva, setev ozimine, ſ. **Winterſaat.**
Herbſtſchein, der, peevi mlaj v jeseni, pervi jesenski mlaj.
Herbſtſchmaus, der, pojedina o terganji, branji.
Herbſtſchnee, der, jesenski sneg.
Herbſttag, der, jesenski dan.
Herbſtwetter, das, jesensko vreme.
Herbſtwieſe, die, eine Wieſe, welche nur einmal des Jahres gemähet wird, alte Heuwieſe, starina, terdina, senožet, ki ne daje otave.
Herbſtwind, der, jesenski voter.
Herbſtzeit, die, jesenski čas, jesen; zur Herbſtzeit, v jeseni, na jesen, pod jesen.
Herbſtzeitloſe, die, (Colchicum autumnale), podlesk jesenski, ušivec, golobnjak, dremavčica.
Herd, der, Vogelherd, gumno, guben, tičnica; Herdchen, gumenec; der Herd vor dem Schmelzofen, predpeč; Feuerherd, ognjišče, ognjiše, nach *M.* komen; nach *Gutsm.* puzad; *fig.* Wohnung, dom, domovina; zum häuslichen Herde zurückkehren, verniti se, priti nazaj domu; eigener Herd iſt Goldes werth, svoja hišica svoja voljica; *poln.* bolje eno oko svoje, kakor tuje oboje; ſ. a. **Waſchherd.**
Herdaſche, die, pepel z ognjišča, ognjiša.
Herdbretter, *pl.*, šije *pl.*, oklep ognjišča, ognjiša.
Herde, die, čeda, eig. čreda, auch trop, truma, kerdelo, (*serb.* kordo, Schafherde), *altsl.* stado; eine Herde Vögel, jato, a. jata, (*böhm.* hejno); eine lange Reihe, rajda.
Herdebegütert, ſ. **Herdenreich.**
Herdehammel, ſ. **Leithammel.**
Herdeiſen, das, etwa nabijač.
Herdenmaus, die, (Nypudaeus arvalis) voluharica.
Herdenreich, *adj.*, kdor ima mnogo čed.
Herdenreichthum, der, bogastvo v živini, mnoštvo čed.
Herdenweiſe, *adv.*, v čedah, na čede, trumama.
Herdfink, der, ščinkovec vabnik, vabivni, natvezni šinkovec.
Herdfriſchen, das, pretapljanje.
Herdgeld, das, davek od ognjišča, ognjiša, od dimnika.
Herdglas, das, ognjišćaica, ognjišnica†.
Herdhaken, ſ. **Schürhaken.**
Herdkorn, das, krajno srebro.
Herdochs, der, bik.
Herdonnern, *v. n.*, zagermeti, gormeti (proti govorečimu).
Herdplatte, die, ognjiščina plošča.
Herdprobe, die, ogled, preskus sreberne raztopnine.
Herdrang, ſ. **Andrang.**
Herdrängen, *v. n.* u. *r.*, sem pritiskati, siliti, pahati se.
Herdrecht, das, pravica do ognjišča, ognjiša, do svojiga hiševanja; ſ. a. **Herdgeld.**
Herdringen, ſ. **Herdrängen**, ſich.
Herdſchaufel, die, krevlja, lopar.
Herdſchilling, ſ. **Herdgeld.**
Herdſtange, ſ. **Herdeiſen.**
Herdſtein, der, kamnita plošča od ognjišča.
Herdſteuer, ſ. **Herdgeld.**
Herdſtube, die, spiravnica za rudo.
Herdnuſten, *v. n.*, pridišati, dišati sem.
Herdurch, *adv.*, todle-sem.
Herdürfen, *v. n.*, smeti priti sem, smeti sem.
Herdvogel, der, vabnik, vabivec, vabec.
Herdzins, ſ. **Herdgeld.**
Hereilen, *v. n.*, prihiteti, hiteti (k govorečimu).
Herein, *adv.*, (für ſich ſtehend), noter, sem noter (k temu, ki govori); in den Garten herein, ins Haus herein, na vert, v hišo, nicht sem noter v hišo; als Ruf an den Anklopfenden, naprej, le noter, *russ.* vojdi, *serb.* slobodno; in der Zuſammenſetzung mit Zeitwörtern gibt es der Slovene durch die Verſetzpartikel v-, wie auch durch die dem Orte, in welchen die Bewegung vor ſich geht, vorgeſetzte Präpoſition v, oft auch mit dem Zuſatze k sebi, k meni, k nam, weniger richtig durch noter, sem noter; ſ. a. die Zuſammenſetzungen mit **Ein.**
Hereinbegeben, ſich, *v. r.*, podati se, stopiti v (hišo).
Hereinbemühen, ſich, *v. r.*, stopiti, potruditi so v —.
Hereinbitten, *v. a.*, ins Haus, poklicati v hišo, prositi, naj stopi v hišo.
Hereinbrechen, *v. n.*, die Nacht bricht herein, noč se dela, ſ. a. **Anbrechen**; das Waſſer brach herein in den Stall, voda je prederla, pretergala v hlev; ſ. a. **Einbrechen.**
Hereinbringen, *v. a.*, prinesti, prinašati v —, vnesti, vnašati.
Hereindringen, ſ. **Eindringen.**
Hereinfahren, *v. n.*, pripeljati se, peljati se v kaj.

Hereinfallen, *v. n.*, pasti v kaj; ſ. a. **Einfallen.**
Hereingehen, *v. n.*, stopiti, iti v —.
Hereinkommen, *v. n.*, priti, prihajati v —.
Hereinlaſſen, *v. a.*, vpustiti, vpuščati, pustiti, pušćati v kaj —.
Hereinleuchten, *v. n.*, posvetiti, svetiti pri vhodu.
Hereinnehmen, *v. a.*, vzeti v kaj (v sredo, med se).
Hereinnöthigen, *v. a.*, prisiliti koga, da stopi v —.
Hereinrufen, *v. a.*, poklicati v —.
Hereinſchleichen, ſich, *v. r.*, zmuzati se, vkrasti se v —.
Hereinſteigen, *v. n.*, vlesti v —; zum Fenſter, skozi okno vlesti.
Hereinſtrömen, *v. n.*, vtekati, teči v (n. p. v klet).
Hereintreten, ſ. **Eintreten.**
Hereinwärts, *adv.*, noter.
Hereinwerfen, *v. a.*, vreči, zabrasiti v kaj.
Hereinziehen, *v. a.*, potegniti, vleči v —; *v. n.*, in die Stadt hereinziehen, preseliti se v mesto.
Hererzählen, *v. a.*, vse od kraja povedati, pripovedovati vse po versti, na drobno.
Herfabeln, *v. a.*, basen pripovedovati, kaj neverjetniga govoriti.
Herfahren, *v. n.*, pripeljati, peljati se sem; ſie kommen hergefahren, peljejo, vozijo se proti nam, bibl. vzdigniti se, povelicati se; *v. a.*, pripeljati.
Herfallen, *v. n.*, über Jemand, zakaditi se v koga, napasti, navaliti na; über die Schüſſeln herfallen, zagnati se čez jedi, obsuti.
Herfafeln, ſ. **Herfabeln.**
Herfiedeln, *v. a.*, odgosti, odškripati eno.
Herfliegen, *v. n.*, prileteti, leteti (sem k govorečimu).
Herfliehen, **Herflüchten**, *v. n.*, za nus, pribežati, bežati (k nam).
Herfließen, *v. n.*, priteči, teči k —.
Herfragen, ſich, *v. r.*, doprašati so.
Herführen, *v. a.*, pripeljati, peljati k —, sem.
Herfür, ſ. **Hervor.**
Hergaffen, *v. n.*, er gafft auf mich her, na me zija.
Hergang, der, hod, hoja, prihod do —; den Hergang der Sache erzählen, povedati, kako je bilo, kako se je vse godilo.
Hergeben, *v. a.*, podati, dati, podajati komu; gib her, daj, pokaži; er muß es hergeben, mora od sebe dati, mora oddati, izdati, izročiti; er wird ſich dazu nicht hergeben, ne bo hotel služiti zato, pomagati k temu; ſ. a. **Gebrauchen** (laſſen).
Hergebracht, *adj.*, star, starodaven.
Hergegen, ſ. **Dagegen, Hingegen.**
Hergehen, *v. n.*, priti, iti, prihajati, hoditi, (k, proti govorečimu, sem); wie er hergeht, kako se nosi, ſ. a. **Einhergehen**; zugehen, iti, goditi se; es geht luſtig her, veseli ste, so, vse se veseli in je dobre volje; es geht ſchwer her, težko ide, težko gre, nujno se udaja; über etwas hergehen, poprijeti se, prijeti se, polotiti se, lotiti se česa, začeti kaj; über einen, ogovarjati koga; auch lotiti se, obdati, obstajati koga; in der Schlacht ging es ſcharf her, boj je bil hud, terd, kervav; es ging über den Wein her, mnogo vina se je popilo; neben Einem her gehen, iti, hoditi poleg koga.
Hergehören, *v. n.*, sem, (v našo vas) iti, biti, spadati; ich gehöre her, odtod sim; das gehört nicht her, to ne gré sem.
Hergeigen, *v. a.*, ein Stück, odgosti, zagosti eno.
Hergerathen, *v. n.*, po naključji kam priti.
Herhaben, *v. a.*, wo haſt du das her? odkod imaš to? kjo si to dobil?
Herhalten, *v. a.*, prožiti, pomoliti, moliti, podoržati, deržati komu (govorečimu); *v. n.*, *fig.* er muß herhalten, on mora terpeti, nach *V.* plantati (?), plačati za kaj, *serb.* na njem se kola lome.
Herheißen, *v. n.*, zapovedati komu, naj pride (sem), naj pristopi.
Herhinken, *v. n.*, er kam hergehinkt, prišantal, prišepal je (k nam).
Herholen, *v. a.*, prinesti, *fig.* weit herholen, deleč seči po kaj, deleč zaiti, zahajati; weithergeholt, auch prisiljen.
Herich, ſ. **Gundelrebe.**
Hering, ſ. **Häring.**
Herjagen, *v. n.*, prilomastiti k —.
Herjammern, *v. a.*, izstokati kaj, tarnati in govoriti.
Herklimpern, *v. a.*, odbrenkati eno.
Herknien, *v. n.*, prikleknuti k —.
Herkommen, *v. n.*, priti, prihajati, iti (sem, k govorečimu); da kam ich her und machte es ſo, na to sim prišel ter sim; singend, tanzend ꝛc., herkommen, pripeti, priplesati, ſ. a. **Ankommen**; von wo herkommen, priti odkod, vzeti se odkod; *fig.* üblich ſein, ein hergekommener Gebrauch, nekdanja, stara navada; abſtammen, ſtammen, Folge wovon ſein, izhajati, izvirati, prihajati, roditi se, kakiga rodu biti, kake rodovine biti; das kommt von der Unmäßigkeit her, to izhaja, izvira, prihaja (nicht pride) iz, od nezmérnosti, to so nasledki nezmernosti, tega je kriva nezmérnost, *russ.* proishodit.
Herkommen, das, (Gewohnheit), nekdanja navada, šega, običaj; es iſt ſo Herkommens, taka navada je, tako je navadno, v navadi; von gutem Herkommen, dobriga rodu; ſ. a. **Abkunft.**
Herkömmlich, *adj.*, navaden, nekdanj; *adv.*, po stari navadi, kakor je od nekdaj navada.
Herkönnen, *v. n.*, er kann nicht zu uns her, ne more k nam (priti).
Herkriechen, *v. n.*, prilesti, prilaziti.
Herkules, der, Herkul; er iſt ein zweiter Herkules, močan je kakor štempihar.
Herkuleswurz, die, (Nymphea alba), beli pljučnik.

Herkuliſch, *adj.*, orjašk, velikansk, čez navado močen, neznano močen, Herkulov.

Herkunft, die, eigentlich, prihod, dohod, *serb.* dolazak; die Abſtammung, rod, pleme, kri; von guter Herkunft, dobriga rodu, plemena, dobre kervi.

Herlallen, *v. a.*, odblebetati kaj.

Herlangen, *v. n.*, segati od kod do govorečiga, poseči, segati; *v. a.*, pomoliti, podati; lange mir den Hut her, podaj mi klobuk.

Herlaſſen, *v. a.*, pustiti k —; laß ihn zu mir her, pusti ga k meni, do mene.

Herlaufen, *v. n.*, hergelaufen kommen, pribežati, priteči, auch pritepsti, privleči se, privlačugati; ein Hergelaufener, potepin, ki se je odkod priklatil, prikidal.

Herleihen, *v. a.*, posoditi, posojati.

Herleiten, *v. a.*, leite ihn zu mir her, pripelji ga k meni; das Waſſer, (sem) napeljati, napeljevati vodo —; derivíren, ein Wort herleiten, besedo izpeljati, izpeljevati.

Herleitung, die, izpeljava, izpeljevanje.

Herlenken, *v. a.* u. *n.*, zakreniti, oberniti proti —.

Herleſen, *v. a.*, laut leſen, odbrati, odčitati, čitati, prečitati kaj.

Herleuchten, *v. n.*, svetiti (se) k —.

Herling, der, auch Härtling, Traube, welche zu ſpät geblühet, folglich herbe bleibt, nach *V.* svetiga Martina grozd, *serb.* greš, grešljivka.

Herliſpeln, *v. a.*, odšepetati kaj.

Herlitze, die, drenulja; ſ. a. **Harfriegel.**

Herlocken, *v. a.*, privabiti, vabiti, primamiti, mamiti k (govorečimu); ich möchte ihn zu mir herlocken, rad bi ga k sebi privabil.

Herlügen, *v. a.*, lagati, lagati, kakor bi orehe grizel.

Hermachen, ſich, *v. r.*, podati se k, približati, bližati se komu; ſich über etwas hermachen, zagnati se v kaj, poprijeti se česa, spraviti se na (čez) kaj, podati se na kaj; vreči se na kaj (a. *poln.* u. *russ.*); ſ. a. **Hergehen.**

Hermaphrobit, ſ. **Zwitter.**

Hermarſch, der, prihod, dohod (vojakov); pot sem, v to stran, v ta kraj; auf dem Hermarſche, ko smo šli sem, (t. j. proti mestu, kjer smo zdaj).

Hermchen, ſ. **Wieſel.**

Hermeckern, *v. a.*, odmekctati, meketaje izgovoriti, odpeti.

Hermel, ſ. **Kamille.**

Hermelin, das, (Mustela erminea), velika bela podlasica, nach dem *Russ.* gornostaj; nach dem *Böhm.* u. *Poln.*, granostaj.

Hermelinfell, das, gornostajevina, gornostajeva koža.

Hermelinkragen, der, ovratoik iz gornostajeve kožuhovine.

Hermelinmantel, der, plašč s podvlako iz gornostajeve kožuhovine.

Hermelinpelz, der, gornostajeva kožuhovina.

Hermeneutik, die, der Bibel, navod, kako razlagati, razkladati sveto pismo; überhaupt, razlagavstvo, hermenevtika, tolmaštvo, umno razlaganje.

Hermeneutiſch, *adj.*, po pravilih umniga razlaganja.

Hermeſſen, *v. a.*, odmeriti, odmérjati.

Hermögen, ſ. **Herwollen.**

Hermetiſch, ſ. **Luftdicht.**

Hermodactelwurzel, ſ. **Herbſtzeitloſe.**

Hermurmeln, *v. a.*, odmomljati, odmermrati, mermrati.

Hermüſſen, *v. n.*, er muß zu uns her, mora k nam (priti).

Hernach, *adv.*, potlo, potlej, potem, potler, na to; *russ.* u. *serb.* poslé; nicht lange hernach, malo po tem; einen Tag hernach, drugi dan.

Hernähen, *v. a.*, prišiti proti.

Hernehmen, *v. a.*, vzeti, jemati (od kod); Jemanden hart hernehmen, koga terdo prijeti, prijemati; wo ſoll ich das Geld hernehmen, od kod vzamem, kje bom dobil dnarjev.

Hernennen, *v. a.*, imenovati, našteti (vse po versti).

Herunieder, *adv.*, doli, sem doli; ſ. **Herab, Herunter.**

Herniederblicken, Herniederfahren, Herniederkommen, Herniederlaſſen, Herniederſehen, Herniederſteigen, Herniederwerfen, ſ. **Herabblicken** u. ſ. w.

Hernöthigen, *v. a.*, prisiliti, morati koga, da pride sem, k —.

Heroide, die, hernida, junaško pismo.

Heroiſch, *adj.*, vitešk, jnnašk.

Heroismus, der, junaštvo, ſ. a. **Heldenſinn.**

Herold, der, napovednik, napovodec, glasnik, klicar, oznanovavec.

Heroldsſtab, der, napovednikova, glasnikova palica.

Heronsbrunnen, der, Heronov kladez, zdenec.

Herpacken, ſich, *v. r.*, pade dich her, poberi se sem, na to stran.

Herpeitſchen, *v. a.*, prignati, pribičati k —.

Herpetiſch, *adj.*, lišajev.

Herplappern, Herplaudern, *v. a.*, izžlobudrati, odžlobudrnti, odžebrati (n. p. Očenaš).

Herr, der, gospod; Herren, *coll.* gospoda; Beſitzer einer Sache, gospodar; er iſt euer Herr, on je gospodar (gospoduje) nad vami; Gott der Herr, Gospod Bog; wer iſt Herr im Hauſe, kdo je gospodar, kdo gospodari tu; das Haus des Herrn, Božja veža, hiša Gospodova; Herr ſein, gospodovati, vladati, gospodariti; der Herr ſei mit Euch, Gospod z vami; große Herren, velika gospoda; ein Herr werden, pogospoditi se; ſein eigener Herr ſein, sam svoj (gospodar) biti; der junge Herr, gospodič; es will hier jedermann Herr ſein, tukej hoče vsakdo zapovedovati, gospodariti; er iſt Herr vom ganzen Lande, vso deželo ima pod sabo; mein Herr! (in der Anrede), gospod! Ihr Herr Bruder, Vaš brat; er ruht im Herrn, v Bogu, v Gospodu počiva; mit großen Herrn iſt nicht gut Kirſchen eſſen, z velicimi gospodi ni dobro češenj zobati; Herrenſünde, Bauernbuße, kar gospoda stori krivo, kmetje morajo plačati živo; große Herren verſprechen viel, nach *Gutsm.* veliki gospodje, veliki obeti; wie der Herr, ſo der Knecht, kakoršni gospodarji, taki posli; den großen Herrn ſpielen, po gosposko živeti, moževati; ſich zum Herrn von etwas machen, osvojiti, prisvojiti si kaj, pod se spraviti, pooblastiti se; ein ſüßer Herr, sladkoustnik, sladkač, prilizovavec; große Herren haben lange Arme, gospoda sega daleč; es kam ein Herr, nokdo je prišel; als bloßer Titel kann Herr im Sloveniſchen nach der Volksauffaßung des Wortes gospod, wo es ſich um niedere Stände handelt, nicht wohl überſetzt werden; ich habe den Herrn Pfarrer geſehen, vidil sem gospod(a) fajmoštra; die Geſellſchaft beſteht aus zehn Herren und zwei Damen, bilo je dvanajst odraslih moških in dve ženski.

Herrchen, das, gospodič, gospodičič, gospodin, gospodičik.

Herrauſchen, *v. n.*, priveršeti, privihrati (k govorečimu).

Herrechen, *v. a.*, prigrabiti k —.

Herrechnen, *v. a.*, našteti, naštevati vse po versti; vse od kraja.

Herrecken, *v. a.*, prožiti proti —.

Herreichen, *v. a.*, reiche mir her, podaj mi, prosi mi; *v. n.*, segati, dosegati do(govorečiga).

Herreiſe, die, pot v to stran, v ta kraj, (kjer je govoreči sedaj); auf der Herreiſe, ko smo šli, popotovali sem, potovaje sem.

Herreiſen, *v. n.*, potovati sem.

Herren-, in Zſtzg. gosposki (gospodski), gospodenj.

Herrenacker, der, gospodova njiva.

Herrenapfel, der, gospodičnik.

Herrenarbeit, die, gosposko delo; ſ. a. **Herrendienſt.**

Herrenbauch, der, debeli trebuh.

Herrenbier, das, močni, dobri ol, kakoršen je za gospodo.

Herrenbirn, die, gospodičnica, gospodična.

Herrenbrod, das, gosposki kruh, tuji kruh; Herrenbrod eſſen, služiti.

Herrendienſt, der, gospodnja služba, robota, tlaka; Herrendienſt geht vor Gottesdienſt (lügenhaftes Sprichw.), ſ. **Gehen.**

Herreneſſen, das, gosposka jed.

Herrennen, *v. n.*, pridirjati, prileteti.

Herrengebot, Herrengeheiß, das gospodovo, gospodnje povelje.

Herrengunſt, die, gospodska, gosposka milost; Herrengunſt währt nicht lange, gospodskimu, gosposkimu smehu ni verjeti.

Herrenhaus, das, gosposka hiša; bei einer Volksvertretung, gosposka zbornica.

Herrenhof, der, gospodski dvor.

Herrenhutter, der, hernhutar, moravski ali češki brat.

Herrenkirſche, ſ. **Kornelkirſche.**

Herrenkrankheit, die, gosposka bolezen; ſ. **Fußgicht.**

Herrenleben, das, gosposko življenje, gospodovanje, moževanje.

Herrenlos, *adj.*, brez gospodarja, auch brez službe; ohne Eigenthümer, ničij, nikogaršen, nach altem slav. Recht und *serb.* auch pust; kar nima lastnika.

Herrenpilz, Herrenſchwamm, der, (Agaricus caesareus), karželj, karžec.

Herrenrecht, das, gospodarjeva, lastnikova pravica.

Herrenſchenke, die, gosposka kerčma, — za gospode.

Herrenſchicht, die, vladarski rudnik.

Herrenſchnepfe, ſ. **Herrſchnepfe.**

Herrenſitz, der, gosposki dvor, grad.

Herrenſonntag, der, pustna nedelja.

Herrenſpeiſe, die, gosposka jed.

Herrenſtand, der, visoka gospoda, ſ. ub. **Ritterſtand**; in der Kirche, moška stran.

Herrenſtuhl, der, gosposki stol (v cérkvi).

Herrentafel, die, **Herrentiſch**, der, gosposka miza, gosposke jedila.

Herrentag, ſ. **Sonntag.**

Herrenvogel, ſ. **Holzhäher.**

Herrenwaſſer, das, gospodov, grašćinsk, grašinski ribnik.

Herrenweg, der, gosposka vozna pot.

Herrenwein, der, gosposko, predobro vino.

Herrenzippel, der, (Myosurus minimus), mišji repič.

Herrgeworden, *adj.*, pogospojen (pogospoditi).

Herrgott, ſ. **Gott.**

Herrgottsbärtlein, das, ramšelj, ſ. **Nagelkraut.**

Herrgottsblatt, ſ. **Schellkraut.**

Herrgottswunderkraut, das, (Hypericum perforat.), sv. Janeza roža.

Herrichten, *v. a.*, pripraviti, pripravljati.

Herrichtung, die, priprava.

Herrin, die, gospa, gospodinja, lastnica.

Herriſch, *adj.*, gosposk, gospodovavsk, zapovedljiv, zapovedovavsk; ſ. a. **Gebieteriſch**; ſein herriſches Betragen fiel Jedermann auf, vsakdo je koj zapazil, da hoče po gosposko vsacimu zaukazovati.

Herritt, der, auf dem Herritte erzählte er mir, ko sva jezdila sem, v to stran, —.

Herrlich, *adj.*, gosposk, gospodenj; herrlich leben, gosposko, po gosposko, prav dobro živeti; ſchön, lep, prelep, veličansk; ein herrliches Wetter, sprelepo vreme; wie herrlich iſt dein Name, kako častitljivo, veličastno je ime tvoje; ſ. a. **Prächtig**; das iſt herrlich, to je lepo, izverstno.

Herrlichkeit, die, ſ. **Pracht**; die Herrlichkeit Gottes, eines Königs, gospostvo, slava Božja; Ew. Herrlichkeit, vaše gospostvo; die Herrlichkeit über ein Land, ſ. **Herrſchaft**; die forſtliche Herrlichkeit, ſ. **Regale, Forſtregale**; eine jede herrliche, Vorzug, Anſehen

habende Sache, die Schönheit, lepota, berkota; wenn er in seiner Herrlichkeit kommen wird, kader pride v svoji slavi, časti.

Herrollen, *v. n.*, privaliti se, valiti se (proti govorečimu).

Herrschaft, die, *abst.* die Gewalt zu befehlen, gospostvo; Macht, oblast, moč; das Herrschen, vladanje, gospodarjenje; die Herrschaft führen, haben, ausüben, gospodovati, gospostvo imeti, gospod biti koga, nad kom; unter eines Herrschaft stehen, biti pod kom; Herrschaft über sich selbst haben, krotiti samiga sebe, berzdati se, strasti; eine Herrschaft, gosposčina, graščina, grajšina; aus einer Herrschaft in die andere ziehen, iz grajšine v grajšino iti; Herrschaft Auersperg, Turjaška grajščina, grajšina; Etwas unter seine Herrschaft bringen, kaj pod se, v svojo oblast spraviti; die herrschende Person, gospod, gospodar, grajščak, gospod in gospa; *coll.* gosposka, gospoda; fremde Herrschaften, tuja gospoda; die Herrschaften sind heute ausgefahren, gospoda so se danes nekam peljali, im Slov. a. se je peljala; die jungen Herrschaften, mlada gospoda; mit Bezug auf die kürzlich erfolgte Standeserhöhung, jara gospoda.

Herrschaftlich, *adj.*, gnsposk, gospodenj; gutsherrschaftlich, grajščinsk, gosposčinsk.

Herrschaftsbegierde, s. **Herrschbegierde.**

Herrschaftsbegierig, s. **Herrschbegierig.**

Herrschaftsbesitzer, der, grajščak, posestnik grajščine, grajšine.

Herrschaftsdiener, der, grajščinski hlapec.

Herrschaftsname, der, gospodnje imé.

Herrschaftsrecht, s. **Hoheitsrecht.**

Herrschaftswappen, das, gosposčinski, gosposkini gerb.

Herrschamt, das, gospostvo, vladanje.

Herrschbegierde, die, želja vlade, vladanja, vladoželjnast, vladoljubje.

Herrschbegierig, *adj.*, vladoželjin, kdor bi rad vladal, gospodoval.

Herrschelei, die, brezoblastna vladarija.

Herrscheln, *v. n.*, nezmérno hlepeti po oblasti in vtikati se v vsako reč.

Herrschen, *v. n.*, gospodovati, vladati, gospodariti, oblastovati; über einen, nad kom, komu, gospodar čigav ali komu biti; als Kaiser, cesarjevati; als Kaiserin, cesaričiti; als König, kraljevati; als Königin, kraljičiti; als Herzog, Fürst ꝛc. herrschen, vojvodovati, kneževati itd.; über Land und Leute herrschen, gospodovati, vladnti po vsi deželi; im uneig. Sinne wird es im Slov. häufig mit biti gegeben; es herrscht allgemein die Meinung, v ljudstvu sploh je misel, sploh se misli, vsi mislijo, da —; es herrscht Friede im Lande, dežela je mirna, etwa auch mir kraljuje, gospoduje, cvete v deželi; es herrscht große Theuerung, velika dragina je; es herrscht eine schauernde Stille, vse je tiho, da je groza; noch herrscht die schöne Sitte, še velja lepa navada, še imajo lepo navado; nur Liebe herrsche in diesem Herzen, samo ljubezen naj kraljuje v tem serci.

Herrschend, *adj.*, s. **Vorherrschend**; herrschende Krankheit eines Ortes, bolezen, za ktero naj več ljudi zboli ali umre, poglavitna, zgrabljiva, razgrajavna, oblastna; herrschende Gewohnheit, poglavitna navada, ktere se sploh ali naj bolj držé; herrschende Religion poglavitna, perva, kraljujoča, najobsežniši vera; herrschende Laster, gospodujoče pregrehe, t. j. naj bolj razširjene pregrehe.

Herrscher, der, gospodovavec, gospodar, vladar, vladavec, oblastnik.

Herrscherbefehl, der, vladarjevo povelje.

Herrscherbinde, s. **Diadem.**

Herrscherblick, der, vladarski pogled.

Herrscherfamilie, die, (Dynastie), vladajoča, vladarska rodovina, družina.

Herrscherin, die, gospodovavka, vladarica, vladavka, gospa, oblastnica.

Herrschergewalt, die, vladarjeva, vladarska oblast, moč.

Herrscherling, der, vladarček.

Herrschermacht, s. **Herrschergewalt.**

Herrschermiene, die, vladarjevo lice.

Herrscherfrau, die, vladarjeva žena.

Herrschersinn, der, vladarjevo misli, zapovedljivost.

Herrscherstab, s. **Zepter.**

Herrscherstuhl, der, prestol.

Herrscherton, der, vladarski glas.

Herrscherwille, der, vladarjeva volja.

Herrscherwort, das, vladarska beseda.

Herrscherzügel, der, vladarska uzda, moč.

Herrschgebiet, das, oblast.

Herrschgier, s. **Herrschsucht.**

Herrschsucht, die, pohlep za oblastjo, za vladanjem, zapovedljivost, neizmérna vladoželjnost, nezmérno vladoljubje, nach *V.* gospodljivost, oblastljivost.

Herrschsüchtig, *adj.*, nezmérno vladoželjen, vladoljuben, zapovedljiv; kdor čez mero hrepeni, in hlepi po vladi, nach *V.* oblastljiv, gospodljiv.

Herrschverständig, *adj.*, zveden v vladanji, ki zna, umi vladati.

Herrücken, *v. a.*, pomakniti, pomikati k —, primakniti, primikati; *v. n.*, pomakniti, pomikati se (sem k govorečimu); rücke zu mir her, pomakni se k meni.

Herruf, der, poklio (v to stran, kjer je govorečí).

Herrufen, *v. a.*, rufe ihn zu mir her, k meni ga pokliči.

Herrühren, *v. n.*, izvirati iz, —, od —, začeti se, priti, prihajati, biti od —; das rührt von ihm her, to je od njega, to je on napravil, napredel, (nur. to pride od njega).

Hersagen, *v. a.*, na pamet, iz glave povedati, razloziti, praviti.

Herschaffen, *v. a.*, pripraviti, pribaviti kaj, poskerbeti za kaj.

Herschauen, *v. n.*, pogledati, gledati k, proti- (govorečimu).

Herschicken, *v. a.*, poslati; schicke ihn zu mir her, k meni ga zaženi.

Herschießen, *v. n.*, prileteti, zagnati se, zakaditi se; *v. a.*, Geld herschießen, dati dnarjev; s. a. **Vorschießen.**

Herschiffen, *v. n.*, pripeljati se v ladii.

Herschlagen, *v. n.*, udariti proti —; *v. a.*, pribiti, pribijati.

Herschleichen, *v. n.*, hergeschlichen kommen, priplaziti se, prikrasti se, privleči se, pritapati.

Herschleppen, *v. a.*, privleči, pricjaziti, privlačiti.

Herschlüpfen, *v. n.*, šiniti, švigniti, zmuzniti se sem.

Herschnellen, *v. a.*, zagnati proti govorečimu.

Herschreiben, *v. a.*, napisati, pisati (sem, k govorečimu).

Herschreien, *v. n.*, dovekati do —.

Herschwanken, *v. n.*, prigugati se, gugati se sem.

Herschwatzen, *v. a.*, odžlobodrati, žlobodrati pred kom.

Herschwimmen, *v. n.*, priplavati, plavati k —.

Hersegeln, *v. n.*, prijadrati, jadrati k —.

Hersehen, s. **Herschauen.**

Hersehnen, sich, *v. r.*, želeti si sem, k —.

Hersein, *v. n.*, od kod biti; wo ist er her? od kod si? od kod je?; über etwas her sein, pečati se, ukvarjati se s čem; hinter etwas her sein, poganjati se za kaj, ne oditi od česa.

Hersenden, s. **Herschicken.**

Hersetzen, *v. a.*, postaviti sem k —; *v. r.*, setzen Sie sich zu mir her, k meni se vsedite.

Hersingen, *v. a.*, odpeti, zapeti, peti pred kom.

Hersollen, *v. n.*, er soll zu mir her, k meni naj pride.

Hersprechen, s. **Hersagen.**

Herspringen, *v. n.*, priskočiti, skočiti k —.

Herspritzen, *v. n.*, šterkniti, sikniti, sikati k —.

Herstammen, *v. n.*, s. **Abstammen**, od rodu biti; vom David herstammen, Davidov odrodek biti, Davidoviga rodu biti, od Davida izvirati, izhajati.

Herstammung, s. **Abstammung.**

Herstehlen, sich, s. **Herschleichen.**

Herstellen, *v. a.*, eigentlich, sem postaviti, postavljati, djati od. deti, devati, *fig.* in den vorigen Stand setzen, popraviti, poverniti, v poprejšnji stan pripraviti, na novo ustanoviti; einen Kranken, bolnika ozdraviti, izceliti, k zdravju pomoči; einen Beweis herstellen, dokazati; den Thatbestand herstellen, na terdno, na gotovo postaviti dogodek.

Herstellung, die, poprava, popravek; Herstellung der Gesundheit, ozdravljenje.

Herstottern, *v. a.*, odjecljati, jecljati pred kom.

Herstrich, der, prilet, povernitev, prihod (tičev).

Herströmen, *v. n.*, pridreti, privreti k —.

Herstürzen, *v. n.* u. *r.*, über Einen, navaliti, zagnati se na koga.

Hertanzen, *v. n.*, priplesati, plesati k komu.

Herthun, s. **Herstellen.**

Hertoben, *v. n.*, pridivjati, divjati k —.

Hertragen, *v. a.*, prinesti, nesti, nositi k govorečimu.

Herträger der, donašavec, prinesec.

Herträgerin, die, donašavka.

Hertreiben, *v. a.*, prignati, pripoditi, gnati, goniti k (govorečimu).

Hertreten, *v. n.*, pristopiti, stopiti k —.

Hertrommeln, *v. a.*, odbobnjati, bobnjati pred kom.

Hertropfen, *v. n.*, sem kapati.

Hertummeln, *v. n.*, podvizati kam, sem.

Hertuten, *v. a.*, zatuliti, tuliti.

Herüber, *adv.*, sem čez, na to stran, na ta kraj (k govorečimu); über den Fluß herüber, čez potok sem; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern wird es im Sloven. meist durch die Vorsetzpartikel pre — gegeben.

Herüberbeugen, *v. a.*, pregniti čez kaj (k sebi).

Herüberblicken, *v. n.*, pogledati sem čez.

Herüberbringen, *v. a.*, prenesti čez kaj k govorečimu.

Herüberfahren, *v. a.*, prepeljati, prevoziti na to stran.

Herübergehen, *v. n.*, preiti na to stran, sem čez iti.

Herüberhangen, *v. n.*, sem prek viseti (čez kaj).

Herüberrufen, *v. a.*, preklicati čez kaj.

Herüberfehen, *v. n.*, sem čez iz česa gledati.

Herüberschleppen, *v. a.*, prevlačiti, prejaziti na to stran.

Herüberspringen, *v. n.*, sem preskočiti.

Herüberstellen, *v. a.*, sem prestaviti.

Herüberschreiten, s. **Ueberschreiten.**

Herüberwollen, **Herüberwünschen**, *v. n.*, hoteti, želeti si preiti na to stran.

Herüberzeigen, *v. n.*, na to stran kazati.

Herüberziehen, *v. a.*, prevleči na to stran; *v. n.*, preiti čez kaj —.

Herum, *adv.*, okoli, (in anderu slav. Munda. okolo), okrog, (*russ.* vokrug), krog, okrog in okrog, krog in krog; um das Haus herum, okoli hiše, okrog hiše, rings-, rundherum, okoli in okoli hiše, krog in krog; er muß daherum wohnen, tod nekje mora stanovati; in der Zusammensetzung wird es im Slovenischen, zumal wo die Rede von einer wirklichen Bewegung um einen Gegenstand ist, durch ob —, o —, auch mit okoli ausgedrückt; s. a. die Zusammensetzungen mit **Um.**

Herumabbrechen, *v. a.*, oblomiti, oblamati.

Herumbalgen, sich, *v. r.*, metati se, boriti se, puliti se.

Herumbeißen, sich, *v. r.*, klati se.

Herumbemühen, sich, *v. r.*, potruditi se okoli.

Herumbetteln, *v. n.*, beračiti po svetu (okoli).

Herumbeugen, *v. a.*, oviti, ovihati.

Herumbewegen, *v. a.*, obračati, kretati.
Herumbieten, *v. n.*, obslužiti, ponujajo obiti.
Herumbinden, *v. a.*, ovezati, ovezovati.
Herumbitten, *v. n.*, oprositi, prosé obiti, obrati.
Herumblättern, *v. a.*, prebirati bukve.
Herumblicken, *v. n.*, ozirati se, ogledovati se (na vse strani).
Herumborgen, *v. a.*, razposojevati, raznpati.
Herumbreiten, *v. a.*, obstreti, obstirati, obgerniti, obgrinjati, pogerniti okoli česa.
Herumbringen, *v. a.*, prinesti okoli; einen Wagen herumbringen, oberniti, okreniti voz; er ist nicht herumzubringen, ni ga moči napraviti, da bi šel okoli (da bi obšel —); *s. a.* **Abbringen** (von etwas).
Herumdenken, *v. n.*, razmišljevati, misliti in misliti.
Herumdrängen, sich, *v. r.*, siliti se okoli česa; *fig.* obsuti, obdati kaj.
Herumdrehen, *v. a.*, zaverteti, zasukati, verteti, sukati okoli česa, oberniti, obračati; den Kopf herumdrehen, oberniti se; oft viti z glavo, zvijati glavo; sich im Kreise herumdrehen, verteti se, sukati se; *s. a.* **Umdrehen**.
Herumdrehen, das, obračanje, krctanje.
Herumdürfen, *v. n.*, smeti obiti kaj.
Herumessen, *v. n.*, jesti zdaj pri enim, zdaj pri drugim.
Herumerzählen, *v. a.*, pripovedovati, raztresati pri ljudeh, raznašati.
Herumfahren, *v. n.*, um die Stadt, peljati se okoli mesta; hin und her fahren, voziti se po deželi, po svetu, semtertje; mit der Hand herumfahren, z roko seči, mahniti okoli —.
Herumfinden, *v. a.*, najti pot okoli česa.
Herumflattern, Herumfliegen, *v. n.*, obletati, obforleti kaj, leteti okoli; seine Blicke fliegen herum, nach dem *Serb.* strelja in striže z očmi.
Herumfließen, *v. n.*, obtekati kaj, teči okoli česa.
Herumforschen, *v. n.*, opraševati (po čem).
Herumfrage, die, opraševanje.
Herumfragen, *v. n.*, opraševáti, popraševati, razpraševati zavolj česa.
Herumfressen, *v. n.*, žreti po ščskarsko pri ljudeh.
Herumführen, *v. a.*, obvoditi; einen in der Stadt herumführen, voditi koga po mestu; einen bei der Nase herumführen, za nos voditi. (in allen slav. Mnnda.), brez britve briti; einen Graben um den Garten herumführen, narediti jarek okoli verta.
Herumführer, *s.* **Führer**.
Herumgabeln, *v. a.*, z vilicami okoli dregati.
Herumgängeln, *s.* **Gängeln**.
Herumgeben, *v. a.*, Wein, vino razdajati, po versti dajati.
Herumgehen, *v. n.*, um etwas, obiti, obhoditi, obhajati, iti okoli; in der Stadt herumgehen, hoditi po mestu; *serb.* kolati po —, obkolati; im Kreise herumgehen, verteti se; wo gehst denn du herum? kje pa ti pohajaš?; er geht um die Sache herum, wie die Katze um den heißen Brei, hodi okoli, kakor mačka okoli vrele kaše; das geht mir im Kopfe herum, ta reč mi hodi po glavi; ein wenig herumgehen, sprehoditi se; geh ein wenig im Garten herum, pohodi po vertu; es ging alles mit mir herum, vse se mi je obračalo pred mano; es geht ein Gerücht herum, ljudje govore, pravi se, sliši se.
Herumgehen, das, obhod, obhajanje.
Herumgießen, *v. a.*, obliti, oblivati, razlivati.
Herumglotzen, *v. n.*, zijati okoli.
Herumgraben, *v. a.*, razkopavati.
Herumgreifen, *v. n.*, ošlatati, ošlatovati, otipavati; in etwas herumgreifen, vtakniti roko v kaj in obračati jo.
Herumgucken, *v. n.*, lukati okoli sebe.
Herumhängen, *v. a.*, razvésiti okoli po —.
Herumhauen, sich, *v. r.*, sekati se.
Herumholen, *v. a.*, Einen herumholen, odpraviti koga od česa, odsvetovati mu kaj, ošteti, obrati koga.
Herumhören, *v. a.*, po versti poslnšati vse.
Herumhüpfen, *v. n.*, obskakati, obskakljati, obskakovati.
Herumhuschen, *v. n.*, švigati, smukati okoli.
Herumirren, *v. n.*, klatiti se, potikati se, tavati po svetu, *serb.* tumarati.
Herumjachtern, *v. n.*, verati se, motoviliti se po —.
Herumjagen, *v. n.*, dirjastiti, letati okoli; *v. a.*, prepojati, pojati po —.
Herumjauchzen, *v. n.*, ovriskati n. p. vas, prevriskovati po —.
Herumkehren, *v. a.*, oberniti, obračati.
Herumklassen, *v. a.*, zevaje obteči, obtekati.
Herumklettern, *v. n.*, plezati okoli česa; auf allen Bäumen herumklettern, preplezati vse drevesa, spenjati se po vsih drevesih.
Herumklimmen, *s.* **Herumklettern**.
Herumknüpfen, *v. a.*, obvozlati.
Herumkommen, *v. n.*, obiti; mit den Händen, objeti, obseči.
Herumkönnen, *v. n.*, moči obiti, obhoditi.
Herumkosten, *v. a.*, okuševati.
Herumkreuzen, *v. n.*, križem morja voziti se.
Herumkriechen, *v. n.*, plaziti, laziti kjekod.
Herumlagern, sich, *v. r.*, posaditi se, poleči, razposesti se okoli česa.
Herumlangen, *v. n.*, objeti, obseči, obsegati, obiti, okoli priti, overstiti se.
Herumlärmen, *v. n.*, šundrati, razbijati po —.
Herumlaufen, *a. n.*, obtekati, tekati, begati okoli česa, tekati po —, semtertje, potekavati, letati, vlačiti se, skitati se.

Herumläufer, der, potepin, vlačugar.
Herumläuferin, die, vlačugarica, skitalica.
Herumlauschen, *v. n.*, poslušati, prislušati pri ljudeh.
Herumlegen, *v. a.*, obložiti, oblagati, pometati okoli česa, razmetati, pumetati kamor si bodi.
Herumlenken, *v. n.*, zakreniti okoli —; einen herumlenken, *s.* **Herumholen**.
Herumliegen, *v. n.* ležati kjekod, brez reda; herumliegende Dörfer, vasi v obližji.
Herumlocken, *v. a.*, vabiti koga, da bi šel okoli —.
Herumlungern, *v. n.*, pohajati, lizati se okoli —.
Herummachen, *v. a.*, priterditi okoli česa; *v. r.* obiti kaj.
Herummischen, *v. a.*, premešati, mešati.
Herummögen, *s.* **Herumwollen**.
Herummüssen, *v. n.*, morati obiti, okoli iti.
Herumnarren, *v. a.*, pošiljati okoli kakor norca; *v. r.* sich mit Jemand herumnarren, norčevati s kom po (n. p. vasi).
Herumnehmen, *v. a.*, ogerniti se s čim; eine Sache herumnehmen, obračati na vso strani; einen herumnehmen, dobro obrati, ošteti koga.
Herumpacken, *v. a.* omotati, oviti, oprijeti.
Herumpatschen, *v. n.*, ploskati po —.
Herumpeitschen, *v. a.* pretepati, s šibo poditi okoli —.
Herumpflanzen, *v. a.*, obsaditi, obsajati.
Herumplacken, sich, *v. r.*, ubijati se (po svetu), polstiti se (Karst).
Herumpoltern, *v. n.*, razbijati, ropotati (po hiši).
Herumprügeln, sich, *v. r.*, tolči se, pretopati se po —.
Herumrasseln, *v. n.*, rožljati po —.
Herumrathen, *v. n.*, ugibati to in uno.
Herumreichen, *v. a.*, podajati po versti, okoli, oboašati; *serb.* obrediti.
Herumreisen, *v. n.*, potovati po svetu, obhoditi svet, hoditi križem sveta.
Herumreißen, sich, *v. r.*, ruvati se, tergati se.
Herumreiten, *v. n.*, objezditi kaj, jezditi, jahati kjekod, po —, okoli.
Herumrennen, *s.* **Herumlaufen**.
Herumrufen, *v. a.*, oklicati, obklicati.
Herumrütteln, *v. a.*, makatati, stresati, potresati.
Herumsagen, *v. a.*, povedati po versti, enimu za drugim.
Herumschaffen, *v. a.*, napraviti okoli česa kaj.
Herumschauen, *s.* **Herumblicken**.
Herumscherzen, *v. n.*, šale uganjati po —, šaliti se.
Herumschicken, *v. a.*, pošiljati po —.
Herumschielen, *v. n.*, obškeleti, škelcti okoli.
Herumschießen, *v. n.*, smukati po —, okoli; streljati po (gojzdu, zdaj tu, zdaj tam).
Herumschiffen, *v. n.*, voziti se po morji.
Herumschlagen, *v. a.*, ein Tuch um etwas, ogerniti, ogrinjati kaj s čim, omotati, okomotati; *v. r.* tolči se, pretepati se.
Herumschleichen, *v. n.*, krasti se po —, muzati se.
Herumschlendern, *v. n.*, gambati po —.
Herumschleppen, *v. a.*, vlačiti okoli česa, po —.
Herumschlingen, *v. a.*, opasati.
Herumschmarotzen, *v. n.*, obšeškati, šeškati po —.
Herumschmiegen, *v. a.*, ovijati se, oklepati se.
Herumschmieren, *v. a.*, obmazati, razmazati po —.
Herumschnüffeln, *v. n.*, ovohati, onjušiti, vohati po —; überall —, vse prevohati.
Herumschreiten, *v. n.*, obhoditi.
Herumschüren, *v. n.*, im Feuer, dregati v ogenj, podkurjati.
Herumschütten, *v. a.*, obsuti, obsipati, sipati okoli —, razsuti, razsipati po —.
Herumschwärmen, *v. n.*, rojiti, vlačiti se po —.
Herumschwärmer, der, klatež, vlačugar.
Herumschwänken, sich, *v. r.*, verteti se, sukati se.
Herumschwimmen, *v. n.*, oplavati kaj, plavati okoli česa.
Herumschwirren, *v. n.*, čverčati okoli —, po —.
Herumsegeln, *v. n.*, jadrati po morji.
Herumsehen, *s.* **Herumblicken**.
Herumsein, *v. n.*, um etwas, obiti kaj.
Herumsenden, *s.* **Herumschicken**.
Herumsetzen, *v. a.*, posaditi, djati okoli —, brez reda razpoložiti; *s.* **Herumlegen**.
Herumsingen, *v. n.*, in der Stadt, peti po mestu.
Herumsitzen, *v. n.*, sedeti okoli —.
Herumspähen, *v. n.*, prežati okoli, po —.
Herumspielen, *v. n.*, se igrati (n. p. na borjači).
Herumsprengen, *v. n.*, obdirjati, obletati.
Herumspringen, *v. n.*, obskakovati, skakati okoli —, skakati po —, semtertje; razleteti se po —, goniti se.
Herumspritzen, *v. n.*, obšterkati, obsikati, sikati po —, okoli —.
Herumsprühen, *v. n.*, odletavati, švigati po —.
Herumstänkern, *v. n.*, vse obiti in prestakniti.
Herumstampfen, *v. n.*, teptati po —.
Herumstäubern, *v. n.*, prašiti po —.
Herumstehen, *v. n.*, stati okoli; tu pa tam stati, kjekod, deržeč križem roke.
Herumsteigen, *v. n.*, klatiti se, hoditi okoli, po —.
Herumstellen, *v. a.*, obstaviti, postaviti okoli; pometati kjekod, brez reda.
Herumsteuern, *s.* **Herumschiffen**.
Herumstöbern, *v. n.*, premetavati, prestikati.
Herumstören, *s.* **Herumschüren**.
Herumstoßen, *v. a.*, suvati, goniti (po svetu).

Herumstreichen, *v. n.*, potepati se, klatiti se. vlačiti se, vlačugati se, skitati se.
Herumstreicher, der, potepin. potepuh, prepeljuh. klatež, vlačugar.
Herumstreicherin, die, potepinka, vlačugarica.
Herumstreiten, *v. n.*, prepirati se (s kom).
Herumstreuen, *v. a.*, obsuti, obsipati, razsipati, razsipavati.
Herumstricken, *v. n.*, oplesti, opletati.
Herumsuchen, *v. n.*, obiskati, iskati po —.
Herumtanzen, *v. n.*, oplesati, plesaje obiti, plesati po —.
Herumtasten, *v. a.*, obšlatati, obtipati, obtipavati. prešlatati.
Herumtragen, *v. a.*, obnesti, obnositi, obnašati, nositi okoli, nositi po —; eine Sache herumtragen, raznašati od hiše do hiše, povsod pripovedovati.
Herumträger, der, nosič, raznašavec.
Herumtreiben, *v. a.*, obgnati, obgoniti, goniti, tirati okoli —; sich herumtreiben, *v. r.*, klatiti se, klatariti se (po svetu), *poln.* veter goniti po ulicah; vlačiti se; *v. n.*, auf dem Meere, obračati se po morji, plavati, kakor valovi morja hočejo.
Herumtreten, *v. n.*, um Einen, obstopiti koga; *v. a.*, teptati.
Herumtrinken, *v. n.*, po versti piti; popivati po (o. p. po vasi).
Herumtrippeln, *v. n.*, drobneti okoli —.
Herumtrödeln, *v. n.*, gambati okoli —.
Herumtummeln, *v. a.*, sukati; *serb.* igrati konja; *v. r.* verteti se, obračati se.
Herumwallen, **Herumwandeln**, *v. n.*, obhoditi; sprehajati se po —.
Herumwälzen, *v. a.*, valiti; sich, *v. r.*, valjati se, valjuckati se.
Herumwandern, *v. n.*, potovati po —.
Herumwaten, *v. n.*, gaziti po, bresti, broditi po (vodi).
Herumwenden, *v. a.*, preoberniti, preobračati, premetati.
Herumwerfen, *v. a.*, preverči, premetati, razmetati, razmetavati; das Pferd herumwerfen, nagło zakreniti, oberniti; *v. r.*, im Lager, premetavati se po postelji.
Herumwickeln, **Herumwinden**, s. **Umwickeln**, **Umwinden**.
Herumwollen, **Herumwünschen**, *v. n.*, hoteti obiti.
Herumwühlen, *v. n.*, viti, prerivati po —
Herumzählen, *v. a.*, obšteti, po versti šteti.
Herumzanken, sich, *v. r.*, prepirati se, ujedati se, klati se s kom, svajati se s kom.
Herumzausen, *v. a.*, lasati, za lase vleči.
Herumzechen, *v. n.*, pijančevati (po mestu, zdaj v tej zdaj v drugi kerčmi).
Herumzeigen, *v. a.*, pokazovati ljudem (okoli).
Herumzerren, *v. a.*, natezati okoli česa.
Herumziehen, *v. a.*, obvleči, vleči, vlačiti okoli česa, *n. p.*, voz okoli hiše; einen Graben um das Feld herumziehen, potegniti, narediti rov okoli polja; *v. n.*, klatiti se, vlačiti se. vlačugati se; herumziehend, obhajajoč. obhoden, pohiševaven, pohajaven; ein herumziehender Lebenswandel, vlačuganje, skitanje; *v. r.*, vleči se okoli česa, obsegati, obdajati kaj.
Herumzupfen, *v. a.*, skubsti, sovati, dregati.
Herunter, *adv.*, sem doli, auch schlechthin doli (z verha k govorečimu), s. **Herab**; den Hügel herunter, navzdol z griča, *serb.* niz berdo; den Hut herunter! odkrij (odkrite) se!; vom Dache herunter, s strehe; in Bezug auf die Zusammensetzung mit Zeitwörtern s. **Herab**.
Herunterängeln, **Herunterbammeln**, **Herunterbegeben**, sich, **Herunterbekommen**, **Herunterbemühen** u. dgl. s. **Herabängeln**, u. s. w.
Herunterbringen, *v. a.*, *fig.*, na nič spraviti, vzeti, obrati koga, obožati.
Herunterfahren, **Herunterfallen**, s. **Herabfahren**.
Herunterfeilschen, *v. a.*, zbiti, zbijati. utergati. tergati.
Herunterhandeln, s. **Herunterfeilschen**.
Herunterkanzeln, *v. a.*, resnice beliti komu, ošteti koga hudo.
Herunterkommen, *v. n.*, s. **Herabkommen**; *fig.*, obožati, na nič priti, na zadnjo zarezo priti.
Herunterlesen, *v. a.*, prebrati vso stran od verha.
Heruntermachen, *v. a.*, sneti, snemati; Einen heruntermachen, grajati, ogovarjati, opravljati koga; *v. r.*, spustiti se s česa —.
Herunterreißen, *v. a.*, Einen, s. **Heruntermachen**.
Heruntersinken, *v. n.*, die Nacht sinkt herunter, noč se dela, spušča na zemljo; er ist tief heruntergesunken, globoko je padel.
Herunterwärts, *adj.*, z verha doli (k govorečimu), navzdol.
Herunterziehen, s. **Herabziehen**.
Hervor, *adv.*, aus einer Runde, izmed — (proti govorečimu); hinter dem Berge hervor, izza hriba; aus der Tasche hervor, iz žepa, u. s. w.; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, iz —, pre —, spre —, auch za —; s. **Heraus**.
Hervorarbeiten, sich, *v. r.*, izkopati se iz česa.
Hervorängeln, *v. n.*, pogledovati ljubeznjivo, iz —.
Hervorbegeben, sich, *v. r.*, iziti iz —, pomoliti se, pomaljati se iz —.
Hervorblicken, *v. n.*, pomoliti se, *serb.* viriti iz —.
Hervorblinken, *v. n.*, zalesketati se, lesketati se iz česa proti govorečimu.
Hervorblitzen, *v. n.*, zabliskati se iz —.
Hervorblühen, *v. n.*, prevesti, cvesti iz —.
Hervorbrechen, *v. n.*, predreti iz —, pretergati iz; von der Sonne, zasvetiti se; in O. Kr. u. *Serb.* a. prigraniti, graniti.
Hervorbrennen, *v. n.*, plamoneti iz —.
Hervorbringen, *v. a.*, iznesti, prinesti, prinašati iz (skritiga kraja proti govorečimu); aus der Tiefe hervorbringen, izvleči iz globine; ans Tageslicht hervorbringen, na dan spraviti; erschaffen, ustvariti, stvarjati; von der Erde, roditi; dies brachte große Veränderung hervor, iz tega je vstala, prišla velika prememba, to je napravilo velike premembe; er konnte kein Wort hervorbringen, besedice ni bilo iz njega, besede ni mogel izreči, izustiti; s. a. **Erzeugen**.

Hervorbringer, s. **Erzeuger**.
Hervorbringung, s. **Erzeugung**, **Production**.
Hervordämmern, *v. n.*, svitati, prizarjati.
Hervordampfen, *v. n.*, zahlapeti iz —.
Hervordenken, s. **Erdenken**.
Hervordenten, *v. a.*, iztolmačiti.
Hervordonnern, *v. n.*, zagermeti iz (dalje).
Hervordrängen, *v. a.*, potisniti, potiskati iz —; *v. r.*, tiščati, siliti iz —.
Hervordringen, *v. n.*, predreti, prevreti iz, valiti se, siliti iz —.
Hervordürfen, *v. n.*, smeti iziti iz —, izpod —.
Hervoreilen, *v. n.*, pohiteti, hiteti na dan iz —.
Hervorfahren, *v. n.*, peljati se iz —.
Hervorflammen, *v. n.*, švigniti, švigati iz —.
Hervorflattern, **Hervorfliegen**, *v. n.*, izleteti, izletati, leteti iz —.
Hervorfließen, *v. n.*, poteči, teči iz —.
Hervorflimmern, s. **Hervorblinken**.
Hervorführen, *v. a.* izpeljati, peljati iz.
Hervorgehen, *v. n.*, iziti, izhajati iz —; daraus geht hervor, iz tega se vidi, kaže, pokazuje, razodeva; na dan priti.
Hervorglänzen, *v. n.*, zasvetiti se iz —; hervorglänzende Eigenschaft, nach dem *Serb.* odlična, odlikujoča lastnost; der hervorglänzende Mond, svetli, beleči se mesec.
Hervorgleiten, *v. n.* izpolzniti.
Hervorglühen, *v. n.*, zažariti se.
Hervorgraben, *v. a.*, izkopati iz —.
Hervorgucken, *v. n.*, polukati, lukati, *serb.* prövirkivati, viriti iz česa (proti govorečimu), pomoliti se, pomaljati se, stegovati se.
Hervorgurgeln, *v. a.*, izgergotati.
Hervorhallen, *v. n.*, zadoneti, doneti iz —.
Hervorheben, *v. a.*, izpraviti, izvleči iz —, na svetlo postaviti; *v. r.*, odlikovati se, skazati se, poslaviti se; in der Malerei s. **Heben**.
Hervorholen, *v. n.*, izvleči, potegniti kaj iz —.
Hervorhüpfen, *v. n.* poskakljati, skakljati iz —.
Hervorkehren, *v. a.*, iznesti, izmetati, pomesti iz —.
Hervorkeimen, *v. n.*, pognati, poganjati, izcimiti se, cimati, kliti iz —, *serb.* proniknuti, niknuti.
Hervorkommen, *v. n.*, iziti, izhajati; pomoliti se, pokazati se iz —, priti na dan, na videz.
Hervorkönnen, *v. n.*, moči iziti iz —, izpod —.
Hervorkriechen, *v. n.*, izlesti, izlaziti, lesti iz —, izpod —; s. a. **Herauskriechen**.
Hervorlächeln, *v. n.*, zasmejati, zasmehljati se iz —; von der Sonne, pomoliti se, prigraniti (izza oblakov).
Hervorlangen, *v. a.*, poseči po kaj in potegniti iz —.
Hervorlassen, *v. a.*, izpustiti, izpuščati.
Hervorlaufen, s. **Herauslaufen**.
Hervorlegen, *v. a.*, deti ven, na videz.
Hervorleuchten, *v. n.*, zasvetiti, posvetiti, (se) izza —; aus dieser Begebenheit leuchtet hervor, iz tega prigodka se sveti, se jasno vidi, s. **Erhellen**.
Hervorlocken, *v. a.*, izvabiti, izmamiti iz, izmed —.
Hervormurmeln, *v. n.*, zamermrati, mermrati iz —.
Hervormüssen, *v. n.*, es muß hervor, mora iti (iz —, ven); er muß hervor, mora iziti, priti izmed —, izpod —.
Hervornehmen, *v. a.*, vzeti, potegniti izmed —.
Hervorquillen, *v. n.*, vervreti, cereti iz —.
Hervorragen, *v. n.*, moleti, šterleti iz — peceti iz — (*Jarn.* pičati); durch Kenntniße vor Allen hervorragen, prekositi, premagati z nčenostjo vse druge, več vediti kakor vsi drugi.
Hervorragend, *adj.* odličen, odlikovaven; visok, (nad drugimi).
Hervorragenheit, die, odličnost, slavnost.
Hervorragung, die, šterlina, nach *V.* moljava.
Hervorrauchen, *v. n.*, pokaditi se, kaditi se iz —.
Hervorrauschen, *v. n.*, šumeti iz —, izpod —.
Hervorrecken, *v. a.*, iztegovati.
Hervorreichen, *v. a.*, podati, prožiti iz —.
Hervorreißen, *v. a.*, iztergati, tergati.
Hervorreifen, *v. n.*, izhajati iz —.
Hervorrennen, *v. n.*, zadirjati, dirjastiti iz —.
Hervorringen, sich, *v. r.*, izviti se, z velikim trudam spraviti se na videz.
Hervorrinnen, *v. n.*, teči iz —.
Hervorrücken, s. **Herausrücken**.
Hervorrufen, *v. a.*, izklicati, poklicati iz —; einen Rechtsstreit hervorrufen, priložnost k pravdi dati, iz tega se je izlegla, izcimila pravda.
Hervorscharren, *v. a.*, izgrebsti, izgrebati.
Hervorscheinen, s. **Hervorleuchten**.
Hervorschieben, *v. a.*, potisniti iz —.
Hervorschießen, *v. n.*, smukniti, smukati, šiniti iz —.
Hervorschleichen, *v. n.*, izmuzati se iz —.
Hervorschleppen, *v. a.*, izvleči, izvlačiti iz —.
Hervorschlüpfen, *v. n.*, smukniti iz —.
Hervorschmeißen, *v. a.*, metati, lučati iz —.

Hervorschwingen, sich, *v. r.*, vzdigniti se nad druge.
Hervorsein, *v. n.*, noch ist die Sonne nicht hinter den Bergen hervor, še ni solnca izza gore.
Hervorsprechen, *v. n.*, spregovoriti iz—.
Hervorspringen, *v. n.*, zagnati se, zakaditi se iz —.
Hervorsprießen, s. Hervorkeimen.
Hervorspringen, *v. n.*, izskočiti, skočiti iz —.
Hervorsprudeln, s. Hervorrinnen.
Hervorstechen, *v. n.*, *fig.* prekositi, premagati druge, povišati so nad druge, odlikovati se, *serb.* nadkriliti, previsiti.
Hervorstehen, *v. n.*, moleti, šterleti, s. Hervorragen; *poln.* sterczeć.
Hervorsteigen, *v. n.*, iziti, izstopiti iz—.
Hervorstrahlen, *v. n.*, prigraniti, graniti (in O. Kr. u. *serb.*)
Hervorstrecken, *v. a.*, pomoliti, prožiti iz —, izpod —.
Hervorströmen, *v. n.*, vreti, valiti se iz —, izpod —.
Hervorstürzen, *v. n.*, pasti, zagnati se iz —.
Hervorsuchen, *v. a.*, poiskati izmed —, iskati.
Hervortauchen, s. Auftauchen.
Hervorthun, sich, *v. r.*, skazati se, odlikovati se, poslaviti se pred drugimi.
Hervortönen, *v. n.*, zadoneti, doneti iz—.
Hervortreiben, *v. a.*, izgnati, izganjati, izpoditi iz —, na videz; bei den Malern, s. Heben.
Hervortreten, *v. n.*, iziti, v oči biti, udarjati, očiten, viden biti; treten Sie hervor, stopite naproj (izmed množice); s. a. Hervorragen.
Hervorwachsen, *v. n.*, zrasti, rasti iz —, pognati, poganjati.
Hervorwälzen, *v. a.*, izvaliti iz —, na videz.
Hervorweisen, *v. a.*, pokazati, pokazovati.
Hervorwollen, *v. n.*, er will hervor, hoče iziti iz —, izpod —, ven; rad bi (izpod klad).
Hervorzaubern, *v. a.*, narediti, izčarati kaj.
Hervorzeigen, *v. a.*, pokazati izmed —.
Hervorziehen, *v. a.*, potegniti, potezati iz —, izmed —, izvleči iz —; einen hervorziehen, povzdigniti koga, odlikati, poslaviti; med ljudi spraviti.
Herwackeln, *v. n.*, prikinkati, prigugati se, gugati se proti (govorečimu).
Herwagen, sich, *v. r.*, upati si, derzniti sem; er wagt sich nicht zu mir her, ne upa si, ne derzne k meni.
Herwälzen, *v. a.*, privaliti, valiti k; *v. r.*, valiti se k —.
Herwandeln, *v. n.*, iti, šotati sem, k —.
Herwanken, *v. n.*, upotekaje se iti k —.
Herwärts, *adv.*, tu bližej, tu sem (k govorečimu).
Herwatscheln, s. Herwackeln.
Herwechsel, s. Rückwechsel.
Herweg, der, pot sem (nach *V.* sempot); auf dem Herweg, gredoč sem, na to stran.
Herwehen, *v. n.*, sem pihati, veti.
Herweisen, *v. a.*, sem. na to stran oberniti, napotiti, pokazati.
Herwenden, *v. a.*, na to stran, k govorečimu oberniti.
Herwerfen, *v. a.*, vreči, metati k —.
Herwinken, *v. n.*, er winkt mir her, miga mi, pomiguje mi.
Herwollen, *v. n.*, er will zu mir her, k meni hoče, si želi.
Herwünschen, *v. a.*, ich wünsche ihn her, rad bi ga tukaj vidil, želim, da bi k meni prišel; *v. r.*, želeti si sem.
Herwürthen, *v. n.*, privihariti, pridivjati, divjati (k govorečimu).
Herz, das, serce; Muth, serčnost, serce; Kern, jedro, serce, oserője, nach *M.* serčika, s. a. Mark; das Herz pochet, serce tripa, vtripa, triplje, terka; klopft, tolče; schlägt bije, polje, kljuje; mein Herz bricht mir, serce se mi terga, mi poka; mein Herz brach mir gegen ihn, užalilo se mi je do njega, smilil se mi je; die Rede geht mir zum Herzen, nach *V.* prilega se mi beseda; s. a. Gehen; mein Herz! duša moja, serce moje! so lange mir das Herz im Leibe schlägt, dokler mi bo kri tekla po žilah, dokler bom živ; das gab ihm einen Stich ins Herz, to mu je presunilo serce, to ga je razžalostilo; das Herz blutet mir, s. Bluten; Einem das Herz schwer machen, razžalostiti koga hudo, do dna serca; das liegt mir wie ein Stein am Herzen, to mi serce teži, to me zelo tišči, boli; es wird mir dabei enge ums Herz, serce mi stiska, stesnuje; sprechen wie es Einem ums Herz ist, govoriti od serca, iz serca, odkritoserčno; wie war dir dabei ums Herz? kako ti je bilo (pri sorci)? mir ist es warm ums Herz, serce mi je zgrelo, nach *V.* meni je pri serci vroče; Eines Herz verwunden, raniti serce; es brach ihm das Herz, s. Brechen; dem Herzen Luft machen, ohladiti serce; dem Herzen einprägen, s. Einprägen; der Gram frißt ihm das Herz ab, ujeda se, izjeda se, žalost ga mori, jé; das Herz will mir springen, serce mi hoče počiti, razpočiti se; das zerreißt, zerschneidet mir das Herz, to mi terga, cepi, reže serce; Eines Herz fangen, fesseln, bestricken, ujeti (v mreže), omrežiti, s. a. Erobern; er gäbe ihm das Herz aus dem Leibe, dal bi mu oko iz glave; Hand übers Herz legen, položiti, djati roko na serce; Einen an sein Herz drücken, pritisniti koga k sercu, prigerliti, objeti; er hat ein theilnehmendes Herz, usmiljeniga, dobriga serca je; harten Herzens sein, terdiga, kamnitiga serca biti; er hat sein Herz verhärtet, serce se mu je poterdilo, je okamnelo; das geht, greift ihm ans Herz, to mu sega do serca, *serb.* to mu dira v serce; s. a. Gefühl; im Herzen von Krain, v sredi Krajnskiga, sred krajnske dežele; im Herzen denken, sam pri sebi misliti; mein Kind, das ich vom Herzen liebe, otrok moj, ki ga serčno ljubim; an das Herz gewachsen sein, k sercu prirasti, na serci zrasti; sich eine Lehre zu Herzen nehmen, nauk si k sercu vzeti, jemati; s. a. Beherzigen; vom Grund des Herzens, iz dna serca, iz vsiga serca; im Herzen betrübt sein, u. s. f. ves v skerbi biti; das liegt mir sehr am Herzen, vse moje misli so na to obrnjene, za to mi je veliko mar, poganjam se za to; er besitzt mein ganzes Herz, njegov sem z dušo in s sercam; zaupati, zanašati se; er hat sein Herz auf der Zunge, kar mu je na sercu, to mu je tudi na jeziku; ich kann es nicht übers Herz bringen, s. Bringen; sein Herz verschließen, zapreti serce, ne marati za ljudsko žalost, tudi nikomur ne razodeti svojih misel; ein Herz zu Jemand fassen, zaupati komu svoje skrivnosti, odkriti, razodeti svoje misli; er ist mit ihm ein Herz und eine Seele, sta kakor dve duši v enim telesu; vom Herzen, od serca, iz serca; schäme dich in dein Herz, sramuj se sam pred sabo, sram te bodi v serce, v dušo! man kann Niemanden ins Herz sehen, nikomur ni moči v serce pogledati, ni napisano na čelu, kar ima v serci; es gilt, wohin das Herz zielt, že velja, kamor serce pelja; es fiel mir ein Stein vom Herzen, kamen se mi je odvalil od serca, pri sercu se mi je ohladilo, mi je odleglo; was vom Herzen kommt, geht zum Herzen, kar od serca pride, k sercu gre, se serca prime; wovon das Herz voll ist, geht der Mund über, kar serce misli, jezik govori, iz obilnosti serca usta govoré, česar je polno serce, to rado iz ust gre; Gott prüft Herz und Nieren, Bog pozna misli in željo; sein Herz an eine Person oder Sache hängen, na kaj serce navezati; das Unglück des Vaterlandes geht Niemand zu Herzen, nesreča domovine nikogar ne boli; einem etwas ans Herz legen, priporočati komu živo, skerbi izročiti; das Herz am rechten Fleck haben, s. Fleck; ein Mensch ohne Herz, brezserčin, necutin človek; zum Herzen sprechen, živo, vnemljivo, na serce govoriti; aus dem Herzen beten, zvesto, serčno moliti; von Herzen arm, prav ubog; sein Herz ist ihm geschwunden, serce mu je upadlo, ves up, vso serčnost je zgubil; ich habe das Herz nicht, ne upam si, nimam serca za to, bojim se; alle Herzen flogen ihm zu, vsem se je priljubil, prikupil; im Kartenspiel, serce, *poln.* červen.

Herz-, Herzens-, in Zuſtzg., serčni.
Herzader, die, serčna žila, žila serčnica.
Herzahlen, *v. a.*, plačati komu.
Herzählen, *v. a.*, šteti, naštevati, na perste šteti.
Herzallerliebst, *adj.*, spreljub.
Herzangreifend, *adj.*, serce stresajoč.
Herzarznei, die, zdravilo za serce.
Herzaubern, *v. a.*, prieoprati*, pričarati.

Herzballen, s. Herzmuskel.
Herzbalsam, der, mazilo za serce.
Herzbein, s. Hirschbein.
Herzbeklemmung, die, stiskanje, stesnjava serca, tesnoba serca.
Herzbeklommen, *adj.*, tesnoserčen.
Herzbeschwerung, die, težko serce, težave ob serci.
Herzbetrübt, *adj.*, žalostniga serca.
Herzbeutel, der, (Pericardium), Herzsack, Herzbündel, serčni mehur, nach den übrig. slav. M. obserčje; nach dem *Poln.* a. serčna mošnja.
Herzbeutelwasser, das, oserčna voda.
Herzbeutelwassersucht, die, serčna vodenica, vodenica v serčnim mehurji, v obserčji.
Herzbewegend, *adj.*, segajoč v serce, ginljiv.
Herzblatt, das, ein junges, noch nicht entwickeltes Blatt an den Pflanzen, nach *M.* serdečje; ein Kind, Liebling, ljubljenik, miloček, serček, serčice moje; verächtlich, zlatorit—; s. a. Zwerchfell; im Kartenspiel, rudeča kvarta.
Herzblume, s. Borretsch.
Herzblut, das, kri od serca, serčna kri, *fig.*, kar je komu naj ljubši, naj dražji.
Herzbrand, der, serčni prisad, snet.
Herzbrechend, *adj.*, v serce skleč, serce tergajoč, razdirajoč.
Herzbruder, s. Herzensbruder.
Herzbündel, s. Herzbeutel.
Herzchen, das, serčice; mein Herzchen, duša moja, serce moje, serček moj!
Herzdrücken, das, tiščanje na serci, na, pri serci ga tišči.
Herzdurchbohrend, s. Herzzerreißend.
Herzeichnen, *v. a.*, načertati, narisati komu.
Herzeigen, *v. n.*, pokazovati (proti govorečimu).
Herzeindringend, *adj.*, v serce predirajoč.
Herzeleid, das, serčna bolečina, (serčna) žalost, velike skorbi, serčna bol.
Herzen, *v. a.*, na serce pritiskati, gerliti, objemati; liebkosen, ljubiti, ljubkati, rad imeti, milovati.
Herzenbändiger, der, krotivec serc(a).
Herzenblatt, das, in den Karten, serce, rudeča kvarta, s. a. Herzblatt.
Herzerfreuer, der, razveseljevavec serca.
Herzfängerin, s. Coquette.
Herzfeßler, der, opanljivec, slepivec serc.
Herzengend, *adj.*, serce stiskajoč.
Herzenkönig, der, kralj serc, rudeči kralj.
Herzenkönigin, die, kraljica serc.
Herzensangst, die, serčna skerb, serčna tesnoba, britkost.
Herzensbangigkeit, die, tesnoba, težava pri serci.
Herzensblick, der, pogled v serce.
Herzensblut, s. Herzblut.
Herzensbruder, der, Herzensbrüderchen, das, serčni, prisercni, dragi brat ali prijatel.

Herzensdieb, der, tat serca, kdor je komu serce ukradel, vzel.
Herzenserquickung, die, okrepčava serca.
Herzensfalte, die, zapletek, zvitek serca, skrivna želja.
Herzensfrau, die, preserčna žena, gospá, predobra žena.
Herzensfreude, die, priserčno, resnično, pravo veselje; eine Herzensfreude haben, v serci se veseliti; bot. s. **Waldmeister**.
Herzensfreund, der, priserčni prijatel.
Herzensfreundin, die, priserčna, serčna prijatlica.
Herzensfroh, *adj.*, prav vesel, iz serca vesel.
Herzensfülle, die, obilje serca.
Herzensgebet, das, serčna molitev, molitev iz serca.
Herzensgelüst, s. **Herzenslust**.
Herzensglaube, der, serčna vera, prava, iskrena, živa vera.
Herzensgrund, der, dno serca; trunkener Mund spricht aus Herzensgrund, kar trezen misli, pijan govori; vom Herzensgrunde, iz vsiga serca, iz vse duše.
Herzensgut, *adj.*, iz serca dober, predober, prav dober.
Herzensgüte, die, serčna dobrota, dobrota serca, velika dobrota.
Herzensjunge, der, ljubi dečak.
Herzenskind, das, ljubeznjivo dete, serček; *serb.* (materino) zlato.
Herzenskönigin, die, kraljica serca.
Herzenskummer, der, serčna žalost, otožnost, serčna toga.
Herzenskundiger, der, serca znajoč, sercovid, serca poznávec.
Herzenslust, die, serčna radost, serčno, iskreno veselje; nach Herzenslust handeln, delati po volji, kamor koga serce pelja, kakor si serce poželi, zaželi; dosita.
Herzensmackel, die, madež serca, oskrumba serca, greh.
Herzensmann, der, predobri mož, človek.
Herzensmeinung, die, ich sagte ihm meine Herzensmeinung, povedal sim mu, kar v serci mislim.
Herzensmensch, s. **Herzensmann**.
Herzensmutter, die, spreljuba matka.
Herzensnoth, die, velika nadloga.
Herzensqual, die, serčna muka; er hat eine Herzensqual, serce ga trapi, na serci je bolan.
Herzensreue, die, resnično kesanje.
Herzensschlag, s. **Herzschlag**.
Herzensschwester, die, priserčna, ljuba sestra.
Herzenssprache, die, serčni govor, jezik.
Herzenstrost, der, tolažba, uteha serca; (Mentha sylvat.) gojzdna meta.
Herzensvater, der, ljubi oče.
Herzenswahrheit, die, živa resnica.
Herzensweh, s. **Herzweh**.
Herzenswillig, *adj.* prav voljan.
Herzenswunsch, der, živa želja, serčna želja; nach Herzenswunsch, prav kakor si je kdo želel.
Herzentströmmend, *adj.* iz serca izhajajoč, tekoč.
Herzentzündung, die, serčna vnetica, vnetica serca.
Herzenvoll, *adj.* preserčen.
Herzenzahm, *adj.*, iz serca krotak.
Herzenzähmer, s. **Herzenbändiger**.
Herzerbittert, *adj.* grenkiga serca.
Herzerfreuend, *adj.* serce razveseljujoč, krepčajoč; das ist herzerfreuend, to razveseljuje, okrepčava človeku serce.
Herzerhebend, *adj.* serce vzdigajoč, kar serce povzdiguje.
Herzerren, *v. a.*, privleči, nategovati (sem, k —).
Herzerschütternd, *adj.* serce stresajoč, serce predirajoč.
Herzfehler, der, skaza, hiba serca. *(v)* na serci.
Herzfell, s. **Herzbeutel**.
Herzfieber, das, serčna merzlica; s. a. **Auszehrung**.
Herzfinger, der, **Goldfinger**.
Herzförmig, *adj.* sercu podoben, v podobi serca.
Herzfressend, *adj.* sercobolen. serce ujedajoč.
Herzfreund, s. **Herzensfreund**.
Herzgeflecht, das, serčna pleteniua.
Herzgeliebter, der, preserčni (prijatel).
Herzgeschwulst, die, serčni otok, otok serca.
Herzgespann, das, sercobolja, tiščanje in bolečina pod kratkimi rebri; s. a. **Löwenschwanz**.
Herzgewächs, s. **Herzpolyp**.
Herzgewinnend, *adj.* ljubeznjiv.
Herzgrube, die, **Herzgrübchen**, das, die kleine Vertiefung in der Mitte des äußern Leibes unter der Brust, žličica, serčna jamica.
Herzhaft, *adj.* serčen, junašk, mošk, korenjašk, *serb.* hrabren.
Herzhaftigkeit, die, serčnost, nach dem *Serb.* und *Russ.* hrabrost.
Herzhaut, die, s. **Herzbeutel**.
Herzhöhle, die, serčna votlina.
Herziehen, *v. a.*, privleči, potegniti, vleči sem, k — *v. n.* preseliti se sem.
Herzig, *adj.* preserčen, ljubeznjiv, mil, lep, prav lep.
Herzinnig, *adj.* u. *adv.* serčen, od serca, iz serca, iz vsiga serca (n. pr. ljubiti Boga).
Herzkammer, die, serčni predal, predalček.
Herzkirsche, die, serčica, neke španske češnje v podobi serca.
Herzklappe, die, serčni zaklopec.
Herzklopfen, das, serčno tolčenje, tripanje, bitje serca.
Herzknorpel, der, s. **Brustbein**.
Herzkohl, der, glavato zelje.
Herzkränkend, *adj.*, serce žalijoč.
Herzkraut, s. **Vienenkraut**.
Herzläppchen, s. **Herzohr**.

Herzlaub, das, in den bildenden Künsten, nach *V.* serčasto listovje.
Herzlich, *adj.* u. *adv.* iz serca, priserčen, serčen; herzlich gern, prav rad, iz serca rad; herzlich sauer, prav kisel, močno kisel.
Herzlichkeit, die, priserčnost, serčnost.
Herzlieb, *adj.*, preserčno ljub, spreljub, predrag.
Herzliebchen, das, serček.
Herzlos, *adj.*, brezserčen, brezdušen; Herzlose, der, brezdušnik, die, brezdušnica; furchtsam, plašljivec, plašljivka.
Herzlosigkeit, die, brezserčnost, brezdušnost, *fig.* plašljivost, strašljivost.
Herzmuskel, die, serčna mišica.
Herznagel, der, jezik na tehtnici.
Herznagend, *adj.*, grizeč, jedoč serce.
Herznerve, die, serčna čutnica.
Herzog, der, vojvoda.
Herzogin, die, vojvodinja, nach *M.* vojvodica.
Herzoglich, *adj.*, vojvodsk; die herzogliche Würde, vojvodija, vojvodstvo.
Herzogsmantel, der, vojvodov plašč, plajš.
Herzogssohn, der, vojvodič.
Herzogthum, das, vojvodstvo, vojvodina.
Herzohr, das, Vorkammer, in der Anatomie, serčno ušesce, serčni ohelj.
Herzpochen, das, s. **Herzklopfen**.
Herzpolyp, der, polip na serci.
Herzröhre, die, in der Anatomie, serčna cev, piščal, pišal *(Zal.)*.
Herzrad, das, zapadno kolo (v uri).
Herzrührend, *adj.*, v serce segajoč.
Herzsack, s. **Herzbeutel**.
Herzsangader, die, serčna sesavka.
Herzschild, das, srednji škitek (v podobi serca na gerbih).
Herzschlächtig, *adj.*, von Pferden, nadušljiv oder nedušljiv, nach *V.* sižen.
Herzschlächtigkeit, die, naduha; nach Andern, neduha.
Herzschlag, der, serčni udar, bitje. tolčenje serca; s. a. **Geschlinge**.
Herzschraube, die, srednji vijak.
Herzspann, s. **Herzgespann**.
Herzsprosse, die, serce, serčna bilka.
Herzstärkend, *adj.*, serce krepčajoč, okrepčevaven; ein herzstärkendes Mittel, krepčalo serca.
Herzstärkung, die, krepčanje, krepčalo (serca).
Herzstein, der, serčasti kamen.
Herzstengel, das, s. **Herzsprosse**.
Herzstoß, der, udar v serce; s. a. **Gnadenstoß**.
Herzu, *adj.*, sem, k meni, k nam; s. **Herbei**, **Her**.
Herzubringen, **Herzudrängen**, s. **Herbeibringen**.
Herzueilen, *v. n.*, priskočiti, priliteti, biteti (k govorečimu).
Herzug, der, pot sem; auf dem Herzuge, potujoč, gredoč sem, na to stran.
Herzunahen, *v. n.*, približati, približevati se k —.
Herzutreten, *v. n.*, pristopiti k —.
Herzverein, der, združba sero, serčna družba.
Herzvoll, *adj.*, serčen, polu občutljejev.
Herzwarm, *adj.*, z gorkim sercam.
Herzwassersucht, die, serčna vodenica.
Herzweh, das, bolečina, bol na —, pri serci.
Herzwingen, *v. a.*, primorati, prisiliti, morati, naganjati koga, da pride sem, k —.
Herzwunde, die, serčna rana, rana na serci.
Herzwurm, der, glista.
Herzwurzel, die, an den Bäumen jene, welche senkrecht in die Erde gehet, serčna korenina, ki gré naravnost v tla; nach *V.* kol, nach dem *Poln.* matica, glavna korenina, nach *Ravn.* živak.
Herzzerreißend, *adj.*, serce razdirajoč, tergajoč.
Herzzittern, das, trepet, tresenje serca.
Heschelrechen, s. **Nachrechen**.
Hespe, s. **Häspe**.
Hesperus, der, večérnica, večérna zvezda.
Hesperiden, *pl.*, Hesperidke.
Hesse, s. **Espe**.
Hetäre, die, s. **Lustdirne**.
Heterodox, *adj.*, krivovérsk, drugovérsk.
Heterodoxe, der, krivoverec, inoverec.
Heterodoxie, die, krivovérstvo, drugovérstvo, inovérstvo.
Heterogen, *adj.*, inoroden, raznoroden, raznoversten.
Heterogenität, die, inorodnost, raznorodnost; s. a. **Ungleichartigkeit**.
Heteronomie, die, inozakonstvo.
Hetschepetsch, s. **Hagebutte**.
Hetzbahn, s. **Hetze**.
Hetzbold, der, draživec, šuvač.
Hetze, die, gonja, dražba, ščevanje oder šúvanje, šuvanje, šuljenje, huskanje, kuskarija, šuotanje; er ist in der Hetze, v zadregi je, do gostiga mu je prišlo; od vsih strani ga pesté; eine Hetze mit Jemanden haben, poganjati se, podajati se s kom; eine Hetze Hunde, trama psov, huska psov; eine Hetze Kinder, kup otrok; s. a. **Hetzplatz**; **Elster**.
Hetzen, *v. a.*, goniti, poditi, dražiti, podbezati, ščevati ali ščuvati, šuvati, šuntati, huskati, šuliti, drastiti, *böhm.* štvati; er ist mit allen Hunden gehetzt, nach dem *Serb.* bil je na situ in na rešetu. zvit in prepekan je; an einander hetzen, razdražiti, kost vreči med —, zavaditi; zur Genüge hetzen, naščevati se; einen hetzen, nagajati komu, dražiti ga, na pete biti mu; *v. n.*, poditi se. leteti za čim.
Hetzer, der, draživec, šuntar. huskar, ščevavec.
Hetzgarten, der, huskavnica, gonivnica.
Hetzhund, der, gonjski pes.
Hetzjagd, die, gonja, lov z gonjo.
Hetzpeitsche, die, korobač, lovski bič.
Hetzplatz, s. **Hetzgarten**.
Hetzriemen, der, jermen.
Hetzstrick, der, konopec. na kterim so lovski psi privezani.

Heu, das, seno (in allen slav. M.), in einigen Gegenden auch merva, was jedoch nur Bischen, Splitter, kleine Stücklein bedeutet; Heu machen, seno kositi in spravljati, s senam delo imeti; hartes Heu, s. **Hartheu**; griechisches Heu, s. **Bockshorn**; Hügelheu, berdina; Gartenheu, vertina; Schilfheu, ločina; Heu in die Schupfen werfen, zmetovati, zmetati (vzmetati).

Heu-, in Zssgen., seneni.

Heuabfall, der, senena merva, drnbtina, seneni drob, snipor.

Heubauer, der, senar.

Heubaum, der, der Wiesbaum, žerd. *f.*

Heubirn, die, ovsenka.

Heublume, die, cvetlica ob košnji.

Heuboden, der, senica, auch svisli, nach *Gutsm.* senjak, (*böhm.* u. *russ.* senik), šupa* za seno.

Heubucht, die, **Heubarn**, ein Verschlag in einem Stalle, wo das Heu verwahrt wird, senjak, senik.

Heubund, Heubündel, das, poreslo sena, zvezek sena.

Heuch, s. **Halszapfen, Zapfen.**

Heuchelbube, der, hinavski fantalin.

Heuchelbuße, die, hinavska, hlinjenn, hlimbena pokora.

Heuchelchrist, der, hinavski kristjan.

Heuchelei, die, hinavščina, hinavšina, hinavstvo, hlimba, himba, poniglavstvo, nach *Gutsm.* skazljivost, *altsl.* u. *russ.* licemér'stvo, pritvor'stvo.

Heuchelglaube, der, hinavska vera.

Heuchelmann, s. **Heuchler.**

Heucheln, *v. n.* u. *a.*, hliniti se, (svetohliniti se), hinavčevati, hiniti se; (po krivim) skazovati se, delati se (n. p. dober), *altsl.* licemériti se, *serb.* pretvarati se; er heuchelt Freundschaft, dela se prijatel, eder prijatla.

Heuchelreue, die, hinavsko kesanje.

Heuchelthräne, die, hinavska solza.

Heuchelwerk, das, hinavščina, hinavšina.

Heuchler, der, hinavec, hlinec, svetohlinec, prilizovavec; ein böser Heuchler, poniglavec. *altsl.* licemér, nach *Jarn.* vertorep.

Heuchlerbande, die, hinavci *pl.*

Heuchlerin, die, hinavka, svetohlinka, prilizovavka.

Heuchlerisch, *adj.*, hinavsk, himben, hlinljiv, poniglav, nach *Gutsm.* skazljiv, *serb.* licemeran, pretvoran, dvolićan.

Heuen, *v. n.*, seno spravljati, seno kositi in sušiti, s senam se pečati ali delo imeti.

Heuer, *adv.*, in diesem Jahre, letas; *adj.*, s. **Geheuer.**

Heuer, die, s. **Pacht**; die Heuer bezahlen, s. **Pachtschilling.**

Heueracker, der, v zakup ali štant dana njiva.

Heuerig, Heurig, *adj.*, letašenj, — tega leta; der heurige Wein, novo vino.

Heuerling, der, das, was von diesem Jahre ist, letašnjik; s. a. **Miethsmann, Pächter.**

Heuern, s. **Miethen, Pachten, Heurathen.**

Heuernte, die, košnja, seča; nach *M.* kositva sena, senokošnja, senoseča.

Heuerschilling, der, s. **Pachtschilling, Miethzins.**

Heuet, die, Zeit zum Heuen, Heu zu machen, košnja, čas senéne košnje.

Heufehm, s. **Fehm.**

Heufuhre, die, seneni voz, voz, peljaj sena.

Heufutter, das, senéna klaja, senéna pica, pokladanjo sena.

Heugabel, die, senene vile, razsohe; der Mittelzahn der Heugabel, palčnik; die Zähne oder Zacken, roglji; s. a. **Gabel.**

Heugewinn, der, spravljanje sena, pridelek sena.

Heuhändler, der, senar.

Heuhaufen, der, kopica, kup sena, stog; nach *M.* naval, *serb.* naviljak, plast; — machen, plastiti, plastati.

Heuhechel, s. **Hauhechel.**

Heuicht, das, snipor, seneni drob, senene merve.

Heukuppe, s. **Heuhaufen.**

Heuland, das, travniki, senožeti.

Heuleine, die, (povezna) verv, nach *V.* in J. Kr. porepnik; den Heuwagen damit überall herum zubinden, nach *V.* a. opasivnica.

Heulen, *v. n.*, von Hunden, Wölfen, tuliti, rjuti, rjoveti, *serb.* vijati, s. a. **Aufheulen**; vom Menschen, vekati, (nach *V.* večati); niedtig, dreti se; heulend ankommen, prituliti, prijnti kam; den ganzen Tag heulen, ves dan pretuliti, prevekati; wer unter den Wölfen ist, muß mitheulen, kdor se z volkam pajdaši, mora ž njim (tudi) tuliti, *serb.* u kakvo se kolu dojde, onako se mora igrati.

Heulen, das, tuljenje, rjutev, rjovenje.

Heulkreisel, der, volk; s. a. **Brummkreisel.**

Heumachen, s. **Heuet.**

Heumacher, der, kosec.

Heumad, die, košnja, seča, senokošnja, senoseča; zur Zeit der Heumad, ob košnji.

Heumagazin, das, senarnica.

Heumäher, der, kosec, senokosec, senosek.

Heumarkt, der, seneni terg.

Heumonat, s. **Juli.**

Heumotte, die, seneni molj.

Heunetz, das, das Heu darein zu binden und damit zu tragen, mreža, mrežnica.

Heuochs, s. **Ochs.**

Heupferd, das, **Heuschrecke**; s. **Wasserjungfer.**

Heurathen, s. **Heirathen.**

Heuraufe, die, jasli (za seno), gare.

Heure, die, s. **Heuer**, die.

Heurechen, das, grablje.

Heurecht, das, senožetna pravica, pravica kje kositi.

Heurig, s. **Heuerig.**

Heuristik, s. **Erfindsamkeit.**

Heuristisch, s. **Erfinderisch.**

Heusame, der, seneno seme; der schwedische Heusamen, s. **Sichelklee.**

Heuscheibe, die, senena kopica, kopica, plast.

Heuscheuer, die, senica; s. a. **Heuboden.**

Heuschenne, die, nach *Gutsm.* senena parna, nach *M.* parma.

Heuschlag, der, s. **Heugewinn.**

Heuschober, der, kopica, stog sena, lonica.

Heuschoppen, der, šupa*; s. **Heuboden.**

Heuschrecke, die, (Locusta), kobilica, auch konjič, skoček.

Heuschreckenesser, der, kobiličar.

Heuschreckenlerche, die, (Alauda trivialis), poljski škerjanec.

Heuschreckenvogel, der, (Pastor), nach *Sul.* drozgulja.

Heuschreckenwolke, die, oblak, tma kobilic.

Heuschuppen, der, s. **Heuboden.**

Heuseil, das, s. **Heuleine.**

Heusense, die, kosa.

Heustock, der, stog, (*böhm.* stoh); s. a. **Heuschober.**

Heut, Heute, *adj.*, danas, auch dnes, (*böhm.*, *russ.* u. *altsl.* neben d'n's), in einigen Gegenden auch dansi, dans, dones; heute früh, davi, davšno, davno jutro (dnes zjutra). *serb.* jutros; heute Abend, drevi, drevšni, drevni večer; heute Nacht, nocój, nocojšna noč; heut zu Tage, dan današnji; heute mir, morgen dir, danas meni, jutri tebi, danas enimu, jutri drugimu; heute roth, morgen todt, danas vesel, jutri mertev, danas človek, jutri černa zemlja; bis heute, do današnjiga dne; von heute an, od današnjiga dne; für heute, za danas, dans.

Heute, das, današnji dan.

Heutig, *adj.*, današenj; heutiges Tages, dan današnji, današnjiga dne; die heutige Nacht, nocojšnja noč, s. **Heute.**

Heuvogel, s. **Bienenfraß.**

Heuwage, die, senona tehtnica ali vaga.

Heuwagen, der, voz sená, senéni voz, senene kola.

Heuwendemaschine, die, senesi preobračavnik.

Heuwerbung, die, s. **Heugewinn.**

Heuwiese, die, travnik, senožet; eine einhauige, starina; Berghenwiese, kešcnica.

Heuzehent, der, senéna desetina.

Heuzeit, die, košnja; s. a. **Heumad.**

Hexagon, s. **Sechseck.**

Hexameter, der, šestomér, šesterostopnik, heksameter.

Hexametrisch, *adj.*, šestoméren, šestostopen.

Hexandrie, die, šesteromoštvo.

Hexapodie, die, šesterostop.

Hexe, die, **Zauberin**, čarovnica (auch *altsl.* neben čarodéica), vešča, veša (*cfr. altsl.* vóšt'o, incantator), vražarica, copernica*, nach *Ravn.* klekarica, *russ.* védma; eine alte Hexe, babura, babona; ein Vogel, s. **Nachtschwalbe, Milchvogel.**

Hexen, *v. n.*, nach dem *Altsl.*, *Poln.* u. *Böhm.* čarovati, nach dem *Altsl.* u. *Russ.*, u. bei *V.* auch vražiti; gewöhnl. coprati*, narediti, narejati, pogoditi.

Hexenbaum, s. **Traubenkirschbaum.**

Hexenbuch, das, černe bukve, vražje, čarodelske bukve; s. a. **Zauberbuch.**

Hexenbutter, die, (pre)mehko maslo.

Hexenfahrt, die, vzlet čarovnic.

Hexenfest, das, godovanje čarovnic, vešč, ves.

Hexenfinger, s. **Belemnit.**

Hexenformel, s. **Zauberformel.**

Hexengeschichte, die, pravlica od čarovnic.

Hexenkraut, das, (Circaea), *poln.* čarovnica.

Hexenkreis, der, ris, klek.

Hexenmännchen, das, s. **Alraun.**

Hexenmehl, s. **Bärlapp.**

Hexenmeister, der, čarovnik, (auch *altsl.* neben čarodéj, vražbitelj), copernik*, vražji človek, veščec, vešec, nach dem *Poln.* černoknjižnik, *böhm.* kauzolnik.

Hexenmilch, die, (Euphorbia Peplus), pasje mleko.

Hexenprobe, die, preskuševanje čarovnice.

Hexenproceß, der, pravda zastran čarovanja ali vraženja, čarovniška pravda.

Hexenritt, s. **Hexenfahrt.**

Hexenspruch, s. **Zauberspruch.**

Hexenstich, der, eine Art der Nähterei, welche allerlei kleine Löcher in der Naht läßt, nach *V.* klékanje, luknićasti šiv, šiv z luknicami, klekarija.

Hexenstrang, s. **Waldrebe.**

Hexentanz, der, ples čarovnic, copernic, nach *Zal.* ples na Kleku.

Hexenwerk, s. **Hexerei.**

Hexenwesen, das, čarovništvo, vraštvo.

Hexer, s. **Hexenmeister.**

Hexerei, die, čarovanje, čarodelstvo, čarobija, copernija*, *altsl.* vražba; černoknjištvo; Hexerei treiben, s. **Hexen**; *poln.* čary, čarodejstvo.

Heyda, s. **Heida.**

Hi! *int.*, der Ausdruck des Lachens, hi, hihihi.

Hiäne, die, hiena, hijena.

Hiatus, der, zev.

Hiazint, der, s. **Hyacint.**

Hiaziute, die, s. **Hyacinthe**, *f.*

Hibrisch, s. **Zwitterartig.**

Hick, s. **Schlucken**, der.

Hicken, *v. n.*, kavsniti, kavsati, kljuniti, kljevati; s. a. **Schlucken.**

Hie, s. **Hier.**

Hieb, der, mah, mahljej, sek; auf den Hieb und Stich fechten, sekati se in basti; auf einen Hieb abhauen, na en mah, na en mahljej, v eni poti odsekati, odbiti; der Baum fällt nicht auf Einen Hieb, na en mah se hrast ne podere; Schlag, udar, udarec; Wunde, rana, usek, sekotina; Jemanden einen Hieb geben, mahniti, počiti, udariti koga; er hat einen Hieb im Gesichte, ima brazgotino na lici; hier wird es Hiebe setzen, ali bo pela šiba, palica; ein Hau, wo Holz gefällt wird, sek, presek, *serb.* šestar; wo das Holz schon ausgefällt ist, frata, laz; er hat einen Hieb (einen kleinen Rausch), vinjen ali vinsk je, terčen je; freien Hieb haben, dervašćino, pravico dervarjenja imeti.

Hiebei, *adv.*, pri tem, pri tej reči, tu.

Hiebig, s. Haubar.
Hiebwunde, die, usek, sekotina, usekana rana.
Hiedurch, *adv.*, s tem, po tem, skozi to, tod skozi.
Hief, der, trobljej, zatrobljej iz lovskiga roga.
Hiefe, s. Hagebutte.
Hiefhorn, das, lovski rog, trobenta, s. a. Hifthorn.
Hiefstoß, s. Hief.
Hiefür, *adv.*, za tu; hiefür kann ich nicht, za to no morem kaj, tega (temu) nisim jez kriv.
Hiegegen, *adv.*, zoper to, proti temu, proti tej reči.
Hieher, *adv.* sem, s. Her.
Hiefe, die, kasi rude (med drugo rudo najdeni).
Hiemit, *adv.*, s tem, torej, tedej, po tem, po tem takim.
Hienach, *adv.*, po tem, za tem.
Hienächst, *adv.*, zraven, tik tega, in U. Kr. voz to; k temu, verh tega.
Hieneben, s. Dabei.
Hienieden, *adv.*, tu, na tem svetu, na zemlji.
Hienieder, *adv.*, doli.
Hier, *adv.*, tu, tukej, tukaj, tuki, le tu, tu le, *altsl.* a. s'de, *serb.* ovdè; hier bin ich, tu sim; hier ist er, glej ga, vidiš ga; bist du hier? ali si tukaj? bald hier bald da, zdaj tu, zdaj tam (ondi); hier und da, tu in tam, sem ter tje, kjekod, kaj maliga; nicht weit von hier, ne delecè odtod; von hier aus, odtod; hier in diesem Leben, na tem svetu; hier brach er in ein Gelächter aus, pri teh besedah, oder to izrekši, izgovoriv̀si se je zasmejal na glas; hier zu Lande, tukej, pri nas, tod; hier hat er Recht, v tem pravo terdi.
Hierab, s. Hievon, Hieraus.
Hieran, *adv.*, an diesem Orte, tu, na tem mestu; an dieser Sache, na tem; an diese Sache, na to; hieran hat er sich gestoßen, nad tem se je spotaknil, se je ustavljal; hieran hangen bleiben, zatakniti se ob kaj; denken wir nicht hieran, ne mislimo na to, tega.
Hierarchie, die, duhovska vlada, vlada duhovščine, duhovstva, hierarhija; s. a. Rangordnung.
Hierarchisch, *adj.*, duhovskovladen †, hierarhijsk.
Hierauf, *adv.*, auf diese Sache, na to, potem, potlej; auf dieser Sache, na tem; hierauf stand er, tu, na tem (mestu) je stal.
Hieraus, *adv.*, aus diesem Orte, odtod; von hieraus kann man die ganze Stadt übersehen, odtod lahko vidimo vse mesto; aus dieser Sache, iz tega, iz te reči; du siehst hieraus, iz tega vidiš.
Heraußen, *adv.*, tukej zunej, veni.
Hierbei, *adv.*, pri tem; s. Hiebei.
Hierbevor, *adv.*, pred tem.
Hierdurch, *adv.*, durch diesen Ort, tu skozi; gehe nicht hierdurch, sondern dadurch, ne hodi tu skozi, ampak tam skozi; durch diese Sache, skozi to; s. a. Hiedurch.
Hiereiu, *adv.*, in diesen Ort, v to, tu noter; hierein ist er gegangen, v to, tu noter je šel; in diese Sache, v to; hierein menge ich mich nicht, v to se ne vtikam.
Hierfür, *adv.*, zato; s. Hiefür.
Hiergegen, *adv.*, proti temu, zoper to.
Hierher, *adv.*, sem, lesem, lès; bis hierher, von der Zeit, do zdaj, doslej; von einem Orte, dotlej, do nas.
Hierherwärts, *adv.*, sem, proti tej strani (k govorečimu).
Hierhin, *adv.*, tu sem, k tej strani, k temu mestu.
Hierin, *adv.*, in diesem Orte, tu; hierin wohnt Niemand, tukej, v tej hiši nihče ne stanuje; in dieser Sache, v tem, v tej reči.
Hierländisch, *adj.*, tukajšonj, iz domače, naše dežele; s. a. Hiesig.
Hiermit, *adv.*, s tem le, s. Hiemit; hiermit entfernte er sich, to rekši je odšel.
Hiernach, *adv.*, po tem, po tem takim; hiernach wird Niemand fragen, po tem, po tej reči ne bo nihče vprašal.
Hiernächst, s. Hienächst.
Hierneben, *adv.*, neben diesem Orte, tukej, poleg tega; neben dieser Sache, zraven tega.
Hierunieden, s. Hienieden.
Hierob, s. Hierüber, Darob.
Hieroglyphe, die, hieroglif, podobopis†.
Hieroglyphisch, *adj.*, hieroglifen, podobopisen†.
Hierophant, der, hierofant, arhimandrit.
Hierortig, s. Hiesig.
Hiersein, das, bei seinem Hiersein, dokler je tukaj (t. j. pri moni, med nami) bil, bival, bivanje, pričujočnost, nazočnost na tem mestu.
Hierselbst, *adv.*, tukej, ravno tukej.
Hierüber, *adv.*, über diesen Ort, tu čez, tukej čez, tu prek, prek tega; über diese Sache, čez to, nad to, nad tem; hierüber wundere ich mich nicht, temu se ne čudim; hierüber sind wir einig, v tem, zastran tega, kar se tiče tega, smo edine misli.
Hierum, *adv.*, okoli tega, za to, tu nekod; hierum kümmere ich mich nicht, za to se ne pečam, ne menim, mi ni skerb, za to me ne boli glava.
Hierunten, *adv.*, tu doli, spodej.
Hierunter, *adv.*, unter diesem Orte, tu spod; unter dieser Sache, pod tem; unter diesen Dingen, med tem, med temi rečmi; hierunter leiden die Bauern, pri tem terpé kmetje; hierunter gibt es einige, med njimi so nekteri.
Hiervon, *adv.*, od tega, izmed teh reči, od tega tu.
Hierwegen, *adv.*, zavolj tega; s. Deßwegen.
Hierwider, *adv.*, proti temu, s. Hiegegen.
Hierzu, *adv.*, k temu, na to; hierzu taugen, za to biti.

Hierzwischen, *adv.*, tu vmés, tu med tem, med njimi.
Hieselbst, s. Hierselbst.
Hiesig, *adj.*, tukajšenj, naš, tega kraja, domač.
Hievon, s. Hiervon.
Hiewegen, s. Hierwegen.
Hiewider, s. Hiegegen.
Hiez, der, maček.
Hieze, die, mačka.
Hiezu, s. Hierzu.
Hiezwischen, s. Hierzwischen.
Hift, s. Hief.
Hifthorn, das, lovski rog.
Hilfe, u. s. f., s. Hülfe u. s. f.
Hille, die, senica, svisli, šupa*; s. a. Stallboden.
Hilpersgriff, s. Ränke, *pl.*, Streich.
Himbeerenapfel, der, malinček, malinčar.
Himbeere, die, (Rubus idaeus), in allen slav. Mundt. malina.
Himbeereis, das, malinov led.
Himbeeressig, der, kis ali jesih malin, malinov kis.
Himbeergefrorene, das, s. Himbeereis.
Himbeergesträuch, s. Himbeerstrauch.
Himbeerkäfer, der, malinarka.
Himbeersaft, der, malinovec, malinov sok.
Himbeersammler, Himbeerkäufer, der, malinar.
Himbeerstrauch, der, malinov germ, malinjek, *coll.* malinje
Himbeerwasser, das, malinovica.
Himbeerwein, der, malinovec.
Himmel, der, der Baldachin, die obere Decke einer Kutsche, eines Bettes, der sichtbare Theil der Luft, der Sternenhimmel, nebo; unter freiem Himmel, pod milim nebam, na planem, s. n. Frej; die Vögel unter dem Himmel, ptiči spod neba; die Beschaffenheit der Luft, Himmelsstrich, podnebje, nebo; der Himmel hat sich fein überzogen, premrenilo se je; der Himmel ist heiter, jasno je (nebo); die Feste des Himmels, s. Firmament; den Himmel beobachten, paziti na spremembe na nebu, na zvezde; der Ort der unmittelbaren Offenbarung Gottes, nebésa, *pl.*, sveti raj; in den Himmel kommen, priti v nebesa, zveličati se; der Himmel hat es so gewollt, Bog je tako hotel, Bog tako hoče; das weiß der Himmel, kaj se vé, kdo vé; bis in den Himmel entzückt, v tretje nebesa zamaknjen; im Himmel, v nebesih; beim Himmel, za Boga! dem Himmel sei Dank, hvala Bogo! ein Bürger des Himmels, nebeščan; Himmel und Hölle bewegen, Boga in vraga sklicavati; ums Himmelswillen, za Božjo voljo, za Božji čas; der Himmel sei mein Zeuge, Bog mi bodi priča, Bog ve, da je res; einen bis in den dritten Himmel erheben, prehvaliti, nezmérno hvaliti in povzdigovati, v zvezde kovati; wie vom Himmel gefallen, kakor bi bil z oblakov padel, ves tuj, nezveden.
Himmel-Himmels- in der Zusammens. nebésni, nebeški, rajski, - v nebo, - z nebam i. t. d.
Himmelab, *adv.*, z neba.
Himmelachse, s. Himmelsachse.
Himmelan, *adv.*, proti nebu, do neba, k nebu; kviško, v oblake.
Himmelanstrebend, *adj.*, ieteč kviško, k nebu.
Himmelauf, s. Himmelan.
Himmelauge, das, nebesko, mudro, ali višnjevo oko.
Himmeläugig, *adj.* modrook.
Himmelbett, das, postelja z nébam.
Himmelblau, *adj.*, višnjev, kakor nebo moder, nebesne barve, lazuren.
Himmelblau, das, nebesna barva.
Himmelbrand, der, (Verbascum Thapsus), nach dem *Böhm.* u. *Serb.* divizna, auch lučnik, pljučnica.
Himmelbrot, das, nebeški krub, mana.
Himmeldill, der, svinjski janež.
Himmelempor, *adj.*, s. Himmelan.
Himmelentsprossen, *adj.*, iz nebés, neboroden.
Himmelerhoben, *adj.*, v nebo povzdigajen.
Himmelerringend, *adj.*, nebo dobivajoč.
Himmelerschütterer, der, stresovavec neba.
Himmelerz, das, ruda poveršnica.
Himmelfahrt, die, vnebóhod, odhod, vstop v nebésa; *ruska.* vozнesenje; Maria-Himmelfahrt, vnebovzetje Marije oder Marijno, véliki šmaren, velika gospodnica.
Himmelfahrtsblümlein, s. Kreuzblume.
Himmelfahrtsfest, das, Himmelfahrtstag, der, dan vnebohoda; *serb.* spasovo.
Himmelfahrtswoche, die, križev teden.
Himmelfallend, *adj.*, z neba padajoč.
Himmelfarbe, die, višnjeva, nebna barba, lazur, *m.*
Himmelfarben, s. Himmelblau.
Himmelfing, der, vzlet, polet kviško pod oblake.
Himmelfroh, *adj.*, prevesel.
Himmelgalle, s. Himmeldill.
Himmelgeboren, s. Himmelentsprossen.
Himmelgeburt, die, neborodnost, nebeški rod.
Himmelgesandt, *adj.*, z neba, iz nebés poslan.
Himmelgesandte, der, nebeški poslanec.
Himmelhaut, die, bei den Sattl. obnebnica.
Himmelheiter, *adj.*, jasen, veder kakor nebo.
Himmelhoch, *adj.*, do neba visok, do oblakov; er ist himmelhoch, neba se zadeva, zvezde klati; nach dem *Poln.* u. *Böhm.* nebotičen, nebodosežen; himmelhoch erheben, s. Himmel.
Himmelklar, s. Himmelheiter.
Himmelmild, *adj.*, predobrotljiv.
Himmeln, s. Blitzen.
Himmelreich, das, nebéško kraljestvo, nebésa, *pl.*, raj.

Himmelrein, *adj.*, čist, bister, kakor nebo.
Himmelring, s. Regenbogen.
Himmelsachse, die, Himmelsangel, ós neba, ós sveta.
Himmelsatlas, der, nebovid.
Himmelsbahn, die, nebeška pot.
Himmelsband, das, nebeška, blažna vez.
Himmelsbeherrscher, der, neboborec.
Himmelsbeschreiber, der, nebopisec, popisovavec neba.
Himmelsbeschreibung, die, nebopisje, popisovanje neba, zvezd.
Himmelsbetrachtung, die, zvezdogledstvo, ogledovanjo neba.
Himmelsbewohner, der, s. Himmelsbürger.
Himmelsblatt, das, rostok.
Himmelsbogen, der, Regenbogen, mavrica; s. a. Regenbogen; das Himmelsgewölbe, nebeški oblok, nebo.
Himmelsbote, der, nebeški poslanec, sel, glasnik.
Himmelsbrand, der, s. Himmelbrand.
Himmelsbraut, die, nebeška nevesta, zaročnica.
Himmelsbürger, der, nebešćan.
Himmelschauer, der, nebogled, zvezdogled, nebogledec.
Himmelschlüssel, der, s. Schlüsselblume.
Himmelschön, *adj.*, nebešk, rajske, nebeške lepote.
Himmelschor, der, nebeški kor, zbor.
Himmelschreiend, *adj.*, v nebo vpijoč.
Himmelschwertel, s. Schwertlilie.
Himmelsduft, der, nebeški vonj, rosa.
Himmelserschütterer, der, nebotres, nebotresec.
Himmelserschütterung, die, potres, stres nebá.
Himmelsferne, die, daljina, daljava nebes.
Himmelsfeste, die, s. Firmament.
Himmelsfeuer, das, nebeški ogenj, s. a. Blitz; Begeisterung.
Himmelsfreude, der, nebeško, rajsko veselje.
Himmelsfunke, der, nebeška iskra, božja iskra.
Himmelsgabe, die, Božji, nebeški dar.
Himmelsgegend, die, stran sveta, nach *V.* auch nebna stran, nach *M.* veter.
Himmelsgeiß, die, (Scolopax gallinago), kozica.
Himmelsgerste, s. Davidskorn.
Himmelsgeschöpf, das, nebeška stvar.
Himmelsgewölbe, das, nebeški oblok, nebeški krog, svod, s. a. Firmament.
Himmelsgleicher, der, nebni ravnik, polnik.
Himmelsglück, das, nebeška, rajska sreča.
Himmelsglut, die, nebeški žar, ogenj.
Himmelsgucker, der, zvezdogled.
Himmelsgürtel, der, nebeški, nebni pas.
Himmelsheer, das, nebeška truma, ali vojska, trop nebeški, angelci.
Himmelsheitre, die, vedrina, jasno.
Himmelshöhe, die, višava, višina, daljava neba,
Himmelsjüngling, der, nebeški mladenič.
Himmelskarte, die, nebovid.
Himmelskönig, der, nebeški kralj.
Himmelskönigin, die, kraljica nebes.
Himmelskorn, s. Davidskorn.
Himmelskörper, der, nebno, nebesno telo.
Himmelskraft, die, nebeška moč.
Himmelskraut, das, nebeško, čudodelno zeliščе, zeliše.
Himmelskreis, der, obnebni krog, okrog nebeški.
Himmelskugel, die, nebeška krogla, obla.
Himmelskugelkarte, die, s. Himmelskarte.
Himmelskunde, die, zvezdoznanstvo, neboznanstvo.
Himmelslänge, die, noboška dolgost.
Himmelslauf, der, tek zvozd (*e*).
Himmelslehre, die, nauk od neba, — njegovih teles, neboznanstvo.
Himmelsleiter, die, nebeška lestva, gred.
Himmelslicht, das, nebeška luč, nebeška svetloba.
Himmelslied, das, nebeška pesem.
Himmelslilie, die, (Iris germanica), plava lilija.
Himmelslohn, der, nebeško plačilo, plačilo v nebesih.
Himmelsluft, die, podnebni zrak.
Himmelslust, die, nebeško, veselje, rajska radost.
Himmelsmacht, die, nebeška moč, oblast.
Himmelspferd, das, s. Heuschrecke.
Himmelspforte, die, nebeške vrata.
Himmelspol, s. Weltpol.
Himmelsrand, der, kraj neba.
Himmelsraum, der, nebesa *pl.*
Himmelssaal, der, nebesa.
Himmelsschar, s. Himmelsbürger.
Himmelsschweiß, s. Mehlthau.
Himmelsschwester, die, nebeščanka.
Himmelssegen, der, nebeški, Božji blagoslov.
Himmelssohn, der, nebešćan.
Himmelsspeise, die, nebeška jed; s. a. Ambrosia.
Himmelsspur, die, (*waidm.*) sléd po vejah.
Himmelsstengel, s. Enzian.
Himmelsstille, die, nebeška tihota.
Himmelsstimme, die, nebeški glas, glas iz nebes.
Himmelsstrich, der, podnebje; s. a. Klima.
Himmelsstürmer, der, neboborec.
Himmelsstürmerei, die, neboborstvo.
Himmelstein, s. Saphir.
Himmelsthür, die, nebeške duri, vrata.
Himmelstochter, die, nebeščanka.
Himmelstrank, s. Nektar.
Himmelstück, das, nebo (malano).
Himmelstürmend, *adj.*, neboboren.
Himmelsvogel, der, (Paradisea), rajka.
Himmelswagen, der, rimske kola, nebeški voz; der große Bär, (ursus major), véliki voznik, voz.
Himmelsweg, der, nebeška pot, pot v nebo, k sreči.
Himmelsweite, die, širjava neba.

Himmelswohnung, die, nebesa.
Himmelswonne, die, nebeško, rajsko veselje, radost.
Himmelszeichen, das, nebeško znamuje.
Himmelszelt, s. Himmelsgewölbe.
Himmelsziege, die, s. Himmelsgeiß.
Himmelszirkel, der, s. Himmelskreis.
Himmeltragend, *adj.*, nebonosen.
Himmelträger, der, nebonosec.
Himmelwagen, der, s. Himmelswagen.
Himmelwärts, *adv.*, proti nebu, kviško, nakviško, v nebó.
Himmelweit, *adj.* u. *adv.*, nezmérno daleč, daleč daleč, nach *V.* sto mil daleč; kakor od nebes do zemlje; ein himmelweiter Unterschied, sila velik razloček.
Himmlisch, *adj.*, nebešk, božji; ein himmlischer, nebešćan; himmlische Freude, nebeško, rajsko veselje; himmlische Schönheit, nebeška, prečudna lepota; himmlisch schön, sprelep; unser himmlischer Vater, naš Oče v nebesih; den Himmlischen ähnlich, nach *V.* nebnat.
Hin, *adv.*, tjè, tjekej, *altsl.* onamo; hin und wieder, tu pa tam, sem ter tje; alles ist hin, vse je minulo, puginilo, auch vse je proč; rechts hin, links hin, na desno, na levo (od govorečiga proč); hin und wieder findet man einen Baum, tu pa tam, kjekod, po redkim zagledaš kako drevo; hin und her, sem ter tje; wo hast du das Geld hin? kam si djal dnarje? Mode hin, Mode her, kaj je meni za nošo? maram jez za nošo; wo sind die Gelder hin? kam so došli, prišli dnarji? es ist hin! bilo je, pa ni več, prešlo je; meine Freude ist hin, moje veselje je splavalo po vodi (nar. pes.), Recht hin, Recht her, im gem. L. (als Antw.), ti in tvoja pravica!; hin und her denken, premišljati, razmišljati; hin und her führen, prevajati, voditi sem, ter tje; hin und her gehen, prehajati, obhoditi; hin und her laufen, pretekati; hin und wieder gehen, iti in verniti se; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern wird **hin** mit po —, auch od — gegeben, meist jedoch bleibt es unausgedrückt, namentlich in der Antwort auf die Frage **wo**, z. B. wo schwimmst du hin? we hast du es hingebau? kam plavaš? kam si djal?
Hinab, *adv.*, doli, tje doli, na dol, navzdol (z višjiga mesta, kjer je govoreči); *russ.* v niz; hinab mit ihm, doli ž njim! spravite ga odtod doli; den Berg hinab, s. Berg; die Treppe hinab, po stopnicah doli; in Bezug auf die Zusammensetzungen mit Zeitwörtern s. Herab.
Hinabarbeiten, **Hinabängeln**, **Hinabbegeben**, **Hinabbekommen**, **Hinabbeugen**, s. Herabarbeiten, u. s. f.
Hinabbringen, *v. a.*, spraviti, prinesti s česa, doli (od tistiga, ki je gori).
Hinabfahren, **Hinabfallen**, **Hinabfließen**, **Hinabgehen**, **Hinabstürzen**, **Hinabwerfen**, u. dergl. s. Herabfahren, u. s. f.
Hinabwärts, *adv.* navzdol (z verha doli).
Hinalten, **Hinaltern**, *v. n.*, postarati se, starati se, leta teko.
Hinan, *adv.* gori, tje gori (od govorečiga proč); den Berg hinan, v breg, vkreber, nad se, v verh; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, pri —, vz —; s. a. Hinauf.
Hinanarbeiten, sich, *v. r.*, skopati se.
Hinanbauen, *v. a.*, prizidati tje, na nno stran.
Hinanbegeben, sich, *v. r.*, podati se tje gori.
Hinanbrausen, **Hinandringen**, **Hinandrängen**, **Hinangehen**, **Hinankommen**, s. Hinaufbrausen, u. s. f.
Hinarbeiten, *v. n.*, auf etwas, poganjati se, prizadevati si za kaj, *v. r.*, prizadevati si kam, siliti kam, napenjati se, da bi kam prišel.
Hinauf, *adv.*, tje gori (od govorečiga, nižji stoječiga), navzgor, v verh; den Berg hinauf, vbreg; bis zur Sündfluth hinauf, do občniga potopa nazaj; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern vz — (z — oder s —), gori, naj kaj; s. a. die Zusammensetzungen mit Auf.
Hinaufarbeiten, sich, *v. r.*, skopati se, splezati na kaj, *n. p.* na drevo.
Hinaufbauen, *v. a.*, sezidati, zidati na kaj.
Hinaufbegeben, sich, *v. r.*, podati se tje gori.
Hinaufbekommen, *v. a.*, dobiti gori.
Hinaufbestellen, *v. a.*, naročiti komu, naj pride gori, na —.
Hinaufbinden, *v. a.*, privezati, privezovati na kaj.
Hinaufbitten, *v. a.*, prositi koga naj pride gori, na —; povabiti gori.
Hinaufblasen, *v. a.*, vspihniti.
Hinaufblicken, *v. n.*, pogledati kviško, na kaj.
Hinaufblinken, s. Aufblinken.
Hinaufblitzen, *v. n.*, bliskniti se na —; s. a. Aufblitzen.
Hinaufbringen, *v. a.*, vznesti, vznašati, spraviti na kaj; bringe es hinauf, nesi gori.
Hinaufdampfen, *v. n.*, hlapeti, kaditi se kviško, na —.
Hinaufdenken, sich, *v. r.*, v mislih vzdigniti se na —.
Hinaufdrängen, *v. a.*, naganjati, pritiskati gori, na verh.
Hinaufdringen, *v. n.*, tiščati, tišati, siliti kviško, na verh.
Hinaufduften, *v. n.*, kviško pnhteti dišati.
Hinaufdürfen, *v. n.*, smeti gori, *n. p.* na drevo.
Hinaufeilen, *v. n.*, pohiteti, hiteti tje gori.
Hinauffahren, *v. n.*, odpeljati, poljati se gori, s. a. Auffahren.
Hinaufflattern, *v. n.*, sferleti.
Hinaufliegen, *v. n.*, vzleteti, leteti kviško.

Hinaufflichen, *v. n.*, bežati tje gori (od govorečiga proč).
Hinaufführen, *v. a.*, odpeljati, voditi tje gori.
Hinaufgaffen, *v. n.*, zevati gori.
Hinaufgeben, *v. a.*, podati komu na —, gori.
Hinaufgehen, *v. n.*, iti, hoditi gori, *serb.* uzaći; die Preise gingen hinauf, cena je poskočila.
Hinaufgießen, *s.* Aufgießen.
Hinaufgucken, *v. n.*, pokukati gori.
Hinaufhalten, *v. a.*, deržati kviško, gori.
Hinaufharken, *v. a.*, tje gori zgrabiti, grabiti.
Hinaufhauen, *v. a.*, udariti na —.
Hinaufheben, *v. a.*, vzdigniti na —.
Hinaufhelfen, *v. n.*, pomoči, pomagati komu na —, gori.
Hinaufhinken, *v. n.*, odšantati, šantati gori.
Hinaufholen, *v. a.*, odnesti gori.
Hinaufjagen, *v. a.*, spoditi na —, gori; *v. n.*, dirjati gori.
Hinaufkämen, *v. a.*, sčesati, česati gori.
Hinaufkehren, *v. a.*, vzvihati, oberniti navzgor.
Hinaufklettern, *v. n.*, splezati, plezati na —, vspeti se na —.
Hinaufkommen, *v. n.*, priti na —, gori.
Hinaufkönnen, *v. n.*, moči na —, gori.
Hinaufkriechen, *v. n.*, zlesti, lesti na kaj, gori.
Hinaufkriegen, *s.* Hinaufbekommen.
Hinaufkrümmen, sich, *v. r.*, skriviti se, vzvihati se.
Hinauflangen, *v. a.*, podati, podajati komu na —, gori; *v. n.* segati gori.
Hinauflassen, *v. a.*, spustiti, pustiti na —, gori.
Hinauflaufen, *v. n.*, teči gori.
Hinauflegen, *v. a.*, djati, položiti na —; *s.* a. Auflegen.
Hinaufleiten, *v. a.*, spremiti gori —.
Hinaufleuchten, *v. n.*, posvetiti, svetiti gori gredočimu.
Hinauflocken, *v. a.*, zvabiti na —, gori.
Hinauflodern, *s.* Auflodern.
Hinaufmögen, *v. n.* er mag nicht hinauf, neče se mu na —, gori (iti).
Hinaufmühen, sich, *v. r.*, potruditi se, spenjati se na —, gori.
Hinaufmüssen, *v. n.* er muß hinauf, mora gori (iti).
Hinaufnehmen, *v. a.*, vzeti, na —, gori,
Hinaufnöthigen, *v. a.*, prisiliti, naganjati koga, da gre na —, gori.
Hinaufpacken, *v. a.*, natovoriti, nakladati na —.
Hinaufragen, *v. n.*, moleti, šterleti kviško.
Hinaufrauchen, *v. n.*, kaditi se kviško,
Hinaufrechen, *s.* Hinaufharken.
Hinaufreichen, *s.* Hinauflangen.
Hinaufreiten, *v. n.*, jezditi na —.
Hinaufrennen, *s.* Hinauflaufen.

Hinaufrollen, *v. a.*, vzmolati.
Hinaufrücken, *v. a.*, kviško, viši pomakniti.
Hinaufrufen, *v. a.*, poklicati na —, tje gori.
Hinaufschaffen, *v. a.*, spraviti na —, gori.
Hinaufschauen, *v. n.*, gledati gori, na —.
Hinaufscheuchen, *v. a.*, vzplašiti, spoditi na —.
Hinaufschicken, *v. a.*, poslati na —, gori.
Hinaufschleichen, *v. n.*, ukrasti se in zmuzati se na —.
Hinaufschleppen, *v. a.*, odvleči, zvleči na —, gori.
Hinaufschleudern, *v. a.*, zabrusiti na —.
Hinaufschlüpfen, *v. n.*, smukniti na —, gori.
Hinaufschütten, *v. a.*, nasuti, nasipati na —.
Hinaufschwimmen, *v. n.*, splavati, plavati na —, tje gori.
Hinaufschwingen, sich, *v. r.*, speti, spenjati se, zagnati se na —.
Hinaufsehen, *s.* Hinaufschauen.
Hinaufsehnen, sich, *v. r.*, želeti si gori, na —.
Hinaufsein, *v. n.*, nditi, biti na —.
Hinaufsenden, *s.* Hinaufschicken.
Hinaufsetzen, *v. a.*, djati, postaviti na —.
Hinaufsollen, *v. n.*, er soll hinauf, naj gre (od tukej) gori.
Hinaufspringen, *v. n.*, skočiti na —.
Hinaufspritzen, *v. n.*, šterkati kviško.
Hinaufstecken, *s.* Aufstecken.
Hinaufsteigen, *v. n.*, speti se na —, iti na —; zlesti gori; aufs Pferd, vsesti se na konja, zasesti konja.
Hinaufstellen, *s.* Hinaufsetzen.
Hinaufstoßen, *v. a.*, suniti gori.
Hinaufstreifen, *v. a.*, die Aermel, zasnkati, zavihati rokave.
Hinaufstürzen, *v. n.*, pasti na —.
Hinaufstauzen, *v. n.*, odplesati, plesati tje gori.
Hinaufthun, *v. a.*, djati gori.
Hinauftragen, *v. a.*, odnesti, nesti tje gori, na —, vznesti.
Hinauftreiben, *s.* Hinaufjagen.
Hinauftreten, *v. n.*, stopiti na —.
Hinauftrippeln, *v. n.*, drobneti na —.
Hinaufwachsen, *v. n.*, vzrasti, rasti gori.
Hinaufwagen, *v. n.*, derzniti, upati si na —, gori.
Hinaufwälzen, *v. a.*, zvaliti, odvaliti, valiti na —, gori.
Hinaufwanken, *v. n.*, odšvepali, opotekaje se oditi na —.
Hinaufwärts, *adv.*, gori.
Hinaufwerfen, *v. a.*, vreči, zadegati, metati na —.
Hinaufwinden, sich, *v. r.*, viti se kviško, ovijati se česa.
Hinaufwinken, *v. n.*, pomigniti komu, naj pride gori.
Hinaufwollen, *v. n.*, hoteti oditi gori, na —.

Hinaufziehen, *v. a.*, potegniti, vleči, ejaziti gori.
Hinäugeln, *v. n.*, tje namigovati, pomežkovati.
Hinaus, *adv.* tje ven, odtod ven (od govorečiga proč); auf die Straße hinaus, na ulice; zum Hause hinaus, iz hiše; hinaus mit ihm! le ven ž njim! verzite ga, pahnite ga iz (hiše, cérkve i. t. d.); über das Grab hinaus, tudi unstran groba; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, iz — iz česa, *s.* a. Aus und Heraus.
Hinausarbeiten, sich, *s.* Herausarbeiten, sich.
Hinausbegeben, sich, *v. n.*, iziti, iti odtod ven.
Hinausbeißen, *v. a.*, izgristi.
Hinausbringen, *s.* Herausbringen.
Hinausdenken, *v. n.*, wo denken Sie hinaus? kam mislite? kam te je misel zanesla?; misliti na prihodnost.
Hinausfahren, **Hinausfallen**, *s.* Herausfahren.
Hinausgabe, die, izročitev, izdatek.
Hinausgeben, *v. a.*, izdati, izdajati, podati skozi kaj; *s.* a. Ausgeben.
Hinausgehen, *v. n.*, iziti, iti iz — (n. p. hiše); über seine Vollmacht hinausgehen, prestopiti svoje pooblastilo; das geht über meine Begriffe hinaus, tega moja glava ne doseže, ne dosega, to preseguje moje misli.
Hinausjagen, *v. a.*, izpoditi iz —.
Hinauskommen, *v. n.*, priti iz —.
Hinauslassen, *s.* Herauslassen.
Hinauslaufen, *v. n.*, izleteti, leteti iz —; das läuft auf Eins hinaus, to je vse eno; iziti se v kaj.
Hinausmachen, sich, *v. r.*, spraviti se odtod.
Hinausreichen, *v. n.*, das reicht über meine Kräfte hinaus, to je čez mojo moč, to presega moje moči, tega jez ne morem.
Hinausschauen, *v. n.*, zum Fenster, skozi okno gledati.
Hinausschreiben, *v. a.*, pisati komu (tje kam).
Hinaussein, *v. n.*, vnè biti; darüber bin ich hinaus, to se me ne tiče, za to ne maram, se ne menim, tega sim se znebil, otresel.
Hinaussetzen, *v. a.*, ven postaviti, *v. r.*, sich über etwas hinaussetzen, nič ne marati za kaj, ne pomarati nič, mi ni mar ničesar, pustiti kaj; *s.* a. Aufschieben.
Hinausthun, **Hinaustragen**, *s.* Herausthun u. *s.* f.
Hinauswärts, *adv.*, ven.
Hinauswerfen, *v. a.*, vreči iz —.
Hinauswollen, *v. n.*, hoteti ven, hoteti iziti; er will hoch hinaus, visoko sega, leti; ich weiß, wo er hinaus will, vem, kam meri, kam bi rad; wo will es nur hier damit hinaus? kako se bo to izšlo? kam vender hoče vse to?
Hinausziehen, *v. a.*, izvleči, izvlačiti, potegniti, potegovati iz —.

Hinbannen, *v. a.*, pregnati, preganjati od sebe, upanati, ukleti, da se ne more ganiti z mesta.
Hinbauen, *v. a.*, sezidati kje kako.
Hinbeben, *v. n.*, derhteč oditi.
Hinbegeben, sich, *v. r.*, iti kam, podati se tje —.
Hinbestellen, *v. a.*, tje naročiti, ukazati; wir sind hinbestellt, nam je tje ukazano, napovědano, rečeno; nam so naročili, da naj pridemo, gremo tje.
Hinbeten, *s.* Herbeten.
Hinbetten, sich, *v. r.*, postlati si, prostreti si tje kam.
Hinbiegen, *v. a.*, pregniti, zviti na uno stran.
Hinbitten, *v. a.*, prositi koga, naj pride tje.
Hinblasen, *v. n.*, tjekej pihati.
Hinblick, der, pogled, ozir; mit Hinblick auf seine Jugend, glede, gledaje, pomišlivši na njegovo mladost.
Hinblicken, *v. n.*, pogledati, gledati na kaj, tje.
Hinbliuzen, *v. n.*, pomežkovati tje.
Hinblühen, *v. n.*, oovetati.
Hinbluten, *v. a.*, preliti svojo kri.
Hinbrausen, *v. n.*, odšumeti, šumeti proč.
Hinbreiten, *s.* Ausbreiten.
Hinbringen, *v. a.*, tje prinesti, prinašati; sein Leben hinbringen, prebiti; die Zeit mit etwas hinbringen, *s.* Zubringen; mit Singen, Schreien, Schlafen, u. d. prepeti, prekričati, prespati i. t. d.
Hinbrüten, *v. n.*, ždeti (ždim), čemeti kje v kakim kotu brez dela, zamisliti se kam, zatopiti se v jalove misli.
Hinbrüten, das, ždenje.
Hinbumsen, *v. n.*, tje lopniti, cmakniti.
Hindan, *s.* Hintan.
Hindbeere, *s.* Himbeere.
Hindecken, *v. a.*, prosterti, pogerniti (komu mizo).
Hindehnen, sich, *v. r.*, raztezati se, stegniti se, vleči se.
Hindenken, *v. n.*, wo denken Sie hin? kam ste se namenili? — kaj vam je prišlo na misel; *v. r.*, sich hindenken, prestaviti se v duhu, v mislih tjekam.
Hinderer, der, oviravec, kljubovavec, napotnež.
Hinderlich, *adj.*, zaderžljiv, zaderžen, oviren, ovirajoč, napoten, nepriličin, neprileżen; hinderlich sein, hinderlich fallen, *s.* Hindern.
Hindern, *v. a.*, zaderžati, zaderževati, ovirati, opovirati, zavirati koga; wer hindert dich zu schreiben? kdo ti brani pisati? nach *Gutsm.* auch pačiti; auch zaderžke, ovire, napotja delati, na poti biti komu; aufhalten, ustavljati, muditi; ich will es nicht hindern, ne kratim, ne branim tega; *serb.* smetati, prečiti, *böhm.* překažeti, vaditi; einen an seinem Glücke hindern, pokvariti, skerhati komu srečo, kriv biti, da se komu sreča skazi; das hinderte mich zu kommen, to mi ni dalo priti.

Hinderniß, das, zaderžek, napotje; zavira, zabáva, opovirek, ovirek, napotljej, nach *V.* a. zadevek, *serb.* zapreka, prepona, smetnja, *böhm.* překažka, zavada; einem ein Hinderniß in den Weg legen; zagnati poleno med noge; pot zavreti; alle Hindernisse übersteigen, vse zaderžke odpraviti, premagati.

Hinderung, die, zaderžba, oviranje, branjenje; s. a. Hinderniß.

Hindeuten, *v. n.*, pókazati, pokazovati na —, v misel vzeti kaj; s. a. Andeuten.

Hindin, Hinde, die, košuta.

Hindingerin, die, udinjevavka.

Hindlänfte, s. Wegwarte.

Hindorren, *v. n.*, usahniti, posušiti se.

Hindrang, der, nagon, pritisk.

Hindrängen, sich, *v. r.*, siliti, tiščati, tišati tje, gnati se.

Hindrücken, *v. a.*, pritisniti, pritiskati.

Hinducken, sich, *v. r.*, počeniti tje, počepniti.

Hindurch, *adv.*, skoz(i), tje zkozi, črez; drei Jahre hindurch, tri leta; hierdurch, tod; dort durch, ondod; durch's Feld hindurch, čez polje, prek polja, sred polja; die ganze Nacht hindurch, vso noč, vse ljubo, vso Božjo noč; in Bezug auf die Zusammensetzungen mit Zeitwörtern s. Durch und die damit zusammengesetzten Wörter.

Hindurchbrechen, *v. n.*, predreti, (predreti), predirati.

Hindurchbringen, *v. a.*, spraviti, prenesti skozi kaj.

Hindurchdringen, *v. n.*, pretergati, predreti skozi kaj.

Hindurchfahren, *v. n.*, prepeljati se, prevoziti, prevažati se skozi —.

Hindurchführen, *v. a.*, prepeljati.

Hindurchgehen, *v. n.*, preiti, prehajati, iti skozi kaj.

Hindurchkommen, *v. n.*, priti skozi —.

Hindurchlassen, *v. a.*, prepustiti, pustiti skozi —.

Hindurchziehen, s. Durchziehen.

Hindürfen, *v. n.*, smeti tje (iti).

Hineilen, *v. n.*, pohiteti, hiteti tje.

Hinein, *adv.*, noter, tje noter; bis zur Stadt hinein, noter v mesto; zur Stadt hinein, v mesto; in das Haus hinein, v hišo; in den Tag hinein, tje v en dan, brez premislika; s. a. Tag, in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, meist v —; s. übrig. Ein u. die damit zusammengesetzten Wörter.

Hineinarbeiten, sich, *v. r.*, zadelati se v —.

Hineinbannen, *v. a.*, vkleti v kaj.

Hineinbegeben, sich, *v. r.*, iti v —.

Hineinbekommen, *v. a.*, spraviti, dobiti noter, v kaj.

Hineinbestellen, *v. a.*, naročiti komu, naj pride (prinese) v — n. p. hišo.

Hineinbiegen, s. Einbiegen.

Hineinbitten, *v. a.*, prositi koga, naj stopi v —, noter.

Hineinblasen, *v. a.*, vpihniti.

Hineinblicken, *v. n.*, pogledati v —.

Hineinbohren, *v. a.*, zavertati v —.

Hineinbrausen, *v. n.*, šumeti v —.

Hineinbringen, *v. a.*, vnesti, vnašati, prinesti v —, spraviti v —.

Hineinbücken, sich, *v. r.*, pripogniti, pripogibati se v kaj, pod kaj.

Hineindenken, sich, *v. r.*, v duhu ali misli se prestaviti v —, misliti se kam, sich in Jemandes Lage hineindenken, postaviti se v mislih v čije mesto.

Hineindichten, sich, *v. r.*, vpeti se.

Hineindrängen, *v. a.*, vtisniti, vtiskati, tlačiti v kaj, *v. r.*, tlačiti se, gnati se, tiščati v kaj.

Hineindringen, s. Eindringen.

Hineindrucken, *v. a.*, natisniti v kaj, v čim.

Hineindrücken, *v. a.*, vtisniti, vtiskati v —.

Hineindürfen, *v. n.*, smeti v kaj (iti), smeti noter.

Hineineilen, *v. n.*, pohiteti v —, noter.

Hineinfahren, *v. n.*, peljati se v —; mit dem Löffel, der Hand, poseči, seči z žlico (v skledo), z roko.

Hineinfallen, *v. n.*, pasti v —.

Hineinfeuern, *v. n.*, streljati v —, noter.

Hineinfinden, sich, *v. r.*, zvediti se, znajti se v kaj.

Hineinflechten, s. Einflechten.

Hineinfliegen, *v. n.*, vleteti, leteti, ferleti v —.

Hineinfliehen, *v. n.*, vteči, vbežati, bežati v —.

Hineinfließen, *v. n.*, teči, cereti v —.

Hineinfressen, *v. r.*, vjesti se, vgristi se v —.

Hineinführen, *v. a.*, vpeljati, peljati v —.

Hineinfüllen, *v. a.*, napolniti.

Hineingeben, *v. a.*, dati v —, noter.

Hineingehen, *v. n.*, iti v kaj; es geht nicht Alles hinein, ne gre vse va-nj, ne drži toliko, da —.

Hineingerathen, *v. n.*, priti v kaj.

Hineingießen, *v. a.*, vliti, vlivati v —.

Hineingleiten, *v. n.*, spolzniti se, spodrsniti se v —.

Hineingreifen, *v. n.*, peseči, seči, segati v —, zagrabiti v —.

Hineingucken, *v. n.*, polukati, lukati v kaj, *serb.* zaviriti u —; in's Glas, s. Glas.

Hineinhängen, *v. a.*, obesiti v kaj.

Hineinharken, *v. a.*, zgrabiti, vgrabiti v —.

Hineinhauen, *v. n.*, zasekati, vsekati, udariti v —.

Hineinheben, *v. a.*, vzdigniti v —.

Hineinhelfen, *v. n.*, pomoči v kaj, pomagati komu, da more noter.

Hineinhinken, *v. n.*, prišantati, šantati v kaj.

Hineinhüpfen, *v. n.*, skočiti, skakati v kaj, noter.

Hineinhuschen, s. Hineinschlüpfen.

Hineinjagen, *v. a.*, vgnati, vtirati v —; *v. n.*, dreti v —.

Hineinklettern, *v. n.*, splezati v —.

Hineinkommen, *v. n.*, priti, prihajati, iti v —, noter, vhajati.

Hineinkönnen, *v. n.*, moči v —, noter.

Hineinkriechen, *v. n.*, vlesti, lesti, laziti v —.

Hineinlangen, *v. n.*, seči, segati v —.

Hineinlassen, *v. a.*, pustiti v —, noter.

Hineinlaufen, *v. n.*, leteti v —.

Hineinlegen, *v. a.*, vložiti, vlagati, djati v —, vdjati, vdevati.

Hineinleiten, *v. a.*, Wasser, napeljati v —.

Hineinlesen, sich, *v. r.*, začitati se, zabrati se v —.

Hineinlocken, *v. a.*, vvabiti, privabiti, vabiti v —.

Hineinmalen, *v. a.*, namalati v —.

Hineinmischen, s. Einmischen.

Hineinmüssen, *v. n.*, er muß hinein, mora v —, mora noter.

Hineinnähen, *v. a.*, všiti, všivati.

Hineinnehmen, *v. a.*, vzeti, jemati v —.

Hineinnöthigen, *v. a.*, prisiliti, nagnati, naviti koga, da gre v —, noter.

Hineinpicken, *v. n.*, kljuniti, kavsniti, kljevati v —.

Hineinplumpen, *v. n.*, šterbunkniti v (vodo).

Hineinpropfen, s. Einpropfen.

Hineintragen, *v. n.*, moleti v —, noter.

Hineintrauchen, *v. n.*, kaditi se v —.

Hineintrauschen, *v. n.*, zašumeti, šumeti v (n. p. jamo).

Hineintregnen, *v. n.*, es regnet hinein, dež gre, pada noter, v —.

Hineintrechen, s. Hineinharken.

Hineintreiben, *v. a.*, podati, podajati v —.

Hineintreiten, *v. n.*, vjahati, jahati, jezditi v —.

Hineintrennen, *v. n.*, leteti, dirjastiti v —.

Hineintrinnen, *v. n.*, cereti, curljati, teči v —, noter.

Hineintrücken, *v. a.*, pomakniti, pomikati v —.

Hineintufen, *v. n.*, poklicati v —.

Hineinschaffen, *v. a.*, spraviti, spravljati v —, noter.

Hineinschauen, *v. n.*, gledati v kaj.

Hineinscheinen, *v. n.*, sijati v (hišo).

Hineinschicken, *v. a.*, poslati v —, noter.

Hineinschieben, *v. a.*, vtisniti, potisniti v —.

Hineinschießen, *v. n.*, streliti, streljati v —, noter.

Hineinschlagen, *v. a.*, zabiti, zatolči kaj v kaj; *v. n.* s. Einschlagen.

Hineinschleichen, sich, *v. r.*, vvleči se, ukrasti se, zmuzati se v —.

Hineinschlendern, *v. n.*, gambati v —.

Hineinschlendern, *v. a.*, terjusiti, zahrusiti, zadegati v —.

Hineinschlucken, *v. a.*, pogoltniti, požreti.

Hineinschlüpfen, *v. n.*, smukniti, šiniti v —, noter.

Hineinschmeicheln, sich, s. Einschmeicheln.

Hineinschreien, *v. n.*, zavekati v —, kricati, da se sliši v —.

Hineinschütten, *v. a.*, vsuti, vsipati.

Hineinschwanken, *v. n.*, gugati se v —, opotekaje se iti v —.

Hineinschwärmen, *v. n.*, prirojiti, rojiti v kaj.

Hineinschwimmen, *v. n.*, plavati v —.

Hineinschwingen, *v. a.*, zamahniti s čim v —.

Hineinsegeln, *v. n.*, vjadrati v —.

Hineinsehen, *v. n.*, viditi v —; gledati v —.

Hineinseihen, *v. a.*, vceditи, vcejati.

Hineinsenden, s. Hineinschicken.

Hineinsenken, *v. a.*, pustiti, spuščati, spušati v — (jamo).

Hinetnsetzen, *v. a.*, postaviti, djati v —.

Hineinsinken, *v. n.*, pogrezniti se, vsesti se v —; s. a. Einsinken.

Hineinsollen, *v. n.*, er soll hinein, naj gre noter, v —.

Hineinsprechen, *v. n.*, govoriti v —, in den Tag, brez premislika.

Hineinsprengen, *v. n.*, dermastiti, dirjastiti v —.

Hineinspringen, *v. n.*, vskočiti, skočiti v —.

Hineinspritzen, *v. a.*, všterkniti, vsikniti, sikati v —.

Hineinspeien, *v. n.*, pljuniti, pljevati v —.

Hineinspucken, s. Hineinspeien.

Hineinstechen, *v. a.*, zabosti, zabadati v —.

Hineinstecken, *v. a.* vtakniti, vtikati v —; einen Pfahl, zabiti, zatolči kol; s. a. Einstecken.

Hineinstehlen, sich, *v. r.*, ukrasti se, podkrasti se v —.

Hineinsteigen, *v. n.*, zlesti v —, stopiti noter.

Hineinstellen, *v. a.*, postaviti v —.

Hineinsticken, *v. a.*, nach dem *Serb.* vvesti (vezem).

Hineinstopfen, *v. a.*, natlačiti v —.

Hineinstoßen, *v. a.*, pahniti, suniti, dregniti, suvati, dregati v —, poriniti v —; ein Schwert, zabosti, zabadati v —.

Hineinstrahlen, *v. n.*, sijati, svetiti se v —.

Hineinstreuen, s. Einstreuen.

Hineinströmen, *v. n.*, valiti se, vreti, teči —.

Hineinstürmen, *v. n.*, navaliti, prihrati v —.

Hineinstürzen, *v. n.*, lopniti, telebiti, zagnati se v —.

Hineintanzen, *v. n.*, priplesati, plesaje iti v —.

Hineintappen, *v. n.*, vtavati, pritavati v —.

Hineintaumeln, s. Hineinschwanken.

Hineinthun, *v. a.*, vdjati, vdevati, djati v —; einen Blick, pogledati v —.

Hineintragen, *v. a.*, vnesti, nesti v —, notor.

Hineintränfeln, *v. a.*, kapniti, kapati v —.

Hineintreiben, *v. a.*, vtirati, vgnati, zapoditi v —.

Hineintreten, s. Eintreten.

Hineintrinken, *v. a.*, piti, liti v se.
Hineintrommeln, *v. n.*, zabobnati v —.
Hineintüpfen, *v. n.*, potipniti v —,
Hineinwachſen, *v. n.*, vrasti, rasti v —.
Hineinwackeln, *v.n.*, prigugati se, gugati v —.
Hineinwagen, ſich, *v. r.*, upati si v —, derzniti iti v kaj, noter.
Hineinwälzen, *v. a.*, zavaliti, valiti v —; *v. r.*, privaliti, valiti se v (hišo).
Hineinwanken, ſ. Hineinſchwanken.
Hineinwärts, *adv.*, noter, proti notranji strani.
Hineinwehen, *v. n.*, potegniti, vleči v —.
Hineinwerfen, *v. a.*, vreči, metati v —; Alles, vse pometati v —.
Hineinwinden, ſich, *v. r.*, viti se, viti se v —.
Hineinwinken, *v. n.*, pomigniti komu, naj pride v —, noter.
Hineinwiſchen, ſ. Hineinſchlüpfen.
Hineinwollen, Hineinwünſchen, *v. n.*, hoteti, želeti si noter, v —; er will hinein, rad bi šel v (hišo).
Hineinziehen, *v. a.*, potegniti, vleči v —.
Hineinzwingen, ſ. Hineinnöthigen.
Hinerzählen, *v. a.*, pripovedati tje, kakor jezik hoče.
Hineſſen, *v. a.*, pojesti, jesti in jesti.
Hinfahren, *v. n.*, voziti se; *fig.* preiti, miniti; über etwas hinfahren, naglo, brez marljivosti izdelovati; *v. a.*, odpeljati, peljati tje.
Hinfahrt, die, vožnja, pot tje; auf der Hinfahrt, peljaje se v, potovaje tjekaj, odtod proč.
Hinfährte, die, jelenov sled s polja v gojzd.
Hinfall, ſ. Einſturz.
Hinfallen, *v. n.*, pasti, padati; (von Allen nach der Reihe), popadati; auch telebniti, telehiti (na tla).
Hinfallen, das, pad, padec; als Krankheit, ſ. Fallſucht, Epilepſie.
Hinfallend, die hinfallende Krankheit, ſ. Fallſucht.
Hinfällig, *adj.*, razpadin, razpadljiv, padav, minljiv, perhljiv, slab; ſ. a. Schwach.
Hinfälligkeit, die, razpadnost, razpadljivost, padavost, minljivost, perhljivost, slabost; ſ. a. Vergänglichkeit.
Hinfaſeln, *v. n.*, blesti.
Hinfegen, *v. a.*, odmesti, odmetati.
Hinfinden, *v. a.*, den Weg, najti pot, ki pelje tje, na uno stran.
Hinflattern, Hinfliegen, *v. n.*, tje zletéti, leteti, letati.
Hinfliehen, *v. n.*, ubežati, odbežati, bežati (tje proč od govorečiga).
Hinfließen, *v. n.*, teči (tje).
Hinflüchten, ſ. Hinfliehen.
Hinfolgen, *v. n.*, er folgte ihm hin, odšel je za njim (tjekaj).
Hinfort, *adv.*, za naprej, naprej, nadalje, dalje, odzdaj, odslej, v prihodnje; hinfort nichts, nič več ne.
Hinfriſten, *v. a.*, prehraniti, prerediti (revno) od dne do dne.
Hinführen, *v. a.*, odpeljati, peljati tje.
Hinführ, Hinführo, ſ. Hinfort.
Hinfuß, ſ. Geißfuß.
Hingaffen, *v. n.*, zejati v —, tje.
Hingang, der, odhod, hod tje, *fig.* smert, umertje, odhod v večnost; auf dem Hin- und Hergange, gredoč, potovaje tje in nazaj, tje in sem grede.
Hingängeln, *v. a.*, voditi (na peljalci) tje;
Hingeben, *v. a.*, dati, dajati, od sebe dati, izročiti, oddati; *v. r.*, izročiti se, svoje življenje izročiti, darovati.
Hingebung, die, izročitev (sebe samiga), ſ. a. Reſignation.
Hingegen, *adv.*, pak, pa, ali, naproti, nasproti: den Böſewicht hingegen erwartet Schande, hudobneža pak, hudobnika pa čaka sramota.
Hingehen, *v. n.*, tje (poiti), iti, oditi, odhajati; er iſt hingegangen, odšel je; zu den Vätern, umerl je; wo gehſt du hin? kam greš?, ideš?; vorübergehen, preiti, prohajati; darüber geht die Zeit hin, pri tem prejde, prehaja čas; es gehet noch ſo hin, es gehet noch hin, to bi še bilo, to je še precej, nach *V.* se še zajde; es wird dir das nicht ſo hingehen, kazen za to li ne bo odšla, to boš še čutil; etwas hingehen (angehen) laſſen, dopustiti kaj, ne braniti česa, ne kazniti, ne grajati, kaj v nemar pustiti; es mag hingehen, naj bo! naj že bo! naj ga bo! naj ga velja!
Hingehören, *v. n.*, spadati med —.
Hingelangen, *v. n.*, dospeti k —.
Hingeleiten, *v. a.*, spremiti tje.
Hingerathen, *v. n.*, priti tje; wo iſt er hingerathen? kam je došel? kam se je djal? zgubil?
Hingeſchiedene, der, rajni.
Hingeſtreckt, ſ. Hinſtrecken.
Hingießen, *v. a.*, odliti, uliti proč.
Hingirren, *v. a.*, ein Ständchen, prečebljati, začebljati urico.
Hinglänzen, *v. n.*, svetiti se tje.
Hingraben, *v. a.*, tje kopati.
Hingrämen, ſich, *v. r.*, jesti se, vjedati se.
Hingreifen, *v. a.*, zagrabiti —.
Hingucken, *v. n.*, tje lukati.
Hinhalten, *v. a.*, deržati; die Hand hinhalten, pomoliti, moliti, prožiti, podati roko; einen mit leeren Hoffnungen hinhalten, koga s prazno žlico pitati, *poln.* pokazovati komu hruške na verbi; aufhalten, zaderžati; er hat uns lange hingehalten, dolgo nas je zaderžal, mudil, za nos vodil.
Hinhangen, *v. n.*, majati (majim).
Hinhängen, *v. a.*, tje poobesiti.
Hinhärmen, ſ. Hingrämen.
Hinhauchen, Hinhauen, Hinheben, tje pihniti, udariti, vzdigniti.
Hinheften, *v. a.*, pripeti; den Blick hinheften, vpreti oči v kaj.
Hinhelfen, *v. n.*, pomoči, pomagati kam; zum Verderben hinhelfen, pogubiti; ſich kümmerlich hinhelfen, komaj izhajati, revno,

na tesnim živeti, *serb.* perteno življeti, životariti.
Hinhinken, *v. n.*, odšantati, šantati kam.
Hinhocken, ſ. Hinbrüten.
Hinhüpfen, *v. n.*, odskakljati tje.
Hinhuſchen, *v. n.*, smukniti, šiniti kam.
Hinjagen, *v. a.*, tje odgnati, goniti, tje gnati, tje odpoditi, poditi.
Hinjammern, *v. a.*, ſeine Tage, prestokati, pretarnati.
Hinkauern, ſich, *v. r.*, počepniti.
Hinkehren, *v. a.*, tje oberniti, obračati.
Hinken, *v. n.*, šantati (auch *böhm.*), nach *Gutsm.* hromiti, hromotati, (*altsl.* u. *serb.* hramati; *böhm.*, *poln.* u. *russ.* hromati); plántati, šantucati, krulati, bendati, ćotati* (*ital.*); šantav biti, šantavu hoditi; mit einem Fuße hinken, nach *V.* šepati, (*serb.* allg. hinken); šepast biti, šepasto hoditi; auf beiden Seiten hinken, nach *Gutsm.* race pasti, nach *V.* na dvoje šantati, na dvoje se obotavljati; der Beweis hinkt, dokaz strani (straneti — na eno stran viseti); das Gleichniß hinkt, prilika je šantava; es hinkt mit ſeiner Ausſage, njegova povedba ni čista; ſeine Sachen hinken, gredo rakovo pot, kaze se.
Hinken, das, hromota (auch *altsl.*), šantanje, šepanje.
Hinkend, *adj.*, hrom, hramajoč, šantav, šepast, šepav; hinkender Gang, šantanje; der hinkende Bote, slaba, neugodna novica, neprijeten, slab glas, (ni veselja brez kaljenja).
Hinkende, der, ſ. Hinker; die, šepa.
Hinker, der, hromec, šepec; verächtl. šantalo, šepalo.
Hinkleben, *v. a.*, prilepiti.
Hinklettern, *v. n.*, speti se, splezati kam (proč od govorečiga).
Hinknieen, *v. n.*, tje pokleknuti, poklekovati.
Hinkommen, *v. n.*, (tje) priti, prihajati, prispeti; ich weiß nicht, wo es hingekommen iſt, ne vem, kam je prešlo, došlo, kam se je zgubilo; wo ſind ſo viele Menſchen hingekommen, kam se je djalo toliko ljudi? er kam nirgends hin, nikamor ga ni bilo, k nikomur ni prišel, ni zahajal.
Hinkönnen, *v. n.*, ich kann nicht zu ihm hin, ne morem k njemu, do njega.
Hinkränkeln, *v. n.*, bulehati in (počasi) hirati.
Hinkranken, *v. n.*, vedno bolan biti.
Hinkriechen, *v. n.*, tje lésti; hingekrochen kommen, prilesti tje, kam.
Hinkritzeln, *v. a.*, načečkati na kaj.
Hinkunft, die, prihod tje; bei ſeiner Hinkunft, pridši, ko je prišel tje.
Hinkünftig, *adv.*, ſ. Hinfort.
Hinlächeln, *v. n.*, zasmehljati se kam, proti komu.
Hinladen, *v. a.*, tje povabiti.
Hinlagern, ſich, *v. r.*, uleči se po —, poleči po —, razposesti se.
Hinlangen, *v. a.*, pomoliti, pomaljati, podati, podajati kam; *v. n.*, zureichen, dovolj biti; dazu langen meine Kräfte nicht hin, to moje moči preséga, tega ne zmorem, tega ne morem, k temu moja moč ni zadosti; ſ. a. Genügen.
Hinlänglich, *adj.*, zadosten, dovoljin; hinlängliche Zeit haben, dosti časa, laza imeti, imeti kdaj, utegniti; hinlänglich ſein, ſ. Genügen; *adv.*, zadosti, dovolj, ſ. a. Genug.
Hinlänglichkeit, die, zadostnost, zadoščina, dovoljnost.
Hinlaſſen, *v. a.*, tje spustiti, pustiti; ſich, ſ. Niederlaſſen.
Hinläſſig, *adj.*, nachläſſig, nemáren, zanikern, nemarljiv, len, nepazljiv, zaspan.
Hinläſſigkeit, die, nemarnost.
Hinlauf, ſ. Laufkraut.
Hinlaufen, *v. n.*, teči, leteti kam, tje.
Hinleben, *v. n.*, leichtſinnig hinleben, brez premislika živeti.
Hinlegen, *v. a.*, položiti kam, odložiti, znebiti se; ſich hinlegen, uleči se.
Hinlehnen, *v. a.*, nasloniti, naslanjati, prisloniti.
Hinleihen, *v. a.*, razposoditi, posoditi kam.
Hinleiten, Hinlenken, *v. a.*, napeljati, napotiti kam, oberniti.
Hinleſen, *v. a.*, prebrati pred kom.
Hinleuchten, *v. n.*, posvetiti tje gredočimu.
Hinlocken, *v. a.*, povabiti kam.
Hinmachen, ſich, *v. r.*, napraviti se, napravljati se, podati se kam.
Hinmähen, *v. a.*, pokositi.
Hinmalen, *v. a.*, namalati (hitro kaj).
Hinmarſch, der, hod tje; auf dem Hinmarſch, gredoč, potujoč tje.
Hinmartern, *v. a.*, trapiti, terpinčiti (po času) do smerti.
Hinmetzeln, ſ. Niedermetzeln.
Hinmorden, *v. a.*, pomoriti, moriti.
Hinmurmeln, *v. n.*, mermrati sam pri sebi.
Hinmüſſen, *v. n.*, er muß hin, mora tje (iti).
Hinnach, ſ. Hinterher, Herunach.
Hinnageln, *v. a.*, pribiti kam.
Hinnahen, ſich, *v. r.*, približevati se čimu.
Hinnähen, *v. a.*, prišiti kam.
Hinnahme, die, prejetje.
Hinnehmen, *v. a.*, prejeti, vzeti, ne razžaljen biti s čim, ne za zlo vzeti; nimm es hin, na! vzemi! primi!; iz tega sveta vzeti.
Hinneigen, *v. a.*, pregniti, nagniti, nagibati kam; ſich hinneigen, *v. r.*, nagniti se, naklonjen biti, ſ. Geneigt.
Hinneigung, ſ. Geneigtheit, Neigung.
Hinnen, *adv.*, von hinnen, odtod; Gott hat ihn von hinnen genommen, Bog ga je vzel (s tega sveta, k sebi).
Hinnicken, *v. n.*, tjekej pokimati.
Hinnöthigen, *v. a.*, prisiliti koga, (kam, da gre kam, tje).
Hinopfern, *v. a.*, izročiti, v dar dati.
Hinpacken, ſich, *v. r.*, skidati se, spraviti se (kam proč).

Hinpflanzen, *v. a.*, posaditi, zasaditi; *v. r.*, ustaviti se kam in ne ganiti se, posaditi se kam, (kamor se komu ne spodobi).

Hinplappern, Hinplandern, *v. a.*, blebetati (pred kom brez premislika).

Hinplumpen, *v. n.*, telebniti, štorkniti.

Hinquälen, *v. a.*, ſ. Hinmartern, *v. r.*, ubijati se, polstiti se.

Hinraffen, *v. a.*, pograbiti, vzeti, pobrati; die Peſt hat ſie hingerafft, kuga jih je podavila, pomorila, pobrala.

Hinrauſchen, *v. a.*, šumeti.

Hinreden, *v. n.*, govoriti (slasti brez premislika).

Hinrecken, *v. a.*, stegniti, prožiti.

Hinreichen, *v. a.* u. *n.*, ſ. Hinlangen, Zureichen.

Hinreichend, Hinreichlich, *adj.*, dovoljin, zadosten, s čimur se more shajati.

Hinreihen, ſ. Anreihen.

Hinreiſe, die, pot, hod tje, na uno stran; auf der Hinreiſe, gredoč, potovaje tje.

Hinreiſen, *v. n.*, tje popotovati, iti; wo reiſen Sie hin? kam popotovate, kam ste se namenili?

Hinreißen, *v. a.*, der Zorn riß mich hin, jeza me je popadla, zgrabila, zmogla, zanesla, premagala, obvladala; ihn reißt die Schönheit des Himmels zur Anbetung Gottes hin, v molitev ga zamika lepota neba; hinreißende Beredſamkeit, pregovornost, premagovavna, znašavna, vnemavna zgovornost.

Hinreiten, *v. n.*, odjezditi, jezditi kam.

Hinrichten, *v. a.*, tje, od sebe oberniti, naravnati; einen Miſſethäter, ob življenje pripraviti, djati koga, življenje vzeti komu; enthaupten, ob glavo djnti, *serb.* pogubiti koga, *poln.* straciò, (stratiti), *böhm.* odpraviti; mit dem Strange hinrichten, obesiti; mit Pulver und Blei hinrichten, ustreliti; zu Grunde richten, pogubiti, pokončati, na nič pripraviti, v nič spraviti.

Hinrichtung, die, končanje, *serb.* poguba; wird jedoch im Sloven. beſſer durch ein Zeitwort gegeben, ſ. Hinrichten.

Hinriechen, *v. n.*, povohati kam.

Hinrieſeln, *v. n.*, šumljaje tje teči.

Hinritt, der, auf dem Hinritte, jahaje tje.

Hinrollen, *v. n.*, takati se, valiti se kam.

Hinrücken, *v. a.*, odmakniti, odmikati.

Hinrudern, Hinrufen, Hinſäen, Hinſauſen, Hinſchaben, tje veslati, klicati, posejati, šumeti, nastergati.

Hinſchaffen, *v. a.*, tje spraviti, spravljati.

Hinſchauen, *v. n.*, pogledati, gledati kam.

Hinſchaukeln, *v. a.*, odkidati kam.

Hinſcheiden, *v. n.*, umreti, mreti, oditi s tega sveta, preseliti se v večnost, *serb.* preminuti; der Hingeſchiedene, umerli, ranji, ranjki.

Hinſcheiden, das, smert, umertje.

Hinſcheinen, Hinſcheren, ſich, **Hinſchenken**, tje svetiti, sijati, spraviti se, pobrati se, spoditi.

Hinſchicken, Hinſchieben, Hinſchießen, tje (kam) poslati, poriniti ali pomakniti, škeleti.

Hinſchießen, *v. n.*, tje kam ustreliti, poleteti tje.

Hinſchiffen, Hinſegeln, *v. n.*, tje peljati se, jadrati po vodi.

Hinſchlachten, *v. a.*, zaklati, poklati.

Hinſchlagen, *v. n.*, tje udariti.

Hinſchlängeln, ſich, *v. r.*, viti se tje, *serb.* krivudati se.

Hinſchleichen, ſich, *v. r.*, zmuzati se, ukrasti, prikrasti se tje.

Hinſchleppen, *v. a.*, odvleči, vleči, ejaziti tje; ſein Leben hinſchleppen, ſich hinſchleppen, revno živeti, revo prodajati od dne do dne.

Hinſchlendern, *v. a.*, zabrusiti, zadegati kam.

Hinſchlummern, ſ. Entſchlummern.

Hinſchlüpfen, *v. n.*, smukniti, šiniti tje, kam; über eine Sache, hitro kaj opraviti.

Hinſchmeißen, *v. a.*, zadegati ob tla.

Hinſchmelzen, *v. n.*, topiti se, kopneti.

Hinſchmieren, *v. a.*, namazati, nakaceati.

Hinſchreiben, *v. a.*, napisati kam.

Hinſchreien, *v. n.*, kričati, da se sliši kam.

Hinſchütten, *v. a.*, trockene Sachen, razsuti, razsipati, raztresti, raztresati; naſſe, razliti, razlijati.

Hinſchwelgen, ſ. Verſchwelgen.

Hinſchwimmen, *v. n.*, plavati kam.

Hinſchwinden, *v. n.*, giniti, veneti, sahniti, zgubiti, gubiti se; von der Zeit, hiteti, leteti.

Hinſchwingen, *v. a.*, pomahniti, mahniti.

Hinſehen, *v. n.*, gledati, viditi kam.

Hinſehnen, ſich, *v. r.*, želeti si (se) kam.

Hinſenken, *v. a.*, spustiti kam, tje.

Hinſetzen, *v. a.*, djati, postaviti kam, posaditi koga; *v. r.*, sesti.

Hinſeufzen, *v. n.*, prezdihovati, zdihovati.

Hinſicht, die, pogled, ozir, pomisel, misel na kaj; mit Hinſicht auf, gledé na —.

Hinſichtlich, *adv.*, z oziram, pogledam na —, gledé na, zastran česa, kar se tiče česa, za kaj.

Hinſinken, *v. n.*, zverniti se, pasti, zgruditi se; von der Sonne, ſ. Untergehen.

Hinſollen, *v. n.*, er ſoll hin, naj gre tje.

Hinſpeien, *v. n.*, pljuniti kam.

Hinſpringen, *v. n.*, odskočiti, priskočiti kam.

Hinſpritzen, Hinſprühen, Hinſputken, erkniti, švigniti, pljuniti knm.

Hinſtammeln, *v. a.*, jecljati pred kom.

Hinſtarren, ſ. Starren.

Hinſtecken, *v. a.*, zatakniti kam.

Hinſtehlen, ſ. Hinſchleichen.

Hinſteigen, *v. n.*, stopiti, zlesti, laziti, hoditi kam.

Hinſtellen, *v. a.*, postaviti, razstaviti kam.

Hinſterben, *v. n.*, umreti, umirati; ſie Alle ſind hingeſtorben, vsi so pomerli.

Hinſteuern, *v. n.*, kermiti, obračati, meriti kam.

Hinſtieren, *v. n.*, zijati kam.

Hinſtoßen, Hinſtürzen, *v. a.*, einen, pahniti, suniti, dregniti koga.

Hinſtottern, ſ. Hinſtammeln.

Hinſtrahlen, *v. n.*, kam sijati, lesketati se.

Hinſtreben, *v. n.*, prizadevati si kam, *serb.* težeti kam.

Hinſtrecken, *v. a.*, pomoliti, prožiti kam, tje; Jemanden zu Boden ſtrecken, koga ob tla vreči, treščiti, trešiti, podreti, zvaliti, zverniti; tödten, umoriti, ugonobiti, *v. r.* zavaliti se na tla, v travo.

Hinſtreichen, *v. n.*, odhajati, leteti proč (od ptičev); von der Zeit, leteti, hiteti.

Hinſtreuen, *v. a.*, nasuti, potresti kam, na —.

Hinſtrich, der, *waidm.* odhod ptičev.

Hinſtrömen, *v. n.*, valiti se kam.

Hinſturz, der, pad, prekno.

Hinſtürzen, *v. n.*, zvaliti se, zverniti se.

Hinſudeln, *v. a.*, nakacati, načečkati kam kaj.

Hintan, *adv.* odzad, zad, nazaj.

Hintändeln, *v. a.*, die Zeit, z igračami, otročarijami čas zapraviti.

Hintangeben, *v*, *a.*, oddati, prodati kaj; znebiti se česa, pustiti kaj.

Hintanhalten, *v. a.*, ustaviti, ubraniti, odpraviti.

Hintanhaltung, ſ. Einhalt.

Hintanſetzen, *v. a.*, wörtl. zad (za čim) postaviti, zanemariti, zamuditi kaj, ne paziti na kaj, ne čislati česa, ne meniti se, ne marati za kaj.

Hintanſetzung, die, zanemarjanje, nemaranje; mit Hintanſetzung ſeiner Pflichten, ne maraje za svoje dolžnosti, ne gledajo na —.

Hintanzen, Hintappen, Hintaſten, Hintaumeln, plosati, tavati, tipati, gugati se kam (od govorečiga proč).

Hinten, *adv.*, zád, zádi, zádej; von hinten, odzád, odzádej, nach *M.* odzaja; nach hinten, na zad.

Hintendrein, *adv.*, za tem, po tem, za to, poznej.

Hintennach, *adv.*, potlej, za tem, s časam.

Hinter, *praep.* za, odzad za —; hinter einer Sache, za kako rečjo; hinter eine Sache, za kako reč; vier Monate hinter einander, štiri mesce zaporedama; hinter einander, drug za drugim, oden za drugim, po redu, po versti, redama, verstama; er hat hinter den Ohren, ima jih za ušesi; er wird ſich hinter den Ohren kratzen, bode se za ušesmi praskal; hinter den Ohren noch nicht trocken ſein, za ušesmi še mah imeti, komej je iz lupine zlezel; ſich etwas hinter die Ohren ſchreiben, za ušesa si zapisati, dobro pomniti, v glavo vtisniti si; hinter ſich, za sabo; ſich hinter einen ſtecken, skriti, skrivati se za koga, t. j. z njegovo pomočjo kaj imenitniga skrivaj delati; Einen hinter die Ohren ſchlagen, kogá za uhó udariti, usekati, ubrisati; die Pferde hinter den Wagen ſpannen, eine Sache verkehrt anfangen, narobe delo začeti; hinter Jemanden her, za kom; hinter dem Berge hervor kommen, izza gore priti; hinter dem Berge halten, ſ. Halten; hinter das Licht führen, ſ. Führen; er hat es hinter meinem Rücken gethan, storil je, da nisem jez za to vedil, brez moje vedi; hinter eine Sache kommen, spaziti, doznati kaj, dozvediti kaj; hinter einem herlaufen, letati za kom; hinter einem herſein, ostro paziti na koga, za petami mu biti; hinter ſich fallen, vznak pasti; ſ. a. Dahinter; das hat etwas hinter ſich, to ima nekaj v sebi; in der Zuſammenſetzung mit Zeitwörtern za —, o —, s —.

Hinter, Hintere, *adj.*, zadenj, zadnji; der Hinterſte, naj zadnji, poslednji; das Vorderſte zu hinterſt kehren, vse prevreči, preverniti.

Hinter-, in Zſtzgn. mit Hauptwörtern, zadnji.

Hinterachſe, die, zadnja podos, os —.

Hinteran, ſ. Hinternach.

Hinteranſicht, die, pogled odzad.

Hinterbacke, die, ritnica, nach *Gutsm.* podév; *böhm.* obřitek.

Hinterband, das, zadnji pasec.

Hinterbaum, ſ. Kettenbaum.

Hinterbeetung, die, podgatnica.

Hinterbein, das, zadnja noga; auf die Hinterbeine treten, postaviti se (na noge) komu, — skujati se, prepreči.

Hinterbleiben, *v. n.*, zaostati, zastati, za čim ostati; die Sache iſt hinterblieben, ſ. Unterbleiben.

Hinterbliebene, der, zapnšenec, zapušenec.

Hinterbrett, das, am Pfluge, kozlec.

Hinterbringen, *v. a.*, einem etwas, donesti, povedati, naznaniti komu (skrivaj); einem eine Neuigkeit, komu kako novico oznaniti; — kam zadi spraviti.

Hinterbringer, der, donesec, donosnik, naznanivec.

Hinterbringerin, die, naznanivka, donašavka.

Hinterbringung, die, donos, (skrivno) naznanilo.

Hinterbruſt, die, zadnje grodi.

Hinterbug, der, pregib.

Hinterbühne, die, za igravnico.

Hintereaſtell, das, zadnji grad.

Hinterdrein, *adv.*, potlej, potem, poznej.

Hinterdrücken, *v. a.*, potisniti, zatisniti za kaj.

Hintere, der, Arſch, zadnjica, rit, perda; den Hinteren verſohlen, (derbe Schläge auf den Hinteren geben), namazati, nabiti, nabijati, nasekati koga po riti; mit dem Hinteren wetzen, ursati, ripsati.

Hinterebbe, die, zadnji čas odtoka.

Hintereinander, ſ. Hinter.

Hintereiſen, das, podkev na zadnji nogi, zadnja podkev.

Hintereſſen, ſ. Hinunteresſen.

Hinterfährte, die, zadnji sled.

Hinterflagge, die, zadnje bandero.

Hinterfleck, der, opetek.

Hinterflügel, der, zadnja perut.
Hinterführen, s. Hintergehen.
Hinterfuß, der, zadnja noga. nach *Sulek* zapetnica.
Hintergang, der, *waidm.* s. Ausgang; Betrug; Compromiß.
Hintergebäude, das, zadnje poslopje.
Hintergebirge, das, zagorje, zadnja gora.
Hintergedanke, der, etwa primislik, podmislik, skrite misli, skriti prideržki.
Hintergegend, die, zadnja okolica, okrajna.
Hintergehäfe, das, s. Gehäfe.
Hintergehen, *v. a.*, betrügen, prevariti, ogoljufati, otrupiti, omamiti, zapeljati, preslepiti, ukaniti, ganiti, nach *V.* spodlesti, spodlezati, zavoditi; nach *Gutsm.* a. žertati (?), *serb.* omesti koga; *v. n.*, zaiti, zahajati za —.
Hintergehung, die, omama, ukamba.
Hintergeschirr, das, orepnica.
Hintergeschühe, s. Hinterleder.
Hintergestell, das, zadnja polica.
Hinterglied, das, gramm. u. arithm. zadnji člen; bei den Soldaten, zadnja versta.
Hintergrund, der, zadnji konec, zadnji stan, dno, etwa auch zadek, pozadje, *poln.* glębia; vor etwas in den Hintergrund treten, premagan, otemnjen biti, skriti se pred čim; s. a. Zukunft.
Hinterhaar, das, zatilski lasje.
Hinterhaben, *v. a.*, er hat es hinter, požerl je.
Hinterhalb, *adv.*, hinterhalb des Berges, za goro, zadi za goro, iz za gore.
Hinterhalt, der, skrivanje, tajenje; in der Chemie ostanek, neotopek; einen Hinterhalt haben, imeti podporo, pomoč; im Kriege, zaseda (auch *altsl.*, *russ.* u. *poln.* zasada), nach *V.* zalazva; im Hinterhalt liegen, biti skrit v zasedi, paziti skrit na —; sich in den Hinterhalt legen, nach dem *Altsl.* zasesti, zasedati, skriti se za —, in prežati na —; s. a. Reserve, Nachtrab.
Hinterhalten, *v. a.*, vorenthalten, zaderžati, zaderževati, prideržati, prideržavati; verhehlen, prikrivati, tajiti.
Hinterhaltend, Hinterhaltig, *adj.*, fein, skrivati svoje misli.
Hinterhand, die, (metacarpus), zaročje, zapešče, nach *Sulek* zaperšče; im Kartenspiele, zadoja roka, za roko biti.
Hinterhaupt, das, (occiput), zatilnik, zatilec, ntilnik, nach *V.* zaglavje, nach *M.* podteme, zateme.
Hinterhauptsbein, das, zatilna kost.
Hinterhauptsblutader, Hinterhauptsschlagader, die, zatilna žila, privodnica, odvodnica.
Hinterhauptsmuskel, der, zatilna mišica.
Hinterhauptsnerve, der, zatilna čutnica.
Hinterhauptstheil, der, zatilec.
Hinterhaus, das, zahišje, prizidek zahišni.
Hinterher, *adv.*, poznej, kasnej; hinterher überlegen, po storjenim delu premišljati; hinterher gehen, odzad, za kom iti.
Hinterhof, der, zadnje dvorišče, dvoriše.
Hinterhut, s. Nachhut.
Hinterkeule, die, zadnja četert, s. a. Keule.
Hinterkopf, s. Hinterhaupt.
Hinterkorn, das, podrešetina, opremek.
Hinterkriechen, *v. n.*, zlesti, lesti za kaj.
Hinterlage, die, hranilo, s. a. Depositum.
Hinterlaß, der, s. Verlassenschaft, Nachlaß.
Hinterlassen, *v. a.*, zurücklassen, zapustiti, zapuščati, zapušati, za sabój pustiti, pušati (pred odhodam), po smerti zapustiti, (im *Ktn.* u. *Böhm.* auch zanehati), nehati; vermachen, zapustiti, sporočiti, sporocati, voliti, in ard. slav. M. ostaviti; er hinterließ drei Söhne, za njim so ostali trije sinovi; er ließ ihn hinter sich, pretekel, prešel ga je.
Hinterlassene, der, zapuščenec, zapuščeneo; die, zapuščenka, zapušenka; svojci, ki po koga smerti ostanejo.
Hinterlassenschaft, die, zapuščeno, zapušeno premoženje, zapuščina.
Hinterlasser, s. Erblasser.
Hinterlast, die, zadnja teža, zadnje breme.
Hinterlastig, *adj.*, das Schiff ist hinterlastig, na zadnjem konci preobložena.
Hinterlauf, der, zadnji skok, krak.
Hinterlaufen, *v. n.*, leteti za —.
Hinterleder, das, am Schuhe, opétnica, opetica.
Hinterlegen, *v. a.*, in Verwahrung geben, shraniti, kaj pri kom hraniti dati, komu v shrambo dati, položiti, *serb.* dati na ostavu; in das Gedächtniß hinterlegen, nach *V.* založiti, zalagati v spomin; hinterlegtes Gut, s. Hinterlage.
Hinterleger, der, izročnik, položnik.
Hinterlegerin, die, izročnica, položnica.
Hinterleib, der, zadek, zadnja stran života, telesa.
Hinterlist, die, nach dem *Altsl.* kovarstvo, lokavstvo, lest, gew. zvijače, zvijačina, zvito, potmajeno, ukarljivo, lisićje djanje, prevara, goljufija; die Eigenschaft des Hinterlistigen, s. Hinterlistigkeit.
Hinterlisten, *v. a.*, prevariti, ogoljufati, opehariti, olisičiti.
Hinterlistig, *adj.*, nach dem *Altsl.* lokav, kovaren, gew. zvit, zavit, zvijačen, himben, potmajen, lisičast, zavitiga repa, kačji; hinterlistigerweise, iz prevare, po zvijačah, po zvitosti.
Hinterlistigkeit, die, (wenig gebr.), die, zvitost, zavitost, zvijačnost, potmajenost, prevarljivost, kovarnost.
Hinterlocke, die, zadnji zvitek, koder.
Hinterlocken, *v. a.*, zvabiti, zamamiti za kaj, kam.
Hintermann, der, zadnjik, poslednjik.
Hintermast, s. Besanmast.
Hinternaht, die, zadnji šiv; bei Schustern an dem Hinterquartiere, robec na opétnici, robec schlechtweg.
Hinterpferd, das, predkolesni konj.
Hinterpforte, die, zadnje vrata, s. a. After.
Hinterquartier, das, zadnji stan; die Hälfte des Hinterleders, pol opétnice; auch das ganze Hinterleder.

Hinterrad, das, zadnje kolo.
Hinterraft, die, im Schlosse eines Feuergewehres, nach *V.* tretja stopnja.
Hinterreihe, die, zadnja versta.
Hinterriegel, der, zadnji zapah.
Hinterrücken, der, zadnji del herbta.
Hinterrücken, *v. a.*, pomakniti za kaj.
Hinterrücks, *adv.*, rückwärts, za herbtam, od zad, za ledji; *fig.* s. Hinterlistigerweise, Heimlich.
Hintersaß, der, Hintersättler, ein Bauer ohne Gespann, kmet brez živine, s. a. Häusler.
Hintersatz, der, sklep, zadnji stavek.
Hinterschanze, die, zadnji okop, obkop.
Hinterschenkel, der, veliko stegno, pleče.
Hinterschiff, das, zadek ladije.
Hinterschlägel, s. Hinterschenkel.
Hinterschleichen, *v. n.*, zalaziti, zalazovati, zalezovati, zlesti za —.
Hinterschlingen, Hinterschlucken, *v. a.*, pogoltniti, požreti.
Hinterschraube, die, zadnji vijak.
Hintersegel, das, zadnje jadro.
Hinterseite, die, zadnja stran, zadek.
Hintersiedler, s. Häusler.
Hintersitz, der, zadnje sedalo, sedež.
Hinterspätig, *adj.*, bei den Tuchscherern, ungleich von Haaren, der Länge nach, germast, ne enako strižen, nach *V.* čupast, čopast.
Hinterspill, das, zadnji vital.
Hinterst, s. Hinter.
Hinterstadt, die, etwa zamestje.
Hinterständig, s. Hinterstellig.
Hinterstellig, *adj.*, dolžen, na dolga; s. Ausständig, Rückständig; hinterstellig machen, s. Hintertreiben; s. a. Hinterlistig.
Hinterstreichen, *v. a.*, die Haare, potegniti nazad, na zatilec.
Hinterstrich, s. Apostroph.
Hinterstube, die, zadnja izba, soba, kamra.
Hinterstück, das, zadnji kos.
Hintertau, das, zadnja verv.
Hintertheil, der, zadnji konec, zadnji del, zadek, til; auf den Schiffen, zadnja kerma, *poln.* tył; an den Wägen, zadnja préma, zadnji konec, zadnje trabje.
Hinterthor, das, **Hinterthür**, die, zadnje vrata, notranje duri.
Hintertreffen, das, zadnja vojska, straža, *fig.* in's Hintertreffen kommen, zastati, pozabiti se, zaspati.
Hintertreiben, *v. a.*, ubraniti, spodnesti, opovreti, odgnati, odverniti, nach *V.* overniti, ustaviti; podreti, v nič pripraviti, kriv biti, da se kaj ne zgodi.
Hintertrinken, s. Hinuntertrinken.
Hintertrof, der, zadnja truma, derhal.
Hintertückisch, s. Heimtückisch.
Hinterviertel, das, zadnja četert.
Hinterwagen, der, zadnji konec, zadnja prema.
Hinterwald, der, zagorje.
Hinterwäldler, der, zagorec.
Hinterwärts, *adv.*, nach hinten zu, nazaj; von hinten, odzad, zadi; verkehrt, hinterwärts verstehen, narobe razumeti; s. a. Rückwärts.
Hinterwerfen, *v. a.*, vreči, pometati, metati za kaj.
Hinterzeug, das, podrepnica.
Hinterziehen, *v. a.*, zavleči, zavlačiti za kaj.
Hinthun, *v. a.*, djati, devati kam, položiti, polagati, pokladati tje, kam; wo hast du soviel Geld hingethan? kam si djal toliko duarjev?
Hintilgen, s. Vertilgen.
Hintönnen, *v. n.*, doneti, glasiti se tje.
Hintragen, *v. a.*, odnesti, nesti, nositi kam, tje.
Hinträger, s. Zinträger.
Hintrauern, *v. n.*, prežalovati.
Hinträumen, *v. n.*, sanjati, presanjati.
Hintreffen, *v. n.*, tje zadeti.
Hintreiben, *v. a.*, gnati, goniti, poditi kam, tje.
Hintreten, *v. n.*, pristopiti, stopiti kam.
Hintritt, der, aus diesem Leben, odmertje, odhod s tega sveta, smert.
Hintsch, s. Asthma, Bitterfüß.
Hintummeln, *v. n.*, gugati se, opotekaje se iti kam.
Hintummeln, *v. a.*, tjekaj poditi.
Hinüber, *adv.*, tje čéz, čez, tje prek, na uni kraj, na drugo stran (od govorečiga ali delajočiga prec); über den Berg hinüber, čez goro, prek gore; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, pre —, prek česa, čez kaj, na drugo stran; s. a. Ueber und die damit zusammengesetzten Zeitwörter.
Hinüberängeln, *v. n.*, migati z očmi, pomežkovati čez kaj, na drugo stran.
Hinüberbegeben, sich, *v. r.*, podati se, oditi čez kaj, preiti.
Hinüberbekommen, *v. a.*, dobiti čez —, na uno stran.
Hinüberbestellen, *v. a.*, naročiti komu, naj pride, — preneso.
Hinüberbeugen, *v. a.*, pregniti prek česa.
Hinüberbitten, *v. a.*, prositi koga, naj pride prek —.
Hinüberblasen, *v. a.*, prepihniti čez —.
Hinüberblicken, *v. n.*, pogledati čez kaj; von Farben, prelijati se, spreminjati se.
Hinüberblinken, Hinüberblitzen, *v. n.*, posvetiti se, zabliskniti se čez kaj.
Hinüberbrausen, *v. n.*, prešumeti na uno stran.
Hinüberbringen, *v. a.*, prenesti, prenositi, prenašati, spraviti čez kaj, na uno stran.
Hinüberdrängen, *v. a.*, pretisniti, preriniti čez —.
Hinüberdringen, *v. n.*, predreti, tiščati na uno stran.
Hinüberdürfen, *v. n.*, er darf nicht über den Fluß hinüber, no sme čez vodo, unstran vode.
Hinübereilen, *v. n.*, hiteti čez kaj, na uno stran.

Hinüberfahren, *v. n.*, prepeljati so, prevoziti, prevažati se.
Hinüberfallen, *v. n.*, pasti čez kaj.
Hinüberfeuern, *v. n.*, streljati na uno stran.
Hinüberflattern, Hinüberfliegen, *v. n.*, ferleti, leteti čez kaj, na uno stran.
Hinüberfliehen, *v. n.*, prebegniti, bežati na uno stran.
Hinüberfließen, *v. n.*, teči čez —, prek —.
Hinüberflüchten, s. Hinüberfliehen.
Hinüberführen, *v. a.*, prepeljati, prepeljevati, prevoditi čez —.
Hinübergeben, *v. a.*, podati, dati čez —, na uno stran.
Hinübergehen, *v. n.*, preiti, prehajati, iti na uno stran.
Hinübergießen, *v. a.*, preliti, liti čez —.
Hinübergleiten, *v. n.*, spodrsniti se na uno stran.
Hinübergucken, *v. n.*, lukati čez —, na uno stran.
Hinüberhallen, *v. n.*, doneti tje na uno stran.
Hinüberhangen, *v. n.*, previseti, viseti, majati na uno stran.
Hinüberheben, *v. a.*, vzdigniti čez kaj.
Hinüberhelfen, *v. n.*, pomoči komu na uno stran.
Hinüberhinken, *v. n.*, prehromati, prešantati kaj, šantati na uno stran.
Hinüberholen, *v. a.*, poklicati na uno stran; iti po koga, da prejde čez —.
Hinüberhüpfen, *v. n.*, preskakljati kaj.
Hinüberjagen, *v. a.*, pregnati, prepoditi čez —; *v. n.*, dirjastiti, dreti na uno stran.
Hinüberklettern, *v. n.*, preplezati na uno stran, čez kaj.
Hinüberkommen, *v. n.*, priti, prihajati, prehajati na uno stran.
Hinüberkönnen, *v. n.*, man kann nicht hinüber, ne more se čez (vodo).
Hinüberkriechen, *v. n.*, prelesti, lesti na uno stran.
Hinüberkriegen, s. Hinüberbekommen.
Hinüberlassen, *v. a.*, über die Gränze, pustiti, puščati čez mejo, prek meje.
Hinüberlaufen, *v. n.*, preskočiti, steči, zleteti na uno stran.
Hinüberleiten, *v. a.*, prespraviti, prespremiti na uno stran.
Hinüberlenken, *v. a.*, zakreniti, oberniti čez —, na uno stran.
Hinüberleuchten, *v. n.*, svetiti čez.
Hinüberlocken, *v. a.*, zvabiti, zmamiti čez kaj.
Hinübermüssen, *v. n.*, er muß über die Gränze hinüber, mora (oditi) čez mejo.
Hinübernöthigen, Hinüberragen, Hinüberreichen, Hinüberreißen, prisiliti, majati ali šterleti, podati, potovati čez —, na uno stran.
Hinüberrauschen, s. Hinüberbrausen.
Hinüberreiten, *v. n.*, prejezditi, jezditi na uno stran.
Hinüberrollen, *v. a.*, valuckati čez —.
Hinüberrücken, *v. a.*, pomakniti čez —.
Hinüberrufen, Hinübersagen, Hinüberschauen, poklicati, reči, pogledati, gledati čez —, na uno stran.
Hinüberschaffen, *v. a.*, spraviti čez kaj, na uno stran.
Hinüberscheinen, Hinüberschenchen, Hinüberschicken, Hinüberschieben, Hinüberschießen, sijati, pomikati, poslati, školeti na uno stran.
Hinüberschießen, s. Hinüberfeuern.
Hinüberschiffen, *v. n.*, prepeljati se v ladii čez kaj.
Hinüberschlafen, s. Entschlafen.
Hinüberschleichen, *v. n.*, zmuzati se na uno stran.
Hinüberschleppen, Hinüberschlendern, Hinüberschlüpfen, Hinüberschreiten, Hinüberschreiten, prevleči, ejaziti, zadegati, smukniti ali šiniti, zakričati, korakati čez —, na uno stran.
Hinüberschlummern, *v. n.*, lahko zaspati v Gospodu.
Hinüberschwimmen, *v. n.*, preplavati kaj, plavati čez —.
Hinüberschwingen, *v. a.*, premahniti.
Hinüberfegeln, *v. a.*, prejadrati.
Hinüberfehen, *v. n.*, viditi čez —.
Hinüberfehnen, sich, *v. r.*, želeti si čez —.
Hinüberfein, *v. n.*, er ist hinüber, odšel je na uno stran, unstran — je.
Hinüberfenden, s. Hinüberfchicken.
Hinüberfetzen, s. Ueberfetzen.
Hinüberfollen, *v. n.*, er foll hinüber, naj gre na uno stran, čez.
Hinüberfpielen, sich, *v. r.*, zmuzati se, tako rekoč igraje in neopazovan preiti od ene na drugo reč.
Hinüberfpringen, *v. n.* preskočiti, preskakati kaj, skočiti čez kaj.
Hinüberfpritzen, *v. n.*, šterkniti, sikniti čez —.
Hinüberfteigen, *v. n.*, prestopiti, prestopati kaj.
Hinüberftellen, *v. a.*, prestaviti na uno stran, čez —.
Hinüberftoßen, *v. a.*, prepahniti čez —.
Hinüberftrömen, *v. n.*, vreti, dreti, valiti se na uno stran.
Hinüberftürzen, *v. n.*, pasti, telebiti na uno stran.
Hinübertanzen, *v. n.*, plesaje preiti na uno stran.
Hinüberthun, *v. a.*, predjati, djati čez —.
Hinübertönnen, s. Hinüberhallen.
Hinübertragen, *v. a.*, prenesti, prenašati čez.
Hinübertreiben, *v. a.*, pregnati, prepoditi, spokati čez —.
Hinübertreten, s. Uebertreten.
Hinübertrinken, sich, *v. r.*, prepiti se, ngonobiti so z vinam.
Hinüberwackeln, *v. n.*, gugaje se oditi na nno stran.
Hinüberwagen, sich, *v. r.*, er wagt sich nicht über den Berg hinüber, ne upa si, ne derzne čez goro.

Hinüberwallen, *v. n.*, iti polagama čez —; *fig.* preseliti se s tega sveta.
Hinüberwälzen, *v. a.*, prevaliti, valiti čez —.
Hinüberweifen, *v. a.*, pokazati čez —, prek —.
Hinüberwerfen, *v. a.*, vreči, metati na uno stran, čez —.
Hinüberwollen, *v. n.*, er will über den Fluß hinüber, hoče, rad bi čez vodo (prešel, šel).
Hinüberzeigen, *v. a.*, pokazovati na uno stran.
Hinüberziehen, *v. a.*, prevleči, potegniti, potezati čez —, na uno stran; *v. n.*, iti čez —.
Hinum, s. Herum.
Hin und her, s. Hin.
Hinunter, *adv.*, tje doli, doli, navzdol (proč od govorečiga ali delajočiga, ki je na višjim mesta); hinunter mit ihm! doli ž njim! s. a. **Hinab**; in Bezug auf die Zusammensetzungen mit Zeitwörtern, s. **Herab** u. die damit zusammengesetzten Zeitwörter.
Hinunterbringen, *v. a.*, spraviti tje doli; požreti.
Hinunterefſen, *v. a.*, pojesti.
Hinunterfahren, *v. n.*, peljati se navzdol; in die Grube, zlesti v jamo, pod zemljo priti.
Hinunterfallen, *v. n.*, spasti, pasti s česa —.
Hinuntergehen, s. Herabgehen.
Hinunterkugeln, sich, *v. r.*, valuckati se navzdol.
Hinunterlaſſen, sich, *v. r.*, spustiti se (navzdol).
Hinunterſchlingen, Hinunterſchlucken, *v. a.*, požreti, pogoltniti.
Hinunterſpringen, *v. n.*, skočiti s česa na tla.
Hinuntertrinken, *v. a*, popiti, izpiti.
Hinunterwärts, *adv.*, tje navzdol, doli.
Hinwackeln, *v. n.*, tjekej gugati se.
Hinwagen, sich, *v. r.*, er wagt sich nicht zu ihm hin, ne upa si, ne derzne k njemu (iti).
Hinwälzen, *v. a.*, privaliti, valiti kam; *v. r.*, valiti se kam.
Hinwanken, *v. n.*, opotekaje se kam oditi.
Hinwärts, *adv.*, tje; hinwärts hatten wir ſchönes Wetter, tje gredé sme imeli lepo vreme; hinwärts nach der Stadt, pod mesto.
Hinweg, der, pot tje; auf dem Hinwege, tje gredoč, potujoč.
Hinweg, *adv.*, proč, preč, odtod, v kraj, v stran, na stran, strani, s poti; hinweg von hier! spravi se, poberi se odtod; in Zusammensetzungen mit Zeitwörtern, od, u —, s. a. Weg und die damit zusammengesetzten Wörter.
Hinwegarbeiten, s. Wegarbeiten.
Hinwegbegeben, sich, *v. r.*, oditi, odhajati (od govorečiga).
Hinwegbeißen, Hinwegbekommen, Hinwegblaſen, Hinwegblicken, Hinwegbringen, u. s. w. s. **Wegbeißen** u. s. f.
Hinwegeilen, *v. n.*, podvizati si proč, naglo oditi.
Hinwegfahren, s. Abfahren.
Hinwegführen, s. Wegführen.
Hinweghinken, *v. n.*, odšantati.
Hinwegleden, *v. a.*, odlizati.
Hinwegnehmen, *v. a.*, odvzeti, vzeti.
Hinwegraffen, s. Hinraffen.
Hinwegſcheiden, *v. n.*, umreti, ločiti se s tega sveta.
Hinwegſchrecken, *v. a.*, odplašiti.
Hinwegſchlüpfen, *v. n.*, über etwas, smukniti čez kaj, ne dotaknivši se ga skor.
Hinwegſein, *v. n.*, darüber bist du ſchon lange hinweg, temu si že davnej odrastel.
Hinwegſetzen, sich, *v. r.*, sich über etwas hinwegſetzen, na kaj ne gledati, ne marati za kaj; ne ustavljati ali spotikati se nad čem.
Hinwegſinken, Hinwegthun, Hinwegtragen, Hinwegziehen, u. dergl. s. **Wegſinken**, u. s. f.
Hinwehen, *v. n.*, pihati, vleči kam.
Hinweiſen, *v. a.*, nakazovati, pokazovati kam, napotiti tje.
Hinweiſung, die, pokazovanje, nakazovanje; mit Hinweiſung auf die unerquicklichen Folgen, pokazovaje na, v misel jemaje neprijetne nasledke.
Hinwellen, *v. n.*, veniti, sahniti.
Hinwenden, *v. a.* u. *r.*, tje oberniti, obračati kaj, se.
Hinwerfen, *v. a.*, vreči, zagnati, metati kam; etwas aufs Papier hinwerfen, načrtati kaj, naglo napisati; ein Wort, podtakniti, omeniti besedico; *v. r.*, zavaliti se, zverniti se kam, na tla; ſich auf die Knie hinwerfen, pokleknuti, pasti na koleno pred koga.
Hinwieder, s. Wiederum.
Hinwiegen, ſich, *v. r.*, luljati se.
Hinwinken, *v. n.* u. *a.*, migniti, migati kam; namigniti komu, da bi kam šel.
Hinwiſſen, *v. n.*, ich weiß damit nirgends hin, ne vem, kam čem s tem; ne vem, kaj bi s tem (početi).
Hinwogen, *v. n.*, gnati se v valovih tje —.
Hinwollen, *v. n.*, wo willſt du hin? kam hočeš? kam te je misel? wo will das hin? kako se bo to izšlo? kaj bo iz tega meha meke?
Hinwünſchen, *v. n.*, želeti (si) kam.
Hinwurf, der, načertek.
Hinwürgen, *v. a.*, podaviti, podušiti, dušiti.
Hinwurzeln, *v. n.*, s. Einwurzeln; obstati kje kakor bi bil v zemljo vkopan.
Hinz, s. Kater; sei es Hinz oder Kunz, bodi si Peter ali Pavel.
Hinzahlen, *v. a.*, plačati gladko.
Hinzählen, *v. a.*, naštéti, naštévati, odšteti komu.
Hinzaubern, *v. a.*, načarovati kam.
Hinzeichnen, *v. a.*, narisati kam.
Hinzeigen, s. Hinweiſen
Hinziehen, *v. a.*, tje vleči, vlačiti kam;

s. a. **Verzögern**; *v. n.*, oditi kam; proseliti se, seliti se kam.

Hinzielen, *v. n.*, meriti kam; ich weiß wo er hinzielt, vem, kam hoče, kam meri.

Hinzu, *adv.* k, h; h komu, k temu, do česa, do tega, verh tega; in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern, pri —, auch do — mit dem Nebenbegriffe der Ergänzung eines Fehlenden, s. a. **Dazu, Zu.**

Hinzuarbeiten, *v. a.*, pridelati.

Hinzubauen, *v. a.*, prizidati, pristaviti.

Hinzubegeben, sich, s. **Hinzugehen.**

Hinzubekommen, *v. a.*, pridobiti k čemu.

Hinzubringen, *v. a.*, prinesti k čemu.

Hinzubrocken, *v. a.*, pridrobiti.

Hinzudenken, *v. a.*, misliti k —.

Hinzudichten, *v. a.*, izmisliti si kaj k čemu.

Hinzudrängen, *v. a.*, pritisniti.

Hinzudringen, *v. n.*, pridreti, pritiščati do česa.

Hinzudrucken, *v. a.*, pristaviti v natisu.

Hinzudürfen, *v. n.*, smeti do česa.

Hinzueilen, *v. n.*, prihiteti, hiteti k čemu.

Hinzuerwerben, *v. a.*, pridobiti, prislužiti si k čemu.

Hinzufliegen, *v. n.*, prileteti, priferleti.

Hinzufließen, *v. n.*, priteči, teči k čemu.

Hinzufügen, *v. a.*, pridjati, pridevati, pridati, dodati, priložiti, prilagati.

Hinzuführen, *v. a.*, pripeljati k čemu.

Hinzugabe, die, dodatek.

Hinzugebären, *v. a.*, priroditi.

Hinzugeben, *v. a.*, pridati.

Hinzugehen, *v. n.*, pristopiti, iti k čemu, proti čemu.

Hinzugießen, *v. a.*, priliti, prilivati, doliti.

Hinzugucken, *v. n.*, polukati k čemu.

Hinzuhängen, *v. a.*, obesiti k čemu, *serb.* privesiti.

Hinzukaufen, *v. a.*, prikupiti, dokupiti.

Hinzukneten, *v.*, *a.* primesiti.

Hinzukommen, *v. n.*, priti k —, pridružiti se, pritakniti se.

Hinzukönnen, *v. n.*, man kann nicht hinzu, človek ne more k temu, do tega.

Hinzukriechen, *v. n.*, prilesti, prilaziti.

Hinzukritzeln, *v. n.*, pričečkati.

Hinzulassen, *v. a.*, pripustiti, pripuščati, dopustiti.

Hinzulaufen, *v. n.*, prileteti k —.

Hinzulegen, *v. a.*, priložiti, dóložiti.

Hinzuleuchten, *v. n.*, posvetiti k čemu.

Hinzulügen, *v. a.*, prilagati.

Hinzumengen, Hinzumischen, *v. a.*, primešati.

Hinzunehmen, *v. a.*, privzeti, vzeti k čemu.

Hinzupflanzen, *v. a.*, prisaditi, dosaditi.

Hinzupflügen, *v. a.*, priorati.

Hinzuquerlen, *v. a.*, primesti, priubiti.

Hinzurechnen, *v. a.*, prišteti, došteti.

Hinzureiten, *v. n.*, prijezditi, jezditi k čemu.

Hinzurennen, *v. n.*, dirjati, dirjastiti k čemu.

Hinzurücken, *v. a.*, primakniti.

Hinzuschaben, *v. a.*, pristergati.

Hinzuschieben, *v. a.*, poriniti, potisniti k čemu.

Hinzuschleichen, *v. n.*, primuzati se, privleči se, prikrasti se k čemu.

Hinzuschleppen, *v. a.*, pricjaziti k čemu.

Hinzuschmieren, *v. a.*, primazati.

Hinzuschreiben, *v. a.*, pripisati.

Hinzuschreiten, *v. n.*, pristopiti.

Hinzuschütten, *v. a.*, prisuti, prisipati, dosuti.

Hinzuschwimmen, *v. n.*, priplavati k čemu.

Hinzusetzen, *v. a.*, pristaviti, pristavljati.

Hinzuspringen, *v. a.*, priskočiti.

Hinzustellen, *v. a.*, pristaviti, postaviti k čemu.

Hinzustoßen, *v. n.*, pridružiti se.

Hinzustürzen, *v. n.*, udariti k čemu.

Hinzuthun, *v. n.*, pridjati, dodjati.

Hinzutreiben, *v. a.*, prignati, priganjati, pritirati k čemu.

Hinzutreten, *v. n.*, pristopiti, stopiti k čemu.

Hinzutritt, der, pristop.

Hinzutropfen, *v. n.*, prikaniti, kaniti, kapati k čemu.

Hinzuwagen, sich, *v. r.*, upati si k čemu, derzniti pristopiti.

Hinzuwälzen, *v. a.*, privaliti, dovaliti k čemu.

Hinzuwerfen, *v. a.*, privreči, vreči k čemu.

Hinzuzahlen, *v. a.*, doplačati, priplačati.

Hinzuzählen, *v. a.*, prištevati, došteti, doštevati.

Hinzuziehen, *v. a.*, privleči, potogniti k čemu.

Hiobspost, die, žalostno, prežalostno oznanilo; *serb.*, crni glas.

Hippe, die, dünne, harte Kuchen, auch Hippel, Waffel, Hohlhippe, óblat; Sichel, serp, kleine Sense, kósa, resna kosa, résnica; krummes Messer zum Beschneiden der Weinstöcke, Gartenmesser, vinjak, vinorez (*v.*), kosir, kosirnik, reznik.

Hippel, s. **Ziege.**

Hippenbäcker, der, oblatar.

Hippeneisen, das, oblatne klešče, klešc.

Hippokraß, richtiger **Hypokras**, der, lepo diseče vino.

Hippursäure, die, Hipurova kislina.

Hirn, das, možgani; er hat weder Mark noch Hirn, nima ne mozga ne možganov; s. übr. **Gehirn.**

Hirnhang, der, privések možganov.

Hirnblasenwurm, der, metilj (v ovčjih možganih).

Hirnblutader, die, možganska žila.

Hirnbohrer, der, trepán*.

Hirnbrecher, der, ein schlechter Wein, der Kopfschmerzen verursachet, glavobolno vino, cviček.

Hirnbruch, der, s. **Gehirnbruch.**

Hirnbrücke, s. **Hirnknoten.**

Hirnbrüten, s. **Wahnsinn.**

Hirneinschnitt, der, zarez možganov.

Hirnentzündung, die, vnetje, vnetica možganov; er hat eine Hirnentzündung, možgani so se mu vneli.

Hirnfell, das, s. **Hirnhaut.**

Hirnfläche, die, poveršina možganov.

Hirngebürt, die, **Hirngespinnst, Hirngewebe**, das, Chimére, izmislik, domislik, prazne muhe, dozdevek, *russ.* mečta, nebylica, *böhm.* vrtoch.

Hirngrille, s. **Grünfink.**

Hirnhaut, die, (meninx), možganska kožica ali ópnica; (dura mater), zgornja možganska kožica; (pia mater) spodnja možganska kožica.

Hirnhautbruch, der, predor možganske ópnice.

Hirnhöhle, die, **Hirnkammer**, možganska votlina.

Hirnholz, das, nach *Šulek*, jedro dervo; serce.

Hirnkammer, Hirnkasten, s. **Hirnhöhle.**

Hirnklopfen, das, tolčenje, razbijanje v možganih.

Hirnknoten, der, sklepek možganov.

Hirnkrank, *adj.*, na možgánih bolan; s. a. **Verrückt**; er ist hirnkrank, na možgánih mu manjka.

Hirnkrankheit, die, bolézen na možganih.

Hirnkraut, s. **Augentrost.**

Hirnlappen, der, možganska kerpa.

Hirnlehre, die, **Gehirnlehre**, nauk od možganov.

Hirnlein, das, možganci.

Hirnlos, *adj.*, brez možganov, brez pameti, nespameten.

Hirnlosigkeit, die, nespametnost, neumnost.

Hirnmark, die, mozeg.

Hirnmasse, die, možgani.

Hirnpfanne, s. **Hirnschädel.**

Hirnrotz, der, (eigentlich nur **Rotz**), bei den Pferden, smerkelj, smerka.

Hirnschädel, der, órepina, čopina, *altsl.* l'b und lob, l'bina, *serb.* lubanja (lobanja), *russ.* glovnoj čerep; *fig. a.* buča, botica.

Hirnschale, die, s. **Hirnschädel.**

Hirnschalenbruch, der, prelom čepine.

Hirnschalenhaut, die, etwa olobnica.

Hirnscheidewand, die, možganski predelek, prepažek.

Hirnspuck, s. **Hirngebürt.**

Hirntoben, s. **Hirnwuth.**

Hirnverrückt, s. **Verrückt.**

Hirnweh, das, glavobol, bol v možgánih.

Hirnwindung, die, zavoj, zasuk možganov.

Hirnwund, *adj.*, blazen, nor, prismuknjen.

Hirnwunde, die, rana v možganih.

Hirnwuth, die, (phrenitis), vnetica možganov in razbijauje, besnost iz nje.

Hirnwüthig, *adj.*, besen.

Hirsch, der, jelen; ein Hirsch in der Brunftzeit, nach *Gutsm.* košutnik; ein jagdbarer Hirsch, dorastel jelen, s. a. **Hirschkäfer.**

Hirsch- in Zsstgn. jelenov, jelenji, jelenski.

Hirschbaum, der, roj, ruj.

Hirschbein, das, jelenja noga, jelenji križ.

Hirschbock, der, jelen, samec; (Antilope cervicapra), jelenjak.

Hirschbrunft, die, die Brunft, rukanje, jelenovo rukanje, dezganje, gonj, pojatnost, serbež jelenov.

Hirschbürsche, die, streljanje jelénov.

Hirschdorn, s. **Kreuzdorn.**

Hirsche, s. **Hirse.**

Hirscheber, s. **Eberhirsch.**

Hirschfährte, die, jelénova sléd.

Hirschfänger, der, lovski nož, lovski meč, *türk.* jatagan, *russ.* kortik.

Hirschfarben, Hirschfarbig, *adj.*, jelenast, jelenove farbe.

Hirschfeiste, s. **Feistzeit.**

Hirschfell, das, jelenja koža; s. a. **Hirschleder.**

Hirschfleisch, das, jelenovina, jelenovo meso.

Hirschfuß, der, jelenova, jelenja noga.

Hirschgarn, das, **Hirschnetz**, mreža za jelene.

Hirschgarten, der, jelenjak, jelenovjak, košutnjak.

Hirschgelos, das, jelénjek.

Hirschgerecht, *adj.*, na jeléna, na jelenji lov učen.

Hirschgeweih, das, jelenovi rogovi, jelenje rogovile; s. a. **Geweih.**

Hirschglünzel, s. **Hirschklee.**

Hirschhaar, das, (Nardus stricta), jeleoovo sílje.

Hirschhaut, die, jelenova koža, jelenina.

Hirscholder, der, (Sambucus racemosa), divji bezeg.

Hirschhorn, das, jelenov rog.

Hirschhornbaum, s. **Hirschbaum.**

Hirschhörnern, *adj.*, jelenoviga roga, jelenornžen.

Hirschhorngeist, der, nach *V.* jelenovec, jelenorožnjakovec.

Hirschhornöhl, das, jelenorožno olje, olje iz jelenoviga roga.

Hirschhornsalz, das, jelenorožna sol.

Hirschhornzacke, Hirschhornzinke, die, odrastlik jelenoviga roga, jelenji parožič.

Hirschhund, der, pes jelenar.

Hirschjagd, die, lov na jelena, na jelene jelenji lov.

Hirschkäfer, der, rogin, rogač, klešćar, klešar.

Hirschkalb, das, jelenček, jelenče, jelenek, jelenka.

Hirschkameel, das, lama.

Hirschkatze, s. **Hirschluchs.**

Hirschkeule, die, jelenovo stegno.

Hirschklaue, die, jelenji parkelj.

Hirschklee, das, (Eupatorium cannabinum), konjska griva.

Hirschkohl, das, (Pulmonaria off.), pljućnik lekarski.

Hirschkolben, der, mehki rog jelenov.

Hirschkopf, der, jelenja glava.

Hirschkrankheit, die, Starrkrampf, obćni kerč.

Hirschkreuz, s. **Hirschbein.**

Hirschkuh, die, košuta (auch *altsl.* u. *serb.*), nach *Gutsm.* a. jelenica.
Hirschlager, das, jelenje ležišče, ležiše.
Hirschlattig, s. Hufflattig.
Hirschlauf, s. Hirschfuß.
Hirschleder, das, jelenina, usnje iz jelenove kože.
Hirschledern, *adj.*, jelenov, iz jelenine.
Hirschlosung, s. Hirschgelos.
Hirschluchs, der, ris, risev.
Hirschmangold, s. Hirschkohl.
Hirschmünze, die, jelenska meta.
Hirschnetz, s. Hirschgarn.
Hirschpark, s. Hirschgarten.
Hirschreh, das, guinéanski kozliček.
Hirschruf, der, jelénov klic, jelenovo vabljenje.
Hirschruthe, die, jelenova žila.
Hirschschale, s. Hirschflaue.
Hirschschlägel, s. Hirschkeule.
Hirschschröter, s. Hirschkäfer.
Hirschschwaden, der, jelenji repič.
Hirschschwanz, s. Hirschschwaden, Attich.
Hirschschweiß, der, (Blut), jelenova kèrv, jelenja kri.
Hirschsprung, der, jelenov skok.
Hirschstein, der, Hirschkugel, jelenov kamen.
Hirschthräne, die, solznjak, jelenov solznik.
Hirschwildpret, s. Hirschfleisch.
Hirschwolf, s. Hirschluchs.
Hirschwundkraut, s. Hirschklee.
Hirschwurz, s. Hirschheil.
Hirschzahn, der, jelenji zob.
Hirschziege, die, jelenjača.
Hirschziemer, der, s. Hirschruthe; Hintertheil, nach *Gutsm.* jelenji podev (podel).
Hirschzunge, die, (Asplenium scolopendrium), jelenov jezik, *russ.* u. *poln.* stonožnik.
Hirse, die, bei Einigen auch der Hirsen, (in allen slav. M.) prosó; Hirse ausschlagen, plevšati, otepati; Hirse treten, prosó méti; die zottige Hirse, mit zottigen Rispen, nach *V.* hitrica; die kolbige Hirse, képer, képasto proso; (Phalaris), mušec; (Frumentum fatuum), kostrela.
Hirse-, in Zssgn. prosèni.
Hirseacker, der, prosje, prosiše, prosišče.
Hirseartig, *adj.*, prosast, prosu podoben.
Hirsebau, der, prosena setev, sejaoje prosa.
Hirsebrei, der, gekocht, kaša, prosena kaša, jegliči od. jagliči, (*poln.* u. *böhm.* jagly); ungekocht, pšeno, phanje.
Hirsedorn, s. Kreuzdorn.
Hirsefeld, s. Hirseacker.
Hirsefieber, der, nach *V.* pšenčava merzlica. s. Friesel.
Hirsefink, der, s. Ammer.
Hirsefresser, s. Kornfresser.
Hirsegras, **Hirsengras**, das, (Milium), (divje) proso, divje latjo, mušič, *poln.* prosovnica.
Hirsegrütze, die, s. Hirsebrei.
Hirsekleien, *pl.*, prosene mekíne.
Hirsekrauer, der, Hirsestampfer, phač, stopar.
Hirsekorn, das, prusó, proseno zerno.
Hirsekörnicht, *adj.*, prosenast, pšenast.
Hirsenbrod, das, prosenjak.
Hirsendrüse, die, prosenasta žleza.
Hirsenmehl, das, prosena moka.
Hirsenmühle, **Hirsestampfe**, die, stope za proso, pšeno.
Hirsestroh, **Hirsenstroh**, das, prosenica, prosenična, prosnica, prosena slama.
Hirsevogel, der, zeleneo.
Hirt, der, Aufseher, Hüter, varh, varovčin, čuvaj; Viehhirt, pastir, *altsl.*, *poln.* u. *russ.* auch pastuh; ein Gemeinhirt, čednik, črednik; Kuhhirt, kravar; Schafhirt, ovčar; Schweinhirt, svinjar; Ziegenhirt, kozár; Gänsehirt, gosár; Hirt sein, pasti, pastiriti, nach *V.* pastirčevati; Seelenhirt, dušni pastir.
Hirten-, in Zssgn. pastirski.
Hirten, *v. a.*, s. Hüten.
Hirtenamt, das, pastirska služba, pastirstvo (duhovno).
Hirtenbrief, der, pastirski list, pastirsko pismo.
Hirtendichter, s. Idyllendichter.
Hirtendienst, der, pastirska služba.
Hirtenfest, das, pastirski praznik, god.
Hirtenfeuer, das, pastirski ogenj.
Hirtenflöte, die, piščal, pišal, pišalka pastirska, žvegla *M.*; brunda, postranka, dibla.
Hirtengedicht, das, pastirska pesem, s. a. Idylle.
Hirtengehege, das, pastirska kuča.
Hirtengesang, s. Hirtengedicht.
Hirtengott, der, bog pastirjev, Pan (pri Rimljanih).
Hirtenhaft, *adj.* u. *adv.*, pastirsk, po pastirsko.
Hirtenhaus, das, pastirska hiša, koča.
Hirtenhund, der, pastirski, ovčarski pes.
Hirtenhütte, s. Hirtengehege.
Hirtenjunge, **Hirtenknabe**, der, poganjáč, tretinjek, überhaupt, pastirec, pastirček.
Hirtenlager, das, pastirska staja, pustota, nach *V.* orda?
Hirtenleben, das, pastirsko življenje, pástirjenje, pastirčovanje; ein Hirtenleben führen, po pastirsko živéti, pastirovati, pastiriti, pastirčevati.
Hirtenlied, das, s. Hirtengedicht.
Hirtenlohn, der, pašnina, čednina.
Hirtenlos, *adj.*, brez pastirja; ohne Aufsicht, brez varha, brez glavarja.
Hirtenluft, die, pastirsko veselje.
Hirtenmädchen, das, mlada pastarica.
Hirtenmäßig, *adj.* u. *adv.*, pastirsk, po pastirsko.
Hirtenpfeife, die, **Hirtenrohr**, das terstenica; s. übr. **Hirtenflöte**.
Hirtensäckel, das, s. Hirtentasche.
Hirtenschauspiel, das, pastirska igra.
Hirtenschutt, der, **Hirtenschütte**, die, das Getreide, das den Hirten statt des Geldes gegeben wird, pastirsko žito, žito za čednika.
Hirtenspiel, das, pastirska igra.
Hirtenstab, der, pastirska palica; nach *M.*

a. kravola; unten etwas krumm, porukanica; Bischofsstab, škofova palica, nach dem *Russ.* škofje žezlo.
Hirtenstand, der, pastirstvo, pastirski stan; vom Hirtenstande zum Throne gelangen, nach *V.* izza čede v kraljevo čast priti.
Hirtentanz, der, pastirska igrača.
Hirtentasche, die, pastirska torba, torbica, in *Oberkr.* baška, in *Unterkr.* lavšek; **Hirtentäschel**, (Thlaspi bursa pastoris), kobulica, plešec.
Hirtenvolk, das, pastirji, s. a. **Nomadenvolk**.
Hirtenwelt, die, pastirovanje.
Hirtenwohnung, s. Hirtengehege.
Hirtin, die, pasterica, nach *M.* pastirka, pastirkinja, *serb.* pastirica; Kuhhirtin, die, kravarica; Schafhirtin, ovčarica; Ziegenhirtin, kozarica; Schweinhirtin, svinjarica; Gänsehirtin, gosarica; Hirtin der indianischen Hähne, purarica, u. s. f., Gemeindehirtin, čednica, črednica; Hirtin sein, pasteričiti; ich war lange genug Hirtin, napasteričila sim se.
Hiß! *int.*, ein Wort, womit man die Hunde hetzt, os! us! usga! derž!
Hisse, die, škerpec, vital.
Hissen, *v. a.*, s. Heben; die Segel hissen, razpeti, razviti jadra; s škerpeam vzdigniti, vzdigovati, *böhm.* skřipcem zdvihati.
Hißtau, das, vzdigavna verv.
Histörchen, das, povéstica, pripovedka, storjica*.
Historie, die, s. Geschichte, Erzählung.
Historiker, s. Geschichtsschreiber.
Historisch, s. Geschichtlich.
Hitschel, die, s. Holunder.
Hitschelblüthe u. dergl. s. Holunderblüthe.
Hitzbläschen, das, **Hitzblase**, die, **Hitzblatter**, die, (Wimmerlein), ogóreo, mozolj, mozoljček, mozoljec, *russ.* ugor u. pryšč; s. a. Blase, Blatter.
Hitzblütig, *adj.*, vročekerven, vroče kervi, silen, nagel.
Hitzblütigkeit, die, vreča kri, naglost.
Hitzbutter, die, utopljeno maslo.
Hitze, die, vročina; pekoča, velika gorkota ali toplota; viel Hitze haben, kaj vroč biti; Sonnenhitze, pripeka, prigrevanje; eine erstickende Hitze, sparica, saparica; die Hitze nimmt ab, vročina odjenjuje; Eifer, gorečnost, vnetost, ogenj; *poln.* zapal, žar; Zorn, jéza, serd, togóta, gnev; dann Heftigkeit, naglica, sila, hitrica; der Wein, das Gewürz hat viel Hitze, to vino, ta dišáva dela vročino, močno greje; *serb.* žestina; ich habe Hitze, meni je vróče, meni je znoj; in der Hitze liegen, za vročino ležati, vročico imeti, s. a. Fieber; in der Hitze des Gefechtes, v naj hujšim boji, v ognjenem boji; Jemanden in die Hitze bringen, razdražiti, razkačiti, razserditi koga; das brachte mich in die Hitze, to me je pogrelo; in die Hitze, Zorn kommen, razjeziti se, raztogotiti se; in der Hitze trinken, vroč piti; die Hitze der Jugend, ogenj, živi občutki mladosti; etwas mit großer Hitze ergreifen, prav živo, goreče poprijeti se česa; s. a. Brunst; bei den Bäckern eine Hitze Brot, kurjava kruha, péka kruha; es wird Hitze kosten, čelo se (nam) bo potilo; delo bo (s tem); beim Einrahmen der Pfähle, zwanzig Schläge in einer Hitze, etwa na en dušek, do prenehljeja.
Hitzemesser, der, žaromér†, ognjomér.
Hitzemessung, die, mérjenje vročine.
Hitzen, *v. a.*, Hitze hervorbringen, vročino storiti, délati; (vom Holz), vročino dajati, greti; heiß machen, von der Sonne, žgati, peči, gréti, pripekati, páriti, prigrevati, nach *Gutsm.* vročiti.
Hitzgetränk, das, močna pijača, ki vročino dela; s. a. Hitzig.
Hitzig, *adj.*, s. Heiß; vroč, močno gorek ali topel; *fig.* vnet, ognjen, goreč; heftig, nagel; hitziges Fieber, vročica, vročnica, (an der Save), vročinska bolezen; hitziges Getränk, močna pijača, nach dem *Poln.* razgrevajoča; hitziger Boden, vroč svet, premasten, pretučen svet; hitziges Eisen, razbeljeno železo; hitziger Kampf, vroča, huda bitva; ein hitziger Kopf, s. Hitzkopf; eine Sache hitzig anfangen, prevročo kaj začeti; nicht so hitzig! nikar tako naglo, silno! le po časi, polagano; hitzig antworten, jezno odgovoriti, odgovarjati, obregniti se nad koga; er wird gleich hitzig, precej mu zavre, berž ti zraste.
Hitzkopf, der, náglež, naglič, človek nagle jeze; *serb.* naperžica, *poln.* zapaleniec, zagorzalec.
Hitzköpfig, *adj.*, nagel, silen, nagle jeze.
Hitzmittel, das, etwa vročilo.
Hitzmonat, der, vroči mesec.
Hm! *int.*, hm!
Ho! *int.*, ho!
Hobel, der, stružec (*russ.* strug u. skobelj), gewöhnl. obliö* (auch im *Poln.* u. *Böhm.* aus der Wurzel), pahovnik (Alič); ein großer, zweimännischer Hobel, rogljač.
Hobelbank, die, stružnica, mizarska ali skrinjarska delavnica.
Hobeleisen, das, **Hobelklinge**, die, klinja*, stružno železo.
Hobelförmig, *adj.*, stružčast, obličast.
Hobelkasten, der, stružnik, shramba za obliče.
Hobeln, *v. a.*, nach *Gutsm.* ostrugati, strugati (*russ.* skoblit u. strugat), gewöhnl. pooblati, oblati*; uneigentlich, einen hobeln, gesittet und fein machen, gladiti, likati, mikati, obtesavati.
Hobelspan, der, Hobelspäne, *pl.*, oblanje, oblanica, nach dem *Russ.* ostružki, stružki.
Hobelstoß, s. Stoßhobel.
Hobelwanze, die, obličasta stenica.
Hoboe, s. Hautbois.
Hoch, *adj.*, visok; es ist mir zu hoch, ich kann es nicht erreichen, previsoko mi je, ne morem doseči; etwas hoch halten, kviško deržati, povzdigniti, hohes Wasser, velika voda; mit

hohem Waſſer in den Hafen einlaufen, s pritokam, s plemam (plimo); der hohe Ofen, plavž; die See geht hoch, morje valove žene, visoko skače, se zaganja; es iſt hoher Tag, velik dan je, solnce je že visoko; es iſt noch hoch am Tage, solnce je še visoko, je še dosti dne; Einen hoch leben laſſen, ihm ein Hoch bringen, komu zdravico napiti, zakričati mu: naj živi; die hohe Woche, Veliki teden; der höhere Styl, višji pisava; auf einem hohen Fuße leben, po gosposko živeti; hoch hinaus wollen, visoko leteti, letati, visoko vspenjati se, meriti; hoch am Brette bei Jemanden ſtehen, veljati, čislan biti, nach *V.* visoko stati pri kom; er iſt bei ihm hoch angeſchrieben, ceni ga, v čisli ga ima; hohe Farben, žive barve; drei Mann hoch (von Soldaten), trije po versti; es iſt hohe Zeit, čas je, že davno je bil čas, poslednji čas je; es iſt die höchſte Zeit, skrajni čas je, silno se mudi. zadnji čas je; das iſt mir zu hoch, tega ne morem zapopasti, mi je previsoko, prenčeno; das hohe Amt, ſ. Hochamt; hohes Wildpret, ſ. Hochwildpret; eine hohe Perſon, velik gospod; ich habe es von hoher Hand, velik gospod mi je to povedal; es geht bei ihm hoch her, pri njem je vse po gosposko; im hohen Grade, zelo, prav, močno, jako; hohes Alter, velika, siva starost; ein Mann, der ſchon hoch bei Jahren iſt, že sivček; das hohe Alterthum, davna nekdajnost, nekadajni časi; höher machen, povišati, povišovati; von hoher Geſtalt, visoke postave; der Hirſch geht hoch, iſt hoch vereckt, jelenu so dorastli rogovi; zu hoch ſpannen, prenapeti, preveč napeti; hohe Saiten aufſpannen, pregnati, presiliti, preveč tirjati; hoch ſpielen, igrati za velike dnarje; hohe Schule, visoka šola; hoch reden, visoko govoriti; der hohe Prieſter, veliki duhoven; in den Geſchlechtsregiſtern höher hinaufſteigen, v rodovinskih popisih dalje nazaj iti; der hohe Wind, zgornjak, zgornji veter; ein hohes Verbrechen, veliko, zaglavno hudodelstvo; wer hoch fliegt, fällt tief, kdor visoko leta, nizko pade, se nizko usede; hohes Feſt, velik praznik, svetek; auf der hohen See, na daljnem, debelem morji, v sredi morja (t. j., odperto, široko morje, dalječ preč od bregov); die Naſe hoch tragen, visoko glavo, nos, vrat nositi, šopiriti se, prevzetovati; es hoch bringen, dalječ priti, visoko se vzdigniti; etwas ſehr hoch empfinden, zelo, jako, živo občutiti, čutiti; Einer, auf's höchſte zwei; eden, k večimu dva; höchſt glücklich, höchſt arm u. ſ. f., prav, zelo srečen, prav reven; ſ. a. Sehr; das höchſte Gut, naj večji dobro; im höchſten Grade, kar se naj več more; bei hoher Strafe, pod veliko kaznijo; der Weizen ging höher, pšenici je cena poskočila; wie hoch kommt es? po čem je? koliko valja? za koliko ga daste? hoch gedarrtes Malz, presušen slad; hoch und theuer ſchwören, kleti in zaklinjati se, rotiti se; auf einer hohen Stufe der Bildung, zelo omikan, izobražen; zwei Treppen hoch, v drugim nadstropji; die hohe Geiſtlichkeit, višji duhovščina; etwas hoch aufnehmen, v veliko čast si šteti; ſ. Erhaben, Stolz; hoch aufhorchen, na uho vleči, uho natezati; das Thier iſt hoch beſchlagen *(waidm.)*, je breja; hoher Ton, visok glas; in Zuſammenſetzungen, pre —, zelo, jako, prav.

Hochachtbar, *adj.*, prespoštovan, visoko cenjen.

Hochachten, *v. a.*, zelo, močno, čislati, spoštovati, ceniti, častiti.

Hochachtung, die, veliko čislanje, poštovanje, češčenje, češenje.

Hochachtungsvoll, *adj.* u. *adv.*, zelo spoštovaje, z velicim spoštovanjem.

Hochadelig, *adj.*, prežlahten, izmed višjih žlahtnikov.

Hochaltar, der, veliki, sprednji oltar.

Hochalterig, *adj.*, prestar.

Hochamt, das, velika maša, peta maša, veliko opravilo.

Hochanſehnlich, *adj.*, preznamenit, prav imeniten, veljaven, častitljiv, prespoštovan, (nach *V.* visoko gledoviten, *serb.* vele ugledan).

Hochästig, *adj.*, visocih, dolzih vej.

Hochäugig, ſ. Stolz.

Hochbegabt, *adj.*, preobdarovan, prav dobriga spomina, dobre glave.

Hochbeglückend, *adj.*, zelo osrečujoč.

Hochbeglückt, *adj.*, preosrečen, kaj srečen.

Hochbegnadet, *adj.*, uživajoč veliko milost.

Hochbegünſtigt, *adj.*, komur kdo zelo dobro hoče, ki uživa posebno ugodnost.

Hochbeherzt, *adj.*, preserčan.

Hochbejahrt, *adj.*, zelo, jako star, sive starosti, prav prileten.

Hochbeinig, *adj.*, nogat, visočih nog, visokonog, dolgonog, nach *V.* ki ima veliko cepelišče; hochbeinige Jahre, slabe, drage leta.

Hochbekümmert, *adj.*, ves v skerbeh, prav skerben.

Hochbemaſtet, *adj.*, visocih jadril.

Hochberedt, *adj.*, zelo zgovoren, prezgovoren.

Hochberühmt, *adj.*, preslaven, preimeniten.

Hochbeſteuert, *adj.*, plačujoč velik davek.

Hochbetagt, ſ. Hochbejahrt.

Hochbetrübt, *adj.*, prežalosten, v veliki žalosti.

Hochbewegt, *adj.*, močno gaojen.

Hochblau, *adj.*, moder.

Hochbootsmann, der, nadmornar†, ſ. Oberbootsmann.

Hochbord, das, visoki bok ali ostenek.

Hochbote, ſ. Botſchafter.

Hochbrüſtig, *adj.*, persàt, napihnjen.

Hochbuſig, *adj.*, nedrat, visocih neder.

Hochdero, *pr.*, njihov, Vaš.

Hochdeutſch, *adj.*, gornjo-nemšk; čisto nemšk; ein Hochdeutſcher, gornji Nemec.

Hochdieſelben, *pr.*, oni, Vi.

Hochebene, die, planina, visočina.

Hochedel, *adj.*, prežlahtin, visokoplemenit.

Hochedelgeboren, *adj.*, preblagoroden; Euer Hochedelgeboren, preblagorodni gospod.

Hochehrwürdig, *adj.*, visoke časti vreden, prečastit, prečasten, prečastitljiv, mnogočasten.

Hochempfindung, die, vzvišani občutek.

Hochentzückt, *adj.*, neizrečeno vesel.

Hocherfahren, *adj.*, zelo skušen.

Hocherfreut, *adj.*, močno vesel.

Hocherhaben, *adj.*, vzvišan, ſ. a. Erhaben.

Hocherleuchtet, *adj.*, zelo previden.

Hocherſtaunt, *adj.*, er war hocherſtaunt, močno se je začudil.

Hochfahrend, *adj.*, napihnjen, prevzeten.

Hochfarbig, *adj.*, žive barve.

Hochfeierlich, *adj.*, presloveseno, sosebno slovesen, očiten.

Hochfeſt, das, veliki praznik, god.

Hochfliegend, *adj.*, visoko leteč.

Hochflieger, der, morska lastavica.

Hochfreude, die, velika, nenavadna radost.

Hochfürſtlich, *adj.*, ſ. Fürſtlich, nach dem *Russ.* visokokneži; Hochfürſtliche Gnaden, svetli knez.

Hochgarn, das, visoka mreža.

Hochgeachtet, *adj.*, zelo čislan, visoko poštovan.

Hochgebietend, *adj.*, preoblasten.

Hochgebildet, *adj.*, sosebno olikan, omikan, izobražen.

Hochgebirge, das, velika, visoka gora; visoki hribje, gorjanci.

Hochgeborn, *adj.*, (Titel der Grafen), nach dem *Russ.* u. *Böhm.* visokoroden; hochgeborener Graf, visokorodni grof, *russ.* Vaše Visokorodje.

Hochgebrüſtet, *adj.*, persat.

Hochgedacht, *adj.*, (im Kanzleiſtyl), omenjen.

Hochgedanke, der, visoka misel.

Hochgeehrt, *adj.*, prečastit, visokočešen, prečešen.

Hochgefeiert, ſ. Hochberühmt.

Hochgefühl, das, živo, visoko čutstvo, ſ. a. Enthuſiaſmus.

Hochgehörnt, *adj.*, rogat; visocih rogov.

Hochgeiſt, der, visoki duh.

Hochgelag, ſ. Banquet.

Hochgelb, *adj.*, živo, močno rumen.

Hochgelegen, *adj.*, visok, visoke lege.

Hochgelehrt, *adj.*, zelo učen, visoko učen.

Hochgeliebt, *adj.*, močno ljubljen.

Hochgelobt, *adj.*, močno hvaljen, prehvaljen.

Hochgeneigt, *adj.*, zelo naklonjen, nagnjen.

Hochgenuß, der, presladko dobro, velika slast, neizrečena radost.

Hochgeprieſen, *adj.*, močno hvaljen, slavljen.

Hochgericht, das, ſ. Galgen, Richtplatz.

Hochgeſang, der, visoka pesem.

Hochgeſäult, *adj.*, visokostolp.

Hochgeſcheitelt, *adj.*, temenat, visociga temena.

Hochgeſchenkelt, *adj.*, dolg, dolgan. *serb.* krakat.

Hochgeſchmack, der, tenak vkus.

Hochgeſchwänzt, *adj.*, z repam po konci (stoječim).

Hochgeſinnt, *adj.*, visokomiseln, visocih, vznesenih misel.

Hochgeſpannt, *adj.*, prenapet.

Hochgeſtellt, *adj.*, na visoki stopnji stoječ, višji.

Hochgeſtirnt, *adj.*, visociga čela.

Hochgeſtühl, ſ. Tribune.

Hochgethürmt, *adj.*, z visocim turnam ali zvonikam, nakopičen.

Hochgewachſen, *adj.*, visoke postave.

Hochgewaltig, *adj.*, preoblasten.

Hochgewinn, der, preveliki dobiček.

Hochgewipfelt, *adj.*, visociga verha.

Hochgewitter, ſ. Gewitter.

Hochgräflich, ſ. Gräflich.

Hochgrün, *adj.*, živo zelen, močno zelen.

Hochhalſig, *adj.*, dolgovraten, z dolgim vratam.

Hochhalten, *v. a.*, veliko čislati, ceniti, v čislih imeti koga.

Hochhäufig, *adj.*, z visocimi hišami.

Hochheilig, *adj.*, presvet.

Hochher, Hochherab, *adj.*, z visociga.

Hochherzig, *adj.*, blagoserčen, velikodušen, velikoserčen, velikomiseln, žlahtnomisleč.

Hochherzigkeit, die, blagodušnost, blagoserčnost, velikoserčnost.

Hochholz, das, vejevje, veje; ſ. a. Afterholz.

Hochjährig, ſ. Hochbejahrt.

Hochlöblich, *adj.*, sosebno dobre slasti.

Hochkraut, das, (Anethum graveolens), koperec.

Hochland, das, visočina, višina, gore *pl.*, visoki kraji, kompolje (?).

Hochländer, der, gorenec.

Hochlaut, der, visoki glas.

Hochlautend, *adj.*, *waidm.*, ein hochlautender Hund, pes, ki zalaja, ko pride na sled.

Hochlehrer, ſ. Profeſſor.

Hochleuchter, ſ. Siegmarswurz.

Höchlich, *adv.*, zelo, močno.

Hochlied, das, ſ. Hochgeſang.

Hochlöblich, *adj.*, preslaven.

Hochmaſtig, ſ. Hochbemaſtet.

Hochmaurig, *adj.*, visociga zidovja.

Hochmeiſter, der, veliki mojster.

Hochmeſſe, die, ſ. Hochamt.

Hochmögend, *adj.*, premogočen, nach dem *Poln.* velemožin.

Hochmoor, das, visoko močvirje, visoka grez.

Hochmuth, der, prevzetija, prevzetje, prevzetnost, ošabnost, napuh, *serb.* oholost, nach *V.* oholnost in 3. Kr. (?). Hochmuth kommt vor dem Falle, prevzetnost hodi pred padcam. ſ. a. Fall; ſ. a. Kuckuksblume.

Hochmuthen, *v. n.*, prevzetovati.

Hochmüthig, *adj.*, prevzeten, ošaben, napohnjen, visok, nach *V.* a. oholen (3. K.), *altsl.* u. *serb.* ohol; der Hochmüthige, prevzetnež, ošabnež, napihnjenec, prevzetnik; die Hochmüthige, prevzetnica, ošabnica; hochmüthig werden, prevzeti se, visocih misel navzeti se.

Hochmuthsteufel, s. Hochmuth.
Hochnöthig, *adj.*, silno potreben; höchstnöthig, presilno potreben, da ni moč biti brez —.
Hochnothpeinlich, *adj.*, zaglaven, kervav.
Hochofen, der, plavž.
Hochortig, *adv.*, pri višji oblasti, po višji gosposki.
Hochpreisen, *v. a.*, veličati.
Hochpriester, der, véliki duhoven, veliki mašnik, véliki darivec, posvečevavec; duhovski poglavar.
Hochpriesteramt, das, veliko duhovstvo, služba, dostojnost véliciga duhovna, duhovsko poglavarstvo.
Hochpriesterthum, s. Hochpriesteramt.
Hochprunkend, s. Prunkvoll.
Hochroth, *adj.*, živo, močno rudeč; im Gesichte, zaripljen.
Hochrückig, *adj.*, herbtat, visociga herbta.
Hochrühmlich, *adj.*, prav sloveč, slaven.
Hochrund, s. Convex.
Hochsang, s. Hochgesang.
Hochsänger, der, (Discantist), tenkopevec, diskantist.
Hochschätzbar, *adj.*, zelo čislan, spoštovan.
Hochschätzen, *v. a.*, zelo, močno čislati, spoštovati, oceniti, nach *V.* prečislati, veličati.
Hochschätzung, die, čislanje, spoštevanje.
Hochscheitelig, s. Hochgescheitelt.
Hochschenkelig, *adj.*, visokih stegen; s. a. Hochgeschenkelt.
Hochschmuck, **Hochputz**, s. Galla.
Hochschneidig, *adj.*, visoke ostrine.
Hochschollig, *adj.*, zelo kepast, visocih kep, gleb; *fig.* rodoviten.
Hochschule, die, visoka šola, s. a. Universität.
Hochschüler, s. Universitätsschüler.
Hochschulterig, *adj.*, plečat, ramenat, visokih pleč.
Hochschuß, der, previsoki strel.
Hochschwanger, *adj.*, noseča blizo poroda, na času, nach *V.* blizoporodna; v velikem bremenu (J. K.).
Hochschwebend, *adj.*, v višini plavajoč.
Hochselig, *adj.*, ranji, ranjki, slavniga spomina.
Hochsinn, der, velikoduše, visokomiselnost, žlahtnomiselnost; s. a. Hochmuth.
Hochsinnig, *adj.*, velikodušen, žlahtnomiseln; nach *V.* vzvišanih, visocih misli; s. a. Hochmüthig.
Hochsinnigkeit, s. Hochsinn.
Hochsitz, der, Thron, prestol, prestolje.
Hochsprecher, der, bahač.
Höchst, *adv.*, zelo, prav zelo, rameno, jako; ein höchst schlechtes Jahr, grozno slaba létina; in Titeln pre —.
Hochstämmig, *adj.*, visokiga debla, visokosteblast, visokostebelu, visok.
Höchstbestenert, *adv.*, plačujoč naj večji davek.
Höchste, *adj.*, naj višji, s. Hoch; der Höchste, Bog, Najvišji.
Höchsteigen, *adj.*, in höchsteigener Person, sam, kar sam.
Höchstens, *adv.*, k večjimu, naj več; höchstens gibt er dir einen Groschen, če ti da veliko, ti da groš; s. a. Längstens.
Höchstgnädig, *adj.*, premilostiv.
Höchstgütig, *adj.*, predobrotljiv.
Hochstift, das, stolni kapitel; s. a. Dom.
Hochstiftskirche, die, stolna cérkev.
Hochstimme, die, (Discant soprano), tenki, visoki glas.
Hochstirnig, s. Hochgestirnt.
Hochstraße, die, velika cesta.
Hochstrebend, *adj.*, visoko segajoč, ki meri na visoko, ki se poganja za visoke reči.
Hochtönend, *adj.*, mnogo obetajoč.
Hochtonig, *adj.*, z naglasam.
Hochtrabend, *adj.*, napuhnjen, ošaben, napihnjen, prekošat, šopiren.
Hochtraber, der, ein Pferd, konj, ki visoko noge meče.
Hochverbrechen, s. Hoch.
Hochverdient, *adj.*, mnogo zaslužin.
Hochverehren, s. Hochachten.
Hochvermögend, s. Hochmögend.
Hochverrath, der, velika izdaja.
Hochverräther, der, veliki izdajavec.
Hochvieh, das, goveja živina, goveda, *pl.*
Hochwache, die, straža na verhu gore, germada.
Hochwald, der, visoki gojzd, dorašćeni, dorašeni gojzd; auch gojzd šlechtšin.
Hochwaldig, *adj.*, z visocim gojzdam obrašćen, obrašen.
Hochwarte, die, razgledišče, razgledišče.
Hochweg, s. Hochstraße.
Hochweise, höchstweise, *adj.*, premoder, zelo moder.
Hochwerth, *adj.*, prevreden, mnogo vreden.
Hochwichtig, *adj.*, preimeniten.
Hochwild, **Hochwildpret**, das, velika zvér, velika divjačina.
Hochwillkommen, s. Willkommen.
Hochwipfelig, *adj.*, visokoverh, visociga verha.
Hochwogig, *adj.*, z visocimi valovi.
Hochwohledel, *adj.*, prežlahten, visokoplemenit, blag.
Hochwohledelgeboren, *adj.*, žlahtnorojen, prežlahten.
Hochwohlgeborn, *adj.*, preblagoroden, preblagorodni gospod.
Hochwürde, Euer Hochwürden, prečastitljivi gospod, gospod oče.
Hochwürdig, *adj.*, prečastitljiv; das Hochwürdige, das Hochwürdigste, sveto Rešnje telo, *böhm.* velebna Svatost.
Hochzange, die, velike klešče, kleše.
Hochzeit, die, ženitvanje, ženitev, ženitnina, svatovšina, pir (in U. Kr.), in Steierm. gostovanjo; *serb.*, *russ.* u. *böhm.* svatba, *poln.* vesele (veselje); Hochzeit halten, machen, haben, geben, anrichten, ženitvati, pirovati, ženitvanje imeti, (nach *M.* služiti, gostovanju služiti), delati, ravnati, napraviti, napravljati; auf der Hochzeit sein, v svatih biti, svatovati; zur Hochzeit gehen, v svate iti; zur Hochzeit gebeten werden, v svate vabljen biti; zur Hochzeit bitten, v svate vabiti.
Hochzeitanführer, der, starašina, starešina; (sein Helfer, nach *V.* in Istr. nastačilo).
Hochzeitbett, das, ženitna postelja.
Hochzeitbitter, der, für den Bräutigam, zovčin, zvavčin, vojčin, vabnik v svate; der Bräutigam und der Brautführer als Hochzeitbitter betrachtet, ženini, *pl.*
Hochzeitbraten, der, ženitna pečenka.
Hochzeitbrief, der, vabno pismo, s kterim se kdo vabi v svate.
Hochzeitbrod, das, ženitna pogača.
Hochzeiter, der, ženin.
Hochzeiterin, die, nevesta.
Hochzeitfeier, die, ženitno obhajanje, svatovščina, svatovšina.
Hochzeitfest, das, s. Hochzeit.
Hochzeitgast, der, svat, gost, povabljenec, in St. nach *M.* gostovanjsak; Hochzeitgast sein, svatovati; *serb.* pirnik; weibl. svatnja, povabljenka, pirnica; ein ungeladener, prežanec, šeškar.
Hochzeitgebühr, die, svatnina.
Hochzeitgedicht, das, svatovnica, ženitna, pirna, svatovska pesem.
Hochzeitgepränge, die, svatovni lišp.
Hochzeitgesang, s. Hochzeitgedicht.
Hochzeitgeschenk, das, dajanje v jabelko, pirni dar; ein Hochzeitgeschenk machen, v jabelko dati, dajati.
Hochzeitgewand, das, svatovska obleka, svatovsko oblačilo.
Hochzeithaus, das, ženitna hiša, hiša, v kteri imajo ženitnino.
Hochzeitkleid, das, svatovska, ženitna obleka.
Hochzeitkosten, *pl.*, stroški ženitnine.
Hochzeitkranz, der, nevestni venec.
Hochzeitkuchen, der, ženitni kolač.
Hochzeitleute, *pl.*, svatje.
Hochzeitlich, *adj.*, ženiten, ženitvansk, svatovsk, ženitninsk, piren, svatben.
Hochzeitlied, das, svatovska pesem.
Hochzeitmahl, das, ženitne gostje, ženitno gostovanje, ženitnina, pir.
Hochzeitmäßig, *adv.*, po svatovsko.
Hochzeitmeister, s. Hochzeitanführer.
Hochzeitmutter, die, hišna mati, in U. Kr. teta, *serb.* svatbovuica.
Hochzeitnacht, s. Brautnacht.
Hochzeitpaar, das, ženini, novici (bei Görz), s. Brautpaar.
Hochzeitrede, die, govor o priliki ženitve, ženitni govor.
Hochzeitschmaus, der, s. Hochzeitmahl.
Hochzeittag, der, ženitni dan, dan ženitve.
Hochzeitvater, der, hišni oče; oče starešina, starašina.
Hochzeitwagen, der, svatovski voz.
Hochzeitwein, der, vino za svatovščino, svatovšino.
Hochzeitwoche, s. Flitterwoche.

Hochzuehrend, **Hochzuverehrend**, *adj.*, mnogo spoštovan.
Hock, das, hlev, s. Stall.
Hocke, die, aus 10 Garben bestehend, stavek, eine größere, kopa, kopica; die Garben in Hocken setzen, stavkati, (za žnjico snopje stavka se, nar. pes.), snope v kopo, kopico devati; Einem die Hocke voll schlagen, po herbtu koga nasekati, namazati mu ledja; Einen auf die Hocke nehmen, koga na herbet, štuporamo zadeti, vzeti, na kerkuč (*serb.* kerkače), auch opertiv vzeti koga, s. a. Bündel.
Hockeblatt, das, (Ruscus hypoglossum), jezičnik.
Hockeln, *v. a.*, na herbtu (štuporamo), opertiv, na kerkuč nesti, nositi.
Hocken, *v. a.*, s. Hockeln; Garben, snopje stavkati, razstavljati, v kope devati; *v. n.*, auf Einem, nach *M.* žabiti se; s. Aufhocken (*v. n.*); kauern, čepeti; zu Hause hocken, doma tičati, sedeti, za pečjo sedeti, (v peču); auf den Fersen hocken, niederhocken, počoniti. (počepniti), počepati, očati (mehr sitzen), *fig.* čemeti, ždeti.
Hocken, das, čep, čepanje, čič.
Höcker, der, stavkar.
Höcker, der, gerba, gerbin, gerbina, gerbáva, s. Buckel.
Höckericht, *adj.*, gerbi podoben.
Höckerig, *adj.*, gerbav, gerbast, gerbinast, nach *Zalok.* sebast; mildernd nach *V.* izrinjen, s. a. Buckelig; ein höckeriger Weg, Styl, s. Holperig.
Höckern, *v. n.*, vedno čepeti.
Höckernasig, *adj.*, gerbonos.
Höckerraupe, die, gerbača.
Höckerochse, s. Bison.
Höckerschwan, der, labud rudečokljunec.
Hocus Pocus, slópotija.
Hode, die, eig. modo, nach dem *Böhm.* mod *m.*; jajce, *poln.* und *altsl.* jadra (jedra), Hoden, moda, *pl.*, a. modi; (nach *M.* modo, *pl. f.*).
Hodegetik, die, navod, napeljevanje, kako živeti, kako učiti se.
Hodenbruch, der, kila, mošnjična kila.
Hodenbrüchig, *adj.*, kilav, pretergan.
Hodenförmig, *adj.*, modast.
Hodengeschwulst, die, otok mošnjice, mod (ov).
Hodenhaut, die, mošnjična opnica.
Hodenkraut, das, (Orchis), mošnjica.
Hodenmasse, die, modovina.
Hodenmuskel, der, modna mišica.
Hodensack, der, mošnja, mošnjica, modnik.
Hodometer, der, hodomér.
Hof, der, dvor, Höfchen, dvorec; ein eingeschlossener Platz in einem Gebäude, dvorišče, dvoriše; im Küstenl. a. borjač, jegno; das Haus hat keinen Hof, hiša nima dvorišča, dvoriša; ein eingeschlossener Raum überhaupt, ograda; der Hof um den Mond, kolobar, obstret-i, kolo, krog, *serb.* a. ograda; der Meierhof, pristava; s. a. Gebäude, Bauergut; Kirchhof, pokopališče, pokopa-

liše, groblje; Vorhof, veža; der Hof um die Brustwarze, nach *M.* obstret-i, obstretina, obstretje; der kaiserliche Hof, cesarski dvor; die Hofleute, s. dieses; Hof halten, Hof in der Stadt haben, v mestu dvorovati, stolovati, prebivati, stanovati; bei Hofe sein, pri dvoru biti, t. j. pri cesarji, kralji i. t. d.; sich an den Hof wenden, oberniti se, podati se k cesarju, kralju i. t. d.; Einem den Hof machen, iti pokloniti se komu; s. a. **Hofiren**; Hof- in Zssgn. was zu dem Hofe des Landesherrn gehört, dvorni, dvorski, im *Russ.* pridvorni; was zu einem Herrenhofe gehört, grajski, grajščinski, grajšinski.

Hofagent, der, dvorni opravnik.

Hofamt, das, dvorska, dvorna služba, dvorski ured.

Hofanstand, der, dvornost.

Hofarbeit, die, dvorno delo; für den Hof, délo za dvor, za grajščino, grajšino.

Hofart, s. **Höflichkeit**.

Hofartig, s. **Höflich**.

Hofarzt, der, dvorni vrač, zdravnik.

Hofbäcker, der, dvorni pek; **Hofbäckerin**, die, dvorska pekarica, kruharica.

Hofbeamte, der, dvorni urednik.

Hofbediente, der, dvorski služabnik.

Hofbesitzer, der, s. **Höfner**.

Hofbrauch, der, dvorska navada, šega.

Hofburg, die, dvor, prestolni grad.

Hofburgwache, die, dvorna straža.

Hofcapelle, die, dvorska kapela.

Hofcharge, s. **Hofamt**.

Hofconditor, der, dvorski sladčičar.

Hofconcipist, der, dvorski koncipist.

Hofdame, die, dvorjanka, dvorska gospá.

Hofdekret, das, dvorski odlok, dvorni dekret.

Hofdiener, der, s. **Hofbediente**.

Hofdienerschaft, die, s. **Hofgesinde**.

Hofdienst, der, dvorna služba; als Frohndienst, rabota, tlaka.

Höfelei, s. **Schmeichelei**.

Höfeln, *v. n.*, (schmeicheln), prilizovati se komu, lizati, radovati se okoli koga, prijlobovati se mu.

Hofen, *v. n.*, prikloniti, priklanjati se koma; s. a. **Residiren**.

Höfener, der, zemljak, gruntar*.

Höferei, s. **Schmeichelei**.

Hoffähig, *adj.*, kdor ima pravico pri dvoru biti, kdor ima pristop pri dvoru.

Hoffarbe, die, dvorna farba.

Hoffart, die, napuh, prevzetnost, ošabnost, gizdost, gizdavost, gizda, košatenje, v oblačilih; der Hoffart ergeben sein, ošaben, prevzeten, gizdav biti; Hoffart mit etwas treiben, napihovati se s čim, šopiriti se, košatiti se (z zunanjim lišpam).

Hoffärtig, *adj.*, prevzéten, ošáben, napuhnjen, gizdav.

Hoffärtige, der, ošabnež, prevzetnež, gizdavec, napuhnež; die, prevzetnica, gizdavka, napuhnjenka; hoffärtig werden, prevzeti se; nezmérno na lišp ali gizdo gledati.

Hoffen, *v. n.* u. *a.* upati (*altsl.* upvati u. upovati, *serb., poln.* u. *böhm.* auch ufati), auch nadjati se (*altsl.* u. *russ.* nadéjati se, *serb.*. nadati se); vermuthen, misliti, meniti; vertrauen, zaupati; ich hoffe nicht, menim, da ne; erwarten, čakati, pričakovati, zanašati se na —; warten (bei den Jägern) postáti; ich hoffe das Beste von ihm, delam si vse dobro upanje pri njem, upam, pričaknjem vse dobro od njega; sicher hoffen, svest si biti česa; auf etwas hoffen, do česa, na kaj upanje imeti; ich will doch nicht hoffen, daß er krank ist, an-ti vsaj ni bolan, pa saj ni bolan; das steht zu hoffen, to more biti; zu Gott hoffen, v Boga zaupati, opanje imeti.

Hoffen, s. **Hoffnung**.

Hoffensmüde, *adj.*, ich bin hoffensmüde, slovo sim upu dal, naveličal sim se pričakovati.

Hoffentlich, *adv.* zaupljivo, mende, najberže, pred kakor ne, berž ko ne, vsaj da, po priliki; podoba je; wie ich hoffe, kakor imam upanje, kakor menim, ako Bog da.

Hoffer, der, upavec.

Hoffest, das, dvorna slovesnost, dvorno godovanje, obhajilo.

Hoffnung, die, up, upanje, nada, *altsl.* nadežda; Erwartung, pričakovanje, nach *V.* čak; der Hoffnung leben, upati, upanje imeti; er schwebt zwischen Furcht und Hoffnung, zdaj se boji, zdaj se nadja; Hoffnung fassen, schöpfen, upati, začeti upati, to mi je dalo upanje; sich Hoffnung machen auf etwas, zanašati se na kaj; guter Hoffnung leben, sein, veseliga pričakovati, dobriga se nadjati; in der Hoffnung sein, auch guter Hoffnung sein, noseča biti; seine Hoffnung auf Jemanden bauen, setzen, upanje na koga staviti, zanašati se na koga; die Hoffnung aufgeben, fahren lassen, obupati, ob upanje priti, odreči se upanja, slovo dati upu; die Hoffnung ist zu Wasser geworden, up je po vodi šel, splaval, voda ga je vzela, odnesla; sich in der Hoffnung getäuscht sehen, viditi, da ga je upanje goljufalo.

Hoffnungsanker, der, *fig.* upanje.

Hoffnungskauf, der, kup upanja.

Hoffnungslos, *adj.*, obupen, brezupen, brez upa, brez upanja, nade; er ist hoffnungslos, nima upanja; nič ne obéta, no kaže.

Hoffnungslose, der, brezupnik, obupnik.

Hoffnungslosigkeit, die, brezupnost, obupnost.

Hoffnungsreich, s. **Hoffnungsvoll**.

Hoffnungsschimmer, Hoffnungsstrahl, der, žar, iskra upanja.

Hoffnungsvoll, *adj.*, Hoffnungen habend, poln dobriga upanja; zu Hoffnungen berechtigend, obeten, kazoč; kar veliko obeta, lepo kaže, upanje daje.

Hoffolge, die, sledba za dvoram.

Hoffräulein, das, dvorska, dvorna gospodična.

Hoffreiheit, die, dvorska svoboda.

Hofgans, die, pitoma gos.

Hofgast, der, šeškar.

Hofgebrauch, der, dvorska šega.

Hofgericht, das, dvorna sodnija.

Hofgerichtsrath, der, svétnik dvorne sodnije.

Hofgesinde, das, dvorska, dvorna družina, pridvorni posli, dvorniki.

Hofgraf, der, etwa dvorski župan.

Hofgrund, der, dvorišče, dvoriše.

Hofgunst, die, *fig.*, gosposka milost.

Hofgut, das, dvorske posestvo.

Hofhalt, der, **Hofhaltung**, die, dvor; Hof halten, dvor iméti, *russ.* pridvorni štat.

Hofherr, der, gospod, grajščak, grajšak.

Hofhörig, *adj.*, zu einem Hofe gehörig, kaki grajščini, grajšini podložin.

Hofhund, der, dvorski pes, pes v dvorišči priklenjen, prihišni pes.

Hofiren, *v. n.*, dvoriti, dvorovati; schmeicheln, prilizovati se, prikupovati, primilovati se, sliniti se, sladkati se okoli koga; das Kind hat in das Bett hofiret, otrok se je podelal v posteljo.

Höfisch, *adj.*, dvorsk.

Hofjäger, der, dvorski lovec.

Hofjungfer, die, s. **Hoffräulein**.

Hofjunker, der, dvoranič, dvoranče.

Hofkammer, die, dvorna kamera.

Hofkammerobligation, die, dolžno pismo dvorne kamere.

Hofkanzlei, die, dvorska pisarnica, kancelija.

Hofkanzler, der, dvorni kancelir, kanclerr.

Hofkapelle, die, dvorna kapela.

Hofkapelan, der, dvorni kaplan, duhovnik.

Hofkasse, die, dvorna denarnica.

Hofkassier, der, dvorni dnarničar, kasir.

Hofkavalier, s. **Hofmann**.

Hofkellner, der, dvorni točaj.

Hofkirche, die, dvorna cérkev, dvorska, pridvorna cérkev.

Hofknecht, der, dvorišnik, dvorni hlapec.

Hofkoch, der, dvorni kuhar.

Hofkommission, die, dvorna komisija.

Hofkriegsrath, der, dvorsko vojaško svetovavstvo.

Hofküche, die, dvorna, dvorska kuhinja.

Hoflager, das, dvorno stanovališče, stanovališe, dvorska staja, mesto, kjer vladar (cesar, kralj i. d.) biva; sein Hoflager in einer Stadt halten, v mestu prebivati, stanovati, dvorovati, stolovati.

Hoflakei, der, dvorni strež.

Hofleben, das, življenje dvorsko, pri dvoru.

Hofleder, der, dvorski prilizun.

Hoflehen, das, dvorski fevd†.

Hoflehengericht, das, dvorska fevdna sodnija.

Hofleute, *pl.*, dvorniki, dvorani, pridvorni ljudje.

Höflich, *adj.*, nach feiner Art der Hofleute, dvorsk, dvoren, dvorljiv, úberh, vljuden, priljuden, prijazen.

Höflichkeit, die, dvorljivost, dvornost, vljudnost, prijaznost, priljudnost; Einem Höflichkeiten sagen, priklanjati se komu in lepe reči praviti, hvaliti, dičiti.

Höflichkeitsbezeigung, die, s. **Compliment**.

Höfling, der, dvorán, dvoranič, pridvornik, pridvorni človek.

Hofluft, die, dvorni dnh, dvorska sapa.

Hofmachen, das, prilizovanje, prikupovanje.

Hofmagd, die grajska dekla.

Hofmanier, die, dvorski način, dvorne šege.

Hofmann, der, dvornik, dvoran, *russ.* dvorjanin.

Hofmannsgeist, der, Hofmanove kapljice.

Hofmännisch, *adj.*, dvoransk, dvoren, dvorsk.

Hofmarschall, der, dvorni, dvorski maršal.

Hofmarschallamt, das, dvorsko maršalstvo.

Hofmäßig, *adj.*, dvorsk, dvoransk.

Hofmeier, der, pristavnik, auch pristav.

Hofmeister, der, überhaupt, dvorni mojster, dvorni hišnik, opravnik; ein Vorgesetzter, welcher die Aufsicht über den Hofstaat hat, dvorni nadzornik; Hauslehrer, domači učnik.

Hofmeisterin, die, s. **Gouvernante**.

Hofmeisterlich, *adj.* u. *adv.*, po navadi domačih učnikov.

Hofmeistern, *v. n.*, biti učnik, učiti v kaki hiši, vzrejati otroke; *v. a.*, Einen, v strahu imeti, očitati, grajati, rešetati, zapovedovati s kom, pometati s knm.

Hofnarr, der, dvorski čavš (*serb.*), dvorsko budalo, dvorski smešnež, šalež, norè.

Höfner, der, zemljak.

Hofpartei, die, dvorna stranka†, dvorovci; nach dem *Span.* kamarilja; kdor ima stan v kaki dvorski hiši.

Hofplatz, der, dvorišče, dvoriše.

Hofpostamt, das, dvorna poštnija.

Hofprediger, der, dvorni pridigar.

Hofrank, der, Hofränke, Hofintriguen, Hofcabalen, dvorske pletke, zvijače.

Hofrath, der, eine Person, dvorni svétnik, svetovavec; ein Collegium solcher Personen, dvorno svetovavstvo.

Hofraum, der, dvorišče, dvoriše, veža.

Hofraute, s. **Stabwurz**.

Hofrechnung, die, dvorska številba, rajtenga*.

Hofrecurs, der, dvorna pritožba.

Hofrecht, das, dvorska pravica, grajščinska, grajšinska pravica.

Hofrichter, der, dvorski sodnik; s. a. **Provisor**.

Hofschatzmeister, der, dvorski blagajnik, zakladnik.

Hofschlange, die, dvorski gož.

Hofschranz, der, pridvorčan, dvorski slinec, *poln.* dvoraček.

Hofsecretair, der, dvorni tajnik.

Hofsitz, s. **Hoflager**.

Hofstatt, die, dvorna šega.

Hofsperling, der, domači vrabec.

Hofsprache, die, dvorski, dvoranski jezik.
Hofstaat, der, dvor cesarski, kraljevski, dvorsko veličastje; Hofleute, dvorani, dvoranstvo, dvorstvo.
Hofstadt, die, stolno, prestolno mesto.
Hofstatt, die, poddruštvo, koča, sebenstvo, dvorišče, dvoriše.
Hofstätter, der, kóčar, sebenik, poddružnik.
Hofstelle, die, dvorska služba, dvorska, osrednja oblast.
Hofstube, die, stanica na dvorišči, dvoriši.
Hoftafel, die, dvorska, cesarska miza, dvorske bukve.
Hoftag, s. **Frohntag**.
Hoftaube, die, domači golob.
Hoftheater, das, dvorno gledišče, glediše.
Hofthür, die, hôlzerne, lesa, vernila (*V.* in Reifn.); vrata na dvorišče, dvorišne dveri, duri.
Hofton, dvorni način, s. **Hofart**.
Hoftrauer, die, dvorna žalost.
Hofwehr, die, kmetijsko oródje; s. a. **Fundus instructus**.
Hofweise, s. **Hofbrauch**.
Hofwidrig, *adj.*, nedvoren.
Hofwirthschaft, s. **Bauernwirthschaft**.
Hofzahlamt, das, dvorna izplačevavnica.
Hofzirkel, der, dvorsko drnštvo, nach dem *Serb.* dvorsko kolo.
Högen, s. **Erinnern**, sich.
Höhe, die, überhaupt, višava, visokost, visoóina, višina; eine Höhe haben, enake visokosti, enako visok biti; die Höhe der Farben, živost; die Höhe eines Bataillons, moč, število verst, stoječih ena za drugo; das Haar steht in die Höhe, lasje stoje po konci, ščetinijo se; ein Hügel, verh, veršina, verh gríón, nach *V.* viša; in die Höhe, kviško, *serb.* više, u višak; sich in die Höhe richten, zravnati se, skloniti se, po konci postaviti se; in die Höhe klimmen, werfen, kviško, navzgor plezati, metati; in der Höhe, na višavi, na višini; in die Höhe heben, povzdigniti, vzdigniti, vzdigati (kviško); in die Höhe fliegen, vzleteti, poleteti kviško; die Höhe der Preise, visokost cene, dragina; der Höhe nach, po visokosti; in der Schifffahrt, daljava od kraja, (in tudi) od ravnika; auf der Höhe einer Insel sein, vštric biti z otokam (glede na širjavo); Höhen und Vertiefungen, višave (višine) in nižave; auf der Höhe der Zeit sein, biti na naj višji stopuji omike kakiga časa; die Höhe der Sonne, visokost solnca (nad obzoram); die größte Höhe erreichen, do verha priti.
Hoheit, die, visokost, *altsl.* visost; die Hoheit Gottes, Božje veličastvo; kaiserliche Hoheit, cesarska visokost; unter österreichischer Hoheit, pod avstrijansko oblastjo; s. a. **Majestät**.
Hoheitslästerung, s. **Majestätsbeleidigung**.
Hoheitsrecht, das, vladarska pravica, veliőanstvena pravica; s. a. **Regalien**.
Hohelied, das, visóka pesem, Salomonova pesem, nach dem *Poln.* pesem nad pesmimi.

Höhen, s. **Erhöhen**.
Höhenkarte, die, etwa visovid†.
Höhenkreis, der, krog višine.
Höhenmaß, das, mera visokosti.
Höhenmesser, der, etwa visomér†, merilo visokosti, *russ.* visotomér.
Höhenmessung, die, mérjenje visokosti.
Höhentafel, die, pregledek, razkazek višav.
Höhenunterschied, der, razloček visokosti.
Höhenverhältniß, das, razmérje višav.
Höheofen, der, plavž.
Hoheprieſter, der, véliki duhoven; s. **Hoch**.
Hoheprieſteramt, das, véliko duhovstvo, služba, čast vélikiga duhovna.
Hoheprieſterthum, das, véliko duhovstvo, najviši duhovsko glavarstvo.
Höhepunct, der, vorh, temenik.
Höher, *adj. comp.*, višji, s. **Hoch**.
Höherauch, der, s. **Heerrauch**.
Hohl, *adj.* votel, (*altsl.* ątl), šupel, Innerfr., Unterfr. u. *serb.*; eingebogen hohl, bokast, vdert, izbokan, žlaborast (Alič), žlamborast; hohl machen, izbokati, bočiti; hohl werden, izbočiti se; hohle Augen, vderte oči, globoke, vpadle oči, izpite oči; hohlgeſchliffenes Glas, bokasto steklo; der hohle Leib, lakotnice, *pl.*, bok; hohler Magen, prazen želodec; hohle Hand, pest, šaka, in andern slav. M. gerst-i; seine Wangen sind hohl, lica so mu vpadle, shujšal je na obrazi; die See geht hohl, morje se je vzburkalo, žene volike valove; hohle Stimme, molkel, gluh, votel glas; ein hohler Traum, neumne, prazne sanje; ein hohler Baum, votlo drevo, drevo z duplam, škrambolam, žlamborjem; eine hohle Nuß, gluh, piškov oreh; hohler Zahn, izjéden, votel zob; škerbast (túčig); ein hohler Weg, s. **Hohlweg**.
Hohl- in Zusammensetzungen votli.
Hohl, das, votlina, šuplina.
Hohlader, die, votla žila, velika privodnica.
Hohlaſt, s. **Trompetenbaum**.
Hohlauge, s. **Hohl**.
Hohläugig, *adj.*, z vdertimi očmi, vdertook, vdertih, izpitih, vpadlih oči.
Hohlbacke, die, vpadlo lice.
Hohlbackig, *adj.*, vdertih, vpadlih lic.
Hohlbau, der, podzemno bokanje.
Hohlbeere, s. **Himbeere**.
Hohlbeil, das, teslo; i. Innerfr. u. Unterfr., tesla (a. *altsl.*, *böhm.* u. *serb.*), nach *V.* sloko teslo; bei den Böttchern, orežnik.
Hohlblutader, s. **Hohlader**.
Hohlblutaderrinne, die, žlebič velike privodnice.
Hohlbohrer, der, sveder votlivnik, nach *V.* votlivni strug, *böhm.* nšatko.
Hohlbeichſel, die, dolbnjak, teslo tosarsko.
Hohlbocke, s. **Docke** (bei Tischlern).
Höhle, die, leerer Raum in dem Innern eines Körpers, votlina, šupliua, duplo, (auch dupla und dumpla); Erdhöhle, jama, špilja, nora, *altsl.* poštera (peščera), *böhm.* jeskině; eine senkrechte Vertiefung in die Erde, brezno, brezen (brezdno), vdertina, Brusthöhle u. dergl., persna votlina; ein tiefes Thal, rupa, nach *V.* beznica (bei *M.* Höhle); die Höhle eines wilden Thieres, luknja, berlog (*russ.* berloga), des Dachſes, jazbina, des Fuchſes, lisičina; s. a. **Baumhöhle**; Höhlchen, das, jamica, votlinica, dupelce.
Hohleiſen, das, b. d. Drechslern, nach *V.* votli strug, votlivnik, žlebato dleto.
Höhlen, *v. a.*, hohl machen, votliti, dolbsti, šupliti, globati; gehöhlt, izvotljen, votel, s. **Aushöhlen**; verbergen, s. **Hehlen**.
Hohlen, s. **Holen**.
Höhlenbär, der, medved berlogar, jamar.
Höhlenbewohner, der, jamnik, jamar, špiljar, (im Eigennam.) dupelnik.
Höhler, der, votlivec; hram v skali.
Hohlfeile, die, okrogla pila.
Hohlgang, der, obokane podzemeljske jame v terdnjavah; nach *Sulek* tamnik.
Hohlgerinne, das, korito.
Hohlgeſchliffen, s. **Hohl**.
Hohlgeſchwür, s. **Fistel**.
Hohlgießen, das, votlo litje.
Hohlglas, das, concaves Glas, jamóasto, bokasto, žlebasto steklo.
Hohlhand, die, dlan, s. **Hohl** (e Hand).
Hohlhandband, das, dlaneni vezek.
Hohlhandſingernerve, der, dlanoperstna čutnica.
Hohlhandmuskel, der, dlanena mišica.
Hohlhandwinkel, der, dlaneni kot.
Hohlheit, die, votlost, šnplost; praznost, puhlost.
Hohlhippe, die, zaviti oblat*.
Hohlhobel, der, votlivni oblič.
Hohlhorn, das, votli rog.
Höhlig, *adj.*, votlinast, jamast, luknjast, špiljast.
Hohlkehle, die, žlebič (*russ.* polužolobok-položlebek), nach *Gutsm.* brazdenica; nach *V.* graben*; mit Hohlkehlen verſehen, žlebičast, nach *V.* grabnióast.
Hohlkehlenhobel, der, žlebičnik.
Hohlkirſche, s. **Elsebeere**.
Hohlklinge, die, žlebasta klinja*.
Hohlkopf, der, puhloglavec, šupljak, bedak, s. a. **Dummkopf**.
Hohlkrähe, die, (Picus martius), černa žolna, krekovt.
Hohlkreiſel, der, volk.
Hohlkugel, die, votlo oblo, oblica, kugla*.
Hohlkrauch, der, votli česen.
Hohlleiſte, s. **Hohlkehle**.
Hohllinſe, die, jamčasta leča.
Hohlmaß, das, pasodna mera.
Hohlmeißel, der, žlébasto dleto, žlebato dleto, teslo, *russ.* dolbilo.
Hohlröhre, die, strug (žlici podobeu).
Hohlraum, der, votlina.
Hohlring, der, podsklednik.
Hohlrund, s. **Concav**.
Hohlrinde, die, vboknjenost.
Hohlſamig, *adj.*, votli sad, votlosadea, z. B. Nüſſe.
Hohlſäule, die, votli steber.
Hohlſchaufel, die, in der Mühle, korec.
Hohlſchnäbler, s. **Pfefferfreſſer**.
Hohlſchuppe, die, votla luščina, lušina.
Hohlſpatel, der, presajalka.
Hohlſpiegel, der, bokasto, zboknjeno zerkalo (zeroalo).
Hohlſtein, s. **Hohlziegel**.
Hohlſtuhl, s. **Lehnſtuhl**.
Hohltaube, die, mali divjak, duplar.
Hohltriebmaß, das, b. d. Wieden- und Uhrmachern, nach *V.* votla kolesna mera, zobna mera.
Hohlunder, s. **Holunder**.
Höhlung, die, das Aushöhlen, votljenje, žlabor (Alič), žlambor; kleine nicht sehr tiefe Höhle, votlina, nach *Jan.* sklanica; eine tiefe, oder durch und durch gemachte, nach *V.* tuljava, s. a. **Höhle**.
Hohlware, die, izdolbenina, posodje.
Hohlwangig, *adj.* suhih, vdertih lic.
Hohlweg, der, klanec, soteska, nach *V.* globéla, globól, *serb.* a. tesnae (tesnec); zwischen hohen Felsen, preduh.
Hohlwerk, das, s korei krita streha.
Hohlwinkel, der, votli kot.
Hohlwurz, Hohlwurzel, die, (Fumaria bulbosa), pételinček, *poln.* kokornak; wahre Hohlwurz, (Corydalis cava) kurje mesce (D. K.)
Hohlziegel, der, korec, nach *V.* žlebák, žlebnik, robnik.
Hohlzirkel, der, nach *V.* osti, *pl.*, ostli, *pl.*, šestilo za merilo votlin.
Hohn, der, nach dem *Altsl.*, *Serb.* u. in U. Kr. porog, roganje (*altsl.* rąg, porąg), gewöhnlich, posmeh, zasmeh, zasmehovanje, zasramba; s. a. **Spott, Schande**; Einem Hohn sprechen, rogati se komu, (*poln.* urągać się komu), zasmehovati koga, posmehovati se komu, sramotiti koga.
Hohnecken, *v. a.*, zasmehovati koga, zabavljati, nagajati komu, Hohnecker, s. **Höhner**.
Höhnen, *v. a.*, sramotiti, zasramovati, zasmehovati koga, posmehovati se komu, rógati se, *böhm.* hanéti.
Höhner, der, zabavljivec, zasmehovavec, *serb.*, rugalo.
Höhnerei, die, **Hohngelächter**, das, zasmeh, posmeh, zasmehovanje, posmehovanje.
Höhnerin, die, zasmehovavka, zabavljivka.
Hohngeziſch, das, zasramovavno psikanje.
Höhniſch, *adj.*, posmehljiv, zasmehljiv, posmehovaven, auch sramotiven, sramotljiv, zasramovaven, zasramljiv.
Hohnlächeln, Hohnlachen, *v. n.*, posmehljavati, posmehovati, posmehavati se komu.
Hohnlachen, das, posmehovanje.
Hohnlacher, der, posmehovavec.
Hohnlacherin, die, zasmehvavka, posmehovavka.
Höhnlich, s. **Höhniſch**.
Hohnrede, die, zasramovavne besede.
Hohnruf, der, zasmehovavni klic, sramotivna beseda.

Hohnschrift, f. Spottschrift.
Hohnsprache, f. Hohnrede.
Hohnsprecher, der, zasmehovavec, posmehovavec.
Hohnsprecherin, die, zasmehovavka, posmehovavka.
Hohnwort, das, zasmehovavna, sramotivna beseda.
Hoho! *int.* oho!
Höke, Höker, der, branjevec, prekupec, *russ.* preprodavec; Mehlverkäufer, mokar.
Höken, Hökern, *v. n.*, branjariti, reči za živež prekupovati in na drobno prodajati.
Hökerei, die, branjarija, prekupčija; Hökerei treiben, branjariti.
Hökerin, die, branjevka, prekupovavka.
Hökerisch, *adj.*, branjevsk.
Hökerkram, der, roba branjevska.
Hökermäßig, f. Hökerisch.
Hökerware, f. Hökerkram.
Hökerweib, f. Hökerin.
Holus Polus, f. Hocus Pocus.
Holbe, f. Holm.
Holbret, Holbruder, f. Kibitz.
Hold, *adj.*, geneigt, udan, ngoden, nagnjen, naklonjen; angenehm, liebreich, ljubeznjiv, blag, mil, ljub, prijazen; holdes Kind, ljubeznjivo, ljubko dete; das Glück ist ihm nicht hold, nima sreče, sreča mu ni ugodna, prijazna; treu und hold sein, zvest in udan biti.
Holde, der, Unterthan, podložnik; Bergholde, gornik.
Holder, der, f. Holunder.
Holdschaft, die, f. Liebschaft.
Holdselig, *adj.*, blagomil, prcljubeznjiv; f. a. Gnadenvoll.
Holdseligkeit, die, blagomilost, ljubeznjivost.
Holen, *v. a.*, iti kam po kaj in prinesti, nositi, prinašati; hole mir Brot, pojdi, idi po kruha, prinesi mi kruha; ich gehe einen Trauf holen, grem po piti; ich habe es geholt, prinesel sim ga (eigentl. ich habe es gebracht); einen Menschen, Arzt holen, iti po koga; die Braut heim holen, pripeljati nevesto (na ženinov dom); er hat ihn geholt, pripeljal ga je; Jemanden auf einem Wagen, Schiffe holen, koga z vozam, čolnam pripeljati, po koga z vozam, s čolnam iti; der Tod holet uns Alle, smert nas vse vzame (pokosi), bo po vse prišla; holen lassen etwas, poslati, pošiljati koga po kaj, zagnati koga po kaj; sich Schläge holen, iskati jo, staknіti jo; er hat sich Schläge geholt, staknil jo je; sich eine Krankheit holen, bolezen nalesti, navleči si, nakopati si, dobiti; Athem holen, zasopsti, sopsti, dahniti, dihati; Seufzer holen, zdihniti, zdihovati, stekati; einen tiefen Seufzer holen, globoko zdihniti; das Boot in das Schiff holen, potegniti, vleči v ladijo; er kam mich zu holen, po me je prišel.
Holster, die, ein Futteral der Pistolen am Sattel, tok za pištole.
Holla! àla, alá! aló! na noge! po konci! čuj! čujte! ajdo! halt! stoj!

Hölle, die, Aufenthalt der Verdammten, pekel (auch *serb.*, hingegen *böhm.* u. *poln.* peklo); *fig.* einem die Hölle heiß machen, podkuriti komu, vgnati v kozji rog, stiskati, pestiti ga, učiti kozjo molitvico; die Hölle in seinem Busen tragen, pekel v svojim srci nositi; er ist im Bunde mit der Hölle, je v zavezi s peklam; der Raum zwischen dem Ofen und der Wand, auch Helle, zapeč, zapečck.
Höllen-, in Zssgen. peklenski, nach dem *Serb.* peklen.
Höllenab, *adv.*, proti peklu, v pekel.
Höllenangst, die, peklenski strah, smertni strah, neizrečeni strah, huda britkost; sie haben, ves v strahu biti; verursachen, nach *M.* pekliti koga.
Höllenantlitz, das, peklensko obličje.
Höllenausbrut, die, peklensko delo.
Höllenbewohner, der, peklenec, peklenšek, peklenik.
Höllenbrand, der, peklenski ogorek, peklenska glavnja; *fig.* Höllenbraten, peklenšek, zaverženа duša, zaverženec, hudnbnež, zrel za pekel.
Höllenbrut, die, peklenski rod, plod, zarod; peklenska zalega, vražje seme, pleme.
Höllenbund, der, peklenska zaveza, peplensko društvo.
Höllendrache, der, peklenski zmaj, zmij (nar. pes.)
Höllenentsetzen, das, peklenska groza.
Höllenerschütterer, der, stresovavec pekla.
Höllenfahrt, die, hod v pekel, pot v pekel.
Höllenfeuer, das, peklenski ogenj.
Höllenflamme, die, peklenski plamen.
Höllenfürst, der, belcebub, peklenski kralj, poglavar.
Höllengeist, der, peklenski duh, peklenec, hudobni duh.
Höllengesang, der, peklensko petje.
Höllengestalt, die, peklenska pošast.
Höllengestank, der, peklenski smrad.
Höllengezücht, f. Höllenbrut.
Höllenglut, die, peklenski žar, vročina.
Höllengott, der, poglavar pekla; f. a. Höllenfürst.
Höllenheer, das, peklenska truma, derhal.
Höllenheiß, *adj.*, vroč kakor v peklu.
Höllenhund, der, peklenski, triglavni pes, cerber.
Höllenkind, das, peklenski otrok, hudobnik.
Höllenkunst, die, peklenska zvitost, uranost.
Höllenmacht, die, peklenska oblast.
Höllenmarter, f. Höllenpein.
Höllenmaschine, die, ubojna pripravn, ubojna nastava, peklenska mašina.
Höllennacht, die, noč kakor v peklu.
Höllennatter, die, černi, rujavi gad.
Höllennatur, die, vražja, prehuda narava, čud.
Höllenpein, die, peklensko terpljenje, muke, neizrečena bolečina.
Höllenpforte, die, peklenske vrata.
Höllenpfuhl, der, peklenski ogenj, prepad, brezen, ponor.

Höllenplan, der, peklenska misel, nakana, namera.
Höllenqual, f. Höllenpein.
Höllenrachen, der, peklensko žrelo.
Höllenreich, das, pekel, peklensko kraljestvo.
Höllenschlund, der, peklensko brezno, žrelo.
Höllenschmerz, der, peklenska, neizrečena bolečina; Einem Höllenschmerzen verursachen, nach *V.* u. *M.* pekliti koga.
Höllensohn, f. Höllenkind.
Höllenstein, der, peklenski kamen.
Höllenthor, das, peklenske vrata.
Höllenzopf, der, (Fontinalis), krak.
Höllisch, *adj.*, peklen, poklensk, vragov zlodjev; strašno —, neznano —.
Holler, Hollunder, f. Holunder.
Holm, der, bei den Zimmerleuten, véz; ein Hügel, homec, hom (holm), (griò, griček); eine kleinere Insel, besonders eine Flußinsel, obalek, otoček, nach *V.* gomila.
Holper, der, gruda ali gruča na cesti ali kolovozu, griček, stres voza zavolj tacih grnč.
Holperig, Holpericht, *adj.*, grndast, grudnat, grudav, grudovnat, dorndrat, neraven, gručat, razdert, *fig.* spotakljiv, negladek, *poln.* chropowaty; ein holperiger Weg, grudasta pot; er liest noch holperig, ne more še gladko, po versti brati, še se mu spotika, ustavlja, se zaganja.
Holsche, die, f. Holzschuh.
Holst, der, (Ilex aquifol.), božje drevce, auch Stechpalme, bodičevje, kristovec, zeleni germ.
Holster, f. Holster.
Holunder, der, (Sambucus nigra), bezeg; (Syringa vulgaris), španski bezeg, lipovka; f. a Bergholder, Attich.
Holunderbaum, f. Holunder.
Holunderbeere, die, bezgova jagoda.
Holunderblatt, das, bezgov list.
Holunderblüte, die, bezgove ovetje.
Holundereссig, der, bezgov kis.
Holunderholz, das, bezgovina, bezgov les.
Holunderkern, der, bezgova pečka.
Holunderlaus, die, bezgova uš.
Holundermark, das, bezgov steržen.
Holunderrohr, das, bezgova cev, pihavnik.
Holundersaft, der, bezgov sok, bezgova mezga.
Holunderschwamm, der, babino uho.
Holunderstrauch, der, bezeg, bezgovina, nach *M.* bezina, *coll.* bezgovje.
Holunderthee, der, nach dem *Russ.* bezgov čaj.
Holundertraube, die, bezgova kobulja.
Holz, das, allg. lés (im *Altsl.* lés, Wald); ein Haus von Holz, lesena hiša; grünes Holz, sirovina; verfaultes Holz, gnjilad, perhlad, perhladina, trohljenina (sämmtl. *coll.*); Bau- und Werkholz, les (schlechtweg); Brennholz, derva, *pl.*, (auch drova, wie im *Russ.*); in Holz arbeiten, iz lesá kaj izdelati, izdelovati, delati, narejati; ein Stück Holz, oklešček, oklešek, sklešek, polence; ein Scheit Holz, poleno; Holz (Brennholz) spalten, derva cepiti; viel Holz verbrennen, veliko derv (nach *V.* drev) požgati, pokuriti; Mangel an Holz leiden, malo derv (gojzdov) imeti, brezderven; der Baum schießt ins Holz, drevo gre, žene v veje; der Baum hat zu viel Holz, drevo je prevejnato, ima preobilo vej; Baum, drevo; Gehölz, drevje; Holz anpflanzen, drevje zasaditi, saditi; in's Holz fahren, iti po derva, iti v les ali gojzd; Holz fällen (Bauholz), les sekati, Brennholz, derva sekati, dervariti; zu Holz ziehen, *waidm.* v gojzd, med drevje iti; ein Wildpret zu Holz schießen, ostreliti zvér; Holz machen, dervariti; zu Holz werden, zlesenéti, leseneti, zderveneti, derveneti; in den Zusammensetzungen als Grundwort wird es häufig durch eine der slov. Bedeutung des Bestimmungswortes angehängte Bildungsendung auf — ovina, oder — ina, gegeben, z. B. Eichenholz, hrastovina, dobovina; Birkenholz, brezovina; Weißbuchenholz, gabrina, gabrovina; Holunderholz, bezgovina u. s. f.; heiliges Holz, f. Franzosenholz; gelbes Holz, f. Gelbholz; viel Holz werfen, f. Kegel; das ist viel Holz, to je drago; zum Unterheizen, podpala; der Platz zum Holzhacken, tnalo; das Holz, welches sich schwer spalten läßt, zategli les; das Holz ist schief geworden, les se je zvergel, zvežil, skadunèil; windgedrehtes, zaviti les.
Holz-, in Zssgn., Holz betreffend, lesni; aus Holz bestehend, leseni.
Holzabfälle, *pl.*, teršičee, teršioe, ivéri *pl.*, ivérje.
Holzabgabe, die, dervnina.
Holzähnlich, f. Holzartig.
Holzamianth, der, dervonasti amiant.
Holzamt, f. Forstamt.
Holzanstrich, der, pomaz dreves, drevomaz.
Holzanweisung, die, odkaz derv.
Holzapfel, der, lesnik, lesničnik, lesnikovec.
Holzapfelbaum, der, lesnika.
Holzarbeit, die, izdelek iz lesa, lesena roba.
Holzarbeiter, der, izdelovavec lesene robe.
Holzarm, *adj.*, brezderven.
Holzart, die, versta, sorta lesa.
Holzartig, *adj.*, dervnast, dervenast, lesu podoben.
Holzasche, die, pepel iz derv.
Holzast, der, lesena veja, verh.
Holzaufsetzer, der, skladavec (zapriseženi).
Holzauge, f. Blattknospe.
Holzauswäscher, der, čigar opravilo je, plavljene derva spravljati iz vode na suho.
Holzaxt, die, Holzhacke, damit Holz zu fällen, robivnica (robiti, fällen, schneiden), dervarska sekira, nach *M.* drevnica, drevača, drevnjača, tepača, *russ.* topor.
Holzbahn, die, pot za derva.
Holzbalsam, der, drevna mast, drevni balzam.

Holzbar, *adj.*, sečin; holzbar machen, z lesam zasaditi (golino), spodrediti les na goličavi.

Holzbau, der, sajenje, spodrejanje, reja drevja, delanje, stavljenje z lesam, nach *V.* leséno delanje.

Holzbauer, der, dervár, podlogar, ſ. a. **Waldbauer.**

Holzbeamte, ſ. **Forſtbeamte.**

Holzbecher, der, lesena kupa.

Holzbeere, ſ. **Aalkirſche.**

Holzbiene, die, divja čebela, bčela.

Holzbild, das, lesena podoba.

Holzbirn, die, drobnica (die Frucht, ſo wie der Baum).

Holzblatt, das, drevni list.

Holzblume, ſ. **Anemone.**

Holzbock, der, Gerüſt, das Holz darauf zu ſägen, kobila, kobilica, oven, koza, *russ.* kozly, byki; wenn die Säge mit einem Gegengewichte verſehen iſt, nach *V.* uokavnica; Feuerbock, Brandbock, koza, kozača; der Biſamkäfer, kosec (*Il. K.*), der Käfer, grizica, grizlica; Zecke, klop (klošec, klopšec), kleš, klešč, losk, lošcec, lošec; ſ. a. **Holzkäfer.**

Holzboden, der, dervárnica; ein guter Boden zum Holzbaue, zum Wachsthum des Holzes, svét za lés.

Holzbohrer, der, sveder za les; ſ. a. **Holzfreſſer.**

Holzbrame, die, okrajna hosta, germovje pred gojzdam.

Holzbrücke, die, leseni most.

Holzbühne, ſ. **Holzboden.**

Holzbündel, das, butara, naramek derv.

Hölzchen, das, losek, drevce, košček lesa, gojzdič.

Holzdicke, die, debelost, debelina kacega lesa.

Holzdieb, der, dervni tat, ki derva, les krade.

Holzdiebſtahl, der, kradenje, kraja derv, lesa.

Holzding, ſ. **Waldgericht.**

Holzdruck, der, lesotisk, lesopis†.

Holzeinſchläger, der, ſ. **Holzaufſetzer.**

Holzen, *v. n.*, fällen, les sekati, derva sekati, podirati, dervariti, derva spravljati; das Eichhörnchen holzet, na drevo uiti, zbežati, skočiti, ſ. **Bäumen**; Holz fahren, lés, derva voziti; *v. a.* mit Holz bekleiden, ſ. **Beholzen**; den Ofen mit Holz füllen, peč naložiti, nakladati.

Hölzen, ſ. **Hölzern.**

Holzer, der, ſ. **Holzhacker.**

Hölzer, *pl.*, Stiefelhölzer, kopita, kalupi.

Holzerde, die, perst od derv; lesna perst, lesna sperstenina.

Hölzern, *adj.*, lesen, derven; hölzerner Wagen, nach *V.* križeváte kola, bosnik, bose kola; ungelenk, štorast, štorklast, butast, okoren, lesen; hölzerner Nagel, moznik, klinec; hölzerner Geſchmack, neslastnost, pusta, lesena slast; hölzerne Schüſſel, torilo.

Holzerſparniß, die, prihranitev, privarovanje derv.

Holzeſſer, der, dervojedec.

Holzeſſig, der, lesni kis.

Holzfackel, die, bakla, *serb.* luč.

Holzfahren, das, voženje derv.

Holzfällen, das, sekanje derv.

Holzfaſer, die, lesno lakno, lesna lika.

Holzfäule, die, gnjiloba, trohloba, perhnjenje derv, lesa.

Holzfeile, die, pila za les, ſ. a. **Raſpel.**

Holzfertig, *adj.*, složen.

Holzfeuer, das, ogenj od derv.

Holzfirniß, der, mazilo za drevesa, drevomaz†.

Holzflader, ſ. **Maſer.**

Holzflöße, die, plavivnica za derva.

Holzflöte, die, lesena piščalka, pišalka.

Holzförſter, ſ. **Förſter.**

Holzfrei, *adj.*, dervarine prost; Einen holzfrei halten, ne jemati dervarine.

Holzfreſſer, der, kukec.

Holzfrevel, ſ. **Waldfrevel.**

Holzfrohne, die, vožnja grajščinskih derv.

Holzfuhre, die, vožnja derv, peljaj derv, voz.

Holzgebund, das, butara.

Holzgedinge, das, pogodba zastran derv.

Holzgefälle, das, dohodek od derv.

Holzgeld, das, denar za derva.

Holzgerecht, ſ. **Forſtgerecht.**

Holzgerechtigkeit, die, pravica na derva, na gojzd.

Holzgericht, ſ. **Waldgericht.**

Holzgräſerei, die, paša po gojzdu, lesu, uživanje pogojzdne trave.

Holzgraupe, die, neka okamnelim vejam podobna ruda.

Holzgrund, der, ſ. **Holzboden.**

Holzgründung, die, pripravljanje lesa, ki se ima pomalati.

Holzhacke, die, ſ. **Holzaxt.**

Holzhacker, der, dervar, drevar, sokač; ein Vogel, detal, bergles, plezovt.

Holzhäher, der, šoja, šojka, irt, irta, ſ. a. **Häher.**

Holzhahn, der, divji petelin.

Holzhaken, der, bei Zimmerleuten, klampa, ſ. a. **Klammer.**

Holzhandel, der, kupčija z dervi, dervarstvo.

Holzhändler, der, dervar; kdor z dervi kupčuje.

Holzhaſe, der, gojzdni zajic.

Holzhau, der, mesto v gojzdu, kjer se les seka; dervarišče, dervariše; dervarjenje, drevanja.

Holzhauer, der, ſ. **Holzhacker.**

Holzhaufen, der, kup derv, geſchichtet, skladavnica; nach *M.* dervoton, naton *(böhm.)*; koster *(russ.)*.

Holzheie, die, kij, kijec, bet.

Holzhenne, die, divja kokoš.

Holzhof, ſ. **Holzboden.**

Holzhuhn, das, divja kokoš.

Holzicht, *adj.*, lesenast, drevenast, lesu podoben, terd kakor les, štrecast (od kuhe).

Holzig, *adj.*, z lesam ali drevjem zarašćeo, zarašen, obrašćen, obrašen; lesen, dreven; holzig werden, zleseneti.

Holzkäfer, der, nach dem *Russ.* dervosek, nach *Sul.* rušnik.

Holzkammer, die, ſ. **Holzboden.**

Holzkauf, der, kupnja derv.

Holzkeil, der, zagojzda.

Holzkirſche, die, češnja neceplјena.

Holzklauben, das, pobiranje derv.

Holzklotz, der, klada.

Holzknecht, ſ. **Forſtknecht.**

Holzknopf, der, leseni gumb, duša.

Holzkohle, die, ogel, *coll.* dervno oglje.

Holzkrähe, die, (Picus martius), černa želna, krekovt, pivka (vom Laute piv, *Il. K.*).

Holzlage, ſ. **Holzboden.**

Holzlager, das, shramba, zalog lesa, les.

Holzlaus, ſ. **Holzwurm.**

Holzlege, die, dervarnica.

Holzleger, der, skladavec derv, mérjevec derv.

Holzleite, die, bewachſene Seite eines Berges, nach *V.* obraščeno, obrašeno rebro, nach *Ravn.* obraščena, obrašena reber (reber, — bri).

Holzlerche, die, vélika oipa; ſ. a. **Heidelerche.**

Holzleſe, die, bira, pobiranje derv in draoja.

Holzlos, *adj.*, brez derv, plan, brezderven, brezlesen.

Holzmade, ſ. **Holzwurm.**

Holzmagazin, das, dervarnica.

Holzmalerei, die, malanje na lesu.

Holzmangel, der, pomanjkanje derv.

Holzmark, die, gojzdni okraj.

Holzmarkt, der, terg za les, za derva, prodaja derv.

Holzmaß, das, dervna mera, mera za derva.

Holzmaſt, die, žir, reja v gojzdu, lesu.

Holzmaus, die, mali polh.

Holzmehl, das, von Holzwürmern, červojedina.

Holzmeiſe, die, (Parus ater), gojzdna senica, pogojzdnica, senica, miniščck.

Holzmeiſter, ſ. **Holzkäfer.**

Holzmeſſer, der, ſ. **Holzleger.**

Holzmiſt, der, listni gnoj.

Holzmuſchel, Holzmiſchel, die, ſ. **Baumſpatz.**

Holznagel, der, moznik, klin.

Holzniederlage, die, dervnik.

Holzopal, der, lesu podobni opal.

Holzordnung, ſ. **Forſtgeſetz.**

Holzpflege, die, lesoreja.

Holzplatz, der, dervnik, dervarnica.

Holzpreis, der, cena derv, lesa.

Holzraſpel, die, ſ. **Holzfeile.**

Holzraupe, ſ. **Holzbohrer.**

Holzrechen, der, grablje (v ktere se love plavljene derva).

Holzreich, *adj.*, lesovit, kar ima obilo lesa; lesni, dervnati (kraj).

Holzreißer, der, skodlar, deskar.

Holzrieſe, die, derča, po kteri se derva spuščajo, spušajo.

Holzruß, der, saje na dervih.

Holzrutſche, die, derča za derva, riža*, plaz, na snuko.

Holzſache, die, lesena roba.

Holzſäge, die, žaga (auch pila) za les.

Holzſager, der, žagar, ki derva žaga in cepi, drobi.

Holzſame, der, dervesno seme.

Holzſammlung, die, etwa lesarija, zbira razniga lesa.

Holzſäure, die, lesna kislina.

Holzſcheit, das, poleno.

Holzſchieber, der, veslica, lopar.

Holzſchiff, das, ladija z dervi obložena.

Holzſchlag, der, sekanje derv, seča derv; frata, *poln.* porąb; das Recht, dervaščina, dervašina.

Holzſchlägel, der, bet, kic, kij, *serb.* malj.

Holzſchläger, der, dervar, sekar.

Holzſchlagszeit, die, sečnja.

Holzſchleife, ſ. **Holzrutſche.**

Holzſchneidekunſt, die, rezba (v les).

Holzſchneider, der, sekač, sekavec, cepec derv, lesa.

Holzſchneidergerüſt, das, koza, kobila.

Holzſchneiderſäge, die, velika žaga.

Holzſchnepfe, die, (Scolopax rusticola), kljunač, zlomka.

Holzſchnitt, der, lesorez†, lesopis.

Holzſchnitt- in Zſtzgn. lesorezni.

Holzſchnitzer, der, rezljavec, lesorezec†, izdelovavec lesenih podob.

Holzſchober, der, velika skladavnica derv.

Holzſchoppen, Holzſchuppen, der, dervarnica.

Holzſchraube, die, svedrasta kljuka (namesti klinov).

Holzſchreiber, ſ. **Forſtſchreiber.**

Holzſchreier, ſ. **Holzhäher.**

Holzſchuh, der, cokla, (*böhm.* drevenek); der Ferſentheil davon, nach *V.* zapetnik; das Geflechte davon, naplet; der Bogen daran, sedla; der vorderſte Theil, rivec; der unterſte Theil, die Sohle, ploh.

Holzſchuhmacher, der, coklar.

Holzſchüſſel, die, lesna skleda.

Holzſchwemme, die, plavljenje, splav derv.

Holzſchwemmer, der, plavič, plavivec (derv).

Holzſervitut, die, dervaščina, dervašina, dervosečna služnost.

Holzſetzer, der, skladavec derv.

Holzſieb, das, rešeto, rejta*.

Holzſpalter, der, klavec, cepec derv, dervocep†, dervocepec†.

Holzſpan, der, ivér oder ivír, treska, terska, *coll.* ivérje, *russ.* ščepa.

Holzſparkunſt, die, nach *V.* dervovarstvo.

Holzſparherd, Holzſparofen, der, ſ. **Sparherd, Sparofen.**

Holzſparung, die, prihranovanje, varovanje lesa.

Holzſpeller, ſ. **Holzſpalter.**

Holzſperling, ſ. **Baumſpatz.**

Holzſplitter, ſ. **Holzſpan.**

Holzſtall, ſ. **Holzboden.**

Holzſtamm, der, deblo, ouch steblo.

Holzſtätte, die, ſ. **Holzplatz.**

Holzstaub, s. Holzmehl.
Holzstein, der, drevenec †.
Holzstich, der, s. Holzschnitt.
Holzstoff, der, lesovina.
Holzstoß, der, Haufe auf einander gesetzter Holzscheite, skladavnica, sklada.
Holzstumpf, der, panj, porobek, štor.
Holztag, der, dervarski dan.
Holztaube, die, (columba oenas), lesni, divji golob, duplar, grivnik.
Holztäubling, der, (der Schwamm, welcher aus vermoderten Wurzeln buschenweise wächst, schlüpfrig, und von einigen Gattungen eßbar ist), gliva.
Holztheer, der, losni katran.
Holztrage, die, nosila, nosilnica za derva.
Holzträger, der, nosič, nosač, ki derva nosi, dervonosec.
Holztrift, die, pogojzdna pašа, s. a. Holzschwemmer.
Holzung, die, dervarjenje, opravljanje derv; mit Holz bewachsene Gegend, gojzd, germovje, šuma.
Holzungsrecht, das, pravica, kje derva sekati in spravljati.
Holzveilchen, das, kosmata vijolica.
Holzverbrauch, der, poraba, potrošek derv.
Holzverkauf, Holzverschleiß, der, prodaja lesá, derv.
Holzverwalter, der, oskerbnik za derva.
Holzvorrath, der, zaloga v dervih, na lesu.
Holzware, die, leséno blago, lesenina, lesena roba.
Holzwagen, der, voz derv, voz za derva.
Holzwand, die, leseна stena.
Holzwanze, die, gojzdna stenica.
Holzwärter, der, logar.
Holzweg, der, pot v lés, do derv, v gojzd; er ist auf dem Holzwege, zašel je s prave poti, moti se.
Holzweichsel, s. Holzkirsche.
Holzwerk, das, lesenina, izdelki iz lesa.
Holzwesen, das, gojzdnarstvo; reči, ki se tičejo lesa, njega zareje in uživanja.
Holzwurm, der, kukec, *poln.* ezerw drewniak; *russ.* drévotočnyj červ.
Holzzehent, der, desetina od derv.
Holzzeit, die, dervarski čas, sečnja, doba za sekanje lesa.
Holzzettel, das, dervarski list, list za derva.
Holzzucht, die, lesoreja.
Holzzunder, der, netilo iz trohljeniga lesa.
Holzzweig, der, lesna vejica.
Homaginm, s. Huldigung.
Homiletik, die, homiletika, nauk, kako zlagati dobre pridige; pridigarstvo.
Homiletisch, *adj.*, pridigarsk.
Homilie, die, duhovni ober cerkveni razgovor, razkladanje evangelija, svet. pisma; pridiga.
Homogen, s. Gleichartig.
Homogenität, s. Gleichartigkeit.
Honicht, *adj.*, medast, medu podoben, méden; honichte Worte, sladke besede.

Honig, der und das, med (i. allen slav. M.), auch sterd-i, nach *M.* stordina, (*böhm.* stred, *gen.* sterdi, Scheibenhonig); Honig bauen, čebeláriti, bčelariti; Honig brechen, bčele spodrezati, spodrezavati; Einem Honig um den Bart schmieren, prilizovati se komu, sladkati se okoli njega.
Honig- in Zssgn. medéni, sterdin.
Honigapfel, der, modenik, medenikovec, sladko, mediško jabelko.
Honigbär, der, medved čelobár ali medar, *russ.* černi medved.
Honigbau, der, čebelarstvo, čebelárija, bčelarija.
Honigbauer, der, čebelar, bčelar, médar.
Honigbaum, der, votlo drevo za bčelo; s. a. Honigblume.
Honigbehältniß, das, Honigkelch, (Nectarium), medeni piskrec; nach dem *Poln.*, mednik.
Honigbiene, die, s. Arbeitsbiene.
Honigbirn, die, mednica, medenka, sladka hruška.
Honigblase, die, medéni mehurček.
Honigblume, die, (Melianthus), nach dem *Poln.* medosok; s. a. Bienenkraut.
Honigbranntwein, der, medénovec, medica.
Honigdachs, der, jazbec medar.
Honigdieb, der, medokradnik.
Honigdorn, der, Honigerbse, die, (Gleditschia triacantha), ternovec †.
Honigerzeugend, *adj.*, medin, medoroden.
Honigesser, der, medojedec.
Honigessig, der, medoni kis.
Honigfarben, *adj.*, medene barve, medenobarven; nach dem *Serb.* medav.
Honigfaß, das, sodček medu.
Honigfladen, der, s. Honigkuchen; Honigscheibe, sat, nach *M.* satina, satovnica; *coll.* satovje, satje.
Honigflecken, der, medena merlja, maroga.
Honigfliege, die, muha medarica.
Honigfließend, *adj.*, medotočin.
Honigfrau, die, medarica.
Honigfrucht, die, meden, presladak plod, sad.
Honiggabel, die, bčelarske vilice.
Honiggefäß, das, s. Honigbehältniß.
Honiggehren, der, s. Honigfladen (Honigscheibe).
Honiggelb, *adj.*, medenorumen, rumen ali žolt kakor med.
Honiggelte, die, zajemača za med.
Honiggeruch, der, duh po medu.
Honiggeschmack, der, slast po medu.
Honiggeschwulst, die, (Melioeris), medeni otok.
Honiggewirk, das, satovje, satje.
Honiggras, das, (Holcus lanatus), volnata pahovka, *poln.* medena trava.
Honiggülte, s. Honigzins.
Honighaft, *adj.*, medast.
Honighandel, der, medarstvo.
Honighändler, der, medar.

Honighummel, der, čmerl medokradnik.
Honigkelch, der, s. Honigbehältniß.
Honigklee, der, medéna detelja; s. Süßklee.
Honigkorb, der, medovnjak.
Honigkuchen, der, Pfefferkuchen, mali kruhek, mali kruh; sterdenica, medena potica, *böhm.* medovec, pernik; ein mit Honig gefülltes Osterbrot in Form eines Rades, medén, sterdén kolač; Honigfladen, oder Honigscheibe, s. dieses.
Honigkuckuck, der, medena kukavica.
Honigleim, der, medeni klej.
Honiglese, die, paša čebelna, branje medú.
Honiglippen, s. Honigmund.
Honigloch, das, medinjaček.
Honigmahrte, s. Honigfladen.
Honigmaul, das, medolizec, (sladkosned).
Honigmonat, der, medeni mesec.
Honigmund, der, medene usta, medénosladke usta.
Honigpfeife, die, s. Honigzelle.
Honigpflaster, das, medeni obliž.
Honigprobe, die, ogled, preskus medu.
Honigquelle, die, medeni izvirek.
Honigrede, die, sladke besede.
Honigreich, *adj.*, medovit, medovnat, sterdi poln.
Honigsaft, der, medeni sok.
Honigsammler, der, medobir.
Honigsauger, der, (Kolibri), kolibrič, medoses.
Honigscheibe, die, sat, *coll.* satovje, satja.
Honigschmetterling, der, medeni metulj.
Honigschneiden, das, spodrezovanje satovja.
Honigschnitte, die, kruh z medam.
Honigschuppe, die, medovita lušèina, lušina.
Honigseim, der, Scheibenhonig, Jungfernhonig, satovni med, med v satovji, čista sterd, čisti med, ki se cedi iz satovja; *poln.* u. *russ.* patoka.
Honigstein, der, etwa (kamen) medenec.
Honigstimme, die, sladki glas.
Honigsüß, *adj.*, medén, sladek kakor med.
Honigsüße, die, medenost.
Honigtafel, die, s. Honigscheibe.
Honigteig, der, testo z medam.
Honigthau, der, medena rosa, nach *V.* mana.
Honigton, der, sladki glas.
Honigtopf, der, lonec za med.
Honigtrank, der, medica; medena pijača.
Honigtropfen, der, medéna kaplja.
Honigwabe, die, s. Honigscheibe.
Honigwasser, das, medica, medena voda.
Honigwein, der, s. Meth.
Honigwicke, die, (Lathyrus pratens.), Wiesenplatterbse, travniški grah.
Honigwort, das, medena, sladka beseda.
Honigzehnt, der, medna desetina, desetina od medu.
Honigzelle, die, medeni piskrec, *russ.* (jačeja).
Honigzins, der, bčelnina, mednina, davek od medu.

Honigzucker, der, medenina.
Honnet, *adj.*, pošten, pristojin.
Honneur, (*franz.*), s. Ehre, Ehrerbietung; Jemanden Honneurs machen, koga počastiti, častiti, sprejeti, sprejemati goste in pogostiti jih.
Honnorabel, s. Ehrenwerth.
Honorant, der, eines Wechsels, počastnik †, honorant menjice.
Honorar, das, plačilo, odména (za knjižne in umotnijske dela, počastno plačilo).
Honorär-, in Zssgn. počastni.
Honorarpflicht, die, dolžnost plačevanja.
Honorat, der, (eines Wechsels), počasteneč †, honorat.
Honoration, die, počast †.
Honorationsgebühr, die, počastnina.
Honoratioren, *pl.*, imenitniši, odličniši stanovavci kacega mesta, odličniki †.
Honoriren, *v. a.*, počastiti; einen Wechsel, počastiti menjico, vzeti jo na čast; plačati, plačevati pisavce, umetnike, zdravnike, učenike, učnike.
Hop! hopsa! *int.*, hòp! hopsa! hopsasa!
Hopfen, der, (Humulus lupulus), in allen slav. M. hmelj; mit Hopfen anmachen, hmeliti; Hopfen und Malz verlieren, prazno slámo mlatiti, bob v sténo metati, *böhm.* zastonj svečo žgati; s. a. Malz; wilder Hopfen, srebotje.
Hopfen-, in Zssgn. hmeljni, hmeljev.
Hopfen, *v. a.*, das Bier, ohmeliti, nahmeliti, hmeliti, nach *V.* hmeljati.
Hopfenacker, der, hmeljnik, hmeljišče, hmeljíše, svet za hmelj.
Hopfenbau, der, ravnanje, sajenje, obdelovanje hmelja, hmeljarija, hmeljarstvo; den Hopfenbau betreiben, hmelj obdelovati, pridelovati, ravnati, s hmeljem se pečati.
Hopfenbauer, der, hmeljar.
Hopfenbaum, der, (Ptelea trifoliata), nach *Sul.* trolisti hmeljevec.
Hopfenblatt, das, hmeljev, hmeljni list.
Hopfenblüthe, die, hmeljev cvet.
Hopfenboden, der, svet, tla dobre za hmelj.
Hopfendorre, die, hmeljna sušilnica.
Hopfeneule, die, (Phalaena humuli), hmeljar †.
Hopfenfächser, der, hmeljna sadika.
Hopfenfeld, das, s. Hopfenacker.
Hopfengarten, der, s. Hopfenacker.
Hopfenhainbuche, die, (Carpinus ostrya), černi gaber.
Hopfenhandel, der, hmeljarjenje, kupčija s hmeljem; Hopfenhandel treiben, hmeljariti.
Hopfenhaupt, das, hmeljna mošnjica, glavica, hmelj.
Hopfenhefe, *pl.*, perve slove droži (od hmelja grenke).
Hopfenkammer, die, hmeljnica.
Hopfenkeimchen, das, hmeljeva kal, *böhm.* hmeličèk.
Hopfenklee, der, (Trifol. agrarium), mermulika (N. K.).
Hopfenmehl, das, hmeljeva moka.
Hopfennachtvogel, s. Hopfeneule.

Hopfenöl, das, hmeljevo olje.
Hopfenranke, die, hmeljna verv, *poln.* chmielina.
Hopfenreich, *adj.*, hmeljevit.
Hopfensack, der, vreča za hmelj.
Hopfensalat, der, hmeljeva salata.
Hopfenseide, s. **Flachsseide.**
Hopfenseihe, die, Hopfenkorb, hmeljno cedilo.
Hopfenspargel, Hopfensprosse, s. **Hopfenkeimchen.**
Hopfenstange, die, kol, zatič za hmelj; *fig.* eine lange hagere Person, dolgež, švigla, rantež, podajavnik, dolgin.
Hopfenstaude, die, hmeljevina, hmelj.
Hopfenwasser, das, hmeljevica.
Hopfenzapfen, s. **Hopfenhaupt.**
Höpfner, der, hmeljar.
Hoppeln, *v. n.*, hüpfen, poskakovati; schwanken, omahovati, kinkati, opotekati se.
Hophei, s. **Hop.**
Hops, der, skok.
Hopsa! *int.*, hopsa! hopsasa!
Hopsen, *v. n.*, poskakovati.
Hopser, der, poskakovavec, skakač.
Hörbar, *adj.*, slišljiv, kar se more slišati, *adv.*, na glas.
Hörbarkeit, die, slišljivost.
Horbel, s. **Rohrhuhn.**
Horche, die, poslušanje, prisluševanje.
Horchen, *v. n.*, na uho vleči, uho nastaviti, nastavljati, ušesa špičiti, zvesto poslušati, prisluševati, nach dem *Russ.* u. *Poln.* podsluhovati.
Horcher, der, poslušavec, prisluševavec, sluhovt; der Horcher an der Wand hört seine eigene Schand, etwa posluša pri steni, kar od njega se meni.
Horcherin, die, poslušavka, prisluševavka.
Horchhaus, das, *(mont.)* poslušavnica.
Horchwinkel, der, kotiček za podsluševanje.
Horde, die, **Hürde**, s. dieses; **Herde**, čeda; eine Horde Menschen, truma, trop, kerdélo.
Hordein, das, ječmenina.
Hordenführer, der, kerdelnik.
Hordenweise, *adv.*, na trume, kerdelama.
Horen, *pl.*, Betstunde, molitve, molitevne ure, *serb.* časovi; *myth.*, Hore.
Hören, *v. n. u. a.*, durch das Gehör wahrnehmen, slišati, auch wie im *Serb.* čuti, čujem, sluh imeti; anhören, poslušati; auf etwas hören, kaj poslušati; man höre nur, le slišite, zaslišite, poslušajte; (slišim glasu *(gen.)* *Kren*); man hört es nach allen Seiten, vse prek se razlega; daß Einem das Hören vergehen möchte, da preslišati ni mogoče (nar. pes.); ich habe es mit meinen Ohren gehört, na svoje (lastno) ušesa sim slišal; es ist gar nichts von ihm zu hören, ni sluha ne duha od njega; als er das hörte, ko je to zaslišal; er hört schwer, ne sliši dobro; höre einmal, poslušaj; es ließ sich eine Stimme hören, zasliši se glas; sich auf einem Instrumente hören lassen, očitno gosti, piskati; laß hören! no povej!; das läßt sich hören, to je nekaj, ta nekaj velja; to je verjetno; er läßt nichts von sich hören, ne da glasu od sebe; Einen verurtheilen ohne ihn zu hören, nezaslišaniga obsoditi; was hört man Neues? kaj je novíga? kake novice so? man hört, sliši se, govori se; er hört nicht auf meinen Rath, ne posluša me, ne mara za moj svet; wer nicht hören will, muß fühlen, pavluha nima sluha, dokler mu herbta ne nabuha; s. a. **Fühlen.**
Hören, das, sluh, slišanje.
Hörensagen, das, ich habe es von Hörensagen, povedano mi je, drugi so mi to povedali, vém od druzih, po slišanji vém, *serb.* po čuli znam.
Hörenswerth, *adj.*, posluha vreden.
Hörer, der, poslušavec.
Hörerin, die, poslušavka.
Hörgast, der, gost.
Hörig, *adj.*, podložin.
Hörigkeit, die, podložnost, podloštvo.
Hörigkeitsverband, der, zveza podloštva.
Horizont, der, s. **Gesichtskreis**, *poln.* u. *russ.* horizont; das geht über seinen Horizont, tega njegov um ne doseže, ne more doseči.
Horizontal, *adj.*, po vagi, považin†, nach *Met.* lindek, vodoraven†, s. a. **Wagerecht.**
Horizontalebene, die, vodoravna, horizontalna planjava.
Horizontalfläche, die, vodoravna plan.
Horizontalität, die, vodoravnost.
Horizontallinie, die, vodoravna čerta.
Hörkunst, die, s. **Akustik.**
Horlitze, s. **Herlitze, Hornitz.**
Hörmittel, das, slušalo†.
Horn, das, rog, Hörnchen, rožič, rožiček; Ecke, rogelj; an der Haspel, motaróga; sich die Hörner ablaufen, roge si pobiti, odbiti; s. a. **Ablaufen, Abstoßen;** Jemanden das Seil über die Hörner werfen, po zvijačah nase spraviti, s. **Ueberlisten;** Hörner tragen, haben, rogat biti; Hörner dem Manne aufsetzen, machen, rogé staviti; mit Hörnern zu Boden stoßen, pobosti koga; Horn am Pferdekumet, kleštra (?); Horn des Ueberflusses; s. **Füllhorn;** ein Blasinstrument, rog, trobilo, rožnica; das Horn blasen, na rog trobiti, auch bloß tuliti; in's Horn stoßen, zatrobiti; in Horn arbeiten, rožene reči izdelovati; mit Hörnern stoßen, vom Rindvieh, bosti; vom Kleinvieh, terkati, buhati se; Hörner abwerfen, rogé zgubiti, zgubljati; er bläst mit ihm in Ein Horn, oba eno trobita, v en rog trobita; zu Horn werden, oroženiti se, roženiti se, roženéti; Hörner habend, rogat; ohne Hörner, mulast; aus, von Horn, rožen; Horn an der Säge, rog; Einem die Hörner bieten, postaviti se komu; etwas auf seine Hörner nehmen, upati si kaj, sam opertiti kaj; s. a. **Hufe;** *bot.* kljun.
Horn=, in Zssgn., mit Hörnern versehen, rogati; aus Horn bestehend, gemacht, rožén; dem Horne gehörig, ähnlich, rožin.
Hornadler, der, (Buceros), nach *Sul.* kljunorog†.
Hornamboß, der, rogač.
Hornarbeit, die, roženo delo, rožen izdelek, roženina.

Hornarbeiter, der, roženinar, rokodelec, ki iz roga izdeluje mnogoverstne reči.
Hornartig, *adj.*, roženast, rogu podoben, rogast.
Hornband, der, roženasto vezanje (bukev).
Hornbaum, s. **Hornbuche.**
Hornbeitze, die, rožno lužilo.
Hornberg, s. **Hornstein.**
Hornbläser, der, trobec, trobivec, kdor trobi na rog.
Hornbläserin, die, trobivka.
Hornblatt, das, nach dem *Poln.* podvodni rogatek.
Hornblei, das, rožni svinec.
Hornblende, die, *mont.* roženasta slepotica†, nach **Šulek** rogovec.
Hornbock, der, rogati oven, praz, perc.
Hornbuche, s. **Hainbuche.**
Horndose, die, rožena škatljica.
Horndrechsler, der, rožni strugar, roženinar.
Hornen, *v. n.*, trobiti, na (v) rog trobiti, in U. Kr. auch tuliti (eigentl. brüllen).
Hörnen, *v. a.*, bosti, z rogmi bosti; einander hörnen, bosti se, terkati se; gehörnt, rogat; gehörnter Schluß, s. **Dilemma;** *adj.*, s. **Hörnern.**
Hörnerkrankheit, die, bei den Bienen, nach *V.* šetice, *pl.*
Hörnerlos, *adj.*, brezrog, mulast; mulec, *serb.* šut.
Hörnermohn, der, kervnomlečnik, kervomlečnik.
Hörnern, *adj.*, rožén.
Hörnerschall, der, trobljenje, glas roga.
Hörnerschnörkel, der, polž rogač.
Hörnerträger, der, rogač, s. **Hahnrei.**
Hornerz, das, srebrasti rogovec †.
Horneule, die, (Strix otus), nach *V.* mala sova; rogata sova; *russ.* syč.
Hornfarbe, die, rožena farba ali barva.
Hornfarbig, *adj.*, rožene farbe.
Hornfäule, die, gojiloba roga.
Hornfeile, die, glavničarska pila; kopitna pila.
Hornfelsstein, s. **Hornstein.**
Hornfessel, die, obramnica za rog.
Hornfisch, der, (Esox bellone), Meernadel, jigla; (balistea), *russ.* rogonos.
Hornförmig, s. **Hornartig.**
Hornfüßig, *adj.*, s kopitam na nogi, rogonog.
Horngewebe, das, rožna tkanina.
Hornglaserz, s. **Hornerz.**
Horngold, das, naj slabši zlato.
Hornhart, *adj.*, terd kakor rog.
Hornhaut, die, im Auge, (Tunica cornea), rogavka, rožna koža, rožnica.
Hornhecht, der, (Belone), s. **Hornfisch.**
Hornicht, *adj.*, roženast.
Hörnig, *adj.*, rogat.
Horniß, die, (Vespa crabro), seršen.
Hornjagd, die, lov z rogam.
Hornjagen, das, gonja z rogam, s trobljenjem.
Hornkamm, der, roženi glavnik.
Hornkirsche, s. **Herlitze.**
Hornklee, der, (Lotus corniculat.), Marije Device šolnici.
Hornkunst, die, am Hufe eines Pferdes, póč, rózna poč, póčeni róg.
Hornküftig, *adj.*, počeniga roga, kopita.
Hornkoralle, die, rožena koravda.
Hornkuchen, der, rožič.
Hornkümmel, s. **Kümmel.**
Hornlaterne, die, rožena svetilnica.
Hornleim, der, roženi klej.
Hornleiste, die, an dem Ende einer hölzernen Tafel in einer Nuth eingeschobene, lašta *.
Hornleuchte, s. **Hornlaterne.**
Hornlos, s. **Hörnerlos.**
Hornmesser, das, glavničarski nož.
Hornmetall, das, rožna kovina.
Hornnase, s. **Rhinoceros.**
Hornplatte, die, rožena plošča, ploša.
Hornpresse, die, glavničarska stiskavnica.
Hornrichter, der, izravnovavec rogov.
Hornrose, s. **Hagebutte.**
Hornsalbe, die, mazilo za rog, kopitna maža.
Hornschlange, die, rogata kača.
Hornschluß, s. **Dilemma.**
Hornsilber, das, roženasta srebro.
Hornspalte, die, s. **Hornkunst.**
Hornspäne, *pl.*, rožni ostružki, rožena strugovina, rožna.
Hornstande, s. **Hornkoralle.**
Hornstein, der, roženec, kremen.
Hornstoff, s. **Hornsubstanz.**
Hornstrauch, s. **Kornelkirsche.**
Hornsubstanz, die, rožnina, nach *Vert.* rožic.
Hornthiere, *pl.* (Cavicornia), votlorožci.
Hornung, der, s. **Februar.**
Hornungsblume, s. **Schneeglöckchen.**
Hornvieh, das, rogata živina.
Hornviehbremse, die, obad.
Hornviehklaue, die, parkelj.
Hornvogel, s. **Hornadler.**
Hornwels, der, rogati som.
Hornwerk, das, im Festungsbaue, rogáto delo.
Hornwicke, s. **Hornklee.**
Hornzange, die, glavničarske klešče, klešc.
Horologium, das, *altsl.* časoslov.
Horoskop, s. **Sterndeutung.**
Horribel, s. **Schauderhaft.**
Hörrohr, das, slišavnik, nach *V.* slišavni tulj.
Hörsaal, der, učilnica, etwa a. posluševavnica, učna izbana.
Horst, der, auch die, ein Gebüsch, Buschwerk, hosta, gošča, goša, goščica, gošica, gaščava, gošava, hostina; als Nest, gnjezdo, gnezdo (vjed); ein Büschel dicht aneinander gewachsenen Grases, šop; s. a. **Geilhorst.**
Horsten, *v. n.*, nisten, gnjezdo delati, imeti (na pečini, na visokem drevesu), gnjezditi (se).
Hörstube, die, učilnica; s. a. **Hörsaal.**
Hort, der, pečina, sténa; Zufluchtsort, zavetje, pribežališče, nach *M.* zavet; als

Schutz, bramba, varstvo, obramba; ſ. a. Schutz.

Horte, ſ. Hürde.

Horten, ſ. Stoßen.

Hortenſie, die, hortenzija.

Hörtrichter, ſ. Hörrohr.

Hörweite, die, etwa slišaj; daljava, v kteri se more slišati.

Hörwerkzeug, das, slišalo.

Hörzeuge, der, etwa samoslišeo†.

Hörzimmer, ſ. Hörſaal.

Hoſch, ſ. Still.

Hoſche, die, presipalka.

Hoſchen, *v. a.*, presipati.

Höschen, das, ſ. Bienenbrot; *pl.*, hlačice.

Hoſe, die, eine Hoſe, hlačnica; Hoſen, *pl.*, ein Paar Hoſen, hlače, bergéše, *serb.*, *poln.* u. *böhm.* nogavica; Unterhoſen, svitice, spodnjice, spodke; lange Hoſen, bize, bizine; ein längliches Gefäß, worin die Landleute die Butter zum Verkaufe tragen, maslenica, deža; die Frau trägt die Hoſen, žena gospodari, hlače nosi; ſ. a. Waſſerhoſe, Windhoſe; die Hoſen anziehen, nach den übrigen ſlav. M. obleči, im Slov. häufig obuti hlače; das Herz iſt ihm in die Hoſen gefallen, (niedr.), tresti, bati se je začel.

Höſeln, *v. n.*, von den Bienen, nositi med; *v. a.*, s hlačicami preskerbeti.

Hoſen-, in Zſſgn. hlačni.

Hoſen, *v. a.*, (nur in) gehoſet, hlačat, hlačast; Gehoſte, der, hlačar, die, hlačarica; eine gehoſte Taube, kocanogi golob.

Hoſenband, das, das obere Band, Gurt, pas; das Band unter dem Knie, podvéza, podvezača, *serb.* gaćnik; ſ. a. Strumpfband.

Hoſenbandorden, der, podvezni red.

Hoſenbund, der, hlačni pas.

Hoſenbutter, die, maslo iz dežc.

Hoſenflicker, der, hlačni kerpar.

Hoſenflickerin, die, kerparica hlač ob. hlačna kerparica.

Hoſengürtel, der, pas, pasica.

Hoſenhälfte, die, ſ. Hoſe.

Hoſenhalfter, der, ſ. Hoſenträger.

Hoſenheber, der, ſ. Hoſenträger.

Hoſenklappe, ſ. Hoſenlatz.

Hoſenknopf, der, hlačni gumb.

Hoſenlatz, der, hlačne vratica.

Hoſenlos, *adj.*, brez hlač, brezhlačen.

Hoſenlose, der, ſ. Barlender.

Hoſennestel, ſ. Hoſenband.

Hoſenſack, der, hlačni žep, varžet*.

Hoſenſchlitz, der, hlačni razporec.

Hoſenſchnalle, die, hlačni zapon, zapóna.

Hoſenſchneider, der, hlačni šivar ali krojač.

Hoſentaſche, die, ſ. Hoſenſack.

Hoſenträger, der, etwa obramnik, hlačnik, nach dem *Serb.* prekoramica, *russ.* pomoči, *pl. f.*, Achſelriemen, opert, auch operta.

Hoſenzeug, der, roba za hlače.

Hoſianna, hoziana.

Hoſpes, der, ſ. Wirth, Gaſtfreund.

Hoſpital, das, bolnišnica, špital*.

Hoſpodar, der, gospodar.

Hoſt, der, (Chara vulgaris), mekuza.

Hoſtie, die, die Conſecrirte, sv. Rešnje telo; ſonſt hostija, oblat, kruh; *russ.* oprésnok, *serb.* čest, pričešče.

Hotel, das, gostivnica, ſ. Gaſthof.

Hott! *int.*, der Fuhrleute, hòt! hi hot! (wenn ſich das Vieh rechts wenden ſoll, und har, wenn es links gehen ſoll); der Eine will hott, der Andere har, križem vozita, eden pravi sem, oden tje.

Hotte, die, brenta.

Hotten, *v. n.*, es will mit der Sache nicht hotten, ta reč neče iti po sreči, naprodovati.

Hotze, die, Wiege, zibel; ſ. a. Schaukel.

Hotzeln, ſ. Wiegen, Schaukeln.

Hotze, ſ. Rammbock.

Hub, der, vzdig, zdvig, vzdigljej, vzdiganje; einer Sache den Hub geben; ſ. a. Schwung; Aushub, cvet; ſ. a. Eſtratto.

Hube, die, ſ. Hufe; ein Faß, beček.

Hubel, ſ. Hubeltrog.

Hübel, der, kleiner Hügel, gríček, berdce, brežnljek, homeo, brežek; auf den Wieſen (von den Maulwürfen), kortina; auf der Haut, ogrec.

Hubeltrog, der, korito (v topilnicah).

Hüben, ſ. Diesſeits.

Hübner, der, zemljak.

Hübſch, *adj.*, zal, lep, čeden, berhek, liöen, fleten*, ſ. a. Artig; *adv.*, ſei hübſch ruhig, bodi lepo pri miru.

Hübſche, Hübſchheit, die, lepota, zalost, berhkost.

Hübſchen, *v. a.* u. *r.* zališati, lepšati, lepotiti, lepotičiti, lišpati kaj, se.

Huch, ſ. Hauk.

Huche, die, auch Huch, u. Huchen, der, (Salmo Huoho), sulec, in St. solaò, auch rot.

Hucheln, *v. n.*, laut und unanſtändig lachen, krohotati se.

Hucke, die, ſ. Hocke.

Huckeln, *v. n.*, tancati, (t. j. na eni nogi skakati).

Hucken, ſ. Hocken.

Huckepack, *adv.*, opertiv, štuporama; Einen Huckepacke tragen, ſ. Hocken, Hockeln.

Hucker, der, ſ. Höcker.

Hudel, der, eine Unterlage auf einem Wagen, wenn man ohne Leitern fährt, legnar*, hlod; Lumpen, ein Hader, cunja, capa.

Hudelei, die, šušmarjenje, kerparija; ſ. a. Schererei.

Hudeler, Hudler, der, šušmar, šušnjar, šamlja, čačkar, hamlar, mazač, mojster skaza, paóuh, kerpar; ſ. a. Gaukler.

Hudeln, *v. a.*, eine Sache oben hin hudeln, šušmariti, hamlati, po verhu opraviti kaj, šešnjati, kerpucati; Einen hudeln, hudo imeti, pikati koga, nagajati komu, sitnosti in nadlego mu delati; laß mich ungehudelt, pusti me pri miru; er läßt ſich nicht hudeln, ne da s sabo pometati; *v. n.*, ſ. Schlottern.

Hudler, der, ſ. Hudeler.

Hudlerin, die, šešnjula, šešnja, šušmarka.

Hudelwiſch, ſ. Wiſch.

Huf, der, kopito, auch rog.

Hufablöſung, die, eine Pferdekrankheit, odlup kopita.

Hufbein, das, kopitna kost, nach *V.* a. rogova kost.

Hufbeſchlag, der, podkov, podkovanje; ſ. a. Hufeiſen.

Hufe, die, Hube, zemlja, cela zemlja, kmetija; eine halbe Hufe, pol zemlje, ⅓ Hufe, poddružtvo; ein unbewohntes Bauerngut, pušča, puša.

Hüfe, ſ. Hagebutte.

Hufeiſen, das, podkova (i. a. ſl. M.), podkov, auch podkev; ein kleines Hufeiſen, podkovica; das Pferd hat die Hufeiſen verloren, konj se je zbosil; die Hufeiſen aufſchlagen, podkovati konja; nochmals oder anders, prekovati konja, preobuti.

Hufeiſenartig, *adj.*, podkovast.

Hufeiſenkraut, das, (Hippocrepis), konjska podkov.

Hufeiſennaſe, die, (Rhinolophus ferrum aquinum), véliki mračnik.

Hufeiſenſack, der, kovna torba.

Hufeiſenſtab, der, železna paličica za podkove.

Hüfel, die, osterv, roglja.

Hüfeln, *v. a.*, v ostervi zlagati; nach *Gutsm.* ostervati.

Hüfelſtange, die, stožir, roglovača.

Hufen, *v. n.*, ſ. Brauchen; ritati; gehufte Thiere, kopitniki, kopitoe živali.

Hüfener, der, zemljak, celi zemljak, celi kmet.

Hufengeld, Hufengroſchen, ſ. Hufenſteuer.

Hufengut, das, cela zemlja, cela kmetija.

Hufenpfennig, ſ. Hufenſteuer.

Hufenſteuer, die, **Hufenſchoß**, der, zemeljnina, davek od zemlje.

Hufenzins, ſ. Hufenſteuer.

Hufförmig, *adj.*, kopitast, kopitu podoben.

Hufgeſchwür, das, ugnjida na kopitu.

Hufhammer, der, podkovavno kladvo, podkovnjak.

Hufig, *adj.*, kopiten, z rogam; hufige Thiere, kopitniki.

Huflattich, der, (Tussilago farfara), lapuh, podbel, lepiš, lapušček, lapušek, lupine, oslova stopinja.

Hufnagel, der, konják, koujski žebelj, podkovnik (*M.*)

Hüfner, ſ. Hüfener.

Hufräumer, der, kopitni nož.

Hufſäugethiere, die, *pl.* (Ungulata), kopitniki.

Hufſchlag, der, das Beſchlagen der Pferde, podkov, podkovanje, podkovavanje; die Fährte eines Pferdes, konjski tir ali sled, konjska stopa; ndarec, peket s kopitam; der für die Pferde gebahnte Weg an den Flüſſen, wenn ſie Schiffe ziehen, nach *V.* vlačngarska steza, konjska pot, ſ. a. Treppelweg; ſ. Ackerfeld.

Hufſchmied, der, konjski kovač, ki konje podkovava, ſ. a. Grobſchmied.

Hufſtempel, der, podkovni prebijavnik.

Hüft, das, glas lovskiga roga.

Hüftader, die, (Ischiatica major), večji bederna žila; (Ischiatica minor) manjši bederna žila.

Hüftbein, das, **Hüftblatt**, das, bederna kost, nach *M.* u. *Sulek* kolk (kuk); ſ. a. Darmbein.

Hüftbeinloch, das, kolkova votlina.

Hüftbeinlochmuskel, der, mišica kolkove votline.

Hüftbeinlochnerve, der, čutnica kolkove votline.

Hüftblutader, die, bederna žila privodnica.

Hüftchen, das, bedercе.

Hüfte, die, (Femur), nach *Gutsm.*, dem *Altsl.* u. allen slav. M. bedro, nach *V.* kolk (*M.* kvok u. kuk).

Hüftenlahm, *adj.*, hrom v bedrih, hromast v kolku.

Hüftgelenk, das, bedern, kolkov sklep.

Hufthiere, *pl.* kopitniki.

Hüfthorn, ſ. Hieſhorn.

Hüftloch, das, kolkova jamica.

Hüftmuskel, der, bederna, kolkova mišica.

Hüftnerve, der, bederna, kolkova čutnica.

Hüftpfanne, die, bederna, kolkova šiška, čašica.

Hüftſchlagader, die, bederna žila odvodnica.

Hüftſtück, das, kos v kolku.

Hüftverrenkung, die, izvinjeni kolk.

Hüftweh, das, (Ischias, malum Ischiaticum), križna bolézen, boleöina v bedru, terganje v bedrih.

Hufzange, die, podkovavne klešče, podkovne kleše.

Hufzwang, der, ozkost kopita; hufzwängig, v peti tesniga kopita, ozkiga roga.

Hügel, der, (kleiner Berg) grič, hribec, (bei *Gutsm.* hriber), breg, brežič, brežuljek, hom eig. holm (*altsl.* hl'm), holmec, reber, berdo, berdce, gorica, *poln.* u. *böhm.* pagorek; Hügelchen, klanček, gríček; ein kleiner Hügel auf der Haut, ogerc, eig. ogreo; die Schale der Pomeranzen iſt oft mit vielen Hügeln beſetzt, nach *V.* pomorančni lup je velikrat ogerčav; Maulwurfshügel, kertina; Grabhügel, gomila; ſ. a. Höcker.

Hügelab, *adv.*, navzdol, ſ. a. Bergab.

Hügelameiſe, die, rujavi mravljinec.

Hügelauf, *adv.*, vkreber, vklanec, ſ. Bergauf.

Hügelbewohner, der, hribljan, berdar, (brio), holmčan, klančan, gričar, slemenčan.

Hügelerdbeere, die, (Fragraria collina), nach *M.* trosk - a.

Hügelförmig, Hügelicht, *adj.*, Hügeln ähnlich, hriboast, berdast, goričast, griču podoben.

Hügelig, *adj.*, Hügel habend, hribat, gričat, hribovit, hribovnat, berdovit, brežen.

Hügelland, das, berda, holmje, hribovje.

Hügeln, ſich, *v. r.*, preiti v hribce, prihajati berdovit, etwa holmiti se.

Hügelreihe, die, versta gričev; griček za gričem.
Hügelrücken, der, sleme, herbet holma.
Huh! *int.* hu.
Huhn, das, kura, kure, kokoš, auch puta; Hühnchen, pútica, kúrica, kokoška; als junges Huhn, pišče (*serb.* pište), piše, piščanec, pišanec, pišček, piščika, piška, putka; ein blindes Huhn findet auch wohl ein Korn, eine Erbse, tudi slepa kokoš zerno najde; ein Ein Jahr altes Huhn, das noch nicht Eier gelegt, járica, jaričica; kluge Hühner legen auch in die Nesseln, tudi gosi včasih spoderkne; tudi modri možje včasih grešé; ich habe noch ein Hühnchen mit dir zu pflücken, imava še eno skupej; *waidm.*, jerebica.
Hühnchen, s. Huhn.
Hühner- in Zssgn. kurji, kokošji.
Hühneraar, der, s. Hühnergeier.
Hühnerabend, der, Polterabend, tičja noč, predporočna noč.
Hühnerauge, das, kurje oko, *russ.* mozolj na nogi.
Hühneraugenbeere, s. Elsebeere.
Hühnerbeize, die, s. Hühnerfang.
Hühnerbiß, der, s. Hühnerdarm, Gauchheil.
Hühnerbraten, der, pečena kura, kokoš.
Hühnerbrühe, die, kokošja, kurja juha.
Hühnerdarm, der, (Alsine media), kurje čevica, črevica; (Anagallis) červivnik.
Hühnerdieb, der, kurji tat; s. Hühnergeier. Wiesel.
Hühnerei, das, kurje, kokošje jajce.
Hühnerer, der, s. Hühnerhändler.
Hühnerfang, der, lov na jerebice, nach *V.* jerebji lov.
Hühnerfänger, der, jerebičar.
Hühnerfedern, *pl.* kurje pérje.
Hühnerfleisch, das, kuretina, kurje meso.
Hühnerfresser, s. Hühnergeier.
Hühnerfuß, der, kurja noga.
Hühnerfutter, das, kurja kerma, piča.
Hühnergarn, das, mreža za jerébe.
Hühnergeier, der, (Faleo Milvus), skopec kokošar, nach *V.* postojna, škarnjek, nach *M.* sokolič, piščetnik, kanja, kanjee.
Hühnergeschrei, das, kokodak, kokodakanje.
Hühnerhabicht, der, (Falco palumbarius), golobar.
Hühnerhahn, der, peteliu, s. Hahn.
Hühnerhandel, der, kokošarija, piščetarija, pišetarija, kokošarstvo, kupčija s kokošmi; den Hühnerhandel betreiben, kokošariti.
Hühnerhändler, der, kokošar, pišóetar, pišetar.
Hühnerhändlerin, die, kokošarica, piščetarica, pišetarica.
Hühnerhaus, das, kurnik, kurnjak, kokošnjak.
Hühnerhirse, die, (Panicum crus galli), kostrela.
Hühnerhof, der, kokošji dvor, dvorišče, dvoriše za kureta.
Hühnerhund, der, pes jerebičar, prepeličar, za jerebe dobri pes.
Hühnerklee, s. Quendel.
Hühnerkorb, der, kurji koš.
Hühnerkoth, der, kurjek, kurjak, nach *M.* a. kurečnik.
Hühnerlager, das, jerebje ležišče, ležiše, prenočišče, prenoóiše; von den Haushühnern, gredi, *pl.*
Hühnerlaus, die, tekut (auch *serb.*), *böhm.* čmelik.
Hühnerleder, das, tanko kozje usnje za ženske rokavice.
Hühnermagen, der, kurji želodec.
Hühnermann, der, koknšar.
Hühnermarkt, der, kurji terg, terg za kokoši, za kuretino.
Hühnermilch, s. Vogelmilch.
Hühnermist, s. Hühnerkoth.
Hühnernest, das, kurje gnjezdo.
Hühnernetz, das, mreža za jerebice.
Hühnerpest, die, kurja bolczen, kuga.
Hühnerraute, s. Ehrenpreis, (dreiblätteriger).
Hühnerruf, der, die Feldhühner zu rufen, jerébji klic, vab, jerebja piščál, pišal, petje jerebic.
Hühnerschrott, das, jerebičar, jerebičarji *pl.*
Hühnerstall, der, s. Hühnerhaus.
Hühnerstange, die, Hühnerleiter, Hühnersitz, gredi, *pl.*, nach dem *Poln.* greda, *russ.* nasést-i.
Hühnersteige, die, kurnik, kokošnjak, in St. nach *M.* kobača, gredica v kurnik.
Hühnersteiß, der, kurja merda, merdanja.
Hühnerstopfer, der, kdor kokoši pita.
Hühnervieh, das, kuretina, živavda, (*serb.* živad).
Hühnervogt, der, kurji pastir; Wärter der zahmen Hühner, kokošar; Hühnerhändler, kokošar.
Hühnerwärter, s. Hühnervogt.
Hühnerweib, s. Hühnerhändlerin.
Hühnerweihe, die, s. Hühnergeier.
Hühnerwerk, das, kuretnina.
Hühnerzins, der, kokošnina.
Hühnerzucht, die, kokošarstvo, reja kuretine.
Huhn, der, s. Uhu.
Hui! *int.* hoj! smuk!; in einem Hui, na mah, ko bi trenil (z očmi), s. Augenblick.
Huk, s. Haak.
Huld, die, milost, blagost, blagovoljnost, dobrovoljnost, prijaznost; mit Huld behandeln, milostivo, blago ravnati s kom.
Huldblick, der, milostivi pogled.
Hulden, *v. n.*, milostiv biti; s. a. Huldigen.
Hulderfüllt, s. Huldreich.
Huldgestalt, die, blaga podoba.
Huldigen, *v. n.*, dem Landesherrn, priseči, prisegati zvestobo, udanost prisegati komu, *serb.* zaveriti se, veru dati; er huldigt der Wahrheit, resnico ljubi, resnice se drži.
Huldigung, die, očitna obljuba zvestobe, udanosti, prisega zvestobe; Huldigung leisten, s. Huldigen; *fig.* spoštovanje, čislanje.

Huldigungseid, der, prisega zvestobe, vérnosti.
Huldigungstag, der, dan prisege vérnosti. udanosti.
Huldin, s. Grazie.
Huldreich, *adj.*, blag, milostiv, premilostiv, blagovoljin, preblag, dobrotljiv.
Huldvoll, s. Huldreich.
Hülfe, Hilfe, die, pomoč, pripomoč; pomaganje; ohne fremde Hülfe, samotež (*adv.*); mit Hülfe des Stahles, z jeklam; Hülfe thun, leisten, pomoči, pripomoči, pomagati; es ist keine Hülfe mehr, ne pomaga ne kadilo ne kropilo; zu Hülfe eilen, priskočiti; zu Hülfe nehmen, privzeti, privzémati; zu Hülfe kommen, na pomoč priti, priteči, prihajati, iti; um Hülfe bitten, rufen, na pomoč prositi, pomoči prositi, na pomagaje klicati; das Gegentheil der Hülfe thun, in Istr. u. im *Serb.* odmoči, odmagati (Bog pomore in odmore); zu Hülfe! pomagaj! pomagajte! (kdor je živ); s. a. Unterstützung, Verstärkung; dem Pferde Hülfe thun, (in der Reitkunst), konja spodbosti, spodbadati; *jur.*, s. Execution.
Hülferuf, Hilferuf, der, klic na pomoč, na pomagaje, *serb.* pomaganja.
Hülfefertig, *adj.*, pripraven, voljan komu pomagati.
Hülfeleister, der, pomagavec, pomočnik.
Hülfeleisterin, die, pomočnica, pomagavka.
Hülfeleistung, die, pomaganje, pomoč.
Hülfesuchend, *adj.*, pomoči iskajoč, iskaje, s. a. Bittsteller.
Hülfewinkend, *adj.*, pomoč obetajoč, obetaje.
Hülflich, *adj.*, pomagljiv, pomočin, pripomočljiv; Jemanden hilfreiche Hand reichen, pomagati komu, pomoč mu dati, nach *V.* opreti koga.
Hülflos, *adj.*, brez pomoči, zapuščen, zapušen; hülflos lassen, ne pomagati komu, zapustiti ga.
Hülflosigkeit, die, etwa brezpomočje, brezpomočnost, zapuščenost, stan, v kterem je kdn zapuščen in brez vse pomoči.
Hülfrede, die, izgovor.
Hülfreich, *adj.*, pomočin, pripomočin, pomagljiv, milostiv; hülfreiche Hand leisten, dobrotljivo pomagati komu.
Hülfs-, in Zssgn., pomočni, pomagavni, — pomoči —, za pomoč.
Hülfsadresse, die, prošnja (pisana) za pomoč.
Hülfsamt, das, pomočna služba.
Hülfsarbeiter, der, pomagač.
Hülfsarmee, s. Hülfsheer.
Hülfsbau, der, pomočno kopanje, delo.
Hülfsbeamte, der, pomočni urednik.
Hülfsbedürftig, *adj.*, pomóči potreben.
Hülfsbischof, der, mali škof, s. Suffragan.
Hülfsbitte, die, pritična prošba.
Hülfsbrief, der, s. Ersuchschreiben.
Hülfsbuch, das, pomočne bukve.
Hülfserbietung, die, ponudba pomoči.
Hülfsgeld, das, Subsidien, pomoč v dnarjih, dnarna pomoč.
Hülfsgenoß, der, Alliirter, zveznik, pomočnik.
Hülfsgrund, der, podpora, pomočni nagibljej ali vzrok.
Hülfsheer, das, pomočna, pomagavna vojska ali armada.
Hülfsklasse, die, pomočna dnarnica.
Hülfskrieg, der, pomočna vojska.
Hülfsmacht, die, pomočna deržava; s. a. Hülfsgenoß.
Hülfsmittel, das, pomóč, pomoček, pomoga, pomagalo (als Instrument), pomógljej, pripomoček.
Hülfsnote, die, (in der Tonk.), pomagavna nota, sekirica.
Hülfsorgan, das, pomagalo; s. a. Hülfsamt.
Hülfspersonale, das, etwa pomočno osebje, pomočniki.
Hülfsprediger, der, drugi pridigar.
Hülfsquelle, die, pomoček, zaloga, ta ali to, ki koga zaklada s čem, izvirek, od kodar kdo jemlje, dobiva —.
Hülfsrecht, s. Executionsrecht.
Hülfssatz, der, pomočni stavek.
Hülfssteuer, die, pomočnina.
Hülfsstoff, der, pomočna roba, snova.
Hülfsstollen, der, pomočni rov.
Hülfstruppen, *pl.*, pomoč. pomagavci, pomočni polki, pomočna armada, (*poln.* wojsko posiłkowe).
Hülfsvertrag, der, pomagavna pogodba, pogodba zastran pomoči, zastran pomaganja.
Hülfsvölker, s. Hülfstruppen.
Hülfsvollstreckung, s. Execution.
Hülfswissenschaft, die, pomočno znanstvo.
Hülfswort, das, s. Flickwort; Hülfszeitwort.
Hülfszeitwort, das, pomočni, pomagavni glagol.
Hülfszollamt, das, pomočna colnija.
Hülfthätig, *adj.*, pomagajoč, pomagaven.
Hülfwürz, s. Eibisch.
Hülle, die, ogrinjálo, ogrinjača, pokrivalo, zagrinjalo; Decke, odeja, odelo, odevalo, zastor, zastiralo; Emballage, ovoj, zavoj; s. a. Bekleidung; die Hülle und Fülle haben, vsega dovolj imeti, na prebitek imeti; er nahm die Hülle von meinen Augen, on mi je odperl oči; es fiel die Hülle von meinen Augen, spregledal sim, oči so se mi odperle.
Hüllen, *v. a.*, ganz in einen biegsamen Körper wickeln, zagerniti, zagrinjati, auch zastreti; bedecken, odeti, odevati, pokriti, pokrivati; sich in einen Mantel hüllen, v plajšč, plajš se zaviti, zavijati; s plajščem se ogerniti; das Gesicht ins Tuch hüllen, obraz, obličje z ruto pokriti, zakriti; s. a. Einhüllen, Verhüllen.
Hüllenlos, *adj.*, brez ogrinjala, odeje, razgernjen, razodet, razgaljen.
Hüllern, s. Rollen.
Hüllfleck, der, ovojek.
Hüllmoos, s. Flußmoos.
Hülse, die, vergl. Holst, (Ilex aquifolium), božje drevce, kristavec; das pergament-

artige Samenbehältniß der Pflanzen, und die hautartige Schale der Früchte, nach *V.* oblačina, obokina; die Bälglein, worin die Getreidekörner eingewickelt sind, luščina, lušina, lúsk, (*serb.* ljuska), pleva, *russ.* šeluha; die äußere Schale der Weinbeere, besonders nachdem der Saft ausgepresset worden, méh, dropa, taška, Inščina, lušina; die rauhe Schale der Kastanien und Bucheicheln, ježica; die innere lederartige, kóža, luščina, lušina; an den Haselnüssen, worin die Nuß stehet, ôešúlja, Inščina, lupina; bei den Fisolen, Erbsen und sonstigen Hülsenfrüchten, (legumen), strok, *coll.* stročje; auf dem Karst, kozule, *pl.*; bei der Hirse, méh, mehina, mekine.

Hülsen, sich, *v. r.*, stročje dobivati, v stročje iti; Hülsen verlieren, lušóiti se, prezati se; *v. a.*, aus den Hülsen brechen, die Erbsen, Eicheln u. dgl. hülsen, ružiti, lušóiti, lušiti; bei Nüssen, Haselnüssen, robkati, ružiti, s. **Enthülsen, Aushülsen**; die Kastanien, Nüsse der inneren Haut befreien, lupiti.

Hülsenbaum, (Ilex), s. **Hülse.**

Hülseneiche, s. **Steineiche.**

Hülsenförmig, *adj.*, strokast, lupinast, mekinast, luščinast, lušinast.

Hülsenfrucht, die, sočiva (eig. sočivo), *coll.* sočivje.

Hülsengewächs, das, sočivje.

Hülsenlos, *adj.*, brez luščine, lušine, stročja.

Hülsenmotte, die, stročni mol.

Hülsicht, s. **Hülsenförmig.**

Hülsig, *adj.*, strokat, luskav.

Hülst, Hülststrauch, Hülzeholz, s. **Hülse.**

Hum! *int.* hm!

Human, *adj.*, človečin, priljuden, vljuden, prijazen; ljudsk.

Humaniora, *pl.* humaniora, lepe znanosti.

Humanisiren, *v. a.*, uljuditi, poljuditi, olikati, kakor se človeku spodobi.

Humanisirung, die, uljudba, omika.

Humanität, die, človečnost, uljudnost, priljudnost, *poln.* ljudskost.

Humanitätsschüler, der, humanist.

Humanitätszweck, der, namen človečnosti, človekoljubja.

Humber, s. **Hummer.**

Hummel, der, s. **Zuchtochs.**

Hummel, die, (Apis terrestris), čmerel, nach *M.* u. dem *Böhm.* čmelj, čmeljec, bei *Gutsm.* šumel, (deutsch, vgl. jedoch *russ.* šmelj), s. a. **Drohne.**

Hummelfänger, der, in der Bienenzucht, kobilica, lovivka trotov.

Hummelfliege, die, berkasta muha.

Hummelig, *adj.*, furz, niedrig u. dick, čokljat.

Hummelvogel, s. **Colibri.**

Hummen, *v. n.*, brenčati, berneti, nach *M.* čmcreti, nach *V.* homvati (?), s. üb. **Summen.**

Humer, der, (Cancer gammarus), morski rak (veliki).

Humerale amictus, oglavnica.

Humor, der, volja (dobra), s. a. **Laune.**

Humorist, der, zabavljivec, zabavljivi pisavec, humorist.

Humoristisch, *adj.*, zabavljiv, šaljiv, humorističin.

Hump, der, s. **Stumpf.**

Humpe, die, s. **Humpen.**

Hümpel, s. **Haufen.**

Humpeln, Humpen, *v. n.*, bendati, opotekati sc, hramati, šepati; *v. a.*, s. **Castriren**; hümpeln, humpen, mit Unwissenheit arbeiten, und die Sache dadurch verderben, štümpern, budati (*V.*).

Humpen, der, großes Trinkgeschirr, kupa, cehta.

Humpler, od. **Hümpler**, der, s. **Stümper.**

Humsen, s. **Summen, Schnarchen.**

Humus, s. **Dammerde.**

Hund, der, pes, *gen.* psa (Oberkr. a. pesa), pse, *gen.* pseta; *coll.* pesjad, (ein großer Hund, *serb.* psina); ein junger Hund, ščene, šene (auch *böhm.*, *poln.* u. *serb.*, *altsl.* šten'c, štenica); ein kleiner Hund, s. **Hündchen**; der große Hund, (*astr.*), nach *Gutsm.* kuzlak; der fliegende Hund, nek velik netopir; Hunde halten, pse iméti; etwas den Hunden zuwerfen, kaj psam vreči; Jemanden wie einen Hund halten, gerdo, zaničljivo ravnati, nach *V.* na pasjem místu iméti; viele Hunde sind des Hasen Tod, s. **Hase**; auf den Hund kommen, na nič priti, na zadnjo zarezo priti, pasti na doljno vejo; es nimmt kein Hund ein Stück Brot von ihm, še pes ga ne povoha, ne pozna; sie vertragen sich wie Hund und Katze, gledata se kakor pes in mačka; (nach *Gutsm.* die ersten Hunde ertränkt man gern, perva obrest gre za duri sest); zwei Hunde an einem Beine vertragen sich selten, če dva psa eno kost glodata, se skoljeta; mit gezwungenen Hunden ist nicht gut jagen, prisiljeni pes zajca ne ulovi; es wird ihm bekommen, wie dem Hunde das Grasfressen, nach dem *Serb.* teknilo mu bo, kakor jareu juha; da liegt der Hund begraben, v tem germu tiči zajic; den schlafenden Hund soll Niemand wecken, ne budi psa, kteri spi (spava); er geht wie ein begossener Hund, gre kakor poparjen; er ist bekannt wie ein bunter Hund, znan je kakor slab denar, povsot ga peznajo; wie ein Hund, po pasje; wer sich mit Hunden niederlegt, steht mit Flöhen wieder auf, kdor k psam lega, z bolhami vstaja; damit kann man keinen Hund aus dem Ofen locken, ni za nobeno rabo; ni piškaviga oreha vredno; bei den Böttchern, natezivnik; ein hohles Behältniß im Bergbaue auf 4 Rädern, Schutt oder Erz in der Grube fortzubringen, truga*, rudarski vozek, s. a. **Göpelhund.**

Hundartig, *adj.*, pasji, po pasje.

Hündchen, das, pesek, psiček, pseče, breče, kuželj, kužek, (*serb.* kučak, kuče).

Hundearbeit, s. **Hundsarbeit.**

Hundefell, s. **Hundehaut.**

Hundefressen, das, slabo jelo, (*böhm.* žradlo-žrelo).

Hundegebell, das, laj, lajanje psov.

Hundegeld, s. **Spottgeld.**

Hundehaarling, s. **Haarling.**

Hundehaus, das, **Hundehütte**, die, s. **Hundsstall.**

Hundehaut, die, psina, pasja koža.

Hundelaterne, die, er ward mit der Hundelaterne ausgeleuchtet, s palico so mu pokazali pot.

Hundelauch, s. **Hundsknoblauch.**

Hündeln, *v. n.*, opesiti se, oščeniti se, pesiti, ščeniti.

Hundeloch, das, *fig.* temna luknja, revno stanovališče, stanovališe.

Hundenarr, der, noroc na pse.

Hundepeitsche, die, pasji bič.

Hundert, *num. c.* sto; hundert Dukaten, sto cekinov; das habe ich mehr denn hundert Mal gehört, stokrat sim že to slišal; drei, fünf hundert u. dergl., tri sto, pet sto; in all. übr. slav. Munda. tri sta, pet set; je hundert, vsak po sto; eine Rotte von hundert Menschen, etwa stotnja; zu, bei Hunderten, na sto, *serb.* stotinami.

Hundert, das, sto, *Gutsm.* u. *serb.* stotina; das große Hundert, sto in dvajset; fünf von Hundert Zins, pet od sto obresti.

Hundertarmig, *adj.*, storok, storamen.

Hundertäugig, *adj.*, stook.

Hundertblättrig, *adj.*, stoperesen, stolisten; die hundertblättrige Rose, stolistna, stoperesna roža.

Hunderte, s. **Hundertste.**

Hundertens, *adv.*, stotnič, stotni oder stoti kraj.

Hundertel, das, stotnina, stotina, stotni del.

Hunderter, der, die Ziffer, stotica.

Hunderterlei, *adj.*, stoteri, stotérsen, stoversten, sto raznih sort.

Hundertfach, *adj.*, stoteren, stostrok, stogub, stotérnat.

Hundertfältig, *adj.*, stokraten, stotérnat, stokrat toliko, samosto.

Hundertfüßig, *adj.*, stonog, stonožin.

Hundertgliedig, *adj.*, stonden, stočlen.

Hunderthändig, *adj.*, storok.

Hunderthaupt, das, stoglav, stoglavec; s. a. **Mannstreu.**

Hunderthäuptig, *adj.*, stoglav, stoglaven.

Hundertherrschaft, die, vlada stotine, sto mož.

Hundertjährig, *adj.*, stoleten; das hundertjährige Fest, stoletnica.

Hundertjährige, der, stoletnik; die, stoletnica.

Hundertjährlich, *adv.*, vsacih sto let.

Hundertkopf, s. **Hunderthaupt.**

Hundertmal, *adv.*, stokrat, po sto krat ali potov.

Hundertmalig, *adj.*, stokraten.

Hundertmeilig, *adj.*, sto milj (dolg).

Hundertnamig, *adj.*, etwa mnegoimen.

Hundertöhrig, *adj.*, stouh.

Hundertpfünder, der, stofuntar.

Hundertpfündig, *adj.*, stofuuten.

Hundertruderig, *adj.*, stoveslen, stoveslenat, (*transp.*), stoveselnat.

Hundertste, der, *adj.*, stotni, stoti, (*böhm.* sty).

Hundertstimmig, *adj.*, stoglasen.

Hundertägig, *adj.*, stodneven, — sto dni.

Hunderttausend, *num. c.*, sto tisoč.

Hundertthürmig, *adj.*, stoturnsk.

Hundertweise, die, etwa na stotine, stotina za stotino, stotinama.

Hundertzüngig, *adj.*, stojezičen.

Hundeschen, die, psov boječ.

Hundeschlag, der, pobijanje psov.

Hundeschläger, der, etwa psoderec.

Hundesteuer, die, pasji davek, davek od psov, psetnina.

Hundewache, die, pasja straža.

Hundewärter, der, psar, psetar.

Hündin, die, psica, kuzla, kuja, (*russ.* u. *poln.* suka).

Hündisch, *adj.*, pasji, *adv.*, nach Art der Hunde, po pasje, *serb.* paski.

Hundmager, *adj.*, suh kakor bilka, meršav, da se skoz-nj vidi.

Hundmüde, *adj.*, strašno truden, zdelan.

Hunds-, pasji, pesji.

Hundsaffe, der, psoglav, opica psoglavka.

Hundsapfel, s. **Alraun.**

Hundsarbeit, die, *fig.*, sitno delo.

Hundsauge, das, pasje oko.

Hundsbaum, Hundsbeere, s. **Hartriegl, Elsebeere.**

Hundsbeißer, s. **Meerkatze.**

Hundsbengel, der, *(mont.)* vlačugar, lenúh.

Hundsbiß, der, pasji popád, ogriz; s. a. **Herbstzeitlose.**

Hundsblume, die, s. **Hundskamille.**

Hundsbrot, das, kruh (iz posevkov) za pse.

Hundsdachs, s. **Dachs.**

Hundsdistel, die, poljski koper.

Hundsdorn, s. **Hagebutte.**

Hundsfell, s. **Hundehaut.**

Hundsflechte, die, pasji lišaj.

Hundsfliege, die, pasja muha.

Hundsfott, der, malopridnež, porednež, *russ.* kuzle sin.

Hundsfötterei, die, sleparija, djanje nevrednega človeka.

Hundsföttisch, *adj.*, pasjovérsk, sleparsk, pasji.

Hundsfreund, der, prijatel psov.

Hundsgerecht, *adj.*, na pse izučen.

Hundsgesicht, das, (terpotec), pasje oko.

Hundsgras, das, (Dactylis glomerata), pasja trava; (Bromus glaber, auch Hundsgras), glistnik.

Hundshaar, das, pasja dlaka.

Hundshaber, der, pasji ovcs.

Hundshai, der, morska mačka.

Hundshode, der, s. **Zeitlose, Knabenkraut.**

Hundsholz, s. **Kreuzbeere.**

Hundshunger, der, pasji glad; er hat einen Hundshunger, lačen je kakor pes.

Hundsigel, der, pasji jež.

Hundskamille, die, (Anthemis cotula), smerdele, *poln.* rumian śmierdzący.

Hundskette, die, pasja veriga, pasji laneo.

Hundskirsche, die, s. Zaunrübe, Hartriegel.
Hundsknecht, der, psar.
Hundsknoblauch, der, pasji česen, s. Bärenlauch.
Hundskohl, s. Bingelkraut.
Hundskopf, der, pasja glava, s. a. Hundsaffe.
Hundsköpfig, *adj.*, psoglav. pasjoglav.
Hundskoth, der, pasjek.
Hundskrankheit, die, (auch Hundsseuche), pasja bolezen.
Hundskuppel, die, pasji konopec, povod.
Hundskürbiß, s. Eselsgurke.
Hundslattig, der, regrat, s. Löwenzahn.
Hundslauch, s. Hundsknoblauch.
Hundsläufer, der, *(mont.)* trugar.
Hundslaus, die, (die Filzlaus, Zecke), kerpel, klop, klopšec, pasja uš.
Hundsleben, das, *fig.* pasje, revno, borno življenje.
Hundsleder, das, pasje usnje, strojena pasja koža.
Hundsledern, *adj.*, iz pasjiga usnja.
Hundsloch, das, pasja luknja.
Hundsmager, s. Hundmager.
Hundsmäßig, *adv.*, po pasje.
Hundsmaul, das, pasji gobec.
Hundsmeise, s. Sumpfmeise.
Hundsmelde, die, nach *M.* pesvica, auch šišanec, s. üb. Bocksmelde.
Hundsmilch, die, pasje mleko; s. a. Wolfsmilch.
Hundsmüde, *adj.*, truden kakor pes.
Hundspetersilie, s. Gleiße.
Hundsquecke, die, (Triticum caninum), pasja pirika.
Hundsrecht, das, drob za pse (od ulovljene zveri).
Hundsrippe, s. Wegebreit.
Hundsrose, die, šipek, s. Hagerose.
Hundsrübe, s. Zaunrübe.
Hundsschlange, die, pasja kača.
Hundsschnauze, die, s. Hundsmaul.
Hundsschlepper, der, s. Hundsläufer.
Hundsschweif, der, pasji rep.
Hundsstall, der, pasjica, pesnica, pasji hlev, *böhm.* psinec.
Hundsstern, der, (Sirius), nach *V.* pes; nach *Gutsm.* kuzlak, nach dem *Russ.* und *Poln.* pasja zvezda.
Hundstage, *pl.*, pasji dnevi.
Hundstagsferien, *pl.*, pasjodnevni prazniki.
Hundstod, der, (Aconitum lycoctonum), pasja smert, s. a. Eisenhut.
Hundstrab, der, pasji tek, dir.
Hundsveilchen, das, pasja vijolica.
Hundsvogt, der, s. Hundewärter.
Hundsweizen, der, **Hundswurzel**, die, s. Hundsquecke.
Hundswuth, die, steklost, steklina (eig. vsteklina).
Hundszahn, der, pasji zob; **Angenzahn**, s. dieses; bei Jährlingen der Schafe, nach *V.* prnh.
Hundszähnig, *adj.*, psozoben.
Hundszahnwurz, die, (Erythronium dens canis), pasji zob; turke.
Hundszorn, s. Eberwurz.
Hundszunge, die, (Cynoglossum), pasji jezik.
Hundszwinger, der, pesjak, psinjak.
Hüne, der, ein Riese, velikan; s. a. Riese; ein Todter, mertvec.
Hünen- in Zsgn. s. Riesen.
Hünengrab, das, gomila.
Hunger, der, lakot, lákota, *(altsl.* al'kota neben lakati, hungern), glád-u (auch *altsl.*); großer andauernder Hunger, stradanje, stráda; vor Hunger etwas thun, (od) lákote kaj storiti; vor Hunger sterben, (od) lákote, za lakoto umreti, mreti, umirati; ich habe Hunger, lačen, gladen sim, nach etwas, česa; großen Hunger leiden, stradati, gladovati, verächtl. gabati; er hat einen rasenden Hunger, strada, lačen je, da se va-nj vidi, da se goli, da se lupi, maji; den Hunger stillen, najesti se, nasititi se; der Hunger ist der beste Koch, lakot ne izbira, glad ali stradež je strio z medam; der Hunger nach Brot, lakota kruha; s. a. Hungersnoth.
Hungerblümchen, das, (Draba), kurje zdravje.
Hunger-Cur, die, ozdravljanje z lakoto, nach *V.* izlačnjenje.
Hungerharke, die, lavkalo, grablje za pabirkovanje.
Hungerharken, *v. n.*, lavkati.
Hungerig, Hungrig, *adj.*, lačen, gladen; hungerig sein, lačen, gladen biti; hungerig werden, ulačniti se, zlačniti se, nach dem *Serb.* ogladneti; hungerig wie der Wolf, prelačen, lačen kakor volk, kakor pes; *fig.* Sehnsucht nach etwas habend, lačen, gladoven; sehr hungerig sein, lačniga majiti, beliti; je lačen, de se duša v njem lovi, da se va-nj vidi.
Hungerkorn, s. Mutterkorn.
Hungerkraut, s. Dreifaltigkeitsblume.
Hungerleider, der, stradežnik, stradavec, stradalo, gabalo, gladnik; s. a. Geizhals.
Hungerleiderei, die, stradež, stradanje, veliko siromaštvo.
Hungerlos, *adj.*, sit, ki lakote ne pozna.
Hungern, *v. n.* u. *i.*, lačen biti, glad ali lakoto imeti, lakoto čutiti, *serb.* gladneti; anhaltend, sehr hungern, gladovati, auch stradati, es hungert ihn, lačen je, jesti se mu če; Er soll hungern, naj lakoto terpi, naj strada; Einen hungern lassen, izstradati, izstradovati koga, ne dati jesti; fasten, postiti se, ne jesti; *fig.* gladoven biti, hlepeti po čem.
Hungerrechen, der, s. Hungerharke.
Hungerrechen, *v. n.*, s. Hungerharken.
Hungersnoth, die, lakota, strad, stradež, gladovanje, pomanjkanje jedi; lačno leto.
Hungerstelle, die, suha, lačna služba.
Hungerstrafe, die, post; er muß die Hungerstrafe leiden, mora postiti se (za kazen).
Hungerthurm, der, nach *Sul.* gladomornica; ječa, v kteri mora jetnik (od) lakote umreti.

Hungertod, der, smert za lákoto; den Hungertod sterben, (od) glada, lakote, za lakoto umreti, umirati.
Hungertuch, das, am Hungertuche nagen, (Hungerpfoten saugen), gladovati, gladati, stradati, gabati, lakoto in veliko revo terpeti, revo prodajati.
Hungrig, s. Hungerig.
Hungrigkeit, die, lačnost, gladnost, gladovitost.
Hunzen, *v. a.*, kvariti, kaziti, s. Aushunzen, Verhunzen.
Hupel, die, obroč na kalupu za cuker.
Hüpfen, *v. n.*, skočiti, poskočiti, poskakovati, skakati; nach *V.* a., perhniti, perhati, suzati (?); hüpfend gehen, skakáje iti; fortdauernd hüpfen, skakljati; sie haben den ganzen Tag gehüpft, ves dan so preskakljali, *serb.* a. skakutati.
Hüpfepferd, s. Heuschrecke.
Hüpfer, der, skakljač, skakalo, poskakovavec.
Hüpfling, der, poskok.
Hüppen, Hüppern, s. Hüpfen.
Hüpperling, der, skakalo; neka žaba.
Hupphupp, s. Wiedehopf.
Hürchel, der, gergot, hrop, hropec.
Hürcheln, *v. n.*, herniti, hropeti, s. a. Röcheln.
Hürde, die, eine von Ruthen-Zweigen oder Draht geflochtene bewegliche Wand, lésa, tamar *(V.)*, pletenica; als Flechtzaun, Schafhürde, molznik, grajenik, ograja, gedeckt, osek, *serb.* tor, obor.
Hürden, *v. n.*, Hürden aufschlagen, tamáre staviti, narediti molznik, osek, ograditi, graditi; *v. a.*, dadurch düngen, z ovcami gnojiti, tamariti *(V.)*; pod ograjo gnojiti; Schafe hürden, zapreti ovce v osek, grajenik.
Hürdegerte, die, prot, *coll.* protje za lese.
Hürdenlager, das, ovčji, ograjeni stan, s. Hürde.
Hürdenschlag, der, delanje osekov, grajenikov, tamarjev.
Hürdler, der, voznik, ki ima s pletenino pokrit voz.
Hürdung, die, delanje tamarjev, pletenina.
Hure, die, (niedr.), nečistnica, kurba, in St. wie in den übr. sl. M. auch kurva, *altsl.* bláduica; zur Hure werden, skurbati se; zur Hure machen, skurbati.
Huren, *v. n.*, (niedr.), etwa nečistovati, kurbati se, in St. u. *M.* kurvati se.
Hurenbalg, der, **Hurensack**, mavha, skurbána mavha; s. a. Hurenkind.
Hurengesindel, das, s. Hurenpack.
Hurenhandwerk, das, kurbarstvo, kurbarijstvo.
Hurenhändler, der, s. Hurenwirth.
Hurenhaus, das, kurbarnica.
Hurenherberge, die, kurbišče.
Hurenjäger, der, kurbir, nach *M.* kurvar.
Hurenkind, das, kurbe sin, hotivec, mulček *(M.)*, pankert*, nach dem *Serb.* kurbič.
Hurenleben, das, življenje v nečistosti.
Hurenlied, das, umazana, nesramna, klafarska pesem.
Hurenlohn, das, kurbnina, nečisti prislužek.
Hurenmaul, das, nečiste usta.
Hurennest, das, kurbišče, gnjezdo nečistosti.
Hurenpack, das, kurbirska derhal, vlačugarji, derhal nečistnikov, kurb.
Hurensohn, s. Hurenkind.
Hurenvolk, das, s. Hurenpack.
Hurenweib, das, nečista ženska, kurba.
Hurenwirth, der, kurbišnik, kurbarničar, s. a. Kuppler.
Hurenwirthin, die, kurbišnica, kurbarnična gospodinja, s. a. Kupplerin.
Hurenwirthschaft, s. Kuppelei.
Hurer, der, nečistnik, kurbir, nach *M.* kurvar, kurvin.
Hurerei, die, nečisto življenje, kurbarija, kurbarstvo, kurbanje, nesramnost; Hurerei treiben, kurbati se.
Hurerisch, *adj.* u. *adv.*, kurbarsk, kurbirsk, po kurbje, nečisto, nesramno.
Hurken, s. Hocken.
Hurkepott, der, s. Wärmepfanne, Wärmetopf.
Hurr! *int.*, ferk!
Hurrah! *int.*, ura! hura!
Hurt, der, s. Stoß.
Hurten, s. Stoßen.
Hurtig, *adj.*, geschickt, oberten, uren, berz, berzen, ročin, okreten, jadern *(altsl.* jędr, jędrost), spešen, gibek; *adv.*, hurtig! hajdi, podvizaj! hurtig essen, arbeiten, hitro jesti, delati.
Hurtigkeit, die, urnost, berzina, berzost, hitrost, jadernost, ročnost, obertnost, okretnost.
Husar, der, huzar, besser nach andern slav. M., husar; (aus dem Ungarischen, húsz zwanzig).
Husarenoffizier, der, husarski oficir.
Husarenpelz, der, husarski kožuh.
Husarensäbel, der, husarska sablja.
Husarentafel, die, welche auf die Waden schlägt, podbedernik.
Husch! *int.*, rufend, Stillschweigen gebietend, st! pst!; Husch war er weg! vš, ni ga bilo! vš, proč je bil!
Huschen, *v. n.*, smukniti, šiniti kam; *v. a.*, Ohrfeigen ertheilen, jemanden huschen, nasmukati koga, smukati.
Hüschen, s. Schaukeln.
Hussah! *int.*, husa! hujsa!
Hussahen, *v. n.*, vriskati.
Hüsteln, *v. n.*, pokašljevati, pohrepavati, *serb.* auch kašljucati.
Husten, *v. n.*, aufhusten, zakašljati, kašljati; Blut husten, kri pljevati, metati, herkati; er hört die Flöhe husten, misli, da zna več kakor hruške peč'; nach dem *Serb.* ve kaj je cesar večérjal; ganze Nächte hindurch husten, vse noči prekašljati.
Husten, der, kašelj; den Husten haben, kašljati; der trockene Husten, suhi kašelj.
Hustenfieber, der, vročnica s kašljem.

Hustenkraut, das, **Hustenwurzel**, die, s. **Hustattig.**
Hustenkuchen, der, **Hustenmittel**, das, zdravilo, lek, pomoček za kašelj.
Huster, der, kašljavec; du bist ein rechter Huster, prav kašelj si.
Hut, der, klobuk, (auch *altsl.* u. *böhm.*); Hütchen, das, klobuček, klobučič; den Hut abnehmen, odkriti se, odkrivati se, sneti klobuk; den Hut aufsetzen, pokriti se, pokrivati se, klobuk na glavo djati; Hut ab! odkri se! odkrite se! sezen Sie den Hut auf! pokrite se!; Hutab gehen, gologlav, odkrit hoditi; es hält schwer, sie alle unter einen Hut zu bringen, težko jih je spraviti pod eno kapo; težko jih je poravnati, napraviti, da se domenijo, zedinijo; es fehlt ihm unter dem Hute, er ist unter dem Hute nicht richtig, manjka mu, prismuknjen je; die Frau hat den Hut, žena hlače nosi; ein Hut Zucker, hleb, glava, nach *Dainko* kerhet cukra; *bot.* klobuk; s. a. **Blasenhut.**
Hut, die, pazba, straža, varstvo, čuvanje; in der Bedeutung Weide, paša, pašnik, die gemeine Hut, občinski pašnik; Herde, čreda, ceda; das Hüten, pašnja, pasenje; auf der Hut sein, varovati se, paziti, nach *M.* pazko imeti, čuvati se; etwas in seiner Hut haben, s. **Aufsicht**; die Hut haben, imeti pravico na tujem pasti.
Hutband, das, trak za, na klobuk, od klobuka.
Hutbesetz, der, ošev klobuka.
Hutbürste, die, klobučarska ščetka, šetka, kertačica.
Hüten, *v. a.* u. *r.*, varovati kaj, se, čuvati; sich hüten, varovati se, ogibati se, čuvati se, anati (?) se, (*poln.* strzedz się), paziti, gledati, s. a. **Acht** (haben, geben); das Bett hüten, bolan biti, ležati, ne smeti iz postelje; das Zimmer hüten, ne iti s hiše, doma biti; einige Zeit hüten, povarovati; das Vieh hüten, pasti, za živino iti, na živino paziti; Schafe, Ziegen hüten, drobnico pasti; s. a. **Hirt**; zu Ende hüten, dovarovati, dohraniti, dočuvati.
Hüter, der, (von Hut, der), s. **Hutmacher**; (von Hüten), varh, čuvaj, čuvar, varovčin.
Hütergeld, Hüterlohn, s. **Hutgeld.**
Hüterin, die, čuvarica, čuvajka.
Hüterkratze, die, klobučarske gredaše.
Hutfabrik, die, klobučarnica.
Hutfaß, das, s. **Fischhälter.**
Hutfeder, die, pero za klobukam; eine Hutfeder tragen, nositi pero za klobukam.
Hutfilz, der, klobučina, klobučevina.
Hutform, die, klobučnjak, oglavje, oglavnica.
Hutförmig, *adj.*, klobučast, klobuku podoben.
Hutfutter, das, podšivka, podstava za klobuk.
Hutfutteral, das, škatla za klobuk, klobučnica.
Hutgeld, Hütgeld, das, pašnina, čednina, pastirjev zaslužek, pašnja.
Hutgerechtigkeit, die, paša, pravica paše, pravica kje pasti.
Huthändler, der, klobučar.
Huthaus, das, čuvavnica.
Hutkopf, der, dulo, oglavje, štula, oglavnica (auch Achseltuch Humerale am.), *russ.* tulja.
Hutkrämpe, die, okrajic, krajic, obod, streha klobuka, *poln.* brzeg u. krzydlo, *russ.* polja.
Hutkratze, s. **Hüterkratze.**
Hutleder, das, usnjo v klobuku.
Hutlitze, s. **Hutschnur.**
Hutlos, *adj.*, eine hutlose Herde, čoda brez varha, brez pastirja; hutlos herumgehen, gologlav, odkrit, brez klobuka hoditi.
Hutmacher, der, klobučar.
Hutmacherei, die, klobučarija, klobučarstvo; die Hutmacherei betreiben, klobučariti.
Hutmacherin, die, klobučarica, klobučarka.
Hutmann, der, čuvaj; Viehhirt, čodnik.
Hutrand, der, s. **Hutkrämpe.**
Hutrechen, der, obešalo za klobuke.
Hutschachtel, die, klobučnica.
Hütsche, die, stópica, podnožje, podnožnica.
Hutsche, die, s. **Schaukel.**
Hutschen, s. **Gleiten, Rutschen, Schaukeln.**
Hutschleife, die, petlja, kokarda* na klobuku.
Hutschnalle, die, zapon, zaponka od klobuka.
Hutschnur, die, trak od klobuka.
Hutstaffirer, der, obšivač; kdor klobuke obšiva in opravlja, kakor gre.
Hutstein, der, mojnik pašnika.
Hutstepper, s. **Hutstaffirer.**
Hutstock, der, s. **Hutform.**
Hutstolpe, die, s. **Hutkrämpe.**
Hutstutzer, s. **Hutstaffirer.**
Huttaxe, die, pašnina.
Hütte, die, bajta, koča, lopa, (eig. Vorhaus), *altsl.* koliba (*griech.* καλύβη), suhota; eine elende Hütte, boznica, kočura, *russ.* hyžina, *böhm.* u. *poln.* chalupa; Hüttchen, kočica, nach *V.* a. klanica, ostrešek; im Bergwesen, izdelovavnica; Schmelzhütte, plavž, topilnica, talivnica; s. a. **Gießhütte, Eisenhütte, Glashütte** u. dgl.; Vogelhütte, tičnica; Kalkhütte, apneniea; Hütte der weidenden Schäfer, ovčarnica.
Hüttenaster, das, otalina, ostanki v topilnicah.
Hüttenamt, das, topilnični ured.
Hüttenarbeit, die, delo v topilnicah.
Hüttenarbeiter, der, topilničar, plavžar.
Hüttenbau, der, delo v rudarskih izpiravnicah, topilnicah in druzih rudnih izdelovavnicah.
Hüttenbeamte, der, topilnični urednik.
Hüttenbewohner, der, bajtar, kočar, kajžar.
Hüttengebäude, das, topilnica, topilnično poslopje.
Hüttengekräz, s. **Hüttenaster, Gekräz.**
Hüttengericht, das, topilnična sodnija.
Hüttengezäh, das, im Bergbaue, topilnično, plavžarsko orodje.

Hüttenherr, der, lastnik topilnice, plavža.
Hüttenhof, der, topilnično dvorišče, dvorišče.
Hüteninspector, der, topilnični nadglednik.
Hüttenkatze, die, topilničarska mačka.
Hüttenknappschaft, die, topilničarji.
Hüttenkunde, die, topilničarstvo, plavžarstvo.
Hüttenleute, *pl.*, topilničarji, plavžarji.
Hüttenmann, s. **Hüttenarbeiter.**
Hüttenmännisch, *adj.*, plavžarsk, topilničarsk.
Hüttenmeister, der, etwa nadplavžar.
Hüttennicht, das, neke topilnične saje.
Hüttenordnung, die, red ali postava za plavže, za topilnice.
Hüttenpulver, s. **Hüttennicht.**
Hüttenrauch, der, arsenikov prah, arsenikove saje, beli arsenik.
Hüttenrege, die, vabnik.
Hüttenschreiber, der, plavžarski pisar.
Hüttensiedler, s. **Einsiedler.**
Hüttensohle, die, pod, tla plavža.
Hüttenspan, der, plavžarski rovaš.
Hüttenverwalter, der, oskerbnik plavža.
Hüttenwächter, der, stražnik, čuvaj plavža.
Hüttenwäscher, der, perivec otaline.
Hüttenwerk, das, plavž, topilnica, sploh izdelovavnica za rudo.
Hüttenwesen, das, plavžarstvo, plavžarske zadeve.
Hüttenwissenschaft, die, s. **Metallurgie.**
Hüttenzeichen, das, znamnje plavža.
Hüttler, Hüttner, der, s. **Hüttenbewohner.**
Huttresse, die, pasec na klobuku.
Hutüberzug, der, prevleka na klobuku.
Hutung, die, pašnik.
Hutweide, die, pašnik.
Hutzeug, der, klobučina.
Hutzucker, das, sladkor ali cuker v hlébih, v glavah.
Hutzel, die, kerhelj, suhe hruške in jabelka, suho sadje.
Hutzelig, *adj.*, zgerbančen, gerbast, skožuran, zmežuran.
Hutzeln, *v. n.*, zusammenschrumpfen, zgerbančiti se, gerbančiti se, zgerbiti se, skerčiti se, kožurati se, mežurati se; *v. a.*, schneiden, rezljati, rezati na kerhlje, kerhljati.
Hyacinth, der, hiacint, jacint (dragi kamen).
Hyacinthe, die, hiacint (cvetlica).
Hyaden, *pl.*, hijade, dežnice†.
Hyalee, die, nach *Sul.* steklovica.
Hyalith, der, steklasti opal, hialit.
Hyäne, die, hijena.
Hybrid, s. **Zwitter-.**
Hyder, Hydra, die, hidra.
Hydrat, das, hidrat.
Hydraulik, die, hidravlika*.
Hydraulisch, *adj.*, hidravličen, vodovoden.
Hydrodynamik, die, giboslovje vode, hidrodinamika.
Hydroelectrisch, *adj.*, hidroelektričen.
Hydrograph, der, vodopisec, rekopisec.
Hydrographie, die, vodopisje, rekopisje; hydrographische Karte, vodoknz†.
Hydrologie, die, nauk od vode, vodoslovje.
Hydrologisch, *adj.*, vodoslovn.
Hydrometer, der, vodomér.
Hydrometrie, die, vodomérstvo.
Hydropath, der, vodolečnik.
Hydropathie, die, vodnlečba.
Hydropathisch, *adj.*, vodolečin.
Hydrostatik, die, hidrostatika, nauk od enakotežja tekočin.
Hydrostatisch, *adj.*, hidrostatičen.
Hydrotechnik, die, hidrotehnika, vodostavstvo †.
Hydrotechnisch, *adj.*, vodostavben†.
Hygea, die, boginja zdravja *pri Rimlj.*, Higeja.
Hygrometer, der, vlagomér, mečomér.
Hygrometrie, die, vlagomérstvo.
Hygroskop, der, vlagokaz.
Hylophag, der, dervojedec.
Hymen, das, Jungfernhäutchen, nach *M.* devična loputa.
Hymen, der, Himen, bog zakonov (*pri Rim.*).
Hymne, die, hvalnica, hvalna pesem, himna.
Hyper-, in Zsgn. pre —.
Hyperbel, die, *rhetor.* hiperbola, nach *Sul.* nadostavka, *russ.* preuveličenje, s. a. **Uebertreibung**; *math.* hiperbola, *Sul.* suvišnica (prebitnica).
Hyperbolisch, *adj.*, pregnan.
Hyperkritik, die, pregnani, preostri pretres.
Hyphen, s. **Bindezeichen.**
Hypochonder, der, hipohondrik, s. a. **Grillenkrank.**
Hypochondrie, die, hipohondrija; s. a. **Grillenkrankheit, Schwermuth.**
Hypochondrisch, *adj.*, hipohondričen; s. a. **Schwermüthig.**
Hypochondrist, der, s. **Hypochonder.**
Hypogynisch, *adj.*, (*bot.*), nach *Sul.* podploden.
Hypotenuse, die, hipotenuza, presežnica†, nach *Sul.* podpon.
Hypothecieren, *v. a.*, zastaviti ležeče blago.
Hypothek, die, nepremakljiva ali ležeča zastava, hipoteka, zastava ležečiga blaga.
Hypothekarforderung, die, hipotekarna tirjava, tirjava v gruntnih bukvah zapisana.
Hypothekargläubiger, der, hipotekarni, gruntnozastavni upnik.
Hypothekargut, das, zastavno posestvo.
Hypothekarverschreibung, die, pismena zastava posestva, hipotekarni zapis.
Hypothekenbank, die, zastavnica.
Hypothese, die, etwa podmena, nach dem *Griech.* podkladba, *poln.* pripuščenje; s. a. **Voraussetzung, Annahme.**
Hypothesiren, s. **Annehmen, Voraussetzen.**
Hypothetisch, *adj.*, podmenjen†, podkladen, pogojn.
Hysterie, die, **Hysterik**, die, maternična bolezen, maternica, histerija.
Hysterisch, *adj.*, maternični, auch bei *Sulek.*
Hysteron proteron, narobe reč, narobe beseda.

J (Selbſtlaut).

J! *int.*, ſ. Ei! i nun, es mag ſein, no! naj bo!
Ibe, die, ſ. Eibe.
Ibenbaum, ſ. Eibenbaum.
Ibenblätter, *pl.*, Ibenlaub, das, ſ. Epheu.
Ibis, der, (Tantalus ibis), ibis; (Ibis falcinellus), plevica.
Ibiſch, ſ. Eibiſch.
Ich, *pron.*, jez, jest. *altsl.* jaz, in den übr. M. ja; ich liebe dich, ljubim te; ich habe es gethan, und Niemand ſonſt, jez sim to storil, in nihče drug ne; hab' ich's doch geſehen, vsaj sim vender vidil; Ich, das, mein ganzes Ich, ves jez, kar me je, vse moje bistvo; du biſt mein zweites Ich, ti si ves kakor jez, moja podoba, ti si moj drujic.
Icheln, Ichen, *v. n.*, vedno na se misliti, od sebe govoriti.
Ichheit, die, moja oseba, jestvo, (*poln*, jazen, *gen.* jazni, *böhm.* jastvi = jestvo).
Ichler, der, ſ. Egoiſt.
Ichneumon, ſ. Pharaonsmaus.
Ichnographie, die, osnovni, podstavni načert.
Ichſamkeit, die, Ichſucht, ſ. Egoismus.
Ichſüchtig, ſ. Egoiſtiſch.
Ichthyographie, die, popisovanje rib, ribopisje.
Ichthyolith, der, okamnjena riba.
Ichthyolog, der, riboznanec.
Ichthyologie, die, riboznanstvo.
Ichthyophag, der, ribojedec, ribojed.
Ideal, das, popolnama zgled (kake reči), nach den übr. slav. M. vzor, (*altsl.* Geſicht, Muſter); nach dem *Böhm.* a. vidina; mišljena reč, ideal*; ſ. a. Urbild.
Ideal, Ideel, Idealiſch, *adj.*, zgleden, zgledovaven, mišljen, umstven, vzoren, idealen *.
Idealiſiren, *v. a.*, povzeriti†, vzoriti† kaj, po umišlii kako resnično reč olepšati kakor ideal.
Idealismus, der, vzorstvo†, idealizem.
Idealiſt, der, vzorovavec†, idealist; ſ. a. Schwärmer.
Idealität, die, vzornost†, idealnost.
Idee, die, misel, ideja; ſ. a. Begriff, *böhm.* vida; er hat keine Idee davon, še misliti si tega ne more, še sanja se mu ne od tega, nima ga zapopadka od tega; eine Idee deutlich auffaſſen, nach *V.* vtiskati, vtisniti si v spomin kako reč tako živo, kakor da bi jo bil z očmi vidil.
Ideen-Aſſociation, die, poverstnost, združenost misli (misel).
Ideenaustauſch, ſ. Austauſch.
Ideengang, der, versta, razverstenje misel.
Ideenlos, *adj.*, brez misli, zmešano, brez idej.
Idem, ravno to, ravno tisto, isti, — isto.
Identificiren, *v. a.*, enačiti.
Identiſch, *adj.*, isti, ravno tisti, enak.
Identität, die, istost, enakost.
Identitätsgleichung, die, istostna enačba†.
Ideolog, der, ideolog, vidosloveč†.
Id est, (i. e.), to je, (t. j.), to so pravi, temu se pravi.
Idioelektriſch, *adj.*, idioelektričen, samoelektričen.
Idiographiſch, *adj.*, samopisen.
Idiom, das, narečje, lastnija, posebnost kaciga jezika.
Idiopathie, die, das (einem beſtimmten Individuum oder einem einzelnen Theile) eigenthümliche Leiden, idiopatna, svojosebna bolezen (nach Dr. *Bl.*), auch das urſprüngliche, gleichſam für ſich entſtandene Leiden, pervotna bolezen (nach Dr. *Bl.*).
Idiopathiſch, *adj.*, idiopatičen, svojosebno bolan.
Idioſynkraſie, die, idiosinkrazija, posebna občutljivost.
Idiot, der, abota, prostak, nevedež; ſ. a. Dummkopf.
Idiotikon, das, okrajni besednjak.
Idiotismus, der, okrajna, t. j. ne sploh znana beseda; posebnost, svojstvo jezika.
Idol, das, ſ. Abgott, Götze.
Idolater, der, ſ. Götzendiener.
Idolatrie, die, ſ. Götzendienſt.
Idylle, die, pastirska (pesem), idila, nach dem *Poln.* und *Böhm.* selanka, (kmetijska).
Idyllendichter, der, pisavec pastirskih ali selank, t. j. kmetijskih.
Idylliſch, *adj.*, pastirsk, selansk, kmetišk, nedolžen, ſ. a. Ländlich.
Je! ſ. J!
Igel, der, (Erinacius europaeus), jež, *dim.* ježek; (Chardium echinatum) jež; Blutegel, ſ. dieſes.
Igel- in Zſtgn. ježev.
Igelartig, *adj.*, ježast.
Igelfiſch, ſ. Stachelſchwein.
Igelhaut, die, ježeva koža, ježevina.
Igelicht, *adj.*, ježast.
Igelknospe, die, (Sparganium), ježeva ježica, *poln.*, voléji bob, ježoglavka.
Igelkolbe, die, ſ. Igelknospe; Stechapfel.
Igelshuf, der, (eine hochgradige Form der Mauke bei Pferden) ježeva noga, hude rape.
Igelskette, die, (Xanthium strumarium), ježičarica.
Igelskraut, ſ. Eſelsgurke.
Igelſtein, ſ. Echinit.
Ignorant, der, nevednež, *russ.* nevéžn.
Ignoranz, die, nevednost, neznanstvo, temota.
Ignoriren, *v. a.*, ne vediti, nevedniga, neveden se delati; er ignorirt ihn, dela, kakor bi za-nj ne vedil, kakor bi ga ne bilo, kakor bi ga ne poznal; ne meniti se za kaj, ne hoteti poznati.

Ihm, *pron.* (dat. sing.), njemu, mu; ich ſagte ihm, rekel sim mu, ihm und nicht mir, njemu, ne pa meni; ihm nach, za njim.
Ihn, *pron.* (acc. sing.), ihn und nicht dich, njega, ne pa tebe; ich ſah ihn heute, vidil sim ga danas.
Ihnen, *pron.* (dat. pl.), njim, jim; gib ihnen Brot, daj jim kruha; in der Höflichkeitsſprache, Vam.
Ihr, *pron. pers.*, (dat. sing. *f.*), ihr und nicht ihm, njej, nji, ne pa njemu; gib ihr dieſes, daj ji (jej) to.
Ihr, *pron. pers.*, (nom. pl.), vi; ihr ſeid noch fleißig, die andern hingegen, vi ste še pridni; ihr meinet alſo, menite tedej.
Ihr, (Ihre, Ihres), *pron. poss.*, einer einzelnen Perſon des weiblichen Geſchlechtes, von der die Rede iſt, gehörig, nje *indecl.*, und njen, njena, njeno, *serb.* njezin; zweien dritten Perſonen ohne Rückſicht auf Geſchlecht gehörig, nju, *indecl.* und njun, njuna, njuno; mehreren dritten Perſonen ohne Rückſicht auf Geſchlecht gehörig, njih, *indecl.*, njihov, njihova, njihovo, auch njihen, njihna, njihno; und in allen drei Fällen, inſoferne ſich das zueignende Fürwort auf das Subject des Satzes bezieht, svoj, svoja, svoje; in der Höflichkeitsſprache, Vaš; ſie wünſcht, daß ihr Sohn Prieſter werden möchte, rada bi, da bi njen sin (da bi nje sin) duhoven bil; wenn ſie ihren Sohn ſieht, kadar vidi svojiga sina; ich brachte den Eltern ihre Tochter, pripeljal sim staršem njih (ovo) hčer; als die Eltern ihrer Tochter anſichtig wurden, ko so starši zagledali svojo hčer; Ihre Majeſtäten, njih veličanstva (i).
Ihren, *v. a.*, ſ. Ihrzen.
Ihrer, *pron. pers.*, (genit. sing. fem.), nje, (jé); (genit. dual.) nju, jú; (genit. pl.), njih, jih; *pron. poss.* ſ. Ihr.
Ihrethalben, Ihrenthalben, Ihretwegen, Ihretwillen, (sing.) zavolj nje; (dual.) zavolj nju; (pl.) zavolj njih; in der Höflichkeitsſprache, zavolj Vas.
Ihrige, *pron. poss.*, ſ. oben Ihr *(pron. poss.)*, nje, njen; nju, njun; njih, njihov; in der Höflichkeitsſpr., Vaš; ſie ſollen das Ihrige thun, naj storé svojo dolžnost; was machen die Ihrigen? kaj delajo Vaši? kako so Vaši? kako je Vašim (doma)?
Ihro, *pron.*, Vaš; Ihro Gnaden, Vaša milost; Ihro Majeſtät der Kaiſer, Njegovo, Njih veličanstvo; wie auch, Vaše veličanstvo; presvetli cesar.
Ihrzen, *v. a.*, vikati koga.
Ikonograph, der, podobopisec, kipopisec.
Ikonographie, die, podobopisje.
Ikonolog, der, podoboznanec, kipoznanec.
Ikonologie, die, podoboznanstvo.
Ikoſander, der, dvajseterec.
Ikoſandrie, die, dvajsetomoštvo†.
Ikoſitetraeder, das, dvajseločveterec†.
Ikteriſch, *adj.*, zlatenčen.
Ikterus, der, (Gelbſucht), zlatenica.
Ilanb, das, ſ. Epheu.
Ilen, *v. a.*, zrezovati.
Iler, der, bei den Kammachern, zrezovalo.
Iliade, die, iliada.
Ilk, ſ. Iltiß.
Illativſatz, ſ. Folgeſatz.
Illata, *pl.*, ſ. Heiratsgut.
Illegal, *adj.*, nepostaven, nezakonit, ſ. a. Ungeſetzlich.
Illegalität, die, nepravnost, nepostavnost.
Illegitim, *adj.*, nezakonsk.
Illiberal, ſ. Unfreigebig.
Illiquid, *adj.*, neugotovljen, negotov, nevaren.
Illudiren, ſ. Verſpotten, Vereiteln.
Illuminat, der, razsvetljivec; ſ. a. Lichtbruder.
Illumination, die, razsvetljenje, nsvetljenje, ſ. a. Beleuchtung.
Illuminiren, *v. a.*, razsvetliti, ſ. Beleuchten; eine Landkarte, zmalati (z barvami); nach *V.* osvetlobiti; er iſt illuminirt, terčen, vinjen je.
Illuſion, die, slepotija, omama; ſ. a. Täuſchung.
Illuſoriſch, *adj.*, slepiven, prazen; ein illuſoriſcher Vertrag, videzna pogodba.
Illuſtration, ſ. Erläuterung, Zeichnung.
Illuſtriren, *v. a.*, ſ. Erläutern; illuſtrirte Zeitung, novice s podobami.
Ilme, die, ſ. Ulme.
Ilſe, ſ. Aloſe.
Iltenſchnecke, ſ. Kegelſchnecke.
Iltiß, der, (Mustela putorius), dihur, dihor, *böhm.* u. *poln.* tchoř, *serb.* smerdljivac, nach *Gutsm.* smerduh.
Iltiß-, in Zſtgn., dihorjev, dihurjev.
Iltißfalle, die, past za dihorje, dihurjeva past, dihurnica.
Iltißfell, das, dihurjeva koža, dihorjevina.
Im, (in dem), ſ. In.
Imaginär, *adj.*, umišljen, dozdeven, prividin.
Imagination, die, ſ. Einbildung, Einbildungskraft.
Imaginiren, ſich, ſ. Einbilden, ſich.
Imbecill, ſ. Schwach, Blödſinnig.
Imber, ſ. Ingwer.
Imbiß, der, malica, okusek, vgrizek, zakusek, prigrizek, južnica, založaj; ſ. a. Frühſtück.
Imgleichen, ſ. Ingleichen.
Imid, das, imid.
Imitation, ſ. Nachahmung.
Imitiren, ſ. Nachahmen.
Imker, der, čebelar, bčelar.
Imkerei, die, čbelarstvo; ſ. a. Bienenzucht.
Immariniren, *v. a.*, einſalzen mit Meerwaſſer, nasoliti z morsko vodó; ſ. a. Mariniren.
Immanent, *adj.*, prebivajoč v čem.
Immanenz, die, prebivanje, bivanje v čem.
Immaßen, *conj.*, ſo wie, kakor; indem, weil, ker.
Immaterialität, die, brezsnovnost, brezteleſnost, nach dem *Russ.* nerečnost.
Immateriell, *adj.*, brezsnoven, brezteleſen.

Immatriculation, die, vpis (v matico, v spisek učencov).
Immatriculationsſchein, der, vpisni list.
Immatriculiren, *v. a.*, vpisati, vpisovati (v matico).
Immaturität, die, negodnost, ſ. **Unreife.**
Imme, ſ. **Biene** u. ſſ.
Immediat, ſ. **Unmittelbar.**
Immediateingabe, ſ. **Majeſtätsgeſuch.**
Immediatiſiren, *v. a.*, eine Stadt, dati mestu pravico, da je neposrednje naj višji deržavni oblasti podložno.
Immel, der, ſ. **Kornwurm.**
Immen, ſ. **Hautflügler.**
Immenblatt, das, (Melittis melissiphyllum), medika.
Immenwolf, der, Bienenſpecht, der, ſ. **Bienenfraß.**
Immer, *adv.*, nnunterbrochen fortdauernd, vsigdar, v eno méro, zmér, zmeraj, zmeram, nach And. zmir, zmiraj, zmiram, ves čas, skoz in skoz, vse skoz, vedno, (vergl. a. *altsl.* vinǫ), preveno, vazda, neprenehama; allemal, vselej, vsakikrat; auf immer, za vselej, na veke; vor den Comparativis, čedalje, čezdalje, z. B. immer ärger, čedalje hujši, nach dem *Serb.* vse huje, huje in huje; immer weiter, daljej in daljej, *poln.* coraz dalej; es regnet noch immer, vedno dež gré, ne neha; ich werde immer ſo handeln, vedno bom tako delal, nikoli ne bom drugač delal; ſo arg du immer biſt, kakor koli si hud, bodi še tako hud, čeravno si hud, was auch immer, kar si koli bodi, kar si bodi; ich dachte immer, nach dem *Serb.* vse sim mislil, da —; nehmet immer eueren Beutel hin, vzemite le svojo mošnjo; gib es immer her, no le daj sem, le daj mi; die Sache iſt immer bedenklich genug, pri vsem tem je ta reč nevarna.
Immerdar, *adv.*, skoz in skoz, v eno mero, vedno, zmiram, zmiraj, za vselej.
Immerfort, *adv.*, v eno mero, vedno, neprenehama, neprestano, brez prestanka, brez konca in kraja, *serb.* jednako, sve jednako, sveudilj.
Immergrün, das, (Aizoon), vednoživ; ſ. a. **Hauswurz, Singrün**; *adj.*, vedno zelen.
Immerhin, *adv.*, ſ. **Immer**; er mag immerhin kommen, naj le prido, smé priti; na voljo mu je priti; vse eno je, naj pride ali ne; zastran mene.
Immerkuh, die, železna krava, (t. j. ki mora pri zemljišči ostati ali pa povernjena biti).
Immerlaut, der, vekalo, krioalo.
Immermehr, *adv.*, čedalje bolj, čedalje več, vse bolj in bolj, vselej bolj, čim dalje tim bolj.
Immerſatt, *adj.*, vedno sit.
Immerſchön, das, (Gnaphalium), molova roža, božja strešica, ſ. a. **Heide.**
Immerſion, die, zaton.
Immerwährend, *adj.*, neprenehljiv, neprenehaven, neprestan, vedno terpeč, veden, vselejšen; *adv.*, v eno méro, vedno, brez konca, neprenehama.
Immerzu, *adv.*, ſ. **Immerfort, Immerhin.**
Immittelſt, ſ. **Indeſſen, Inzwiſchen.**
Immobil, *adj.*, ležeč, nepremakljiv, ſ. **Unbeweglich**; (in der Kriegsſprache) ungerüſtet, nepripraven, neorožen.
Immobilien, *pl.*, nepremikljive, ležeče posestva; auch posestva ſchlechthin, *kroat.* nepokretnina † (nepremaklina †).
Immoral, Immoraliſch, *adj.*, ſ. **Unſittlich.**
Immoralität, die, ſ. **Unſittlichkeit.**
Immortalität, die, neumerjočnost, ſ. a. **Unſterblichkeit.**
Immortelle, die, nach dem *Serb.* neven.
Immunität, die, svoboščina, svobošina, oprost(enje) davkov, prostost davkov.
Impenſen, *pl.*, ſ. **Koſten.**
Imperativ, der, velévnik, velivnik, velivni naklon.
Imperator, der, zapovedovavec, velevavec, cesar.
Imperfectum, das, nedokončavni ali terpeči pretekli čas.
Imperial, *adj.*, cesarsk, imperialen.
Imperial, der, imperial, ruski cekin (10 rubljev).
Imperialpapier, das, imperialni, cesarski papir.
Imperſonale, das, *(verbum)*, neosebni glagol.
Impertinent, *adj.*, prederzen, nesramen; ſ. a. **Ungeſtüm.**
Impertinenz, die, predorznost, nesramnost, neotesanost.
Impetrant, der, ſ. **Kläger.**
Impetnoſo, *adv.*, *mus.*, vrišno.
Impetrat, ſ. **Beklagte.**
Impfanſtalt, die, cepivnica (kóz).
Impfarzt, der, copivec kóz.
Impfen, *v. a.*, pfropfen, cepiti drevo; in den Spalt, v sklad ali zarezo cepiti; in die Rinde impfen, za kožo ali lubad cepiti, *russ.* privivat; Pocken impfen, koze staviti komu, cepiti, *böhm.* očkovati.
Impfer, der, cepivec.
Impferreis, ſ. **Pfropfreis.**
Impfling, der, cepljence; weibl. cepljenka.
Impfmeſſer, das, cepilo.
Impfung, die, (der Pocken) cepljenje, stavljenje kóz.
Impfungsarzt, der, ſ. **Impfarzt.**
Impfungsprämie, die, darilo za cepljenje koz.
Impfungsſtoff, der, cepivo.
Impfungszeugniß, das, spričevalo od cepljenja, od stavljenih koz.
Impfwunde, die, vepek, rana od cepljenja.
Implacabel, ſ. **Unverſöhnlich.**
Impliziren, *v. a.*, zamotati, motati, vpletsti, vpletati v kaj; ſ. a. **Verwickeln.**
Implicite, *adv.*, zamotano; v čem zapodeno, všteto, s čem vred.
Implorant, der, prosivec.
Implorat, der, toženo.

Imploration, die, ſ. **Anſuchen.**
Implorıren, *v. a.*, anſuchen, prositi za kaj.
Impoli, *(franz.)*, neotesan, zarobljen, a. nazarobljen (od. viell. nezarobljen?).
Imponderabilien, *pl.* nevagljivina, neteženino †.
Impoſiren, *v. a.*, ſ. **Anſtegen**, z. B. Einem Stillſchweigen impoſiren, reči, zapovedati, zapovedovati komu, de naj molči; *v. n.*, imeniten biti, svest si biti, da ga ljudje v čislih imajo, da kaj velja pri ljudeh.
Impoſirend, Impoſant, *adj.*, znamenit, očitin, imenit, vidin, zapovedljiv, mošk.
Import, der, die Einfuhr, vhod, vvoz, vpeljevanje.
Important, *adj.*, veljaven, imeniten, ſ. **Wichtig.**
Importanz, die, imenitnost, cena, veljava, ſ. **Wichtigkeit.**
Importation, die, ſ. **Import.**
Importen, *pl.*, vvažano, vpeljano, iz tujiga pripeljano blago, vvoženina.
Importeur, der, vvoznik, vvažavec.
Importgeſchäfte, *pl.*, vvozna kupčija.
Importiren, *v. a.*, vvoziti, vvažati, pripeljati iz tujiga v deželo.
Impoſant, *adj.*, ſ. **Impoſirend.**
Impoſt, die, nakláda, namet *(serb.)*, nalog, prikladek, *russ.* pošlina.
Impotent, *adj.*, nezmožin.
Impotenz, die, nezmožnost.
Impracticabel, *adj.*, neizpeljiv, neizveršljiv; kar se ne more izdelati, izpeljati, doguati.
Imprägniren, ſ. **Schwängern.**
Impreſſion, ſ. **Eindruck.**
Imprimatur, das, naj se natisne, dovoljenje v natis.
Imprimiren, *v. a.*, ſ. **Einprägen**; eine Schrift, dati dovoljenje v natis.
Impromptu, das, pesem na mestu, na ravnost zapeta.
Improviſator, der, improvizator, pesnik, ki dela pesmi na mestu, ne pripravljaje se; ſ. a. **Stegreifdichter.**
Improviſiren, *v. a.*, peti, pesmi zlagati na mestu, ne pripravljaje se, sproti izmišljevati si, iz nederja, spod pozdnhe, spod pashe, iz mavhe jemati jih, improvizovati.
Impuls, der, nagib, nagon, pogon, podbud; einen Impuls geben, pognati, spodbuditi; ſ. a. **Antrieb.**
Impulſiren, *v. a.*, nagniti, nagibati, nagnati, naganjati.
Impulſoriales, *pl.*, ſ. **Betreibung.**
Imputation, die, ſ. **Zurechnung.**
Imputiren, *v. a.*, pripisati, pripisovati, prištevati; ſ. **Zurechnen.**
Ims, ſ. **Imbiß.**
In, *præp.*, die Ruhe in einem andern Dinge bezeichnend, (mit der dritten Endung), in einem Ort, v, na; in der Fremde, na tujem; in dieſer Welt, na tem svetu; im Grünen, na zelenem; in Wien, na Dunaji; in Krain, na Krajnskem im Venezianiſchen, na Beneškem, v Benečii; eine Bewegung, deren Schauplatz das Innere eines anderen Dinges iſt, bezeichnend, po, z. B. im Finſtern tappen, po tami tavati; im Garten herum gehen, sprehajati so po vertu; im Kopfe herum gehen, po glavi broditi; u. beim Abgange einer Bewegung, v, naj; im Garten ſein, na vertu biti; im Wagen, na vozi, v kočii; ſich im Waſſer ſpiegeln, ſich in der Stadt verbergen, v vodi gledati se, v mestu skriti, skrivati se; im Mondſchein ſpazieren gehen, pri mesečini, pri luni se sprehajati; im Wege ſtehen, na poti biti; in Ruhe, pri miru; in ſeinem Alter, v njegovih letih; im Beſitze ſein, v posesti biti, imeti; im Zaume halten, ſ. **Halten**; in meiner Jugend, za moje mladosti, v mladih letih; in einer Stunde, za eno uro; ich habe in ihm mein ganzes Glück verloren, z njim sim zgubil vso svojo srečo; ſich in deutlichen Ausdrücken erklären, povedati, praviti z očitnimi, razločenimi besedami; in Gegenwart Aller, pred vsimi, vpričo vsih; ſich im Weine betrinken, z vinam upijaniti se; in der Meinung, Hoffnung, s to mislijo, s tim upanjem; in der Stille, na tihem, na tihama; im vorigen Jahre, láni, lanskiga leta, lansko leto; im vorigen Monate, prejšnji méseo; im Sommer, Winter, Frühjahre, Herbſte, po létu(i), po zimi, pomládi, jeseni, v jeseni; in der Mitte, mitten in etwas, sred, sredi, (serd=v, na sredi) česa; im künftigen Jahre, prihodnje leto; in der Nacht, po noči; in Einem fort, vedno, neprenehama; Einem in allen Stücken gehorchen, nach *V.* komu vse sploh pokoren biti; das Schönſte in der Welt, in der Stadt, vsega sveta, vsega mesta naj lepši; in ſo ferne es ſich nicht auf Ort oder Zeit, ſondern auf einen Zuſtand bezieht, ſo bleibt es im Slov. häufig unüberſetzt, indem die ganze Diction durch ein dem gedachten Zuſtande entſprechendes Zeitwort gegeben wird, z. B. in Erwägung, premišljevaje; in Anſehung, gledé na —; in den letzten Zügen liegen, umirati; in guten Vernehmen ſtehen, razumeti se, dober si biti; in Feindſchaft leben, sovražiti se; in Gedanken ſein, misliti; in Ehren halten, čislati; im Falle, daß, ako bi, ko bi; ich bin deshalb in großen Sorgen, to me močno skerbi; in der That, za res; im Anfange, od začetka, iz početka, od konca; in der Meſſe, pri maši; med mašo; die Richtung, das Beſtreben nach dem Innern einer Sache bezeichnend (mit der vierten Endung), v, (v —, va —), auch na; in den Krieg ziehen, na vojsko iti; in den Garten, in den (ungeb.) Wagen, na vert, na voz, (v kočijo); ſich in Acht nehmen, varovati se, paziti; ſ. a. **Amt**; eine Ausdehnung betreffend, na, z. B. in die Länge, in die Quere, Breite, na dolgo (na dolgost), na pošév, na širjavo (širokost), ins Haus, v hišo, na dom; in die weite Welt gehen, iti po svetu; in die Predigt gehen, k pridigi iti; in Thränen ausbrechen, zjokati se, razjokati se; bis in den Tod, do smerti; es geht ins vierte Jahr, četerto leto je, teče; in Armuth gerathen, obožati; ungefähr, bei Zahlen, pri, okoli, in

die zweihundert, pri dve (dvoh) sto, okoli dvé (dveh) ste; bis in die Nacht, v noč; in Ewigkeit, na vekomaj; in wie ferne, kolikor, ali —; in etwas, nekoliko; ins Unendliche, brez konca in kraja.

In abstracto, sploh.

Inactiv, f. Unthätig.

Inadäquat, *adj.*, neprimeren, nepriležin.

Inarticulirt, f. Unarticulirt.

Inauguralrede, die, nastopni govor.

Inauguration, die, vpeljanje, vmestitev (v vseučiliščno službo).

Inauguriren, *v. a.*, vpeljati, vmestiti v službo.

Inbegriff, der, zapopadek, obseg, obsežek; der Inbegriff dieser Gesetze bildet —, te postave skup so —; mit Inbegriff des —, s tem vred; kurzer Inbegriff, jedro, posnetek.

Inbehalten, f. Einbehalten.

Inbrunst, die, goréčost, vnétost, vžganost, gorljivost, živnost, živa ljubezen; mit Inbrunst lieben, goreče ljubiti.

Inbrünstig, *adj.*, goreč, vroč, vžgan, vnet, živ, plamenec.

Inbrünstigkeit, die, goréčost; f. a. Inbrunst.

Inbürger, der, mešćan, mestnjan.

Incamminiren, *v. a.*, napeljati, nasnovati.

Incarceriren, *v. a.*, zapreti, zapirati, v luknjo vtakniti koga. f. Einkerkern.

Incarnat, f. Hochroth, Fleischfarbe.

Incassо, f. Eincassirung.

Incest, f. Blutschande.

Incidenzpunct, der, postranski, pritični členek.

Incidenzstreitigkeit, die, vmesni, pritični prepir.

Incidenzurtheil, das, vmesna sodba zastran kake postranske in nepoglavitne reči.

Incidenzwinkel, f. Einfallswinkel.

Incision, f. Einschnitt.

Inclaviren, f. Einschließen, Einklammern.

Inclination, die, nagnjenje, nagib; f. Neigung.

Inclinationswinkel, der, nagibni, naklombeni kot.

Incliniren, *v. n.*, nagnjen biti k čemu.

Inclusive, *adv.*, s tem vred, vštevaje —.

Incognito, *adv.*, ineognito reisen, potovati neznan, nepoznan, pod tujim imenam; hoče biti neznanec; v neznanstvu, incógnito.

Incognito, das, nepoznanost, neznanstvo.

Incolat, das, deržavljanstvo.

Incommensurabel, *adj.*, neizmeren.

Incommodiren, *v. a.*, nadlegovati koga, nadlego delati komu. siten biti; *v. r.*, potruditi se.

Incommodität, die, nadležnost, nadlega; f. a. Unbequemlichkeit.

Incommodum, f. Nachtheil.

Incompatibel, f. Unverträglich.

Incompetent, *adj.*, nepristojin, neoblasten.

Incompetenz, die, nepristojnost, neoblastnost.

Incomplaisance, f. Ungefälligkeit.

Incomplet, *adj.*, ne ves. nepopoln, ne cel.

In concreto, snovno.

Inconsequent, *adj.*, etwa nesklenjen, nedosleden †, *russ.* nosvjaznyj (nezvezni); kar se ne veže med sabo.

Inconsequenz, die, nedoslednost †, nevezavnost.

In contumaciam, f. Contumaz.

Inconvenienz, die, napaka, neprilično st.

Incorporation, die, vdružba, f. a. Einverleibung.

In corpore, skup, vsi skup.

Incorporiren, *v. a.*, vdružiti, vdruževati, skleniti, s čem; f. a. Einverleiben.

Incorporirung, die, vdružba.

Incorrect, *adj.*, neprav, pogrešin.

Incorrectheit, die, nepravost, pogrešnost, pomanjkljivost.

Incorrigibel, *adj.*, nepopravljiv, nepoboljšljiv.

Incrustat, das, oskorjava.

Incrustation, die, oskorjanec.

Incrustiren, *v. a.* u. *r.*, oskorjati kaj, se, dobiti skorjo.

Inculpabel, *adj.*, neobdolžljiv, nedolžen.

Inculpant, der, dolživec, okrivnik.

Inculpat, der, zatoženec, obdolženec.

Inculpiren, *v. a.*, obdolžiti, dolžiti, obdolževati, okriviti, kriviti.

Incumbenz, die, dolžnost, zaveza.

Incunabeln, *pl.*, pervotiski *pl.*

Incurabel, *adj.*, neozdravljiv, nezaceljiv, neizgajljiv, kar se ozdraviti ne more.

Incursion, der, der Einfall von Feinden, napad, naval.

Indächtig, f. Eingedenk.

Indagation, f. Nachforschung.

Indecent, *adj.*, nespodoben.

Indecenz, die, nespodobnost.

Indeclinabel, *adj.*, nesklanjaven.

Indelt, das, cehta, notranja cóhta.

Indem, *adv.*, v tem; *conj.*, um eine Zeitfolge zu bezeichnen, kadar, v, med tem, ko; indem er noch sprach, kam sein Freund, ko je še govoril, dokler je še govoril, pride prijatel; indem ich dieses that, schlummerte ich ein, to delaje sim zadremal; eine Ursache zu bezeichnen, für, weil, kér, kajti; senden Sie mir ein anderes Buch, indem ich das erste bereits durchgelesen habe, pošljite mi druge bukve, ker perve sim že prebral, kajti perve sim že prebral.

Indemnisation, f. Schadloshaltung.

Independent, f. Unabhängig.

Independenz, f. Unabhängigkeit.

Indessen, Indeß, *conj.*, v tem, med tem, ko —, ta čas, ko —, (nach *V.* temčasi); schreibe dieses ab, indeß gehe ich in die Stadt, prepiši to, jez pa pojdem v mesto; eine Einschränkung, Milderung bedeutend, pri vsim tem pa, pa vender; viel taugt es nicht, indeß ist es noch zu gebrauchen, res da ni dosti vredno, pa vender se dá še porabiti; wir

haben wenig, indeß —, malo imamo, to da —.

Interminirt, *adj.*, neustanovljen; brez terdniga sklepa.

Inder, der, kazalo.

Indian, Indischer Hahn, f. Truthahn.

Indicativ, der, naznanivni, očitni način, besser naklon, naznanivnik.

Indicien, *pl.* ovadljej, osumljej.

Indiciren, *v. a.*, zapisati v kazalo.

Indiction, die, rimska številka, indikcija.

Indifferent, *adj.*, f. Gleichgültig; mlačin, nemaren.

Indifferentismus, der, f. Gleichgültigkeit, mlačnost, nemarnost (glede na vero), indifferentizem *.

Indifferentist, der, mlačnez, nemarnež.

Indifferenz, die, nerazločnost.

Indig, der, indig, nach *V.* indika.

Indigblau, *adj.*, indigast, indikast.

Indigena, der, rojak, deržavljan.

Indigenat, die, deržavljanstvo, rojaštvo.

Indigestion, die, neprebava, f. a. Unverdaulichkeit.

Indigkarmin, der, indigasti karmin.

Indignation, die, nejevolja, nejevoljnost, f. Unwille.

Indigniren, *v. a.*, v razžaliti, v nejevoljo pripraviti, zjeziti, jeziti, zdražiti, dražiti koga; das indignirt mich, to me jezi, to se mi kaj za malo zdi; za zlo vzeti, zelo zameriti,

Indignität, f. Unwürdigkeit.

Indigo, der, indika, nach *Sul.* čivit.

Indigosammer, der, modri sternad.

Indigopflanzer, der, indigar.

Indigpurpur, der, indigasti škerlat.

Indigweiß, das, beli indig.

Indien, das, Indja.

Indirect, *adj*, u. *adv.*, po strani, postransk, posredenj, ne naravnost; indirect beweisen, iz nemogočosti dokazati, dokazovati.

Indiscret, *adj.*, unbescheiden, nemoder, neskromen; unvorsichtig, nespameten, nepreviden, brez premislika; rücksichtslos, brezoziren; er ist indiscret, ne zna molčati, ne zna deržati jezika za zobmi.

Indiscretion, die, neprimišljenost, nespamet, f. a. Schwatzhaftigkeit.

Indisciplinirt, *adj.*, nestrahovan.

Individualisiren, *v. a.*, uedinstveniti, poedinstveniti†, razposebiti†.

Individualität, die, osebnost; f. a. Einzelnheit.

Individuell, *adj.*, oseben, edinstven; individuel vertheilen, na glave, med posamezne ljudi razdeliti.

Individuum, das, Person, oseba, človek, nekdo; f. a. Einzelwesen; edinje, edinstvo, edinec, posameznik, posamezno bistvo, *poln.* u. *böhm.* jednotnik†, jednotlivec; jedes Individuum besonders, vsaka glava posebej; was sind das für Individuen, kakšni ljudje so to?

Indolent, *adj.*, neobčutljiv, brezčuten, debel, nemaren, len.

Indolenz, die, neobčutljivost, brezčutnost, nemarnost, lenost.

Indossament, Indosso, f. Giro.

Indossant, Indossatar, f. Girant, Giratar.

Indossiren, f. Giriren.

Indri, der, indri.

Induciren, f. Verleiten, Folgern.

Induction, die, naštotev vsih posamnih primérljejev; navod; f. a. Folgerung.

Inductionsschluß, der, navodni, naštevni sklep.

Indulgenz, die, odpustik; f. a. Nachsicht.

Indult, der, odlog, prelog (plačilniga dne), nach *V.* dopustek; f. a. Ablaß, Jahrmarkt.

In duodez, v dvanajstérki.

In duplo, f. Duplum.

Industrie, die, obertnost, *russ.* promyšljenost; f. a. Gewerbsfleiß.

Industrie-, in Zssgn., obertnijski.

Industrieausstellung, die, obertnijska razstava.

Industriebezirk, der, obertnijski okraj.

Industrieerzeugniß, das, obertnijski izdelek, blago.

Industriell, *adj.*, die Industrie betreffend, obertnijsk; betriebsam, oberten.

Industrielle, der, obertnik.

Industrieschule, die, obertnijska učilnica ali šola.

Industrieunternehmung, die, obertnijsko početje.

Industriös, *adj.*, oberten, *serb.* auch prometan.

In effectu, v djanji.

In effigie, v podobi.

Inegal, f. Ungleich.

In einander, *adv.*, eno v drugo, drugo v drugo, skup.

In eventum, f. Eventuell.

In extenso, na dolgo, na široko; f. a. Ausführlich.

Infallibel, Infallibilität, f. Unfehlbar, Unfehlbarkeit.

Infam, *adj.*, f. Ehrlos, Schändlich.

Infamie, f. Schande, Schändlichkeit.

Infamiren, f. Beschimpfen.

Infant, der, infant, kraljevič na Španskem.

Infanterie, die, peštvo, pešci. *pl.*, *russ.*, *poln.* u. *böhm.* pehôta.

Infanterie-, in Zssgn., peš.

Infanterieregiment, das, regiment ali polk pešcov.

Infanterist, der, pešec, *russ.* péhotinec, *böhm.* pešák.

Infantin, die, kraljičina na Španskom, infantina.

Infel, Inful, die, škofova kapa, mitra.

Infeln, geinfelter Abt, opat z mitro, mitronosni opat.

Inferiren, *v. a.*, vpisati, vpisovati, sklepati.

Infendiren, f. Belehnen.

Inficiren, *v. a.*, oskruniti, skruniti, okužiti, kužiti, okuževati, navdati; inficirt, kužen, navzet; inficirt werden, navzeti so, navzemati se česa, nalesti.

Infinitiv, der, nedoločivnik, nedoločivni način.
Infirmität, f. Schwäche.
In flagranti, na samem djanji, delu.
Inflammabilien, *pl.*, etwa nevnetnina.
Inflammation, f. Entzündung.
Inflammiren, f. Entzünden.
Inflexibel, f. Unbeugsam.
Influenz, f. Einfluß.
Influenza, die, f. Grippe.
Influiren, f. Einwirken (auf etwas).
In folio, v poli, v celi poli.
Information, die, poduk, napotilo, napeljava.
Informativproceß, f. Untersuchung.
Informator, der, učnik, učenik, učitelj.
Informiren, *v. a.*, podučiti, podučevati, napotiti, napotovati, naznaniti, vediti dati kaj.
Infrau, die, gostja (gostinja).
Inful, f. Insel.
Infuliren, *v. a.*, škofovo kapo, mitro dati, dajati.
Infulirt, *adj.*, s škofovo kapo, mitronosen.
Infusion, f. Einguß, Aufguß.
Infusionsthier, Infusionsthierchen, das, nevid, plibad-i, *(coll.)*, močelke, *pl.*
Ingarn, das, notranja lovska mreža.
Ingber, f. Ingwer.
Ingebäude, das, notranje poslopje, notranji prostori kacega poslopja.
Ingefieder, das, die Federn in einem Bette, pérje; in einer Uhr, peresa.
Ingeheim, f. Geheim, Heimlich.
Ingeld, das, obrest-i.
Ingenieur, der, inženir*, svetomerec, zemljomerec, mérčin.
Ingenieurakademie, die, inženirska akademija.
Ingenieurcorps, das, inženirski oddelek (vojske).
Ingenieurkunst, die, zemljomérstvo, inženirstvo.
Ingenieurschule, die, zemljomérska, inženirska šola.
Ingeniös, *adj.*, umen, znajden, pameten, f. a. Sinnreich.
Ingleichen, *conj.*, tudi, tako tudi, ravno tako, kakor tudi; f. a. Deßgleichen.
Ingredienz, die, **Ingredien**, das, primes, primešek, pridevek; f. a. Zuthat.
Ingreß, der, vhod.
Ingrimm, der, serd, razkačenošt, razjarjenost, nach andern slav. M. gnev.
Ingrimmig, *adj.*, serdit, razkačen, jar.
Ingrossation, die, vpis.
Ingrossiren, *v. a.*, vpisati, vpisovati v bukve.
Ingrossist, der, vpisovavec.
Ingrün, das, f. Sinngrün.
Inguß, der, f. Einguß.
Ingut, das, pohišje, hišna priprava.
Ingwer, der, korénček, gjumber, imber, *russ.* iabir, *böhm.* zazvor.
Ingwerbier, das, imberovec.
Ingweröl, das, imberovo olje.
Inhaben, *v. a.*, imeti, deržati, imeti v svoji moči; von Kenntnissen, na pamet znati, iz glave znati.
Inhaber, der, *jur.*, imetnik, deržavec; Eigenthümer, lastnik.
Inhaberin, die, imetnica; Eigenthümerin, lastnica; Besitzerin, posestnica.
Inhabil, f. Unfähig, Ungeschickt.
Inhabilität, die, f. Unfähigkeit.
Inhabung, die, imetje.
Inhafen, der, notranji pristan.
Inhaftiren, f. Verhaften.
Inhalt, der, zapopadek; Umfang, obseg, obsežek; Kern, jedro, kar ima kaj v sebi, to, kar je v čem, sneva, reč; laut Inhalt des Artikels IV, po besedah člena IV., po tem, kar govori, kar v sebi ima člen IV.; Inhalt einer Fläche, f. **Flächeninhalt**, (*russ.* ploščad).
Inhalten, *v. a.*, zapopasti, obseči, obsegati, v sebi imeti, deržati.
Inhaltlich, *adv.*, po zapopadku.
Inhaltlos, *adj.*, prazen.
Inhaltreich, *adj.*, obsežin, poln, jodernat.
Inhaltsanzeige, die, kazalo.
Inhaltsschwer, *adj.*, preimeniten, velike pomembe, imenitniga zapopadka ali obsežka.
Inhaltsleer, *adj.*, prazen, poren.
Inhaltverzeichniß, das, f. Inhaltsanzeige.
Inhärent, *adj.*, deržeč se česa.
Inhärenz, die, naključnost, naključna lastnost, *jur.* stanovitnost.
Inhäriren, f. Ankleben, Zukommen, Beharren.
Inhibiren, *v. a.*, prepovedati.
Inhibition, die, prepoved.
Inholz, das, im Schiffbaue, nach *V.* krivina, f. a. Spann.
Inhuman, *adj.*, nevljuden, nečlovešk, ne z ljudmi.
Inhumanität, die, nevljudnost, nečloveènost.
In integrum restituiren, postaviti v poprejšnji stan.
Initialbuchstabe, der, velika, začetna čerka.
Initiative, die, pravica začetka, pravica, pervi kaj nasvetovati, pervi nasvet.
Initiiren, f. Einweihen.
Injection, f. Einwurf.
Injiciren, f. Einwenden.
Injungiren, *v. a.*, veleti, ukazati.
Injuriant, der, razžalivec.
Injuriat, der, razžaljenec.
Injurie, die, časti kratenje, razžalitev na poštenji; f. a. Beschimpfung.
Injurienklage, die, tožba zavolj razžalitve na poštenji.
Injurienproceß, der, pravda zastran razžalitve na poštenji.
Inlage, die, vložba, vložek, priložek, doklada.
Inland, das, domačija, naša dežela, domača dežela, v kteri živimo.
Inländer, der, rojak, rojenjak, notranjec, deželan, domač, iz našo dežele.

Inländerin, die, rojákinja, deželanka, iz naše dežele.
Inländisch, *adj.*, domače dežele, iz naše dežele, domač, naš.
Inleute, *pl.*, gostaći, f. Inmann.
Inliegen, *v. a.*, biti v čem, priložen biti.
Inliegend, *adj.*, vložen, priložen, pridjan, pristavljen.
In loco, na mestu.
Inmann, der, gostač; nach *Macejov.* altsl. Recht, podrug; f. a. Häusler.
Inmittelst, f. Immittelst, Indessen.
Inne, *adv.*, notri, znotrej, sredi (serd, v sredi).
Innebehalten, *v. a.*, pri sebi, v svoji moči obderžati, imeti.
Innebleiben, *v. n.*, domá ostati, ostajati.
Innehaben, f. Inhaben.
Innehalten, *v. a.*, deržati (notri in ne izpustiti); sich inne halten, doma, pri domu biti; *v. n.*, eine Pause machen, prejenjati, prenehati, ustaviti (se), stati; mit der Stimme, premolkniti, pretihniti.
Innen, *adv.* notri; von innen, znotraj, od znotraj, nach innen, vnóter, navznotraj, proti notranjim delam.
Innenrand, der, notranji rob.
Innenwelt, die, notranji svet.
Inner, *adv.* f. In; inner dem Hause, v hiši; innerst, v sredi srede.
Innere, *adj.*, notranj, znotranj, znotrajšenj, notrajšenj, notrajnsk; *russ.* vnutrennyj; der innere Winkel, kot; der innere Sinn, čut; eine innere Krankheit, notranja bolezen; der innere Ausschuß, mali odbor; innere Leiden, bolečina pri serci, dušna bolečina.
Innere, das, notranjščina, notranjšina, notranjost, notrina; das Innere des Menschen, serce, duša, globina serca; Gott sieht in das Innere, Bog gleda, vidi v serce; im Innern von Afrika, v sredi Afrike.
Innerhalb, *præp.*, eigentl. von dem Orte, notri v —, innerhalb der Kirche, v cérkvi, notri v cérkvi, med njenim ozidjem; innerhalb der Grenzen, med mejami; uneigentl. von der Zeit innerhalb zweier Tage, v dveh dneh; innerhalb einer Stunde, za eno uro, v eni uri.
Innerlich, *adj.* u. *adv.*, f. Innere; znotraj, odznotraj; ein wahrer Schmerz muß innerlich sein, prava žalost mora biti notranja, v sercu; ich fühle mich innerlich dazu gezwungen, serce me naganja k temu.
Innerreihig, *adj.*, notranjiga reda.
Innerste, das, sredina; im Innersten seines Herzens, v globočini, v sredi srede njegoviga serca.
Innewerden, *v. a.*, zapaziti, zagledati, zaznati kaj; erfahren, zveditи, doznati; sie wurden mir nicht inne, niso me začutili.
Innig, *adj.*, notranj, serčen, iskren, istinit, priserčen, odkritoserčen, iz vse duše, in vsega serca; innige Liebe, goreča ljubezen; wie innig liebte der Vater den Sohn, kako vès rad je imel oče simú, kako živo ga je ljubil; innig verbunden, stikama ober tesno vézan; innigst gerührt, v dušo ginjen.
Innigkeit, die, serčenost, priserčnost, odkritoserčenost, resničnost, globokost.
Innigst, f. Innig.
In nomine, v imenu.
In nuce, v jedru, ob kratkem.
Innung, die, družba ali srenja rokodelcov, združnica, nach den übrigen slav. Mundarten, ceh; vor die Innung laden, poklicati pred cehov zbor.
Innungsbrief, der, družbino pismo, cehovo pismo.
Innungsgeld, das, cehovina.
Innungsversammlung, die, zbor rokodelske družbe ali ceha.
Innungsvorstand, der, starašina ceha.
In obscuro, skrivaj, po, na skrivnem.
Inobservanz, die, nepazljivost, nepaznost.
In octavo, v osmini, osmérki.
Inoculation, die, f. Impfung.
Inoculiren, f. Impfen.
In originali, izvirno, v pervopisu.
In parenthesi, med serpkama ali oklepama.
In petto haben, v mislih imeti.
In pleno, v pulnem zboru.
In quarto, v četvérini, četvérki.
Inquirent, der, preiskovavec, iziskovavec.
Inquiriren, *v. a.*, iziskovati, preiskovati.
Inquisit, der, izpraševanec, preiskovanec.
Inquisitin, die, preiskovanka, izpraševanka.
Inquisition, die, preiskovanje, preiskava, izpraševanje; die spanische Inquisition, inkvizioija, sodba zavolj vere.
Inquisitor, der, preiskovavec, verosodnik.
Inquisitorisch, *adj.*, preiskovaven.
Inrotulation, die, der Akten, zavoj pravdnih spisev.
Inrotuliren, *v. a.*, die Akten, zaviti, djati v zavoj spise.
Inrotulirung, f. Inrotulation.
Inrotulirungsprotokoll, das, zapisnik od zavoja spisov.
Inrotulirungs-Tagfahrt, die, dan za zavijanje spisov.
Ins, (in das), f. In.
Insaß, der, naseljenec, stanovnik, selak.
Insbesondere, *adv.*, posebno, sosebno; f. a. Besonders.
Inschlitt, das, f. Unschlitt.
Inschlittkerze, die, f. Unschlittkerze.
Inschrift, die, napis na čem, (*russ.* nadpis).
Inschriftenkunde, die, napisoznanstvo.
Inschriftensammlung, die, nabira napisov.
Inscribiren, *v. a.*, vpisati, vpisovati v kaj.
Inscription, die, vpis, vpisovanje.
In sedecimo, v šestnajstérki.
Insect, das, nach *Ravn.* zaževka, etwa a. prešipnjenec, žužek, kukec, kuka, preušćenjeni merécs, preušćenjenec, preušenjenec. *böhm.* žižala, *russ.* nasékomoe, *polu.* przewiez.
Insectenfresser, der, zaževkojedec.

Insectenlehre, Entomologie, die, nauk od zaževk, od preuščenjencov.
Insectenpulver, das, prah zoper merčese, merčesomor †.
Insel, die, otok, osredek, in anderu slav. Munda. a. ostrov, (*cfr. altsl.* struja, Fluß, also ostrov, wie otok, ein Umflossenes).
Inselbewohner, der, s. Insulaner.
Inselbewohnerin, die, s. Insulanerin.
Inselchen, das, otočič.
Inselgruppe, die, otóki, otočje.
Inselland, das, otok.
Inselmeer, das, ein Archipel, otočje.
Inselreich, das, **Inselstaat**, der, otoška deržava.
Inselstadt, die, mesto na otoku, otoško mosto.
Inselt, das, s. Unschlitt.
Inselvolk, das, otočani, otókarji.
Inselwohner, der, s. Insulaner.
Inseparabel, *adj.*, neločljiv.
Inserat, das, vverstek, naznanilo v novicah natisnjeno.
Inserat-, Insertionsgebühr, die, vverstnina, plačilo za natis kacega naznanila.
Inseriren, *v. a.*, vverstiti, s. a. Einschalten u. s. f.
Inseratur, naj se vversti, natisne kam.
Insertion, die, s. Einschaltung.
Insgeheim, s. Geheim.
Insgemein, *adv.*, sploh, počez, v obče.
Insgesammt, *adv.*, vsevkup, vsi skup, skupaj, vse splaz.
Insiegel, das, pečat.
Insignien, *pl.*, znamnja dostojnosti ali časti.
Insinuant, *adj.*, priliznjen, prilizovaven.
Insinuation, die, s. Einhändigung, Zuflüsterung.
Insinuiren, *v. a.*, izročiti, izročevati, vročiti, vročevati; s. a. Zuflüstern; sich insinuiren, prilizovati se, prikupovati se komu.
Insistiren, s. Beharren (auf etwas).
Insofern, *adv.*, kolikor.
Insolent, *adj.*, prederzen, prešeren, objesten.
Insolenz, die, prederznost, prešernost, objest.
Insolvent, *adj.*, nezmožin plačati, kdor ne more, nima s čem plačati.
Insolvenz, die, nezmožnost plačevanja.
Insonderheit, Insonders, *adv.*, posebej, sosebno, posobno.
Inspection, die, ogled, ogledníja, *russ.*, nadzor.
Inspector, der, ogledník, ogleda.
Inspectorat, das, **Inspectur**, die, ogledništvo, ogledníja.
Inspiciren, s. Besichtigen, Aufsicht (haben).
Inspicirung, die, ogledovanje.
Inspiration, die, vdahnjenje, navdih, nach *V.* vdihba.
Inspiriren, *v. a.*, navdahniti, navdihniti, navdihovati komu, s. a. Begeistern.
Installation, die, vmestenje, vmestovanje, vmestitev, (minder gut), vpeljanje, vpeljevanje, vpeljava v ured, postavljenje; *russ.* vvedenjo v dolžnost.
Installationscommissär, der, vmestivni, vpeljevavni komisar.
Installiren, *v. a.*, vmestiti, vmestovati, vpeljati, vpeljevati v ured, postaviti, postavljati.
Instandhaltung, die, deržanje, ohranitev v dobrem stann.
Inständig, *adj.* u. *adv.*, neodstopen, neprestan, živ, vroč, silen, na vso moč; inständig bitten, silno, živo, serčno koga prositi, ne jenjati prositi.
Instandsetzung, die, izpeljanje, izveršba.
Instanz, die, stopnja, stopinja, s. a. Gerichtsstand, Gesuch; Gerichtshof erster Instanz, zborna sodnija (sodništvo) perve stopnje; die Sache ist in allen Instanzen entschieden, reč je razsojena na vsih sodnjih stopinjah (je sojena, presojena in dosojena).
Instanzenzug, der, tek ali hod pravde po sodnjih stopnjah.
Instehen, s. Bevorstehen.
Instehend, *adj.*, nastopen, bližnj; instehenden Sonntag, v nedeljo, ki pride perva.
Inster, das, drob, drobje, drobovina, s. a. Gekröse.
Instinct, der, nagon, pogon, naturni ali naravni nagib.
Instinctartig, *adj.* u. *adv.*, po naturnem nagonu, nagibu.
Instinctmäßig, s. Instinctartig.
Instituiren, *v. a.*, ustanoviti, ustanovljati, napraviti, napravljati.
Institut, das, naprava, naredba, *serb.* zavod, *poln.* zaklad, s. a. Lehranstalt.
Institution, die, ustanovitev, naprava, uredba.
Institutsdirector, der, ravnaveo, vodja naprave.
Institutsverwaltung, die, oskerbovanje naprave.
Instradiren, *v. a.*, napeljati, upotiti, napotiti.
Instradirung, die, napeljava, napotovanje.
Instruction, die, poduk, podučba; s. a. Information, Anweisung; viele Instructionen haben, mnogo učencev podučevati, doma učiti; s. a. Voruntersuchung; Instruction eines Civilprocesses, uredba, nastava.
Instruktionsrichter, der, vpeljavni sodnik, (ki vvodno preiskavo opravlja).
Instructiv, *adj.*, poučin, vpeljevaven, napotovaven.
Instruktor, der, etwa podučnik, poduševavec, domači učnik, učenik.
Instruiren, *v. a.*, d. i. Instruction geben, komu poročiti, poročevati, naložiti, nalagati, napotiti ga; einen Schüler instruiren, učenca poduševati, doma učiti; eine Klage instruiren, priloge, dokazno pisma pridati tožbi; einen Proceß instruiren, pravdo, urediti, prav nastaviti, s potrebnim previditi.
Instrument, das, orodje, auch *altsl.*, *serb.* u. *russ.*, nach *M.* orod, und in St. škèr; *böhm.* nastroj; Urkunde, pismo, dokazno pismo; musikalisches Instrument, inštrument, godbeno, piskavno orodje.

Instrumental, der, tvorivni, storivni (sklon), sedmi sklon, (schl. padež).
Instrumentalmusik, die, inštrumentalna muzika, muzika ali godba brez petja.
Instrumentenbuch, das, bukve pisem, pisemnik.
Instrumentenmacher, der, orodar.
Insubordination, die, nepokornost, upor, protivnost, nepokojnost (do višjih).
Insufficienz, die, nezadostnost, nezdajnost.
Insulaner, der, otočan, otókar, nach *M.* medmorec, ostrovčan.
Insulanerin, die, otočanka, otokarica.
Insult, der, psuja, napad; s. a. Beschimpfung.
Insultation, die, zaničevanje, zmerjanje, psovanje, napast.
Insultiren, *v. a.*, zmérjati, napasti, napadati, psovati, gerditi, sramotiti; s. a. Beschimpfen.
Insultirend, s. Schimpflich.
Insurgent, der, spornik, upokornik, (schl. wörtl.) vstajnik, puntar; s. a. Landstürmler.
Insurgiren, *v. n.*, spreti se, spuntati se, vzdigniti se zoper —.
Insurrection, die, spor, punt, s. a. Aufgebot, Landsturm.
Intabulation, die, vpis v gruntne bukve ali knjige, vknjižba †.
Intabulationsbewilligung, die, dovolitev vpisa ali vknjižbe.
Intabulationsbuch, s. Grundbuch.
Intabulationscertificat, das, vknjižna spričba.
Intabulationsclausel, die, pristavek zastran vknjižbe.
Intabulationsfähig, *adj.*, vpisljiv, vknjižljiv †.
Intabulationsgesuch, das, prošnja za vpis v gruntne bukve.
Intabulationstaxe, die, vknjižnina †.
Intabuliren, *v. a.*, vpisati, vpisovati v gruntne bukve, vknjižiti, vknjiževati.
Integral, das, **Integrale**, die, integral*.
Integralrechnung, die, docelna številba, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* celkova številba, nach *Sul.* docelni račun.
Integration, s. Ergänzung.
Integriren, *v. a.*, ergänzen, erneuern, vollständig machen, dopolniti, dopolnovati, nach *Sul.* doceliti; integrirend, etwa celovit, celosten.
Integrität, die, celost, celotnost, celota, celovitost; s. a. Rechtschaffenheit.
Intellectuell, *adj.*, umen, razumen, miseln.
Intelligenz, die, razumnost, umetnost, sprevidnost, *serb.* a. razbor.
Intelligenzblatt, das, oglasnik, oznanilnik.
Intelligenzcomptoir, das, s. Auskunftsbureau.
Intelligibel, s. Begreiflich.
Intendant, s. Oberaufseher.
Intendiren, s. Beabsichtigen.
Intension, die, notranja moč.
Intensiv, *adj.*, močen, po notranji moči, nach dem *Poln.* natežin, napet.
Intensivität, die, močnost.
Intention, die, naklep, namen.
Intercalarrechnung, die, vmesna, medtemna številba.
Intercalation, die, s. Einschaltung.
Intercaliren, s. Einschalten.
Intercedent, der, zagovornik, srednik, posrednik.
Intercediren, *v. n.*, für Jemand (fürsprechen), prositi za koga, poteguiti se za koga; für fremde Schuld, dati varnost za tuj dolg, na se vzeti dolg.
Intercession, die, prošnja za koga, posredovanje.
Interdiciren, *v. a.*, prepovedati, prepovedovati.
Interdict, das, prepoved.
Interessant, *adj.*, mičen, mikaven, vabiven, *böhm.* zajemny; wichtig, imeniten.
Interesse, das, Theilnahme, vdeležje, vdeležba; Interesse nehmen, deležen biti; Vortheil, korist, dobiček; Reiz, mik, zadeva; er hat nur sein Interesse im Auge, samo na svoj dobiček, na svojo korist gleda; das ist für mich ohne Interesse, to me ne zadeva, tega mi ni mar; Interesse einflößen, mikati; es geschieht in deinem Interesse, tebi je na korist, v prid, na dobiček; er zeigte für ihn Interesse, viditi je bilo, da mu je kaj za-nj, da nekaj zanj mara.
Interessen, *pl.*, (vom Kapital), obrest, (*altsl.* obrétel-i, Gewinn), odstotek †.
Interessenausstände, *pl.*, zastale obresti.
Interessenschein, der, obrestni listek, kupon.
Interessent, der, vdeležonec, deležnik, ki je v čem zadet, kogar kaj zadeva.
Interessentafel, die, obrestni razkazek.
Interessiren, *v. a.*, das interessirt mich nicht, na tem mi ni nič (ležeče), tega mi ni mar, to me ne zadeva; das interessirt mich sehr, to mi je pri serci, močno mi je mar; anziehen, mikati, vleči; *v. r.*, sich interessiren für etwas, radoveden biti zastran česa, vleči se za kaj, poganjati se, potegovati se za —; s. a. Verwenden, sich.
Interessirt, *adj.*, eigennützig, samopriden, nezgubeč (*Ravn.*), dobička lačen, lakomen, pohlepen; so viel als betheiligt, betroffen, zadet, vdeležen, deležin; interessirt sein wobei, deležoik biti.
Interferenz, die, des Lichtes, križanje svetlobe.
Interfoliiren, *v. a.*, ein Buch, (z bolimi listi preložiti bukve, vložiti med vsaka dva natisnjena lista po en bel list), list vložiti, vtisniti, vdjati, modlistiti.
Interim, *adv.*, za zdaj, za čas, med tem.
Interimistisch, *adj.*, začasen, medčasen.
Interims-, in Zssgn., medčasni, začasni.
Interimsactie, die, medčasna delnica ali akcija.

Interimsconto, der, medčasna številba.
Interimsquittung, die, začasni, pobotni list.
Interimsrechnung, s. Interimsconto.
Interimsrecognition, die, začasno priznanje.
Interimsschein, der, medčasni, začasni list.
Interjection, die, etw. klicavka, (sčl.) medmet.
Interlineation, die, pisanje med verstami (pisanimi).
Interlocut, s. Zwischenspruch, Beinrtheil.
Intermezzo, das, vmésje, vmesna igra.
Intermission, die, heller, guter Zwischenraum bei den Kranken, prelégljej, odlégljej; s. a. Unterbrechung, Unterlassung.
Intermittiren, s. Unterlassen, Nachlassen, intermittirendes Fieber, s. Wechselfieber.
International, *adj.*, mednárodeu.
Internuntius, der, internunci, papežev poročnik.
Interpellation, die, seganje v besedo; s. a. Unterbrechung, vprašanje, poprašanje.
Interpelliren, *v. a.*, v besedo seči, segati, besedo presekati, poprašati, poprašcevati zastran česa.
Interpolation, die, podtikovanje besed v kakem rokopisu.
Interpoliren, *v. a.*, podtikati; s. a. Fälschen.
Interpret, der, razlagavec, razkladavec, tolmač.
Interpretation, die, razlaga, razkladanje, tolmačenje.
Interpretiren, *v. a.*, razložiti, razlagati, razkladati, raztolmačiti, tolmačiti.
Interpunction, die, wörtl. medpičje, devanje razločil ali prepon, interpunkcija*.
Interpunctiren, *v. a.*, djati, devati razločila, ločivne znamnja mod posamne stavke, razločiti, ločiti s preponami, z znamnji.
Interregnum, das, medvladje, *poln.* bezkrolewie.
Interrogativ, *adj.*, vprašaven.
Intervall, der, presledek, presledje, prostor med —; *lucida intervalla*, spreumljej, prelegljej.
Intervenient, der, s. Vermittler.
Interveniren, *v. n.*, s. Vermitteln.
Intervention, die, s. Vermittelung, Honoration, (bei Wechseln).
Intestaterbe, der, postavni dednik.
Intestaterbfolge, die, postavno nasledje (v dedino).
Intestaterbschaft, die, postavna dedina.
Intim, s. Innig, Vertraut.
Intimation, die, oznanilo, naznanilo.
Intimidation, die, ostrašba.
Intimiren, *v. a.*, naznaniti, vročiti.
Intimität, s. Vertrautheit.
Intolerant, *adj.*, nepoterpen, s. Unduldsam.
Intoleranz, die, neterpnost, nepoterpnost zlasti v vérskih rečeh.
Intonation, die, napev, zaglas.
Intoniren, *v. n.*, napeti, napevati; s. a. Anstimmen.
Intrade, die, vvod.
Intransitivum, *(verbum)*, das, neprehodni glagol.
Intravillangrund, der, prihišna zemlja.
Intrigant, *adj.*, s. Arglistig, Ränkevoll; der Intrigant, zbrigež (?), nagajavec, zapletavec, *Sul.* pletkaš.
Intrigue, die, kovarstvo, zvijača, zbriga (?), zvijačina, homatija, spletka, zapletka, *böhm.* pletieha, pletka.
Intriguiren, *v. n.*, zvijačine plesti, presti, napravljati, zapletati, zbrigo delati, obresti iskati, nagajati, s. a. Ränke (schmieden).
Intrikat, *adj.*, zameršen, zamotan.
Introduciren, *v. a.*, vpeljati, vpeljevati.
Introduction, die, vpoljava, vpoljovanje, vvod.
Introitus, der, vhod, vvod.
Intuition, s. Anschauung.
Intuitiv, s. Anschauend.
Inulin, das, omanovina.
Invalide, der, nevečni, nezmožni, oslabljeni vojak, oslabljenec, opéšaveo; *adj.*, nezmožen, nemočen, ki ni več za službo.
Invalidenfond, der, zalog za invalide, za oslabljene vojake.
Invalidenhaus, das, hiša za oslabljene, nezmožne vojake, opešnica, invalidnica.
Invalidität, die, oslabljenost, nezmožnost, nepripravnost za službo.
Invasion, die, napad, naval; s. a. Einfall.
Invasionsersatz, der, povračilo škode z napadam napravljene.
Invasionsheer, das, napadna vojska.
Invecta et illata, kar je štantnik ali najemnik sabo prinesel.
Invectiven, *pl.*, zbadanje, pikanje z besedami, zadirljive besede.
Invenit, iznašel.
Inventar(ium), das, bewegliche Dinge, premakljivo (barno*) blago; Verzeichniß, popis premoženja.
Inventarisiren, **Inventiren**, *v. a.*, popisati, popisovati premoženje, popis premoženja narediti, delati.
Invention, die, iznajdba.
Inventiös, s. Erfinderisch.
Inventur, die, popis premuženja (zlasti premakljiviga).
Inventurerrichtung, die, popisovanje premoženja.
Inventurkosten, *pl.*, popisni stroški.
Inversion, s. Wortversetzung.
Investigation, die, preiskovanje.
Investigiren, s. Nachforschen.
Investiren, *v. a.*, feierlich einsetzen, postaviti, vpeljati, vmestiti.
Investitur, die, postavljanje, vvod, vpeljava (v službo, v fevd*).
Investiturrecht, das, pravica postavljanja ali vpeljevanja.
Invitation, die, povaba, povabilo.
Invitiren, *v. a.*, povabiti, vabiti.
Invocation, s. Anrufung.
Involviren, *v. a.*, v sebi imeti, zapopasti.
Inwärtig, s. Innere.

Inwärts, *adv.*, noter, s. Einwärts.
Inwendig, *adj.*, znotranj, notranj, notrajšenj, notranjsk, *adv.*, znotri, notri, znotraj.
Inwendige, das, notranjščina, notranjšina.
Inwohnen, *v. n.*, stanovati, biti, bivati v čem.
Inwohnend, *adj.*, die inwohnende Gnade, milost prebivajoča, bivajoča v —.
Inwohner, der, gost, gostač; s. a. Einwohner.
Inwohnerin, die, gostja, gostačka.
Inzucht, die, Inzucht, Bezüchtigung, obdolžba, okriva, dolženje, krivljenje; (*indicium*) ovadljej, osumljej, obdolžek; s. a. Injurie.
Inzwischen, s. Indessen.
Ipecacuanha, s. Brechwurzel.
Iper, die, s. Ulme.
Irden, *adj.*, persten, kamnat, zemljen, glinjen, ilen, lončen; irdenes Gefäß, lončena posoda, *coll.*, lončenina.
Irdisch, *adj.*, zemeljsk, pozemeljsk, posveten, pezemeljn, časen; das Irdische, nach *V.* pozemeljščina, pozemeljšina; am Irdischen hangen, deržati se posvetniga, časniga.
Irdwaren, *pl.*, perstenina, zemljenina, lončenina.
Irgend, *adv.*, er muß irgend sein, irgendwo, neki, nach *M.* richt. nekde, nekje mora biti; wenn es irgend (d. i. irgendwie) möglich sein sollte, če bo le kako mogoče, samo če bo mogoče; es sind ihrer irgend zwei, sta néki dva, vor den Für- oder Nennwörtern, kak, nekak, nekakov, nekakošen; irgend ein Vieh, kaka živina; an irgend einer Sache, na kaki reči, na kakoršni bodi reči; irgend einer, kdo, nekdo, nekak, kdorkoli, kdor si bodi; irgend etwas, kaj, nekaj, kolikor si bodi, kar si bodi, količkaj; auf irgend einem Wege, nekod; irgend woher, od nekod, od kodar koli; irgend wohin, nekam, kamor koli; auf irgend eine Art, irgend wie, nekako, po nekakošnem, kakor si bodi; irgend wann, kdaj, nekdaj, kdar si bodi; irgend wessen, čigar si bodi; irgend womit, s čemur koli, s čemur si bodi.
Iris, die Regenbogen (auch im Augapfel), mavrica; Regenbogenhaut, mavrična kožica; das runde Loch (Pupille) in der Mitte, punčica; Planet, Iris; s. a. Schwertblume, Tagvogel.
Irisblume, s. Schwertblume.
Irlin, der, (Motacilla flava), rumena mala pasterica, mala sesavka.
Ironie, die, zasmeh, podsmeh, ironija*.
Ironisch, *adj.*, podsmešljiv, *poln.* ironičny.
Irradation, die, solnčenje.
Irrational, *adj.*, neumno, zoperumno, ne po umu.
Irrbeere, s. Tollkirsche.
Irre, *adj.* u. *adv.*, blodin, zmoten, blazen; in Verbindung mit Zeitwörtern, ohne welche es nicht vorkommen kann, gibt es der Slovene größtentheils durch die dem entsprechenden Zeitworte vorgesetzte Partikel za —, alò: irre fahren, zavoziti, zapeljati (kam, v stran, s prave poti); irre führen, irre leiten, zapeljati, zapeljevati, zvoditi, *serb.* zavesti, zanesti na stran; irre gehen, zaiti, zahajati, im Schnee, zagaziti, im Wasser, zabresti, allg. a. zablodíti (s prave poti, v stran, zmotiti se gredoč, ne prav iti, zgubiti pravo pot), *serb.* a. zalutati, zabasati; irre machen, zmotiti, motiti, zmesti, zmešati, v zmotnjavo pripraviti; irre reden, irre sprechen, blazniti, blesti, motiti se, zmoteno govoriti; s. a. Fantasiren; irre sein, s prave poti biti, pot zgubiti, zaiti, zahajati, pot zgrešiti, zgreševati, v zmotnjavi biti, motiti se; des Verstandes beraubt sein, ob pamet biti, noreti; er ist irre, er ist wahnsinnig, nori, pamet se mu meša; ich bin irre (gegangen), zašel sim; irre im Kopfe sein, v glavi zmoten biti, zmotene, zmešano pameti ali glave biti; irre werden, zmotiti se, motiti se; man wird an ihm irre, človek sam ne ve, kaj bi si mislil od njega; zmesti se, prevariti se.
Irre, der, irrer Mensch, zmóten človek, zmotenec, in O. Kr. auch zmotljenec.
Irre, die, blod, blodnja, zabloda, zabreda, zmóta, zmotnjava; in der Irre gehen, okóli trapati; s. a. Irren.
Irreferibel, *adj.*, irreferibler Eid, prisega nezavračljiva, ki se ne da zaverniti, ali nazaj dati.
Irreführen, s. Irre.
Irregehen, s. Irre.
Irregulär, *adj.*, *gram.*, nepravilen, *mil.* nereden.
Irregularität, die, nepravilnost, neredost.
Irreleiten, s. Irre.
Irreligion, s. Irreligiosität.
Irreligiös, *adj.*, nepobožen, brezveren, brezbožen.
Irreligiöse, der, brezbožnik, brezvérnik, die, brezvérnica.
Irreligiösität, die, und Irreligion, nepobožnost, brozbožnost, brezvérje.
Irren, *v. n.*, irgendwo, blodíti, bresti, tavati po —; s. a. Irre (gehen); Herum irren, nach *V.* kveriti, potikati se, klatiti se, krožiti; irrender Ritter, klátež, klativitez †; ohne Kenntniß des Weges herumgehen, zgubiti se; der Ochs irret, vol se je zgubil; irrende Schafe, zgubljene ovce; verirren, zaiti, zahajati, zgubiti se; ein Ding für das andere nehmen, sich irren, (*v. r.*,) zmotiti se, premotiti se, motiti se, v zmoti biti, zaiti od resnice, grešiti, pogrešek storiti; du irrst gewaltig, zelo, močno se motiš; im Reden, zareči se, zagovoriti se, im Zählen, ušteti se; *v. a.* zapeljati, zmotiti; lassen Sie sich nicht irren, ne dajte se zmotiti, to naj vas ne moti; s. a. Aergern.
Irren, das, s. Irrthum, bledenje, blodenje; Irren ist menschlich, vsak se more zmotiti, vsak zamore grešiti.
Irrenanstalt, die, **Irrenhaus**, das, s. Narrenhaus.
Irrer, der, zmotenec; der Andere irre macht, zapeljivec, zvodnik.

Irrereden, Irrewerden, s. Irre.
Irrfahrt, die, zahod, blodenje (po svetu), bloditev.
Irrgang, der, blodnja, zahod, pomóta, zmota; s. a. **Irrgarten.**
Irrgarten, der, etwa zahodnjak (vert), nach *M.* zviti, nach *Gutsm.* zahodljivi vert, labirint*.
Irrgebäude, das, zahodno, blodno poslopje, labirint.
Irrgeist, der, nevérnik, nevérnež, krivoverec, s. a. **Unstät.**
Irrgespräch, das, blodenje, bledenje.
Irrgestirn, das, s. **Komet, Planet.**
Irrglaube, der, kriva véra, krivovérstvo, krivovérje.
Irrgläubig, *adj.*, krivovérsk.
Irrgläubige, der, krivovereo, krivovérnik; die, krivovérka, krivovérnica.
Irrgläubigkeit, die, krivovérnost.
Irrhaus, das, s. **Narrenhaus.**
Irrhäusler, der, s. **Tollhäusler.**
Irrhäuslerin, die, nora, noriea.
Irrig, *adj.*, napčin, napačen, zmóten, kriv, lažnjiv, zmotljiv, blodljiv; irrig sein, motiti se.
Irrigerweise, *adv.*, krivo, po napčnem, po zmoti.
Irritabel, s. **Reizbar.**
Irritiren, s. **Reizen.**
Irrkopf, der, norec, neomnež, zmetenec, zmešanec.
Irrköpfig, *adj.*, nor, neumen, budalast, zmešane glave.
Irrkreisend, *adj.*, zmoten, bloden, s. a. **Schwärmerisch.**
Irrläufer, der, zaletel; als Landstreicher, potepuh, prepeljuh.
Irrläuferin, die, zaletela; als Landstreicherin, potepenka, vlačuga, vlačugarica.
Irrlehre, die, krivi, napčni, lažnjivi nauk.
Irrlehrer, der, krivi, napčni, lažnjivi učnik, učitelj, krivouk.
Irrlehrig, *adj.*, krivoučin.
Irrlicht, das, vešča, vešа, čadni (*serb.* divji) ogenj, nach *Gutsm.* slepi ogenj, nach *V.* ponočna luč, vedovnec, védenec; der davon Irre geführte, nach *V.* vedomec.
Irrpfad, s. **Abweg.**
Irrprediger, der, krivi, lažnjivi pridigar, s. **Irrlehrer.**
Irrsal, s. **Irrgarten.**
Irrsinn, s. **Wahnsinn.**
Irrsinnig, *adj.*, s. **Wahnsinnig.**
Irrstern, der, s. **Komet, Planet.**
Irrthum, der, zmota, zmotnjava, pomóta, blodba, zabloda, zabreda, blodnja, zmotljej, pomotlej; Fehler, pogrešek; einen Irrthum begehen, zmotiti se, premotiti se, motiti se, v zmóto priti; aus dem Irrthum helfen, zmoto odvzeti, vzeti, jemati; in einen Irrthum verfallen, v zmóto zabresti, zablodíti; in einem Irrthume stecken, v zmóti biti, motiti se; Sie sind im Irrthume, motite se; Irrthümer lehren, krive nauke učiti, dajati, krivo učiti; Irrthum im Zählen, ušteva, uštetev; es ist ein Irrthum vorgegangen, vorgefallen, pomota se je zgodila.
Irrung, die, motenje, blodenje, blódba, zmotnja, zbroda; Streit, prepir, spor; s. a. **Versehen.**
Irrungslos, *adj.*, brez zmóte, brez blodnje, nespotikljiv; s. a. **Unfehlbar.**
Irrwahn, der, kriva misel, krivo zdetje, omama, kriv dozdevek, zmamljenost, blodnja.
Irrweg, der, s. **Abweg**, strampot, zapeljiva pot, nach *Gutsm.* izpotje; auf Irrwege gerathen, zaiti, zahajati, zablodíti, zabresti; verschlungene Verzierungen in der Baukunst, etwa zavojek.
Irrwisch, der, s. **Irrlicht**, *fig.* nestanovitnež, veterni človek.
Irte, die, zavžitek, zapitek.
Isabell-Farbe, die, rujavkasto rumeno, rujavorumena barva, rujavožolta barva; isabellenfarbenes Pferd, sirko.
Isabellholz, das, burbonski lovor.
Isegrimm, der, der Wolf, grábež, volk; *fig.* mermralo, godernjalo.
Isenkraut, s. **Eisenkraut.**
Iser, s. **Aesche.**
Islam, der, izlam.
Islandmoos, das, isländisches Moos, izlanski mah, svinjski mah; in Kr. bobinski mah.
Isochron, *adj.*, ravnočasen, soèasen.
Isolator, der, samotilo†.
Isoliren, *v. a.*, osamiti, osamotiti, samotiti; s. a. **Absondern, Vereinzelnen.**
Isolirt, *adj.*, sam, samoten; isolirte Häuser, hiše na samem, samotne hiše.
Isolirtheit, die, samost, samota.
Isomorphie, die, ravnoličnost, istoličnost.
Isop, der, izop, nach *Sul. serb.* velenduh, sipanat, *russ.* sinij, zvéroboj.
Isotonie, die, enoglasje, enakoglasje.
Ispen, s. **Isop.**
Isthmus, der, s. **Landenge.**
Itakolumit, der, itakolumit.
Itakonsäure, die, itakonova kislina.
Item, *adv.*, ravno tako, také, še.
Iteration, die, povzetje, ponavljanje.
Iterativum, *(verbum)*, das, ponavljavni glagol.
Iterativ, *adj.*, ponavljaven, pospetovaven.
Itinerarisch, *adj.*, poten, potopisen.
Itzo, Itzt, Itzunder, s. **Jetzt.**
Ive, s. **Eibe.**

Je, Mitlaut).

Ja, *adv.*, nach dem *Serb.* u. *Russ.* da, de; ja*, in U. Kr. ale; ja so ist es, tako je; nach einer vorhergegangenen Frage wird es, so wie im Lateinischen, mit dem Zeitworte gegeben, z. B., ist er hier gewesen? ali je bil tukej? Ja, bil je; kennst du ihn? Ja, ali ga poznaš? poznam; auch, se ve da, to se ve da; oder bloß da, de; in der Mitte des Satzes, vsaj, saj, sej; du wußtest ja, vsaj si vedil, an-ti si vedil; er sagte weder ja noch nein, ni rekel ne de ne ne (no: de pride, ne: de ne pride); etwas mit ja beantworten, poterditi kaj; reči, de bom, hočem; kommt er? ja, ali pride? pride; sage ja oder nein! reci de ali ne, reci ja* ali ne!; wenn er ja nicht kommen könnte, ko bi pa vender le ne mogel priti; ja wohl, prav de, pač de; ja freilich, ja wohl, kaj pa de, kaj pak de; ja doch, to se vé da, an-ti se ve da; ich bin ja kein Kind mehr, vsaj nisim več otrok; ja er redet zehnmal vernünftiger als du, pa kaj še? desetkrat pametnišíh besedí je od tebe; das ist ja zu wenig, ali to je premalo; ja dieses ist nur eine Vorbereitung, kaj? to je še le priprava? thue es ja nicht, za Božjo voljo, ne delaj tega; sage es ja nicht, nikakor ne povej; ja sogar seine Feinde loben ihn, kaj? celo sovražniki njegovi ga hvalijo; ist es dir recht, ſò gehe ich; ja gehe hin, če ti je prav, pejdem; prav, le idi; zu Allem ja sagen, prikimati k vsaki reči, vse poterditi.
Jabot, die, kreželjoi*, šapoteljni*.
Jabruder, der, s. **Jaherr.**
Jach, s. **Jähe.**
Jachern, s. **Jachtern.**
Jacht, die, (oclox), bitra ladija, strelska ladija, *russ.* jahta.
Jachtern, *v. n.*, lärmend herumlaufen, razgrajati, potépati se, ganiti so, ramavšati.
Jachzorn, der, s. **Jähzorn.**
Jacke, die, janka*, jopič*, kamžola*, rokavač; Jäckchen, das, jančica, haljica; Einem etwas auf die Jacke geben, komu po kožuhu dati, dajati, nakrišpati, krišpati, namazati, mazati, nabunkati, naklestiti, u. dgl.
Jackern, *v. n. u. a.*, goniti, poditi, dirjati.
Jacobiner, der, jakobin, jakobinec.
Jacobinergesellschaft, die, jakobinsko društvo.
Jacobinertaube, die, čopasti golob.
Jacobinisch, *adj.*, jakobinsk.
Jacobinismus, der, jakobinstvo.
Jacobsapfel, der, sv. Jakoba jabelko, jakopšček, jakopšek.
Jacobsbirn, die, jakobka, jakobščica.
Jacobsblume, die, (Senecio jacobaea), kresnica.
Jacobsfest, das, sv. Jakob, praznik sv. Jakoba.
Jacobskraut, das, s. **Jacobsblume.**
Jacobslauch, s. **Schnittlauch.**
Jacobsorden, der, Jakobov red, red sv. Jakoba.
Jacobsstab, der, ein Sternbild, (rimske) paliee (*Pot.*)
Jacobsstraße, die, (Milchstraße) rimska cesta.
Jacobstraube, die, jakobščica, jakopšica.
Jacobstag, der, svetiga Jakoba dan.
Jacobswiese, die, starina.
Jacobszwiebel, s. **Schnittlauch.**
Jagd, die, d. i. die Handlung des Verfolgens, gónja, gomba, gon; Jagd auf etwas machen, goniti, loviti kaj; das Verfolgen und zugleich Tödten der wilden Thiere, lov, lovlja, strel, streljanje (na streljanje iti, nar. pca.) lovitev; *russ.* ohota, auch lovlja; eine Jagd halten, lov iméti; auf die Jagd gehen, iti v lov, na streljanje, na jago*; s. a. **Jagdgerechtigkeit, Jagdbezirk, Jagdkunst**; die hohe Jagd, visoki lov, t. j. lov na jelene, divje peteline i. t. d.
Jagd- in Zssgn. lovski.
Jagdamt, das, lovska služba.
Jagdanzug, der, lovska obléka.
Jagdapparat, das, lovska priprava.
Jagdbahn, die, gonje, *pl.*, tirališče †.
Jagdbar, *adj.*, loven, dorástel za lov, loviton.
Jagdbarkeit, die, lovnost; Jagdgerechtigkeit, lovska pravica.
Jagdbauer, der, (Jagdfröhner), lovski tlačan, ganjač, nagonec.
Jagdbediente, der, lovski složabnik, lovski fant.
Jagdbezirk, der, lovski okrog, okraj, lovska okolica, lovišče, loviše.
Jagdbrücke, die, lovski most (čez jarek).
Jagddienst, der, (Jagdfrohne), lovska tlaka.
Jagdequipage, s. **Jagdzeug.**
Jagdfalke, der, sokol lovec.
Jagdflinte, die, lovska puška, lovnica †.
Jagdflur, die, s. **Jagdbezirk.**
Jagdfolge, die, dolžnost lovitve; pravica lovske potire.
Jagdfreund, der, prijatel lova.
Jagdfrevel, der, prestop lovskih postav.
Jagdfrevler, s. **Wilddieb.**
Jagdfrohne, die, s. **Jagddienst.**
Jagdfröhner, der, s. **Jagdbauer.**
Jagdgarn, das, s. **Jagdnetz.**
Jagdgehege, das, lovska branjevina; s. a. **Jagdbezirk.**
Jagdgeld, das, lovnina.
Jagdgeräth, das, lovsko orodje.
Jagdgerecht, *adj.*, na lov izučen, zveden, znajden v lovu.
Jagdgerechtigkeit, die, lov, lovska pravica, pravica, kje loviti ali zverino streljati.
Jagdgeschichte, die, lovska pripovest.
Jagdgeschrei, das, lovski krič, krik, klic,

Jagdgesetz, das, lovska postava. postava za lov. zastran lova.
Jagdgewehr, das, s. Jagdflinte.
Jagdgezelt, das, s. Jagdzeug.
Jagdgrenze, die, lovska meja.
Jagdhaus, das, lovska hiša.
Jagdhorn, das, lovski rog, trobilo. trobenta, troblja.
Jagdhund, der, lovski pes.
Jagdhut, der, lovski klobuk.
Jagdkleid, das, s. Jagdanzug.
Jagdkundig, *adj.*, zveden, znajden v lavu, na lov učen.
Jagdkunst, die, lovstvo.
Jagdleute, *pl.*, alle zu einer Jagd bestimmte L., lovci; die zur Hülfe bestellten Landleute, gonjači, nagonci.
Jagdliebhaber, s. Jagdfreund.
Jagdlust, die, lovsko veselje.
Jagdlied, das, lovska pesem.
Jagdlustbarkeit, die, lovska veselica.
Jagdmesser, das, lovski nož.
Jagdnetz, das, lovska mréža.
Jagdordnung, die, lovski red. postava za lov.
Jagdpachtvertrag, der, pogodba od zakupa (štanta) lova.
Jagdpartie, die, lov (v kako stran).
Jagdpferd, das, lovski konj.
Jagdpolizei, die, policija za lov.
Jagdrecht, das, s. Jagdgerechtigkeit.
Jagdrechtlich, *adj.*, po lovskem pravu, lovsko-praven †.
Jagdrechtsausübung, die, izvorševanje, uživanje lovske pravice.
Jagdregal, das, veličanstvena pravica zastran lova.
Jagdrohr, das, s. Jagdflinte.
Jagdrevier, das, s. Jagdbezirk.
Jagdruf, der, s. Jagdgeschrei.
Jagdsache, die, lovska reč.
Jagdsattel, der, lovsko sedlo.
Jagdsäule, die, lovski mejnik.
Jagdschaden, der, škoda, z lovam, po lovu storjena.
Jagdschlitten, *pl.*, lovske sani.
Jagdschloß, das, lovski grad.
Jagdspieß, der, lovska sulica.
Jagdstein, der, lovski mejnik, kamen.
Jagdstück, das, lovska pesem.
Jagdtag, der, dan lova, lov.
Jagdtasche, die, lovska torba.
Jagduhr, die, mala ura, lovska ura.
Jagdverbot, das, prepoved lova, prepoved, kje loviti ali zverino streljati.
Jagdverständig, s. Jagdgerecht.
Jagdverständige, der, lovoznanec, izučeni lovec.
Jagdwesen, das, lovstvo, lovske zadeve.
Jagdzeit, die, lov, lovni čas.
Jagdzeug, das, lovska priprava, sprava, lovska roba; s. a. Jagdgeräth.
Jagdzug, der, lovska vprega (s štirimi).
Jagen, *v. a.*, in enger Bedeutung, ein Thier verfolgen und es fangen, oder erlegen, loviti, (*serb.* lov loviti), streljati, lov iméti; Bären, Hasen und so fort jagen, medvéde, zajce streljati. medvedji, zajčji lov imeti, nad medvede, nad zajce iti; was haben Sie heute gejagt, erjagt? kaj ste danas na lovu dobili, ustrelili, ubili, vjeli? auf Hirsche jagen, (als *v. n.*), jelénе goniti, streljati, jelenji lov imeti; Jemanden mit einem Stücke Holz, mit dem Stocke jagen, davon jagen, zaderviti, derviti, zagnati, pognati, izgnati, zapoditi, izpoditi, poditi, izpokati, tirati; die Wagenpferde jagen, konje poditi, pojati, derviti, gnati, goniti; den Feind jagen, sovražnika poditi, derviti, gnati; Einen in die Flucht jagen, koga zapoditi, poditi; Einen aus dem Hause jagen, koga iz hiše, od doma izpoditi, poditi, spokati, izgnati, segnati, iztirati; ein Pferd zu Tode jagen, konja do smorti goniti; Einem ein Messer in den Leib jagen, koga zahosti, prebosti, presuniti z nožem; sein Vermögen durch die Gurgel jagen, pognati, poganjati premoženje, (Sprichw. kar dobiš po ženi, skoz gerlo poženi (!); kar dobiš po oči, varuj po dnevi i po noči, an der Pest); eine Kugel durch den Leib jagen, prestreliti; in den Harnisch jagen, razkačiti; es jagten sich Wolken am Himmel, oblaki so se preganjali, dervili po nebu; *v. n.*, eilen, leteti, dirjastiti, derviti, gnati se; im Arbeiten, im Lesen jagen, gnati se, hitro pisati; nach etwas, gnati se, poditi se za čem; es jagen grause Gedanken in seinem Kopfe, strašne misli mu rojijo po glavi.
Jagen, das, gónja, lov, streljanje; s. a. Jagd.
Jäger, der, lovec, strelec, *russ.* ohotnik, *böhm.* u. *poln.* myslivec (ureben lovec).
Jäger-, in Zssgn., lovski.
Jägerart, die, nach Jägerart, po lovsko.
Jägerbursche, der, lovski fant, lovče.
Jägerei, die, d. i. die Kunst, lov, lovstvo, lovnja; die Jägerei erlernen, naučiti se loviti; s. a. Jägerhaus; ein Hause Jäger, lovci.
Jägergarn, das, mreža lovska.
Jägerhandwerk, das, lovstvo.
Jägerhaus, das, lovska hiša.
Jägerhorn, das, s. Jagdhorn.
Jägerin, die, lovica, lovka.
Jägerisch, *adj.*, lovsk.
Jägerjunge, der, s. Jägerbursche.
Jägerkleid, s. Jagdanzug.
Jägerkunst, die, lov, lovstvo.
Jägermäßig, *adj.*, lovsk, po lovsko, po lovskih postavah.
Jägermeister, der, lovnik †.
Jägerrecht, das, lovska praviea; s. a. Schießgeld.
Jägerrüstung, die, lovska priprava, oprava.
Jägerspinne, die, pajik lovec.
Jägerstück, s. Jungfernbraten.
Jägertasche, die, s. Jagdtasche.
Jägervogel, der, u. *Sul.* kljunorog †.
Jägerzeug, s. Jagdzeug.
Jageteufel, s. Johanniskraut.
Jaguar, der, jagvar.
Jäh, **Jähe**, *adj.*, schnell, nagel, berz; steil, sterm, stermovit, presterm, s. a. Abschüssig; hitzig, nagel, oster, s. Jähzornig; plötzlich, nenadon, nenadan; *adv.*, iznenada, nenadama; ein jäher Tod, nagla smert.
Jähe, die, steiler Abhang, stermina, stermeo, stermost; Eile, hitrost, hitrica, berzost, naglost.
Jäher, der, prikimovt, prikimovavec, *poln.* potakivač (ki pravi k vsemu: tako je).
Jählich, **Jähling**, *adj.*, nagel, nenadan.
Jählings, *adv.*, naglo, naglama, iznenada, na naglim; jählings krank werden, nanaglama, na enkrat, v enem hipu biti zdrav in bolan.
Jahn, der, insgemein, réd; das Getreide liegt noch auf dem Jahn, žito (pokošeno) leži še v redovji, v redovnicah; Garbenweise, versta, rod; Garbenschnitt, hodaj; der leere Raum, welchen ein Mäher hinter sich läßt, postat-i, sreda redi, medredje, nach *Sulek serb.* prepeliea; in einem Jahn mähen, vzeti v eno postat; in Weinbergen, postat; im Forstw., versta posekaniga drevja.
Jahnen, **Jähnen**, s. Gähnen.
Jahr, das, leto, *serb.* a. godina, godište, *poln.* u. *böhm.* in der einfachen Zahl, rok, *pl.*, leta, *russ.* god u. leto; das laufende Jahr, to leto, tekoče leto, letašnje leto; im laufenden Jahre, s. Heuer, Heurig; voriges Jahr, im vorigen Jahre, lani; vom vorigen Jahre, lansk; vor zwei Jahren, predlanskim; Ein Jahr zurücklegen, leto doživeti, preživeti, živeti, spolniti; gemeines Jahr, navadno leto; künftiges Jahr, aufs Jahr, k letu; alle Jahre, vsako leto; Jahre lang, nekaj let, na leta; das heilige Jahr, sveto leto; das neue Jahr, novo leto; es ist dem ein Jahr, leto je (preteklo), odkar se je to godilo; er ist schon seit zwölf Jahren todt, dvanajst let je že, odkar je umerl; Jahr aus Jahr ein, Jahr für Jahr, od leta do leta; ein Jahr um das andere, leto za letam, vsako leto; er ist zehn Jahre alt, deset let ima, deset let mu je, deseto leto mu teče; nach zurückgelegtem zwanzigsten Jahre, spoluivši dvajseto leto; er starb in den besten Jahren, v naj lepši, naj boljši dobi, v naj lepših letih je umerl; mit den Jahren verliert sich das, s časam prejde to; er geht ins dreißigste Jahr, trideseto leto mu teče; vor den Jahren sterben, prerano umreti (nach *Medv.* opesniti); ein Mann von meinen Jahren, človek moje dobe, mojih let, v mojih letih, moj verstnik ali verstnjak; binnen Einem Jahre, in Jahresfrist, ob leti, v enem letu; Jahr und Tag, let' in dan; ein Mann von Jahren, bei Jahren, prileten mož, postaren mož; hoch bei Jahren, s. Hoch; der Baum hat enge, weite Jahre, drevo ima velike letine, letnice; ein fruchtbares Jahr, dobra letina; ein schlechtes Jahr, slaba letina; zu seinen Jahren gekommen, doleten, polnoleten; seine Jahre fließen dahin, leta mu teko; in meinen jüngern Jahren, v mojih mladih letih, v mladosti; nach Jahren, čez, za nekaj let; am Schlusse, am Ende des Jahres, konec leta.
Jahr-, **Jahres-**, in Zssgn. meist letni.

Jahranleihe, die, posojilo ali zajem z letnim odplačovanjem.
Jahrarbeit, die, na leto najeto delo, delo v poskusnem letu.
Jahrbegängniß, das, obletnica.
Jahrbuch, das, Annalen, letopis, letnik, letne bukve.
Jahrbuchschreiber, der, letopisec.
Jahren, **Jähren**, *v. i.*, es jähret sich heute, daß er geboren wurde, danas je (bo) leto, nach *V.* leto se danas dela, kar je rojen.
Jähren, s. Gähren.
Jahresalt, *adj.*, eniga leta, enoleten, léten, auch leta star.
Jahresausweis, der, letni izkaz(ek).
Jahresbericht, der, letno poročilo.
Jahresbeschaffenheit, die, letina.
Jahresbetrag, der, letni znesek.
Jahresbilanz, die, letna razmera, bilanca*.
Jahresclasse, die, letni razred; Leute einer Jahresclasse, verstniki.
Jahresertrag, der, letnina, letni pridelek.
Jahresfeier, die, s. Jahresbegängniß.
Jahresfolge, die, versta let, kakor gredo eno za drugim.
Jahresfrist, die, léto, rok ali čas léta; in Jahresfrist, ob leti, v enim letu.
Jahresgehalt, **Jahrestag**, der, s. Jahrsgehalt, Jahrstag.
Jahresrate, die, letni del, letno (od)plačilo, letni znesek.
Jahresschluß, der, letni sklep, sklenitev števil konce leta.
Jahreswechsel, der, novo leto, premena leta.
Jahreswerth, der, letna vrednost ali cena.
Jahreszahl, die, s. Jahrzahl.
Jahreszeit, die, s. Jahrszeit.
Jahrfeier, s. Jahresbegängniß.
Jahrfeld, das, vsakoletno polje, vertnina.
Jahrfest, das, obletnica.
Jahrfünf, das, pet lét, petlétje, petoletje.
Jahrfünfzig, das, petdeset let, petdesetletje.
Jahrgang, der, ein Jahrgang Predigten, Zeitungen, letni zvezek, leto, nach dem *Serb.* (letni) točaj; (šolsko) leto.
Jahrgebung, die, (vetia aetatis), spregled let, nach *V.* let dajanje.
Jahrgedächtniß, das, oblétnica, oblétni spomin.
Jahrgehalt, der, letnina, letna plača.
Jahrgeld, das, Pension, letno plačilo, mertva plača, (nach *V.* letiščina, letišina).
Jahrgesell, der, letnik †.
Jahrgewächs, das, letno zelišče, zeliše, enoletnica.
Jahrhundert, das, stoletje, vek.
Jährig, *adj.*, léten, enoleten, eniga leta; jähriges Kind, Kalb, Lamm u. dgl., nach *V.* letnik, letnjak; weiblich, letnica; es ist nun jährig, daß er todt ist, zdaj je léto, kar je umerl.
Jahrknecht, der, letni, za leto najeti hlapec.
Jährlich, *adj.*, vsakoléten, leten; oblétен; jährlicher Gehalt, létna plača, letni zaslu-

žek; *adv.*, vsako leto, od leta do leta, iz léta v leto.

Jährling, der, létnik, letnjak.

Jahrlohn, der, letno plačilo, letna mezda.

Jahrmarkt, der, sejm, somenj (smenj); Geſchenk, kolači, auch smenj; einen Jahrmarkt bringen, sejma prinesti, kolačev s sejma prinesti.

Jahrmarktstag, der, somanji, smanji dan.

Jahrmeſſe, ſ. Jahrmarkt.

Jahrpacht, der, letni zakup ali štant.

Jahrpächter, der, letni zakupnik ali štantnik.

Jahrrechnung, die, letna številba ali rajtenga, vsakolotno rajtanje, račun; ſ. a. Zeitrechnung.

Jahrreihe, ſ. Jahresfolge.

Jahrrente, die, letni prihodek, dohodek.

Jahrſchuß, der, ſ. Jahrwuchs.

Jahrsfeſt, das, ſ. Jahresbegängniß.

Jahrstag, der, god, oblétnica, godišče, godiše.

Jahrsviertel, das, četertletje, trije mesci, kvatro*, *pl.*

Jahrszeit, die, letni čas, letna doba.

Jahrtauſend, das, tisoč let, tisočletje, tavžent let.

Jahrte, ſ. Gerte.

Jahruhr, die, letna ura.

Jahrvier, das, štiroletje, štiri leta.

Jahrweide, die, ſ. Gemeintrift.

Jahrweiſe, *adv.*, od léta do léta, létama.

Jahrwoche, die, (in der Bibel beim Propheten Daniel), sedemletje.

Jahrwuchs, der, eines Baumes, Jahrzirkel, letina; dieſe habend, letinast; nach der ſenkrechten Richtung des Jahrwuchſes bohren, nakol vertati; Zwerch durchbohren, napast vertati; Jahrſchuß, mladika, letorast.

Jahrzahl, die, létna številka, leto, létnica.

Jahrzehen, das, oder Jahrzehend, desetlétje, deset let, nach dem *Poln.* desetek let.

Jahrzeit, die, obletnica.

Jahrzins, der, letnina, letna davšóina.

Jahrzirkel, der, ſ. Jahrwuchs.

Jähzorn, der, nagla jeza, náglica, auch togota, togotnost, vihravost, nach anderu slav. Munda. gnevljivost, *serb.* a. osornost, naprasitost.

Jähzornig, *adj.* naglo jézen, nagle jéze, skipljiv, nagel, jadljiv (U. Kr.), vihrav, ihtav, togotljiv; ein jähzorniger Menſch, auch jeza; (*böhm.* prchlivy), pisanec.

Jakal, ſ. Schakal.

Jakob, u. ſ. f., ſ. Jacob u. ſ. f.

Jalapa, die, jalapa.

Jalapenwurzel, die, jalapin, jalapji koren.

Jalapin, das, jalapovina.

Jalouſie, die, ſ. Eiferſucht; Jalouſien, *pl.*, ein Gitter, mrežaste okenca, veternice, oblečnico, zatornice; ſ. a. Fenſtergitter; *poln.* zaslonki.

Jalouſietaube, die, golob-vrabec.

Jambe, der, jamb.

Jammer, der, der höchſte Grad des Weinens, stok, cviljenje, javkanje, javk, vék, tarnja, tarnanje, stokanje; ein hoher Grad des Elendes, réva, sila, nadloga, velika nesreča, žalost; in and. slav. Munda. beda; daß es ein Jammer war, da je bilo gorje; die fallende Sucht, božjast, padavica, bolezen sv. Balentina, padeča; ſ. übr. Fallſucht; das iſt Jammer Schade, velika škoda je, to je škoda velika, da —; ſ. Bedauern; — Menge.

Jammeranblick, der, žalostni pogled.

Jammerbild, das, podoba žalosti, reve.

Jammerblick, ſ. Jammeranblick.

Jammerbringend, *adj.*, ki napravi reve, nesreče.

Jammerer, der, stokalo, tarnaveo.

Jammererfüllt, ſ. Jammervoll.

Jammergebet, das, molitev s silnim stokam.

Jammergeheul, das, ſ. Jammergeſchrei.

Jamergeſang, der, žalostno potje, žalostna posem.

Jammergeſchrei, das, žalostni krik, vpitje, stok, cviljenje, vek, javk, tarnanje.

Jammergeſicht, das, žalostni, obžalovanja vredni obraz.

Jammergeſtalt, die, žalostna podoba; *fig.* revni človek.

Jammerhaus, das, hiša reve in nadloge.

Jammerkrank, *adj.*, od prevelike žalosti bolan.

Jammerleben, das, žalostno, revno življenje.

Jämmerlich, *adj.*, otožin, reven, žalostin, *serb.* jadan, bedan, tužan; jämmerlich ſchreien, ſ. Jammern; *adv.* revno, žalostno.

Jämmerlichkeit, die, revnost, otožnost, *serb.* jadnost.

Jammermenſch, der, revni človek, nesrečnež, nesrečnik.

Jammermüde, *adj.*, starnan, sestokan.

Jammern, *v. n.*, stokati, tarnati, javkati, vekati, cviliti, ječati, na glas žalovati in tožiti, *böhm.* nařekati, hořekovati; *serb.* jadikovati; *v. i.*, es jammert mich, smili se mi; du jammerſt mich, smiliš se mi, milo se te mi zdi; es jammert mich das Unglück dieſer Menſchen, ti nesrečni se mi smilijo; užalilo se mi je, žal mi jih je; ſ. Bedauern.

Jammern, das, stokanje, ſ. Jammer.

Jammernacht, die, žalostna, nesrečna noč.

Jammerruf, der, vpitje, vek.

Jammerſchickſal, das, nesreča.

Jammerſtimme, die, revni, žalostni glas.

Jammertag, der, žalostni, revni dan.

Jammerthal, das, solzna dolina, dolina solz, joka, nach *M.* revnôta.

Jammertod, der, žalostna smert.

Jammerton, der, ſ. Jammerſtimme.

Jammervoll, *adj.*, prežalostin, prereven, ves reven in nadložin.

Jammerwelt, die, žalostni svet.

Jammerwort, das, žalostna beseda.

Jammerzeit, die, žalostni čas.

Ja nein, das, da ne, do ne, na'a (nach *Pot.* aus dem „nein" nach der kärnt. Ausſprache).

Janhagel, ſ. Pöbel.

Janitſchar, der, janičar.

Janitſchar- in Zſtzgn. janičarski.

Janitſcharenmuſik, die, janičarska muzika.

Janken, *v. n.*, ſ. Winſeln.

Jänner, der, Januar, prosinec, prosenec, janvar, *serb.* séčanj, *böhm.* leden, *poln.* styczeń (styčenj), *Kaschub.* godnik, *russ.* janvar, nach *V.* prozimec, nach *Gutsm.* pervnik, novoletnik, zimec.

Jännerſchein, der, prosincov mlaj, mlaj v prosincu.

Jappen, *v. n.*, hlastniti, hlastati, hlapiti; ſ. a. Schnappen.

Jargon, ſ. Kauderwälſch.

Jäſchern, Jäſcht, ſ. Gäſchen, Gäſcht.

Jäſe, ſ. Alant (Fiſch).

Jasmin, der, jazmin.

Jasmin- in Zſtzgn. jazminov.

Jasminblatt, das, jazminovo pero.

Jasminblüte, die, jazminov evet.

Jasminöl, das, jazminovo oljo.

Jaspiren, ſ. Sprenkeln.

Jaspis, der, jaspis, jaspid, nach dem *Russ.* jašma, *böhm.* a. drahnle.

Jaspisachat, der, jašmasti abat.

Jaspisgut, das, jašmina †.

Jaspisopal, der, jašmasti opal.

Jaſſana, jasana.

Jatagan, der, atagan.

Jäten, ſ. Gäten.

Jäthaue, die, serpica, kopulja, pralica, ſ. a. Gäthacke.

Jauch, ſ. Gauch.

Jauche, die, gnojnica, ſ. Gauche.

Jauhart, Jauchert, das, ſ. Joch (als Feldmaß).

Jauchzen, *v. n.*, ukati, vriskati, (od) veselja kričati, *böhm.* viskati, jasati, plesati; nach *Gutsm.* (j)uckati; aufjauchzen, zaukati, vrisniti, zavriskati; *fig.* od veselja poskakovati, močno se veseliti.

Jauchzen, das, ukanje, vrisk, vriskanje.

Jauchzer, der, Ausruf, zauk, vrisk; Einer der jauchzet, ukaveo, ukač, vriskač, verächtlich ukalo, vriskalo.

Jaulen, Jaulen, *v. n.*, ſchreien, wie die Katzen, mijavkati, mijavkati; ſ. a. Heulen.

Jauner, ſ. Gauner.

Jauſe, die, malica, mala južina; ſ. a. Veſperbrot.

Jauſen, *v. n.*, maličati, malo južino imeti, jesti.

Jawort, das, privoljenje, privolitev, (privolitna) beseda; das Jawort von ſich geben, besedo dati, reči, de; reči, bom, hočem; privoliti v kaj, prikimati.

Je! *int.*, jej! i je! je nuu, bu biſt auch jung, eh! kaj pa de, ti si še mlad, to se ve, ti si še pač mlad; ſ. a. Ei!

Je, *adv.*, für jemals, zu irgend einer Zeit, kdaj; wer hat dies noch je gehört, kdo je še kdaj slišal kaj taciga; es iſt je einer ſchlechter als der andere, drug je slabši od druziga; je mehr und mehr, če dalje bolj; je mehr, je, — oder deſto mehr, bolj ko, več —, n. p. bolj ko je tekla kri, več je bilo kristjanov; je länger, je ſchlimmer, čedalje hujši, nach anderu slav. M. čem dalj, tem huje; je nachdem es ihm gut dünkt, kakor se mu zdi, (po tem), kakor; je nachdem, kakor kane, kakor pride, kakor bo; je nachdem es die Umſtände erfordern, po okoliščinah, okolišinah, kakor okoliščine naneso; je mehr ich ihm gebe, je mehr will er haben, več ko mu dam, več hoče imeti, oder kolikor več mu dam, tolikor več bi rad; er wird mir je länger je lieber, čedalje bolj se mi priljubnje, *serb.* sve mi se više mili; von jeher, od nekdaj; je ſieben und ſieben, po sedem in sedem; je zwei, po dva; ſie bekamen je zwei Aepfel, dobili so vsak po dve jabelki; je zuweilen, je zu Zeiten, v časih, *serb.* kadkada; ich habe dich je und je geſchätzt, vodno sim te spoštoval; je eher, deſto beſſer, pred ko bo, boljši bo.

Jedenfalls, *adv.*, po vsaki ceni, se ve da, etwa auch nach dem *Serb.* vsakakor, na vsak način, na vsako vižo*.

Jedennoch, ſ. Dennoch, Jedoch.

Jeder, *pron.*, ein jeder, vsak, sledenj, slehern, vsaktor, vsakdo, (*böhm.*, *poln.* u. *russ.* auch każdy); jeder von unſern Freunden, vsak izmed naših prijatlov; gib einem jeden etwas, daj vsakimu, slednjimu nekaj; Jedem das Seine, vsacimu svoje; Alle und Jede, vsi, kolikor in kar jih je.

Jederhand, Jederlei, *adv.*, vsake verste ali sorte, *serb.* svakojaki; ſ. a. Allerhand.

Jedermann, der, vsakdo, vsakteri, kdor si bodi; Jedermanns, kogar si bodi, *serb.* svačiji.

Jederzeit, *adv.*, vselej, vsak čas, vsigdar, vsikdar, vsakikrat.

Jedesmal, *adv.*, vsaki krat; ſ. Jederzeit.

Jedesmalig, *adj.*, vsakokraten, auch proti, sproti; ſ. Einzelnweiſe.

Jedoch, *conj.*, ſ. Doch; vender, pa, ali, to da, to de; ich könnte mehr ſagen, jedoch ich will ſchweigen, lahko bi kaj več povedal, ali naj zamolčim, to da zamolčim, pa raji zamolčim.

Jedweder, ſ. Jeder.

Jeglicher, ſ. Jeder.

Jeher, *adv.*, von jeher, od nekdaj, od začetka.

Jejun, ſ. Nüchtern.

Jelängerjelieber, das, ſ. Geißblatt.

Jemals, *adv.*, kdaj, nekdaj, kadar si bodi, kaki krat, kaki čas; wenn ich es jemals benöthigen ſollte, ko bi ga kdaj potreboval.

Jemand, *pron.*, kdo, nekdo, nek, neki človek, ein Jemand, nekdo, neki tujic; iſt Jemand da? ali je kdo tukaj? ich habe es jemand Unbekannten gegeben, nékimu neznanimu sim dal; Jemand anderer, drugi kdo; Jemandes, *serb.* nečiji.

Jemine, o Jemine! *int.*, o jemnasta, jemnosta!

Jenachdem, ſ. Je.

Jener, *pron.*, uni, una, uno, nach anderu slav. M. oni; in jener Welt, na unem svetu, na drugem svetu; an jenem Tage, tisti dan, tistiga dne; dieſer —, jener —, ta —, uni —; jener dort, uni lo; mich kümmert es nicht, was dieſer und jener darüber urtheilt, ni mi

mar, ne menim se zato, kaj bo kdo od tega mislil, kaj poreče ta ali uni; ihm fehlt jene Liebenswürdigkeit, welche die Bildung verleihet, nima ljubeznjivosti, ki jo daje omika; daß dich dieser und jener! da bi te vender!

Jenerlei, *adj.*, takošen, te verste, *serb.* onakov.

Jenner, s. Jänner.

Jenseit, Jenseits, *præp.*, na uni strani, unstran, unkraj, prek, nach *V.* unak (?); jenseits des Meeres, unstran morja, prek morja, za morjem; jenseits des Grabes, po smerti; jenseits werden wir uns wieder sehen, na unem svetu se bomo spet vidili; von jenseits, od une strani.

Jenseitig, *adj.*, unstransk, unostran, der, die Jenseitige, unostranec, unostranka, nach *V.*, unodec.

Jenseits, das, uni svet, posmertno življenje.

Jeremiade, die, žalostna pesem preroka Jeremija, žalovanje, jeremijada.

Jerichorose, die, jerihunska roža.

Jerum, *int.*, o jehta!

Jernsalemsartischocke, die, (Helianthus tuberosus), podzemeljske hruške.

Jernsalemskorn, s. Davidskorn.

Jesen, s. Jäse, Alant.

Jessel, s. Geißfuß.

Jesnit, der, jezuit.

Jesuitenkloster, das, jezuiški, jezuitovski samostan.

Jesuitenorden, der, jezuitovski red.

Jesuitisch, *adj.*, jezuitovsk.

Jesuitismus, der, jezuitizem.

Jesus, JEZUS.

Jesuschristuswurzel, s. Adlerkraut.

Jetton, s. Spielpfennig.

Jetzig, *adj.*, sadanj, zdanj, zdajšenj, sedajšenj, sadašenj; bri jetziger Zeit, dan današnji, v sedanjem času.

Jetzt, *adv.*, zdaj, sedaj, sada; eben jetzt, ravno; jetzt gleich, na ravnost, pri tej priči, na mesti; jetzt erst, še le zdaj, zdaj šo le; jetzt ist er da, precej, vsak čas pride; für jetzt, za sedaj, za zdaj; von jetzt an, od zdaj, od sih mal, od sih dob; bis jetzt, do zdaj, do sih mal, do sih dob; jetzt diesen, jetzt jenen, zdaj tega, zdaj uniga, tega pa uniga; *russ.* teper, nyné.

Jetzt, das, sedajnost, sedanjščina, sedanjšina.

Jetztmalig, s. Jetzig.

Jeweilig, *adj.*, s. Jedesmalig.

Jezt, s. Jetzt.

Jobber, der, mešétar.

Joch, das, eigentlich und figürlich, jarem, auch (nach *V.*) teléga, bei *Jan.* telege, *pl.* Ochsenjoch, vergl. *serb.* teljiga = kamba, dann igo (*altsl.* jarm u. igo); ein Joch Ochsen, jarem, plug, par volov; in das Joch spannen, vpreči, zapreči, vkleniti; davon sich losmachen, izkleniti se; unter das Joch bringen, podjarmiti, podvreči, spraviti v jarem, pod svojo oblast; unter dem Joche leben, v sužnosti, hlapčevstvu živeti; das Joch abschütteln, otresti jarem, osvoboditi se; es drückt sie noch das Joch, še jih obklada jarem; ein zum Tragen bestimmter Balken, blazina, podval-i, kobila; an den Brücken, pola, poli *pl.*; im Bergbaue, preklada. s. a. **Baujoch**; Jauchert, Morgen Landes, (in Oesterreich 1600 □ Klftr.), ral, oral, plng, dan zemlje, nach dem *Böhm.* jutro, im *Kroat.* ralo.

Jochband, das, rebro.

Jochbein, das, podočna kost, podočnica.

Jochbeladen, *adj.*, pod jarmam.

Jochbogen, der, oblok podočnice, podočni oblok.

Jochbrücke, die, most na polah.

Jochen, *v. a.*, jarmiti, s. **Unterjochen**.

Jochgeier, der, neka versta močnih skopcov.

Jochlos, *adj.*, brezjarmen.

Jochmuskel, der, jarmonična mišica.

Jochochs, der, jarmovec (*M.*), vprežni vol.

Jochpfahl, der, noga, kol (pri mostu), nach dem *Böhm.* mostnica.

Jochrebe, die, brajda.

Jochriemen, der, remen na jarmu; s. a. **Jochwirbe**.

Jochseil, das, das Seil, woran das Thier zieht, jarmovka; eine Ruthe zu dem Zwecke, kamba, *serb.* teljiga, auch teljig.

Jochträger, der, im Brückenbaue, blazina, mostna podval, (popreène bruna).

Jochwiede, die, gredelica, gož, gožka, jarmica, nach *Gutsm.* dega.

Jockei, der, fant.

Jocko, s. **Waldteufel**.

Jod, das, jod.

Jodkalk, das, jodovo apno.

Jodsäure, die, jodova kislina.

Jodsilber, das, jodovo srebro.

Johannis-, svetiga Janeza, Jovana.

Johannisapfel, der, ivanjača.

Johannisbeere, die, **Johannisbeerenstrauch**, der, (Ribes rubrum), ribez, ribej, grozdjiče, rudeče grozdjiče, laško, kurje kresno grozdjiče, die schwarze, černo grozdjiče; weiße, belo kresno grozdjiče; s. a. **Mehlbeere**.

Johannisblume, s. Gänseblume.

Johannis-Brod, das, rožič, *poln.* sladko strošje.

Johannisfest, das, krés, krésni dan; es begehen, kresovati.

Johannisfeuer, das, kres, kresni ogenj, (*altsl.* krés, Sonnenwende).

Johannisgleimche, s. Johanniskäfer.

Johannisgroschen, der, šentjanževec.

Johannisgürtel, s. Veitstanz.

Johannishändchen, das, (Polypodium aculeatum), bodeči oslad.

Johannis-Käfer, der, kresnica, svetlica, svetičica, nach *M.* a. janževica, ivanšica, ivanova muha.

Johanniskorn, das, ivanska rež.

Johanniskraut, das, (Hypericum perforatum), sv. Janeza roža, gospin cvet.

Johannisnacht, die, kresni večér, ivanja noč.

Johannisnuß, die, pozni oreh.

Johannisrogen, s. Johanniskorn.

Johannissegen, der, Abschiedstrunk, šentjanževec, šentjanževica.

Johannistag, der, svetiga Janeza dan.

Johannistraube, s. **Johannisbeere**.

Johanniswurm, der, (Cantharis noctiluca), svetlica, s. **Johanniskäfer**.

Johanniter, Johanniterritter, der, maltarski vitez, vitez reda svetiga Ivana.

Johanniterorden, der, red svetiga Ivana; s. a. **Maltheserorden**.

Jökel, der, vitriolov češarek.

Jolen, *v. n.*, s. Schreien.

Joll, s. **Artig, Hübsch**.

Jonasfisch, s. Haifisch.

Jonaskürbiß, s. **Flaschenkürbiß**.

Jongleur, s. **Gaukler**.

Jope, die, jopa*, jopica.

Josefsblume, die, kozja brada.

Jot, Jota, das, je.

Journal, das, Tagebuch, dnevnik, daevni zapiski, d. i. eine Zeitschrift, časnik†, novice. nach *V.* časnica, *serb.* u. *böhm.* novine.

Journalartikel, der, spis, spisek v časniku ali novicah; postavek ali ólenek v kupčijskem dnevniku.

Journalisiren, *v. a.*, v dnevnik vpisati, vpisovati, zapisovati.

Journalist, der, novičar, novinar, *merkant.* dnevničar†.

Journalistik, die, novičarstvo, novinarstvo, etwa a. časopisje, *poln.* dziennikarstwo.

Journalistisch, *adj.*, novinsk, časopisen.

Journalpost, s. Journalartikel.

Jovial, *adj.*, dobre voljo, vesel; wir waren sehr jovial, prav veseli, dobre volje smo bili.

Jovialität, die, veselje, dobra volja.

Jubarte, der, kit volook.

Jubel, der, vrisk; ukanje, velika, s krikam skazovana radost, radostni oglas.

Jubelbraut, die, etwa zlatoporočnica, zlatoporočna nevesta, drugoporočenka.

Jubelbräutigam, der, etwa zlatoporočni ženin.

Jubelbruder, der, veseljak.

Jubelei, die, vriskanje.

Jubelfeier, die, **Jubelfest**, das, veselica; s. **Jubiläum**.

Jubelfreude, die, velika radost, veliko, glasno veselje.

Jubelgesang, der, veselo petje, radostna pesem.

Jubelgeschrei, das, uk, krik, vrisk, nkanje, vriskanje.

Jubelgreis, der, petdesetnjak.

Jubelhochzeit, die, druga poroka, zlata poroka ali svatba.

Jubeljahr, das, svéto leto, milostno leto, leto milosti.

Jubelsant, der, uk, krik, vrisk.

Jubellied, das, s. **Jubelgesang**.

Jubelmesse, die, druga nova maša.

Jubeln, *v. n.*, ukati, vriskati; aufjubeln, zaukati, zavriskati; ves biti v veselji, radovati se, vescliti se; s. a. **Jauchzen**.

Jubelpaar, das, zlatoporočni, v drugo poročeni ženini.

Jubelpforte, die, svetoletne vrata, (ki se le v svetim letu odpró v Rimu).

Jubelprediger, der, **Jubelpriester**, duhoven, ki poje drugo novo mašo, mašnik petdesetnik.

Jubelpredigt, die, **Jubelrede**, die, pridiga, govor o svetem letu, o kakem veselem godovanji.

Jubelruf, s. Jubelgeschrei.

Jubelschmaus, der, pojedina, gosti o kakem godu, in O. Kr. auch somenj (eigentl. Jahrmarkt).

Jubelselig, *adj.*, preblažen.

Jubelstimme, s. Jubellaut.

Jubeltag, der, god, dan veselja.

Jubelvoll, *adj.*, preradosten.

Jubilant, der, petdesetnjak, jubilant.

Jubiläum, das, sveto leto, leto milosti, petdesetoletni, stoletni praznik, petdesetoletnica, stoletnica.

Jubiliren, *v. n.*, s. **Jubeln**; *v. a.*, einen Beamten, postaviti v mir s polno plačo ali penzijo; ein jubilirter Beamte, urednik v miru ali počitku, izsluženec s (polno) plačo ali penzijo,

Juch! *int.*, ju! **Juch hei!** ju ju!

Juchart, s. Jauchert.

Juchheien, *v. n.*, s. Jauchzen.

Juchten, s. Juftica.

Juchtmaß, das, merilo oglja na plavžih.

Juchzen, s. Jauchzen.

Jückeln, *v. n.*, serbljati.

Jucken, *v. n.* u. *i.*, serbeti, eigentl. sverbeti, nach *M.* auch ómeti, šćemeti; *böhm.* u. *poln.* auch svediti; die Haut juckt mich, koža me serbi; juckend beißen, von Wunden, brideti; zu jucken anfangen, zaserbeti; ein wenig jucken, poserbeti; der Buckel juckt ihn, serbi ga, rad bi jih dobil, skupil; die Ohren jucken ihn, rad bi kaj slišal; *v. a.* u. *r.*, (jücken), praskati se, dergniti se, krempati se.

Jucken, das, serbež, serbenje; eine juckende Stelle am Leibe, serbečina; Krankheit, serbečica, s. **Krätze**.

Juckerei, die, serbenje, serbečica.

Jucks, s. Jux.

Judaisiren, *v. n.*, **Jüdeln**, juditi, židariti, ciganiti, po judovsko delati, govoriti.

Judaism(us), der, **Judenthum**, das, židovstvo, judovstvo, judovska lastnost, beseda.

Judas, Juda, Judež, izdajavec.

Judasgruß, der, nezvesti, izdajavski, judežev pozdrav.

Judaskuß, der, izdajavski poljubljej.

Judasohr, das, bezgova goba, židovo uho.

Jude, der, jud, nach dem *Altsl.* u. allen anderen slav. M. žid. (im *Poln.* in Kanzelleien als Prädicat starozakonny); Jude werden, pojuditi se; s. a. **Wucherer, Betrüger**.

Judelei, die, ciganjenje, ciganstvo.

Judeln, s. Judaisiren.

Judenapfel, s. Adamsapfel.

Judenart, die, judovska šega; nach Judenart, po judovsko, židovsko.

Judenbekehrer, der, spreobraćavec judov.
Judenbeckel, Judenbocke, s. **Judenkirsche.**
Judenfest, das, judovski praznik, god.
Judengasse, die, judovsko ulice.
Judengemeinde, die, judovska občina, judovšina, judovščina, židovščina, židovšina.
Judengesicht, das, judovski obraz.
Judenglaube, der, judovska véra.
Judenharz, s. **Judenpech.**
Judenhochzeit, die, judovska svatba.
Judenkind, das, judovski otrok, jude.
Judenkirchhof, der, judovsko pokopališče.
Judenkirsche, die, (Physalis Alkekengi), punčice, nach dem *Russ.* mehunka, in St. mošnjičnik.
Judenkleidung, die, judovska obleka.
Judenland, das, Judovsko, judovska dežela, Judeja.
Judenleim, s. **Judenpech.**
Judenmanier, s. **Judenamt.**
Judennuß, s. **Pimpernuß.**
Judenpech, das, zemeljska, pozemeljska smola, klej.
Judenrath, der, judovsko svetovavstvo.
Judenrichter, der, judovski sodnik.
Judenschaft, die, judovščina, judovšina, judovstvo, židovstvo, judjo, *pl.*
Judenschleier, der, judovsko ogrinjalo.
Judenschule, die, judovska učilnica, judovska shodnica, sinagoga, *fig.* velik šunder.
Judenspieß, der, velika odertija in skorija.
Judensprache, die, judovski, hebrejski jezik.
Judenstadt, die, judovsko mesto.
Judensteuer, die, judovski, židovski davek.
Judentempel, der, s. **Judenschule.**
Judenthum, das, judovstvo, judovska vera.
Judenwucher, der, velika odertija, jemanje prevelikih obresti od posojenih dnarjev.
Judenzins, der, velika obrest, lihva†.
Judicat, das, sodba, sojena reč.
Judication, die, razsojanje; als Aburtheilung, obsodba, obsojenje.
Judicialiter, *adv.*, po sodnii, pred sodnijo, sodbeno.
Judiciell, *adj.*, sodben, pravosodenj†.
Judiciren, s. **Richten.**
Judicium, das, razsodba, razsodnost.
Jüdin, die, judinja, židovka.
Jüdisch, *adj.*, judovsk, nach allen andern slav. M. židovsk; jüdisch-deutsch, židovska nemščina.
Juften, der, eine Art russischen Rindleders, juftina, juhtina, juftovina, jufta, *russ.* juft-i.
Jugelbeere, die, s. **Heidelbeere.**
Jugend, die, mladost, mlade leta; junge Personen beiderlei Geschlechtes, *coll.*, mladi ljudje, mladina, nach dem *Serb.* u. *Poln.* mladež-i; Jugend hat nicht Tugend, mladost je norost; in meiner Jugend, v mojih mladih letih, *serb.* za moje mladosti; von Jugend auf, an, iz mladiga, od mladih nog, nach *M.* od mladih rok.
Jugend-, in Zsstgn., mladostni, — mladosti, — za mladost.
Jugendalter, das, mladost, mlade leta.
Jugendanmuth, die, ljubeznjivost, milina mladosti.
Jugendbekannte, der, znanec iz mladiga, od detinstva; die, znanka od mladih nog; wir sind Jugendbekannte, poznamo se že od mladih let.
Jugendbild, das, podoba mladosti.
Jugendblüte, die, cvet mladosti, perva mladost; er ist in seiner vollen Jugendblüte, *serb.* v največem je naponu; opasao sé snagom.
Jugendbraus, der, naglost, vrenje mladosti.
Jugendbuch, das, bukve za mladost.
Jugendeifer, der, gorečnost, vnetost mladosti.
Jugendeindruck, der, vtisok v mladosti.
Jugenderinnerung, die, spomin (iz) mladosti.
Jugendfehler, der, pogrešek, pregrešek mladosti.
Jugendfeuer, das, ogenj, žar mladosti, živost, vnetost mladih let.
Jugendfleiß, der, marljivost v mladih letih.
Jugendfreude, die, veselje, veselica mladosti.
Jugendfreund, der, prijatel iz mladih lét, od mladosti, prijatel mladino, mladih.
Jugendfreundin, die, prijatlica (prijateljica) iz mladih let, prijatlica mladine.
Jugendführer, der, vodnik mladinc.
Jugendfülle, die, vollkommene Ausbildung des Körpers, berhkoba, razcvet mladosti, *serb.* a. napon.
Jugendgefährte, der, tovarš (tovariš) iz (v) mladosti, verstnik iz mladosti.
Jugendgefährtin, die, tovaršica iz mladosti.
Jugendgenosse, s. **Jugendgefährte.**
Jugendgeschäft, das, opravilo mladine.
Jugendgestalt, die, mladeneč, mlada podoba.
Jugendglanz, der, mladostna lepota.
Jugendglut, die, s. **Jugendfeuer.**
Jugendgreis, der, mladi starec.
Jugendheitere, die, veselost mladosti, vesela mladost.
Jugendhimmel, der, zlati čas mladosti, raj mladosti.
Jugendhitze, die, s. **Jugendfeuer.**
Jugendjahre, *pl.*, mlado leta, leta mladosti.
Jugendkraft, die, jakost, čverstost mladosti.
Jugendleben, das, mladost, *serb.* mladovanje.
Jugendlehrer, der, učnik mladine.
Jugendlenz, der, pomlad, spomlad življenja, doba mladosti.
Jugendlich, *adj.*, mladeošk, mlad, mladosten, mladovit, mladikast; zart, nežen; jugendlich werden, pomladiti se, omladiti se.
Jugendlichkeit, die, mladostnost, mladovitost.

Jugendliebe, die, ljubezen v mladosti, mlada ljubezen.
Jugendlust, die, s. **Jugendfreude.**
Jugendnebel, der, der Zustand der Täuschung, Einbildung, in welchem man sich häufig in der Jugend befindet, mladostna dozdevnost, dim mladosti.
Jugendparadies, das, raj mladosti.
Jugendreiz, der, mik, mikavnost, ljubeznjivost, milota.
Jugendröthe, die, rudečost v mladosti.
Jugendschmuck, der, mladostni kinč.
Jugendschön, *adj.*, mlad in lep, oveteče mladosti.
Jugendschönheit, die, lepota mladosti, mlada lepota.
Jugendschwank, der, šala mladosti.
Jugendsinn, der, mladost.
Jugendspiegel, der, izgled mladosti.
Jugendstärke, die, krepkost, overstost mladosti.
Jugendstreich, der, **Jugendstück**, das, delo (nepremišljeno) mladosti; fantovska; Jugendstreiche machen, rojiti, neumne, nepremišljene delati v mladih letih.
Jugendsünde, die, mladostni greh; greh mladosti.
Jugendtaumel, der, norost mladosti.
Jugendtraum, der, sanjo mladosti.
Jugendtrotz, der, kljubava, upornost mladosti.
Jugendwange, die, mlado, oveteče lice.
Jugendwelt, die, mladina, mladost, *serb.* mladež.
Jugendwerk, das, bukve za mladino, za mladost.
Jugendzehnt, der, mladinska desetina, mladinina.
Jugendzeit, die, mladost, mlade leta, mlada doba, čas mladosti.
Jujube, die, (Rhamnus zizyphus), zizole.
Juks, s. **Jux.**
Julbars, der, amerikanski tiger.
Julius, Juli, der, mali serpan, juli; *serb.* serpanj, *poln.* lipiec, *böhm.* červeneo, *russ.* julj, nach *Gutsm.* sant, sedemnik.
Julusläufer, der, nach *Sul.* mlinar.
Jung, *adj.*, mlad; wieder jung werden, pomladiti se; jung werden, omladiti se, omladeti; (scherzw.), roditi se; sich jung stellen, mlad(iga) se delati, mladiti se; solange du jung bist, dokler si mlad, v mladosti; Jung und Alt, staro in mlado; junges Gemüse, zelenje, *serb.* mladušica; junges Holz, mlad les, mladovje, mladikovina; dazu bist du zu jung, zato si še premlad, saj še nimaš zob zato; jung gewohnt, alt gethan, mlado delo, stara navada; ein junger Mensch, mladeneč, mlad človek, mladič; junge Leute, mladina, auch mladost; junger Herr, gospodičič; junge Herrschaft, gospodičiči, gospodičine; wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen, kakoršno gnjezdo, taka ptica, kakor oče, tako sin; er hat jung geheirathet; mlad se je oženil, zgodej se je oženil; die junge Gans, gosji drob; ein junger Hund, šoene, šene; eine junge Katze, mače; ein junger Adler, orlič; junge Hühner, pišoeta, pišeta, pišcanci; u. drgl. durch die entsprechende Formation; jünger werden, mlajšati se; s. a. **Jüngste.**
Junge, der, mladič, mladec, deček, fantič, fant, fante, (nach *V.* hlapčič); Lehrjung, učenec, in ll. Kr. a. učenik; was die Jungen nicht wissen, erfahren sie von den Alten, kar (česar) mladi ne vejo, jim stari povejo; die Jungen und die Alten, mladi in stari, staro in mlado; das Kind ist ein Junge, moško je (otroče); s. a. **Bursche, Knabe.**
Junge, das, von Thieren, mlado, *coll.* mladi, mladina, s. a. **Jung**; Junge werfen, mlade imeti, storiti, von Schweinen, oprasiti se, von Hunden, Wölfen, oščeniti se; auch (besonders von Katzen), okotiti se, kotiti, s. a. **Werfen**; das Junge der Gans, drob.
Jungemagd, die, mala dekla.
Jungen, *v. n.*, mlade imeti; s. a. **Werfen.**
Jüngen, *v. a.*, s. **Verjüngen.**
Jungenarbeit, die, delo mladiga, dečkov opravek, novakovo délo.
Jungenhaft, Jungenmäßig, *adj.*, dečku, fantalinu primeren.
Jungenhaftigkeit, die, dečarija, otročije.
Jungenjahr, s. **Lehrlingsjahr.**
Jungenliebe, die, ljubezen do mladih.
Jungenpossen, Jungenstreiche, *pl.*, otročije, dečarije; s. a. **Jugendstreich.**
Jünger, der, učenec, vérnik.
Jüngerin, die, učenka, mlajša.
Jüngerschaft, die, učenstvo, učenci.
Junges, s. **Junge**, das.
Jungfer, die, (virgo), devica; Mädchen, deklica, dekle, auch deklič, dekelce, dečla; eine alte Jungfer, staro dekle; die nackte Jungfer, s. **Herbstzeitlose**; die verfluchte Jungfer, kačji pastir, s. a. **Wegwarte**; Jungfer im Grünen, im Busch, zamorski kumin, *russ.* u. *poln.* černuška; Jungfern werfen oder machen, ein Spiel, da man platte Steine auf die Oberfläche des Wassers so wirft, daß sie wieder aufspringen, žabico sekati, žabo skakati, skakljati; als Ehrentitel wird es im Slov. nicht übersetzt.
Jungfer-, Jungfern-, in Zsstgn., deviški, dekliški.
Jungferapfel, der, devičnik, deklica.
Jungferbiene, die, s. **Jungfernschwarm.**
Jungferbirn, die, punica, devičnica.
Jungferblei, das, pervi svinec.
Jungferbraten, der, nach *V.* ribica, s. a. **Lendenbraten**, *poln.* polędvica.
Jungfererde, die, čista ali gola zemlja (brez druzih primesi), deviška zemlja ali perst.
Jungferfinger, der, s. **Goldfinger.**
Jungferglas, s. **Frauenglas.**
Jungfergold, das, čisto, *serb.* suho zlató.
Jungferhaar, s. **Mäusegerste.**
Jungferhäutchen, das, **Hymen**, deviška kožica, deviška loputa *(M.)*, *russ.* matična preponka.
Jungferhonig, der, devičnikov med; mladi, čisti, najboljši med, bela, čista sterd.

Jungferhopfchen, der, hmelj pervoletnik.
Jungferkäfer, ſ. **Frauenkäfer.**
Jungferlich, *adj.*, ſ. **Jungfräulich**; jungferlich thun, nach *V.* kakor nevésta deržati se.
Jungfermilch, die, deviško mleko.
Jungfernelle, die, dekliški nagelj*.
Jungfernkloſter, das, ženski samostan.
Jungfernknecht, der, babež, vasovavec, (*Sul.* ženar).
Jungfernkrankheit, die, ſ. **Bleichſucht.**
Jungfernkranz, der, deviški venec, *fig.*, devištvo.
Jungfernkraut, das, ſ. **Bertram.**
Jungfernöl, das, naj čiſtejši laško olje, samotok.
Jungfernquick, das, samorodno živo srebro.
Jungfernraub, der, nach dem *Serb.* otmica, odpeljava (odpeljica) dekleta.
Jungfernſchlange, die, ſ. **Hausſchlange.**
Jungfernſchloß, ſ. **Jungfernhäutchen.**
Jungfernſchule, die, dekliška šola, šola za dekleta.
Jungfernſchwarm, der, der erſte von einem Stocke im Sommer, pervi pevec; nach *V.* pevec; ein Schwarm von dieſem Schwarme in eben demſelben Sommer, devičnik.
Jungfernſchwefel, das, samoraslo žeplo.
Jungfernſtand, der, devištvo, dekliſtvo, deviški stan, dekliški stan.
Jungfernwein, der, samotok, samomaščina, samomašina.
Jungferöl, das, ſ. **Jungfernöl.**
Jungferqueckſilber, ſ. **Jungfernquick.**
Jungferraub, ſ. **Jungfernraub.**
Jungferſchaft, die, ſ. **Jungfrauſchaft.**
Jungferſchloß, das, ſ. **Jungfernhäutchen.**
Jungferſchwarm, der, ſ. **Jungfernſchwarm.**
Jungferwachs, das, čisti vosek.
Jungfrau, die, devica, *serb.*, deva, devojka; die heilige Jungfrau, Dovica Marija, *serb.* blažena devica; adelige Jungfrau, gospodična; als Ehrenwort wird es im Slov. nicht überſetzt; als Jungfrau ſterben, v devištvu umreti, ſ. a. **Jungfer**, als Sternbild, devica.
Jungfrauähnlich, ſ. **Jungfräulich.**
Jungfraubaum, ſ. **Eichtbaum, Stinkbaum.**
Jungfraugleich, ſ. **Jungfräulich.**
Jungfräulich, *adj.*, devišk, dekliſk; der jungfräuliche Stand, ſ. **Jungfernſtand.**
Jungfräulichkeit, die, devištvo.
Jungfrauſchaft, die, der Stand, devištvo, dekliſtvo, *russ.* dévstvo.
Junggeſell, der, bei Handwerkern, mlajši hlapec, eine unverheirathete Mannsperſon, samec, neženjenec, gewöhnl. fant; ein reiner Junggeſell (praktiſch unſchuldig), deviſk fant, devičnik, ein Hageſtolzer, devec (*Zal.*), nach *M.* doklič (?) (in Kr. = Mädchen).
Junggeſellenſchaft, die, fantovstvo, neženjeni stan, brezženstvo.
Junggeſellenſtand, der, neženjeni, nezvezani, samsvojni stan; im Junggeſellenſtande leben, samsk, neožen̄jen živeti, biti.
Jungheit, die, mladost.
Jungknecht, der, mali hlapec.
Junglaub, das, berst, berstovje.
Jüngling, der, mladenič, mladič, fant; *böhm.* mladenec; mancher Jüngling übertrifft am Verſtande einen Greis, nach *Gutsm.* tudi mladenič starjake sodi.
Jünglingfriſch, *adj.*, živ, čverst kakor mladenec.
Jünglingsalter, das, mlade leta, mladeništvo, doba mladenča.
Jünglingsbart, der, mah, *serb.* nausnica.
Jünglingsblick, der, pogled mladenča, bistri, živi pogled.
Jünglingsblume, die, (Gnaphalium arenarium), smilj, smilje.
Jünglingsjahre, *pl.*, mladost, mlade leta, leta mladenča.
Jünglingſchaft, die, mladeništvo.
Jünglingsgeſtalt, die, postava mladenča.
Jünglingstraum, der, sanje mladenča, mladosti.
Jünglingszeit, die, mlada doba.
Jungmeiſter, der, mladi mojster, mladi meštar.
Jungſchnabelig, *adj.*, mladokljun.
Jüngſt, *adv.*, uni dan, nekrat, nedavno, te dni, v kratkem, nach *V.* a. novič, *poln.* u. *böhm.* onegda, *serb.* onomadne, ovo danah; jüngſt gegeben, undanji, unodanji.
Jüngſte, *superl.* von jung, naj mlajši; der jüngſte Tag, sodnji, sodni, poslednji dan; das jüngſte Gericht, poslednja sodba, *russ.* strašnyj sud; der jüngſte Sohn, mazinec, niedr. zlatorit, *serb.* mlezinac, mezimac, zlatorit; die jüngſte Tochter, mazinka, mezimica; Ihr jüngſtes Schreiben, Vaše poſledne, undanje pismo.
Jüngſtgeboren, ſ. **Jüngſte.**
Jungthier, das, bei den Jägern, košutica.
Jungvieh, das, mladina; beim Hornvieh, junec, junica, a. telica, *serb. coll.* junad.
Jungwerfer, der, polž živorodec.
Junior, *adj.*, mlajši.
Junius, **Juni**, der, rožni ovet, juni (juoij), rožnik, kresnik; *serb.* lipanj, *poln.* czerwiec, *böhm.* červen, *russ.* junj, nach *Gutsm.* šestnik, prašnik.
Juniusfäfer, **Juniläfer**, der, ſ. **Johannisfäfer.**
Junker, der, junger Herr, gospodičič, žlahtni gospodičič, mladi žlahtnik ali plemič.
Junkerblume, die, ſ. **Enzian.**
Junkerleben, das, življenje žlahtniga gospodičiča.
Junkermäßig, *adj.*, kakor gospodičič.
Junkern, *v. n.*, živeti, možovati kakor gospodičič.
Juno, die, Jovina, Juno (pri *Rimlj.*).
Junosvogel, der, čopasti pav.
Jupe, die, ſ. **Joppe.**
Jupiter, der, Jupitor (pri *Rimlj.*), bei den heidn. Slav. (analog), Perun.
Jupitersfiſch, ſ. **Zubarte.**
Jura, *pl.*, pravoznanstvo, pravstvo, Jura, *geol.*, jura.

Juraformation, die, jurska tvorina.
Juraſſiſch, *adj.*, jursk.
Jurat, der, jurat, *kroat.* bilježnik banskoga stola.
Juridiſch, *adj.*, pravoznansk, pravdoznansk, pravosloven.
Jurisdiction, die, oblast, sodnost, ſ. a. **Gerichtsbarkeit**; Gerichtsbezirk, sodnji okraj; der **Jurisdicent** ſelbſt, sodnja gosposka.
Jurisdictionsgebühr, die, oblastnina †, plačilo za oskerbovanje sodnje oblasti.
Jurisdictionsnorm, die, pravilnik sodnje oblasti.
Jurisdictionsobrigkeit, die, oblastna, pristojna gosposka.
Jurisdictionsrecht, das, pravica sodnosti.
Jurisprudenz, die, pravdoznanstvo, pravoznanstvo, pravoslovje.
Jurift, der, (nach dem *Böhm.* u. *Poln.*) pravnik, pravdoznanec, pravoznanec, pravdoslovec, nach dem *Russ.* postavoznanec; ſ. a. **Rechtsgelehrter.**
Juriſtiſch, *adj.*, praven, pravdoznansk; eine juriſtiſche Perſon, skupna oseba.
Jury, die, porota, ſ. **Geſchwornengericht.**
Jus, das, pravstvo, pravoznanstvo, ſ. a. **Fleiſchbrühe.**
Juſt, *adv.*, ravno, ravno kar, ravno tatodi, ſ. **Eben.**
Jüſter, der, (Cyprinus latus), androga.
Juſticiär, ſ. **Juſtiziarius.**
Juſtification, die, ſ. **Rechtfertigung.**
Juſtificiren, *v. n.* u. *r.*, rechtfertigen, opravičiti, opravičevati, pravičiti koga, se; eine Rechnung, ſ. **Berichtigen**; einen Miſſethäter, ſ. **Hinrichten.**
Juſtiren, *v. a.*, uravnati, kakor gre, prav napraviti, popraviti, vpraviti kako reč.
Juſtirer, ſ. **Berichtiger.**
Juſtiz, die, pravica; Rechtspflege, nach dem *Russ.* pravosodje; oskerbovanje, izveršenje pravice.
Juſtiz-, in Zſtgn., pravosodnji.
Juſtizbeamte, der, pravosodnji urednik.
Juſtizcommiſſair, der, pravosodnji komisar.
Juſtizdienſt, der, pravosodnja služba.
Juſtizetat, der, izkaz stroškov za pravosodje.
Juſtizfach, das, pravosodje, pravosodnji oddelek.
Juſtizgeſchäft, das, pravosodnje opravilo.
Juſtizgeſetzgebung, die, pravosodnje postavodavstvo.
Juſtizgeſetzſammlung, die, zbirka pravosodnjih postav.
Juſtizhof, der, sodišče, sodiše; oberſter, naj višja sodnija.
Juſtiziarius, der, Juſtiziár, pravosodnik; ſ. a. **Gerichtshalter.**
Juſtiziariat, das, pravusodstvo, pravosodnji ured.
Juſtizmann, der, sodnik, pravosodnik.
Juſtizminiſter, der, minister pravosodja.
Juſtizminiſterial-Erlaß, razpis, razglas ministerstva pravosodja.
Juſtizminiſterialrath, der, svétnik, svetovavec pravosodnjiga ministerstva.
Juſtizminiſterium, das, ministerstvo, ministerij pravosodja, pravosodnje ministerstvo.
Juſtiznorm, die, pravosodnje pravilo.
Juſtizpflege, ſ. **Rechtspflege.**
Juſtizrath, der, pravosodnji svetovavec, svétnik.
Juſtizreform, die, poprava pravosodja.
Juſtizſenat, der, pravosodnji odbor.
Juſtizſtelle, die, pravosodnja oblast(nija) ali gosposka, sodnija.
Juſtiztabelle, die, pravosodnji razkazek.
Juſtizweſen, das, pravosodje, pravosodnje zadeve, reči.
Juvia, die, jovija.
Juwel, das, **Juwele**, die, Edelſtein, dragi kamen, žlahtni kamea, juvel*; dragotina; Juwelen, drago kamnje, drage reči, ſ. a. **Geſchmeide**; nach *Sul. serb.* dragulj.
Juwelengewicht, das, vtež, vaga za drago kamnje.
Juwelenhandel, der, terštvo z dragim kamnjem, dragotinarstvo.
Juwelenhändler, der, ſ. **Juwelier.**
Juwelenkäſtchen, das, skrinjica ali škatljica za drago kamnje, za dragotine.
Juwelenkunſt, die, umetno vdelovanje, vdevanje dragiga kamnja.
Juwelenladen, der, prodajavnica draziga kamnja, dragotinarnica.
Juwelenring, der, perstan z dragimi kamni.
Juwelenſchmuck, der, liſp ali lepotičje z dragimi kamni.
Juwelier, der, juvelir*, dragotinar, vdelovavec draziga kamnja, nach *Sul.* draguljar.
Jux, der, šala, burka, gluma; ſ. a. **Schmutz, Betrug.**
Juxen, *v. a.*, po nepravem dobičkariti.
Juxta, zraven, poleg.
Juxtapoſition, die, primérjanje.

K.

Kaa, ſ. **Hütte, Verſchlag.**
Kaat, ſ. **Pranger.**
Kabale, ſ. **Cabale.**
Kabbeln, *v. n.*, von der See, nach dem *Serb.* zburkati se, ko se valovi zaganjajo drug v druziga.
Kabel, die, an den Wagenwinden, kávelj; ein Tau, verv (na tri stremene na ladijah);

s. a. **Ankertau**; Loos, loz*, srečka †, *serb.* ždreb — i; delež kake robe, ki se prodaja po srečki.

Kabelbier, das, ol, kuhan po versti, kakor jo je nstanovila srečka.

Kabelgat, das, vervnjak (predel ladije).

Kabeljau, Kabliau, der, (Gadus morhua), nach dem *Böhm.* morski oslek; nach dem *Russ.* treska; gedörrt, Stockfisch, polenovka, tepeo.

Kabelkleid, das, ovoj sidrenjaco (sidrine vervi).

Kabellänge, die, sto in dvajset sežnjev (mornarska mera).

Kabeln, *v. n.*, vadljati se; s. **Losen**; *v. a.*, po srecki deliti kaj.

Kabelraum, der, s. **Kabelgat**.

Kabelseil, Kabeltau, das, s. **Kabel, Ankertau**.

Kabelung, s. **Losung** (das Losen).

Kabelwiese, die, po srecki razdeljeni pašnik.

Kabestan, der, **Gangspille**, eine senkrechte Winde, nach *V.* pokončno vretêno.

Kabinet, s. **Cabinet**.

Kabus, Kabuskraut, s. **Kopfkohl**.

Kabuse, die, das Kerngehäuse des Obstes, pešôišce, pecíše.

Kachel, die, kahla* (auch *poln.* u. *böhm.*), slepica, slepec, modelnica, etwa a. pecnica †, peonjak †, (*Gutsm.* pecnjaček), (*russ.* izrazeo); eine alte Kachel, babšce, babše, babon; s. a. **Baumwanze**.

Kachelform, die, kalup za kahle, za slepice, podnice.

Kachelofen, der, poó s slepicami, s kahlami.

Kack, *adj.*, gol.

Kacke, die, kaka, cloveôjek.

Kacken, *v. n.*, kakati, podelati se.

Kackhaus, das, s. **Abort**.

Kackstuhl, der, s. **Leibstuhl**.

Kadaver, der, von Menschen, (mertvo) truplo, merlic, mertvoo; von Thieren, mertvina, s. a. **Aas**.

Kaddig, s. **Wacholder**.

Kader, der, im Oesterreichischen der Koder, oder Gober, loža (*Zalok.*), podbradek, nach *Sul. serb.* podvoljek, nach *V.* jadro, žloganje.

Käfer, der, nach dem *Altsl., Poln.* u. *Böhm.* hrošc, gew. keber*; nach *M.* žužek, žižala, žužanka, žuželka.

Käferchen, das, kebriček, kebric, žužcek, hroščic.

Käferente, die, (Colymbus minor), mala potapljavka, mali pandirek, nach *V.* savski potapljavec, goslar.

Käferlarve, die, **Käferraupe**, die, ostúdnik, beli cerv, auch cerv schlechtweg.

Käfermuschel, die, nach dem *Russ.* bajdarka.

Käferwurz, die, (Scrophularia nodosa), cernobina, s. a. **Braunwurz**.

Kaff, das, pléve, *pl.*, mekine, posevki; s. a. **Brack**, das.

Kaffee, der, káva (auch *poln.*, *böhm.* u. *serb.*), kofé, *russ.* kofej.

Kaffee- in Zsgn. kavin, za kavo.

Kaffeeaufsatz, der, posodje za kavo.

Kaffeebau, der, sajenje, ravnanje kave, kavoreja †.

Kaffeebaum, der, kavino drevo.

Kaffeebesuch, der, prihod na kavo.

Kaffeebohne, die, kavino, kofétovo zerno, nach *Gutsm.* turški bob.

Kaffeebraun, *adj.*, dunkelbraun, cadast, sajast, sajev, osmojene barve; rujavkast kakor kava.

Kaffeebrett, das, podnos † za kavo.

Kaffeebruder, der, kavopiveo, kofetir.

Kaffeebüchse, die, etwa kavnik, kofetnik.

Kaffeeerbse, die, eine Art Zuckererbse, cicerka.

Kaffeefarben, s. **Kaffeebraun**.

Kaffeegeräth, das, oprava za kavo.

Kaffeegeschirr, das, posodje za kavo.

Kaffeegesellschaft, die, seja pri kavi, kofetirska družba.

Kaffeehaus, das, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* kavarnioa, kofetarija.

Kaffeekanne, die, roóka, verček, kangla* za kavo.

Kaffeekessel, der, kotel, kotlic za kavo.

Kaffeekocher, der, kavar.

Kaffeelöffel, der, žlioica za kavo, mala žlica.

Kaffeemaschine, die, samovar za kavo.

Kaffeemann, s. **Kaffeebruder**.

Kaffeemühle, die, mlin, mlinček, žernek (žernce) za kavo.

Kaffeesatz, der, kavina grampa, gošca, goša.

Kaffeesäure, die, kavina kislina.

Kaffeeschale, die, skudelica, casioa za kavo, kavnica.

Kaffeescheuk, der, kavar, kavarnik, kofetar.

Kaffeeschenke, die, s. **Kaffeehaus**.

Kaffeeschwester, die, kavopivka, kofetirka.

Kaffeeservice, s. **Kaffeegeschirr**.

Kaffeesieder, der, s. **Kaffeeschenk**.

Kaffeesurrogat, das, nadomestek kave.

Kaffeetasse, die, s. **Kaffeeschale**.

Kaffeeteller, der, pladenj (*gen.* pladnja, in U. K.) za kavo.

Kaffeetisch, der, miza za kavo.

Kaffeetopf, der, pisker, loneo za kavo.

Kaffeetrichter, der, oedilo, oedilka za kavo.

Kaffeetrommel, die, praživnica, smodivnica za kavo.

Kaffeetuch, das, pert za kavo.

Kaffeewirth, Kafetier, der, s. **Kaffeeschenk**.

Kaffeezeug, s. **Kaffeegeräth**.

Kaffein, das, kavovina †.

Käfich, Käficht, Käfig, der, Vogelbauer, kletka, gajbica, ticnik; s. a. **Gefängniß**.

Käfichboden, der, kletke dno.

Käfichmacher, Käfichverkäufer, der, kletkar.

Kafiller, der, s. **Abdecker**.

Kafillerei, s. **Abdeckerei**.

Kaftan, der, ein türkisches Oberkleid, kaftan.

Kahl, *adj.*, im Allg. ohne Haare, Wolle, Federn u. dgl., gol, *poln.* lysy; ein kahles Kinn, gola brada; am Kopfe, plešev, pleš, plešiv; plešast, goloverh, celav, s. a. **Glatzig**; kahler Kopf, plešasta glava, pleša, s. **Glatze**; kahl werden, ogoliti se, goliti se; am Kopfe, oplešiveti, očelaveti; ein kahler Berg, gola gora, golicava, golovec, golež; ein kahler Ort, golicava, goljava, plešina, pleša; kahle Bäume, golo, obletelo drevje; kahles Tuch, izlizano, odergnjeno, ogoljeno sukno; arm, siromašen, gol in nag, reven, boren; ein Paar kahle Groschen, nekoliko revnih grošicev; eine kahle Entschuldigung, prazen izgovor; ein kahles Schiff, brez verví.

Kahlbart, der, golobradec.

Kahlbärtig, *adj.*, golobrad, (*serb.* cosav).

Kahlfleckig, *adj.*, tu in tam gol.

Kahlflügelig, *adj.*, golokril.

Kahlhaut, die, gola koža.

Kahlhäutig, *adj.*, gole, gladko kože.

Kahlheit, die, golost, golota; am Kopfe, plešivost, plešavost, celavost, pleša; izlizanost; kahle Stelle, goljava, golicava, plešina.

Kahlkopf, der, plešec, plešoglav, celavec, goloveršec, gologlavec, nach *M.* a. liško; gologlava ščuka, šuka; gologlavi jastreb.

Kahlköpfig, s. **Kahl**.

Kahlrücken, der, gololednica.

Kahlschwanz, der, golorépka.

Kahlwerden, das, plešiveuje.

Kahm, Kahn, der, birsa, plesnoba na vinu (*poln.* kožuh), kan*.

Kahmen, *v. n.*, plesneti, plesniveti, birsati so.

Kahmig, *adj.*, plesnev, birsast, kanast*.

Kahn, der, ein Fahrzeug ohne Verdeck, oln, oeln (in allen slav. M.), *dim.* Kähnchen, colnic, olnicek.

Kahnbein, das, olnicasta kost.

Kahnförmig, *adj.*, colnast, colnicast, olnu podoben.

Kahngeld, das, colnina.

Kahnkielschnecke, die, colnic.

Kahnmacher, Kahnverkäufer, der, colnar.

Kahr, die, obracilo; halbe Kahr, polobracilo (pri voznikih); der, posoda, korito.

Kai, der, **Kaje**, die, obrežina, obrežje; privarovano, priterjeno, zidano prirecje, *russ.* naberšnaja; s. a. **Deich**.

Kaigeld, das, nakladnina, davek od nakladanja in razkladanja ladij.

Kaiken, der, s. **Dohle**.

Kaimeister, der, obrežinar†.

Kaiser, der, cesar; Kaiser sein, cesariti, cesarjevati; zum Kaiser machen, pocesariti; der türkische Kaiser, nach dem *Serb.* turški car; über des Kaisers Bart streiten, klati se zavolj gole kosti, prazno slamo mlatiti; wo nichts ist, hat auch der Kaiser das Recht verloren, kjer ni videti, ni vzeti (*Pot.*), kjer nic ni, tudi cesar nic ne dobi (*Zal*); kjer nic ni, je brez davka in O. K.; des Kaisers, cesarjev.

Kaiser-, in d. Zsgg., cesarski.

Kaiseradler, s. **Königsadler**.

Kaiserapfel, der, cesar (jabelko).

Kaiserbirn, die, cesarica (hruška).

Kaiserburg, die, cesarski grad, cesarski dvor, cesarjevo stanovališce, stanovališe.

Kaiserfink, der, cesarski ščinkovec, šinkovec.

Kaiserfleisch, das, prekajeno meso.

Kaiserfliege, die, cesarska muha.

Kaisergroschen, der, cesarski groš, avstrijanski groš.

Kaiserhaus, das, cesarska hiša, rodovina.

Kaiserheer, das, cesarska vojska.

Kaiserin, die, cesarica; als Kaiserin regieren, cesariciti; Kaiserin Mutter, mati cesarica.

Kaiserkrone, die, cesarska krona; (Pflanze) cesarski venec.

Kaiserlich, *adj.*, cesarsk; gut kaiserlich, cesarju udan; kaiserlich leben, po gosposko živeti; kaiserlicher Prinz, cesarjevic; kaiserliche Prinzessin, cesarjevicina; kaiserliche Majestät, presvetli cesar, cesarsko velicanstvo, cesarost (nar. pes.); die Kaiserlichen, cesarski vojaki.

Kaiserling, der, (Agaricus caesareus), Herrnschwamm, žerdaua (*Vodn.*), karželj.

Kaiserlos, *adj.*, brez cesarja, (ki nimajo cesarja).

Kaisermantel, der, cesarski plašc, plajš.

Kaiserpflaume, die, cesarska sliva.

Kaiserreich, das, cesarstvo.

Kaisersalat, der, velika, cesarska salata.

Kaiserschnitt, der, izrez deteta, cesarski rez; *russ.* cesarska operacija, cesarski prerez (nach Dr. *Bl.*).

Kaiserschwamm, der, s. **Kaiserling**.

Kaisersohn, der, cesarjevic.

Kaiserstaat, der, cesarska deržava.

Kaiserthee, der, cesarski caj.

Kaiserthum, das, cesarstvo, nach dem *Serb.* cesarjevina.

Kaisertitel, der, cesarsko ime.

Kaisertochter, die, cesarjevicina.

Kaiserwahl, die, volitev, voljenje cesarja, izbor, izbiranje cesarja.

Kaiserwort, das, cesarska beseda, obljuba.

Kaiserwürde, die, cesarstvo, cesarska cast.

Kaiserwurz, die, (Astrantia Imperatoria), jašcerioa, aškerica, nastebec, a. vsedobro.

Kaiserzahl, die, s. **Indiction**.

Kajaputöl, das, kajaputno olje.

Kajüte, die, kajuta, izba (v ladii), nach *V.* auf den Lastschiffen des Savestromes, prag.

Kal, der, s. **Pranger**.

Kalabn, der, kakadu.

Kalabumschel, s. **Käfermuschel**.

Kalao, der, huhor. kakao, kaka.

Kalaobaum, der, kakao, kakaovnik.

Kalaobohne, die, kakaovo zerno, kakaov bob.

Kalaobutter, die, kakaovo maslo.

Kalaofarben, *adj.*, kakaove farbe, pepelnat.

Kalaopflaume, die, zlatožir †.

Kalaoseife, die, kakaovo mjilo.

Kalen, s. **Gackern**.

Kalerlak, der, Albinos, belin, albin; s. a. **Schabe**.

Kakocholie, die, zložolčje †.
Kakodämon, der, bes, hudi duh.
Kakodyl, das, kakodil.
Kakodylsäure, die, kakodilova kislina.
Kakophonie, s. **Mißklang, Uebellaut.**
Kalabasse, die, tikva.
Kalabaum, der, kalaba,
Kalander, der, s. **Calander.**
Kalanderlerche, die, (Alauda calandra), laški škerjanec, kalandra.
Kalav, der, kljnnorog †.
Kalb, das, tèle, Kälbchen, telce, telotce; ein männliches, auch teliček, teléek, junček; ein weibliches, telica, junica, teličica; ein dummer, kindischer, ungeschickter Mensch, tele, teleban. telóboc; ein Kalb Moſis, volek; das Kalb abſetzen, abbinden, tele odstaviti, odstavljati, *serb.* odbiti; ein Kalb werfen, oteliti se, teliti (auch obraviti se); das Kalb in die Augen ſchlagen, durch Worte beleidigen, zameriti se komu govoreč rosnico, zbosti ga z besedo (*cfr.* resnica oči kolje); mit eines Anderu Kalbe pflügen, s tujimi rokami kače loviti; ein Kalb machen oder anbinden, pokozlati se; die Kuh mit dem Kalb bekommen, nosečo vzeti.
Kalb-, Kälber-, Kalbs- i. d. Zſtzgn. teléčji.
Kalbe, die, telica, junica, jalovica.
Kalben, (Kälbern) *v. n.*, oteliti se (auch obraviti se, obwohl dieß etymol. auf das Schaf hindeutet), teliti (se), storiti; unglücklich, povreči, zvreči, poleči.
Kälberbraten, s. **Kalbsbraten.**
Kälberdrüſe, s. **Kalbsdrüſe** u. s. f.
Kälberfang, der, den Kälberfang geben, zaklati jelena v grodi.
Kälberhaft, *adj.*, teléčji, telétast, telebavast, telebast, norčav, neumen kakor tele, kakor vol.
Kälberhirt, der, telečji pastir.
Kälberkäufer, der, teletar, teličar; er iſt ein Kälberkäufer, teličari, teletari.
Kälberkropf, der, (Chaerophyl. silvest.), trebelje, trebelika.
Kälberkuh, die, breja krava.
Kälberlamm, s. **Mutterlamm.**
Kälbermagen, s. **Kalbslab.**
Kälbermilch, s. **Kalbsdrüſe.**
Kälbern, *adj.*, teléčji; kälbernes Fleiſch, teléčje meso, auch teletina.
Kälbern, *v. n.*, (ſ. **Kalben**); alberne Poſſen treiben, norčevati se, šale zbijati, burke, otročije, otročarije uganjati; s. a. **Speien.**
Kälberpreis, s. **Kalbsdrüſe.**
Kälberſtall, der, teléčji hlev, telečnjak.
Kälberſtoß, der, teléča gujat.
Kälberzahn, der, diejenigen Zähne, welche die Kinder mit auf die Welt bringen, teléčji zób; in der Bank. nach dem *Poln.* zobek, zobkovanje, *russ.* trojerézi, *pl.* m.
Kalbfell, das, teléča koža, telétina, teletovina; dem Kalbfelle folgen, vojak, soldat biti (prav zaprav: iti za bobnam).
Kalbfelltornister, der, telečnjak, *Serb.* teléčjak.
Kalbfleiſch, das, teléče meso, telétina, teléče ſchlechtw.
Kalbfleiſchlachs, ſ. **Rothlachs.**
Kalbfleiſchtalk, der, rudečkasti lojnik †.
Kalbleder, das, telétovina, telétina, teléče usnje.
Kalbledern, *adj.*, iz teléčjiga usnja.
Kälblein, ſ. **Marienkäfer.**
Kalblunchs, der, karakalj.
Kalbsauge, das, teléče, debelo oko.
Kalbsäugig, *adj.*, telečjih, debelih oči.
Kalbsbein, das, telečja noga.
Kalbsbraten, der, pečena telétina, teléčja pečenka.
Kalbsbröschen, das, ſ. **Kalbsdrüſe.**
Kalbsbrühe, die, teléčja juha (polivka).
Kalbsbruſt, die, teléče persi, teléče grodi.
Kalbsdrüſe, die, prozlec, nach *Sul.* persnjak, *poln.* mleczko cielęce.
Kalbsfuß, der, telečja noga.
Kalbsgekröſe, ſ. **Gekröſe.**
Kalbsgeſchlinge, das, teléčji drob.
Kalbsiſap, der, ſ. **Saturei.**
Kalbskeule, die, ſ. **Kälberſtoß.**
Kalbskopf, der, telečja glava.
Kalbslab, das, sirišče, siriše, auch želodček; ſ. a. **Lab.**
Kalbsmilch, ſ. **Kalbsdrüſe.**
Kalbsnaſe, ſ. **Löwenmaul.**
Kalbsſchlägel, der, teléče pleče, bedro.
Kalbsviertel, das, telečja četert, četert teléta; ſ. a. **Kälberſtoß.**
Kalbzeit, die, telitev.
Kaldaunen, *pl.* vampi, *pl.* ſ. **Kuttelfleck.**
Kaldaunenkrämer, der, drobar.
Kaldaunenfreſſer, Kaldaunenſchlucker, der, *fig.* stradavec; revež.
Kaleidophon, das, kaleidofon.
Kaleidoſkop, das, kaleidoškop.
Kalekut, der, kalekutiſcher Hahn, ſ. **Truthahn.**
Kalen, ſ. **Bellen.**
Kalenda, die, koleda.
Kalende, die, (in Preußen), bira.
Kalender, der, pratika, kolendar, koledar.
Kalendermachen, ſ. **Grillen** (fangen).
Kalendermacher, der, pratikar, koledarnik.
Kalendern, *v. n.*, die ganze Woche ſchmauſen, popivati, pijančevati, piti, ves teden po kerčmah vlačiti se.
Kaleſche, die, koleselj, kolesen, nach dem *Russ.* u. *Poln.* koleska, *böhm.* kolesnice.
Kalfatbank, die, zasmaljavska klop na ladii.
Kalfateiſen, das, železno orodje zasmaljačev.
Kalfaterer, der, zasmaljač, smolivec ladij.
Kalfatern, *v. a.*, zasmoliti, (smoliti) ladije, nach dem *Russ.* konopaèiti, luknje zatikati in mašiti s smolo in klejem.
Kalfathammer, der, zasmaljavsko kladivo.
Kali, das, kali, pepelik †, putašelj*, Salzkraut, slanica.
Kalialaun, der, pepelični galun.
Kaliber, das, ſ. **Caliber.**
Kaligrün, das, pepelikovo zeleno.
Kalihydrat, das, pepelikov hidrat.
Kalilauge, die, pepelikov lug.

Kalifalz, das, pepelikova sol.
Kalifeife, die, mjilo iz pepelika.
Kalium, das, pepelik.
Kaliumhyperoxyd, das, pepelični prekisanec.
Kaliumoxyd, das, pepelični okisanec.
Kalk, der, apno, vapno; japno, *serb.* auch kreč, *russ.* izvest-i; Kalk brennen, apno žgati, paliti; Kalk löſchen, apno gasiti; gelöſchter Kalk, gašeno apno; ätzender Kalk, živo apno; der Wein führt Kalk bei ſich, vino je apneno; er kommt in den Kalk, v zadregi je.
Kalkanwurf, der, apneni omet.
Kalkartig, *adj.*, apnast, apnenast.
Kalkartigkeit, die, apnonost.
Kalkäſcher, der, bei den Gärbern, lužna kad, lužna jama.
Kalkbank, ſ. **Löſchbank.**
Kalkbeere, ſ. **Waſſerholunder.**
Kalkboden, der, apnene tla, apnena zemlja, *Zal.* apnenka.
Kalkbrennen, das, žganje apna.
Kalkbrenner, der, apneničar, apnar (auch Kalkwerkäufer).
Kalkbrennerei, die, žganje apna, apnarija; ſ. a. **Kalkofen.**
Kalkbruch, der, eig. **Kalkſteinbruch**, lom apnenika, jama, kjer se kamnje za apnenice lomi ali koplje.
Kalkbrühe, die, belež, apnena kaša.
Kalken, *v. a.*, poapniti, apniti, v apnu močiti.
Kalken, *adj.*, ſ. **Kalkig.**
Kalkerde, die, apnena perst, zemlja, apnenka, apnenina, nach *Zal.* apnica.
Kalkfaß, das, beček za apno.
Kalkflechte, die, apnenasti lišaj.
Kalkflins, ſ. **Baſalt.**
Kalkgebirge, das, apnena gora, apnene gore.
Kalkgrube, die, apnica, apnena jama.
Kalkguß, der, apneni poliv.
Kalkhaltig, *adj.*, apnat.
Kalkhandel, der, apnarija; Kalkhandel treiben, apnariti.
Kalkhändler, der, apnar.
Kalkhütte, die, ſ. **Kalkofen.**
Kalkhydrat, das, apneni hidrat.
Kalkicht, *adj.*, dem Kalke ähnlich, apnast, apnenast.
Kalkig, *adj.*, Kalk enthaltend, mit Kalk beſchmutzt, apnat, vapnat, japnat, apnen, apnovit.
Kalkkelle, ſ. **Mauerkelle.**
Kalkkochſalz, das, solnokisla apnenina.
Kalkkoralle, die, apnena koravda.
Kalkkübel, der, brentica za apno.
Kalklager, das, apneni sklad.
Kalklauge, die, apneni lug.
Kalklöſchen, das, gašenje apna.
Kalklöſcher, der, gasivec (apna).
Kalkmalerei, ſ. **Frescomalerei.**
Kalkmehl, das, apnena štupa, moka, apneni prah.
Kalkmeiler, der, apnena kopa.
Kalkmergel, der, apneni lapor ali soldan.
Kalkmeſſer, der, apnemérec, odmérjavec (apna).
Kalkmilch, die, belež.
Kalkmörtel, der, apnena mešta, malta*, mort*.
Kalkmühle, die, stopa ali mlin za mavec.
Kalkofen, der, apnenica.
Kalköl, das, apneno olje.
Kalkputz, der, likanje z apnam.
Kalkrahm, der, apneni skerlup.
Kalkſalz, das, apnena sol.
Kalkſand, der, mevka, pesek za malto.
Kalkſchaufel, die, lopata za apno.
Kalkſchiefer, der, apnena plošca, ploša, škerl.
Kalkſeife, die, apneno mjilo.
Kalkſinter, der, apnena kaplina, siga.
Kalkſpath, der, nach *V.* vežek, vešek; vledeneni apnenec (*Dež.*).
Kalkſtein, der, apnenik, apnenec; blauer, sinji kamen, sinjic.
Kalkſteinbruch, ſ. **Kalkbruch.**
Kalktheil, der, apneni del.
Kalkvitriol, der, žeplokisla apnenina.
Kalkwaſſer, das, apnena voda, voda apnenice.
Kalkwurf, der, omet, ometanje z apnam.
Kalkzuſchlag, der, primes apna.
Kalleologie, ſ. **Schönheitslehre.**
Kalligraph, der, lepopisec.
Kalligraphie, die, lepopisje.
Kalligraphiſch, *adj.*, lepopisen.
Kallös, *adj.*, žuljav.
Kallus, ſ. **Schwiele.**
Kalm, *adj.*, miren. tih.
Kalm, der, Windſtille auf der See, tihota (na morji).
Kalmank, der, kalamanka.
Kalmanken, *adj.*, kalamankast.
Kalmäuſer, der, ein Menſch, welcher ſich einſam einem nuhaltenden Nachdenken oder Grillen überläßt, zamišljenec, sanjavec, kujavec, *poln.* odludek; ſ. a. **Grillenfänger**; ein Knauſer, potuhujenec, skopin, skopar, skopuh.
Kalmäuſern, *v. n.*, žideti kje v samoti, tičati ves zamišljen, kujati se; ſ. a. **Knauſern.**
Kalmen, *v. n.*, mirovati.
Kalmiren, ſ. **Beruhigen.**
Kalmus, der, kolmež, kolmeš, *böhm.* persni koren.
Kalo, ſ. **Calo.**
Kalomel, ſ. **Calomel.**
Kalt, *adj.*, merzel, fühl, hladen, auch studen (čez tri vode studene, nar. pes.), zimen (eig. winterlich); frostig, mrazen; kalt werden, vom Wetter, omerzniti, merzniti, mraz se dela, mraz nastaja; von warmen Speiſen, shladiti se, razhladiti se; ein wenig kalt werden, ohladiti se, pohladiti se; es iſt kalt, merzlo je, mraz je, zebe; eiskalt, zmerzuje; ein kalter Schlag, Donnerſchlag ohne zu zünden, vodena strela; Jemanden kalt machen, koga umoriti, ubiti, pokonèati, ugonobiti koga; mir iſt kalt, zebe me, mraz mi je; kaltes Wetter, merzlo, mraz, *serb.* studen, *f.*; das kalte Fieber, merzlica, ſ. a. **Fieber**; von kalter Natur ſein, merzel, ledén biti; ſein Betragen iſt ſo kalt, tako merzel, neobčutljiv,

mertev, mlačen je; tako merzlo se vede; sich kalt stellen, merzlo se deržati; ihm ward dabei kalt und warm, mraz in vročina sta ga preletovala, prehajala; es lief mir kalt über die Haut, mraz me je spreletel; den Ofen kalt thun, peč ohladiti, ogenj primanjšati; er hat so etwas Kaltes in seinem Wesen, tako nekakšno merzel je; kalte Liebe, hladna, merzla ljubezen; kalte Fährte, star sled; kalter Brand, s. **Brand**; kalt machen, pohladiti, ohladiti, shladiti, hladiti; kalt empfangen, merzlo sprejeti; die Füße werden mir kalt, v noge me začenja zebsti; er blieb kalt dabei, hladne krvi, miren je bil.

Kaltblütig, *adj.*, težko taljiv, težko raztopljiv.

Kaltblütig, *adj.*, hladnokerven, hladen, merzel, hladne, merzle kervi, (nach *V.* nasomni?); ein kaltblütiger Mensch, merzel, ledén človek, *serb.* mlakonja.

Kaltblütigkeit, die, hladnokervnost, hladnota, hladna, merzla kri.

Kaltbruch, der, kerhkost železa, kadar se shladi.

Kaltbrüchig, *adj.*, kerhek, kerhak, etwa hladnokerhek.

Kälte, die, Winterkälte, mraz, zima; Kühle, hlad, hladnost, hladnota, hladno; die Eigenschaft der Körper, merzlota; die Kälte des Wassers, merzlota vode, studenost; bei großer Kälte, v hudem mrazu, ko je močno zeblo; ich ziehe die Kälte einer großen Hitze vor, rajši imam, če zebe, kakor pa če je prevroče; trockene Kälte, suh mraz, suhomrazica, golomrazica; ich fühle Kälte an den Füßen, v noge mo zebe, po nogah mi je mraz; die Finger erstarrten mir vor Kälte, persti so mi premerli od mraza, od premraza; er fühlt Kälte im Leibe, mrazi ga po životu; die Kälte nimmt zu, mraz raste, huji prihaja, nastaja; nimmt ab, lăšt nach, odjenjuje, manjša se; *fig.* mit Kälte ansehen, hladno, merzlo, hladnokervno gledati na kaj, neobčutljivo, mlačno, mertvo; es herrscht eine gewisse Kälte zwischen ihnen, nekako pisano se gledata, sperla sta se; vor Kälte zittern, dergetati.

Kältegrad, der, stopnja merzlote.

Kalten, *v. n.*, s. **Erkalten**; es kaltet, mrazi.

Kälten, *v. a.*, hladiti, prehlajati; es kältet, mrazi; mraz raste.

Kältepole, *pl.*, merzli poli ali tečaji.

Kaltfreundlich, *adj.*, hladno, merzlo prijazen.

Kaltgierig, *adj.*, (*mont.*), žeplenat.

Kaltgründig, *adj.*, merzel, merzlih tal.

Kaltherzig, *adj.* hladnosercen, merzlosercen, merzliga serca, kamenitiga, ledéniga serca.

Kaltherzigkeit, die, merzlosercnost, ledenoserčnost, merzlo, hladno, ledeno serce.

Kältlich, *adj.*, merzloten, mrazoten, namerzel, merzloben, hladen, merzikast.

Kältlichkeit, die, mrazotnost, merzlotnost.

Kältling, der, zmerzljač, zmerznjenec; leden, merzel, mlačen, mertev, neobčutljiv človek.

Kaltmeißel, der, sekač.

Kaltschale, die, merzlo vino ali pivo z nadrobljenim kruham in cukram.

Kaltschlächter, der, s. **Abdecker**.

Kaltschlagamboß, der, hladno nakovalo.

Kaltschmied, s. **Messingschmied**.

Kaltsinn, der, merzloba, mlačnost, hladnost.

Kaltsinnig, *adj.*, merzel, merzloben, mlahav, mlačen, merzliga serca, *waidm.*, pes, ki sled popušča.

Kaltsinnigkeit, die, merzloserčje, merzlost, s. **Kaltsinn**.

Kaltsprung, der, pokotiua.

Kaltwasser, das, merzla, studena voda.

Kaltwasserbad, das, kopelj, kopanje v merzli vodi.

Kalupe, die, ein schlechtes Haus, koča, bajta, bednica.

Kalviner, Kalvinist, der, kalvinec.

Kalvinisch, *adj.*, kalvinsk.

Kalzedon, der, kalcedon, (dragi kamen).

Kamander, der, vrednik.

Kamaschen, Camaschen, *pl.*, dokolenke, dokolenice, kamašnje, (*poln.* zakolanka, nagolenica).

Kameel, das, nach andern slav. M. velblod, (*altsl.* velbąd), gew. kamela.

Kameelbock, der, neka indijanska divja koza.

Kameelfliege, die, dolgovratka†.

Kameelführer, der, s. **Kameeltreiber**.

Kameelgarn, das, preja iz kocin velblodje koze, tudi angorske koze.

Kameelhaar, das, velblodja dlaka.

Kameelhals, der, velblodov vrat.

Kameelhalsfliege, auch **Kameelhals**, s. **Kameelfliege**.

Kameelhengst, der, velblod (sameo).

Kameelkuh, die, velblodica (auch *poln.*).

Kameelparder, der, žirafa.

Kameelspinner, der, auch Kameelmotte, Kameelraupe, vratanka†.

Kameelstrauß, s. **Strauß**.

Kameelsdorn, der, černikasta akacija.

Kameelshaut, die, velblodovina, velblodova koža.

Kameelstute, die, kamela, velbljodica.

Kameeltreiber, Kameelwärter, der, velblodar, kamelar, (*poln.* wielbląd nik).

Kameelziege, die, velblodja koza, angorska koza.

Kamelblume, die, s. **Kamille**.

Kamelot, der, kamlot.

Kamerad, s. **Camerad**.

Kameral, n. s. f., s. **Cameral**.

Kamille, die, (Matricaria chamomilla), kamilica, *poln.* rumiansk, *russ.* romaška.

Kamillenöl, das, kamilično olje.

Kamillenthee, der, kamilovec, kamilični čaj (kamilice za pijačo).

Kamillentrank, der, pijača iz kamilic narejena.

Kamillenwasser, das, kamilična voda.

Kamin, der, Schornstein, dimnik; im einem Zimmer gemauert, leva, auch lov, (nach *Linhart* lava), komin; Feuer im Kamin machen, v levi zakuriti.

Kaminbrett, das, pokrov, ploh.

Kaminfeger, der, dimnikar.

Kaminfegerlohn, der, ometnina, dimnikaršćina, dimnikaršina.

Kaminfeuer, das, ogenj v levi.

Kamingeld, das, s. **Herdgeld**.

Kaminplatte, die, plošča, ploša leve.

Kaminröhre, die, železni dimnik.

Kaminschirm, der, zaslon na levi.

Kaminsteuer, s. **Herdgeld**.

Kaminthüre, die, s. **Kaminbrett**.

Kamisol, s. **Camisol**.

Kamm, der, der oberste Theil eines Dinges, an den Thieren, grebén; auch *anatom.* grebén; des Hahnes, grebén; Bergkamm, sleme, herbet; in der Mechanik die Zähne an der Stirnfläche des Kammrades, palec, zob; das Werkzeug die Haare zu kämmen, glavnik, in ll. Kr. auch češelj, etwa auch česalo, česavnik; ein dichter Kamm, gosti glavnik; ein weiter Kamm, redki glavnik; nach *Jarn.* razčesavnjak; bei den Webern, das Blatt, grebén, berdo; ebendaselbst die leinenen Schnüre, ničavnice; *pl.* s. **Kammlitze**; bei eben diesen die Trodbel, das Dromt, konci, *pl.* nach *Šul.* ureznici; die Stiele an den Weintrauben, abranek, trepelje, petlja, obzobek; die Wolle damit zu kämen, gredaše, gredešc *pl.*, greben, grebenica, mikavnica, nach *Gutsm.* derzej, nach *V.* rablica (n. glavnik); die Samenkapseln vom Lein abzureißen, s. **Flachskranse**; am Schlüssel, brada; am Pferde, greben, vratni rob; Kammhaare, griva; Kamm des Ackers, herbet; Einen über den Kamm hauen, obregniti se v koga, zarežati nad kom; der Kamm schwillt ihm, greben mu raste; Alle über einen Kamm scheren, enako ravnati z vsimi; *mont.* terdno kamnje, ki se pod rahljejšim pokaže.

Kammadler, der, grebenati orel (v južni Ameriki).

Kammartig, *adv.*, glavniku podoben, grebenast.

Kammbank, s. **Kammbrett**.

Kammblatt, das, berdo, greben.

Kammblume, die, s. **Kamille**.

Kammbohrer, der, sveder palčnik.

Kammbrett, das, polica.

Kämmbrett, das, česalka (pri kerznarjih).

Kammbürste, die, ščetka za glavnike, (s ktero se čistijo).

Kammeidechse, die, grebenati kušoar, kušar.

Kammeisen, das, kamnarsko kresalo, nach *Šul.* oškert.

Kämmellamm, der, gredašice.

Kämmeln, *v. a.*, gredašati, s. **Krämpeln**.

Kämmen, *v. a.*, mit dem Haarkamme, očesati, počesati, česati; die Wolle, grebenati, mikati, gredašati, ahljati; den Kopf kämmen, česati se; Einen kämmen, obdelati ga, ozmérjati ga; mit Kämmen verdecken, začesati, mit Kämmen heraus bringen, izčesati.

Kämmer, der, česavec; **Kämmerin**, die, česavka.

Kammer, die, s. **Höhlung**; **Schlafkammer**, čumnata, kamra, kamrica, Zimmer, Speisekammer, Pulverkammer, Herzkammer, s. diese; Augenkammer, očesni predal; Reichstagskammer, zbornica; Handelskammer, kupčijska zbornica; Hofkammer, s. dieses; im Gewehre, ognjišče; Kammer in der Kanone, nach dem *Russ.* rakovina; Kammer des Fuchses, luknja; Schatzkammer, zakladnica; Bücherkammer, knjižnica, u. dgl.

Kammeradvokat, s. **Kammeranwalt**.

Kammeramt, das, kamerni ured, kamerna služba.

Kammeranwalt, der, kamerni zagovornik ali pravdnik, s. a. **Fiscal**.

Kammerband, das, doljni pas pri kanonah.

Kammerbeamte, der, kamerni urednik.

Kammerbecken, der, s. **Nachttopf**.

Kammerbediente, s. **Kammerdiener**.

Kammerblume, die, s. **Kamille**.

Kämmerchen, das, čumnatica, izbica, kamrica.

Kammerdiener, der, hišni, posteljnik.

Kammerdienerin, die, hišina, posteljnikova žena.

Kämmerei, die, kamernija, mestna gospodarnica, dohodarnica †.

Kämmereicasse, die, mestna dnarnica.

Kämmereieinkünfte, *pl.*, mestni dohodki.

Kämmerer, der, ključar, nach dem *Böhm.* kamernik, kamerir; **Kämmerin**, die, ključarjeva (žena).

Kämmererswürde, die, ključarstvo.

Kammerfrau, die, posteljnica, hišina.

Kammerfräulein, das, dvorska gospodična.

Kammergefälle, *pl.*, kamerni dohodki.

Kammergericht, das, kamerska sodnija.

Kammergraf, der, etwa kamerni župan.

Kammergut, das, s. **Domäne**.

Kammerherr, der, s. **Kämmerer**; **Kammerherrin**, klujčarjeva žena.

Kammerjäger, der, kamerni lovec.

Kammerjungfer, die, hišina, posteljnica.

Kammerjunker, der, mladi posteljnik (žlahtniga rodu), s. a. **Page**.

Kammerkapelle, die, domača cérkvica; domača muzika.

Kammerkasse, die, kamerska dnarnica.

Kammerknabe, s. **Page**.

Kammerlakei, der, dvorni služabnik.

Kammerlehen, das, kamerski fevd ".

Kammerleute, *pl.* hišni, posteljniki.

Kämmerling, der, s. **Kämmerer**.

Kammermädchen, das, hišina.

Kammermagd, die, hišina, dekla.

Kammermeister, der, dohodar †.

Kammermensch, das, hišina, dekla.

Kammern, *v. a.*, prepažiti, pregraditi.

Kammerpräsident, der, predsednik kamere.

Kammerprokurator, der, kamerni zagovornik ali zavetnik, kamerni prokurator.

Kammerprokuratur, die, kamerna prokuratura, s. a. **Fiscalamt**.

Kammerrath, der, kamerski svetovavec.
Kammerrechnungsführer, der, etwa dohodarski števílbar, poštevnik.
Kammersänger, der, dvorni pevec.
Kammerschreiber, der, kamerni, dohodarski pisar.
Kammerschlüssel, der, zlati ključ, kamernikov ključ.
Kammersecretär, der, kamerski tajnik.
Kammerstück, das, top za kamnje.
Kammerstuhl, der, s. **Nachtstuhl.**
Kammerthür, die, vrata od kamre, čumnate.
Kammertopf, s. **Nachttopf.**
Kammertuch, das, kambrik.
Kammertrauer, die, manjši žalost (na knežjem dvoru).
Kammervogtei, die, s. **Kammergut.**
Kammerwagen, s. **Landkutsche.**
Kammerwesen, das, s. **Cameralwesen**, deržavno dohodarstvo †; reči, ki se tičejo deržavnih dohodkov.
Kammerzahlmeister, der, dvorni, kamerni izplačevavec.
Kammerzofe, die, s. **Kammerjungfer.**
Kammfarn, s. **Milzkraut.**
Kammfett, das, šijna mast, maščoba, mašoba.
Kammförmig, *adj.*, grebenast.
Kammfutter, Kammfutteral, das, tok za glavnik.
Kammgras, das, (Cynosurus cristatus), grebenica.
Kammhaar, das, *coll.*, Kammhaare griva.
Kammhacken, der, (nied. für Genick), zatilec.
Kammheuschrecke, die, grebenata kobilica.
Kammhorn, das, grebenati žužek.
Kamkäfer, der, rogáč.
Kammkraut, das, (Bellis perennis), marjetica.
Kammlerche, die, s. **Haubenlerche.**
Kämmlinge, *pl.*, izčeski, koenji, ki ostajajo v grebenu, v gredašah.
Kammlitze, die, bei den Webern, ničavnica, ničavnice *pl.*, (auch ničnice, nitčnice).
Kammmacher, der, glavničar; grebenar; gredašar.
Kammmacherhandwerk, das, glavničarstvo; grebenarstvo.
Kammmuskel, (Pectineus), miška sramniga grebena.
Kammnase, die, mračnik.
Kammrad, das, palčno kolo.
Kammraupe, die, obrankovica †.
Kammreiher, der, s. **Fischreiher.**
Kammrichter, der, ravnilo za gredaše, gredešc.
Kammrücken, der, gašarica, gaščarica, ašcerica grebenača.
Kammschachtel, s. **Kammfutter.**
Kammschaft, der, grebenovo deržalo, grebenišče, grebeniše.
Kammschneidemaschine, die, glavnikorez.
Kammscherentrabbe, die, kalapa *.
Kammschnecke, die, polž grebenač.
Kammschwanz, der, grebenasta morska zvezda.
Kammsetzer, der, grebenar, gredašar.
Kammspann, der, odrezki, odpilki glavničarski.
Kammstab, s. **Kammschaft.**
Kammstern, s. **Kammschwanz.**
Kammstück, das, bei den Fleischern, vratina, šinjekovina.
Kammtopf, der, ogrevalo za grebene.
Kamträger, der, amboanski kraljič.
Kammwanze, die, grebenata stenica.
Kammwolle, die, grebenana, mikana, gredašana volna.
Kamp, s. **Kummet**; **Feld.**
Kampane, die, zvonec.
Kämpe, der, ein Streiter, borec, bojevavec, borivec; Eber, merjasec.
Kämpel, Kampel, der, glavnik; das ist ein Kampel, to je tič, (ki kaj zna).
Kämpelei, die, Wortstreit, kreg, prepir.
Kämpeln, s. **Kämmen**, *v. r.*, prepirati se.
Kampen, *v. a.* (österr.), obuzdati.
Kampf, der, boj, borba, (nach *M.* bor); Gefecht, bitva, boj; Krieg, vojska; Ringen, rovanje, metanje; zum Kampf herausfordern, poklicati na boj; einen Kampf mit Jemand wagen, poskusiti se, meriti se s kom; der Kampf gegen Vorurtheile, borba z. napčnimi mislimi; ein gelehrter Kampf, s. **Polemik**; ohne Kampf gibt es keinen Sieg, brez boja ni zmage; einen Kampf kämpfen, boj biti, boj bojevati, bojevati se; Kleine, s. dieses; sie entscheiden den Kampf auf immerdar, za vselej boj razločita (nar. pes.).
Kampfbegier, Kampfbegierde, die, bojoželjnost, želja borbe, želja bojevati se.
Kampfbegierig, *adj.*, boja željen; die Soldaten sind kampfbegierig, vojaki žele, da bi se udarili, sprijeli.
Kämpfen, *v. a.*, boriti se, bojevati se, biti se, tleči, toléi se, tepsti se, vojskovati se; einen Kampf kämpfen, (als *v. a.*), boj biti, boj bojevati; mit dem Tode kämpfen, umirati; mit Elend kämpfen, ubijati se, revno živeti, revo prodajati; die kämpfende Kirche, vojskujoča čérkev; *waidm.* terkati se, bosti se, klati se.
Kämpfer, der, borivec, bojevavec, borec, bojnik.
Kampfer, s. **Campfer.**
Kampferrungen, *adj.*, v boji dobljen.
Kampffähig, *adj.*, dober za boj; er ist kampffähig, je za boj.
Kampffeld, das, bojišče, bojiše.
Kampffertig, *adj.*, na boj pripravljen.
Kampffroh, *adj.*, boja vesel.
Kampfgefährte, der, sobojevavec, tovariš v bojevanji.
Kampfgefilde, das, s. **Kampfplatz.**
Kampfgehilfe, s. **Secundant.**
Kampfgerüstet, s. **Kampffertig.**
Kampfgesang, der, bojna pesem, bojno petje, *serb.* davorija.
Kampfgeschrei, das, bojni krik.

Kampfgesell, der, s. **Kampfgefährte.**
Kampfgetümmel, das, bojna drajna, bojna vreva, hrup, vrenje v bitvi.
Kampfgeübt, *adj.*, boja vajen.
Kampfgewohnt, *adj.*, boja vajen.
Kampfgewühl, das, bojni hrum, hruš, hrup, s. a. **Kampfgetümmel.**
Kampfhahn, der, (Tringa pugnax), Braushahn, togotnik, (bitni dolar), *russ.* turuhtan, bitni petelin, na boj izučeni petelin; *fig.* ein streitsüchtiger Mensch, togotnik, rovavnik, prepirljivec.
Kampfhelfer, s. **Secundant.**
Kampfkunst, die, rodnost v bojevanji.
Kampflust, die, bojoželjnost, borljivost, bojevavnost.
Kampflustig, *adj.*, bojevaven, borljiv, boja željin, kdor je zaželel boja, kdor želi boja.
Kampfmüde, *adj.*, zbojevan, upehan, truden (od boja), kdor so jo boja navelicál, kdor se je nabojeval, naboril.
Kampfort, Kampfplatz, der, bojišče, bojiše, borišče, boriše, bojevališe, nach *V.* bitine *pl.*
Kampfpreis, der, plačilo, podarilo boja.
Kampfraum, s. **Kampfort.**
Kampfrede, s. **Debatte.**
Kampfrichter, der, sodnik (zastran boja).
Kampfroß, das, bojni konj.
Kampfruf, der, klic na boj.
Kampfscheu, *adj.*, boja boječ, plah, kdor se boja boji.
Kampfscheue, die, bojazen all strah pred bojem, bojaboječnost†.
Kampfschrift, die, s. **Disputation.**
Kampfschule, die, borivnica.
Kampfschwert, das, bojni meč.
Kampfspiel, das, bojna igra, boj za igro ali veselico.
Kampfstrandläufer, der, bitni dolar.
Kampfsüchtig, s. **Streitsüchtig.**
Kampftag, der, bojni dan, dan boja.
Kampfübung, die, vada, vajenje v boji.
Kampfwärter, s. **Secundant.**
Kampfwürdig, *adj.*, boja vreden.
Kampher, Campher, der, kafra.
Kampfergeist, der, kafrovec, kaferni cvet.
Kampferöl, das, kaferno olje.
Kampfersalz, das, kaferna sol.
Kampfersauer, *adj.*, kafernokisel.
Kampfersäure, die, kaferna kislina.
Kampferspiritus, der, s. **Kampfergeist.**
Kampfweide, die, (Salix aurita), ušata verba; s. a. **Fälber.**
Kanal, der, s. **Canal, Meerenge, Flußarm.**
Kanapee, s. **Canapee.**
Kanarienhecke, die, valivnica kanarčkov.
Kanarienvogel, der, kanalček, kanarček, kanarek.
Kanaster, s. **Knaster.**
Kandelbaum, der, kandelj.
Kandelbeere, die, (Viburnum lantana), meduljevina, (*Deš.*), dobrovitovina, dobroletobrovnika vina, (dieses bedeutet jedoch meist den Baum).
Kandelwiede, s. **Kandelbeere.**
Kandelwisch, s. **Kannenkraut.**
Kandelzucker, Kandiszucker, der, nach dem *Russ.* ledenec.
Kaneel, s. **Zimmet.**
Kaneie, Kneie, die, vitra od beke, beka.
Känguruh, das, kenguru, *russ.* dvoutrobka (dvotrebušnica).
Kaninchen, das, (Lepus cuniculus), domači, pitovni zajec, nach *V.* morski zajic, nach *Gutsm.* u. dem *Serb.* kuneo; *böhm.*, *russ.* u. *poln.* kraljik.
Kaninchenfell, das, kunčevina, koža pitovniga zajčka.
Kaninchenfisch, der, etwa gladki čveterozobec.
Kaninchengarten, der, **Kaninchengehege**, das, ograda za pitovne ali hišne, zajce, kunčnjak.
Kaninchenhaar, das, dlaka pitovniga zajca.
Kaninchenjäger, s. **Frettchen.**
Kaninchenwärter, der, varovčin pitovnih zajcov.
Kanker, s. **Krebs, Spinne.**
Kanne, die, kangla*, kanglica, majolika, nach *M.* ročka, *böhm.* u. *poln.* konev; Krug, verč; s. a. **Gießkanne, Schleifkanne** u. dgl.; zu tief in die Kanne gucken, upijaniti se (niedr. kravo kupiti).
Kannefaß, der, kanefas, platno za podlogo, podloga.
Kannefassen, *adj.*, kanefasast.
Kannegießer, Kannengießer, der, eigentl. s. **Zinngießer**; *fig.* ein politischer Kannegießer, politični modrijan, ki pri verči ali sklenici (piva, vina) rad pretresa politične zadeve; Kannengießer sein, nach *V.* otrobe vezati, prazno slamo mlatiti, kvasiti, modrovati od politike.
Kannegießerei, die, modrovanje od politike.
Kannegießern, s. **Kannegießer** (sein).
Kannenbürste, die, ščetka, šetka za kanglice.
Kannenkraut, das, (Equisetum), preslica, konjski rep.
Kannenweise, *adv.*, na verče, sklenice, na kangle.
Kanon, s. **Canon.**
Kanonade, die, streljava, streljanje s topovi ali kanonami.
Kanone, die, kanon*, kanona*, štuk*, top* (*Serb.* nach dem *Türkischen*), *poln.* działo, *böhm.* delo, *russ.* puška; eine Kanone lösen, ustreliti s kanono, s topam; Kanonen auffahren, s. **Geschütz.**
Kanonen, *v. n.*, streljati s kanonami; *v. a.*, streljati v kaj.
Kanonenball, s. **Kanonenkugel.**
Kanonenbohrer, der, vertavec topov.
Kanonenboot, das, kanonirska ladjica all šajka.
Kanonendonner, der, grom, bučanje, pokanje kanon.
Kanoneneerreich, der, sežaj, nošaj kanone.
Kanonenfeuer, s. **Kanonade.**
Kanonengießer, der, topar, kanonar.
Kanonengießerei, die, toparnica.
Kanonenherd, s. **Batterie.**
Kanonenkugel, die, topovska, kanonska

kugla*, nach dem *Serb.* topovsko zerno (*russ.* jedro).
Kanonenlauf, der, cev kanone, topor.
Kanonenlöffel, s. Ladeschaufel.
Kanonenmetall, das, topovina, kanonovina.
Kanonenpulver, das, dobeli, topovski smodnik.
Kanonenschall, der, razleganje, odmevanje kanon.
Kanonenschiff, das, s. Kriegschiff.
Kanonenschuß, der, strel iz topa, kanone; beim ersten Kanonenschuß, ko peryič ustrelé s kanono.
Kanonenschußweite, s. Kanonenerreich.
Kanonenschütz, der, s. Kanonier.
Kanonenweite, s. Kanonenerreich.
Kanonier, der, kanonir, topnik*, topničar*.
Kanonierboot, s. Kanonenboot.
Kanoniren, *v. n.*, s topovi streljati.
Kanonirer, s. Kanonier.
Kantapfel, der, robec, robač.
Kantbirn, die, robača.
Kante, die, rob, *dim.* robec, (*böhm.* hrana, *serb.* nach *Sul.* serh, brid, sek); Rand, kraj, okrajek; Seite, stran; Kanten schleifen, s. Facettiren; Seekante, s. Seeküste; s. a. Spitzen; ein Brett auf die Kante stellen, desko po robu postaviti, postavljati.
Kanten, *v. a.*, auf die Kante stellen, po robu postaviti, postavljati, (*serb.* sečimice postaviti); einen Stein kanten, kamen na vogle, na robe (robce) obrezati, rezati; auch (bes. fanteln), na robe djati, oberniti, obračati.
Kantenbrett, s. Milchbrett.
Kantenholm, s. Kugelbinse.
Kantenkleid, das, s. Spitzenkleid.
Kantenkrant, s. Schachtelhalm.
Kantentuch, das, ruta z okrajki, s krajevino.
Kanthaken, der, kljuka (razkladaška); s. a. Kammhaken.
Kantharide, *pl.*, španjske Fliegen, španske muhe.
Kanthorn, s. Riesenrohr.
Kantig, *adj.*, robat, oglat, na robce, (*russ.* granovityj.).
Kantrettig, der, retkev.
Kantschu, s. Knute, *poln.*, kančug.
Kanut, der, Kanutsvogel, (Tringa cinerea), srednji dolar, sivi prodnik, nach *V.* auch srednji martinec.
Kanzel, die, prižnica, leoa.
Kanzelberedsamkeit, die, pridigarska zgovornost, cerkvena zgovornost; s. a. Homiletik.
Kanzelei, Kanzlei, die, kancelija*, pisarnica.
Kanzeleibeamte, der, kancelijski urednik, pisar.
Kanzeleibote, der, pisarniški, kancelijski posel.
Kanzeleibuchstabe, der, pisarniška, kancelijska čerka.
Kanzeleidiener, der, pisarnični, kancelijski, služabnik, pétar (D. K.).
Kanzeleidirektor, der, s. Kanzeleiverwalter.
Kanzeleierforderniſſe, *pl.*, pisarnične potrebe.
Kanzeleigebühr, die, pisarnina.
Kanzeleigeſchäft, das, pisarniški opravek.
Kanzeleimäßig, *adj.*, pisarnišk, kancelijsk.
Kanzeleipapier, das, pisarski, kancelijski papir.
Kanzeleipauſchale, das, pisarnični naočezni dnar.
Kanzeleiperſonale, das, etwa pisarnično osebje.
Kanzeleirequiſiten, s. Kanzeleierforderniſſe.
Kanzeleiſchreibeart, die, s. Kanzeleiſtyl.
Kanzeleiſchreiber, der, pisar (kancelijski).
Kanzeleiſchrift, die, pisanje s kanoelijskimi čerkami.
Kanzeleiſiegel, das, kancelijski pečat.
Kanzeleiſprache, die, službeni, uredni, kancelijski jezik.
Kanzeleiſtyl, der, uredna, kancelijska pisava.
Kanzeleiverwalter, der, oskerbnik, ravnavec pisarnice ali kancelije.
Kanzeleiwachs, das, pečatni vosek (za kanoelijske pisma).
Kanzeleiweſen, das, kanoelijstvo, pisarstvo.
Kanzeliſt, der, pisar, kanoelist.
Kanzellied, das, pesem pred pridigo, na leci, prižnici.
Kanzelmäßig, *adj.*, pridigarsk, po pridigarsko.
Kanzeln, *v. n.*, pridigati.
Kanzelrede, die, pridiga, shodni govor (*Vert.*), *russ.* propovéd.
Kanzelredner, der, pridigar, *russ.*. propovédnik.
Kanzelſprache, die, pridigarski jezik.
Kanzelſprung, der, (ſcherzh.) oklio; ſie haben den Kanzelſprung gethan, v oklicih sta, čez prižnico so ju vergli.
Kanzelton, der, pridigarska beseda; im Kanzelton, po pridigarsko.
Kanzeltuch, das, pert, ki pokriva prižnico.
Kanzelvortrag, der, s. Kanzelrede.
Kanzlei, u. s. f., s. Kanzelei, u. s. f.
Kanzler, der, kancelir, kaneler, *kroat.* pečatnik.
Kanzlerswürde, die, kanoelirstvo.
Kap, das, s. Cap.
Kapaun, der, kopun, *russ.* kaplun.
Kapaunen, *v. a.*, kopuniti, kopiti, rezati (petelina); s. a. Castriren.
Kapaunenbraten, der, pečeni kopun, kopunova pečenka.
Kapaunenſtein, der, kopunov kamen, (ki so, kakor pravijo, nahaja v želodcu nekteriga kopuna).
Kapelle, die, s. Capelle.
Kapellenſilber, das, prečiščeno, žgano srebro.
Kapelliren, s. Capelliren.
Kaper, der, s. Caper.
Kaper, die, (Capparis spinosa), kapera,

kapere, *pl.*; deutſche Kappern, s. Dotterblume.
Kaperbrief, u. s. f., s. Caperbrief, u. s. f.
Kapernbrühe, Kapernſunke, die, kaperna polivka, omaka.
Kapernſtaude, Kapernſtrauch, s. Kaper, die.
Kapital, s. Capital.
Kapitaliſt, s. Capitaliſt.
Kapitän, s. Capitän.
Kapitel, s. Capitel.
Kapp, s. Hammel.
Käppchen, Kappel, das, kapica.
Kappe, die, kapa, nach *V.* auch (das *böhm.*) čepica, oglavje, oglavnik, naglavnik; s. a. Haube; korpa na kolenih (od hlač), na peti pri nogavicah; an der Deichſel, okov; die Kappe eines Nagels, glava, glavica; an Thürſtöcken, podboj, s. a. Deckel, Blaſenhut, Capuze; einem jeden Narren (Lappen) gefällt ſeine Kappe, vsak berač hvali svojo mavho; gleiche Brüder, gleiche Kappen, s. Gleich; am Dreſchflegel, goža, gož, gožka; am Getreide, (der Schoßbalg), bučica, trebušec; am Schmelzofen, obok ali svod peči; am Gebiß, jermenje pri uzdah ali živalih.
Kappeiſen, das, okov, zakovica.
Kappen, *v. a.*, mit einer Kappe verſehen, okapiti, očepičiti, okapčati, kapico prišiti na koleno, na peto; *fig.* ozmérjati, obirati koga; ſich kappen, ujedati se, klati se, prepirati se; abſchneiden, hauen, odsekati, otrebiti, obsekati, trebiti, obsckavati, klestiti; die Bäume kappen, den Gipfel eines Dinges kappen, prisekati, prisekavati; den Hahn, kopuniti, rezati; gekappter Hahn, kopun; vom Hahne, kopčati; das Anfertau kappen, sidernjak presekati; den Maſt, posekati.
Kappenblume, die, ein Name des blauen Sturmhutes, pasje zelje, nalip, s. a. Eiſenhut.
Kappeneiſen, s. Kappeiſen.
Kappenförmig, *adj.*, kapast.
Kappengras, das, (Zizania), ovsina.
Kappenhütlein, s. Feldlilie.
Kappenmönch, der, s. Capuciner.
Kappenmuskel, der, mišica kukuljačaſt.
Kappennonne, s. Kappentaube.
Kappenpfeffer, der, turški (španski) poper, paprika.
Kappenring, der, oglavnik.
Kappenrobbe, der, gladki tulenj (nach dem *Russ.*).
Kappentaube, die, čopasti, kapucinarski golob.
Kappentaucher, der, virginski pandirek.
Kappenwurm, der, neka glista.
Kapper, der, sekač.
Kappes, Kappis, der, (daher kapns), s. Kopfkohl.
Kappfenſter, das, lina.
Kapphahn, der, s. Kapaun.
Kapphuhn, das, kopunjena kokoš.
Kapphühnerhof, der, kopunjak.
Kapphut, der, kapasti klobuk.
Kapploch, das, lina.
Kappmantel, der, plašč, plajš s kukuljico.
Kappmeiſe, die, (Parus cristatus), čopasta senica, šapljica, čoparica.
Kappmeſſer, das, sekač, sekalo.
Kappſame, der, zeljno, kapusno* seme.
Kappweide, die, navadna verba, (ki se obsekuje).
Kappzaum, der, ein Zaum mit einem Naſenbande, berzda, uzda; Einem den Kappzaum anlegen, berzdati ga.
Kapſchnecke, die, kapski polž.
Kapſel, die, mošnjica, skrinjica, škatlica, shrambica; die Fruchthülle, peščišče, pešiše, peškiše, zaporek; bei Hülſenfrüchten, strok; s. a. Capſel.
Kapſelband, das, (*anat.*) ovojni vezek.
Kapſelſtaar, der, oink (?) v očesu.
Kapſen, *v. a.*, zmakniti oder zmekniti, zmikati.
Kapſer, der, zmikavt, zmikavec.
Kapſperling, der, kapski vrabec.
Kaput, s. Caput.
Kapuze, s. Capuze.
Kapuziner, s. Capuciner.
Kapuzinernüſſe, die, kapucin.
Kapwein, der, kapsko vino.
Karat, das, karat (12 zern ali granov).
Karatgewicht, das, karatna utež.
Karatiren, *v. a.*, karatirati, (zmešati zlato s srebram in medjo).
Karauſche, die, (Cyprinus carassius), in allen übr. slav. M. karas, nach *V.* koroselj.
Karauſchenkarpfen, der, karasovec.
Karauſchenwurm, der, červ karasnik.
Karavane, die, karavana, nach dem *Russ.* karavan, *m.*
Karavanenthee, der, ruski čaj.
Karbatſche, die, korobač, bič.
Karbatſchen, *v. a.*, korobačiti, bičati, biti tepsti, pretepati s korobačem.
Karbe, s. Kümmel.
Karbekraut, s. Schafgarbe.
Karbolſäure, die, korbolova kislina.
Karbunkel, der, (Krankheit), čerm, čermasti tur.
Kardätſche, die, Wollkamm, greben, gredeše, gredaše, *pl.*, nach *Šul. serb.* gargaša; für Pferde, česalo, (štrigelj*), *russ.* skrebnica; s. a. Bürſte; bei den Maurern, plazna, plaznika, plaznica.
Kardätſchen, *v. a.*, Wolle, gredašati, gredešati, kertačiti; Pferde, česati.
Kardätſchenabzug, s. Bürſtenabzug.
Kardätſchendraht, der, drat za gredaše.
Kardätſchenhaken, der, zob v gredašah.
Kardätſchenmacher, der, gredašar, gredešar, kertačar.
Kardätſcher, der, gredašaveo, gredašar.
Karde, s. Carden; Kardätſche.
Karden, s. Kardätſchen.
Kardenausſtecher, der, suknarski greben ali mikavnik.
Kardendiſtel, die, šetica, šetičevje.
Kardialgie, s. Herzweh.
Kardinal, der, s. Cardinal.
Kardobenedikte, s. Cardenbenedikt.

Karfiol, der, cvetni vihrovt, karfijol; s. a. **Blumenkohl.**

Karfunkel, der, ein Edelstein, karbunkelj*, almadin, živorudeči rubin, nach dem *Böhm.* ogljik†.

Karg, *adj.*, skop, skoparsk, skoparen, skerljiv (*M.*), stisljiv, stisnjen, skeröen, neužitoven, terd, (komur neče izpod palca); er ist heute karg an Worten, danas ima malo besedi, malo govori; pičel; *adv.*, pičlo, malo, terdo; s. a. **Geizig.**

Kargen, *v. n.*, skopovati, skopariti, stisljiv biti, skerljati, (*M.*, *böhm.* skrbliti), stiskati.

Karger, der, skopun, skopuh, skoporiteo, stiskavec, stisnjenec; s. a. **Geizhals.**

Kargheit, die, skopost, skoparija, skerljivost, stisljivost; s. a. **Geiz.**

Karglaut, *adj.*, kdor malo govori, kdor nerad govori, redkih, drazih besedi, — pomenjiv.

Kärglich, *adj.*, skoparsk, skopovit, pičel, redek, siromašen, siromašk; *adv.*, pičlo, borno, redko, poredkama, malo, slabo, revno, tauko; kärglich leben, borno, na tesnem živeti, komur tauka prede.

Kärglichkeit, die, siromašnost, pičlost, bornost.

Kargsucht, die, velika skopost, skoparija, s. a. **Geiz.**

Karlskirsche, die, s. **Kornelkirsche.**

Karlsvogel, der, s. **Blaukehlchen.**

Karlszepter, der, žezlasti ušivec†.

Karmelmönch, s. **Carmeliter.**

Karmin, der, s. **Carmin.**

Karminhänfling, der, s. **Blythänfling.**

Karnickel, das, s. **Kaninchen.**

Karnieß, das, (Bauk.), karnis.

Karnießblei, s. **Fensterblei.**

Karnießhobel, der, karnižnik, *böhm.* prutovnik.

Karniffeln, Karnüffeln, *v. a.*, bunkati, suvati (s pestjo).

Karniffelspiel, das, neke kmečke kvarte.

Karpfen, der, Karpe, (Cyprinus Carpio), karp, *serb.* šaran.

Karpfenartig, *adj.*, karpfenartige Fische, karpovke†.

Karpfenbrut, die, karpova zalega.

Karpfenfleisch, das, karpovina, karpovo meso.

Karpfenhalter, der, karpovnik.

Karpfenkarausche, die, karasovec.

Karpfenkönig, s. **Spiegelkarpfen.**

Karpfenkopf, der, ribja glava.

Karpfenkraut, s. **Schafgarbe.**

Karpfenmarmel, der, karpasta mramoriea.

Karpfensalm, der, zlatovka karpasta.

Karpfenschwanz, s. **Karpfenkopf.**

Karpfenstein, der, karpov kamen (neka karpova kost).

Karpfenteich, der, karpovnik, ribnik za karpe.

Karpfenzunge, die, karpov jezik.

Karpolith, der, karpolit*.

Karre, die, der Karren, Schubkarren, tačka, (in allen slav. M.) taljiga, nach *M.* toliga, (*russ.* teljega), samokolnica (nach *Jarn.* Radelttruhe), grod, auch kolora, kolura (U.K.); zur Karre verurtheilen; s. **Festungsbau.**

Karren, *v. n.*, tačko voziti, (nach *Sul.* tačkariti); von Verbrechern, delati v terdnjavi; *v. a.*, etwas karren, kaj v tački voziti, na tačkah ali taljigah voziti, kolurati.

Karren, der, ein Fuhrwerk überhaupt, kola *pl.*, voz, vozič, zum Mistführen, koš, gnojni koš; ein zweirädriger, gare, *pl.*; dvokolnica, kinkež, čimôež, kinkavt; den Karren in den Koth schieben, pokvariti, skaziti kaj; s. a. **Karre**; neko zlatarsko orodje,

Karrenbüchse, s. **Kanone.**

Karrenführer, der, tačkar, taljigar, vozač (s tačko).

Karrengaul, der, taljigaš, kleka, kljuse; er ist bei der Arbeit wie ein Karrengaul, dela kakor černa živina, kakor vol, dela na preterge, na vse preterganje.

Karrengefangene, s. **Festungsgefangene.**

Karrenläufer, der, vozač (rude).

Karrenschieber, der, tačkar, ki tačke ali taljige samotež vleče.

Karrenstrafe, die, tačke, delanje v terdnjavi.

Karrenvoll, der, voz.

Karrenwagen, der, kola, *pl.*, s. a. **Gabelwagen.**

Kärrner, der, s. **Karrenführer.**

Karst, der, eine Hacke mit zwei Zähnen, krempež, kramp, kopač, kopača; ein steiniges Gebirge, kras.

Karsten, *v. a.*, mit dem Karste bearbeiten, kopati s krempežem, okopati, okopavati (vinograd).

Karsten, das, kop, kopnja.

Kartätsche, die, Wollkamm, s. **Kardätsche**; in der Geschützkunst, kartača, (nach *V.* drobižnica).

Kartätschen, *v. n.* u. *a.*, metati kartače, s kartačami streljati.

Kartätschenfeuer, das, strel, streljanje s kartačami, metanje kartač.

Kartätschenhülse, die, kartačina ljuska.

Kartätschenkasten, der, kartačnica.

Kartätschenkugel, s. **Kartätsche.**

Kartätschenschuß, der, strel s kartačo.

Kartaune, die, kartavna, nek debel pa kratek top.

Kartaunenpulver, das, naj debelši smodnik, smodnik za kartavne.

Kärtchen, das, listič, kvartica.

Karte, die, an einer Kette, wenn sie in einen Knoten zusammenläuft, kratica, kratovica; bei den Seidenhändlern die Appretur, nach *V.* ropot (?); zum Spielen, kvarta; Karten, oder in den Karten spielen, kvartati (se); Blatt Papier, list, listič; aus der Karte wahrsagen, iz kvart vedeževati; einem in die Karten sehen, spoznati, kam kdo meri, kaj je kdo oakanil; es ist eine angelegte Karte, nakanjeno, dogovorjeno je; aus Einer Karte spielen, skup vleči, po zmenitvi delati; s. a. **Verfassungsurkunde**; eine geographische Karte, zemljovid, zemljokaz, obraz, mapa*; hydrographische, topographische Karte, vodovid, krajovid, krajokaz.

Karten, *v. a.*, nasnovati, snovati, kovati, s. **Abkarten**; *v. n.*, kvartati, s kvartami, v kvarte igrati, igrati na kvarte.

Kartenaufschlägerin, Kartenauslegerin, die, vedeževavka iz kvart.

Kartenbild, das, kvartina podoba.

Kartenblatt, das, kvarta, (in andern slav. M. karta).

Kartengeld, das, kvartaščina, kvartnina.

Kartenhaus, das, hiša iz kvart.

Kartenkönig, der, kvartni kralj.

Kartenkunst, die, umetno delo s kvartami, nach *Sul.* kvartomet.

Kartenkünstler, der, kvartometec†.

Kartenmacher, der, kvartar.

Kartenmaler, der, kvartar, malar, ki kvarte mala.

Kartenmalerei, die, malanje kvart.

Kartenpapier, das, kvartni papir.

Kartenmuschel, die, bisernica.

Kartensammlung, s. **Atlas.**

Kartenschlag, der, kvartomet.

Kartenspiel, das, kvartanje, igra s kvartami.

Kartenspieler, der, kvartavec, kvartač, kvartopirec.

Kartenspielerin, die, kvartavka, kvartopirka.

Kartenstecher, der, zemljovidar†, mapar.

Kartenstempel, der, štempelj* za kvarte.

Karthaue, s. **Kartaune.**

Karthause, die, kartavža, kartezijanski samostan; Schopf, čop.

Karthäuser, der, kartavžar, kartuzijanski mnih; eine Art Aepfel, kartavžar.

Karthäuserkloster, das, kartavžarski, kartuzijanski samostan.

Kartoffel, die, gewöhnl. krompir* (Grundbirn), podzemljice, korun, *böhm.* brambori, *russ.* kartofelj, s. üb. **Erdäpfel.**

Kartoffelacker, der, njiva za podzemljice ali krompir; nach der Ernte, krompirišče, krompiriše.

Kartoffelbau, der, sajenje, pridelovanje krompirja.

Kartoffelblüte, die, krompirjev cvet.

Kartoffelboden, der, zemlja, tla, svet za krompir.

Kartoffelbranntwein, der, krompirjevo žganje, korunovec, auch krompirjevec (obwohl dies auch das Kartoffelkraut bedeutet).

Kartoffelbrei, der, krompirjeva kaša.

Kartoffelbrod, das, krompirjev krnh.

Kartoffelernte, die, kopanje, spravljanje krompirja, letina krompirjeva.

Kartoffelfäule, die, krompirjeva gnjilina.

Kartoffelfeld, s. **Kartoffelacker.**

Kartoffelgrube, die, krompirjeva jama, jama za krompir, krompirnica.

Kartoffelkeller, der, klet za krompir.

Kartoffelkrankheit, die, bolezen krompirjeva.

Kartoffelkraut, das, krompirjevec, krompirjevka, *serb.* krumpireva nat (*poln.* nać); die Samenköpfe davon, jabelka.

Kartoffelkrätze, die, krompirjeva goba.

Kartoffelmehl, das, krompirjeva moka.

Kartoffelsalat, der, krompirjeva salata.

Kartoffelsamen, der, krompirjevo seme.

Kartoffelwurm, s. **Engerling.**

Karve, die, s. **Garbe.**

Karviol, s. **Karfiol.**

Karwoche, s. **Charwoche.**

Karyatiden, *pl.*, stoječe podobe namesti stebrov, kariatide, nach *Sul.* glavurine.

Käsartig, s. **Käseartig.**

Käschen, das, sirček.

Kaschel, s. **Gleitbahn.**

Kascheln, *v. n.*, dersati se, dričati se po ledu.

Kaschmirziege, die, kašmirska koza.

Käse, der, sir; die Milch wird zu Käse, mleko se siri; der Käse vom süßen Topfen, skuta; mit Käse bestreuen, posiriti.

Käse-, in Zusammensetzungen, sirni, d. i. mit Käse gemacht, Käse enthaltend, sirnati.

Käseartig, *adj.*, sirast.

Käseballen, s. **Käselaib.**

Käsebaum, der, siroviti korenjaš.

Käsebereitung, die, sirarija, delanje sira.

Käsebeutel, der, des Kalbes, siréek.

Käseblume, s. **Anemone.**

Käsebohrer, der, sveder za sir.

Käsebutter, die, sir z maslam.

Käsefliege, die, sirna muha.

Käseform, die, tvorilo za sir (auch *poln.* u. *serb.*); in Form einer Kugel, ožemôek.

Käsefrau, die, siraríca.

Käsegeld, das, sirnina; skupilo iz sira.

Käsehandel, der, sirarija, sirarstvo, kupčija s siram, prodajanje sira.

Käsehändler, der, sirar (auch Käseerzeuger); kdor s siram kupčuje.

Käsehändlerin, die, sirarica.

Käsehaus, das, sirnica, sirarnica, *poln.* sernik.

Käsehorde, Käsehürde, die, lesa za sir (ga sušiti).

Käsekammer, die, sirnica.

Käsekitt, der, sirni klej.

Käseklößchen, das, sirni svalek.

Käsekohl, s. **Blumenkohl.**

Käsekorb, der, sirnik, sirnjak, sirni košíc, košara.

Käsekram, der, s. **Käsehandel.**

Käsekrämer, der, s. **Käsehändler.**

Käsekuchen, der, sirnata potica, pogača iz sira, sirovnik.

Käselab, das, siršnik, sirilo.

Käseladen, der, sirarnica.

Käselaib, der, **Käseleib**, sir, hlebec sira.

Käseloch, das, luknja v sirn.

Käsemade, die, sirni molj ali červ, *poln.* serowiec (siroveo), nach *Sul. serb.* pevak, pregalj.

Käsematte, s. **Casematte.**

Käsemeise, die, s. **Blaumeise.**

Käsemilbe, die, s. **Käsemade.**

Käſemilch, die, **Käſemolken**, *pl.*; siratka, sirotka (nach *Šul. serb.* suratka, *russ.* sirovotka).
Käſemutter, ſ. Käſefrau.
Käſen, *v. n.* u. *r.*, zu Käſe werden, sosiriti se, usiriti se, siriti se, ſ. übr. **Gerinnen**; *v. a.*, gerinnen machen, nsiriti, posiriti, siriti.
Käſenapf, der, lonec, pisker za sir, sirnjek; Käſeform, tvorilo.
Käſenudel, *pl.*, sirni lizanji.
Käſepappel, die, (Malva rotundifolia), solzeno zolje (von slez), solzena.
Käſerne, ſ. Caſerne.
Käſeſack, der, vreča za sir.
Käſeſäure, die, sirna kislina.
Käſeſtecher, ſ. Käſehändler.
Käſeſtoff, der, sirnina.
Käſeſtube, ſ. Käſekammer.
Käſetheil, der, sirni del.
Käſetopf, ſ. Käſenapf.
Käſewaſſer, das, sirotka, ſ. Käſemilch; nach *M.* sirnica.
Käſicht, *adj.*, dem Käſe ähnlich, sirast.
Käſig, *adj.*, sirnat, sirat, siren, sirovit.
Kaſino, ſ. Caſino.
Kaſpar, ſ. Wachtelkönig.
Kaſſe, die, ſ. Caſſa.
Kaſſelergelb, das, kaselsko rumenilo, žoltilo.
Kaſſenbeamte, der, denarni, dnarnični uredník.
Kaſſenführer, der, ſ. Caſſier.
Kaſſiren, ſ. Caſſiren.
Kaſſie, ſ. Caſſia.
Kaſtanie, die, kostanj, *coll.* kostanje.
Kaſtanienartig, *adj.*, kostanjast.
Kaſtanienbaum, der, kostanj, kostanjevo drevo; der wilde, ſ. Roßkaſtanie.
Kaſtanienbraun, *adj.* kostanjast, kostanjev, kostanjeve barve.
Kaſtanieneiche, die, kostanjev hrast.
Kaſtanienfarbe, die, kostanjeva barva.
Kaſtanienfärbig, ſ. Kaſtanienbraun.
Kaſtanienfrucht, die, kostanj.
Kaſtanienhaar, das, kostanjasti lasje.
Kaſtanienholz, das, kostanjev les, kostanjevina.
Kaſtanienland, das, kostanjeva dežela.
Kaſtanienroſe, ſ. Kaſtanieneiche.
Kaſtanienverkäufer, der, kostanjar.
Kaſtanienverkäuferin, die, kostanjarica.
Kaſtanienwald, der, kostanjevje.
Käſtchen, das, omarica, marenjica, omarič, ſ. a. Zahnhöhle.
Kaſte, die, versta ljudi, rod, pleme, kasta*; ſ. a. Innung.
Kaſteien, ſ. Caſteien.
Kaſteier, der, trapivec.
Kaſteiung, die, ſ. Caſteiung.
Kaſtell, ſ. Caſtell.
Kaſten, der, überhaupt shramba, predalnik, predal za shrambo, omara*; Truhe, skrinja (auch *altsl.*), Kleiderkaſten, omara*, omar* za obleko; ein aus Brettern verfertigtes Behältniß, kišta*, oboj; Kornkaſten, kup snopja; ſ. a. Wagenkaſten, Getreidekaſten, Geldkaſten; *mont.* presledek ali votlina puščena, pušena pri zasipanji; Blutkaſten, *(vaidm.)* serce; der Kaſten Noahs, Noetova barka.
Kaſten, *v. a.*, Getreide, stavkati, na kupe devati snopje, da se suši.
Kaſtengeiſt, der, duh needinosti (med posamnimi stanovi).
Kaſtenherr, der, dohodkar †.
Kaſtenmacher, der, skrinjar, omarar.
Kaſtenſchiff, das, ſ. Arche.
Kaſtenſchwand, der, usušek, usušilo, umetek.
Kaſtenſtampf, der, zabojec, neko zlatarsko orodje.
Kaſtenvogt, ſ. Kloſterverwalter.
Kaſter, ſ. Former.
Kaſtner, der, prihodar †, oskerbnik dnarnice.
Kaſtneramt, das, prihodarija †; prihodarstvo †.
Kaſtor, u. ſ. ſ., ſ. Biber n. ſ. ſ.
Kaſtorhut, der, ſ. Biberhut.
Kaſtrat, ſ. Caſtrat.
Kaſtrol, ſ. Caſſerolle.
Kaſuar, der, ſ. Caſuar.
Kaſuarbaum, der, nach *Šul.* presličnjak †.
Katafalk, der, Trauergerüſt, mertvaški oder.
Katakomben, die, podzemeljske pokopališča, pokopališa ali grobaice, katakombe.
Katakuſtik, die, jekoslovje.
Katalekten, *pl.*, pabirki.
Katalepſie, die, terdoba, mertvičnost; ſ. Starrſucht, Schlafſucht.
Kataleptiſch, ſ. Starrſüchtig, Krampfhaft.
Katalog, der, imenik, zaznamek, popis, spisek, katalog.
Katalpabaum, der, katalpa.
Katalyſe, die, kataliza.
Kat=anthropon, po človeško, po domače.
Kataplaſma, ſ. Streupulver.
Kataplaſma, ſ. Pflaſter.
Kataplexie, die, obmerlost.
Katapult, ſ. Wurfgeſchoß.
Katarakt, der, slap, slapovje, prag, stermobijak, skakavec, šum; ſ. a. Staar (grauer).
Katarrh, der, (im gemeinen Leben, aber nach *Dr. Bl.* einſeitig), kašelj, nahod, pošast; richtig ausdrückend nur katár, *(Dr. Bl.)*.
Katarrhal, Katarrhaliſch, *adj.*, (einſeitig), nahoden, richtig kataren * *(Dr. Bl.)*.
Katarrhalfieber, das, (einſeitig) nahodna vročnica, (richtig) katarna vročnica *(Dr. Bl.)*
Kataſter, das, kataster; ſ. a. Grundbuch, Steuerbuch.
Kataſtralgemeinde, die, katastralna občina; ſ. a. Steuergemeinde.
Kataſtralpreis, der, katastraloa cena.
Kataſtriren, *v. a.*, vpisati v kataster.
Kataſtrophe, die, odločni ali razsodni prevrat, imonitna premena, nesrečna dogodba.
Katecheſe, die, izpraševavno učenje.
Katechet, der, vérski učenik, (das allgemein übl. učenik hat auch seinen Grund *Met.*) učenik vere, učnik kerščanskiga, keršanskiga nauka, kateket.

Katechetik, die, Lehrfragekunſt, katehetika, učenje v vprašanjih in odgovorih.
Katechetiſch, *adj.*, izpraševavsk.
Katechiſation, die, izpraševanje.
Katechiſiren, *v. a.*, po vprašanjih in odgovorih učiti (zlasti vero), podnčevati v kerščanskem, keršanskem nauku.
Katechismus, der, katekizem, kerščanski, keršanski nauk (v vprašanjih in odgovorih).
Katechu, das, katehu, japanska perst.
Katechumen, der, izpraševanec.
Kategorie, die, kategorija, versta, razdelek, razred.
Kategoriſch, *adj.* brezpogojin, določin.
Kater, der, maček, ſcherzweiſe mucek.
Katerweis, der, (som) maček.
Kath, das, **Kathe**, die, bajta, kajža, koča.
Katharinenbirn, die, katarinka.
Katharinenblume, ſ. Flauskraut.
Kathartiſch, *adj.*, čistiven, očistin.
Katheder, der, leca, nach dem *Serb.* und *Böhm.* stolica učiteljska, *russ.* katedra.
Kathedrale, Kathedralkirche, die, stolna cérkev.
Katheten, *pl.* stranici *(duat.)*, nach *Šul.* ovesnici.
Katheter, die, pipica (za izpušanje scavnice iz mehurja), kateter.
Kathetometer, das, oglomér.
Kathode, die, katoda.
Katholik, der, katoličan, katolik (in allen slav. M.), katoliški kristjan.
Katholikin, die, katoličanka, katoliška kristjana.
Katholiſch, *adj.*, katolišk; ſ. a. Allgemein.
Katholicismus, der, katoliška vera, katoličanstvo.
Katoptrik, die, katoptrika.
Katoptriſch, *adj.*, katoptričen.
Katt, die, njivica.
Kattun, der, katun, neka debelši pisana bombaževina.
Kattunalabaſter, der, pisani alabaster.
Kattunbinſe, ſ. Wollgras.
Kattundieb, ſ. Paradieshäher.
Kattundrucker, der, tiskar katuna.
Kattunen, *adj.*, katunov.
Kattunerz, das, pisana zlata ruda.
Kattunfabrik, die, katunarica.
Kattunnadel, die, katunska igla.
Kattunpreſſe, die, katunarska stiskavnica.
Kattunweber, der, katunar.
Kattunweberei, die, katunarija.
Kattunwolle, die, bombaž za katun; (Gossypium herbaceum), zeljasti bombaževec.
Katzanker, ſ. Katze.
Katzbalgen, ſich, *v. r.*, rovati se, tergati se, puliti se, pekati se, metati se; tepsti se, pipati se.
Katzbalger, der, tergan, metavec, rovavec.
Katzbalgerei, die, terganje, rovanje, puljava.
Kätzchen, das, mače, mačica, mucika; *bot.* mačka, mucika, nach *M.* muna, munica, kavernika (?); an den Haſelſtauden, abranek; nach *Šul.* maca, resa.
Katze, die, im Allg. ſo wie auch das Weibchen allein, mačka, ſcherzw. muca, nach *Gutsm.* muna, *altsl.* kot'ka; ein Werkzeug, Hacken, maček; der lederne Geldgürtel, maček, pas, opasek; ein kleiner Anker, maček; ſ. a. Anker; wie Hunde und Katzen zuſammen leben, gledati se kakor pes in mačka; die Katze läßt das Mauſen nicht, navada je železna srajca; die Katze im Sacke kaufen, mačko v vreči (žaklji) kupiti; bei der Nacht ſind alle Katzen grau, po noči je vsaka krava mavra; das iſt für die Katze, gehört der Katze, to ni za nič; wie die Katze um den heißen Brei, kakor mačka okoli, krog vrele kaše (hoditi); *bot.* ſ. Kätzchen, ſ. a. Hüttenkatze, Katzſparren; eine junge Katze, mače; junge Katzen werfen, kotiti (se); ſich wie Katzen waſchen, slabo so umivati; davon gehen wie die Katze vom Taubenſchlage, nkrasti se, skrivaj izmuzati se, odnesti kopita.
Kätzelkraut, ſ. Katzenklee.
Kätzeln, *v. n.*, okotiti se, nach *Šul.* omačiti se.
Katzen= in den Zſtzgn. mačji.
Katzen, *v. a.*, z mačkam podreti.
Katzenart, die, mačja šega; nach Katzenart, po mačje.
Katzenartig, *adj.*, mačji, po mačje.
Katzenauge, das, mačje oko; er hat Katzenaugen, vidi kakor mače; *min.* mačje oko; ſ. Neſſel (taube).
Katzenäugig, *adj.*, mačjeok, mačjih oči.
Katzenbaldrian, ſ. Baldrian.
Katzenbalſam, ſ. Katzenminze.
Katzenbart, der, mačji berki.
Katzenblume, ſ. Käſeblume.
Katzenblut, ſ. Eiſenkraut.
Katzenbuckel, der, *fig.* machen, priklanjati se, zvijati se pred kom, ſ. a. Kriechen.
Katzendarm, der, mačje čeva.
Katzeneier, ſ. Maiglöckchen.
Katzeneule, die, mala sova.
Katzenfuß, ſ. Gaucheil.
Katzengamander, der, (Teucrium marum), mačje zolje.
Katzengeruch, der, duh po mački.
Katzengeſchrei, das, mačje drenje, mjavkanje, mjavk, mijavkanje.
Katzengeſicht, ſ. Hanfneſſel.
Katzenglas, ſ. Frauenglas.
Katzenglimmer, der, mačje zlato, srebro.
Katzengold, das, mačje zlato.
Katzengrau, *adj.*, sivkast kakor mačka.
Katzenigel, ſ. Waſſerdoſt.
Katzenjammer, der, er hat den Katzenjammer, lasje ga bolé, otekle lase ima, slabo se čuti po snočnjem pijančevanji.
Katzenkerbel, ſ. Erdrauch.
Katzenkieſel, der, mačji kremen.
Katzenklee, der, (Trifolium lagopus), zajčja noga.
Katzenkopf, der, mačja glava; eine Birnart, mačkovka, Apfelart, mačkovec, maček; ſ. a. Dummkopf.
Katzenkorn, ſ. Mäuſegerſte.

Katzenkraut, das, (Nepeta cataria), divja ali mačja meta.
Katzenliebhaber, der, mačkar.
Katzenliebe, die, mačja ljubezen.
Katzenloch, das, mačja luknja.
Katzenluchs, der, ris
Katzenmagen, s. Feldmohn.
Katzenmist, der, mačjek.
Katzenmünze, die, mačje zelje, mačja meta.
Katzenmusik, die, mačja muzika, mjavkalica; Jemand eine Katzenmusik machen, komu po mačje zagosti.
Katzenpardel, der, onza, jagvar.
Katzenpeterlein, s. Gleiße.
Katzenpfote, die, mačja noga, s. a. Gauchheil.
Katzenscheu, *adj.*, komur se gnusi, gabi mačke.
Katzenschlau, *adj.*, zvit kakor mačka.
Katzenschrei, s. Katzengeschrei.
Katzenschwanz, der, mačji rep; den Katzenschwanz streichen, s. Fuchsschwanz (streichen); s. a. Schachtelhalm.
Katzenschwanzgras, das, repasta svetlika.
Katzensenche, die, mačja kuga.
Katzensilber, das, mačje srebro.
Katzensperre, s. Hanhechel.
Katzensprung, der, mačji skok, kar pes óez prag skoči, kar bolha zine; es ist nur ein Katzensprung bis dorthin, je le kaka dva ali tri korake do tjo; bis dorthin brauchst du nur einen Katzensprung zu thun, dvakrat ali trikrat se prestopiš, pa si tam; nach *Šulek* zajčji korak.
Katzenstert, Katzenstez, s. Katzenschwanz.
Katzentiger, der, jagvar.
Katzentisch, der, am Katzentisch essen, kje za pečjo, ali v kotičku, sam jesti.
Katzentraube, die, natresk.
Katzentritt, der, mačji hod; tih hod.
Katzenvogel, der, karolinski muhar.
Katzenwedel, s. Katzenkraut, Katzenschwanz.
Katzenwels, der, (som) maček.
Katzig, s. Katzenartig.
Kätzlein, s. Kätzchen; Filzkraut.
Katzsparren, der, mačkar †.
Kauche, Käuche, Keiche, die, priperica, luknja, keha *.
Kauchen, s. Hocken.
Kaudelweide, s. Schlingbaum.
Kauder, der, s. Werg.
Kauderei, die, odertija (pri malih rečoh.).
Kauderer, der, odertnik (v malih rečeh.).
Kaudern, *v. n.*, avdrati, gavdrati; s. a. Wuchern.
Kauderwälsch, *adj.*, nerazumljiv, ciganski, latovski, kozarski, divji; kauderwälsch reden, po ciganski govoriti, kikeljkokljati, kvasiti; plesti, kakor bi otrobe vezal; kauderwälsche Sprache, norazumljivi, latovski jezik, kvasanje.
Kauderwälsch, das, nach *V.* kikeljkokelj, òudni, ciganski, latovski jezik.
Kauderwälschen, s. Kauderwälsch (reden).
Kaue, die, s. Kauche, Käfig; Hühnersteige, kurnik.
Kauen, Käuen, *v. a.*, žvečiti, zvečiti, *altsl.* žvati, (nach *V.* a. gleviti u. kojiti?); beißen, gristi; er kauet den ganzen Tag, ves dan jé, mu teče malin; ein wenig kauen, požvečiti; kauend wohin kommen, prižvečiti k —, do —; genug kauen, nažvečiti se; Einem etwas ins Maul kauen, na tanko komu razložiti kaj; s. a. Vorkauen; kauen, als *v. n.*, s. Kauern.
Kauer, der, žvekač, zvekač, žvekavt, žvečilo.
Kauern, *v. n.*, čepeti, čučati, nach *M.* čepati; sich kauern, počeniti, čučniti; nach *Jarn.* ničati (ničim).
Kauf, der, die Handlung des Kaufens, kupilo, kupnja, kupovanje, kup, auch kupčija (obwohl letzteres eigentl. Handel bedeutet), einen guten Kauf thun, dobro kupiti, dober kup kupiti, auch dobro kupčijo storiti; einen schlechten Kauf thun, okupiti se; das, was man kauft, kup, kupljeno; nach *V.* kupilo; Kaufvertrag, kup, kupna pogodba; einen Kauf treffen, schließen, machen, kupiti; der Preis, das Geld für die gekaufte Sache, kup, kupščina, kupšina; Geld auf den Kauf bezahlen, dati aro; den Kauf steigern, kup, ceno povišati, s ceno poskočiti; den Kauf herabsetzen, kup, ceno ponižati, s ceno odjenjati; etwas guten, wohlfeilen Kaufes geben, kaj po ceni, cenó, dober kup dati; er wird es schon nähern Kaufes geben, odjenjal, popustil bo, baljši kup bo dal; etwas zu Kaufe haben, kaj na prodaj imeti; zu Kaufe stellen, postaviti na prodaj; der Kauf ist zurückgegangen, kupčija se je razderla; razkup so je naredil; leichten Kaufes davon kommen, srečno, z malo škodo jo odnesti; mit in den Kauf nehmen, z unim vred kupiti, vzeti.
Kauf- in Zsgn, kupni.
Kaufanschlag, der, kupna cena, zacenitev, (zaceniti kaj).
Kaufbar, *adj.*, kupen, kupljiv.
Kaufbrief, der, kupno pismo, kupni list.
Kaufbrod, das, kupljeni kruh.
Kaufbuch, das, kupčijske bukve, kupčijska knjiga.
Kaufcontract, s. Kaufvertrag.
Kaufen, *v. a.*, kupiti, auch ukupiti, (im *Altsl.* beides), kupovati; für, um zwei Ducaten, za dva cekina kupiti; ich habe es an mich gekauft, kupil sim; viel Geld aus einer Waare kaufen, mnogo dnarjev izkupiti, *serb.* uteržiti za —; vor einem andern kaufen, prekupiti komu kaj; schlecht kaufen, okupiti se; zu bereits Gekauften (hinzu) kaufen, prikupiti; alles nach der Reihe kaufen, vse pokupiti; alles Geld aufs Kaufen verwenden, ves dnar zakupiti.
Käufer, der, kupeo; der öfters kauft, kupovavec.
Käuferin, die, etwa kupčica, *serb.* kupilja, *frequ.*, kupovavka.
Kauffahrer, der, das Schiff, kupčijska, tergovska ladija, Schiffer, lastnik, poveljnik tergovske ladije, ladijar.
Kauffartei, die, kupčijsko brodarstvo ali vožnja po morji zavolj kupčije.

Kauffarteiflotte, die, kupčijsko, tergovsko ladijevje ali brodovje.
Kauffarteischiff, das, kupčijska, tergovska ladija, tergovski brod.
Kauffrau, die, kupčevavka.
Kaufgegenstand, der, kupljenina, kupljena reč.
Kaufgeld, das, kupščina, kupšina, kupnina.
Kaufgericht, s. Handelsgericht.
Kaufgeschäft, das, kupovanje.
Kaufglätte, die, gladčina za oddajo.
Kaufgut, das, blago (za na prodaj).
Kaufhandel, der, (prava) kupčija.
Kaufhaus, das, prodajavnica, prodajnica, tergovska hiša.
Kaufherr, der, tergovec, kupčevaveo, auch kupec.
Kaufkarte, die, kupljena kvarta.
Kaufkontract, der, s. Kaufvertrag.
Kauflühn, *adj.*, voljan kupiti.
Kaufladen, der, štacuna*, prodajavnica.
Kaufleihen, s. Leihkauf.
Kaufleinwand, die, platno za prodaj, za na prodaj, prodajno platno, kupivno platno.
Kaufleute, *pl.*, kupčevavci, tergovci, knpoi; bieten und wieder bieten macht Kaufleute, jez sim rekel eno, vi reoite drugo; ako sim rekel, nisim vzel.
Käuflich, *adj.*, s. Feil; käuflich an sich bringen, kupiti kaj; käuflich überlassen, prodati, prodajati kaj.
Käuflichkeit, die, kupljivost.
Käufling, der, kupljenec, kupljenček, weibl. kupljenka.
Kauflust, die, kupčljivost, volja, želja kaj kupiti.
Kauflustig, *adj.*, kupčljiv, voljan, želeč, kaj kupiti.
Kauflustige, der, kupec; kein Kauflustiger meldet sich, ni ga kupca.
Kaufmann, der, kupčevavec, tergovec, auch kupec (obwohl letzteres auch Käufer bedeutet).
Kaufmännisch, *adj.*, kupčevavsk, kupčijsk, tergovsk.
Kaufmannschaft, die, Kauf- und Handelsleute, kupčevavci, knpci, tergovci; der Kaufhandel, kupčija, kupčijstvo, tergovina, terštvo, tergovstvo.
Kaufmannsfrau, die, kupčevavka, tergovka.
Kaufmannsdiener, der, kupčijski pomagač.
Kaufmannsgeist, s. Handelsgeist.
Kaufmannsgeschäft, das, kupčija; es betreiben, kupčevati.
Kaufmannsgewölbe, das, štacuna*, prodajavnica.
Kaufmannsgut, das, kupčijsko blago, roba.
Kaufmannsladen, s. Kaufmannsgewölbe.
Kaufmannslehrling, der, kupčijski učenec.
Kaufmannsstand, s. Handelsstand.
Kaufobject, s. Kaufgegenstand.
Kaufplatz, der, teržišče, teržišc, terg, kupčijsko mesto; s. a. Handelsplatz.
Kaufpreis, der, kup, cena, kupna cena.
Kaufrecht, das, kupna pravica.
Kaufrechtsgelder, *pl.*, kupni dnarji.
Kaufschilling, der, kupščina, kupšina, kupnina; s. a. Angeld.
Kaufschillingsfristengelder, *pl.*, kupščine, kupšine v obrokih plačevane.
Kaufschlag, der, tergovski, kupčijski dogovor, pogod, kupnja.
Kaufschoß, der, kupnina, davščina, davšina od kupljeniga zemljišča, zemljiša.
Kaufsohle, die, slanica na oddajo, za prodajo.
Kaufstadt, die, tergovsko, kupčijsko mesto.
Kaufstück, das, kupljena reč (posebej), kupna reč.
Kaufsumme, s. Kaufschilling.
Kaufvertrag, der, kupna pogodba.
Kaufweise, *adj.*, po kupu, po kupnji.
Kaufwerth, der, knpna vrednost.
Kaukibaum, der, kavki.
Kaularsch, der, okrogla zadnjica.
Kaulbarsch, der, Kaulbörs, (Acerina cernua), okuk, kapelj, *böhm.* ježik; s. a. Bars, Goldbars.
Kaulbeere, s. Traubenkirsche.
Kaulbörs, s. Kaulbarsch.
Kaule, s. Kugel.
Kaulfrosch, der, s. Kaulpadde.
Kaulhaupt, das, s. Kaulbarsch.
Kaulicht, Kaulig, s. Kugelicht, Kugelig.
Kauling, Kaulkopf, der, s. Kaulbarsch; Kaulquappe.
Kaulkoppe, die, menek, smerkuež.
Kaulpadde, die, kleiner noch nicht ausgebildeter Frosch, pupek, nach *Šul.* mermoljak, černoglavec.
Kaulquappe, die, (Cotus gobio), glavač, kapelj.
Kaum, *adv.*, komaj, komej, ravno da, *serb.* jedva, *böhm.* sotva, ledva; kaum entging er dem Tode, komej je odšel smerti, malo da ni umerl; es ist kaum zu glauben, težko je verjeti; kaum war er erschienen, komej da je prišel, berž kakor je prišel; kaum hat er sich niedergesetzt, ravno da se je usedel.
Kaumittel, das, zdravilo za žvečenje, žvečilo.
Kaumuskel, der, mišica žvečivka.
Kaunerve, der, čotnica mišice žvečivke.
Kaupelei, die, menjarija malih reči, kramarija.
Kaupeler, der, menjaréek, kramar.
Kaupelerin, die, menjarka.
Kaupeln, *v. n.*, male reči zamenjavati, kramariti.
Kaupfeffer, der, žvečni poper, betel*.
Kauschern, Kaschern, *v. a.*, òistiti jedi (pri Judih).
Kaustisch, *adj.*, zagrizljiv, zajedljiv, razjedin; s. a. Aetzend.
Kautabak, der, žvečni tabak.
Kaute, die, ein Bund gehechelten Flachses, povesmo, kosem; eine Grube, z. B. am Kinne, jamica; s. Kaulbarsch.
Kauterium, das, s. Aetzmittel, Beizmittel.
Kaution, s. Caution.
Kautschuk, der, kavčuk; s. a. Federharz.

Kauz, der, (Strix passerina), čuk, *dim.* čukec, čovinek, čovitel, uharica; Zwergkauz, (strix pygmaea), mali skovik; rauhfüßiger Kauz, kocasti skovik; gemeiner Kauz, (strix accipitrina), lovski skovik; ein Filz, skopir, skopuh; ein reicher Kauz, bogatin, bogatinec, bogatuš; ein närrischer Kauz, bedak, budalo; ein lustiger Kauz, šaljivec, godec; ein wunderlicher Kauz, čuden človeček.

Kauzahn, der, žveč(iv)ni zob, (zob) žvečnik.

Kauzen, s. **Kauern**; **Nachgeben**.

Kauzeule, s. **Kauz**.

Kauzkopf, s. **Kaulquappe**.

Kavallerie, s. **Cavallerie**.

Kaviar, s. **Caviar**.

Kebsbirne, die, s. **Kebsweib**.

Kebsehe, die, prileža, nezakonsko življenje.

Kebsfrau, die, s. **Kebsweib**.

Kebskind, das, postranski, nezakonski otrok, pankert, muljček; s. a. **Bastard**.

Kebsmann, der, priležnik, hotnik, nezakonski, nepravi mož, (*poln.* naložnik, *böhm.* sauložnik).

Kebsweib, das, priležnica, hotnica (*Gutsm.*), neprava, nezakonska žena, nastranka, (*böhm.* sauložnice, ženima).

Keck, *adj.*, prederzen, sprederzen, derzen, derzovit; s. a. **Hurtig**, **Frisch**; eine kecke Farbe, živa barva; keck werden, fein, derzniti, prederzniti se.

Kecke, **Keckheit**, die, prederznost, derznost; s. a. **Kühnheit**.

Kegel, der, kegelj*, čegelj (*Gutsm.*), *russ.* keglja, nach dem *Poln.* krogel, nach *Sul. serb.* čunj, *böhm.* kuželka; Kugel, štekelj*; s. **Angel**; das Vorarmbein bei Thieren, nadkolenka, nadkolenska kost (*Dr. Bl.*); die Finger in Form eines Kegels zusammen legen, perste v bunko skleniti, niebr. v kurjo merdanjo povzeti, kurjo merdanjo storiti, delati; Kegel spielen, scheiben, kegljati; in der Geometrie *poln.* ostrokrog, stožek; bei den Schriftgießern, stolpčič, na katerem je pismenka; s. a. **Spitzenklöppel**; zwischen Kugel und Kegel kommen, v veliko zadrego priti; er hat weder Kind noch Kegel, nima otrok zakonskih, ne nezakonskih; muha na kanoni.

Kegelachse, die, os keglja, ostrokroga †.

Kegelader, die, žila podpleonica.

Kegelaufsetzer, der, nastavljač (kegljev).

Kegelbahn, die, kegljavnica, kegljišče, kegljišo.

Kegelbirn, die, bučnica, bučasta hruška, *poln.* kregielnia.

Kegeldach, das, okroglo kopičasta streha.

Kegelfläche, die, poveršina keglja.

Kegelform, die, nach dem *Poln.* ostrokrožnost.

Kegelförmig, *adj.*, kegljast, kopičast, nach *Sul.* čunjast, nach dem *Poln.* ostrokrožen.

Kegelgeld, das, dnar za kegljanje.

Kegelgestalt, s. **Kegelform**.

Kegellicht, s. **Kegelförmig**.

Kegeljunge, s. **Kegelaufsetzer**.

Kegelkasse, die, kegljavnična dnarnica.

Kegelkugel, die, krogla ali kugla pri kegljavnici.

Kegelleich, s. **Kegelbahn**.

Kegellinie, die, kegljasta črta.

Kegelmantel, der, kegljev plašč, plajš.

Kegeln, *v. n.*, kegljati; *v. a.*, kegljasto narediti.

Kegelplatz, s. **Kegelbahn**.

Kegelschieben, das, kegljanje.

Kegelschnecke, die, kegljasti polž.

Kegelschnitt, der, kegljosek †, presek ostrokroga †.

Kegelschnittslinie, die, etwa črta kegljosečnica †.

Kegelschub, der, kegljanje; s. a. **Kegelbahn**.

Kegelschwamm, der, (Agaricus extinctorius), gasilka †.

Kegelspiel, das, kegljanje.

Kegelstein, der, ježevec †.

Kegelweizen, der, neka angleška pšenica, nabreklica, nach *Sul.* nabrekla pšenica.

Kehlader, s. **Drosselader**.

Kehlbalken, der, doljni pant*.

Kehlbohrer, der, svederček za tenke reči; d. i. Hohlbohrer, žlebati sveder.

Kehlbraten, der, vratina pečena; s. **Kader**.

Kehlbuchstabe, der, goltnica, gertančnica (črka).

Kehldeckel, **Hank**, der, jeziček.

Kehldeckeldrüse, die, jezičkova žleza.

Kehldrüse, die, gerlena žleza.

Kehle, die, gerlo, gertanec (*altsl.* gr'tan), auch gollanec, golt; Speiseröhre, ječnik; unrechte Kehle oder Luftröhre, sapnik, auch dušnik; es ist in die unrechte Kehle gerathen, zaletelo se (mu) je; sich die Kehle schmieren, omočiti si gerlo, piti ga; eine gute Kehle haben, dobro gerlo imeti, znati se dreti; eine helle Kehle, jasen, čist glas; eine rauhe Kelle, kosmat, zadert glas, kosmato, zaderto gerlo; s. a. **Gurgel**; die Vertiefung, welche durch zwei in einem Winkel zusammentreffende Flächen hervorgebracht wird, žleb; bei Festungswerken, šija, vhod. *russ.* bok.

Kehlen, *v. a.*, eine Leiste, nažlebiti, izžlebiti, žlebiti; die Kehle abschneiden, vrat odrezati, gerlo prerezati (*n. pr.* ribi).

Kehlförmig, *adj.*, žlebast.

Kehlhaken, der, (Charadrius pluvialis), dežovnik, prosenka.

Kehlhammer, der, žlebato kladvo, žlebnjak.

Kehlhobel, der, laštnik, žlebnik, poličnik.

Kehlholz, s. **Hartriegel**.

Kehling, s. **Kabeljau**.

Kehlknopf, der, hortenzija; s. a. **Kehlkopf**.

Kehlknoten, **Kehlkopf**, der, jabelko, kerhelj, Adamov kerhelj, *böhm.* ohryzek (ogrizek), *russ.* glotka.

Kehlkopfentzündung, die, vnetica jabelka.

Kehlkopfsnerve, die, jabelčna čutnica.

Kehlkraut, das, (Uvularia), babja jagoda.

Kehllaut, der, goltnik.

Kehllauter, der, s. **Kehlbuchstabe**.

Kehlleiste, die, žlebata lašta*, grabnasta polica.

Kehlpunct, der, središče, sredíše baštije.

Kehlriemen, der, ogerljak, podbradnik (jermen).

Kehlrinne, die, žleb (dveh streh).

Kehlsparren, der, nach *V.* žlotnik.

Kehlstein, der, s. **Kehlziegel**.

Kehlstiefel, der, nadkolenice, *pl.*

Kehlstoß, der, s. **Kehlhobel**.

Kehlsucht, die, (bei Pferden), kašelj s smoliko, eigentl. vnetica sapnika, gem. kevžeh.

Kehlung, die, žlebljenje; s. a. **Kehlleiste**; Kehlung machen, žlebiti.

Kehlwurz, s. **Wasserlilie**.

Kehlzeug, das, žlebila † *pl.*

Kehlziegel, der, žlebnik, žlebnjak.

Kehr, **Kehre**, die, obračilo, obračanje.

Kehrab, **Kehraus**, der, nach *V.* pomet, *Šul.* doskočnica, (poslednji nagli ples pred odhodam.).

Kehrbesen, der, metla.

Kehrbürste, die, kertača*, ščetka, šetka za sukno.

Kehre, die, s. **Kehr**.

Kehren, *v. a.*, mit einem Besen, einer Wische, izmesti, pomesti, odmesti, mesti, pometati; das Zimmer kehren, hišo pomesti, pometati, po hiši pomesti, pometati; s. a. **Fegen**; einer Sache eine andere Richtung, Lage geben, wenden, auch figürlich, oberniti, obračati, preoberniti, preobračati, prekuoniti; das Oberste zu unterst kehren, vse prekuoniti, narobe postaviti, razšariti, homatijo napraviti; die Augen gegen Himmel kehren, povzdigniti oči k nebu; einem den Rücken kehren, oberniti se od koga, herbet pokazati mu, *fig.* zapustiti ga; pleča okreniti; die Hühner kehren, poditi, plašiti; den Rock kehren, suknjo oberniti; Gott wird alles zum Besten kehren, Bog bo dal, da bo vse dobro, Bog bo vse k dobrimu obernil; alles zum Besten kehren, (auch) vse na dobro stran razlagati; *v. r.*, sich kehren, oberniti, obračati se; sich an etwas kehren, sich scheren, za kaj marati; nach *Gutsm.* u. *altsl.* roditi; ich kehre mich nicht an das, ne gledam na to, ni mi za to, ne maram za to, ne menim se za to; sich zum Guten kehren, spreoberniti se; v se iti, poboljšati so, zumiti se.

Kehrer, der, pometavec.

Kehrerin, die, pometavka.

Kehricht, das, smeti, *pl.*, s. a. **Auskehrig**; nach *M.* auch (das *russ.*) umeti *pl.*

Kehrichthaufen, der, smetišče, smetiše, kup smeti.

Kehrichtkasten, **Kehrichtkorb**, der, smetivnica, smetnjak.

Kehrichtkäfer, der, smetoberbec.

Kehrichtmann, der, smetar.

Kehrrad, das, nach *V.* obakrajno kolo, (*Šul.* zavratno kolo).

Kehrruder, s. **Steuerruder**.

Kehrseite, die, Rückseite, Revers, herbet, una stran, druga stran, narobe stran, *serb.* naličje; auf der Kehrseite, na robe (auch *böhm.*).

Kehrsel, das, der Theil des Spinnrockes, um welchen der Flachs gewunden wird, preslica, koželj.

Kehrung, die, pometanje, obračanje, obračaj.

Kehrwieder, das, kar nazaj hodi (v isti kraj).

Kehrwinkel, der, kot za smeti, smetišče, smetiše.

Kehrwisch, der, omelo, omelce, pomelo, ometalo, (nach *Gutsm.* ometič).

Kehrzeile, die, ponavljana, pospetovana versta.

Keibgeier, s. **Aasgeier**.

Keiche, die, s. **Kauche**.

Keichen, **Keuchen**, *v. n.*, hropeti, hripati, hripetati, sopihati, hroplati, težko, naglas dihati, ali sopsti, sipati ali sigati; zasopsti se; hustlen, kašljati.

Keichend, **Keuchend**, *adj.*, sipljiv, hripav, zasopljen; ein Keichender, sipljivec, hripavec.

Keicher, **Kencher**, der, hripač, hripavec, sipljivec.

Keichhusten, **Keuchhusten**, der, hudi, dušljivi kašelj, hripavica, zadušni kašelj, oslovski kašelj.

Keifen, *v. n.*, verčati, brečati, dreti se nad kom, klepetati nad kom; lajati, renčati, gosti nad kom; koga pikati, kregati, nach *Gutsm.* sprekarjati; *v. a.*, s. **Beißen**.

Keifer, der, verčun, renčun, zadiruh, lajavt, lajalo, renčalo.

Keifisch, *adj.*, lajav.

Keil, der, eigentlich ein langer dünner an einem Ende dünnerer Körper, überh. klin; in den Schneidemühlen, um damit den Brettbaum zu befestigen, zagojzda, priloga, ist er semmelförmig, oreh; zum Spalten, der hölzerne, zagozda, zagojzda, der eiserne, klin; ein hölzerner Keil zum Befestigen, auch klin, klinec; ein Keil Brot, zagojzda, kosec krnha; ein Keil treibt den andern, klin se izbija s klinam; ein zugespitztes Stück Feldes, zaklinek; der Zwickel im Strumpfe, klin, zaklinek; *dim.* Keilchen, klinec, zagojzdica; Sprw. auf einen harten Ast gehört ein harter Keil, kakoršna gerča ali herga, tak klin.

Keilbein, das, (Os sphenoideum), zagojzdna kost, (Os cuneiforme), klinasta kost.

Keilbeinflügel, der, krilce zagojzdno kosti.

Keilbeinfortsatz, der, podaljšek zagojzdne kosti.

Keilbeinhöhle, die, votlina zagojzdne kosti.

Keilbeinhorn, das, rog zagojzdne kosti.

Keilbeinschnabel, der, kljun zagojzdne kosti.

Keilberg, der, (*mont.*) zaklinek.

Keilen, *v. a.*, spalten, klati, cepiti s klinam; die Gestalt eines Keiles bekommen, (als *v. n.*) kliniti se; d. i. hineinfeilen, klin, zagojzdo zabiti, zabijati, zatolči, auch bloß zatrupiti, zagojzditi, gojzditi, zakliniti, s. a. **Prügeln**; in einigen Gegenden auch für **kaufen**, s. dieses.

Keiler, der, kdor kline zabija; *waidm.* divji merjasec.

Keilfäustel, der, batič.

Keilförmig, *adj.*, klinast, zagojzdast.

Keilhacke, die, **Keilhaue**, die, kramp, pik, kljunača.
Keilhaken, ſ. **Brachſchnepfe**, škurh.
Keilhaue, ſ. **Keilhacke**.
Keilhauig, *adj.*, *(mont.)* perhek.
Keilhorn, ſ. **Keilbeinhorn**.
Keilkraut, das, (Saxifraga granulata), zernata krenilica ali kamnoterica.
Keillänge, die, stran zagojzde.
Keilpflock, der, klin.
Keilrücken, der, klinova glava.
Keilſchlägel, der, batič.
Keilſchrift, die, klinaste pismenke, klinasto pisanje.
Keilſtein, der, kamnata zagojzda.
Keim, der, kal, klica, cima; **Keimchen**, kalica, kalec, kalček, cimica; *fig.*, počotek, začetek, seme, spočetek, *poln.* zarodek.
Keimbläschen, das, kliöni mešiček.
Keimblume, ſ. **Flußblume**.
Keimchen, ſ. **Keim**.
Keimen, *v. n.*, kal pognati, poganjati, gnati, auch bloß poganjati, kliti oder kaliti, cimiti, cimati; (nach *Gutsm.* auch das *serb.* niknіti); *fig.* začeti, začenjati se, izoimiti se.
Keimfähig, *adj.*, kaljiv.
Keimfähigkeit, **Keimkraft**, die, kaljivost.
Keimfederchen, das, cimino pérce.
Keimhalter, der, kliönjak.
Keimhaut, die, kožica klice.
Keimkern, der, jedro kali ali cime.
Keimknöspchen, das, popek.
Keimling, der, spočetek, kalček.
Keimloch, das, kličnica.
Keimlos, *adj.*, brez klice, cime.
Keimvoll, *adj.*, kalovit, obilnih klic.
Keimwarze, die, **Keimdeckel**, der, pokrovček klice.
Keimwürzelchen, das, koroničica.
Kein, *pron.*, in Verbindung mit einem Hauptworte, noben; allein ſtehend, obeden, nobeden, nijeden, auch nikak, nikakoršen (eig. feinerlei), oder bleibt es im Slov. auch unübersetzt; er hat noch keine Zähne, še nima zob; er hat kein Pferd, nima nobeniga konja, nima konj; ohne ein Hauptwort, für: Niemand, nikdo, nihče, auch nobeden; er hat keine Kinder, d. h. er hat nicht Kinder, nima otrok; kein Menſch trauet dem andern, človek človeku ne(za)upa; es iſt keiner geweſen, nikogar ni bilo; es hat keine Gefahr, ni nevarnosti, ni nikakoršne nevarnosti; ich eſſe keinen Käſe, ne jem sira; es iſt kein Haus, daß —, ni je hišc, da —; das iſt kein Haus, to ni hiša; es iſt kein Wunder! ni čuda! ich habe kein Geld, nimam denarjev; das thut in die Länge kein gut, to na zadnje ne dela dobro; gib mir Brod! ich habe keines! daj mi kruha! nimam ga; ſag' es keinem, nikomur ne pravi (tega); keiner von uns, nas nobeden, nihče izmed nas; es iſt keiner ſeines Gleichen, ni mu ga enaciga, nach *V.* ni ga njemu versta; kein einziger, ne eden, le eden ne, kar eden ne; keiner von beiden, nobeden (izmed nju, izmed obeh), ne eden, ne drugi; kein Mal, ſ. **Niemals**.
Keinerlei, *adj.*, nikakoršen, nikak; auf keinerlei Art, po nikakem, po nikakoršnem ne, nikakor ne, po nobeni poti ne.
Keinerſeits, *adv.*, od nikod, od nikodar, od nobene strani ne.
Keineswegs, *adv.*, po nobeni ceni, kratko nikar ne, nikakor ne, po nikakoršnem no, celo nikar ne, kratko in malo ne; als einfache Verneinung, ne.
Keinmal, *adv.*, nobenkrat ne, nikoli ne, nikdar ne.
Keinſeitig, ſ. **Neutral**.
Keiſche, die, bajta, kajža, koča.
Keiſchler, der, knjžar, bajtar, kočar.
Kelber, der, ſ. **Schierling**.
Kelch, der, (Calix), gew. kelih (auch *poln.*, *böhm.* kalich), čaša, kupa, (beides Trinkglas), nach *V.* pitnik†; bei den Blumen, piskrec, ſ. **Blumenkelch**; den Laien den Kelch entziehen, sveto obhajilo pod podobo vina.
Kelchartig, *adj.*, čašast.
Kelchbalg, der, pleva.
Kelchblühend, *adj.*, načašen.
Kelchblume, die, čašnica†.
Kelchblütig, ſ. **Kelchblühend**.
Kelchdeckel, der, etwa plitica, pokrov, pala.
Kelchfeige, die, čašasta smokva.
Kelchflechte, die, (Calycinm), čašnjak†.
Kelchförmig, *adj.*, čaševit, čašast.
Kelchfutter, **Kelchfutteral**, das, čašnik, kelhnik.
Kelchglas, das, kupica (kelihu podobna).
Kelchheide, die, čašasto vresje.
Kelchklappe, die, pokrovček čaše.
Kelchlos, *adj.*, brez čašice.
Kelchröhre, die, čašina cev.
Kelchrübe, ſ. **Feldrübe**.
Kelchſaum, der, okrajic čaše.
Kelchſtändig, *adj.*, nadčašen, cvetlica nadčašnica†.
Kelchteller, der, ſ. **Patene**.
Kelchtuch, das, *serb.* pokrovce.
Kelchzaunblume, die, (Anthericum calyoulatum), čaševiti kosmavec.
Kelle, die, Mauerkelle, žlica, ometača, zidarska lopatica, nach *Gutsm.* a. čebla; ſ. a. **Schaumlöffel**.
Keller, der, klet–í, Weinkeller, hram; ein gemauerter Keller im Weinberge, zidanica, zidan hram; für Kartoffeln, d. i. eine Grube in die Erde, jama; *böhm.* u. *poln.* sklep; ſ. a. **Kellner**; gerennene Milch, ſ. **Gerinnen**.
Kelleraffel, die, ſ. **Affel**.
Kellerbeere, ſ. **Kellerhals**.
Kellerbier, das, ol iz pivnice.
Kellerei, die, pivnica, veliki hram za vino ali ol (sosebno v kakem gradu); über das Getränke geſetztes Perſonale, nach *V.* ključarija.
Kellereſel, ſ. **Affel**.
Kellerfenſter, das, okno od kloti ali hrama.
Kellerfliege, die, muha hramarica†.
Kellerfroſt, der, mrazota v hramu, hladnota po hramu.
Kellergeruch, der, duh, kakoršen je v hramih.

Kellergeſchoß, das, kleti *pl.*; podzemeljski del poslopja.
Kellerhals, der, Eingang zu dem Keller, nach *V.* šija (auch *poln.* u. *böhm.*), nach *M.* priklet, vhod v klet; (Daphne mezereum), volčin, divji poper.
Kellerhöhle, die, jama kleti podobna.
Kellerknecht, der, kerčmarski hlapec.
Kellerkraut, ſ. **Kellerhals**.
Kellerlaus, ſ. **Affel**.
Kellerleiter, ſ. **Schrotleiter**.
Kellerloch, das, dušek, oddušek kleti ali hrama.
Kellerluft, die, zaduhli zrak, kakor po kletih.
Kellermagd, die, dekla za klet, za hram.
Kellermeiſter, der, ključar.
Kellermeiſterin, die, ključarica.
Kellern, *v. a.*, v klet spraviti, spravljati (vino); *v. n.*, ſ. **Gerinnen**.
Kellerraum, der, prostor, del kleti.
Kellerrecht, das, pivnična pravica.
Kellerſchabe, die, ſ. **Affel**.
Kellerſpinne, die, pajk v hramu.
Kellerwirth, der, pivničar.
Kellerwurm, der, babura, babuška, stanoga; ſ. **Affel**.
Kellerwurz, ſ. **Waſſerlilie**.
Kellner, der, etwa točnik, nach *V.* kljnčar, als Kellermeiſter, ſonſt kletnik, nach *Gutsm.* a. kletar, bei *M.* natakar.
Kellnerin, die, Kellermeiſterin, etwa točnica, ključarica; ſonſt kletarica, natakarica, *russ.* ključnica.
Kellſchlacke, die, izmetina pri topivnicah.
Kelp, der, kelp.
Kelter, die, der Ort, wo die Trauben mit den Füßen getreten werden, ſ. **Kelterhaus**; die Wanne, kad; die Preſſe tlačilo, tlačilnica, stiskavnica, preša*; nach *Dainko* das *russ.* točilo; Preßboden, nach *M.* podezec, kernica, dno; die Erzeugung von Keltern, tlačnja.
Kelterbaum, der, vermittelſt deſſen die Schraube angezogen wird, ovnič, oven.
Kelterer, der, der die Trauben tritt, tlačivec, mastivec, prešar.
Keltergeſang, der, prešarska pesem.
Kelterhaus, das, tlačarnica, tlačivnica, mastivnica.
Kelterherr, der, lastnik tlačivnice.
Kelterkaſten, der, tropivnica, koš pri tlačivnici, kamor se vsiplje grozdje.
Kelterknecht, der, ſ. **Kelterer**.
Kelterlied, ſ. **Keltergeſang**.
Keltermeiſter, der, tlačivski mojster.
Keltern, *v. a.*, tlačiti, stiskati; drozgati, mastiti, prešati*; ſ. a. **Zertreten**.
Kelterordnung, die, red ali postava za tlačenje ali mašcenje, mašenjo vina (grozdja).
Kelterrecht, das, pravica, imeti tlačivnico; plačilo za porabo tlačivnice.
Keltertreter, der, ſ. **Kelterer**.
Kelterwein, der, vino, ki se daje za porabo tlačivnice njenimu lastniku.
Kelzen, *v. n.*, *fig.* lajati.
Kemnate, die, nach *Heins.* ein ſteinernes Gebäude, kimnata, čumuata.
Kempe, ſ. **Kämpe**.
Kennbar, *adj.*, znatin, poznatin, kar se lahko pozna, zna, očiten, vidin.
Kennbarkeit, die, znatnost, očitnost.
Kennen, *v. a.*, poznati (nach dem jetzigen Gebrauch als *impf.*, bei andern Slaven *v. perf.*), znati; wir kennen einander, (von Zweien), poznava se, znana sva, znanca sva; ich habe ihn gar nicht gekannt, šo poznal ga nisim; ich kenne meinen Mann, dobro vem, kaj tiči v njem, poznamo se; wer ihn kennt, der kauft ihn nicht, kdor ga pozna, ne kupi ga; von wo aus kennſt du mich? odkod sim ti znan, od kod ti mene znaš? wir (zwei) haben uns erſt neulich kennen gelernt, šo le undan sva se soznanila, (erkannt), spoznala; ſich kennen lernen, soznaniti se; wieder erkennen, spoznati, spoznavati se; ich kenne ihn gut, dobro ga poznam, znam, premeril sim ga od pete do glavo; Jemand von Angeſicht, von Perſon kennen, po obrazu koga poznati; vom Anſehen kennen, po podobi, spodobi poznati; dem Namen nach kennen, po imenu poznati; ſo weit ich ihn kenne, kar (kolikor) ga poznam, kolikor mi je znan; er kennt keine Gefahr, ne mara za nevaroost, za-nj je ni nevarnosti; er kennt keinen Gott, no ve za Boga, ne mara za Boga; ſich ſelbſt kennen, sebo samiga poznati; an der Stimme kennen, po glasu, po besedi spoznati, poznati; er kennt ſich vor Stolz nicht mehr, sam se ne pozna od prevzetnosti.
Kennen, das, poznanje, znanje; ums Kennen, za spoznavo, za spoznanje.
Kenner, der, znavec, poznavec, zvedenec; (Kenner einer Sache, nach *V.* snadni na kaj?).
Kennerin, die, znavka, poznavka; zvedenka.
Kennerblick, der, pogled poznavca, zvedeniga, veglasniga človeka.
Kennerei, die, domišljija vseznanja
Kennerling, der, kdor si domišljuje, da vsako reč pozna in razumi.
Kennermiene, die, mit einer Kennermiene, kakor bi razumel, poznal, dela se, kakor bi bil zveden v tej reči.
Kennerſchaft, die, wörtl. znavstvo; zvedenost, ročnost v spoznavanji ali presojanji.
Kenntlich, *adj.*, poznaten, znaten; die Schrift iſt nicht mehr kenntlich, pisanje se več ne zna, no moro razločiti, brati; dieß macht ihn kenntlich, po tem ga je lahko spoznati.
Kenntlichkeit, die, poznatnost, znatnost.
Kenntniß, die, znanje, znanost, učenost, pozoava, poznanje, vednost, er beſitzt viele Kenntniße, mnogo vé, zna, učen je; Kenntniß von etwas haben, z. B. von einer Kunſt, znati kaj, von einem Ereigniße, vediti kaj, vediti za kaj, znano biti; zur Kenntniß und allgemeinen Nachachtung, da bo sploh znano in da se bo vsakdo po tem ravnal; zur Kenntniß bringen, naznaniti, vediti dati;

zur Kenntniß nehmen, etwa vzeti na znanje, svoje misli oberniti na kaj; er nahm davon keine Kenntniß, ni pomaral za to, ni pazil, gledal na to, ni se menil za to; er wurde davon in Kenntniß gesetzt, to so mu poročili, naznanili; Kenntniß erlangen, zur Kenntniß kommen, zveditì, doznati; der Kranke liegt ohne Kenntniß, bolnik se nič ne zavé.

Kenntnißarm, *adj.*, pióliga, slabiga znanja, maloveden, kdor malo zna, vé.

Kenntnißbegierig, *adj.*, vedčen, vedljiv; kdor hrepeni po znanostih, po učenosti.

Kenntnißlos, *adj.*, brez znanja, neveden, malo učen.

Kenntnißnahme, die, zur Kenntnißnahme, na znanje.

Kenntnißquelle, die, izvir znanja, vedenja.

Kenntnißreich, *adj.*, verlo zveden, preučen, obilnih znanosti, z obilnimi, obširnimi znanostmi.

Kennung, die, an den Zähnen der Pferde nach *V.* glin, rupa, *serb.* nach *Šul.* bob, černo; Kennung des Landes, poznanje mesta (pri mornarjih).

Kennzeichen, das, znamenje, znamnje, znam, razznamek, in andern slav. M. znak.

Kennzeichnen, *v. a.*, popisati z (ločivnimi) znamnji; s. a. **Charakterisiren.**

Kennziffer, die, etwa znamnica.

Kennzug, s. **Kennzeichnen.**

Kenster, s. **Mistel.**

Kenten, s. **Zünden.**

Keper, s. **Köper.**

Keppeldraht, der, drat* za sita.

Kerb, der, s. **Kerbe.**

Kerbbeil, das, auf Schiffen, vožorez†.

Kerbe, die, zareza, škerta, rez, narez, zarez, *dim.* zarezica, vrezani žlebek ali rovek v kaki reči; die Kerbe an dem Stiele des Dreschflegels, an welche der Flegel gebunden wird, gožnik; eine Kerbe machen, s. **Kerben;** in die Kerbe propfen, v zarezo ali žleb cepiti.

Kerbel, der, (Scandix), krebulica, (*poln.* trybula, trzebula).

Kerbelkern, Kerbelkraut, s. **Kälberkropf.**

Kerben, *v. a.*, zarezati, zarezovati žlebek v kaj, škertati, zarovašiti, rovašiti; gekerbtes Blatt, nabrano, izrovašeno pero; (*russ.* zarubki delati).

Kerbholz, das, rovaš, (*böhm.* vrub); etwas auf das Kerbholz schneiden, vrezati, djati na rovaš; *fig.* vtisniti si v glavo.

Kerbig, *adj.*, zarezan, narezan, izrovašen.

Kerbling, s. **Insect.**

Kerbstock, s. **Kerbholz.**

Kerbthier, s. **Insect.**

Kerbweh, das, eine Krankheit zwischen den Klauen des Rindviehes, goseniea, podpadniea.

Kerbzettel, der, zarezano pismo.

Kerke, s. **Knackente.**

Kerker, der, ječa, temnica, in St. a. voza, (*altsl.* ažilište. ažnica). auch besonders als dunkle Zelle, temnica; nach *Gutsm.* a. trauča; im Kerker schmachten, ječiti se, zdihovati v ječi; *serb.* uzu uziti, auch tamnovati; im Kerker halten, ječiti koga, imeti zapertiga v ječi; *russ.* außer temnica, auch tjurma.

Kerkerfieber, das, jetniška merzlica, temnična merzlica.

Kerkerhaft, die, zapertje v ječi.

Kerkerinspector, der, nadglednik ječ.

Kerkermeister, der, jeôar, temničar.

Kerkermeisteramt, das, ječarstvo.

Kerkermeisterin, die, jaôarica, temničarica.

Kerkern, *v. a.*, zapreti, zapirati v ječo, v temnico, v luknjo vtakniti koga; s. a. **Einkerkern.**

Kerkerstrafe, die, ječa, kazen ječe; er ist zur lebenslänglichen Kerkerstrafe verurtheilt, obsodili so ga v ječo na vse žive dni; zeitliche Kerkerstrafe, časna ječa.

Kerkersträfling, der, jetnik, kaznjenec v ječo zapert.

Kerkerthür, die, duri ječe.

Kerkerthurm, der, turn.

Kerkervisitation, die, pregled, ogled ječ.

Kerkner, s. **Kerkermeister.**

Kerl, der, ehemals ein tapferer Mann, korenjak, junak; jetzt im Allg. človek (govoreč od ljudi nizkiga stanu), nach *Gutsm.* moštvo; ein starker Kerl, hrust, terš; ein schlechter Kerl, potepuh, potepej, zanikernež; ein braver Kerl, dober, pošten človek, poštenjak; ein dummer Kerl, trap, bedak, šema; ein Bauernkerl, žegec, verâtl. kmetavs; ein alter Kerl, staree, dedec; ein Bedienter, hlapec.

Kerlchen, das, človeček, tiček.

Kerlholz, s. **Hartriegel, Rainweide.**

Kermes, der, kermes, nach dem *Poln.*, *Russ.* u. *Böhm.* červec, kermesov červeo.

Kermesbaum, der, kermesov hrast.

Kermesbeere, die, červcova jagoda, nach *Šul.* vinoboj.

Kermeseiche, s. **Kermesbaum.**

Kermeslaus, die, **Kermeswurm,** der, s. **Kermes.**

Kern, der, jedro (besonders der Samenkern des Obstes ohne Schale oder Stein); das Korn von Grasarten, vom Getreide, auch vom Schießpulver, zerno; der große Kern, jekleno, nach *V.* okljeno zernje, der kleine, drobiž, opremek; der Kern der Aepfel, Birnen, Mispeln, so wie der Pflaumen und Kirschen mit der harten Schale, peška, pečka, in U. Kr. auch peček, (von Kirschen auch kost, koščica, košica) *böhm.* pecka; der Weinbeeren, im Küstenl. pelek (pelka); bei Melonen, seme, pečka; bei Pfirsichen, (Kirschen) kost, koščica, košica; der innere eigentliche Samenkern ohne Schale bei allen diesen, jedro, *dim.* jederce; das Mark eines Baumes, steržen, sverš; s. a. **Kernholz;** der Kern der Salat- und Kohlhäupter, seroe; der Kern eines Buches, jedro, sok, cvet; Kern der Truppen, cvet vojšakov, vojšakov, vojske; der Kern des Mehles, cvet moke; bei den Gelbgießern das Stück, worüber sie eine Röhre gießen, steržen; in einer Flöte, pilek, klinec, zamašek;

bei Pferden, der weiche Gaumen, nebo, wenn die Schleimhaut des Gaumens geschwollen ist, šola; auch der Strahl am Pferdehuf, strela; bei Kanonen, duša; Fleisch vom Kern, samo, terdno meso brez kosti; *waidm.* merha, ki se daje psam jesti; des Pudels Kern, prava resniea, jedro reči; Kern eines Geschwürs, steržen; ein aus dem Kerne gezogener Baum, peškur.

Kernansatz, der, nastavek jedra.

Kernapfel, der, klopotevka, klopotec.

Kernartig, *adj.*, jedrast, zernast.

Kernästig, *adj.*, gerčast, sveršast (*V.*), hergast.

Kernbeißer, der, (Loxia), dlesk, (Loxia coccothraustes), zeleneč, dlesk, glavač, leščnikar, lešnikar, nach *Šul.* tustokljun (debelokljun).

Kernbohrer, der, pečkar.

Kernbrav, *adj.*, predober, preverl, ves pošten.

Kerndeutsch, *adj.*, čisto nemšk.

Kernel, s. **Kriechente.**

Kernen, *v. a.*, in Körner verwandeln (Blei), zerniti; die Butter machen, mosti, in U. K. meti (n. *Met.*); s. a. **Buttern;** die Kerne herausnehmen, s. **Auskernen;** *v. r.*, zerniti se; s. a. **Gerinnen.**

Kerner, der, jazbilo; s. **Spitzhammer.**

Kernbrennen, das, eine unsinnige Operation im Maul eines Pferdes oder Rindes, šolo žgati.

Kernfaul, *adj.*, po sterženu gnjil, gojiliga steržena; ein kernfauler Baum, nach *V.* bedenj.

Kernfäule, die, gnjiloba steržena.

Kernfest, *adj.*, krepkiga jedra, *fig.* junašk, korenjašk, prečverst.

Kernfett, s. **Nierenfett.**

Kernfeuer, das, močan ogenj.

Kernfleisch, das, terdno, dobro meso brez kosti; (*Šul.* krtina).

Kernfresser, der, dlesk, orchar.

Kernfrucht, die, s. **Kernobst.**

Korngedicht, das, izverstna pesem ali poezija.

Korngehäuse, das, pešciše ali serce, nach *V.* tele, gnjezdo jedra, postelja, nach dem *Poln.* osredek u. ogrizek, *Šul.* semenika, kučiea (hišioa).

Korngerste, s. **Gerste.**

Korngerte, s. **Hartriegel.**

Korngeschütz, das, kanona ravniga zerna (*V.*).

Korngesund, *adj.*, zdrav, ves zdrav; er ist korngesund, zdrav je kakor riba; von Holz, zdraviga steržena.

Korngülte, die, kazen od žita.

Korngut, *adj.*, zdraviga zerna ali jedra; prav dober, ves dober, predober.

Kernhaft, s. **Kernig.**

Kernhaus, s. **Korngehäuse, Griebs.**

Kernhaut, die, jedernica, koža.

Kernholz, das, cversti, terdni, gosti les sredi drevesa; les lepiga zerna.

Kernhülle, die, etwa objedrije.

Kernicht, *adj.*, jedernast, zernast.

Kernig, *adj.*, jedernat, jedren; kerniges Holz, s. **Kernholz;** kerniges Obst, s. **Kernobst;** kerniges Fleisch, s. **Kernfleisch;** *fig.* cverst, terden, jak.

Kernigkeit, die, jedrenost.

Kerninhalt, der, jedro.

Kernkraut, s. **Beben.**

Kernlauge, die, vitriolov lug.

Kernleder, das, krepko, terdno, izverstno usnje.

Kernleinkraut, s. **Bruchkraut.**

Kernleinwand, die, terdno, močno platno.

Kernlos, *adj.*, brez koščic, košic, brez zerna, brez jedra, brez notranje vrednosti ali moči.

Kernmann, der, korenjak, cversti, jaki mož.

Kernmasse, die, beloba; in der unreifen Haselnuß, sneg.

Kernmehl, das, cvetna moka, cvet, in U. K. čila moka.

Kernmilch, die, pinjenec, pinjeno mleko.

Kernobst, das, pečkato sadje, sadje s pečkami, (s. das gegentheilige Steinobst); drevje iz peček zarejeno.

Kernranke, die, serčarica†, (ki razjeda serce zelnatih glav).

Kernrecht, *adj.*, in der Geschützkunst, horizontal, na ravnost, vodoraven.

Kernreich, *adj.*, jederčat, pečkovit, zernat, zernovit.

Kernschaar, die, cvet vojakov, izbrana množica.

Kernschälig, *adj.*, kernschäliges Holz, nach *V.* mlinčasti les.

Kernschatten, der, polna, černa senca.

Kernscheit, das, černo poleno, iz terdiga lesa (in ne iz vej ali štora).

Kernschneiden, das, Operation am weichen Gaumen bei Thieren, šolo spustiti.

Kernschule, die, sadišče, sadiše, semenišče, semeniše, (kjer se drevje iz semena zareja).

Kernschuß, der, (vodo)ravni strel; s. der entgegengesetzte **Bogenschuß.**

Kernschwinde, die, **Kernschwinden,** das, eine Krankheit der Pferde, wenn an ihrem Fuße der Kern (der Strahl) schwindet, strelna snšica; das Pferd hat die Kernschwinde, konju strela gnjije.

Kernseife, die, močno mjilo.

Kernsprache, die, jedernati jezik, jedernato govorjenje.

Kernspruch, der, moška, izbrana beseda, jederni, tehtni izrek.

Kernstahl, der, jedernato, terdno jeklo.

Kernstamm, der, cversto deblo; iz semena pečke zarejeno drevo, peškúr.

Kernstechen, das, s. **Kernschneiden.**

Kernstein, s. **Granit.**

Kerntruppen, die, jedro, cvet vojšakov, vojšakov, cversta, izbrana vojska.

Kerntuch, das, cversto, močno sukno.

Kernwächter, der, etwa rivčkar.

Kernwand, s. **Spundung.**

Kernwolle, die, naj boljši volna (od herbta in zatilca).

Kernzug, der, izverstni, bogati vlak, poteg.

Kernzupfen, das, *waidm.* razdajanje merdine med pse.
Kerrſche, ſ. Schiehe.
Kerze, die, sveča; aus Wachs, voščena, vošena sveča, voščenica, vošenica; eine große Wachskerze, stavnica; aus Talg, Unſchlitt, lojena sveča, lojenica, (namakanica, lijavnica); die Kerze rinnt, sveča se kerga, se kida; Kerzen gießen, sveče liti, delati; Kerzen ziehen, sveče lojiti; (Verbascum), lučnik, pljučnica, babič.
Kerzenabfälle, *pl.*, kipki svečni.
Kerzenbeere, ſ. Wachsbaum.
Kerzenbeerſtrauch, ſ. Mirtenheide.
Kerzenerzeugung, die, delanje sveč, svečarija.
Kerzengerade, *adj.*, raven kakor sveča.
Kerzengießer, der, svečar.
Kerzengießerei, die, svečarija; ſie betreiben, svečariti, sveče delati.
Kerzengießerin, die, svečarica.
Kerzenhell, *adj.*, razsvetljen s svečami.
Kerzenkraut, das, (Verbascum), lučnik.
Kerzenmeiſter, der, etwa svečar.
Kerzenſchein, der, svetloba, luč od sveče; beim Kerzenſchein, pri sveči.
Kerzenträger, der, svečar, stavničar, nosec sveče.
Kerzler, der, svečar, (kdor sveče dela ali tudi lo prodaja).
Kerzlerin, die, svečarica, svečarka.
Keſcher, ſ. Keſſer.
Keſſel, der, eine Vertiefung im Erdboden, kotlina, kotlanja; mit Waſſer als ein Brunnen benützt, kotlja; wenn ſich ein fließendes Waſſer darin verliert, ponikve *pl.*, požiravnik; ſ. a. Keſſelthal; ein tiefes, um Boden gewölbtes Gefäß von dünnem Metalle, kotel; wenn er eingemauert iſt und zum Beizen dient, lužnik; *waidm.* berlog divje svinje; jazbina; notranji okrogli del apnenice; ali kotel.
Keſſelartig, *adj.*, kotlast, kotlu podoben.
Keſſelaſche, die, ſ. Pottaſche.
Keſſelbeere, ſ. Moosbeere.
Keſſelbereiter, der, kotlar.
Keſſelbeſſerer, der, ſ. Keſſelflicker.
Keſſelbier, das, domači ol.
Keſſelbrauen, das, kuhanje ola doma.
Keſſelbraun, das, rujava perst, s ktero se kotli rujavé, kotlovinska barva.
Keſſelbüßer, ſ. Keſſelflicker.
Keſſelchen, das, kotlič.
Keſſeler, der, kotlar.
Keſſelerz, das, kotlovina.
Keſſelfang, der, vtikanje roke v kotel s kropam (neka božja sodba).
Keſſelflicker, der, kotlarič, kotličkar, kotlokerpar, nach *V.* kotlar, (ki hodi od hiše do hiše popravljat kotle).
Keſſelförmig, *adj.*, kotlast.
Keſſelhacken, der, kavelj, kljuka, na kteri visi kotel; eine mit Hacken verſehene Stange über dem Feuerherde nach *V.* koza.
Keſſelherd, der, nach *Sul.* kotliščе, kutliso.
Keſſelkette, die, kotlova veriga, lanec za kotel.
Keſſellauf, der, jama, kjer leži bomba v možnarji.
Keſſelloch, das, kotloja, kotlanja, kotlina; *serb.* grotlo.
Keſſelmeiſter, der, kotlar.
Keſſeln, ſich, *v. r.*, nach *V.* kotlanjiti se, bočiti se.
Keſſelpaule, die, ſ. Pauke.
Keſſelruß, der, kotlene saje, saje od kotla.
Keſſelſchläger, der, ſ. Keſſelſchmied.
Keſſelſchmied, der, kotlar.
Keſſelſchmiedehandwerk, das, kotlarija, kotlarstvo; es betreiben, kotlariti; damit erwerben, verthun, prikotlariti, zakotlariti.
Keſſelthal, das, rupa, in Tolm. polog, nach *M.* kernica, kotlina; ſ. a. Keſſel.
Keſſeltuch, das, barvano sukno.
Keſſer, der, sak, *serb.* nach *Sul.* prigrabanj.
Keßler, der, kotlar.
Keßlerin, die, kotlarica, kotlarka.
Keſte, die, die hornige (normale) Warze am innern Theile des Schenkels der Pferde, bradavica (auch *böhm.* u. *serb.*).
Keſtenbraun, ſ. Kaſtanienbraun.
Ketſcher, der, ſ. Keſſer.
Kettchen, das, verižica, lančič.
Kette, die, veriga, (*altsl.*) auf dem Karſt gebr. (auch ſchon bei *Gutsm.*), laneo, (*serb.* lanac, *poln.* lanouch), gew. ketina*; ſ. a. Feſſel; in Ketten legen, okovati, v spone djati, ſ. a. Feſſeln; Kette von den Bergen, versta, pas. (rida, rajda) gorá, gor, gorjancov; ſ. a. Bergkette; bei den Webern der Zettel, Aufzug, osnutek, snutek, snova, osnovica; das Ende der Ketten, štrenice *pl.*; Sclaverei, sužnost, robstvo, hlapčija, hlapčestvo; ſeine Ketten zerbrechen, osvoboditi se, pretergati, stresti s sebe jarem; *fig.* versta; ſ. a. Reihe.
Kettel, das, verižica, (s ktero se zapirajo vrata).
Kettelfilett, das, bei den Buchbindern, nach *V.* pletenica.
Ketteln, *v. a.*, z verižico pripeti, pripenjati; im Bergbaue, povezati, povezovati.
Ketten, *v. a.*, z verigo ali lancam zvezati, privezati, prikleniti, priklepati, zverižiti, verižiti, prikovati; ſ. a. Feſſeln.
Kettenanker, der, sidro s sidram zvezano, kakor se to dela v ladijostajah.
Kettenbandwurm, der, (nach *Dr. Bl.*) kolenčasta trakulja †.
Kettenbaum, der, bei den Webern, zadnje vratilo, žlajc (?) *pl.* (*Zal.*), ſ. Garnbaum.
Kettenblume, die, ſ. Löwenzahn.
Kettenbrücke, die, most na verigah.
Kettenfäden, *pl.* osnutek.
Kettenförmig, *adj.*, verižast.
Kettengarn, das, preja za osnutek.
Kettenglied, das, klep, sklep verižni; nach *Jarn.* žila.
Kettenhund, der, priklenjeni pes, pes na verigi; nach *Gutsm.* a. operčni, otvezani pes.
Kettenklang, der, verižno rožljanje.

Kettenkugeln, *pl.* etwa lančnice, kugle z verigo zvezane.
Kettenlinie, die, etwa ćerta lančnica, *milit.* etwa lančnata versta (*Pot.*).
Kettennaht, die, šiv na verižico, na ketinico †.
Kettennatter, die, verižasta kača.
Kettenpanzer, der, verižni oklep.
Kettenrad, das, zobčasto kolo.
Kettenrechnung, die, verižna številba.
Kettenregel, die, verižno pravilo.
Kettenring, der, ud, klep, (nach *V.* zu Reifn. veriga).
Kettenrolle, die, osnovni svitek.
Kettenruthe, die, bei den Webern, proje.
Kettenſchluß, der, (Sorites), sklep verižnik † (in der Logik).
Kettenſchmid, der, verižar, kovač, ki dela verige.
Kettenſeide, die, osnovna svila.
Kettenſtich, der, veriženje, *poln.* stroczka.
Kettenſtraße, die, kazen z okovi, v železji.
Kettenvoll, *adj.*, zelo nor ali blazen, da ga je treba prikleniti.
Kettenwerk, das, verižasto delo, verige *pl.*
Kettenwurm, ſ. Bandwurm.
Kettenzug, der, (Entrelas, *franz.*), svitkovina; verigi podoben kinč na poslopjih.
Ketzer, der, krivovérec, krivovérnik, (*altsl.* raskolnik, Schismatiker); bei den Wollarbeitern, polno vreteno; zum Ketzer machen, werden, pokrivoveriti koga, se.
Ketzer-, in Zſtgn. krivovérski.
Ketzerbuch, das, krivovérske bukve.
Ketzerei, die, krivovérstvo, kriva vera.
Ketzergericht, das, sodnija zoper krivovérce.
Ketzerhaupt, das, glava krivovércov.
Ketzerin, die, krivovérka.
Ketzeriſch, *adj.*, krivovérsk.
Ketzermacher, der, etwa pokrivoverač, (ki rad koga krivovérstva dolži.).
Ketzermeiſter, der, višji sodnik zoper krivovérce.
Ketzern, *v. n.*, krivo verovati, krive vere se deržati; od splošnih šeg odstopiti; *v. a.*, im Bergbaue Ritzen in Etwas machen, načertati, načertovati, razklati, razkaljati.
Ketzerrichter, der, sodnik zoper krivovérce.
Ketzerſchrift, die, krivovérsko pisanje, krivovérske bukve.
Ketzerzunft, die, krivovérci *pl.*, krivovérska družba.
Keubel, (*mont.*) ſ. Sieb.
Keuchen, ſ. Keichen.
Keucher, ſ. Keicher.
Keuchhuſten, ſ. Keichhuſten.
Keulchen, das, stegence, bederce; batič, betič.
Keulchenſchote, ſ. Stachelſenf.
Keule, die, kij (auch *böhm.*), tepec, butec, betica nach *Gutsm.*, robata šestopérnica, *poln.* maczuga, ratka; das Unterſchenkelbein der hintern Extremität bei den Thieren, krača; an einem Froſche, skok; die Keule eines Mörſers, tolkač; jeder Schäfer ſobt ſeine Keule, vsak berač svojo mavho hvali; *fig.* eine grobe Keule, bet od človeka, gumpa, grobijanka.
Keulen, *v. a.*, biti, tolči s kijem ali batam.
Keulenbäume, *pl.* nach *Sul.* presličnjaki.
Keulenförmig, *adj.*, betičast, gumpast, kijast, kiju podoben.
Keulengranne, die, betica.
Keulenkäfer, der, etwa batonosec.
Keulenkürbis, der, tikva.
Keulenlahm, *adj.*, na stegnu krnljev.
Keulenpalme, die, kijak †.
Keulenträger, der, noseo kija, kijonosec.
Keulenwurz, die, (Nymphaea alba), beli pljučnik.
Keuler, ſ. Keiler.
Keulhörnige, *pl.*, batorožci †.
Keulicht, ſ. Keulenförmig.
Keuper, der, kajper *.
Keuſch, *adj.*, čist, prečist, neskažen, neoskrunjen, devišk; ein keuſcher Blick, sramožljiv, nedolžen pogled; keuſche Liebe, čista, neomadežana ljubezen.
Keuſchbaum, der, (Vitex Agnus), nach *Sul.* konopljika, *Poln.* wierzba włoska.
Keuſchheit, die, čistost, čistota, brezmadežnost, sramožljivost; Keuſchheit bewahren, čistost, devištvo ohraniti.
Keuſchkraut, ſ. Sinnkraut.
Keuſchlamm, ſ. Keuſchbaum.
Keuſchler, der, kajžar, bajtar, željar.
Keutel, der, bei den Fiſchern der Sack in der Mitte der Watte, guza (*V.*).
Kibitz, der, (Tringa vanellus), priba, gavek, gavec, vivek, óibes, pegulica, (*russ.* pigolica), pipulica, nach *Gutsm.* ribič; *russ.* a. lugovka, *poln* czajka, *böhm.* čejka.
Kibitzblume, die, (Fritillaria melcagris), lugovéji ovet.
Kibitzei, das, pribino jajce.
Kicher, **Kichererbſe**, die, (Cicer arietinum), čičerika, cizara, čiček, nosec, (*russ.* italjanski grah.).
Kicherer, der, hchotalo, hihitač.
Kichern, *v. n.*, hehotati se, hihitati se, s tenkim, trepečim glasam smejati se.
Kick, das, kvas.
Kicks, der, spodlet pri biljarjenji.
Kickſen, *v. n.*, spodletelo mu je, ni zadel oble.
Kiebitz, ſ. Kibitz.
Kieber, ſ. Brandeule.
Kiefe, die, Kiefer, der Kinnbacken, čeljust, ribja čeljust; Kieme, das Fiſchohr, uho, ribje uho, škerga (*serb.*); die Schotte der Erbſen, strok.
Kiefen, ſ. Keifen.
Kiefenbrücke, ſ. Kieferwurm.
Kiefenfuß, der, enoočeo †.
Kiefer, die, (Pinus silvestris), borovec, bor; hojka, hoja; Kieme; Kiefer, der, ſ. Kinnbacken.
Kieferbein, das, čeljustnica.
Kieferbret, das, borova, jelova deska.
Kieferdrüſe, die, podčeljustna žleza.

Kiefereule, die, etwa (sova) borovka.
Kieferfortſatz, der, podaljšek čeljusti.
Kiefergehölz, das, borovje.
Kiefergras, das, borovščica, berovšica.
Kieferharz, das, borova smola.
Kieferholz, das, borovina.
Kieferkreuzſchnabel, der, veliki krivokljun.
Kieferloch, das, luknja v čeljusti.
Kiefermarder, der, ſ. **Baummarder.**
Kiefermuskel, der, mišica, čeljustnica.
Kiefern, *adj.*, borov, borovčev (*V.*).
Kiefernadel, die, borov bodeck.
Kiefernbeckel, ſ. **Kiemenbeckel.**
Kiefernpilz, der, gliva borovka.
Kiefernrüſſelkäfer, der, borov rivôkar.
Kiefernſame, der, borovo seme.
Kiefernſchwamm, ſ. **Kiefernpilz.**
Kiefertaſter, der, čeljustno tipalo.
Kieferſpan, der, luč.
Kieferſproſſen, *pl.*, borov berst.
Kieferwald, der, borovje.
Kieferweide, ſ. **Dotterweide.**
Kieferzapfen, der, borov češarek.
Kieferzungenbeinmuskel, die, čeljustna jezikokostna mišica †.
Kiele, ſ. **Feuerkiele.**
Kiel, der, bei den Gärtnern die Zwiebel, čebula; Federkiel, ſ. dieſes, u. *fig.* pero; der Grundbalken eines Schiffes, nach *V.* gredelj; podsek, nach dem *Böhm.* podladje, spodnji tram; *serb.* nach *Sul.* herbtica, kilj; den Kiel legen, začeti delati ladijo, *fig.* ladija; an Gewächſen, ladjica.
Kielbett, das, pérnica.
Kielbock, der, mnlasti kozel ali oven, mulec.
Kielen, *v. n.*, Kiele bekommen, von Vögeln, lopatice dobiti, dobivati, v malih lopaticah biti; periti se; *v. a.*, ein Schiff mit einem Kiele verſehen, ladji gredelj narediti, popravljati dno ladije; ſ. a. **Kielholen**; operiti.
Kielflügel, der, precepljeni krilec † (neki polž).
Kielförmig, *adj.*, podladju podoben.
Kielfroſch, ſ. **Froſchwurm.**
Kielherr, der, gospodar ladije.
Kielholen, *v. a.*, ein Schiff, ladijo po strani oberniti, in nje dno popraviti; einen Verbrecher kielholen, pod ladijo prevleči hudodelnika na vervi.
Kielig, *adj.*, lopatičast.
Kielkropf, der, ein Kropf an der Kehle, brahor pod gerlam, *russ.* prožora; otroče s takim brahorjem.
Kiellegung, die, polaganje gredeljna, podladja.
Kielraye, ſ. **Krühe.**
Kielraum, der, dno ladije.
Kielrecht, das, davščina, davšina, ki jo daje ladija, ki vpervič v kak pristan pride; gredeljnina †.
Kielſchwein, das, nach dem *Poln.* stupka, čok poleg gredeljna, na kterem stoji jadrilo.
Kielwaſſer, das, der Streifen in dem Waſſer, welchen das Schiff in ſeiner Fahrt macht, curek; ladijin sled po vodi, brazda vodna.
Kielwerk, das, Zwiebelgewächſe, čebulovina.
Kieme, die, ſ. **Fiſchkieſer**, (*russ.* žabra).
Kiemenbogen, der, oblok ušesa ribjiga ali škerge.
Kiemendeckel, der, pokrovec, poklopec (ušesa ribjiga).
Kiemenhaut, die, koža ribjiga ušesa.
Kiemenöffnung, die, ustje ušesa ribjiga.
Kiemer, der, ſ. **Böttcher.**
Kien, der, borova terska, derenica (*V.*), smolenica, (*Gutsm.* u. *böhm.*), nach *M.* sovoj; *serb.* u. *böhm.* luč.
Kienapfel, der, borov češarek.
Kienbaum, der, bor, boroveo.
Kienbäumen, *adj.*, borov.
Kienbohrer, ſ. **Fichtenbohrer.**
Kiene, ſ. **Kienbaum.**
Kiener, der, ogljar.
Kienfackel, die, borova baklja.
Kienholz, das, borovina, nach *V.* mlajeni bor, mlajena borovina; ſ. a. **Kien.**
Kienig, *adj.*, smolnat, smoleničav.
Kienöl, das, borovo olje.
Kienrauch, **Kienruß**, der, nach *V.* žužek, (bei *Gutsm.* žnžel-i), černi ovet, černe saje od borovine.
Kienrußhütte, die, sajnica.
Kienſpan, ſ. **Kien.**
Kienſchwarz, *adj.*, nach *Gutsm.* černa kakor zužel ober žužek.
Kienſtock, der, borov štor ali panj.
Kienwald, ſ. **Kieferwald.**
Kiepe, die, koš, naramni koš, krôšnja.
Kiepern, ſ. **Köpern.**
Kies, der, grobkörniger Saud, debel pesek (iz kremenov), prod, prodni pesek, grahut *russ.* hrjašč; eine Erzart, (pyrites); nach *V.* čiž; ſ. a. **Schwefelkies.**
Kiesader, die, čiževa žila.
Kiesartig, *adj.*, čižast; prodast.
Kieſel, der, **Kieſelſtein**, kremen (in allen sl. M.), *coll.* kremenje; zu Kieſel werden, okremeniti se; zu Kieſel machen, okremeniti; silicinm, kremenic †.
Kieſelartig, *adj.*, kremenast.
Kieſelboden, der, **Kieſelerde**, die, kremenica.
Kieſelfeuchtigkeit, die, kremenina.
Kieſelhart, *adj.*, terd kakor kremen, kremenat.
Kieſelklumpen, der, gruče kremena, kremenova gruča.
Kieſelmaſſe, ſ. **Kieſelklumpen.**
Kieſelmehl, das, kremenata moka, mel.
Kieſelſand, der, ſ. **Kies.**
Kieſelſäure, die, kremeno kisliua.
Kieſelſauer, *adj.*, kremeno kisel.
Kieſelſchiefer, ſ. **Hornſchiefer.**
Kieſelſeife, die, kremenovo mjilo.
Kieſelſtein, der, kremenec, ſ. **Kieſel.**
Kieſen, ſ. **Erkieſen**, **Auswählen**; einen Hasen kieſen, iti, peljati se v pristan.
Kiesgrube, die, jama, kjer kopljejo prod ali debel pesek.
Kiesicht, *adj.*, prodast, čižast.
Kieſig, *adj.*, iz proda, peščen, pešen, čižat.

Kiesſand, der, prodec, ſ. **Kies.**
Kiesweg, ſ. **Chauſſee.**
Kieszeche, die, čiževa jama, čižev rudnik.
Kieze, **Kitze**, ſ. **Katze.**
Kieze, die, ein Behältniß, worin die Landleute Erdbeeren ubgl. zum Verkaufe bringen, kozulj, kohar, kerbulja.
Kiezel, der, cedilo, cedilka, precejalo.
Kifeln, *v. n.*, glodati.
Kiff, ſ. **Zank.**
Kiffe, die, revna bajta.
Kifelkakel, das, blebet(anje).
Kille, ſ. **Kaninchen.**
Kilogramm, das, kilogram.
Kilometer, der, kilometer.
Kimmblock, der, sodarski panj.
Kimme, die, eine Kerbe, zareza; bei den Weberbäumen der ſcharfe Einſchnitt in das Zahnrad, worein die Klinke fällt, stopnja; der über dem Boden ragende Rand eines Faſſes bei den Böttchern, kraj, oboč, nach *Sul.* čehalj; nach *V.* otor; die Kiune in den Dauben, worin der Boden geſetzt wird, otor, *poln.* wątor; am Schiffe, ſ. **Kimmung.**
Kimmeiſen, das, otornik, podrezilnik.
Kimmen, *v. a.*, einen Einſchnitt machen, zarezati, zarezovati; bei den Böttchern, zaotoriti, otoriti; ſ. **Kümmen.**
Kimmgang, ſ. **Kimmplanke.**
Kimmhobel, der, otornjak stružič.
Kimming, ſ. **Kimmung.**
Kimmker, der, škafar, kadar, čebrar.
Kimmplanke, die, robnica (dilja na ladji).
Kimmung, die, rob (na ladji.).
Kind, das, otrok, dete, Kindchen, otročič, otroče, detioe, detešce, (weibliches nach *V.* deča?), *altsl.* auch ogdo; Kinder, *coll.* im *Serb.* deca, (dece, deci u. ſ. f. jedoch mit dem Zeitworte in der vielfachen Zahl, deca so bile); im etwas verächtlichem Sinne, ein unruhiges Kind, otročaj, dečaj; leibliches Kind, lasten, pristen † otrok, *serb.* porod od serca; unehelich erzeugtes Kind, nezakonsk otrok, pankert; das letzte Kind einer Mutter, nach *V.* postružek, pognjezdič; von einem Kinde entbunden werden, poroditi, roditi otroka, auch poviti otroka; ein Kind entwöhnen, abſpännen, otroka odstaviti, odstavljati; ein Kind des Glückes, srečen človek, srečnik, des Unglückes, nesrečen človek, nesrečnik; nach Art der Kinder, po otročje; die Sitte der Kinder annehmen, pootročiti, se; als Kind handeln im hohen Alter, (von Greiſen), otročevati; *serb.* detinjiti se; an Kindes Statt annehmen, ſ. **Kindesſtatt**; ein nachgebornes Kind, posmertnik, *serb.* posmertče, ein unreifes Kind, *serb.* nedonošče; ein unterſchobenes Kind, podverženec, *serb.* podmetče; ein Kind von Jemand bekommen, imeti s kom otroka; er iſt noch ein Kind am Verſtande, prav otrok je še (na pameti); die Kinder Adams, Adamovi otroci, Adamov zarod, rod; Landeskind, Stadtkind, Pfarrkind, deželan, mešćan, faran; Kinder der Erde, ljudje; liebes Kind! preljubi! preljuba!; ein Kind des Todes, zgubljenec, ki mora umreti.
Kindbett, das, otročja postelja, nach *M.* auch das *serb.* babine, *pl.*, *poln.* połog, *böhm.* omladky; im Kindbette liegen, v otročji postelji biti; in das Kindbett kommen, poroditi, roditi, v otročjo posteljo priti, *serb.* a. obabiti se; das iſt ihr erſtes Kindbett, pervi porod, pervikrat je povila; im Kindbett ſterben, umreti na porodu.
Kindbetterin, die, otročnica, *Gutsm.* mladorodnica.
Kindbettfieber, das, poporodna vročnica.
Kindelbier, das, ein Schmaus bei der Kindtaufe, das Kindermahl, botrinja, kerstitki, *pl.*
Kindeln, *v. n.*, otročije uganjati; in das Kindbett kommen, otroka imeti, dete imeti, poroditi; *v. a.*, Jemanden kindeln mit der Kindelruthe, tepežkati koga.
Kindelruthe, die, tepežnica.
Kindelvater, der, kerstni oče.
Kinder- i. Zſtzgn., den Kindern eigen, auch kindiſch, otročji; die Kinder betreffend, otroški, — otrok, — za otroke.
Kinderalter, das, ſ. **Kindesalter.**
Kinderbewahranſtalt, die, oskerbovavnica malih otrok.
Kinderbild, das, podoba, podobica za otroke.
Kinderblattern, *pl.* koze, osepenice, oscpniee, *pl.*
Kinderbrei, der, papa.
Kinderbutte, die, sesalo, onzalo, sisek.
Kinderei, die, otročija; otročarija, dečarija; Kinderei treiben, otročariti, otročarije, otročije uganjati.
Kinderfeind, der, zavidnik, sovražnik otrok, kdor zavidi, sovraži otruke, kdor otrok ne terpi, viditi ne more.
Kinderflecken, ſ. **Maſern.**
Kinderfrau, die, pesterna, nach *M.* pestovna.
Kinderfreſſer, der, baveo; Währwolf, volkodlak; vergl. das Sprichw. rok išče otrok.
Kinderfreund, der, prijatel otrok; otročnik, kdor otroke ljubi, rad ima.
Kinderfreundin, die, prijatlica otrok.
Kinderfreundlich, *adj.*, otrokam prijazen, otročarsk, kdor otroke rad ima.
Kinderfromm, *adj.*, pobožen kakor dete.
Kindergeld, das, dnarji otrok, sirot.
Kindergeſchichte, die, otročja povest, povest za otroke.
Kinderglaube, der, otročja, neumna vera; voljna vera.
Kinderhaft, *adj.*, otročji, detinsk, otrokam podoben.
Kinderhaube, die, otročja kapica ali čepica.
Kinderjacke, die, otročja jankara.
Kinderklapper, die, klepetec (otročji, za otroke).
Kinderkleid, das, (in arto obstetricia), otročja srajčica; überhaupt, otročja obleka.
Kinderkreis, der, družinica otrok.
Kinderlaufzaum, der, vodivnica, otročja vodivnica, vodača.

Kinderlehre, die, keršćanski, keršanski ali kristjánski nauk; nauk za otroke.
Kinderlehrer, der, s. **Katechet**; im Allg. otroški učenik, učnik otrok; Kinderlehrer sein, otroke učiti, podučevati.
Kinderlehrerin, die, otroška nönica, učnica otrok.
Kinderleicht, *adj.*, prav lahak, prelahak, (da vsako dete razume).
Kinderlich, s. **Kinderhaft**.
Kinderliebe, die, otročja, otroška ljubezen, ali ljubezen do otrok, ljubezen otrok do starševv.
Kinderlos, *adj.*, brez otrok, brezdeten, kdor nima otrok; Kinderlose, der, brezdetnik, die, brezdetnica.
Kinderlosigkeit, die, brezdetnost (auch in and. slav. M.).
Kindermädchen, das, **Kindermagd**, die, pesterna, nach *M.* pestina, pestovna (*poln.* piastunka).
Kindermährchen, das, pravljica za otroke.
Kindermarkt, der, otročji smenj ali somenj, božični sejm.
Kindermeister, der, s. **Erzieher**.
Kindermelker, der, s. **Nachtschwalbe**.
Kindermord, der, umor otroka, morija otrok, detomorstvo†; einen Kindermord begehen, umoriti otroka; s. **Sadebaum** (Säbenbaum).
Kindermörder, der, morivec otrok, otroka, detomorec†.
Kindermörderin, die, umorivka otroka, *pl.* morivka otrok, detomorka†, detomornica†.
Kindermutter, die, s. **Hebamme**.
Kindern, *v. n.*, nach Art der Kinder tänbesiti, otročji biti, otročariti, otročevati. (*serb.* detinjiti); gebären, poroditi. roditi.
Kindername, s. **Kindesname**.
Kindernarr, der, človek, ves zaguljen in zatelebau v otroke, ki ima otroke prerad.
Kinderpeitsche, die, otročji bič.
Kinderpfeife, die, otročja piščalika, pišalika.
Kinderpocken, s. **Kinderblattern, Pocken**.
Kinderposse, die, otročarija, otročija, dečarija.
Kinderreich, *adj.*, z obilnimi otroci, kdor ima mnogo otrok.
Kinderrein, *adj.*, čist, nedolžen kakor otrok, kakor dete.
Kinderrock, der, suknjica.
Kindersaft, der, sok ali čistilo za otroke.
Kinderschuh, der, otročji čevelj; otročja obutev; *fig.* die Kinderschuhe ablegen, abgelegt haben, šibi odrasti, stopiti iz otročjih let, ne biti več otrok, nach *Gutsm.* otročjo pustiti.
Kindersinn, der, nedolžne misli, nedolžno, čisto, odkrito serce.
Kinderspiel, das, otročja igra.
Kinderspielerei, die, **Kinderspielzeug**, das, igrača otročja, nach *M.* gurača.
Kindersprache, die, otročji jezik, detinsko govorjenje.
Kinderstreich, der, otročarija, otročija, dečarija.
Kinderstube, die, izba otročja, za otroke.
Kinderstuhl, der, stoliček za otroke.
Kindertag, der, tepežni dan, pametva.
Kindertage, *pl.*, otročje leta.
Kindertand, der, čača.
Kindertaufe, die, kerst otroka, otrok, keršćevanje, kerševanje otrok.
Kindertrommel, die, bobnič za otroke.
Kinderwagen, der, otroški voziček.
Kinderwärterin, die, pesterna, pestina, varuška (nach *M.* bei Cilli).
Kinderwartung, die, oskerbovanje, varovanje otrok.
Kinderwäsche, die, drobna, otročja pertenina.
Kinderwelt, die, svet detinstva, življenje otrok.
Kinderwiege, die, zibel; s. a. **Weintraube**.
Kinderwurm, der, glista; s. a. **Madenwurm**.
Kinderzeit, die, otročje leta.
Kinderzucht, die, reja, gojenje, vzrejanje otrok.
Kindesalter, das, otročje leta, otročja starost, detinstvo (*serb.*, *böhm.* u. *poln.*).
Kindesbeine, *pl. fig.*, von Kindesbeinen an, iz (od) mladiga, od mladih nog, nach *V.* od detećijih dni, od zibeli.
Kindesgefühl, das, detinsko čutstvo.
Kindeshaut, die, sadova obet plodova mreoa.
Kindeskind, das, vnuk ali vnuka, sinov sin, otrok(ov) otrok.
Kindesliebe, die, s. **Kinderliebe**.
Kindesmörder, s. **Kindermörder**.
Kindesname, der, otrokovo ime, ime po otročje, t. j. kakor otroci kako reč imenujejo.
Kindesnoth, die, porod, bolečine v porodu ali porodne, popadki; in Kindesnöthen sein, na porodu biti, roditi (*russ.* v rodah, v mukah).
Kindespflicht, die, otročja dolžnost, dolžnost otrok(ova).
Kindesstatt, die, an Kindesstatt annehmen, posinoviti, vsinoviti, vsinovljati, zunáčnst nach der Etymologie bloß von der Adoption männlicher Individuen, jedoch auch allg.; in Betreff weibl. Personen, pohčeriti; s. a. **Adoptiren**.
Kindestheil, der, del, delež (enega) otroka.
Kindesunschuld, die, otročja nedolžnost.
Kindeswasser, das, sadova voda.
Kindheit, die, otročje leta, detinstvo (auch bei *Gutsm.*), otroštvo, otročnost, nach *M.* deteštvo, *russ.* detstvo; s. a. **Kindesbeine**.
Kindheitsleben, das, otročje, detinsko življenje.
Kindisch, *adj.*, otročji, otrošk, dečinsk (bei *M.* u. *serb.*); kindisch sein, otročariti, otročji biti; kindisch werden, pootročiti se; ein kindischer Mensch, otročaj, otrok, človek, ki nima razsodnosti; eine kindische Freude haben, veseliti se kakor otrok, kakor malo dete.

Kindlich, *adj.*, im guten Sinne, sinovsk; detinsk, otročji, (odkrit, resničen, čist, priprost); kindliche Liebe, sinovska ljubezen, otročja, čista ljubezen do —.
Kindlichkeit, die, otročje ali detinske misli, čistost, priprostost, kakor biva v detinskem seroi.
Kindschaft, die, otroštvo, sinovstvo, pravica otroka, nach *Gutsm.* u. *V.* otroščina, otrošina; s. a. **Adoption**; (*theol.*), *poln.* bogodzietnošć; razmérje med Bogam in ljudmi, po kterem so oni Božji otroci.
Kindstock, s. **Kinderbrei**.
Kindskopf, der, otročaj.
Kindspech, das, (Meconium), bei Neugebornen, otročja smola.
Kindtaufe, die, kerst, keršćevanje, kerševanje otroka; der Schmaus dabei, s. **Kindelbier**.
Kindtaufen, Kindtaufmal, Kindtauffest, das, s. **Kindelbier**.
Kindtaufvater, der, oče (keršćeniga) otroka.
Kink, der, oko, ki ga dela presukana verv.
Kinke, die, kertica, kratica (*Pot.*).
Kinkel, s. **Wachholder**.
Kinkhorn, das, s. **Zinke**; (Buccinum), rogač.
Kinn, das, obradek, *serb.* a. nach *M.*, so wie dem *Russ.* u. *Poln.* podbradek, nach *V.* bradelj, bei *Gutsm.* skranja, im *Böhm.* brada (slav. eig. Bart).
Kinnbacke, die, **Kinnbacken**, der, čeljust (in allen slav. M.), čeljustje, *Gutsm.* skranjiše.
Kinnbackendrüse, die, čeljustna žleza.
Kinnbackengrube, die, jamica na čeljusti.
Kinnbackenhöhle, die, votlina čeljustna.
Kinnbackenkrampf, der, čeljustni krč.
Kinnbackenzwang, s. **Mundklemme**.
Kinnbart, der, brada (počeljustna).
Kinnhöcker, der, čeljustna herga.
Kinnkette, die, podbradnica (pri konjih).
Kinnlade, die, čeljust.
Kinnreif, der, s. **Kinnkette**.
Kinschwurzel, s. **Osterluzei**.
Kintschelbeere, s. **Vogelkirsche**.
Kiosk, der, kiosk.
Kipfe, die, Kipfe von Fels, kleča; s. **Gipfel**; am Wagen, ročica.
Kipfel, der, nach dem *Böhm.* rogliček.
Kipfstock, der, am Wagen, oplen ober oplin, (auch *böhm.* oplin).
Kippe, die, pik (*V.*), kraj; auf der Kippe stehen, na pik stati, toliko da ne pasti, le viseti, majati; s. a. **Schaf**.
Kippeln, Kippen, *v. n.*, omahniti, omahovati, nagniti se (in zverniti se), kimati, kinkati, das Glas kippt, kozarec se je zvernil, je omahnil; *v. a.*, die Ostereier kippen, s pirhi turčati, stručati, tilčati; im Allgemeinen, po robu postaviti, postavljati kaj; kippen und wippen (Dukaten), obrezovati; s. a. **Ausleseu**.
Kippen, das, s. **Kipperei**.
Kipper, der, Kipper und Wipper, obrezovaveo (denarja).
Kipperei, die, obrezovanje dnarjev.
Kippgeld, das, obrezani denar.
Kippkatren, der, kinež, kinkež.
Kippstock, der, s. **Kipfstock**.
Kirch-, in Zsgn., cerkveni, cerkovni, — cérkve.
Kirchbau, der, zidanje cérkve, stavljenje ali delanje cérkve.
Kirchdach, das, cerkvena streha.
Kirchdieb, der, cerkveni tat, nach dem *Böhm.* u. *Poln.* svetokradec, *altsl.* svetotat'c.
Kirchdorf, das, vas s cérkvijo.
Kirche, die, cérkev, cérkva, *altsl.* cr'k'v, *böhm.* u. *poln.* kostel; auch Božja veža, (*russ.* hram Božij); Kirchlein, cérkvica; Kirche halten, mašo, Božje opravilo imeti (ob nedeljah); die Kirche besuchen, hoditi v cérkev; in die Kirche läuten, vabiti, pozvanjati; unter der Kirche, med službo Božjo, med mašn (in pridigo); die streitende Kirche, bojevavna, vojskujoča cérkev; die Kirche im Drucke, zatirana cérkev; die römisch-katholische Kirche, rimska katoliška cérkev.
Kirchen-, in Zsgn., cerkveni, cerkovni.
Kirchenagende, die, obrednik.
Kirchenälteste, der, Kirchenvorsteher, Kirchenpfleger, Kirchenvater, Kirchenprobst, ključar, cerkveni starašina.
Kirchenamt, das, cerkvena, cerkovna služba.
Kirchenangelegenheit, die, cerkvena reč, zadéva.
Kirchenbann, der, cerkveno ločenje, izobčenje, preklestvo, Jemand in den Kirchenbann thun, koga pahniti, prekleti, iz cérkve ločiti, izobčiti; s. **Excommuniciren**.
Kirchenbeamte, der, cerkveni urednik.
Kirchenbehörde, die, cerkvena oblast(nija), cerkveni vikši.
Kirchenbesuch, der, hoja v cérkev.
Kirchenbrauch, der, cerkvena šega, navada; s. a. **Ceremonie**.
Kirchenbuch, das, cerkvene bukve, cerkvene zapisne bukve.
Kirchenbusse, die, cerkvena pokora, očitna pokora.
Kirchencollecte, die, cerkvena bira, cerkveni sklad.
Kirchendieb, der, s. **Kirchdieb**.
Kirchendiebstahl, der, cerkvena, cerkovna tatvina, etwa a. svetokradstvo, (*altsl.*) svetokraja; Kirchendiebstahl begehen, cérkev okrasti, obropati.
Kirchendiener, der, cerkovnik, cerkveni, cerkovni služabnik.
Kirchendienst, der, cerkvena, cerkovna služba; s. a. **Liturgie**.
Kirchendienstlich, *adj.*, Božje, cerkvene službe, cerkvenoslužbin.
Kirchenfahne, die, cerkveno bandero, *altsl.* prapor, praporec.
Kirchenfalk, der, (Falco tinnunculus), postolka, postojka, mokosevka, nach *Zalok.* šprinca (U. Kr.).
Kirchenfest, das, cerkveni, cerkovni praznik, somenj, opasivnica, opasivna nedelja (na Pivki), obhajilo ustanovljenja ali posvečenja cérkve, žegnanje*; auch zapovédani praznik.

Kirchenfluch, der, s. Kirchenbann.
Kirchenfond, der, cerkveni zalog; s. a. Kirchenvermögen.
Kirchenfürst, der, cerkveni poglavar.
Kirchengang, s. Kirchgang.
Kirchengänger, s. Kirchgänger.
Kirchengebet, das, cerkvena molitev.
Kirchengebot, das, cerkvena zapoved.
Kirchengebrauch, der, s. Kirchenbrauch.
Kirchengeld, das, cerkveni dnarji.
Kirchengemeinde, die, fara, (Pfarrgemeinde), cerkvena občina, etwa a. duhovnija, *kroat.* župa.
Kirchengemeinschaft, die, cerkveno občestvo.
Kirchengeräth, das, cerkvena, cerkovna priprava, sprava, (posodje in orodje).
Kirchengericht, das, cerkvena sodnija.
Kirchengesang, der, cerkvono, cerkovno petje.
Kirchengeschichte, die, cerkvene zgodbe, cerkvena zgodovina.
Kirchengesellschaft, die, cerkvena družba.
Kirchengesetz, das, cerkvena postava, (cerkveni zakon, veraltet).
Kirchengesetzbuch, das, cerkveni zakonik.
Kirchengewalt, die, cerkvena oblast.
Kirchenglüte, die, cerkvenija.
Kirchengut, das, cerkveno premoženje, cerkveno blago, cerkveno posestvo ali dobro, cerkvenija.
Kirchenhaupt, das, glava cérkve, cerkveni glavar, poglavar.
Kirchenherr, der, cerkveni patron, zavetnik†.
Kirchenherrin, die, cerkvena potrona, zavetnica†.
Kirchenjahr, das, cerkveno leto.
Kirchenkapital, das, cerkvena istina.
Kirchenkasse, die, cerkvena dnarnica.
Kirchenkreis, der, cerkvena okolica; s. Pfarrbezirk.
Kirchenland, das, cerkvena zemlja.
Kirchenlehre, die, cerkveni nauk, kar cérkev uči.
Kirchenlehrer, der, cerkveni učenik.
Kirchenlicht, das, cerkvena luč.
Kirchenlied, das, cerkvena pesem.
Kirchenmitglied, das, vérnik.
Kirchenmaus, die, cerkvena miš; miš v cerkvi.
Kirchenmusik, die, cerkvena muzika.
Kirchenordnung, die, cerkveni red; s. a. Liturgie, Kirchenagende.
Kirchenparamente, *pl.*, cerkvene oblačila.
Kirchenpatron, der, cerkveni zavetnik, patron.
Kirchenpatronat, das, cerkveno zavetništvo, patronstvo.
Kirchenpfleger, s. Kirchenälteste.
Kirchenplatz, der, cerkvišče, cerkviše.
Kirchenprobst, der, s. a. Kirchenälteste.
Kirchenrath, der, ein Collegium, cerkveni svet, cerkveno svetovavstvo; ein Mitglied davon, cerkveni svétnik; s. a. Consistorium.
Kirchenräthlich, *adj.*, cerkveniga svetovavstva —.

Kirchenraub, der, cerkveni rop, *serb.* nach *Sul.* cerkvodir; s. a. Kirchendiebstahl.
Kirchenräuber, der, cerkveni ropar, s. a. Kirchendieb.
Kirchenräuberisch, *adj.* cerkvenoropen, svetokraden.
Kirchenrecht, das, cerkvene postave, cerkveno pravstvo, cerkveno pravo.
Kirchenrechtlich, *adj.*, cerkveno-praven.
Kirchenrechnung, die, cerkvena številba ali rajtba.
Kirchenreform, die, preravnava cerkvenih zadev.
Kirchenregel, die, cerkveno pravilo.
Kirchenregiment, das, vlada, uprava cérkve.
Kirchenruf, der, cerkveno oznanilo.
Kirchenruine, die, stara (poderta) cérkev, cerkvinja.
Kirchensache, die, cerkvena reč.
Kirchensänger, der, cerkveni pevec.
Kirchensatz, s. Patronatsrecht.
Kirchensatzung, die, cerkveno ustanovilo.
Kirchenschmuck, der, cerkvena lepotija, s. a. Schmuck.
Kirchenschutz, der, bramba, varovanje cérkve.
Kirchensiegel, das, cerkveni pečat.
Kirchensitz, der, Kirchenstuhl, stol (v cérkvi), pruka.
Kirchenslavisch, *adj.*, cerkveno-slovensk, staroslovensk.
Kirchenspaltung, s. Schisma.
Kirchensprache, die, cerkveni jezik.
Kirchenstaat, der, papeževe dežele, papeževa deržava, papeževa zemlja.
Kirchensteuer, die, cerkveni davek, bira, skladi.
Kirchenstiftung, die, nach dem *Serb.* cerkvena zadušbina.
Kirchenstrafe, die, cerkvena kazen ali pokora.
Kirchenstuhl, s. Kirchensitz.
Kirchenthum, das, cerkvenstvo, vse cerkvene zadeve skup.
Kirchenvater, der, cerkveni očak; s. a. Kirchenälteste; die Kirchenväter, cerkveni očetje, sveti očaki.
Kirchenverbesserer, der, cerkveni popravljavec, popravljavec cerkvenih reči.
Kirchenvermögen, das, cerkveno premoženje, imenje.
Kirchenversammlung, die, cerkveni zbor.
Kirchenvogt, der, cerkveni vajd; s. a. Kirchendiener.
Kirchenvorsteher, s. Kirchenälteste.
Kirchenvorsteheramt, das, cerkveno starašinstvo, ključarstvo.
Kirchenwaldung, die, cerkveni gojzd.
Kirchenwesen, s. Kirchenthum.
Kirchenzucht, die, cerkveni red, cerkveni strah; *poln.* karność duchowna; (*russ.* blagočinje).
Kircheule, die, (Strix flammea), pegasta sova, mertvaška tica; (Strix passerina), čovinek.

Kirchfahrt, die, Prozession zu einer Kirche, božja pot; s. a. Kirchspiel.
Kirchfest, s. Kirchenfest.
Kirchgang, der, cerkvanje, hod, hoja v cérkev; s. a. Kirchfahrt; Kirchgang halten, v cérkev iti, hoditi; einer Sechswöchnerin, vpeljevanje, vvod, nach dem *Poln.* izvod; *waidm.* hod jelena v gojzd; pot med cerkvenimi stoli.
Kirchgänger, der, hodivec v cérkev, nach dem *Serb.* cerkvar†; er ist ein fleißiger, schlechter Kirchengänger, rad, nerad v cérkev hodi.
Kirchgängerin, vpeljevanka.
Kirchgenoß, der, cerkveni, vérski tovariš, sovérnik.
Kirchhof, der, prostor okoli cérkve, cerkvišče, cerkviše, sejmišče, sejmiše; Gottesacker, grobje, pokopališče, pokopališe, žalje, *pl.*
Kirchhofstille, s. Grabesstille.
Kirchkind, das, vérnik, faran.
Kirchleute, *pl.* ljudje, farani grodoči v cérkev ali iz cérkve.
Kirchlich, *adj.*, cerkven, cerkoven.
Kirchmaus, s. Kirchenmaus.
Kirchmeister, der, s. Kirchenälteste.
Kirchmesse, die, Kirmse, Kirmes, Kirms, s. Kirchenfest; auch smenj, sejm, smanji dan.
Kirchnachbar, der, sosed v cérkvi.
Kirchner, der, mežnar*, s. Kirchendiener.
Kirchschwalbe, die, (Hirundo apus), veliki hudournik, velika lastovka.
Kirchspiel, das, fara, auch etwa cerkvena soseska, duhovnija, *kroat.* župa (im Slov. wegen der Zweideutigkeit nicht zu empfehlen).
Kirchspielkirche, die, farna cérkev.
Kirchspiellente, *pl.*, farani, farmani.
Kirchsprengel, der, škofija.
Kirchstand, s. Kirchensitz.
Kirchstock, der, cerkvena skrinjica, kupa.
Kirchstuhl, der, stol, klop v cérkvi.
Kirchtag, der, heute ist Kirchtag, danas je maša, duhovno opravilo, s. a. Kirchenfest.
Kirchthurm, der, zvonik, turn.
Kirchvesper, die, večérnice, *pl.*
Kirchweihe, die, cerkveno blagoslovljenje, posvečenje, s. a. Kirchenfest.
Kirchzimmer, das, žagrad, zakristija.
Kirmes, Kirmse, s. Kirchenfest; Jahrmarkt, (auch Jahrmarktsgeschenk).
Kirnt, s. Horn.
Kirre, *adj.*, krotek, kretak, domač, privajen, pitomen, pitom (auch *altsl.*), pokoren; kirre machen, s. Kirren; *fig.* nkrotiti, krotiti; er wurde kirre, padel mu je greben.
Kirre, die, krotkost, privajenost, pitomost; s. a. Eisente, Turteltaube.
Kirren, *v. n.*, einen kirrenden Laut von sich geben, škripati, piskati; von Tauben, gruliti; s. a. Girren, Knirren; *v. a.*, die Hühner kirren die Jungen, kokoši kličejo, vabijo mlade piško; reitzen, locken, vabiti, mamiti, mikati; zahm, kirre machen, ukrotiti, krotiti, pripitomiti, pitomiti.
Kirrente, s. Brandente.
Kirrheit, s. Kirre.
Kirrmöve, die, nach dem *Russ.* siva čajka (*böhm.* rybačka).
Kirrung, die, pitomljenje, krotenje, vabljenje; das, womit man kirret, bei den Jägern, vada, auch allgem. piča.
Kirsch- in Zstzg. črešnjev, češnjev.
Kirschbaum, der, črešnja, češoja.
Kirschbaumfalter, der, češnjak†.
Kirschbaumholz, das, črešnjevina, češnjevina, češnjev les.
Kirschbeißer, der, Kirschfink, dlesk, glavač, *russ.* ščur; s. Kernbeißer.
Kirschblümchen, das, s. Maßliebe.
Kirschblüte, die, črešnjevo cvetje.
Kirschbranntwein, der, črešnjevec, češnjevec, češnjevo žganje.
Kirschbraun, *adj.*, češnjast.
Kirschdieb, der, Kirschdrossel, die, (Oriolus galbula), kobilar.
Kirsche, die, črešnja, češnja; vom gepfropften Baum, cepljenica, unveredelte gew. drobnice, a. tičnice, weißrothe Kirschen, belice; schwarze Kirschen, černice; Kirschen essen, zobati češnje; mit großen Herrn ist es nicht gut Kirschen zu essen, z veliko gospodo ni dobro češenj zobati.
Kirschenspinner, der, češnjarica†.
Kirschenwange, die, rudeče, zdravo lice, lice rudeče kakor češnja.
Kirschfarbe, die, češnjeva barva.
Kirschfarbig, *adj.*, češnjeve barve, češnjast.
Kirschfink, s. Kernbeißer.
Kirschfliege, die, češnjeva muha.
Kirschgarten, der, češnjev vert, češnjak.
Kirschgeist, der, češnjevec; češnjevcov cvet.
Kirschgummi, Kirschharz, das, češnjeva smola.
Kirschholz, der, s. Goldamsel.
Kirschisop, s. Erdeuephen.
Kirschkäfer, der, češnjev hrošč.
Kirschkern, der, češnjeva koščica, košica, pečka, peška.
Kirschkernbeißer, Kirschknapper, s. Kernbeißer.
Kirschkuchen, der, gobanica s češnjami,
Kirschlorbeere, s. Lorbeerkirsche.
Kirschmuß, der, češnjev sok.
Kirschroth, *adj.*, rudeč kakor češnje.
Kirschsaft, der, češnjev sok, češnjevec.
Kirschsäure, die, češnjeva kislina.
Kirschstein, der, s. Kirschkern.
Kirschvogel, der, s. Golddrossel.
Kirschwasser, das, češnjevica.
Kirschwein, der, češnjevec, češnjevo vino.
Kirschwurm, der, češnjev červ.
Kissen, das, blazina, blazinica, podzglavnik, vzglavje, (Kopfkissen); in der Schiffahrt, blazina; (*böhm.*, *poln.* u. *russ.* poduška); s. a. die verschiedenen Zusammensetzungen).
Kissenüberzug, der, Kissenziehe, die, navlaka, prevleka (za blazinico, za podzglavnik).

Kistchen, das, skrinjica.
Kiste, die, skrinja (auch *altsl.*), truga*, kišta*, zaboj.
Kistenfüllung, die, blago v skrinjah.
Kistenholz, s. Buchenholz.
Kistenmacher, der, skriojar.
Kister, der, ogrebač, ogrebalo (za žlindro).
Kistler, s. Kistenmacher.
Kitschbaum, s. Elsebeere.
Kitschen, *v. n.*, caramboliren, terčiti se, skup zadeti.
Kitt, der, nach *V.* klej (auch *böhm.*) u. zmazlik (?, vergl. das *russ.* zamazka), nach *Gutsm.* vot* (vergl. Loth), etwa auch lep, lepilo.
Kitte, s. Quitte.
Kittel, der, halja, mahala, haljina; suknja, kitlja*.
Kitten, *v. a.*, sklejati, klejati, zlepiti, lepiti.
Kitter, der, klejic, klejavec; Tauber, s. dieses.
Kitze, die, Ziege, koza; Kitzchen, junge Ziege, koziea, junges Böckchen, kozliček; Katze, mačka, *dim.* mačica.
Kitzel, der, šeget, šegetec oder seget, segetec; das Kitzeln, šegetanje, segetanje; *fig.* volja, želja, nasladnost, mik; ich empfinde einen Kitzel im Halse, v gerlu me žgače, segače; er hat den Kitzel verloren, ne serbi ga več, ne mika ga; der Kitzel sticht ihn, objesten je, presit je, eepetec ga ima; einen feindlichen Kitzel über etwas empfinden, veseliti se česa in smejati se v pest.
Kitzelhyssop, der, šegetavni kašelj.
Kitzelig, Kitzlig, *adj.*, šegačen, žgačin, šegetljiv, kogar rado šegače; er ist in diesem Punkte sehr kitzelig, v tej reči je prav tenak, zamérljiv, tenke preje, se mu hitro pokadi, ima tenak nos; eine kitzelige Sache, nežna, obóutljiva, kočljiva, težavna in opolzla reč.
Kitzeligkeit, die, šegetljivost.
Kitzeln, *v. a.*, šegetati, segetati, žgetati koga; ein wenig kitzeln, pošegetati; als *v. i.*, es kitzelt mich, segače me, šegeta me; jucken, serbeti; *fig.* mikati; das kitzelt seinen Stolz, to se prileže, prilega, je prijetno prevzetnosti njegovi; Jemandes Ohren kitzeln, prijetne reči pripovedovati; den Gaumen kitzeln, gerln ugajati, streči, mazati gerlo; *v. r.*, sich kitzeln, na tihem veseliti se (zavolj česa).
Kitzfell, das, kozličina, kozličevina.
Kitzler, der, šegetavec.
Kiwi, der, kivi.
Kiwitz, s. Kibitz.
Klabastern, *v. n.*, letati in rogoviliti okoli.
Klachel, der, Vengel, haban, štorkelj; Thürriegel, zapaha, pah.
Klack! Klacks! *int.*, Schall eines breiten Körpers im Fallen, plosk! čof! plesk!
Klack, der, votlina, razpoklina, poka.
Klacke, die, kravšče, kravše (staro).
Klacken, Klácken, *v. n.*, berstеn, razpočiti se, počiti, razklati se; *v. a.*, s. Klecken.
Kladde, die, *(merkant.)*, zaznamnica, priročnik; s. übr. Strazza; Entwurf, načert, pervi spis; s. a. Schmuz, Nässe.
Kladden, *v. a.*, čistiti, snažiti, načertati kaj; s. a. Verschludern.
Klaffen, *v. n.*, von einander stehen, zijati, zevati, režati; mit einem Schalle aufspringen, počiti, pokniti, popokati, pokati, nagniti; die Wunde klafft, rana zeva; von Fenstern, Thüren, ne dobro zapirati se, *böhm.* odstavati; von der dürren Erde, razpokati se, škerlupniti; plaudern, schwätzen, blebetati, klepetati, berblati, čeblati; ausplaudern, bleknìti.
Klaffen, das, klepet, klepetanje.
Kläffen, *v. n.*, brečati (brečim), lajati, bavkati, bovskati, čevkati.
Klaffenkraut, das, (Sedum album), divji natresk, beli natresk.
Klaffer, Kläffer, der, Schwätzer, klepetalo; ein kleiner Hund, šóenc, breče.
Klafferin, die, klepetulja.
Klaffmuschel, die, zevka†.
Klaffung, s. Klack.
Klafter, die, seženj, auch *russ.* u. *poln.*, *böhm.* sah (seg); eine Klafter Holz, seženj derv, rešta, klaftra*.
Klafterholz, das, derva v sežnjih, na sežnje prodajane.
Klafterig, *adj.*, seženjsk; zweiklafterig, dvoseženjsk; s. a. das folgende.
Klafterlang, *adj.*, seženjsk, po sežnji dolg, seženj dolg.
Klaftermaß, das, seženjska mera, seženj, mera na sežnje; nach dem Klaftermaße, na sežnje.
Klaftern, *v. a.*, na seženj meriti, objeti z razpetimi rokami; in Klaftern legen, v sežnje skladati, nach *V.* reštati, *M.* sežnjatiť; *v. n.*, široke korake delati.
Klafterscheit, das, poleno (velikosti, kakoršne so derva na sežnje prodajane).
Klafterschlag, der, sekanje (derv) na sežnje.
Klafterschläger, der, dervar.
Klafterstock, der, s. Klaftermaß.
Klagbar, *adj.*, eig. tožljiv, iztožljiv; klagbar werden, klagbar auftreten gegen —, tožiti koga; klagbare Sachen, tožbe.
Klage, die, vor Gericht, tožba; Anklage, tožba, zatožba, obtožba; das Klagen mit Worten und Tönen, toženjo, tarnanje; die Trauer, žalovanje, žalost; in laute Klagen ausbrechen, žalovati na glas, vek zagnati; s. a. Jammern, Wehklagen; in der Klage gehen, s. Trauer; eine Klage anbringen, einreichen, podati tožbo, pismeno tožiti koga.
Klagebold, der, tožun, tožuh, pravdar.
Klagebrief, der, žalovanje (pisano); wenn man einen Anderen klagt, toživno pismo, toživni list ali spis.
Klagedichter, der, skladaveo žalostnih pesem, milopesnik†, olegikar.
Klagefactum, das, učin, dogodek, na kteriga se opira tožba.

Klagefall, der, (accusativ), kažavnik, tožívnik, četerti sklon ali padež.
Klagefrau, die, žalnica, žalovavka.
Klageführung, die, toženje, tožitev.
Klagegedicht, das, mila, žalostna pesem, žalostnica.
Klagegetön, s. Jammerstimme.
Klagehaus, das, hiša žalovanja.
Klagelaut, der, jok, žalostni glas.
Klägelei, die, vedno žalovanje in godenje (brez praviga vzroka).
Klägeler, der, godež, kdor vedno tarna in gode.
Klagelied, das, s. Klagegedicht; ein Klagelied anstimmen, začeti tarnati; s. a. Jeremiade.
Klägeln, *v. n.*, v eno mer tarnati in zdihovati (brez praviga vzroka).
Klagelos, *adj.*, brez tožbe; klagelos machen, stellen, napraviti, da kdo ne toži, utešiti, potolažiti koga.
Klagemutter, s. Klagefrau.
Klagen, *v. a.*, Jemand (bei dem Richter) klagen, tožiti koga; auflagen, zatožiti, obtožiti; Einem seine Noth klagen, potožiti, tožiti komu svojo potrebo, potožiti se zavolj —; dem Himmel, Gott sei es geklagt! Bogu bodi potoženo! Bogu bodi milo; gorje meni; *v. n.*, pritožiti, pritoževati se, tožiti, žalovati na glas, tarnati, (in andern slav. M. narekati); vor Gericht klagen, tožiti za —, zavolj —; auf Schadenersatz klagen, tožiti za odškodbo, za povračilo škode; er klagt über theuere Zeiten, toži (se), da je dragina; sich klagen, als *v. r.*, s. Beklagen, sich; Niemand wird über mich klagen, nihče se ne bo pritožil zoper (čez) mene.
Klagen, das, žalovanje, tarnanje, ein Klagen erheben, začeti žalovati, tarnati, stokati.
Klagend, *adj.*, traurig, žalosten, mil, otožin, žalnjoč; der klagende Theil, tožnik, tožnica.
Klagendung, s. Klagefall.
Klagenswerth, s. Beklagenswerth.
Klagepunct, der, tožbin členek, tožbina reč.
Kläger, der, tožnik, toživec; als Trauernder, žalovaveo; wo kein Kläger ist, da ist auch kein Richter, kjer ni tožnika, ni sodnika; brez tožbe ni sodbe; als Kläger erscheinen, tožit priti, iti, hoditi; Kläger sein, tožiti.
Klagerecht, das, Rechtsgrund der Klage, podstava tožbe; pravica do tožbe; pravica, koga tožiti.
Klägerei, die, pravdarija, s. a. Klägelei.
Klägerin, die, tožnica, tožívka; Klageweib, žalovavka.
Klägerisch, *adj.*, der klägerische Anwalt, tožnikov zagovornik; ein klägerischer Mensch, pravdar.
Klagerückerlag, der, zavračba tožbe.
Klageruf, s. Klagestimme.
Klagesänger, der, s. Klagedichter.
Klageschrift, die, pisana, pismena tožba, tožbin spis.
Klagestimme, die, mili, tožeči glas.
Klageton, der, s. Klagelaut.
Klageweib, das, s. Klagefrau.
Klagezeit, die, žalostni čas; čas žalovanja, žalovanje.
Klagführer, s. Kläger; Anwalt.
Klaggesang, s. Elegie.
Klaggeschrei, das, žalostni vek, *serb.* jadikovanje, jaukaoje.
Klaggewand, s. Trauerkleid.
Kläglich, *adj.*, žalosten, otožin, reven, mil; ein kläglicher Zustand, reven, žalosten, obžalovanja vreden stan, (da se človek mora zjokati, da se slednjimu milo stori, užali, i. t. d.).
Kläglichkeit, die, revnost, s. übr. Kläglich.
Klaglos, s. Klagelos.
Klagprotokoll, das, tožbin zapisnik.
Klagrede, s. Nekrolog, Trauerede.
Klamm, *adj.*, tesen, ozek oder vozek; vom Schnee, južen, (da se lahko kepe delajo); steif vor Kälte, premerl, zmerznjen, terd, oterpnjen, okoreu, (*serb.* okoreo), okrenil, lesen; selten redek, pičel; das Geld ist hier klamm, za dnar je huda, terda; dnarjev je malo; es ist mir klamm um's Herz, nekaj mi stiska, tesni serce; klamme Zeiten, terde, puste, slabe, tesne leta; klammes Gold, terdno, samorodno, suho zlato.
Klammen, *v. n.*, okreniti, oterpniti.
Klammer, die, zapenjača†, pritegača†, kljupa (*M.* vergl. Kloben), klanfa*; *russ.*, *böhm.* u. *serb.* skoba; eine hölzerne Klammer, nach *Gutsm.* u. *serb.* kvaka (nach *M.* Klinke), nach *Jan.* spojka; bei den Böttchern eine eiserne Klammer, den Reifen während des Anschlagens festzuhalten, natezivnik, lesica, dokla; am Kummet, kleštre; an einer Thür, Anlege, im Oesterreichischen die Narb, linga, žabnica, narba (?), *böhm.* skoba; Parenthesis, oklepek, serpek.
Klammeraffe, der, (Ateles paniscus), nach *Sul.* černi hvatan.
Klammererbse, s. Zuckererbse.
Klammerhirsch, der, Hirschläfer, rogač.
Klammermuschel, die, prilepek†.
Klammern, *v. a.*, s skobo† speti, stisniti, stiskati, klanfati*, nach *M.* vkljupati, s. a. Klemmen; *v. r.*, sich klammern, okleniti, oklepati se česa; prijeti, oprijeti, prijemati se, oviti, ovijati se, terdno deržati se z rokami.
Klammersatz, der, (Parenthese), stavek med oklepkama ali serpkama.
Klammgällig, *adj.*, *(mont.)* preterd.
Klampe, die, klampa, klanfa*; s. ob. Klammer; bei den Lederarbeitern, primaž; bei den Böttchern das gabelähnliche Holz zum Zusammenhalten des Bandes mit dem ersten Stab, deklica (U. K.).
Klämpener, der, s. Klempener.
Klang, der, žvenk oder ovenk (Klang des Metalls), žvonòanje, bronenje, brenčanje, *altsl.* zvęk (zvok); Ton, glas; diese Münze hat keinen rechten Klang, ta dnar nima praviga žvenka, evenka; einen Klang von sich geben, zažvenčati, zacvenkati, zaberneti, zapeti; die Glocke hat einen guten Klang,

zvon lepo poje, breni, brenči; mit Sang und Klang beerdigen, slovesno, t. j. s petjem in zvonilam pokopati; sein Name hat einen guten Klang, dobro sluje med ljudmi, dober glas gre od njega.

Klangboden, der, s. Resonanzboden.

Klängen, s. Klengen.

Klangente, s. Quakente.

Klangerfüllt, *adj.*, z donenjem napolnjeno, kjer se petje razlega.

Klangfuß, s. Versfuß.

Klanglehre, die, glasoslovje†, zvokoslovje†.

Klanglein, der, prezavec, prezljej; (lan, ki se pokljaje preza).

Klangliedchen, s. Sonnet.

Klangloch, s. Resonanzloch.

Klanglos, *adj.*, brezglason, brez žvenka; dumpf, zamolkel, podmolkel.

Klangmesser, der, glasomér†.

Klangnachahmend, *adj.*, kakor glas, etwa glasoličen; s. Onomatopoietisch.

Klangreich, *adj.*, glasovit, poln žvenka.

Klangspiel, s. Musik.

Klangstein, der, žvenčavnik (kamen).

Klangstimme, die, čisti, prijetni, močni glas.

Klangvoll, s. Klangreich.

Klangstück, das, popevka.

Klangwort, das, glasoličena, po glasu ali žvenku narejena beseda.

Klapp! Klapps! *int.*, plask, klap, terk, šterbunk, lop!

Klapp, Klapps, der, einen Klapp versetzen, ploskniti, klepniti, lopniti.

Klappe, die, loputa, zaklopnica, zaklopa, (*russ.* zahlopka), auch zaklop, *serb.* zalistak; an einer Pumpe, ježiček; an einer Kanne, zakravec, pokravec, zaklopec; im Herzen, zaklopnica; an den Beinkleidern, durice, vratica *pl.*; an den Kleidern die hervorstehenden Stücke Tuch, welche übereinander die Brust bedecken und oberwärts frei stehen und zurückgeschlagen sind, ušesa, loputica; am Taubenschlage, veternica; Klappe eines Tisches, pola, krilo; in der Mühle, presevaō; s. a. Fallthür.

Klappen, Klappern, *v. n.*, klopotati, klepetati, lopotati, nach *M.* zahlopniti, hlopati *(russ.)*; wenn es zum Klappen kommt, kadar pride do gostiga, kadar se spopademo, kadar bo treba oreh zgrizniti; das klappt nicht, to se ne vjema, ne veže, ne stika, ne strioja; mit den Zähnen, mlaskniti, mlaskati; nach dem *Serb.* klocniti, klocati; ein klappendes Ei, klopotec; *v. a.*, s. Aufklappen; einen klappen, naklepati, napokati koga.

Klappenfeder, die, zatiskavka.

Klappenkraut, das, (Caltha palustris), kalužnica, paludnica.

Klappenschwanz, der, klopotalo.

Klappenventil, das, priklopec.

Klapper, die, klepetec, klopotec, klepetalo, ropotec, ropotulja; (rhinanthus), šekotec.

Klapperapfel, der, klopotevek, klopotavka, klopotec, regljač.

Klapperbaum, s. Cocosbaum.

Klapperbein, s. Klappermann.

Klapperblech, das, rena.

Klapperdürr, *adj.*, medel kakor ključ, suh, da ropoče, kost in koža.

Klapperer, der, klepetač.

Klapperfinger, der, suhi perst.

Klapperheuschrecke, die, kobilica ropotulja.

Klapperholz, das, ropotalo.

Klapperjagd, die, lov ali gonja s klepetcam.

Klapperkopf, der, škrobotec.

Klapperkraut, das, petelinov greben.

Klappermann, der, klepetaō; *fig.* kostjak, smèrt.

Klappermaul, der, von Mannsp., klepetec; von Weibsp., klepetulja, blebetuša, ropotulja; von beiden, blebetalo, klepetalo, žlobodralo.

Klappermühle, die, s. Mühle, (Vogelscheuche), klepetec, ropotulja, klopotec; *fig.* s. Klappermaul.

Klappern, *v. n.*, klepetati, derdrati, klopotati, ropotati, škrebetati, blebetati, mit den Zähnen, vor Kälte, klepetati, *serb.* cvoketati.

Klappernuß, die, s. Pimpernuß.

Klapperrolle, die, mokoš, klopotač.

Klapperrose, die, (Papaver Rheas), perpelica, purpela, divji mak.

Klapperröschen, s. Feldrose.

Klappersänger, der, broljica; s. Zaungrasmücke.

Klapperschlange, die, (Crotalus), etwa (kača) klopotuša, ropotača, (nach *Zal.*) naja.

Klapperschlangenkraut, das, kanadska zlatnica†.

Klapperschlangenwurz, Klapperschlangenblume, die, senegalski ramšelj.

Klapperstecken, der, derdralo.

Klapperstein, der, klopotec, (*poln.* orlov kamen).

Klapperstock, der, s. Klapper, Klapperstecken.

Klapperstorch, der, bela čaplja; s. a. Storch.

Klappertopf, s. Hahnenkamm.

Klapperwerk, Klapperzeug, das, klopotalja, ropotulja, ropotalo, ropotija, starina, stara šara.

Klapphandschuh, der, rokavica brez perstov, *Sul.* suvratna rukavica.

Klapphölz, das, doga, hrastov les, klan za doge, nach *V.* špelte* *pl.*

Klapphut, der, skladni, oklopni klobuk.

Klappmuschel, die, poklopec†.

Klappmütze, die, skladna kapa.

Klappner, der, (Anastomus), zevač†.

Klapps, s. Klapp.

Klappsen, s. Klappen.

Klappstiefel, der, zavihane škorne.

Klappstuhl, der, skladni stol.

Klapptisch, der, skladna; nach *V.* priklepčasta miza, (samotežna miza). *russ.* skladnij, razjemnij stol.

Klar, *adj.*, rein, čist; klare Luft, čist zrak; klarer Himmel, jasno, auch vedro (nebo);

nach *V.* usneto nebo, s. Hell, Heiter; klarer Wein, ubrisano, čisto vino; Einem klaren Wein einschenken, s. Einschenken; klares Wasser, čista voda, bistra voda; s. a. Durchsichtig; klare Stimme, razločin (deutlich) glas, čist, nach *M.* jaren, *russ.* u. *serb.* tenak glas; klar reden, laut, glasno (naglas) govoriti; deutlich, jasoo, razločno, očitno; fein, zart, tenak, tanki; klare Brühe, čista, negosta, *serb.* židka juha; klare Leinwand, tenko platno, (da se skozi vidi); klare Wahrheit, Satz u. dgl., svetel, čist; verständlich, umeven, očiten, očit; das klare Fett, sama čista tolšča, tolša; klare Schrift, tenke, drobne črke; es liegt klar am Tage, očitno je kakor beli dan; klar machen, pojasniti, razjasniti; der Schiffer ist klar, brodnik je čist, je v redu, (je opravil vse davščine); ein klares Tau, prosta, gladka verv; klar sein, (familiär) gotov biti, pripravljen biti; ins Klare kommen, na gotovo postaviti, pozvediti, dobro zapopasti kaj; das Klare im Ei, beljak.

Klar, der, neka tončica.

Klaräugig, *adj.*, bistrook; offenbar, očiten.

Kläre, die, tančina, tankota, drobnost; von der Luft, vedrina.

Klären, *v. n.*, čist, jasen, bister biti.

Klären, *v. a.*, prečistiti, očistiti, čistiti, bistriti; Kaffee klären, precediti, precejati; aufheitern, zjasniti, razvedriti; *v. r.*, sich klären, vedriti se, jasniti se, ubrisati, brisati se, bistriti se; der Himmel klärt sich, jasni se, vedri se.

Klarenkraut, das, rimski kozlik.

Klaret, das, medovina.

Klarettraube, die, vinika.

Klarfädig, *adj.*, tankoniten, tenkih niti.

Klarheit, die, Reinheit, čistota. čistost; des Wassers, bistrina, bistrost. bistroba; Helle, svetlost; der Luft, jasno, vedrina; des Beweises, jasnost; *fig.* auch očitost, razumljivost, razločnost; des Gewebes, tančina; der Schrift, drobnost.

Klärkessel, der, bistrivnik.

Klärlich, *adj.* u. *adv.*, razločin, jasen; svetlo, očitno, jasno, s. a. Klar.

Klarmachung, die, bistrenje, pojasnilo, razjasnovanje.

Klärmaschine, die, bistrilo.

Klärpfanne, die, bistrivnica.

Klärsel, das, čiščenec, čišenec (sladkor).

Klarspeisig, *adj.*, *(mont.)* zernat, v drobnih zernih.

Klas, s. Sohle.

Klasse, s. Classe.

Klassification, die, s. Classification.

Klassificiren, s. Classificiren u. s. f.

Klaterig, *adj.*, zameršen, zamežljan, zamotan; umazan.

Klatsch, der, plesk, tresk, plusk; einen Klatsch geben, s. Klatschen; Klatsche bekommen, s. Schlag.

Klatschbüchse, die, pleskavnica, pokavnica; von Personen, s. Klatsche, Klappermaul.

Klatsche, die, die Fliegenklatsche, loputa, tepeška, pokavnik, muhovnik, muhalo; eine plauderhafte Person, männl. klepotec, blebetec; weibl. klepetulja, blebetuša.

Klatschen, *v. n.*, plosknili, ploskati, pleskati, pokati, luskati; mit der Peitsche klatschen, pokniti, pokati; in die Hände klatschen, pleskati ali ploskati, pokati z rokami; es klatscht, dež gre in čokota; schwatzen, ausplaudern, auch als *v. a.*, izblekniti, blekati, raznesti, raznašati, blobetati, klepetati, opravljati; Einem Beifall klatschen, pokati, ploskati komu z rokami.

Klätscher, der, klepetec, opravljivec, ogovarjavec, trobilo, blebetalo.

Klatscherei, Klätscherei, die, blebetanje, berbljanje, raznašanje, ogovarjanje, opravljanje.

Klätscherin, die, blebetuša, klepetulja, opravljivka.

Klatschgeschichte, die, klepet. opravljiva govorica.

Klatschgesellschaft, die, družba opravljivcov, klepetulj.

Klatschhaft, *adj.*, blebetav, berblav, opravljiv, žlobodrav.

Klatschhaftigkeit, die, blebetavost, berblavost, opravljivost.

Klatschhaus, das, klepetarnica.

Klatschkraut, s. Gliedkraut.

Klatschlustig, s. Klatschhaft.

Klatschmaul, das, s. Klätscher, Klätscherin.

Klatschrohr, s. Klatschbüchse.

Klatschrose, die, divji mak, petelinček; s. Klapperrose.

Klatschtaube, die, golob pleskač.

Klatschschwester, s. Klätscherin.

Klatschwesen, das, klepetarstvo, klepetanje.

Klatte, die, zmeda, zapreda, mežljanina, kratica, kratovica.

Klatterig, *adj.*, zamotan, zamežljan.

Klattern, s. Verwirren.

Klatze, die, rudoe stope brez strehe.

Klaubebühne, die, *(mont.)*, trebnica.

Klaubejunge, der, trebič.

Klauben, *v. n.*, pn malem jesti, izbirati si.

Klauben, *v. a.*, odbrati, izbrati, prebrati, odbirati, izbirati, prebirati, trebiti, čistiti; nagen, das Fleisch von Knochen klauben, obrati, obirati, oglodati, glodati kost; *fig.* s. Grübeln.

Klauben, das, obiranje, prebiranje, razbiranje.

Klauber, der, izbiravec, izbirač, prebirač, odbirač. obirač; s. a. Blauspecht.

Klauberei, die, trebež, obiranje, prebiranje.

Klauberin, die, izbiravka, odbiravka, obiravka.

Klauberig, Klaubericht, das, das abgesonderte Schlechte, izbirek, otrebež, otrebina.

Klaue, die, die gespaltene Klaue, parkelj, (*poln.* racica); Kralle, krempelj, nolit; ungespaltene Klaue, kopito; s. übr. Huf; was er einmal in seinen Klauen hat, gibt er nicht wieder her, kar v pest (v krempljo) dobi, več ne izpusti; Klaue am Hammer, ušesa, nach *Sul.* razvoj.

Klauen, *v. a.* u. *n.*, praskniti, praskati s kremplji, zagrabiti s kremplji, kremplju zasekati; s. a. **Kalfatern.**
Klauenfett, das, mast od parkljev.
Klauengeld, das, govednina.
Klauenhorn, das, parkljati polž.
Klauenfeuche, die, bolezen na parkljih, in Oberkrain, volóič na parkljih, in Unterkrain sajeveo na parkljih, parkeljnica, auch govenca.
Klauenſteuer, s. **Klauengeld.**
Klauenwurm, der, červ v parklji.
Klauer, s. **Kalfaterer, Kalfathammer.**
Klauern, *v. n.*, plezati, s. **Klettern.**
Klauhammer, der, nach *Šul.* razvojnjak.
Klauig, *adj.* parkljat, parkeljnat, krempljat, s parklji, kremplji.
Klauſe, die, zatvornica, klavža*; Zelle, menišnica, s. **Klauſe**; ein enger Paß, soteska.
Klauſel, die, wodurch etwas erklärt, besonders aber eingeſchränkt wird, pristavek, prideržek.
Klauſenbewohner, s. **Klausner.**
Klauskopf, s. **Aal.**
Klausner, der, puščavnik, pušavnik, samotnik, pustinjak; s. a. **Einſiedler.**
Klausnerin, die, pušćavnica, pušavnica.
Klausnerrabe, der, (Corvus eremita), klavžar*.
Klavier, das, s. **Clavier.**
Klavieren, *v. n.*, klavirati.
Klaviermacher, der, klavirar.
Klaviernoten, *pl.*, note za klavir.
Klaviersaite, die, klavirska struna.
Klavierſchlüſſel, der, klavirski ključ.
Klavierſpieler, der, klavirnik.
Klavierſtück, das, pesem za klavir.
Kleback, das, ilovica za čiščenje, čišenje cukra.
Klebauſter, die, prilepek †.
Klebe, s. **Flachsſeide.**
Klebeblatt, s. **Anſchlagzettel.**
Klebefeuer, das, ogenj, ki prijema reči, prijemavni ogenj.
Klebegarn, s. **Grundgarn.**
Klebegras, s. **Klettengras.**
Klebekraut, das, (Gallium aparine), trica, smolec, slipovka.
Klebeläppchen, das, das man Jemanden anhängt, rep (narediti, kaj slabiga od njega povedati, izdeti mu).
Klebelaus, die, s. **Filzlaus.**
Kleben, *v. n.*, nach *Gutsm.*, *V.* u. *M.* lepeti, auch prilepiti se (in allen slav. M.), von Kletten, prijeti, prijemati se, deržati se, popasti, popodati se česa; spopasti, spopadati se; er läßt alles an den Fingern kleben, prijemljiv je, vse so ga prime, kakor smole; zmakniti, zmikati; es bleibt bei ihm nichts kleben, nič se ga ne prime, nič ne pametuje; er klebt an dieſer Gewohnheit, derži se te navade kakor pijanec plota; an einem Orte kleben bleiben, obtičati kje, vedno kje tičati, kje prikovan biti; die Zunge klebt mir an den Gaumen, jezik se mi je prisušil k nebu (od žeje); *v. a.* prilepiti, lepiti, priklejati kaj k čemu ali na kaj; Butter an das Brot kleben, namazati, pomazati siroviga masla po kruhu; eine Wand kleben, lepiti zid.
Klebenelle, s. **Pechnelke.**
Klebenetz, s. **Grundgarn.**
Kleber, der, eine Perſon, lepič, lepivec; der Klebeſtoff, nach *Vert.* vlečic, etwa lepivo; s. **Kirſchharz, Klebekraut.**
Kleber, *adj.*, (im Oeſterr.), slaboten, majhen.
Kleberanft, der, die Stelle am Brote, wo es im Ofen an ein anderes angeſtoßen und angebacken iſt, pripeček, krajic hleba, pripečen z druzim hlebam.
Kleberich, s. **Klebekraut.**
Klebericht, Klebrig, *adj.*, prilepljiv, lepljiv, lepek, klejast; es iſt kleberig, lepi se, prijema se; er hat klebrige Hände, smolnatih rok ali perstov je, rado se ga kaj prime; rad zmakne kaj.
Kleberigkeit, die, prilepljivost, lepljivost, prijemljivost.
Kleberin, die, lepivka.
Klebeſchwamm, der, lepljiva gliva.
Klebeſtoff, s. **Kleber.**
Klebewerk, das, lepež.
Klebewurm, der, ribja glistica.
Klebewurz, s. **Färberroth.**
Klebgras, s. **Klettengras.**
Klebzettel, s. **Anſchlagzettel.**
Kleck, der, svinja, maćka, paoka*, (v pismu) čačka; Einem einen Kleck anhängen, prišiti komu rep; ein kleiner Theil einer flüßigen Maſſe, šterkotina.
Kleckbuch, s. **Strazza.**
Klecken, *v. n.*, einen Kleck machen, in Klecken abfallen, šterkniti, šterkati, kapati, kergati se, cmokniti, cmokati; hier iſt ein wenig Tinte gekleckt, sem je kanilo nekej tinte; die Tinte kleckt, tinta kaplje, die Feder kleckt, pero se kaca, kerga; mit der Feder klecken, s peresam čečkati, mazati, cmokati; *v. a.*, svinje, čačke delati, čečkati, packati, mazati; den Brei in die Schüſſel klecken, zvaliti, djati kašo v skledo; hinreichen, utekniti, tekniti, skezati, dosti ali dovelj biti; auch koriſten biti.
Klecker, der, mazavt, čečkač, čečkalo, mazalo, mazač.
Kleckerei, die, mazarija, čečkanje, čečkarija.
Kleckmaler, der, mazalo (od malarja).
Kleckmalerei, die, mazarija.
Kleckš, s. **Kleck.**
Kleckſen, s. **Klecken.**
Kleckſer, der, s. **Klecker.**
Kleckſig, *adj.*, kleckſig ſchreiben, čečkati.
Klee, der, (Trifolium), detolja, deteljina; der Klee von der zweiten Mahd, druga detelja, otava; von der dritten Mahd, vnuka; der unter einem andern Getreide geſäete Klee, sternišnica; (Trifol. repens), bela detelja; (Trif. offic.), divja detelja; (Trifol. febrinum), grenka detelja; (Trifol. sativ.), rudeča detelja; Luzernerklee, nemška detelja, metelika; Sauerklee, (Oxalis acetosella), kisla detelja; Wieſenklee, (Trifol. prat.),

travniška detelja: Erdbeerklee, (Trifol. fragifer.), jagodna; Inkarnatklee, (Trifol. rub.), laška, kervava detelja; bunte Kronwicke, (Coronilla varia), šmarna detelja; Honigklee, (Mellilotus off.), velika rumena kamnitna detelja; weißer Melilotenklee, (Mellilotus albus), velika bela kamnitna detelja, mejećnik, nokota; goldfarbener Klee, (Trifol. agrar.), mermolika ali rumena, zlata detelja; Ackerklee, (Trifol. arvense), zajčja detelja; Baſtardklee, (Trifol. hybridum), spremenljiva detelja; der kriechende Klee, (Trifol. repens), plezljiva detelja; dreiblättrige Zottenblume, (Menyanthes trif.), merzlinik; der niedrige Bohnenſtrauch, (Cytisus supinus), mali deteljnik; Geisklee, (Cytisus Lab.), kozja detelja, nagnoj; der erſte junge Klee, jarica.
Kleeacker, der, detelja, njiva z deteljo; der mit Klee angebaut war, deteljišče, deteljiše.
Kleeähnlich, *adj.*, deteljičen.
Kleebau, der, ravnanje, sejanje detelje.
Kleebaum, der, (Ptelea pentaphylla), nach *Šul.* tila, tilovina.
Kleeblatt, das, deteljno pero, pero ali list od detelje, nach *M.* deteljica; eine Zahl von Dreien, trojica (mehr *serb.*), trojka, trije bratje, troje; s. a. **Treff.**
Kleeblättchen, das, deteljno pêrce, peresce.
Kleeblattförmig, *adj.*, trolistnat.
Kleeblattnaſe, die, trolistaš †, (nek amerikansk netopir).
Kleeblattzug, der, trolistje.
Kleebube, s. **Treffbube** u. **Folz.**
Kleefarbe, s. **Treff.**
Kleefeld, das, s. **Kleeacker.**
Kleefutter, das, detelja za kermo ali klajo.
Kleefütterung, die, pokladanje detelje živini.
Kleehäuptchen, das, deteljna glavica.
Kleeheu, das, suha detelja.
Kleeroth, *adj.*, rudeč kakor deteljoi cvet; der Kleeroth (Wein), kraljevina.
Kleeſalz, s. **Sauerkleeſalz.**
Kleeſame, der, deteljno seme.
Kleeſäure, die, deteljna kislina, t. j. iz zajče deteljice.
Kleeſtroh, das, deteljevica.
Kleeweide, die, paša po detelji.
Kleewieſe, die, senožet z deteljo; s. **Kleeacker.**
Klei, der, ilovica, bela glina, klej (?); s. a. **Kräße.**
Kleiacker, der, ilovnata njiva, ilov svet, glinasta njiva.
Kleiben, *v. a.*, kleben machen, prilepiti, lepiti; eine Wand kleiben, steno mazati; s. a. **Kleben.**
Kleiber, der, s. **Kleber.**
Kleiberlehm, der, nach *V.* mazavni il.
Kleiberwerk, das, zamazovanje, lepež.
Kleiboden, s. **Kleiacker.**
Kleid, das, obleka, oblačilo, obleč *(M.)*, oprava; ein langes, halja, (halja do peta, nar. pes.), haljina; s. a. **Anzug**; die Bekleidung lebloſer Dinge, odevalo, odelo, pokrivalo; s. a. **Bekleidung**; die Kleider anlegen, anziehen, obleči se, oblačiti se, napraviti, napravljati se, opravljati se; die Kleider ablegen, ausziehen, sleči se, slačiti se, razpraviti, razpravljati se; er legte ſich in den Kleidern ins Bett, oblečen je legel, šel spat; Kleider wechſeln, preobleči se, preoblačiti se; Kleider machen Leute, tudi panj je lep obločen, *poln.* jakie odzienie, takie raczenie; ein tuchenes Kleid, suknja.
Kleiden, *v. a.*, obleči, oblačiti, odeti, odevati; einen Altar kleiden, pogerniti, pokriti, pogrinjati, pokrivati, odeti, odevati; eine Büchſe kleiden, okovati, okovavati; gekleidet wie ein Engländer, po angleško napravljen; einen kleiden, oblačiti koga, napravljati, opravljati: anders kleiden, preobleči, preoblačiti; in Gold gekleidet, v zlatih oblačilih; die Schafe kleiden dich, ovce ti dajejo obleko; ſich bekleiden, *v. r.*, s. **Ankleiden**; oblačiti se, nositi se, opravo imeti; er kleidet ſich franzöſiſch, po francosko se nosi; wie kleidet er ſich? kako je oblečen, kako se nosi? ſich warm kleiden, tople oblačila imeti, jemati; ſich nach der Mode kleiden, po novem kroji, po novi šegi, noši nositi se; der Anzug kleidet ihn (ihm) gut, suknja mu dobro stoji, mu pristje, se mu dobro poda, lepo je viditi.
Kleidchen, das, oblačilce.
Kleider-, in Zſsgn., meist, — za obleko, za oblačila, — oblačil.
Kleiderbaum, der, zapadni (amerikanski) platan.
Kleiderbeſen, der, metlica za obleko.
Kleiderbündel, das, eula, povezek oblačil.
Kleiderbürſte, die, ščetka, šetka, kertača za obleko.
Kleiderdieb, der, suknjokradnik, tat, ki krade oblačila.
Kleidergeißel, die, tepežnica, stepalo, stepalnica za obleko.
Kleiderhandel, der, kupčija z oblačili.
Kleiderhändler, der, etwa oblekar.
Kleiderkammer, die, die Garderobe, shramba za oblačila, oblačilnica.
Kleiderkämmerer, der, etwa oblačilničar †.
Kleiderkaſten, der, omara za oblačila, *altsl.* oblačil'nica.
Kleiderkrämer, der, s. **Kleiderhändler**; mit alten Kleidern, starinar.
Kleiderkrämerin, die, kupčevavka z obleko; alter Kleider, starinarica.
Kleiderlaus, die, uš v obleki, uš, ki ostaja v oblačilih in ne na glavi.
Kleiderlos, *adj.*, brez obleke, gol, nag.
Kleidermacher, der, šivar, krojač.
Kleidermarkt, der, terg za obleko, za starino.
Kleidermode, die, noša, šega; s. a. **Mode.**
Kleidermotte, die, molj, mol.
Kleidernarr, der, ošabnež, šopirnež, gizdavec, gizdelin, ki ne ve kako bi se oblačil, ki si vedno nove oblačila omišljuje.
Kleidernärrin, die, ošabnica, šopirnica, gizdavka.

Kleiderordnung, die, postava zavolj noše.
Kleiderpracht, die, zala, draga obleka; im schlechten Sinne, gizdavost, gizda, lišp; s. a. Hoffahrt.
Kleiderrahm, Kleiderrechen, der, kljuke, obešala, zobje (v steni) za obleko.
Kleiderreich, *adj.*, kdor ima mnogo oblačil.
Kleidersame, s. Traubenkraut.
Kleiderschnitt, der, kroj obleke.
Kleiderschrank, der, s. Kleiderlasten.
Kleiderspange, die, zaponka za oblačila.
Kleiderstange, Kleiderstellen, Kleiderstock, der, obešalo, obešavnica za obleko.
Kleidertracht, die, noša, nošaja (mehr das Tragen); hoffährtige Kleidertracht, ošabna noša, in St. gizda.
Kleidervorrath, der, oblačila, kar jih kdo ima.
Kleiderwechsel, der, preobleka, preoblačenje.
Kleiderzimmer, s. Kleiderkammer.
Kleidkeule, die, batič (pri mornarjih).
Kleidung, die, die Handlung des Kleidens, oblačenje; Kleider, oblačila, obleka; am Schießgewehr, s. Beschlag; in einer anderen Kleidung erscheinen, preobleči, preoblačiti se; eine vollständige Kleidung, ena obleka; s. Fußbekleidung, Bekleidung; ich brauche immer einige Kleidung, vedno kaj na se potrebujem.
Kleidungsstück, das, oblačilo, nach *Gutsm.* oblek, kos oprave človeške.
Kleie, die, von Weizen und Korn, Kleien, otrobi, *pl. m. u. f.*; von Buchweizen, lusk; von Hirse, mekine.
Kleien-, in der Zusammensetzung, otrobni, iz otrobi u. otrobov.
Kleien, *v. a.*, schlecht schreiben, mazati, čečkati; reinigen, z. B. einen Graben, otrebiti, trebiti; s. a. Kratzen.
Kleienausschlag, der, lušaj, lišaj.
Kleienbeize, die, močilo iz otrobi.
Kleienbier, das, ul otrobovec.
Kleienbrot, das, otrobnjak, kruh otrobovec.
Kleienhändler, der, otrobar, mekinar.
Kleienstein, der, *(mont.)*, otrobnik†.
Kleier, der, z. B. eines Grabens, trebec, treb(lj)ivec, čistivec.
Kleiererde, die, ilovica, mastna, lapornata perst, zemlja.
Kleiicht, *adj.*, ilast.
Kleiig, *adj.*, fette Erde enthaltend, ilnat, ilovnat, lapornat; Kleien enthaltend, otrobnat, mekinav.
Kleiland, das, ilovišče, iloviše, ilov, ilovnati svet.
Klein, *adj.*, majhen, *(serb.* malen), auch mal (besonders der Zahl und Menge nach oder wo es sich um eine Unterordnung handelt), der kleine Knecht, die kleine Magd, mali hlapec, mala dekla; ein kleiner Knecht, eine kleine Magd, majhen hlapec, majhna dekla; die Großen und Kleinen, malo in veliko; kleinwinzig, sehr klein, majčken, mičken, majcin, micken, majciken; fein, tenek, droben; so klein, količken, količkanj; wie klein! količken, količkanj; der kleine Finger, mezinec; kleine Kinder, drobni otroci; ein kleiner Bursche, verächtl., paglavec; oft wird es im Slov. hinlänglich mit dem bloßen *Diminut.* ausgedrückt, z. B. ein kleines Haus, hišica; eine kleine Stadt, mestce; kleine Vögel, ptički; ein kleiner Garten, vertiček; ein kleiner Fuß, majhna nožica; das kleine Weidwerk, droban lov; kleiner Druck, drobne černe ali pismenke; ein kleines Männchen, možic, možiček; klein machen, zmanjšati, manjšati, omaliti, razdrobiti; in kleinen Stücken vertheilen, razmoaljati (n. p. kruha med otroke); ein kleiner Baum, nizko drevo; kleines Geld, drobiž, droben denar; kleine Augen machen, drobno gledati, (dromati); kleine Schritte machen, drobneti, drobno iti; eine kleine Stunde, Meile, pičla, majhna, slaba ura; klein spinnen, tanko presti; vom Klein auf, z mladiga, z maliga, od mladih nog; kleine Seele, nizka, prosta, vsakdanja duša, malomnež, malodošnik; klein stoßen, klein schneiden u. s. f., na drobno, na drobne kosce, drobno stolči, zrezati, auch zreziati; etwas Kleines bekommen, dobiti otroka; im Kleinen handeln, na drobno kupčevati, prodajati, kramariti; das ist ihm ein kleines, to mu je mala reč; den kleinsten Umständen nach erzählen, povedati vse na tanko, na drobno, od začetka io po versti, kakor je bilo; das Klein bei Fleischern und in Küchen, drob; klein denken, nizko misliti, s. a. Niedrig; ein klein wenig, malce, malčiko; nicht das Kleinste, le količkanj ne, ne stvarice, ne trošice; er schien mir klein zu sein, ni se mi zdel velik; ins Kleine ziehen, bringen, po majhnem, manjšem merilu narediti.
Klein-, in Zsfgn., mali, malo.
Klein, das, s. Klein, *adj.*
Kleinachtel, das, in klein 8°, mala osmérka, osmina.
Kleinäderig, *adj.*, drobnih žil, žiličav.
Kleinauge, das, das grabende Kleinauge, (mas talpians), drobnooka miš.
Kleinäugig, *adj.*, drobnook, malook.
Kleinbärtig, *adj.*, majhne brade, z malo brado, malobraden.
Kleinbaß, s. Violoncello.
Kleinbauer, s. Häusler.
Kleinbeerig, *adj.*, z drobnimi jagodami.
Kleinbild, s. Miniaturbild.
Kleinbinder, der, škafar.
Kleinblätterig, *adj.*, z majhnim listjem, pérjem, drobnolisten.
Kleinblüthig, *adj.*, z majhnim cvetjem, drobnocveten.
Kleinbogenform, s. Kleinfolio.
Kleindenkend, *adj.*, nizkomisleč.
Kleindrahtzieher, der, etwa tankodratar.
Kleine, die, s. Kleinheit.
Kleineisen, das, železni izpirki, pabirki.
Kleineln, *v. n.*, ein kleinluder Geist, malodušen človek, ki se peča z maličkostmi, auch prenatančen; es kleinelt mit ihm, na malo gre ž njim, peša; *v. a.*, zdrobiti, drobiti.

Kleinen, *v. a.*, zmanjšati, manjšati, razdrobiti, drobiti, raztolči na drobne kosce; s. a. Verkleinern.
Kleinerz, das, drobna ruda.
Kleineuterig, *adj.*, drobniga vimena.
Kleinfügig, *adj.*, s. Geringfügig.
Kleinfügigkeit, die, s. Geringfügigkeit.
Kleinfüßig, *adj.*, drobnonog.
Kleingärtner, s. Häusler.
Kleingebirge, das, rudeča ilovica med železno rudo.
Kleingeist, der, maloumnik, malodušnik.
Kleingeisterei, die, maloomje, malodušje, nizkost.
Kleingeistig, *adj.*, maloumen, malodušen.
Kleingeld, das, drobiž.
Kleingemälde, s. Miniaturbild.
Kleingewehrfeuer, das, streljanje s puškami.
Kleingläubig, *adj.*, maloveren, malodošen.
Kleingläubige, der, malovérnež, malodušnik, slabovérnik; die, malovérnica, malodušnica, slabovérnica.
Kleingläubigkeit, die, malovérnost, malodušnost.
Kleingroß, s. Gerngroß.
Kleingut, das, drobno blago.
Kleinhandel, der, kupčija, prodaja na drobno.
Kleinhändler, der, kupčevavec na drobno, kramar*s*, tržinar.
Kleinhändlerin, die, prodajavka na drobno.
Kleinheide, die, (Genista pilosa), kosmati lakotnik.
Kleinheit, die, malost, majhnost, majčkenost, majhnota.
Kleinherr, der, maličkar†; s. Stutzer.
Kleinherzig, *adj.*, maloserčen, malodušen, brez serca, boječ.
Kleinherzigkeit, die, maloserčnost, malodušnost.
Kleinigkeit, die, merva, mrvica, stvarica, troha, trošica, betvo, mala ali majhna reč, majckinost, majenota, malenkost, maličkost, maličina, majhnota, drobir, drobarija; es kostet eine Kleinigkeit, prav dober kup ali cenó je; das ist keine Kleinigkeit, to niso igrače, to ni mala reč, ni šala; Kleinigkeiten, drobiž, drobna šara; auch eine Kleinigkeit kann einem zu Statten kommen, boljši bobova slama kakor prazne jasli, *poln.* dobra psa i muha; s. a. Bißchen.
Kleinigkeitsgeist, s. Kleingeisterei.
Kleinigkeitshascher, Kleinigkeitsjäger, der, etwa maličkar, *böhm.* drobnostkař.
Kleinigkeitskrämerei, Kleinigkeitspürerei, Kleinigkeitssucht, die, etwa maličkarija.
Kleinkäfer, *pl.*, batorožci†.
Kleinkanzlei, das, (Kleinkanzleipapier), mali pisarski papir.
Kleinkinderbewahranstalt, die, oskerbnišnica ali oskerbovavnica malih otrok.
Kleinklieber, der, dogokrojič†.
Kleinknecht, der, mali hlapec.
Kleinknotig, *adj.*, z drobnimi vozli, drobnovozlat.
Kleinkohle, die, drobno oglje.
Kleinköpfig, *adj.*, drobnoglav.
Kleinkörnig, *adj.*, drobnozernat, drobniga zerna.
Kleinkrabbe, die, račič.
Kleinkreisig, s. Bornirt.
Kleinkreuz, das, mali križ.
Kleinkrenz, der, malokrižnik.
Kleinjährig, *adj.*, drobnoletinast.
Kleinlaut, *adj.*, *(fig.)*, tih, plašljiv, pobit, *serb.* poknnjen; kleinlaut werden, z besedo upasti, upadati; er ist kleinlaut, beseda mu je upadla, molči, ne upa si ziniti, pobit ali klavern je.
Kleinler, s. Kleinigkeitshascher.
Kleinlich, *adj.*, nach *V.* majhinast, malenkast *(serb.)*, maličkast, majčken, nizek; unbedeutend, malovažen, neznaten.
Kleinlichkeit, die, nizkost; neznatnost.
Kleinling, der, maličkar†, malež†.
Kleinmaler, s. Miniaturmaler.
Kleinmeister, s. Kleinherr.
Kleinmeistern, *v. n.*, gospodičiti se; oizko presojati, nad malimi rečmi se spotikati.
Kleinmesser, der, drobnomér.
Kleinmund, der, moloustec.
Kleinmuth, der, maloserčnost, malodušnost, malodušje.
Kleinmüthig, *adj.* maloserčen, upadeniga (upadliga) serca; boječ, malodušen, plašin; komur je upadlo serce, *serb.* klonuti duhom; kleinmüthig machen, serce vzeti, jemati.
Kleinmüthigkeit, die, s. Kleinmuth.
Kleinoctav, s. Kleinachtel.
Kleinod, das, dragotina, najdrajši reč, stvar, blagotina, dragocenost *(russ.)*; bei den Fleischern auch Kleinet, drob, priklada; ein gutes Gewissen ist das größte Kleinod, čista vest je naj večji blago.
Kleinöhrig, *adj.*, malouh.
Kleinrath, der, mali odbor.
Kleinrüster, s. Feldahorn, Spindelbaum.
Kleinsamig, *adj.*, drobnosemensk.
Kleinschmied, der, ključavničar, kovač drobnih reči.
Kleinschreiber, der, pisarče.
Kleinschuppig, *adj.*, drobnoluskav.
Kleinseite, s. Kathete.
Kleinsinn, s. Kleingeist.
Kleinspecht, der, (Certhia familiaris), mali plezavt.
Kleinspeisig, *adj. (mont.)*, drobnozern.
Kleinstaat, der, deržavica.
Kleinstaaterei, die, deržavičarjenje†.
Kleinstädter, der, malomeščan, malomestnež.
Kleinstädterei, die, malomeščanstvo.
Kleinstädtisch, *adj.*, malomešk.
Kleintheilig, *adj.*, droban.
Kleintheiligkeit, die, drobnost.
Kleinuhrmacher, der, urar, ki male ure dela ali popravlja.
Kleinverkauf, der, Kleinverschleiß, der, prodaja na drobno.
Kleinverschleißer, s. Kleinhändler.

Kleinvieh, das, drobnica (ovce in koze).
Kleinviertel, das, mala četrtka.
Kleinwaare, die, drobno blago.
Kleinweiſe, *adv.*, na drobno, po malem, auch proti, sproti; ſ. übr. **Einzelnweiſe**.
Kleinwerk, das, drobno blago, drobnina.
Kleinwinzig, *adj.*, majčken, mičken.
Kleinziemer, der, mala brinovka.
Kleiſche, die, neka kambala (riba).
Kleiſporn, der, neke dereze.
Kleiſter, der, lep ali lepilo iz moke s kropam polite, pop*, *böhm.* auch maz, nach *V.* klem. (*Gutsm.* caca).
Kleiſteräſchen, das, poparica †.
Kleiſterfreſſer, der, popar † (hrošč).
Kleiſterig, *adj.*, klejast, ſ. a. **Kleberig**.
Kleiſtern, *v. a.*, zlepiti, prilepiti, lepiti, mazati, spopati, pripopati, popati*, (*Gutsm.* cacati); ſ. **Kleben, Kleiben, Beſtreichen**.
Klemm, *adj.*, tesen, pretesen, ſ. übr. **Klamm**.
Klemme, die, ein Klemmwerkzeug, škripalica (*serb.*), kljupa, (*poln.* kluba, vergl. Kloben), precep, nach *Gutsm.* vškernilo; Werkzeug bei den Korbmachern die Rinde von den grünen Weidenruthen abzuſtreifen, majivnik; eine Pferdekrankheit, zeklenec ga je prijel, ga derži; ein enger Ort, soteska; *fig.* in der Klemme ſein, v stiski, zadregi, nadlogi biti, v kleščah, klešah biti, v meloe ali kertice hoditi; er iſt in der Klemme, tesna, terda mu je, prede mu; med batam in nakovalam biti; ſich aus der Klemme reißen, izjesti se.
Klemmen, *v. a.*, pritisniti, pritiskatik čemu; stisniti, stiskati, vškerniti, priškerniti, vščeniti, všeniti, ščemeti, šemeti, (auch *russ.*) nach *Gutsm.* vkljupati; vkleščiti, vklešiti, zgnječiti, gnječiti; als *v. r.* ſich in den Winkel klemmen, stisniti se v kotiček; ſich zwiſchen der Thür klemmen, priščeniti, prišeniti se med vratmi, imeti perst med vratmi, pripreti nogo med vrata; die Schuhe klemmen, čevlji tišče, tiše; *v. n.* ſ. **Klimmen**.
Klemmerbſe, die, grašck pletenec.
Klemmfall, der, stiska, zadrega.
Klemmhacken, der, klanfa*, ſ. a. **Klammer**.
Klemmig, *adj.*, *(mont.)*, terden.
Klemmung, ſ. **Klemme**.
Klempener, Klempner, der, klampar, kositrar, ſ. a. **Blechſchläger**.
Klempern, *v. n.*, plenkati, klepati; ſ. a. **Klimpern**.
Klempnerarbeit, die, plehovina*.
Klempnerei, die, pleharija, klanfarija.
Klempnerwaare, die, plehovina, kositarnina.
Klempnerwerkſtatt, die, pleharnica, kositrarnica.
Klenboden, der, strop z ilovico ometan.
Klenen, ſ. **Kleiben** (eine Mauer).
Klener, ſ. **Blauſpecht**.
Kleppel, ſ. **Klöppel**.
Kleppen, *v. n.*, geſchwind laufen, užgati jo, uliti jo, posmoditi jo, pobrisati jo, teči, dirjati.
Klepper, der, Reitpferd geringerer Art, kljuse, kleka; von Perſonen, tekavec; ſ. a. **Klappermühle**.
Klerikal, ſ. **Clerikal**.
Kleriker, u. ſ. f., ſ. **Cleriker**.
Klerus, ſ. **Clerus**.
Kleſebuſch, der, (Ilex aquifolium), božje drevce, kristavec.
Kletſch, ſ. **Hahnenkamm**.
Klette, die, (Arctium Lappa), repje, repinec, nach *Gutsm.* torica, (auch bei *Sul.*); ſ. **Baumgrille**; ſich wie eine Klette anhängen, prijeti se kakor klop ali klošč (Zecke); Einem eine Klette anhängen, prišiti, narediti komu rep, izdeti koga kaj.
Kletten, *v. a.*, die Wolle kletten, zerfaſern, na lepo delati; prebirati.
Klettendiſtel, die, lopuh *(Gutsm.)*.
Klettengras, das, (Panicum verticillatum), nach *Sul.* kerpiguz.
Klettenkerbel, der, (Scandix Anthriscus), divja krebulica.
Klettenkraut, das, repje, torica.
Klettenmotte, die, lopušar †.
Klettenſpecht, der, ſ. **Mauerſpecht**.
Klettenſtange, die, bei Vogelſtellern, drevce, (nach *V.* drevica?).
Kletteuweide, ſ. **Haarweide**.
Klettenwurz, ſ. **Klette**.
Kletter, der, prebirač, ſ. **Kletten**.
Kletterer, der, plezavec; ſ. a. **Diſtelfink**.
Kletterfuß, der, plezavska noga.
Klettern, *v. n.*, splezati, plezati na kaj, na drevo, vspoti, vspenjati se na, splaziti se; über den Zaun klettern, preplezati, proplaziti se čez plot, in andern ſlav. M. lesti, laziti (ſlov. kriechen); verächtl. skopati se, skobacati se, zlesti na kaj; ſ. a. **Klimmen**; kletternde Pflanzen, plezavke.
Kletterſtange, die, eine hohe Stange, um einen ausgeſetzten Preis hinanzuklettern, plezavica, maj.
Klettervögel, *pl.*, plezavci, plezavke.
Kletterzeug, das, plezavna priprava.
Klettweide, ſ. **Rosmarinweide**.
Klettwurz, ſ. **Klette**.
Klibbern, *v. n.*, tresti se, klepetati od mraza.
Klick, Klicks, der, kepica, emok, z. B. masla; ſ. a. **Klack**.
Klicken, *v. a.*, **Klecken**, cmokati; Lehm klicken, ihn anwerfen, z ilam cmokati, ometavati; es iſt nicht gemalt, es iſt nur geklickt, nach *V.* ni malano, ampak cmokano.
Klicker, der, cmokavec.
Kliebeiſen, das, ein breites dickes Meſſer das Holz damit zu ſpalten, bei den Böttchern, nach *V.* nož otornik (?), etwa krojivnik.
Klieben, *v. a.*, klati, kaljati, cepiti, krojiti; *v. n.*, razklati, klati se.
Klieber, der, cepivec, krojivec.
Kliebhacke, die, nach *Gutsm.* cepljenica, etwa richtiger cepivnica.
Kliebig, *adj.*, krojiven, kar se da klati, cepiti.
Klima, das, podnebje, zračje; ſ. a. **Erdſtrich**.

Klimatiſch, *adj.*, podneben, kar se tiče podnebja, klimatičen.
Klimax, ſ. **Steigerung**.
Klimmauf, ſ. **Epheu**.
Klimmen, *v. n.*, plezati, vspenjati se kviško, lesti kviško; ſ. a. **Klettern**.
Klimmend, *adj.*, spenjajoč se.
Klimmer, der, ſ. **Kletterer**.
Klimmerling, der, rogač.
Klimmſtag, der, plezavnica (verv na ladji).
Klimperei, die, brenkanje, dernkanje, derdanje, klinkanje, klenkanje, pliokanje.
Klimperlied, das, brenkavica.
Klimpern, *v. n.*, klinkati, plinkati, brenkati, dernkati, derndati; mit dem Gelde, cvenkati.
Klimperer, der, brenkač.
Klimperwerk, das, brenkalo.
Kling! ſ. **Klinkling**.
Klingadler, der, ſ. **Entenadler**.
Klinge, die, vom Regen ausgeriſſene Schlucht, grapa; der ſchneidende Theil eines Meſſers, Degens, ostrina, klinja*, rezalo, nach *Gutsm.* dardica, ploča; Klinge einer Säge, list, peró; ein länglich ovales Stück Feldes, njiva brez zvrati; *fig.* sabla, meč; Einen vor die Klinge fordern, pozvati koga na bor, boj; über die Klinge ſpringen laſſen, pod meč djati, nar. p., vse posekati s sablo; nicht bei der Klinge bleiben, zaiti, zahajati od svoje reči; mit der Klinge ausmachen, z mečem dognati kaj.
Klingel, die, zvonec, zvonček, krogulječ nar. p. krogulja, zvenčkulja, nach *Gutsm.* zvončica.
Klingelbeutel, der, škrabljica, mutec, mošnjica z zvončkam; mit dem Klingelbeutel herumgehen, brati po cérkvi z mošnjico in zvončkam.
Klingeldraht, der, drat do zvončka.
Klingeln, *v. n.*, požvenkljati, žvenkljati, pocengljati, cengljati, kregulječati; pozvoniti, zvoniti, pozvončkati, zvončkati, pocengetati; ſ. a. **Klingen**.
Klingelſack, der, ſ. **Klingelbeutel**.
Klingelſchlitten, *pl.*, sani ali smoči z zvonéki.
Klingelſchnur, die, vervica od zvončka, zvonca.
Klingen, *v. n.*, von den Glocken, zvoniti, nach *M.* zveneti, peti, glasiti se, auch von der Sterbeglocke, klenkati; von Saiten, berneti, peti, nach *M.* zveneti; von Poſaunen, bučati, peti; ſchallen, zvenčati; zu klingen anfangen, zazvoniti, zapeti, zaglasiti se, zaklenkati, zaberneti, zabučati; übel klingen, hrepeti; das Geld klingt, dnar cvenka, ima cvenk ali žvenk; mit klingendem Spiele abziehen, z muziko so odšli; klingende Münze, kovani dnarji, penezi, gotov dnar, ki ima žvenk; die Ohren klingen mir, v ušesih mi zvoni; mit den Gläſern klingen, s kozarci terčiti, terkati; dieſe Frage klingt ſonderbar, to je čudno vprašanje; was Sie ſagen, klingt ſchön, kar Vi pravite, lepo poje (*V.*), se lepo glasi, je lepo slišati.
Klingenprobe, die, preskus, ogled klinje, ostrine.
Klingenſchmied, der, klinjar, ostrinar.
Klingenſtock, ſ. **Stilet**.
Klinger, der, ſ. **Quakente**.
Klinggedicht, ſ. **Sonnet**.
Klinghaken, der, kljuka.
Klingklang, der, žvenkljanje, brenket; versta lepoglasnih besed brez pomena.
Klingkling!, *int.*, cenk cenk!
Klinik, die, klinika, (praktično učenje zdravilstva v bolnišnicah).
Klinikum, ſ. **Heilanſtalt**.
Kliniſch, *adj.*, kliničen; kliniſches Inſtitut, ſ. **Heilanſtalt**.
Klinke, die, kljuka, kvaka; ſ. **Thürklinke**; an dem Weberſtuhle, der Sägemühle, lopatica, nach *V.* zapiravnik, opiravnik.
Klinken, *v. n.* u. *a.*, za kljuko prijeti in hoteti odpreti.
Klinkenhaken, Klinkhaken, der, in welchen das Ende der Klinke fällt, zapadnik, zaklepnik, (*böhm.* skoba, *serb.* dočekač).
Klinkenſchaft, ſ. **Klinke**.
Klinkſchön, *adj.*, vom Weine, čist.
Klinſe, Klünſe, die, poč, poka, rega.
Klinſel, das, zvonček.
Klinſeln, *v. n.*, zvenčkati.
Klinſig, *adj.*, razpokan.
Klipp!, *int.*, klipp und klapp, pikapoka, pika pok; der Klipp, Klippchen, ſ. **Schnippchen**.
Klippe, die, jáher in Spitzen geſpaltener Felſen, peč, pečina, skala, skalad, stena, greben, kleč, klečet; *fig.* zapreka, ovira, velik zaderžek, velika nevarnost; ſ. a. **Falle, Klinke**.
Klippenbock, ſ. **Steinbock**.
Klippenhahn, ſ. **Feldhenne**.
Klippenhaſe, ſ. **Berghaſe**.
Klippenrauh, *adj.*, kamnit, skalovit.
Klippenreich, *adj.*, skalovit, skalnat, poln pečevja in skalovja.
Klippenvoll, ſ. **Klippenreich**.
Klippenweg, der, kamnita pot.
Klippern, ſ. **Klappern**.
Klipper, der, batič.
Klipperſchuh, die, mali dolg.
Klipperwerk, das, klepalo, klepetec.
Klippfiſch, der, (Gadus morhua), treska; *russ.* ščetioozob; ſ. a. **Stockfiſch**.
Klipphorn, das, porcelanár † (polž).
Klippicht, *adj.*, skalam, pecinam podoben.
Klippig, *adj.*, ſ. **Klippenreich**.
Klippkanne, die, pokrovnata kangla, verč s pokrovcam.
Klippklapp, das, klepet.
Klippkram, der, ropotija, drobna roba.
Klippkrämer, der, ropotuljar, kdor z drobnimi ropotijami kopčuje, kramari.
Klippmaus, die, miš skaloica.
Klippſchenke, ſ. **Kneipe**.
Klippſchnecke, die, cuzlja.
Klippſchuh, ſ. **Klipperſchuh**.
Klippſchule, die, mala, zaćetna šola.
Klippſtecken, ſ. **Klapperſtecken**.
Klippwerk, das, ropotija; hölzernes Spielwerk, igrače.
Klirr! *int.*, škrip! cenk!

Klirren, *v. n.*, vom Eisen, Säbel u. dgl. zarožljati, rožljati; von Spornen, škripati, škrtniti, škrtati, auch brenkati, zvenčati, brenčati, dernkati; von Fenstern, Gläsern, rovštati, ropotati, šklepetati, Waffen, šklopetati.

Klirrzeug, das, rovštalo, rožljalo.

Klispern, s. **Lispeln.**

Klitoris, s. **Kitzler.**

Klitsch!, *int.*, plesk!

Klitsch, der, emok, plesk, tlesk; s. a. **Kleck**; Einem einen Klitsch anhängen, prišiti komu kerpo.

Klitschen, s. **Klatschen.**

Klitschig, *adj.*, das Brot ist klitschig, kruh je emokat, nedopečen, *poln.* lipki, ciastowaty, *serb.* gnjecav.

Kliter, s. **Kleck.**

Klittern, s. **Klecken, Beflecken.**

Klitterschuld, s. **Klipperschuld.**

Klitzen, s. **Glänzen.**

Kloben, der, precep, škerpec oder škripec; Werkzeug zum Halten, bei den Böttchern, natezivnik, nateznik, natezavnik, lesica; die Scheere an einer Wage, škarje, nach *V.* škerpec, precep, burnik; das in die Thierpfoste geschlagene, zweischenklige Eisen, worauf die Klampe passet, um ein Vorlegeschloß daran zu hängen, baba; für die Bienenweisel, hišica; ein Hebezeug, škerpec; s. a. **Winde**; Klöbchen am Webestuhle, škerpec; ein Kloben Flachs, s. **Bündel**; Kloben Getreide, s. **Schwaden**; Feilkloben, s. dieses; ein Kloben Holz, debelo poleno iz debla; bei den Uhren, etwa ročica, valjej, valjec; bei den Schlössern, klešče, klešc; ein Stück Feldes, rokav.

Klöben, *v. a.*, cepiti, krojiti.

Klobenarbeit, die, vzdigovanje lesa, delo s škerpcam.

Klobendeichsel, die, ojnice, *pl.*; ojesa, *pl.*; ein Arm davon, ojnica, oje, (*gen.* ojesa).

Klobenholz, das, derva v (debelih) polenih, špeltah*.

Klobenhütte, die, koča, uta* na precep.

Klobensäge, die, (nach *Pot.*) mala, vertnarska žaga, žažica, nach *V.* robidnica, nach *Zalok.* razparnica.

Klobenseil, das, verv na škerpec, v škerpcu.

Klöblein, Klöbchen, s. **Kloben.**

Klocke, die, s. **Glocke.**

Klönen, *v. n.*, dolgočasno blebetati.

Klonz, der, bei den Böttchern, ein Stückchen Holz, einen Reif enger zu machen, priloga, zagozda.

Klopf, der, bunk, lop; er hat Klopfe bekommen, nalopali so ga, obunkali.

Klopfarbeit, die, klepanje.

Klopfe, die, bei den Nablern, vbadalo; die halbausgeklopfte, nicht völlig gedroschene Garbe, snop stepen, okošan; *fig.* Einen in die Klopfe kriegen, v pest dobiti, v ozkem klancu, na ozkih ulicah vkup priti ž njim (da ne more uiti).

Klopfeisen, das, nabijač (pri košepletih).

Klöpfel, der, betec, terkelj, macel (*M.*); in der Glocke, žvenkelj, kembelj, camelj *M.*; s. a. **Glockenschwengel**; bei der Trommel, betec, palička; zum Spitzen klöppeln, s. **Klöppel**; bei den Böttchern, nabijač.

Klöpfelgarn, s. **Klöppelgarn.**

Klopfen, *v. n. u. a.*, einmal klopfen, terkniti, klukniti; terkati, klukati, klepati; ein wenig klopfen, poterkati, poklukati, poklepati; den Flachs klopfen, treti, tleči oder toléi; Wäsche klopfen, otrepati, trepati; an die Thür klopfen, na duri poterkati, terkati, poterkovati, poklukati, klukati, *serb.* kucati; sanft mit der Hand klopfen, poterkljati, terkljati, poterkljavati; das Herz klopfet, serce toče, bije, polje, utripa; vor Bangigkeit, seroe (od) straha utriplje; auf die Finger klopfen, kerceniti, kercati; in die Hände schlagen, ploskati, pokati z rokami; auf den Busch klopfen, eig. podrezati germ, *fig.* poskusiti pri kom (ali bi bilo kaj iz njega spraviti); Einen klopfen, naklepati, nabiti, tepsti koga; breit schlagen, razklepati, raztopsti; in die Wand klopfen, zabiti, ratleči v zid; Staub aus den Kleidern schlagen, iztepsti, izprašiti; ein Pferd klopfen, toléi konja; vom Spechte, kljevati; Eier klopfen, jajca tepsti, stepati, ubijati.

Klopfen, das, terkanje, klepanje, trepanje, kercanje u. dgl.

Klopfer, der, einer, der klopft, terkavec, klukavec; an der Thür, ein Werkzeug, damit anzuklopfen, konj, terkavnik, tolkač, kuček (*V.*); im Klopfjagen, terkljavec; ein Klopfwerkzeug, klepalo, terkalo, trepalo; s. a. **Schwarzspecht; Holzwurm.**

Klöpferling, s. **Klapperapfel.**

Klopffechter, der, rovan, *böhm.* pestnik ein gelehrter Klopffechter, prepirač.

Klopffechterei, die, rovarija, bojevanje, prepir, prepirljivost (med učenimi).

Klopfgarn, das, utrepana, beljena preja.

Klopfgeist, der, strah.

Klopfhammer, der, terkalo, terkavnik; für Sensen, Sichelu, klepavnik.

Klopfhengst, der, tolčenec, nach *V.* mendravec, na pol skopljeni konj, nach *Sul.*, *serb.* nutrak.

Klopfholz, das, tolkač, tolkavnica, trepavnica, bat, poravnavka.

Klopfjagen, das, Streifjagen, nach *V.* terkljanje, terkljavna gonja; s. a. **Klapperjagd.**

Klopfkäfer, der, kukec.

Klopfkenle, die, bei Böttchern, nabijač, pogon.

Klopfpulver, s. **Bärlapp.**

Klopfstein, der, čevljarski kamen za tolčenje podplatov.

Klopftisch, der, klepavna, trepavna miza.

Klopfwanze, die, brezova stenica.

Klopfwerk, das, jalov škerlj.

Klopfe, s. **Klopfe.**

Klöppel, der, ein Werkzeug zu klopfen, terkač, batič; im Forstw. ook, kerlj; zum Schlagen der Trommel, betec; zum Schlagen der Spitzen u. dgl., klinec, *russ.* kokljuški; der Schlägel einer Glocke, kembelj, nach *M.* camelj; der Knüttel, welchen man beißigen Hunden anhängt, kladica, porungelj.

Klöppelgarn, das, preja za klinčkanje (klekljanje).

Klöppelkissen, das, blazinica (za klinčkanje).

Klöppellade, die, s. **Klöppelkissen.**

Klöppelmagd, s. **Klöpplerin.**

Klöppeln, *v. a.*, klöpfeln, nach *V.* vozlati, klinčkati, klekljati*, *böhm.* plesti (krajky), *russ.* kružovo plest; einen Hund klöppeln, privezati psu kladico, porungelj.

Klöppelpult, s. **Klöppelkissen.**

Klöppelscheit, das, oblikovo poleno (*V.*), poleno iz čoka; in 2 Stücke, platič; in 4, četert.

Klöppelzwirn, s. **Klöppelgarn.**

Klöppen, s. **Klopfen.**

Kloppfisch, der, s. **Stockfisch.**

Klöppler, der, pletec, klinčkavec.

Klöpplerin, die, pletica.

Klopps, s. **Klapp.**

Klospe, die, etwa prečnica, prekla.

Kloß, der, ein unförmliches Stück, Masse, Erdkloß, gruča, gruda, nach *V.* a. greba (in O. Kr. Butterstrutzen, viell. gleba, *russ.* glyba); *dim.* gručica, grudica, glebica; ein runder Körper, z. B. Schneekloß, kepa, nach *Gutsm.* deru; Klößchen, kepica; in den Küchen, Knödel, emok, knedel*; ein Klößchen aus Teig geknetet, svalek; s. a. **Hode**; er spricht, als wenn er Klöße im Munde hätte, momla, da ga ni razumeti, kakor de bi imel žgance v ustih; ein plumper Mensch, štorklja, okorneč.

Klößen, *v. n.*, momlati in govoriti.

Kloßig, *adj.*, emokat, svaljkast; s. a. **Klitschig.**

Kloster, das, nach dem *Serb.* samostan, kloštor*, mnišnica†; ins Kloster gehen, biti mnih, nuna, pomnišiti se, ponuniti se.

Kloster-, in Zssgn., samostanski, klošterski.

Klosterbeere, die, (Ribes grossularia), bodeče grozdjiče.

Klosterbewohner, der, mnih, samotarec†.

Klosterbild, das, podobica (kaoiga svetnika).

Klosterbrauch, der, samostanska šega.

Klosterbruder, der, brat; gemein und verächtl. kozel, *poln.* osiel domowy.

Klosterdisciplin, die, samostanski red, pokoršóina, vaja.

Klosterbüchel, der, holmec pri kloštru.

Klosterfrau, die, nuna*, redovnica†, posvečena devica, *russ.* monahinja; Klosterfrau sein, nunovati.

Klosterfräulein, das, s. **Schwarzkehlchen, Bachstelze.**

Klosterfrohne, die, tlaka kloštru dolžna.

Klostergang, der, hod, pot v samostan.

Klostergarten, der, samostanski vert.

Klostergärtner, der, samostanski vertnar.

Klostergebäude, das, samostansko poslopje, samostan.

Klostergeistliche, der, mnih, menih, redovnik†.

Klostergelehrsamkeit, die, mniška učenost.

Klostergelübde, das, mniška obljuba, zaobljuba.

Klostergemeinde, die, klošterska občina, družina.

Klosterglocke, die, samostanski zvon.

Klostergrund, der, etwa kloštrišče, kloštriše.

Klostergut, das, samostansko posestvo.

Klosterhof, der, samostan.

Klosterjungfer, s. **Klosterfrau.**

Klosterkirche, die, samostanska cérkev.

Klosterkoch, der, samostanski kuhar.

Klosterküche, die, samostanska kuhinja.

Klosterleben, das, klošterskо življenje; von den Nonnen, nunovanje.

Klosterleute, *pl.*, mnihi, samotarci†, redovniki.

Klösterlich, *adj.*, samostansk, klošterskо, nunsk.

Klostermann, s. **Klosterbewohner.**

Klostermauer, die, samostansko ozidje.

Klosternonne, die, s. **Nonne.**

Klosterpfeffer, s. **Keuschbaum.**

Klosterpforte, die, samostanske vrata.

Klosterpförtner, der, vratar samostana.

Klosterregel, die, samostansko pravilo.

Klosterschule, die, samostanska šola.

Klosterschwester, die, sestra; gemein kazica.

Klosterstand, der, samostanski, mniški stan, mnihi, nune *pl.*

Klosterthurm, der, samostanski zvonik.

Klostervater, s. **Prior.**

Klosterverwalter, der, samostanski oskerbnik.

Klostervogel, der, mnih.

Klostervogt, der, samostanski sodnik.

Klostervolk, das, verächtl. mnihi.

Klostervorsteher, der, klošterski višji oblastnik.

Klosterweise, s. **Klosterbrauch.**

Klosterwenzel, der, (Motacilla atricapilla), černoglavka.

Klosterwesen, das, klošterstvo, samostanstvo.

Klosterzelle, die, mniška stanica, celica.

Klosterzucht, s. **Klosterdisciplin.**

Klote, die, kup šote.

Klotz, der, ein dickes, unförmliches Stück Holz, klada, rekelj, kruukelj, terkelj, čok, hlod, kerlj; noch stehend, štremelj, panj, štor, parobek; Hackklotz, s. dieses; *mont.* bat; ein Klumpen, s. dieses; *fig.* er ist ein wahrer Klotz, teleban je, prav terš ali štorklež je; er steht wie ein Klotz, stoji kakor bat, kakor ook, kakor štor.

Klotzbahn, s. **Kegelbahn.**

Klotzbeute, die, panj (bčelni) iz klade.

Klotzbeutenzucht, die, bčelarjenje s tacimi panji.

Klötzchen, das, čokec, kladica.

Klötze, die, suha, posušena hruška.

Klotzen, s. **Glotzen, Blechen.**

Klötzenbrot, das, kerhljak.

Klotzerbse, die, nek velik grah.
Klotzgerinne, das, žleb.
Klotzholz, das, klade, čoki.
Klotzig, *adj.*, štorast, robat, grudav; s. a. **Klotzig**, Grob.
Klotzköpfig, *adj.*, zabit, trapast.
Klotzköpfigkeit, die, traparija, neumnost.
Klotzpumpe, die, pumpa ali tromba z betcam.
Klotzschuh, der, cokla.
Klotzwagen, der, nizke lesene kola.
Klubb, der, s. **Club**.
Klucken, Klucken, s. **Glucken**.
Kluse, s. **Stecknadel**.
Kluft, die, Spalte, poč, razpoka, poka, razporek, poklina, razpoklina, rega; Erdkluft, prepad, usad, zijavka, votlina, bolt (?), globina, luknja v tla, udertina, nach *M.* razsedina (auch *serb.*), tokava; Zange, klešče, kleše; s. a. **Klotz**; *mont.* Kluft im Hangenden, tuleo (*V.*), im Liegenden. pinja, okno.
Kluftdamm, der, nach *V.* prag, (ein Querdamm bei Wasserleitungen).
Klüften, *v. n.*, usesti se, razsesti, razsedati se. cepiti se.
Klufter, das, s. **Stammende**.
Klusterholz, s. **Klobenholz**.
Klüftig, *adj.*, razpokan, popokan, razpočen, razpokel; ein klüftiger Mensch, znajden, skušen človek.
Klustzange, die, klešče, kleše.
Klug, *adj.*, moder, pameten; verständig, razumen, prebrisan, sprevidin, premeden; vorsichtig, opazen, pazljiv, previdin; ein kluger Mensch, modra glava; klug werden, zmodriti se, spametovati se, izučiti se; klug machen, zmodriti, modriti, spametovati, učiti; durch Schaden wird man klug, vsaka škoda uči človeka pameti, dvakrat se lesica ne vjame v skopec; das Ei will klüger sein, als die Henne, jajce več ko puta vé; der Klügste gibt nach, pametni prijenja, odjenja; ich kann aus der Sache nicht klug werden, v to se ne zvem, ne znajdem, tega ne razumim; jetzt bin ich so klug, wie vorher, toliko vem, kolikor (kakor) prej; du bist nicht klug, wenn —, malo si moder, nimaš pameti, če —.
Klügelei, die, modrijanstvo, modrovanje, modrija.
Klügeler, s. **Klügler**.
Klügeln, *v. n. u. a.*, modrovati, modrijaniti, *poln.* rozumkować; er will den lieben Gott klügeln, hoče biti modrejši od Boga samiga.
Klügeln, das, modrovanje.
Klugheit, die, modrost, razumnost, pamet, pametnost, sprevidnost; Vorsicht, opaznost, previdnost; mit Klugheit und Vorsicht zu Werke gehen, modro in previdno ravnati; die Klugheit dieser Anordnung ist nicht zu verkennen, učitno je, da ta zaukaz je pameten.
Klugheitsdünkel, der, modrijanjenje.
Klugheitslehre, die, (Casuistik), nauk, kako se prav obnašati v vsakem posebnem primérljeji, nauk sprevidne obnašbe.
Klugheitsschwanger, *adj.*, premoder.
Klügler, der, modrijanec, modrovavec.
Klüglerin, die, modrijanka, modrovavka.
Klüglich, *adv.*, modro, razumno, pametno, sprevidno.
Klügling, der, modrijan, modrovavec.
Klump, der, s. **Kloß**.
Klumpbolle, die, rudeči luk.
Klümpchen, das, grudica.
Klumpen, der, gruda, gruča, kepa, gleba, (*russ.* glyba), kos, ejok, žmukelj, nach *Jan.* gomolja; s. a. **Kloß**; Alles auf einen Klumpen werfen, vse na en kup zmetati, pometati, metati, zvaliti, stlačiti; s. a. **Gruppe, Chaos**.
Klumpenbeere, die, nach *Šul.* pomorski kopinovec.
Klumpenweise, *adv.*, v kopah, gručah.
Klümperig, *adj.*, drobljančast (*V.*), gručast, svalkast, v čemur se grude ali kepe, debeli žmuklji ali svalki delajo.
Klümperlein, s. **Kleinwinzig**.
Klümpern, sich, *v. r.*, drobiti se, drobiriti, drobljaniti se, gručiti se, gruditi se, v gruče krušiti. lomiti ali razsipavati se, nach *Jan.* gomoljati se. svalke ali žmuklje debele delati, kacati se; s. a. **Gerinnen**.
Klumpfisch, der, (Tetrodon, mola), nach dem *Poln.* plaskoš.
Klumpfuß, der, švedrasta noga; von Personen, šantavec, šepec, švedrač; (nach *Pot.*) kdor ima noge v kepo zrašene.
Klumpfüßig, *adj.*, šantov. kruljev, šepast, švedrast.
Klumpig, *adj.*, gručast, grudast, kepast.
Klumpsohl, der, pesa.
Klüngeln, *v. a.*, zastaviti, zastavljati in s tem zapraviti.
Klunker, der oder die, jedoch meist die Klunkern, *pl.* capetlji, capetelj, capa, (nach *Zal.*) zablatenec; sich mit alten Klunkern behängen, stare cape na se natakniti, obesiti, naštuliti; an den Schafen, die von Unflath zusammengebackene Wolle, svalki, prilepki.
Klunkererbse, s. **Klotzerbse**.
Klunkerig, *adj.*, capinast, capast in umazan.
Klunkermilch, s. **Buttermilch**.
Klunkermuß, das, nach *V.* štrukljičati sok, sukanec.
Klunkern, *v. n.*, viseti v capah.
Klunkerwolle, die, zamazana, zlepljena volna; s. **Zottelwolle**.
Klunsch, der, gnjec, cmok.
Klunse, die, s. **Klinse**.
Kluntern, *v. a.*, Zwirn, Garn, zmesti, zmežljati.
Klüpfel, der, nabijač, s. **Klöppel**.
Kluppe, die, s. **Kloben, Klemme**; Kloben zum Castriren der Schafböcke, preša; der Schraubstock, precep, primaž; Zange, klešče, kleše; bei Pferden, nagobnjak; in der Kluppe sein, stečen, v stiski, zadregi biti; in der Kluppe haben, pestiti koga, v posteh imeti, nagajati komu.
Kluppert, der, kup. kupček.
Kluppschiene, die, razpenjač.

Klüse, die, ein Loch vorne an dem Schiffe, luknja okrogla, skozi ktero gredo siderne vervi, nach *Šul.* persten.
Klüsen, *v. i.*, es fängt an zu klüsen, voda sili, gre v ladijo po luknjah siderne vervi.
Klüsenbohrer, der, sveder za take luknje.
Klüsloch, s. **Klüse**.
Klutalith, der, klutalit.
Klute, s. **Kloß**.
Klütern, *v. n.*, kepati se, delati in pečkati umetne reči kakor samouk.
Kluthuhn, das, ein Huhn ohne Schwanz, (keba), kebica.
Klutschbohne, die, nizki bob, pritličnik.
Klutschen, s. **Kauen**.
Klutscherbse, die, nizki, pritlični grah.
Klutte, die, mehki premog.
Klutter, die, eine Vogelpfeife von Birfenschalen, brezova piščalika, pišalika, nach *V.* čovink.
Klüver, der, naj spredniši jadro.
Klystier, das, klištir, nach *V.* dristlja.
Klystieren, *v. a.*, dati klistir, klistirati, všterkniti, nach *M.* vdersknuti komu dristeljo.
Klystierspritze, die, klištirka, šterkalica, brizglja, nach *V.* dersklja.
Knäbchen, Knäblein, der, fantiček, sinček; s. **Knabe**.
Knabe, der, deček, fant*, fantalin, fantin, fantič, fante, pobič*, hlapček, hlapčič (*Gutsm.* mehr *poln.* u. *böhm.*), *russ.* otrok u. malčik; von einem Knaben entbunden werden, dečka, sinóka poroditi, poviti; ein Schulknabe, šolarček; ein alter Knabe, star fant, starec; *fig.* otrok, človek, ki brez premisleka dela; du bist noch ein Knabe, otrok si še.
Knabenalter, das, otročje leta, otročnost, detiostvo; im Knabenalter, ko je še deček, fantič bil.
Knabenart, die, dečarija.
Knabenartig, Knabenhaft, *adj.*, otročji, dečarsk, detinsk, fantalinsk.
Knabenkraut, das, (Orchis satyrion), cepetec, cepetelj, (Orchis bifuli), muhovnik, (Orchis morio), kukovec.
Knabenkrautweibchen, das, (Orchis morio), dišeča mošnjica.
Knabenmässig, *adj.*, s. **Knabenartig**.
Knabenschaft, die, dečarstvo, dečki, fantalini.
Knabenschänder, der, pederast, *poln.* u. *böhm.* samcoložnik, *Šul.* možoložnik.
Knabenschänderei, die, *böhm.* samcološtvo, *Šul.* možološtvo, pederastija.
Knabenschule, die, učilnica, šola za dečke, za fante.
Knabenstimme, die, otročji, fantinski glas, s. **Alt**, der.
Knabenstreich, der, otroška, fantalinska dečarija.
Knabenwurz, die, s. **Knabenkraut**.
Knäblein, s. **Knäbchen**.
Knack, Knacks! *int.*, pok! resk! dlesk! losk! der, pok, dlesket, resket. dlesk, resk, hrup; das Glas hat einen Knack bekommen, čaša je poknila, póčila; er hat einen Knacks weg, težko bo prebolel.
Knackbeere, s. **Brösling**.
Knacke, s. **Knagge**
Knacken, *v. n.*, pokniti, pokati, vreskniti, vreskati; mit den Fingern knacken, dleskati, pokati, pokljati s persti; *v. a.*, Nüsse knacken, orehe razgrizniti, gristi, razleskniti, raskati, tolči, treti.
Knackente, die, Knickente, (Anas querquedula), krepljica, regelje, regljica; (Anas orecca), krehlec.
Knacker, der, s. **Knack**, pokavec; ein Werkzeug, pokavnik.
Knackerig, *adj.*, pokajoč, suh da poka.
Knackern, *v. a.*, pokljati.
Knackerweide, Knackweide, s. **Bruchweide**.
Knackmandel, s. **Krachmandel**.
Knackmesser, das, nož sklepanec, in J. Kr. nožičevka; s. a. **Messer**.
Knacks, s. **Knack**.
Knackwurst, die, suha klobasa.
Knäffen, s. **Klaffen**.
Knagge, die, herga, gorča; eine Knagge Brot, bertavs.
Knall, der, pok, plenk, bunk, tresk; Knall auf Knall, pok na pok, tresk na tresk; Knall und Fall, na mah, na vrat na nos, (niebr. po riti in po glavi); s. **Plötzlich**.
Knallblei, das, pokljavni svinec.
Knallbüchse, die, pokavnica, pukalica, pokavka.
Knalleffect, der, hrup. tresk, šunder.
Knallen, *v. n.*, počiti, pokati, treskniti, treskati. *böhm.* u. *serb.* praskati; mit der Peitsche knallen, z bičem pokati; es knallte ein Gewehr, zaslišal se je strel, puša je póčila; den ganzen Tag knallten Gewehre, ves dan so pokalo puške; *v. a.*, Jemanden knallen, koga ogoljufati, okaniti, omesti, prevariti, opehariti; knallend zerplatzen, razbobneti se.
Knallerbse, die, nasec *(Zalokar)*.
Knallgas, das, pokavni plin ali gaz.
Knallglas, das, pokavno steklo.
Knallgold, das, pokavno zlato.
Knallkraft, die, pokavnost.
Knallkugel, Knallkügelchen, s. **Knallglas**.
Knallluft, die, pokavni zrak.
Knallpeitsche, die, poklja.
Knallpulver, das, pokavni prah, pokavec.
Knallquecksilber, das, pokavno živo srebro.
Knallsilber, das, pokavno srebro.
Knallwaare, die, pokavno blago, pokavina.
Knapp, *adj.*, tesen. napet. vozek, pičel; knappe Zeiten, terdi časi, v kterih človek komaj izhaja; *adv.*, tesno, naponama, pičlo; sich knapp behelfen, na tesnem živeti, komej izhajati s svojim, revno živeti, stradati; das Geld ist bei ihm knapp, terda mu je za denarje; es wird knapp hinreichen, komej bo zadosti, ravno da bo zadosti; knapp an etwas, tik, tikama česa; von der Zeit, ravno kar; knapper Wind, nasproten veter.
Knappe, der, (Edelknecht, oprода (*ungr.*), Schildträger, etwa ščitonosec, ščitarnik, Berg-

knappe, rudni (rudarski) delavec, rudokop (auch *russ.*), ſ. übr. **Bergknappe, Geſell.**

Knappen, *v. n.*, pokati, pokljati, treskati, ſchwanken, hinken, šepati, švedrati, šantati; nicken, kimati; *v. a.*, Nüſſe knappen, ſ. **Knacken**; nagen, glodati, gruditi; kneippen, šôipati, šipati.

Knappern, *v. a. u. n.*, harte, trockene Speiſen mit einem Geräuſche zerbeißen, hrustati; ſ. **Knappen.**

Knappeule, ſ. **Eule.**

Knappheit, die, tesnost, tesnota.

Knappin, die, rudarska delavka.

Knappmeſſer, ſ. **Knackmeſſer.**

Knapps, ſ. **Schnapps.**

Knappſack, der, ſ. **Schnappſack.**

Knappſchaft, die, ſ. **Bergknappſchaft.**

Knappſchaftskaſſe, die, dnarnica rudokopov.

Knappſchaftsluy, der, kos ali delež rudnika, ki je lastina rudokopov.

Knarpellirſche, die, hrustavka.

Knarpeln, *v. n.*, hrustati, hrustljati; an einem Beine knarpeln, kost gruditi, glodati.

Knarpelnd, *adj.*, hrustav, hrustajoč.

Knarre, die, derdralo, škripalo, ropotulja, raglja, regetulja; mit der Pfarre die Knarre bekommen, kupiti kokljo s piščeti, píšeti, kravo s teleti.

Knarren, *v. n.*, vom ungeſchmierten Rade, oviliti, škripati, derdrati, vraziti, nach *Gutsm.* škergutati; hrustniti, hrustati; ſ. a. **Murren, Knurren.**

Knarren, das, škripanje, hrustanje.

Knarrend, *adj.*, škripav, škripajoč, škripaven.

Knarrente, die, (Anas strepera), konopnica.

Knarreule, ſ. **Brandeule.**

Knarrhuhn, das, (Psophia), nach *Šul.* karakan.

Knarrig, ſ. **Knarrend.**

Knarzen, *v. n.*, škripkati.

Knaſt, der, gerča, herga.

Knaſter, (Canaſter) der, knaster, (in allen slav. M.); ein alter Knaſter, staro godernjalo, mermralo.

Knaſterbart, der, godernjavi starec, godernjavec.

Knaſterig, *adj.*, pokljav.

Knaſtern, *v. n.*, pokljati, cverkati *(V.)*, perskétati, *russ.* trešòat; *böhm.* u. *serb.* praskati; dišati po tabaku; ſ. a. **Brummen.**

Knaſtig, *adj.*, gerčav, gerčat, hergast.

Knatſchen, *v. n.*, cmokati, mlaskati (z zobmi); ſ. a. **Zerknittern.**

Knattern, ſ. **Knaſtern.**

Knauel, Knäuel, der, klobko, klobčič, klobček, (*böhm.* u. *serb.* klubko, *russ.* klubok, *poln.* kłębek); nach *M.* a. kloneč; ein Faßreif am Knäuel, pasnica; einen Knäuel bilden, zviti se, zmotati se v klobček.

Knäuelförmig, *adj.*, klobčast †.

Knauelgras, ſ. **Hundsgras.**

Knaueln, Knäueln, *v. a.*, zmotati, motati v klobko, v klobček.

Knauer, der, *mont.*, terda, jalova ruda.

Knauerig, *adj.*, terd.

Knauf, der, ſ. **Knopf; Säulenkopf.**

Knaufig, *adj.*, glavat.

Knaufmacher, der, ſ. **Knopfmacher.**

Knaupeln, *v. n.*, an einem Beine, oglodati, glodati, obrati, obirati; den ganzen Tag knaupeln, ves dan prežvečiti in prejesti; an einer Sache, s trudam pečkati in delati.

Knauſer, der, skopar, skopin, skerljiveo, umazaneo, tverduh, neužitovnež; ſ. a. **Geizhals.**

Knauſerei, die, skoparija, skopija, skoparstvo; ſ. a. **Geiz.**

Knauſerig, *adj.*, umazano ali gerdo skop, skoparsk, stisnjen, skerčon, terd, skerljiv; ſ. a. **Geizig**; er iſt überaus knauſerig, trikrat klobaso skuha, potlej jo proda.

Knauſern, *v. n.*, skopariti, skopiniti, skopovati (*M.*); stiskati, kerčiti se; ſ. a. **Geizen.**

Knauß, ſ. **Gneiß.**

Knautſchen, ſ. **Knetſchen.**

Knebel, der, insgem. klinec, krepel, klin, (*russ.* kljap. *poln.* krępulec); Fingergelenk, srednji členek na perstih; ein Band, etwas damit zuſammenzuziehen oder zu binden, zavezavnik, povezník; an einer Kette, norec; für Hunde, ſ. **Klöppel**; ſ. **Knöterich**; **Knittel.**

Knebelbart, der, nach dem *Serb.* berk, berkovi, *M.* berkle. (*poln., russ.* u. *böhm.* wąsy = vosi), *altsl.* ąs; bei *Gutsm.* vose, rese.

Knebelbärtig, *adj.*, berkat, berkač.

Knebeler, Knebler, der, povezač, snopovez.

Knebelholz, das, rajtelj, rajkelj, porajtelj (Wurzel in rat-išče).

Knebeln, *v. a.*, s klinam prisukati, prisukavati, zvezati, zvezovati, zategniti, zategovati, gem. zarajtljati, porajtljati, rajkljati; Garben knebeln, snopje vezati; Einen knebeln, zamašiti komu usta (z lesenim klincam); mit den Fingerknöcheln ſchlagen, gnjocniti, gnjocati.

Knebelſpieß, ſ. **Fangeiſen.**

Knebler, ſ. **Knebeler.**

Kneblerin, die, vezavka.

Knecht, der, hlapec; Dienſtbote überh. služabnik, posel; Sclave, suženj, sužnik, auch hlapec. *serb.* rob, *altsl.* rab, *poln.* u. *russ.* nevoljnik; in der Bibel, Knecht Gottes, služabnik Božji; ein großer Knecht, verächtl. hlapčon; ein kleiner, hlapče; ein Knecht ſein, hlapčevati, za hlapca služiti; Ochſenknecht, volar; Pferdeknecht, konjar; Bäckerknecht, ſ. Geſell; ein Knecht aus Holz von Zimmermannsarbeit, um die naſſe Wäſche darauf auszuringen, ovijavnik; bei den Tiſchlern, etwa podpirač; Stiefelknecht, zajic; Rammklotz, oven; alter Knecht, ſ. **Wachtelkönig.**

Knechtelei, die, hlapčevsko, svobodniga človeka nevredno obnašuje.

Knechteln, *v. n.*, nizko, po hlapčevsko se vesti; ſ. a. **Kriechen.**

Knechten, *v. n.*, hlapčevati; *v. a.*, podjarmiti, v hlapčestvo ali sužnost pripraviti; zasužnjiti, sužnjiti koga.

Knechtgeld, das, vojaška davščina, davšina.

Knechtiſch, *adj.*, hlapčevsk, suženj; mechaniſch, tlačansk; ein knechtiſcher Sinn, duh sužnosti; *adv.*, po hlapčevsko, kakor hlapec, kakor sužnik.

Knechtlich, *adj.*, hlapčevsk, kakor hlapec; knechtliche Arbeit, hlapčevsko delo, delo za hlapca, težaka; der knechtliche Stand, hlapčevanje, hlapčevski stan.

Knechtſchaft, die, hlapčestvo, sužnost; in Knechtſchaft leben, v sužnosti, sužnik biti, *russ.* rabstvo, nevolja; nach *M.* hlapčija.

Knechtsarbeit, die, **Knechtsdienſt,** der, hlapčevanje, hlapčevska služba, hlapčevsko, ali težaško delo.

Knechtsgefühl, das, **Knechtsgeiſt,** der, hlapčevski duh, duh sužnosti.

Knechtung, die, tlačenje, zatiranje, jarem sužnosti.

Knechtvieh, das, ovčarjeve ovce, ki se pasejo z gospodarjevimi vred.

Kneif, der, ſ. **Meſſer**; ein auswärts gekrümmtes Meſſer, kriveo, kosir; ſ. a. **Schuſterkneif.**

Kneifen, Kneipen, *v. a.*, uščipniti, ušipniti, všeniti, všeniti, (meiſt mittelſt eines Werkzeuges), ščipati, šipati; der Schuh kneipt mich, čevelj me žuli, tišči, tiši, me je ožulil, obtišćal, obtišal; als *v. i.*, es kneipt mich im Leibe, po trebuhu me ščiplje, šiplje, grize, kolje, červiči; im wippacher Th. v madronu me ščiplje, šiplje.

Kneifer, der, ščipavec, šipavec; (Mergus merganser), veliki potapljaveo.

Kneip- in Zſtgn. ščipavni, šipavni.

Kneipe, die, ščipalo, šipalo, klešče, klešc (Zange); in der Kneipe ſein, ſ. **Klemme**; Bauchgrimmen, das Kneipen, grizenje, zavijanje, červičenje po trebuhu; eine elende Schenke, nach *M.* čapljarna, slaba kerčma, pajharica, kerčmetina *(serb.)*.

Kneipen, ſ. **Kneifen.**

Kneipen, das, ſ. **Bauchgrimmen.**

Kneipend, *adj.*, ščipaven, šipaven.

Kneiper, ſ. **Kneifer.**

Kneiphahn, ſ. **Rennkäfer.**

Kneipkäfer, der, ščipavnica, šipavnica, tertijna.

Kneipſchenke, ſ. **Kneipe.**

Kneipſchröter, der, rogač.

Kneipwurm, der, nach *V.* volk; ſ. **Kneipkäfer u. Kneipſchröter.**

Kneipzange, die, Beißzange, ščipavne klešče, šipavne, klese, ščipavnice, šipavnice.

Kneißeiſen, das, golivnik *(V.)*.

Kneißen, *v. a.*, bei Gerbern, ſchaben, ogoliti, goliti, stergati (dlako, kocino od kože).

Knellbeere, die, ſ. **Tollkirſche.**

Kneller, ſ. **Lauſewenzel.**

Knenken, *v. n.*, cmerdati se.

Knetbar, *adj.*, gnjetljiv.

Kneten, *v. a.*, ugnjesti, gnjesti (*altsl.* gnesti); nach *V.* mladiti; vom Teige auch zamesiti, umesiti, mesiti, *serb.* gnječiti; Lehm kneten, ilovico teptati, mandrati, tlačiti; einen Teig zwiſchen den Fingern kneten, posvaljkati, svaljkati; ſ. a. **Quetſchen.**

Kneter, der, gnjetec.

Keterin, die, gnjetica.

Knetgetriebe, das, tlačivnica.

Knetſcheit, das, gnjetalo, gnjetivnik, mesilo, žokavnik, *russ.* lopatka.

Knetſchen, *v. a.*, zgnječiti, gnječiti, žokati.

Knettrog, der, niške, ličke, kadunje *pl.*

Knick! *int.* kerc! tresk! resk! der, tresk, nalom, pok; ſ. a. **Knack, Knacks.**

Knick, das, živi plot, živa meja; ſ. a. **Hecke.**

Knickbeere, ſ. **Knackbeere.**

Knickbeinig, *adj.*, slabih klecavih nog.

Knickel, die, brinova jagoda.

Knicken, *v. n.*, den Schall **knick** von ſich geben, reskniti, treskniti, treskati, ſ. a. **Knacken**; aus Kargheit abzuzwacken ſuchen, skopovati, stiskati, skoporiti, tergati (pri plačilih); ſ. a. **Knauſern**; biegen, zviniti; im Gehen knicken, die Knie tiefer einbiegen, nach dem *Serb.* klecati; nach *V.* krevljati, *russ.* podgibat kolena; ein ſolcher Gang, krevljanje, krevljasti hod; mit dem Kopfe knicken, ſ. **Nicken**; *v. a.*, razlomiti, razkrehniti, stoléi, pomandrati, poceptati, razbiti; eine Blume, ulomiti, utergati; *waidm.*, ulomiti vrat.

Knicker, der, stiskavt, stisnjenec, skopuh; ſ. **Knauſer; Nicker; Knippkugel.**

Knickerei, die, ſ. **Knauſerei, Geiz.**

Knickerig, ſ. **Knauſerig.**

Knickerin, die, stiskulja, stisnjenka, skopulja.

Knickern, ſ. **Knicken, Knauſern.**

Knickfang, ſ. **Genickfang.**

Knickfuß, der, krevljasta, klecava noga.

Knickholz, das, germovje.

Knickicht, das, ſ. **Knick,** das.

Knicks, Knix, der, als Laut, pik, pek; Riß, poč, poka, rega; Beugung der Kniee, poklon; einen Knicks machen, prikloniti se upogibaje kolena.

Knickſen, Knixen, *v. n.*, kolena upogniti, upogibati, upogovati pred kom za poklon (kakor se priklanjajo ženske), verfl. prikloočkati se.

Knicksweide, ſ. **Bruchweide.**

Knie, das, koleno; auf die Knie fallen, die Knie beugen, poklekniti, poklekovati pred kom (na kolena); auf den Knien, na kolenih, klečé; auf den Knien liegen, klečati; nach Art des Rindviehes, nach *V.* koleniti; auf den Knien bitten, u. ſ. f., klečé prositi; übers Knie brechen, ſ. **Brechen**; übers Knie geſpannt ſein, poprek, pisano gledati se; ſ. a. **Kniehölz**; technologiſch, koleno; ein Knie machen, z. B. von einem Graben, zaviti se, kljuko narediti.

Knie- in Zſtgn. na, v kolenu, kolenovo; dem Knie ähnlich, kolenasti.

Kniebaud, das, podveza, podvez.

Kniebank, die, klečalo.

Kniebenge, die, **Kniebiege,** der eingebogene

Theil des Fußes hinter dem Knie, podkolenik, (in allen slav. M.).
Kniebeugemuskel, der, pregibač kolena.
Kniebeugend, *adj.*, klečeč; na kolenih.
Kniebeugung, die, priklanjanje, priklon, priklomba; klečanje.
Kniebug, s. **Kniebeuge, Hückse.**
Kniebügel, der, (Knieriemen), nakolenik.
Kniebusch, der, germovje.
Kniefall, der, poklekljej; einen Kniefall thun, pokleknuti pred koga.
Kniesörmig, *adj.*, kolenast, kolenčast, pregnjen.
Kniegalgen, der, nach *Šul.* enokrake vislice.
Kniegeige, s. **Violoncell.**
Kniegelenk, das, koleno.
Kniegicht, die, protin v kolenih.
Kniegichtig, *adj.*, kdor ima protin po kolenih.
Kniegras, das, (Spergula arvensis), kolenec.
Kniegürtel, der, s. **Kniebund.**
Knichalter, der, konopec kolenček, s kterim se divji voli kroté.
Kniehoch, *adj.* u. *adv.*, do kolena.
Knieholz, das, ein nach einem Winkel gebogenes, kljuka; im Schiffbau, nach dem *Poln.* krivula.
Kniekardätsche, s. **Kniestreiche.**
Kniekehle, die, Kniebeuge, podkolenik.
Kniekehlennerv, der, čutnica podkolenica.
Kniekehlenschlagader, die, podkolenska odvodnica.
Kniekissen, s. **Kniepolster.**
Knielos, *adj.*, brez kolen(a).
Knien, *v. n.*, sich auf die Knie niederlassen, poklekoiti, auch klekniti, (auf dem Karst, kleviti), poklekati, poklekovati; auf die Erde knien, poklekniti na tla; auf den Knien liegen, klečati; drei Tage lang kniete er, tri dni je preklečal; sich satt, müde knien, naklečati se; sich wund knien, preklečati se, oguliti si kolena kleče; gekniet, kolenat, kolenčat; auf einem Knie knien, (scherzhaft), zajca streljati.
Kniend, *adj.*, klečeč; *adv.*, klečé, na kolenih; kniend bitten, klečé prositi.
Kniepolster, der, etwa klečnjak, blazina za pod kolena.
Knieriemen, der, podveza; bei den Schustern, nakolenik; nach den übr. slav. M. poteg, gew. kneftra*.
Knieröhre, die, pregnjena, kljukasta cev.
Kniescheibe, die, (patella), šipa, šipica, jabelko na kolenu (auch *poln.*), *russ.* čaša kolennaja.
Kniescheibenmuskel, der, klečnica, s. **Kniebank.**
Kniese, die, rebro v ladii.
Kniest, der, neka bolj jalova bakrena ruda.
Kniestreiche, die, tenke gredaše.
Kniestreicher, der, gredašar.
Kniestück, das, koleno, kljuka; in der Maslerei, dokolenik†.
Knietief, *adj.* u. *adv.*, do kolen(a).
Knieweit, *adj.*, nach *Sul.* sablonog.
Kniff, der, ščip, šip, uščip, ušip; Einem einen Kniff geben, uščipniti, ušipniti; List, zvijača, ukanljivo djanje, *poln.* obrot (obrat); er hat Pfiffe und Kniffe im Knopfe, vedno misli, kako bi človeka ganil, ukanil, prevaril.
Kniffslehre, s. **Klugheitslehre.**
Knillen, *v. i.*, es knillt ihn, jeza kuha v njem, peče ga.
Knipp, der, Knippchen, ein Schneller mit dem Finger, tlesk, šnoberc (?); ein Schlag auf die Finger, kerc; Knippchen geben, kercati po perstih.
Knippen, Knippsen, *v. n.*, póčiti, pokati s persti; *v. a.*, kercniti, kercati po perstih.
Knippkugel, die, Knicker, s. **Schnellkugel.**
Knipps, der, ein kleiner Mensch, s. **Knirps**; ein Schneller mit dem Finger, s. **Knipp**; ein Schlag auf die Spitzen der zusammengehaltenen Finger, plosk ali kerc po perstih, nach *V.* po kurji riti; s. a. **Schnapps.**
Knippscheere, die, škarjice.
Knippsen, s. **Knippen.**
Knipptasche, die, zaklepni žep.
Knirps, der, ein kleiner Mensch, paperk, človeček, *böhm.* skerček.
Knirren, *v. n.*, škripati, nach *Zal.* cicati, ujcati, cviliti, nach *V.* škernjati, *böhm.* vrzati; mit den Zähnen, s. **Knirschen.**
Knirschen, *v. n.*, škripati, škripetati, škernjati *(V.)*, vom Sand, herskati, verskati; (im Munde), hrustati; mit den Zähnen knirschen, z zobmi škripati; zaškerpentiti (nar. pes.); *v. a.*, raztreti, treti.
Knirschen, das, škripanje, škripot.
Knister, s. **Drosselbeere.**
Knistergold, das, loš; s. a. **Rauschgold.**
Knisterig, *adj.*, pokljaven, praskljaven.
Knistern, *v. n.*, pokljati, praskljati, persketati, derskljati *(M.)*; von der Brodrinde, hrustati, von der Maus, škornjati; eine Brotrinde knistern, als *v. a.*, shrustati skorjo.
Knitschbeere, s. **Faulbeere.**
Knitschen, *v. a.*, objemati koga.
Knittel, der, s. **Knüttel.**
Knitter, der, gerba; Knitter machen, s. **Knittern.**
Knittergold, das, s. **Knistergold, Rauschgold.**
Knitterig, *adj.*, zgerbančen, zmečkan, s. a. **Mürrisch.**
Knittern, *v. a.*, škertati, zmečkati, mečkati, zgerbiti; *v. n.*, s. **Knattern.**
Knix, s. **Knicks.**
Knöbel, der, s. **Knebel.**
Knobelfisch, s. **Knotenfisch.**
Knobellerche, die, navadni škerjanec.
Knoblauch, der, (Allium sativum), česen, česnik.
Knoblauchbeet, das, česnova gredica.
Knoblauchblatt, das, česnovo pero.
Knoblauchbrühe, die, česnova omaka.
Knoblauchduftig, *adj.*, dišeč po česnu.
Knoblauchkraut, das, kremuc.
Knoblauchkröte, s. **Wasserkröte.**
Knoblauchpilz, der, česnova goba.
Knoblauchmaus, die, miš česnovka.
Knoblauchzehe, die, česnov perst, česnik,

Knöchel, der, člen, členek, sklep; am Fuße, gleženj, gležno; s. a. **Wirbel.**
Knöchelband, das, gležnjev vezek.
Knöchelbedeckung, die, oklopec gležnja.
Knöcheln, s. **Würfeln.**
Knöchen, s. **Marken.**
Knochen, der, kost; stark von Knochen, močnih kosti, nach dem *Serb.* košćat; es ist an ihm nichts als Haut und Knochen, sama kost in koža ga je, smertno kosilo, komej mu koža kosti derži; Einem die Knochen im Leibe zerschlagen, pretepsti ga, sklestiti mu kosti.
Knochenansatz, der, kostni podaljšek.
Knochenartig, *adj.*, košćenast, košenast.
Knochenasche, die, popel iz kosti, kostni pepel.
Knochenaustritt, der, izpahnjenje kosti.
Knochenauswuchs, der, kostna herga, kostni izrastek.
Knochenband, s. **Band**, (das).
Knochenberg, der, groblja, kup kosti, *serb.* kostur.
Knochenbeschreibung, die, (osteographia), kostopisje.
Knochenbeule, die, bula na kosti.
Knochenbirn, die, košćenica, košenica.
Knochenbrand, der, kostna gnjiloba.
Knochenbrecher, der, lom kosti.
Knochenbruch, der, lomkosti, zlomljena kost; s. a. **Beinbruch.**
Knochenende, das, kraj kosti.
Knochenentzündung, die, vnetnica kosti.
Knochenerweichung, die, razmehčanje kosti.
Knochenerzeugung, die, postanek, postajanje kosti.
Knochenfeile, s. **Beinfeile.**
Knochenfett, das, mozeg.
Knochenfisch, der, riba oklopnica.
Knochenfortsatz, der, podaljšek kosti.
Knochenfraß, der, s. **Beinfraß.**
Knochenfragment, das, odlomek, košček kosti.
Knochenfügung, die, sklepanje, stikanje kosti.
Knochengallerte, die, kostne dergtalice.
Knochengebäude, das, **Knochengerüst, Skelet**, das, hrodje, okostje, kostnjača.
Knochenglas, das, košćeno, koseno steklo.
Knochenhand, die, suha roka, ki je ni druziga kakor gola kost.
Knochenhart, *adj.*, košćenast, košenast, terd kakor kost.
Knochenhaus, das, s. **Beinhaus.**
Knochenhaut, s. **Beinhaut.**
Knochenhecht, der, košćenjak, košenjak.
Knochenkern, der, košćeno, košeno jederce.
Knochenkohle, die, košćeni, koseni ogel.
Knochenkrebs, der, kostni rak; s. a. **Beinfraß.**
Knochenlehre, die, nank od kosti, kostoslovje† (auch *russ.*).
Knochenleim, der, košćeni, koseni lim.
Knochenlos, *adj.*, brezkosten, brez kosti.
Knochenmann, der, *fig.* smert; s. a. **Gerippe.**
Knochenmark, das, mozeg.
Knochenmehl, das, košćena, košena moka.
Knochennaht, die, šiv.
Knochenöl, s. **Beinöl.**
Knochenplatte, die, plast kosti.
Knochenröhre, die, cev v kosti.
Knochensammler, der, koslar.
Knochensauer, *adj.*, kostnokisel.
Knochensäulchen, das, stebrič v ušesu.
Knochenschmerz, der, bolečina po kosteh, kostobolja†.
Knochenschwarz, das, s. **Beinschwarz.**
Knochenschwiele, die, kostni žul.
Knochensplitter, der, treščica od kosti.
Knochenspalte, s. **Beinspalt.**
Knochenstein, s. **Beinbruch.**
Knochensubstanz, die, des Zahnes, zobovina.
Knochensystem, das, etwa okostje.
Knochenverbindung, die, zveza, sklep kosti.
Knochenverdrehung, die, izvinjenje kosti, izvinjena kost.
Knochenverhärtung, die, otrda kosti.
Knochenwaare, die, košćenina, košenina, košćeno, košeno blago.
Knochenweiche, die, mehčina kosti.
Knochenwerk, das, kosti.
Knochenwuchs, der, rastenje kosti.
Knochenzerlegung, die, razdeva kosti.
Knöchern, *adj.*, košćen, košen, auch kosten.
Knochicht, s. **Knochenartig.**
Knochig, *adj.*, kostnat, košćen, knšen.
Knöchlein, das, košćica, košica.
Knöchler, s. **Knochenmann.**
Knocke, die, Knocke Flachs, s. **Kaute**; eine Mehlspeise, Nocke, nach *V.* buncelj.
Knödel, der und das, cmok, *böhm.* knedlik.
Knödelsuppe, die, juha s cmoki.
Knollen, der, am thierischen Körper, bunka, herga, bula, nach *V.* bunja; überhaupt Knollen, kepa, gruda, cmok, žmukelj (žmikelj); an den Kräutern, čebuljica, podzemljica, gomolj (*serb.*, bei *Jan.* gomolja); unförmliches Stück, ein Knöllchen im Brote, svalek; ein dickes Stück, ein Knollen Brot, bertavs kruha; ein grober Knollen, bat (od človeka).
Knollen, *v. a.*, Brot, zmesiti, zgnjesti, gnjesti.
Knollenblume, s. **Berghahnenfuß.**
Knollengewächs, das, nach *Sul.* gomoljnica.
Knollengras, das, (Avena elatior), französisches Raigras, divji oves.
Knollenhafer, s. **Knollgras.**
Knollenkraut, das, (Astragalus glycyphyllus), divji sladki koren.
Knollensellerie, s. **Wassereppich.**
Knollenwurz, die, (Serophularia nodosa), černobina, svinjski koren.
Knollhorn, das, redkevnik† (polž).
Knollig, *adj.*, grudast, kepast, bunkast,

gomoljast, žmukljast, cmokat, svaljkast, bulast; ein knolliger Mensch, okorneč, štorkljež; knollige Antwort, debel, grob odgovor.

Knollilie, f. Feldlilie.

Knollrettig, f. Gartenrettig.

Knollrübe, f. Wasserrübe.

Knöpel, f. Knoten.

Knopf, der, nach *Zal.* butek, gumb, gump, nach *V.* gumb und pucek, (*serb.* puce), *russ.* pugovica; am Hemd, zapetnik (?); an den Spitzen der Thürme, jabelko; an einer Stecknadel, glavica; am Faden, vozel, vozlič, meželj; hölzerner Knopf, nach *Alič*, berkalica (?); f. a. Degenknopf, Stockknopf, Knospe.

Knopfbaum, der, etwa glavač.

Knopfbeinchen, das, duša.

Knopfbinse, die, (Juncus conglomeratus), bič, biček, *coll.* bičje.

Knöpfchen, das, gumbič.

Knöpfeln, *v. a.*, vozlati; f. a. Klöppeln.

Knöpfen, *v. a.*, zapeti, zapenjati, z gumbi ali pucki pripeti, priterditi.

Knopffabrik, die, gumbarnica.

Knopfform, die, oblika, podoba gumba; zum Gießen, kalup gumba; zum Bespinnen, duša.

Knopfförmig, *adj.*, gumbast, kakor gumb, gumbu ali pucku podoben.

Knopffortsatz, der, gumbasti podaljšek.

Knopfgießer, der, gumbar, kdor gumbe vliva.

Knopfhammer, der, zlatarsko gumbasto kladivce.

Knopfholz, das, lesena duša.

Knöpfig, f. Knorrig.

Knopfkraut, f. Grindkraut.

Knopfkrötengras, f. Knopfbinse.

Knöpfleingras, das, (Triticum repens), pirika.

Knopfloch, das, nach *Zal.* zapuna, luknja za gumb, nach *V.* gumbnica, *russ.* u. *böhm.* petljica.

Knopfmacher, der, gumbar.

Knopfmacherhandwerk, das, gumbarija, gumbarstvo.

Knopfnadel, die, bucika.

Knopfplatte, die, gumbna plošča, ploša.

Knopfraupe, die, gosenica gumbarica, nach *Šul.* vozlovaca.

Knopfrose, f. Kohlrose.

Knopfschere, die, iglarske škarje.

Knopfseide, die, svila za gumbe.

Knopfsimse, f. Knopfbinse.

Knopfspindel, die, iglarsko vreteno.

Knopfspinner, der, glavičar, (ki glavice za bucike dela).

Knopfstrumpf, f. Gamasche.

Knopfthierchen, das, kosmatka.

Knopfüberzug, der, ovojek gumba.

Knopfwurzel, die, (Centaurea paniculata), metličasti glavič.

Knoppe, die, Leibesschade, f. Knacks.

Knopper, die, ježica; f. a. Gallapfel.

Knopper, der, čokan, terš.

Knoppereiche, f. Wintereiche.

Knoppergallfliege, die, muha šiškarica.

Knopperkirsche, f. Knarpelkirsche.

Knoppermühle, die, mlin ali stope za ježice.

Knoppern, *v. n.*, hrustati.

Knoppergallwespe, die, osa šiškarica.

Knorpel, der, hrustanec, hrustavec, nach *M.* hermetanec, hrustec, *serb.* nach *Šul.* herstavica, *russ.* hrjašč.

Knörpel, der, (Sedum sexangulare), šestoverstni natresk.

Knorpelansatz, der, zastavek hrustanca.

Knorpelartig, *adj.*, hrustančast.

Knorpelband, das, hrustančasti vezek.

Knorpelfisch, der, hrustančnica †.

Knorpelfläche, die, plošča, ploša čolničaste kosti.

Knorpelflosse, die, hrustava plutovina.

Knorpelflosser, *pl.*, nach *Šul.* hrustavopérke.

Knorpelfügung, die, hrustančni sklep.

Knorpelhaut, die, (koža) hrustančnica.

Knorpelicht, *adj.*, hrustančast.

Knorpelig, *adj.*, hrustav, hrustančen.

Knorpelkirsche, die, hrustavka.

Knorpelkraut, das, (Sedum acre), hudi natresk.

Knorpellehre, die, (Chondrologia), nauk od hrustanoov, hrustoslovje †.

Knorpeln, *v. n. u. a.*, hrustati, shrustati, hrustati kaj; f. a. Knarpeln.

Knorpelring, der, hrustančasti obroč sapnika.

Knorpelthier, das, hrustančnica †.

Knorren, der, gerča, herga, (nach *M.* gerb, gumb, nach dem *Poln.* u. *Böhm.* sok, *serb.* ovor); f. a. Knöchel.

Knorrhahn, der, (Otis afra), afrikanska amša.

Knorricht, *adj.*, geróast, gerjaóast, hergast.

Knorrig, *adj.*, gerčat, gerčav, bunkast; knorrig werden, zgeróiti se; f. a. Knorricht; ein knorriger Prügel, Stock, gerjača.

Knorrigkeit, die, gerčavost.

Knorschel, f. Stachelbeere.

Knorz, der, debela gerča, gerčava klada; von Menschen, klepec, bat.

Knorzig, f. Knorrig.

Knospe, die, Blumenknospe, popek, (*serb.* pupak), popček, nach *M.* popika; Blattknospe, berst, oko; (nach *Zalok.* sadni, lesni in listni popki); die Knospen, *coll.* popovje, popje, popkovje, berstje, mladje; Knospen bekommen, treiben, f. Knospen.

Knöspchen, das, popóica, popček, berstič, pucek.

Knospen, *v. n.*, popčati se, popke ali očesa poganjati, auch odganjati, bersteti (von Blattknospen), popke ali očesa delati; *fig.* puganjati, nupenjati so, razvijati se; knospende Rosen, rože, ki se razvijajo, razcvetajo.

Knospenbeißer, der, popóar.

Knospenblatt, das, berstov listek, berstovn pérce.

Knospendecke, die, (hibernaculum), kožušek.

Knospengras, f. Schwertriedel.

Knospenhaut, die, berstova kožica.

Knospenraupe, die, gosenica popčarica.

Knospenvoll, *adj.*, popčat, berstnat, poln popkov, bersten.

Knospenzeit, die, čas, ko drevje poganja, nach *Šul.* popnja.

Knospenzwiebel, f. Brutzwiebel.

Knospicht, *adj.*, popkast, berstu podoben.

Knospig, *adj.*, popčat, popkat, berstnat, bersten.

Knötchen, das, vozlič.

Knote, der, f. Knoten; *fig.* zarobljenec.

Knöteln, *v. a.*, zavozlati, vozlati, vozličati, vozliče delati; f. a. Knaupeln.

Knoten, der, Auswuchs, f. Knorren; hartes Geschwür, bunka; an einem Faden, vozel, vozal; einen Knoten machen, schürzen, zavozlati, vozlati, vozel narediti; den Knoten auflösen, razvozlati, razvozlovati, odvozlati, vozel odvezati, odvezovati; durch einen Knoten zusammenbinden, zvozlati, *serb.* svezati što mertvouzice; an den Halmen der Grasarten, kolence, auch kolenec; am Baume, gerča, *serb.* čvor; die Samenkapsel des Flachses, glavica; Knospe, berst, popek, oko; die zur Fortpflanzung abgeschnittene Rebe, sajenka, sajenica, ključ; f. a. Stürzel; *fig.* das Ding hat einen Knoten, reč ima vozel, tu je nek spotikljej; Verwickelung, zamota, zavozljaj; *astron.* nach dem *Poln.* vozel.

Knoten, *v. a.*, vozlati; gefnotet, vozlat.

Knotenartig, *adj.*, vozlast.

Knotenblüthig, *adj.*, vozlatiga cveta.

Knotenfisch, der, gecbavi kit.

Knotenflechte, die, mahovka.

Knotenfuchsschwanz, der, (Alopecurus geniculatus), kolenčasti lesičji rep.

Knotenhaft, f. Knotenartig.

Knotenholz, f. Knotholz.

Knotenkraut, f. Knotenwurz.

Knotenlinie, die, vozlenica.

Knotenlos, *adj.* brez vozla, brez kolenca; brez zavozlaja.

Knotenlösung, die, razvozlaj.

Knotenschürzung, die, zavozlanje, vozlanje.

Knotenseil, das, verv z vozli za krovce.

Knotenspreu, die, laneue, ajdove pleve.

Knotenstock, der, gerjača, garjevka, robatica (*Gutsm.*).

Knotenvoll, f. Knotig.

Knotenwurm, f. Fadenwurm.

Knotenwurz, die, (Scrophularia nodosa), svinjski koren.

Knöterich, der, (Polygonum), moljava, truskavec, gem. Knötterich drežev, drosen, gadov koren.

Knotgras, f. Vogelknöterich.

Knotholz, das, ključ, f. a. Knoten.

Knotig, *adj.*, nach den Bedeutungen des Knotens, vozlat, kolenčast, gerčav, gerčast, glavičast, bersten, robat; *fig.* debel, zarobljen, neotesan.

Knotzel, der, (österr. Prov.), čepin, terš.

Knotzen, *v. n.*, (österr. Prov.), čepeti.

Knuck! Knucks! *int.*, puk!

Knuff, der, ein Stoß mit der Faust, dunec, dudnik.

Knüffeln, Knuffen, *v. a.*, dudniti koga, gnjocniti, gnjocati, dregniti, dregati s pestjo.

Knülle, die, guba, gerba, meželj.

Knüllen, *v. a.*, posvaljkati, svaljkati, pomečkati, zmečkati, mečkati, zgnječiti, guječiti, zgerbančiti.

Knuppen, der, predenoe (niti, koncov.).

Knüpfeln, Knüpfen, *v. a.*, durch einen Knoten verbinden, privozlati, zvozlati, vozlati; zusammenknüpfen, zvezati, vezati, pripeti, pripenjati; an den Galgen knüpfen, obesiti, obešati; fest knüpfen, vozel zadergniti, zategniti, zatisniti; die Trodbeln anknüpfen, konce prisukati, prisukavati; ein Freundschaftsband knüpfen, sprijatliti se; *v. r.*, sich knüpfen, zvezan biti, združen biti s čem, deržati se česa.

Knüpfung, die, vozlanje, vezanje, zveza; das Geknüpfte, privezek, navezek.

Knüppel, der, f. Knebel, Knüttel; er hat einen Knüppel am Beine, oženjen biti; sie hat einen Knüppel am Beine, otroka doji.

Knüppelholz, f. Knüttelholz.

Knüppeln, f. Knütteln.

Knupper, f. Knopper.

Knuppern, f. Knabbern.

Knups, f. Knuff.

Knüren, f. Knüllen.

Knurren, *v. n.*, herpati (*V.*), vrčati (vercim), rohneti, renčati, godernjati; von Hunden, režati; aufknurren, zarohneti, zarenčati, zarežati; f. a. Schnurren; *v. i.*, es knurret ihm im Leibe, po trebuhu mu kruli, čeva se mu kregajo, *böhm.* u. *poln.* kručiti.

Knurren, das, rohnjenje, režanje.

Knurrig, *adj.*, renčav, renčalast, njergav, režalast; f. a. Mürrisch.

Knurrkater, der, *fig.* renčalo, režalo, godernjalo.

Knuspern, f. Knistern.

Knust, der, die berindete Ecke am Brote, krajic.

Knute, die, nach dem *Russ.* knut-a; korobač, bič.

Knuten, *v. a.*, s knutam tepsti, sekati, korobačiti, bičati.

Knütte, f. Stricknadel.

Knüttel, der, kijec, kije, cepec, ocepek (*V.*), porunkelj, porenkelj, porungelj, tojaga, krepél, nach *V.* auch oblikovec, porobek, povirek; der Knüttel liegt beim Hunde, rad bi, pa ne more, nek zaderžek je.

Knüttelholz, das, nach *V.* oblikovei, porenkljі, porunklji, porungeljni, vejevje.

Knütteln, *v. a.*, porenkljati, podkrepeliti, s krepelam tepsti; *v. n.*, pesmariti.

Knüttelreim, Knüttelvers, der, nach *V.* klobasa; neslani, revni verzi, sosebno kratke verstice brez cene; solche Verse machen, pesmariti, pesme kovati, nach *V.* klobasati.

Knütten, f. Stricken.

Koaks, *pl.*, izžepljeni premog, izžepljenec.

Koax, f. Quak.

Koaxen, f. Quacken.

Kob, s. Grindling.
Kobalt, der, kobalt, hobrež.
Kobaltbergwerk, das, kobaltove rude.
Kobaltbeschlag, der, kobaltov operh.
Kobaltblau, das, kobaltovo modrilo.
Kobaltblume, Kobaltblüthe, die, kobaltov cvet.
Kobaltdrusе, die, kobaltova vredenčad.
Kobalterde, die, kobaltovica.
Kobalterz, das, kobaltova ruda.
Kobaltgang, der, kobaltova žila.
Kobaltglanz, der, kobaltovec.
Kobaltglas, s. Schmalte.
Kobaltgrün, das, kobaltovo zelenilo.
Kobalthältig, *adj.*, kobaltovit, kobalten.
Kobaltkalk, der, apnasti kobalt.
Kobaltklein, das, kobaltov drobir.
Kobaltkönig, der, kobaltov kralj.
Kobaltmetall, das, kovinski kobalt.
Kobaltocher, s. Kobalterde.
Kobaltoxyd, das, kobaltov okisanec.
Kobaltspeise, die, kobaltova zmesa; s. a. Kobaltkönig.
Kobaltstufe, die, kobaltova ruda v kosih.
Kobaltvitriol, der, kobaltov vitriol.
Kobaltzeche, die, kobaltov rudnik.
Kobelente, s. Quackente.
Kobellerche, Kobelmeise, s. Haubenlerche, Haubenmeise.
Koben, der, koča; svinjak.
Kober, der, koš, košek.
Kobereisen, das, košarsko železo.
Köberling, s. Bisamapfel.
Kobern, *v. n. u. a.*, Fische im Kober fangen, ribe loviti v koš.
Kobernuß, s. Pferdenuß.
Kobold, der, Kobold schießen, s. Burzelbaum (machen); ein Berggeist, škrat, škratek, škratelj, škrateo, (*böhm.* skřet, skřitek n. šotek); *mineral.* s. Kobalt.
Kobsmilch, s. Erbkoth.
Koch, der, kuhar, (auch in andern slav. M.); eine gekochte Speise, kuhanje, močnik, *böhm.* kaša; der Hunger ist der beste Koch, lačnimu človeku je sladka tudi drobuica; lačen dober kuhar; s. a. Hunger; es sind nicht alle Köche, welche lange Messer tragen, srebrno sedlo so ne stori dobriga konja; ni vsak kuhar, kteri ima predgrinjalo; viele Köche versalzen die Suppe, den Brei, mnogo kuharic, presoljena juha; Koch sein, kuhariti, za kuharja biti.
Kochapfel, der, jabelko za kuhanje.
Kochbirn, die, hruška za kuhanje.
Kochbohne, die, bob, dober za kuhanje.
Kochbuch, das, kuharske bukve; „kuharica".
Köchel, s. Auflauf.
Kochen, *v. a.*, kuhati, variti (in allen slav. M.); ein wenig kochen, pokuhati; das Essen kochen, kuhati; auch jed pripravljati, gotoviti; sie versteht zu kochen, zna kuhati, dobra kuharica je; der Magen kocht die Speisen, želodec prebavlja, prekuhuje jedi; Seife kochen, s. Sieden; von der Sonne, pripekati; *v. n.* vreti, kipeti; das Wasser kocht, voda vre, kipi; der Kessel kocht schon, v kotlu že vre, se že kuha; es kocht gleich in ihm, preci mu zavre; das Blut kocht, kri je zavrela, kipi; von Weintrauben, sladiti se; vom Meer, valove delati, vreti; genug gekochet, dokuhan; gekocht, skuhan, kuhan; zu lange gekocht, prekuhan; des Kochens satt sein, nakuhati se.
Kochen, das, kuhanje.
Kochend, *adj.*, vreč, (vroč); kochendes Wasser, krop.
Köcher, der, tul, (auch *altsl.* tul), tulica, bei *Gutsm.* strelni tulec.
Köcherbaum, s. Korallenbaum.
Kocherei, die, kuharija, kuharjenje.
Köcherförmig, *adj.*, tulast.
Köcherkoralle, die, nach *Šul.* hvalinska oevuša †.
Köchernase, die, (Peroa argentea), srebrni okun.
Köcherwurm, s. Bohrwurm.
Kochfeuer, das, kuhinjski, kuhavni ogenj (pri kterem se jedi kuhajo in no peko).
Kochgeschirr, das, kuhinjsko posodje.
Kochholz, das, kuhinjske, razcepljene derva.
Köchin, die, kuharica; Köchin sein, kuhariti.
Kochjunge, der, kuharček, kuhinjski hlapčič.
Kochkessel, der, kuhavni kotel.
Kochkelle, die, s. Kochlöffel.
Kochkraut, das, zelenje, zelenjava, kuha, prikuha.
Kochkunst, die, kuharstvo, kuharska umetnost, kuharija.
Kochloch, das, jamica na ognjišči, ognjiši.
Kochlöffel, der, kuhavnica, kuhača, (nach *M.* kuhlja, kuhelnik.).
Kochlöffelblech, das, etwa kuhavničnik.
Kochmajoran, der, majaron.
Kochmaschine, die, nach dem *Russ.* samovar, samovnr.
Kochofen, der, kuhinjska peč.
Kochpfanne, die, ponev, ponva.
Kochpunct, s. Siedpunct.
Kochsalat, der, kuhana salata, salata za kuhanje.
Kochsalz, der, kuhinjska sol.
Kochschwamm, der, jestna goba, in U. Kr., St. u. *serb.* gliva, (eßb. Baumschwamm).
Kochsgast, der, kuharček (na ladijah).
Kochstück, das, kuhavni kos, kos mesa za kuhanje in ne za pečenje; Einen in Kochstücke zerhauen, neusmiljeno koga nabiti in napokati.
Kochtopf, der, kuhinjski pisker, lonec.
Kochwein, der, kuhinjsko vino; (vino za primešanje k marsikterim jedilam).
Kochwildbret, das, kuhavna divjina; tisti kosi divjačine, ki so navadno kuhajo.
Kochzucker, s. Farin.
Kockel, die, das untere Querholz am Ochsenjoche, locenj, nach *Sul. serb.* podjarmica.
Kockelkörner, s. Fischkörner.
Kockellicht, das, slaba lojenica.
Köddern, *v. n.*, čebljati, šeptati, žlobodrati.

Kober, der, podbradek.
Köder, der, Lockspeise, vada, vaba, nastava; auch nastavek, vabilo, mamilo.
Ködern, *v. a.*, dati, dajati, nastaviti, nastavljati vado, vabo, (nach *V.* vaditi). vabiti, mamiti, na se vleči, mikati; Angeln ködern, vado ali vabo natakniti na ternek.
Kofe, s. Behälter.
Kofent, der, Nachbier, olove patake; patake, kališ, cviček.
Koffer, s. Kaffee.
Koffer, der, popotna skrinjica, skrinja.
Kofferdeckel, der, pokrov skrinjice.
Kofferfisch, der, kostreš.
Kofferförmig, s. Bauchig.
Koffergarn, das, bei den Fischern, nach *V.* draga.
Kofferschloß, das, ključavnica od popotno skrinje.
Kog, der, niedriges von der See angesetztes Land, naplav, nach *V.* gomila; hölzerner Schlägel, betec, nabijač, pogon.
Kogel, die, Kuppe, hom, holm, holmeo, auch kogel; Gipfel, verh, veršec; s. a. Haube, Kapuze.
Kohl, der, (brassica), der gemeine Kohl in seinen Arten und Abarten, als der weiße Kopfkohl, welcher das Sauerkraut liefert, zelje, bersota, kapus; der grüne Kopfkohl, ohrovt, vrihovt; der Blumenkohl oder Carfiol, karvijol, Spargelkohl oder Broccoli, brokola.
Kohlamsel, die, kos (navadni).
Kohlblatt, das, ohrovtovo pero.
Kohlblattlaus, die, zelna uš.
Kohle, die, ogol, nach dem *Altsl.* ogelj; *coll.* oglje, oglevje; Köhlchen, ogelček, *coll.* ogličje, ogličovjo; Steinkohle, s. dieses; eine glühende Kohle, živ, goreč ogel; glühende Kohlen, *coll.* žerjavica, živo oglje; Kohlen brennen, oglje kuhati, žgati, oglariti; in Kohle verwandeln und zu Kohle werden, zogleti, ogliti se, zogleniti se, oglenčti; schwarz wie eine Kohle, černkakor ogel; wie auf glühenden Kohlen sitzen, sedeti kakor na iglah, na žerjavici; glühende Kohlen auf Eines Haupt sammeln, izkazati nevrednimu dobroto za dobroto in s tem osramotiti ga.
Kohlen- in Zssgn. ogelni.
Kohlen, *v. a.*, zogliti (ogljiti); oglje žgati.
Kohlenabtrieb, s. Kohlengehau.
Kohlenball, der, kepa persti z ogljem pomešane za kurjavo.
Kohlenbauer, der, oglar.
Kohlenbecken, Kohlbecken, das, žerjavnica, ponev za žerjavico.
Kohlenbehältniß, das, ogelnjak.
Kohlenblende, die, ogelna slepotica, nezgorljivi premog.
Kohlenboden, der, oglarnica.
Kohlenbrenner, der, oglar, (nach *V.* u. drevar).
Kohlenbrennerei, die, oglarija, oglarstvo; dieselbe betreiben, oglariti; damit erwerben, verthun, prioglariti, zaoglariti.
Kohlenbrennerin, die, oglarica.
Kohlenchlorid, das, ogelni klorid.
Kohlendampf, der, ogelni sopar, puh, hlap, čad od oglja.
Kohlendämpfer, der, dušivnik, dušivec.
Kohleneiche, s. Sommereiche.
Kohlenerz, s. Branderz.
Kohlenfall, der, černi sokol.
Kohlenfeuer, das, žerjavica, goreče oglje, žerjavka.
Kohlenflötz, das, plast premoga.
Kohlenformation, die, ogelna tvorina.
Kohlenfuchs, der, s. Brandfuchs; ein Pferd, nach *V.* ogelni rujavec.
Kohlengehau, der, drevarski del, posek za oglje.
Kohlengestübe, das, ogličje, nach *V.* braška, drobir.
Kohlenhau, s. Kohlengehau.
Kohlenhaus, das, Kohlenschoppe, ogelnjak, oglarnica.
Kohlenkalk, der, ogljeviti apnenec.
Kohlenkammer, s. Kohlenhaus.
Kohlenkorb, der, koš za oglje.
Kohlenkrücke, die, krevlja.
Kohlenlager, das, s. Kohlenhaus; lega, ležišče, ležiše premoga.
Kohlenmagazin, s. Kohlenhaus.
Kohlenmaß, das, mera za oglje.
Kohlenmeiler, der, kopa, ogelnica; den Kohlenmeiler anfüllen, bokati; mit Aesten bedecken, pograsiti, grasiti, srajco dati, dajati.
Kohlenmesser, der, oglomerec.
Kohlenmulde, die, korito za oglje.
Kohlenoxyd, das, ogelni okisanec.
Kohlenpfanne, s. Glutpfanne.
Kohlenplatz, der, kopišče, kopiše.
Kohlenprobe, die, poskušnja z dervi zastran oglja.
Kohlenpulver, das, ogelni prah, prah od oglja.
Kohlenrauch, der, dim, čad od oglja.
Kohlenreich, *adj.*, ogelnat.
Kohlenriß, der, načert z oglam.
Kohlensack, der, vreča za oglje.
Kohlensauer, *adj.*, ogelnokisel.
Kohlensäure, die, ogelnokislina.
Kohlenschaufel, die, veslica, lopata za oglje.
Kohlenschiefer, der, černa škerl.
Kohlenschiff, das, oglarska ladija.
Kohlenschoppen, der, s. Kohlenhaus.
Kohlenschwarz, *adj.*, černkakor oglje, kot žužek, kakor saje.
Kohlenschwarz, das, ogelno černilo.
Kohlenstätte, die, kopišče, kopišc.
Kohlenstaub, der, s. Kohlengestübe, Kohlenpulver.
Kohlenstein, s. Kohlenschiefer.
Kohlenstift, der, bei Zeichnern, ogel.
Kohlenstoff, der, nach *Vert.* oglec.
Kohlenstoffgas, der, ogelčni plin ali guz.
Kohlentopf, der, pisker za žerjavico, grevnica.
Kohlenwagen, der, voz oglja, voz za oglje.
Kohlenwasserstoff, der, ogelnovodenec.

Kohlenwisch, der, bei den Schmieden, die Kohlen damit zu besprengen, škropilo.
Kohlenzange, die, klešče, klese za oglje.
Kohlenzeichnung, s. **Kohlenriß**.
Köhler, der, s. **Kohlenbrenner**, **Brandfuchs**.
Köhlerbörs, der, černi okun.
Köhlerei, die, oglarija.
Köhlerglaube, der, slepa, priprosta vera.
Köhlerhütte, die, oglarska koča.
Köhlerkraut, s. **Bärlapp**.
Köhlerlohn, der, oglarina.
Köhlermeister, der, mojster oglar, oglarski mojster.
Kohleule, s. **Schleuereule**, **Kohlmotte**.
Kohlfeuer, das, s. **Kohlenfeuer**.
Kohlfisch, der, oglarski menek.
Kohlfliege, die, zelna muha.
Kohlfresser, s. **Erdfloh**.
Kohlfuchs, s. **Kohlenfuchs**.
Kohlgarten, der, kuhinjski vert, zelnik; s. a. **Küchengarten**.
Kohlgehau, **Kohlgestübe**, s. **Kohlengehau** u. s. f.
Kohlgrün, *adj.*, rumenozelen.
Kohlhaken, das, bei Schmieden, kopač, grebalo.
Kohlholz, das, derva za oglje, (nach *V.* dervarski les).
Kohljahr, das, mokrotno, za zelje dobro leto, zelnato leto.
Kohlkäfer, der, dvojka (*Zal.*).
Kohlknecht, der, oglarski hlapec.
Kohlkopf, der, zelnata glava.
Kohlkorb, der, s. **Kohlenkorb**.
Kohlkraut, das, zelje v glavah, glavato zelje.
Kohlkrücke, die, s. **Kohlenkrücke**.
Kohllauch, der, poljski luk.
Kohllaus, die, uš na zelji, zelna(ta) uš.
Kohlmarkt, der, terg za zelenjavo, zelje.
Kohlmaul, das, poljak (riba).
Kohlmeise, die, (Parus major), velika senica, jesenica, (nach *Pot.* nur sinica richtig), *russ.* sinica, (n. *Zal.*) križovatka, senica.
Kohlmotte, die, zelnata veša.
Kohlmund, s. **Kohlfisch**.
Kohlpalme, die, kapusojakt.
Kohlpechschwarz, s. **Kohlschwarz**.
Kohlpfanne, die, žerjavnica.
Kohlrabe, der, (Corvus corax), krokar, veliki vran.
Kohlrabi, der, oder Oberkohlrübe, (Brassica oleracea gongyloides), über der Erde, koleraba, *russ.* bredovka; (Brassica napobrassica), unter der Erde, oder Unterkohlrübe oder Krautrübe, podzemljska koleraba, kavra, kapusa, nach dem *Poln.* u. *Russ.* brukev, *serb.* nach *Šul.* broskva.
Kohlraupe, die, zelnata, kapusna gosenica.
Kohlrose, die, popčasta roža.
Kohlrübe, die, kavlja, s. **Kohlrabi**.
Kohlsaat, s. **Raps**.
Kohlschmetterling, der, kapusnik.
Kohlschwamm, der, zelnata gobica.
Kohlschwarz, s. **Kohlenschwarz**.
Kohlsprenger, der, s. **Grashüpfer**.
Kohlstengel, der, Kohlstrunk, storž, (štor), steblo, kocen (U. Kr.); **Kohlstrunk**, *fig.* štorklja, okorneč.
Kohlspieß, der, bei den Schmieden, bezač, bezalo.
Kohlstatt, die, s. **Kohlenstätte**.
Kohlstaub, der, s. **Kohlengestübe**.
Kohltaube, die, (Columba palumbus), grivar, grivnik, veliki divji golob.
Kohlvögelchen, s. **Braunkehlchen**.
Kohlwanze, die, zelnata stenica.
Kohlweißling, der, s. **Kohlschmetterling**.
Kohlwisch, der, metlica.
Kohlwurm, s. **Kohlraupe**.
Kohn, der, s. **Kahm**.
Koje, die, koča, kočica, izba.
Kokarde, die, nach *V.* zanka, s. **Cocarde**.
Köken, s. **Speien**.
Koker, der, stezica na ladijah.
Kokon, s. **Cocon**.
Kokos, s. **Cocos**.
Kolbe, die, **Kolben**, der, betica, cep, bat, (bet), batina; am Gewehr, oglavje, kopito, plečе, (*russ.* priklad); Zapfen am türkischen Weizen, storž; in D. Kr. kij (čij), auch strok; am Kopfe des Menschen, ostrižena glava, čepina, tikva; einem Narren die Kolbe lausen, dati komu po čepini, auch hudo ozmérjati ga; der Streitkolben, die Keule, cep, krepel (z batastim koncem), nach *V.* glavič, nach *Gutsm.* robatica; junges Hirschgeweih, mladi rog; an der Hirse, lat, *coll.* latje, nach *V.* a. latina; Destillirkolben, s. dieses, s. a. **Rohrkolbe**, **Pistill**; bei den Schäfern, gerjača; bei Insecten, batič.
Kolben, *v. a.*, die Hirse kolben, proso latiti, latovati; den Mais kolben, turšico tergati; ein Gewehr kolben, cev čistiti; *v. n.*, der Hirsch kolbet, jelen roge mladi.
Kolben, das, latovanje.
Kolbenbacke, die, kopito.
Kolbenblech, das, okov kopita.
Kolbenbock, der, kozel mulec.
Kolbenente, s. **Gelbschopf**.
Kolbenflasche, die, tikva.
Kolbenfliege, die, seršen.
Kolbenförmig, *adj.*, batast.
Kolbengras, das, (Alopecurus pratensis), pasji rep.
Kolbenhals, der, kopitni vrat.
Kolbenhirsch, der, jelen brez rogov, mulec.
Kolbenhirse, die, (Panicum germanicum), bar.
Kolbenhülle, die, tulec.
Kolbenkäfer, s. **Maikäfer**.
Kolbenmoos, s. **Bärlapp**.
Kolbenrecht, das, dvobojstvo, dvobojvanje, s. **Faustrecht**; Faustrecht, kazati.
Kolbenrohr, das, (Typha), terst, *coll.* terstje.
Kolbenröhre, die, im Brunnenbaue, Stiefelröhre, nach *V.* škornjica.
Kolbenspeise, die, pocinovina.
Kolbenstange, s. **Pumpenstange**, **Pumpenstock**.

Kolbenstreich, der, udar z batico, s kijem; Einem einen Kolbenstreich versetzen, udariti koga z batico, s cepoam, kijem.
Kolbentaucher, s. **Tauchergans**.
Kolbenträger, der, batonosec.
Kolbenweizen, der, osinka, resnica.
Kolbenzirkel, der, batasto šestilo.
Kolbenzug, der, **Kolbenhub**, visokost, do ktere sega bat v pumpi.
Kolbicht, *adj.* batičat, glavičast, batast.
Kolbig, *adj.*, glavat, s batam; glavičast.
Kölbleinkraut, s. **Bintkraut**.
Kolbweide, die, bela verba.
Kolbwurz, die, (Nymphaea alba), beli pljučnik.
Kolberkraut, das, (Anagalis arv.), kurja česnica.
Kolibri, (n. *Zal.*), bobek, s. **Colibri**.
Kolik, die, (von Colon, Grimmdarm), kolika, klanjo, rezanje, červiče, ščipanje, šipanje po trebuhu, madron, (bei *Šul.* matrun), trod (bei *V.* u. *Gutsm.*, *altsl.* trad, Krankheit), vergleiche nach *Jarnik* das Spr.: voda je trodovitna, vinee pa trod mori.
Koll, **Kull**, der, **Kölle**, die, s. **Sumpf**, **Pfütze**.
Kolbeere, s. **Bachholder**.
Kollen, *v. n.*, žlepetati, klakotati.
Kollrabe, s. **Kohlrabe**.
Kolle, s. **Pfefferkraut**.
Kollega, u. s. f., s. **Collega**.
Koller, das u. der, eine Bekleidung des Halses, s. **Halskragen**; **Leibchen**.
Koller, der, heftiger Zorn, togota, ihta; Beraubung der Sinne bei den Thieren, besonders bei Pferden, tišćavka, tišavka, norost, koževnik.
Kollerbusch, der, mišerepasta jela.
Kolleret, der, (Bienenkunde), bezlavka.
Kollerig, *adj.*, ki ima koževnik, tišćavko.
Kollern, *v. n.*, das Seil kollert, verv se je zdergnila; eine Kugel kollert, kugla se taklja, toči, tekara; es kollert ihm im Leibe, po trebuhu mu kruli; vom Truthahn, kavdrati, gavdrati; *v. a.*, zatakljati, takljati, točiti, *böhm.* kotaleti, *serb.* koturati.
Kollerab, s. **Kollerig**.
Kollerwurz, s. **Kolbwurz**.
Kolmarkraut, s. **Kolderkraut**.
Kölner, s. **Hüfener**.
Kölnisch, *adj.*, kölnisches Wasser, kolonjska voda.
Kololith, der, kololit.
Kolombatschermücke, s. **Kriebelmücke**.
Kolombowurzel, die, kolombo.
Kolon, s. **Doppelpunct**, **Grimmdarm**.
Kolonie, s. **Colonie**.
Kolophonium, das, pegla.
Koloß, der, velikan, kolos, nach *V.* prevelićana podoba; velikansko poslopje.
Kolossal, **Kolossisch**, **Kolossalisch**, *adj.*, velikansk, kolosalen, prevelićan.
Kolter, der, kolter*, odeja, plahta.
Kolter, das, čertalo.
Kolumne, s. **Colonne**.
Koluren, *pl.*, Jahreszeitkreise, nach *Šul.* krojnika (*dual.*).
Kombüse, die, eine Küche auf den Schiffen, kuhinja.
Komensäure, die, komenova kislina.
Komet, der, repata zvezda, repatnica, nach dem *Griech.* lasatnica, zvezda z repam, z metlo, (*poln.* kometa, *m.* u. miotla niebieska), nach *V.* curkasta zvezda.
Komik, die, komika.
Komiker, der, komikar, šaljivec, smešnik, pisavec komedij.
Komisch, *adj.*, smešen, komičen; das Komische, smešno, smešnost; s. a. **Lustig**, **Possirlich**.
Komma, das, s. **Beistrich**.
Kommen, *v. n.*, priti, prihajati, *serb.* doći (doiti, im Slov. mehr für einholen); so eben kommt der Bruder, ravno gre brat (nicht pride); eilends kommen, prihiteti, prispeti, dospeti; er pflegt zu kommen, prihaja, hodi, zahaja sem; gegangen kommen, priti, peš priti; geritten kommen, prijezditi, prijahati, jezditi; gefahren kommen, pripeljati se, privoziti se; gelaufen kommen, priteči; hinkend, gehinkt kommen, prišantati, prikrevljati; angerannt kommen, pridreti, pridirjati; angekrochen kommen, prilesti, prilaziti; schwimmend, geschwommen kommen, priplavati, plavati; singend, tanzend, weinend u. s. f. kommen, pripeti, priplesati, prijokati (se); s. übr. die Bemerkung unter **Ankommen**; eben so mit einer Arbeit bis zu einer Stelle kommen, z. B. mit dem Graben, Schneiden, Mähen bis zur Mitte des Ackers kommen, prikopati, prižeti, prikositi do sred njive u. s. f. mit pri— u. dem der Arbeit entsprechenden Zeitworte; du kommst eben recht, ravno prav si prišel; ich komme dich zu bitten, prišel sim (nicht pridem) prosit te; ich komme morgen dich abzuholen, jutri pridem po te; einer Sache nahe kommen, približati, bližati se, primakniti, primikati se čemu; über etwas kommen, preiti, prestopiti kaj; wenn ich über dich komme, če te primem, če te popadem, če te zagrabim; außer sich kommen, iz uma priti, zbegati se, ne biti gospodar samiga sebe; auf einen Einfall kommen, zmisliti si kaj, misel mu je prišla v glavo; auf die Seite kommen, v stran priti; blind kommen, übel ankommen, naleteti, naletavati; hinter etwas kommen, spaziti kaj, zaznati, doznati, zalesti, zateči kaj, verächtl. zavohati kaj; woraus als einer Ursache kommen, izvirati iz česa, izhajati, biti; daher kommt Alles Unglück über mich, iz tega izvira vsa moja nesreča, odtod je —; sehr herunter kommen, s. **Herunterkommen**; in Zorn kommen, razjeziti se, ujeziti se; in Hitze kommen, ugreti se, razgreti se; in den Schweiß kommen, spotiti se, potiti se, oznojiti se; es kam mir eben recht, prav prileglo se mi je, ugodilo se mi je; Einem in den Weg kommen, na poti biti, oviro delati; an einander kommen, skregati se; an Einen zu kommen suchen, zale-

zovati ga, pasti ga, da bi mu kaj žaliga storil; auf die Spur kommen, zaslediti; ich kann nicht daran kommen, ne utegnem, ne najdem časa se dela lotiti; zu rechte kommen, zvediti se v kaj, pravo najti; zu etwas kommen, dobiti, dobivati kaj, doseči, dosegati; ich bin wohlfeil dazu gekommen, cenó sim to dobil, kupil; wie bist du zu dem Säbel gekommen? odkod imaš sablo? auf etwas zu Gespräch kommen, napeljati besedo na kaj; so (damit) dürfte er mir nicht kommen, kaj taciga bi mi ne smel reči, storiti; von Sinnen kommen, v omamico priti; zu sich kommen, zur Besinnung kommen, zavediti se; von Kranken, oporaviti se, okrevati; in Streit kommen, sklati se, spreti se, zjesti se, zbesediti so; zu Athem kommen, odsopsti se, sopsti; s. a. **Aufathmen**; zu Fuß kommen, peš priti, hoditi; wie gerufen kommen, kakor navlašč, nalaš, o pravem času priti; auf die Welt kommen, roditi se, (na svet priti); nicht von der Stelle kommen, ne ganiti se, ne premakniti (makniti) se z mesta; diesen Weg müssen sie kommen, todi morajo iti, po tej poti morajo priti; diesen Weg bin ich noch nicht gekommen, po ti poti, todi nisim še nikoli hodil; einem gleich kommen, komu enak biti, s. a. **Gleich**; wie es ihm in den Mund kommt, kakor mu na jezik pride; dabei komme ich nicht wieder auf meine Auslagen, pri tem še stroškov nimam povernjenih; auf die Festung kommen, obsojen biti na terdnjavo; kommt Zeit, kommt Rath, ob svojem času bomo vedili govoriti, *serb.* vreme zna svaćemu leka; auf die Füßr zu stehen kommen (beim Fallen), ujeti se na noge; auf den Rücken zu liegen kommen, pasti znak; das Vermögen ist an ihn gekommen, njemu je pripadlo premoženje; das ist mir nie in den Sinn gekommen, tega še pomislil nisim nikdar; es ist mit ihm auf das Aeußerste gekommen, na zadnjo zarezo, prav na nič je prišel; s. a. **Aeußerst**; ein Haufen, ein Heer kommt aus dem Walde hervor, rajda, vojska se mota, vije iz loga; es soll nicht über meine Lippen kommen, živi duši ne povem tega; es kommt zur Schlacht, vname, uterne se boj; das kommt nicht in Betracht, to se ne šteje, na to se ne gleda; es wird noch Frost kommen, še bomo imeli mraza; die Blätter kommen schon, drevje se že zeleni; kommt, laßt uns die Bundeslade hohlen, pojdimo, pošljimo po skrinjo zaveze; ich werde nicht kommen, ne bo me; mit einer Freudennachricht kommen, veselo novico prinesti; zu Statten kommen, prav priti, na dobro, na hvalo priti; dazwischen kommen, pritakniti, pritikati se; von Worten kam es zu Schlägen, vpervo so se zbesedili, na to pa zbili; es kommt zum Kriege, vojska bo, vojsko bomo dobili; es kommt zu nichts, nič ne bo iz tega; wenn es zum Bezahlen kommt, kadar je treba plačati, kadar se pravi: plačaj! dahin ist es gekommen, do tega je prišlo; wenn es hoch kommt, k večjimu; das wird ihm hoch zu stehen kommen, ta ga bode bolela, pekla; das ist außer der Mode gekommen, to se več ne nosi, (ne dela), to ni več v navadi; aus der Gewohnheit kommen, odvaditi se česa; das kommt aus dem Herzen, to gre iz serca; auf etwas kommen, domisliti si kaj, spomniti se česa, pomniti kaj; zu Kräften kommen, opomoći, opomagati si, k sebi priti; von Kräften kommen, onemoći, onemagati, oslabeti, slabeti; es ist ihm zu Ohren gekommen, zvedil je, povedali so mu; sich zu Schulden kommen lassen, s. **Schuld**; das kommt nicht aus seinem Kopfe, to ni iz njegove glave, iz njegovih možgau; ich weiß nicht, wie es kommt, daß —, ne vem, kako je to, da —; es kommt auf jeden so viel, vsakimu toliko gre, je toliko pripadlo, auch doleteti, doiti koga; es kann kommen, morde bo, utegne biti, mogoče je; wie es kommt, kakor kane, kakor okoliščine naneso; aus den Schulden kommen, razdolžiti se, dolgov se znebiti, iz dolgov se izkopati; es kommt ein Gewitter, k hodimu vremenu se pripravlja, dela, vihar nastaja, nevihta se bliža; es kam Frucht über sie, strah jih je obšel, prevzel; Gott ließ Unglück übers Land kommen, Bog je poslal nesrečo nad deželo; nach dem Regen kam Dürre, po dežji je pritisnila suša; zur Farbe kommen, farbo dobiti, rudečih lic biti; zur Vernunft kommen, spametovati se; in den Wurf kommen, v pest priti; Bücher kommen lassen, kukve naročiti, po bukve pisati; er ließ ihn kommen, poslal je ponj, rekel mu je, naj pride; er ließ ihn nicht zu Worte kommen, ni mu dal spregovoriti, besedice ziniti, *serb.* ne dade mu ni zuba obeliti; unter die Leute kommen, med ljudi priti, auch raznesti se, razglasiti se; in der Leute Mäuler kommen, ljudem v zobo priti; es kommt alles über mich, vse name leti; es kommt ein Wind, veter je pripihal, sapa je vstala; in Bewegung kommen, zamajati se, ogugati se; zu kurz kommen, škodo imeti, terpeti pri čem, na zgubo biti, urezati se; zu Schaden kommen, škodo imeti, auch škodovan, kvarjen biti; zu Jemand kommen, priti h komu, obiskati ga; ich kann nicht auf seinen Namen kommen, ne morem se spomniti, kako mu je ime; in Richtigkeit mit Jemand kommen, mit Jemand auseinander kommen, poravnati (se) s kom; zu Stande kommen, dodelan biti; s. a. **Stand**; zu Ende kommen, s. **Ende**; zu Falle kommen, pasti, s. a. **Fall**; um etwas kommen, zgubiti, gubiti kaj, auch (obschon ohne Vorgang in andern slav. M.), ob kaj priti, biti; um's Vermögen kommen, obožati; um's Leben kommen, poginiti, smert storiti; um etwas kommen, es abzuholen, priti po kaj; das kommt zuweilen so, v časih je že taka; recht ins Brennen, ins Gehen, ins Essen kommen, razgoreti se, razhoditi se, razjasti se (auch *böhm.*) u. dgl.; davon kommen, unesti jo, pete odnesti, uteči, ubežati, uiti, auch preboleti, ozdraveti; aus den Augen kommen, ispred oči priti, zginiti; s. a. **Auge**; an den Tag, ans Licht kommen, na svetlo

priti, na dan priti, zvediti se; wie kommt es? kako je to? kako se to godi? woher kam es? kako je bilo? odkod se je vzelo? es kommt mir zehn Thaler zu stehen, deset tolarjev me stane (stoji); wie hoch kommt es? koliko velja? es komme, wie es wolle, naj bo, kakor bo, kakor hoče, kakor more; dieses kommt vor den König, kralj to zvé; to povejo kralju; warum kommt er nicht? zakaj ga ni? er ist von einer Einbildung u. dgl. zurück gekommen, nach *V.* misli, domisliki ga minejo; s. a. **Zurückkommen**; daraus kann ich nicht kommen, v to se ne zvem; davon darf kein Wort in das Buch kommen, od tega ne sme lo besedica ne v bukve; komm und hilf mir! dej, pomagaj mi, dej mi pomagati! (n. *Pot.* v. doti); was von Herzen kommt, geht zu Herzen, kar iz serca pride, k sercu ide.

Kommen, das, prihod, prihajanje.

Kommend, *adj.*, prihodenj; kommende Woche, drugi teden.

Kommet, s. **Kummet**.

Kommlich, s. **Bequem**.

Komödiant, der, igravec (gledišćni), komediant, nach *V.* glumač oder glumeo (von dem auf dem Karste noch gebräuchlichen gluma, Spaß); Spaßmacher auch godec.

Komödiantin, die, igravka, komediantka, glumačica.

Komödiantisch, *adj.*, glumsk, godčevsk.

Komödie, die, vesela igra, komedija; s. a. **Theater**.

Komödienhaus, das, gledišče, glediše, teater.

Kompan, der, s. **Kumpan**.

Kompaß, s. **Compaß**.

Kompaßstrich, s. **Windwinkel**.

Kompliment, s. **Compliment**.

Komst, der, usirjeno mleko; **Komstkohl**, der, **Komstkraut**, das, vloženo zelje, kompost; s. a. **Compot**.

Komtur, s. **Kommenthur**.

Kondor, der, kondor.

Kondylom, das, auch Feigewarze, sramne bradovice.

König, der, kralj; der König von Illirien, ilirski kralj; König sein, kraljevati; der König der Könige, kralj kraljev, das Fest der heil. drei Könige, sveti trije kralji; zum König einsetzen, *serb.* zakraljiti koga; ich war lange genug König, nakraljeval sim se; als König verlieren, zakraljevati; er lebt wie ein König, po kraljévo živi; v vsem obilji; glücklich wie ein König, srečen presrečen; der König des Tages, pervak, dika, slava; um den König spielen, za kralja igrati; des Königes, kraljev; der Könige, s. **Königlich**; in der Metallurgie König, (regulus), kralj; nach dem *Russ.* kraljik.

Königin, die, kraljica; bei Bienen, matica; im Schachspiel, baba.

Königinapfel, s. **Königsapfel**.

Königlein, das, kraljič, kraljiček.

Königlich, *adj.*, kraljevsk, auch kraljev (eigentl. des Königs, d. i. eines bestimmten Königs); königlicher Prinz, kraljevič; königliche Prinzessin, kraljičina; königlich belohnen, po kraljevsko (kraljévo) obdariti, dariti; königlich gesinnt sein, s kraljévimi biti, deržati; kraljéve strani (stranke) biti; königliche Hoheit, kraljevska visokost.

Königreich, das, kraljestvo, *altsl.* kraljevstvo.

Königs- in Zssgn, kraljevski.

Königsader, die, kraljevska žila.

Königsadler, der, (Falco imperialis), orles, nach *Sul.* orlaš.

Königsamer, der, (Emberiza regia), sternad kraljič.

Königsapfel, der, kraljičnik.

Königsbaum, der, trebušasti slepec.

Königsbinde, s. **Diadem**.

Königsbirn, die, kraljičnica.

Königsblau, das, kraljevsko modrilo.

Königsblume, s. **Gichtrose**.

Königsblut, das, kraljéva, kraljevska kri; kraljévo, kraljevsko življenje.

Königsburg, die, kraljevski, kraljévi grad, dvor.

Königseidechse, s. **Basilisk**.

Königsente, die, kraljéva raca.

Königsfarbe, s. **Königsblau**.

Königsfisch, der, kraljevska makrel (*russ.*).

Königsfischer, der, s. **Eisvogel**.

Königsfreund, der, (Royalist), kraljévi (so. človek), etwa auch kraljévec.

Königsgelb, das, pravo zlatilo.

Königsgut, das, kraljevo posestvo, dobro.

Königshase, der, s. **Kaninchen**.

Königsheher, s. **Paradiesvogel**.

Königshof, der, kraljévi dvor.

Königsholz, das, kraljevsko drevo.

Königskerze, die, (Verbascom thapsus), lučnik, pljučnica (?); s. a. **Himmelbrand**.

Königskerzenöl, das, lučnikovo, divizneno olje.

Königskoralle, die, kraljéva koralda.

Königskraut, s. **Brechwurz**, **Himmelbrand**.

Königskrone, die, kraljéva krona.

Königskümmel, der, veliki morač.

Königslilie, s. **Kaiserkrone**.

Königsmahl, das, kraljévo gosti.

Königsmantel, der, kraljévski plašč, plajš; eine Muschel, plaščok, plajšek.

Königsmord, der, umor kralja, kraljomorstvo; einen Königsmord begehen, umoriti kralja.

Königsmörder, der, morivec kralja, kraljomor, kraljomorec.

Königsmörderisch, *adj.*, kraljomorsk; mit königsmörderischer Absicht, z naklepam, umoriti kralja.

Königsnägelein, s. **Nelkenbaum**.

Königsnuß, s. **Muskatennuß**.

Königspapier, das, kraljévski papir.

Königsparadiesvogel, der, rajka, rajska ptica.

Königspfirsiche, die, rudeča breskev.

Königspulver, das, neko prijetno kadilo, kraljevsko kadilo.

Königspurpur, der, kraljévski škerlat.

Königsratte, s. Pharaoratte.
Königsrose, s. Königsblume.
Königssalat, der, kraljéva salata.
Königssalbei, die, žajbelj*.
Königssäure, s. Königswasser.
Königsschießen, das, slovesno streljanje.
Königsschlange, s. Riesenschlange.
Königssitz, der, kraljévi sedež, prestol.
Königssohn, der, kraljev sin, kraljević.
Königsspiel, das, igra za kralja.
Königsstab, s. Zepter.
Königsstadt, die, kraljevsko mesto.
Königsstrasse, s. Landstrasse.
Königstochter, die, kraljeva hči, kraljična.
Königsvogel, der, rajka; (Ardea pavonina), pavasta čaplja; (Columba coronata), kronasti golob.
Königswasser, das, kraljevska voda.
Königsweihe, die, (Falco milvus), škarlanj, pivlik; nach *Sul. serb.* škanj.
Königswiesel, das, bela podlasica, s. Hermelin.
Königswort, das, kraljeva beseda, cesarska beseda.
Königswürde, die, kraljéva, kraljevska čast, kraljevstvo.
Königszepter, das, kraljévo, kraljevsko žezlo.
Königszucker, der, kraljévi sladkor, cuker.
Königthum, das, kraljestvo, kraljevski stan.
Konisch, s. Kegelförmig.
Konleute, s. Eheleute.
Können, *v. n.*, moóí (morem), mogoče biti, moči (nach Andern moó) biti, utegniti (auch *altsl.*), lahko (storiti i. t. d.), nach *V.* auch magati, auch zamoči, (jedoch neuern Ursprungs, geb. nach dem deutschen Vermögen, übrigens nur im Slovenischen), a. v stanu biti, (nach dem Deutschen: im Stande sein); ich kann mich nicht genug wundern, ne morem se načuditi; es kann sein, more biti, mogoče je, lahko da —, untrichtig zna biti, indem znati in den ubr. slav. M. nur ein Gelernthaben, Kennen oder Wissen bedeutet; ich kann nicht umhin, ne morem se zderžati, da bi ne —, *serb.* ne možo mi se na ino; ich kann dir nicht helfen, jez ti ne vem (ne morem) kaj; er schreit was er kann, vpije, kar more, na ves glas, na vse gerlo; das kann nicht sein, to oe more, ne smé biti; könnte ich ihn wieder sehen! ko bi mi ga bilo zopet viditi! ko bi ga zopet vidil; er kann immer kommen, naj le pride; Sie können es immer glauben, le verjamite; man kann sich vorstellen, vsaksi lahko misli; ich kann ihn entbehren, lahko sim brez njega; nicht mehr können, *altsl.* iznemošti, iznemagati (iznemoči); kann wohl eine Mutter ihres Kindes vergessen, daß sie sich dessen nicht erbarmte, ali more mati pozabiti svojiga otroka, da bi se ga ne omilila?; wie kann man sich erinnern, wenn man nichts weiß, kako je mogoče človeku spomniti se, če nič ne vé?; ich fürchte er könnte kommen, und mich finden, bojim se, utegnil bi priti, in me najti; die Mutter könnte nicht alles bestreiten, mati bi ne mogla vsemu kaj; die Bäume können ja nicht reden, vsaj ne govore drevesa; kann man wissen, ali se sme vediti? ich kann (darf) sagen, smem reči; ich kann nicht, auch ne da se mi; ich kann nichts geben, ne terpim, no nterpim (dati); ich könnte mir denken, lahko bi si mislil; das ist alles was ich thun kann, drúziga ni v moji moči, kakor to; da kann man sehen, tu se vidi, kaj —; wie könnte ich jetzt schlafen, kako bi zdaj spal; wenn man kann, če se da; *v. a.*, eine Fertigkeit, Uebung besitzen, gelernt haben, und daher verstehen, znati, in andern slav. M. auch umeti; er kann von Allem etwas, od vsaciga nekaj zna, vé; er kann slovenisch, zna slovensko, (slovenski, po slovensko); kannst du schreiben? ali znaš pisati? auswendig können, iz glave znati, in andern slav. M. znati na pamet, (*russ.* auch naizust); er kann noch ziemlich schreiben, aber, piše že še, ali —; ich kann nichts dafür, nisim kriv, temu ne morem kaj.
Können, das, moč, znanje.
Konoid, das, konoid.
Kontrast, s. Contrast.
Kontur, die, s. Contour.
Kontusion, s. Contusion.
Konvallie, s. Maiblume.
Kooperator, der, pomočnik, ohodnik.
Kopal, der, kopal (smola kopaloviga drevesa, neka zemeljska smola).
Kopalbaum, der, (Rhus copallium), kopalovo drevo.
Kopalfirniß, der, kopalov firnež.
Kopallak, der, kopalov lak.
Kopalölfrucht, die, kopaloveo.
Kopeke, die, nach dem *Russ.* kopejka.
Köpeln, s. Kippeln, Kippen.
Köpelstuhl, s. Strumpfwirkerstuhl.
Köper, Keper, der, neko tkanje, pri čemur votek leži na nekterih nitih osnove, tkanje v križ, *böhm.* tažene dilo.
Köpern, *v. a.*, v križ tkati, *poln.* w prążki.
Kopf, der, glava; s. a. Haupt; Köpfchen, glavica, glavičica; ein großer Kopf, *serb.* glavina, glavetina, glavurina; der Kopf eines Haares, Nagels, glavica; des Hutes, oglavje, štula, s. Hutkopf; eine Person, z. B. sein Gesinde bestand aus zehn Köpfen, deset družinčet je imel, desetero poslov; der Stier habe einen kräftigen Kopf, bik mora biti zastavne glave; der Kopf am Pfluge, podsad, oplaz-a; ein vertieftes Gefäß, kupica; den Kopf schütteln, z glavo otresti, otresati, stresti, viti (nar. pes.), z glavo zmajati, majati; mit dem Kopf nicken, pokimati, pokinkati, kimati, kinkati z glavo, (*altsl.* kiti, kivati); es kommt zehn Kreuzer per Kopf, deset krajcerjev pride na vsaciga, gre vsacimu, enimu; den Kopf hangen lassen, s. Hangen; die Hände über dem Kopfe zusammenschlagen, roke lomiti, viti; über Hals und Kopf, na vse preterganje, na nos, na vrat; s. a. Hals; Jemanden vor den Kopf stoßen, udariti po obrazu, t. j. razžaliti koga taciga, s komur bi radi prijatli ostali; das geht mir nicht in den Kopf, to (ta) mi neče v glavo, ne gre mi v misel (*V.*); sich in den Kopf setzen, vtepsti, vbiti, vgnati si kaj v glavo, *serb.* ubrazditi si v glavu, zainatiti se; im Kopfe rechnen, iz glave (iz pameti) šteti; es gilt seinen Kopf, za glavo se mu maja, mu gre; er ist im Kopfe nicht richtig, meša se mu, terčen, prismojen je, *serb.* nima očerte desko v glavi, ni prave pameti; der Kopf thut mir weh, glava me boli; mit bloßem Kopfe gehen, razoglav, gologlav biti, hoditi; den Kopf verlieren, glavo zgubiti, zmesti se, zmešati so, ne vediti kaj početi, kam se djati; er ist nicht auf den Kopf gefallen, s. Fallen, ni mu vrana možgan izpila, ni pijan; das Herz läuft oft mit dem Kopfe davon, često serce (t. j. živi oböutek) premaga pamet; es steht der Kopf darauf, za glavo gre, smert je zoper to izrečena; sich etwas aus dem Kopfe bringen, iz glave izbiti, izbijati si, pozabiti na kaj; es kostet dich ja nicht den Kopf, saj te ne bo konec, ne gre za glavo; das geht mir im Kopfe herum, to mi hodi, blodi, se mi verti po glavi, to me zelo skerbi; er besteht auf seinem Kopfe, svojo terdi, trobi, žene, njegova mora veljati, termast je; das ist nicht nach seinem Kopfe, to mu ni po godi, čudi, po njegovi termi; ein gelehriger Kopf, bistra, umna glava, auch schlechtweg glava, glavica, dober spomin; ein harter Kopf, kesna, terda glava, betica, topoglavec; ein offener Kopf, bistra glava; er hat Kopf, glava je, dobre glave, dobriga spomina je; Kopf für etwas haben, auch biti za kaj; etwas im Kopfe haben, znati kaj (iz glave); was man nicht im Kopfe hat, müssen die Füße leisten, kdor nima v glavi, mora v petah imeti; viel Köpfe, viel Sinn, kolikor glav, toliko misel (*Gutsm.*); den Kopf hoch tragen, glavo po konoi nositi, prevzetovati; sollte es den Kopf kosten, če imam glavo dati, zgubiti; ein hitziger Kopf, s. Hitzkopf; ein unruhiger Kopf, nemirna glava, nemirnež; ein gescheidter Kopf, modra, prebrisana glava; ein flacher, seichter Kopf, plitva, puhla glava, plitkoglavec, puhloglavec; zwanzig Köpfe (Vieh) im Stalle haben, dvajset repov, dvajset glav v hlevu imeti; mit dem Kopfe wider die Mauer rennen, z glavo v steno butiti, zagnati se; auf dem Kopfe stehen, vse na robe, napak delati; Einem über den Kopf wachsen, prekositi koga, ne več marati za njegove besede; Einem den Kopf waschen, hudo oštati koga, ožehtati ga; es geschieht nicht, wenn er sich auch auf den Kopf stellt, ne bo tako, če se tudi na glavo postavi, *serb.* ako će hoditi na glavi; Einem den Kopf zurecht setzen, bringen, na pravo pot pripraviti koga, spametovati ga; mit dem Kopfe arbeiten, z glavo, z umam delati; er tanzt ihm auf dem Kopfe, pometa z njim; beim Kopf nehmen, objeti, objemati, auch vjeti; er ist wie vor dem Kopf geschlagen, ves zgubljen je; Einem den Kopf warm machen, v skerb pripraviti, ugreti, razjeziti koga; ich habe den Kopf voll, polno glavo imam (misli, skerbi); der Kopf geht mit mir herum, glava se mi verti; etwas immer im Kopfe haben, vedno misliti na kaj; sich an die Köpfe kriegen, skočiti si v lase; er läuft, als brenne ihm der Kopf, leti, kakor da bi ga serčeni podili, pikali; er lernet, daß der Kopf raucht, uči se, da se mu čelo poti; sich den Kopf zerbrechen, lomiti si, ubijati si, beliti si glavo, *poln.* sušiti si možgane; den Kopf zerschmettern, streti, raztreti glavo; das hat weder Kopf noch Fuß, s. Fuß; vom Kopf zu Fuß, od glave do peto, od glave do nog; der Wein steigt in den Kopf, vino gre v lase, udarja v glavo, v laso dobiti ga; etwas im Kopfe haben, vinsk, vinjen biti; sich den Kopf zurecht machen, uravnati, napraviti si lase; was kommt dir in den Kopf, kaj ti je prišlo, skočilo v glavo; er weiß nicht, wo ihm der Kopf steht, ne ve, kje se ga glava derži; das kommt nicht aus seinem Kopfe, to ni iz njegove glave; er hat einen wunderlichen Kopf, to ti je čuden človek, čudna betica; etwas für seinen Kopf thun, kaj na svoj odgovor, na svoje roke početi; einen dicken Kopf bekommen, nach *V.* glavateti; (*Buchhalt.*) nadpis.
Kopf- in Zsgn. glavni, glavati.
Kopfab! *int.*, glavo proč!
Kopfabhacker, Kopfabschneider, der, s. Henker; *fig.* kervolok, trinog.
Kopfader, die, glavna žila.
Kopfanstrengend, s. Kopfbrechend.
Kopfarbeit, die, delo, delanje, trud z glavo, z umam.
Kopfaufsatz, der, kar se na glavo zavolj lepšiga dene.
Kopfausschlag, der, spuščaji na, po glavi.
Kopfbad, das, mitje, umivanje glave; ein Kopfbad nehmen, umiti se.
Kopfband, s. Kopfbinde.
Kopfbaum, der, glavač †.
Kopfbedeckung, die, pokrivalo glave, naglavek, naglavje.
Kopfbesteuerung, die, nalaganje davka na glavo, razpis glavnine.
Kopfbinde, die, glavna obveza, šapelj(?), portek *, porta *.
Kopfblöde, die, topoglavost.
Kopfbohrer, s. Trepan.
Kopfbrechen, das, beljenje, ubijanje glave, lomljenje glave.
Kopfbrechend, *adj.*, kar se terdo, težko razumi, da si mora človek glavo treti; zamotan, *russ.* glavolomen.
Kopfbreti, das, skončnica pri vzglavji.
Kopfbürste, die, šaet, šet, ščetka, šetka.
Köpfchen, s. Kopf.
Kopfdecke, die, naglavek.
Kopfdrüse, die, glavna žleza.
Kopfdunst, der, s. Rausch.
Kopfen, *v. n.*, glave delati, v glave iti,

glaviti se, glavičati se; der Salat kopfet, salata gre v glave.
Köpfen, *v. a.*, enthaupten, ob glavo djati, devati, glavo odsekati (sekati), glavo vzeti, jemati; glavo sneti, snemati, obglaviti †; Schröpfköpfe ſetzen, kupice staviti; Weiden köpfen, beke obsekati, obsekavati; auch verſičke prisekovati; den Taback köpfen, tobak zalomiti, zalamati; ſ. a. **Koppen**.
Kopfeder, die, pero z glave.
Kopffeſt, *adj.*, terden v svojem sklepu.
Kopffleiſch, das, glavina.
Kopffluß, ſ. Hauptfluß.
Kopfförmig, *adj.*, glavast, glavat.
Kopfherr, der, oglavje pri kanoni.
Kopfhüßer, *pl.*, glavonožci †.
Kopfgeld, das, **Kopfſteuer**, die, glavnina, bei *M.* poglavšina; auch živalna, glavna daća.
Kopfgeſchwulſt, die, otok glave.
Kopfgeſtell, ſ. Hauptgeſtell.
Kopfgrillen, *pl.*, mnhe.
Kopfgrind, der, hraste na glavi.
Kopfgrindkraut, das, garjevo zelišče, zeliše.
Kopfhaar, das, las, *coll.* lasje.
Kopfhängen, ſ. **Kopfhängerei**.
Kopfhänger, der, klopec, klopouh, auch poniglavec, potermuleo, hinavec, potuhnjenec, ſ. a. **Frömmler**.
Kopfhängerei, die, hlinstvo, hinavstvo, klopoušje.
Kopfhängerin, die, hioavka, poniglavka.
Kopfhaube, ſ. Haube.
Kopfhaut, die, glavina, koža oglavnica.
Kopfhitze, die, vročina v glavi.
Kopfholz, das, bei den Köhlern, konci, *pl.*, male derva, grasa, vejevje.
Kopfhülle, die, *bot.* okrov.
Köpfig, *adj.*, glavat; in der Zuſammenſetzung, -glav, z. B. dreiköpfig, triglav; *fig.* svojoglaven, termoglaven, termast, terdoglav.
Köpfigkeit, die, svojoglavnost, termoglavnost.
Kopfjoch, das, für Zugochſen, im Gegenſatz zum Halsjoch, oaglavni jarem, nach *V.* igele.
Kopfkiſſen, das, vzglavje, podzglavje, podzglavna blazina.
Kopfklöppel, ſ. Kopfholz.
Kopfkohl, der, zelje, glavno zelje.
Kopfkrankheit, ſ. Hauptkrankheit.
Kopflattig, ſ. Kopfſalat.
Kopflange, die, lug za glavo.
Kopflaus, die, uš, uš z glave.
Kopfleer, *adj.*, prazne glave, praznoglav, pust, puhloglav, puhle glave.
Kopflos, *adj.*, brez glave; kopflos handeln, brez glave, nespametno, neumno delati.
Kopfloſe, der, brezglavec, die, brezglavka, nespametnica.
Kopfloſigkeit, die, brezglavnost, nespametnost.
Köpfmaſchine, die, ſ. Guillotine.
Kopfmuskel, der, mišica glavna, od glave.
Kopfnadel, die, igla za v lase.
Kopfnägelein, ſ. Knopfnelke.
Kopfnaht, die, zveza glavnih kosti.
Kopfnicken, das, kinkanje, kimanje z glavo; etwa auch prikimek; pozdrav.
Kopfnicker, der, kimavec, kimalo, kinkalo.
Kopfnuß, die, gnjida, udarec v glavo; eine Kopfnuß geben, dati jo po glavi.
Kopfpein, ſ. Migräne.
Kopfplatte, die, pleša.
Kopfpolei, der, (Teucrium capitatum), glavač(?)
Kopfputz, der, nach *V.* glavna snaga; für eine Braut, vezilo, opletilo.
Kopfräude, die, garje, garjeva glava.
Kopfrechnen, das, rajtanje ali številjenje iz glave.
Kopfreißer, der, glavobolni eviček; nach *V.* glavomešnik.
Kopfriemen, der, oglavni jermen.
Kopfring, der, svitek.
Kopfſalat, der, glavata salata, glavna salata.
Kopfſalbe, die, maža za glavo.
Kopfſchatz, ſ. Kopfgeld.
Kopfſcheu, *adj.*, plahoglav, ki se ne da prijeti za glavo.
Kopfſchild, das, glavni ščit, škit.
Kopfſchimmel, der, krušna plesnoba.
Kopfſchlagader, die, glavna odvodnica.
Kopfſchleier, ſ. Schleier.
Kopfſchleife, die, pentljika za na glavo.
Kopfſchmerz, der, Kopfweh, bolezen v glavi, bolenje glave, *serb.* glavobolja; ich habe Kopfſchmerzen, glava me boli; Kopfſchmerzen verurſachende Weine, glavobolne vina (gebräuchlich).
Kopfſchmuck, ſ. Kopfputz.
Kopfſchnitt, der, zarez, rez v glavo.
Kopfſchraube, die, glavati vijak.
Kopfſchur, die, striženje las, ostrižba glave; die Kopfſchur vornehmen, ostriči, striči koga.
Kopfſchütteln, das, otresanje z glavo.
Kopfſchüttler, der, tresoglavec.
Kopfſeite, die, glava, lice.
Kopfſtein, der, in der Architektur, nach *V.* zmorša (?); ihn ſetzen, zmoršo izporiniti, izporivati, postaviti, postavljati.
Kopfſtellung, die, deržanje glave.
Kopfſteuer, die, ſ. Kopfgeld.
Kopfſtimme, die, ſ. Fiſtuliren.
Kopfſtück, das, kos pri glavi, glava, glavina; eine Münze, glavač.
Kopfträger, der, glavonosec.
Kopftuch, das, ruta za na glavo; ein weißes, peča.
Kopfunter, *adv.*, na glavo; er ſprang Kopf unter ins Waſſer, na glavo je v vodo skočil; *serb.* stermoglavice; kopfüber, kopfunter, prekucovaje se, da je glava zdaj na verhu, zdaj odzdolej.
Kopfverletzung, die, ohaba, oškodba glave.
Kopfverwirrung, ſ. Verrücktheit.
Kopfwaſchen, ſ. Kopfbad.
Kopfwaſſerſucht, die, vodenica v glavi, *poln.* puchlina w głowie.

Kopfweh, ſ. Kopfſchmerz.
Kopfweide, die, bela verba.
Kopfwerfend, ſ. Aufgeblaſen.
Kopfwunde, die, rana na glavi; er hat eine Kopfwunde, ranjena mu je glava; eine Kopfwunde ſchlagen, raniti komu glavo, raniti ga na glavi.
Kopfwuth, ſ. Hirnwuth.
Kopfzeug, das, naglavje, nach *V.* platnica, (U. Kr.); ſ. a. Haube.
Kopfzeugnadel, die, iglica (najmanjši).
Kopfzieher, der, glavoteg †, glavotečnik †.
Kopfzierath, der, die, okinč glavo (zlasti konjske).
Kopp, der, **Koppe**, die, ſ. Kaulquappe.
Koppe, die, verh, veršič, veršiček (kacega drevesa); eines Berges, verh, vrhunec, holmec, nach *V.* kok.
Koppel, die, am Degen; ſ. Degengehenk; eine Koppel Hunde, sklenjena psa, povezka, *russ.* svora; eine Kuppel Pferde, več skup zavezanih konj; eingefriedigtes Feld, ograja, ograda, zagrada; vkupno posestvo, (lastina več ljudi); in der Orgel, velika flavta.
Koppelbalken, der, vezavnik.
Koppelfiſcherei, die, vkupno ribištvo.
Koppelgenoß, der, sodeležnik, soposestnik, solastnik.
Koppelgerechtigkeit, die, vkupna pravica; praviea, kako reč z druzimi vred uživati; solast, (nach *V.* pajdašina).
Koppelhund, der, z drugim sklenjeni pes.
Koppelhut, die, občinski pašnik, (U. Kr.) spašnik, vkupni pašnik, občine *pl.*
Koppeljagd, die, vkupni lov, občinski lov.
Koppeln, *v. a.*, Hunde, skleniti, sklepati, speti, spenjati, zvezati, zvezovati,; Pferde koppeln, zvozati po več konj (privezovaje glavo eniga k repu druziga); ein Pärchen koppeln, ſ. Kuppeln; ein Feld (umzäumen), ograditi, graditi, ograjati.
Koppelrecht, ſ. Koppelgerechtigkeit.
Koppelriemen, der, remen, jermen, s kterim se psi zvezujejo ali sklepajo.
Koppeltrift, die, ſ. Koppelhut.
Koppelweide, die, ſ. Koppelhut, (Salix incubacea), povaljena verba.
Koppelwirthſchaft, die, čredinstvo, tamarstvo (?), gospodarstvo na čredinke *(Zalok.)*, kmetijsko verstenje, kolobarjenje pri kterem so njive razdeljene v več enacih ograjenih delov.
Koppen, *v. a.*, Bäume, den Gipfel abhauen, priskati, prisekovati, obrezovati; *v. n.*, rülpſen, rigniti, rigati se *(v. i.)*; er koppt, riga se mu; er ſchluchzet, kolca se mu; von Pferden, jasli gristi.
Kopper, ſ. Krippenbeißer.
Koprolith, der, koprolit, *Šul.* lajnenec.
Koptenammi, das, koptiški morač.
Kor, ſ. Chor u. ſ. f.
Kör, die, volitev.
Koral, ſ. Choral.
Korallblume, die, koralnik (okamnina).
Koralle, die, koravda, koralda, nach den übrig. slav. M. koral-a; Korallen fiſchen, koravde ali korale loviti, iskati.
Korallen-, in Zſtzgn., koravdasti, koralasti.
Korallenachat, der, koravdasti abat.
Korallenarbeit, die, izdelek iz koravd.
Korallenauflöſung, die, koravdina raztopnina.
Korallenbaum, der, koravdasto drevce.
Korallendrechßler, der, koravdar.
Korallenerz, das, in den Queckſilberbergwerken von Idria ein unreines, in erhobenen ſchieferigen Knöpfen beſtehendes Queckſilbererz, koralnica, koravdnica † (ruda).
Korallenfang, der, lov, lovitev koravd, koralov, koravdarija.
Korallenfiſcher, der, koravdar, koralar.
Korallenfiſcherei, die, ſ. Korallenfang.
Korallenflechte, die, koravdasti lišaj.
Korallengewächs, das, koravdje.
Korallenhals, der, papiga rudečevratnica.
Koralleninſel, die, koravdin otok.
Korallenkalk, der, koravdasto apno.
Korallenkrabbe, die, koravdasti rak.
Korallenkraut, ſ. Spargel.
Korallenlippe, die, ustnica rudeča kakor koravda.
Korallenmacher, der, koravdnik, koravdar.
Korallenmoos, der, koravdino mahovje.
Korallenmund, ſ. Korallenlippe.
Korallennatter, die, koravdasta kača.
Korallenreiher, der, rudeča čaplja.
Korallenriff, der, koravdin greben.
Korallenrinde, die, koravdna skorja.
Korallenroth, *adj.*, rudeč kakor koravde.
Korallenſauger, ſ. Meernadel.
Korallenſchnur, die, vervica nanizanih koravd.
Korallenſchwamm, der, ein eßbarer, knolliger Schwamm, zajčki, zajčji krempeljci ali parkljički.
Korallenſtamm, der, koravdino steblo.
Korallenſtein, der, koralnik †, okamnele koravde.
Korallenſumach, der, nek ruj (roj).
Korallenthier, das, koravda, koravdna živalica.
Korallenweizen, ſ. Dinkel.
Korallenweide, die, rudeča verba.
Korallenzinke, ſ. Korallenrinde.
Koralline, die, koralina.
Koraltar, ſ. Choraltar.
Koralamt, ſ. Choramt.
Koran, der, koran, alkoran.
Koranzen, *v. a.*, urbati *(V.)*, garbati koga, pestiti.
Korb, der, spletenica, pletenica, koš, pletarec, košik, košara, ein runder Korb aus Ruthen, jérbas, *altsl.* auch krošnica; ſ. a. **Armkorb**; auf dem Rücken zu tragen, opertni koš, preramni koš; Strohkorb, puhar; ein großer Strohkorb, auch Bienenkorb, bedenj *(Zal.)*; Hahn im Korbe ſein, pervak biti, največ veljati pri kom, zvonec nositi; einen Korb bekommen, odpoved dobiti, dobivati, im *Kt.* korpič* dobiti; nach dem *Serb.* dobiti z loparjem, nič ne opraviti; einen Korb geben,

odreči komu kaj, odpovedati, odpovedovati, odbiti koga, in U. K. a. podarkovati koga, ne hoteti koga; am Reiterſäbel, rokobran-iť, *mont.* koš; Körbe flechten, koše plesti.

Korbarbeit, die, pletenje košev.

Korbbette, das, spravni koš.

Korbbogen, der, loočnj.

Körbchen, das, košek, košiček, cajnica, jérbaščck, jérbašek; mit Bogen, ločnik.

Korbe, ſ. **Kurbel.**

Körbel, repineo, ſ. **Kerbel.**

Korbfeige, die, smokva v pleteoici.

Korbflechter, der, ſ. **Korbmacher.**

Korbhändler, der, košar (bedeutet jedoch auch Korbmacher), kdor s koši kupčuje.

Korbhülle, die, ovoj.

Korbiſchof, ſ. **Chorbiſchof.**

Korbmacher, der, jérbasar, pleteničar, košar.

Korbmacherei, die, košarstvo.

Korbmacherin, die, košarica, pleteničarica.

Korbmacherwaare, die, pletenina (košev itd.)

Korbmuſchel, die, košič.

Korbpfennig, ſ. **Schwänzelpfennig.**

Korbſpreize, die, *mont.* koševa podpornja.

Korbſtich, der, nach *V.* pletenje.

Korbwagen, der, s košem voz.

Korbweide, ſ. **Bandweide.**

Korbweiſe, *adv.*, na koše, v koših.

Korbwerk, das, pleteuina.

Korduan, der, kordovan.

Korduanmacher, der, kordovanar.

Korfrau, die, žlahtna avguštinarka.

Koriander, der, (Coriandrum sativum), korjander, *russ.* kišnec.

Koriandermaſſer, das, korjandrova voda.

Korinthe, die, posušeno, venjeno grozdjiče; ſ. a. **Roſinen.**

Korinthenbeere, ſ. **Johannisbeere.**

Korinthiſch, *adj.*, korinšk, po korintsko.

Köriſch, *adj.*, zbirčen, koéljiv.

Kork, der, nach dem *Russ.* probka, probkova, korkova skorja, *serb.* plnta; ſ. a. **Korkſtöpſel.**

Korkartig, *adj.*, probkast, plutast.

Korkbaum, der, (Quercus ruber), probkov hrast.

Korkbildner, der, prabkar, plutar, kdor podobe izrezuje iz probkove skorje.

Korkeiche, ſ. **Korkbaum.**

Korkform, die, probkov kalup.

Korkholz, das, ſ. **Kork.**

Korkmacher, der, zamaškar.

Korkniere, ſ. **Seeniere.**

Korkpfropf, ſ. **Korkſtöpſel.**

Korkrüſter, der, (Ulmus suberosa), vodni, probkasti berst.

Korkſauer, *adj.*, probkovo kisel.

Korkſäure, die, probkova, plutna kislina.

Korkſchneider, der, probkar, plutar.

Korkſchwamm, der, bela brezova goba.

Korkſohle, die, probkov podplat.

Korkſtoff, der, probkovina, plutovina.

Korkſtöpſel, der, probkov zamašek, zamašek (nach *M.* zatcrjalik) iz probkove skorje ali plute.

Korkulme, ſ. **Korkrüſter.**

Korkwachs, der, probkov vosek.

Korkzieher, der, maček (*V.*), čepovlak †.

Körlehm, der, medarska maža iz ila in vode.

Korlied, ſ. **Choral.**

Korlin, der, korlin, lasasti drat.

Kormoran, der, pomorski vran.

Korn, das, jeder rundliche harte Körper, zerno, Samenkorn, zerno semensko, seme, *coll.* zernje, oder zerna *pl.*, Körner essen, (von Vögeln, Pferden), zobati; eine kleine Pfanne, kleines, rundes Loch, z. B. an der Spindel bei den Drechslern, šiška; an den Schießgewehren, muha (auch *böhm.*), nach *Zalok.* auch zerno, *russ.* u. *poln.* cel; Einen auf dem Korne haben, koga na muhi, na očesu, v misli imeti, meriti na-nj; etwas auf das Korn fassen, nehmen, na oko, na muho vzeti, jemati, djati, devati kaj; pomeriti, meriti na —, paziti dobro na kaj; Blei in Körnern, svinec v zernji, zernat svinec; Weizenkorn, pšenično zerno u. ſ. ſ.; ein grobes, feines Korn haben, debeliga, drobniga zerna biti; bei Münzen, jedro, zerno, prava notranja vrednost brez primesi; vom guten Schrott und Korn, dobre vage in dobriga zerna ali jedra; ein Mann vom alten Schrott und Korn, mož stariga kova, stariga kopita; Getreide, žito; gemiſchtes Korn, šoršica; der Rocken, rež; das türkiſche Korn, turšica, koruza; in Körnern bezahlen, v žernji plačati, plačevati; als Gewicht, ſ. **Gran**; ein Loch, luknjica (pri urarjih, ključavničarjih); ſ. a. **Biſchen.**

Korn-, in Zſtzgn. (nach obigen Bedeutungen), zernati, žitni, reženi, turšični.

Kornacker, der, polje za žito, za rež dobro, žitno polje, rež; der mit Korn angebaut war, režišče, režiše.

Kornähre, die, reženi klas, žitni klas.

Kornbau, der, režena setev, sejanje, ravnanje reži; ſ. a. **Getreidebau.**

Kornbauer, der, kdor rež seje.

Kornbeere, ſ. **Kornelle.**

Kornblume, die, (Centaurea cyanus), modriš (*M.*), plavica, škrebotec (mali besed.).

Kornblumenblau, *adj.*, plavične, modriševe farbe.

Kornblumenfarbe, plavična farba.

Kornblüthe, die, reženo cvetje, žitno cvetje.

Kornbock, ſ. **Kornkäfer.**

Kornboden, der, **Kornmagazin**, žitnica, kašča und kašta; Erdreich, tla, zemlja, svet za rež, za žito.

Kornbrand, der, snet, meist senti, *pl.*, snetljaj; ſ. a. **Brand**, (*böhm.* namel).

Kornbranntwein, der, reženo žganje, žganje iz žita.

Kornbrod, das, reženjak.

Körnchen, das, zernce, *fig.* mervica, trohica.

Kornbieb, der, žitni tat, žitokradnik; ſ. a. **Kornkäfer.**

Kornelbaum, der, (Cornus mascula), dren, drenovec; Weißkornelbaum, (Ligustum vulg.), sviba, svibovina; wilder K. psikovina, psika (*Zal.*).

Kornelbirn, die, drenovka.

Kornelbuſch, der, drenovje.

Kornelholz, das, drenovina, drenov les; aus Kornelholz, drenov; ein ſolcher Stock, drenovača.

Kornelkirſche, die, (Frucht), drenulja, auch dreniua, dren, drenova jagoda.

Kornelkirſchengegend, die, drenovišče, drenoviso, drenolje.

Kornelle, die, ſ. **Kornelkirſche.**

Körneln, *v. a.*, zernkati.

Körnen, *v. n.*, uzerniti se, zerniti se, zernje delati, klasiti se, *russ.* v sémena iti, nach *M.* zmetavati se; *v. a.*, zerniti, razdrobiti, drobiti na zerna; zmerviti, merviti; die Gerſte körnen, die Spitzen von der gebroſchenen Gerſte abſchlagen, ječmen štekljati, nach *V.* šeklati; Vöget, Thiere körnen, zerna potresti, potresati tiočm; auch üben. vabiti, mamiti, nastaviti, nastavljati; pri ključavničarjih zaznamnjati, kjer se ima prebiti ljuknja na ključavnici.

Körnererträgniß, das, plenj, plenjanje žita.

Körnerfreſſer, *pl.*, zernojedci.

Körnerfutter, das, zobanje, zob-i.

Körnerkraut, ſ. **Hornkraut.**

Körnerlack, der, zernati lak.

Körnerleder, ſ. **Rieſelleder.**

Körnerlos, *adj.*, brez zernja.

Körnermanna, die, zernasta mana.

Kornernte, die, žetev reži, režena žotov.

Körnerreich, *adj.*, zernat, bersten.

Körnerſcharlach, der, zornati škerlat.

Körnerſchild, das, zernati rak.

Körnerſtein, ſ. **Granit.**

Körnerwarze, ſ. **Laufkäfer.**

Kornfege, die, ſchräge ſtehendes viereckiges Sieb, rešeto.

Kornfeld, das, ſ. **Kornacker.**

Kornferkel, der, ſ. **Hamſter.**

Kornfink, der, ſ. **Goldammer.**

Kornfliege, die, ječmenova muha.

Kornflur, ſ. **Kornacker.**

Kornfreſſer, der, prosenica (ueka tica afrikanska).

Kornfuhre, die, voz žita, peljaj žita; žitna vožnja na raboto.

Korngarbe, die, roženi snop.

Korngefilde, ſ. **Kornacker.**

Korngülte, die, kazen, žitnina, (nach *V.* žitnica).

Kornhamſter, der, ſ. **Hamſter.**

Kornhandel, der, žitna kupčija, tergovina, terstvo z žitam, z režjo; ſ. **Getreidehandel.**

Kornhändler, der, ſ. **Getreidehändler.**

Kornhaus, das, žitna kašta, žitnica.

Kornhülſe, die, režena pleva.

Körnicht, *adj.*, dem Korne ähnlich, zernast.

Körnig, *adj.*, Körner, Kornhabend, zernat, *fig.* overst, oklen (jeklen), jedernat; ſ. a. **Kernig.**

Kornjahr, das, žitno, nach *V.* žitnato leto, dobro, plodno, rodovitno leto.

Kornjude, der, ſ. **Getreidewucherer.**

Kornkäfer, der, žitni, mali hrošč.

Kornkamille, die, kamelice poljske.

Kornkammer, die, ſ. **Kornhaus.**

Kornkaſten, der, žitnjak, žitnica.

Kornkluft, die, klešče, klešice.

Kornkrebs, ſ. **Kornwurm.**

Kornlaib, der, reženi hleb.

Kornland, das, žitna dežela, žitni kraj.

Kornlerche, die, ſ. **Feldlerche.**

Körnling, der, ſ. **Granit**, **Aeſche.**

Kornmade, die, ſ. **Kornwurm.**

Kornmagazin, der, ſ. **Kornſpeicher.**

Kornmangel, der, pomanjkanje žita, sila ali potreba za žito.

Kornmarkt, der, žitni terg.

Kornmaß, das, žitna mera.

Kornmaus, ſ. **Feldmaus.**

Kornmehl, das, režena moka.

Kornmeiſter, der, žitničar.

Kornmeſſer, der, žitomereo.

Kornmohn, ſ. **Feldmohn.**

Kornmotte, die, žitni molj.

Kornmünze, ſ. **Feldmünze.**

Kornmutter, ſ. **Mutterkorn.**

Kornnägleingras, das, (Lichnis Githago), kostrela.

Kornnelke, die, ſ. **Kornraden.**

Kornpolei, ſ. **Ackermünze.**

Kornpreis, ſ. **Getreidepreis.**

Kornpulver, das, zernati smodnik ali prah.

Kornraden, der, (Agrostemma Githago), kokelj, kokalj, kokolj.

Kornratte, die, ſ. **Hamſter.**

Kornreich, *adj.*, žiten.

Kornreuter, ſ. **Kornwurm.**

Kornrolle, die, ſ. **Kornfege.**

Kornroſe, ſ. **Klapperroſe.**

Kornſalz, das, krušna sol.

Kornſchabe, die, ſ. **Kornwurm.**

Kornſchaufel, die, vevnica, žitna lopata.

Kornſchinder, der, žitni odertnik.

Kornſchnepfe, ſ. **Brachſchnepfe.**

Kornſchüttung, die, sipanje žita.

Kornſchwertel, der, (gladiolus communis), deveta srajčica, meček.

Kornſchwinge, die, vevnica; **Kornwanne**, plavne neške.

Kornſieb, das, rešeto, sito ali reta, rehta, (nach *M.* redos) za obravnanje žita.

Kornſpeicher, der, žitnica, kašta, kašča.

Kornſperling, ſ. **Sperling.**

Kornſpitze, ſ. **Granne.**

Kornſtroh, das, reženica, režena slama.

Kornſtaufe, die, blagoslovljenje, obhod setve.

Kornſtespe, die, stoklasa.

Kornſtaze, die, žitna, režena cena, od gosposke postavljena.

Körnung, die, zrnjenje, vabljenje, potresanje zern.

Kornvogel, ſ. **Kornwurm.**

Kornwage, die, žitna tehtnica ali vaga.

Kornweihe, die, poljska postavka, splinec, mišjilovec (Falco cyaneus).

Kornwerfer, ſ. **Sperling.**

Kornwicke, die, grahor.

Kornwiebel, ſ. **Kornwurm.**
Kornwolf, ſ. **Kornmotte.**
Kornwinde, die, poljski slak.
Kornwucher, der, žitna odertija ali lihva†.
Kornwucherer, der, žitni oderтnik, nach *Medv.* u. *Ravn.* dragoletnik.

Kornwurm, der, (Curculio gran.), žitni črv, štrus (*V.*), žižek, žužek; der ſchwarze (Calandra granaria), černi žižek; der rothe, (Attebalus frument.), rudeči žižek; der weiße, ſ. **Kornmotte**; Engerling, črv, podjed.
Kornwuth, die, mertva kopriva.
Kornzapfen, der, žitni rožič, auch plen v rezi U. K.
Kornzange, ſ. **Kornkluft.**
Kornzehent, der, desetina v žita, žitna desetina.
Kornzins, der, žitna davščina, davšina, kazen.

Körper, der, ein ſinnlich wahrnehmbares Ding überhaupt, im Gegenſatz zu Geiſt, stvar, reč, snova; in wiſſenſchaftlicher Hinſicht wohl auch nach dem Vorgange anderer ſlav. M. telo; der menſchliche Leib im Gegenſatz zu der Seele, tolo; der lebendige, menſchliche Leib, beſonders der Oberleib, život; der Leib der Thiere, truplo; der entſeelte menſchliche Leib, mertvo telo, merlič, truplo (*poln.* u. *altsl.* trup; hingegen trupije, *coll.* im *Altsl.* Körper überhaupt, vergl. auch das *böhm.* trupel, *m.* Klumpen); der todte thieriſche Körper, mertvina, merha, ſ. a. **Aas**; im ganzen Körper habe ich Schmerzen, ves život me boli; der Leib des Menſchen ſtirbt, človeško telo umerje; ein flüßiger Körper, tekočina; ein harter Körper, kaj terdiga, terdina; ſ. a. **Corps, Körperſchaft**; die Farbe hat Körper, barva je gosta; der geſetzgebende Körper, postavodajavna skupščina, skupšina, postavo dajavni zbor; postavodajavci; ein bücherlicher Körper, nepremikljiva stvar, posestvo, zemljišče, zemljiše; der Staatskörper, deržava, deržavna družba; ſ. a. **Geſammtheit.**
Körper- in Zſtgn. telesni.
Körperall, das, ſ. **Körperwelt.**
Körperanlage, die, ſ. **Temperament.**
Körperbau, der, život, telo, rast, postava; eig. sostava ali sklad telesa.
Körperbeſchaffenheit, die, telesna lastnost, telesnost.
Körperbildung, ſ. **Körperbau.**
Körperchen, das, telesce, stvarica.
Körperhaltung, die, deržanje života.
Körperkraft, die, telesna moč.
Körperlehre, die, teleseslovje†, nauk od telesa.

Körperlich, *adj.*, telesen, snoven; ein körperliches Weſen, stvar; körperlicher Inhalt, etwa telesnina; körperliche Erhaltung, hranjenje telesa, života; körperliche Uebung, vaja telesa, života; körperliche Verletzung, poškodba telesa, života; körperlicher Beſitz, telesna posest; körperlicher Eid, slovesna, telesna prisega.
Körperliche, das, stvar, snova; ſ. a. **Materie.**
Körperlichkeit, die, telesnost, stvarnost, snovnost.
Körperlos, *adj.*, brezteleson, brez telesa, brez trupla.
Körperloſigkeit, die, brezтelesnost.
Körpermaß, das, telesna mera, mera telesnine, nach *V.* debelotna mera.
Körpermaſſe, die, etwa telesje, telesina, truplo, truplina.
Körpermeſſung, die, ſ. **Stereometrie.**
Körpern, ſ. **Verkörpern.**
Körperreich, *adj.*, telesnat, truplat.
Körperſchaft, die, skupščina, skupšina; ſ. a. **Geſellſchaft.**
Körperſtoff, ſ. **Materie.**
Körperſtrafe, die, kazen na telesu.
Körperübung, die, vadba života.
Körperverletzung, die, oškodba, ohaba života.
Körperwelt, die, telesni svet, vidni svet, svet vidnih stvari, vidno stvarje, nach *Šul.* telovje.
Korporal, ſ. **Corporal.**
Korrock, ſ. **Chorrock.**
Korſänger, ſ. **Choriſt.**
Korſtuhl, der, korarski stol.
Korſtunden, *pl.*, ure (za kor odločene).
Korſe, die, pasarsko vezilo.
Korton, der, zborni glas.
Koryphäus, ſ. **Coryphäus.**
Kosbeere, die, ſ. **Heidelbeere.**
Koſel, die, svinja, prasica.
Koſeln, *v. n.*, oprasiti se, prasiti se; ſ. **Ferkeln.**
Koſen, *v. n.*, čebljati, govoriti (*serb.* govorkati), kremljati; ſ. a. **Liebkoſen, Streicheln.**
Koſewort, das, sladka, medena beseda.
Koſmetiſch, *adj.*, lepšaven, polepšujoč; kosmetiſches Mittel, lepšalo.
Koſmiſch, *adj.*, svet zadevajoč.
Koſmogonie, die, nauk od začetka, stvarjenja sveta.
Koſmograph, der, svetopisec.
Koſmographie, die, popisovanje sveta, svetopisje.
Koſmographiſch, *adj.*, kar tiče popis sveta.
Koſmologie, die, svetoslovje†, nauk od sveta.
Koſmologiſch, *adj.*, svetosloven.
Koſmopolit, der, svetan†, kozmopolit; ſ. a. **Weltbürger.**
Koſmopolitiſch, *adj.*, kozmopolitičen.
Koſmopolitismus, der, kozmopolitizem.
Koſmorama, das, etwa svetogled.

Koſt, die, Speiſe, jed, jedilo; ſchlechte Koſt, slabe jedi, jedila; der ganze Unterhalt, hrana, življenje; bei wem biſt du in der Koſt? pri kom ješ? pri kom imaš hrano? kdo te hrani, redi, živi? in die Koſt nehmen, vzeti k svoji mizi, na hrano; er hat freie Koſt, ima zastonj hrano; ohne Koſt (fürs Geld) arbeiten, nach *Gutsm.* pri deri(?) delati; Koſten, *pl.*, ſ. dieſes.

Koſtbar, *adj.*, drag, predrag, velike cene, vrednosti, *serb.* u. *russ.* dragocen; ſ. a. **Köſtlich.**
Koſtbarkeit, die, Eigenſchaft, dragost, dragota, *serb.* u. *russ.* dragocenost; ein koſtbares Ding, dragotina, draga, predraga reč.
Koſtbier, das, ol ali pivo za pokus.
Köſte, die, hrana, živež; ein Hochzeitsſchmauß, gostovanje, pir.

Koſten, *pl.*, der Aufwand, utrošek, potrošek, strošek, utrata, *böhm.* stroški, *pl.*, zalaga; er trägt die Koſten, njega zadevajo, nanj gredo stroški, on mora stroške plačati; auf meine Koſten, na mojo rajtenga*, za moj dnar; in die Koſten, zu den Koſten verurtheilen, obsoditi, da mora plačati (pravdne) stroške; mit Koſten verbunden, potrošin; auf Koſten ſeiner Geſundheit, svojimu zdravju na (v) škodo; ſich in unnöthige Koſten ſetzen, zastonj dnar trositi, *fig.* zastonj se truditi; ſich auf Koſten Anderer bereichern, s tujim ljudskim dnarjem, z zgubo drugih obogateti; das macht mir viel Koſten, to mi da, dela veliko stroškov, potroškov; bei dem Bau hat er viele Koſten gehabt, lep dnar je zazidal.

Koſten, *v. n.*, stati, veljati, biti po čem, koštati*; viel koſten, drag, visoke cene biti; das Pferd koſtet mich hundert Thaler, sto tolarjev sim dal za konja, konj velja, me stane (nach allen übr. ſlav. M.), stoji sto tolarjev, kupil sim ga za —; dieſer Kopf hat viel Holz gekoſtet, v to zidanje je šlo, se je potrosilo, potratilo (je bilo treba) mnogo lesa; das koſtet Mühe, to je trudno, to je treba truda, dela; es koſtet nicht viel, ni drago, dober kup je; es koſtet Einen Mühe, ehe —, težko človeka stane, preden —; der Sieg hat viel Menſchen gekoſtet, za to zmago je poginilo dokaj ljudi; was koſtet ein Stück? po čem je eno? es koſtet dir nur ein Wort, samo besedico spregovori; das hat ihm, ihn ſeine Geſundheit gekoſtet, s svojim zdravjem je plačal, ob zdravje ga je pripravilo; das wird den Kopf nicht koſten, ne gre, ne maja se za glavo; ſollte es mich den Kopf koſten, ko bi me glavo stalo; ko bi imel z glavo plačati; ich habe es mir viel koſten laſſen, mnogo sim na to potratil; es koſtete mich die größte Ueberwindung, komej sim se premagal sam sebe; etwas um den koſtenden Preis verkaufen, (Geſchäftsſtyl), prodati po čemur je bilo kupljeno; *v. a.* vermittelſt des Geſchmackes unterſuchen, pokusiti, pokušati, pokušavati, okusiti, okušati kaj, oder okusiti se česa (*russ.* otvédat); ein wenig Speiſe zu ſich nehmen, (samo) pokusiti, *serb.* zakusiti; verſuchen, ich habe es gekoſtet, wie es thut, skušal sim, čutil sim, kako človeku dé, zobal sim to grozdje; das Kind die Ruthe koſten laſſen, dati otroku lizati, pokusiti šibo; auf nüchtern Magen eine Speiſe koſten, otešćati se, otešati se, ogrešiti se; an einem Faſttage eine Fleiſchſpeiſe koſten, omersiti se.
Koſtenanſchlag, der, premet, preudar stroškov.
Koſtenaufwand, der, stroški, utrata.
Koſtenausgleichung, die, izravnanje, poravnanje stroškov.
Koſtenauslage, ſ. **Koſtenaufwand.**
Koſtenausmaß, das, izmera, premera stroškav.
Koſtenberechnung, ſ. **Koſtenanſchlag.**
Koſtenerſatz, der, povračilo stroškov.
Koſtenfrei, *adj.*, brez stroškov; ganz koſtenfrei, brez stroška, prav zastonj; ne plačevaje nič.
Koſtenpreis, der, kupna cena, za kolikor se kupi; ich verkaufe es um den Koſtenpreis, prodam za toliko, kolikor je mene stalo.
Koſtenrechnung, die, obrajt stroškov.
Koſtenſcheu, *adj.*, kdor se boji stroškov, komur se neče dnarjev tratiti.
Koſtenüberſchlag, der, preudarek stroškov.
Koſtenverurtheilung, die, obsodba na plačanje stroškov.
Koſtenverzeichniß, das, spisek, razkazek stroškov, *kroat.* troškovnik†.
Koſter, der, pokušavec.
Koſtfrau, die, ſ. **Koſtgeberin.**

Koſtfrei, *adj.*, s hrano, z jedjo; koſtfrei ſein, imeti hrano zastonj, ne plačevati za hrano, zastonj jesti pri kom; koſtfrei halten, dajati komu jesti, hrano, rediti koga zastonj, krošiti ga (kruh).

Koſtfreiheit, die, hrana zastonj.
Koſtgänger, der, jedeo, hranjeneo, nach *Gutsm.* prijednik; er iſt mein Koſtgänger, pri meni je na hrani, ima hrano, joz ga krušim.
Koſtgängerin, die, jedka, hranjenka.
Koſtgeber, der, dajavec hrane, redivec, kdor koga preživi.
Koſtgeberin, die, dajavka živeža, hrane, redivka, gospodinja, pri kteri ima kdo hrano.
Koſtgeld, das, plačilo, dnar za hrano, za jed, (nach *V.* hranšina, zajedšina).
Koſthalter, der, gostnik, gostivnik; Koſthalterin, gostnica; ſ. a. **Koſtgeber.**
Koſthaus, das, gostivnica, obednica, hiša, kjer se dobiva hrana za plačilo.
Koſtherr, der, ſ. **Koſtgeber.**
Koſtjungfer, die, hranjenka, rejenka, dekle, ki je pri kom na hrani.
Koſtknabe, der, hranjenec, rejenec, deček, ki ima pri kom živež, hrano.
Koſtkraut, das, (Hieracium), mišje ušesca.

Köſtlich, *adj.*, ſ. **Koſtbar**; großen Werth habend, predrag, dragoten, žlahten, prežlahten, velike vrednosti; köſtliche Speiſe, dobra, sladka, preslastna, prijetna jed; köſtliches Wetter, prav lepo vreme; köſtlich leben, dobro, v obilji živeti, veselje uživati; ein köſtlicher Menſch, izversten mož; dieſe Speiſe ſchmeckt köſtlich, ta jed mi kaj diši.

Köſtlichkeit, die, predragost, dragotnost, žlahtnost, izverstnost, preslastna jed, sladčica.
Koſtmädchen, ſ. **Koſtjungfer.**
Koſtſchule, die, učilnica z rejo ali hrano vred; ſ. **Penſionat.**

Kostschüler, der, s. Zögling.
Kostspielig, *adj.*, drag. predrag, potrošin (*V.*); Lustigsein ist kostspielig, dobre volje mošnje kolje.
Kostspieligkeit, die, dragost, dragokupnost, potrošnost, potratnost.
Kostüm, s. Costume.
Kostverächter, der, sladkosnedež, laskernež, izbirčen človek, izbirač, kočljivec, obirač (*serb.*), probirač; er ist kein Kostverächter, on jé vse, kar se mu da, ne izbira si, ni izbirčen.
Kostverständig, *adj.*, kdor pozna jedi, ktera je dobra, ktera ne.
Kostwurzel, die, (Costus), kost-a †.
Koth, der, Unreinigkeit, besonders auf Straßen, in Pfützen, blato, kal, *m.* (auch *altsl.* u. in allen slav. M.), grez-i (auch *altsl.* u. *russ.*), bei *Gutsm.* klat, klatje; Koth der neugebornen Kinder, s. Erbkoth; thierische Exkremente, *euphem.* blato, eig. lajno (gebr., auch *altsl.* u. in anb. slav. M.), govno (gebr., auch *böhm.* u. *poln.*). auch wird es im Slovenischen durch die Bildungssylbe — jek, welche man dem slov. Ausdruck des betreffenden Thieres (bei Zusammensetzungen: des Bestimmungswortes) anhängt, bezeichnet, z. B. Menschenkoth, človečjek neben ljudsko blato, lajno; Hundskoth, pasjek; Koth der Vögel, ptičjek; der Kühe, kravjek; des Rindviehes überh., govejek u. dgl.; einen Menschen aus dem Kothe ziehen, potegniti iz blata, napraviti iz njega človeka; iz nizkiga stanu povzdigniti; mit Koth beschmutzen, oblatiti, zablatiti, blatiti; Koth der Ziegen, s. Köthel, s. a. Mist.
Koth, das, auch die Kothe, koča, kajža.
Kothabzucht, die, s. Cloak.
Kothbaum, der, (Stereulia), lajnica †.
Kothblech, das, am Wagenrade, okrovec.
Kothbürste, die, ščetka, šetka za blato.
Kothe, die, s. Koth, das.
Köthe, die, auch Fessel, bicelj, bincelj *, *böhm.* kotek, kotnik; s. a. Schrank.
Köthel, der, bobek (kozji, ovčji, zajčji).
Köthenbein, das, kost v biceljnu.
Köthener, oder **Köthner**, s. Köther.
Köther, der, Besitzer eines Kothes, kajžar, kočar, bajtar, podružnik. željar; ein Bauernhund, (pes) varh, čuvar,
Kothfliege, die, gnojnicarica, gnojulja.
Kothgrube, s. Kothlache; Mistgrube.
Köthaar, das, dlaka na biceljnu.
Kothahn, s. Wiedehopf.
Kothig, *adj.*, blaten, blatnat, kalen, lužnat; es ist kothig, veliko blata je, blato je, se dela; kothig machen, oblatiti, obrazdati, s. a. Besudeln; sich kothig machen, oblatiti se; kothiges Wetter, mokrotno, deževno, žalostno, *böhm.* pleskanice(a).
Kothigkeit, die, blatnost.
Kothkäfer, der, s. Mistkäfer.
Kothklumpen, der, kepa blata.
Kothlache, die, kaluža, muža, mužava laža.
Kothleitung, s. Cloak.
Kothlerche, die, s. Haubenlerche.
Kothmeise, s. Sumpfmeise.
Kothmonat, s. Februar.
Kothmönch, s. Haubenlerche.
Kothfaß, s. Köther.
Kothschaufel, die, lopata za blato.
Kothschieber, s. Pfifferling.
Kothschlinge, s. Schlingbaum.
Kothschnecke, die, blatni polž.
Kothseele, die, s. Dreckseele.
Kothtreter, der, nach *Sul.* gaziblato.
Kothwanze, die, stenica muhojedka.
Kottler, der, s. Blauspecht.
Kotze, die, auch **Kötze**, eine zottige Decke, koc *, plahta. kosmata volnena odeja, nach *Gutsm.* auch čoha; s. a. Korb; der Kotzen, debela, bukova suknja; Einem den Kotzen streichen, prilizovati se komu.
Kotzeln, *v. a.*, nagajati komu in šalo uganjati z njim.
Kotzen, *v. n.*, für speien, daviti se, kozlati, bljevati; husten, kašljati, krehati.
Kotzen, der, s. Husten; Kotze.
Kotzenmacher, der, plahtar, čohar.
Kotzer, der, ein alter Kotzer, stara naduha, star kašelj (od človeka), kašljalo, krehalo.
Kotzern, *v. i.*, es kotzert mich, es ist mir kotzerlich, vzdiguje se mi, kakor da bi imel bljevati.
Koupon, s. Coupon.
Krabbe, die, morski rak; Krabben, *pl.*, kratkorepci †; ein kleines Kind, paglovec, mala žaba.
Krabbeln, *v. n.*, auf Händen und Füßen mühsam herumkriechen, kobacati, komarati, plaziti se, laziti. lesti po čveterih; in die Höhe krabbeln, skobacati se, skopati se; *v. a.*, gelinde kratzen, berbati, dergljati. grebkati; es krabbelt mich, (*v. i.*), gomazi, mergoli po meni.
Krabbenfresser, der, (Ardea caerulea), čaplja; rakojedka.
Krabbenklaue, s. Wasserfeder.
Krabbenschere, die, škarje, klešče, kleše morskiga raka.
Krabbenspinne, die, vertni pajik.
Krach! *int.*, pok! resk!
Krach, der, ein Laut, pok, tresk, prask, resk; einen Krach thun, reskniti, krehniti, poknili. *serb.* prasnuti.
Krachbaum, der, (Justitia hyssopifolia), isopasta pravulja †.
Krachen, *v. n.*, reskniti, reskati, počiti, poknili, pokati, tresniti, treskati; das Eis kracht, led poka, (se kerši, lomi); die Kanonen krachen, kanone pokajo; der Donner kracht, treska; *v. a.*, Nüsse krachen, prekrehniti, krehati, hrnstati.
Krachen, das, s. Gekrache.
Krachend, *adj.*, pokaven, pokajoč, treskajoč.
Krächen, s. Krächzen.
Krachente, s. Krachgans.
Kracher, der, s. Krach.
Krachgans, die, (Anas Tadorna), morska raca.
Krachmandel, die, mandelj (migdal) v lupini.

Krachschnepfe, s. Wasserschnepfe.
Krachweide, s. Bruchweide.
Krächzen, *v. n.*, krohati (*V.*), krikati (*V.*); von Raben, krokati; von andern Vögeln, nach *V.* krakati (auch *poln.* u. *böhm.*); krächzende Stimme, hripav glas; unaufhörlich krächzen, vedno krehati, kašljati in daviti se; *v. a.*, s hripavim glasam peti kaj.
Krächzend, *adj.*, hripav, krokajoč.
Krächzer, der, krokalo, krehalo; der Laut, krok.
Krack, der, s. Krach; Rabe; Höhle, Kesselthal.
Krackbeere, die, s. Heidelbeere.
Kracke, die, eine Schindmähre, merha konjska, kleka, kljuse oder kljusa; neporeden otrok; s. a. Vogelwicke.
Kraft, die, moč, nach *V.* vek u. vujke, vergl. das bei ältern Schriftstellern (*Dalmat.* etc.) häufige u. in St. gebr. nevečen, malovečen für kraftlos, (nach *Ravn.* ist vek, *gen.* vka u. vku, in Reifnitz für: Lebenskraft gebräuchlich, während im *Altsl.* und allen slav. M. vék, nur: Zeitalter, Lebensalter u. Jahrhundert bedeutet); Stärke, jakost, moč, Vermögen, Anlage; die Kräfte der Natur, naturne, naravne moči; er ist noch bei Kräften, je še terden, čverst, se ga še derži moč; die Wunde benahm ihm alle Kräfte, rana mu je vzela, pobralo vso moč, ga je oslabila, *serb.* iznemogla; die Kraft übersteigen, čez nemoč biti; aus eigener Kraft, nach *V.* samotež, (in J. Kr. nur gebräuchl. von Wägen. die man ohne Zugvieh fortbewegt); Speisen, welche Kräfte geben, živilne, redilne, krepčavni jedi; zu Kräften kommen, von Kräften kommen, s. Kommen; aus allen Kräften, na vso moč; aus allen Kräften schreien, laufen, na vse grlo ali usta kričati, leteti ali teči kolikor noga more, kolikor se le more; seine Kräfte versuchen, poskušati se; das geht über meine Kräfte, to presega moje moči; toliko ne morem, ne zamorem, ne premorem; Kraft geben, okrepčati, krepčati, krepiti, jačiti, moč dati, dajati; ohne Kraft und Saft, brez jedra. brez moči in notranje veljave; über seine Kräfte arbeiten, ziehen, heben, čez nemoč delati, presiliti se, pretegniti se, prevzdigniti se; mit Kraft sprechen, krepko govoriti; diese Ermahnung hatte keine Kraft, ta opominj ni nič izdal, pomogel; alle Kraft anwenden, vso moč si privzeti (*V.*), vse žile napeti, na vso moč si prizadeti; Urtheilskraft, razsodnost; Verstandeskraft, razumnost; Denkkraft, miselnost; Einbildungskraft, domiselnost; abstossende Kraft, odbojnost, odrivnost, u. s. f. mittelst der Formationssylbe, nost; in Kraft treten, gehen, *jurid.*, moč zadobiti, vezaven, pravoveljaven postati, als *adv.*, Kraft der Gesetze, d. i. vermöge, po postavah, deržeč se postav; Kraft seiner Gewalt, iz svoje oblasti, *serb.* usled (vsled česa).
Kraft- in Zsgn. für kräftig, močni. krepki; für kräftigend, krepivni, okrepni, krepčavni; s. übr. s. f.
Kraftabnahme, die, slabenje, slabljenje.
Kraftanstrengung, die, prizadetje na vso moč, napenjanje.
Kraftanwendung, die, prizadetje, delanje.
Kraftarznei, die, krepko, krepčavno zdravilo.
Kraftaufwand, der, napetje, napenjanje, prizadeva.
Kraftausdruck, der, krepka beseda, krepki izrek.
Kraftäußerung, die, razodevanje, pokaz moči.
Kraftbalsam, der, krepivno mazilo.
Kraftbegabt, s. Kräftig.
Kraftberaubt, s. Kraftlos.
Kraftbrühe, die, Kraftsuppe, močna, krepka juha.
Kräftemesser, der, merilo moči, silomér †.
Krafterregung, die, obudek moči.
Kraftersterben, s. Kraftlos.
Kraftfarn, s. Milzfarn.
Kraftfülle, die, polna moč, krepkost.
Kraftgefühl, das, čut, čutstvo svojih moči.
Kraftgeist, s. Genie.
Kraftgesang, der, krepka, mogočna pesem.
Kräftig, *adj.*, močan oder močen, krepak oder krepek, jak, mogočen, in andern slav. M. silen; nährend, živilen, redilen, krepčaven; kräftige Speise, tečne, močne, okrepne ali krepčavne jedila; kräftiges Getränk, močna pijača; kräftige Arznei, s. Kraftarznei; ein kräftiges Wort, krepka, jedernata, tehtna beseda; kräftige Bitte, silna prošnja; seine Hilfe hat sich kräftig an mir bewiesen, dobro, izdatno mi je pomogel; kräftig werden, ojačiti se, jačiti se, s. a. Kommen (zu Kräften); in den Rechten für: giltig, terden, veljaven; der Kontract ist nicht kräftig, pogodba ni terdna, ne velja; kräftige, ausgeruhte Pferde, čili konji.
Kräftigen, *v. a.*, uterditi, ukoreniniti, pokrepiti, ukrepiti, krepiti, okrepčati, pokrepčati. krepčati; ojačiti. jačiti; der Himmel kräftige dich, Bog ti daj moč, te ozdravi; sich kräftigen, uterditi, uterjati se, ukoreniniti se.
Kräftigend, *adj.*, krepiven, krepčaven, uterjaven.
Kräftigkeit, die, močnost, krepkost, čverstost, terdnost.
Kräftigung, die, okrepčava, krepilo, uterdba.
Kräftigungsmittel, das, krepčalo, krepilo.
Kraftlehre, die, nauk od moči; moči.
Kraftlos, *adj.*, slab, brez moči, oslabljen, nezmožen, onemogel, nevečen, malovečen, brez kreposti, brez terdnosti; kraftlos machen, oslabiti. slabiti; werden, onemoči, onemagati, oslabeti, slabeti; kraftlose Rede, medla, merzla beseda, ki nikogar ne strese, ne zgane.
Kraftlosigkeit, die, slabost, slabota, onemoglost, malovečnost, neterdnost, nezmožnost, nemoč; des Vertrages, neveljavnost,

Kraftmann, korenjak, (ki misli, da je vsacimu kos).
Kraftmaß, das, kolikost moči; moč, kolikor je kdo ima.
Kraftmehl, das, (in U. Kr.) čila moka, (in Steierm.) togovina, perva moka; s. a. Stärkemehl.
Kraftmehlspelt, s. Dinkel.
Kraftmensch, der, močan človek; s. a. Kraftmann.
Kraftmilch, die, krepčavno mleko, krepilo mleku podobno.
Kraftnuß, s. Zirbelnuß.
Kraftreich, *adj.*, krepek, čverst, mošk, s. a. Energisch.
Kraftsaft, s. Extract.
Kraftsprache, die, krepka beseda.
Kraftspruch, der, krepki, jedernati izrek.
Kraftsuppe, die, s. Kraftbrühe.
Kraftverschwendung, die, potrata, zapravljanje (svojih) moči.
Kraftvoll, *adj.*, krepak, prav jak, močen, poln kreposti; izdaten.
Kraftwasser, s. Essenz.
Kraftwort, das, krepka, čversta beseda.
Kraftwurz, Kraftwurzel, die, zdravilna, močna korenika; (Tussilago petasites), lapuh, kužni koren.
Kragen, der, Kleidungsstück um den Hals, Halskragen, ovratnik, nach dem *Russ.* vratnik, koler*; *böhm.* límec; s. a. Hemdkragen (nach *V.* košolica?); der Hals, vrat; Einen beim Kragen fassen, zagrabiti koga za vrat; es kostet ihm den Kragen, za glavo mu gre; durch den Kragen jagen, skozi gerlo pognati; s. a. Gekröse; Mantelkragen, plajščnica, plajšnica.
Kragenente, die, neka severna raca z belim pasam okoli vrata.
Kragenstein, s. Krösestein.
Kragstein, der, lega *(V.)*, (*poln.* podstavka, *böhm.* ležina).
Krähe, die, die schwarze Krähe, Rabenkrähe, (Corvus cerone), černa vrana; die Nebelkrähe, graue Krähe, (Corvus cornix), siva vrana; es hacket keine Krähe der andern die Augen aus, vrana vrani oči ne izkljuje, ne izkopije; *fig.* s. Feigling.
Krähen, *v. n.*, vom Hanshahne, zapeti, peti, kikirikati, kukurikati; darnach wird kein Hahn krähen, s. Hahn, (pes ne zalavka za tem); laut lachen, krohotati se, kahlati se; schreien, dreti se.
Krähen, das, kikirikanje, petelinovo petje.
Krähen-, in Zsstgn., vranji.
Krähenauge, das, vranje oko; (Strychnos nux vomica), nach dem *Russ.* čilibuha.
Krähenbeere, s. Moosbeere.
Krähenblume, die, (Anthyllis cornicina), *Sul.* vranji ranjenik.
Krähendohle, s. Steindohle.
Krähenfuß, der, vranja noga, Krähenfüße machen, čečkati (kakor kavka po snegu), kljuke, kavke delati; (Plantago coronopus), sraója noga.
Krähenklaue, die, (Lotus cornic.), device Marije kožušček, kožušek.
Krähenkorn, Krähenrocken, s. Mutterkorn.
Krähenpelikan, der, šejasti nenasit.
Krähenspecht, der, Schwarzspecht, (Picus martius), černa žolna, krekavt, kreka.
Krähenwollblume, s. Krähenblume.
Krähenzehe, die, (Plantago maritima), pomorski terpotec.
Kräher, der, lajavec, vekalo.
Krahn, der, ein in den Häfen übliches Hebezeug, nach *V.* roka, žerjav, *(russ.)* oigan; s. a. Hahn.
Krahnballen, der, ciganovo, žerjavovo bruno.
Krahnballenweise, *adv.*, na pošev.
Krahngefälle, das, žerjavnina†.
Krahngehäuse, das, **Krahnkasten**, der, žerjavnica †.
Krahnrad, das, žerjavovo kolo.
Krahnrecht, das, razkladna pravica.
Krahnsäge, die, ladjarska žaga.
Krahnseil, das, žerjavova verv.
Krahnständer, der, žerjavov steber.
Krahnzieher, der, žerjavar.
Krähspecht, s. Krähenspecht.
Krakeel, der, kreg, prepir, ravsanje.
Krakeelen, *v. n.*, kregati se, prepirati se, klati se, vjedati se.
Krakeeler, der, prepirljivec, jezikalo, jezičnik.
Krakeeln, *v. n.*, šumatiti.
Kraken, der, s. Seekrabbe.
Krall, der, praska, okremp.
Kralle, die, krempelj, *böhm.* u. *poln.* pazaur, drap.
Krällchen, das, krempljic, krempljiček; Nägel, nabt; lange Krallen haben, s. Finger; in den Krallen haben, v pesteh imeti; im Garne; s. Wulst.
Krallen, *v. n.* u. *a.*, prasniti (praskniti), praskati, okrempati, krempati, kremplje zasekati v kaj; stehlen, krasti; *v. r.*, sich krallen, s kremplji se prijeti, prijemati.
Krallenhand, die, terdna roka, (ki derži, kakor bi kremplje imela).
Krallicht, *adj.*, krempljast.
Krallig, *adj.*, krempljat, s kremplji.
Kram, der, kupčija na drobno, kramarija; Waare, roba, blago, krama, (nach *M.* lavka, *russ.* Laden); Sache, reč, zadeva, opravilo; das taugt nicht in meinen Kram, to ni za me, to mi ne kaže, to mi ni po godi; er denkt nur an seinen Kram, on le za svojo mavho skerbi; was soll uns dieser Kram? čemu nam bo ta ropotija, ta šara? s. a. Plunder; den Kram verderben, kupčijo skerhati, skaziti; s. a. Krambude.
Kram, der, in den Kram kommen, s. Wochenbett.
Kram-, in Zsstgn., kramarski, teržinarski.
Krambambuli, der, močno žganje.
Krambude, die, štacuna, kramarnica.
Krambiener, der, štacunarski pomagavec.
Kramen, *v. n.*, mit geringen Waaren handeln, kramariti, teržinariti, malo robo prodajati; unter seinen Papieren kramen, premetavati svoje pisanja; im Kindbette sein, v otročji postelji biti.

Krämer, der, kramar, (auch *böhm.* u. *poln.*), štacunar*, teržinar; in Zusammensetzungen: Eisenkrämer, železninar; Käsekrämer, sirar u. s. w., durch die Bildung auf -ar; jeder Krämer lobt seine Waare, vsak berač svojo mavho, vsak kramar svojo robo hvali.
Krämerbude, s. Krambude.
Krämerei, die, kramarija, teržinarstvo; Krämerei betreiben, teržinariti, kramariti; mittelst der Krämerei erwerben, verthun, prikramariti, zakramariti; bei der Krämerei fertig werden, okramariti.
Krämergeist, der, kramarstvo, kramarski duh, dobičkarija.
Krämergewicht, das, mala vaga.
Krämergut, das, drobna roba, krama.
Krämerhandwerk, das, s. Krämerei.
Krämerinnung, die, kramarski ceh†.
Krämerkümmel, der, kumin.
Krämermeister, der, kramarski starašina.
Krämerpfund, der, mali funt.
Krämerseele, die, pravi kramar, dobičkar.
Krämerwage, die, štacunarska vaga ali tehtnica.
Kramladen, s. Krambude.
Kramme, die, s. Krampe.
Krämmelkirsche, die, debela cepljenka.
Krammen, *v. n.*, mit den Klauen kratzen, grebsti, razgrebati, praskati.
Krammetsbaum, s. Wachholder.
Krammetsvogel, der, (Turdus pilaris), velika brinovka, nach *Gutsm.* smolnica, nach *M.* horovnjak, bernjuk, (*serb.* branjug), *böhm.* kvicala.
Krampe, die, bei den Schlössern, s. Klammer, Picke, Gesperre (an Büchern).
Krämpe, die, okraj, zavihaj, krajic, obod, s. Hutkrämpe.
Krämpel, die, greben, grebenica, mikalo, mikavnik, gredeše, gredaše, *pl.*
Krämpeler, der, mikavec, gredešavec, gredašavec.
Krämpelkamm, s. Krämpel.
Krämpelmaschine, die, mikalo.
Krämpeln, *v. a.*, die Wolle, volno gredešati, gredašati, mikati, kuzmičati, grebenati, *poln.* czochrać.
Krämpen, *v. a.*, zavihati, zavihavati, vihati.
Krämplerin, die, gredašavka, mikavka.
Krampf, der, kerč; er bekam den Krampf, kerč ga je zvil, zlomil, prijel; er hat Krämpfe, kerč ga nadlegnje, nu nagaja, kerču je podvržen; nach *M.* a. makatavica.
Krampfader, die, (varix), otekla žila (privodnica), bei Schwangern, otročja žila.
Krampfartig, *adj.*, kerčevit, kerču podoben.
Krampfasthma, das, naduha s kerčem.
Krampfen, sich, *v. r.*, skerčiti se, kerčiti se; *v. a.*, po kerčevo stiskati, viti.
Krampffisch, s. Zitterroche.
Krampfhaft, *adj.*, kakor kerč, kerčen, kerčevit.
Krampfhusten, der, kerčni kašelj, *serb.* nach *Sul.* verlesina.
Krämpfig, *adj.*, kerču podveržen, skerčen.
Krampflehre, die, nauk od kerčev, kerčoslovje †.
Krampfmässig, *adj.*, kerčnast *(V.)*.
Krampfmittel, das, zdravilo, lek, pomoček zoper kerč.
Krampfstillend, *adj.*, protikerčen, za kerč, kerču nasproti; ein krampfstillendes Mittel, s. Krampfmittel.
Krampfsucht, s. Kriebelkrankheit.
Kranavogel, s. Krammetsvogel.
Kramwaare, die, krama, drobna kramarska roba.
Kran, s. Krähe.
Krän, s. Meerrettig.
Kranbeere, s. Preiselbeere.
Kranewete, die, **Kranewite**, s. Wachholder.
Kränfleisch, das, meso s hrenam, podtrebušno meso, okoli popka.
Kranfuß, der, (Clavaria coralloides), grive, lesični parkeljci.
Krangeln, *v. n.* u. *r.*, (bei den Seilern), kratovičiti se.
Kranich, der, (Ardea grus), žerjav, (nach *Zal.* a.) gruh, *altsl.* žeravlj, nach *Gutsm.* gruh; s. a. Krahn.
Kranich-, Kranichs-, in Zsstgn. žerjavov.
Kranichbeere, s. Preiselbeere.
Kranichei, das, žerjavovo jajce.
Kranichfarbig, *adj.*, žerjavast.
Kranichfeder, die, žerjavovo pero.
Kranichhals, der, žerjavov vrat, s. Storchschnabel.
Kranichkraut, das, (Hypocharis), prascovo zeljé.
Krank, *adj.*, bolen, bolan, beležen*, (*böhm.* nemocny), krank sein, bolan biti, nach dem *Serb.* bolovati; krank werden, zboleti, oboleti, *serb.* razboleti se, *böhm.* roznemoci se; s. a. Erkranken; man möchte sich krank lachen, od smeha bi počil; ein kranker Mensch, bolnik; Einem sich krank machen, navleči komu si, nakopati si bolezen; er ist am Fieber krank, bolan je, ima merzlico, *serb.* bolovati od groznice; am Verstande krank sein, bolniga razuma biti; ein krankes Schiff, pokažena, poškodovana ladija; im Beutel krank sein, gada, kačo v žepu imeti, žep je bolan, hira, peša, je prazen.
Kranke, der, bolnik; die, bolnica; die Kranken besuchen, obiskovati bolne; das, bolezen, bolni ud.
Kränke, die, bolnost, s. Krankheit.
Kränkelei, die, bolehanje, nabogljenost.
Kränkeln, *v. n.*, bolehati, bolehen biti, polegati, slabiga zdravja biti, da ima človek vsigdar s kako boleznijo opraviti; ein kränkelnder Mensch, bolehavec, bolehavka; kränkelnd ein großes Alter erreichen, pribolehati do (50. let).
Kranken, *v. n.*, bolan biti, nach dem *Serb.*

bolovati; es kranken jetzt viele Leute, dokaj bolnih (ljudi) je zdaj.

Kränken, *v. a.*, Nachtheil zufügen, kratiti, prikrajšati koga, kvariti koga, krivico storiti, delati komu; Gram verursachen, žaliti, žalostiti; an der Ehre kränken, razžaliti, žaliti poštenje, na poštenji; das kränket mich, žali, skli me, življenje mi greni, boli me; *v. r.*, sich kränken, ujedati se, gristi se; žalovati, žalostiti so, težave si delati; gekränkt, žaljen, razžaljen.

Krankenanstalt, s. **Krankenhaus.**

Krankenbericht, der, zdravnikovo, zdravniško poročilo.

Krankenbesuch, der, obisk, obiskovanje bolnika(ov).

Krankenbett, das, wörtl. postelja bolniga, bolniška; auf dem Krankenbette liegen, boleu, bolan biti, ležati; am Krankenbette, pri bolniku.

Krankengeschichte, die, popis bolezni.

Krankenhaus, das, bolnišnica, hiša bolnih, *russ.* bolnica.

Krankenkost, die, jed, hrana za bolnika, bolniška jed.

Krankenlager, das, s. **Krankenbett;** das Fieber warf ihn aufs Krankenlager, merzlica ga je vergla; er starb nach einem kurzen Krankenlager, umerl je po kratki bolezni.

Krankenpflege, die, postrežba bolniku(am), strežnje bolnim, verdevanje bolnih.

Krankenschiff, das, bei einer Flotte, bolniška ladija, ladija bolnišnica.

Krankenspeise, die, s. **Krankenkost,** (*serb.* ponude).

Krankenstube, die, izba ali soba bolnih, bolnišnica.

Krankenverpflegskosten, *pl.*, stroški za preskerbovanje bolnikov.

Krankenverzeichniß, das, spisek, imenik bolnih.

Krankenwärter, der, bolniški strežnik, bolničar, bolnišničar.

Krankenwärterin, die, bolničarica, bolniška strežnica.

Krankenzahl, die, število bolnih; bolnikova številka.

Krankenzettel, das, list bolezni.

Krankenzimmer, das, s. **Krankenstube.**

Krankhaft, *adj.*, bolehen, nekako bolan, ne prav zdrav, kakor da bi bil bolan; krankhafte Zufälle, bolezni podobni prigodki ali počutki, kakor ko bi se koga lovila, prijemala kaka bolezen.

Krankheit, die, bolezen (auch *russ.*), nezdravje, beteg*, *altsl.* nedag; an einer Krankheit darnieder liegen, bolan biti, ležati; eine Krankheit bekommen, in eine Krankheit fallen, gerathen, zboleti, oboleti; von einer Krankheit angesteckt sein, bolezen nalesti, bolezen se ga je prijela; von einer Krankheit genesen, ozdraviti se od česa; eine ansteckende Krankheit, nalezljiva, kužna bolezen; acute Krankheit, hitra, nagla, (ostra) bolezen; chronische, dolga, počasna; endemische, endemična; epidemische, epidemična; innere, äußere, notranja, zunanja bolezen; englische, s. Rhachitis; sich eine Krankheit zuziehen, nakopati si bolezen; was hat er für eine Krankheit? kaj mu je? kako bolezen ima? einer Krankheit Einhalt thun, ustaviti bolezen; eine Krankheit verursachend, bolen, z. B. das unzeitige Obst, bolno sadje; in einer Krankheit sterben, umreti za (kako boleznijo); eine Krankheit überstehen, preboleti; an einer Krankheit siechen, hirati; eine langwierige Krankheit bringt den Tod, dolga bolezen gotova smert; die Krankheit greift um sich, bolezen se razpasuje.

Krankheitsanfall, der, popadek, napadek, začetek bolozni.

Krankheitsgeschichte, die, popis, zgodba bolezni.

Krankheitskostrn, *pl.*, stroški za bolezen, zavolj bolezni.

Krankheitslehre, die, nauk od bolezni, *Šul.* bolosloje†.

Krankheitsstoff, der, vzrok bolezni, *Vert.* bolezenska reč; er muß einen Krankheitsstoff in sich haben, *(vulg.)* neka bulezen se po njem pase.

Krankheitswechsel, s. **Krisis.**

Krankheitszeichen, das, znamnje bolezni.

Krankheitszufall, der, prigodek v bolezni.

Krankheitszustand, der, stan bolezni.

Kränkler, der, bolehavec.

Kränklerin, die, bolehavka.

Kränklich, *adj.*, bolehen, nabogljen, (bei *V.* nebohlen), bolehav, bolehast, *Gutsm.* bolezljiv, bolničen; kränklich sein, s. **Kränkeln.**

Kränklichkeit, die, bolehnost, bolehavost, nezdravje.

Kränkling, der, bolehavec, nabogljenec, (*V.* nebohlenic).

Krankschein, das, bolezen, bolovanje.

Kränkung, die, razžalitev, žalitev, žalost; Kränkung zufügen, s. **Kränken.**

Krankwerden, das, obolenje.

Kranz, der, venec, der Kranz um den Mühlstein, obod, ein Rad, platišče, platiše; einen Kranz flechten, venec plesti, viti, delati; nach *Gutsm.* spletnik; den Jungfernkranz rauben, poropati veneo nedolžnosti, pohujšati, zapeljati; ein Kranz von Mädchen, družba (*serb.* kolo) deklic; Rosenkranz, molek; s. a. **Reihe;** Kranz Feigen, svitek, rešta, matoz (*V.*); bei Mädchen eine Kopfzierde, šapelj.

Kranzader, die, žila venčnica.

Kranzband, das, venčasti vezek.

Kranzbeere, die, s. **Wachholderbeere.**

Kranzbein, das, s. **Stirnbein.**

Kranzblume, s. **Kreuzblume.**

Kranzblutader, s. **Kranzader.**

Kränzchen, das, venček; eine geschlossene Gesellschaft, shajališče, shajališe, *russ.* večerinka.

Kranzeisen, das, nach *Šul.* kornižak*.

Kranzeljungfer, die, eine Jungfrau als Braut an ihrem Hochzeitstage, nevesta; als Gesellschafterin der Braut, družica, njušnica, nach *M.* svatevica, auch posnehala, (*serb.* posnašica), opletenka, spletenka, Kranzeljungfer sein, družičevati.

Kränzen, *v. a.*, ovenčati, venčati; im Forstwesen, die Rinde in einem Kreise um den Stamm abschälen, očertati, čertati, auch čertiti, okoli in okoli omajiti, obeliti, podbeliti, podlupiti; *v. n.* od jelena: sled pušćati, pušati na tleh.

Kranzfeige, die, smokva iz svitka, rešte.

Kranzflechter, der, venčar, pletnik vencov.

Kranzflechterin, die, venčarica.

Kranzförmig, *adj.*, venčast, venou podoben.

Kranzgefäß, das, serčno ožilje.

Kranzhändler, der, venčar.

Kranzleiste, die, venčna letva.

Kranzlos, *adj.*, broz venca, nevenčan.

Kranznaht, die, in der Osteologie, čepinica venčasta zveza.

Kranzpulsader, die, venčasta odvodnica.

Kranzspinne, die, ovenčani pajik.

Kranzträger, der, venčar, venconos.

Kranzwinder, s. **Kranzflechter.**

Krapeln, s. **Krabbeln.**

Krapf, Krapfen, der, krap; Hafen, kljuka.

Krapfenbäcker, der, krapar.

Krapp, der, s. **Färberröthe.**

Krappe, die, am Spießgewehr, rog, kljuka.

Krappfeld, das, brošc, broš usejan.

Krappmühle, s. **Krappstampfe.**

Krapproth, das, brošceva, broševa rudečina.

Krappstampfe, die, stopa za brošč, broš.

Krappwurzel, die, brošceva, broševa korenina.

Kraspeln, *v. n.*, šumatiti, grebkati.

Krasselbeere, s. **Bocksbeere.**

Krater, der, žrelo, žekno ognjenika.

Krätschen, *v. n.*, nogo razkrečiti.

Kratschen, *v. a.*, rahliti.

Kratschhuhn, s. **Truthuhn.**

Kratschmesser, das, neka pralica.

Kratzbeere, s. **Brombeere, Bocksbeere.**

Kratzbeerstaude, s. **Brombeerstaude.**

Kratzblech, das, pasarska mrežica.

Kratzbürste, die, nach *V.* praskulja, dratena ščetka, šetka.

Kratzdistel, die, Kohlart, škerbinka, škerbinec; Kardendistel, (Carduus crippus), gladež (in Steierm.), kodravo bodičevje.

Kratzdraht, der, drat za ščetke, šetke.

Kratze, die, stergača, stergulja; s. a. **Krämpel.**

Krätze, die, im Bergbaue, das Gekrätz, drobiž, mel, opilki, osteržki, ostružki; das geht in die Krätze, to gre pod zlo, v nič; eine Krankheit, garje, *pl.*, auch srab (in andern slav. M. svrab); hraste, grinte*, prilip; die Krätze bekommen, garje, (grinte) nalesti; s. a. **Korb,** (krošnja).

Kratzeisen, das, stergulja, dergulja, praskljа.

Kratzen, *v. n.* u. *a.*, mit den Nägeln, praskati, očhati (*V.*); ein wenig kratzen, popraskati, počohati; auch dergniti (mehr reiben), dergljati, drapati (auch *böhm.* u. *poln.*); nach *Jarn.* žebniti, žebati; mit Eisen, stergati; Wolle kratzen, s. **Krämpeln;** sich im Kopfe kratzen, praskati se, krempati se po glavi; jucken, serbeti (nach *M.* jesti, čmeti); es frazt mich, serbi me, s. a. **Krabbeln;** mit der Feder kratzen, schlecht schreiben, čečkati, mazati, škrabati; auf einem Instrumente, škripati, čmigati, stergati; der Wein frozt, vino grebe po gerlu; sich hinter den Ohren kratzen, za ušesi se dergniti, praskati; žal biti, kesati se.

Kratzer, der, praskavec, drapavec.

Krätzer, der, ein Werkzeug, damit das Schießgewehr zu reinigen, stergač; ein saurer Wein, praskavec, cvičok, podčepina.

Krätzerig, *adj.*, drapav; vom Wein, rezen, ki grebe po gelur.

Krätzfrischen, das, taljenje, pretapljanje opilkov, rudnih ostankov.

Kratzfuß, der, nach *V.* prask, poklon nerodneža, ki priklanjaje se z nogo dersa ali grebe; einen Kratzfuß machen, popraskati, podergniti z nogo za poklon.

Kratzfüßler, der, klanjalo.

Kratzgeschwür, das, serbljiva ugnjida.

Kratzhacken, der, stergač.

Krätzheil, s. **Erbrauch.**

Kratzig, s. **Rauh, Verdrießlich.**

Krätzig, *adj.*, garjev, garjav, srabljev, serbljev, hrastav; krätzig sein, garje, srab imeti.

Krätzige, der, garjavec, srabljivec; die, garjevka, srabljivka.

Krätzigkeit, die, srabljivost.

Kratzkamm, der, greben, (nach *V.* ahla*).

Kratzkraut, das, bodičevje.

Krätzkupfer, das, kutlovina iz opilkov, ostružkov.

Krätzmessing, der, opilki od medi.

Krätzmilbe, die, serbec.

Krätzpochwerk, das, stope za rudne ostanke, ostružke.

Krätzsalbe, die, mazilo, maža za garje.

Krätzschlacke, die, druga žlindra.

Krätzwäscher, der, perivec ostružkov, opilkov.

Kratzwolle, die, ostrižine, volnati postrižki.

Kratzwunde, die, rana od praskanja, praska.

Kräuel, Kräueln, der, krevlja, vile z zakrivljenimi palci.

Krauein, s. **Kriechen, Klettern.**

Krauen, *v. a.*, dergljati, voljno praskljati; s. a. **Kitzeln.**

Kraus, *adj.*, kodrav, kodrast, zasukan, kuštrast, kuštrav, zameršen; von einem Busenstreifen, nabran; vom Eisen, robat; vom Rand einer Münze, izrezljan na zobke, izrezuckan (*Šul.*); krause Locke, koder; die Gesellschaft war bunt und kraus, vsakoršnih ljudi je bilo tam; er macht es zu kraus, preveč udeluje, regovili, roji; krause Schrift, drobno pisanje; ein krauses Gesicht machen, namerdniti so, namerščiti se; kraus machen, kodrati.

Krausbart, der, kodrava brada; kodrobradec.

Krausbeere, die, brusnica, ternovo grozdje, s. **Preiselbeere.**

Krausdiſtel, ſ. Mannstreu.

Krauſe, Kräuſe, die, koder, kodravost; am Tuch, knodelj (?); Halskrauſe, nach *Sul.* nabornica, nabrani šapotelj (?); die Krauſe verlieren, izviti se, stegniti se; ſich die Krauſe zerreißen, neučakan biti; v kertice hoditi.

Kräuſel, der, das, ein Werkzeug; ſ. **Kreiſel**; bei den Nähterinen, kodreo.

Kräuſelbeere, ſ. Preiſelbeer.

Kräuſelbohrer, der, kodrasti sveder.

Kräuſeleiſen, das, ein Werkzeug, kodralo (železno).

Kräuſelholz, das, leseno kodralo.

Kräuſelkoralle, die, kodrasta koravda.

Kräuſelkamm, der, kodravnik.

Kräuſeln, *v. a.*, Haare, kodrati, prieverkniti, overkniti, overkati, *serb.* suditi; Tuch kräuſeln, knodelj delati, kodrati; im Singen, previjati; Münzen, izrezljavati, nach *Sul.* izrezuckati; *v. r.*, ſich kräuſeln, kodrati se; vom Waſſer, valove delati, valiti se.

Krauselſter, ſ. Bergelſter, Neuntödter.

Kräuſelwerk, das, rezljalo za dnarje.

Kräuſelzange, die, kodravne kleščice, klešice.

Krauſemünze, die, (Mentha crispa), kodrava, konjska meta.

Krauſen, *v. n.*, kodrati se, zavijati se.

Kräuſen, *v. a.* u. *r.*, kodrati, zavijati, sukati, kuštrati, meršiti kaj, se.

Kräuſer, der, ſ. Kräuſler.

Krausfink, der, kuštrava zeba.

Kraushaar, das, koder, kodri, kodrasti lasje.

Kraushaarig, *adj.*, kodrast, kodrolas, kodravih las.

Krausholz, ſ. Kräuſelholz.

Kraushuhn, das, kodrasta kokoš.

Krauskohl, der, vihravo, kodrasto zelje.

Krauskopf, der, kodrava glava; eine Perſon, kodrež, kodrin, kodrolasec.

Krauslöpfig, *adj.*, ſ. Kraushaarig.

Kräuſler, der, kodravec; ſ. a. Friſeur.

Krauslocke, die, koder, kodravi svitek.

Krauslockig, *adj.*, kodrav.

Krausſalat, der, kodrasta salata, ločika.

Krausſchnecke, die, kodrasti polž.

Krausſilber, das, samoraslo srebro.

Krauswurz, ſ. Krausdiſtel.

Kraut, das, ein fleiſchiges und ſaftiges Gewächs überhaupt, zel-i, (*altsl.* zel'ka, zeliec), zelišče, zeliše, auch trava, inſoferne dieß nicht Gras im botaniſchen Sinne bedeutet; heilſames Kraut, zdravilno zelišče, zeliše; grünes Kraut, zelenje, zelenina, zelenjava; ſ. a. Spinat; Kohl, zelje, kapus, ohrat, ſ. Kohl; ins Kraut wachſen, razrasti, razrašćati, razrašati se, gnati, iti v pérje, v ščavje, šavje; das Kraut der Kartoffeln, krompirjevec, *serb.* u. *poln.* nat-i; das Kraut der Rüben, ščavje, šavje; geſchnittenes Kraut, zrezano zelje; er muß das Kraut fett machen, on mora dati zabelo za zelje, t. j. on mora največ pomoči, dati k ôemu; geweihtes Kraut, ſ. Eiſenkraut; Kräuter ſuchen, travo, zelišča, zeliša brati; gegen den Tod iſt kein Kraut gewachſen, za smert ni leka; Geduld iſt ein heilſames Kraut, poterpljenje je dobra reč, poterpljenje železne vrata prebije; Kraut und Loth, smodnik in svinec; Kraut und Rüben, *fig.* pravi ričet.

Krautacker, der, zelnik, zelnjak.

Krautartig, *adj.*, zelni, zelnast, mehak.

Krautbeet, das, im Garten, greda, leha za zelje, kapus.

Krautbiene, die, povertna bčela.

Krautblatt, das, veha, zolnato, kapusovo pero; an einem Stengel, welcher keinen Kopf gebildet hat, vihtelj, vihovco.

Krautbottich, ſ. Krautfaß.

Kräutchen, das, zeljice; er iſt mir ein ſchönes Kräutchen, pravo seme je, pravi tiô je, *poln.* znam te zeljice, da si kopriva.

Krauſe, die, pletva, mulatev.

Krauteiſen, das, noži.

Krauten, *v. a.*, ploti, omuliti, muliti vinograde.

Krauter, der, plevec.

Kräuter, der, zeleninar.

Kräuterabdruck, der, odtisek zelišča na kamnu; *Sul.* zeljokam †.

Kräuterabſud, der, voda od kuhaniga zelišča, zeliša.

Kräuterarznei, die, zdravilo iz zelišč, zeliš.

Kräuterauszug, der, rastlinski izleček.

Kräuterbad, das, kopelj od zdravilnih zelišč, zeliš.

Kräuterboden, der, sušivnica za zelišče.

Kräuterbrot, das, kruh z dobrodišečimi zelišči, zeliši, nach *V.* zeljišna potica.

Kräuterbuch, das, rastlinarske bukve, popis zelišč ali rastlin, rastlinopisje.

Kräuterer, der, zeliščar, zelišar, ſ. Botaniker.

Kräuterfrau, die, travarica.

Kräuterhandel, der, kupčije z zelišči, zeliši, travarstvo.

Kräuterhändler, der, travar.

Kräuterich, das, ščavje, šavje, cima, *serb.* nat-i.

Kräuterig, *adj.*, zeloat, travnat.

Kräuterkammer, die, zeliščarnica, zelišarnica.

Kräuterkäſe, der, zeleni sir.

Kräuterkenner, der, rožar, travar, travoznanec, ſ. Botaniker.

Kräuterkennerin, die, rožarica, zelišča-rica, zelišarica.

Kräuterkenntniß, die, Kunde, znanje zel, travoznanstvo, zeloznanstvo, rastlinoznanstvo; ſ. a. Botanik.

Kräuterlehre, die, ſ. Botanik.

Kräuterkundige, der, ſ. Kräuterkenner.

Kräuterkur, die, ozdravljanje z zelišči.

Kräuterleſe, die, Sammlung, bira, nabira zelišč, zeliš, trav, travarjenje.

Kräutermann, der, travar.

Kräutermarkt, der, terg za zelenje, za kuho, zelnati terg.

Kräutern, *v. a.*, travariti, travo brati.

Krauternte, die, sekanje zelja, spravljanje zelja.

Kräuterreich, das, rastlinstvo, rastlinje.

Kräuterreich, *adj.*, zelovit, zelišćnat, zelišnat, travnat.

Kräuterſäckchen, Kräuterkiſſen, das, blazinica z zdravilnimi zelišči, zeliši.

Kräuterſaft der, zelišćni, zelišni sok, a. etwa zelišćeveo, zelišev.

Kräuterſalz, das, sol iz zelišćniga pepela.

Krautwaſſer, das, vom geſäuerten weißen Kraut, zelnica.

Krautweide, die, zelnasta verba.

Krautweihe, die, veliki šmaren.

Krautwurm, ſ. Krautraupe.

Kreatur, ſ. Creatur.

Krebs, der, (Cancer), rak; *astron.* rak; Steinkrebs, košćak, košak; Bachkrebs, potočni rak, mehkož, nach *V.* pravec; (carcinoma), Geſchwür, rak; an Bäumen, rak; in der Bibel, oklep; *fig.* rak.

Krebs- in Zſzgn. rakov.

Krebsartig, *adj.*, kakor rak, raku podoben, rakovit, rakast, nach *Sul.* račast.

Krebsauge, das, rakovo oko, (bei *Gutsm.* raôje oko, welches jedoch auch Entenaugen bedeuten kann).

Krebsbach, der, nach *V.* rakovnik.

Krebsblume, ſ. Krebspflanze.

Krebsbrühe, die, rakova juha, župa.

Krebschen, das, račič, race.

Krebſeln, *v. n.*, imeti slast po rakih.

Krebſen, *v. n.*, rake loviti.

Krebsfang, der, lov, lovlja rakov.

Krebsfänger, der, ſ. Krebsfiſcher.

Krebsfäule, ſ. Krebs.

Krebsfiſcher, der, rakar.

Krebsfräßig, ſ. Krebsartig.

Krebsfreſſer, der, rakar.

Krebsfuß, der, rakova noga.

Krebsgang, der, rakov hod; den Krebsgang gehen, iti, kakor rak, nazaj, ritinsko, rakovo pot iti, na staro kopito priti, pešati, na kop lesti, nach *M.* navzrit hoditi.

Krebsgängig, *adj.*, nazaden †; die Sache iſt krebsgängig, ta reč gre rakovo pot; krebsgängig machen, ſ. Vereiteln.

Krebsgeruch, der, duh po raku, *serb.* u. *böhm.* račina.

Krebsgeſchwür, das, rak; rakasta ngnjida.

Krebshaft, Krebsſicht, ſ. Krebsartig.

Krebshamen, der, račilo †.

Krebshändler, der, rakar, (kdor rake prodaja).

Krebskrabbe, die, polžasti rak.

Krebskreis, der, povratnik †, raka.

Krebslein, ſ. Krebschen.

Krebsleuchten, das, lovlja rakov z lučjo.

Krebsnaſe, ſ. Krebsſchale.

Krebsotter, die, vidrica.

Krebspflanze, die, ſ. Samenwende.

Kräuterſammlung, die, zbirka trav, zelišč, zeliš.

Kräuterſtengel, der, zeliščno, zelišno steblo.

Kräuterſuppe, die, juha iz zelišč, zeliš.

Kräutertaback, der, tabak iz zelišč, zeliš.

Kräutertheе, der, čaj iz zelišč, zeliš.

Kräutertrank, der, pijača iz zelišč, zeliš.

Kräuterwanze, die, zelnata stenica.

Kräuterweib, ſ. Kräuterfrau.

Kräuterwein, der, pelinovec, vino z zelišči, zeliši.

Kräuterwiſſenſchaft, ſ. Botanik.

Krauteule, ſ. Krautmotte.

Krautfaß, das, kad, čeber, beček (za zelje); ſ. a. Pulverfaß.

Krautfaul, *adj.*, pregnjit, trohnjen.

Krautfeld, das, zelnik.

Krautflacker, die, gosta ribška mreža.

Krautgarten, der, vert za zelenje in kuho, kuhinjski vert, zelnik.

Krautgefüllt, *adj.*, nabudlan z zeljem.

Krauthacke, die, sekalo, sekalce, okopovanje zelja.

Krauthänfling, der, ſ. Bluthänfling, Flachsfink.

Krauthaupt, das, zelnata glava, zelna glava.

Krauthobel, der, noži, *pl.*

Krautholunder, der, habat, ſ. Attich.

Krauthorn, ſ. Pulverhorn.

Krauthuhn, ſ. Eidechſe.

Krautig, *adj.*, zelnat.

Kräutig, das, ſ. Kräuterich, Unkraut.

Krautjunker, der, žlahtnik iz kmetov.

Krautkammer, die, zelnjak; ſ. a. Pulverkammer.

Krautkopf, der, ſ. Krauthaupt, Dummkopf.

Krautland, das, svet, tla za zelje dobre.

Kräutlein, das, ſ. Kräutchen.

Kräutler, der, ſ. Kräutermann.

Kräutlerin, die, ſ. Kräuterfrau.

Krautlerche, die, ſ. Baumlerche.

Krautlöffel, der, na ladijah, lopatica, s ktero se zajema smodnik.

Krautmännchen, das, strašilo.

Krautmarkt, ſ. Kräutermarkt

Krautmeſſer, ſ. Krauthobel.

Krautmotte, die, zelni metulj.

Krautmücke, die, zelni komar.

Krautpflanze, die, sajenka, kapus, *böhm.* glavatica.

Krautpflanzer, der, kapusar.

Krautraupe, die, zelnata gosenica, *poln.* mszyca.

Krautreich, das, ſ. Kräuterreich.

Krautrübe, ſ. Erdrübe.

Krautſalat, der, zelna salata.

Krautſchnacke, ſ. Krautmücke.

Krautſtampfe, die, Krautſtöſſer, der, das Kohl damit klein zu ſtoſſen, sekalce.

Krautſtänder, ſ. Krautfaß.

Krautſtrunk, der, storž, štor, kocen, (auch *serb.*)

Krautſtück, das, kos, leha zelja, zelnik.

Krautvogel, der, ſ. Baumlerche.

Krautwanze, ſ. Kräuterwanze.

Krebsreich, *adj.*, rakovit, (kjer je obilo rakov).
Krebsreuse, die, rakova verša.
Krebsschaden, der, s. **Krebsgeschwür.**
Krebsschale, die, rakova lupina.
Krebsschere, die, ščipavnice, šipavnice, rakove klešče, kleše, škarje, bei *Gutsm.* ščipalke. šipalke.
Krebsschüssel, die, skleda rakov.
Krebsspinne, die, (Aranea cancroides), rakasti pajik.
Krebsstein, der, rakov kamiček, s. **Krebsauge.**
Krebssuppe, die, s. **Krebsbrühe.**
Krebswasser, das, rakovnica.
Krebsweibchen, das, rakovka, nach *M.* rakovica.
Krebsweide, s. **Bannweide.**
Krebswurz, s. **Schlangenwurz.**
Krechente, s. **Kriechente.**
Kredit, s. **Credit.**
Kreen, der, hren; einen Kreen aus sich machen, šopiriti se.
Kreide, die, kreda, krejda, (auch *poln., serb., böhm.*), *russ.* mel; mit doppelter Kreide schreiben, preveč zaceniti. dvakrat rajtati; die Kreide zehren, na dolg živeti; in die Kreide gerathen, kommen, v dolg(e) zagaziti. zabresti, zadolžiti se.
Kreideformation, die, kredna tvorina, tvorba.
Kreidemergel, der, kredasti lapor.
Kreiden, *v. a.*, okredati, s kredo namazati, kredati; anfreiden, okredati, zakredati, nakredati, pokredati.
Kreidenartig, *adj.*, kredast. kakor kreda, *russ.* melu podoben.
Kreidenei, das, pokredani kremen.
Kreidenerde, die, peratena kreda, kredna persť, krednica.
Kreidengebirge, das, kredne gore.
Kreidenglas, das, kredno steklo.
Kreidengrund, der, kredno dno, (pri malarjih).
Kreidenuhr, die, tekoča kreda.
Kreidensalz, das, kredna sol.
Kreidensäure, s. **Kohlensäure.**
Kreidenstift, der, kreda, kredica, s ktero se piše.
Kreidenweiß, *adj.*, bel kakor kreda.
Kreidenzeichnung, die, načert, naris s kredo.
Kreidicht, *adj.*, kredast.
Kreidig, *adj.*, krednat; sich kreidig machen, pobeliti se s kredo.
Kreis, der, Zirkel, krog, okrog, obod, (*altsl.* obod, u. obvod, Ring, *poln.* obwod, Umkreis), kolobar; einen Kreis um Jemand schließen, obstopiti koga okoli in okoli; in einen Kreis um Jemand stellen, postaviti okoli koga. obstaviti koga; im Kreise sitzen, sedeti v krogu, okoli; im Kreise herumgehen, hoditi okoli, v kroge iti; sich im Kreise herumdrehen, verteti se, sukati se okoli, v krog; es bildet einen Kreis, dela krog, kolobar, okroglo je; der Kreis um den Mond, s. **Hof**; Districk, okrajna, okoliše, okoliše, (auch *altsl.*), okolica (Umgebung); Kreis eines Kronlandes, kresija, (vergl. das *Poln.* u. *Böhm.* kres, okres, *altsl.* okrest, circum). okrožje. *kroat.* županija (Comitat); Kreis der Erde, s. **Erdkreis**; das liegt außer dem Kreis meiner Geschäfte, to ni mojiga opravila; den Kreis seiner Kenntnisse erweitern, umnožiti, razširiti svoje znanosti; im Kreise munterer Freunde, v drožbi veselih prijatlov, v sredi veselih prijatlov; der Becher geht im Kreise herum, s. **Kreisen**; einen Kreis machen, narediti kolobar; zirkeln, kolobariti, šestiliti; sich im Kreise umdrehen, zaberniti se.
Kreis-, in Zssgn., okrogli, krožni, *off.* kresijski, okrožni.
Kreisabgeordnete, der, kresijski poslanec.
Kreisabschnitt, der, odsek kroga, kolobarja.
Kreisabschnittswinkel, der, ogel krožniga odseka.
Kreisamt, das, kresijska, okrožna gosposka. kresija.
Kreisamtmann, der, kresijski, okrožni glavar.
Kreisamts-, in Zssgn., kresijski. kresijske gosposke ali oblasti.
Kreisanlage, die, kresijski davek.
Kreisarchiv, s. **Kreislanzlei.**
Kreisarzt, der, kresijski zdravnik.
Kreisausschnitt, der, izsek kroga.
Kreisbahn, die, krožna pot.
Kreisbeamte, der, kresijski, okrožni uradnik (uradnik).
Kreisbeitrag, der, kresijski prilog, priklad.
Kreisbereisung, die, potovanje po okrogu, obhod kresije.
Kreisbewegung, die, sukanje v krog, *serb.* kolovanje, s. **Kreislauf.**
Kreisbogen, der, okrogli obok.
Kreisbote, der, kresijski sel ali glasnik.
Kreischen, *v. n.*, kričati, vriščati, vrišati; das fochende Fett kreischet, razbeljena mast cvrči; *v. a.*, im Fette braten, cvreti, creti, škerneti, škertniti, škertati.
Kreischend, *adj.*, vrišeč, vrišeč, kričeč.
Kreischer, der, vrišćavec, vrišćalo, kričalo.
Kreischirurg, der, kresijski, okrožni ranocelnik.
Kreischstimme, die, krič, vrišćanje, vrišanje.
Kreisel, der, ein Spielzeug der Kinder, vertavka, volk, brenčalo, brenček; sich wie ein Kreisel drehen, kakor vertavka verteti se, sukati se, den Kreisel treiben, volka, vertavko goniti; s. a. **Drehkrankheit.**
Kreiselbohrer, der, durgelj.
Kreiselförmig, *adj.*, vertavkast.
Kreisellee, s. **Kränzellee.**
Kreiseln, *v. n.*, verteti ober vertiti se, sukati se, volka goniti.
Kreiselschnecke, die, nach *Sul.* sračica.
Kreiselspiel, das, igra z volkam, (u. *Pot.* a. etwa z obodam, obročem, točico, z brenčalam.)

Kreiselwind, der, vertinec.
Kreisen, *v. n.*, im Kreise gehen, okoli iti, v krog(e) iti, hoditi, okoli obračati se, okoli verteti se, sukati se; der Vogel kreiset in der Luft, ptič se suče, (vozi okoli), nad nami; der Becher kreiset, kozarec gre okoli, od piva do piva; das Blut kreiset in den Adern, kri teče okoli po žilah; s. a. **Circuliren**; von der Zeit, povračati se, *waidm.* obiti, obhajati gojzd; *v. r.*, verteti se; *v. a.*, pookrožiti, okrožiti kaj, narediti kolobar; *mont.* zdrobiti, drobiti rudo.
Kreisförmig, *adj.*, krožin, kolobaren; rund okrogel.
Kreisförmigkeit, die, krožnost, okroglost.
Kreisgang, der, s. **Kreislauf.**
Kreisgebiet, das, okolija, obsežje kake kresijo.
Kreisgemeinde, die, kresijska občina.
Kreisgericht, das, okrožna, kresijska sodnija.
Kreisgerichtsrath, der, svetovavec kresijske sodnije.
Kreishauptmann, der, okrožni, kresijski glavar, poglavar.
Kreislanzlei, die, kresijska pisarnica, kancelija.
Kreiskasse, die, okrožna, kresijska denarnica, kasa.
Kreislauf, der, obtok (mehr von flüssigen Körpern), obhod, kroženje, *serb.* kolanje; s. a. **Circulation**, krožni tek, kolobarjenje.
Kreislaufend, *adj.* kolobaren; s. a. **Periodisch.**
Kreislinie, die, ćerta krožnica, obodnica.
Kreisling, s. **Nagelschwamm.**
Kreismessung, die, krogomérje.
Kreismuschel, die, krožka†.
Kreisperipherie, die, cig. obod.
Kreispräsident, der, kresijski glavar, prezident.
Kreisrath, der, kresijski svetovavec; als Körperschaft, kresijsko svetovavstvo.
Kreisregierung, die, kresijska oblast, vlada.
Kreisrichter, der, okrožni sodnik; kresijski sodnik.
Kreisring, der, kolobar.
Kreisritt, der, objezd.
Kreisrund, *adj.*, okrogel.
Kreissäge, die, krožna žaga ali pila.
Kreisschattig, *adj.*, krožnosenčen; freischattige Völker, (periscii), krožnosenčniki†.
Kreisschreiben, s. **Circulare.**
Kreisschule, die, okrožna ali kresijska učilnica.
Kreisschwung, der, zasuk v okrog, mahaoje v krog.
Kreißblatt, das, porodivnik.
Kreißen, *v. n.*, ječati, stokati (od) bolečine, v porodnih bolečinah biti; eine Kreißende, porodnica, otročnica; s. a. **Geburtswehen.**
Kreißen, das, popadki, porodne bolečine.
Kreißer, der, ječavec, stokavec.
Kreißerin, die, ječavka. stokavka, porodnica.
Kreisstadt, die, okrožno, kresijsko mesto.
Kreisstrich, der, krožna, kolobarna potez.
Kreistanz, der, kolo; s. a. **Walzer.**
Kreisversammlung, die, okrožni zbor.
Kreisvertretung, die, namestovanje kresije, okrožja.
Kreisvorsteher, der, okrožni glavar, predstojnik†.
Kreisweg, der, pot v okrog, obhod.
Krellen, **Krelen**, s. **Krallen**, **Kratzen.**
Kremling, der, zelena gliva.
Krempe, die, s. **Krämpe.**
Krempel, s. **Krämpel.**
Krempen, der, suhi štremelj.
Kren, s. **Kreen.**
Kremserweiß, das, kremško belilo.
Krengel, s. **Kringel.**
Kreosot, das, kreosot, nach *Šul.* smudina.
Krepiren, s. **Crepiren.**
Krepp, der, krep.
Kreppflor, der, krepov teo ali flor.
Kreppisch, s. **Widerspänstig.**
Kreppmacher, **Kreppweber**, der, krepar.
Kresse, die, (Lepidum), kresa, *böhm.* reriha, *poln.* rzezucha; s. a. **Gründling.**
Kreßler, der, s. **Wachtelkönig.**
Kreßling, der, s. **Größling.**
Kreßsalat, der, salata iz kreše; s. a. **Brunnenkresse.**
Kretschem, der, in Schlesien, vom Slav. kerčma.
Kreuz, das, križ, (*altsl.* križ und kr'st), Kreuzchen, križec, križiček; ins Kreuz, über das Kreuz legen, križem, križema položiti, pokladati; über das Kreuz, über's Kreuz, križem, križema; ins Kreuz segeln, s. **Laviren**; ans Kreuz binden, hešten, schlagen, križati, na križ pribiti, pribijati; in das Kreuz laufend, navskriž, navskrižin, navkrižen; ins Kreuz und in die Quere, Kreuz und Quer, tje in sem, križem; das Kreuz im Fenster, s. **Fensterkreuz**; zum Kreuz kriechen, stisniti se, udati se, ponižati se; das Zeichen des hl. Kreuzes, znamnje svetiga križa; das Kreuz machen, pokrižati. križati se, pokriževati se; das Kreuz vor einem machen, nadkrižati so koga; wer das Kreuz hat, segnet sich damit, kdor z rokami med meša, persto oblizuje (liže); mit dem Kreuze gehen, za svetim križem, s procesijo iti; das Kreuz predigen, učiti od križa, zatajevanja; ein Kreuz schlagen, sich mit einem Kreuze segnen, prekrižati se, prekriževati se; das Kreuz erdulden, storiti smert na križi; Elend, križ, reva, nadloga; am Kreuze stehen, v revah biti; ich habe viel Kreuz, zelo terpim, križ imam; sein Kreuz auf sich nehmen, križ svoj vzeti na se, t. j. voljno terpeti; bei den Buchdruckern, *russ.* vešalka; Ordenszeichen, križec; ich habe Schmerzen im Kreuze, križ me boli; das Kreuz verrenken, križ izviti si; Großkreuz, Kleinkreuz, als Person, velikokrižnik, malokrižnik.

Kreuz-, in Zssgn., dem Kreuze eigen, križni, križev; über das Kreuz, križem; dem Kreuze ähnlich, križasti.

Kreuzabnehmung, die, snetje, snemanje (Jezusa) s križa.

Kreuzabzucht, die, vskrižna odvodnica.

Kreuzart, die, teslo, nach Anb. tesla.

Kreuzband, das, križem vez, vezanje na križ; bei Postversendungen, nakrižni zavitek.

Kreuzbaum, vranek, s. **Feldahorn, Wunderbaum.**

Kreuzbeere, die, kozje češnje.

Kreuzbeerstrauch, der, s. **Kreuzdorn.**

Kreuzbein, das, križna kost, križnica.

Kreuzbeingang, der, votlina križne kosti.

Kreuzbeinig, *adj.*, prekrižanih, križastih nog; s. a. **Kniebohrer.**

Kreuzbeinloch, das, luknja križne kosti.

Kreuzbeinnerve, der, čutnica križne kosti.

Kreuzbild, das, križ, podoba sv. križa, *(altsl.)* sveta razpet; s. a. **Crucifix.**

Kreuzblatt, s. **Kreuzkraut.**

Kreuzblume, die, (Polygala vulg.), mleček, ramšelj, ramželj.

Kreuzbock, der, kobila, (Antilope scripta), pisana sajga.

Kreuzbogen, der, vskrižni oblok.

Kreuzbogenstellung, die, vskrižno obločje (operto na štiri stebre).

Kreuzbrand, s. **Häring.**

Kreuzbrav, *adj.*, kaj dober, priden, verl.

Kreuzbrett, das, križem dilja.

Kreuzbruder, der, s. **Kreuzfahrer.**

Kreuzdiopter, der, ogloměrni križ.

Kreuzdistel, s. **Eberwurz.**

Kreuzdohle, die, križna kavka.

Kreuzdorn, der, (Rhamnus catharticus), kozje češnje, črešnje, draka, motuljeve jagode; bei den Schlossern, (n. *Pot.* etwa) križasto jedro (v ključavnici z votlim ključem).

Kreuzdornbeere, s. **Kreuzbeere.**

Kreuzdornholz, das, les kozjih češenj.

Kreuzen, *v. n.*, mit bewaffneten Schiffen auf dem Meere, hin und wieder fahren, po morji brodariti, krožiti (a. *poln.*), ladjati sem ter tje, nach *Gutsm.* križevati po morji; auf Handelsschiffe kreuzen, prežati na knpčijske ladije; s. a. **Lavieren**; *v. r.*, sich kreuzen, križati se, nasproti, vskriž biti si, presekati, sekati se; dort kreuzen sich die Wege, ondi je razpotje; die Blitze kreuzen sich, križem se bliska; sich kreuzen, die Wege kreuzen sich, ceste se križajo, v križ idejo; *v. a.*, prekrižati, zakrižati kaj; die Füße kreuzen, noge prekrižati, križati, križem devati; in der Viehzucht, križem pariti; s. a. **Durchkreuzen.**

Kreuzente, die, (Mergus albellus), belič.

Kreuzer, der, morski stražar, s. **Corsar**; Scheidemünze, krajcer*, krajcar, (bei *Gutsm.* križnik†); er hat keinen Kreuzer Geld, nima okrogliga v mošnji.

Kreuzerfindung, die, najdba sv. križa.

Kreuzerhöhung, die, povzdig, povišanje sv. križa; als Fest, križev dan.

Kreuzerstück, das, krajcer*, križak.

Kreuzesstamm, der, deblo sv. križa.

Kreuzestod, der, smert na križi.

Kreuzfahne, die, križ, križev prapor, križevo bandero.

Kreuzfahrer, der, križar, križanec; von Schiffen, s. **Kreuzer**; *poln.* krožeča ladija.

Kreuzfahrt, die, s. **Kreuzzug**; romanje, hoja za sv. križem.

Kreuzfeuer, das, vskrižni ogenj ali strel.

Kreuzflügel, der, *waidm.* križem pot.

Kreuzförmig, *adj.*, križast, križen.

Kreuzfuchs, der, križasta, rujava lesica.

Kreuzfuß, der, štirjaški, kvadratni čevelj.

Kreuzgang, der, obhod s križem; Kreuzweg, križem pot, razpotje, razcestje; (in Klöstern), prekrižana hodnica, prehodi.

Kreuzgasse, die, ulice, ki se križajo.

Kreuzgestell, das, križnice, *pl.*

Kreuzgewölbe, das, nach *V.* sračja noga, križno obločje.

Kreuzgurt, der, križni jermen, podprog.

Kreuzhammer, der, križasto kladvo (kotlovinarsko).

Kreuzhaspel, der, im Bauwesen eine Winde, nakrižno vreteno, nach *V.* motarožno vreteno.

Kreuzherr, der, križan, križar, *böhm.* u. *poln.* križak.

Kreuzhieb, der, poprečni mah ali usek, naskriž.

Kreuzholz, das, les, ki gre v križ, križem les *(V.)*, *poln.* križevnica.

Kreuzigen, *v. a.*, križati, na križ pribiti, pribijati, razpeti, razpenjati; sein Fleisch kreuzigen, s. **Casteien**; *v. r.*, sich kreuzigen, pokrižati, prekrižati, križati se; der Gekreuzigte, križanec.

Kreuziger, der, križavec.

Kreuzigung, die, križanje, razpetje na križ.

Kreuzkäfer, s. **Speckkäfer.**

Kreuzkirche, die, križna, v križ zidana cerkev.

Kreuzkluft, die, poč ali poka na križ, poprekel.

Kreuzknochen, s. **Kreuzbein.**

Kreuzkopf, der, bistra, umna glava.

Kreuzkraut, das, (Senecio), maselni grint; s. a. **Hederich.**

Kreuzkröte, die, (Bufo calamita), smerdlja; s. a. **Unke.**

Kreuzlahm, *adj.*, wegen schmerzhafter Empfindung, hrom v križi; als förmliche Lähmung, mertuden v križi.

Kreuzleine, die, križni vajet, križem vajet.

Kreuzmaß, das, križna mera.

Kreuzmeise, die, (Parus ater), Tannenmeise, gojzdna senica, podgojzdnica, mnišiček.

Kreuzmeißel, der, nakrižno dleto.

Kreuzmotte, die, neka vešča, veša.

Kreuzmuskel, der, križna mišica.

Kreuznagel, der, žebelj plošèak, plošak.

Kreuznaht, die, križevati šiv.

Kreuznerve, der, križna čutnica.

Kreuznessel, s. **Brennwurz.**

Kreuzotter, die, (Vipera Berus), pisani modras.

Kreuzpartikel, die, kosec svetiga križa.

Kreuzpflanze, s. **Kreuzkraut.**

Kreuzpossekel, der, križni sekač.

Kreuzpunct, der, etwa križališče, križališe (dveh čert).

Kreuzqualle, die, (Medusa cruciata), križati klobuk.

Kreuzreich, das, kraljestvo milosti.

Kreuzriemen, der, križem remen (jermen).

Kreuzritter, der, križar, nach *V.* križanik.

Kreuzscheibe, s. **Kreuzdiopter.**

Kreuzschenkel, der, motaroga križnica.

Kreuzschiff, s. **Kreuzer.**

Kreuzschlager, der, neko kovaško kladvo.

Kreuzschmerz, der, bolečina v križi, bolenje križa.

Kreuzschnabel, der, krumpež; kleinschnäbliger, mali krumpež, prebrač, krivokljunec, krivonos, blask, grineo, (Loxia curvirostris); großschnäbliger, veliki krumpež, (Loxia pyciopsittacus).

Kreuzschnitt, der, križni rez; einen Kreuzschnitt thun, zarezati na križ, križem.

Kreuzschraube, die, nek vijak ali vinta pri puši.

Kreuzschuh, s. **Kreuzfuß.**

Kreuzschule, die, nadloge, ki človeka uče.

Kreuzspinne, die, pajik s križem, pajik križnik.

Kreuzsprung, der, Kreuz- und Quersprünge machen, skakati sem ter tje.

Kreuzsteg, der, križnjak†,

Kreuzstein, der, križev kamen.

Kreuzstich, der, s. **Kreuznaht.**

Kreuzstock, der, križ (v oknu), palica s križem, križni rom*, *(Pot.)*.

Kreuztag, der, križev dan, prošenj dan.

Kreuztanne, die, smreka.

Kreuzthaler, der, križavec, križasta krona.

Kreuzträger, der, nosec, nosivec križa, križonosec†, križar, *fig.* ubogi terpin.

Kreuzträgerin, die, terpinka.

Kreuzung, die, križanje.

Kreuzungspunct, s. **Kreuzpunct.**

Kreuzverband, der, križna poveza.

Kreuzvogel, der, s. **Kreuzschnabel.**

Kreuzwanze, die, križata stenica.

Kreuzweg, der, križem pot, razpotje, razcestje, *(M. u. böhm.)*; in der Kirche, križev pot.

Kreuzweh, s. **Kreuzschmerz.**

Kreuzweise, *adv.*, križem, križema, naskriž, navskriž, nakrižem, vse vprek; kreuzweise geschlagene Hände, roke v dve gubi, v križ roke; die Füße kreuzweise übereinander schlagen, križem djati, imeti.

Kreuzwoche, die, križev teden.

Kreuzwurz, die, (Senecio), badeljčeo, šmarni križ; s. a. **Enzian.**

Kreuzzeichen, das, znanje svetiga križa; statt der Unterschrift, križec, podkrižanje; das Kreuzzeichen beisetzen, podkrižati se na kaj.

Kreuzzug, der, **Kreuzfahrt**, križanska vojska, nach *Šul.* križarska vojska; *Gutsm.* križna vojska, žold za sveto deželo.

Kreuzzügel, s. **Kreuzleine.**

Kribbelkopf, der, ein Mensch, der leicht zu reizen ist, ómernik; s. **Brausekopf.**

Kribbelköpfig, s. **Aufbrausend.**

Kribbelkrankheit, die, (auch Kornstaupe, Raphania, morbus cerealis), žitna božjast.

Kribbeln, *v. n.*, u. *i.*, wimmeln, gomazeti, gomoleti, mergoleti, gomizljati; es kribbelt von Würmern, vse gomazi, gomoli, (mergoli) od červov; es kribbelt mich in der Nase, po nosu me šegeta, serbi; es kribbelt ihm in dem Kopfe, po glavi se mu verti; *v. a.* šegetati, s. a. **Krabbeln, Jucken.**

Kribbelmücke, die, Golobaška muha, nach *Šul.* a. branioevka.

Kribbelsucht, s. **Kribbelkrankheit.**

Kribskrabs, da ging es kribskrabs, hlastnili so po —, pograbili so —.

Krick, der, vino z zelišči, zeliši.

Krickelster, s. **Neuntödter.**

Krickelei, die, kočljiva reč.

Krickeln, *v. n.*, tenak nos imeti, zamérljiv biti.

Kricklich, *adj.*, zamérljiv, tenke preje.

Kricklichkeit, die, zamérljivost.

Krickente, die, s. **Kriechente.**

Kriebelkrankheit, Kriebeln, s. **Kribbelkrankheit; Kribbeln.**

Kriebs, s. **Griebs.**

Kriech, das, am Schiff, nach *Šul.* razornjak †.

Kriechbohne, die, pritlični bob.

Krieche, die, s. **Kriechente**; (Prunus insititia), cibora.

Kriechen, *v. n.*, von Tiefern, lesti (lezem), *freq.* laziti, auch plaziti se; schmeicheln, prilizovati so, hliniti se, niedr. sliniti se pred kom; aus dem Eie kriechen, izleči se, izvaliti so, izlesti iz lupine; gekrochen kommen, prilesti kam odkod; auf allen Vieren kriechen, po vsih štirih (po čveterici) iti, hoditi, komarati; zum Kreuze kriechen, podvreči se, podati se; da kommt er schon wieder gekrochen, zopet se je priplazil, prikidal sem; sich zu drn Aemtern kriechen, doplaziti se do kake službe; auf dem Bauche kriechen, po trebuhu lesti, laziti; über etwas kriechen, prelesti, prelaziti kaj; es wird hinkriechen, poleze tje.

Kriechenbaum, der, krehel, ternoselj; cibora.

Kriechend, *adj.*, lezeč, lazijoč; kriechendes Benehmen, nizko, nevredno obnašanje; kriechende Pflanze, pozemljuša, pritlikovka; kriechende Thiere, laznina, golazen, lazečina; *poln.* plaz; kriechend rennen, ščezeti.

Kriechente, die, (Anas orecca), mala raca, mali krehljeo, reglica.

Kriecher, der, prihuljenec, prilizovavec, slinco.

Kriecherbse, die, pritlični grah.

Kriecherei, die, huljenje, prilizovanje, slinjenje, nizkost.

Kriecherin, die, prilizovavka, prihuljena.

Kriechling, s. **Krieche, Kriechbaum.**
Kriechmücke, die, lazijoči komar.
Kriechsucht, die, s. **Kriecherei.**
Krieg, der, vojska (eig. und hie u. da noch gebr. Heer), im *Serb.* u. *Altsl.* rat, *altsl.* auch branj, in andern slav. M. vojna; Kampf, boj; es entstand ein Krieg, vojska se je vnela, začela; Krieg führen, vojskovati se s kom; sich zum Kriege rüsten, na vojsko se pripravljati, ravnati; ein Land mit Krieg überziehen, vojsko začeti s kako deželo, z vojsko iti nad njo; in den Krieg ziehen, na boj, v vojsko iti; bürgerlicher Krieg, domača vojska; der kleine Krieg, s. **Guerillakrieg**; Krieg zu Wasser und zu Lande, vojska na suhem in na morji; *fig.* prepir; wir wollen deshalb keinen Krieg anfangen, zavolj tega se ne bomo sperli, *serb.* zavadili; s. o. **Kämpfen, Streiten.**
Kriegen, *v. n.*, Krieg führen, vojskovati se, bojevati se; prepirati se, klati se; *v. a.*, ergreifen, bekommen, dobiti, dobivati, doseči, dosegati; beim Arme kriegen, prijeti koga za roko; ich kann es nicht kriegen, ne morem doseči, ne morem do ojega; man hat den Dieb gekriegt, ulovili, ujeli so tatu; kriege ich dich, dann weh dir, če mi prideš v pest(i), gorjé tebi; Luft kriegen, opomoči si, k sebi priti; sich an die Köpfe kriegen, v lase si skočiti.
Kriegend, *adj.*, vojskujoč.
Krieger, der, vojščak, vojšak, vojak; bojnik, borivec, bojovavec.
Kriegerhaft, *adj.*, vojašk.
Kriegerhaus, das, s. **Kaserne.**
Kriegerisch, *adj.*, vojašk, bojen, za vojsko vnet, v vojaških delih vajen, izurjen; schlagfelig, pobojen, bojevaven; kriegerisches Ansehen, junaška podoba, korenjaki viditi; kriegerische Thaten, junaške dela.
Kriegermäßig, *adj.*, vojašk.
Kriegerschlagen, *adj.*, v vojski ubit.
Kriegerstand, der, vojaštvo.
Kriegfertig, *adj.*, na vojsko pripravljen, gotov.
Kriegführend, *adj.*, vojskujoč, vojskovaven; der kriegführende Theil, vojskovavec.
Krieggerüstet, s. **Kriegfertig.**
Krieggeübt, *adj.*, boja, vojske vajen.
Krieggewohnt, s. **Kriegeübt.**
Kriegs- in Zsgn. vojaški; vojskin, bojni.
Kriegsadel, der, vojaško plemenstvo.
Kriegsanführer, der, vojvoda, s. a. **Anführer.**
Kriegsangelegenheit, die, vojskina reč, zadeva, ki se tiče vojske.
Kriegsanstalt, die, priprava za vojsko; Kriegsanstalten treffen, ravnati se, gotoviti se, pripravljati se na vojsko.
Kriegsart, die, način vojskovanja; vojskovanje.
Kriegsartikel, der, vojaški člen, sklep.
Kriegsaufgebot, das, **Kriegsaufruf**, der, poklic, sklic na vojsko.
Kriegsbaukunst, die, vojaško stavstvo, zidavstvo.
Kriegsbaumeister, der, vojaški stavni ali zidarki mojster.
Kriegsbedarf, der, **Kriegsbedürfniß**, das, potreba, potrobščina, potrebšina za vojsko.
Kriegsbegebenheit, die, prigodba v vojski.
Kriegsbesoldung, die, plača v vojski.
Kriegsbühne, die, bojišče, bojiše.
Kriegscasse, die, vojaška denarnica.
Kriegscommissär, der, vojaški komisar.
Kriegscommissariat, das, vojaško komisarstvo.
Kriegscommission, die, vojaška komisija.
Kriegsdarlehen, das, zajom ali posojilo za vojsko.
Kriegsdienst, der, vojaška služba, vojaščina, vojašina; Kriegsdienste nehmen, iti v vojsko.
Kriegsdrangsal, das, nadloga vojske.
Kriegsentschädigung, die, odškodba zavolj vojske, za vojsko.
Kriegsereigniß, das, dogodba v vojski.
Kriegserfahren, *adj.*, skušen, znajden v vojski.
Kriegserfahrung, die, izurjenost, skušenost v vojski, v rečeh vojske.
Kriegserklärung, die, napoved vojske, naznanilo vojske; die Kriegserklärung erlassen, vojsko napovedati, napovedovati komu.
Kriegseröffnung, die, začetek vojske.
Kriegsexpedition, s. **Feldzug.**
Kriegsfach, das, vojaštvo; s. a. **Kriegskunst.**
Kriegsfackel, die, plamen vojske; vojska.
Kriegsfall, der, im Kriegsfalle, ko bi vstala, se vnela vojska; auf alle Kriegsfälle gefaßt sein, pripravljen na vse, kar se utegne v vojski prigoditi.
Kriegsfeuer, **Kriegsflamme**, s. **Kriegsfackel.**
Kriegsflotte, die, bojno ladijevje ali brodovje; vojaške ladije.
Kriegsfreund, der, prijatel vojske; zaveznik v vojski.
Kriegsfroh, *adj.*, vojske vesel.
Kriegsfuß, der, stan ali merilo vojske; priprava za vojsko; das Heer auf den Kriegsfuß setzen, uravnati vojake, armado za vojsko, djati jo na merilo ali pripravo vojske.
Kriegsgebrauch, der, šega, navada ob vojski, poraba v vojski.
Kriegsgebühr, die, plača ob vojski.
Kriegsgefährte, der, tovarš v vojski, sobojnik; zaveznik v vojski.
Kriegsgefangene, der, v vojski vjeti, vjetnik, zajetnik; zum Kriegsgefangenen machen, zajeti, vjeti v vojski.
Kriegsgefangenschaft, die, vjetje v vojski, sužnost.
Kriegsgeist, der, s. **Kampflust.**
Kriegsgelelt, das, spremstvo v vojski.
Kriegsgenoß, der, s. **Kriegsgefährte.**
Kriegsgepäck, das, (Bagage), roba za vojsko potrebna.

Kriegsgeräth, das, **Kriegsgeräthschaft**, die, priprava, orodje za vojsko, vojaška sprava.
Kriegsgericht, das, vojaška sodnija; vojaška sodba.
Kriegsgesang, der, vojaška, bojna, junaška pesem; petje od junaških, vojaških del.
Kriegsgeschichte, die, zgodba, zgodovina kake vojske; popisovanje vojsk.
Kriegsgeschick, das, vojaška, junaška sreča.
Kriegsgeschoß, das, strelilo.
Kriegsgeschrei, das, bojni krič, bojno kričanje, vpitje.
Kriegsgeschwader, das, oddelek vojaškiga ladijevja.
Kriegsgeselle, der, tovariš v vojski.
Kriegsgesetz, das, vojaška postava.
Kriegsgetöse, **Kriegsgetümel**, das, hrušhrum, vrič vojske, ob vojski.
Kriegsgewalt, die, oblast v vojski; vojvodova oblast.
Kriegsgewühl, das, bojoa gnječa, stiska; vrenje v vojski.
Kriegsglück, s. **Kriegsgeschick.**
Kriegsgott, der, bog vojsko, bojev, (pri Rimlj.)
Kriegshafen, der, pristan za vojaške ladije.
Kriegshändel, *pl.* prepiri, nakljućbe v kaki vojski.
Kriegshandwerk, das, vojaštvo, vojaščina, vojašina.
Kriegshaufen, der, vojaška derhal, truma, trop, kerdelo vojakov.
Kriegsheer, das, vojska, armada.
Kriegsheld, der, junak, vitez, s. **Held.**
Kriegshilfe, die, pomoč v vojski; vojaška pomoč.
Kriegsjahr, das, leto vojske, v kaki vojski.
Kriegskamerad, s. **Kriegsgesell.**
Kriegskanzelei, die, vojaška pisarnica, kancelija.
Kriegskasse, die, s. **Kriegscasse.**
Kriegskette, die, vojaški kordon*, vojaška zapertija na mejah.
Kriegskleid, das, vojaška obleka.
Kriegsknecht, der, prosti vojak, bei *Gutsm.* žolnir (auch *poln.*).
Kriegskommissär, s. **Kriegscommissair.**
Kriegskommission, die, s. **Kriegscommission.**
Kriegskosten, *pl.* stroški vojske.
Kriegskunde, die, (Taktik), vojskoznanstvo.
Kriegskundig, *adj.*, zveden, znajden v vojski.
Kriegskunst, die, umno vojskovanje, nauk od vojskovanja; s. a. **Strategie.**
Kriegskünstler, der, vojskoznanec; s. a. **Taktiker.**
Kriegslärm, der, hrum, hrup vojske.
Kriegslast, die, nalog, davek zavolj vojske.
Kriegsläufte, *pl.*, časi vojske.
Kriegsleben, das, življenje v, ob vojski.
Kriegsleute, *pl.*, vojščaki, vojšaki, vojaki.
Kriegslied, das, bojna pesem.
Kriegsliſt, die, zvijača ali lest v vojski, vojaška zvitost.
Kriegsliſte, die, imenik vojakov, soldatov.
Kriegslust, die, bojoželjnost, hrepenenje po vojski.
Kriegslustig, *adj.*, bojoželjin, hrepeneč po vojski.
Kriegsmacht, die, vojaška moč, deržava močna gledé na vojaštvo; vojska.
Kriegsmanier, s. **Kriegsart.**
Kriegsmann, der, vojščak, vojšak, vojak.
Kriegsmannschaft, die, vojska, vojšaki.
Kriegsmarine, die, vojaško mornarstvo; s. a. **Kriegsflotte.**
Kriegsminister, der, minister vojaštva, vojaških rečí.
Kriegsministerium, das, ministerstvo (ministerij) vojaških rečí.
Kriegsnoth, die, sila, reva, nadloga, stiska v vojski, zavolj vojske.
Kriegsoberster, s. **Anführer.**
Kriegsoperation, die, delo, početje v vojski, vojskovanje.
Kriegsordnung, die, bojni red.
Kriegspflicht, die, dolžnost vojaške službe.
Kriegspflichtig, *adj.*, podveržen dolžnosti vojaško službe.
Kriegsplatz, der, mala terdnjava.
Kriegsrath, der, ein Collegium, vojaški zbor; Berathschlagung, posvetovanje zastran vojske; eine Person, vojaški svétnik, svetovavec.
Kriegsrecht, das, vojaško pravo, pravstvo, vojaške postave; ein Gericht, s. **Kriegsgericht.**
Kriegsrechtlich, *adv.*, po vojaških postavah, od vojaške sodnije.
Kriegsregel, die, pravilo vojskovanja.
Kriegsrichter, der, vojaški sodnik.
Kriegsroß, das, vojaški, bojni konj.
Kriegsrotte, die, truma, trop vojakov.
Kriegsruf, der, poklic na vojsko.
Kriegsruhm, der, junaška, vojaška slava.
Kriegsrüstung, die, pripravljanje na vojsko, priprava za vojsko.
Kriegssatt, *adj.*, vojske sit, kdor se je navelical vojske.
Kriegsschaden, der, škoda po vojski narejena.
Kriegsschar, die, vojaška truma.
Kriegsschauplatz, der, bojišče, bojiše.
Kriegsschiff, das, bojna, vojaška barka ali ladija.
Kriegsschiffvogel, der, nenasit ladijar†.
Kriegsschuld, die, vojskin dolg, dolg zavolj, od vojske.
Kriegsschule, die, vojaška šola.
Kriegssold, der, vojna plača, plača ob vojski.
Kriegsspiel, das, junaška igra, vojska.
Kriegsstaat, der, vojaška deržava.
Kriegsstand, der, vojaščina, vojašina, soldaščina, soldašina, vojaški stan, vojaštvo.
Kriegssteuer, die, bojnina, davek za vojsko.
Kriegsstrasse, die, vojaška cesta.

Kriegsthat, die, junaško, viteško delo, junaštvo.
Kriegsübung, die, vaja za vojsko, vadba vojske.
Kriegsunfall, der, nezgoda, nesreča v vojski.
Kriegsverfassung, die, vojaška uredba, uravnava.
Kriegsverheerung, die, pokončevanje, razdevanje v vojski.
Kriegsverständig, s. **Kriegskundig**.
Kriegsverwaltung, die, vojaška uprava.
Kriegsvogel, s. **Seidenschwanz**.
Kriegsvolk, das, vojščaki, vojsaki, vojska.
Kriegsvorrath, der, zaloga za vojsko.
Kriegswaffe, die, bojno orožje.
Kriegswagen, der, vojaški vozovi.
Kriegswesen, das, vojaštvo, vojaščina, vojašina, vojaške zadeve, reči.
Kriegswissenschaft, die, vojaško znanstvo, vojskoznanstvo†, nauk od umniga vojskovanja.
Kriegswuth, die, divjanje, zdivjanost v vojski.
Kriegszahlamt, das, vojaška izplačovavnica.
Kriegszeit, die, čas vojske; zur **Kriegszeit**, ob času vojske, ob vojski.
Kriegszelt, das, vojaški šotor.
Kriegszucht, die, vojaški red in strah.
Kriegszug, der, vojska; s. a. **Feldzug**.
Kriegszulage, die, priklad ob času vojske, doplaček ob vojski.
Kriegszustand, der, stan vojske, vojska.
Kriegszwang, der, vojna sila.
Kriekente, die, s. **Kriechente**.
Krillen, s. **Sieden**.
Krimmen, *v. a.*, sanft kitzeln, šegetati; *v. i.*, es krimmt mich im Halse, v gerlu me serbi.
Krimpe, die, uskok sukna; das Tuch ist in der Krimpe, sukno se moči, je bilo zmočeno, da se uskoči.
Krimpen, *v. n.*, uskočiti so, skerčiti se, kerčiti so, stisniti se, stiskati se; *v. a.*, sukno močiti.
Krimpfrei, *adj.*, sukno, ki se ne kerči, neuskočno.
Kringel, der und die, s. **Kreis, Ring**.
Kringen, der, Kopfkranz, svitek.
Kriune, die, žleb, žlebek, škerba, poklina, pokotina v ponvih.
Krinse, s. **Ritze**.
Kripfung, die, stoječi zapah.
Krippe, die, jasli; Trog, žleb, korito; im Wasserbaue, ograda, pregrada; Flechtzaun, plot; eine Krippe schlagen, podplotiti, graditi.
Krippen, *v. a.*, ograditi, graditi.
Krippenbeissen, das, grizenje jasli, jasel.
Krippenbeisser, der, s. **Koppер**; konj, ki jasli grize, (nach *V.* žlebak ?), *russ.* grizun.
Krippenknecht, der, hlapec, ki protje za ograde seka.
Krippenreiter, der, ubogi žlahtnik.
Krippensteiger, der, konj, ki s prednjima nogama v jasli sili.
Kripper, der, die Zippammer, (Emberiza cia), mali sternad, vizbeo(?), broljica(?).
Kripplein, das, jaslice.
Krippplohn, der, oplotnina, gradnina.
Krise, Krisis, die, der Entscheidungspunct, besonders in Krankheiten, prokret, prebesica, prekuc bolezni, *poln.* kriza; nevarnost.
Krispelholz, das, diljica, krišpavec†.
Krispelkraut, das, (Thlaspi), kobulica.
Krispeln, *v. a.*, krišpati.
Kristall, der, s. **Krystall**.
Kriterium, das, sodilo; s. a. **Kennzeichen**.
Kriticismus, der, pretresovavnost, kriticizem.
Kriticität, die, razsodnost, kritičnost.
Kritik, die, presoja, razsodba, razsoja, pretres, rešetanje, kritika.
Kritikaster, der, pretresač, pretresun.
Kritiker, der, razsojevavec, presodnik, pretresovavec.
Kritisch, *adj.*, razsoden, presoden, kritičen; entscheidend, odločin, odločiven; gefährlich, nevaren.
Kritisiren, *v. a.*, presoditi, presojati, pretresati, rešetati, *russ.* kritikovat.
Krittelei, die, rešetanje, pretresarjenje, presojarjenje.
Kritteln, *v. a.*, rešotati, pretresariti, presojariti, vse grajati.
Krittler, s. **Kritikaster**.
Krittlich, s. **Kricklich**.
Kritzelei, die, čečkanje, čečkarija; s. a. **Gekritzel**.
Kritzelig, *adj.*, čečkarsk, kacav, škripav.
Kritzeln, *v. n.* u. *a.*, škertati (*V.*), kavke delati, čečkati, čerčkati; von der Schreibfeder, škripati, škrabati.
Kritzen, s. **Kratzen**.
Kritzler, der, škertalo, škertavec, čečkavec, čerčkavec, škripavec.
Kröbs, der, s. **Krebs**.
Krock, s. **Wicke**.
Krockig, *adj.*, gloten, frockiges Getreide, glotno žito, glota, glotina.
Krobe, der, der slavische Saturn, Krodo, Kert.
Krokodill, das, (Lacerta crocodillus), krokodil (in allen slav. M.); Krokodillsthränen, mačkine, goljufive, hinavske solze; Weiberthränen sind Krokodillsthränen, ženski jok pa mačkine solze.
Krokonsäure, die, krokonova kislina.
Krollen, *v. n.*, čivkati; der Birkhahn krollet, škarjevec čivka; s. a. **Gleiten**; *v. a.*, brühen, poparíti, oparíti, obariti, pariti.
Krollerbse, die, poparjeni grah.
Krolllilie, s. **Feldlilie**.
Krolzen, (vom Birkhahn), s. **Krollen**.
Kronamt, das, kronin ured.
Kronbeamte, der, kronin uradnik.
Kronbewerber, der, iskavec krone, kdor se poganja za krono.
Kronblatt, das, latica.
Kronbohrer, der, rudarski sveder.
Krönchen, das, kronica.
Kronbach, das, kronasta streha.

Krone, die, krona (in allen slav. M.); er wird zur Krone gelangen, kraljeval bo, cesarjeval bo, vzdignil se bo, prišel bo na prestol; die Krone eines Baumes, verh, koš (*V.*), glava, oberša; ein Baum mit einer schönen Krone, košato, verhovato drevo; Kranz, voneo; von Blumen und Gewächsen, s. **Blumenkrone**; am Zahne, glava; am Huf und Klauen, svitek, venec; Einem die Krone aufsetzen, pred vsimi oèislati koga; s. a. **Krönen**; das setzt seinen Thaten die Krone auf, to poveličnjo njegove dela čez vse, to jim dostavlja naj veóji čast; er hat etwas in der Krone, vinjen je; es stieg ihm in die Krone, v glavo, v laso mu je šlo, ima ga pod klobukam; wer weiß, was er in der Krone hat, kdo vé, kaj mu jo, kaj ga tišòi, tiši; sich der Krone bemächtigen, polastiti se krone, vlade, prestola; Einen der Krone berauben, razkronati koga; d. i. Güter des Königs, dohodki, premoženje, posestva kronske; als Reich, cesarstvo, kraljestvo; eine Münze, krona; die Krone der Frauen, perva, naj izverstniši mod ženami.
Kroneinkünfte, *pl.*, dohodki krone.
Kroneisen, das, železo s krono (naj boljši).
Kröneln, *v. a.*, okrosati kamen (na debelo).
Krönen, *v. a.*, kronati; mit einem Kranze, ovenčati, venòati; gekrönter Dichter, ovenčan pevec, (ki je prejel darilo); ein gekröntes Haupt, kronana glava, vladar; das Glück krône dein Vorhaben mit gutem Erfolge, Bog daj sreèo in vspeh tvojimu poèetju.
Kronenanemone, die, kronasti pljuònik ali palčnik.
Kranenartig, *adj.*, kronast.
Kronenbein, das, venčna kost (*Dr. Bl.*).
Kronenblech, das, pleh s krono.
Kronenblume, die, venčasti cvet.
Kronenerbse, s. **Kronerbse**.
Kronenfortsatz, der, kronasti podaljšek.
Kronengeschwür, das, ugnjida na kopitnem vencu ali svitku.
Kronengold, das, kronsko zlato.
Kronenlos, *adj.*, brez krone.
Kronenrand, der, kronasti rob.
Kronenraub, s. **Usurpation**.
Kronenräuber, s. **Usurpator**.
Kronenspelze, die, košaljica.
Kronensteuer, die, kronski davek.
Kronentaube, s. **Krontaube**.
Kronenthaler, s. **Kronthaler**.
Kronenträger, der, kronana glava, venčanec, ovenčana glava, vladar.
Kranentritt, der, (eine Hufkrankheit bei Pferden), nastop na kopitni svitek.
Kronerbe, der, vladarjev naslednik, dedunik krone.
Kronerbse, die, germasti grah.
Kronfeldherr, der, (Conetable), kronski vojvoda.
Kronfleisch, s. **Zwerchfell**.
Krongehörn, das, jelenova krona.
Kronglas, das, belo, èisto steklo.
Krongold, s. **Kronengold**.
Krongut, das, kronino blago, posestvo, dobro.
Kronheer, das, deržavina vojska.
Kronhirsch, der, kronasti jelen.
Kronhüter, der, čuvaj, varh krone.
Kronland, das, kronovina.
Kronleuchter, der, lestenec (J. Kr.); s. a. **Armleuchter**.
Kronprätendent, s. **Prätendent**.
Kronprinz, der, kaiserlicher Kronprinz, cesarjevič naslednik; königlicher Kronprinz, kraljevič naslednik, u. s. f., s. a. **Kronerbe**.
Kronprinzessin, die, kaiserliche, königliche, cesarjevičica, kraljevičina naslednica.
Kronrad, das, preslično kolo; s. a. **Kammrad**.
Kronraben, der, kokalj.
Kronsbeere, s. **Preiselbeere**.
Kronschatzmeister, der, zakladnik krone.
Kronschnepfe, s. **Brachvogel**.
Krontaube, die, kronasti golob.
Kronthaler, der, križavka, križavec, križasti toler; ein halber Kronthaler, zlat.
Krönung, die, kronanje, venčanje.
Krönungsfest, das, obletnica, obhajilo kronanja.
Krönungstag, der, dan kronanja.
Kronvogel, s. **Krontaube**.
Kronwerk, das, kronasto delo, kronasta terdnjava, (*russ.* kronverk).
Kronwindblume, die, povertni slak.
Kronzahn, der, (Augenzahn), podočnik, pasji zob.
Kroop, s. **Gesindel**.
Kroos, s. **Tang**.
Kröpel, s. **Krüppel**.
Kröpelbau, der, napčno rudarjenje.
Kröpelhaft, s. **Krüppelhaft**.
Kropf, der, s. **Hals**; bei den Vögeln, golžnn, geržon, auch pitan, (bei *Gutsm.* putan), *russ.* zob; bei den Menschen, nach *V.* (in J. Kr.), so wie *serb.* guša, auch brahor (*V.* u. *M.*), kchel (*V.*, *M.* u. *Gutsm.*), (u. *Serf* gliva), *böhm.* u. *poln.* vole — ete, *poln.* auch strum; sich den Kropf voll stopfen, nabiti in najesti se.
Kropfbein, s. **Kohlkopf**.
Kröpfchen, das, golžunik, gušica.
Kropfeisen, das, klešče, kloše zidarske.
Kröpfen, *v. a.*, einen Riegel, Orgelpfeifen, skljukati, kljnkati, na kljuko pregniti, pregibati; Gänse kröpfen, spitati, napitati, pitati, debeliti; *v. n.*, *(waidm.)* žreti.
Kropfente, die, (Anas bosohas), Stockente, divja velika raca.
Kröpfer, der, pitavec; s. a. **Kropftaube**.
Kröpferin, die, pitavka.
Kropffelge, die, in den Mühlen, osrednji krog.
Kropfgans, die, (Pelecanus onocrotalus), nach dem *Böhm.* nesit, nenasit, *russ.* baba, veliki pelikan.
Kropfgerste, die, glnhi ječmen.
Kropfig, *adj.*, am Halse, gušav, brahorast,

hehlav *(Gutsm.)*, *böhm.* n. *poln.* volaty; kropfiges, kröpfiges Holz, krivenčasto, pri-lično drevje.

Kropfflette, ſ. Klette.

Kropfloch, das, luknja za kljuko.

Kropfmittel, das, pomoček ali lek zoper (za) gušo.

Kropfnatter, die, gušava kača.

Kropfſchaufel, die, lopata (na kolesu).

Kropftaube, die, (columba gutturosa). gu-šav golob, ſ. **Kröpfer**, *poln.* gardlacz (gerlač).

Kröpfung, die, pitanje, pregib.

Kropfvogel, der, ſ. **Kropfgans**, **Rohr-dommel**.

Kropfwurz, ſ. **Braunwurz**.

Kröſchen, *v. n.*, overčati; *v. a.*, overeti, pražiti; ſ. a. **Kreiſchen**.

Kröſe, ſ. **Gergel**, **Kimme**.

Kröſel, ſ. **Flügeeiſen**.

Kröſen, ſ. **Gergeln**.

Kröſus, der, Krez, bogatin.

Kröte, die, (Rana bufo), krohovnica *(V.)*, krastavica, krastača, krapavica *(M.)*, skru-nača(?), šiljman (am Karſt), krota*, *böhm.* n. *poln.* ropucha; Kreuzkröte, smerdljiva krastača, šatornica; Braunkröte, Waſſerkröte, velika, rujava krastača; veränderliche Kröte, zelena krastača; Feuerkröte, morič; *fig.* žaba; eine böſe Kröte, huda žaba.

Kröte, die, eine Krankheit des Rindes, unter der das gemeine Volk allerhand Unſinniges ſich denkt, žabica, žaba.

Krötenauge, ſ. **Vergißmeinnicht**.

Krötenbinſe, die, (Juncus bufonius), žabji loč.

Krötenblatt, ſ. **Waſſerampfer**.

Krötenbill, ſ. **Hundscamille**.

Krötendiſtel, smerdela, divji oreh, ſ. **Wie-ſenraute**.

Krötenflachs, ſ. **Flachskraut**.

Krötengras, ſ. **Krötenbinſe**.

Krötenhei, ſ. **Meerengel**.

Krötenkäfer, ſ. **Goldkäfer**.

Krötenkraut, ſ. **Lungenkraut**.

Krötenmaul, das, *fig.* das Pferd hat ein Krö-tenmaul, konj je belo marogastiga gobca.

Krötenmelde, ſ. **Stechapfel**.

Krötenmünze, ſ. **Bachmünze**.

Krötenneſſel, ſ. **Waldneſſel**.

Krötenſtein, der, žabji kamen.

Krötenſtuhl, der, žabja goba.

Krötenteich, der, žabja luža.

Krücke, die, Ofenkrücke, greblja, krevlja; Krückchen, krevljica, grebljica; der Stock mit einer Gabel für lahme Perſonen, in J. Kr. u. im *Böhm.* bérla, ſonſt bérgla, bei *M.* opirnica; Krückchen, bérlica, bérglica; an Krücken gehen, o bérglah hoditi; einem auf die Krücken helfen, slabo ozdraviti koga; slaba pomoč.

Krückelſter, die, rujavi srakoper, ſ. **Dorn-dreher**.

Krücken, *v. n.*, o bérgli hoditi; *v. a.*, s krevljo ali grebljo potegniti, izkopati, iz-dergniti iz —; s krevljo derzati; einen Fluß krücken, otrebiti, trebiti.

Krückenblatt, das, grebeljni plošec.

Krückenförmig, *adj.*, krevljast, bérglast.

Krückenkreuz, das, križ s kljukami.

Krückenſtock, der, bérla, bérgla; kljukasta palica.

Krüden, ſ. **Hahnenkamm**.

Krug, der, verč, in St. ročka; Krüglein, Krügelchen, verčič, verčik; Schenke, keročma; der Krug geht ſo lange zum Brunnen, bis er bricht, vsaka reč le nekaj časa (en ča-sek) terpi; nach dem *Böhm.* u. *Poln.* verč nosi vodo, da so mu uho odbije.

Krüger, ſ. **Wirth**.

Krügerin, ſ. **Wirthin**.

Krugfeile, die, kositrarska pilica.

Krugfiedler, der, godež, škripač (kerčmarski).

Krugförmig, *adj.*, verčast.

Kruggerechtigkeit, die, kerčmarska pra-vica.

Krugwirthſchaft, die, kerčmarstvo.

Kruke, ſ. **Krug**; **Dohle**.

Krulle, die, kušter.

Krullen, *v. a.*, kuštrati.

Krüllen, ſich, *v. r.*, von Erbſen u. dgl. iz-prezati se, prezati se.

Krullfarn, ſ. **Frauenhaar**.

Krullquappe, ſ. **Meerquappe**.

Krullweizen, ſ. **Spelt**.

Krullwolle, die, naj boljši danska volna.

Krümchen, das, mervica, drobtinica; du ſollſt nicht ein Krümchen bekommen, le mer-vica te ne bo doletela.

Krume, die, der weiche Theil des Brotes, ser-dica, sredica, (bei *M.* meča?); zerbröckelte, kleine Theile davon, auch allg. drobtina, merva, *poln.* kruszyoa; — rahla perst.

Krümel, ſ. **Krümchen**.

Krümelig, *adj.*, kar se rado mervi, drobi.

Krümeln, *v. a.*, razdrobiti drobiti, razmer-viti, merviti; *v. n.*, razdrobiti, drobiti se, merviti se.

Krümelſauer, das, kvas, drožjice v drob-tioah.

Krumen, *v. a.*, drobiti, merviti, ſ. **Krü-meln**; *v. n.*, peresca poganjati (od setve).

Krumm, *adj.*, nicht gerad, kriv, neraven; eine krumme Linie, kriva poteza ali čerta; gekrümmt, skrivljen, skljućen; lahm, kru-ljev, hrom, šantov; krumme Füße, švedra-ste, krevljaste noge; ſ. a. **Eingebogen**; ein krummer Baum, krivenča, krivina; krumm gehen, prihuljen, skrivljen biti; krumm lie-gen, *fig.* stradati; Einen krumm und lahm ſchlagen, hudo naklestiti koga; krumme Sprünge machen, ukaniti koga; krumm her-umkommen, ne odkrito povedati, po ovin-kih; krumme Finger machen, zmikati; krumme Wege, krive, napčne poti, zvijače; krumm gerade ſein laſſen, ſ. Fünfe gerade ſein laſſen); krumm ſchließen Jemanden, križem okleniti, kolenčati; krumm werden, skriviti se, vom Brett, zviti se; krumm biegen, za-kriviti, skriviti, skrivljati, kriviti.

Krumm- in Zſtzgn. krivi, krivo.

Krummbein, das, kriva kost; ſ. a. **Krumm-fuß**.

Krummbeinig, *adj.*, krivonog, švedrast, slokonog, nach *M.* a. plantav.

Krummbuckel, der, gerba; gerbec, gerbež, den Krummbuckel machen, priklanjati in pri-lizovati se.

Krummdarm, der, (ileum), sukano tanko čevo.

Krummdrollig, *adj.*, krivodrčast.

Krümme, die, krivost, krivota, krivina, sloč, sločina; an dem Pflughalſe, krena *(V.)*; ſ. a. **Krümmung**; **Umweg**; **Bürgel** *(waidm.)*

Krummeiſen, das, krivi rezivnik, kriveo.

Krümmen, *v. a.*, krumm machen, skriviti, zakriviti, ukriviti, kriviti; ein wenig krüm-men, nakriviti, nakrivljati; einen Aſt krüm-men, zviti, zaviti, pregniti, pregibati, na-gniti, nagibati; den Rücken krümmen, prihu-liti se, skljućiti se, das Recht krümmen, ſ. **Verdrehen**; es wird dir kein Haar ge-krümmt werden, ſ. **Haar**; *v. r.*, skriviti, kriviti se, zviti, zvijati se, viti se (z. B. vom Brett), zaviti, zavijati se; hier krümmt ſich der Weg, tukej se cesta zavija; der Rücken krümmt ſich im Alter, v starih le-tih se herbet začenja kriviti, ključiti, ger-biti, na kup lesti; vom Fluße, viti se, vi-jugati se, kriviti se.

Krümmer, der, zvijavec, kriviveo; Krüm-mer des Bogens, ſ. **Bogenſchütz**.

Krummfuß, der, šveder, švedrin, krivonožec.

Krummfüßig, *adj.*, ſ. **Krummbeinig**.

Krummgefäß, das, trebuhata posoda, vam-pasta posoda.

Krummgehörnt, *adj.*, krivorog.

Krummgeklaut, *adj.*, krivih parkljev.

Krummgeſchnäbelt, *adj.*, krivokljun.

Krummhals, der, krivi vrat, krivovrati človek.

Krummhaue, die, ladijarska tesla.

Krummholz, das, krummgewachſenes oder ge-bogenes, krivina, oretje, zaperek, *(V.)* ſ. a. **Knieholz**.

Krummholzbaum, der, **Krummholzkiefer**, die, (Pinus montana), gorska smreka; gor-ski bor, nach *V.* ruša.

Krummholzöl, das, smrekovo olje.

Krummhorn, das, krivi rog; krivoroga žival; krivorožnik, krivorožnica.

Krummhörnig, *adj.*, krivorog, krivorožen.

Krummkopf, ſ. **Ramskopf**.

Krummlinie, die, neki karp.

Krummlinig, *adj.*, kriv, v krivi potezi ali čerti.

Krummnaſe, die, krivi, kljukasti nos; eine Perſon, krivonos(ec), kljukonos(ec).

Krummnäſig, *adj.*, krivonos(en), kljuko-nos(en).

Krummmeſſer, das, krivec, nach *V.* zdu-ber n. sloki rezivnik.

Krummrippe, die, krivo rebro.

Krummſ, ſ. **Krummeiſen**.

Krummſchenkelig, *adj.*, krivih stegen.

Krummſchnabel, der, krivi kljun; ſ. a. **Kreuzſchnabel**; **Brachſchnepfe**.

Krummſchnäbelig, *adj.*, krivokljun, kri-vokljunast.

Krummſprung, ſ. **Courbette**.

Krummſtab, der, **Krummſtock**, der, škofja, pastirska palica, kljukasta palica; nach *M.* kravola; unter dem Krummſtabe iſt gut woh-nen, pod škofjo, duhovno gosposko je do-bro biti.

Krummſtabsleben, das, samostanski fevdt.

Krummſtirnig, *adj.*, krivočelen.

Krummſtroh, das, slama (škopi nasproti.).

Krümmung, die, ſ. **Krümme**; krivina; ei-nes Flußes, zavoj, zavinek.

Krummwirbel, der, kriva vertavka.

Krummzange, die, krive klošče, klešče.

Krummzirkel, der, krivenčasto šestilo.

Krümpfen, ſ. **Krimpen**.

Krumpen, ſ. **Krimpen**.

Krunitz, ſ. **Kreuzſchnabel**.

Krünkel, ſ. **Knuzel**.

Krünkeln, ſ. **Knittern**.

Krüppel, der, lahm, kruljevec, sključnoc, hromasti človek; mit verunſtalteten Gliedern, šamer; čamer, überhaupt unbrauchbar, po-kveka, pohabljenec, nach *V.* zverižen, izple-čenec, nach *M.* štero (?), bei *Gutsm.* trupič, *russ.* kaloka, *böhm.* mrzak; von Bäumen, krivenča.

Krüppelbaum, der, krivenčasto drevo.

Krüppelbuſch, der, nizki germ.

Krüppelei, die, pečkanje s kako zamotano rečjo.

Krüppelhaft, *adj.*, kruljev, hromast, po-kvečen, pohabljen, polomljen, skljućen in skerčen.

Krüppelhaftigkeit, die, hromota, pohab-ljenost.

Krüppelig, *adj.*, ſ. **Krüppelhaft**, nach *V.* zverižen, kretast.

Krüppeln, *v. a.*, pokvečiti, ohromiti, hra-miti, pohabiti, habiti, pokvariti, kvariti, kaziti.

Krüppkraus, *adj.*, krüppkrauſes Eiſen, že-lezne palice, štirivoglate, pol paloa ši-roke.

Kruſe, ſ. **Krauſe**, **Krug**.

Kruſpel, ſ. **Knorpel**.

Kruspig, ſ. **Kraus**.

Kruſtchen, das, skorjica.

Kruſte, die, vom Brod, skorja; (*serb.*, *böhm.* u. *russ.* kora); Kruſte der Erde, skorja, skerlup; ſ. a. **Rinde**; mit einer Kruſte überzogen werden, oskorjati se; eines Geſchwüres, krasta, krasta.

Kruſtenſtein, der, oskorjava.

Kruſtig, *adj.*, skorjav, skorjat, skorjast.

Krütze, die, *(mont.)*, ſ. **Krücke**.

Krypto- in Zſtzgn. skrivni.

Kryptogam, das, skrivnosplodnica; brez-cvetka.

Kryptogamie, die, skrivnosplodstvo, brez-cvetje.

Kryptogamiſch, *adj.*, skrivnoploden; brez-cveten.

Kryptographie, skrivnopisje; s. a. **Geheimschreiberei.**
Krystall, der, kristal, nach *V.* ledec, *altsl.* golot-i (auch bei *Gutsm.*); *böhm.* klat-i; derstan, derstel *(Zal.)* s. a. **Bergkrystall**; **Krystallglas.**
Krystallachat, der, kristalni ahat.
Krystallapfel, s. **Adlerstein.**
Krystallbar, s. **Kristallisirbar.**
Krystallbeschreibung, die, kristalopisje.
Krystallborn, der, bistri studenec.
Krystalldruse, die, etwa vledenčad.
Krystallen, *adj.*, kristalov, kristalen; iz kristalniga stekla.
Krystallen, s. **Krystallisiren.**
Krystallfeuchtigkeit, s. **Krystallkörper.**
Krystallfluß, der, barvani kristal.
Krystallförmig, s. **Krystallinisch.**
Krystallglas, das, kristalasto steklo, prečisto steklo.
Krystallhell, *adj.*, čist, kakor kristal, kristalast.
Krystallinisch, Krystallisch, *adj.*, kristalast, vledenčast, goloten.
Krystallkörper, der, im Auge, kristalna voda.
Krystalllinse, die, kristalna leča; zenica.
Kristallisation, die, Eiswerden, goloteoje, kristaliziranje.
Kristallisirbar, *adj.*, golotljiv.
Krystallisiren, *v. a.* u. *r.*, golotiti (se), kristalizirati (se), nach *V.* ledeneti, sol ledeni; nach *Vert.* vledeniti se.
Krystallspiegel, der, zercalo iz kristalniga stekla.
Krystallstaar, der, d. i. der graue Staar, cink v očesu, siva slepota.
Krystallwaare, die, kristalnina, kristalna roba, kristali.
Krystallwasser, das, prečista, kristalasta voda.
Kube, die, nach *V.* rema (bei den Tuchmachern).
Kubeben, s. **Schwanzpfeffer, Schwindelkörner.**
Kubel, die, Kinnbacken eines Schweines, svinjska čeljost.
Kübel, der, bedenj, kabel, kibla, deža, nach *M.* tunja, bei *Gutsm.* vedrica, lestvič; **Kübel** und Seil fahren lassen, *(mónt.)*, rudnik opostiti; ein **Kübel** Suppe, velika skleda; s. a. **Melkkübel.**
Kübelchen, das, kabliô.
Kübelharz, das, kuhana smola.
Kubik- in Zssgn. kubični (auch in andern slav. M.), *böhm.* a. kostkovy, *poln.* sześćienny von sześćian, Kubus, u. kostkowy.
Kubikfuß, der, kubični čevelj.
Kubikinhalt, der, kubično deržanje.
Kubikklafter, die, kubični seženj.
Kubiklinie, die, kubična linija.
Kubikwurzel, die, kubični koren, *poln.* kubiczny pierwiastek.
Kubikzahl, die, kubično število.
Kubikzoll, der, kubični palec.
Kubisch, *adj.*, kubičen, v kostko.
Kübler, der, škafar, kablar, bednjar.
Kubus, s. **Würfel.**
Küche, die, kuhinja, *russ.* u. *poln.* kuhnja; Küchlein, kuhinjica; Speise, jedilo, jed, kuhanje; eine kalte Küche, merzla jed; lateinische Küche, lekarnica; die Braten laufen ihm in die Küche, pečenje dobiva zastonj; sie ist durch die Küche gelaufen, nekaj maliga zna kuhati; die Küche verstehen, znati kuhati; die Küche bestellen, beforgen, jed naročiti; die fürstliche Küche, kneški kuharji.
Kuchelspeise, die, kuha.
Kuchen, der, pečeno testo, kolač, pogača, auch krovajec (*russ.* Gugelhupf), gobana, gubanica, oder gibanica, potica, (povitica); Kuchen unter der Gluth gebacken, pinica, podpepelnik, opresnik; Hochzeitkuchen, nach *V.* presnec; Kuchen in den Bienenstöcken, sat, satje; rudne grude shlajene v topilnicah.
Küchen- in Zssgn. kuhiojski.
Küchenamt, das, kuhinjska služba.
Küchenarbeit, die, kuhinjsko delo.
Küchenausdruck, s. **Küchenlatein.**
Kuchenbäcker, der, pogačar, potičar, kolačar, gibaničar.
Kuchenbäckerei, die, pogačarstvo.
Kuchenbäckerin, die, pogačarica, potičarica, kolačarica.
Küchenbediente, der, kuhinjski strže.
Kuchenbrett, das, ploh ali deska za pogače.
Küchenbrett, das, policа (za kuhinjsko pripravo).
Kucheneisen, das, model* za kolače.
Küchenfeist, *adj.*, dopitan.
Küchenfenster, der, pečuhnjica.
Küchenfeuer, das, ogenj na ognjišči, ognjiši.
Kuchenform, s. **Kucheneisen.**
Kuchenförmig, *adj.*, kolačast, potičast.
Küchengarten, der, vert za zelenje in kuho, kuhinjski vert, auch vert schlechtw.
Küchengeräth, das, **Küchengeräthschaft**, die, kuhinjska priprava, kuhinjsko orodje.
Küchengeschirr, das, kuhiojska posoda, *coll.* kuhinjsko posndje.
Küchengewächs, das, povortje, povertnina, zelenje, zelenjava, sočivje in kuha.
Küchenhaber, der, brisa, brisavnica, brislja, cunja, pečuhnja *(M.)*.
Küchenhandtuch, das, kuhinjska brislja, brisalo, brisavka, brisulja, s. a. **Handtuch.**
Küchenherd, der, ognjišče, ognjiše v kuhinji.
Küchenjunge, der, kuhiojski streže, koharče.
Küchenkraut, das, zelenina, kuhinjsko zelišče, zeliše.
Küchenlatein, das, slaba, gerda, popačena latinščina, latinšina; ein **Küchenlatein** reden, latinsko hrustati.
Küchenleben, das, *fig.* **Küchenleben** haben, nevarno zboleti.
Küchenlicht, das, kuhinjska, merlava luč.
Küchenlöffel, der, s. **Kochlöffel.**
Küchenmagd, die, kuhinjska, auch kuhinjska dekla.

Küchenmäßig, *adj.*, kuhinjsk, kuharsk; küchenmäßiges Latein, s. **Küchenlatein.**
Küchenmeister, der, veliki kuhar, nadkuhar †.
Küchenmesser, das, kuhinjski nož.
Küchenobst, das, kuhinjsko, slabeje sadje.
Küchenpflanze, die, s. **Küchengewächs.**
Küchenrad, das, kuhinjsko kolesce.
Küchenrechnung, die, kuhiojsko rajtanje, kuhinjska številba ali rajtenga.
Küchensalz, das, s. **Kochsalz.**
Küchenschabe, die, šurek.
Küchenschaf, das, ovca za klanje.
Küchenschelle, die, (Anemone pratensis), velikonočnica, *russ.* vetrenica.
Küchenschieber, der, vsajalo, lopar, lopata
Küchenschrank, der, kuhinjska omara.
Küchenschreiber, der, kuhiojski pisar.
Küchenschürze, die, kuhinjski pripas.
Küchenschwalbe, die, Rauchschwalbe, (Hirundo rustica), černa lastovica.
Küchenschwamm, der, goba za jed.
Küchensieb, das, cedilo, cedilce.
Küchensprache, die, pokvarjena govorica, s. **Küchenlatein.**
Küchenspritze, die, kuhinjska brizglica.
Küchenstück, das, malarija od kuhinjskih reči.
Küchenteig, der, testo za pogače ali kolače (in ne za kruh).
Küchentisch, der, kuhinjska miza.
Küchentuch, das, s. **Küchenhandtuch.**
Küchenwagen, der, voz s kuhinjsko pripravo.
Küchenzettel, der, zapis jedil, s. **Speisezettel.**
Küchenzeug, das, kuhinjska pertenica, kuhinjsko perilo, kuhinjstvina.
Küchenzucker, der, cukor za kuhinjsko rabo.
Küchlein, das, s. **Küche, Kuchen**; ein ausgebrochenes Junge des Hühnergeschlechtes, männlich piščančck, pišanček, pišček, pišek, pišče, pišo; weibl. pišćika, pišika, čibica, (*russ.* cyplenok); *pl.* pišćeta, pišeta.
Kuckuck, der, s. **Guckuck.**
Kuckucksamme, die, s. **Grasmücke.**
Kuckuckskohl, s. **Buchampfer.**
Kuder, der, divji maček; Steinmarder, kuna hišna.
Kudern, *v. n.*, čivkati; der Birkhahn kudert, škarjevec čivka.
Kufe, die, an den Schlitten, die vorn aufwärts gekrümmten Hölzer, krivina, nach *V.* smuka u. saninec (auch Schlittenbahn), *russ.* poloz (plaz); ein oben offenes, unten breites Gefäß, brenta, čeber; s. a. **Bottich.**
Kufenbier, s. **Lagerbier.**
Küfer, der, Großbinder, sodar.
Küferhandwerk, das, sodarija.
Kuffer, s. **Koffer.**
Kugel, die, kugla*, (*poln.* u. *böhm.* kula, kulka), etwa obla, oblica, (zunächst von Rüben und Erdäpfeln), *altsl.* oblo, (obl', rund); krogla†, kroglica†; s. a. **Ball**; Kugeln wechseln, (mit Pistolen duelliren), streljati se; in der Anatomie, das Haupt des Arm- und Schenkelbeines, jabelko; Flintenkugel, etwa svinčenka, im *Serb.* zerno; zwischen Kugel und Kegel kommen, v veliko zadrego priti, med kladvo in nakovalo; sich eine Kugel vor den Kopf geben, durch den Kopf jagen, ustreliti se.
Kugel-, in Zssgn., für Kugeln anwendbar, za oble, kugle; fugelförmig, obli.
Kugelarmbrust, die, samostrel za kugle*.
Kugelbahn, die, s. **Kegelbahn.**
Kugelband, s. **Kapselband.**
Kugelblume, die, (globularia), mračnice.
Kugelbüchse, die, risanica (za cele kugle ali zerna).
Kügelchen, das, obliôica; ein Kügelchen Trig, svalck.
Kugelerz, das, sreberna ruda v oblicah.
Kugelfang, der, lovljenje žoge.
Kugelfest, *adj.*, terden, da ga kugla ne predere.
Kugelflasche, die, okroglotrebušna sklenica.
Kugelform, die, kalup ali model* za kugle, okroglina, oblica.
Kugelförmig, *adj.*, obel, kuglast, kugličast, krogel, okrogel, kroglast.
Kugelfutter, das, **Kugelpflaster**, podloga.
Kugelgerade, *adj.*, nach *V.* ravniga svinca.
Kugelgestalt, s. **Kugelform.**
Kugelgewölbe, s. **Kuppel.**
Kugelgießer, der, kuglar*, kroglolivec†.
Kugelgleich, s. **Kugelgerade.**
Kugelhippe, die, nach *V.* gomula in Z. Kr.
Kugelicht, Kugelig, *adj.*, obel, okrogliôast, obličast.
Kugellarte, s. **Planiglobium.**
Kugellasten, der, kugelnik, skrinja za kugle ali oble.
Kugelkreuz, das, križ z oblicami.
Kugellack, der, okrogla, žogasta kreda.
Kugellehr, das, oblomer†, merilo za oble ali kugle, kaliber*.
Kugelmaß, Kugelprobe, s. **Kugellehr.**
Kugellos, es ziehen, s. **Ballotiren.**
Kugelloſung, s. **Ballotage.**
Kugeln, *v. n.*, točiti se, takati se, takljati se, kroglati, v krogle teči, valiti se; s. a. **Ballotiren**; *v. a.*, einen Stein kugeln, zatočiti, potočiti, točiti, zavaliti, valiti, valuckati, obliti kaj, oble delati; *v. r.*, valuckati se, prekucovati se (n. p. od otrok na trati).
Kugelpflaster, s. **Kugelfutter.**
Kugelplan, der, plana trata, pripravna za metanje žoge, oble.
Kugelraunnkel, s. **Dotterblume.**
Kugelregen, der, toča samih kugel, množina izstreljenih kugel, ki so vsujejo kam.
Kugelring, der, gladki perstan.
Kugelrund, *adj.*, obel, okrogel kakor kugla ali obla; das Glück ist kugelrund, sreča je opotočna.
Kugelsaat, s. **Kugelregen.**
Kugelschnecke, die, mehurjasti polž.

Kugelschnitt, der, presek. prerez oble.
Kugelschwamm, s. Bofist.
Kugelspinne, f. Krenzspinne.
Kugelstein, der, oblàk (in Innerkrain).
Kugelthier, das, nach dem *Russ.* obličasta krožila.
Kugelung, f. Ballotage.
Kugelwagen, der, voz s kuglami.
Kugelwahl, f. Ballotage.
Kugelwinkel, der, nach *V.* okroglati vogel, oblični vogel.
Kugelwurm, f. Kugelthier.
Kugelzange, die, Kugelzieher, der, maček, nach *V.* brišar (?), (nach *Alič*) brižel (?).
Kugelzirkel, f. Kugelschnitt.
Kuh, die, krava, *dim.* Kühchen, kravica; Kühe halten, krave imeti, rediti; im Oesterr. auch krave pasti; eine elende Kuh, kravišče, kravše, gavra; eine ungeschickte störrische Kuh, šavra; die Kuh kalbet, krava teli, se je otelila, auch (jedoch unricht.) obravila, ima tele, je storila; eine Kuh, die eben gekalbt, mladovna krava; eine milchende Kuh, molzna, dojna krava, krava mlekarica; eine Kuh, die zu früh kalbet, (krava) prezgodnjica; eine Kuh, die zum ersten Male gekalbet hat, pervesnica, oder pervosenca, (vergl. **senki**, *pl.* nach *Gutsm.* Nachgeburt); eine junge Kuh, telica, junica, čuha; eine dreijährige, noch gelte Kuh, prehodina (O. Kr.; hingegen wird prehoditi, krava je prehodila, nach *Ravn.* von der Fehlgeburt gebraucht); wie die Kuh gefüttert wird, so milcht sie, krava pri gobci molze; eine trächtige Kuh, breja krava, (nach *Gutsm.* a. vimleča krava), *russ.* stelnaja korova; die blinde Kuh (ein Spiel), slepa miš; f. Blind; eine rauchgraue, schwarzgelbe Kuh, dima, dimša, dimka, dimara; schwarze Kuh, mavra, čada; weiße Kuh, bela, belka, belša; fahle Kuh, plavka; erdbeerröthliche, jagoda; weißgestreifte; breza; rothe, rudečka; rehfarbene, serna; hirschfarbene, košuta, jelenka; mit einer Blässe an der Stirn gezeichnete, liska, zvezda, lisasta krava; gelbliche, rumena, rumenka; braune, rujavka; mit zurückgebogenen Hörnern, hila; hellrothe, pirha, pirša; graue, sivka; gefleckte, prega, progasta krava; mit vorwärtsgebogenen Hörnern, und daher stößig, kapasta krava; großhörnige, rožka und roga; die Kuh mit dem Kalbe nehmen, f. Kalb; er sieht es an, wie die Kuh das neue Thor, gleda, kakor telo v nove vrata, kakor zabodeu vul, (z neumnim čudenjem); *waidm.* vreča, v ktero lovec zleze, ko jerebice lovi.
Kuh-, in Zsstgn., kravji.
Kuhauge, das, kravje oko, debelo oko; s. a. Feldkamille.
Kuhbauch, f. Hangebauch.
Kuhbaum, der, mlečno drevo (amerikansko).
Kuhblattern, *pl.*, koze, vimenice; die Kuhblattern impfen, koze staviti, cepiti.
Kuhblume, f. Löwenzahn, Dotterblume.
Kuhbutter, die, maslo iz kravjiga mleka.
Kuhdarm, der, kravje čevo.
Kuhdill, f. Hundskamille.
Kuheuter, das, kravje vime; *fig.* veliki seski.
Kuhfladen, der, kravjek, (*böhm.* u. *poln.* kravinec).
Kuhfleisch, das, kravje meso.
Kuhfuß, der, *fig.*, f. Brecheisen.
Kuhglocke, die, kravji zvonec, klepka, klepača, burovž (?).
Kuhhaar, das, kravja dlaka, arovica (?).
Kuhhäckig, f. Kuhhäßig.
Kuhhammer, der, kamba, s ktero je krava privezana k jaslim.
Kuhhaut, die, kravja koža, kravina; das läßt sich auf keine Kuhhaut schreiben, od tega bi bilo sila mnogo govoriti.
Kuhhäßig, *adj.*, von Pferden, po kravje, kakor krava stati.
Kuhhexe, die, nach *M.* kravnjača, kravja copernica (po ljudski vraži).
Kuhhirt, **Kühhirt**, der, kravji pastir, kravar.
Kuhhirtin, die, kravja pastirica, pastarica, kravarica.
Kuhhorn, das, kravji rog.
Kuhkalb, das, telica, teličica, čuhica, junica.
Kuhkamm, der, neka rudarska sekira.
Kuhkäse, die, kravji sir, sir iz kravjiga mleka.
Kuhkette, die, nach *V.* kocna, in U. Kr. rožljanoc, kravji lanec.
Kuhkraut, das, f. Bingelkraut.
Kühl, *adj.*, hladen, nach *M.* a. hladek; eine angenehm kühle Luft, lep hlad, hladek; kühles Wetter, hladno; ein kühler Trunk, hladivno pitje; im Kühlen sitzen, v hladu, na hladnem sedoti, hladiti se; kühl werden lassen, pohladiti, ohladiti kaj, pustiti, da se ohladi; eine kühle Ausrede, prazen izgovor; kühl werden, ohladiti se, pohladiti se.
Kühl-, in Zsstgn. für kühlend, hladivni.
Kuhlager, das, stan, staja za krave na polji.
Kühlbecken, das, hladivnica.
Kühlbottich, der, Kühldöse, die, hladivnica, hladivni čeber.
Kuhle, die, jarek.
Kühle, die, Eigenschaft, hladnost; Kühlung, hlad, hlaja, pohladeo, hladilo, ohladica; die Kühle des Blutes, hladnokervnost; mit Kühle überlegen, mirno, hladno, brez strasti kaj preudarjati; in der Schiff., auch Kühlte, veter, sapa; s. a. Kühlbottich.
Kuhleder, das, kravje usnje, kravina.
Kühleimer, f. Kühlwanne.
Kühlen, *v. a.*, kühl machen, ohladiti, razhladiti, shladiti, hladiti, ohlajati, razhlajati; durchkühlen, prehladiti, prehlajati; ein wenig kühlen, pohladiti; seinen Grimm, sein Müthchen an Jemanden kühlen, znositi se nad kom, jezo stresti, stresati nad kom, maščevati se, maševati se; die Töpfe und drgl. gebrannte Dinge kühlen, hladiti, nach *V.* kaliti (mehr vom Eisen gebr.); das Getreide kühlen, žito presuti, presipati; *v. n.* u. *r.*, ohladiti se, shladiti se; das Wetter kühlt sich, hladno prihaja; kühl sein, hladen biti.

Kühlend, *adj.*, hladiven, hladeč, hladijoč.
Kühlfaß, das, bei den Branntweinbrennern, žganjarski škaf, hladivnik; s. a. Kühlbottich.
Kühlgeld, das, presipnina.
Kühlhafen, der, hladivni loneo.
Kühlig, *adj.*, hladen, hladiven; hladljiv.
Kühling, der, neka versta karpov.
Kühlkugel, die, hladivna oblica (pri nekdanjih Rimljankah).
Kühlmittel, das, hladilo.
Kühlofen, der, (peč) hladivnica.
Kühlpfanne, die, ponev hladivnica.
Kühlpflaster, das, hladivni obliž ali flašter.
Kühlsalbe, die, hladivna maža.
Kühlschlange, die, hladivna cev.
Kühlstock, f. Kühlbottich.
Kühltrog, der, hladivnik.
Kühlung, die, hlaja, hlajenje; Kühlung bringen, hladiti, hladna sapica.
Kühlwanne, die, kad hladivnica, hladivna kad.
Kühlwisch, der, kropilo, slamnato kropilo.
Kuhmagd, die, dekla kravarica.
Kuhmaul, das, kravji gobec; s. a. Krüppelbusch.
Kuhmilbe, die, klop, klešč, losk, lošček.
Kuhmilch, die, kravje mleko.
Kuhmolken, *pl.*, siratka (oder sirotka).
Kühn, *adj.*, derzen, serčen, prezaupen, nestrašljiv, in and. slav. M. smel, *serb.* a. derzovit; eine kühne That, prederzno djanje, početje; entschuldigen Sie, daß ich so kühn bin, Sie anzureden, ne zamerite, da (se) derznem ogovoriti vas; ein kühner Mensch, prederznež; weibl. prederznica.
Kühne, die, f. Kühnheit.
Kühnheit, die, derznost, serčnost, prezaupnost, nestrašljivost, in and. slav. M. smelost, otvažnost; welche Kühnheit! kaka prederznost, prederzno djanje.
Kühnlich, *adv.*, derzno, prederzno; ich darf es kühnlich behaupten, pač smem reči.
Kühnling, der, prederznež.
Kühnmuth, der, derznost (velika).
Kühnmüthig, f. Kühn.
Kuhpacht, die, zakup ali štant krav.
Kuhpastinak, f. Bärenklau.
Kuhpeterlein, f. Kalbertropf.
Kuhpilz, der, (Boletus bovinus), golobica.
Kuhpocken, *pl.*, f. Kuhblattern.
Kuhpockenarzt, f. Impfarzt.
Kuhpockenimpfung, die, stavljenje koz, cepljenje.
Kuhreigen, der, kravarski ples.
Kuhriem, der, neka železna ruda.
Kuhsauger, der, f. Nachtschwalbe.
Kuhschelle, die, f. Kuhglocke.
Kühschicht, die, *(mont.)*, dvanajst ur dela.
Kuhschmergel, f. Dotterblume.
Kuhschwanz, der, kravji rep.
Kuhstall, der, kravji hlev, auch hlev schlechtweg, kravnjak.
Kuhstein, der, luknjasti kresivni kamen ali kremen.
Kühunter, der, hlad ali senca (na paši, kamor se krave zganjajo ob hudi vročini).
Kuhweide, die, pašnik za krave.
Kuhweizen, der, (Mel ampyrum), černivec, *poln.* kravja rež, auch zvonce gajev.
Kuhwurzel, f. Bingelkraut.
Kuhzehnt, der, kravja desetina.
Kukummer, die, kumara.
Kukuruz, der, turšica, debelača, koruza.
Kukuruzbehälter, der, koruznjak.
Kukuruzstroh, das, sirka, sirče, turškovina.
Kulmination, u. s. f. f. s. Culmination.
Kulpe, die, tumpa, top, konec.
Kultiviren, f. Cultiviren.
Kultur, die, f. Cultur.
Kumme, f. Vertiefung, Rumpf.
Kümmel, der, (Cuminum), kum, kumin, kmin (auch *poln.* u. *böhm.*), kimena, kimelj. bei *Gutsm.* čimina, kumina; schwarzer Kümmel, (Nigella sativa), zamorski kumin, kolica.
Kümmelbirn, die, kuminovka.
Kümmelbranntwein, der, kuminovec, čiminovec.
Kümmelbrod, das, kuminov kruh.
Kümmelbrühe, die, juha s kuminam.
Kümmelkäfer, f. Böhrkäfer.
Kümmelkäse, der, kuminov sir.
Kümmeln, *v. n.*, kuminovce piti in žehtati.
Kümmelöl, das, kuminovo olje.
Kümmelpflaster, das, kuminov obliž.
Kümmelstein, der, kuminasta okamenina.
Kümmeltraube, f. Muskateller.
Kümmelwasser, das, kuminova voda, kuminovica, izleček † kuminov.
Kummer, der, Mangel an Nothwendigem, revščina, revšina, reva, potreba, siroščina, sirošina, auch jedinščina, jedinšina; hoher Grad des Grammes, velika skerb, žalost, skomlanje, njedanje; Hunger und Kummer leiden, revo prodajati, revno živeti; jeder hat seinen Kummer, vsak ima svojo težavo, svoj tern, svoj križ; machen Sie sich darüber keinen Kummer, to naj vas prav nič ne skerbi, ne bojte se zavolj tega; *jur.* f. Beschlag, Arrest; auch für Schutthaufen, Schutt, f. diese; in Kummer legen, razdjati, pokončati (mesto); er empfand Kummer darüber, to ga je peklo, grizlo, jedlo.
Kummeranblick, das, žalostni obraz.
Kümmerer, f. Exeeut.
Kummerfrei, *adj.*, f. Kummerlos.
Kummergefühl, das, otožnost.
Kummerhaft, *adj.*, otožin, žalosten.
Kummerkrank, *adj.*, od prevelicih skerbi bolan.
Kümmerlich, *adj.* u. *adv.*, (von Kummer), sirošen, siromašen, roven, potreben, otožin; sich kümmerlich nähren, revno, siromašno živeti, revo prodajati, stradati; sich kümmerlich behelfen, težko shajati; (für Kaum), ko-

maj, težko da —; dies wird kümmerlich geschehen können, težko da bi se to zgodilo.

Kümmerling, s. Gurke.

Kümmerlingskraut, s. Dille.

Kummerlos, *adj.* u. *adv.*, frei vom Kummer, u. auch sorglos, neskerben, brez skerbi, brez težave, lahko.

Kummerlosigkeit, die, brezskerbnost.

Kummermiene, die, žalostni pogled.

Kummern, s. Beschlag (mit Beschlag belegen).

Kümmern, *v. n.*, i. u. *r.*, skerbeti; es kümmert mich, skerbi me; na skerbi mi je; sich kümmern, Gram empfinden, žalostiti se, skomlati, ujedati se; sich kümmern, Sorge empfinden, skerbeti za kaj, poganjati se za kaj; er wird sich noch zu Tode kümmern, skopernel bo še; was kümmert mich das? kaj je meni za to? kaj je meni to mar? er kümmert sich um nichts, nič(esa) mu ni mar, za nič ne mara, za nič se ne meni (zmeni), ne peča, ne zmersi se za; s. a. Angehen; es kümmert sich der Guckuck um ihn, mara zanj kolikor vrana za brodnika.

Kümmerniß, die, s. Kummer.

Kummerschwer, *adj.*, ves v skerbeh.

Kummertag, der, žalostni dan.

Kummervoll, *adj.*, žalosten, reven, poln žalosti, skerbi; ves v skerbeh.

Kummet, das, **Kumt**, ham, nach *M.* homot (*poln.* chomąto, *böhm.* chomaut, jedoch *altsl.* homut), komat; klobasa.

Kummetdecke, die, streha (homotova).

Kummethorn, das, kleštra, *poln.* homotovi rogi.

Kummetkappe, s. Kummetdecke.

Kummetkette, die, homotov lanec.

Kummkarren, der, šajterga*, kinkež.

Kumpan, Kumpe, s. Genoß.

Kumpf, der, in die Welle eingeschnittene Getriebstöcke, nach *V.* navaka (navlaka?); auch Kumpen, eine tiefe Stelle im Fluße, kernica, tomun, globina; ein Napf für Schleifsteine, oselnik, vodir; ein tiefes Gefäß, čaša ali skleda globoka; am Wasserrade, koreo.

Kumst, s. Komst.

Kund, Kundbar, *adj.*, znan, razglašen, očiten; kund thun, machen, na znanje dati, dajati, oznaniti, oznanjati, oznanovati, naznaniti, naznanjati, naznanovati, razznaniti; kund und zu wissen sei hiemit, znano bodi, daje se na znanje; kund, kundbar werden, zveditі se, razglasiti, razglašati, razglasovati se, razsloveti se, razznaniti se; die Sache ist mir nicht kund, to mi ni znano, tega ne vem.

Kundbar, s. Kund.

Kundbarkeit, die, znanost.

Kundbarlich, s. Kund.

Kunde, der, znanec; die, znanka (**Kundin**), bei den Kaufleuten, kupovavec, kupec, jemavec, odjemnik, naročnik; die, kupovavka; jemavka; bei Gastwirthen, pivec; die, pivka, dieser Schuster hat viele Kunden, ta čevljar dela za mnogo ljudi; ich bin sein Kunde, on mi (za me) dela; in Bezug auf einen Kaufmann, jemljem, kupujem od njega.

Kunde, die, Kenntniß, znanje, znanost; Nachricht, poročilo, naznanilo, glas, novica, kaj noviga; er bringt mir Kunde von meinem Sohne, prinese mi kako poročilo, pove mi kaj od mojiga sina; Kunde von etwas haben, vediti od česa; sie suchen, pozvedavati, izvedavati kaj; -kunde, in Zssgn., -znanstvo, z. B. Sternkunde, zvezdoznanstvo.

Kundelos, *adj.*, brez znanja, tuj.

Kunden, *v. n.*, znan biti, slišati se; es kundete schon gestern, daß —, že včeraj je bil glas, se je slišalo, da —; kunden, bei Thieren aus den Zähnen das Alter erkennen, po zobeh spoznavati starost živine.

Künden, s. Verkünden.

Künder, der, s. Verkünder.

Künderin, s. Verkündigerin.

Kundig, *adj.*, zoajoč, vedoč; aller Wege kundig sein, vse poti znati, za vse steze vediti; mehrerer Sprachen kundig, ki zna več jezikov; einer Sache kundig sein, kako reč znati, znajden, zveden, izurjen, izučen biti v čem.

Kundige, der, zvedenec; -kundige, in Zssgn., -znanec (statt znavec), z. B. der Pflanzenkundige, rastlinoznanec.

Kündig, Kündlich, s. Kund; altkündig, od nekdaj znan.

Kündigen, s. Verkünden, Aufkünden.

Kundmachung, die, oznanilo, naznanilo, oglas, razglas; s. a. Bekanntmachung.

Kundmann, s. Kunde.

Kundschaft, die, Bekanntschaft u. s. f., znanje, poznanje, znanost, glas, poročilo; s. a. Kunde, die; im Handel und bei Handwerkern, s. Kunde, der; ein Zeugniß eines Meisters, spričba, spričevalo (mojstersko); in Kundschaft kommen, znanje dobiti pri ljudeh; er verlor seine Kundschaft, ljudje so ga opustili; sich auf Kundschaft legen, Kundschaft einziehen, soznaniti se s čem, soznanovati se s čem, pozvediti, pozvedovati, izzvedavati kaj, popraševati zastran česa; auf Kundschaft ausgehen, ogledovati kaj, (nach dem *Böhm.* u. *Poln.* iti na zvede); auf Kundschaft ausschicken, poslati ogledavat, pozvedavat, (kaj sovražnik počenja); s. a. Recognosciren; Kundschaft von etwas geben, kaj naznaniti, naznanovati, povedati, poročiti, poročati, poročevati kaj.

Kundschaften, *v. a.*, ogledovati, razgledovati, pozvedovati; s. a. Auskundschaften, Recognosciren.

Kundschafter, der, ogledeo, oglednik, pozvedovavec; Spion, ogleduh.

Kundschafterin, die, ogledovavka, pozvedovavka.

Kundschaftsamt, das, s. Auskunftsbureau.

Kundschaftung, die, ogledovanje, pozvedovanje.

Kunft, die, s. Ankunft, Advent.

Kunftfest, s. Adventfest.

Künftig, *adj.*, prihodenj, *russ.* buduščij; künftige Woche, drugi teden; künftige Geschlechter, prihodnji, nastopni rodovi, za nami; das Künftige, s. Künftighin; das künftige Leben, življenje po smerti.

Künftighin, *adv.*, posihmal, odsih dob, (n. *V.* pozdaj), prihodnjič, od zdaj naprej, odslej, v prihodnje; ich werde es künftighin thun, auch, to bom drugo pot storil.

Künftigkeit, die, prihodnjost.

Kunftwoche, s. Adventwoche.

Kunftzeit, s. Adventzeit.

Kunigundkraut, s. Klettenkraut.

Kunkel, die, der Spinnrocken, worauf der Flachs gewickelt wird, koželj, preslica; der gewickelte Flachs, der Rocken, kodelja, vom weißen Flachs, pražnja kodelja; in die Kunkel gehen, na prejo iti, hoditi; *fig.* ženski spol, s. Kunkeladel.

Kunkeladel, der, žlahtnost po preslici, po tenki kervi.

Kunkellehen, der, presličoi, ženski fevd†.

Kunst, die, körperliche Kraft, z. B. seine Kunst an einem Dinge beweisen, svojo moč pokazati, skušati; ein Werk der Kunst, človeško delo (in ne natorno); (ars), *subj.* umetnost, *obj.* umetnija; nach *V.* a. znanje, znamba; *Gutsm.* umetaloost, (viell. besser nach dem *Altsl.* umetelnost); *poln.* umiejętnose, *böhm.* uměni (umenje), umělost, *russ.* hudožestvo, iskusstvo; Fertigkeit, roónost, izurjenost; die Kunst besitzen, znati kaj; mit vieler Kunst, prav umetno, umetalno (*altsl.* umetel'n, intelligens), jako umetno; die schwarze Kunst, s. Schwarzkunst; das ist keine Kunst, to zna vsakdo, tega se ni treba učiti; in Zssgn. als Grundwort wird es im Slov. häufig durch Suffixe ersetzt, z. B. Uhrmacherkunst, urarstvo; Jägerkunst, lovstvo, Gartenkunst, vertnarstvo, umno vertnarjenje; Schreibkunst, pisanje; Mahlerkunst, malarija; die freien Künste, svobodne žlahtne umetnije; die schönen Künste, lepe, veselivne umetnije; Künste und Wissenschaften, umetoosti in znanstva (vede); die Kunst geht nach Brot, umetnost strada, t. j. umetniki stradajo, niso čislani; s. a. Verschlagenheit, Ränke; Heilkunde, zdravilozoanstvo; Heilkunst, ročnost, zvedenost v ozdravljanji.

Kunstadel, der, žlahtnost po umetnii.

Kunstarbeit, die, umetno delo; umetalni (viell. bess. umetelni, u. *Pot.* umetavni) izdelek.

Kunstanlage, s. Anlage.

Kunstarbeiter, der, umetni, umetelni delavec.

Kunstausdruck, der, etwa zaznamka, umetnijska beseda, tehnična beseda; die Bergleute haben eigene Kunstausdrücke, rudarji imajo svojo posebno besede.

Kunstausstellung, die, umetnijska razstava.

Kunstbau, der, umetna sostava.

Kunstbeflissen, *adj.*, kdor se kako umetnijo uči.

Kunstbegeisterung, die, vnetost, gorečnost za umetnost.

Kunstbereitungslehre, s. Technologie.

Kunstberuf, der, nagnjenje, glava, prikladnost za kako umetnost.

Kunstberühmt, *adj.*, v umetnosti slaven.

Kunstbeschreibung, s. Technologie.

Kunstbetriebsam, *adj.*, oberten.

Kunstbetriebsamkeit, die, (Industrie), obertoost, marljivost.

Kunstbild, das, umetna podoba.

Kunstbildung, die, omika, znajdenost v umetnostih.

Kunstblitz, der, narejeni blisk.

Kunstdrechsler, der, umetni, umetaloi strugar.

Kunsteifer, der, gorečnost, vnetje za kako umetoost.

Künsteln, *v. a.*, umovati, umetovati nad čim, preuatanko in marljivo pečkati in izdelovati, pregnano ometovati in modrovati nad čem, prudolgo in marljivo se pečati s kakim delam, umetni čariti; zu gefünstelt, pregnan, presiljen; an einer Uhr so lange künsteln bis sie stehen bleibt, uro tako dolgo popravljati, da ui za nič več; gefünstelte Schönheit, umetno narejena, napravljena lepota.

Kunsterfahren, *adj.*, v kaki umetnii izurjen, zveden, znajden, zvedeneo.

Kunsterfahrenheit, die, zvedenost.

Kunsterfahrung, die, skušoja v kaki umetnii.

Kunsterfinder, der, znajdnik kake umetnosti.

Kunsterfindung, die, znajdba umetnosti; umetna znajdba.

Kunsterzeugniß, das, umetni, umetnijski izdelek.

Kunstfähig, *adj.*, dober, pripraven, prebrisan za kako umetnost.

Kunstfähigkeit, die, pripravnost za kako umetnost.

Kunstfärber, der, umetni barvar.

Kunstfertig, *adj.*, izurjen, ročen v kaki umetnii ali umetnosti.

Kunstfertigkeit, die, ročnost, izurjenost v kaki umetnosti.

Kunstfeuer, das, umetno napravljeni ogenj; s. a. Feuerwerk.

Kunstfleiß, der, obertnost, marljivost v kaki umetnii.

Kunstflnß, der, narejena, ponarejena, umetno napravljena reka.

Kunstfreund, der, prijatel umetnosti; s. a. Dilettant.

Kunstfreundin, die, prijatlica umetnosti.

Kunstgabe, s. Kunstfähigkeit.

Kunstgärtner, der, umetni vertnar.

Kunstgebäude, das, umetno poslopje; poslopje umetnostim namenjeno.

Kunstgebilde, s. Kunstwerk.

Kunstgefäß, s. Vase.

Kunstgefühl, das, čutstvo, duh umetnosti; čutstvo praviga, lepiga, ktero vodi umetnika.

Kunstgehölz, das, narejeni log, gojzd.

Kunstgeheimniß, das, skrivnost kake umetnosti.
Kunstgeist, der, glava za umetnosti; s. a. **Kunstgefühl**.
Kunstgemälde, das, umetni mal.
Kunstgemäß, *adj.*, umeten, po pravilih umetnosti.
Kunstgenoß, der, umetnijski tovariš, tovarš.
Kunstgeräth, das, umetnijska priprava.
Kunstgerecht, s. **Kunstgemäß**.
Kunstgericht, das, umetnijska sodnija.
Kunstgerüst, s. **Maschine**.
Kunstgeschichte, die, zgodovina umetnosti.
Kunstgeschicklich, s. **Kunstfertig**.
Kunstgeschicklichkeit, s. **Kunstfertigkeit**.
Kunstgeschwür, das, narejena, nalašč. nalaš napravljena ngnjida.
Kunstgestalt, s. **Kunstbild**.
Kunstgetriebe, s. **Triebwerk**.
Kunstgewebe, das, umetna tkanina.
Kunstgewerbe, das, umetna obertnija.
Kunstgezeug, s. **Maschine**.
Kunstgezimmert, *adj.*, umetno tesan, vezan.
Kunstgraben, der, narejeni jarek, rov.
Kunstgriff, der, ročnost, zvijača, hitrost, posebno znanjo za kaj potrebno, *russ.* ulovka, uhvatka, *böhm.* obrat; s. a. **Handgriff**, **Vortheil**.
Kunsthalle, die, s. **Museum**.
Kunsthandel, der, tergovina, kupčija z umetnijskimi izdelki ali rečmi.
Kunsthändler, der, kupčevavec z umetnijskimi rečmi, prodajavec umetnih izdelkov.
Kunsthandlung, die, prodajavnica umetnih izdelkov.
Kunsthöhle, die, ponarejena jama ali špilja.
Kunstkammer, die, soba za umetnijske izdelke, soba umetnijskih reči.
Kunstkenner, der, znavec umetnosti, poznavec umetnijskih reči.
Kunstkennerin, die, znavka umetnosti, umetnijskih reči.
Kunstkenntniß, die, poznava umetnijskih reči.
Kunstkniff, s. **Kniff**.
Kunstkreis, der, osežje kake umetnosti.
Kunstlehre, die, nauk od umetnosti, t. a. **Technologie**.
Kunstlehrig, *adj.*, s. **Technologisch**.
Künstler, der, umetnik, umetni delavec, bei *Gutsm.* umetalnik, ein Künstler in Worten, mož. kmenjak v govorjenji; Nebelkünstler, govornik; Meßkünstler, mérjevec u. drgl., *böhm.* umělec.
Künstlerin, die, umetnica, umetalnica.
Künstlerei, die, rtwa umetničarija, s. a. **Künstelei**.
Künstlergrille, die, umetniška muha.
Künstlerisch, *adj.*, umetniśk.
Künstlerleben, das, življenje umetnika.
Künstlerruhm, der, umetnikova slava.
Künstlersinn, s. **Kunstgefühl**.
Künstlerstolz, der, umetniški napuh.
Künstlerverein, der, umetniško društvo, društvo umetnikov.
Kunstlesen, das, umetno branje.
Künstlich, *adj.*, von Kunst zeugend, umeten, umetno izdelan; im Gegensatz zur Natur, narejen, napravljen, pristavljen, podveržen, rokotvorni, naučen; *russ.* poddelnyj, *serb.* pritvoran; künstliche Blumen, narejene cvetke; ein künstlicher Bienenschwarm, roj narejenec; künstliche Zähne, vloženi, narejeni zobje; s. a. **Falsch**; künstliche Entbindung, porod s pomočjo porodničarjevo; durch künstliche Mittel, po zvijačah; künstliche Ausflüchte, zviti, izmišljeni izgovori.
Künstlichkeit, die, umetost; pregnanost, presiljenost.
Kunstliebhaber, — **in**, s. **Kunstfreund** u. s. f.
Kunstlos, *adj.*, priprost, naraven, brez umetnosti, ne narejen, brez umetnijskiga lišpa in pristavka; kunstloses Betragen, priprosto, ponatorno obnašanje.
Kunstmachwerk, das, revni izdelek, ki ima biti kako mojstersko delo.
Kunstmann, s. **Künstler**.
Kunstmäßig, *adv.*, po umetnosti, umno, umetno.
Kunstmensch, der, preolikanec, ki nima nič naturniga na sebi.
Kunstmittel, das, narejeni, umetni pomoček.
Kunstneid, der, zavidnost med umetniki.
Kunstpfeifer, der, mestni godec.
Kunstrecht, s. **Kunstgemäß**.
Kunstrede, die, govor po pravilih umetnosti.
Kunstredner, der, govornik; s. a. **Rhetor**.
Kunstrednerisch, s. **Rhetorisch**.
Kunstreich, das, nsežje, svet umetnosti, umetstvo.
Kunstreich, *adj.*, poln umetnosti; preumeten.
Kunstreise, die, popotovanje zavolj, zastran umetnosti, za boljši izučenje i. t. d.
Kunstreiter, der, umetni jezdec.
Kunstrichter, der, razsodnik, presojevavec umetnih izdelkov, s. a. **Kritiker**.
Kunstrichterei, s. **Krittelei**.
Kunstrichterlich, *adj.*, ein kunstrichterliches Urtheil, razsodba v umetnii zvedenih mož (rozsodnikov).
Kunstrichtern, s. **Kritisiren**.
Kunstrichtig, *adj.*, prav, po pravilih umnosti.
Kunstsache, die, umetnijska reč; reč, ki se tiče umetnij.
Kunstsammlung, die, nabira umetnih izdelkov.
Kunstschatz, der, zaklad v sprelepih umetnih izdelkih.
Kunstschule, die, učilnica za umetnike.
Kunstschwarm, der, roj narejenec.
Kunstsilber, das, narejeno, nepravo srebro; srebru podobna zmes.
Kunstsinn, der, čutstvo za umetnosti, s. a. **Kunstanlage**.

Kunstsinnlos, *adj.*, brez čutstva, nèpripraven za umetnosti.
Kunstsprache, die, umetnijski jezik; posebne, svoje besede, ki jih ima vsaka obertnija.
Kunstspringen, s. **Voltigiren**.
Kunstspringer, s. **Voltigeur**.
Kunststecher, s. **Graveur**.
Kunststrasse, die, velika cesta, umetno narejena cesta.
Kunststrom, s. **Kunstfluß**.
Kunststück, das, umetni, umetnijski izdelek, umetno delo; mojstersko delo; nagli okret, hitrina.
Kunststürmerei, s. **Vandalismus**.
Kunsttischler, s. **Ebentischler**.
Kunsttrieb, der, umetnijski nagon.
Kunstverständige, der, zvedenec, zvedeni mož, nach *V.* modri; nach dem *Altsl.* veglasni; durch Kunstverständige Untersuchungen anstellen lassen, reči zvedenim možem, naj reč pregledajo; die, zvedenka.
Kunstverwandte, s. **Kunstgenoß**.
Kunstvortheil, der, ročnost; s. a. **Kunstgriff**.
Kunstweg, der, umetno narejena pot.
Kunstwelt, die, umetniki, umetnijski svet.
Kunstwerk, das, umetno delo, umetnijski izdelek, delo umetnosti.
Kunstwidrig, *adj.*, pravilam umetoosti nasproten.
Kunstwort, das, s. **Kunstausdruck**, **Kunstsprache**.
Kunstwörtlich, s. **Technisch**.
Kunstzeiger, s. **Cicerone**.
Kunstzeug, das, umetno narejena priprava.
Kunterbunt, *adv.*, vse križem, vprek.
Kunz, der, es sei Hinz oder Kunz, bodi Peter ali Pavel; s. a. **Kater**, **Eber**; debel podbradek.
Küpe, die, s. **Kufe**, **Kübel**; bei den Färbern, zmes barv za modrilo.
Küper, s. **Küfer**.
Kupfer, das, kotlovina (eig. Kesselmetall), nach dem *Altsl.* und allen slav. M., med-i, (obschon dieses in einigen Gegenden für Messing, *russ.* želtaja med = žolta ali rumena med, gebraucht wird), kuper *, baker *; für Kupfergeschirre, medno posodje, medenina; Kupferstich, medorez, bakrorez; von Kupfer, s. **Kupfern**.
Kupferader, die, medna, bakréna žila.
Kupferarbeit, die, medni izdelek.
Kupferarsenik, der, arzenikokisla med.
Kupferasche, die, medne škaje.
Kupferauflösung, die, medna raztopnina.
Kupferbergwerk, das, kuprovnik, medne rode, medni rudnik.
Kupferbeschlag, der, medni okov.
Kupferblatt, s. **Kupferstich**.
Kupferblau, das, modra medna ruda; s. **Bergblau**.
Kupferblech, das, medna ploščevina, ploševina, plehovina.
Kupferblume, die, medni prah.
Kupferblüte, die, medna cvetka, neka rudeča medna ruda.
Kupferbrand, s. **Brauderz**.
Kupferbraun, der, kotlovinske škaje.
Kupferbuch, das, bukve z medorezanimi podobami.
Kupferdraht, der, medni, bakreni drat.
Kupferdruck, der, medorezoi tisk, natiskovanje medorezov.
Kupferdrucker, der, medorezni tiskar.
Kupferdruckerei, die, medorezna tiskarnica.
Kupfereidechse, die, mednasti kušćar, kušar; *böhm.* padalec.
Kupfererz, das, medna, bakrena ruda, mednica.
Kupferfahlerz, das, medna siva ruda.
Kupferfarbe, die, medna barva.
Kupferfarben, **Kupferfarbig**, *adj.*, medne barvo.
Kupferfedererz, das, s. **Kupferblüte**.
Kupferfeil, das, **Kupferfeile**, die, medni opilki.
Kupferfliege, die, muha medenka.
Kupferfluß, das, raztopljena, tekoča med.
Kupferfrischofen, der, pretapljavnica za med.
Kupfergang, s. **Kupferader**.
Kupfergarn, die, čistost medi.
Kupfergehalt, der, kolikor ima kaka reč medi v sebi; den Kupfergehalt des Erzes berechnen, iznajti, koliko medi ima kaka ruda.
Kupfergeist, s. **Kupfervitriol**.
Kupfergelb, das, rumenkasta medna ruda.
Kupfergeld, das, medni, bakreni denar.
Kupfergeschirr, das, medna, bakrena posoda; *coll.* medno posodje, mednina.
Kupfergesicht, das, rujav, ogerčav obraz; obraz cvetc.
Kupfergilbe, die, rumenica, ki ima medi v sebi.
Kupferglanz, der, medni lesk; s. a. **Kupferglas**.
Kupferglas, das, černikasta medna ruda.
Kupfergold, das, Semitier, na pol zlato, medna pena.
Kupfergrün, das, s. **Grünspann**; zelena medna ruda.
Kupferhalt, s. **Kupfergehalt**.
Kupferhaltig, *adj.*, medeu, kar ima kaj medi v sebi.
Kupferhammer, der, plavž, veliko kladvo za med.
Kupferhammerschlag, der, medne okujine.
Kupferhandel, der, kupčija, tergovina s kotlovino, z medjo, bakram, medarija.
Kupferhändler, der, rtwa medar, kotlovinar.
Kupfericht, *adj.*, medast, kuprast, bakrenast; rudoč kakor med, medi podoben.
Kupferig, *adj.*, s. **Kupferhältig**.
Kupferkies, der, medni kremen.
Kupferkönig, der, čista med, medni kraljek (*russ.*).
Kupferlachs, s. **Lachs**.
Kupferlasur, der, die, modra medna ruda.
Kupfermetall, das, med, kotlovina.

Kupfermoos, s. Haarkupfer.
Kupfermünze, die, medni drobiž; s. a. Kupfergeld.
Kupfern, *adj.*, meden, bakren*, kotlovinsk, (bei *M.* kotlen.)
Kupfernase, die, mednasti, kuprasti nos.
Kupfernatter, die, neka strupena kača v jutrovem.
Kupfernickel, der, medni nikelj.
Kupferocher, der, medna ohra (*russ.*)
Kupferplatte, die, medna, bakrena plošča, plošа.
Kupferpresse, die, medorezna tiskavnica.
Kupferprobe, die, skušanje medne rude.
Kupferquelle, die, cementni studenec.
Kupferrauch, s. Kupferruß.
Kupferrost, der, medna rija, zarjovela med.
Kupferroth, *adj.*, rudeč, kakor med, na med.
Kupferroth, das, medna rudečina.
Kupferröthe, die, samorodna med.
Kupferruß, der, medne saje *pl.*
Kupfersalpeter, der, solitrokisla med.
Kupfersalz, das, medna sol.
Kupfersammlung, s. Kupferstichsammlung.
Kupfersanderz, das, pešćena, pešena mednica.
Kupferschau, die, nečista černa med.
Kupferschere, die, medarske škarjo.
Kupferschiefer, der, mednati škerl.
Kupferschlacke, die, medna žlindra.
Kupferschlag, der, medne okujine.
Kupferschlange, s. Blindschleiche.
Kupferschlich, der, medni glen.
Kupferschmied, der, kotlar (Kesselschmied), kotlovinar; etwa auch medninar; *russ.* mednik.
Kupferschrötling, der, kosček, odrezok medi za dnar.
Kupferschwärze, die, medno černilo.
Kupferspänne, *pl.* s. Kupferfeile.
Kupferspiritus, der, medni špirit*; nach *Sul.* medena žesta.
Kupferstecher, der, medorezeo †, bakrorezeo, vrezovavec podob na medno ploščo.
Kupferstecherei, die, Kupferstecherkunst, die, medoreštvo, bakroreštvo.
Kupferstein, s. Rohstein.
Kupferstich, der, medorez †, bakrorez, vrezek, vdolbek v kotlovino; *poln.* miedzioryt.
Kupferstichhandel, der, tergovina z medorezi.
Kupferstichhändler, der, prodajavec medorezov, medorezar †.
Kupferstichsammlung, die, nabira, zbirka mednoreznih podobščin, podobšin.
Kupferstufe, die, kos mednе rude.
Kupfervitriol, der, medni vitriol.
Kupferwaare, die, mednina, bakrovina, kotlovina, *poln.* koprowina.
Kupferwasser, das, medna bakrena, voda; s. a. Cementwasser; *böhm.* skalice modra.
Kupferweißerz, das, bela mednica.
Kupferwerk, das, delo, bukve z medorezi.
Kupferwolle, s. Haarkupfer.
Kupon, s. Coupon.
Kuppe, die, der runde Gipfel eines Berges, kok, okrogli verh, krog; Köpfe der Nägel, Nadeln, glava.
Kuppel, die, ein Band, s. Koppel; ein Kuppelgewölbe, (n. *Zal.*) kupla (v. kup); gedrückte, pohuljena; erhöhete, sklonjena kupla; nach *V.* kupola (auch *poln.*, *russ.* kupol); nach *Ravn.* dula (?); eine Kuppel bauen, duliti, nach *Sul.* trulo.
Kuppelbändig, *adj.*, pes, ki se je navadil prav hoditi na konopci privezan.
Kuppeldach, das, kupolasta, nach *Ravn.* dulasta streha.
Kuppelei, die, nach dem *Russ.* u. *Böhm.* svodništvo, (sovodstvo, zvodstvo), rufijanstvo *, nesramno mešetarstvo.
Kuppelhund, s. Koppelhund.
Kuppeln, *v. a.*, für koppeln, verbinden, zvezati, vezati; skopčati, kopčati; zwei Personen verschiedenen Geschlechtes, nach dem *Böhm.* etwa zvesti, zvoditi, zvajati, rufijaniti, zmešetariti, mešetariti; nach *Gutsm.* nepošteno znanjo delati (med —).
Kuppelpelz, der, kožuh, snubaški kožuh, rudeča suknja, žolto, (rumene) čižme; f. j. rufijansko plačilo.
Kuppelthurm, der, turn s kupolo.
Kuppen, s. Koppen.
Kuppig, *adj.*, čopast; kuppige Meise, s. Kuppmeise.
Kuppler, der, *russ.*, *böhm.* u. *serb.* svodnik, (zvodnik), rufijan*, nesramni mešetar, *serb.* a. podvodnik.
Kupplerin, die, nesramna mešetulja, svodnica (zvodnica), rufijanka, rufijana, *serb.* a. podvodnica.
Kuppmeise, die, s. Haubenmeise.
Kuppnagel, der, (žebelj) glavač.
Kuppse, s. Kuppe.
Kur, die, Kör, s. Wahl; im deutschen Staatsrechte, praviea, cesarja voliti; Kur, Heilung, s. Cur.
Kuranzen, s. Koranzen.
Küraß, der, oklep, oklop, napersnik, bei *Gutsm.* železni persnik; *poln.* blachowniea (plehovnica).
Kürassier, der, oklopnik, oklepnik, kirasir.
Kurbe, Kurbel, die, kljuka; die Handhabe daran, wenn eine angebracht ist, ročica, ročaj; nach *V.* vojnioa.
Kürbeere, die, drenulja.
Kurbelspieß, der, raženj s kljuko ali ročieo.
Kürbiß, der, (Cucurbita), tikva, buóa, plotnioa, gerlanka; (species): svinska, turška, gerlata buča, *poln.* a. dynia.
Kürbisbirn, s. Pfundbirn.
Kürbißbrei, der, čežana iz buč.
Kürbißflasche, die, tikva, buónica, ôutara iz tikve, buče.
Kürbisfrucht, die, plod, sad buče.
Kürbißkern, der, jederce od buče.
Kürbißwurm, s. Bandwurm.
Küren, s. Curiren, Arzeneien.
Küren, s. Wählen.
Kurfürst, der, knez izbornik.
Kurfürstentag, der, zbor izbornikov.

Kurfürstlich, *adj.*, volivsk, izbornoknešk.
Kurgeld, s. Curgeld.
Kurgericht, das, izvoljena sodnija.
Kurhaus, das, kneška rodovina z volitno pravico.
Kurherr, der, izbornik, volivec.
Kurhof, der, izbornikov dvor.
Kurhut, der, (rudeči) volivski klobuk.
Kurland, das, dežela, ktere se derži volitna pravica.
Kurmantel, der, (rudeči) volivski plašč.
Kurmede, die, grajščakova, grajšakova pravica, izbrati si iz podložnikove zapušine, zapušine najboljši reč.
Kurrecht, s. Wahlrecht.
Kurrhahn, s. Birkhahn.
Kurrig, s. Kirre.
Kurschmied, der, Curschmied, Fahnenschmied.
Kürschner, der, kerznar (auch *kroat.*), kožuhar, (*böhm.* kožešník; *russ.* skornjak); kdor dela na kerzno.
Kürschnergarn, die, kerznarski stroj.
Kürschnerhandwerk, das, kerznarstvo, kožuharstvo, kerznarija, kožuharija; es betreiben, kerznariti; damit erwerben, verthun, prikerznariti, zakerznariti.
Kürschnerin, die, kerznarica, kožuharica.
Kürschnergeselle, der, kerznarski pomočnik, niebriger, pomagač.
Kürschnerladen, der, kerznarnica, kožuharnica.
Kürschnerleder, das, kožuhovina, kerzno (auch *kroat.*)
Kürschnernadel, die, nach *V.* režeče, režeča šivanka.
Kürschnernaht, die, kerznarski šiv.
Kürschnerwaare, die, kerznina, kožuhovina.
Kürsohn, s. Adoptivsohn.
Kurwürde, die, čast kneza izbornika.
Kurz, *adj.* u. *adv.*, kratek; ein kurzer Rock, kratka suknja; das Pferd kurz anbinden, tesno, na kratko privezati, und daher *fig.*, er ist kurz angebunden, s. Anbinden; nach *Gutsm.* utisnjen; den kürzeren Weg gehen, na bližnjico iti; den Kürzern, das Kürzere ziehen, zgubiti, premagan biti, (nach *V.* spat iti); kurze Elle, mali vatel; kurz von Person, majhne., nizke postáve, nevelik; Einen um eine Spanne kürzer machen, glavo odsekati komu; ein kurzes Feld *(mont.)*, majhno polje; kurzes Wildpret *(waidm.)*, jelenove moda; zu kurz kommen, škodo imeti, na zgubi si biti, zakasneti; Streitende so vergleichen, daß keiner dabei zu kurz kommt, *(sprichw.)*, da bo volk sit in koza cela; kurze Waare, drobnina, drobno ali malo blago; vor kurzer Zeit, vor kurzem, ravno kar, ravno da, nedavno, malo pred, malo poprej, tatodi, tatodi lo; in kurzem, za malo časa; kurz hernach, darnach, kmalo po tem; kurz vorher, malo poprej; kurz um, z eno besedo; Einen kurz halten, koga na ujzdi, berzdi imeti, na tesnem imeti, s. a. Halten; kurz und klein schlagen, na drobne kosce razbiti, razbijati; ein kurzes Gesicht haben' kratkiga vida biti, (*russ.* blizoruk); des Menschen Leben währt kurz, človeško življenje jo kratko; kurze Sicht, kratka doba; kurz und gut, brez ovinkov, kratko in malo, z eno besedo; kurz und bündig, kratko in jasno; Einen kurz und lang nennen, ihn mit allerlei Schimpfnamen belegen, gerdo ozmérjati koga, gerde imena zdevati komu; in kurzer Zeit, v kratkem, kmalo; ein kurzes Gedächtniß haben, slabiga spomina biti; etwas kurz abthun, ob kratkem opraviti, odriniti; das ist das kürzeste Mittel, s tem si naj hitreje pomoreš; kurz von der Sache zu kommen, da reč ob kratkem odpravimo; kurz abfertigen, z malo besedami odbiti; über kurz oder lang, pred ali potlej, prej ali poznej; es kurz geben, sich kurz fassen, kratko (ob kratkem) kaj povedati, razložiti; kurz, es gefiel ihm so, ob kratkem, tako je hotel; kurze Brühe, gosti sok, gosta juha; kurzer Athem, siga; kürzer machen, okrajšati, skrajšati, krajšati; kürzer werden, skrajšati se, ukratiti se; wenn die Tage kürzer werden, kadar se dan ukrati.
Kurz-, in Zsgg. kratko —.
Kurzöhrig, *adj.*, kratkoklas, kratkiga klasa.
Kurzarm, *adj.*, kratkorok.
Kurzathemig, *adj.*, nadušljiv, sigast.
Kurzbein, das, kratka noga, kratkonožec.
Kurzbeinig, *adj.*, kratkonog.
Kürze, die, kratkost, kratkota; sich der Kürze befleißigen, ob kratkem povedati; prizadevati si, da se kaj ob kratkem pove, razloži; in der Kürze, v kratkem, ob kratkem, kmalo; es soll ihm keine Kürze geschehen, ne bo se mu škoda godila; die Kürze des Lebens, kratko življenje, minljivost življenja.
Kürzen, *v. a.*, prikratiti, kratiti, prikrajšati, skrajšati, okrajšati, krajšati; s. Abkürzen; den Weg kürzen, na bližnjico iti; kratek čas delati gredé; die Zeit kürzen, kratkočasovati se, kratek čas delati; s. a. Schmälern; *v. r.*, sich kürzen, uskočiti se, skerčiti se, kerčiti se; wollene Strümpfe kürzen sich durch die Wäsche, volnate nogovice se rade v perilu skerčijo, uskočijo; auch ukratiti, kratiti se.
Kurzfuß, der, kratka noga.
Kurzfüßig, *adj.*, kratkonog, kratkonožen, kratkih nog.
Kurzgeschwänzt, *adj.*, kratkorep, kratkorepen, kratkiga repa.
Kurzgewehr, das, sečno orožje.
Kurzhaarig, *adj.*, kratkih las, kratke dlake.
Kurzhals, der, kratki vrat, kratkovratec.
Kurzhalsig, *adj.*, kratkiga vratu.
Kurzkopf, s. Brausekopf.
Kürzlich, *adv.*, vor kurzer Zeit, pred kratkim, v kratkem, nedavno; in der Kürze, o kratkem, ob kratkem.
Kurznasig, *adj.*, kratkenos.
Kurzöhrig, *adj.*, kratkouh, kratkih nšes.

Kurzrock, der, kratkosuknjež.
Kurzrückig, *adj.*, s kratko sukujo.
Kurzroth, *adj.*, rudečkast.
Kurzschattig, *adj.*, kratkosenčen.
Kurzschreibekunst, die, kratkopisje.
Kurzschwanz, der, orel kratkorepuk.
Kurzschwänzig, *adj.*, kratkorep, kratkorepen.
Kurzsichtig, *adj.*, kratkoviden, kratkiga vida, berlav (eig. schlecht sehend), *russ.* blizoruk, *poln.* krotkooki; der Kurzsichtige, kratkovid, kratkovidež; *fig.* kratke pameti, nespameten, auch kratkoviden, kdor ne vidi, ne preudari dalječ.
Kurzsichtigkeit, die, kratkovidnost, kratki vid, kratki razum, berlavost.
Kurzsilbig, *adj.*, kratkozložin.
Kurzsinn, der, kratka pamet.
Kurzstämmig, *adj.*, nizkiga debla.
Kurzstengelig, *adj.*, nizkiga stebla.
Kurzstielig, *adj.*, kratkiga receljna, peceljna, repka.
Kurzton, der, kratki glas.
Kurztönig, *adj.*, kratkoglasen.
Kurzum, *adv.*, z eno besedo; er machte kurzum, obernil so je urno; kurzum es geht nicht, ne gre, pa je.
Kürzung, die, krajšanje, okrajševanje; s. u. Abkürzung; Kürzungen vornehmen, okrajševati, skrajševati, krajšati.
Kurzvorher, *adv.*, tatodi, pred; ravno kar.
Kurzwaare, die, drobno blago, drobna roba, nach *V.* drobnina.
Kurzwaarenhändler, der, kupčevavec, tergovec z drobnim blagam, drobninar.
Kurzweile, die, kratkočasnost, kratki čas, veselica; *serb., russ.* u. *poln.* auch zabava; Kurzweile mit Jemand haben, šalo uganjati s kom; ponagajati, nagajati komu (za kratek čas); Kurzweile treiben, kratkočasovati se, poveseliti, poveseljevati se, norčevati se, kratek čas si delati, čas si kratiti; *russ.* zabavljati se.
Kurzweilen, *v. n.*, pokratkočasovati se, kratkočasovnti (se); čas si kratiti, kratek čas si delati, šatiti se, šalo uganjati, norčevati se; dobre volje biti; *russ.* zabavljati se; *v. a.*, Einen, komu kratek čas delati, veselje delati.
Kurzweilig, *adj.*, kratkočasen, *russ.* zabaven; s. a. Scherzhaft, Lustig.
Kurzwierig, *adj.*, kratek, kratko terpeč, minljiv.
Kurzwildpret, s. Kurz.
Kuschen, *v. n.*, von Hunden, leči, uleči se na trebuh; *fig.*, er muß kuschen, mora pokoren biti, podati se, znižati se.
Kuß, der, poljub, poljubljej, kušljej, kušnjenje, pušnjenje, *altsl.* celov; einen Kuß geben, s. Küssen.
Küßchen, das, poljubek.
Küssen, *v. a.*, poljubiti, poljubovati, ljubiti (in *Kt.* gebr., auch *serb.* u. *böhm.*), kušniti, kuševati, pušniti, pušati; *russ.* celovat, lobyzat; einem die Hand küssen, v roko poljubiti koga; durch Küssen verlieren, zakuševati kaj; den Staub küssen, pasti na tla.
Küssen, das, s. Kissen.
Kußgewärtig, *adj.*, poljubljeja čakajoč, čakaje.
Kußhand, die, Einem eine Kußhand (Pußhand) geben, svojo roko poljubiti in podati jo komu.
Küßlich, *adj.*, košljiv, poljubljiv.
Küste, die, an dem Meere, pomorje, primorje, morski breg, morsko obrežje, kraj morja s pomorjem vred; *(mont.)*, s. Krücke.
Küstel, s. Fichtenzapfen.
Küsten-, in Zsgg., pomorski, primorski.
Küstenbewohner, der, primorec, pomorec, brežan.
Küstenbewohnerin, die, primorka, brežanka.
Küstenfahrer, der, obrežni, prikrajni ladijar ali brodar.
Küstenfahrerei, s. Cabotage.
Küstenfluß, der, brežnica reka.
Küstenhandel, der, obrežna kupčija.
Küsteninsel, die, otok blizo morskiga brega.
Küstenland, das, pomorje, primorje, pribrežje, brežansko, bregovina.
Küstenländer, der, primorec, pomorec, brežan.
Küstenländisch, *adj.*, pomorsk, primorsk, brežansk, brešk.
Küstenpilot, der, prikrajni vodnik.
Küstenwache, die, obrežna straža.
Küster, der, cerkovnik, zvonikar, mežnar, žagradnik.
Küsterei, die, cerkovnikova hiša, mežnarija *.
Küsterin, die, zvonikarica, mežnarica *.
Küter, der, s. Hausschlächter.
Kutschbaum, der, sora; *böhm.* razvora.
Kutschbeschlag, der, okov kočije.
Kutschbock, der, sedež, kočjaževo sedalo; nach dem *Russ.* u. *Poln.* kozel.
Kutsche, die, kočija; (*poln.* kocz, *böhm.* kočar, *russ.* karcta); gosposki kriti voz; Kütschchen, Kütschlein, kočijca.
Kutschen, s. Kutschiren.
Kutschen-, in Zsgg. kočijski.
Kutscher, der, kočijaž.
Kutscherlohn, der, kočijažina.
Kutschersitz, der, kočijažev sedež.
Kutschfeder, die, pero, na kterem je kočija.
Kutschfutter, die, ovlaka kočije.
Kutschhimmel, der, nebo, verh v kočii.
Kutschfenster, das, okno kočije, v kočii.
Kutschhaus, das, klanica.
Kutschieren, *v. n.*, kočirati, kočijažiti, voziti.
Kutschkasten, der, kočija.
Kutschkissen, das, blazina v kočii.
Kutschrad, das, kočijsko kolo.
Kutschriemen, der, kočijski remen, jermen; *coll.*, remenje, jermenje.
Kutschschlag, der, duri, vratica v kočijo, v kočii.
Kutschthür, die, s. Kutschschlag.
Kutschtritt, der, stopalo v kareto, kočijo.

Kütt, der, s. Kitt.
Kutte, die, mniška obleka, kuta *; *serb.* kapa (auch *böhm.* u. *poln.*), kamilavka; die Kutte anlegen, pomnišiti se, med mnihe iti; die Kutte ablegen, sleči kuto *, razmnišiti se; s. a. Loch, Höhle.
Kuttel, die, Eingeweide, drob, (zlasti goveje živine).
Kuttelbank, s. Fleischbank.
Kuttelfleck, *pl.*, (d. i. der 2. u. 3. Rindsmagen oder die Haube und der Löser), razrezani vampi, to je, avbica in prebiravnik ali devetogub.
Kuttelhof, der, mesnica.
Kuttelkraut, das, obratica; s. Stabwurz.
Kuttelwasser, das, likavna voda.
Kutten, *v. a.*, Bekutten, po mniško obleči koga; s. a. Graben.
Kuttengeier, s. Geierkönig.
Kuttenmönch, der, mnih kutar *; s. a. Capuziner.
Kuttenträger, der, kutar *, mnih.
Kutter, der, kuter (nagla ladija).
Kuttler, der, s. Fleckfieber, Fleischer.
Küz, der, kozlič; kozliček, jaro kozle.
Kuze, **Kutzen**, s. Katze.
Kutzenstreicher, s. Schmeichler.
Kux, der, der 128ste Theil einer Zeche, kos ali delež rudnika; *russ.* kuksa; den Kux verstehen lassen, ne plačati svojiga deleža ob pravem času.
Kuxlohn, der, Kurlohn davon bringen, brez dobička delati, kopati.
Kuxkränzler, der, prisežni mož, ki prodaja kukse, t. j. kose rudnika.
Kuxpartirer, s. Kuxkränzler.
Kuxschicht, die, dvanajst ur dela.
Kybitke, die, kibitka.
Kyrie eleyson!, Gospod usmili se!

L.

La, **lo**, tako tako, srednje.
Lab, das, siriščе, siriše; allg. dasjenige, was einen flüßigen Körper gerinnen macht, sirilo; (nach *Gutsm.* rasol(?), razsol, sonst Salzwasser); s. a. Labmagen.
Lab, *adj.*, lan, mlačen, moren; s. a. Kraftlos.
Labbe, die, šoba, žnabelj *; s. a. Strandjäger.
Labben, *v. n.* u. *a.*, lizati.
Labber, s. Kühle.
Labberdan, der, nsuljena polenovka.
Labbern, *v. n.* u. *a.*, sesati; s. Saugen; albern schwätzen, blebetati, kvasiti, klobuštrati.
Labebecher, der, etwas, was labet, poživek, krepčalo.
Labekühle, die, krepčavni, krepivni, oživljajoči hladek.
Laben, *v. a.*, gerinnen machen, usiriti, siriti; sich laben, *v. r.*, usiriti, siriti se; s. a. Gerinnen; *v. a.*, für erquicken, poživiti, poživljati, pohladiti, pohlajati, okrepiti, pokrepiti, okrepčati, krepiti, krepčati; s. üb. a. Erfrischen; Erquicken; einen Ohnmächtigen laben, nach *M.* in St. macati; mit Speise laben, poživiti, nasititi, okrepčati, podkrepčati, auch podstaviti koga z jedjo; *v. r.*, sich mit, an etwas laben, radovati se, veseliti se nad čem.
Labend, s. Erquickend.
Laberdan, der, s. Labberdan.
Labeschale, die, čašica s poživljajnčo pijačo.
Labelchein, s. Trost.
Labestock, der, s. Liebstöckel.
Labet, das, auch *adv.*, *kroat.* platka; labet werden, v igri pasti; auch, shujšati; zgubiti.
Labeten, *v. n.*, v igri zgubiti.
Labetrank, der, krepčavno pitje, poživek, ohladljej.
Labewein, der, dobro, krepčavno, poživljavno vino.
Labialbuchstaben, s. Lippenbuchstaben.
Labkraut, das, (Galium verum), rumena lakota, mlekoseda, sterdenka; fletterndes —, (Galium aparine), trica, smolika, (U. K.) slipovka; freuzblättriges, (Galium cruciatum), mastenik; Heidelabkraut, (Galium silvestre), divja lakota; Waldlabkraut, (Galium silvaticum), gojzdna lakota; weißes Labkraut, (Galium molugo), mračnica; echtes Labkraut, (Galium verum), rumena mračnica.
Läbkuchen, s. Lebkuchen.
Labmagen, der, (4. Magen der Wiederkäuer), siriščoik, sirišnik, siriščjek, širišjek.
Laborant, der, kemijski pomagač, delavec.
Laboratorium, das, delavnica (kemijska, lekarska), laboratorij.
Laboriren, *v. n.*, delati, pripravljati, an etwas, bolezen imeti, bolehati, terpeti.
Labradorstein, der, labradornik †.
Labsal, das, poživek, krepčalo, krepčanje, poživilo; veselje, radost.
Labsalben, *v. a.*, s klejem namazati.
Labung, die, Stärkung, poživljanje, krepčanje, pokrep, okrepčavanje; s. a. Labsal; das Gerinnenmachen, sirjenje, usirjanje.
Labyrinth, das, zahodnjak, blodnjak, labirint; s. a. Irrgang, Irrgarten; im Ohr, zahodnjak ušesni (*Dr. Bl.*); prezamotana rcč, zapreda.
Lachbar, *adj.*, ein lachbarer Baum, drevo, ki se sme načeti, podbeliti, začertati.
Lachbaum, der, podbeljeno, nabeljeno drevo, drevo z načeto skorjo za nabiro smole; čertano drevo, mejno drevo, mejnik.

Lache, *(franz.)* f. Schlaff, Lässig.

Lache, die, im Forstw. eine von der Rinde entblößte Stelle eines Baumes, čertež, čertenje, zaseka, zarez, zareza, zaznama, nabeljava; Lachen hauen, f. **Lachen**; *v. a.*, ein durch ein Buschholz gehauener Steig, razdel, zaseka; eine Pfütze, mlaka, kaluža, luža, mlakuža, muža, mužava, kal; das Lachen, smeh, grohot, nasmeh, *russ.* hohotnja; eine laute, helle Lache aufschlagen, zagrohotati se, na glas zasmejati se, nach *V.* auch smeh razsuti, razsipati.

Lacheln, f. **Lachen**, *v. a.*

Lächeln, *v. n.*, nasmehljati so, smehljati se, namuzniti se, muziti oder muzati se komu; lächelnd, smehljajoč; *adv.*, smehljaje; muzajo se; so wie kleine Kinder, smejčkati se; eine lächelnde Miene machen, na smeh so deržati.

Lächeln, das, smehljanje, nasmehljej, namuzljej.

Lachen, *v. n.*, (ridere), smejati se; zu lachen anfangen, auflachen, zasmejati se; auf Jemanden lachen, komu se nasmejati, smejati se; laut lachen, na glas smejati se, kahlati se; überlaut lachen, grohotati, krohotati se, *russ.*, hohotat; sich satt lachen, nasmejati se; sich krank lachen, f. **Krank**; über etwas lachen, smejati se čemu; posmehovati se čemu, auch podsmehovati se čemu; sich zu Tode lachen, pôčiti (od) smeha; Einen lachen machen, k smehu pripraviti koga, napraviti, da se mora smejati; er lacht gern, rad se smeja, rad se pooorênjo in pošali z ljudmi; Einem lachen, nasmejati se komu; smejé pogledati koga; auf Jemanden Unkosten lachen, zasmehovati koga; ich lache der Thoren, zasmehujem nespametnike; sich ins Fäustchen lachen, f. **Faust**; das Glück lacht ihm, sreča mu streže, godi; die Zufriedenheit lacht aus seinen Augen, oči se mu smejajo zadovoljstva, vidi se mu na očeh, da je zadoveljen; Beifall lachen, (als *v. a.*), smejó, s smeham, smehama razodeti pohvalo; *v. a.* im Forstwesen, wo es überhaupt hauen bedeutet, začertiti, čertiti oder čertati, nabeliti, podbeliti, omajiti, majiti; nadreti, nalupiti, načeti, nasrkati skorjo; einen Steig lachen, stezo presekati, prebiti.

Lachen, das, smeh, smejanje; ich kann vor Lachen nicht zu Worte kommen, ne morem spregovoriti, toliko me smeh sili, lomi; farbonisches Lachen, kerčni smeh, božjastni smeh (*Dr. Bl.*). prisiljeni smeh; Lachen erregen, smešno biti; *poln.* rozsmieszyć (razsmešiti); Lachen u. Weinen ist ihm einerlei, na smeh in na jok je pripravljen; ich kann mich des Lachens nicht enthalten, ne morem se ubraniti smehu, (braniti se smehu).

Lachend, *adj.*, smejoč (se), *adv.*, smejaje, smejé, smehama; lachende Zukunft, vesela prihodnjost; mit lachender Miene, na smeh se deržeč; lachende Gegend, vesel, lep, rajski kraj; lachende Erben, veseli, t. j. tuji dedniki.

Lachenknoblauch, f. Bärenlauch; (Scordium vulg.), konjski česnik.

Lachenswerth, f. Lächerlich.

Lacher, der, smejavec, verächtl., smehun, smejalo, kahla, (ti si prava kahla); ein lauter Lacher, krohotač; er hatte die Lacher auf seiner Seite, ljudjo so ž njim potegnili in so uuimu (t. j. nasprotniku) se smejali.

Lacherhaft, *adj.*, Lust zum Lachen habend, smejav, krohotav; ihm ist sehr lacherhaft zu Muthe, kar smejal bi se, vedno ga smeh sili.

Lacherin, die, smejavka, krohotavka.

Lächerlich, *adj.*, smešen; es ist mir so lächerlich, smeh me sili, lomi, rad bi se smejal; lächerlicher Stolz, zasmehovanja vredna prevzetija; sich lächerlich machen, smešen postati, delati, da se komu ljudje smejajo.

Lächerlichkeit, die, smešnost, smešna reč.

Lächern, *v. n.* u. *i.*, es lächert mich, smejal bi se, smeh me tare, lomi, sili; *v. a.*, na smeh naganjati, pripravljati.

Lachgans, die, severna, poljska gos.

Lachig, *adj.*, kalužast, mlakužast.

Lachkette, f. **Meßkette**.

Lachkrampf, der, kerčni smeh.

Lachkraut, das, smešnica †.

Lachkuckuck, der, mehikanska kukavica.

Lächler, der, smehljaveo.

Lächlerin, smehljavka.

Lachlust, die, smejavost, smehotnost.

Lachlustig, *adj.*, smejav, smehoten.

Lachmewe, die, (Larus ridibundus), nach *Sul.* galeb rudečonogi; nach dem *Russ.* rudečenoga čajka.

Lachmuskel, der, (mišica) smešnica.

Lachs, der, (Salmo salar) nach dem *Poln.* u. *Böhm.* losos, nach *Jarn.* hele; *(russ.* semga, nach *V.* keča?); *fig.* für Schläge, f. d.

Lachs-, in Zsfzg., lososov.

Lachsfang, der, lovlja lososov.

Lachsfischerei, f. Lachsfang.

Lachsforelle, die, (Salmo trutta), rudeča, lososna posterv, bei *M.* zlatovka, *russ.* losos, *böhm.* pstruh.

Lachsfleisch, das, lososovina.

Lachsfind, das, lososič.

Lachskarpfen, der, *poln.* karpiolosos.

Lachssteig, der, f. Lache.

Lachstein, f. Grenzstein.

Lachswurm, der, lososni črv.

Lachszunge, die, sivi losos.

Lachtaube, die, (Columba turtur indica), indijanska gerlica, (Columba risoria), laška gerlica; *fig.* smejava deklica.

Lachter, das, die, seženj (zlasti pri rudarjih); der, f. **Bäckerknecht**.

Lachterbaum, f. Lachbaum.

Lachterlatte, die, Lachterstab, der, merilna prekla.

Lachweihe, die, Mauer- oder Thurmsalk, poljska postovka, postojka.

Lack, der, zum Lackiren, nach allen slav. M. lak *; f. a. Firniß; Lackblume, (Cheiranthus Cheiri), rumene vjiolice; *(mont.)*, plamen, ki iz peči liže; das, Siegellack, pečatni vosek.

Lackarbeit, die, delo z lakam.

Lackarbeiter, f. Lackirer.

Lackblume, die, (Chiranthus Cheiri), rumena vijolica.

Lackei, der, lokaj, služabnik.

Lâden, Leden, *v. n.*, f. Laufen, Springen, Widersetzen, sich.

Lacken, f. Lackiren.

Lackfarbe, die, rumenilo.

Lackfeuer, das, f. Rothlauf.

Lackfirniß, f. Lack.

Lackharz, das, smola za lak.

Lackholz, das, gorski bor.

Lackiren, *v. a.*, lakirati, z lakam ali firnežem namazati, povleči, lošciti, lošiti, (eig. Glanz, Glasur geben, glätten).

Lackirer, der, lakirnik, *poln.* u. *böhm.* a. pokostnik.

Lackmuß, Lackmus, der, lakmus, (višnjeva barva).

Lackmuspflanze, die, (Croton tinctorium), lakmus.

Lackpfirsich, die, neka sorta velikih breskev.

Lackviole, f. Lack.

Lackwaare, die, lakirana roba.

Lacrymatorium, das, solznica.

Lactation, die, dojenje.

Lactiren, *v. a.*, dojiti.

Lactisch, *adj.*, lactisches Fieber, mlečna mrzlica.

Lada, die, Lada.

Lädchen, das, predalček, predalce, predelček.

Lade, die, Behältniß, hohler Raum, truga *, Schublade, predal, predel; ein jeder Kasten, skrinja; die Lade der Handwerker, skrinjica, skladnica; ein Gestell, polica; an dem Weberstuhle, ein viereckiger Rahmen, worin sich der Kamm befindet, pah, (terkavnik?); im Kinnbacken der Pferde, brezzobno čeljustje (*Dr. Bl.*)

Ladebank, die, bei den Drechslern eine Rinne in der Drehbank, worin die Docke befestigt wird, nach *V.* torlica.

Ladebrief, der, vabni list, povabilo; f. a. Citation; nach *V.* klicni list.

Ladegat, das, kanonino, topovo žrelo.

Ladegeld, das, povabnina, pozovnica.

Ladekette, die, polnivna verižica.

Lademäß, das, bei den Jägern, merica (za smodnik, kolikor ga je potreba za strel).

Laden, der, in einem Fenster, oboknica, vratnica, blanja; f. Fensterladen; eine Bude, štaeuna *, *kroat.* stačun, prodajavnica; f. a. Gewölbe; in Zsfzgn. als Grundwort wird es im Slov. häufig durch die Formation auf -arnica bezeichnet, z. B. Tuchladen, suknarnica; Buchladen, bukvarnica u. dgl.

Laden, *v. a.*, (onerare), naložiti, nalagati, nakladati, vkladati, natovoriti, tovoriti, polniti; eine Last auf den Rücken, opertiti, auch opertati; auf sich laden, na se vzeti; ein Unglück, navleči si, nakopati si (na glavo); sich den Magen voll laden, nabiti si, natlačiti si želodec; f. a. Belasten; Sünde auf sich laden, pregrešiti se; unschuldiges Blut auf sich laden, omadežati se s krvjo nedolžnosti; ein Feuergewehr, nabasati *, basati, nabiti, nabijati, auch *serb.*, *poln.* u. *russ.*; doppelt, z dvojnim nabojem; scharf, blind laden, s kuglo, brez kugle; citiren, poklicati, klicati, povabiti, vabiti; einladen, povabiti, vabiti, pozvati, zvati; der, die Geladene, povabljenec, povabljenka; mit der Glocke zum Gebet, vabiti, in St. auch na vdil zvoniti.

Ladendiener, der, kupčijski, tergovski služabnik.

Ladenfeld, das, medoknje.

Ladenfenster, das, okno iz štacune.

Ladenflügel, der, polovica oknic, durnica, vratnica.

Ladengesell, der, čuvaj skladnice.

Ladenhüter, der, štacunski čuvaj; *fig.*, blago, ki ne gre izpod rok.

Ladenjungfer, die, **Ladenmädchen**, das, štacunska dekla.

Ladenpreis, der, štacunska cena, štacuna, po kteri se kaj na drobno prodaje.

Ladenschwengel, der, f. Ladendiener.

Ladenvater, f. Ladengesell.

Ladenzins, der, najemnina od štacune.

Ladepforte, die, dverice na ladji.

Ladepfriem, f. Raumnadel.

Lader, der, welcher Lasten aufladet, nakladavec, vkladač, nakladač, tovornik, težak; d. i. Einlader, vabič, vabivec; f. a. Gastbitter; welcher ein Schießgewehr ladet, basavec, nabijač.

Laderliste, die, f. Pflugsterze.

Ladeschaufel, die, nabijavna, basavna lopata.

Ladestecken, f. Ladestock.

Ladestock, der, basavnik; nabijavnik, šibika; bei *Gutsm.* ramar; *böhm.* nabijak.

Ladestopfer, der, beim Steinsprengen, zabivnik, zabitnik.

Ladetasche, f. Patrontasche.

Ladezeug, der, basalo, basavna priprava pri kanonah.

Lädiren, f. Verletzen.

Läsion, f. Verletzung.

Ladung, die, das Laden einer Last, nakladanje, tovorjenje, nalaganje, polnjenje; die Last, Waare, Güter, naklad, auch tovor (obšchon mehr Saumlast); das Laden der Feuergewehre, basanje, nabijanje; eine Ladung Pulver, naboj, basilo *; Schiffsladung, vklada, naklad; Citation vor Gericht, poklic, klic, pozov pred sodnika; f. a. Vorladung; die Einladung, vabljenje, vabilo, pozov, povabilo.

Ladungsplatz, der, nakladališče, nakladališče, razkladališče, tovorišče, tovoriše.

Ladungsschein, der, nakladni, vozni list, tovorni list.

Lady, die, žlahtna gospa (angleška).

Laff, *adj.*, was seinen gehörigen Geschmack

verloren hat, plevek, plehek; Laffer Wein, vino, ki se je zvešilo; ſ. a. **Abgeſchmackt, Albern.**

Laffe, der, smerkolin, smerkovec, zijalo, golobradec, nach *V.* šlapa, vuhnle; ſ. a. **Geck.**

Laffelei, Läffeln, ſ. **Löffelei, Löffeln.**

Laffenmäßig, *adj.*, smerkolinsk, zijalsk, zijalast.

Laffette, die, das Stückgeſtell, nach *V.* prema, konec; *poln.* laveta; *böhm.* podstavek.

Laffettenwand, die, *russ.* lafetna stena.

Laffheit, die, plevkost; ſ. a. **Abgeſchmacktheit.**

Lage, die, lega, nach *M.* auch ležaj, in andern slav. M. položenje; die Lage des Dorfes, lega vasi; Schichte, lega, versta, sklad, (*böhm.* a. sloj, nebeu vrstva); Reihe, versta, red, rajda; Beſchaffenheit, stan, bitje; eine Lage Papier, sklad pol popirja; das Liegen, leža, auch lega (vergl. das Spr. lena lega srečo bega); ich habe hier keine gute Lage, ne ležim lahko, dobro tukej; einer Sache die rechte Lage geben, prav položiti, djati kako reč; die Stadt hat eine gute, geſunde Lage; mesto stoji, je na pravem, zdravem kraji; eine freie Lage haben, prosto ležati, stati; *fig.* eine mißliche Lage, slabe, težavne okoliščine, okolišine; ſich in jemandes Lage verſetzen, mislim se na koga mesto; bei den Malern, pomazek; eine Lage Bienen; ſ. **Bienenlage**; auf Kriegſchiffen, versta kanon na eni strani ladije; die ganze Lage geben, ustreliti z vsemi kanonami, kar jih je na eni strani ladije; nach Lage der Dinge, kakor reči naneso, po okoliščinah, okolišinah; die politiſche Lage, politični stan; ſich in der Lage befinden, etwas zu thun, kaj moči, utegniti storiti; ſ. a. **Können.**

Lägel, das, banka (*V.*), lodrica, vedrica, barigla*; kleines Lägel, bančica, lodrička; *poln.* lagiew.

Lagelfahrt, die, vinska tovorija, vožnja vina po vodi.

Lagelwirth, der, kerčmar, čigar kerčma se je posušila, je izpita; Einen zum Lagelwirth machen, močno piti pri kom, posušiti mu sodoe v kleti.

Lager, *adv.*, zu Lager gehen, lager werden, poleči, polegati; das Getreide wird lager, žito polega, je poleglo, poleženo; zu Lager kommen, vom Weidevieh, obtičati v močvirji.

Lager, das, für Bett, postelja; ein hartes Lager haben, na terdem ležati, terdo posteljo imeti; bei den Soldaten, nach dem *Altsl.*, *Russ.* u. *Böhm.* stan, auch tabor (*böhm.*), logar*; ein Lager aufſchlagen, ustaviti se, utaboriti se, nšotoriti se, postaviti tabor; das Lager abbrechen, aus dem Lager rücken, stopiti, iti iz tabora; als Schichte, versta, lega, plast, sklad; das Lager eines wilden Thieres, lož, ležišče, ležiše, luknja, berlog (*russ.* berloga, *böhm.* brloh); der Bodenſatz, gošča, goša, drože, goščava, gošava, podmast (*M.*), kališ, grampa; Vorrath, Waarenlager, zaloga, sklad; ein ſtarkes Lager haben, mnogo blaga imeti, z blagam založen biti; Krankheit, bolezen; ein ſchweres Lager ausſtehen, hudo bolezen prestati; im Keller, ſ. **Lagerbaum.**

Lagerapfel, der, jabolko, ki se da hraniti.

Lagerbalken, der, ſ. **Jochträger**; unter dem Dreſchboden, blazina.

Lagerbaum, der, worauf die Fäſſer im Keller ruhen, Gauter, podkladje, podloga, gew. legnar, bangar.

Lagerbeſtand, der, zaloga; den Lagerbeſtand aufnehmen, popisati blago v zalogi.

Lagerbier, das, uležanec, nležani ol; *böhm.* ležak (nach *Gutsm.* ol za letni čas, brezovec).

Lagerbirn, die, hruška za medilu.

Lagerbuch, das, ſ. **Grundbuch, Kataſter**; založne bukve.

Lagerfaß, das, veliki sod, ki vedno v kleti leži, nach *V.* ležavni sod.

Lagerfieber, das, taborska vročnica.

Lagergeld, ſ. **Lagerzins.**

Lagergenoß, ſ. **Bettgenoß, Ehegenoß.**

Lagergeſtell, ſ. **Bettgeſtell.**

Lagergewand, das, odeja za posteljo.

Lagerhaft, ſ. **Bettlägerig.**

Lagerhans, ſ. **Waarenlager.**

Lagerholz, das, im Forſtweſen, kladje (podertina vetrovna); ein einzelner umgefallener Baum, klada; im Keller, ſ. **Lagerbaum.**

Lagerhütte, die, taborska koča.

Lagerkrankheit, die, (morbus castrensis), legar, (taborski močuh).

Lagerkorn, das, polegla ali poležena rež.

Lagerkrone, die, taborska krona (pri Rimljanih).

Lagerkunſt, die, umetnost, ali znanost, kje in kako postavljati stan ali tabor; taborija.

Lagermeiſter, ſ. **Quartiermeiſter.**

Lagern, *v. n.*, liegen, ležati; die Ziegen lagerten im Freien, koze so ležale, so polegle na planem; im Lager ſein, v taboru biti, stati, razšatorjen biti (*V.*); vom Schwarzwild, berložiti; *v. a.*, zu Boden drücken, der Regen hat das Getreide gelagert, dež je povalil, vergel žito; das Volk lagern, raztaboriti, razšatoriti ljudstvo, tabor ali stan napraviti zanj; gründen, usnovati, ustanoviti, postaviti; *v. r.*, ſich niederlegen, položiti se, polagati se, leči, uleči se, auch poleči, razpoleči; ſich ins weiche Gras lagern, uleči se, zavaliti se na voljno travico; das Heer hat ſich gelagert, vojska se je utaborila, ustanila; šotore razpeti; das Getreide hat ſich gelagert, žito je poleglo; finſtere Wolken lagerten ſich über die Stadt, černi oblaki so se obesili na mesto, so obviseli nad njim, so se razpeli, razprostrli čez mesto.

Lagerobſt, das, zimsko sadje, sadje, ki se da hraniti, ki je za medilo, mečilo, nach *Ravn.* mada.

Lagerplatz, der, mesto ali kraj, dober za tabor, taborišče, taboriše.

Lagerrebe, die, ein an der Erde fortkriechender Rebenzweig, podrasek (*V.*)

Lagerruhr, die, taborska griža.

Lagerſcheit, das, ſ. **Kernſcheit.**

Lagerſeuche, die, taborska bolezen ali kuga.

Lagerſtatt, Lagerſtätte, die, ležišče, ležiše; Bett, postelja.

Lagerſtock, der, panj, ul ležeči.

Lagerung, die, položenje, polaganje, utaborjenje; ſ. a. **Lager.**

Lagerungskunſt, ſ. **Lagerkunſt.**

Lagerwache, die, taborska straža, straža okoli taborja.

Lagerwand, die, terdna stena.

Lagerwein, der, ležano vino, uležano vino; vino, ki se da dolgo hraniti.

Lagerwuchs, der, der allzu fette Wuchs des Getreides, hoboča, hobotanje, nach *V.* divjica.

Lagerzins, der, založnina, skladnina.

Lago, ſ. **See.**

Lagune, die, Lagunen, *pl.* lagune*, lokve, grezi in otoki (zlasti okoli Benetek), *böhm.* nach *Jungm.* benatky, (wovon auch mehrere böhm. Ortsbenennungen).

Lahm, *adj.*, gelähmt, polomljen, mertuden; eine lahme Hand, mertudna roka, s ktero se ne more gibati, delati; lahm am Fuße, unheilbar lahm, kruljev, hrom, im geringern Grade, šantav, plantav, šepast (in J. Kr.); ločkast; lahm gehen, šantati, ſ. übr. **Hinken**; eine lahme Ausrede, slab izgovor; ein lahmer Beweis, ſ. **Hinken**; ein lahmer Stuhl, polomljen stol, ki ne stoji terdno; lahm klingen, neubrano peti, ne streči se.

Lahme, der, kruljevec, šantavec, šepec, hromač, hrome.

Lahme, die, kruljova ženska, šantavka, šepa.

Lähme, die, hromota, hromost, mertud, mertudnost.

Lähmeiſen, das, im Kriegsweſen, ustavljavka †.

Lahmen, *v. n.*, ſ. **Lahm** (gehen).

Lähmen, *v. a.*, polomiti, ulomiti (n. p. gosi perutnico), oslabiti, razslabiti, slabiti, verfrüppeln, pohromiti, ohromiti (*Gutsm.* u. a. *böhm.*), nach *Ravn.* pohruniti; auch pokvečiti; der Schlagfluß hat ihm die Zunge gelähmt, mertud ga je zadel, da ne more z jezikam ganiti, nach *M.* omertvuditi, mertvuditi; *fig.* slabiti, ovirati, opovirati, kaziti; ſ. a. **Hemmen.**

Lähmer, der, slabivec, oviravec.

Lahmheit, die, kruljevost, hromost, šantavost; slabost.

Lahmlendig, ſ. **Lendenlahm.**

Lähmung, die, hromota, slabljenje, oslaba; (Paralysis), mertud oder mertvud, mertudnost, omertudba; Lethargie, mertvica, mertvičnost.

Lahn, der, dünner, breit gequerſchter Draht von Gold oder Silber, zlate ali srebrne vitre, mlitva, lama*, sploščeni zlati ali srebrni drat, *russ* bit.

Lahnrädchen, das, kolce, na ktero se navijajo zlate vitre.

Lahnrolle, die, kolce z navitimi zlatimi ali srebernimi vitrami.

Laib, Leib, der, hleb, (in St. auch kolač); ein Laib Brot, hleb kruha.

Laich, der, ſ. **Leich.**

Laichen, ſ. **Leichen.**

Laie, der, posvetni človek, neposvečenec, neduhovnik; ein in einer Sache Unerfahrener, neuk, neznaneo, novak ali novinec v čem, ne zveden, ne znajden v čem, neznajoč, tujec, ptujec.

Laienbruder, der, mniški brat, lajik*, neposvečeni mnih, (*russ.* belec).

Laienprieſter, der, ſ. **Weltprieſter.**

Laienſchweſter, die, etwa nunska sestra, neposvečena nuna, (*russ.* bélica).

Laimer, der, karpasti korosel.

Lake, die, slanomurja, slanomura, slanura, slana voda.

Laken, das, Bettuch, rjuha, ruha, auch für Tuch allg.; ſ. **Tuch.**

Lakenmacher, ſ. **Tuchmacher.**

Lakoniſch, *adj.*, lakoničen; kratek, pa jedernat.

Lakoniſmus, der, kratki, jedernati izrek.

Lakritze, die, (Glyoyrrhiza), sladčica, sladki koren, sladki les.

Lakritzenholz, das, sladki les.

Lakritzenſaft, der, sok sladkiga korena.

Lakune, ſ. **Lücke.**

Lallen, *v. n. u. a.*, babljati, balbotati, bebljati, blebetati, nach *Gutsm.* čekljati, *russ.* lopetat; bebljaje kaj izreči, reči.

Lama, der, lama; das, ſ. **Schafkameel.**

Lambdanaht, die, lambdni stik (*Dr. Bl.*).

Lambela, die, pezdirek.

Lambertsnuß, ſ. **Bartnuß.**

Lamentabel, *adj.*, ſ. **Kläglich.**

Lamentation, die, javk, ſ. **Wehklage.**

Lamentiren, ſ. **Wehklagen, Jammern.**

Lamento, ſ. **Klaggeſchrei.**

Lamentoſo, *adv.*, (in der Tonk.), otožno.

Lami, ſ. **Wehklage.**

Laminiren, ſ. **Verblechen.**

Lamm, das, jagnje, das Lamm Gottes, Jagnje Božje; Bocklamm, männliches Lamm, jagnec, janec (*altsl.* jagu'c), biček; Mutterlamm, weibliches Lamm, jagnjica, bicika; Lämmchen, jagnjiče, biček, janček; ſo fromm wie ein Lamm, krotek kakor jagnje, kakor janček, Lämmerchen und Kätzchen der Weide, Haſelſtauden, mačice; abranki.

Lamm- Lämmer- in Zſtzgn. jančji, jagnječji (?).

Lämmel, Lummel, ſ. **Kinderbutte.**

Lammen, *v. n.*, ojagniti se, jagniti se, storiti, obraviti se.

Lammer, die, *waidm.* skrito meso, riba.

Lämmerabend, der, petek pred binkoštmi.

Lämmerblume, ſ. **Schöllkraut.**

Lämmerbraten, ſ. **Lammer.**

Lämmergefilde, das, polje za ovčjo pašo.

Lämmergeier, der, (Gypaëtos barbatus) berkasti jastreb, jastrob, berkasti sop ali

ser, nach dem *Böhm.* jagnetnik; s. a. Bartgeier.

Lämmergeld, das, jančnina.

Lämmerhirt, der, jančar; rumena tresorepka.

Lämmerjunge, der, **Lämmerknecht**, der, jančar, jagnjetar.

Lämmerkraut, s. Gänsefuß, Flachskraut.

Lämmern, s. Lammen.

Lämmerreich, *adj.*, kjer se obilo jancov redi.

Lämmerruhr, die, jančja driska.

Lämmersalat, der, motavilec.

Lämmerschwanz, der, jančji rep.

Lämmerschwänzchen, das, roman.

Lämmerstall, der, jančji hlev, hlevček za jagnjeta, jančnjak.

Lämmerweide, die, jančja paša.

Lämmerwolke, die, meglice, jančki (megleni).

Lämmerwolle, die, jagnječja, jančja volna.

Lämmerzahn, der, jančji zobček.

Lämmerzehnt, der, jančja desetina.

Lammbraten, der, pečena jagnjetina.

Lammfleisch, das, jagnjetina.

Lammfromm, *adj.*, pobožen kakor jagnje.

Lammgebet, das, Jagnje Božje.

Lammherzig, *adj.*, krotkosrčen.

Lammsbraten, s. Lammbraten.

Lammsbruder, der, s. Frömmler.

Lammzeit, die, jangojenje; čas, v kterem se ovce jagnijo.

Lämpchen, das, lampica *.

Lampe, der, s. Hase.

Lampe, die, lampa *, (auch in andern slav. Spr.), lešèrba *, lošcrba; Stocklampe, nach *V.* migavnica; eine gläserne, phiolförmige Oellampe, pipa, pipica; nach *Gutsm.* lučnica; bei der Lampe arbeiten, pri luči delati; die ewige, heilige Lampe, večna luč (pred velikim oltarjem); (irdene Lampe, *poln.* u. *böhm.* kaganec).

Lampenflimmer, der, slaba, berlava luč lampe.

Lampenfüller, s. Lampenmann.

Lampenhell, *adj.*, z lampami razsvetljen.

Lampenlicht, das, luč v lampi, lampina luč.

Lampenmann, der, **Lampenputzer**, **Lampenwärter**, der, lampar, lučar †.

Lampenruß, der, **Lampenschwarz**, das, černilo, saje od lampe.

Lampenwärter, s. Lampenmann.

Lampertsnuß, s. Bartnuß.

Lamprete, die, (Petromyzon marinus), golup, piškur, pohkače, nach dem *Russ.* u. *Böhm.* morska minega, nach *Sul.*-okatica; morski piškur; *fig.* für Leckerbissen, s. dieses.

Lan, die, s. Lehne.

Lancierš, der, kopjanik.

Land, das, im Gegensatz des Wassers, Meeres, suho, zemlja, (nach *M.* auch das *russ.* suša, slov. Dürre), *serb.* kopno; u. sie riefen „Land", in zakričali so: suha zemlja; das feste Land, terda zemlja, celina; s. a. Fest(land); das Land erreichen, na suho priti, nach *V.* ustaviti kam; zu Land reisen, po suhem, po suhi zemlji potovati, (*russ.* suhim putem); zu Wasser und zu Lande, po suhem in po mokrem; Land anthun, proti suhi zemlji voziti se; das Land ist gelegt, zemlja se je skrila izpred oči; ein bestimmter, von einer eigenen Völkerschaft bewohnter Theil der Erdoberfläche, dežela, dežel-i; statt deržela, wie deržava, in a. sl. M. zemlja; das Land der Deutschen, nemška zemlja, nemške dežele, Nemško, Nemci, Nemčija; im Lande Juda, na Judovskem; in das Land Kärnten, na Koroško; Boden, tragbares, urbares, zum Ackerbau dienliches Land, zemlja, tla, polje, svet; Gebiet, zemlja, dežela, kraj, oblast, krajina, pokrajina, deržava, stran; im Gegensatze der Stadt, kmetje, dežela, kmetija, *kroat.* ladanje (vladanjo, Besitzung), *russ.* derevnja; auf das Land gehen, na kmete iti; auf dem Lande, na kmetih, na vaseh, *poln.* na wsi (na vasi); über Land gehen, na deželo, na kmete iti; im Gegensatze des Gebirges, das flache Land, ravno, polje, ravan, ravnina; niedriges Land, nižava; in Ansehung der Fruchtbarkeit, svet, fruchtbares, mageres Land, rodovitni, pasti svet, auch zemlja, tla; fettes Land, tolsta, mastna, debela zemlja; eine Hufe Landes, zemlja; Provinz, dežela; das gelobte Land, obljubljena dežela; des Landes verweisen, izgnati iz dežele; außer Landes, na tujem, na zunanjem, za mejo, unstran deželske meje; hier zu Lande, tukej, todi, v teh krajih, v tej deželi, pri nas; das Land der Wonne, raj; das ganze Land trauert um diesen König, vsa dežela žaluje po tem kralji, t. j. vsi prebivavci te dežele; durch alle Lande reisen, vse kraje, vse deželo preiti, obiti, obhoditi; das Land bauen, paljo, njivo obdelovati, kmetovati; ein Morgen Land, oral zemlje; Land am Ufer, s. Uferland; jedes Land hat seine Sitten, kolikor krajev, toliko šeg; ans Land gehen, stopiti na suho iz barke; vom Land stossen, odriniti od kraja.

Land- in Zsstzgn. (im Gegensatz zur Stadt), na kmetih, kmečki; auf dem Lande ehrsüchtig, deželni, podeželni; Landes-, Länder-, deželski, — dežel; s. übr. die f. s.

Landabwesend, *adj.*, na tujem bivajoč.

Landadel, der, der auf dem Lande wohnhafte, gospoda, žlahtniki na kmetih, selsko plemstvo; im Gegensatze zum Reichsadel, posrednji žlahtniki.

Landamman, der, der in der Schweiz, nach *V.* deželnik †.

Landamt, das, služba, ured na deželi, na kmetih.

Landanbauer, s. Landbauer.

Landarbeit, die, kmetijsko, poljsko delo.

Landarmee, s. Landheer.

Landarzt, der, zdravnik (vrač) na kmetih.

Landausschuß, der, kmečki odbor.

Landbäcker, der, selski, kmečki pek.

Landbar, *adj.*, kjer je mogoče pritisniti, terniti k bregu.

Landbär, der, deželni nasuhem živeči medved.

Landbau, der, kmetovanje, kmetija, kmetijstvo, obdelovanje zemlje; orataršvo, ratarija, poljodelstvo; s. a. Ackerbau.

Landbauend, *adj.*, kmetujoč.

Landbauer, der, kmet, kmetovavec, oratar, rataj, težak, poljodelec; im Gegensatze eines Bergbauers, poljanec.

Landbaumeister, der, zidarski mojster na kmetih.

Landbeamte, der, urednik na kmetih.

Landbeschäler, der, grajščinski, grajšinski žebec.

Landbeschreibung, s. Länderbeschreibung.

Landbesitzer, s. Gutsbesitzer.

Landbetrüger, der, kdor je vso deželo goljufal.

Landbettler, der, podeželni berač, ki obira vse kraje.

Landbeutler, der, jirharski pačuh.

Landbewohnend, *adj.*, na kmetih stanujoč.

Landbewohner, der, Bewohner der Provinz, deželan, deželni prebivavec; im Gegensatze zum Städter, kmet.

Landbischof, s. Chorbischof.

Landbote, der, deželni poslanec.

Landbrauen, das, kuhanje ola na kmetih.

Landbuch, s. Landtafel.

Landdienst, der, služba (vojaška) na suhem.

Ländchen, das, deželica.

Landding, s. Landgericht.

Landdurchstreicher, s. Landstreicher.

Lände, die, pristanišče, pristaniše, pristajališče, pristajališe; breg, kjer je lahko pritisniti, prirniti, oterniti.

Landedelmann, der, žlahtnik, plemič na kmetih.

Landeidechse, die, ašèerica, ašerica zemeljna.

Landeigenthum, das, lastina zemlje.

Landeigner, s. Grundeigenthümer.

Landeinwärts, *adv.*, v deželo, v sredo dežele.

Landen, *v. n.*, pristati, pristajati, pritisniti, pritiskati k bregu, krajn, iti k kraju, prirniti, prijeti, nach *Gutsm.* u. *Jarn.* oterniti, terniti, nach *V.* ustaviti v kraj, nach *M.* prilentati (?); *v. a.* spraviti iz ladije na breg, na suho; ein Land landen oder länden, mejoike postaviti, postavljati.

Landen, das, pristajanje k bregu; spravljanje na breg.

Landenge, die, medmorje, s. Erdenge.

Landerbe, der, dedoik, ki je podedval zemljo, grunte.

Länderbeschreiber, der, popisovavec dežele, dežel, deželopisec.

Länderbeschreibung, die, popisovanje dežele, dežel, deželno popisovanje, deželopisje, krajopisje, zemljopisje.

Länderdurst, der, pohlep po deželah, cwa a. prisvojevavnost.

Länderdurstig, *adj.*, prisvojevaven; lačen, lakomen tujih dežel.

Länderei, die, zemlja, polje, zemljišče, zemljiše, kmetija, posestvo; s. a. Grundstück.

Ländererschütterer, der, stresavec, strah dežel, pokončevavec.

Ländergewaltig, *adj.*, močan po mnozih deželah.

Länderkarte, s. Landkarte.

Länderkenntniß, die, **Länderkunde**, die, znanje, znanstvo dežel, krajev, deželoznanstvo †, krajoznanstvo †.

Länderkundig, *adj.*, deželoznansk; kdor več dežel pozna.

Länderkundige, der, deželozuanec.

Länderlos, *adj.*, brez dežel.

Ländern, *v. a.*, ograditi, graditi; Einländern, s. Umgrenzen.

Ländern, *v. n.*, v krog sukati se v kmečkem plesu.

Länderraub, der, vzetje, jemanje dežel.

Ländersucht, s. Länderdurst.

Länderstichtig, s. Länderdurstig.

Ländertausch, der, zamenja dežel.

Ländertheilung, die, delitev dežel.

Ländernmriß, der, očertek dežel.

Länderverderblich, *adj.*, deželam kvaren.

Länderverwüster, der, pokončevavec dežel.

Länderweise, *adv.*, po deželah, dežela za deželo, nach *V.* podeželama.

Länderweit, *adj.* v več dežel segajoč.

Landesabschied, der, odprava deželskih stanov.

Landesälteste, der, najstarši izmed deželskih žlahtnih.

Landesart, die, šega, navade kake dežele; s. a. Landesbeschaffenheit.

Landesangelegenheit, die, deželska reč, zadeva.

Landesausschuß, der, deželni odbor.

Landesbeamte, der, deželni urednik.

Landesbefugt, s. Privilegirt.

Landesbeschaffenheit, die, lastnost, svojstvo, posebnost dežele.

Landesbestellte, der, deželski poslanec (wörtl. postavljenec).

Landesbewohner, der, deželan.

Landesbewohnerin, die, deželanka.

Landesblatt, s. Landeszeitung.

Landesbühne, die, (National-Theater), narodno gledišče, gledišе.

Landesbürger, der, deželan, deržavljan.

Landeschef, der, deželni poglavar.

Landescultur, die, obdelovanje zemlje.

Landescommission, die, deželna komisija.

Landeseinkünfte, *pl.*, deželni dohodki.

Landeserzeugniß, das, deželni pridelek, domači pridelek.

Landesfest, das, deželno, narodno obhajanje, godovanje.

Landesflagge, die, deželno bandero.

Landesflucht, s. Landesverweisung.

Landesfolge, die, dolžnost deželana na vladarjev sklic za orožje prijeti.

Landesfürst, der, vladar, vladajoči knez.

Landesfürstlich, *adj.*, vladarsk (in einzelnen Fällen, cesarsk, kraljevsk, vojvodsk, je nach dem Rang).

Landesgebieth, das, oblast; obsežje dežele.
Landesgebrauch, s. Landesart.
Landesgenoß, s. Landsmann.
Landesgericht, das, deželna sodnija.
Landesgerichtsrath, der, svetovavec deželne sodnije.
Landesgeschichte, die, deželna zgodovina.
Landesgesetz, das, deželna postava.
Landesgesetzblatt, das, deželni zakonik.
Landesgewächs, das, domača rastlina.
Landesgewalt, die, deželna oblast ali moč.
Landesgrenze, die, deželna meja.
Landeshauptmann, der, deželni poglavar.
Landeshauptmannschaft, die, deželsko poglavarstvo.
Landeshauptstadt, die, poglavitno mesto dežele.
Landesherr, der, deželni gospod, deželni gospodar ali oblastnik; s. a. Landesfürst.
Landesherrlich, *adj.*, s. Landesfürstlich.
Landesherrschaft, die, vladarstvo, vladanje, najvišji oblast v kaki deželi.
Landeshoheit, die, veličanstveno oblasti ali pravice, vladarstvo.
Landesinteressen, *pl.* deželne zadeve.
Landeskanzler, der, deželni kancelir.
Landeskasse, die, deželna denarnica ali kasa.
Landeskenntniß, — kunde, die, znanje, poznanje kake dežele, s. a. Länderkenntniß.
Landeskind, das, deželan, rojak, rojenjak.
Landeskirche, die, deželna cérkev.
Landesmarschall, der, deželni maršal.
Landesmilitärcommando, das, deželno vojaško poveljstvo.
Landesmittel, *pl.*, deželno premoženje.
Landesmünze, die, deželni dnar.
Landesmutter, die, deželna mati, mati domovine.
Landesobrigkeit, die, deželska gosposka; deželski oblastnik.
Landesordnung, die, deželna uredba.
Landespflicht, die, deželna zaveza, prisega zvestobe.
Landespolizei, die, deželna policija, redarstvo †.
Landesregierung, die, deželna vlada, deželno vladarstvo.
Landesregierungsblatt, das, deželnovladni list, oglasnik deželnih postav.
Landesreligion, die, deželna vera.
Landessache, die, deželna reč.
Landesschatz, der, deželni zaklad.
Landesschuld, die, deželni dolg.
Landesschule, der, deželna, deželska šola.
Landesschutz, der, deželna bramba.
Landessitte, die, deželna navada.
Landessperre, die deželna zapertija.
Landessprache, die, deželni, narodov, domači, narodni jezik; jezik, ki se v kaki deželi govori; deželna beseda, domača beseda.
Landesstatut, das, deželna postava.
Landesstelle, die, deželno poglavarstvo, deželna oblast.
Landestracht, die, deželna noša, domača noša, obleka.
Landestruppen, *pl.*, domači vojaki, deželna vojska.
Landesüblich, *adj.*, v deželi navaden; *adv.*, kakor je v deželi v navadi; po deželni navadi.
Landesvater, der, oče domovine; s. a. Landesfürst.
Landesverfassung, die, deželska, deželna ustava.
Landesverordnung, die, deželni ukaz.
Landesverrath, der, izdaja dežele, domovine.
Landesverräther, der, izdajic (izdajavec) dežele, domovine.
Landesversammlung, die, deželni zbor, shod.
Landesvertheidiger, der, branivec dežele.
Landesvertheidigung, die, bramba, branitev dežele.
Landesvertretung, die, namestovanje dežele; deželni namestovavci.
Landesverwalter, der, deželni oskerbnik.
Landesverwaltung, die, deželno oskerbovanje, deželna uprava.
Landesverweisung, die, izgnanje iz dežele, pregnanje na tuje, izgnanstvo.
Landesverwiesen, *adj.*, izgnan iz dežele, pregnan na tuje.
Landesverwiesene, der, izgnanec.
Landesverweser, der, vladarjev namestnik.
Landesvolk, das, deželno ljudstvo, ljudstvo kake dežele.
Landeswährung, die, deželni dnar.
Landeszeitung, die, deželni časnik.
Landeszweck, der, deželni namen.
Landeufchen, das, smerdljiva muha.
Landfahrer, s. Landstreicher.
Landfeste, die, gradba na bregu.
Landfestung, die, terdnjava na terdni, suhi zemlji.
Landflagge, die, deželno, narodno bandero.
Landfleischer, der, mesar na kmetih.
Landfluch, der, prekletstvo dežele.
Landflüchtig, *adj.*, kdor je pobegnil iz dežele; landflüchtig werden, pobegniti, bežati iz dežele, uteči.
Landflüchtige, der, begun, uskok, pobegnjeneo.
Landflüchtigkeit, die, pobeg iz dežele, begunstvo.
Landfolge, s. Landesfolge.
Landforstmeister, der, deželni logar.
Landfracht, die, pocestna vožnja ali tovorija, vožnja po suhem; tudi voznina.
Landfrächter, s. Fuhrmann.
Landfrau, die, kmetica.
Landfremd, *adj.*, ptuj, tuj.
Landfriede, der, deželna varnost, mir in red v kaki deželi; er traut dem Landfrieden nicht, ne zanese se, sumi; pogodba zavolj očitne ali deželne varnosti.

Landfrosch, der, pozemeljska žaba.
Landfuhre, s. Landfracht.
Landgängig, **Landgebig**, *adj.*, v deželi navaden, veljaven; landgängige Münze, dnar, ki ima v kaki deželi veljavo; landgängige Krankheit, podeželna bolezen.
Landgarben, der, poljski vert.
Landgebig, s. Landgängig
Landgedicht, das, kmetovska.
Landgeistliche, der, duhoven na kmetih.
Landgeistlichkeit, die, duhovščina, duhovšina na kmetih.
Landgemeinde, die, kmečka občina.
Landgericht, das, deželna sodnija; unter ein Landgericht gehören, pod kako sodnijo, sodbo biti; s. a. Criminalgericht.
Landgerichtlich, *adj.*, zaglaven, kriminalen; deželne sodnije.
Landgestüte, die, grajščinska, grajšinska kobilarija (na kmetih).
Landgewächs, das, pozemeljska rastlina.
Landgraben, der, mejni jarek.
Landgraf, der, deželni grof.
Landgräfin, die, deželna grofinja, grofica.
Landgrafschaft, die, deželna grofija.
Landgrenze, s. Landesgrenze.
Landgültig, s. Landgängig.
Landgut, das, imanje, posestvo na kmetih, kmetija.
Landhandel, der, tergovina ali kupčija po suhem; kupčija po kmetih.
Landhase, der, poljski zajic.
Landhaus, das, eines Herrn auf dem Lande, hiša, poslopje na kmetih; Landschaftshaus, deželna hiša, stanovska zbornica.
Landhaushaltung, die, kmetovanje.
Landheer, das, armada ali vojska na suhem.
Landherr, der, gospod na kmetih.
Landhirsch, der, loški jelen.
Landhufe, s. Hufe.
Landhure, die, vlačugarica.
Landjägerei, die, deželno lovstvo.
Landjugend, die, kmečka mladost, mladina.
Landjungfer, die, kmečka deklina.
Landjunker, der, gospodičič na kmetih, selski plemič, mladi žlahtnik iz kmetov.
Landkammer, die deželna kamera.
Landkarte, die, obraz dežele, dežel, zemljovid †, zemljokaz †, zemljopisna karta ali mapa, nach *V.* deželni obraz.
Landkartendruck, der, natiskanje zemljovidov ali kart.
Landkartenhandel, der, kupčija z zemljovidi.
Landkartensammlung, s. Atlas.
Landkartoffel, die, rudečkasti krompir.
Landkasten, s. Landeskasse.
Landkind, das, kmečko otroče.
Landkirche, s. Landeskirche.
Landknecht, der, berič, brič na kmetih.
Landkrämer, der, kmečki kramar.
Landkrankheit, s. Endemie.
Landkrebs, der, zemeljni rak.
Landkrieg, der, vojska po suhem.
Landkrokodill, der, neki največji kuščarji, kušarji na zemlji.
Landkundig, **Landkündig**, *adj.*, deželo znajoč; po vsi deželi znan; vsim znan.
Landkutsche, die, prevozna kočija, (ki prevaža ljudi iz ene dežele v drugo).
Landkutscher, der, voznik.
Landläufer, der, s. Landstreicher; *fig.* slaba prikuha.
Landläufig, *adj.*, vlačugarsk, plašćursk, plašursk; kar se klati ali potepa po deželi; landläufige Münze, s. Landgängig.
Landleben, das, življenje na kmetih.
Landleder, das, domače usnje.
Landleute, *pl.*, kmetje, kmetovavci, kmečki ali kmetovski ljudje; kmetovščina, kmetovšina; die Sitten der Landleute annehmen, pokmetiti se.
Ländlich, *adj.*, in einem Lande üblich, deželen, deželsk, po deželni navadi; v deželi navaden; ländlich, sittlich, kolikor krajev, toliko šeg, vsak kraj ima svojo navado, *polu.* jaki kraj, taki obyczaj; co kraj to obyczaj; den Landleuten eigen, kmečk. kmetovsk; po kmečko pohleven. prijazen, priprost; ländliches Fest, praznik, veselica na kmetih.
Ländlichkeit, die, kmečka priprostost.
Landlos, *adj.*, brez dežele.
Landluft, die, zrak na deželi, na kmetih.
Landlust, die, kmečko veselje.
Landmacht, die, deržava močna na suhem; vojska na suhem.
Landmächtig, *adj.*, mogočen na suhem.
Landmädchen, das, deklica iz kmetov, kmečko dekle.
Landmann, der, im Gegensatze eines Stadtmannes, kmet, kmetovavec, rataj, oratar, kmečki človek, nach *V.* a. selan, selak, (mehr *serb.* u. *böhm.*); s. a. Landstand.
Landmännisch, s. Ländlich.
Landmark, die, deželska meja.
Landmarke, die, znamnje na suhem (postavljeno brodarjem).
Landmatrikel, s. Landtafel.
Landmesser, der, zemljomérec.
Landmeßkunst, die, zemljomérstvo.
Landmessung, die, mérjenje zemlje, dežele.
Landmiliz, die, s. Aufgebot; domača, deželna vojska ali bramba.
Landmünze, die, domači, deželni denar.
Landnatur, die, priprosta narava.
Landpfarre, die, fara na kmetih.
Landpfarrer, der, fajmošter na kmetih.
Landpfleger, der, s. Gouverneur, Statthalter, Gemeindevorstand.
Landphysikus, der, zdravnik na kmetih.
Landplage, die, deželna nadloga, občna šiba.
Landpolizei, die, policija na kmetih.
Landprediger, s. Landpfarrer.
Landrath, der, deželni sóvtnik, svetovavec; svetovaveo deželne sodnije.
Landräthlich, *adj.*, landráthliche Geschäfte, opravila deželniga svetovavca.
Landrecht, das, t. B. in Preußen, pravilo

pravstvo, deržavljansko pravstvo; Landesgericht, deželna sodnija, (auch bei *Gutsm.*).
Landrechtlich, *adj.*, deželnopraven; deželne sodnije.
Landrechtsbeisitzer, der, prisednik deželne sodnije.
Landregen, der, dež po vsi deželi, povsotni dež; deževanje.
Landreise, die, popotovanje po suhem; popotovanje po deželi, obhod dežele.
Landreiter, s. Gensdarme.
Landrentmeister, der, deželni dohodar†.
Landrichter, der, deželni sodnik; sodnik na kmetih.
Landröthe, die, prosta rudečina.
Landrüchtig, *adj.*, po vsi deželi znan, pozaan,
Landrüchtigkeit, die, splošna znanost.
Landruhr, die, podeželna griža, ki razsaja po vsi deželi.
Landsafran, der, domači žafran.
Landsalamander, der, močerad na suhem.
Landsarsche, die, debela sarža*.
Landsaß, der, naseljeni deželan, posestnik.
Landsässig, *adj.*, naseljen v deželi, s posestvam.
Landschaft, die, Provinz, dežela, kraj, pokrajina, nach *Gutsm.* deželstvo; deželni stanovi; zbor deželnih stanov; kraj na kmetih, malana okolica, namalan kraj.
Landschaftlich, *adj.*, deželen, v kaki deželi navaden, stanovsk.
Landschaftsmaler, der, der meistens Landschaften malt, malar, ki kraje, okolice mala, malar krajev.
Landschaftsmalerei, die, malanje, malarija krajev, okolic.
Landschaftsdiener, der, stanovski slnžabnik.
Landschaftsfach, das, malanje, risanje krajev.
Landschaftshaus, das, Landhaus, deželska hiša, stanovska hiša.
Landschaftskasse, die, deželna, stanovska denarnica.
Landschaftsrecht, das, deželno pravo.
Landschaftswort, s. Provinzialismus.
Landscheide, s. Landesgrenze.
Landscheider, der, etwa mejničar.
Landschießen, das, deželno streljanje.
Landschinder, der, *fig.* deželni odertnik.
Landschloß, das, grad na kmetih, na deželi.
Landschnupfen, s. Gripe.
Landschöppe, der, prisednik deželne sodnije.
Landschreiber, der, deželni pisar; pisar na kmetih.
Landschule, die, šola ali učilnica na kmetih; das Dorf hat eine Landschule, vas ima šolo.
Landschulmeister, der, učenik na kmetih.
Landschwalbe, s. Hausschwalbe.
Landsecket, s. Landeskasse.
Landsee, der, im Gegensatz zur See, jezero.
Landseide, die, domača svila.
Landseite, die, stran proti (suhi) deželi.
Landseuche, s. Seuche,
Landsicht, die, pogled. vid na suho.
Landsiedel, s. Landsitz.
Landsitz, der, hiša, prebivanje, stanovanjo na kmetih.
Landskind, das, s. Landsmann.
Landsknecht, der, prosti vojak; fluchen wie ein Landsknecht, gerdo preklinjati.
Landsmann, der, aus demselben Geburtsorte, rojak, rojenjak; wir sind Landsleute, rojaka sva si, iz eniga kraja sva. (daher *böhm.* krajan, *poln.* krajowieo neben svojak und rodak), *böhm.* auch našineo; Landeseingeborene, deželan.
Landsmännin, die, rojakinja.
Landsmännisch, *adj.*, rojašk, kakor so spodobi za rojaka.
Landsmannschaft, die, rojaštvo, rojenjaštvo, deželanstvo.
Landsoldat, der, vojak, ki služi na suhem.
Landspfleger, der, deželni oblastnik.
Landspitze, die, ert zemlje, ki sega v morje, nach dem *Russ.* nos; *poln.* klin.
Landsprachgebrauch, s. Provinzialismus.
Landsstrich, der, podnebje; s. a. Klima.
Landstadt, die, mesto, mestce deželno, malo mesto, mesto na terdi zemlji.
Landstand, der, deželni stan; Landstände, deželni stanovi; *poln.* stan kraju.
Landständisch, *adj.*, stanovsk, deželnih stanov.
Landstandschaft, die, stanovstvo, stanovi.
Landstein, s. Grenzstein.
Landstelle, die, služba na kmetih.
Landsterben, das, pomor, mor (po vsi deželi).
Landsteuer, die, zemeljski (grutni) davok.
Landstock, s. Fuchser.
Landstraße, die, velika cesta, deželna cesta; *böhm.* silnice; im Gegensatze der Wasserstraße, cesta po suhem; beständig auf der Landstraße liegen, fein, vedno potovati; ein Dorf an der Landstraße, vas pri, na veliki cesti.
Landstrassenbau, der, delanje velike ceste.
Landstreichend, *adj.*, vlačugarsk.
Landstreicher, der, vlačugar, potepuh, potepin, potepinec, klatež, plašćar, plašar oder plajšćur, plajšur, rokovnjač, prepeljuh, skitavec (U. Kr.), stepuh (*M.*).
Landstreicherei, die, vlačugarstvo, potepinstvo, potepanje, plašćurstvo, plašurstvo, prepeljuštvo.
Landstreicherin, die, vlačugarica, potepinka, potepušnica, rokovnjačarica, mavharica.
Landstreicherisch, *adj.*, vlačugarsk, potepinsk, rokovnjašk, plajšćarsk, plajšarsk, potepušenj.
Landstreifer, der, obhodnik, s. a. Landstreicher.
Landstreiferei, s. Landstreicherei.
Landstrich, der, stran, pokrajina, kraj, okolica.
Landstube, die, stanovska zbornica.
Landsturm, der, ein Sturm auf dem Lande, vihar, piš, nevihta na terdi ali suhi zemlji (in ne na morji); ein allgemeines Aufgebot aller waffenfähigen Männer, černa vojska, deželni hrup ali vzdig; *russ.* opolčenje; s. a. Aufgebot, Landwehr.
Landsuchung, die, iskanje hudodelnikov po vsi deželi, preiskovanje dežele.
Landtabak, der, domači tobak.
Landtafel, die, Landesmatrikel, deželna knjiga; nach dem *altböhm.* Recht, desky zemske; zapisna knjiga gosposkih zemljiš.
Landtafelfähig, *adj.*, kar so more vpisati v deželno knjigo.
Landtafelbeamte, der, deželnoknjižni urednik.
Landtag, der, deželni zbor; einen Landtag ausschreiben, razpisati, sklicati deželni zbor; auflösen, razpustiti deželni zbor.
Landtagen, *v. n.*, imeti deželni zbor.
Landtagsverhandlungen, *pl.*, obravnave, razprave deželniga zbora.
Landtagswahlordnung, die, volitni red za deželni zbor.
Landtaxe, s. Landsteuer.
Landthier, das, pozemeljska žival.
Landtrauer, die, žalost po vsi deželi, splošno žalovanje.
Landtruppen, *pl.*, vojska, vojaščina, vojašina na suhem.
Landtuch, das, domače sukno.
Landüblich, *adj.*, s. Landesüblich.
Landung, die, pristanje, pristajanje, izstop na breg; spravljanje na breg.
Landungsplatz, der, pristajališče, pristajališe, in St. auch premišče, premiše.
Landungstruppen, *pl.*, vojaki, iz ladij na suho stopivši, djani (v kako tujo deželo).
Landverderblich, *adj.*, pogubeu vsej deželi, za vso deželo, škodljiv za deželo.
Landverkehr, der, kupčija, prehod blaga po suhem.
Landvogel, der, ptič, ki le na suhem živi.
Landvogt, der, deželni poglavar, oblastnik.
Landvogtei, die, deželno poglavarstvo.
Landvolk, das, ljudstvo na kmetih, kmetovski ljudje; s. a. Landleute.
Landwärts, *adv.*, proti suhimu, proti kraju, h kraju, proti bregu, (nach *M.* navsuho).
Landwehr, die, Volksbewaffnung, deželna bramba, brambovci *pl.*, ljudska vojska; *russ.* družina, opolčeuje; jonst deželno branilo.
Landwehrmann, der, brambovec.
Landwein, der, domače, doželno vino.
Landwerk, das, (in Sachsen), bukovo sukno.
Landwesen, das, s. Landwirthschaft.
Landwind, der, veter s kraja.
Landwirth, der, kmetovavec, kmet, poljodelec, kmetijski gospodar, kerčmar na kmetih.
Landwirthin, die, kmetovavka.
Landwirthlich, *adj.*, kmetijsk, kmetovavsk.
Landwirthschaft, die, kmetovanje, kmetijstvo, kmetovavstvo, poljodelstvo, kmetijsko gospodarstvo, kmetija; rationelle Landwirthschaft treiben, umno kmetovati; Landwirthschaft treiben, kmetovati; durch die Landwirthschaft erwerben, prikmetovati, verthun, zakmetovati; eine Landwirthschaft kaufen, kmetijo kupiti.
Landwirthschaftlich, *adj.*, kmetijsk, kmetovavsk; er besitzt landwirthschaftliche Kenntnisse, zveden je v umnem kmetovanji.
Landwirthschaftsbetrieb, der, kmetovanje.
Landwirthschaftsgesellschaft, die, kmetijska družba.
Landwolle, die, domača volna.
Landwort, s. Provinzialismus.
Landzeug, der, domaco tkanje, domače (bukovo) sukno, domači podvan (?).
Landzoll, der, deželni ool.
Landzunge, die, s. Erdzunge.
Lang, *adj.* u. *adv.*, von der körperlichen Ausdehnung, dolg; das Haus ist 50 Fuß lang, hiša je 50 čevljev dolga; ima 50 čevljev v dolgosti; uneig. von der Zeitdauer, schon so lange kenne ich ihn, že toliko časa ga poznam; s. a. Lange; etwas auf die lange Bank schieben, pod uho potakniti kaj; s. a. Bank; einen langen Hals machen, vrat stegniti, stegovati (iz radovednosti); lange Finger machen, ohlapne roke biti, zmikati; wer lang hat, läßt lang hängen, kdor ima dnarje, lahko moško ravna; kdor ima s čim, lahko gre v Rim; etwas von langer Hand wissen, po kom drugem, od koga drugiga, tretjiga vediti; lange Beinkleider, dolge hlače; in langen Beinkleidern gehen, fommen, (*vulg.*) prihlačati, hlačati; ein langer Mensch, dolgež, dolgin, dolgan, velik človek, visoke postave; lange Maschen, dolge, t. j. daljši petlje; in den langen Tagen, po leti, ko je dolg dan; langes Leben, dolgo življenje; lange Brühe, redek sok; der Wein wird lange, d. i. zähe, vino se vleče; es ist lange (Zeit) her, s. Lange; lange Weile, s. Langweile; seit langer Zeit, od davnej; ihm währt die Zeit lang, dolg čas mu je; ein Langes und Breites erzählen, po dolgem in širokem razkladati, prav na tanko, od kraja, na drobno; über lang und kurz, pred ali potlej, prej al' slej, poprej ali poznej; Einen kurz und lang nennen, s. Kurz; er fiel der Länge nach, er lag da, so lang er war, padel je, ležal je, kakor je dolg in širok; die lange Schicht, (*mont.*), dvanajst ur dela; lange Erfahrung, večletna skušnja; vor langen Jahren, pred mnogo leti; die Speise wird Einem im Halse lang, ta jed človeku priseda, je zoperna, ostaja v gerlu; die Fürsten haben lange Arme, gospoda sega deleč; mein Leben lang will ich ihn nicht vergessen, vse svoje žive dni ga ne pozabim; der Sonnabend ist länger als der Sonntag, daljši je sabota od nedelje; lange Reise, daljna pot.
Lang-, in Zssg., dolgo —.
Langafter, der, dolgoritka.
Langährig, *adj.*, dolgoklas(en), dolgiga klasa.
Langarm, der, dolgnrok.
Langärmig, *adj.*, dolgorok, dolgih rok.

Langathmig, *adj.*, dolge, težke sape.
Langbart, der, dolgobradec, bradač.
Langbärtig, *adj.*, bradat (auch starkbebärtet), dolgobraden.
Langbaum, s. Langwagen.
Langbeil, das, noka kolarska bradlja.
Langbein, der, dolgonožec, nogač; das, dolgonoga žival.
Langbeinig, *adj.*, nogat, dolgonog, dolgonožen, dolgih nog.
Langbeinigkeit, die, dolgonožnost.
Langberndert, *adj.*, z dolgimi vesli.
Langdiſtel, s. Kransdiſtel.
Lange, *adv.*, (nur von der Zeit), davno, dolgo, dolgo časa, zdavnej; lange währen, dolgočasovati komu; je länger, je lieber, kolikor dalj, toliko ljubši; dalj ko je (bo), ljubši je (bo); ſchon lange, vže davno, že dolgo, lep čas že; er hat längſt antworten ſollen, kdaj že mu je bilo čas odpisati; aufs längſte bis —, najdalje, najpoznej do —; er iſt lange nicht ſo ſchön, mnogo gerši je, tako lep ni, pač ni tako lep; es iſt noch lange nicht genug, mnogo še manjka; es hat am längſten gedauert, kmali bo tega konec; bilo je; das iſt längſt bekannt, to je že zdavno znano; lange machen, obotavljati se; er wird es nicht lange mehr machen, ne bo dolgo kruha jedel; bleiben Sie ſo lange, als Sie wollen, ostanite, dokler se Vam ljubi; man muß ihn nicht lange fragen, kaj bi ga še popraševal; ſo lange ich lebe, dokler sim (bom) živ; das iſt für mich lange genug, to je zame prav zadosti; wie lange bleibt er hier? doklej ostane tukej? wie lange iſt er hier? odklej, koliko časa je tukej? auf wie lange? doklej, do kdaj? nicht lange, ne dolgo, kmali; es iſt ſchon lange her, davno je že tega, kar; es iſt länger, als ein Jahr, več kakor leto je že, kar.
Länge, die, dolgost, dolgota, dolžina; das zieht ſich in die Länge, to dolgo terpi, se dolgo vleče; nach der Länge, nach der körperlichen Ausdehnung, po dolgem, v dolgost; in die Länge ſpalten, po dolgem, podolgama razklati; der Länge lang hinfallen, pasti kakor dolg in širok je kdo; Grade der geographiſchen Länge, stopinje zemljopisne dolgosti; in die Länge, (von der Zeit), na daljo, s časam, sčasama; die Länge des Körpers, velikost, visokost; in die Länge ziehen, zavleči, zatezati, odkladati.
Längeholz, s. Rollholz.
Langen, *v. n.*, länger werden, daljšati se, dolg prihajati, rasti; reichen, bis zu etwas ſich erſtrecken, seči, segati do —, doseči, dosegati, prostirati se do —; nach etwas langen, poseči, seči, stegniti roko po čem; deine Gewalt langet bis an der Welt Ende, tvoja oblast sega do kraja sveta; das Kind kann noch nicht auf den Tiſch langen, otrok ne more doseči, ne doseže mize, ne doseže na mizo; s. a. **Anlangen**; ausreichen, das Geld hat gerade gelangt, ravno dovelj je bilo denarjev; es langt nicht, ne dojde, ni dovelj, ne more se shajati, skezati, nach *M.* auch ne seže; *v. a.*, darreichen, pomoliti, podati, prožiti, moliti, podajati; den Hut vom Nagel langen, sneti klobuk, seči po klobuk in sneti ga; die Forellen aus dem Fiſchhalter langen, pobrati, vzeti postervi iz ribnika.
Längen, *v. a.*, podaljšati, daljšati; eine Brühe längen, priliti vode, da je redkeji; den Strick längen, s. Nachlaſſen; eine Rede, raztegniti, razširiti; einen Acker längen, podolgama deliti; s. a. Ausſchieben.
Längenmaß, das, mera dolgosti, daljave.
Längenmeſſung, die, mórjenjo dolgosti, daljave.
Längerling, der, podolgasti klopotec.
Langeſpe, die, s. Eſche.
Langeweile, s. Langweile.
Langfädig, *adj.*, dolgoniten.
Langfingerig, *adj.*, dolgopersten; dolzih, smolnatih perstov.
Langfinne, die, z dolzimi plavutami.
Langfiſch, der, ogurasta riba.
Langfloſſe, die, s. Langfinne.
Langfuß, der, dolga noga, nogač, skokonog, dolgonog; s. Langbein.
Langfüßig, *adj.*, s. Langbeinig.
Langgebreitet, s. Langgeſtreckt.
Langgegliedert, *adj.*, dolzih udov.
Langgehalſet, s. Langhalſig.
Langgelockt, *adj.*, z dolgimi kodri.
Langgeöhrt, s. Langöhrig.
Langgeſchwänzt, *adj.*, dolgorep, repat.
Langgeſpitzt, *adj.*, z dolgo ostjo.
Langgeſtreckt, *adj.*, stegnjen.
Langhaar, das, dolgi lasje.
Langhaarig, **Langhärig**, *adj.*, dolgolas, dolzih dlak.
Langhals, der, dolgovrat.
Langhalſig, *adj.*, dolgovraten.
Langhand, der, dolgorok.
Langhändig, s. Langärmig.
Langheit, die, s. Länge.
Langhin, *adv.*, na daljo; s. Weithin.
Langjährig, *adj.*, dolgoleten, mnogoleten.
Langkragen, s. Moorente.
Langkrallig, *adj.*, dolgih krempljev, z dolzimi kremplji.
Langkreis, s. Ellipſe.
Langkreiſicht, s. Elliptiſch.
Langlebig, *adj.*, dolgo živeč, dolgo živ, nach dem *Russ.* dolgovečen.
Länglich, *adj.*, podolgast, podolgovat *(V.)*, *russ.* dolgovatyj; *adv.*, podolgasto; länglich rund, obel, podolgasto okrogel.
Langmeſſerſchmied, der, dolgoklinjar.
Langmuth, die, **Langmüthigkeit**, die, poterpljivost, prizanesljivost, dolgo prizanašanje, poterpnost; nach dem *Russ.* dolgoterpnost; nach *Gutsm.* dolgovoljnost.
Langmüthig, *adj.*, poterpljiv, zanesljiv, dolgo prizanašajoč, dolgoterpen, blagoserčen.
Langnaſe, der, die, dolgonos, nosan, nosulja.
Langohr, das, uhač, dolgouh, nach *V.* uhule; Eſel, osel; ein Eſel nennt den andern ein Langohr, čuk sovi glavana (pravi); eine Fledermaus, ušati netopir.

Langöhrig, *adj.*, uhat, (in and. D. ušat), dolgouh.
Langohrſchaar, die, truma oslov.
Langrock, der, dolgosuknjež.
Langröckig, *adj.*, dolgosuknjast, z dolgo suknjo.
Langrund, s. Länglich.
Langrund, das, s. Ellipſe, Oval.
Längs, *adv.*, länge dem Fluſſe, des Fluſſes, za vodo, za potokam, ob vodi, kraj (in St. kre) reke, poleg ali zraven reke, ob reki; s. a. Entlang.
Langſam, *adj.*, počasen, kesen, muden, len, slab, medel; *adv.*, počasi, zlagama, zložno, polagama, pomalem, kesno, po kesnem; langſam arbeiten, počasi delati; auch ogrebati se, obirati se, meckati, pečkati pri delu; langſam gehen, počasi iti, lesti kakor polž, vleči se kakor megla, koracati in gambati leno; langſam nähert ſich auch, počasi se dalječ pride; zu langſam, prepočasno; der Langſame, počasnik; ein langſamer Bote, nach *V.* ejaz; ein langſamer Kopf, kesna glava, kesne misli; ihn haben, kesnoumen biti, kesne glave, kesnih misli biti; ein langſamer Arbeiter, pečkalo.
Langſamkeit, die, počasnost, kesnost, kesnota, lenost, nenaglost, slabost.
Langſamträge, *adj.*, medel in len.
Langſchattig, *adj.*, dolgosenčen; die Langſchattigen, dolgosenčniki.
Langſchläfer, der, zaspanec, zaležuh, poležuh, zaspane; *serb.* dremčina.
Langſchläferei, die, dolgo spanje, zaspanstvo.
Langſchläferin, die, zaspanka.
Langſchnabel, der, kljunač.
Langſchnäbelig, *adj.*, dolgokljunsk.
Langſchneidig, *adj.*, z dolgim rezalom.
Langſchwanz, der, dolgorep; Pfannenſtiel, Schwanzmeiſe, dolgorepka, beloglavka, mlinarček.
Langſchwänzig, *adj.*, dolgorep, dolgorepen.
Langſchweifig, s. Langſchwänzig.
Langſichtig, *adj.*, daljnovideo (auch *russ.*)
Langſichtigkeit, die, daljnovidoost.
Langſilbig, *adj.*, dolgozložin.
Längſt, *adv.*, davno, zdavno, zdavnej.
Langſtange, die, d. i. Stemmleiſte am Rüſtwagen, nach *Zulok.* copanj*.
Längſtens, *adv.*, naj dulje; längſtens in einer Stunde, najdalje, najpoznej v eni uri.
Langſtreifig, *adj.*, z dolgimi progami.
Langſtroh, das, škopa*.
Längſtvergangen, *adj.*, davno pretekel.
Langtönig, *adj.*, dolgoglasen.
Langviereck, das, po dolgasti četverovogelnik.
Langwagen, der, sovra, sora, eig., svora, (nach *V.* razvora, in U. Kr., auch *böhm.*).
Langweile, die, dolg čas, *serb.* auch čama, *russ.* skuka, *poln.* nudota; ich habe Langweile, dolg čas mi je; Langweile machen, s. Langweilen.
Langweilen, *v. a.*, Langweile verurſachen, dolg čas delati komu, sitili koga (*poln.* nudzić), nadlegovati koga; *v. r.*, er langweilt ſich, dolg čas mu je, dolg čas prodaja, *böhm.* styska se mu.
Langweilig, *adj.*, dolgočasen, siten, nadležen; ein langweiliger Menſch, sitnež, nadležnik; auch dolgočasen človek (*poln.* maruda).
Langweiligkeit, die, dolgočasnost.
Langweiligen, s. Langweilen.
Langwelle, s. Langwagen.
Langwiede, die, s. Langwagen.
Langwierig, *adj.*, dolg, kar dolgo terpi ali je dolgo terpelo; eine langwierige Krankheit, dolga bolezen, s. a. Chroniſch.
Langwierigkeit, die, dolgost, eig. Länge; dolgočasnost eig. Langweile; Langwierigkeit iſt dem Geiſte der ſlov. Sprache gemäß am beſten beiwörtlich zu geben; die Langwierigkeit des Krieges befürchtend, ker so se bali, da bi vojska utegnila dolgo terpeti.
Lanke, die, die Seite des weichen Bauches, lakotica; Schenkel, stegno.
Lanlauch, s. Allermannsharniſch.
Lanne, die, Gabelbeichſel, vojnice, *pl.*
Lanſtraid, (Lenzgetreide), das, jaro žito.
Lanze, die, kopje, (auch *altsl.* u. and. fl. M., *poln.* kopia, *f.*), sulica (auch Pfeil), eine Lanze mit Jemand brechen, poskusiti se s kom na kopje, bojevati se; s. a. Lanzenträger.
Lanzen brechen, das, prelamanje kopij, boj s kopjem, s sulico.
Länzen, *v. a.*, s sulico ubiti (n. p. ribo).
Lanzener, der, s. Lanzenträger.
Lanzenförmig, *adj.*, sulicast, kopjast.
Lanzengefecht, das, bitva s kopjem, na kopje, s sulico.
Lanzengeübt, s. Lanzenkundig.
Lanzenhieb, s. Lanzenſtich.
Lanzenknecht, der, prosti vojak, s. a. Lanzenträger.
Lanzenkraut, das, Surinamska vodena praprot.
Lanzenkrieger, der, vojščak kopjonosec.
Lanzenkunde, die, urnost, ročnost v bojevanji s kopjem, s sulico.
Lanzenkundig, *adj.*, ročen, izurjen na kopje, na sulice.
Lanzenſchneller, der, izurjeni suličar.
Lanzenſchuh, der, tok za kopje.
Lanzenſchwinger, der, izurjeni kopjenik.
Lanzenſtich, der, ubod z kopjem, sulico.
Lanzenſtiel, **Lanzenſchaft**, der, ratišče, ratiše, kopjišče, kopjiše, sulišče, suliše, sulica.
Lanzenträger, der, kopjonosec *(altsl.)*, kopjenik, suličar.
Lanzette, die, sulička, kopjice, laneet*, als Aderlaßwerkzeug, puščalo, pošalo.
Lanzettenförmig, *adj.*, sulički.
Lapidarſchrift, die, **Lapidarſtyl**, der, lapidarna ali nadpisna pisava.
Lapis causticus, s. Aetzſtein.
Lapis infernalis, s. Höllenſtein.
Lapp, *adj.*, s. Schlaff.

Lappalien, *pl.* otročarije, ſ. a. **Kleinigkeiten.**
Läppchen, das, cunjica, capica, zaplatica.
Lappe, der, ſ. **Laffe**; **Lappen.**
Lappen, der, viseči, klapasti košček, blek*; der Lappen des Ohres; ſ. **Ohrläppchen**; die Lappen der Hunde, klapaste ušesa; Flicklappen, zaplata, kerpa, krajnik (*Gutsm.*); Wiſchlappen, cunja, pobrisnica, pomiznica; ſ. a. **Kuttelfleck**; Sammtlappen, nach *V.* ohlapki; an der Leber, Lunge, krilo, *russ.* dolja; ein Stück Zeuges im verächtlichen Verſtande, zerriſſenes Kleid, capa, auch cunja, caudra; in Lappen gekleidet, capast, cunjast, capin; ein Wild geht durch die Lappen, zver se no boji strašila (obešenih cunj); durch die Lappen gehen, odnesti pete.
Lappen, *v. a.*, zakerpati, okerpati, kerpati; die Schuhe lappen, na čevlje žopane postaviti, čevljo zažopaniti, zakerpati; Keſſel lappen, popraviti, popravljati kotle.
Lappenbiene, ſ. **Roſenbiene.**
Lappenblume, ſ. **Hornkümmel.**
Lapper, der, kerpar, kerpucar.
Lapperei, die, kerparija, kerpucarija; ſ. a. **Lappalien.**
Läppern, *v. a. u. r.*, skupljati se, nakupiti se, nabrati se po malem, nakapati se; *v. n.*, wenig auf einmal trinken, serkniti, serkati, serkljati.
Läpperſchuld, ſ. **Klitterſchuld** (*poln.* kapanina).
Lappicht, *adj.*, klapast, cunjast, capast.
Lappig, *adj.*, capast, cunjav, cunjast, poln cap; ein lappiges Blatt, (*bot.*), razrezljano pero.
Läppiſch, *adj.*, šamlast, trapast, klamast, norčav, prismojen, bedast, budalast, neslan, hamlast, otročji; ſich läppiſch betragen, klamoteriti, neslano in po otročje se vesti.
Lappjagen, das, lov v okrajni, okoli ktere so cunje razpete.
Lärche, Lerche, die, Lärchenbaum, (Pinus larix), mecesen, (bei *Gutsm.* mercesna), in St. nach *M.* auch relih, (*russ.* listvennica, *serb.* ariš, *böhm.* modřin, *poln.* modrew, *m.*).
Lärchen- in Zſtzgn. mecesnov, relihov.
Lärchenharz, das, mecesnova smola.
Lärchenholz, das, mecesnovina, mecesnov les.
Lärchenſchwamm, der, mecesnova goba ali gliva.
Lärchenwald, der, mecesnovje, mecesnovec, relihovje, mecesnovina (mehr Lerchenholz), mecesnov gojzd.
Lärchenzapfen, der, mecesnov češarek.
Laren, *pl.*, domači bogovi nekdanjih Rimljanov.
Larifari, das, nach *V.* kikel kokel; ſ. **Gewäſch.**
Lärm, Lärmen, der, hrup, vrišč, vriš, šunder, šum, dirndaj, truš. nach *V.* ramovš, razbota, *serb.* buka, vika (vek); Lärm machen, šundrati, ropotati, hrumeti, hrupeti, nach *V.* razbotati; viel Lärm und nichts dahinter, z velikiga oblaka mali dež; blinder Lärm, prazni strah; (Alarm), Lärm ſchlagen, k orožju bobnati, *russ.* trevogu bit; Lärm anfangen, šunder, hrup vzdigniti, zagnati; ein ungeheurer Lärm, hrup, da je strah in groza.
Lärmbläſer, der, podpihovavec, šuntavec, raznašavec strašivnih novic.
Lärmen, *v. n.*, hrumeti, hrupeti, šuudrati, razsajati, razbijati, razdelavati, drajnati, ropotati, razbotati (*V.*), *russ.* šumet, šum delat; lärmend, hrumeč, šumeč, hrupeč, šundrav.
Lärmente, die, Schnatterente, (Anas strepera), konopnica.
Lärmer, der, Lärmmacher, ropotač, razsajač, razsajavec, razbijavec, ropotavec, šundravec, šundralo.
Lärmerin, die, šundravka, razsajavka, razbijavka, ropotulja.
Lärmglocke, die, ſ. **Sturmglocke.**
Lärmmacher, ſ. **Lärmer.**
Lärmplatz, der, zbirališče, zbirališe vojakov (o bobnanji).
Lärmſtück, das, hrupeča, šumna igra.
Lärmvoll, *adj.*, šumen, hrupen, kjer je tak hrum in šunder, da je strah in groza.
Lärmzeichen, das, sklicovavno znamenje.
Larve, die, Maske, šema, (auch eine Perſon, die eine Larve trägt), larva* (*lat.*), *russ.* ličina, u. *analog* nach *Vuk* in Cerna gora, abrazina; eine Larve vornehmen, šemo ali larvo natakniti, natikati, našemiti se, ošemiti se, šemiti se; ſ. a. **Verſtellen, ſich**; die Larve abziehen, ſ. **Entlarven**; ſie iſt ſtolz auf ihre hübſche Larve, prevzetna je zavolj lepiga obraza; häßliche Larve, gerd obraz; die Larve der Schmetterlinge, gosenica, in St. a. vosenica; die Larve des Maikäfers, červ.
Larvenball, der, ſ. **Maskenball.**
Larvengeſicht, das, gerdi, neznani obraz.
Larvenmantel, der, domino* (plašč.).
Larventanz, ſ. **Maskentanz.**
Laſche, die, bei Schneidern, Schuſtern, uhel, uha, klin, zaplatka; ein Mantel ohne Laſchen, plajšč ali plajš iz celiga; bei den Zimmerleuten, zareza, presek; ſ. o. **Kerbe.**
Laſchen, *v. a.*, uhel narejati; bei Zimmerleuten, vezati les (z zarezami); premlatiti (z remenam); Lederhoſen, šiti z lahkim šivom; ſ. a. **Lachen.**
Laſciv, ſ. **Ueppig, Unzüchtig.**
Laſe, die, verč. ročka.
Laſerkraut, ſ. **Ponarkraut.**
Läſion, ſ. **Verletzung.**
Laſiter, ſ. **Salpeter.**
Laß, *adj.*, truden, zdelan, dognan, spehan, slab, mlahav; laß werden, utruditi se, zdelati se; fehlerhafte Abneigung vor der Arbeit habend, ložljiv, len, lenjiv, nemarn.
Laßbecken, das, skledica ali mednica, v ktero kri puščajo, pušajo.
Laßbrief, der, izpustno, osvobodno pismo.
Laßbinde, die, obveza po puščanji, pušanji, povoj.
Laßdünkel, die, napihnjenost, napuh.

Laſſe, der, podložni kmet.
Laßeiſen, das, puščavno ali pušavno železo, puščalo, pušalo, lancet*, nach *Zalok.* suže (U. Kr.).
Laſſen, *v. n. u. i.*, ein gewiſſes Anſehen haben, wie läßt mir dieſer Anzug? kako mi stoji, kako se mi pristje, podaje ta obleka; das läßt ihm ſchön, das läßt nicht, läßt nicht gut, to se mu lepo vda, poda, to je lepo videti; to ni pristojno, to se ne pristje; das läßt ſich, to se da (storiti), to je mogoče; es läßt, als ob, vidi se, kakor —; podoba je, kakor —; ravna se (n. p. na dež); *v. a.* (*n. n.*), pustiti, pušćati, pušati, in Kt. auch nehati als *v. a.* wie im *Böhm.* u. *Poln.*; vorbei gehen laſſen, memo pustiti, pnšćati; das Seil fahren laſſen, verv izpustiti (z rok); es dabei bewenden laſſen, pri tem pustiti, ſ. a. **Bewenden**; es gut ſein laſſen, za dobro vzeti, za ljubo vzeti, ne pretresati na tanko; laß dir gefallen, vzemi za ljubo; Einem den Vorzug laſſen, prednost ali predstvo dati komu; für **Ueberlaſſen**, ſ. dieſes; laß es ſein, pusti, naj bo; laß ihn machen, pusti ga, naj dela, kar hoče, ne brani mu; laß die das geſagt ſein, daj si to dopovedati; pomni na to; von ſeiner Meinung nicht laſſen wollen, (als *v. n.*), svoje misli ne pustiti; svojo terditi, gnati, ne odjenjati, ne odstopiti od svojo besede; es ließe ſich viel davon ſagen, mnogo bi se od tega moglo, dalo govoriti; er ließ ein Haus bauen, dal je hišo sozidati, auch hišo je zidal; dieſer Wein läßt ſich trinken, to vino je pitno, se da piti, voljno teče po gerlu; ein Buch drucken laſſen, bukve natisniti dati; erlauben, pustiti, puščati, dopustiti, dopuščati, dopušati, pripustiti, pripnščati, pripušati, ne braniti, dovoliti kaj; ich weiß mich nicht zu laſſen, ne vem, kaj čem, kam bi se djal; ſie weiß ſich vor Freude nicht zu laſſen, ne ve kaj bi počela, kam bi se djala od veselja; die Gäſte nicht laſſen können, ſ. **Unterbringen**; befehlen, veleti, dati, reči, ukazati, zapovedati; Gott läßt die Sonne ſcheinen, Bog daje solncu sijati; das läßt ſich hören, ſ. **Hören**; laßt ſehen, da vidimo; poglejmo; ich habe mir ſagen laſſen, slišal sim, govori se, rekli so mi, pravijo; das werde ich laſſen, bleiben laſſen, tega ne bom storil, tega se bom varoval; er ließ ſich malen, dal se je malati; er ließ den Schüler leſen, ukazal je učencu brati, ober, naj bere; das läßt ſich ſchließen, iz tega se more soditi; vor ſich laſſen, pred se pustiti; dovoliti komu, da pride pred —; du läſſeſt Gras wachſen, po tvoji naklombi, volji raste trava; er mußte es geſchehen laſſen, ni mogel braniti ter je privolil; laſſen Sie mich nur machen, le meni izročite, prepustite to, moja skerb bo; laßt euch das geſagt ſein, naj vam bo to dovelj, zadosti; einen Vogel fliegen laſſen, izpustiti tiča; holen laſſen, poslati po koga, po kaj; laß hören, govori, povej; ſein Leben laſſen, umreti; svoje življenje izročiti za koga, poginiti; ſagen laſſen, sporočiti, poročati, naročiti, naročati komu; Waaren kommen laſſen, ſ. **Kommen**; ich ließ mir ein Kleid machen, dal, rekel, ukazal sim si suknjo narediti; ankünden laſſen, na znanje dati; der Gärtner hat die Pflanze erfrieren laſſen, po vertnarjevi nemarnosti je rastlina zmerznila, ozebla; das Feuer ausgehen laſſen, pustiti, da ogenj ugasne; die Fahne fliegen laſſen, razviti, razpustiti bandero; ich laſſe mich nicht necken, ne dam se podajati, ne dam si nagajati; ſich herbei laſſen, ſ. **Herbeilaſſen**; Blut vom Fuße laſſen, iztočiti, odtočiti; ſich hören laſſen, dati se slišati, pred drugimi peti, gosti; Jemanden gehen laſſen, in Ruhe laſſen, koga pustiti (pri miru); laß ihn gehen, naj gre, kamor hoče (*poln.* niech idzie); er läßt ſich ſchmecken, diši mu, gosti se, čversto jé; laß ihn nur erſt groß werden, čakaj da odraste; naj le odraste; er läßt ſich nichts verdrießen, za nobeno težavo nič ne mara, nobeniga truda se ne boji, ne ustraši; die Thür offen laſſen, dnri odperte pustiti; das Böſe laſſen, hudimu se odpovedati, slovo dati, greh popustiti, od greha nehati; auch vom Böſen laſſen, als *v. n.*; vom Spiel laſſen, igro pustiti, nehati igrati; ſ. a. **Ablaſſen**; wie haſt du dir das können einfallen laſſen? odkod ti je prišlo to v glavo? um den Preis kann ich es nicht laſſen, za toliko tega ne morem dati, oddati, auch pustiti; Jemanden Zeit laſſen, odlog, odlogo dati komu; er läßt ihn zu ſich rufen, reče mu, ukaže mu, naj pride k njemu, predaj, pokliče ga k sebi; laß dich nicht vom böſen Beiſpiele irre leiten, hudi izgledi naj te ne motijo, ober, ne daj se hudim izgledam premotiti; ſein Reichthum läßt das erwarten, od njegoviga bogastva se da, se sme pričakovati; er fängt da an, wo er es gelaſſen hat, tu je začel, kjer je bil nehal, ne spremeni se; ich laſſe dich nicht von der Stelle, ne gani mi se z mesta; ich habe es ihm ſchon oft geſagt, aber er läßt es nicht, ne more se odvaditi tega; es an nichts fehlen laſſen, za vse poskerbeti, da no manjka ničesar, storiti, kar se da; er ließ ihn grüßen, ſ. **Grüßen**; Blut, Ader laſſen, zur Ader laſſen, puščati, pušati (koga, komu), kri spuščati; laſſet uns gehen, pojdimo; laſſet uns trinken, pijmo; erdulden, poterpimo! ſein Waſſer laſſen, vodo pustiti, scati, osoati se; laß ſehen, pokaži, čaj (počakaj), da vidim; was ließ ſich ſonſt noch thun, kaj je bilo še sicer storiti, kaj bi so bilo dalo še storiti; das läßt ſich nicht ſagen, ne da, ne more se povedati; ſie wollte ſich nicht tröſten laſſen, ni je bilo utolažiti; ſie ließ ſich tröſten, dala se je utolažiti; zuſammen treffen laſſen, sterniti, strinjati; der Dichter läßt den König ſagen, po povcu govori kralj, pevec pritika kralju besede; der Allerhöchſte läßt die Arzeneien aus der Erde wachſen, Bog daja zdravilam rasti iz zemlje; etwas lie-

gen laſſen, pustiti koj, ne lotiti se česa; ſich nichts anfechten laſſen, za nič ne marati, iti svojo pot; laß ihn nur kommen, naj le pride; Haare laſſen, ſ. Haare; die Zügel laſſen, ſ. Schießen (laſſen); man ließ ihn nicht ins Haus, niso mu dali v hišo (stopiti); die Diebe haben ihm nichts gelaſſen, tatje mu niso nič pustili, t. j. so mu vse pobrali; im Stiche laſſen, zapustiti; laſſen Sie mich ein wenig ausruhen, dovolite, da se nekoliko opočijem; Einen von ſich laſſen, ſ. Entlaſſen; laß dir ſagen, naj ti povem; er hat ſeinen Kindern kein Vermögen gelaſſen, otrokam ni zapustil premoženja; ſich vernehmen laſſen, povedati svojo misel; ſchick Einen hin und laß ſehen, reci komu, da gre gledat; er mußte ſich nun in einer Sänfte tragen laſſen, morali, mogli so ga zdaj v nosilnici nositi; nicht zum Worte kommen laſſen, ſ. Kommen; ſich auf die Knie laſſen, pokleknoti, klekniti, poklekovati; ſich ſehen laſſen, pokazati se, dati so viditi; kommen, um ſich ſehen zu laſſen, na zijale priti; ſich in den Brunnen laſſen, v štérno (vodojak) se spustiti, spuščati, spušati.

Laſſen, das, puščenje, pušenje, puščanje, pušanje; Unterlaſſung, opuščenje, opušenje; das Thun und Laſſen, djanje in nehanje; ſ. a. Wandel.

Laßgut, das, überhaupt, zemlja, zlasti pa laz ali kerovina, ki se komu za kako letno davščino ali davšino preposti.

Laßheit, die, ſ. Nachläſſigkeit.

Laßherr, ſ. Grundherr.

Läſſig, *adj.*, len, merzel, nemaren, mlačen, slab; eine läßige Seele wird Hunger leiden, kdor no dela, je brez jela.

Läſſigkeit, die, lenoba, lenost, nemarnost, slabost.

Laßkopf, der, ſ. Schröpfkopf.

Laßlich, *adj.*, odpustljiv; läßliche Sünden, odpustljivi, majhni grehi.

Laßraum, ſ. Laßgut.

Laßreidel, der, prideržaneo, prihranjenec, ſ. Laßreis.

Laßreis, das, mladi les, mlado drevo, mladika, (za plemo prihranjena), Laßreijer, *pl.* mladovje, mladjo.

Laßſünde, die, odpustljivi greh.

Laßtag, der, dan, dober za puščanje ali pušanje (kervi).

Laßwieſe, die, snožet za letno plačilo.

Laßzapfen, der, zatikavnik (*V.*), zatiček.

Laßzeichen, das, im Kalender, znamnje, da je dobro puščati ali pušati.

Laßzins, der, lazovina, davščina, davšina za laz, njivo itd.

Laſt, die, Gewicht, teža, volika teža, breme; Laſt, die ein Menſch trägt, butara, naklad, breme; die ein Pferd, Eſel trägt, tovor; Ladung, naklad, naložba, naloženo blago; Laſten ſchleppen, tovoriti; Beſchwerlichkeit, težilo, težava; eine Laſt Schläge, ſ. Tracht; bürgerliche Laſten, deržavljanske dolžnosti; das Land hat viele Laſten zu tragen, ta dežela plačuje mnogo davkov, *serb.* namet, *russ.* nalog; das iſt mir zur Laſt, to me nadleguje, me teži, mi je težavno, sitno, nadležno; der Gemeinde zur Laſt fallen, občini na (v) skerb priti, biti; Einem zur Laſt fallen, auch komu težaven oder v težavo biti, koga nadlegati, komu nadlego delati, nadležen, siten, natečin biti; Einem etwas zur Laſt legen, koga česa obkriviti, kriviti, obdolžiti, dolžiti, v krivico šteti, pripisovati; ſich ſelbſt zur Laſt ſein, samsebi preveč biti; was den Kaufmann zu Laſt und zu Gute kommt, kar je kupčevaveo dolžan in kar ima tirjati; Einem eine Laſt auflegen, opertiti oder opertati komu kaj; herabnehmen, zdeti, zdevati, odpertati; von Laſten depuriren, razdolžiti, razdolževati kaj; bücherliche Laſten, vpisani dolgovi.

Laſtadie, ſ. Schiffſtände.

Laſtbar, *adj.*, nosiven; kar more nositi; laſtbare Thiere, tovorna živina, tovorivka (*M.*); *russ.* podjaremnyj, jaremnyjći; laſtbare Stände, obdačeni stanovi.

Laſtbeere, ſ. Erdbeere.

Laſten, *v. a.*, težiti, težati, pritiskati, stiskati, tlačiti koga; laſtend, bremit (nach *V.* in Neiſn.); *v. n.*, težo imeti, težak biti; auf Jemand laſten, težati, obteževati koga, ſ. a. Belaſten.

Laſtenfrei, *adj.*, brez dolga, brez davkov, neobdačen.

Laſtenſtand, der, stan dolgov, bremen, dolgovi.

Laſter, das, Neigung, Böſes zu thun, pregrešljivost, huda spačenost, hudobnost, nach *Gutsm.* a. pregreštvo, *russ.* porok; *bibl.* eine grobe Uebertretung des Geſetzes, pregreha; dem Laſter ergeben, hudimu, zlemu, hudobijam, grehu vdan, služijoč; alles Laſter an ſich haben, vse hudobije, vse neprave, napačne nagnjenja, vse napake; ſich in Laſtern wälzen, v pregrehah valjati se; gerdo, hudobno živeti; das Laſter der Trunkenheit, napaka pijanstva; das Laſter meiden, ogibati se, varovati se hudiga, zlega.

Läſterer, der, psovavec, gerdivec, opadnik, obrekovavec; Gottes, preklinjavec.

Laſterfrei, *adj.*, brez pregrehe; pregrehe, hudobije čist.

Läſtergeſchichte, ſ. **Chronique scandaleuse.**

Laſterhaft, *adj.*, pregrešin, hudoben, napačin, spačen, spriden, gerdiga, zanikerniga življenja.

Laſterhaftigkeit, die, pregrešnost, spačenost, zloba, spridenost, zanikernost.

Läſterin, die, gerdivka, psovavka, obrekovavka; Gottes, preklinjavka.

Laſterknecht, der, sužnjik gerdiga poželenja, nagnjenja, pregrešnik.

Laſterleben, das, pregrešno, hudobno, pronapčno življenje.

Läſterlich, *adj.*, von Laſter, gerd, nesramen, gnjusen; läſterlich ſaufen, gerdo popivati; läſterlich fluchen, kervavo kleti; von Läſtern; gerdiven, obrekovaven, sramotiven, sramoten, preklinjavsk, zasramovaven; läſterliche Reden, gerde, nesramne besede; auf eine läſterliche Art, sramotivno.

Läſtermaul, das, opravljivec, obrekovaveo, *weibl.* opravljivka, obrekovavka; napačui, opravljivi, gerdi jezik.

Läſtern, *v. a.*, gerditi, ogerdovati, psovati, opravljati, obrekovati, gerdo govoriti od koga; Gott läſtern, Boga preklinjati; *v. n.*, er läſtert gern, rad opravlja, opravljiv je; fluchen, kleti, preklinjati, hudičevati, zlodjevati, šentovati, ſ. a. Schänden, Schmähen.

Laſterquell, der, izvir hudobije, pregreh.

Läſterrede, die, sramotivne, gerde, gerdivne besede.

Läſterſchrift, die, ſ. Pasquill, Schmähſchrift.

Läſterſchule, die, *fig.* kraj, kjer se močno opravlja, ogovarja, obrekuje.

Laſterſinn, der, hudobnost, hudobna nagnjenost.

Laſterſklave, ſ. Laſterknecht.

Laſterſtadt, die, spačeno, spridenо mesto.

Laſterſtein, ſ. Schandſtein.

Läſterſucht, die, opravljivost.

Läſterſüchtig, *adj.*, opravljiv.

Laſterthat, die, pregrešno delo, hudobija pregreha, *serb.* opačina.

Läſterung, die, psovanje, gerdo ogovarjanje, opravljanje, grajanje, gerjenje, huljenje, sramotenje; Läſterung Gottes, preklinjanje Boga.

Laſtervoll, *adj.*, hudoben, prehudoben, ſ. Laſterhaft.

Laſterwort, ſ. Läſterrede.

Läſterzunge, die, hudi, strupeni jezik; opravljivec, opravljivka.

Laſtgeſchirr, ſ. Laſtwagen.

Laſtgewicht, das, velika teža.

Laſtholz, das, navadna širokolistna lipa.

Laſtig, ſ. Schwer.

Läſtig, *adj.*, beſchwerlich, težaven, siten, neslan, pust, netečen, neješčin, nejecin, težek, neprilično, neugodin, nagajiv, nadležin, *russ.* i. *serb.* dosaden; der Läſtige, sitnež, ncelanec; es iſt mir läſtig, teži me, sitno, nadležno mi je, unožalo se mi je; Einem läſtig fallen, nadlegati, nadlegovati koga, nadlego delati komu, težak biti; ein läſtiger Menſch, naveličje, (n. *Ravn.* in Neiſn.).

Läſtigkeit, die, težavnost, sitnost, neprilično, neugodnost, nadležnost.

Laſtlos, *adj.*, brez teže; teže, težave prost.

Laſtpferd, das, tovorni konj.

Laſtraum, der, prostor za naklad, za tovor.

Laſtrecht, das, bremenska pravica.

Laſtſand, der, obtežni pesek, ſ. Ballaſt.

Laſtſchiff, das, prevozna ladija, kupčijska ladija, ladija z blagam, za blago; nach dem *Böhm.* nakladna ladija, bei *Gutsm.* tovorna ladija.

Laſtthier, das, tovorna živina, bei *M.* tovorivka.

Laſtthieriſch, *adj.*, živinsk.

Laſtträger, der, nosič, nosač, tovornik (*Gutsm.*), nach *V.* težak, was jedoch einen schweren Arbeiter überhaupt, namentlich aber Feldarbeiter bedeutet.

Laſtträgerin, die, nosačka, tovornica, nosivka.

Laſtvieh, das, tovorna živina.

Laſtvoll, *adj.*, močno obložen.

Laſtwagen, der, težki voz, auch voz ſchlechthin, kola, voz za blago, nach *Gutsm.* tovorni voz, *böhm.* nakladni voz.

Laſur, der, Laſurſtein, lazur oder azur, lazurni kamen, nach *V.* višnjevec †; neka višnjeva barva; die, auch der, ſ. Kupferlaſur, neka višnjeva kotlovinska ruda.

Laſurblau, *adj.*, lazuren.

Laſurerz, ſ. Kupferlaſur

Laſurfarbe, die, višnjeva barva, *poln.* blękit.

Laſurſtein, der, ſ. Laſur.

Laetare, (wörtl.) veseli se, četerta postna nedelja.

Latein, das, latinščina, latiušina, latinsko, latinski jezik.

Latein, *adj.*, ſ. Lateiniſch.

Lateinerei, die, latinčevanje, ſ. a. Lateinismus.

Lateinen, *v. n.*, latinčevati, povsod latiščino, latinšino štuliti.

Lateiner, der, latinec, kdor latinščino, latiašino zna.

Lateinerin, die, latinka.

Lateiniſch, *adj.*, latinsk; lateiniſch ſchreiben, (po) latinsko pisati, auch latinski pisati; lateiniſche Küche, (ſcherzw.), ſ. Apotheke.

Lateralerben, oder Lateralverwandte, *pl.* postranski dediči, postranska žlahta; ſ. a. Seitenverwandte.

Lateriren, *v. n.*, die Latera berechnen, ſeitenweiſen zuſammenzählen, sešteti, šteti, seštevati po straneh.

Laterna magica, ſ. Zauberlaterne.

Laterne, die, etwa svetilnica, svetilo, *altsl.* svešta, svetil'ee, gew. latérna*, lučirna*; bei den Großuhrmachern u. dgl., Drilling; preslica, *russ.* šesternja; turniena kupoli; ſcherzw., buča, glava človeška; etwas in der Laterne haben, terčen, pijan biti; Meerſchwalbe, morska lastavica; Bläſſe eines Pferdes, ſ. dieſes; Laternchen, *dim.* das, laternica, svetilce.

Laternenblatt, das, rožena plošča, ploša za latérna.

Laternenmacher, der, latérnar, lučirnar, svetilničar.

Laternenmann, der, kdor latórne snaži.

Laternenpfahl, der, latérnik (kol za latérno).

Laternenträger, der, svetivec, kdor latérno, svetilnico nosi, laternar; nek velik hrošč, *russ.* svetonoska; ſ. a. Laternenpfahl.

Laterniſiren, *v. a.*, na latérnik obesiti.

Latiniſmus, der, lastnija ali posebnost latinskiga jezika, latinizem.

Latiniſiren, *v. n.*, latinčevati; *v. a.*, polatinčiti, latinčiti.

Latinität, die, ſ. Latein, das.

Lätsch, s. Latschig.
Lätschbein, Latschbeinig, s. Latschfuß.
Latsche, die, niedergetretener Schuh, Latschschuh, šlobeder, (viell. beſſ. žlobedro), šlebeder, švérta, pošvértani čevelj; umazana ženska; kuzla.
Latschen, *v. n.*, žlobedrati, šlebedrati, noge vleči; latschender Gang, šlnbedranje.
Latscher, der, šlobedra, šlobedralo, ölovek, ki se vleče kakor megla.
Latscherin, die, šlobedravka.
Latschfuß, der, šlobedrasta noga, ki se vleče po tleh.
Latschfüßig, *adj.*, šlobedrastih nog.
Latschig, *adj.*, šlnbedrast, šlobedrav; nereden; latschiges Wetter, kislo vreme; ohlapen, mehek (od mesa), plevek (od jedi), brez cene.
Latschtaube, die, koconogasti golob.
Lattbaum, der, drevo za letve ali prekle.
Latte, die, latva oder letev, prekla, lata (auch *böhm.* u. *poln.*), nach *M.* lapta; šreca (remelj); ein Sparren bei Vogelhäusern und Zäunen, prosilca, im Forstw., švigla; Latten schneiden, prekle žagati; Latten reissen, prekle krnjiti; mit der Latte laufen, norčav biti; *fig.* von großen, hagern Menschen, švigla, prekla.
Latten, *v. a.*, opreklati, preklati, late. letve pribijati, oletovati, letovati, nach *M.* laptati.
Lattenaxt, die, tesla, s ktero se krojijo prekle.
Lattenbaum, s. Lattbaum.
Lattenfischerei, die, s. Angelfischerei.
Lattenholz, das, les za latve.
Lattennagel, der, letevnik, latnik, strešnik.
Lattenwerk, das, letve, prekle, preklovje; nach *V.* latasto delo; rešetka iz letev, *russ.* pereplet (preplet).
Lattenzaun, der, plot iz lat.
Lattich, Lattig, der, (Lactuca), salata, *serb.* lačika, (*poln.* wilder Lattich, loczyga); wilder Lattig, divja, poljska salata; giftiger, stinkender Lattich, smerdljiva salata; s. a. Huflattig.
Latus, das, s. Seite; latus per se, samo za se.
Latwerge, die, latverk*, elektvar*, *russ.* latverg u. kaška.
Latz, der, s. Brustlatz; an den Beinkleidern, vratica, durce, (dveroe), bavtara*; im Hüttenwesen, nach dem *Böhm.* pregrada; s. a. Klappe.
Lätzchenhemde, das, ošpetelj*, auf dem Karst, opleče.
Lau, *adj.*, von flüssigen Körpern, im geringen Grade warm, mlačen, moren, nach *M.* mlahen, laues Wasser, mlačna, morna (J. Kr.) voda; laue Luft, toplutno, toplikasto; laue Liebe, mlačna ljnbezen; lau empfangen, hladno, bolj merzlo, ne z živim veseljem sprejeti.
Laub, das, listje, pérje, in Kt. a. nach *Gutsm.* lepen, lepenje, *böhm.* lupen; das Laub schlägt aus, pérje, listje, berst poganja, zeleni se; die Bäume verlieren das Laub, drevje se oblestuje, se je obletelo, brije se, se je obrilo, oblistuje se; das Laub abstreifen, osmukati, smukati pérje; Laub rechen, listje (nicht pérje) grabiti; Eichenlaub, brastovo listje; s. a. Laubwerk; im Forstw., leto (čas zelenenja).
Laubapfel, s. Gallapfel.
Laubbaum, der, listovec, listnato drevo.
Laubbusch, der, vejnik (*Gutsm.*).
Laubdach, das, strešica iz listja; gosto pérje dreves, ki senco dela.
Laube, die, ein Schoppen, klanica, Vorhaus, lopa, veža, *poln.* podsienie; s. a. Gallerie; unter den Lauben sitzen, pred hišo prodajati; im Garten, hišica ali lopa z vejicami, z rastlinami ovita, obraščena, obrašena; etwa auch senčnica, hladnica, *böhm.* und *poln.* hladnik, *russ.* besedka; s. a. Weißfisch.
Lauben, der, s. Weißfisch.
Lauben, *v. n.* zeleneti, listiti se, listje poganjati; s. Belauben, sich; *v. a.*, d. i. des Laubes berauben, osmukati, smukati pérje.
Laubendach, das, klanična streha.
Laubengang, der, ulice med gostimi, košatimi drevesi.
Laubenschwalbe, die, domača lastovka.
Laubensitz, der, sedež v senčnici.
Lauberblatt, das, pero, list z drevesa.
Lauberhuhn, s. Zinshuhn.
Lauberhütte, die, šotor, šator (*altsl.* šat'r) iz zelenih vej (pri nekdanjih Judih); eine Streuhütte, listnjak, steljnik.
Lauberhüttenfest, das, podšatorna obletnica, nach *M.* podlopna obletnica.
Laubertag, s. Festtag.
Laubesche, die, jesen.
Laubfall, der, listopad; Laubfäller, jesen-i.
Laubfeige, die, smokva ali figa v peresih.
Laubfink, der, s. Gimpel.
Laubfleck, s. Sommerspeossen.
Laubförmig, *adj.*, listnat, listast.
Laubfrosch, der, zelena ali božja (*russ.* drevesna) žabica, eig. rega, in St. nach *M.* auch vega, vegavica.
Laubfutter, das, Winterfutter für die Schafe, frodelj, hrodelj, nach *V.* plastje; tlažt, schlechtes, zusammengeraffles Waldfutter, plaža vejniki.
Laubgang, s. Laubengang.
Laubgehänge, Laubgewinde, das, venci iz listja, spletenina iz listja.
Laubgesäusel, das, šumot, šumljanje listja.
Laubgewebe, das, goste vejice s pérjem.
Laubgewölbe, das, oblok iz košatih dreves.
Laubgezelt, s. Lauberhütte.
Laubgipfel, der, zeleni, listnati verh.
Laubholz, das, listovci, listovje, listnato drevje, listov les (*V.*), *russ.* černyj les; ein solches Gehölz, listnik.
Laubhuhn, das, s. Birkhuhn.
Laubhütte, die, s. Lauberhütte.
Laubhüttenfest, das, praznik šatorjev, podšatorna obletnica, obletnica pod šatori.
Laubicht, *adj.*, dem Laube ähnlich, listnast.
Laubkäfer, der, s. Maikäfer.

Laubig, *adj.*, vieles Laub haben, listnat.
Laubknospe, die, berst, berstni ali listni popek.
Laubkranz, der, venec iz listja, iz peres.
Laublos, *adj.*, brez pérja, brez listja, brezlisten, gol, (im Herbste), obletel; ohne Bäume, gol, neobraščen, neobrašen.
Laubllütig, *adj.*, s. Phlegmatisch.
Laubllütigkeit, s. Phlegma.
Laubmist, der, listni gnoj, gnoj iz listja.
Laubrausch, der, snet na drevji.
Laubrechen, der, grablje za listje, listne grablje; das, grabljenje listja.
Laubreich, *adj.*, listnat, poln listja.
Laubrost, der, rija na tertnem pérji, snet.
Laubrüst, s. Lauberhütte.
Laubschnur, s. Laubgehänge.
Laubschoppen, s. Lauberhütte, richt. Laubhütte.
Laubstreu, die, listje za nastel, listni nastel, listna stelja.
Laubthaler, der, stari francoski toler (šest frankov), nach *V.* toler za osem petic.
Laubwald, der, listnik, listnati gojzd.
Laubwerk, das, listje, listna olepšava; in der Malerei, listje, peresa na malancm drevji; roževje.
Lauch, der, s. Knoblauch, Zwiebel; (Porrum), luk (in allen slav. M. u. *altsl.*).
Lauchapfel, der, špičar.
Lauchdistel, s. Brachdistel.
Läuchel, das, česniček.
Lauchfarbe, die, lukova barva.
Lauchfarben, *adj.*, rumenozelen.
Lauchgrün, *adj.*, lukastozelen.
Lauchknoblauch, der, poljski česnik.
Lauchzwiebel, der, divji drobnjak.
Laudanum, das, opij, opium, makov sok.
Laudemial- in Zssgn. prepisninski.
Laudemialprocent, das, odstotek od primščine, primšine.
Laudemium, das, deseti denar, primščina, primšina, prepis, prepisnina, davščina, davšina od spremembe posestnika.
Laudes, *pl.*, hvaloice, hvalne molitve.
Laudiren, *v. a.*, sukno pomazati z oljem (suknarska beseda).
Laudum, das, razsodba (poljubniga, izbraniga razsodnika).
Laue, die, s. Lauigkeit; Lauge.
Lauen, *v. n.*, (vom Schnee) aufthauen, ojužiti se, kopneti.
Läue, die, s. Lawine.
Lauer, der, Nachwein, Trefierwein, patoke, *pl.*, tropinščnica, tropinšnica, nach *M.* libra, čmiga, *Gutsm.* lavra; a. schlechter Wein, kislica, slabo vino, čviček.
Lauer, die, preža, pazba, nach *V.* lukanje, *serb.* vrebanje, *russ.* podslušivanje; auf der Lauer stehen, prežati (prežim), na preži stati ali biti, pasti, paziti; Hinterhalt, s. dieses.
Lauerer, Laurer der, prežač, prežavec, prežar.
Lauergrube, die, lovska jama, iz ktere lovec zveri čaka.
Lauern, *v. n.*, prežati na kaj, paziti, zalezovati, pasti kaj, streči na kaj; auf einen Hasen lauern, zajca čakati, streči, pasti, na zajca prežati; željno pričakovati česa; an der Thüre lauern, prislušati, s. Horchen; Warten; Einem auf den Dienst lauern, streči komu po službi, spodlezovati ga, gledati, kako bi mu škodoval.
Lauersam, *adj.*, prežaven, ročen v prežanji, spodlezljiv.
Lauf, der, tek (auch *altsl.*), beg (Flucht), das ist der Lauf der Welt, tak je svet, taka se godi na sveti; Lauf des Gewehres, cev, (*russ.* stvol); im vollen Laufe, v diru, dirjaje (od konj); Schafe nach dem Laufe verkaufen, kakor ktera iz hleva prileti; der Lauf des Wassers, tečenje, tok; Lauf der Zeit, pretek, tek; Einem Dinge freien Lauf lassen, spustiti, ne zaderževati; s. a. Frei; Bett eines Flusses, s. Flußbett; Lauf der Thiere; s. Brunst; vom Winde, s. Richtung; Lauf eines Siebes, obod, (obvod); der Fortgang, napredek; s. a. Gang; noch im Laufe dieses Jahres, še to leto, še v tem letu; Lauf der Gestirne, premik; in der Jägersprache, noga, skok, beſond. *pl.*; Läufe, Läufte, in der Mühle, tekalica, tečaj, tekališče, tekališe (*V.*); den Lauf der Zeit vermag keine Macht aufzuhalten, časa ne nstavi nobena moč; der Lauf des Lebens, življenje, *M.* žitek; življenja tek; seinen Lauf richten, oberniti se kam; im Laufe (vom Flusse), stekama; im Laufe Schwungkraft bekommen, leté omah dobiti.
Laufbahn, die, tekavnica, s. Rennbahn; Lebenslauf, žitek (*M.*), živenje, živetje, življenje, pot življenja; *poln.* zavod, *russ.* popríšče; seine irdische Laufbahn beschließen, loèiti se s tega sveta.
Laufband, das, s. Gängelband, Leitseil, povodec.
Laufbank, die, nach dem *Russ.* u. *Poln.* hodulja, otroški stol ali voziček.
Laufbret, das, bei den Webern, das Lesebret, Scherbret, nach *V.* snovavnica, spriklja.
Laufbrief, das, s. Currende.
Laufbrücke, die, mostiček; eine schmale Brücke für Fußgänger, berv.
Laufbursche, der, hlapec, ki ga po opravilih zaganjajo ali pošiljajo.
Laufbohne, die, Laufel, die, Schlinge, zaderga, ločenj, zanka, žimnica, žima, kambica.
Laufel, die, Pfad des Federviehes, stezica perotnine (po gojzdih); s. a. Laufbohne.
Läufeln, *v. a.*, luščiti, lušiti, ružiti, robkati.
Laufen, *v. n.*, teči, (auch *altsl.*), tekati, auch leteti, letati (eig. fliegen), in einigen Fällen auch bežati; z. B. laufe schnell um Wasser, beži po vodo, nebeu teci, skoči, liti po vodo, obwohl bežati, begati im Slov. wie im *Altsl.* mehr fliehen bedeutet; *serb.* terčati, *russ.*, *böhm.* u. *poln.*

bežat, begat; das Blut lief (floß) aus der Wunde, kri je tekla iz rane; rennen, dirjati; davon laufen, utečí; s. Entlaufen; zu laufen anfangen, v tek se spustiti, spuščati, spušati, zagnati; in der Absicht zu entfliehen, udreti jo, uliti jo, ubrisati (pobrisati) jo; läufig sein, pojati se, goniti se, loviti, treti se; s. a. Brunsten; um die Wette laufen, za stavo teči, kdo bo koga pretekel; lauf, was du kannst, teci kar moreš, kar ti noga da; sich müde laufen, nateči so, natekati se, naletati se; sich wund laufen, noge ožuliti si tekoč, v teku; mit dem Kopf wider die Wand laufen, s. Rennen; auf das Blatt laufen, auf Reizen laufen, *waidm.*, na pisk iti; seinen Weg (seines Weges) laufen, hitro iti svojo pot; das Kind lernt laufen, otroče se uči hoditi; nach etwas sich eifrig bewerben, gnati se za čim; das läuft auf eins heraus, to je vse eno; das läuft wider Jemand, to je proti komu, nanj leti, meri; in sein Verderben laufen, v svojo škodo, pogubo leteti, iti; Sturm laufen, naskočiti, naskakovati, z naskokam ali navalam vzeti, jemati; *russ.* pristup delat; *böhm.* hnati utokem; *serb.* juriš činiti; über Einen laufen; s. Ueberfallen; eine Kerze läuft, sveča kida, se kerga, krofa; aus dem Dienst laufen, uhajati iz službe; der Feind lief, sovražnik je pobegnil, zbežal, se je v beg podal; laß ihn laufen, pusti ga pri miru, ne meni se z njim; die Milch ist gelaufen, mleko se je zagrizlo; s. Gerinnen; Thränen liefen über seine Wangen, solze so ga polile, so se mu poceđile po obrazu; vom schadhaften Gefäßen, es läuft, pušča, puša; die Augen liefen ihm voll Wasser, solze so mu stopile v oči; die Augen laufen ihm, oči se mu kergajo, da iz njih teče; s. Triefäugig; das Schiff läuft, ladija teče, jadra, se pelje po vodi; in den Hafen laufen, s. Einlaufen; auf Sandbänke, na melinah, sipah obsedeti; das Segel laufen lassen, jadro spustiti; die Erde läuft um die Sonne, zemlja se obrača, suče, verti okoli solnca; über die Haut laufen, (von Kälte), spreleteti, sprelotovati koga; s. a. Ueberlaufen; der Teig lauft in die Höhe, testo vshaja; von den Ranken, kviško iti, vspenjati se; es läuft ein Gericht, govori se, pravijo; s. Gerücht; das Gebirge läuft von Osten gegen Westen, gora se razprostira, leži od iztoka proti zapadu; Gefahr laufen, v nevarnosti biti; ich habe ein Wort laufen lassen, beseda mi je ušla; das läuft wider den Anstand, to je nespodobno, wider die Wahrheit, to se ne vjema z resnice, to nasprotuje oder je nasprotno resnici; auf etwas hinaus laufen, na kaj iziti se; er aber lief ihm nach und versetzte ihm einen Schlag, kar za njim je udere in buti, udari, udrihne ga; Gassen laufen, s. Gassenlaufen; die Frist lauft vom Tage, doba teče od dne, se začenja; *v. a.*, Erze laufen, hitro, v teku spravljati iz jame.

Laufen, das, tekanje, letanje; im Laufen einholen, doteči koga.

Laufend, *adj.*, tekoč; das laufende Jahr, tekoče, letošnje leto; laufende Nummer, zaporedi tekoč; im laufenden Monat, ta meseo; der laufende Preis, sedanja cena; laufende Schrift; s. Cursivschrift.

Läufer, Läufer, der, tekavec, tekun; *russ.* skoruhod; Spule, cev; der obere Mühlstein, gornji kamen, veršnjak, verhnjak; (*russ.* hodun); s. a. Reibstein; an den Thorwegen der Meierhöfe, tečaj; in der Musik, prelet, nach *V.* pobiraj; nach dem *Böhm.* prehad; *poln.* przebieranie głosem; im Schachspiele, teklič; *russ.* slon; bei den Maurern, kamen po dolgem, podolžnik; *bibl.*, s. Bate; von Pferden, berzi, hitri konjič; bei den Vogelstellern, vabnik; in der Landwirthschaft, mlade odstavljene še neubrojene presice.

Läuferbüchse, die, poselska pušica.

Läuferfalk, der, s. Bienenfresser.

Läuferfuß, der, skočna, hitra noga.

Läuferplatz, der, auf dem Vogelherde, vertec.

Läufervogel, der, vabnik, vabeo.

Läuferzeug, der, komat (*V.*), jermenci, na ktere so privezani vabniki.

Läuferzug, der, potez s tekličem; s. a. Läuferzeug.

Laufespe, s. Espe.

Lauffeuer, das, tekoči strel, vžig v dolgi versti potresenega smodnika do podkopa; eine Art des Absenerns bei Soldaten, tekoči ogenj; nach dem *Poln.* pomikavni ogenj; *russ.* beglyj ogonj; sich wie ein Laufeuer verbreiten, v hipu raznesti se (od kake novice).

Lauffuß, der, nach *V.* tekuta †, noga za tek ustvarjena.

Laufgeld, das, potnina, dnar za pot, kiga mojster povrača pomagaču, po kogar je pisal.

Laufgerüst, das, worauf man auf das Baugerüst gelangt, most.

Laufgraben, der, (Approche), bližavnica, (bližavni) prikop (auch *poln.*), rov.

Laufhund, der, hert, gonjač.

Läufig, Läufisch, *adj.*, sein, s. Brunsten; im Allgemeinen goniti se, pojati se; im verächtlichen Verstande vom Menschen, zgonjen, zgonjenec, zgonjenka; s. a. Gelaufig.

Laufjagen, s. Hetzjagen.

Laufjunge, s. Laufbursche.

Laufkäfer, s. Erdkäfer.

Laufkarren, der, tačka, kolura, kolora rudarska.

Laufklaue, die, bei Jägern, parkelj (jelenji, košutji).

Laufkugel, die, drobnejši kugla.

Laufküster, der, cerkovnik, ki dalječ od córkve stanuje.

Lauflatte, die, eine einarmige Leiter mit Sprossen, hlapec.

Laufleiter, die, *waidm.*, napeljevavka.

Läufling, der, s. Drserteur.

Lauflohn, der, nach *M.* dohitek.

Laufmagd, die, dekla, ki se pošilja iz hiše po opravilih.

Laufpaß, der, odpust, odpustni list, izpustni list; Jemanden den Laufpaß geben, koga iz službe spoditi, spokati, odpraviti.

Laufpfanne, s. Kühlpfanne.

Laufplatz, der, tekališče, tekališe.

Laufquecke, die, pirika.

Laufrad, das, gonivno kolo.

Laufregel, die, pravilo za tek.

Laufsäge, Laubsäge, die, tanka žažica.

Laufschicht, die, sklad kamnov podolžnikov.

Laufschießen, das, ustrel, streljanje tekoče živali, živali v teku.

Laufschleich, s. Ausläufer.

Laufschlinge, die, s. Laufbahne.

Laufschmied, der, kovač v šteri (*V.*).

Laufschneider, der, der die Läufe (Reife) zu den Sieben ausschneidet, obodar, kdor obode kroji.

Laufschreiben, s. Laufbrief.

Laufschuh, der, lahak čevelj (brez podpetnika).

Laufschütze, der, strelec, ki zna tekoče živali ustreliti.

Laufstuhl, s. Laufbank.

Lauft, der, noga.

Laufwagen, s. Laufbank.

Laufwerk, das, z. B. der Mühle, tečaj.

Laufzaum, s. Laufband.

Laufzeit, die, gonjenje, pojanje; s. a. Brunst.

Laufzettel, der, razpis; s. a. Laufpaß.

Laufziel, das, cilj, ki se ima doteči.

Laugbar, *adj.*, kar se more tajiti, tajiven.

Lauge, die, lug (auch *serb.*, *poln.* u. *böhm.*; im *Russ.* ščelok): arme Lauge, pust lug, brez soli; *fig.* s. Schärfe, Strenge; Einen mit scharfer Lauge waschen, hudo zmerjati, kregati koga, ožehtati koga; s. a. Weißfisch.

Lauge-, in Zsbg., lužni.

Laugen, *v. a.*, oluženi, lužiti, v lugu močiti, žehtati; s. a. Auslaugen; *v. n.*, das Faß lauget vom frischen Holz, nach *V.* posoda daje černino, posoda černi vodo, ist es aus harzigem Holze, daje smoliko od sebe.

Laugen, das, luženje, žehtanje.

Laugenartig, *adj.*, lugast, lugu podoben, laugenartiges Salz, lugasta sol.

Laugenasche, die, požehtanec, lužni pepel, pepel iz luga.

Laugenfaß, das, žehtnik, čeber za lug.

Laugenhaft, *adj.*, lugast, lužnast.

Laugenkorb, der, koš lužnik.

Laugenkraut, s. Wahlbergleich.

Laugensack, der, žakelj za pepel.

Laugensalz, das, lužna sol, lugasta sol; s. a. Kali, Pottasche.

Laugensalzig, *adj.*, lužnosolin.

Laugentopf, der, lužnjak (lonec).

Laugentuch, das, precejalo za lug; s. a. Laugensack.

Laugenwasser, das, lužna voda; s. a. Lauge.

Laughütte, die, izluževavnica †; *poln.* lugarnia.

Laugicht, Laugig, *adj.*, s. Laugenhaft, Laugenartig.

Langläubig, *adj.*, mlačen v veri, merzloveren, merzle vere.

Langläubige, der, mlačnoverec; die, mlačnovérka.

Langläubigkeit, die, mlačnovérnost, mlačnovérstvo.

Läugnen, *v. a.*, gegen das Wissen verneinen, utajiti, tajiti, zanikati, nikati; s. a. Verläugnen; Gott läugnen, Boga tajiti, nikati, reči, da ni Boga; zu läugnen anfangen, v tajbo (v taje, *pl.*) spustiti se, podati se; einen Satz läugnen, spodbijati, podirati stavek, reči, da ni resnićen, ne priznati, ne poterditi; er läugnet, dieses gethan zu haben, pravi, da tega ni storil, taji; ich kann es nicht läugnen, ne morem reči, ne morem tajiti, da bi tako ne bilo.

Läugnen, das, tajenje, tajba, taje *pl.*; nikanje.

Läugner, der, tajivec; Gottes, s. Gottesläugner.

Läugnerin, die, tajivka.

Läugnung, die, tajba, tajitev; s. Läugnen.

Laugold, das, s. Rauschgold.

Laugoldschläger, der, loščar, lošar.

Lauheit, die, des Wassers, mlačnost, mornost.

Lauig, *adj.*, mlačen.

Lauigkeit, die, mlačnost, mlačina, mlahnost (*M.*), *fig.* merzlota; hladnost.

Laulich, *adj.*, mlačnast, mlačen, mlahoten (*M.*), bei *Gutsm.* mlakoviten; laulich werden, omlačneti.

Laulichkeit, die, mlačnost, mlahotnost, bei *Gutsm.* mlakota.

Läuling, der, mlačnik, mlačnež; s. a. Indifferentist.

Laune, die, Gemüthsstimmung, volja; önd-i, (*M.* u. *serb.*); guter Laune sein, bei Laune sein, dobre volje biti, hoteti se komu; da er bei Laune ist es zu thun, ker se mu tako hoče; *serb.* biti od volje; übler Laune sein, ne biti dobre volje, čmeren, merčen (*Jarn.*), merčljiv biti (*Gutsm.*), nasajen, siten biti: Launen haben, muhe imeti; Caprice, terma, in Mühlen, blazina.

Launen, *v. n.*, muhast biti, termast biti.

Launenhaft, *adj.*, termast, spremenljiv, zaletavast; ein launenhaftes Wetter, zaletavasto vreme.

Launenhaftigkeit, die, spremenljivost.

Launer, der, termasti, muhasti človek.

Launern, s. Zaudern.

Launig, *adj.*, eine angenehme Laune habend, vesel, dobre volje, voljan; nach *V.* dobrouren; s. a. Humoristisch.

Launisch, *adj.*, böse Laune habend, nasajen, nataknjen, skerhan, zlovoljen, merčen, čmeron, termast, kujast; nach *V.* hudouren; s. a. Launenhaft.

Laurer, der, s. Lauerer.

Laurerei, die, prežarija, voharija.

Laus, die, nach *M.* und dem *Altsl.* (vš, *f.*), *böhm.*, *poln.* u. *russ.* veš, *g.* vši; hän-

figer, wie im *Serb.* uš, oder vuš; nach *V.* auch šenec (*serb.* ušenac), bildl. auch lazica, belka; Läuse haben, veši (uši) imeti, všiv oder ušiv biti; Läuse suchen, s. **Lausen**; die Läuse fressen ihn auf, uši, vši ga snedo; er würde eine Laus schinden, uš, veš bi odcrel; sich eine Laus in den Pelz setzen, uš dobiti, težavo naložiti si; die Laus lauft ihm über die Leber, hitro mu zavre, rad je jezen.

Laus Deo, hvala Bogu!

Lausche, die, preža, čakalica; s. **Lauer**.

Läuschen, das, vuška, veška.

Lauschen, *v. n.*, horchen, ušesa nastavljati, naslušati, na uho vleči, ušesa špičiti; streči (strežem) na kaj, zvesto poslušati; im Verborgenen auf etwas warten, im Verborgenen zu erblicken suchen, prežati, paziti, im Bette lauschen, ždeti v postelji.

Lauscher, der, poslušavec; s. a. **Horcher, Lauerer**.

Lauschgarn, Lauschnetz, das, tanke mreže, za zajce in lisice.

Lauschplatz, der, prežališče, prežališe.

Lausebaum, s. **Elsbeere**.

Lausegeld, das, s. **Lumpengeld**.

Läusegold, das, zlato za nič, slabo zlato.

Läusekamm, der, (gosti) glavnik, česavnik.

Lauseker, der, všivec.

Läusekorn, s. **Fischkörner**.

Läusekrankheit, die, všivost, všivica, všiva bolezen.

Läusekraut, das, všiva trava, všivec.

Lausen, *v. a.*, vši iskati (bei *Gutsm.* u. *M.* vuševati ?), vši biti; *serb.* biskati; *böhm.* viskati; *poln.* iskné; hingegen bedeutet iskati im *Altsl.* wie im Slov. im Allg. suchen; *fig.* beim Kopf nehmen, zlasati, lasati koga; Einem den Beutel lausen, Einen lausen, koga oguliti, ogoljufati, izpleti, izmolsti (n. p. pri igri); *v. n.*, vši dobiti, vši so se mu zaredile; langsam sein, mečkati (*russ.* meskati); ogrebati se, obirati se.

Läusepulver, das, prah za (zoper) vši, všivec.

Lauser, der, **Lauserin**, die, ki komu vši gleda, bije; karger Mensch, skopuh, skopun, skopec, skupež; Zauderer, mečkavec; mečkalo.

Lauserei, die, iskanje vši; Zaudern, obotavljanje, mečkanje; Kargheit, gerda skoparija.

Läusesalbe, die, maža za (zoper) vši.

Läusesame, der, všivcovo seme.

Lausesucht, s. **Läusekrankheit**.

Lausewenzel, der, všivec (*M.*), naj slabši tobak, keržak; s. **Kneller**.

Lausfliege, die, Pferdelaus, neka mala konjska muha.

Lausig, *adj.*, všiv, ušiv; knickerig, filzig, terd, skop, stisnjen; s. **Geizhals**; ein Lausiger, všivec, eine Lausige, všivka; *fig.*, gerdun, gerdunka, umazanec, umazanka, gerdavž; er hat mir ein lausiges Ding gegeben, pravi nič mi jo dal; sich lausig machen, gerdo, nesramno se vesti; ein lausiges Geschenk, revno, (*vulg.* usrano) darilo; s. **Träge**.

Lausinn, der, mlačnost, merzlota.

Lausinnig, *adj.*, mlačen, merzel, merzlosrčen.

Lauskerl, der, s. **Lausekerl**.

Laut, *adj.*, glasen, glasan; *russ.* gromky; mit lauter Stimme, glasno, na glas; laut werden, razglasiti se; zglasiti se, glasiti se; razsloveti se, razvediti se; die Hunde geben laut, psi lajajo, renée, reže, so zalajali; die Treiber werden laut, gonjači se oglašajo, glasé; ein lautes Geschrei erheben, zavpiti, zakričati, zavekati, vek, krik, lado zagnati; laut beten, na glas moliti; es ist heut laut, golomrazica je; der Schnee ist laut, sneg škriplje pod nogami; laut werden lassen, povedati, naznaniti; man darf nicht laut davon sprechen, ne sme se očitno govoriti od tega.

Laut, *praep.*, laut Briefen aus Wien, po pismih iz Dunaja; laut der Aussagen, po besedah; držeč se česa.

Laut, der, glas; nach dem *Altsl.* zvok (zvęk), žvenk (mehr Klang); ein Mucksen, čerh (*V.*); es wahr kein Laut zu vernehmen, nič ni bilo slišati; er gab gar keinen Laut von sich, ne črhnil ni, ne čehnil ni; besedice ni spregovoril, ni žugnil; Buchstabe, glasnik, glasnica.

Lautbar, *adj.*, znan, razglašen; lautbar werden, razglasiti se, razzvediti se po.

Laute, *adj.*, lavta*, in andern slav. Mund. lutnja, nach *M.* citre, etwa auch plunka (*Gutsm.*); die Laute schlagen oder spielen, brenkati oa lavto, citre, plunkati; er schickt sich dazu wie der Esel zum Lautenschlagen, pristje se mu kakor zajcu boben, kakor svinji žabi sedlo; neka barvarska greblja; in der Schifffahrt, zavetje pod visokim bregam.

Lauteltag, s. **Los**, der, dan, po kteriga vremenu se prihodnje vreme prerokuje.

Lauten, *v. n.*, nach dem *Altsl.* und andern slav. M., glasiti (als *v. n.*), glas imeti, glas dati, dajati od sebe; die Glocke lautet, zvoni, zvon poje, zvon (zvonilo) se sliši, je slišati; das lautet schön, to je lepiga glasu; s. a. **Klingen**; das lautet nicht fein, to ni lepo, spodobno; die Verordnung lautet, ukaz govori, besede ukaza so, nach dem *Russ.* ukaz glasi; wohl lautend, lepoglasen; was lieblich ist, was wohl lautet, (Phil. 4, 8.), kar koli je ljubeznjivo, kar koli je dobriga imena.

Läuten, *v. a.* u. *n.*, zvoniti, öfters auf eine furze Zeit läuten, pozvanjati (auch in die Kirche läuten, neben vabiti); zu läuten anfangen, zazvoniti; verächtl. klembati; ein wenig läuten (einmal), pozvoniti; mit einer Glocke besonders von der Todtenglocke auch klenkati; mit einem kleinen Glöckchen läuten, klenkati, cengljati, čežinati (v. čežin Meßglöckchen), zvonękati; die Sturmglocke läuten, Sturmläuten, plat (v plat) zvona biti; die Glocken läuten, (*v. n.*), zvonovi pojo; die Frühmesse läuten, k zgodnji maši zvoni; zu läuten aufhören, odzvoniti; sich müde läuten, nazvoniti se; zu Grabe läuten, k pogrebu zvoniti; er hat läuten gehört, aber —, slišal je nekaj, pa ne ve kaj in kako.

Lautener, Lautner, der, lavtar, citrar; *russ.* u. *poln.* ljutnist(a).

Läutener, der, od. **Läuter**, zvonikar, zvonič; **Läuterin**, die, zvonikarica.

Lautenfutter, das, tok za lavto (lutnjo).

Lautenist, s. **Lautener**.

Lautenmacher, der, lutnjar, lavtar; plunkar.

Lautenschläger, s. **Lautener**.

Lautenspiel, das, brenkanje na lavto, plunko.

Lautenspieler, der, s. **Lautener**.

Lautensteg, der, kobilika na lavti.

Lautenton, der, brenk na lavto, glas lavte.

Lautenzug, der, glas lavte.

Lauter, *adj.* u. *adv.*, rein, čist, očiščen, učišen; lauteres Wasser, čista voda; hell, svetal, bister; lauterer Wein, bistro, ubrisano vino; lauterer Stall von Pferden; s. **Lauterstall**; lauterer Spiegel, brez madežev, marog, gladek in čist; lautere Luft, jasno, vedro; ganz, völlig, all, gol, sam, samo, samo čist; (*poln.* szczery); lautere Lehre, čisti, pristni, pravi, nepopaceni nauk; lauter Wasser trinken, zgol vodo piti, samo vodo piti; aus lauterem Gold, ves zlat; iz čistiga, suhiga zlata; sie war die lautere Unschuld, sama, gola nedolžnost je je bila; aus lauter Haß, iz golega sovraštva, zgol iz sovraštva; es sind lauter Lügen, vse je gola laž, ni druziga kakor laž, ni je resnice vmes; lauter junge Leute, sama mladost; er ist lauter Leben, ves je živ, kar ga je; lauter Heuchelei, gola himba.

Lauter, *comp.*, v. Laut, glasneji.

Lauter, der, s. **Laut** (Buchstabe).

Läuterer, der, der etwas läutert, cistivec, očiščavec, očisavec, prečiščavec, prečisavec; s. a. **Reformator**.

Läuterfeuer, das, čistivni, prečiščavni, prečisavni ogenj.

Lauterkeit, die, čistost, čistota, bistrost, jasnost, svetlost, pravost, pristnast.

Läuterkessel, der, čistivni kotel.

Lauterlich, s. **Lauter**.

Läutern, *v. a.*, očistiti, prečistiti, čediti, prečediti, čistiti, očiščati, očisati, prečiščati, prečisati; unreines Wasser, preceditи, precejati, prebistriti, razbistriti; Honig, pretopiti, pretapljati; Getreide, vejati, obravnavati, činiti; Branntwein, s. **Distilliren**; Felle läutern, pariti, da so tolšča, tolša spravi iz kože, tudi izpirati apno iz kože; den Wald läutern, prebirati, izredčiti, redčiti, izsekati gojzd; eine Lehre läutern, očistiti zmot; *jur.*, tirjati pojasnilo nerazločniga ali nepravičniga razsodka; *v. r.*, sich läutern, učistiti se, ujasniti se, ubrisati se.

Läuterpfanne, s. **Läuterkessel**.

Lauterstall, der, Krankheit der Pferde, poščivanje.

Läutertuch, das, precejalo.

Läuterungspfanne, s. **Klärkessel**.

Lauthallig, *adj.*, glasen, glasno doneč.

Lauthalsig, *adj.*, na vse gerlo kričeč.

Lautirmethode, die, zlogovanje †.

Lautlos, *adj.*, brezglasen, brez glasu; stumm, tih, ne čerhnivši, ne spregovorivši besedice, molčé.

Lautlosigkeit, die, brezglasnost.

Lauwarm, *adj.*, mlačen, moren; s. **Lau**.

Lauwine, Lawine, die, plaz soega, plazovina, sneg, ki se utrga in vali v dol; *russ.* lavina.

Lava, die, lava*, izmet ognjenih gor.

Lavement, s. **Klystier**.

Lavendel, der, (Lavendula spica), sivka, lavendel.

Lavendelgeist, der, lavendovec.

Lavendelgrau, *adj.*, sivkljat.

Lavendelheide, s. **Rosmarinheide**.

Lavendelöl, das, špeknardino olje; (n. *Zal.*) sivkino olje.

Lavette, die, s. **Laffette**.

Lavezstein, s. **Topfstein**.

Lavíren, *v. n.*, in der Schifffahrt, bei widrigem Winde hin und her segeln, ohne die Richtung zu verlieren, lavirati*; nach dem *Poln.* krožiti z ladijo; *serb.* na izvitke jadriti, izvijati se; *fig.* previdno ravnati, viti se, loviti; verächtl. šleviti, mečkati; čakati praviga časa.

Lavor, das, umivavnica; s. **Waschbecken**.

Lawine, die, s. **Lauwine**.

Lax, *adj.*, locker, ohlapen, ohvaten, rahel; nicht sehr gewissenhaft sein, kosmato vest imeti; s. a. **Schlaff**.

Laxanz, die, s. **Abführungsmittel**.

Laxativ, s. **Abführungsmittel**.

Laxiren, *v. n.*, dristati, driskavico imeti, zdristiti se, čistiti se, biti, ulijati se, mehko gre (od njega); s. a. **Abführen**.

Laxismus, der, nach *V.* premehčoba, širokovestje.

Laxität, s. **Schlaffheit**.

Laye, der, s. **Laie**.

Lazareth, das, bolnišnica, špital*, lazaret*.

Lazaroni, *pl.*, lazaroni.

Lazerole, die, neki laški glog.

Lebehoch, das, (Vivat), Bog (ga) živi! živi! (*kroat.* živio! weibl. živila, *pl.*, živili!); Jemanden ein Lebehoch bringen, komu živi! zavpiti, vpiti, s krikam „živi! naj živi!“ pozdraviti.

Lebemensch, der, dobroživec.

Leben, *v. n.*, živeti, živ biti; *altsl.*, žiti; es lebt Alles an ihm, vse giblje, vse je živo na njem; er ist der Vater wie er leibt und lebt, ves oče je; für: sich betragen, mäßig, unordentlich, liederlich leben, zmérno, neporedno, zanikerno vesti se, obnašati se, živeti, vladati se; sich wo aufhalten, prebivati, bivati, biti, stanovati; so wahr ich lebe, kakor (res) živim, de —; *serb.*

ako mi života! so lange ich lebe, dokler bom živ; lebe wohl! (gehab' dich wohl), zdrav bodi, ostani! Bog te obvaruj, ohrani; der Hoffnung leben, upati, nadjati se, zanašati so; durch eine gewisse Zeit leben, s. Durchleben; der Mensch lebt kurze Zeit, človeško življenje je kratko; den Seinigen leben, za svoje živeti, vse svoje življenje jim izročiti; er lebt dem Geschäfte, ves je v (svojih) opravilih; gut leben, gosposko, dobro živeti, moževati; er wird nicht ewig leben, ne bo k sodnimu dnevu trobil; auf einem großen Fuße leben, po gosposko živeti; von eines Menschen Gnade leben, milošèino, milošino, milošnjo uživati; er weiß zu leben, zna se vesti med ljudmi; in den Tag hinein leben, s. Tag; er lebt und läßt leben, sam dobro živi, pa drugim tudi privošči, privoši (kaj dobriga); in Freuden leben, veseliti se, veselje uživati; ewig leben, vekovati; als Hauslehrer in einer Familie leben, učiti kje, kakor učnik stanovati pri —; Einem zu Willen leben, ugajati komu; es lebt noch ein Gott, še je Bog v nebesih; wie gelebt, so gestorben, kakoršno življenje, taka smert, kakor je živel, tako je umerl; der König lebe hoch, kralj naj živi! er hat nichts zu leben, nima kaj od. česa jesti, nima se s čim živiti; verschwenderisch leben, zapravljati.

Leben, das, življenje (statt živenje), bei *Gutsm.* živetje; unter den ung. Slov. žitek, *altsl.* život, žiz'u n. žitije; Einem nach dem Leben trachten, stellen, komu po življenji streči; des Lebens satt sein, naživeti se, življenja navoličati se; es ist lauter Leben an ihm, ves je živ, vse je živo, vse se giblje na njem; s. a. Lebhaftigkeit; auf Leben und Tod, na življenje in smert; s. a. Tod; am Leben sein, živ biti, živeti, (na sveti biti); bei meinem Leben, dokler sim živ, als Betheurung, pri moji véri, duši; das Leben aufs Spiel setzen, in die Schanze schlagen, življenje vagati, nevarnosti nastaviti; mit dem Leben davon kommen, (živ) peté odnesti; in meinem ganzen Leben (mein ganzes Leben), Zeit meines Lebens werde ich das nicht vergessen, vse žive dni bom to pomnil; vom Leben zum Tode bringen, s. Hinrichten; sein Leben fristen, s. Fristen; ums Leben kommen, poginiti, smert storiti; am Leben strafen, s smertjo kaznìti; k smerti obsoditi; das Leben aushauchen, dušo izdihniti; bis zum letzten Hauche des Lebens, do zadnjiga izdihljeja; sein Leben bessern, poboljšati se; das liederliche Leben, zanikerno življenje, obnašanje, vedenje; das Leben in der Hauptstadt, prebivanje, stanovanje v poglavnem mestu; das tägliche Leben, vsakdanje življenje; sein Leben beschreiben, popisati svoje življenje, t. j. dogodbe, nakjnčbe svojiga življanja; das Tanzen ist sein Leben, za ples bi življenje dal, ples je njegovo življenje; sich selbst das Leben nehmen, ubiti, ugonobiti sebe samiga; in meinem Leben, odkar sim živ (na sveti); er hat ein zähes Leben, duša se mu je prirasla; *poln.* rogata w nim duša; göttliches Leben führen, pobožno živeti; er ist nicht des Lebens sicher, ni si življenja svest (v svesti); ums Leben bringen, s. Bringen; das gemeine Leben, občno življenje; t. j. življenje z ljudmi; die Verordnung tritt ins Leben, ukaz zadobi moč, veljavo; sich des Lebens freuen, vesel biti svojiga življenja; Jemanden das Leben schenken, lassen, komu življenje pustiti, ne ubiti ga, ohraniti ga v življenji; für mein (sein) Leben gern, silno rad, prav, neizrečeno rad; der empfindliche Theil am thierischen Körper, auch an Pflanzen, živo, (nach *M.* život); aufs Leben kommen, do živiga priti; den dürren Ast bis auf das Leben abschneiden, suho vejo do živiga odrezati; das dringt bis aufs Leben, to gre do živiga, v seroe.

Lebend, s. Lebendig.

Lebendig, Lebend, *adj.*, živ, živeč; lebendig sein, živeti; wieder lebendig werden, oživeti, oživiti se; wieder lebendig machen, oživiti, oživljati; unter Lebenden, med živimi; lebende Sprachen, živi jeziki; lebendige Pferde, čili konjiči; lebendiger Zaun, živa meja, seč; *serb.* živica; lebendig gebährend, živoroden; lebendiges Wasser, tekoča voda; lebendiger Kalk, živo, ne ugašeno apno; lebendiger Zehnte, desetina v živalih; lebendige Kraft, živa moč; s. a. Feurig, Wirksam.

Lebendigen, *v. a.*, oživiti, oživljati.

Lebendigkeit, die, živost.

Lebenerwecker, der, oživljavec.

Lebengeber, der, stvarnik.

Lebenlang, das, mein Lebenlang, vse žive dni, do smerti, dokler bom živ; *serb.* za života.

Lebenlcer, *adj.*, brez življenja, brez žive reči.

Lebenlos, s. Leblos.

Lebensabend, der, večer, konec življenja.

Lebensalter, das, doba, leta življenja; vek življenja, s. a. Alter.

Lebensart, die, življenje, wörtl. uravnava, stan, način življenja; kako kdo živi; *fig.* obnašanje; er hat Lebensart, zna živeti, vesti se med ljudmi; sich eine Lebensart wählen, izbrati si stan; unsittliche Lebensart, gerdo življenje; dieß ist wider die gute Lebensart, to ni spodobno, pristojno.

Lebensbalsam, der, oživljavno, krepčavno mazilo.

Lebensbaum, der, (Thuja), drevo življenja.

Lebensbecher, der, kupica, čaša življenja; osoda.

Lebensbedingung, die, pogoj življenja; a življenje potrebna reč.

Lebensbeschreiber, der, življenjopisec †, popisovavec življenja.

Lebensbeschreiberin, die, popisovavka življenja.

Lebensbeschreibung, die, popis, popisovanje življenja, življenjopisje †, življenje schlechtweg.

Lebensblüthe, die, življenja cvet.

Lebensbuch, das, bukve življih.

Lebensdauer, die, čas, terpež življenja.

Lebensdorn, der, tern, nadloga življenja.

Lebensdrang, der, nagon, življenje podaljšati.

Lebenseiche, die, hrast življenja (v Virginii).

Lebensende, das, konec življenja, smert.

Lebensengel, s. Schutzgeist.

Lebenserhaltungskunde, die, nauk, kako ohraniti življenje.

Lebensfaden, der, matvoz, nit življenja, konec.

Lebensfähig, *adj.*, vital, živeten, nach *V.* živoven (?)

Lebensfähigkeit, die, živetnost, živevnost.

Lebensfeuer, das, **Lebensflamme**, die, ogenj, plamen, zubolj življenja našiga.

Lebensfluth, s. Blut.

Lebensfreund, s. Gatte.

Lebensfriede, die, pokoj, tihi mir v življenji.

Lebensfrische, die, čverstnost, krepkost življenja.

Lebensfrist, die, čas življenja, odločen komu.

Lebensfroh, *adj.*, (svojiga) življenja vesel.

Lebensfrucht, die, sad, plod v maternem telesu.

Lebensfrühe, s. Jugendzeit.

Lebensfülle, die, polna moč.

Lebensgang, der, življenje.

Lebensgefahr, die, smertna nevarnost, nevarnost za življenje.

Lebensgefährlich, *adj.*, za življenje nevarn.

Lebensgefährte, der, tovariš v življenji.

Lebensgefühl, das, čut, občutek življenja.

Lebensgeister, die, moči življenja, etwa a. živci.

Lebensgenoß, s. Lebensgefährte.

Lebensgenuß, der, uživanje življenja.

Lebensgeschichte, die, s. Lebensbeschreibung.

Lebensgestalt, die, živa podoba (od kaga).

Lebensgewühl, das, gnječa, drega med živimi.

Lebensglück, das, sreča človeškiga življenja.

Lebensgras, das, zdravilna trava.

Lebensgroß, *adj.*, natorne velikosti, životne postave.

Lebensgröße, die, natorna, prava velikost; nach dem *Russ.* človeška velikost.

Lebensgut, das, časno dobro.

Lebenshaß, der, sovraženje svojiga življenja.

Lebenshauch, der, izdihljej; življenje.

Lebensjahr, das, leto življenja.

Lebensklugheit, die, modrost v djanjskem življenji.

Lebenskraft, die, moč življenja, živna moč, živnost, nach *Ravn.* vek; nach a. ilav. *M.* životna moč.

Lebenskräftig, *adj.*, krepkiga, čverstiga, zdraviga života.

Lebenskunst, s. Makrobiotik.

Lebenslang, *adv.*, živi dan, vse dni, do smerti; als *adj.*, s. das Folgende.

Lebenslänglich, *adj.*, dosmerten; — na vse žive dni.

Lebenslänge, s. Lebensdauer.

Lebenslauf, der, življenje; tek življenja, žitek, prigodbe, nakjučbe življenja; kar je kdo doživel, učakal.

Lebenslänger, s. Lebensbeschreiber.

Lebenslehre, die, nauk od življenja (rastlinskiga in živalskiga), s. a. Makrobiotik.

Lebenslicht, das, življenje, luč življenja; Einem das Lebenslicht ausblasen, auslöschen, komu življenje vzeti, jemati, ubiti, ugonobiti koga, ob življenje pripraviti ga; seit er das Lebenslicht erblickte, od kar je prišel na svet, od kar je na svetu.

Lebensluft, die, navadni, za življenje potrebni zrak, prečisti zrak, hlap.

Lebenslust, die, veselje, radost življenja.

Lebenslustig, *adj.*, življenja vesel, in želeč še živeti; kdor ima časno veselje rad.

Lebensmai, s. Jugendzeit.

Lebensmark, s. Lebenskraft.

Lebensmittel, das, živež, živlej, hrana.

Lebensmorgen, der, jutro, začetek življenja.

Lebensmüde, *adj.*, življenja sit, kdor se je naživel.

Lebensmühe, die, trud, težava življenja našiga.

Lebensmuth, der, seroe do življenja vsim nadlogam vkljub.

Lebensmuthig, *adj.*, kdor rad vse nadloge premaga, da je le živ.

Lebensöl, das, zdravilno, živno olje.

Lebensordnung, die, rednost, red življenja, trezност, s. a. Diät.

Lebensperiode, die, čas, doba življenja (nach *V.* živeča doba).

Lebenspfad, der, steza življenja.

Lebenspflicht, die, dolžnost v življenji med ljudmi.

Lebensquelle, die, Lebensprinzip, izvirek, vir življenja.

Lebensregel, die, uravnava, pravilo življenja, v življenji, za življenje.

Lebensreich, *adj.*, poln življenja in zdravja.

Lebensring, der, kolobar življenja.

Lebensruhe, s. Lebensfriede.

Lebenssaft, der, sok življenja, s. a. Lebensgeister.

Lebenssatt, *adj.*, sit življenja, kdor se je naživel, navelical življenja.

Lebenssattheit, s. Lebensüberdruß.

Lebensschiff, das, ladija življenja (našiga).

Lebensschranke, die, zapreka v našem življenji.

Lebenssonne, die, solnce življenja.

Lebensstoff, s. Origen.

Lebensstrafe, die, kazen na življenji, smertna kazen.
Lebensstrasse, die, pot življenja (našiga).
Lebensstrom, der, reka, potok življenja.
Lebenssturm, der, vihar, nevihta v življenji.
Lebenstag, s. **Lebtag.**
Lebensthal, das, dolina (tega) življenja.
Lebenstraum, der, sanje našiga življenja.
Lebensüberdruß, der, sitost življenja, življenja gnjus.
Lebensunterhalt, der, potrebni živež, gem. izderževanje.
Lebensverlängerungskunst, s. **Makrobiotik.**
Lebensvoll, s. **Lebensreich.**
Lebensvermögen, das, živnost †.
Lebensversicherung, die, zavarovanje do smertno.
Lebenswandel, der, **Lebensweise**, die, ravnanje življenja, življe, s. **Wandel.**
Lebenswanderung, die, popotovanje po tem svetu, v tem življenji.
Lebenswärme, die, gorkota življenja.
Lebenswasser, das, (aqua vitae), žganje.
Lebensweg, der, pot življenja.
Lebensweise, die, s. **Lebenswandel, Lebensart.**
Lebensweisheit, die, modrost življenja.
Lebenswelle, die, oživljavna voda; val življenja.
Lebenswierig, *adj.*, v vsem življenji; kar terpi, doklor je človek živ.
Lebenswoge, s. **Lebenswelle.**
Lebenszeichen, das, znamenje, sled življenja, znamenje, da je kdo živ.
Lebenszeit, die, čas življenja, auf Lebenszeit, do smerti.
Lebenszeugniß, das, spričevalo življenja, t. j. da je kdo živ.
Lebensziel, das, konec življenja.
Lebenszweck, der, namen, cilj in konec življenja.
Lebenwedend, *adj.*, oživljajoč.
Leber, die, jetra, *pl.*, (*altsl.* jętro, auch ątroba, *russ.* pečen-i); **Leberchen**, (*dim.*), jeterca; von der Leber weg sprechen, naravnost, brez ovinkov, na vse usta, na polne usta govoriti; über die Leber fahren, preleteti koga (*v. i.*).
Leber-, in Zsstg., der Leber eigen, jeterni; ihr ähnlich, jetrasti, jeternasti; Mittel für dieselbe, — za jetra.
Leberader, die, jeterna žila, (privodnica, odvodnica).
Leberaloe, die, jeternasta lopatika.
Leberblume, s. **Einblatt, Steinblume.**
Leberbrand, der, (Viehseuche als Form des Aothraxes), metlaji in J. Kr., sajevec in U. Kr., ovčič in Ob. Kr.
Leberblume, die, (Parnassia), enopérka.
Leberbraun, *adj.*, jetrasto rujav, rudečkasto rujav.
Leberdistel, s. **Sandistel, Saujalat.**
Leberdrüse, die, jeterna žleza.
Lederegel, der, jeterni metulji, in O. K. metljaji v jetrih.
Leberentzündung, die, vnetica jeter.
Lebererz, das, jetrasta ruda.
Leberfarbe, die, jeterna barva, rudečkasto rujava farba.
Leberfisch, der, riba jeternica.
Leberflecken, der, šinje, *pl.*, nach dem *Serb.* kerpe; *böhm.* žoltina.
Leberfluß, der, jeterni tok (*poln.*).
Leberfuchs, der, rudečkasto rujavi konj.
Lebergang, der, jeterni izliv.
Lebergeflecht, das, jeterna pletenina čutnic.
Leberhaut, die, jeterna koža ali opna.
Leberklee, der, navadna detelja.
Leberklette, die, (Agrimonia eupatoria), repiček.
Leberkrankheit, die, bolezen na jetrih, jeterna bolezen, bolne jetra.
Leberkraut, das, (Anemone hepatica), jeternik.
Leberlappen, der, jeterno krilo.
Lebermittel, das, zdravilo za jetra.
Lebern, s. **Gerinnen.**
Leberreim, der, smešni, slabi verzi.
Leberrinne, die, jeterni žleb.
Leberschwamm, der, drevesna goba.
Leberstein, der, kamen jeternik.
Leberstock, s. **Liebstöckel.**
Lebersucht, die, bolezen na jetrih.
Lebersüchtig, *adj.*, na jetrih bolan.
Lebertbran, der, salo iz kitovih jeter.
Leberuf, der, etw. slavoklic, klic „naj živi.“
Leberverhärtung, die, terdine v jetrih, zaterdenje jeter.
Leberwurm, der, s. **Leberegel.**
Leberwurst, die, (klobasa) jeternica.
Lebetage, s. **Lebtage.**
Lebewohl, das, slovo, Bog te obvaruj, obvari, zdrav bodi, zdrav! z Bogam, srečno!; Lebewohl sagen, slovo vzeti, jemati, posloviti, sloviti se, auch zapustiti kaj.
Lebhaft, *adj.*, živ, nach *Gutsm.* živečen; *serb.* živahen; *russ.* bodryj; *adv.*, živo, v živo, goreče; s. a. **Heftig, Munter;** lebhafte Augen, bister pogled, bistre oči; serpó gledati; lebhafter Verstand, bister um, ojstra pamet; lebhafte Stadt, mesto, v kterem je vse živo od delavnih ljudi, obertno mesto; ein lebhafter Gedanke, živa misel; lebhafte Freude, prisrčno veselje.
Lebhaftigkeit, die, živost; *serb.* živahnost; s. a. **Munterkeit.**
Lebhonig, der, das, iztlačeni med, pitanec, (*V.*), im Gegensatz von Honigseim.
Lebkuchen, der, s. **Pfefferkuchen;** medena potica (*V.*), mali kruh (J. Kr.), popernjak, župnjak (in Laas); nach *Gutsm.* popertnjak, welches jedoch Weihnachtsbrot bedeutet; *böhm.* u. *poln.* pérnik; *poln.* auch miodownik.
Lebkübner, Lebkuchenbäcker, der, popernjakar †, kdor produja mali kruh.
Leblich, *adj.*, živimu podoben.
Leblos, *adj.*, neživ, nežive, brezdušen, mertev, brez življenja.
Leblosigkeit, die, neživost, mortvost, brezdušnost.

Lebtage, *pl.*, živi dnevi, živi dan; ich habe ihn mein Lebtage, all mein Lebtage nicht gesehen, nisim ga videl svoje žive dni, svoj živ dan, odkar živim, odkar sim živ.
Lebtagsrecht, das, dosmertno uživanje premoženja po zakonskem družetu.
Lebzeit, die, čas življenja.
Lebzeiten, *pl.*, življenje; bei meinen Lebzeiten, dokler bom jez živ, nach andern slav. M. za mojiga življenja.
Leccage, s. **Leckasie.**
Lech, s. **Leg.**
Lechen, s. **Lechzen.**
Lecherz, s. **Kupferglas.**
Lechzen, *v. n.*, zevati, zijati od žeje; žeje kopernoti; sehr dürsten, auch suhe usta imeti, suhotne usta imeti, liptati (*V.*), tajati se od žeje, goreti, mreti, umirati, giniti od žeje; nach etwas lechzen, koperneti, hrepeneti, hlepeti po čem; strastno želeti; die Erde lechzt, zemlja zeva, reži, poka od suše, vor Dürre Risse bekommen, auch skerlupniti; razsušiti se, razpokati, pokati se od suše.
Lechzer, der, pohlepnik; kdor hrepeni po čem.
Leck, *adj.*, razpokan, razpočen, počen, prebit (n. p. od ladije); luknjo imeti; razsušen (n. p. od soda); das Faß ist leck, sod pušča, puša.
Leck, der, poč, poklina, rega, razporek, luknja, skozi ktero sili voda v posodo, ladijo.
Leckasie, die, zguba po izkapanji (pri tekočem blagu).
Lecke, die, von Lecken, (lambere), liz, lizanje; Salzlecke, sol za lizanje; s. a. **Leck.**
Lecken, *v. n.*, durch einen Leck rinnen, solzeti, ereti oder ourljati, curiti, kapljati, teči iz česa; die Lichter lecken, sveče kidajo, se kergajo; der Wein ist aus dem Fasse geleckt, vino je iz soda izsolzilu, izkapalo; das Faß leckt, sod pušča, puša; s. a. **Lücken**; *v. n.* u. *a.*, (lambere) mit der Zunge, lizati, oblizniti, oblizovati; an etwas lecken, oblizovati kaj; für küssen, lizati se; die Finger, (auch) alle zehn Finger nach etwas lecken, vsih deset perstov oblizati, t. j. močno hrepeneti po čem; geleckte Gemälde, malarija, na kteri je predebelo namazano barv.
Lecken, das, lizanje.
Lecker, *adj.*, slasten, dobre slasti, sladek, po čemur se človek liže; von Person, izbirčen, koeljiv, sladkousten, sljav, sladkosned, sladkosneden, auch laskern.
Lecker, der, lizavec, lizač, lizun; **Leckermaul**, sladkosnedež, obliznik; ein junger Lecker, smerkolin, smerkovec, golobradec; der Lecker sieht ihm darnach, er ist darnach lüstern, sline se mu po tem cede, ima dolge zobe po tem, ima skomine, (*poln.* skoma mu); volovski, jelenji jezik.
Leckerbissen, der, sladčica, sladkarije, *pl.*, oblizek, preslastna, sladka jed, slastni košček; *böhm.* lahudka (lagodka, vergl. *altsl.* lagod'n, der Beste).
Leckerei, die, sladkarija, lizanje, lizarija, neumno poljubovanje; **Leckerbissen**, s. dieses; sladkosnedost, laskernost.
Leckereissen, das, preslastna jed.
Leckergericht, s. **Leckereissen.**
Leckerhaft, *adj.*, von Personen, sladkosned, sladkosneden, laskern, izbirčen; *russ.* lakomyj.
Leckerhaftigkeit, die, sladkosnednost, izbirčnost, koeljivost, laskernost.
Leckerheit, die, slastnost.
Leckerig, *adj.*, s. **Leckerhaft.**
Leckermaul, das, sladke usta; sladkoustnik, sladkosnedež, laskernik; *Gutsm.* sladkavec; *russ.* lakomnik; *böhm.* lahůdkař.
Leckermäulig, s. **Leckerhaft.**
Leckern, *v. n.* auch *v. i.*, sladkosned biti, es leckert ihn darnach, sline se mu cede po tem, *poln.* slinka mu się zbiera.
Leckerspeise, s. **Leckereissen.**
Leckertrüffel, die, slastna gomoljika.
Leckerwerk, s. **Leckerbissen.**
Leckerzahn, der, ňch den Leckerzahn ausreißen, ne več biti sladkosneden.
Leckfübelchen, das, ein kleines Gefäß am Spinnrocken zur Befeuchtung des Fadens beim Spinnen, piskere.
Leckfaft, der, lizilo.
Leckwein, der, Taufwein, podčepina, vino, ki se nakapa iz soda, kteri pušča, puša; *poln.* ukapki; Ausbruch, samotok, samomaščina, samomašina, sladin; *poln.* samociekle (samotečno) vino.
Leckwerk, s. **Gradirhaus.**
Lection, die, Lesestück, branje, berilo; Aufgabe, naloga, nalnžek; *russ.* urok; Vorlesung, učba; Einem eine tüchtige Lection geben, jako ostreti koga, resnico komu beliti.
Lectionskatalog, der, razkazek učb.
Lectionsplan, der, red, razklad učenja.
Lecteur, Lector, s. **Vorleser.**
Lectüre, die, berilo, čitanje, branje, bukve, ki jih kdo čita ali prebira; worin besteht deine Lectüre? kake bukve bereš.
Leder, das, gegerbte Thierhaut, usnje, (*altsl.* nsnije, in andern slav. M. koža); Leder bereiten, kože strojiti; Kalbleder, teletina t. j. usuje iz teletine i. t. d.; Kürschleder, kerzno; Weißleder, irh, irha; für Haut, koža; Einem über das Leder kommen, ihm das Leder gerben, hudo naševkati, namlatiti koga; den Pferden ein Leder ziehen, zavleči, prevleči konju jermenček usnja skozi kožo; von Leder ziehen, sabljo, meč potegniti iz nožnice (usnjeve).
Leder-, in Zsstg. aus Leder, usnjeni, usnjati; s. a. **Ledern.**
Lederapfel, der, kosmač.
Lederarbeiter, der, kdor ima z usnjevino opraviti: čevljar, sedlar, jermenar i. t. d.
Lederartig, *adj.*, usnjast, usnjenast, usnju podoben.
Lederband, der, usnjata vez; das, jermen, eig. remen.
Lederbereiter, der, kožar, strojar, strojec, strojbar (*V.* u. *serb.*), nach *Zalok.* u. strugar; in Bezug auf Weißleder, irhar, auf Kürschleder, kerznar.
Lederbereitung, die, strojenje, stroj, strojba.

Lederbirn, die, kožuharica *(Zal.)*.
Lederbock, der, strojarska klop.
Lederbraun, ſ. Kaſtanienbraun.
Lederdrucker, der, tiskar ali drukar* usnja.
Lederer, der, ſ. Lederbereiter.
Lederfarbe, die, rujava barva, kakoršno ima usnje.
Lederfärber, der, barvar za irhovino.
Ledergras, ſ. Waſſermoos.
Lederhandel, der, kupčija z usnjem, tergovina z usnjem, s kožami (strojenimi), usnjarija, usnjarstvo; den Lederhandel betreiben, usnjariti, z usnjem kupčevati; damit gewinnen, verlieren, priusnjariti, zausnjariti.
Lederhändler, der, usnjar, kožar, kupčevavec z usnjem, tergovec z usnjem.
Lederhandlung, die, kupčija z usnjem; usnjarnica.
Lederhandſchuh, der, usnjeva rokavica.
Lederhart, *adj.*, usnjast, podplatast, terd kakor podplat.
Lederharz, ſ. Federharz.
Lederhaut, die, usnjasta koža.
Lederholz, das, mišji les.
Lederhoſen, *pl.*, irhaste hlače.
Lederkalk, ſ. Bitterkalk.
Lederkirſche, die, pozna črnica.
Lederkobalt, der, beli kobalt.
Lederlappen, der, kos usnja; ſ. Kette.
Lederleim, der, lim iz usnja.
Ledermünze, die, usnjati denar.
Ledermütze, die, usnjata kapa.
Ledern, *adj.*, usnjat, usnjen (*altsl.* asnijan), usnjev, iz usnja; *fig.* za nič, pust.
Ledern, *v. a.*, ſ. Beledern; derb abprügeln, nažgati, naguliti, nabiti, nasekati, nastrojiti koga.
Lederſchild, der, ščit z usnjem prevlečen.
Lederſchneider, der, usnjar, ki prodaja na droboo.
Lederſüßling, der, nek klopotec.
Ledertauer, ſ. Lederbereiter.
Ledervergolder, der, kdor usnjeno robo pozlačuje.
Lederwaare, die, usnjina, usnjevina, usnjena roba.
Lederweich, *adj.*, mehek kakor usnje; lederweich ſchlagen, hudo ošeškati koga.
Lederwerk, das, usnjina, vsakoršno usnje.
Lederwerkſtatt, der, usnjarnica.
Lederwurm, der, eine Krankheit des Rindviehes, Beulen unter der Haut, ogree. (nach *V.* ogoree); *pl.*, ogerei; ſ. Engerling.
Lederzeug, ſ. Lederwerk.
Ledig, *adj.*, leer, unbeſetzt, unbeladen, prazen, neoddan, izpraznjen; ledige Flaſche, prazna sklenica; der Thron iſt ledig, sedež (prestol) je prazen; ſ. Erledigen; unverheirathet, samsk, samsvojin; von Mannsperſonen, neoženjen, neženjen, samec; *russ.* hulostoj; *böhm.* svobodny; von Frauensperſonen, neomožena, nemožena, neudana, samica; der ledige Stand, (nach dem slov. Volksliede), samski, nezvezani, neudani, neženjeni, samavnjni stan; brezženstvo, brezmoštvo; ledig ſein, bleiben, von Mädchen, devičevati, dekletiti, ne oženiti se, ne omožiti se; ledig gehen, brez opravila biti, postopati; von Banden der Gefangenſchaft frei, rešen, prost, svoboden; des Leibes ledig werden, trupla se znebiti; daher ledig machen, oprostiti, rešiti; ledig laſſen, izpustiti iz ječe; bloß, gol; ledige Hände, gole, prazne roke; von Schuld und Strafe, prost, odvezan; ledig ſprechen, odvezati; *mont.* prazen, brez rude; ledig Neſt, star, že prazen rudnik; ledig ſchichten, za pozebno plačilo delati še čez odločeno število ur; ledig ausgehen, nič ne dobiti; die Ledige, ein unbebautes Stück Acker, ledina.
Ledigen, ſ. Ledig (machen).
Lediggang, ſ. Müßiggang.
Ledigkeit, die, praznost, prostast, prostota; ſ. Ledig(er Stand).
Lediglich, *adv.*, samo, zgol, zgoli, edino, ſ. a. Gänzlich.
Lee, das, zavetrije, zavetje, Leeborb, zavetna stran ladije.
Leede, ſ. Lehde.
Leeküſte, die, odveterni breg.
Leene, die, neki severni javor; divja prasica.
Leer, *adj.*, prazen, prazden, im Küſtenlande auch poren; ein leerer Raum, praznina, praznija; ein leerer Beutel, prazna, porna, suha mošnja; das Haus iſt leer, v tej hiši nihče ne prebiva; mit leeren Händen kommen, priti z golimi, praznimi rokami (brez darila, brez dnarjev); leer machen, ſ. Ausleeren; von Menſchen, brez ljudi, kjer je malo ljudi, *V.* prazen ljudi; leeres Papier, ne popisan, bel papir; leer an etwas, brez kake reči; leer bei etwas ausgehen, nič ne dobiti pri čem; mit leeren Worten abſpeiſen, s prazno žlico napitati; vergeblich, eitel, ungeſalzen, u. dgl., pust, prazen, nečimern; leeres Stroh dreſchen, prazno slamo mlatiti, kvasiti, prazno govorjenje imeti; ein leerer Kopf, puhla, prazna, nevedna glava; das Herz iſt leer, nezadovoljno, pusto, prazno serce.
Leer, das, ſ. Leere.
Leerbaum, der, ſ. Lärchenbaum.
Leerbecher, der, Leerfaß, zajemač, zajemnik, polnik.
Leerdarm, der, lačnik.
Leere, die, das Leerſein, praznota, praznost, pornost, praznoba; leerer Raum, praznija, presledek, presledje; Leere des Herzens, pustota v serci.
Leeren, *v. a.*, izprazniti, prazniti, izpraznovati, izporniti, porniti; ein Glas leeren, izpiti, izprazniti, posušiti, zverniti; Gläſer leeren, glažke zvračati (uar. pes.); *v. r.*, izprazniti se.
Leerheit, die, praznost, pustost.
Leerkopf, der, prazna glava, puhla glava.
Leerköpfig, *adj.*, praznoglaven, puhle glave.
Leertanne, ſ. Lärchenbaum.
Leerſeite, die, zavetna stran, vetru nasprotna stran.
Leerſeekupfer, das, iztopljena med.
Leewärts, *adv.*, od vetra proč, k strani vetru nasprotni.

Lefze, die, šoba*, ustnica, ſ. üb. Lippe; *böhm.* pysk u. ret-u, (*altsl.* Spitze, Gipfel); Lefze einer Wunde, okraj, okrajevina rane; Lefze der Hunde, pasja šoba.
Leg, Lege, *adj.*, ſ. Niedrig; leges Waſſer, plitva voda; leges Land, nizka dežela, nižava; ein leger Menſch, slaboten, zdelan človek; lege Speiſen, neslastna, plevka jed; ſ. a. Schlimm, Schlecht.
Leg, das, zmes iz medi, železa in arzenika, ki se ulega pri delanji černe medi; jeklena žlindra.
Lega, die, teža in jedro kakiga dnarja.
Legal, *adj.*, postaven, *serb.* zakonit.
Legalität, die, postavnost, *serb.* zakonitost.
Legaliſiren, *v. a.*, poterditi, poveriti podpis kakiga pisma.
Legaliſirung, die, povérilo podpisa na kakem pismu.
Legaliter, *adv.*, postavno.
Legaltgel, die, nastavni ternek, nočni ternek.
Legat, das, volilo, sporoček, *polu.* u. *kroat.* zapis; *russ.* zaveščanije, *böhm.* odkaz, zavèt.
Legat, der, poslanec ali poročnik (zlasti Papežev).
Legatar, der, sprejemnik volila†, sporokojemec †, legatar*.
Legation, die, poslanstvo, ſ. Geſandtſchaft.
Legationsrath, der, poslanstveni svetnik ali svetovavec.
Legationsſekretär, poslanstveni tajnik.
Legator, der, volivec.
Legde, die, zatvornični prag.
Lege, die, als Handlung, položitev, polaganje; Grundlage, podlaga, podstava, podslomba.
Legefeuer, ſ. Lauffeuer.
Legegeld, ſ. Eintrittsgeld.
Legen, *v. a.*, položiti, polagati, pokladati, djati (deti), devati, in and. slav. M. auch klasti (slov. Futter dem Vieh geben), postaviti, staviti (eigentlich ſtellen), *serb.* a. metnuti; aus Feuer legen, priložiti, prilagati k ognju; Geld in die Bank legen, dati, posoditi dnar banki; an die Kette legen, privezati, prikleniti (psa); Bohnen legen, bob saditi, vtikati v zemljo; einen Soldaten ins Haus legen, nastaniti kje vojaka; Hand an Jemand legen, ſ. Anlegen, Vergreifen ſich; letzte Hand legen, ſ. Hand; Hand an ſich legen, ubiti sebe samiga; die Hand an den Mund legen, molčati, jezik za zobmi deržati; *jur.* einen Tag legen, dan postaviti; einen Verbrecher friedelos legen, ſ. Aechten; alles ordentlich legen, vse po redu položiti, polagati; in die Hände legen, v roke dati, izročiti; den Grund legen, duo (temelj) postaviti, postavljati, ſ. Grund, Begründen; Fallſtricke, Fallen, Schlingen legen, nastaviti, nastavljati komu; Eier legen, jajca znesti, nesti; ein Pferd legen, rezati, skopiti, kopiti; einen Fußboden legen, pod narediti, vložiti; Geld in etwas legen, dnar vtakniti v kaj, oberniti na kaj; Zins aufs Land legen, ſ. Beſteuern, Brandſchatzen; ein Schloß an die Thür, obesiti mašo; Wein in den Keller, djati, devati; Einem etwas in den Weg, na pot vreči; in Ketten legen, v železje, v spone vkovati; ins Gefängniß legen, v ječo vtakniti, posaditi, vreči; vor Anker legen, mačka vreči; bei Seite legen, na stran djati, shraniti; auf die Sonne legen, na solnce djati, devati, položiti; Hand ans Werk legen, za delo prijeti, dela prijeti se, lotiti se; eine Urkunde legen (bei der Inrotulirung), priložiti pismo pri zavijanji pravdnih spisov; Rechnung legen, ſ. Rechnung; Einem etwas an das Herz legen, ſ. Herz; etwas an den Tag legen, kaj na dan dati, spraviti, razodeti, razodevati, pokazati, na znanje dati, dajati; Einem etwas in den Mund legen, na jezik položiti kaj, ſ. a Mund; Einem etwas ſehr nahe legen, razločno povedati mu jo, da mora oslatati; die Schuld auf Jemand legen, ſ. Beſchuldigen; zur Laſt legen, ſ. Laſt; ein Haus in Aſche legen, hišo požgati, požigati, v pepel preobraziti; ins Grab legen, položiti v grob; Geld auf Zinſen legen, dati, naložiti dnarje, ſ. a. Anlegen; Einem das Handwerk legen, ustaviti koma delo, ſ. a. Handwerk; *v. r.*, ſich legen, leči, uleči se, ulegati se; ſich ſchlafen legen, uleči se spat; ſich krank legen, uleči se (od bolezni), v posteljo iti; nachlaſſen, vom Sturme (als bloſſe Unterbrechung), pretihniti, prejenjati, prenehati, ohne Rückſicht auf erneuerten Ausbruch, utihniti, jenjati, nehati, potihniti; *serb.* prestati; ſich zu einer Sache legen, leči k čemu; ſich vor Anker legen, mačka ali sidro vreči, na sidru stati; ſein Zorn hat ſich gelegt, utolažil se je, udobrikal se je, jeza ga je minila, pustila; von Schmerzen, odleči, odjenjati; ſich auf etwas legen, podati se na kaj, prijeti se česa; nach *M.* si kaj v mar vzeti; ſich aufs Trinken legen, začeti pijančevanja, prijeti se pijančevanja, *russ.* predatsja čemu, *polu.* oddać się (lenistwu); ſich in etwas legen, vtikati se, mešati se v kaj; ſich ins Mittel legen, darein legen, vmes stopiti, priti, pritakniti se; potegniti se za kaj; ſich vor die Stadt legen, ustaviti se, utaboriti se pred mestam; ſich aufs Bitten legen, začeti prositi; das Getreide hat ſich gelegt, žito je poležlo; ſich über Einen legen, na nos, na muho vzeti si ga; ſich zu Krenze, zum Ziele legen, udati se komu; die Geſchwulſt hat ſich gelegt, oteklina je splahnila; *v. n.*, nach Norden zu legen, oberniti se z ladijo proti severju, ſ. a. Steuern; das Land legen, zgubiti suho zemljo izpred oči.
Legen, das, polaganje, nesenje.
Legende, die, branje, življenje kakiga svetnika; sveta povest; legenda; ſ. a. Mährchen.
Leger, der, der etwas legt, pnlagavec; bei den Papiermachern, der das naſſe Papier, um es zu trocknen, aufhängt, etwa obešavec.
Leger, (*franz.*), ſ. Leicht, Flatterhaft.
Legercuje, die, verša (na dno polagana).
Legeſtachel, der, Nachſtachel, vbadalce†.
Legeſtadt, die, im Oeſterreichiſchen, skladišče, skladiše, skladno mesto.

Legestuhl, der, stol, na kterem se papir suši.
Legezeit, die, čas nesenja jajc, ležnje, gnjezdenje, *kroat.* nešnja.
Leghenne, die, nach *V.* težka kokoš, nesna kokoš, puta, kura, *kroat.* nesica; (zum Unterschiede von der Bruthenne).
Legion, die, bei den alten Römern, šest tisoč vojakov; legija, legion; Orden der Ehrenlegion, red častne legije; eine große Menge, tma, kerdelo, nezmérna, naramna množica.
Legiren, *v. n.*, im Münzwesen, primesiti, mesiti (n. p. zlatu srebro, srebru med), legirati, *böhm.* u. *poln.* přisadu dati; *russ.* legaturu podmešivat; vermachen, voliti komu kaj. sporočiti, sporočati, *serb.* u. *poln.* zapisati.
Legirung, die, primes, mešanje rud, legiranje.
Legislation, die, s. Gesetzgebung.
Legislator, der, s. Gesetzgeber.
Legislatur, die, postavodajavni zbor; postavodajstvo.
Legist, der, s. Rechtsgelehrte.
Legitim, *adj.*, gesetzmäßig, postaven; po postavi; ehelich, zakonsk.
Legitima, die, s. Pflichttheil.
Legitimation, die, Ausweis, izkaz, poverilo, opravičenje; Legitimation unehelicher Kinder, vzakonitev, pozakonitev.
Legitimationskarte, die, izkaznica †.
Legitimiren, *v. a.*, opravičiti, opravičevati, pravičiti; poveriti, poverovati; izkazati, izkazovati (pravico svojo); ein Kind, vzakoniti, pozakoniti otroka.
Legmoor, das, močvirje v nižavi.
Leguan, der, (Iguana tuberculo.), legvan.
Lehde, die, pušča, puša, ledina (auch Brach), prelog (*M.*); von Feldern, etwas als Lehde liegen lassen, v prahi pustiti; za pašo pustiti; *russ.* pustoš-i.
Lehen, das, (Feudum), fevd *; s. a. Erbpachtgut, Erbzinsgut; Berglehen und Anlehe, *poln.* lenno u. leostwo, *böhm.* leno, *russ.* len; das Lehen verwirken, zapasti fevd; ein Lehen muthen, prositi za podelitev fevda; ein Lehen einziehen, fevd vzeti; ein durchgehendes Lehen, fevd z moškim in ženskim nasledjem; ein umgehendes Lehen, fevd, ki pripada najstaršimu iz rodu.
Lehen, die, s. Belehnung.
Lehen-, **Lehens-** in Zssgn. fevdni.
Lehenabsonderung, die, odločitev fevda.
Lehenacker, der, fevdna njiva.
Lehenbar, *adj.*, komur se more kaj v fevd podeliti; kar se more za fevd podeliti, podeljiv, fevden.
Lehenbarkeit, die, podeljivost; fevdnost.
Lehenbrief, der, Lehensbrief, fevdno pismo.
Lehendienst, der, fevdna služba, fevdni opravek.
Leheneid, der, fevdna prisega.
Lehener, s. Vasall.
Lehenfähig, *adj.* zmožen za fevd.
Lehenfeld, das, fevdno polje.
Lehenfrau, die, fevdna gospa; s. a. Vasallin.
Lehenfrevel, s. Felonie.
Lehengeld, das, fevdnina.
Lehengericht, s. Lehenhof.
Lehengesetz, das, fevdna postava.
Lehengroschen, s. Lehenwaare.
Lehengut, das, fevdna kmetija.
Lehenhaft, *adj.*, s. Lehenbar.
Lehenhauptmannschaft, die, fevdno glavarstvo.
Lehenheimfall, der, povračni pripad fevda.
Lehenherr, der, fevdni gospod.
Lehensband, das, fevdna vez.
Lehenschaft, s. Bergbelehnung.
Lehensfall, der, izpraznjeni fevd.
Lehensfolge, **Lehensnaccession**, die, fevdno nasledstvo.
Lehensfolger, der, naslednik v fevdu.
Lehenshof, der, fevdna sodnija, fevdnija †.
Lehensindult, der, odlog fevdne prisege.
Lehensmann, der, Lehenmann, fevdnik.
Lehenspflicht, die, fevdna dolžnost.
Lehensprobst, der, fevdni sodnik.
Lehensrecht, das, fevdno pravo oder pravstvo; fevdna postava.
Lehensrichter, der, fevdni sodnik.
Lehensschatz, der, s. Lehenwaare.
Lehensschein, der, fevdni list, fevdno spričevalo.
Lehenstafel, die, fevdne bukve, fevdna knjiga.
Lehenstäflich, *adj.*, fevdnoknjižen.
Lehensträger, der, fevdnik.
Lehenstreue, die, fevdna zvestoba.
Lehensverband, s. Lehensband.
Lehensverleihung, die, podelitev fevda.
Lehensvertrag, der, fevdna pogodba.
Lehensverwirkung, die, zapad fevda.
Lehenwaare, die, fevdna primščina, primšina; s. a. Laudemium.
Lehenwesen, das, fevdstvo, fevdne zadeve.
Lehenzins, der, fevdna dača, dacija, fevdno odrajtovilo.
Lehm, der, glina (iz apna in peska, rumenkasta ali rudečkasta); il, ilovica, *serb.* ilo, ilovača; zum Schweißen geeigneter Lehm, varež (*V.*).
Lehm- in Zssgn. aus Lehm, ilni, ilovični, glinjeni; lehmartig, ilasti, glinasti.
Lehmarbeit, die, glinjeno delo.
Lehmartig, s. Lehmicht.
Lehmblätter, s. Hufblattich.
Lehmboden, der, ilovični svet, iloate tla.
Lehmen, *v. a.*, zamazati, mazati z ilovico.
Lehmer, der, ilar, ilovičar; kdor z ilovico lepi, gati, maže.
Lehmern, *adj.*, ilen, ilnat, ilovnat, glinjen.
Lehmform, die, glinjeni kalup.
Lehmgräber, der, glinar.
Lehmgrube, die, ilna jama, ilnik; jama, kjer se glina ali ilovica koplje.
Lehmguß, der, železo vlito v glinjene kalupe.
Lehmhütte, die, beznica iz ilovice.
Lehmicht, *adj.*, ilnast, ilast, glinast.
Lehmig, *adj.*, ilnat, ilovnat, glinovit, iloviöen.
Lehmkleber, s. Lehmer.
Lehmpatzen, s. Ziegel.
Lehmschindel, *pl.*, skodle z ilovico zamazane.

Lehmstätte, s. Lehmhütte.
Lehmstein, der, kosi ilovice, na zraku sušeni.
Lehmwand, die, ilovnata stena.
Lehmwerk, das, ilovje, glinovina, ilovina, zidovje iz ilovice, iz blata.
Lehn, s. Lehen u. ff.
Lehnbank, die, mit einer Lehne, naslonivna klop; s. a. Leihhaus.
Lehnbrett, das, naslonivna deska.
Lehne, *adj.*, s. Schräg.
Lehne, die, woran man sich lehnt, naslon, naslonilo, naslomba, podpora, držaj, (*Gutsm.* slonja, naslonja); die sanfte Erhebung eines Berges, reber- bri, *f.*, s. Abhang; Sommerlehne, prisoje; s. a. Schräge; Achsnagel, s. dieses, auch Leene.
Lehnen, *v. n.*, sloneti, prislonjen, naslonjen biti na kaj; sie lehnt im Sessel, sloni v stolu (naslanjači); *v. a.*, nasloniti, naslanjati, prisloniti, prislanjati; opreti, opirati na kaj; *v. r.*, sich lehnen, nasloniti se, naslanjati se na kaj, opreti, opirati se na kaj; der rechte Flügel lehnte sich an einen Berg, desno krilo se je naslanjalo na goro; s. a. Belehnen, Leihen; *v. n.*, fevdno biti; dolžan biti, primščino plačati.
Lehner, der, s. Darleiher, Leiher.
Lehnig, s. Wagerecht.
Lehnlakei, der, najemni služabnik, ali lokaj.
Lehnpferd, das, najeti konj, najemni konj.
Lehnsatz, der, nach *V.* najemek †.
Lehnsessel, der, Lehnstuhl, naslanjač, s. a. Armsessel.
Lehr, das, kalup, tvorilo, podoba.
Lehrabschied, der, s. Lehrbrief.
Lehramt, das, učeništvo, učeništvo, učiteljstvo, služba učnika, učiteljska.
Lehranstalt, die, učilnica, *russ.* učilišče.
Lehrart, die, učitev, učilo, učba, *wörtl.* način učenja.
Lehrbar, *adj.*, učljiv, učiveu; kar se more učiti.
Lehrbegierde, die, Begierde zu lehren, želja, druge učiti; Lernbegierde, ukaželjnost.
Lehrbegierig, *adj.*, kdor bi rad učil, poduceval druge; hrepeneč po učenji; lernbegierig, ukaželjen.
Lehrbegriff, der, nauk, osnova kacega nauka, s. a. System; zapopadek, posnetek kacega znanstva.
Lehrbezirk, der, učni okraj.
Lehrbote, s. Apostel.
Lehrbraten, der, doučnina.
Lehrbrett, das, načertna deska.
Lehrbrief, der, Lehrabschied, izučni list, doučno pismo; Lehrbriefe der Apostel, učivni listi.
Lehrbuch, das, učne, šolske bukve, kratki razklad kakiga nauka, znanstva, *russ.* učebnaja kniga.
Lehrbursch, der, učenec.
Lehrdichter, der, podučni pesmenik.
Lehre, die, uk, nauk; eine gute Lehre, dober nauk; Jemand eine Lehre geben, poučiti, učiti koga; in der Lehre sein, stehen, učiti se kacega rokodelstva pri kom; durch Lehre und Beispiele, po učenji in po izgledih; das soll ihm eine Lehre sein, to naj ga uči, modri; in die Lehre geben, dati koga komu v nauk; *russ.* otdat v učenje; eine falsche Lehre, kriv nauk; in der Zusammensetzung als Grundwort, — znanstvo, — slovje; z. B. Glaubenslehre, Naturlehre, vernznanstvo, prirnoslovje, natoroznanstvo, oder nauk (od) vere, natore; die reine Lehre, čista, prava vera; Einem gute Lehren geben, dobro, lepo učiti koga; bei den Maurern, die Bogenlehre, sopeje, *pl.*; bei den Müllern, der Stein liegt in der Lehre, d. i. im Gleichgewichte, kamen ravno prav leži, na liko, na vago; bei den Webern, grabljice, *pl.*; bei den Seilern, ein mit kleinen Zähnen versehener hölzerner Kegel, um darüber die Litzen gleichförmig zusammen zu drehen, šiška (*V.*); Form, kalup.
Lehreifer, der, vnetost, gorečnost pri učenji.
Lehren, *v. a.*, naučiti, učiti; wer hat dich dies gelehrt, kdo te je tega naučil, tako učil? lesen, schreiben lehren, učiti koga brati in pisati; etwas lehren, učiti kaj oder česa; *russ.* čemu; der Prediger lehrt die Wahrheiten des Christenthums, pridigar uči keršćanske ali keršanske resnice; das lehrt die Erfahrung, to skušnja uči; das wird die Zeit lehren, to se pokaže pozneje, čas bo to odkril, prinesel; kennen lehren, pokazati, spoznati dati; unterweisen in etwas, poučiti, poučevati; Noth lehrt beten, kdor moliti ne zna, naj se na morje poda.
Lehren, das, uk, učenje.
Lehrend, *adj.*, učiven.
Lehrer, der, učnik, učenik, nach dem *Altsl.* und andern slav. M. učitelj.
Lehrerin, die, učnica, učiteljica.
Lehrerstand, s. Lehrstand.
Lehrerzählung, die, poduena povest.
Lehressen, s. Lehebraten.
Lehrfabel, s. Fabel.
Lehrfach, das, učni predelek.
Lehrfähig, *adj.*, pripraven, dober za učiteljstvo.
Lehrfähigkeit, die, pripravnost za učiteljstvo.
Lehrform, die, učilo.
Lehrfreiheit, die, svoboda učenja.
Lehrgabe, die, dar učiteljstva; s. Lehefähigkeit.
Lehrgang, der, red v podučevanji, v razkladanji.
Lehrgebäude, das, sostava, sklad; s. System.
Lehrgedicht, das, učivna pesem, poduena, didaktična pesem.
Lehrgegenstand, der, reč, ki se uči; *poln.* przedmiot naukowy (učni predmet).
Lehrgehilf, der, učnikov, učiteljev pomočnik; Lehrgehilfin, die, pomočnica.
Lehrgeist, der, duh učenja, (duh, v kterem je učenje uravnano).
Lehrgeld, das, učnina; er hat Lehrgeld bezahlen müssen, škoda ga je izučila, zmodrila; pameti si kupiti.
Lehrgenoß, der, součenec.

Lehrgerüst, s. Lehre.
Lehrgeschäft, s. Lehramt.
Lehrgeschichte, die, podučna zgodba.
Lehrgeschicklichkeit, die, ročnost v učenji.
Lehrgierig, s. Lehrbegierig.
Lehrgrund, der, podstava nauka.
Lehrhaft, s. Lehrreich.
Lehrhäuer, der, rudarski učenec.
Lehrherr, der, mojster, mešter, gospodar, pri komur se kdo uči (kaciga rokodelstva).
Lehrjahr, das, leto učenja; die Lehrjahre stehen, biti učenec, učiti se kaciga rokodelstva; die Lehrjahre beendigen, izučiti se, doučiti se; die Lehrjahre, etwa auch učenstvo.
Lehrig, s. Gelehrig.
Lehrjunge, der, Lehrjünger, Lehrknecht, Lehrling, der, rokodelski učenec, *kroat.* učenik; er ist hierin noch ein Lehrling, v tem je še novinec.
Lehrkanzel, die, učiteljska leca, stol, učilnica, stolica †.
Lehrkind, das, učenček, šolarček.
Lehrkohle, die, najboljši premog.
Lehrkörper, der, učiteljska skupščina.
Lehrkreis, der, obsežek učenja, uka; s. a. Encyklopädie.
Lehrkunst, s. Didaktik.
Lehrlauf, s. Lehrgang.
Lehrling, der, s. Lehrjunge.
Lehrlingsarbeit, die, delo novincovo.
Lehrlingschaft, die, učenstvo.
Lehrlohn, s. Lehrgeld.
Lehrmädchen, das, učenka.
Lehrmeinung, s. Dogma.
Lehrmeister, der, mojster, pri komur se kdo uči rokodelstva.
Lehrmeisterin, die, mojstrinja, mojstrova; učnica.
Lehrmeisterlich, *adj.*, mojstersk.
Lehrmethode, die, s. Lehrart.
Lehrmittel, das, učilo, učivni, učilni pomoček.
Lehrordnung, die, red v učenji.
Lehrplan, der, učilni, učni načert, učna uravnava, uredba.
Lehrpunkt, der, učni člen.
Lehrreich, *adj.*, podučin, podučiven; nach *Gutsm.* uka poln; Alles in der Natur ist lehrreich für uns, vse nam je nauk, nas uči po vsem stvarjenji; es verlangt ihn nach einem lehrreichen Umgang, rad bi hodil, bi se družil z možem, od kteriga bi se mogel mnogo lepiga naučiti.
Lehrsaal, der, učilnica.
Lehrsam, *adj.*, učljiv, podučljiv, navzeten za dobre nauke.
Lehrsamkeit, die, podučljivost.
Lehrsatz, der, Theorema, učni stavek, postavek, terjenje; Dogma, vérska resnica; s. a. Axiom.
Lehrschlender, **Lehrschlendrian**, der, stara napčna navada v učenji.
Lehrschrift, die, podučni spis, podučne bukve.
Lehrsonderbarkeit, die, čudni nauk.
Lehrsparren, der, nach *V.* zapažnik.
Lehrspruch, der, Sentenz, Sittenregel, modri izrek, pregovor, učni izrek.
Lehrsprüchlich, s. Aphoristisch.
Lehrstand, der, učeništvo, učništvo ober učiteljstvo, učiteljski stan; učeniki, učniki †, *pl.*
Lehrstelle, die, učnikova služba.
Lehrstreitigkeit, die, prepir zastran kaciga nauka.
Lehrstück, das, učni členek.
Lehrstube, s. Lehrsaal.
Lehrstuhl, der, leca ali stolica učiteljska; *fig.* učiteljska služba.
Lehrstunde, die, ura; die Lehrstunden bestimmen, odločiti, koliko ur ima kdo na dan, na teden učiti.
Lehrstyl, der, učivna pisava.
Lehrton, der, učenje, obnašanje pri učenji; im Lehrtone etwas vorbringen, povedati kakor učnik, ki pred učenci kaj razklada, učiteljski glas.
Lehrverbesserer, s. Reformator.
Lehrverbesserung, s. Reformation.
Lehrvortrag, der, uóba; er hat einen deutlichen Lehrvortrag, razločno uči.
Lehrweg, s. Methode.
Lehrweise, s. Lehrart.
Lehrwesen, das, učne, šolske zadeve sploh.
Lehrwerk, das, novinsko delo, delo novinca.
Lehrwidrig, *adj.*, nauku, veri nasproten.
Lehrwürde, s. Grad.
Lehrzeit, die, s. Lehrjahre.
Lehrzimmer, das, s. Lehrsaal.
Lehrzunft, s. Lehrkörper, Sekte.
Lehrzwang, der, moranje, nuja v učenji ali glede na učenje.
Lei, das, s. Schirm, Decke.
Leib, der, ein Leib Brot, s. Laib; ein belebter organischer Körper, telo, život; vergl. Körper; der Mensch besteht aus Leib und Seele, človek je iz duše in telesa; mit bloßem Leibe gehen, nag biti, hoditi; er hat nichts auf dem Leibe, gol je, nag je, raztergan hodi; sich alles auf den Leib hängen, vse na se natakniti, natikati; er hat es eben nicht auf dem Leibe, nima s čem; bei Leibes Leben, živ; einen schlanken Leib haben, tankiga života biti; Einen um den Leib fassen, obseči, objeti koga (čez život); der Unterleib, trebuh, auch život; er hat Reißen im Leibe, po trebuhu, po životu ga terga, kolje; ein aufgetriebener Leib, napet trebuh; Rumpf, s. dieses; Leib und Gut verlieren, življenje in premoženje zgubiti; seines Leibes keinen Rath wissen, za Božji čas ne vediti, kam bi se djal; seinem Leibe gutes thun, goditi si, veselje, slasti uživati; bleib mir vom Leibe! proč od mene!; ne bližaj se mi, ne hodi k meni; den Leib im Zaume halten, krotiti, berzdati svoje poželenje, svojo meso; am Leibe strafen, kazniti na životu (tepsti); offenen Leib haben, iti lahko od sebe, k svoji potrebi; er hat verstopften Leib, zapeka se po njem; gut bei Leibe sein, življen biti, dobro rejen biti; s. Beleibt; gut bei Leibe werden, poživotiti se, zrediti se, popraviti se; vom Leibe fallen, zmedleti, shujšati; s. Fleisch (vom Fleische fallen), (nach *V.* a. omaleti, prepasti); das Herz zerspringt in meinem Leibe, serco poka v meni; er hat kein Herz im Leibe, nima serca, boječ kakor baba; er saulte bei lebendigem Leibe, živ je gojil; einen großen Leib haben, gesegneten Leibes sein, noseča biti, ne biti sama; ein Leben auf den dritten Leib, fevd na tri življenja (*V.*); bei Leibe nicht, po nobeni ceni! Bog obvari tega! kratko nikar ne!; Einem zu Leibe gehen, pestiti koga, pritiskati koga; s. Zusetzen; an den Leib kommen, za kožo priti; ein Kleidungsstück, s. Schnürleib; Brustleib; der Theil des Kleides, der den Leib bedeckt, stan (auch *russ.*, *poln.* u. *serb.*), *böhm.* život.
Leib-, **Leibes-**, in Zsstg. životni, telesni.
Leibarzt, der, nach *V.* životni zdravnik, etwa domači, navadni zdravnik, osebni zdravnik, vrač.
Leibbäcker, der, životni pek.
Leibbiene, die, panj, ul za pleme.
Leibbinde, die, pasivnik, pasica, opasivnica.
Leibchen, das, telesce; s. a. Brustleib.
Leibbuch, s. Lieblingsbuch.
Leibchirurg, der, životni ranocelec.
Leibdienst, der, ročna tlaka.
Leibeigen, *adj.*, zemlji pripisan (glebae adstrictus), sužen; *russ.* rabskij u. krepostnyj; *poln.* niewolny (unfrei); ein Leibeigener, sužnj, rab; *poln.* u. *böhm.* nevoljnik, podložnik, zemlji pripisan, ki se grunta derži, in od njega ne sme.
Leibeigenschaft, die, nesvobodno podloštvo, sužnost, rabstvo (beides eig. Sklaverei), *poln.* niewola, *russ.* krepost.
Leibeigenthum, das, telesna last, last nad životam kaciga človeka.
Leiben, *v. n.*, wie er leibt und lebt, ves kakoršen je; was wohl leibet, ferlet übel, kar je dobrn telesu, utegne duši biti škodljivo; *v. r.* sich leiben, rediti se, debeliti se.
Leibesarzt, der, zdravnik za telo.
Leibesbeschaffenheit, die, telesnost, lastnost, kakšnost, sostava telesa, života, auch bloß život; von baurerhafter, starker Leibesbeschaffenheit, terdniga, močniga života.
Leibesbewegung, die, sprehod.
Leibesbürde, die, materni, telesni sad, otrok, dete; sie ist von der Leibesbürde entbunden, povila je.
Leibesdicke, die, debelost človeškiga života, životnost, debelost.
Leibeserbe, der, rojeni dednik, otrok; er hat keine Leibeserben hinterlassen, ni bilo otrok za njim, ni imel otrok; Allodialerbe, dednik prostolastniga premoženja.
Leibesfehler, der, telesna napaka, ali hiba, pomanjkljivost na telesu ali životu.
Leibesfrucht, die, s. Leibesbürde.
Leibesgabe, die, telesni dar.
Leibesgebrechen, das, s. Leibesfehler.
Leibesgefahr, die, Leibes- und Lebensgefahr, nevarnost za život ali zdravje in življenje.
Leibesgeschicklichkeit, die, telesna gibčnost, ročnost, urnost.

Leibesgestalt, die, telesna podoba, postava, (zrast).
Leibesgröße, **Leibeshöhe**, die, s. Lebensgröße.
Leibeskonstitution, die, s. Leibesbeschaffenheit.
Leibeskraft, die, telesna moč; aus allen Leibeskräften rufen, na vso moč (kar gerlo da) kričati.
Leibeskrank, *adj.*, bolan na telesi, bolniga telesa.
Leibesleben, das, telesno življenje; bei Leibesleben thue es nie, če ti jo življenje ljubo, ne delaj tega; bei Leibesleben, dokler je živ, za življenja, pri življenji.
Leibesnahrung, die, s. Leibespflege.
Leibespflege, die, hrana, živež, strežba životu.
Leibesspeise, das, naj ljubši jed; das ist sein Leibesspeise, to naj rajši je.
Leibessorge, die, skerb za telo, za život.
Leibesstärke, die, krepost, moč telesa.
Leibesstrafe, die, telesna, kazen, kazen. ali pokora na životu (tepenje).
Leibesübung, die, telesno urjenje, vajenje, vadba telesa, udov, telesno sukanje, obračanje.
Leibfall, der, odumertje, pripad po umertji.
Leibfällig, s. Caduc.
Leibfarbe, die, polt; s. Fleischfarbe; naj ljubši barva.
Leibfrohne, die, s. Leibdienst.
Leibgarde, die, telesna, životna straža; *poln.* przyboczna straż.
Leibgardist, der, telesni, životni stražnik, nach *V.* životar.
Leibgedinge, das, dosmertni prideržek, užitek; s. a. Ausgedinge, Witwengehalt.
Leibgeld, das, davščina, davšina, davek nesvobodniga podložnika.
Leibgeleit, s. Gelrit.
Leibgericht, das, s. Leibessen.
Leibgeschwader, s. Leibschar.
Leibgetränk, das, naj ljubši, naj prijetniši pijaca, pitje, kar kdo naj rajši pije.
Leibgewinn, s. Leibgedinge.
Leibgurt, der, Leibgürtel, der, s. Leibbinde.
Leibhaft, **Leibhaftig**, *adj.*, živ, telesen, vtelesen; er ist es leibhaftig, on sam je, prav on je; *serb.* glavom on; er ist ein leibhafter Teufel, prav zlodej je; ves komu podoben biti.
Leibhetze, die, gonjači (psi).
Leibhund, der, naj ljubši pes.
Leibig, *adj.*, životnat.
Leibjäger, der, životni, loveo, ki mora biti vedno okoli gospoda; *poln.* strzelec przyboczny.
Leibloch, s. Mundloch.
Leibkuchen, der, kolač, ki ga kdo naj raji je.
Leibkutscher, der, gospodov, gospin kočijaž.
Leiblackei, der, priosebni † lokaj.
Leiblaus, die, uš v obleki.
Leiblich, *adj.*, telesen, (*M.* teloven); leiblicher Bruder, prav, prisen oder pristen brat, lasten brat, rojeni brat; leibliche Nothdurft

telesna potreba; leibliche Schwachheiten, telesne slabosti; in leiblicher Gestalt, v pravi, živi podobi; leiblicher Tod, s. Natürlich; leibliche Dinge, telesne, časne, minljive stvari; leibliche Erbe, s. Leibeserbe; leiblicher Eid, osebno opravljena, lastna prisega; die leibliche Macht, moč telesa; die leibliche Uebung, vajenje telesa; leibliche Begierden, mesno, telesno, poltno poželenje.

Leiblos, *adj.*, brezteleseu.

Leibmedikus, s. Leibarzt.

Leibpacht, der, s. Erbpacht; (nach *V.* najem na život od. nared na život).

Leibpferd, das, konj, ki ga ima kdo najrajši; konj, ki koga nosi.

Leibrecht, das, s. Leibeigenthum.

Leibregiment, das, osebni, pribočni, najljubši regiment.

Leibrenten, *pl.*, dosmertni dohodki ali prihodki.

Leibrentenvertrag, der, pogodba zastran dosmertnih prihodkov.

Leibrentner, der, uživaveo dosmertnih prihodkov, nach *V.* naživotnik.

Leibrock, der, suknjica; des Frauenvolkes, feinener Leibrock, opleče, rokavi; wollener Leibrock, jopa*, jopica.

Leibschaden, der, s. Bruch.

Leibschar, die, životna straža, kerdelo vojakov, ki so vedno nkoli gospoda.

Leibschmerz, der, bolečine v trebuhu, s. Bauchweh.

Leibschneiden, das, zavijanje, ščipanje, šipanje po trebuhu; s. a. Kolik.

Leibschneider, der, osebni krojač.

Leibschuster, der, osebni čevljar.

Leibschütz, s. Leibjäger.

Leibspeise, s. Leibessen.

Leibspiel, das, naj ljubši jed.

Leibspruch, s. Devise.

Leibstock, s. Leibbiene.

Leibstückchen, das, naj ljubši košček (kake jedi).

Leibstuhl, der, stol za potrebo, nach dem *Böhm.* zahodni stol, *kroat.* odsebniea.

Leibträger, der, naj ljubši nosič.

Leibtrank, s. Leibgetränk.

Leibwache, die, telesna straža, nach *V.* životni, varhi, *russ.* telohranitelji; s. Leibgarde.

Leibwagen, der, osebna kočija.

Leibwäsche, die, pertenina ali perilo za na život.

Leibwäscherin, die, osebna perica.

Leibwassersucht, die, trebušna vodenica.

Leibweh, das, s. Leibschmerz, ich habe Leibweh, trebuh me boli.

Leibzeichen, das, znamenje na životu (truplu) ubitiga.

Leibzinsen, *pl.* dosmertne obresti.

Leibzucht, s. Leibgedinge.

Leibzüchter, der, užitkar.

Leibzwang, der, zapertje, zapečenje, kadar se komu zapeka po životu.

Leich, der, nach Ad. das, auch Laich, Same der Fische, ikra, der Frösche, krak, žabnjak, s. Froschlaich; das Leichen selbst, s. Leiche; Leich, das, ravna plošćad; das Leich geben, znamenje postaviti (pri igri).

Leichbier, das, sedminski ol.

Leichdorn, der, im Hühnerauge, kurje oko, (*poln.* nagniotek, twardzizna).

Leiche, die, auch **Laiche**, der leichende Thiere, Fische, drestenje, drest, čas ribjiga drestenja ali ikrenja (*böhm.* čas třeni voti tříti se); in die Leiche treten, začeti drestiti se; der entseelte menschliche Körper, merlič, truplo, (*altsl.* trup), mertvo telo, mertvec; *altsl.* auch nav-i; blaß wie eine Leiche, bled kakor merlič; sie haben eine Leiche im Hause, merliča imajo v hiši; das Leichenbegängniß, pogreb, pokop; eine vornehme Leiche, imeniten pogreb; zur Leiche gehen, s pogrebam, za pogrebam, k pogrebu iti; er bat ihn zur Leiche, prosil ga je, naj bi šel za pogrebam.

Leichen-, in Zsstzgn. pogrebni, merliški, mertvaški.

Leichen, Laichen, *v. n.*, streichen, drestiti se, nach *M.* ikriti se. *serb.* leći, *böhm.* u. *poln.* tříti se. (von Fröschen žabiti), *russ.* ikru metat; duh imeti po merliči, smerdeti; čehneti; *v. a.* Flachs leichen, treti.

Leichenabdankung, die, zahvala za spremljanje merliča k pogrebu.

Leichenacker, der, pokopališče, pokopališe, s. übr. Friedhof.

Leichenartig, *adj.*, mertvašk, merličast.

Leichenbegängniß, das, pogreb, pokop, (sprevod merliča).

Leichenbegleiter, der, pogrebec.

Leichenbegleiterin, die, pogrebica.

Leichenbegleitung, die, hud za pogrebam, pogrebni sprevod; die Begleiter, pogrebci. *pl.*

Leichenberg, der, kup merličev.

Leichenbeschau, die, ogled merliča (-čev).

Leichenbestattung, die, pokop.

Leichenbett, das, s. Bahre.

Leichenbitter, der, pogrebski vabnik, vabnik k pogrebu, zovčin na pogreb.

Leichenbitterin, die, vabnica na pogreb.

Leichenblaß, *adj.*, bled kakor merlič.

Leichenblässe, die, mertvaška bledoba, bledota, bledost.

Leichenbuch, das, mertvaške bukve, bukve mertvih.

Leichenduft, der, mertvaški duh, duh po merliči, čehnjenje.

Leichenessen, das, sedmina, pogrebščina, pogrebšina.

Leicheneule, s. Baumeule.

Leichenfahl, s. Leichenblaß.

Leichenfeier, die, bilje eigentl. vilije (von Vigilia), *pl.*, po mertvih.

Leichenfeld, das, bojišče, bojiše z mertvimi pokrito.

Leichenfest, das, slovesni pogreb.

Leichenfliege, die, mertvaška muha.

Leichenfolger, der, pogrebec.

Leichengebirge, s. Leichenberg.

Leichengedicht, das, pogrebna pesem, (pogrebnica).

Leichengefährte, s. Leichenfolger.

Leichengefilde, s. Friedhof.

Leichengeläute, das, zvonjenje pri pogrebu, pogrebno zvonilo.

Leichengepränge, das, slovesni, slavni pogreb.

Leichengeruch, der, mertvaški duh, duh (čuh) po merliči.

Leichengerüst, das, merliški, mertvaški oder.

Leichengesang, der, pogrebsko petje, petje pri (ob) pogrebu.

Leichengeschrei, das, vpitje pri pokopavanji, rok.

Leichengewand, das, mertvaška obleka.

Leichengewimmel, das, sila mertvecov.

Leichengewölbe, das, Leichengruft, die, raka, rake *pl.*

Leichenglocke, die, pogrebni zvon.

Leichenhaft, *adj.*, s. Leichenartig.

Leichenhaufen, der, kup merličev.

Leichenhaus, s. Leichenkammer.

Leichenhügel, s. Leichenhaufen, Grabhügel.

Leichenhuhn, s. Baumeule.

Leichenkalt, *adj.*, merzel, kakor merlič.

Leichenkerze, die, mertvaška sveča.

Leichenkleid, das, merliško oblačilo.

Leichenkosten, *pl.*, pogrebni stroški, pogrebščina, pogrebšina.

Leichenkraut, s. Wassergarbe.

Leichenläuten, s. Leichengeläute.

Leichenmahl, das, sedmina, pogrebščina, pogrebšina.

Leichenmusik, die, pogrebna, mervaška muzika.

Leichenöffnung, die, razparanje, odpertje merliča; s. a. Sektion.

Leichenpredigt, die, Leichenrede, die, govor, pridiga na grobu, pogrebni govor.

Leichenprozession, s. Leichenzug.

Leichenraub, der, rop, ukradba merliča.

Leichenrede, s. Leichenpredigt.

Leichenschleier, s. Leichentuch.

Leichenschmaus, s. Leichenmahl.

Leichenschmücker, der, kdor merliče snaži.

Leichenstein, der, nagrobni kamen; s. Grabstein.

Leichenton, der, žalostni glas.

Leichenträger, der, gemietheter, nach *V.* žuleo; auf dem Lande, pogrebeo.

Leichentuch, das, mertvaški pert.

Leichenuntersuchung, die, ogledovanje merliča.

Leichenverein, der, pogrebno društvo.

Leichenversammlung, die, zbor pogrebcov, žalujočih.

Leichenvoll, *adj.*, pokrit z mertvimi.

Leichenwagen, der, merliški voz, mertvaške kola *pl.*, pogrebni voz.

Leichenwall, s. Leichenhaufen.

Leichenweiß, s. Leichenblaß.

Leichenzug, der, pogrebci, *pl.*; pogrebni sprevod, obhod, pogrebna procesija.

Leichhuhn, s. Leicheneule.

Leichkarpfen, der, karp za pleme.

Leichkorb, s. Bahre.

Leichnam, der, truplo, mertvo telo, merlič, mertvec.

Leicht, *adj.*, lehek oder lehak, häufiger lahek, lahak statt lagek (*altsl.* l'g'k); nicht schwer, ne težak; leicht wie eine Feder, lahak kakor pero; Holz ist leichter wie Eisen, les je lajši (lagleji, ložji) od železa; zu leicht, prelahak; leicht gekleidet, v tenkih, lahkih oblačilih; leichte Reiterei, lahki, urni konjiki; leichtes Gewicht, slaba vaga, auch ložji vaga; leichte Beschädigung, majhna, mala oškodba; s. a. Unbedeutend; geeignet, empfänglich, rad, z. B. was leicht Feuer fängt, kar se rado vname; leichtes Geld, slabši denar; das ist leicht zu machen, to se lahko, brez truda, brez težave napravi; leichtsinnig, nestanoviten, lahak, vetrast, (minder gut) lahkomiseln; das Herz wird mir leicht, serce se mi je olahkotilo, kamen se mi je zvalil s serca; leichte Füße, lahke, urne noge; leichte Sprache, lahko razumljiv, umeven jezik; Einem etwas leicht machen, olahkotiti, olajšati, olajševati komu kaj; man kann ihn leicht zornig machen, rad, kmali je jezen, hitro mu zavre, naglo zakipí; das ist leicht möglich, to je pač mogoče; das ist nicht leicht möglich zu glauben, to je težko verjeti; leicht überstreichen, na tankem pomazati; eine leichte Suppe, ein leichter Nebel, redka juha, redka megla; es wäre gar leicht geschehen, malo da se ni zgodilo.

Leichtbeflügelt, Leichtbeschwingt, *adj.*, s lahkimi perutmi; lahak, uren.

Leichtblütig, *adj.*, lahkokerven, lahke kervi; s. a. Sanguinisch.

Leichtblütigkeit, die, lahkokervnost.

Leichte, die, lahkota; rezanje jancov.

Leichteich, der, drestivni ribnik, drestnjak.

Leichten, *v. a.*, leicht machen, zlajšati, zlajševati, lahkotiti; Lämmer leichten, rezati, skapljati.

Leichter, *adv.*, s. Leicht; leichter machen, s. Erleichtern.

Leichterdings, *adv.*, lahko, brez truda, brez težave.

Leichtern, s. Erleichtern.

Leichtfertig, *adj.*, vetrast, vetren, lahkiga serca, berž na kaj pripravljen, brez premislika delajoč; prešern; nestanoviten; geneigt Einem mit Vorsicht einen Possen zu spielen, nagajiv; gem. serborit; leichtfertiges Frauenzimmer, zanikerna, nesramožljiva ženska; s. a. Leicht.

Leichtfertigkeit, die, nepremišljenost, vetrenost, nestanovitnost, lahkomiselnost.

Leichtfingerig, *adj.*, lahkih, urnih perstov.

Leichtflüssig, *adj.*, kar se rado raztopi, raztali.

Leichtführig, s. Lenksam.

Leichtfuß, der, lahkomiselnež.

Leichtfüßig, *adj.*, lahkonog, urnih nog.

Leichtgeflügelt, *adj.*, lahkoperuten.

Leichtgewandt, *adj.*, prouren, preroče.

Leichtgläubig, *adj.*, lahkoveren, radoveren; kdor rad verjame, *poln.* auch wiarliwy (vérljiv).

Leichtgläubigkeit, die, lahkovérnost, radovérnost.

Leichtigkeit, Leichtheit, die, lahkota, lahkost; lahnost; mit Leichtigkeit, z lagotjo, lahko, brez vse težave; er spricht mit Leichtigkeit ruffisch, gladko govori po rusko; ne spotika se mu jezik; die Leichtigkeit einer Schreibart, razumljivost; das ist für mich eine Leichtigkeit, to je kaj lahkiga za me, to mi ne prizadene (prizadevn) nikakiga truda.

Leichtlich, *adv.*, lahno. zlahkama, lahko, brez vse težave; nach *M.* lahkič.

Leichtsinn, der, lahkomiselnost (auch in a. sl. M.); vetrenost, malnmarnost, lahkomislije, nepremišljenost, vihravost, nestanovitnost. *russ.* a. bezrazsudnost; lahkomiselno, brez premislika storjeno delo.

Leichtsinnig, *adj.*, lakkomiseln, vetrast, vetren, vihrav, ferfrast, nepremišljen, brez premislika delajoč, nestanoviten; der Leichtsinnige, lahkomiselnik.

Leichtsinnigkeit, die, nemarnost, lahkomiselnost, malomarnost, vetrenost, nestanovitnost.

Leichzeit, die, drestenje, drest.

Leid, *adv.*, žal, milo, inako. (milo storiti se, užaliti se als *v. r.*); es thut mir leid, ich lasse mir leid sein, žal (auch in allen a. sl. M.) mi je, inako mi je; es ist mir leid um ihn, žal mi je zanj, težko se mi zdi, smili se mi, auch bojim se za zanj; jetzt thut es ihm leid, aber es ist zu spät, zdaj se kesa, pa je prepozno; s. a. **Bedauern**.

Leid, das, Uebel, zlo, hudo, nach *V.* auch žal-i; Unbill, krivica; Trauer, žalost, žalovanje, černo; Unglück, nadloga, reva, britkost, težava, *altsl.* tęga (=tega); Einem etwas zu Leide thun, komu kaj hudiga, žaliga, inaciga storiti, prizadeti, prizadevati, krivico storiti komu, žaliti koga; füget Niemanden ein Leid zu, nikomur ne delajte krivice, hudiga, nach *M.* nobene žali; Leid verursachend, žaliven; vor Leid vergehen, od žalosti, od prevelikih rev koneo jemati; es soll dir kein Leides, nichts zu Leide geschehen, nič zlega, žaliga (hudiga) se ti ne bode zgodilo; Reue und Leid, kesavje in žalovanje, kes in žalost, (pri serci); Niemanden zu Liebe oder zu Leide die reine Wahrheit aussagen, govoriti čisto resnico brez nagnjenja ali sovražnosti do koga; Leid tragen um Jemanden, žalovati po komu; Einem das Leid klagen, komu nadlogo (terpljenje) potožiti, tožiti; ich habe dir nicht das Mindeste zu Leide gethan, nach *V.* ve žalice ti nisim prizadel; ich thue es ihm nicht zu Leide, nočem ga s tem žaliti; sich ein Leides thun, kaj hudiga storiti si, t. j. raniti se, ubiti se; s. a. **Beileidbezeugung**; mit Einem Leid tragen, užaliti se, usmiliti se koga

Leidbar, *adj.*, preterpljiv.

Leidbitter, s. **Leichenbitter**.

Leidbrief, s. **Condolenzschreiben**.

Leiden, *v. n.* u. *a.*, terpeti; preterpeti; prestati. prenesti, prenašati; *altsl.* stradati; ein wenig leiden, poterpeti; Schaden leiden, škodo terpeti; na zgubi (si) biti; *serb.* štetovati, kvarovati; Hunger, Mangel leiden, lakoto. pomanjkanje terpeti. stradati. potrebniga ne imeti, (nach *V.* a. sirošiti); er ist in dem Hause wohl gelitten, v ti hiši ga radi imajo; sie haben Schiffbruch gelitten, ladija se jim je razbila; leiden machen, terpinčiti. mučiti, trapiti; ich kann ihn nicht leiden, ne terpim ga, ne morem ga viditi. (prestati), ne morem ga, nočem ga; leidende Bedeutung, terpivni zalog; der Leidende, terpin, terpinec; er ist sehr leidend, prav slab, bolan je; dieses kann nicht gelitten werden, to se ne more dopustiti, dovoliti, terpeti; an den Augen leiden, bolne oči imeti, oči mu nagajajo; der leidende Theil, bolni ud, del telesa; die Felder haben durch Frost gelitten, hudi mraz je poškodoval polja; die Sache leidet keinen Aufschub, to se ne da odlašati; to se mora zgoditi brez odlašanja; in dem Reiche werden alle Religionen gelitten, v tem kraljestvu se terpé, so dopuščene (dopušene) vse vere (vérstva); ich leide Unrecht, krivica se mi godi.

Leiden, das, terpljenje; das Leiden unseres Herrn, terpljenje Gospodovo; Freuden und Leiden, sreča in nesreča, veselje in žalost; das waren Leiden! to so bile bolečine; geduldig in Leiden sein, voljno preterpeti, prenesti vso nadlogo.

Leidend, *adj.*, terpeč. terpiven; boleheu, bolan.

Leidendlich, s. **Leidentlich**.

Leidengeübt, *adj.*, vajen terpljenja.

Leidenlos, *adj.*, brez terpljenja, težave.

Leidensbecher, s. **Leidenskelch**.

Leidenschaft, die, heftige, das Gemüth dauernd beherrschende Bewegung, strast-i, (auch *altsl.*, *russ.* u. *serb.*); mit Leidenschaft lieben, hassen, strastno ljubiti, čertiti; Begierde, pohot, pohlep; ein einzelner Ausbruch der Leidenschaft, s. **Affect**.

Leidenschaftfrei, *adj.*, brez strasti; brezstrasten.

Leidenschaftlich, *adj.*, strasten; leidenschaftlich reden, s. **Heftig**; leidenschaftlicher Spieler, strastni kvartopirec; ki brez igre ne more živeti; nach *Gutsm.* nagloželjin.

Leidenschaftlichkeit, die, strastnost.

Leidenschaftlos, *adj.*, brez strasti.

Leidenschaftlosigkeit, die, brezstrastnost.

Leidensfähig, *adj.*, kdor je za terpljenje.

Leidensgefährte, Leidensgefährte, der, tovariš v terpljenji, soterpin †.

Leidensgenosse, s. **Leidensgefährte**.

Leidensgeschichte, die, terpljenje (Kristusovo).

Leidensjahr, das, leto terpljenja, nesreče, nadloge.

Leidenskelch, der, kelih terpljenja, terpljenje; den Leidenskelch bis auf die Hefen ausleeren, kelih terpljenja do zadnje kaplje izpiti, izprazniti, vse hudo terpeti do zadnjiga izdihljeja.

Leidensprobe, die, skušanje s terpljenjem.

Leidensstunde, die, ura terpljenja.

Leidenstag, der, dan terpljenja; veliki petek.

Leidenswoche, die, veliki teden.

Leidenswort, das, terpivni glagol.

Leidentlich, *adj.*, das ist, wirklich leidend, terpeč; leidlich, preterpljiv; das ist noch leidentlich, to se še prenese, preterpi; že velja; sich leidentlich verhalten, ne zoperstavljati se. terpeti.

Leidenvoll, *adj.*, v velikem terpljenji.

Leider! *int.*, da bi tako ne! gorje! da se Bog smili! nach dem *Serb.* žalibog!; leider war das Wetter unfreundlich, škoda da vreme ni bilo prijazno; leider war kein Arzt in der Nähe, k. nesreči ni bilo dobiti zdravnika (*böhm.* pohřichu); leider! ist es so, da bi tako ne bilo!; leider Gottes, Bogu bodi potoženo; usmili se Bog!

Leider, der, terpin, terpiocc, nesrečnik.

Leiderin, die, terpinka.

Leidessen, das, s. **Leichenmahl**.

Leidflor, s. **Trauerflor**.

Leidgesang, s. **Leichengesang**.

Leidhaus, das, hiša žalovanja.

Leidig, *adj.*, žalosten; der leidige Trost, žalostna, nadležna tolažba; der leidige Geiz, gerda, nesrečna skoparija, lakomnost; des leidigen Geldes wegen, zavolj nesrečniga dnarja; das leidige Spielen, napčna, nesrečna, vragova igra.

Leidkleid, s. **Trauerkleid**.

Leidlich, *adj.*, terpljiv, preterpljiv, prenesljiv; in andern sl. M. znosen; mittelmäßig, srednji, srednje mere; leidliche Kälte, srednja mrzlota. ne prehuda; der Schmerz ist leidlich, ta bolečina se še prenese; eine leidliche Stimme, glas ne prenemaren, ne naj slabši, srednji.

Leidlichkeit, die, prenesljivost.

Leidsam, *adj.*, s. **Geduldig**.

Leidtag, der, dan žalovanja.

Leidtragen, das, žalovanje; s. **Trauerkleidung**.

Leidtragend, *adj.*, žalosten, žalujoč.

Leidwesen, das, žalost. žalovanje; zum Leidwesen, k nesreči; zu meinem großen Leidwesen, v veliko mojo žalost; ich habe mit Leidwesen ersehen, daß, žal mi je bilo, (inaka mi se je storilo), ko sim vidil.

Leie, der, s. **Laie**; **Schiefer**, s. dieses.

Leiendach, s. **Schieferdach**.

Leienstein, s. **Thonschiefer**.

Leier, die, bei den Alten, lira; Drehorgel lajna. nach *M.* lajae, *pl.*, orglice; *böhm.* kolovratek, *poln.* katrynka; dieselbe alte Leier, stara pesem, nach dem *Böhm.* stari kolovrat; immer bei einer Leier bleiben, vedno, zmirej eno gosti, gnati, trobiti; das geht so in einer Leier fort, v eno mer, po enem kopitu; bei den Vogelstellern, valej z limanicami; s. a. **Butterfaß, Bratenwender; Pflugwetter**.

Leierer, der, kdor gode na liro, liravec, lirar; Leiermann, lajnar, lajnavec.

Leierin, die, lajnarica.

Leierförmig, *adj.*, lirast, liri podoben.

Leiergang, s. **Schleudrian**.

Leierkasten, s. **Leier**.

Leierkundig, *adj.*, pevsk.

Leiermann, der, s. **Leierer**.

Leiern, *v. n.* u. *a.*, gosti na liro; mit dem Leierkasten, lajnati, slabo gosti; die Ohren voll leiern, gosti. da oloveka ušesa bole; der Fuhrmann leiert, po polževo, prav počasi voziti; den ganzen Tag daran leiern, ves dan pečkati kaj, mečkati, ogrebati se.

Leierwerk, das, dolgočasno, počasno delo.

Leihanstalt, Leihbank, die, zajemna ali posodivna banka, posodivoica.

Leihbibliothek, die, posojavna, najemna knjižnica (iz ktere se bukve za dnar posojujejo, t. j. v najem dajejo.)

Leihen, *v. a.*, ehemals geben überhaupt, s. dieses; Gehör leihen, williges Ohr leihen, poslušati; den Gebrauch unverbrauchbarer Sachen unentgeltlich gestatten, posoditi. posojati. posojevati; na posodo dati, dajati (n. p. bukvo, konja, oblačilo i. t. d.); Darleihen, (mutuo dare). v zajem oder na zajem dati, dajati (jurid. richt. u. in St. auch gebräuchlich), gewöhnlich jedoch posoditi, posojati; etwas als Geliehenes nehmen, na posodo vzeti, jemati, izposoditi si; von verbrauchbaren Dingen, v (na) zajem vzeti. jemati. udolžiti se. zadolžiti se pri kom; s. a. **Borgen; Verlehnen; Unterschieben**.

Leiher, der, posodnik, posojevavec; s. a. **Darleiher**.

Leiherin, die, posodnica, posojevavka.

Leihhaus, das, s. **Leihbank, Versatzamt**.

Leihkauf, der, s. **Angeld**; das Trinken nach geschlossenem Kaufe, za vino dajanje, likuf; *böhm.* u. *poln.* litkup; *poln.* auch berysz; den Leihkauf geben, za vino dati, gem. za likof dati; s. a. **Lehenwaare**.

Leihweise, *adv.*, po posojilu, na zajem.

Leik, das, verv, ki jadra obsega.

Leilaken, das, s. **Bettuch**.

Leim, der, unrichtig für **Lehm**, s. dieses; ein klebriger Körper aus versch. thierischen Theilen, Tischlerleim, nach dem *Altsl.* und andern slav. M., so a. bei *V.* u. *M.* klej; nach *Gutsm.* kelje; *serb.* kelja n. klija. (*böhm.* neben kloj auch klih =kleg). gewöhnlicher jedoch lim*; Leim kochen, klej kuhati; Vogelleim, lep; *russ.* ptičji klej.

Leim-, in Zssg. klejev.

Leimartig, s. **Leimicht**.

Leimbank, die, ptičarska polica.

Leimbaum, s. **Ahorn, Ulme**.

Leimbock, s. **Leimbank**.

Leimen, *v. a.*, sklejiti. klejiti. klejati, auch keljiti, limati*; im Allg. auch zlepiti, prilepiti, olepiti. lepiti, s klejem pomazati, potegniti; (*böhm.* kližiti, klihovati).

Leimenhaufen, der, für Lehmhaufen, kup gline.

Leimer, der, klejar, limavec.

Leimfarbe, die, barva na klejevi vodi, klejeva barva.

Leimfuge, die, klejani, limani sklad, spah.

Leimicht, *adj.*, s. **Lehmicht, Leimartig**, klejast, keljast, limast*, *russ.* klejkij, lipkij, *serb.* lepiv.

Leimig, *adj.*, s. **Lehmig**, klejev, klejat, kar ima klej ali lim v sebi.

Leimkraut, das, (Silene natans), lepnica (*poln.*).
Leimküche, die, klejivnica, klejavnica, (kjer se papir kleji).
Leimkumme, die, beček za klej ali lim.
Leimleder, das, usnje za klej, (usnjeni odrezki), mezdra.
Leimpinsel, der, pinzelj za lim*, klejivnik†.
Leimruthe, die, **Leimspindel**, s klejem ali lepam namazani prot, gewöhnl. limanica.
Leimschwalbe, s. **Lehmschwalbe**.
Leimsieder, der, kuhar lima, klejar, limar; kdor klej ali lim kuha, dela.
Leimspindel, s. **Leimruthe**.
Leimstange, die, drevce, v ktero se natikajo limanice.
Leimstein, der, okamnela kost.
Leimtasche, die, koža za limanice.
Leimtiegel, der, **Leimtopf**, kozica, ponvica za klej ali lim.
Leimvogel, s. **Pieplerche**.
Leimwasser, das, klejeva voda, voda, v kteri je klej raztopljen.
Leimzwinge, die, bei den Tischlern, spona (*V.*), stiskavnica; *böhm.* svor stolarsky, *russ.* tiski.
Lein, der, (Linom), die Pflanze, lan, lèn, (*altsl.* l'n); Springlein, prezlej; Winterlein, zimec oder ozimee; Sommerlein, jareo; Spätlein, ajdovšček, ajdovšek, jesenšček, jesenšek, poznjak; den Lein jäten, lan pleti; der Lein steht gut, dünne, lan lepo kaže, lan je redek; Lein rösten, lan goditi, rositi, mladiti; der Same, laneno seme; Lein säen, lan sejati; s. a. **einwand**.
Lein-, in Zssg., laneni.
Leinacker, der, solange der Lein steht, lan, njiva, na kteri je lan; nach der Ernte, lanišče, laniše; Rüben auf den Leinacker säen, repo na lanišče, lanišc usejati.
Leinbau, der, ravnanje, sejanje lanú; sich mit Leinbau befassen, lan sejati, pridelovati, z lanam se pečati.
Leinbaum, s. **Leene**.
Leinbeet, das, s. **Leinacker**.
Leinblatt, das, laneno péroe; s. a. **Leinkraut**.
Leinblüthe, die, laneno cvetje.
Leinblüthfarbe, die, lepo višnjevo, kakor je lanení cvet.
Leinboden, der, svet za lan; s. a. **Leinacker**; pertena osnova.
Leinbödig, *adj.*, s pertenim osnutkam.
Leinbolle, die, s. **Leinknoten**.
Leinchen, s. **Leine**.
Leindamast, der, nek pisan damast.
Leindotter, der, (Miagrum sativum), ričck.
Leindrucker, der, **Leinwanddrucker**, natiskar na platno.
Leine, die, verv, konopec, vože; (*serb.* uže).
Leinchen, *dim.*, vervca.
Leinen, *v. n.*, es leinet, sneg kopni; jug je; *v. a.*, die Sonne leinet den Schnee, solnce taja sneg; s. a. **Lehnen**.
Leinen, *adj.*, lanen; aus Leinfäden, aus Leinwand verfertiget, platnen, perten, s. **Leinwand**; (*altsl.* pr't, pannus); ein leinenes Hemd, platpertena srajca.
Leinen, das, leinenes Garn, lanena preja; Leinwand, platno, pertenina.
Leinengeräth, s. **Leinzeug**.
Leinentuch, s. **Leintuch**.
Leiner, s. **Schnarrente**.
Leinfeld, das, s. **Leinacker**.
Leinfink, der, (Linarius ruber), konoplišóica, konoplišica, morska konopljiéica.
Leinfisch, s. **Schleiche**.
Leingarn, s. **Leinen**.
Leingrün, *adj.*, lanenozelen.
Leinkaff, s. **Leinsprcu**.
Leinkittel, der, pertena jankara.
Leinknoten, die, *pl.*, glavice, *pl.*
Leinkraut, das, (Linaria vulg.), madronšica, žabri, zeleneo; (Antirrhinum lioaria), divji lan, majkalan; *böhm.* lau matere Božje, *russ.* divji lan.
Leinkuchen, der, in den Oelmühlen, laneni krovajei, prešanje, lanene preše, *pl.*, ali pogače; *russ.* žomki (ožemki), sbojna.
Leinling, der, s. **Bluthänfling**, **Hänfling**.
Leinochse, der, unanji vol, vol od rok, odročni vol (zum Unterschiede v. **Handochsen**).
Leinöl, das, laneno olje.
Leinpfad, der, s. **Leinstraße**.
Leinsame, der, **Leinsaat**, die, laneno sem; lan.
Leinspreu, die, lanene pleve *pl.*, eine einzelne —, lanena pleva.
Leinstraße, die, ein Weg am Ufer der Ströme für dirjenigen, welche die Fahrzeuge auf denselben an Leinen ziehen, nach *V.* vlačugarska cesta; *poln.* trel.
Leinstrumpf, der, nogavica iz pertenih nit.
Leintuch, das, ein leinenes Tuch, pertena ruta; s. a. **Leinwand**; Betttuch, rjuha, ruha; ein großes, unter der Harfe ausgebreitetes, rantaha (?); nach *Jarn.* plakuta.
Leinwand, die, platno, nach *Gutsm.* u. *M.*, so wie im Neßanischen und Preußisch-Poln. pert, (sonst im Slov. Tischtuch) s. übr. Leinen); grobe Leinwand, hodnik, hodničnо platno, (*russ.* holst, *poln.* samodział*); feine Leinwand, pražoje platno; sehr feine Leinwand, tančica; (gedruckte Leinwand, *russ.* u. *poln.* nabojka); hänfene Leinwand, s. **Hanfleinwand**; eine Rolle Leinwand, troba, trobela platna.
Leinwanden, *adj.*, perten, platnen.
Leinwandenden, *pl.*, zaverniki.
Leinwandhandel, der, tergovina, kupčija s platnam, platnarija, platnarstvo; den Leinwandhandel betreiben, platnariti; damit erwerben, verlieren, priplatnariti, zaplatnariti.
Leinwandhändler, der, platnar, platničar, kdor s platnam kupčuje.
Leinwandhändlerin, die, platnarica.
Leinwandhosen, *pl.*, pertene hlače.
Leinwandsbaum, der, nach *V.* spodnje vratilo.
Leinwandsbleiche, die, beležza platno.
Leinwandsfram, der, štacuna platnarska.
Leinwandsmalerei, die, mal, malarija na platno.
Leinwandsrock, der, pertena suknja.
Leinweber, der, tkavec, tkač za platno; in J. Kr. a. kernevec (?).

Leinweberei, die, tkanje platna, tkavstvo; ste erlernen, tkavskiga se naučiti, naučiti se platno tkati.
Leinweberin, die, tkavka.
Leinweberhandwerk, s. **Leinweberei**.
Leinweberknoten, der, tkavski vozel.
Leinweberstuhl, der, statve, *pl.*, (za tkanje platna), stol.
Leinzeug, das, pertenina, platnina, lanena tkanina, *poln.* bielizna (belina, belo perilo).
Leinzieher, der, nach *V.* vlačugar (kdor barko vlači z vervjo).
Leise, *adj.*, eigentlich tihoten, tih; leise sprechen, tiho govoriti, šumatiti (sapo na se vleči govoreč); šeptati; eine leise Stimme, slab, tih glas; leise treten, lahno, rahlo stopati, na perste stopati, po perstih hoditi, natihama, tiho hoditi, verāchtl. štapati, tapati; leise auftreten, *fig.* sprevidno ravnati; fähig, den leisesten Schall zu empfinden, ein leises Gehör haben, tanek, dober, oster sluh imeti, tenko slišati; leise schlafen, ne terdno, na lagaoem ober lahanem spati, nach *Zalok.* lagno spati; ein leichter Schlaf, lagano (lahano) spanje, lahko spanje; leise Bedächtlichkeit, natanēna pazljivost; leise gebacken, s. **Weich**.
Leise, die, s. **Geleise**.
Leisegel, s. **Beisegel**.
Leisetreter, der, Spion, ogleduh, prislušnik; podasnik, sila bojeō in previdin, ólovck, ki se na vse strani ozre, preden besedico zine.
Leisetritt, der, rahla, lagana stopinja.
Leishörig, *adj.*, tankiga sluha.
Leistbar, *adj.*, spolnivcu, kar se da storiti, opraviti; (von Pferden, lepo rasti).
Leistbürge, der, porok.
Leiste, die, letvica, lašta*; nach *Gutsm.* rema; nach *Pot.* spojka; s. a. **Hohlleiste**; an einem Rüstwagen, *kroat.* upora; *serb.* levča; *böhm.* napravka; am Tuche, kraj, okrajek, krajevina, krajevec; am Kleide, s. **Borte**; am menschlichen Körper, s. **Weiche**; (ligamentum Cupartieum), dimlje, nach *V.* dimeljsko vezilo; der Ring derselben, s. **Bauchring**; an einem Koben, nach *V.* doga; eine Pferdekrankheit, podolgasta nadkost ob. podolgasta morska kost.
Leisten, der, kopito; den Schuh über den Leisten schlagen, čevelj na kopito nabiti, nabijati; der Schuster bleibe bei seinem Leisten, čevljar naj ostane pri kopitu; sie sind alle über einen Leisten geschlagen, vsi so po enem kopitu.
Leisten, *v. a.*, (praestare), *jur.*, etwa opraviti, spolniti obljubljeno (t. j. dati, storiti, dopustiti, opustiti); in den einzelnen Redensarten wird es im Slov. meistens mit einem einzigen, dem zu Leistenden entsprechenden Zeitworte ausgedrückt, als: Huldigung leisten, pokloniti se komu; den Eid leisten, priseči, prisegati (kaj, oder na kaj); Folge, Gehorsam leisten, poslušati, (udati se); Dienste leisten, služiti, streči; Schutz leisten, braniti, varovati koga; Hilfe leisten, pomoči, pomagati komu, na pomoč priti, iti; Zahlung leisten, plačati; Genugthuung leisten, zadostiti, zadostovati; Widerstand leisten, upreti, upirati se, protiviti so komu; Einem Gesellschaft leisten, ostati, biti pri kom (za kratek čas); die Pflicht leisten, dolžnost storiti, opraviti, spolniti; Gewähr, Bürgschaft leisten, porok biti, zaporočiti se; Sicherheit leisten, varnost dati; er hat viel geleistet, mnogo je storil; Robotb leisten, raboto ali tlako delati; Caution leisten, s. **Erlegen**; ein Gelübde leisten, obljubo spolniti; bei den Tuchmachern, okrajek narediti, tkati.
Leistenband, das, (*anat.*), nach *V.* dimeljoi vezek.
Leistenbeule, s. **Bubonen**.
Leistenbruch, der, kila v dimljah, (nach dem *Serb.* v dimlji), dimeljna kila; ein geklemmter Leistenbruch, zadergnjena dimeljna kila.
Leistendrüse, die, žleza v dimljah.
Leistengegend, die, dimlje *pl.*, *serb.* dimlje *sing.*
Leistenhobel, der, laštnik.
Leistenhode, die, jajce, (modo).
Leistenholz, s. **Leiste**.
Leistennägel, *pl.*, nach *Zal.* netki.
Leistenschein, s. **Conpon**.
Leistenschneider, der, kopitar, (kdor dela kopita).
Leistenstrang, der, (*anat.*), dimeljna verv.
Leistenzieher, der, bei den Schustern, womit man den Leisten aus dem Stiefel herauszieht, kljuka.
Leistung, die, etwa oprava (dolžnosti); seine Leistungen übertreffen meine Erwartungen, njegovo delo je boljši kakor sim pričakoval; kar kdo skaže, pokaže, da zna, da more; s. a. **Gegenleistung**; Abgabe, davščina, davšina, odrajtovilo.
Leistungsfähigkeit, die, zmožnost, kaj storiti; die Leistungsfähigkeit erproben, poskušati, koliko kdo more ali zna (storiti, narediti i. t. d.).
Leistungsperiode, die, doba opravljanja (kake dolžnosti).
Leistungspflicht, die, dolžnost, kaj opraviti, storiti.
Leitarm, der, nach *V.* vojnica.
Leitbahn, die, pot, ki kam pelje.
Leitband, das, s. **Gängelband**.
Leite, die, ein Faß mit einer großen Oeffnung anstatt des Spundes, vozuica, lajta*; die sanft abhängige Seite eines Berges, položni breg, breg schlechtw., brežica; bei den Fischern, nach *V.* plavni bavtar.
Leiten, *v. a.*, voditi, im *Altsl.* und andern slav. *M.* a. vesti; einen Blinden leiten, voditi, za roko peljati slepiga; einen Hund am Stricke leiten, peljati psa privezaniga; Einen auf den rechten Weg leiten, na pravo pot pripeljati, oberniti, napraviti, naravnati, napeljati koga; den Pflug leiten, dervariti, drevo deržati; Gott leitet Alles, Bog vse vlada, viža, obraća; einen Fluß durch die Stadt leiten, napeljati, napeljavati reko skozi mesto; sich von der Vernunft leiten lassen, delati, ravnati po pameti, kakor pamet uči; geleitet von jenen Grundsätzen

welche —, deržeč se tistih vodil, ravnaje po tistih vodilih, ktere —; eine Verhandlung leiten, voditi obravnavo; Alles leitet er den Seinen zum Besten, vse naklanja svojcam na dobro; Jemanden zum Guten leiten, koga k dobrimu voditi. napeljevati; f. Anleiten; ein Geschäft leiten, oskerbovati, opravljati; nach andern slav. M. upravljati; leite mich in deiner Wahrheit, daj, da bom hodil v tvoji resniei; sich nicht von Partheilichkeit leiten lassen, ne delati pristransko; eine Sache an Jemand leiten, odpraviti, poslati kaj na koga; f. q. Gängeln; ein leitender Körper; f. Leiter.

Leiter, die, nach *V.* lestve, *pl.*, auch *serb.*. im *Altsl.* und nach *M.* in St. beinahe durchgehends lestvica; (*russ.* léstuica, *böhm.* rebřík, *poln.* drabina); gewöhnl. lojtra*, eine Art auch herbti *pl.*, bei *Valv.* stop; aus Stäben geflochtene Wagenleiter, lesa; eine Leiter ansetzen, lestvico postaviti; einem Diebe die Leiter halten, pomagati krasti, lestvico deržati; f. a. Gradleiter; Lanfleiter.

Leiterbaum, der, lestvenica, lojternica*, lesnik.

Leitersprosse, die, klin lestvični, šprikla, stopnja (*poln.* ščebel).

Leiterstange, die, f. Leiterbaum.

Leiterwagen, der, voz z lesami ali lestvicami; lojterni voz, voz z lojtrami; *russ.* telega; in Kt. nach *Gutsm.* grote, *pl.*

Leitfaden, der, vodilo, napeljevanje, navod; (*russ.* n. *böhm.* pravilo, rukovodstvo); f. Anleitung.

Leitfeuer, das, f. Lauffeuer, (*russ.* porohovoj provod).

Leitgeb, f. Wirth.

Leitgraben, der, jarek za napeljevanje vode.

Leithaar, f. Flachsseide.

Leithammel, der, oven z zvonoam, auch *fig.* kdor zvonec nosi, po komur se ravnajo drugi.

Leithund, der, vodivni pes, pes slednik; *russ.* iščejka (iskat).

Leitkauf, f. Leihkauf.

Leitmittel, das, vodilo.

Leitnagel, der, *(mont.)*, nach *V.* štekelj*.

Leitriemen, der, povodni remen, f. a. Koppelriemen.

Leitquertram, der, Quertram in dem Mühlenbaue, nach *V.* stranica, nach *Zal.* križ.

Leitröhre, die, vodivna, napeljavna cev.

Leitseil, das, povodec, vodec, nach *M.* vojka; ledernes, vajet, auch vaje(-eta); *russ.* vožì, *pl. f.*; Einen am Leitseile haben, führen, v svoji oblasti imeti ga, na vervei ali povodci imeti ga.

Leitseite, die, vnanja stran, priročna stran.

Leitsmann, f. Geleitsmann.

Leitstern, der, vodivna zvezda, zvezda vodnica, severna zvezda.

Leitstimme, die, vodivni glas.

Leitstrang, der, vodivni konopec.

Leituch, das, f. Bettuch.

Leitung, die, voditev, vodba, vladanje, ravnanje, upravljanje; des Wassers, napeljava, napeljevanje vode: unter seiner Leitung, pod njegovim vodstvam, napeljevanjem.

Leitungsdraht, der, napeljani, napeljavni drat.

Leitungsfähigkeit, die, vodivnost.

Leitungsregel, die, vodivoo pravilo, vodilo.

Leitungsröhre, f. Leitröhre.

Leitungsvermögen, f. Leitungskraft.

Leitzaum, f. Leitseil.

Leitzeichen, das, (Tonk.), vodnik.

Leitzeug, das, vodilo.

Lektüre, f. Lectüre.

Lemma, f. Lehnsatz.

Lemmern, f. Hindern.

Lemming, der, (Mus lemmus), *russ.* lapландska miš, pestruška.

Lemp, f. Scherbn.

Len, f. Weich.

Lende, die, ledje, ledovje, stran, (lumbi), ledje, *pl.*, ledja. *pl.*, kolek (als Knochen); (*altsl.* ledvi, *pl. f.* n. lędviję, *pl.*), die Lenden umgürten, ledja opasati; f. Hüfte, Seite, Schenkel.

Lenden, f. Landen.

Lendenader, die, (vena lumbaris), žila (odvodnica, privodnica) v ledjah, *V.* ledjiska žila.

Lendenbraten, der, nach *V.* skrito meso; *poln.* polędzwica.

Lendengegend, die, ledovje.

Lendengries, der, ledvični pesek.

Lendenknochen, f. Hüftknochen.

Lendenkrankheit, die, bolezen v ledjih, v kolku.

Lendenkraut, das, konjska kislica.

Lendenlahm, *adj.*, skolečen (skolčiti, lendenlahni machen), polomljen v kolku, *russ.* slabyj v bedrah; f. a. Hüftenlahm; *fig.*, len, glenov.

Lendenmuskel, der, mišica v ledovji.

Lendennerve, der, čutnica v ledovji.

Lendenschmerz, der, Lendenwehe, das, bolečina v ledjah, v kolku.

Lendenstein, f. Nierenstein.

Lendenwirbel, der, vertavka v ledovji.

Lendenwurz, die, ledvičnik.

Lenitiv, f. Linderungsmittel.

Lenkbar, *adj.*, kar se da voditi, vladati.

Lenken, *v. a.*, voditi, (leiten), ravnati, vladati, napotiti, napotovati, nagniti, nagibati, oberniti, obračati; den Willen lenken, nagniti, nagibati, nakloniti, naklanjati; einen Wagen, ein Stück Holz lenken, ukreniti, kreniti, kretati; das Pferd lenken, voziti, kočjažiti; das Gespräch lenken, besedo napeljati, oberniti na kaj; einen Kahn lenken, čuln stromljati, stramljati (in Oberlaibach), f. Steuern; der Mensch denkt, Gott lenkt, človek obraća, Bog oberne; der Weg lenkt sich um einen Berg, pot se zavije, zasuče, oberne —; sich zur Tugend lenken, spreoberniti se k čednosti, oberniti se na pravo pot; er lenkt ihn nach seinem Belieben, dela ž njim kar hoče, napravi ga k čemur hoče.

Lenker, der, vladavec, vodnik, voditelj; f. a. Herrscher.

Lenkerin, die, vladavka, vižavka, vodnica.

Lenkgezäum, f. Leitseil.

Lenkriemen, der, vajet iz rémena.

Lenksam, *adj.*, poslušen, vodljiv, ganljiv, kar se da voditi, ravnati, obračati, kar se rado uda, poda, voljan.

Lenksamkeit, die, poslušnost, vodljivost, voljnost.

Lenkschämel, der, ein auf dem Rungstock liegendes bewegliches Holz am Vordertheile zum Lenken des Wagens, nach *V.* polza.

Lenkscheit, f. Langwelle.

Lenkseil, das, f. Leitseil; vodivna verv.

Lenkzaum, der, berzda, ujzda.

Lento, *adv.*, počasno.

Lenz, *adj.*, f. Schwach, Matt.

Lenz, der, letina mlada; f. Frühling; jaro žito.

Lenzalter, das, mladost.

Lenzblume, die, spomladanska ovetlica.

Lenzen, *v. n.*, odmekati, tajati se, kopneti, razcvesti. razcvetati se.

Lenzfest, das, spomladnji god.

Lenzflur, die, trata v spomladanskem cvetu.

Lenzgrün, das, spomladansko zelenje.

Lenzmonat, der, sušec; f. März.

Lenzschmuck, der, pomladanski kinč.

Lenztag, der, spomladanski dan.

Lenzzeit, die, f. Lenz.

Leopard, der, (Felis leopardus), leopard.

Leopardenfell, das, leopardovina.

Lepidolith, der, lepidolit.

Lerche, die, (Alauda), škorjanec, škerjanec, (*altsl.* skovran'c, *poln.* skowronek, *böhm.* skřivanek, *serb.* ševa, škerlac), nach *M.* a. škerlec; das Weibchen, škerjanka; die Lerchen streifen, škerjanci odhajajo; Lerchen streichen, loviti škerjanoe (v mreže); der Baum, f. Lärche.

Lerchen-, in Zssgn., škerjanski, škerjančji.

Lerchenammer, die, (Emberiza nivalis), beli sternad.

Lerchenbaum, der, f. Lärche.

Lerchenblume, f. Schlüsselblume.

Lerchenfalk, der, *böhm.* ostříž; *poln.* kubiec; f. Baumfalk.

Lerchenfang, der, lovljenje, lovlja škerjancov, lov na škorjance.

Lerchenfänger, der, kdor lovi škerjance, škerjančar.

Lerchengarn, das, mreža za škerjanoe.

Lerchengeier, der, f. Lerchenfalk.

Lerchengesang, der, petje škerjancov.

Lerchenharz, das, mecesnova smola.

Lerchenherd, der, guben za škerjanoe.

Lerchenholz, das, f. Lärchenholz.

Lerchenschwamm, der, ežbarec, nach *V.* gerča (?); giftiger, nach *V.* čura.

Lerchenstösser, f. Sperber.

Lerchenstreichen, f. Lerchenfang.

Lernbegierde, die, okaželjnost, naukaželjnost, želja, kaj naučiti se, veselje za nauk.

Lernbegierig, *adj.*, ukaželjen, željen, kaj naučiti se, hrepeneč po uku.

Lerneifer, der, vnetost v učenji.

Lernen, *v. a.* u. *n.*, učiti se kaj oder česa (*russ.* čemu); hat er etwas gelernt? ali se je česa naučil, navadil (eig. angewöhnt)?; etwas auswendig lernen, kaj iz glave, na pamet učiti se; das Maurerhandwerk lernen, zidarstva, zidarskiga se učiti, za zidarja se učiti; lerne schreiben, uči se pisati; wer gern lernt, mäßet den Bauch nicht, *poln.* kto się rad uczy, ciała (telesa) nie tuczy, (kdor so rad uči, života ne debeli); Jemanden kennen lernen, s kom se seznaniti, znaniti, seznanjati; eine Sache kennen lernen, spoznati, spoznavati kako stvar; man muß lernen, moramo se učiti; človek se mora učiti; das lernt sich bald, tega se človek kmali nauči; er schämt sich zu lernen, sram ga je kaj znati, česa naučiti se; er hat einiges gelernt, nekaj zna; von selbst lernen; sam od sebe naučiti se; seine Kinder etwas lernen lassen, gledati, skerbeti, da so otroci česa nauče.

Lernen, das, učitev, učenje.

Lernfach, das, učni predelek.

Lernfleiß, der, marljivost v učenji.

Lernfreiheit, die, svoboda, učiti se.

Berngebäude, das, učilnica; f. a. Lehrgebaude.

Lernkraft, die, zmožnost se česa naučiti.

Lernlust, die, veselje za uk.

Lernlustig, *adj.*, kdor se rad uči, ima veselje do nauka.

Lernsam, *adj.*, kdor se lahko, rad uči.

Lernstoff, der, reč, vse, česar se kdo uči.

Lernstück, das, naloga za učenje.

Lernstunde, die, ura za učenje odločena.

Lernzeit, die, čas za učenje (odločen).

Lerschen, f. Sinken.

Lesbar, *adj.*, kar je mogoče brati ali čitati; kar smo kdo brati.

Lese, die, bratev, branje, pobiranje, zbiranje, obiranje; f. a. Aehrenlese, Obstlese, Weinlese; bira, nabirek, zbirka.

Leseanstalt, die, bravnica, čitavnica.

Lesart, die, način branju, drugačna beseda.

Lesebegier, die, Lesegier, želja, mik po branji.

Lesebegierig, *adj.*, Lesegierig, kdor bi rad bral, kogar mika, žene brati.

Lesebibliothek, die, knjižnica, iz ktere se razdajajo bukve.

Lesebret, das, bei den Webern, nach *V.* snovavnica, špritla.

Lesebuch, das, bukve ali knjige za branje; worin man zum Vergnügen oder Erbauung liest, berilo, čitanka †.

Lesecabinet, das, f. Leseanstalt.

Lesednrst, f. Lesebegier.

Lesefreund, der, kdor rad bukve bere.

Lesegeist, der, kdor rad v bukvah tiči.

Lesholz, das, fratje, nabrane derva, dračji; f. Raffholz.

Lesekreis, der, bravoi, občinstvo (bravsko).

Leselust, die, veselje za branje.

Leselustig, f. Lesebegierig.

Lesemeister, der, f. Vorleser; kdor zna mojstersko brati; in den Weinländern der Aufseher über die Weinlese, gornik.

Lesen, *v. a.* u. *n.*, Sammeln, brati, pobrati, pobirati, zbrati, zbirati, nabrati, na-

birati, skupiti, skupljati, kupiti; Aehren lesen, klasje brati, pobirati auch lavkati, paberkovati; Wein lesen, tergati, brati, grozdje tergati, terte obrati, obirati; das Unreine aus den Erbsen lesen, Erbsen lesen, grah prebrati, prebirati, izbirati; die Steine vom Acker lesen, kamnje z njive pobrati, pobirati, njive trebiti; den Salat lesen, salato obrati, obirati; reinigen, trebiti, čistiti, prebirati; Federn lesen, pérje trebiti, činkati; sich satt lesen, nabrati se; ein Buch lesen, eine Schrift lesen, bei den ungar. u. kroat. Slovenen (nach *M.*) šteti, (im *Böhm.* čisti, u. čitati, hingegen počitati, zählen, *russ.*, *poln.* u. *serb.* čitati, dessen Annahme auch im Slov. wünschenswerth erscheint), sonst brati; zu Ende lesen, izbrati, (izčitati), dobrati, do konca brati; ich kann lesen und schreiben, znam pisati in brati (čitati); nach *V.* znam pismo, znam slovenje; Messe lesen, sv. mašo brati, peti; Einem den Text lesen, resnico komu beliti; er liest Philosophie, filozofijo uči, razklada (tolmači); s. Tradiren; in einem Buche lesen, bukve prebirati, brati, čitati; lese mir den Brief, preberi mi (na glas) pismo; er hat viel gelesen, mnogo bukev je prebral, prečital, mnogo zna iz bukev; ein viel gelesener Schriftsteller, pisavec, čigar bukve se rade bero; heute wird nicht gelesen, danes ni nauka, šole (za to ali uno znanstvo); in seinem Gesichte war Freude zu lesen, videlo, znalo (bralo) se mu je na obrazu, da je vesel; in den Sternen lesen, v zvezdah brati, viditi; in der Hand lesen, prerokovati iz dlani.

Lesen, das, branje, čitanje, štenje; sich ins Lesen vertiefen, *poln.* zaczytać się.

Lesenswerth, Lesenswürdig, *adj.*, branja vreden, čitanja vreden.

Lesepöbel, der, bravska, čitavska druhal.

Leseprobe, die, branje za poskušnjo.

Lesepublikum, das, bravci.

Lesepult, der, stojalo za branje, nach dem *Böhm.* podstavka za branje.

Leser, der, eines Buches, števec; nach anderen slav. M. čitavec, gewöhnl. bravec (auch ein Schöps, welches eben dieser mißlichen und für and. Slav. ungeheuerlichen Zweideutigkeit wegen gemieden zu werden verdient; *Cig.*); er ist ein fertiger Leser, gladko čita, bere; Sammler, berač, pobirač, verächtl. bernjavs.

Leserinn, die, bravka, čitavka, beračica, bernjavslja.

Leserlich, *adj.*, braven, čitaven; s. Lesbar.

Leserlichkeit, die, bravnost, čitavnost.

Leserlohn, der, plačilo za branje, terganje.

Lesesaal, der, **Lesestube**, die, s. Lesezimmer.

Leseschule, die, šola, v kteri se uči brati ali čitati.

Leseschüler, der, učenček, ki se uči brati.

Lesestein, der, bogata železna ruda.

Lesestuhl, s. Lehrstuhl.

Lesestunde, die, ura za branje odločena.

Lesesucht, die, nezmerna želja, bukve brati.

Lesesübung, die, vajenje, vaja v branji, čitanji.

Lesewelt, die, ljudje, ki bukve bero, bravstvo.

Lesewuth, s. Lesesucht.

Lesezeichen, s. Unterscheidungszeichen.

Lesezeit, die, branje, bratev; im Weinberge, tergatev, čas za branje (čitaoje) odločen.

Lesezimmer, das, bravnica, čitavnica, izba za branje.

Lesezirkel, der, čitavno društvo.

Leske, der, s. Kernbeißer.

Leslich, *adj.*, kar se sme ali more čitati.

Lesung, die, branje, berilo, čitanje; nach Lesung des Briefes, prebravši, prečitavši pismo; s. a. Lese, Lectüre.

Leswürdig, s. Lesenswerth.

Lethal, s. Tödtlich.

Lethargie, die, mertvica, mertvilo; lethargisch, mit Lethargie behaftet, mertvičen.

Letsch, s. Schief, Schlimm.

Letten, der, loncarski il, ilovica, s. a. Lehm, (nach *Gutsm.* glen, eigentl. ein schleimichter Koth).

Lettengelb, *adj.*, od ilovice rumen, kalen.

Lettenhaue, die, rovnica rudarska.

Lettenschmitz, s. Letten.

Lettern, *pl.*, vlite ali tiskarske čerke, pismenke, nach dem *Altsl.* pismena (pismę).

Letthaue, s. Lettenhaue.

Letticht, *adj.*, ilast, iluast, glinast, ilovici podoben.

Lettig, *adj.*, ilnat, glinat, ilovičnat.

Letze, die, s. Erquickung; ein Geschenk bei dem Abschiede, odhodina; s. a. Landwehre.

Letzen, *v. a.*, razveseliti, razveseljevati; *v. r.*, sich, mit einem Freunde, slovo vzeti, jemati od koga, sloviti se, nach *V.* odhodino obhajati; für sich erfreuen, razveseliti se, razveseljevati so; s. a. Ergötzen, sich (an etwas).

Letzfuß, s. Abschiedstrunk u. dgl.

Letzt, *adj.*, der Zeit nach, poslednji, auch zadnji; das letzte Mal, zum letzten Male, poslednji krat, zadnjikrat; zu guter Letzt, auf die Letzte, (als Hauptwort), poslednjič, zadnjič, na zadnje, *russ.* na konec; der letzte Wille, poslednja volja, zadnja volja; der Letzte, poslednji, nach *V.* poslednjik; in den letzten Zügen liegen, umirati, mreti, sveče mu derže; sklepati, pri konci biti, pojemati; die letzte Oelung, sveto (poslednje) olje; das letzte Gericht, sodnji dan; Einem die letzte Ehre erweisen, skazati komu poslednjo čast (iti za pogrebam); dem Orte, der Ordnung nach, zadnji; äußerst, skrajni, krajni; der letzte Endzweck, zadnji cilj in konec; Liebe und Freundschaft sind genau mit einander verbunden, denn die Letzte kann ohne die Erste (oder: letztere kann ohne erstere) nicht bestehen, ljubezen in prijatelstvo ste si v tesni zvezi, kajti to brez une biti ne more; der erste war arm, der letzte aber reich, uni je bil ubog, ta pa bogat; ich habe ihn letzt erst gesehen, ni davno, kar sim ga vidil; es geht auf die Letzt, s. Ende, Neige.

Letztens, *adv.*, zuletzt, poslednjič, zadnjič; jüngst, nedavno, un dan, unkrat.

Letzthin, s. Letztens.

Letztjährig, *adj.*, v preteklem, snatkem letu

Letztlich, s. Letztens.

Letztnachgeborene, der, zadnjorojenec, mezimec.

Letztverflossen, *adj.*, pretekel, minul, preteóen.

Letztwillig, *adj.*, po poslednji volji; letztwillige Verfügung, naročilo poslednje volje.

Leu, Leue, s. Löwe.

Leuenkraft, s. Löwenkraft u. dgl.

Leuchel, s. Riedgras.

Leuchse, s. Leiste.

Leuchte, die, svetilo, svetilnica, lné; s. a. Laterne; s. a. Vergißmeinnicht; Andorn.

Leuchten, *v. n.*, svetiti; Einem leuchten, posvetiti, svétiti komu; die Sonne leuchtet, solnce sveti, sije; ein wenig leuchten, posvetiti, posijati; der Mond leuchtet, luna ali meseo sveti, sije; schwach leuchten, (vom Lichte), berleti; scheinen, glänzen, svetiti se; zu leuchten beginnen, zasvetiti se, posvetiti se; z. B. das Gold glänzt, zlato se sveti, (bliska, leskeče); das Wetter leuchtet, oder es leuchtet, (*v. i.*). bliska se, dernice (?) igrajo; das leuchtet allen in die Augen, to je vsim oóitno, umevno, umljivo.

Leuchtend, *adj.*, svetloben, svetel, oder svetal.

Leuchter, der, svečnik, in J. Kr. namentl. der hölzerne, allenfalls mit Eisen beschlagene Leuchter, um angezündete Holzspäne zu halten, Lichthalter, in U. Kr. hingegen nach *V.* óelošnik, (welches in J. Kr. nur jene Ofenkante bedeutet, wo der Lichthalter zu stehen pflegt); *russ.* podsvečnik, *altsl.* svétil'nik; als Person, svetivec.

Leuchterin, die, svetivka.

Leuchterarm, der, svečnikov roč.

Leuchterbaum, s. Lichtbaum.

Leuchtergestell, s. Leuchtersäule.

Leuchtersäule, die, **Leuchterstuhl**, der, svečnikov podstavnik, podnožje, stalce.

Leuchtertisch, der, s. Leuchtersäule.

Leuchtfeuer, das, ogenj za svetlobo (zakurjen); ogenj, germada, na gori zakurjena.

Leuchtflamme, die, svetli plamen.

Leuchtkäfer, der, s. Johanniskäfer.

Leuchtkugel, die, goreča, ognjena obla, krogla, kugla *.

Leuchtloch, das, s. Leuchtröhre.

Leuchtmaterial, das, svečava.

Leuchtpfanne, die, kozica z vnetljivo robo za svečavo.

Leuchtröhre, die, **Leuchtloch**, das, leva, svetla lina.

Leuchtspäne, *pl.*, terske, treske, *pl.*, die Holzflötze, aus denen sie geschnitten werden, lučniki.

Leuchtthurm, der, Pharus, preluka (*M.*), svetilnik, (stolp), *russ.* majak (stolp, kraj morja z ognjem po noči gorečim).

Leuchtung, die, s. Beleuchtung; Licht; Blitz.

Leuchtwurm, der, kresjak.

Leuen, *v. n.*, s. Brüllen; *v. a.*, s. Ausladen.

Leugnen, s. Läugnen.

Leumund, der, (Leumuen-Schallen); im Allg., glas, ime, ktero ima kdo pri ljudeh; auch der gute Ruf, dobro ime, poštenje; nach *M.* slov, *russ.* slava; in einem bösen Leumunde sein, v slabem imenu, slovu biti; bösen Leumund machen, opravljati, obrekovati, ogovarjati, černiti, raznašati pri ljudeh, niedr. osrati, osirati.

Leutau, das, verv, ki se rabi pri izkladanji.

Leute, *pl.*, ljudje, *pl.*; *coll.* ljudstvo, svet; Land und Leute, dežela in ljudstvo; daß doch die Leute gescheidter würden! Bog daj norcam (bebcam) pamet! Leutchen, *dim.*, ljubi ljudje; *poln.* ludkowie! er hat Land und Leute gesehen, hodil je, bil je po svetu, obhodil je kaj sveta; wenig Leute, malo ljudi; er kommt wenig unter die Leute, doma tiči, z nikomur se ne druži, ne meni, k nikomur ne zahaja, ne hodi; was werden die Leute dazu sagen? kaj porekó (ljudje) k temu? kaj poreče svet?; arme Leute, ubožci, reveži; das sind meine Leute, s tacimi imam rad opraviti, to so ljudje za me, po mojih mislih; die Leute sagen es, pravijo, ženejo, govore; mit den Leuten essen, z družino, s posli jesti; sie ist ein feines Leut, prava tica je; so sind wir geschiedene Leute, nach *V.* tedaj sva narazen; aus Kindern werden Leute, iz otroka zraste mož; in der Leute Mäuler gerathen, ljudem v zobe priti; wer kann den Leuten die Mäuler stopfen, kdo bo ljudem jezik vezal, usta mašil; unter die Leute bringen, razglasiti, raztrositi, raznašati; junge Leute können, alte müßen sterben, nach dem *Poln.* mladi utegne hitro umreti, stari ne more dolgo živeti; mlad more, star mora umreti.

Leutbetrüger, Leutschinder, der, odertnik, oderuh, zatiravec ljudi.

Leutscheu, *adj.*, odljuden, plah, bojeó, divji.

Leutscheue, die, odljudnost, divjost.

Leutscheue, der, odljudnik, odljudnež; die, odljudnica.

Leuteßer, s. Gründling.

Leutselig, *adj.*, s. Volkreich; priljuden, vljuden; z ljudmi, prijazen, družin.

Leutseligkeit, die, priljudnost, vljudnost, prijaznost, družnost.

Levante, die, jutrovo, sosebno mala Azija, s. Orient.

Levantine, der, levantin.

Lever, das, jutranji poklon v kraljevem poslopji.

Leviathen, der, leviatan.

Leviren, (den Protest), s. Erheben.

Levit, der, levit; Einem den Leviten lesen, koga oštéti, oštévati, okregati hudo.

Levitisch, *adj.*, levitsk.

Levkoje, die, (Cheiranthus), rumene violice, *serb.* šeboj.

Lewatöl, das, olje iz repniga semena.

Lewendlinnen, das, močno platno.

Lexikalisch, *adj.*, kar se tiče besednjaka ali slovnika.

Lexikon, s. Wörterbuch.

Leyer, s. Leier.

Libell, das, s. Klageschrift; Schmähschrift.

Libellist, s. Pasquillant.

Libellen, *pl.*, s. Wasserjungfer.

Liberal, *adj.*, s. Freigebig; Freisinnig.

Liberalismus, der, s. Freisinn.
Liberalität, s. Freigebigkeit.
Libertin, der, zanikernež. razuzdanec.
Libertinage, die, razuzdanost.
Licent, die, s. Accise, Verzehrungssteuer.
Licenz, die, s. Bewilligung; Freiheit; privoljenje, dopuščenje, dopušenje.
Licentiat, der, licencijat.
Licht, *adj.*, svetel, svitel, svetal; s. Hell; licht machen, razsvetliti; einen Wald, izredčiti; es wird schon licht, svita (se), zori se, dani se; es ist heller lichter Tag, beli dan je že; lichte Hölzer, s. Laubholz; lichte Begriffe, razločni, jasni zapopadki; ein lichter Verstand, bister um, jasna glava; ein lichter Galgen, očitne, slednjimu vidne vislice; lichte Bahn, odperta pot; ein Schiff hat 12 Ellen im Lichten, čoln ima dvanajst vatlov svetlobe (*V.*), t. j. notranjiga prostora; ein lichter Wald, redek gojzd; das Lichte im Walde, golina, preseka.
Licht, das, der Sonne, des Tages, svetloba, svetlo, *altsl.* svét, svétilo; das Licht brennender Körper, luč (nur im Slov., vergl. jedoch das *altsl.* luča, *russ.* luč. Strahl, *böhm.* loač oder luč, *poln.* łuczywo, *russ.* lučina, auch luč, Kien, Kienfackel); Lichtchen, das, *dim.*, luča; ein schwaches, schlechtbrennendes, slepur (*Jarn.*, n. *V.* Pechlicht); ein leuchtender Körper, svetilo; das Licht fällt durch die Fenster, dan se sveti skozi okno; zu wenig Licht haben, premalo svetlobe imeti, pretemen biti; das Licht verbauen, svetlobo zazidati; zwischen zwei Lichten, unter Licht, v somraku; gegen das Licht halten, k luči deržati; etwas bei Lichte besehen, wörtl. pri luči, pri svetlem ogledavati, *fig.* na tanko ogledati; etwas ins rechte Licht stellen, na svetlo, na gotovo postaviti; das Licht der Welt erblicken, roditi se; das Licht nicht ertragen können, ne moči terpeti svetlobe, luči; das Licht scheuen, bati se očitnosti; bei Lichte arbeiten, pri luči (pri sveči, terski i. t.) delati; Jemanden im Lichte stehen, nach *V.* u. andern sl. M. zaslanjati komu; v luči biti, na svetlem, na solncu stati, senco delati, nach *V.* auch zaslepljati, z. B. wenn man mit der linken Hand schreibt, steht man sich selbst im Lichte, ako z levico pišeš, si zaslepljaš; sich selbst im Lichte stehen, *fig.* sebi samimu škodo delati; na puti biti; gehe mir aus dem Lichte, pojdi z luči; ich sehe die Sache in einem andern Lichte, meni se to vse drugači zdi, kaže, od druge strani; Jemanden hinter das Licht führen, prevariti koga, noriti, trapati koga; in ein günstigeres Licht stellen, boljši stran pokazati; mit anbrechendem Lichte, ob svitu, ob zarji, ko so dan napoči; im falschen Lichte sehen, ne prav soditi česa, napak razumeti; ohne Licht, brez posvota; mit unbedecktem Lichte, z golo lučjo; Kerze, sveča, Talglicht, Wachslicht, lojena, voščena sveča; zünde ein Licht an, vžgi svečo; putze das Licht, usekni luč; aus Holzspänen, treska; Lichter gießen, sveče liti, delati; das Licht aufstecken, svečo natakniti, vtakniti (v svečnik); das Licht halten, luč, svečo deržati. *fig.* pomagati (pri napčnem delu); eine Lichtseite haben, nekaj dobriga, hvale vredniga nad sabo imeti; s. a. Lichtader; bei den Malern, svetloba; *fig.* im Gegensatze der Verborgenheit, klare Erkenntniß, svetloba, dan, *serb.* videlo; ans Licht kommen, na dan priti, prihajati; na svetlo priti, zveditи se; ins Licht setzen, razjasniti, razložiti; ans Licht bringen, na svetlo, na dan spraviti, razdaniti kaj; jetzt erst ging ihm ein Licht auf, zdaj se mu je še le zasvetilo (posvetilo) v glavi, zdaj se je spregledal, zavedil; das Licht des Verstandes, luč našiga uma; ein Licht der Welt, luč, *russ.* svetilo sveta; preučen človek; das volle Licht, s. Vollmond; das neue Licht, zunehmend Licht, pervi krajic, abnehmend Licht, zadnji krajic; die Lichter des Himmels, nebeške svetila (*russ.*); bei gutem Lichte säen, dobre lune sejati.

Lichtabfluß, der, tok svetlobe.
Lichtader, die, serčna žila.
Lichtarbeit, die, delo pri luči, sveči.
Lichtarm, *adj.*, kar ima malo svetlobe, uma.
Lichtauge, das, bistro oko.
Lichtausfluß, der, iztok svetlobe.
Lichtbaum, der, ostrižnik †.
Lichtblatt, s. Folie.
Lichtblau, *adj.*, svetlo višnjev.
Lichtblick, der, svetli, bistri pogled.
Lichtblume, s. Herbstzeitlose.
Lichtbraten, der, pojedina, ki se daje delavcam, kadar pervikrat začno pri luči delati.
Lichtbraun, *adj.*, svetlo rujav.
Lichtbrett, das, svečarska deska.
Lichtbruder, s. Illuminat.
Lichtdämpfer, der, s. Lichtputze.
Lichtdarstellung, die, očitna, jasna razložba.
Lichtdürftig, *adj.*, svetlobe potreben.
Lichten, *v. a.*, eine Tonne, Tasse lichten d. i. austrinken, leeren, izprazniti, izpraznovati; in die Höhe heben, einen Anker, sidro vzdigniti, *poln.* podnieść; odriniti; einen Wald lichten, preredčiti, izredčiti, redčiti oder reči, posekati gojzd, pretrebiti, prebrati ga; licht, hell machen, razsvetliti, svetliti, razdaniti; razjasniti; *v. r.*, razsvetliti, ujasniti se.
Lichtengel, s. Engel.
Lichter, der, barčica, barka, na ktero se deva blago iz večjih bark.
Lichterloh, *adv.*, s plamenam; *böhm.* plapolavy; lichterloh brennen, bakljati, s plamenam, na ves ogenj (*M.*) goreti; das Haus brennt lichterloh, hiša gori s svetlim plamenam.
Lichterscheinung, die, prikazek svetlobe.
Lichtervoll, *adj.*, poln luči, sveč.
Lichtfarben, *adj.*, svetle farbe.
Lichtfeind, der, sovražnik, zavidnik svetlobe.
Lichtflechte, die, svečni lišaj.
Lichteule, die, neka vešča, veša.
Lichtfliege, s. Johanniskäfer.
Lichtform, die, kalup, model* za sveče.
Lichtfrei, *adj.*, brez luči; kdor ima svečavo zastonj.

Lichtfreund, der, prijatel svetlobe.
Lichtfuchs, der, svetlo rujavkasti konj; nach *M.* rižan.
Lichtfunken, der, svetla iskra.
Lichtgans, die, s. Lichtbraten; nach *V.* martinovanje; še geden, martinovati.
Lichtgarn, das, preja za stenj.
Lichtgebaren, *adj.*, v svetlobi rojeo.
Lichtgefieder, das, svetlo perje.
Lichtgelb, *adj.*, svetložolt, svetlorumen.
Lichtgestalt, die, svetla podoba.
Lichtgestell, das, svečarska kobila.
Lichtgewand, das, svetlo, bliščeče, bliščeče oblačilo.
Lichtgewölk, das, svetal oblak.
Lichtgießer, der, svečar.
Lichtgießerei, die, svečarija, svečarstvo; dieselbe betreiben, svečariti.
Lichtglanz, das, bliščeča, bliščeča svetloba.
Lichtgrau, *adj.*, svetlosiv.
Lichtgrün, *adj.*, svetlozelen.
Lichthalter, der, svečnik.
Lichtheer, das, svetla množica.
Lichthell, *adj.*, svetel, razsvetljen z lučjo; svetel kakor luč.
Lichtholz, das, za Spanen, lučnik, les, treske ali terske, treskovec, svečavni les, *böhm.* louč-i, loučevina; Laubholz, listno drevje, listovci.
Lichthut, der, das Licht damit zu löschen, gasivnik, (*russ.*) gasilo.
Lichtkammer, die, izba za sveče.
Lichtknecht, der, hlapec, svečnik.
Lichtkorb, der, košara za sveče.
Lichtkraut, s. Schöllkraut.
Lichtkreis, der, svetli kolobar; družo, svetlih bistev.
Lichtleer, *adj.*, brez svetlobe; brez lučí temen.
Lichtlehre, die, nauk od svetlobe.
Lichtleiter, der, nach dem *Poln.* prevodnik svetlobe.
Lichtloch, das, otvor, odpertina, skozi ktero vpada svetloba, nach *V.* svetlobnica †.
Lichtlos, *adj.*, s. Lichtleer.
Lichtmarder, der, s. Baummarder.
Lichtmasse, die, velika svetloba.
Lichtmaterie, s. Lichtstoff.
Lichtmeer, das, morje svetlobe, nezmérno svetlo.
Lichtmesse, die, svečnica, (*poln.* u. *böhm.* grommice, *pl.*).
Lichtmesser, der, svetlomér.
Lichtmeßkunst, die, svetlomérstvo.
Lichtmoos, Lichtflechte.
Lichtmotte, die, vešča, veša, ki se v luč zaganja.
Lichtmücke, die, komar, ki se zaletuje v luč, *böhm.* svetluška.
Lichtnelke, die, (Lychnis), ušesna žličica; (Lychnis viscosa), klegje.
Lichtpunct, der, svetla pika.
Lichtputze, die, Lichtschnauze, uscakavnik, uscakalo, utrinjalo, utrinjalka, *russ.*, *poln.* u. *böhm.* šniper, *pl.*, *böhm.* utirač.
Lichtputzer, der, utrinjavec, usckovavec.
Lichtputzerin, die, utrinjavka.
Lichtquell, der, izvir svetlobe.
Lichtrecht, das, pravica do svetlobe.
Lichtregen, der, svetloba, ki se kakor dež razliva.
Lichtreich, *adj.*, s. Lichtvoll.
Lichtreich, das, kraljestvo svetlobe.
Lichtrein, *adj.*, čist kakor luč.
Lichtroth, *adj.*, ognjeno rodeč, svetlo rudeč.
Lichtschein, der, odsij svetlobe, luči.
Lichtschere, die, s. Lichtputze.
Lichtscheu, *adj.*, boječ se svetlobe, kdor se skriva pred svetlobo, kdor se očitnosti boji; potuhnjen, poniglav.
Lichtscheue, die, bojezen pred svetlobo.
Lichtschirm, der, senčilo, senčnik; zaslon od svečo; an der Kappe, podstrešek.
Lichtschnäuze, die, s. Lichtputze.
Lichtschnell, *adj.*, nagel kakor svetloba.
Lichtschnuppe, die, otrinjek, utrinjok, uternjek; der Behälter derselben, nach *V.* utrinšoica.
Lichtsehen, das, očesna bolezen, v ktori se reči vidijo svetle.
Lichtseite, die, stran proti svetlobi, luči obernjena; boljši, lepši stran; lice; kar ima kaka reč dobriga, koristniga, hvale vredniga na sebi.
Lichtspalter, s. Prisma.
Lichtspieß, der, bei den Lichtziehern die Dochte darauf zu reihen, svečarska palička, sveoni klinec, prot.
Lichtstock, der, svečnik, nach *V.* svečnjek.
Lichtstoff, der, etwa svetlina †, svetlo samo na sebi, snova svetlobe.
Lichtstrahl, der, žarek, žar (svetlobe, bei *Gutsm.* trak, *russ.* luč; *altsl.* luča; *böhm.* paprsek).
Lichtstrom, s. Lichtmasse.
Lichtstumpf, der, dogorek, konček sveče.
Lichttag, der, dan svetlobe.
Lichtthron, der, svetli, bliščeči ali bliščeči prestol.
Lichtträger, der, svetivec, svetlonosec †.
Lichtumstossen, *adj.*, obsijan.
Lichtverbreiter, der, kdor svetlobo, omiko med ljudstvam širi.
Lichtvoll, *adj.*, presvetel, poln svetlobe; ein lichtvoller Vortrag, jasna, očitna, slednjimu umevna razložba.
Lichtwandler, der, kdor hodi v svetlobi.
Lichtweihe, die, blagoslov, žegnanje sveč.
Lichtweiß, s. Blendend(weiß).
Lichtwolke, die, svetel oblak.
Lichtwurm, der, kresnica.
Lichtziehen, das, delanje sveč; sich damit befassen, Lichter ziehen, sveče delati, omakati.
Lichtzieher, der, svečar.
Lichtzieherin, die, svečarica.
Lichtzug, der, baklada †.
Licitant, der, draživec; s. Meistbietende.
Licitation, die, dražba †, licitacija; s. Versteigerung.
Licitationserlös, der, dražbino skupilo.
Licitationsweg, der, im Licitationswege, po dražbi.
Licitiren, s. Versteigern.
Licitum, das, ponudek na dražbi; dopuščeno, dopušeno.

Lictor, der, im alten Rom ein Scherge, liktor (brič).

Lieb, *adj.*, ljub, drag (mehr *kroat.*), in andern slav. Spr. a. mil; es ist mir lieb zu erfahren, veseli me, dobro se mi zdi, da slišim —, rad slišim kaj taciga —; es ist mir lieb, rad imam, rad sim tega, rad imam da je tako; er hat mir Liebes erwiesen, marsikako dobroto, ljubav mi je storil; Einem etwas zu Liebe thun, komu ljubav storiti; das ist gar ein liebes Kind, to je prav ljub, ljubeznjiv otrok; das liebe Brot, ljubi kruh auch kruhek (krušek) schlechtweg; ich möchte lieber, jez bi rajši; es wäre mir lieber, ljubši bi mi bilo; jez bi rajši, rajši bi imel; das thut er am liebsten, kaj taciga storiti mu je naj ljubši; mein Lieber! meine Liebe!, ljub moj! ljuba moja!; wem die Gesundheit lieb ist, komur je zdravje mar, komur je zdravje ljubo, drago; ich thäte dies lieber selbst, to bi jez raji sam opravil; der Liebste, ljubljenec, ljubček; die Liebste, ljubljenka; Eheliebster, druže; Eheliebste, druža (*V.*); Jemanden lieb haben, koga ljubiti, koga rad imeti; er hat ihn lieb gewonnen, priljubil, prikupil, omilil se mu je; mein lieber, liebster Bruder! spreljubi brat!; jede liebe Nacht, vsako božjo noč; die liebe Welt, božji svet; lieber sollen hier Bäume wachsen, mar naj raste tu drevje; der liebe Regen, dežek; lieber schweigen als verläumden, mar molčati kakor opravljati; ich habe meine liebe Noth mit ihm, pravi križ imam ž njim (mnogo skerbi); ich bitte für lieb zu nehmen, prosim vzemite za ljubo, zadovolite se s tem; ein liebes Benehmen, ljubeznjivo, prijazno obnašanje; nimm lieber dieses, vzemi rajši to; lieber wollen, rajši imeti, videti, *serb.* voleti.

Liebäugelei, die, namigovanje z očmi.

Liebäugeln, *v. n.*, z očmi sekljati (*V.*), namigovati si, zaljubljeno spogledovati se, z očmi vjeti, loviti se, *poln.* streljati z očmi, *böhm.* oči metati; *Gutsm.* pomežkovati.

Liebchen, das, Geliebte, ljuba, ljubica.

Liebden, Euer Liebden! preljubeznjivil; etwa Vaša ljubeznjivost.

Liebe, die, ljubezen, ljubav, (nach *V.* in J. Kr., *altsl.* ljub'v u. ljubov), *böhm.* laska u. milost; Liebe zu Jemanden, ljubezen do koga; Liebe zu Jemanden tragen, hegen, ljubiti koga; in Liebe entbrennen, zaljubiti se, ljubezni vneti se; die Liebe zum Leben, veselje do življenja; Lust und Liebe zum Dinge macht Mühe und Arbeit geringe, veselo serce kodeljo prede; mit wahrer Liebe etwas thun, s sovršnim veseljem, z radostjo kaj početi; aus Liebe zu Jemand etwas thun, iz ljubezni, nagnjenja do koga kaj storiti; die kindliche Liebe, ljubezen otrok do starševv; sinnliche Liebe, mesena, poltna ljubezen; die Liebe ist blind, ljubezen je slepa, ne vidi; thun Sie mir die Liebe, storite mi to ljubav, to dobroto in —; ein Lied der Liebe, zaljubljena pesem; Liebe im Nebel, s. **Passionsblume.**

Liebeängstlich; *adj.*, fein, težave pri serci čutiti zavolj ljubezni.

Liebeathmend, *adj.*, v ljubezni, za ljubezen živeč.

Liebebang, s. **Liebeängstlich.**

Liebeblind, *adj.*, od ljubezni slep.

Liebediener, s. **Wohllüstling.**

Liebedienerei, s. **Wohllust.**

Liebefessel, die, spona, pota ljubezni.

Liebegefühl, das, čut ljubezni.

Liebeglühend, *adj.*, ljubezni vnet.

Liebeheilig, *adj.*, ljubezni posvečen.

Liebeheiß, *adj.*, goreč od ljubezni.

Liebekrank, *adj.*, od ljubezni bolan, (Spr. ljubezen bolezen).

Liebekrank, das, s. **Labkraut.**

Liebelächelnd, *adj.*, zaljubljeno smehljaje.

Liebeleer, *adj.*, brez ljubozni.

Liebelehre, die, nauk od ljubezni (kristjanska vera).

Liebelehrer, der, učenik ljubezni, duhoven.

Liebelei, die, *kroat.* dragovanje; *russ.* ljubezničanje, abotna ljubczen.

Liebeln, *v. n.*, abotno ljubiti; s. a. **Liebkosen**; es liebelt mir, als *v. i.*, dobro mi dé; der Hund liebelt seinen Herrn, pes se radova okoli gospodarja.

Liebelos, *adj.*, broz ljubezni, ljubavi.

Lieben, *v. a.*, ljubiti; *böhm.* milovati, *poln.* auch kochać; die Ordnung lieben, biti prijatel reda, rad imeti vse v redu; einen Hund lieben, *waidm.* s. **Streicheln**; er liebt es zuweilen groß zu thun, rad se časih pobaha; den Wein lieben, rad piti ga.

Lieben, das, ljubljenje, ljubezen.

Liebend, *adj.*, ljubijoč.

Liebenswerth, s. **Liebenswürdig.**

Liebenswürdig, *adj.*, ljubeznjiv, (*russ.* ljubeznyj), ljubezni vreden.

Liebenswürdigkeit, die, ljubezujivost; *russ.* u. *serb.* ljubeznost.

Lieber, *comp. adv.*, rajši, raji; s. **Lieb.**

Liebesänger, s. **Liebesdichter.**

Liebesangst, die, britkost zavolj ljubezni.

Liebesantrag, s. **Liebeserklärung.**

Liebesapfel, der, (Solanum lycopersicum), volčje jabelko.

Liebesauge, das, ljubeznjivo oko, zaljubljeno oko.

Liebesband, das, ljubezni vez.

Liebesbaum, s. **Judasbaum.**

Liebesbegierde, die, spolni pohot.

Liebesbetäubung, die, omamljenost od ljubezni.

Liebesbeweis, der, dokaz ljubezni; ihn geben, svojo ljubczen pokazati, izkazati.

Liebesbirn, s. **Pfundbirn.**

Liebesblick, der, ljubeznjivi, zaljubljeni pogled.

Liebesblümchen, s. **Maßlieben.**

Liebesbote, der, prenešač zaljubljenih pisem.

Liebesbrief, der, zaljubljeno pismo, zaljubljeni list.

Liebesbrunst, die, goreča ljubezen.

Liebesbuch, das, bukve od ljubezni.

Liebesbund, der, zaveza (v) ljubezni.

Liebeschwellend, *adj.*, od ljubezni navdihnjen.

Liebesdichter, der, peveo zaljubljenih.

Liebesdienst, der, delo za ljubo, dobrota, dobro delo, ljubezen, ljubav; Jemanden einen Liebesdienst thun, komu kako ljubav storiti, *poln.* przysługa (ustrežba) przyjacielska.

Liebesdrang, der, nagon ljubezni.

Liebesdurst, der, želja ljubezni.

Liebeserklärung, die, naznanilo, izrek ljubezni.

Liebesfackel, die, **Liebesfeuer**, das, ogenj, plamen ljubezni.

Liebesfieber, das, vročina ljubezni.

Liebesflamme, die, goreča ljubezen, plam ljubezni.

Liebesgedicht, das, zaljubljena pesom.

Liebesgenuß, der, uživanje ljubezni.

Liebesgeschenk, das, dar ljubezni.

Liebesgeschichte, die, zaljubljena pripovest.

Liebesgespräch, das, zaljubljeni pogovor.

Liebesgeständniß, das, izpoved, priznanje (*russ.*) ljubezoi; s. a. **Liebeserklärung.**

Liebesglück, das, sreča ljubezni.

Liebesglut, die, plamen ljubezni.

Liebesgott, der, bei den alten Slaven, Lel, Leljo; bei den Römern, Kupidon.

Liebesgöttin, die, bei den alten Slaven, Lada, auch Prija; bei den Röm. Venera.

Liebesgras, s. **Zittergras.**

Liebeshandel, der, vasovanje, ljubczen; *kroat.* dragovanje, milovanje.

Liebesherz, das, zaljubljeno serce.

Liebesfieb, s. **Liebekrank.**

Liebeskampf, der, boj z ljubezoijo.

Liebeskind, das, s. **Bastard.**

Liebesklage, die, tožba zaljubljene(ga).

Liebesknecht, der, sužnik ljubezni.

Liebeskraft, die, moč ljubczni.

Liebeskrankheit, die, bolezen (od) ljubezni.

Liebeskuß, der, kušljej, poljub (iz) ljubezni, poljubek miru.

Liebesleute, *pl.*, zaljubljenci.

Liebeslied, das, pesem od ljubezni; s. **Liebesgedicht.**

Liebeslohe, s. **Liebesflamme.**

Liebeslust, die, radost, veselje ljubezni.

Liebesmahl, das, (Agapae), bratovska miza, večérja ljubezni, nach *V.* etwa auch ljubeznica†; das Liebesmahl Christi, poslednja večérja.

Liebesmiene, die, zaljubljeni pogled.

Liebesnarr, der, zatclebanec, zaljubljenec.

Liebesnetz, das, mreža ljubezni.

Liebesnoth, **Liebespein**, die, terpljenje zavolj ljubezni, v ljubezni.

Liebesopfer, das, dar ljubezni.

Liebespaar, das, zaljubljenca, zaljubljena (dva).

Liebespfand, das, zastava ljubezni.

Liebespfeil, der, pušica, sulica ljubezni.

Liebesqual, s. **Liebesnoth.**

Liebesraserei, die, divjanje, besnost ljubezni.

Liebesrausch, der, pijana ljubezen.

Liebesring, der, persten, perstan ljubezni.

Liebesritter, der, zaljubljenec; s. **Paladin.**

Liebesschläge, *pl.*, sie austheilen, nach *V.* z eno roko praskati, z drugo gladiti.

Liebesschmeichelei, die, (Fleurette), zaljubljeno prilizovanje.

Liebesschwur, der, prisega ljubezni.

Liebesseufzer, der, zdihljej iz ljubezni, zdihljej zaljubljene(ga).

Liebessklave, s. **Liebesknecht.**

Liebessprache, die, jezik, besede zaljubljenih.

Liebesstrahl, der, žar ljubezni.

Liebesstück, das, zaljubljena; das war wieder ein liebeerliches Liebesstück von ihm, zopet je eno zaljubljeno napako napravil.

Liebeständelei, die, dragovanje (*kroat.*).

Liebesthat, die, ljudomilo delo.

Liebesthau, der, rosa ljubezni.

Liebestrank, der, napitek ljubezni.

Liebestraum, der, zaljubljene sanje, sanje zaljubljenih.

Liebestreue, die, zvestoba v ljubezni.

Liebestrunken, *adj.*, (od) ljubezni pijan.

Liebestrunkenheit, s. **Liebesrausch.**

Liebesvoll, das, zaljubljeni.

Liebeswerk, das, dobro delo, dobrota, delo iz ljubezni, ljudomilo, miloserčno, bogoljubno delo.

Liebeswonne, die, veselje, radost ljubezni.

Liebeswort, das, s. **Schmeichelwort.**

Liebeswunde, die, rana ljubezni.

Liebeswuth, die, besnilo iz ljubezni.

Liebeszeichen, das, znamenje ljubezni.

Liebeszunder, der, vžigalo ljubezni.

Liebetrunken, s. **Liebestrunken.**

Liebevoll, *adj.*, ljubeznjiv, poln ljubezni.

Liebewund, *adj.*, od ljubezni ranjen, zadet.

Liebezitternd, *adj.*, treseč se od ljubezni.

Liebezug, der, djanje, ki razodeva ljubezen.

Liebfertig, *adj.*, občutljiv za ljubezen.

Liebgedrungen, *adj.*, kogar ljubezen žene.

Liebhabend, *adj.*, ljubijoč, ljubiveu.

Liebhaber, der, Dilettant, Käufer, prijatel, ki kaj rad ima; kupec; *poln.* u. *russ.* ohotnik; sonst ljubi, dragi, ljubljenec, mili; er ist ein besonderer Liebhaber der Schwämme, gobe posebno rad jé, (*vulg.*), volk je na gobe; der erste Liebhaber (in der Bühnensprache), etwa pervi ljubiveo; eine Vorstellung von Liebhabern, igra dobrovoljcov.

Liebhaberei, die, posebno veselje, nagnjenje do česa, strast; Blumen sind meine Liebhaberei, ovetlico imam kaj rad.

Liebhaberin, die, prijatlica česa; sonst ljubica, ljuba, ljubljenka.

Liebhaberrolle, die, naloga ali rola ljubivca, ljubljenca.

Liebherzen, *v. a.*, ljubiti, *kroat.* dragovati; s. **Liebkosen.**

Liebig, der, s. **Gimpel.**

Liebkosen, *v. a.*, božati, gladiti, ljubkati, ljubiti koga; šmeicheln, radovati se komu, dobrikati se, sladkati se okoli koga, lizati se, prilizovati se, priljubovati se, dober se delati komu; *russ.* laskat.

Liebkoser, der, radovavec, prilizovavec, ljubkavec.

Liebkosung, die, radovanje, ljubkanje, bo-

žanje, glajenje, ljubljenje; *kroat.* dragovanje, milovanje.

Liebkosungswort, s. Kosewort.

Liebler, der, ljubivec, ljubkavec.

Lieblichkeit, *adj.*, ljubeznjiv, ljubljiv, ljubek, sladek, prijeten, mil, ugoden, milen (*V.*); ein lieblicher Geruch, prijeten, lep duh; liebliche Töne, sladki glasi.

Lieblichkeit, die, ljubeznost (*V.*), sladkost, prijetnost, ugodnost, slast, milina, ljubkost.

Liebling, der, ljubljenec, ljubljenček, najljubši, ljubeznjivček (*V.*), nach *M.* ljubimec (*russ.*), *poln.* ulubienee; er ist sein Liebling, on je njegov ljubljenec, ga ima pred vsimi rad.

Lieblings-, in Zsstg. naj ljubši, naj prijetniši.

Lieblingsarbeit, die, delo, s kterim se kdo naj raji peča.

Lieblingsbild, das, naj ljubši podoba.

Lieblingsbuch, das, naj ljubši, naj prijetniši bukve.

Lieblingsessen, Lieblingsfarbe, s. Leibessen, Leibfarbe.

Lieblingsgang, der, kamor kdo naj raji zahaja.

Lieblingsgericht, s. Leibgericht.

Lieblingsgetränk, s. Leibgetränk.

Lieblingsidee, die, naj ljubši, naj drajši misel.

Lieblingstraum, der, naj ljubši sanje.

Lieblingswunsch, der, naj večji želja.

Leiblos, *adj.*, brez ljubezni do bližnjiga, nemiloserčen, nemil; terd, nemilosten, nečuten.

Liebllosigkeit, die, terdoserčnost, nemilost, nemiloserčnost.

Liebreich, *adj.*, ljubezni pln, blag, ljubeznjiv, priljuden, milostljiv, dobrohoten, ljudomil.

Liebreiz, der, Schönheit der Bewegungen, Handlungen, u. s. f., soferu sie der Abglanz der sittlichen Schönheit ist, ljubeznjivost, ljubeznjiva snaga, milota, milina, dragost, mičnost, (*poln.* powabność).

Liebreizend, *adj.*, milen, preljubeznjiv, mičen, ljubeznjiv, sprelep.

Liebschaft, die, zaljubljeno znanje, ljubczen; zaljubljennst.

Liebste, der, ljubi, preljubi dragi, ljubec, s. Lieb.

Liebste, die, ljubica, ljuba; s. Lieb.

Liebstöckel, das, (Ligusticum levistioum), luštrek °; *kroat.* selen, *poln.* lubczyk, *russ.* zorja.

Liebstöckelkäfer, der, rivčkar, ki živi na luštreku.

Liebthätig, *adj.*, kdor v djanjih skazuje ljubezen do bližnjiga.

Liebvoll, *adj.*, ljubeznjiv.

Liebwerth, *adj.*, spreljub, ljubeznjiv, ljubezni vreden, drag.

Lied, das, pesem, (*altsl.* pésn-i), nach *Gutsm.* das *kroat.* pévka, popévka; *serb.* pesma; Gesang, petje, prepevanje; ein Lied anstimmen, zapeti; Gott ist mein Lied, Boga pojem, Božje čast prepevam; das frohe Lied der Lerchen, veseln petje (gostolenje, žvergolenje) škerjančkov; ein geistliches Lied, duhovna, sveta pesem; ein weltliches Lied, posvetna, okrogla (pesem); das hohe Lied, s. Hohelied; und damit hat dies Lied ein Ende, pa je konec, auch bloß pa je; wessen Brot man ist, dessen Lied singt man, nach dem *Poln.* na čijem vozičku sediš, tega pesmico poj; du wirst mein Lied pfeifen, mojo pesem boš pel; Liedchen, *dim.*, pesmica; ich kann ein Lied, ein Liedchen davon singen, jez sim to skušal, čutil; einen andern Lied pfeifen, po kega struni plesati; s. a. Glied; Deckel.

Liedeln, *v. n.*, okrogle peti.

Liederbuch, das, pesemske bukve, *pl.*, pesmi, bukve pesem, pesmarica (*kroat.*), *russ.* pesennik.

Liederdichter, der, pesmenik, pevec, pesmar; Lieder dichten, (verächtl.) pesmariti.

Liederhaft, *adj.*, pesemsk, pesmi podoben.

Liederkunde, die, pesmoznanstvo.

Liederkundig, *adj.*, kdor vsaktere pesmi ve in peti zna.

Liederlich, *adj.*, ausschweifend, unordentlich, razuzdan, (ne)poreden, zanikern, malopriden; eine liederliche Weibsperson, lajna, lajdra, nach *V.* cajna, zanikernica, (ne)poredница; (*poln.* lajdaczka); liederlicher Mensch, nemarnež, capin, zanikernež, (ne)porednež; nachlässig, obenhin, nemarn, nepazljiv, zanikern, nemarljiv, len; liederlich arbeiten, zanikerno, nemarno delati, foštati, šušmariti; slabo delati, da nič ne terpi, da nič ne velja; poverhama onegati; liederlich werden, spriditi se, popačiti se, nach *V.* auch znomariti se; liederliche Kleidung, neredno, capasto oblačilo; ein liederliches Leben führen, zanikerno živeti, razuzdano živeti; s. a. Ausgelassen; *russ.* razvratnyj, rasputnyj.

Liederlichkeit, die, nemarnost, nemarljivost, zanikernost, lonost, lonoba, razuzdanost, (ne)porednost.

Liedern, s. Ledern.

Liederreich, *adj.*, poln pesem, petja.

Liedersammlung, die, pesmi, zbirka pesem.

Liederspiel, das, igra s petjem (vmesnim).

Liedersprache, die, jezik za petje dober, ugoden.

Liedertafel, die, pévska družba.

Liedervers, der, versta pesmi.

Liedervoll, s. Liederreich.

Liedesflug, der, vzlet pesmi.

Liedeswerth, *adj.*, vreden, da se v pesem zloži, da se pesem zloži od njega.

Liedgewohnt, *adj.*, vajen peti.

Liedlohn, der, zaslužek, mezda, plačilo služabnika, dnina.

Liedlohnsstreitigkeit, die, prepir zavolj službine mezde.

Lieferant, der, zakladavec, zalagavec, previdnik, oskerbovavec.

Lieferer, der, s. Lieferant.

Liefern, *v. a.*, beischaffen, koga založiti, zalagati, zakladati, previditi, previdovati s čim, s kakim blagam, poslati, pošiljati mu ga; eine Arbeit, dogotoviti, dodelati; die Arbeit liefern, delo izgotovljeno oddati, izročiti, dati, dajati izdelek; Einen liefern, izročiti, nevarnosti prepustiti koga; er ist geliefert, zgubljen je, po njem je; eine Schlacht liefern, udariti se, pobiti se, biti se; dieser Arzt hat schon manchen geliefert, ta zdravnik je že marsikoga spravil s tega sveta; eine Zeitschrift in monatlichen Heften, na svetlo dajati v mesečnih zvezkih; s. a. Ausliefern; *v. n.*, s. Gerinnen.

Lieferschein, der, pošiljavni list, pismo zastran zalaganja.

Lieferung, die, zalaganje, zakladanje, nabavljanje, oskerbovanje, previdba; Lieferungen von Lebensmitteln an die Armee besorgen, zalagati, zakladati armado z živežem.

Lieferungsbedingung, die, pogoj zalaganja.

Lieferungscontract, der, pogodba zavolj zakladanja (s čem).

Lieferungsheu, das, seno, ki se ima kam poslati.

Lieferungsort, der, mesto, kamor se ima kaj oddati.

Lieferungszahl, die, število reči, ki se imajo komu poslati.

Lieferungszeit, die, čas, v kterem se ima komu kaj poslati, oddati.

Liegamboß, der, ležéčo nakalo (nakovalo).

Liegegeld, das, plačilo, dnar za čakanje, čakovina †.

Liegehaus, s. Quarantainehaus.

Liegen, *v. n.*, ležati; in der Kinderspr. ležkati; von Städten und Dörfern, biti, stati, befser als ležati, welches in andern slav. M. dafür vorkommt; liegen bleiben, obležati, obtičati, ne moči naprej; das Feld liegt voller Steine, polje je polno kamnja; na polji je vse gosto kamoja; das Liegende im Bergbaue, zadnja stena, zadnji rob; krank darnieder liegen, bolan ležati; er liegt in den letzten Zügen, umira, sveča mu derže; in den Kindesnöthen liegen, na porodu biti; in den Wochen liegen, v otročji postelji biti; sie ist gelegen, imela je otroka; auf den Knien liegen, klečati; liegen lassen, pustiti, pušćati kaj, ne pobrati česa, pod uho potakniti; opustiti kaj (n. p. ujivo, ne obdelovati je); weich liegen, na mehkem ležati; auf dem Strohe liegen, mertev ležati; ich ließ alles stehen und liegen, pustim vse ležati, kakor je bilo ter —; unter einer Decke liegen, ob. stecken, s. Decke; vor Ort liegen, (*mont.*) ležé, ali sedé delati; im Fenster liegen, v oknu sloneti; das Bier liegt auf dem Fasse, ol je v kleti; im Hinterhalte liegen, v zasedi biti; in Ketten liegen, uklenjen, v železji biti; im Wirthshause liegen, v kerčmi tičati, sedeti; brach liegen, s. Brach; das liegt mir noch immer im Sinne, to mi neče iz glave; auf den Tod liegen, na, za smert bolan ležati; ein wenig liegen, polležati; am Rücken liegen, znak ležati; einander in den Haaren liegen, lasati se, puliti se; s. Haar; liegen haben, imeti (v zalogi, v gotovini); Einem auf dem Halse liegen, komu nadlego, napotje delati, obesiti se komu na vrat; in den Ohren liegen, koga moledovati, glušiti; in den Büchern liegen, v bukvah tičati, nad knjigami sedeti; vor Anker liegen, na maćku, na sidru stati; unter Wegs stille liegen, potama ustaviti se, oddahniti se; Handel und Wandel liegt, kupčija zastaja, se ne gane, (peša, hira, gre rakovo pot); das Buch liegt auf dem Tische, bukvo so (leže) na mizi; im Felde liegen, na vojski biti, v taboru biti; *milit.* überhaupt biti kje; auf der Bärenhaut, s. Bärenhaut; ganze Tage liegen, dan za dnem preležati; die Waare bleibt liegen, findet keinen Abnehmer, blago zastaja, stoji, ne gre od rok; im Streite liegen, pravdati se, prepirati se; zur Hand liegen, pri roki, na roko biti; der Unterschied liegt darin, razloček je ta; das Geld liegt mir nicht an der Seele, nach *V.* denar mi ni na serci zrastel; *v. i.*, es liegt nichts daran, nič ne de, nič za to; es liegt viel daran, imenitno, važno je, gewöhnl. (nach dem Deutschen), na tem jo veliko ležeče; *poln.* u. *böhm.* zaležeti na čem; es liegt mir nicht daran, ni mi zato (mar), *poln.* nie idzie mi o to; *serb.* nije mi do toga; es liegt bei ihm, v njegovi moči, roki je, njemu je izročeno, on je kriv; es liegt nicht an mir, jez nisim tega kriv, jez ne morem za to; es liegt mir am Herzen, s. Herz; an ihm ist mir nichts gelegen, zanj ne maram, se ne menim nič; es liegt mir auf der Brust, v persih me teži, mi nagaja; es liegt mir in allen Gliedern, v vse ude mi je zašlo, v kosteh mi tiči; es liegt einzig und allein daran, samo ta zaderžeke, samo to nagaja, kazi; es liegt am Tage, ver Augen, očitno je, to pamet kaže.

Liegen, das, ležanje, lega, (vergl. d. Spr. lena lega srećo bega); durchs Liegen um etwas kommen, zaležati kaj; durch Liegen verletzen, (von Kranken), oseniti.

Liegend, *adj.*, ležeč, položin; liegender Grund, ležeče posestvo, zemljišče, zemljišče, nepremikljivo dobro; liegende Schrift, s. Cursivschrift; liegende Gelder, dnarji v gotovini (brez obresti).

Liegenschaft, die, ležeče, nepremikljivo dobro, posestvo.

Lieger, der, ležin, poležuh, počivaveo, ležeo.

Liegestunde, der, počitek.

Liegetag, der, dan počitka, čakanja.

Liegezeit, s. Quarantaine.

Liehn, Lihn, die, s. Lehne.

Lien, s. Leine.

Lierbaum, s. Lärchenbaum.

Lieschgras, das, (Phleum), pasji rep.

Liespfund, das, 14 ali 15 funtov.

Lieutenant, der, lajtnant; *poln.* porućnik, (poročnik), *russ.* poručik.

Liftig, s. Hurtig.

Liga, auch **Lige, Ligue**, s. Bündniß.

Ligament, s. Band, Flechse.

Ligatur, s. Verband (*chirurg.*).

Ligiren, s. Auswinden, Verbinden.

Ligustrum, s. Hartriegel.

Lilafarbe, die, lila, barva španskiga bezga, slipovke.

Lilak, Lila, s. Holunder (spanischer).

Lilie, die, (Lilium), lilija, maselnica, nach *V.* limbar (?), *serb.* nach *Sul.* ler, *russ.* lilija u. krin, *m.*

Lilien-, in Zsstzg. čisti, beli kakor lilija.

Lilienantlitz, das, obličje belo kakor lilija.

Lilienarm, der, roka bela kakor lilija, prebele ramena.

Lilienartig, Lilienförmig, *adj.*, lilijast, lilii podoben.

Lilienfüßchen, das, prebela nožica.

Liliengewand, das, prebela, bliščeča, bliščeča obleka.

Liliennacken, der, prebeli vrat, zatilec.

Lilienöl, das, limbarjevo olje, olje lasko z vdjanimi limbarjevimi peresci.

Lilienschläfen, *pl.*, prebeli senci.

Lilienschulter, die, prebelo rame.

Lilienstengel, der, maselnično steblo.

Lilienweiß, *adj.*, bel kakor lilija, prebel.

Liliſchweide, s. **Liene.**

Lille, die, sline (malih otrok).

Limbaum, s. **Vogelbeerbaum.**

Lime, die, citrona.

Limitation, die, s. **Beschränkung; Einschränkung.**

Limitativ, *adj.*, utesnnjoč.

Limitiren, s. **Beschränken.**

Limitopreis, der, ustanovljena cena, čez ktero se ne sme iti.

Limonade, die, limonada, lemonada.

Limone, die, limona, lemona, citrona, *russ.* limon.

Limpf, der, (im Forstw.) s. **Gipfel; Jahrestrieb.**

Linbaum, der, s. **Ahorn.**

Lindbast, s. **Ulme.**

Lindbrache, der, s. **Lindwurm.**

Linde, *adj.*, s. **Gelinde; Feucht.**

Linde, die, (Tilia), lipa; kleine Linde, lipica.

Lindel, s. **Handbesetz.**

Linden-, in Zsstzg. auch als *adj.*, lipov.

Lindenallee, die, lipove ulice.

Lindenbast, der, lipova lika, lipovo liče.

Lindenbaum, der, lipovo drevo; s. übr. **Linde.**

Lindenblätterpapier, das, papir iz lipoviga perja.

Lindenblüthe, die, lipov cvet, lipovo cvetje.

Lindengang, s. **Lindenallee.**

Lindenholz, das, lipovina, lipov les; als Brennmateriale, lipove derva.

Lindenhonig, der, lipov med.

Lindenkohle, die, lipovo oglje.

Lindenlaus, die, lipova uš (veš).

Lindenöl, das, lipovo olje.

Lindenstraße, die, z lipami obsajena cesta.

Lindenwald, der, lipovje, lipov gojzd ali listnik. *russ.* lipnjak.

Linderer, der, polajšavec, polajševavec, olajševavec.

Linderin, die, polajšavka, polajševavka, zlajševavka.

Lindern, *v. a.*, polajšati, polajševati, zlajšati, zlajševati, olajšati, olajševati, polehčiti, polehčevati; (nach *M.* oblahkotiti; bei *Gutsm.* pomiòiti?); utešiti, utoliti (stillen), pomiriti; den Schmerz lindern, ohladiti, hladiti bolečino; *v. r.*, der Schmerz lindert sich, bolečina odjenjuje; es hat sich gelindert, odleglo je, pojenjalo je, anch omečiti se; s. **Nachlassen.**

Linderung, die, polajšava, zlajšava, polajševanje, olajševanje, polajšek, hladilo, mečilo, uteha; heute fühlt er eine Linderung, danes se čuti boljši, se mu zdi, da mu je nekoliko odleglo; Linderung verschaffen, s. **Lindern.**

Linderungsbalsam, der, hladivno mazilo.

Linderungsmittel, das, hladilo, mečilo.

Linderzeug, der, raša, rašavina.

Lindhard, s. **Elastisch.**

Lindwurm, der, ein erdichtetes Ungeheuer, zmij (nar. pos., *altsl.* zmij, Schlange), lintvern*, *serb.* zmaj, pozoj, *polu.* smok.

Lineal, das, linir*, nach *V.* ravnilo †, nach *M.* besonders Schneiderlineal, plajštro (?), und smugavnik.

Lineamente, s. **Gesichtszüge.**

Linguist, der, jezikozuaveo †, jezikosloveo †; s. **Sprachenkenner.**

Linguistik, die, s. **Sprachenkunde.**

Linie, die, čerta (auch *altsl.* u. *russ.*), čertica, poteza, smuga (*V.* u. *M.*), linija*; *böhm.* čara; Zeile, redek, proga (Streif), versta; Linie im Geschlechtsregister, versta, rod, deblo; eine Linie ziehen, beschreiben, čerto potegniti, potegovati; die Linie passiren, čez čerto iti, čerto prestopiti, mimo ravnika peljati se; in gerader Linie stehen, po versti, v ravni versti stati (zaporedama); Linie machen, v versto stopiti, stopati; in gerader Linie abstammen, v ravni versti izhajati; aufsteigende, absteigende Linie, navzgornja, navzdolnja versta, versta prednikov, versta zarojencov; in gerader Linie, naravnost; in ungerader Linie, ne naravnost; gerade, krumme Linie, ravna, kriva poteza; bei den Schiffern, ravnik; zwanzig Linien auf jeder Seite, dvajset verst, redkov na slednji strani; weibliche Linie, ženski rod, zarod; ein Seil, s. **Leine**; Linie, *(anat.)* bei den Bauchmuskeln, bela poteza; am Hufe, bela rajda; Linie, Stadtabmarkung, mestna meja, linija; ein Längenmaß, čerta.

Linienamt, das, mestnomejna colnija †.

Linienblatt, das, naočrtani, nalinirani list, *russ.* podkladka.

Linienbienst, der, služba v redovni vojski (v linii.)

Linienfeder, die, pero za liniranje.

Linienförmig, *adj.*, čertast.

Linienholz, das, s. **Lineal.**

Linienpapier, das, čertaoi, linirani papir.

Linienschiff, das, nach *V.* verstna ladija, *böhm.* redna, redovna ladija.

Linientruppen, *pl.*, redovna, redna vojska, armada.

Linienzieher, der, s. **Lineal.**

Liniment, die, tekoča maža.

Liniren, *v. a.*, načertati, čertati, čerto delati, potezati, gewöhnl. linirati*, *polu.* liniować.

Linirfeder, s. **Linienfeder.**

Link, *adj.*, lev, levičen (linkisch), šuji (auch *altsl.*); die linke Haud, levica, leva roka, (*altsl.* levica u. šuica); linke Seite, leva stran, *serb.* naliòje; beim Tuche, narobe (na robe); sich zur linken Hand, linker Hand wenden, oberniti se na levico, na levo; zur linken Hand sitzen, na levici, na levi; sich link benehmen, s. **Linkisch**; link sein, levičnik biti, nach *Gutsm.* levak; was recht ist, link machen, na robe oberniti; im gemeinen Leben zur linken Hand, k sebi; zur rechten, od sebe.

Linkerseits, *adv.*, na levi (strani), na levo (roko, stran).

Linkhändig, *adj.*, levičen.

Linkhändige, der, levičnik, nach *Gutsm.* levak; die, levičnica.

Linkheit, die, okornost.

Linkisch, *adj.*, okoren, neukreten, štorklast, (*böhm.* nemotorny, *poln.* niezgrabny); der Linkische, okornež, štorkla, neukretnež.

Linkler, der, s. **Linkhändige.**

Links, *adv.*, nach der linken Seite hin, links um, na levo; links stehen, na levi stati, ob levo; einen Strumpf links anziehen, nogavico na robe obuti; links sein, levičnik biti; links schreiben, z levico pisati, z levo; weil links sein, jako, moćno motiti se, zaiti, zabresti; alles links anfangen, vse narobe prijeti, prijemati, pričeti, pričenjati, okoren biti v vsem; links urtheilen, napčno, neprav soditi.

Linksab, *adv.*, na levo proč.

Linksan, *adv.*, na levi poleg česa.

Linksseitig, *adj.*, lev, levostransk.

Linksher, *adv.*, od leve strani (proti govorečimu).

Linkshin, *adv.*, v levo, na levo stran (od govorečiga).

Linksmacher, der, prevračevec, ki dela na robe svet.

Linksum, *adv.*, na levo okrog (obernitise).

Linnen, s. **Leinen.**

Linnenzeug, s. **Leinenzeug.**

Linon, das, franooska tančica.

Linse, die, (Ervum lens), leča (auch *serb.*), *russ.* čečevica, *poln.* soczewica.

Linschen, Linslein, *(dim.)*, lečica; s. a. **Linsenglas, Linse.**

Linsen-, in Zsstzg. der Linse eigen, lečni; linsenvoll, lečnati; ähnlich, linsenförmig, lečasti, lečnasti; linsengroß, lečniga zerna velik, lečnati.

Linsenacker, der, leča; nach der Ernte, lečišče, lečiše.

Linsenbaum, der, Blasenbaum, (Colutea), ovčja leča; pokalica; (*russ.* a. rakitnik).

Linsenbein, das, lečasta kost.

Linsendrüse, die, lečasta žleza.

Linsenfeld, s. **Linsenacker.**

Linsenförmig, *adj.*, lečast, lečevit, leči podoben.

Linsengericht, das, leča kuhana.

Linsengerste, die, leča in ječmen vkup sejan.

Linsenglas, das, leča, lečasto steklo.

Linsenkümmel, der, povertni kumen.

Linsenstroh, das, lečna slama, nach *M.* lečevina.

Linsensuppe, die, juha z vkuhano lečo.

Linsenwicke, s. **Feldwicke.**

Linsenzähler, der, skopin, ki za vsako naj manjši reč pri hiši skerbi.

Linset, s. **Leinsamen.**

Linstraid, das, leča, grašica in ječmen skup sejan.

Lippe, die, nach dem *Altsl.* u. *Serb.*, so wie *M.* ustna, ustnica, a. trobec, gewöhnl. žnabelj* (bei *V.* žnablo); eine dicke Lippe, šoba; Lippe, *russ.* guba, *böhm.* pysk u. ret, rtu; mit spitzig vorstehenden Lippen, nach *V.* bunjast; der Mund, usta; es soll nicht über meine Lippen kommen, ne pokusim tega; tega nikomur no povem; sich auf die Lippen beißen, v ustnice ali žnablje se ujesti, t. j. smeh po sili zaderževati; meine Lippen sollen dich preisen, usta moje naj te poveličujejo.

Lippenbändchen, das, ustni vezek.

Lippenblütler, *pl.*, nach *Sul.* ustnače.

Lippenbuchstabe, der, **Lippenlaut(er)**, der, ustnični glas, ustnična čerka.

Lippendrüse, die, ustnična žleza.

Lippenfarbig, *adj.*, rudeč.

Lippenlaut, s. **Lippenbuchstabe.**

Lipper, s. **Stierkalb.**

Lips, der, šuban, šobar.

Liqueur, der, likér*, sladko žganje z dišavami.

Liquid, *adj.*, klar erwiesen, jasno izkazan, izpričan, jasen; richtig gestellt, (z. B. in allen einzelnen Theilbeträgen), ugotovljen, na gotovo postavljen; s. a. **Richtig.**

Liquidant, der, upnik, ki dolžnika po sodnii tirja, tožeči upnik.

Liquidat, der, toženi dolžnik.

Liquidation, die, Liquidirung, Richtigstellung, ugotovilo, ugotovljevanje, dokaz resničnosti (kako številbo, tirjave), *russ.* rasčet (= razvrajt, razštevilba), *kroat.* razbistra †; Schuldenabzahlung, plačilo, plačevanje dolgov (konkursnih).

Liquidator, der, ugotovljevavec; der mit Schuldsachen Beauftragte, dolgorazpravnik †.

Liquidiren, *v. a.*, ugotoviti, ugotovljevati, na gotovo ali terdno postaviti, za resnično (istino) izkazati; abzahlen, izplačati, plačati, plačevati dolg; eine Casse liquidiren, pregledati, pregledovati.

Liquidirung, s. **Liquidation.**

Liquidirungserkenntniß, das, razsodba zastran ugotovila dolgov.

Liquidirungsklage, die, ugotovilna tožba.

Liquidirungsprotokoll, das, ugotovilni zapisnik.

Liquidität, izkazljivost; s. **Richtigkeit.**

Liquidstellung, s. **Liquidation.**

Liquidum, das, ugotovljeni, izkazani dolg.

Liquor, s. **Flüßigkeit.**

Lispel, der, šepet, šeptanje, čebljanje; Geräusch, šumljanje.

Lispeler, der, šeptavec; der mit der Zunge an die Zähne anstößt, jeclavec; verächtl. šeptalo, jeclalo.

Lispeln, *v. n.*, vom leisen Geräusch, šumljati, šumotljati, šumatiti; *serb.* žamoriti, žuboriti, šnšnjiti; *v. n.* u. *a.*, leise, sanft

reden, šeptati, čebljati; zu lispeln anfangen, zašumljati. zašeptati; durch eine gewiße Zeit hindurch lispeln, presčebljati, prešeptati (n. p. tri noči); zur Genüge lispeln, našeptati se, načebljati se; im Reden mit der Zunge anstoßen, jeclati.

Lispelton, der, šepet.

Lispelwort, das, zašeptana beseda.

Lisplerin, die, šeptavka; jeclavka.

List, die, zvijača, zvijaštvo, prevara, nach dem *Altsl.* u. *Böhm.* lest-i, *altsl.* auch kovar'stvo u. ląkavstvo (nach *Caf* wäre lokav in St. gebr.?), *poln.* chytrość, podstęp, obroty (obrati).

Liste, die, zapisek, spisek, imenik; in die Liste eintragen, zapisati, zapisovati v spisek, imenik (*russ.* spisok u. rospis-i).

Listenreich, s. Listig.

Listgestalt, die, zviti človek.

Listgewebe, s. Intrigue.

Listig, *adj.*, zvit, zvijašk, prekanjen, zavert, prebrisan, premeten, šegav, im *Altsl.* kovar'n, ląkav, l'st'n; ein listiger Mensch, zvit, prepekan človek, zvijačnik, lisica, zvit ptič; er sieht so listig aus, vidi se mu, da kako napčno snuje, kuje, tuhta; listige Anschläge, zvijaški naklepi.

Litanei, die, litanija, oder litanije, *pl.*

Lithograph, der, litograf*, kamnopiseo †, kamnotiskar†.

Lithographie, die, kamnotisek, kamnopis, kamnopisek; Anstalt, kamnotiskarnica, kamnopisnica.

Lithographisch, *adj.*, kamnopisen, kamnotisen; lithographische Anstalt, s. Lithographie.

Lithophag, der, kamnojedec.

Lithophyten, *pl.* okamnjene zelišča, zeliša, ali rastline.

Litis contestatio, pravdanje pravdnih strani; tožencov odgovor na tožbo.

Litorale, s. Küstenland.

Littera, L., die, s. Buchstabe.

Litterärisch, *adj.*, književen, slovstven, pismensk ali pismenstven.

Litteral, s. Buchstäblich.

Litterat(or), der, s. Bücherkenner, Gelehrte.

Litteratur, die, pismenstvo, književstvo, slovstvo, literatura*.

Litteraturgeschichte, die, pismenstvena, slovstvena zgodovina, zgodovina pismenstva kacega naroda.

Litteraturzeitung, die, učeni, slovstveni časnik.

Liturgie, die, red Božje službe, obredstvo†, liturgija.

Liturgisch, *adj.*, obreden, pri službi Božji navaden.

Liturgik, die, liturgika, nauk cerkvenih obredov.

Litze, die, eine dünne runde Schnur, vervica; s. Bindfaden; bei den Seilern ein aus zwei oder mehreren Fäden gedrehter Faden, woraus Seile gezwirnet werden, stremen, pramen, cep. plet.

Litzenbruder, s. Packknecht.

Litzenzwirn, der, konci za vervice.

Liver, s. Pfund.

Livree, die, obleka, oprava služabnikov, nach dem *Russ.* livreja.

Livreebediente, der, loknj. ki livrejo nosi; strežè ali služabnik v livreji.

Lob, das, hvala, pohvala; Ruhm, dika, slava; übertriebenes, prehvala; Lob geben, beilegen, pohvaliti, hvaliti, hvalo dati, dajati; das muß ich ihm zum Lobe nachsagen, v tem ga moram pohvaliti, to hvalo mu moram dati; eigenes Lob stinkt, hvala iz lastnih ust smerdi, iz tujih diši; nach *Volčič* in Istr. ki se časti, se omasti; du hast bei ihm ein gutes Lob, dobro misli od tebe, čisla te; voll des Lobes, močno hvaljoč.

Lobbegierde, die, hvale željnost, želja, biti pohvaljen.

Lobbegierig, *adj.*, hvale željin, kdor hrepeni po tem, da bi bil pohvaljen.

Lobbrief, der, pohvalno pismo.

Lobegeld, das, primščina, primšina.

Loben, *v. n.* u. *a.*, pohvaliti, hvaliti; slaviti, *kroat.* diòiti (?); ein jeder Krämer lobt seine Waare, vsak berač svojo mavho hvali; *poln.* vsaka lisica svoj rep hvali; ich lobe mir die Mäßigkeit, moram pohvaliti, hvalim zméroost, deržim se zmérnosti; was recht ist lobt Gott, kar je prav, je Bogu dopadljivo; Gott loben, veličati, poveličati Boga, njegove lastnosti slaviti; wie hoch lobt er das Pferd? po čem ima, deržì konja? koliko ga je zacenil?; bieten, obljubiti, obetati; Mehrbelobt, obbelobt, zgoraj omenjen, zgnraj imenovan; man kann ihn nicht genug loben, človek ga ne more prehvaliti; übertrieben loben, *serb.* hvalisati; man lobt immer die vergangene Zeit, vsako lani bolje.

Lobenswerth, **Lobenswürdig**, *adj.*, hvale vreden, pohvale vreden, časti vreden.

Lober, der, hvalivec, hvale, hvalec.

Loberin, die, hvalivka.

Lobesam, *adj.*, s. Lobenswürdig.

Lobeserhebung, die, pohvala, hvaljenje, povikševanje; viele Lobeserhebungen machen, hvaliti in hvaliti, poviševati, veličati, povzdigovati koga; verächtlich, nach *V.* hotel ga je v hvalo podelati.

Lobgedicht, das, hvalna pesem.

Lobgesang, der, hvalno petje.

Lobgetön, das, glasna hvala.

Lobgier, die, hvale, časti lakomnost, pohlep po hvali.

Lobgierig, *adj.*, hvale lačen, željin, lakomen.

Lobhudelei, die, nezmérna, prevelika, nezasložena hvala, *serb.* hvalisanje.

Lobhudeln, *v. a.*, *serb.* hvalisati; z jalovimi, praznimi pohvalami obsuti, obsipati koga; kaditi mu, hvaliti ga nezmérno.

Lobhudler, der, hvalivec, hvalisavec.

Löblich, *adj.*, hvale vreden; vreden pohvaljen biti, hvalovreden, nach *Gutsm.* hvaloviten; im Titel der Behörden, slaven; hochlöblich, preslaven.

Löblichkeit, die, hvalovrednost, vrednost pohvale.

Loblied, das, hvalna pesem, hvalnica, pohvalna pesem.

Lobopfer, das, hvalni dar; dar v pohvalo.

Lobprediger, s. Lobpreiser.

Lobpreisen, *v. a.*, hvaliti, veličati, poveličevati, slaviti; bei den ungar. Slov. nach *M.* dičiti (?), *böhm.* velebiti.

Lobpreiser, der, hvalivec, poveličevavec.

Lobpreisungsformel, die, poveličevavne besede (konec Očenaša).

Lobrede, die, pohvalni govor, pohvala, hvala, pohvalne besede; eine Lobrede halten, pohvalen govor imeti, hvalo izreči komu, hvaliti koga.

Lobredner, der, hvalec, hvalivec, poveličevavec. verächtlich hvalun, hvalisun.

Lobrednerisch, *adj.*, poveličevaven, hvalivsk; kakor v pohvalnem govoru.

Lobreich, *adj.*, hvalen, hvalovit.

Lobsagen, s. Lobpreisen.

Lobsanger, s. Lobsinger.

Lobschrift, die, pohvalni spis ali sostavek, pohvalne bukve; pisanje komu na hvalo.

Lobsingen, *v. n.*, hvalo komu peti, prepevati; komu na pohvalo peti; lobsinget dem Herrn, pojte hvalo, slavo Gospodu.

Lobsinger, der, hvalopevec.

Lobsprecher, der, s. Lobredner.

Lobspruch, der, hvala, pohvala; große Lobsprüche ertheilen, veliko hvale dajati, močno hvaliti, povzdigovati, veličati, poviševati.

Lobstimme, die, hvalni glas, hvaljenje.

Lobsucht, die, s. Lobgier; nezmérno nagnjenje, druge hvaliti in povzdigovati, hvale željnost, lakomnost.

Lobsüchtig, *adj.*, hvale lakomen.

Lobwürdig, *adj.*, s. Lobenswerth.

Local, der, mestnik. mestni sklon, padež.

Local, *adj.*, s. Oertlich.

Localarmenfond, der, krajni ali mestni zalog za uboge; zalog*v posamnih krajih.

Localcommission, die, mestna, krajna komisija.

Localdurchschnittspreis, der, srednja cena v posamnih krajih.

Locale, das, s. Oertlichkeit; prostor, mesto, prostorina †, *russ.* u. *böhm.* mestnost.

Localisirung, die, omišljeoje prostora.

Localität, s. Locale.

Localmiethzins, der, najemnina v posamnih krajih.

Localumstand, der, mestna ali krajna okoliščina, okolišina.

Localzuschuß, der, mestni doplaček, prikladek.

Locatio, s. Vermiethung.

Locator, s. Vermiether.

Local, s. Schullehrer.

Loch, das, luknja (nur slov.), rupa, (auch Kesselthal, Cisterne), jazba. (*altsl.* jazva, Wunde); Höhle, jama, votlina; s. a. Oeffnung, Riß; Löchelchen, luknjica, jamica; das Thurmloch, der Theil des Thurmes, wo die Glocken hängen, nach *V.* in Meisnitz, dir (vergl. *russ.*, *böhm.* u. *poln.* dira, Loch, *altsl.* Spalte), nach Anderu, tir; ein Loch in etwas schlagen, luknjo v kaj prebiti, prebijati; ein Loch machen, zluknjati. preluknjati, luknjati; ein Loch im Kleide, predirek; ein Loch bohren, luknjo zvertati. vertati; voll Löcher, luknjičast; ein flaches, schwebendes Loch, (*mont.*), luknja na pošev zvertana v kamnje; ein feigeres Loch, navpična luknja; der Rock hat ein Loch, suknja je pretergana, raztergana, (*vulg.* je huda); er saust wie ein Loch, pije kakor krava; pije kakor bi vlival v brezdno; Einen ins Loch werfen, vtakniti ga v luknjo, v jeèo; eine schlechte Wohnung, beznica, jama, luknja; die hiesigen Städte sind rechte Löcher, tukajšnje mesta so prave luknje; jetzt sieh, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat, pobiraj se odtod; glej, kje so vrata; er pfeift auf (aus) dem letzten Loch; njegova zadnja (ura) je ta; na zadnjo zarezo je prišel; die Sache befam ein Loch, reč je obtičala, spodletelo je; die Kasse befam ein Loch, dnarnica se je posušila, izpraznila; ein Loch zu und das andere auf machen, dolg z dolgam odpravljati; ein Loch stopfen, dolg odriniti; Wunde, rana; sich ein Loch in den Kopf fallen, glavo si prebiti, prebijati; ein Loch ins Eis hauen, led presekati, prebiti; Loch, der, s. Lochbaum; auch suk iz sadja.

Lochbaum, eigentl. Lachbaum, der, mejno drevo; s. Lachbaum.

Lochbaumen, *v. a.*, drevje občertati za mejo.

Lochberg, (*mont.*), s. Kamm.

Lochbeutel, der, ein Meißel bei den Tischlern mit schmaler, tiefer Schneide, nach *V.* jeran.

Lochbohrer, der, ein Bohrer, womit die Nabe zum ersten Male geöffnet wird, nach *V.* liòivnik.

Lochbaum, s. Lochbaum.

Locheiche, s. Loheiche.

Locheisen, das, votlo dleto; dleto za luknjo.

Löchel, das, luknjica.

Löcheln, *v. a.*, preluknjičati, luknjičati; luknjice delati, vertati; gelöchelte Haselnuß, luknjičasti leščnik, lešnik, piškav lešnik.

Lochen, *v. a.*, Loch machen, zluknjati. preluknjati. luknjati, luknjo narediti. delati. zvertati, vertati; nach *V.* tulhati (?). zvotliti, votliti; einen Baum lochen, luknjo izsekati za bčele; s. a. Lachen, (einen Baum); ein Feld lochen, mejnike postaviti, postavljati; *serb.* bušiti, šupiti.

Locher, der, sveder kolarski za luknje v platišči, platiši.

Löcherbaum, der, in Papiermühlen, u. *V.* klada.

Löcherig, *adj.*, luknjat, luknjast, jamast, prebit, jamičast, luknjičast; löcherige Strümpfe, raztergane nogavice; *serb.* šupalj, šupljikast, *russ.* diravyj; löcheriger Brunnen, ki ne derži vode.

Löchern, *v. n.*, prestakniti, prestikati vse, vohati okoli.

Löcherschwamm, der, (Boletus), luknjasta gnba, jurji, gobajne.

Lochgans, s. Erdgans.

Lochholz, das, bei den Schustern ein viereckiges Holz, mit länglich runden Vertiefungen, das Sohlleder darin zu stoßen, stopa.

Lochlehrer, der, omelo (pekarsko).
Lochkuchen, der, pri steklarjih, ilovične potice.
Lochortstein, s. Lochstein.
Lochring, der, kovaški valej za luknje.
Lochsüge, die, nach *V.* štiharica*; žaga za luknje.
Lochschreiber, der, pisar, ki ima ječe v skerbi.
Lochstein, der, mejniški kamen, mejnik.
Lochtaube, die, s. Holztaube.
Lock, der, vodne zlatice.
Lockaas, das, vada, vaba.
Lockbild, das, mična, zapeljiva podoba, mamilo.
Locke, s. Kinne, Zahm.
Locke, die, Büschel Haare, koder, (auch *böhm., poln.* u. *russ.*), zvitek ali kitica las, *serb.* vitioa, rudež; Löckchen, *dim.* kodrec; goldene Locken, *poet.*, lepi belkasti lasje; bei den Jägern, vaba; die todte Locke, vada; vabilo, vabilni ptiči.
Löckeln, *v. a.*, skodričati, kodričati lase, v koderce viti jih.
Locken, *v. a.*, die Haare, skodrati, kodrati, v kodre zviti, viti, *serb.* ruditi; *v. n.* u. *a.*, an sich ziehen, Menschen und Thiere anlocken, rufen, mit Nachahmung des Lautes, klicati, zvati; die Turteltauben locken einander, gerlice se kličejo, zovejo; mit hingelegter Speise, vaditi, vabiti, mamiti; wenn dich die Buben locken, folge ihnen nicht, ako bi te faotini skušali omamiti, zapeljati, ne udajaj se jim; in die Schlingen locken, speljati v zanjke; ein Kind locken, (Provinz.), otroka v red devati, pestovati; das Geld aus der Tasche locken, denar iz žepa izpeljati, izpeljevati, izpleti. izpraviti; ich war nicht im Stande, das Geheimniß aus ihm zu locken, nisim mogel spraviti skrivnosti iz njega, nisim ga mogel napraviti, da bi bil povedal; wohin locken, privabiti, primamiti koga kam; seine Erzählung lockte mir Thränen aus den Augen, zjokal sim se, ko sim slišal njegovo pripovest.
Lockenbau, der, naprava kodrov.
Lockengebäude, s. Lockenbau.
Lockengeringel, das, zaforknjeni, zasukani koderci.
Lockenhaar, das, kodravi lasje.
Lockenhaupt, das, kodrava, kodrasta glava.
Lockenreich, *adj.*, kodrav, kodernat.
Lockente, die, vabna raca, (raca) vabnica.
Locker, *adj.*, nicht fest zusammenhängend, nicht dicht, rahel (*russ.* ryhlyj); lockeres Erdreich, rahla perst ali zemlja, rahljica, perhljica, puhljica; locker machen, zrahljati, rahljati; ein wenig locker machen, porahljati; nicht fest, ne terden, ogugan, omajan, kar se maje ali guglje; ich habe einen lockern Zahn, zob se mi maje, guglje; locker gespannt, nicht straff, nezategnjen, nenategnjen, nenapet, ohlapen, ohlaten, (nach *Gutsm.* spušen); locker zubinden, ne zategniti, ne zavezati terdno, dobro; liederlich, razuzdan, razberzdan, lahkomiseln, zanikern; nostanoviten; locker leben, zanikerno, razuzdano živeti, zapravljati (verschwenden); locker spinnen, ne dobro sukati prejo; lockeres Brot, rahel, luknjast kruh; locker malen, povzdigniti kamen; das Hufeisen ist locker geworden, podkov so je ogugala, ne derži več terdno.
Locker, der, vabivec, vabnik, vabljivec.
Lockerei, die, vabljenje, mamljenje.
Lockerin, die, vabivka, vabnica, vabljivka, mamnica.
Lockerheit, die, rahlost; ohlapnost; zanikernost, razuzdanost.
Lockerling, der, ein Mensch, zanikernik, zanikernež, razuzdanec.
Lockern, *v. a.*, locker machen, zrahljati, razrahljati, prerahljati, rahljati; auflockern, porahljati; nach *M.* a. rašiti (?); pogostama vabiti, mamiti; *v. n.*, locker werden, odjenjati, popustiti; locker leben, zapravljati, razmetavati, zanikern biti; razuzdano, lahkomiselno, zanikorno živeti.
Lockicht, *adj.*, kodrast, kodru ali zvitku podoben.
Lockig, *adj.*, kodrat ali kodernat, kodrav; ein lockiger Mensch, kodrè, kodran, kodrin.
Lockflöte, die, s. Lockpfeife.
Lockfutter, das, was man der Kuh während des Melkens gibt, prilast.
Lockgat, das, žleb na dnu ladije.
Lockmittel, das, vabilo, mamilo; bei Fischen nässen, mamilo auch omotica.
Lockpfeife, die pišalika, pišalika, žvižgalica, s ktero se ptiči vabijo.
Lockspeise, die, vada, vaba, nastava, vabilo, mamilo; dieselbe hinlegen, vado nastaviti, nastavljati.
Lockstimme, die, vabivni, vabeči glas; vabilo.
Lockung, die, vabljenje. mamljenje, kodranje; s. a. Lockmittel, Verführung.
Lockvogel, der, vabnik, vabec, vabnica, vabica.
Lockwolle, die, kratka volna.
Lockwort, das, vabivna, mamivna beseda.
Locomotiv, das, lokomotiv*, parni voz, parovoz †, hlapon †.
Locus communis, s. Gemeinplatz.
Lode, die, auf der Loden, ein Stück Tuch, ein Lappen, capa, odtergan kos; die Loden hangen ihm am Kleide herunter, cape majejo od njega; ein ungewelktes Tuch, bukovica, bukovo sukno, sirovo, nevaljano sukno, nach *V.* loden*; kuštri, razkuštrani lasje; im Forstwesen dasjenige, um wie viel ein Baum in einem Jahre in die Länge gewachsen ist, bei dem Laubholze, letni odrastek, am Schwarzholze, kolence; s. a. Jahrwuchs; junges Laubholz, so lange es Reisern ähnlich ist, šibje, berstje, mladina.
Loden, *v. n.*, von Bäumen, aus den Wurzeln loden, iz korenin pognati, poganjati, (kakor mladjo).
Loder, der, s. Stier.
Loder, das, umazana, gosta voda, ki ostaja po perilu.
Loderasche, die, Flugasche, perhavica, perhavka, perhuta, perhal.
Lodern, *v. n.*, in Gestalt heller Flammen flackern, vahlati, terpoleti, švigati sem ter tje, z zubljom goreti in migljati, puhteti, plamen polje, terpoli; s. a. Auflodern.

Löffel, der, žlica; s. a. Kochlöffel, Schaumlöffel; *waidm.* das Ohr des Hasen, zajčje uho; auf den Schiffen, lopata (žličasta); nicht mit Scheffeln, doch mit Löffeln, če ne teče, vsaj kapa; Löffelchen, *dim.* žlička, žlička.
Löffelbaum, der, žličnik † (neko ameriksko drevo).
Löffelblech, das, žličnik.
Löffelblume, s. Taubnessel.
Löffelei, die, (Läffelei), sladkosnedstvo; vasovanje, sladkanje okoli ženstva.
Löffelente, die, (Anas clypeata), žličarica (raca), bobatulja, širokokljunnasta raca, gos; raca.
Löffelfohre, s. Krummholz.
Löffelförmig, *adj.*, žlicast, žlici podoben.
Löffelgans, die, s. Löffelente.
Löffelgestell, das, žličnik.
Löffelkraut, das, (Cochlearia), žličnik.
Löffelkresse, die, hrin.
Löffelmacher, der, žličar (s. Löffelverkäufer).
Löffeln, *v. n.* u. *a*, z žlico zajemati; gern löffeln, rad jesti, pojedati; löffeln, oder läffeln, bei einem Mädchen löffeln, sukati se, verteti se, lizati so, sladkati se, (niedr. gajsnati se) okoli dekleta, (nach *Gutsm.* vasovati); sich bei Jemand einlöffeln, prilizati se komu.
Löffelreiher, der, (Platalea leucorodia), bela lopatka, kalpetra, (*V.*).
Löffelsame, s. Schwalbenkraut.
Löffelspeise, die, kar se je z žlico.
Löffelstiel, der, recel, žlični rep.
Löffelweise, *adv.*, v žlicah, z žlicami.
Löffler, der, s. Löffelreiher; persmoda, kdor se rad liže, suče okoli ženstva.
Logarithmus, der, logaritem, (*gen.* logaritma); razmérno število.
Logarithmentafel, die, logaritmenica †.
Logarithmik, die, nauk od lagoritmov.
Logarithmisch, *adj.*, logaritemsk.
Loge, die, im Schauspielhause, predelek. loža*, wo Zusammenkünfte gepflogen werden, snidnica; s. a. Halle, Börse.
Logeable, s. Wohnbar.
Logement, das, s. Wohnung.
Logenbruder, der, svobodni zidar †.
Logenhaus, das, snidnica svobodnih zidarjev, (*poln.* loža masonska).
Logenmeister, der, višji lože svobodnih zidarjev.
Loggen, *v. n.*, naglost ladjiniga teka meriti.
Logik, die, umoslovje †. logika.
Logiker, der, umoslovec †, logikar (in and. sl. M. logik).
Logiren, *v. n.*, s. Wohnen; *v. a.*, s. Beherbergen.
Logis, s. Wohnung.
Logisch, *adj.*, umosloven, logičen.
Logogryph, der, ein Wort- oder Buchstabenräthsel, logogrif*, besedna uganjka.
Logomachie, s. Wortstreit.
Loh, *adj.*, svetel, plamenč; s. a. Lichterloh.
Loh, das, lužje, moóverje, mlake; šota; s. a. Lode (Trieb).
Lohbad, das, sušivnica za lubje, čreslo.
Lohballen, s. Lohkuchen.
Lohbeize, die, stroj s čreslam; die Grube, strojnica, kožarska jama, kjer se kože lužijo.
Lohblume, s. Schimmel.
Lohboden, der, s. Loh.
Lohbrühe, die, čreslenica (voda).
Lohe, die, ehemals, mladi listnik; jetzt bei den Gerbern, čereslo, čreslo, čreslovina, strojilo, sephano lubje (hrastovo, jelševo, brezovo, smrekovo), *böhm.* tříslo, dubnice (dobnica); die Flamme, zubelj, plamen, nach *V.* puh, žar; s. a. Getreidebrand, Hitze.
Loheiche, die, navadni hrast.
Lohen, *v. a.*, strojiti s čreslam; *böhm.* dubiti (von dub = dob); vom Holze, Eichenholz lohet das Wasser, hrastovina černi. barva vodo; *v. n.*, s. Lodern; *v. a.*, v plamenu izdelovati.
Loher, der, s. Lohgerber.
Loherde, die, s čreslam gnojena perst, perst čreslenica.
Lohfarben, s. Rothbraun.
Lohfeuer, das, ogenj s plamenam, plamen.
Lohfink, der, s. Blutfink.
Lohgar, *adj.*, s čreslam strojen, šlechtiweg strojen, dostrojen, nach *V.* auch rudeče strojen (zum Unterschied von: weißgar).
Lohgerber, der, strojar, auch kožar, (eig. Häuteverkäufer).
Lohgerberei, die, strojarija, strojarstvo (s čreslam); Gerbehaus, strojarnica.
Lohgerberin, die, strojarica.
Lohgrube, die, s. Lohbeize.
Lohhübel, der, brenta zemlje čreslenice za rastline.
Lohkuchen, der, čreslen hlebec.
Lohkumm, der, korito za čreslo.
Lohme, s. Halbente.
Lohmühle, die, mlin ali stopa za čreslo, (*russ.* tolčeja).
Lohn, der, im Allg. plačilo, povračilo, s. Belohnung; zaslužena plača, zaslužek; Dienstlohn, auch das Lohn, nach *Gutsm.* u. *V.* mezda (auch *altsl., russ.* u. *böhm.*), *poln.* u. *serb.* myto (mito); Undank ist der Welt Lohn, svet plačuje z nehvaležnostjo; noch immer ist ein heiteres Gemüth der Lohn der Mäßigkeit, nach *V.* še dan današnji daje treznost ali zderžnost dušo veselo; für Lohn arbeiten, za dnar delati; die Fracht ist hoch im Lohne, vožnja je draga; er wird schon seinen Lohn kriegen, plačilo, t. j. kazen mu ne odide; verne se mu ta; was hat er für einen Lohn dafür? kaj je dobil za to, kakšen dobiček? Vorenthaltung des Lohnes, priderževanje zaslužka; Taglohn, doina, Fuhrlohn, voznina, u. drgl. durch analoge Formation, auf — ina.
Lohnarbeit, die, delo za mezdo, najemno delo.
Lohnarbeiter, der, najemnik, delaveo za mezdo.
Lohnarbeiterin, die, najemnica, delavka za mezdo ali plačo.
Lohnbar, *adj.*, plačljiv; plačila vreden.
Lohnbauer, der, najeti poljodelec.

Lohnbrod, das, hrana za mezdo, namesti mezde.
Lohndiener, der, najeti služabnik ali lokaj (za nekaj časa).
Lohnen, *v. a.*, plačati, plačevati. poverniti. povračevati; nach *H.* pomezditi; der Herr lohne ihnen, Bog vam poverni; mir ist dafür schlecht gelohnt worden, slabo plačilo sim prejel za to; mit Undank lohnen, z nehvaležnostjo plačati; s. a. **Belohnen**; das Gesinde lohnen, plačati poslam mezdo ali zaslužek; *v. n.*, das Getreide lohnet gut, žito plenja, dobro plenja, izdaja, je obilniga zerna; es lohnt nicht davon zu sprechen, škoda besedi; es lohnt sich der Mühe nicht, ne izplača se delo, trud, ni truda (muje*) vredno; škoda se s tem pečati; es lohnt sich der Mühe, vredno je (truda).
Lohner, der, s. **Belohner**; **Achsnagel**.
Löhner, s. **Taglöhner**.
Löhnerin, s. **Taglöhnerin**.
Löhnerisch, *adj.*, nadničarsk.
Lohnhandwerk, das, rokodelstvo, ki se peča z naročenim delam.
Lohnhandwerker, der, rokodelec, ki dela, kar se mu naroča, in ne za na prodaj.
Lohnherr, der, kdor kaj delati dá za plačilo; naročnik dela.
Lohnjunge, der, učenec z (nekolikim) plačilam.
Lohnknecht, der, hlapec, (ki služi za plačilo).
Lohnkutsche, die, najeta kočija, najemna kočija.
Lohnkutscher, der, majemni voznik, (nach *V.* konjar?)
Lohnlakei, der, najeti strežnik, najemni lokaj.
Löhnling, der, najemnik.
Lohnregister, das, zapisek zaslužka (rudokopov).
Lohnrest, der, zastali zaslužek rudokopov, nach *V.* čep.
Lohnschaf, das, ovca ovčarju za plačo odločena.
Lohnschäfer, der, najeti ovčar, ovčar, ki za plačo dobiva nekoliko ovac.
Lohnschnitter, der, najemni žnjec.
Lohnschnitterin, die, najemna žnjica, ženjica.
Lohnspinner, der, najemni predec.
Lohnspinnerin, die, najemna prediea.
Lohnsucht, die, plačožclja, lakomnost po plačilu, pohlep, nezmérno hrepenenje po plačilu (za kako delo), plačilnželjnost.
Lohnsüchtig, *adj.*, plačiloželjen, dobičkoželjen; *poln.* dusza najemna.
Lohnstreitigkeit, die, prepir, razpertija zastran mezde, zastran zaslužka.
Lohntag, der, **Löhnungstag**, plačilni dan, dan, kteriga kdo dela za plačilo.
Löhnung, die, plačilo, plača sosebno vojakov.
Lohnvertrag, der, mezdna pogodba.
Lohnwächter, der, najemni čuvaj, najeti varh.
Lohnwagen, der, najemni voz.
Lohnzettel, das, zapisek plačila, plačilni zapisek.
Löhren, s. **Plärren**.

Lohroth, s. **Lohfarben**.
Lohvogel, s. **Lohfink**.
Lohziegel, s. **Lohkuchen**.
Lokal, s. **Local**, nsf.
Lokalie, die, podfara, mala fara, lokalija.
Lolch, der, (Lolium), **Lölch**, ljulika; *serb.* ljulj; s. a. **Kornraden**.
Lombard, das, s. **Leihhaus**, **Versatzamt**.
Longimetrie, i. **Langemessung**.
Loos, s. **Los**, (das).
Lootse, s. **Lothse**.
Lor, das, s. **Band**.
Lorbeer, der, (Laurus nobilis), nach *Gutsm.* lavorika, javorika od. lovorika; *russ.* lavrovoe derevo; *böhm.* u. *poln.* vavřin, bobkowe drzemo, im Slow. gew. lorbar*.
Lorbeer-, in Zssg. nach dem *Russ.* u. *Poln.* lavrov; nach dem *Serb.* lavorjev, lovorjev.
Lorbeerbaum, s. **Lorbeer**.
Lorbeerblatt, das, lavrovo pero, lavorjev list, (*Gutsm.* javoriški lepen).
Lorbeerbusch, der, lavrov, lovorjev, lorbarjev germ.
Lorbeere, die, nach dem *Russ.* laver, lavorjev bobek, lavorjeva jagoda; Schafmist, ovčji bobek; er ist voller Complimente, wie der Bock voll Lorbeeren, *poln.* peken komplimentow, jak kozioł bobkow; sich Lorbeeren erwerben, zmagati, slavo dobiti; auf seinen Lorbeeren ruhen, zadovoljin biti z zadobljeno slavo.
Lorbeergrün, *adj.*, zelenkljat kakor lavorika.
Lorbeerhain, der, lavoriče.
Lorbeerholz, das, lavrovina, javorični, lavorjev les.
Lorbeerkirsche, s. **Kirschlorbeerbaum**.
Lorbeerkranz, der, **Lorbeerkrone**, die, lavrov ali lovorjev vence.
Lorbeerkraut, s. **Kellerhals**.
Lorbeeröl, das, lavrnvo, lavorjevo olje.
Lorbeersüchtig, s. **Ruhmsüchtig**.
Lorbeerwald, der, s. **Lorbeerhain**.
Lorbeerweide, s. **Baumwollenweide**.
Lorbeerwinde, s. **Immergrün**.
Lorbeerzweig, der, lavorjeva veja.
Lorch, s. **Haubentaucher**.
Lorchbaum, s. **Lärchenbaum**.
Lorche, s. **Morchel**.
Lord, der, lord.
Lorgnette, die, Handfernglas, kukalo, lornjet*.
Lork, s. **Kröte**.
Lorke, s. **Lauer**, **Grille**.
Los, **Loos**, das, Wahl, Entscheidung durch das Ungefähr, sreča; das Los über etwas werfen, srečo skusiti, skušati, kocko (kostko, Würfel) vreči; nach *Gutsm.* zdrib, *altsl.* u. *serb.* žđréb u. žréb u. žrebij (auch *russ.*), gewöhnl. loz, srečka†; das Loos in der Lotterie, lotrijski list, loz*; *russ.* žrébij, *serb.* žđreb; Schicksal, Ungefähr, osoda od. usoda, sreča; was auch mein Los sein mag, bodi že usojeno, umérjeno, namenjeno karkoli; Lose ziehen, loze vzdigovati, srečkati†; das große Los, s. **Haupttreffer**; das Los ist gefallen, kostka je padla, *(poln.)*, je veržena; nach dem Lose, *altsl.* po žrebu.

Los, *adj.* u. *adv.*, locker, nicht fest, der Zahn wird allmählig los, zob se omajava; der Zahn ist los, zob se maja, guglje, se je omajal, ogugal; nicht dicht, rahel; leichtfertig, s. dieses und **Lose**, **Locker**; einer Sache beraubt, Mangel leidend, prost, brez česa; nun ist er seiner (ihn) los, zdaj se ga je znebil, izlečil, odkrižal; der Anker ist los, maček ne derži, se vleče po dnu; loses Gut, potrebščina, potrebšina na ladii; der Gefangene ist los, jetnik je izpuščen; ich bin das Fieber los, merzlica me je pustila; frisch darauf los, udri, udrite, hajdi!; der Waare los werden, oddati, iz-esti (*V.*) blago, spečati blago; in Zssg. der *adj.* (u. *subst.* — losigkeit), wo es hinten angehängt wird, wird es im Slov. durch brez, brez —, ne—, (z. B. hilflos, brez pomoči, hoffnungslos, brez upanja, sorglos, brezskerben, neskerben, brez skerbi, gewissenlos, novezten, brezvesten, n. drgl.), in der Verbindung mit Zeitwörtern hingegen, (in der Bedeutung von ab), durch od—, u—, iz—, (in der Bedeutung von auseinander), durch raz—. (in der Bedeutung von zu), durch za—ausgedrückt.
Losackern, *v. a.*, razorati, razoravati.
Losarbeiten, *v. a.*, odpraviti, odtergati, tergati kaj od česa; *v. r.*, s silo rešiti se, ototi se, izviti se čemu.
Losbacken, *v. n.*, von der Brotrinde im Backen, odstopiti, skorja je odstopila.
Losbäcker, s. **Weißbäcker**.
Losbegehren, *v. a.*, tirjati, naj se kaj izpusti.
Losbeichten, *v. n.* u. *a.*, vsega po versti izpovedati se.
Losbeißen, *v. a.*, odgrizniti, odgristi, gristi; *v. r.*, odgristi konopec, vezilo in oprostiti se, izgristi se.
Losbekommen, s. **Losbringen**.
Losbersten, *v. n.*, razpočiti se, pokati.
Losbetteln, *v. a.*, koga (prostost komu) izmoledvati.
Losbinden, *v. a.*, odvezati, odvezovati, razvezati, razvezovati, razrešiti.
Losbitten, *v. a.*, izprositi kega, prositi, da bi koga izpustili.
Losblattern, *v. r.*, list za listam odpasti, odleteti.
Losbrechen, *v. n.*, s. **Ausbrechen**; nepremišljeno blekniti in izgovoriti kaj; *waidm.*, skociti iz —, v tek ali beg spustiti se (od zverin); *v. a.*, odlomiti, odlamati.
Losbrennen, *v. a.*, zažgati, zažigati, vžgati, vžigati; ein Gewehr, ustreliti, sprožiti (puško), nach *H.* in St. omersiti, podreti; *v. n.*, sprožiti se (od puške).
Losbringen, *v. a.*, odpraviti, odpravljati kaj od cesa.
Losbröckeln, *v. a.*, oddrobiti, odlomiti (v malih koscih).
Losbürgen, *v. a.*, porok za koga biti in s tem rešiti ga, s svojim poroštvam koga oteti.
Losbrot, das, beli kruh, hlebec, pogača.
Losbruch, der, s. **Ausbruch**; odlom.
Losbrüchig, *adj.*, *waidm.*, iz ležišča prepojen, pregoan (od divjiga prešiča).
Löschen, der, s. **Bienenschwarm**; (in Kt. nach *Gutsm.* mladič).
Lösch-, in Zssg. gasivni.
Löschanstalt, die, gasivna naprava.
Löschbank, die, truga za gašenje apna.
Löschblatt, das, list pivniga papirja.
Löschblei, s. **Bleistift**.
Löschbrand, der, ogorek, opalek *(poln.)*, mertva glavnja.
Lösche, die, s. **Löschtrog**; bei Kohlenbrennern, Kohlenstaub, praška; die Lösche abstechen, praško ogrebati; mit Lösche (d. i. schwarzgebrannter Erde) bedecken, černiti; drobne škaje.
Löschen, *v. a.*, ein Schiff, s. **Ausladen**; (exstinguere), das Feuer, den Kalk, Durst löschen, pogasiti, ogasiti, ugasiti, gasiti, pogašati; ein Feuer löschen, auch pomoriti ogenj; helft löschen, pomagajte gasiti; ein Licht löschen, s. **Auslöschen**; den Durst löschen, auch utolažiti žejo, odžejati se; Eisen löschen, ukaliti, kaliti železo; geschriebene Buchstaben oder Worte löschen, izbrisati, izbrisovati; *poln.* wymazać (izmazati); eine Schuld löschen, (plačan) dolg izbrisati; extabuliren, s. dieses; *v. n.*, s. **Erlöschen**, **Auslöschen** *(v. n.)*; der Bergmann löscht, luč se ugaša, hoče ugasniti.
Löscher, der, gasivec, brisač; ein Werkzeug, gasilo, gasilnik.
Löschfaß, das, gasivnik, hladivnik.
Löschgeräthe, das, gasilno orodje, gasila *pl.*, priprava za gašenje ognja.
Löschhorn, **Löschhütlein**, das, gasilo, gasilce za sveče, gasilnik (*russ.*)
Löschkohle, die, kovaški ogel, ugašeno oglje.
Löschmannschaft, die, gasivci.
Löschmaterial, das, besonders bei Töpfern, nach *V.* gas.
Löschmittel, das, gasilo.
Löschnapf, der, s. **Löschhorn**.
Löschordnung, die, postava za gašenje ognja.
Löschpapier, das, pivni papir, sušivni papir, (*poln.* papier przebijący).
Löschplatz, s. **Abladungsort**.
Löschschaufel, die, ogrebalo za praško.
Löschspieß, der, in Hüttenwerken, popravljač.
Löschtrog, der, nach *V.* kalež, korito, kalnik, kopanja.
Löschung, die, gašenje, gasitev, gasilo.
Löschwasser, das, Härtwasser, kalivnica; voda za gašenje ognja.
Löschwedel, der, metlica, kropilo.
Löschwisch, der, s. **Löschwedel**.
Losdonnern, *v. n.*, zagermeti nad kom, zarenčati.
Losdrehen, *v. a.*, odsukati, odvihati.
Losdreschen, *v. n.*, auf Jemand, mlatiti koga v eno mér.
Losdrücken, *v. a.*, ein Gewehr, sprožiti.
Losdürfen, *v. n.*, smeti od česa (iti).
Lose, *adj.*, s. **Los**; lose binden, s. **Locker**; loses Gut, potrebščine, potrebšine, orodje na ladii za kako silo; loses Geld, slab, prelahak denar; loses Gesindel, potepini, vlačugarji, brez stanovitniga doma; lose Worte, klafarske, prederzne, napčne besede, žal

besede; ein loſes Maul haben. dolg jezik imeti, jezičen biti, rad jezikovati in druge žaliti; leichtfertig, nagajiv, prešeren, šaljiv; ein loſer Vogel, pravi ptič, ki rad komu kako naprede za šalo; liederlich, malopriden, razuzdan; loſes Geſchwätz, prazne, nepremišljene kvante.

Löſegeld, das, odkupščina, odkupšina, odkupnina, rešilo; *russ.* vykup (izkup, odkup).

Löſegen, *v. a.*, razbranati, razvlačiti.

Löſegeſchenk, das, izpustno darilo †.

Löſeiſen, *v. a.*, iz ledu spraviti barko.

Löſekeil, der, bei den Oehlſchlägern, zagojzda.

Löſekugel, die, etwa ždrebna oblica.

Löſemittel, das, rešilo; als Arzneimittel, mečilo, hladilo.

Löſen, *v. n.*, von Los, (sors), kockati (würfeln), ždreb vreči, metati, (neu srečkati), lozati *, po ždrebu dobiti kaj; ſ. Los (werden); Horchen, (daher bei den Jägern Löſel, uho).

Löſen, *v. a.*, den Zuſammenhang aufheben; odvezati, odvezovati, razvezati, razvezovati, auch odrešiti, razrešiti, odjenjati, popustiti; einen Knoten löſen, razvozlati, odvozlati, nach dem *Poln.* vozel razplesti; als loskaufen, odkupiti, odkupovati, izkupiti, rešiti; ein Pfand löſen, zastavo rešiti, odkupiti; eine Büchſe, Kanone löſen, s puško, topam ustreliti, streljati, puško sprožiti; nach *M.* omersiti, podreti, podirati; ein Räthſel löſen, uganiti, ugibati (*russ.* otgadat, razgadat); von einer Einſchränkung befreien, osvoboditi, rešiti; eine Aufgabe löſen, nalogo izdelati; *russ.* rešit; ein Geſetz löſen, ſ. Aufheben; die Sünde löſen, greh odvezati, odvezovati, koga grehov odvezati; ſ. a. Sühnen; den Gürtel löſen, ſ. Gürtel; Geld löſen, denarje izkupiti, izkupovati; heute habe ich noch nichts gelöſet, danas še nisim nič prodal; še nisim dobil, iskupil krajcerja ne; *serb.* uteržiti, teržiti; geben Sie mir etwas zu löſen, kupite kaj pri meni, dajte, da kaj izknpim; das gelöſte Geld, nach *V.* skupiček; eine Karte löſen, kupiti list (vstopni); etwas an ſich löſen, dobiti kaj, na so pripraviti za plačilo; vernichten, uniciti, razdreti, razdirati; eine Frage löſen, rešiti, razsoditi vprašanje; Zweifel löſen, sumnjo ali dvom odpraviti, rešiti, pojasniti; die Zunge löſen, spodrezati vezek, veziło jezika, spodrezati jezik; *fig.* jezik ogugati komu, napraviti ga, da spregovori; die Hunde löſen, ſ. Losbinden; die Gewalt zu löſen und zu binden, oblast razvezovati in zavezevati; *v. n.*, *waidm.* posrati se, podelati se, (od čveternožnih živali).

Löſer, ſ. Horcher; Ohr.

Löſer, der, odvezovavec, odrešnik; ſ. a. Kutteliſlecke.

Löſerdürre, die, (Rinderpeſt), devetegubnica, devotnogubna bolezen, goveja kuga.

Löſeſchlüſſel, der, razvezni, odvezni ključ.

Löſeſtunde, die, ura, ob kteri se rudokopi premenjavajo.

Losfahren, *v. n.*, naglo odtergati se; naglo kaj butiti in reči kaj; auf Einen, zaprašiti se v koga.

Losfaulen, *v. n.*, odgnjiti, pregnjiti, da odpade.

Losfeilen, *v. a.*, odpiliti kaj.

Losfeſſeln, ſ. Entfeſſeln.

Losfeuern, *v. a.*, ustreliti, streljati s čem; sprožiti, prožiti kaj, nach *M.* omersiti, podreti, podirati.

Losgeben, *v. a.*, izpustiti, izpuščati, izpušati, ſ. Freigeben.

Losgebung, die, izpust.

Losgehen, *v. n.*, odpasti, odpadati, tergati se od česa; von Gewehren, sprožiti se, nach *M.* omersiti se; auf Einen losgehen, napasti koga, iti nad (na) koga, lotiti se ga; zakaditi se, zagnati se va-nj; den Anfang nehmen, začeti se, začenjati se; nun geht es los, zdaj se začne; der Zank ging nun los, na to se je vnel, začel prepir, da je bilo joj; der Strumpfband iſt losgegangen, spodveza se je odvezala; von angeleimten Gegenſtänden, razklejati se (*russ.*), odjenjati, odstopiti.

Losgurgeln, ſ. Ausgurgeln.

Losgürteln, Losgürten, *v. a.*, razpasati, odpasati, razpasovati, razpodrecati.

Losgürtung, die, odpasovanje, razpasovanje.

Loshacken, *v. a.*, odsekati, razsekati, sekati narazen.

Loshaken, *v. a.*, s kljuko sneti, snemati.

Loshalftern, *v. a.*, razuzdati, razhomatati.

Loshämmern, *v. a.*, s kladvam odbiti, odbijati; auf etwas loshämmern, *v. n.*, razbijati, tolči, da je kaj.

Loshaspeln, *v. a.* u. *r.*, odmotati kaj, se, izmotati se.

Loshauen, *v. a.*, odsekati; *v. n.*, auf etwas loshauen, mahati in sekati v eno mér.

Losheilen, *v. n.*, zaceliti se in odpasti.

Loshelfen, *v. n.*, Einem loshelfen, pomoči komu, da se iz česa izvije, izmakne.

Loshuſten, *v. a.*, izkašljati, izherkati, odkašljati kaj.

Loſigkeit, die, ohlapnost, prešernost, ſ. übr. Loſe.

Loskaufen, *v. a.*, odkupiti, odkupovati; nach dem *Altsl.* u. andern slav. M. izkupiti, izkupovati, auch rešiti; *v. r.*, odkupiti se, izkupiti se.

Loskeilen, *v. a.*, z zagojzdo ali klinam razbiti, razbijati, razgnati, razganjati.

Loskletten, *v. a.*, razkleniti, razklepati, odklepati, z verig djati, izpustiti.

Loskrallen, *v. n.*, poči; *v. a.*, ustreliti (s pokam).

Loskrüpfen, *v. a.*, odvozlati, razvozlati, razvozlovati, odvezati, odvezovati.

Loskommen, *v. n.*, uiti, uhajati, nteči, utekati; izviti se čemu; odtergati se.

Loskönnen, *v. n.*, er kommt nicht los, ne more uiti.

Loskrallen, Loskratzen, *v. n.*, odpraskati, s kremplji odtergati kaj, se.

Loskriegen, ſ. Losbringen; ich kann davon nichts loskriegen, tega ne razumem čisto nič.

Loskündigen, ſ. Aufkündigen.

Loslaſſen, *v. a.*, izpustiti, izpušćati, izpušati, odpustiti, oprostiti, osvoboditi; ein Gewehr loslaſſen, sprožiti puško; iz rok pustiti, spustiti, pušćati, pušati.

Loslegen, ſ. Löſen; *v. n.*, ſ. Anfangen.

Löslich, *adj.*, odvezljiv, odrešljiv.

Loslügen, *v. a.* u. *r.*, z lažmi odpraviti, oprostiti, izlagati se.

Losmachen, *v. a.*, odvezati, razvezati, rešiti, oteti; *v. r.*, odvezati se, odtergati se, osvobuditi se; spraviti se iz česa; ſich von Jemanden losmachen, koga znebiti, znebovati se, lečiti se; die Rinde vom Stamme losmachen, olupiti, obeliti, beliti deblo.

Losmeißeln, *v. a.*, z dletam odsekati, odpraviti.

Losmögen, ſ. Loswollen.

Losmüſſen, *v. n.*, ich muß los, moram se znebiti, spraviti iz tega.

Lospeitſchen, *v. n.*, z bičem šleniti.

Lospicken, *v. a.*, odkljevati.

Lospflügen, ſ. Losackern.

Losplatz, ſ. Abladungsplatz.

Losplatzen, *v. n.*, izblekniti kaj, brez premislika povedati kaj; počiti in odtergati se; bald wäre ich losgeplatzt, kmali bi bil izblekuil.

Losprügeln, *v. n.*, auf Einen, pretepati koga v eno mér.

Losraspeln, *v. a.*, odpiliti.

Losraſſeln, *v. n.*, odrožljati od česa.

Losrauſchen, *v. n.*, zašumeti, s šumam začeti se.

Losreißen, *v. n.*, utergati se, pretergati se; *v. a.*, odtergati, tergati; odkerhniti, odlomiti; *v. r.*, ſich losreißen, odtergati se, utergati se.

Losreißung, die, odterganje.

Losrennen, *v. n.*, zakaditi se.

Losretten, ſ. Retten.

Losringen, ſich, *v. r.*, izviti se čemu.

Losrupfen, *v. a.*, odpuliti.

Losrütteln, *v. a.*, odtresti, otresti, odtresati.

Losſäbeln, *v. a.*, odsabljati.

Losſagen, *v. a.*, ſ. Losſprechen, ſich, *v. r.*, odpovedati se čemu ober česa, odreči se.

Losſägen, *v. a.*, odžagati.

Losſchaben, *v. a.*, odstergati.

Losſcharren, *v. a.*, odgrebsti.

Losſchanfeln, *v. a.*, odkidati.

Losſchießen, *v. n.*, zagnati se, puhniti, švigniti; *v. a.*, ſ. Losbrennen; odstreliti.

Losſchlagen, *v. a.*, odbiti, odbijati; ſich von Etwas losſchlagen, tvegati se česa; eine Waare losſchlagen, prodati (bodi si tudi z zgubo), pod nič prodati; *v. n.*, darauf losſchlagen, tolči in tolči, ne maraje za nič; udariti se, boj začeti.

Losſchließen, *v. a.*, odkleniti, odklepati, odkovati, odkovavati, razkleniti, razklepati, razklepovati.

Losſchlingen, *v. a.*, razpetljati, odmotati.

Losſchmeißen, ſ. Loswerfen.

Losſchmelzen, *v. n.*, odtopiti se.

Losſchnallen, *v. a.*, odpeti, odpenjati.

Losſchneiden, *v. a.*, odrezati, odrezovati.

Losſchnellen, *v. n.*, bersniti, puhniti iz-; zadegati.

Losſchnüren, *v. a.*, odpeti.

Losſchrauben, *v. a.*, odvintati, odvintovati.

Losſchreien, *v. n.*, zakričati, zavpiti.

Losſchütteln, *v. a.*, otresti, stresti s česa.

Losſchwören, *v. a.*, s prisego rešiti, oteti.

Losſein, *v. n.*, znebiti se česa; izlečiti se, odkrižati se česa (čemu); odpraviti, odriniti kaj; ich bin der Laſt los, teže, butare, bremena sim se znebil; nun bin ich los, t. i. frei, prost, svoboden sim.

Losſpalten, *v. n.*, odklati.

Losſpannen, ſ. Abſpannen.

Losſpielen, *v. a.*, z godenjem odguliti (kožo); z igro odpraviti (dolg).

Losſprechen, *v. a.*, odvezati, oprostiti, osvoboditi, izreči, da je kdo nedolžen; einen Lehrjung, ſ. Freiſprechen; in der Beichte, odvezati, odvezovati grehov; nach dem *Böhm.* u. *Poln.* razgrešiti; *v. r.*, ſich losſprechen, ſ. Losſagen, ſich.

Losſprechung, die, odveza, odrešenje, osvobodba; ſ. a. Freiſprechung.

Losſprengen, *v. a.*, razstreliti.

Losſpringen, *v. n.*, razpočiti se; auf Einen, zaprašiti se v koga.

Losſpritzen, *v. n.*, začeti sikati, šterkati.

Losſpruch, der, odveza, odvezna razsodba.

Losſpülen, ſ. Abſpülen.

Laſſtampfen, *v. a.*, odteptati.

Losſteuern, *v. n.*, auf etwas, ladijati proti čemu; meriti na kaj.

Losſtreben, *v. n.*, poganjati se, da bi proč prišel, auf etwas, meriti kam, na kaj.

Losſtricken, ſ. Löſen.

Losſtufen, *v. a.*, *mont.* veliko kose odbijati.

Losſtürmen, *v. n.*, lomastiti v kaj; naskočiti, naskakovati kaj, navaliti na kaj.

Losſtürzen, *v. n.*, auf etwas, zapoditi se, zagnati se v kaj.

Lostopf, der, etwa ždrebnik † (piskrec).

Lostreunen, *v. n.*, odparati, razparati, parati (kar je sešito); odločiti, odtergati; *v. r.*, parati se, tergati se.

Loſung, die, Loſungswort, Parole, beseda, (odločena); nach *Gutsm.*, dem *Böhm.* u. *Poln.* geslo, nach dem *Russ.* vojaškn znamenje; Loſung, die Handlung, da man Loſe zieht, vzdigovanje ždrebov, lozanje*, neu srečkanje; *kroat.* ždrebanje†; ein Körper zum Merkmale der Grenze, die Signale, Loſungsfeuer, znamenje; Geld iſt die Loſung, dnar je gospodar; vsak le duarja išče, iše; der Auswurf aller vierfüßigen Thiere, bei den Jägern, gnojni sled; blato; *mont.* praznija; auch rešitev; odkupščina, odkupšina; Abgabe, davščina, davšina; Anthcil, Rate, Quote, del, odplačilo; das für ſeine Waare gelöste Geld, ſ. Erlös.

Löſung, die, razveza, odveza, razvezovanje, odvezovanje; eines Geſchützes, ustrel, streljanje; Loskaufung, odkup, izkup.

Losungsamt, das, zakladni ured.
Losungsfeuer, das, ogenj, strel za znamnje.
Losungsflagge, f. Signalflagge.
Losungsgeld, das, stava.
Losungsgewinnst, f. Lotteriegewinnst.
Losungsplan, f. Lotterieplan.
Losungsspiel, f. Lotteriespiel.
Losungsverwaltung, f. Lotteriedirektion.
Losungswesen, f. Lotteriewesen.
Loswaschen, *v. a.*, izprati, odprati.
Loswerden, *v. n.*, znebiti se česa; osvoboditi se, oprostiti se, lečiti se, odkrižati se; einer Waare los werden, spečati blago.
Loswerfen, *v. a.*, z metanjem odpraviti.
Loswickeln, *v. a.*, odmotati, razmotati.
Loswinden, *v. a.* u. *r.*, fie wand ſich aus ſeinen Händen langſam los, iz njega rok izmakne se počasi.
Loswirken, f. Befreien.
Loswollen, *v. n.*, želeti si, hoteti proč.
Loswühlen, *v. a.*, izriti kaj, se.
Loszählen, f. Losſprechen.
Loszaubern, *v. a.*, odčarati koga.
Loszeichen, das, kar se pod mejnik za znamenje dene; f. Losung.
Loszieheu, *v. a.*, potegniti in odtergati od česa; *v. n.*, auf Einen loszieheu, hudo grajati, ogovarjati koga.
Loszünden, f. Losbrennen.
Loszwicken, *v. a.*, odščipniti, odšipniti, odščipovati, odšipovati, odščeniti, odšenčti.
Lot, das, lopata ali grebija za čiščenje, čiščenje jarkov.
Loten, *v. a.*, čistiti jarke ali rove z lopato.
Loth, das, Bleiloth, svinec, kalamir, f. a. Senkblei; dem Soldaten Kraut und Loth austheilen, vojakam smodnik in svinec deliti; falſches Loth, kriva vaga; ein Gewicht, eine halbe Unze, lot, (in allen ſlav. M.); der metalliſche Körper, womit man löthet, lotanje*, var, varilo.
Lothaſche, Löthaſche, die, varivni pepel.
Lothbüchſe, die, lotnica† (puška).
Löthe, die, **Löthung**, varjenje, lotanje; f. a. Schnellloth; *bot.* jeromenova trava.
Lothen, *v. a.*, mit dem Bleiloth meſſen, s svincam meriti; *v. n.*, lot vagati; das Erz lothet, ruda gre v lote, ruda daje lote (t. j. daje pri vsakem centu več lotov srebra).
Löthen, *v. a.*, f. Zuſammenfügen; mittelſt eines leichtflüſſigen Metallgemiſches zuſammenſchmelzen, zvariti, zavariti, variti, zalotati, lotati*, *russ.* pajat, *böhm.* pajeti, *serb.* spojiti, spajati; *fig.*, tesno zvezati eno z drugim.
Löther, der, varivec.
Lötherde, die, varež, varivna persť.
Löthfeuer, das, ogenj za varjenje.
Löthhammer, f. Löthkolben.
Löthig, *adj.*, loten, lot težak; löthiges Gold, čisto (šestnajst lotov) zlato; ein löthiges Erz, ruda, ki daje na cent en lot srebra.
Lothkirſche, die, neke černikaste debele češnje.
Löthkolben, der, nach *V.* varivni glavič.
Löthleim, der, varivni lep.
Lothleine, die, grezilna verv.
Löthofen, der, pečica.
Löthperle, die, biser na vago.
Lothrecht, *adj.*, navpik, navpičen, nach dem *Poln.* prostopaden, ravnotežen, (nach *V.* na vtòp?).
Löthrohr, das, varivna cev, pihavnik.
Lothſe, der, **Lothsmann**, vodič, vodoik ladij, pilot*, ladijni privodnik.
Lothſen, *v. a.*, ladijo voditi, pot kažati ladii (v pristan), ladijo voziti.
Lothſengeld, Lothsgeld, das, pilotnina, plačilo za privod ladije v pristan.
Löthung, f. Löthe.
Löthzange, die, varivne klešče, kleše.
Löthzinn, das, varivni kositar, ali cin.
Lotte, die, Lütte, rake *pl.*, kanal iz desok.
Lotter, *adj.*, f. Locker.
Lotterbett, f. Sopha.
Lotterbube, der, ein mit allen Laſtern beſleckter Menſch, zanikernež, malopridnež, potepuh.
Lottergeſindel, das, zanikerna žlota.
Lotterie, die, loterija (in allen ſl. M.).
Lotteriedirektion, die, loterijsko vodstvo.
Lotteriegewinnſt, der, loterijski dobiček, priigra.
Lotteriehaus, das, loterija.
Lotterielos, das, loterijski list, ždreb.
Lotterieplan, der, loterijski osnutek.
Lotteriespiel, das, stavljenje v loterijo, loterijska igra.
Lotteriewesen, das, loterija, loterijštvo.
Lotterig, f. Liederlich.
Lottern, *v. n.*, zanikerno, capasto oblečen biti, hoditi.
Lotto, f. Lotterie.
Lottoamt, das, loterijski ured.
Lottoanlehen, das, loterijski zajem.
Lottogefälle, *pl.*, loterijski dohodki.
Lottoſpiel, f. Lotteriespiel.
Lotus, der, (Lotus cornicolatus), škrovada, device Marije kožušček, kožnšek; Lotusbaum, lotus, *russ.* ledvenec.
Louisd'or, der, luidor*.
Loupe, die, lupa*, kukalo.
Löwe, der, (Felis leo), lev, (*altsl.* l'v), bei *Gutsm.* a. das orient. oroslan*; ein junger, kleiner, levček, levič; (*altsl.* l'višt); den ſchlafenden Löwen wecken, spečiga leva zbuditi.
Löwen-, in Zſgn. eines Löwen, levov, der Löwen, levji.
Löwenartig, *adj.*, levast, levu podoben.
Löwenauge, das, ostro oko.
Löwenbändiger, der, krotivec levov.
Löwenbeherzt, *adj.*, serčen kakor lev.
Löweneidechſe, die, neka karolinska jaščerica, jašerica.
Löwenfohre, f. Krummholzbaum.
Löwenfuß, der, (Alchemilla vulg.), hribja resa; devico Marije plajšček, plajšek; f. a. Bärlapp.
Löwengefühl, das, úut velike moči.
Löwengleich, *adj.*, levu enak.
Löwengrube, die, levnjak, levja jama.
Löwenhaft, f. Löwenartig.
Löwenhaus, das, levnjak.
Löwenhaut, die, levina, levova, levja koža.

Löwenherz, das, levji ali levovo serce, levova serčnost.
Löwenherzig, *adj.*, serčen kakor lev.
Löwenhündchen, das, levček (psiček).
Löwenjagd, die, lov na leve.
Löwenklaue, f. Bärenklau.
Löwenkopf, der, levja glava.
Löwenkraft, die, *fig.*, velika moč.
Löwenkühn, f. Löwenherzig.
Löwenmähne, die, levova, levja griva.
Löwenmaul, das, odolin.
Löwenmuth, der, levja serčnost.
Löwenmutter, f. Löwin.
Löwennacken, der, *fig.* pravi korenjak.
Löwenohr, das, levje uho.
Löwenpanzer, der, levja koža za oklop.
Löwenrobbe, f. Seelöwe.
Löwenſchütze, der, levostrelec †, lovec, ali strelec, ki hodi nad leve.
Löwenſchwanz, der, levov, levji rep.
Löwenſieger, der, premagavec leva.
Löwenſinn, der, *fig.* velikodušnost, velikoserčnost.
Löwenſohn, der, *fig.* serčni junak.
Löwenſtark, *adj.*, močen kakor lev.
Löwenſtimme, die, strašan, močan glas.
Löwentapferkeit, die, veliko junaštvo, preserčnost.
Löwentappe, Löwentaze, die, levja noga, copata, taca.
Löwentheil, der, levov, t. j. naj veči delež.
Löwenwärter, der, levov strožec.
Löwenzahn, der, levji, levov zob; (Leontodon taraxacum), regrat, mlič (*böhm.* u. bei *Jan.*).
Löwenzahnraupe, die, regratova gosenica.
Löwin, die, levinja, levica (im *Altsl.* u. all. ſl. M.).
Loyal, (*franz.*), *adj.*, f. Geſetzmäßig, Redlich.
Loyalität, die, f. Geſetzmäßigkeit; Redlichkeit.
Lubricität, f. Schlüpfrigkeit.
Lucerne, die, f. Leuchte, Kerze; Lucernerkiee večna detelja, metelika, *poln.* koniczyna.
Luch, das, lužje, močvirje.
Luchs, der, (Felis lynx), ris, (*altsl.* rys, Panther), auch risev, nach dem *Poln.* neben ris auch bistrovid, ojstrovid.
Luchsauge, das, risovo, risje oko; *fig.* ostri, bistri vid, pogled; Luchsaugen habend, bistrook, ostrovid.
Luchsbalg, der, risji meh, risina, risja koža (ali meh).
Luchsfell, das, risja koža.
Luchskatze, f. Luchs.
Luchſtein, der, nek ahat, f. a. Belemnit.
Lucifer, der, wertl. svetlonos, luč, svetloba; als Morgenſtern, danica; als Abendſtern, večernica; in der chriſtlichen Kirche der Name des Teufels, hudoba, lucifer.
Lücke, die, eine Scharte an der Schneide eines Meſſers, plen, skerhanina, kerhina, škerba; Lücke in einer Mauer, luknja, presledje; fehlerhafte Oeffnung, nach *V.* preduh; eine Lücke ſchießen, f. Breſche; eine Lücke in einer Schrift, prazno mesto, presledek; Lücke in der Gaſſe, primanjkljej; Zahnlücke, škerbina, škerba; Spalte, grapa, razpoklina, reža, rega; eine Oeffnung des Zaunes, verzel; ein eingefriedetes Stück Feld, zaloka, ograja; die Lücken büſſen, ausfüllen, luknjo zamašiti, mašiti, gatiti; die Lücken büſſen müſſen, na mesti koga terpeti; durch eine Lücke ſchauen, lukati, prežati skozi predor; es gibt noch viele Lücken, še manjka tega pa uniga.
Lucken, *v. n.*, švigati sem ter tje (od plamena).
Lückenbüßer, der, Flickwort, f. dieſes; *russ.* vstavka, eine Perſon, welche in der Noth die Stelle einer andern beſſer vertritt, namestnik za potrebo, za silo; zum Lückenbüßer iſt er gut, za silo bo dober (namesti—); zatikalo, mašilo v potrebi; dopolnilo.
Lückenhaft, *adj.*, luknjat, škerbav, škerbast; ne cel, nedognan; pomanjkljiv, nepopoln.
Lückenhaftigkeit, die, škerbavost, pomanjkljivost.
Lückig, *adj.*, luknjast, škerbast, škerbinast, razpokel, pomanjkljiv, skerban, plenast (od noža).
Lucrativ, *adj.*, kar daje dobiček.
Ludel, die, sesalja, sesuljica, piskrco sesavnik.
Ludellerche, f. Baumlerche.
Ludelmacher, der, šušmar, (tkavski) pačuh.
Ludeln, f. Saugen; Lullen.
Luder, das, meso tistih žival, ki se ne jedo; das Pferd bekommt Luder, konj se redi, debeli; Aasfleiſch, mercina, merha, merhovina, cerknina; f. übr. Aas; ſich dem Luder ergeben, gerdo, nesramno živeti; vada, nastavljena merha; *fig.* merha; Luder treiben mit Jemand, pestiti in za norca imeti koga.
Luderhütte, die, lovska kočioa, nach *V.* čakanje, čakališče, čakališe.
Luderkrähe, f. Schwarzſpecht.
Luderleben, das, razuzdano, nesramno, merhasto življenje, lajdranje.
Lüderlich, *adj.*, f. Liederlich.
Ludern, *v. n.*, in Schwelgerei leben, lajdrati* se, nesramno živeti; *venäidm.* vado, merho jesti; *v. a.*, z vado vabiti.
Luderplatz, der, nastava.
Luderrabe, f. Aasgeier.
Ludimagiſter, der, f. Schulmeiſter.
Ludler, der, f. Ludelmacher.
Ludwigsorden, der, red sv. Ludovika.
Luf, Lufſeite, f. Windſeite.
Luft, die, (aër), zrak (jchon bei *Gutsm.* u. *serb.*; zrak im *Altsl.* u. *Russ.* Geſicht), *altsl.* u. *russ.* v'zduh; *poln.* u. *böhm.* powietrze, u. luft*, ajer*; Luft in der Bewegung, sapa, veter; Lüftchen, vetrec, vetriček, sapica; wenn ſich ein Lüftchen regt, če vetrec potegne; kalte Luft, merzla sapa; kühlende Luft, hladna sapa; Luft ſchöpfen, sopsti, dihati; in die Luft fechten, ſchlagen, mahati v veter, v zrak; die Schwere der Luft, teža zraka; in die Luft reden, zastonj govoriti, bob v steno metati; ſchöpfen friſche Luft, na vetru biti; die Atmoſphäre, ozračje, nach *V.* hlep; ich gehe friſche Luft ſchöpfen, grem na veter; in der freien Luft,

pod milim Bogam, pod nebam, na planem; an die Luft legen, na sapo djati, obesiti; etwas vor der Luft bewahren, hraniti, da zraka ni do njega; in die Luft gehen, na zrak, sapo iti; Luft Einem einblasen, nach *V.* vpihati, pihati koga; sich in der freien Luft aufhalten, na planem biti, zunaj biti, na sapi; einem Baume Luft machen, veje zredčiti, otrebiti drevesu; der Wurzel des Baumes Luft machen, razpeljati, razprostreti korenine; Luft machen, prevetriti, presapiti; dem Blute Luft machen, pušočati, pušati, nach *V.* dušek storiti; dem Herzen Luft machen, serce polajšati, zlajšati, povedati vse, kar koga teži; etwas aus der Luft greifen, govoriti v en dan, prazne besede; sich durch Reden Luft machen, izgovoriti se, izlahkotiti si serce z govorjenjem; nach Luft schnappen, hliptati; nach gesperrter Luft riechen, imeti duh po zadahnjenem; Luft bekommen, k sebi priti; oddahniti se, svoboden biti, prostost dobiti; gesunde, reine Luft, zdrava, čista sapa; trübe Luft, kalno nebo; schwere Luft, zagatno, soparično; die Vögel in der Luft, tico pod nebam; sich in die Luft erheben, vzdigoiti se pod oblake, kviško; eine Festung in die Luft sprengen, terdnjavo razgnati, razgajati, razstreljati, da jo raznese; das Schiff flog in die Luft, barka se je razletela, barko je razneslo; Schlösser in die Luft bauen, zlate hribe, grade si obetati, staviti si v oblake; s. a. **Gas**; auf die Luft kommen, na prosto priti; die Luft kommt von Mittag, veter vleče od juga; der Luft, s. **Windbeutel**.

Luftader, die, s. **Schlagader**.

Luftart, die, s. **Gas**.

Luftbad, das, kopolj v zraku.

Luftball, Luftballon, der, balon*, oblon†.

Luftbau, der, stavljenje v oblake, zidanje brez podstave.

Luftbeschaffenheit, die, kakošnost, lastnost zraka, sape.

Luftbewohner, s. **Vogel**.

Luftbild, das, prividek.

Luftblase, die, mehur, napihnjeni mehur, ki se v zraku razpoči in zgine; prazni up.

Lüftchen, s. **Luft**.

Luftdeutung, die, prerokovanje iz zraka.

Luftdicht, *adj.* ne prepuščajoč, prepušajoč zraka; luftdicht verschließen, (nach *Drobnič*) zabertviti kaj.

Luftdruckwerk, s. **Druckpumpe**.

Lüften, *v. a.*, prevetriti, prevetrovati, vetriti, odpreti, odpirati, da more sapa do —, presapiti, presapljati, odkriti, odkrivati; na sapo ali zrak postaviti, obesiti, djati; die Bäume lüften, drevesam dušek dati, obkopavati jih; zredčiti jim veje; einen Stein lüften, privzdigniti, privzdigovati kamen; sich lüften, odpeti se; sein Herz lüften, izlahkotiti serce; s. **Luft** (machen); ein Faß lüften, privzdigniti sod (na enem konci), *poln.* podnieść; *v. n.*, es luftet, sapa vleče, piše; den Huf lüften, kopitno dilo prerezati.

Lufterscheinung, die, prikazek na nebu, v ozračji, podnebji, zračni prikazek, zračnina†, znamenje v zraku.

Lufterscheinungslehre, s. **Meteorologie**.

Luftesse, die, napeljava čistiga zraka, s. a. **Luftloch**.

Luftfang, der, s. **Luftloch**.

Luftfähre, s. **Luftball**.

Luftfahrer, der, s. **Luftschiffer**.

Luftfahrt, die, vožnja po zraku.

Luftfarbe, nebna barva, s. **Himmelblau**.

Luftfenster, s. **Luftloch**.

Luftfest, s. **Luftdicht**.

Luftfeuer, s. **Rakete**.

Luftgattung, die, s. **Gas**.

Luftgebäude, Luftgebilde, das, izmišljena reč; prividek.

Luftgefäß, das, zračna, zrakonosna posoda.

Luftgeflügel, das, ptiči.

Luftgegend, die, zračna stran, stran ozračja.

Luftgeschöpf, das, zračna stvar, zlasti tica, ptica.

Luftgeschwulst, die, sapni, napihnjeni otok, zabuhlost, sapna zabuhlina.

Luftgesicht, das, s. **Lufterscheinung**.

Luftgestalt, s. **Luftgebilde**.

Luftgetümmel, das, oblaki, ki se pode pod nebam.

Luftgewölbe, das, podnebje, s. **Firmament**.

Luftgürtel, der, podnebje.

Luftgütemessung, die, mérjonje dobrote zraka.

Luftgut, der, zaklopka, pipa; s. a. **Ventil**.

Lufthauch, der, sapa.

Lufthimmel, der, s. **Luftkreis**.

Lufthonig, der, nach *V.* divji med, divja šterd; s. **Honigthau**.

Luftig, *adj.*, vetruven (*V.*), hlipoven (*V.*), oblipen, sapen, zračen, hladen, kar jo na vetru, na sapi; visok, prostoren, *fig.* lahek, skočan; ein luftiger Mensch, s. **Flatterhaft**.

Luftigkeit, die, vetrovnost, sapnost.

Luftklappe, die, zaklopnica, s. **Ventil, Klappe**.

Luftkleid, das, lahko oblačilo.

Luftkopper, der, (bei Pferden), žlebogrizec.

Luftkreis, der, ozračje, oblipje, s. a. **Atmosphäre**.

Luftkugel, die, obla zračna, *poln.* pędziwiatr (podiveter).

Luftkunde, die, zrakoznanstvo†, zrakoslovje†; nauk od lastnesti zraka.

Luftläuterung, die, čiščenje, čišenje, snaženje zraka.

Luftleer, *adj.*, brezzračen, brez zraka, kar nima v sebi zraka.

Luftlerche, s. **Feldlerche**.

Luftloch, das, dušek, oddušek, oduška, hladnica; nach *Gutsm.* dušnik, *russ.* otdušina; bei den Töpferbrennofen, nach *V.* žovtina; s. a. **Schweißloch**.

Luftmalz, das, na sapi (po)sušeni slad.

Luftmeer, s. **Atmosphäre**.

Luftmesser, der, zrakomér†.

Luftmeßkunst, die, zrakomérstvo.

Luftperspektive, die, zračna perspektiva*,

Luftpumpe, die, zračna sisaljka, tromba; *poln.* wiatrociąg (vetroteg).

Luftrand, s. **Horizont**.

Luftraum, der, zračni prostor, presledje, mesto z zrakam napolnjeno.

Luftregion, die, s. **Luftgegend**.

Luftreich, s. **Luftkreis**.

Luftreise, die, popotovanje, vožnja po zraku.

Luftröhre, die, sapnik, auch dušnik, bei *Gutsm.* gergutec, odihalce; es ist mir in die Luftröhre (unrechte Kehle) gerathen, zaletelo se mi je.

Luftröhrenast, der, sapnikova veja.

Luftröhrendeckel, der, sapnikov zaklopeo, pokrovec.

Luftröhrendrüse, die, sapnikova žleza.

Luftröhrenentzündung, die, vnetioa sapnika.

Luftröhrenkopf, der, glava sapnika.

Luftsalz, das, pozračna sol, sol v zraku.

Luftsäule, die, zrakov stolp.

Luftsäure, die, ogelnokisli zrak.

Luftschade, der, puh, (puh je vzel, pri žitu).

Luftschauer, der, sapa.

Luftscheu, *adv.*, kdor so sape boji.

Luftschichte, die, plast ali lega zraka.

Luftschießen, s. **Flugschießen**.

Luftschiff, das, pozračna, poveterna ladija; ladija v balonu.

Luftschifffahrt, die, vožnja po zraku; s. a. **Aeronautik**.

Luftschiffer, der, s. **Aeronaut**.

Luftschloß, das, zlate gore, zlati grad, grad v oblaku; Luftschlösser bauen, zlate, svetle gradove zidati si v oblake; s. a. **Chimäre**.

Luftschöpfen, das, dihanje, sopenje.

Luftschuß, der, strel v zrak, zastonj.

Luftschwebekunst, s. **Aeronautik**.

Luftschwere, die, teža zraka.

Luftsegler, der, s. **Aeronaut**.

Luftseil, das, *fig.* nestanovitna, nečimerna podpora.

Luftspringer, der, nach *M.* in *Dalmat.* skozigoreo(?); s. **Seiltänzer**.

Luftsprung, der, visoki skok; einen Luftsprung, Luftsprünge machen, visoko skočiti, skakati (kviško v zrak).

Luftstand, s. **Temperatur**.

Luftstoff, der, zračina†.

Luftstreich, der, prazni udarec, mahanje v veter, po zraku.

Luftstrich, s. **Klima**.

Luftthurm, s. **Luftschloß**.

Lüftung, die, prevetrovanje, presapljanje.

Luftveränderung, die, zračna prememba.

Luftvogel, s. **Paradiesvogel**.

Luftwägekunst, s. **Aerometrie**.

Luftwäger, s. **Barometer**.

Luftwahrsager, der, prerokovavec iz zračnih prikazkov.

Luftwahrsagerei, s. **Aeromantie**.

Luftwandelnd, *adj.*, hodeč po zraku.

Luftwasser, das, spodnebna, pozračna voda, voda pozračnica; neko žganje za naduho.

Luftwedel, s. **Fächel**.

Luftweg, s. **Luftröhre**.

Luftwurz, s. **Engelwurz**.

Luftzapfer, der, (Trokar), nož, s kterim se napeta živina prebada.

Luftzeichen, das, nebno znamenje, znamenjo na nebu.

Luftzieher, der, dušek.

Luftziegel, der, opeka na zraku sušena.

Luftzug, der, prepih, prepuh, sapni vlak, (*poln.* preteg zraka, *böhm.* prevej), *russ.* skvoznyj vótr.

Luftzünder, der, samožig†.

Luftwärts, *adv.*, proti vetru, sapi.

Lug, der, laž; bloß in Lug und Trug, laž in goljufija; das, *waidm.* s. **Loch**, (berlog).

Lugaufdenpfennig, der, sknpin, ki vsak vinar desetkrat oberne, proden ga da iz rok.

Lüge, die, laž, lež, nach *V.* a. laža (*altsl.* l'ža), neresnioa (Unwahrheit); unverschämte, freche, offenbare Lüge, gorka laž, košata laž; grobe Lüge, debela laž; eine Lüge sagen, vorbringen, zlagati so komu, lagati (se); Jemanden Lügen strafen, einer Lüge zeihen, koga na laž (bei *V.* na lžo) postaviti, staviti, devati; lži obdolžiti, kriviti koga; Lügen haben kurze Beine, z lažmi se ne pride dalječ; kjer laž kosi, ondi ne veóérja; laži je plitko dno, auch laž ima kratke noge; s. a. **Verstellung**; **Heuchelei**.

Lügenkundig, s. **Lügenkundig**.

Lugen, s. **Belugen, Lauern**.

Lügen, *v. n.*, zlagati se, lagati oder legati, auch legati se (*altsl.* l'gati); du sollst nicht lügen, ne lagaj (legaj); er lügt wenn er den Mund aufthut, kolikorkrat zevne, zine, (nsta odpre), se zlažo; er lügt, daß sich die Balken biegen, s. **Balken**; was lügst du, kaj lažeš? Einem lügen, s. **Belügen**; Jemanden die Haut voll lügen, hudo nalagati koga; er lügt, als wenn es gedruckt wäre, laže, ko bi iz bukev bral; er lügt ohne Scheu, laže, ko da bi orehe grizol; *v. a.*, Einem Freundschaft lügen, hlini se, kakor bi mu bil prijatel, prijatel se dolati komu (po krivem).

Lügen, das, leganje, laž; er hat sich das Lügen angewöhnt, legati se je navadil; s. a. **Lüge**.

Lügenbeweis, der, lažnjivi dokaz.

Lügenbild, s. **Trugbild**.

Lügenfarbe, die, neprava barva.

Lügenfeind, der, sovražnik laži (lži).

Lügenfrucht, die, sad, nasledek lži.

Lügenfürst, der, knez laži.

Lügengeist, der, lažnjivski duh; hudič; ein lügenhafter Mensch, lažnjivec.

Lügengeld, das, globa za razžaljenje.

Lügengold, s. **Flittergold**.

Lügenhaft, *adj.*, lažnjiv, lažen, lažljiv, (*serb.*); leži podoben, neverjeten.

Lügenhaftigkeit, die, lažnjivost, lažnost.

Lügenkundig, *adj.*, lažnjiv; kdor zna lagati.

Lügenkunst, die, lažnjivost.

Lügenlehre, die, lažnjivi uk, krivi nauk.

Lügenlehrer, der, lažnjivi, krivi učenik.

Lügenmaul, das, lažnjivi gobec; lažnjivec, lažnik, *russ.* lgun, lžeć.

Lügenprediger, s. Lügenlehrer.
Lügenprophet, der, lažnjivi prerok.
Lügenredner, s. Lügner.
Lügenreich, das, kraljestvo laži, goljufije.
Lügensack, der, s. Lügenmaul.
Lügenschmied, der, kdor si leži izmišljuje.
Lügenträger, der, raznašavec, trosivec laži.
Lügenzeihung, die, obdolžba, dolženje laži.
Lugger, s. Meldeschiff.
Luggestalt, die, lažna, izmišljena podoba, izmislik.
Luggeträtsch, das, lažnjive besede.
Lugiusland, der, s. Warte.
Lügner, der, lažnjivec, lažoik, ležnik. *M.* ležec (*russ.* u. *serb.*), *poln.* lgarz (legar); ein Lügner sein, lagati; Einen zum Lügner machen, štempeln, na laž postavljati koga, dolžiti laži; ich muß an Ihnen zum Lügner werden, ne morem Vam spolniti obljube; s. a. Heuchler; der Lügner muß ein gutes Gedächtniß haben, lažnjivec ne sme biti pozabljiv; ein großer Lügner, lažnik od podplatov do temena.
Lügnerin, die, lažnjivka, lažnica, ležica, *russ.* lgunja.
Lügnerisch, *adj.*, s. Lügenhaft.
Lühwasser, das, voda za splakovanje perila že čistiga.
Luke, die, lina, okence, luknja, verzel-i.
Lukubration, s. Nachtarbeit.
Lukubriren, *v. n.*, pri luči glavo ubijati si z učenimi rečmi.
Lulei, s. Faulenzer.
Lullen, *v. n.* u. *a.*, ein Kind einschläfern, ululjati, uspavati otroka. *poln.* usypiać; s. a. Besänftigen; ein Kind lullen, dati otroku sosati, da utihne.
Luller, Lullerin, kdor otroka lulja, uspava.
Lumen mundi, s. Licht (der Welt).
Lummel, die, stari, skerhani nožič.
Lümmel, der, teslo, slonè, teleban, oepec, okorneč, štorklin, bedak, nach *Gutsm.* zijač, terban (?).
Lümmelei, die, bedaštvo, okoroo, štorklasto, cepasto obnašanje, prostaštvo.
Lümmelhaft, *adj.*, neotesan, telebansk; okorn, štorklast; ein lümmelhafter Mensch, s. Lümmel.
Lummeln, *v. n.*, zanikern, capast biti.
Lümmeln, *v. n.*, vesti se kakor teleban ali štorkleč, neotesano, debelo, okorno.
Lump, der, ein armer, schmutziger Mensch, capeč, capin, cap, capavec, cunjavec, stergaaec, klatež, potepuh, potepin; ein Filz, grabeč, stiskavt; ein elender Mensch überhaupt, malovredneč, zanikerneč, malopridneč.
Lümpchen, das, cunjica, capica.
Lumpen, der, cunja, capa, candra, starina, kerpina, nach *Gutsm.* banjuza.
Lumpen, *v. a.*, Einen lumpen, gerdo ravnati s kom, s capinam, zanikernežem pitati koga; er läßt sich nicht lumpen, hoče pokazati, da kaj ima, in da ni skop; *v. n.*, (Provinzial.) klatiti se, potepati se okoli in zanikerno živeti.
Lumpending, das, reč za nič.
Lumpenfrau, die, cunjarica.
Lumpengeld, das, malo denarja; malo da ni nič; für Lumpengeld kaufen, na pol zastonj, pod nič kupiti.
Lumpengesindel, das, malovredna derhal; cunjavci, capeži, klateži, potepuhi; s. a. Gesindel.
Lumpengewebe, das, tkanina za nič.
Lumpenhandel, der, kupčija s cunjami, cunjarija; denselben betreiben, cunjariti.
Lumpenhändler, der, cunjar, kupčevavec, s cunjami.
Lumpenhund, Lumpenkerl, s. Lump.
Lumpenkönig, der, revni kralj.
Lumpenmann, s. Lumpensammler.
Lumpenpack, s. Lumpengesindel.
Lumpenpapier, das, papir iz cunj.
Lumpensache, s. Lumpending.
Lumpensammler, der, cunjar.
Lumpensammlerin, die, cunjarica.
Lumpenschneider, der, cunjoreznica.
Lumpenfold, der, mala, revna plača.
Lumpenvolk, s. Lumpengesindel.
Lumpenwaare, die, malovredno, sprideno blago, blago za nič.
Lumpenwust, der, kup gerdih cunj ali cap.
Lumpenzeug, s. Lumpengesindel.
Lumpenzucker, der, grobi neočišceni, neočišeni cokor (v debelih kosih).
Lumperei, die, s. Lapperei, nevredna reč, nič; um eine Lumperei streiten, za nič se prepirati.
Lumpicht, *adj.*, Lumpen ähnlich, cunjast, capast, nič vreden, reven, malovreden, za nič; s. a. Knauserig.
Lumpig, *adj.*, zerlumpt, cunjav, stergan, razcapan; sich lumpig aufführen, zanikerno, gerdo vesti se.
Luna, s. Mond.
Lunambulismus, s. Nachtwandelei.
Lunatisch, s. Mondsüchtig.
Lünekraut, s. Bachbunge.
Lunetten, s. Augengläser.
Lunge, die, pluča, (*altsl.* plusta. *poln.* płuca, also nicht pljuča), nach *Gutsm.* u. *M.* auch ploče; er hat eine gute Lunge, ima zdravo. terdne persi, zdrave pluča; aus voller Lunge. na vse gerlo; frei von der Lunge, s. Leber.
Lungen-, in Zssgn. pločni.
Lungenader, die, pločna žila, pločna privodnica, odvodnica.
Lungenbläschen, das, pločni mehurček.
Lungenblume, s. Mutterkraut.
Lungenblutader, die, pločna privodnica.
Lungendrüse, die, pločna žleza.
Lungenentzündung, die, bei Menschen, pločnica, pločna vnetica; auch pločni prisad.
Lungenfaul, *adj.*, gojilih pluč; komur ploča gnijo.
Lungenfäule, die, gnjilo pluča, pločna gnjiloba.
Lungenfieber, s. Zehrfieber.
Lungenflechte, die, s. Lungenkraut.
Lungenflügel, der, pločno krilo.
Lungengeflecht, das, pločna pletenina čutnic.

Lungengeschwür, das, pločna ugnjida, pločni vred.
Lungenhieb, der, udar, usek v pluča; Einem einen Lungenhieb versetzen, resnico povedati komu na vse usta.
Lungenklee, s. Bitterklee.
Lungenkrampf, der, pločni kerč.
Lungenkrankheit, die, pločna bolezen, bolezen na pločih.
Lungenkraut, das, (Pulmonaria), pločnik, pločnjak; s. a. Lungenmoos, Andorn, Habichtskraut; die weiße Kleeblume, (Nymphaea alba), beli pločnik; Eichellungenkraut, (Lychen arborens), pločnik.
Lungenlappen, der, pločno krilo.
Lungenmittel, das, zdravilo za pluča.
Lungenmoos, das, pločni mah (lišaj).
Lungenmuß, das, teleče pluča sesekane, seč iz pluč.
Lungenödem, das, (Lungenwassersucht), pločna vodenica.
Lungenprobe, die, skušanje, skusba pluč.
Lungenlungader, die, pločna (žila) sesavka.
Lungenschlagader, die, pločna odvodnica.
Lungenseuche, die, bm. Rindvieh, pločna kuga.
Lungensucht, die, u. *Gutsm.* sušica (pločna), suha bolezen, (*serb.* suhobolja); gewöhnl. jetika* (Hektik), *böhm.* u. *poln.* suchotiny, *pl.*, *russ.* čahotka.
Lungensüchtig, *adj.*, sušičen, jetičen, ki ima pločno sušico; *poln.* suchotnik.
Lungenwurz, die, s. Lungenkraut.
Lungerer, der, slinoceedivec; kdor sline cedi za čem, kdor hrepeni po čem.
Lungerig, *adj.*, len; hrepeneč.
Lungerigkeit, s. Faulheit.
Lungern, *v. n.*, len biti; s. Faulenzen; sline cediti po čem, za čem.
Lungwurz, s. Heinrich, guter.
Lüning, s. Hausperling.
Lünse, die, (Oberd. a. Lünn, Lönn), der Achsnagel, osnik, vojnik, ljunek. (*poln.* lon), nach dem *Serb.* jetech lunjek, nach *Zal.* a. opleoik, (*böhm.* zakolnik).
Lunschen, s. Hinken.
Lunte, die, etwa prižigavnica, lunta*, (*böhm.* lunt, *poln.* lont, *russ.* fitilj); die Lunte riechen, čutiti nevarnost.
Luntenstock, der, luntnik, prižigavnik.
Lüpfen, privzdigniti, s. Lüften.
Lupine, s. Wolfsbohne.
Luppe, die, nach *V.* volk, t. j. ejok, gruda stopljeniga železa (okoli 100 funtov težka).
Luppen, s. Verstümmeln.
Luppenfeuer, das, topilnica za železno rudo.
Lupus in fabula, volk v basni; im gew. Leb. ravno smo te v mislih imeli.
Lurde, die, getheerter Strick, womit Schiffsseile umwunden und vor dem Reiben verwahrt werden, ovezivnica; s. a. Strick.
Lurk, s. Link, Kröte.
Lurken, s. Saugen.
Lus, der, ošteer. delež gojzda (*cfr.* das slov. laz).
Luſche, die, s. Lauer.
Luſt, die, Vergnügen, angenehme Empfindung, radost, sla, nach Andern slja, veselje (cig. Freude), nach *V.* oslad, poslast; bei *Gutsm.* nasladnost, (*altsl.* slast, deliciae, slastvo, voluptas); etwas zur Luſt thun, Luſt tragen es zu thun, kaj rad storiti, iz veselja storiti; Neigung, Begierde, sla, pohot, mik, želja, volja, poželenje; ich habe Luſt, (Reiz) dazu, mika me, sla mo je do tega, volja me je do tega, imam slo na to, hoče se meni to, (n. p. jesti, piti); ich habe Luſt zur Arbeit, delo me veseli, rad delam; ich habe keine Luſt, noče se mi, ne mika me, tožI se mi, oe ljubi se mi, sitno se mi zdi; Luſt haben nach etwas, poželeti, zaželeti, želeti kaj, hoteti kaj, zahtelo se mu je česa; s. a. Gelüſten; er hat seine Luſt daran, te ga veseli, s tem si dela veselje, kratek čas; s. Freude; das war eine Luſt, to je bilo veselje, to je bila radost! es iſt lauter Luſt an ihm, vso ga veseli; seine Luſt büſſen, željo, slo dopolniti, dopolnovati, spolniti, željam zadovoliti, dovoliti, ugoditi; die Luſt iſt ihm vergangen, želja mu je prešla, ga je minila; (*poln.* odechcieć się odhteti se); die Luſt des Herzens, česar serce poželi; fleiſchliche Luſt, Lüſte, *pl.*, mesena poželjivost, meseno poželenje, nach *V.* slasti, sladnosti; seinen Lüſten fröhnen, s. Fröhnen.
Luſtanwandlung, die, nach *M.* teza.
Luſtbad, das, kopanje za kratek čas, za veselje.
Luſtbar, *adj.*, prijeten, razveseliven, mil, ljubek.
Luſtbarkeit, die, veselica, veselje, kratkočasnost, radovanje, dobre volje, zabava (*serb.* u. in U. Kr.).
Luſtbegier, die, poželjivost, meseno poželenje.
Luſtbegierde, die, poželjivost.
Luſtberauſchen, *v. a.*, s sladnostmi omamiti.
Luſtdirne, die, nečistnica; s. a. Hure.
Lüſtelei, die, sljavost, laskernost.
Lüſteln, s. Lüſten.
Lüſten, *v. n.* u. *i.*, es lüſtet mich, ljubi se mi, hoče se mi. slo imam do česa, sla me je kakšne stvari, rad bi, slav biti; s. Gelüſten; *v. a.*, poželeti česa.
Luſter, der, lestenec, s. Kronleuchter; Glanz.
Lüſtern, *v. a.* u. *i.*, slo imeti; sline cediti za čim, dert biti na kaj; lüſtert! (auf Schiffen), pazite, poslušajte! s. Gelüſten, Begehren.
Lüſtern, *adj.*, poželjiv, pohotljiv, poboten, slav, željin, preželjan, slasten, lakomen, nasladen, dert; lüſtern sein, polakniti se; s. Gelüſten.
Lüſternheit, die, poželjivost, slavost, pohotljivost, pohotnost, slast, nasladnost.
Luſtfahren, *v. n.*, peljati se, voziti se kam za kratek čas.
Luſtfahrt, die, vožnja za kratek čas.
Luſtfeuer, das, umetni ogenj za kratek čas in ovesoljenje; s. a. Feuerwerk.
Luſtgang, der, sprehod za kratek čas.
Luſtgänger, der, sprehajavec, šetavec.
Luſtgängerin, die, sprehajavka.
Luſtgarten, der, vert za sprehajanje in razveseljevanje (in ne za kuho, sadje in drugi užitek).

Luſtgärtner, der, umetni vertnar.
Luſtgebäude, ſ. **Luſthaus**.
Luſtgefecht, das, bitva za kratek čas.
Luſtgefühl, das, čut radosti.
Luſtgegend, die, prijetni kraj.
Luſtgehen, ſ. **Luſtwandeln**.
Luſtgehölz, das, gaj, dobrava, gojzdič za kratek čas.
Luſtgeſang, der, radostno petje.
Luſtgeſchrei, das, ukanje, krik veselja.
Luſtgewächs, das, rastlina za kratek čas (ne za dobiček).
Luſthain, ſ. **Luſtgehölz**.
Luſthauchend, *adj.*, veseljo dihajoč, poln radosti.
Luſthaus, das, (vertna) hišica, kratkočasna lopa, *poln.* letnica; ſ. a. **Laube**.
Luſtholz, ſ. **Luſtgehölz**.
Luſtig, *adj.*, vesel, dobre, židane volje, radosten, kratkočasen; veseliven; er lebt luſtig und in Freuden, vsak dan mu je god, je god njegov, vsak dan ima praznik; ſich luſtig machen, smejati se komu, šaliti se, norca delati se iz koga; es geht luſtig zu, drajna je; dobre volje so; vse je živo in veselo; Jemanden luſtig machen, koga v dobro voljo pripraviti, razveseliti ga; luſtiger Muth macht gutes Blut, etwa židane volje biti dobro tekne; veselo serce pol zdravja; wer luſtig gelebt, hat lange gelebt, kdor je živel veselo, je živel dolgo; luſtig, d. i. Lachen erregend, smešen; ein luſtiger Streich, smešna; eßluſtig, ješč, ješ; arbeitsluſtig, delaven.
Luſtigkeit, die, veselost, veselje, radost.
Luſtigleber, der, lahkoživec, dobrožívec.
Luſtigmacher, der, veseljak, burkež, šalivec, smešnik, godec, norčavec, *russ.* u. *poln.* zabavnik.
Luſtinſel, die, otok za veselje ali kratek čas napravljen.
Luſtjagd, die, lov za kratek čas.
Luſtlager, das, tabor za kratek čas.
Lüſtlich, ſ. **Appetitlich**.
Luſtlied, das, kratkočasna, vesela, okrogla pesem.
Lüſtling, der, ſ. **Wohllüſtling**.
Luſtort, **Luſtplatz**, der, prijetni kraj; kraj veselja in radosti.
Luſtpfuhl, der, kaluža mesene nasladnosti.
Luſtration, die, pregled; očiščanje, očišanje.
Luſtreich, *adj.*, radosten, poln veselja, radosti.
Luſtreiſe, die, pot, potovanje za kratek čas, za razveseljenje.
Luſtreiten, *v. n.*, jezditi za kratek čas.
Luſtreiz, der, mik.
Luſtreizend, *adj.*, mikaven.
Luſtriren, ſ. **Durchſehen, Reinigen**.
Luſtritt, der, jahanje za kratek čas.
Luſtrum, das, petoletje (*russ.* pjatilétie).
Luſtſchiff, das, ladija za kratek čas, ladija za kratkočasno vožnjo.
Luſtſchlacht, ſ. **Luſtgefecht**.
Luſtſchloß, das, grad za veselje in kratek čas, lepi grad.
Luſtſeuche, die, venerične, sramna kuga, *vulg.* francozi.
Luſtſiech, *adj.*, francozljiv, sramnokužen.
Luſtſpiel, das, vesela igra, komedija; ein Luſtſpiel aufführen, igrati veselo igro.
Luſtſpielig, ſ. **Komiſch**.
Luſttrank, der, pohotna pijača.
Luſttrunken, *adj.*, mesene nasladnosti pijan.
Luſtwald, der, gaj, log, (nach *V.* ljubno).
Luſtwallen, **Luſtwandeln**, *v. n.*, spazieren, sprehajati se, šetati (se); mehr im nachtheiligen Verſtande, postopati, pohajkovati.
Luſtwandler, ſ. **Spaziergänger**.
Luſtwarte, ſ. **Belvedere**.
Luſtweg, der, radostna, sprelepa pot.
Lutheraner, der, luteran(ar).
Lutheriſch, *adj.*, luteransk, lutersk.
Lutherthum, das, luteranstvo, luteratvo.
Lutſchbeutel, der, sesulja.
Lutſchen, ſ. **Trinken**.
Lutſcher, der, pivec; ſ. a. **Lutſchbeutel**.
Lutte, die, žlota.
Lutter, der, Branntwein, welcher im erſten Feuer abgezogen wird, und erſt im zweiten Feuer geläutert werden muß, ehe er Branntwein heißt, pervo žgano vino, nanga, žonta, (*russ.* vodka pervoj gonki, *poln.* prostuch).
Lütze, der, cucek.
Luxuriös, ſ. **Ueppig, Prunkend**.
Luxus, der, gizdost, gizdavost, nagizda, preobilni lišp; potrata; *poln.* u. *böhm.* prepych *russ.* roskoš-i (*altsl.* raskoš, Wohlluſt).
Luxuswaare, die, nagizdno blago.
Luzernerklee, ſ. **Lucerne**.
Luzienholz, ſ. **Vogelkirſchbaum**.
Lyceal- in Zſsgn. licejni, licealni.
Lyceum, das, licej.
Lymphatiſch, *adj.*, lymphatiſche Gefäße, serkavne ober popijavne, limfatične žile, *russ.* pasočnyj, *poln.* lypkowodny.
Lymphe, die, (*phisiol.*), limfa, (*pathol.*) auch méza, ausgeſchwitzte Lymphe, razlita méza; *russ.* pasoka; Waſſer, voda ober vodica; Quellwaſſer, studenénica, Regenwaſſer, deževnica, nach *V.* vlaga.
Lyra, die, lira, (*altböhm.* varyto).
Lyriker, der, lirikar, nach and. slav. M. lirik.
Lyriſch, *adj.*, liričen, za petje.
Lyſimachie, die, (Lysimachia ephemerum), gojzdna mavrica; (Lysimachia nummularia), pijavčno zelje, vinarsko zeloe.